Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Epistolae

https://hdl.handle.net/1874/325703

Epistolaria

Hs. 45 (2.A.2)

Behandeld met "Cire 212": mei 1990

Hs.
2 A 2

Codd. MSS. Latini
n°. 54.

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.
N°. 12.

Mart II
R. A. N. 2
v. 45

Pertinet Ad regulares In traiecto

45 (*Eccl. 13, antea 288d.*) *Membr. fol.* (*IV*), *212 et* (*3*) *ff. 2 col. Saec. XV.*

S. Augustinus, Epistolae.

(Fol. I—III Tabula). Fol. IIIb. Epistola alipii et augustini ad castorium. Fol. IVb. (Praefatio. — Sequitur:) Epistola augustini presbyteri ad senem valerium ypponiensem episcopum, cet. Fol. 210b. Epistola augustini ad honoratum episc. Fol. 212b, (1*), (2*), Tabulae alphabet. Fol. 3*a Finitus et completus est liber iste et scriptus celebribus et ferialibus diebus per manus fratrum Regularium Canonicorum in Traiecto inferiori.

„Pertinet conventui Regularium in Traiecto."

Hs.
2 A 2

nº. 248. c.

Nunc

Nº. 2808. D.

Epistola sc̃ augustini ꝑ
bu ad sanc̃ senē valeriū
ypponensē epm̃. in q̃ re
tur lucenaā. ut ꝑpē ad
discendā sacrā scripturā
possit ad ꝑpus se absen
tare. Hute dia peto folio ꝑmo
Epla augustini ad iheronimū in q̃
petit interpretari scripturas adhibitis sig
nis ut i iob fecerat. et de simulatōe pe
tri. vñ dicat apls ad galathas. Quīq̃ y
Epla augꝰ ad iheroⁿ vñ supi. et quō
scās sūt apls uidis tp̃ iudē, et quō i
sacra scriptura nō sūt officiosa menda
cia. Habeo gratiam. iij
Epla augꝰ ad ihoⁿ. ubi se dicat nō o
tra ihoⁿ dicē ꝑ eius colloquiū desidē
tare. Hudiui iiij
Epla ihoꝰ ad augꝰ in q̃ laudat libꝝ
bū augꝰ. In ipso ꝓfectois iiij
Epla ihoꝰ ad augꝰ in q̃ dicat se missū
se epl̃am salutatois officiū ostentē
Anno ꝓterito iiij
Epla augꝰ ad ꝑsidiū in q̃ monet il
lū libꝝ suas mittē ad bēm iheroⁿ
Quaut pīs iiij
Epla augꝰ ad ihoⁿ de libꝝ apli ad
galathas quā dicat se iuuenē missse
& nā senē nondū recepta metuisse. & ē ꝓ
uocatiā ad pacē & aiutē. Quānis. iiij
Recepto ihoꝰ ad augꝰ occasione exposito
nis bē augꝰ sup epl̃am ad galathas.
Crebras ad me vi
Epla augꝰ ad ihoⁿ in q̃ petit aperiri
aut multis aliꝰ habeat se hebreoꝝ ve
dicā auctoritas q̃ greꝝ aliꝰ Ex q̃ vi
Recepto ihoꝰ ad augꝰ de simulatōe pe
tri & disceptatōe pauli ꝺ eū. Tres vij
Epla ihoꝰ ad augꝰ in q̃ petit ut iuxtē
nō q̃stionū ꝑ autitas scripta mutāt & i
ꝺpo scripturarū ludāt. Qui a scō x
Epla augꝰ ad ihoⁿ occasiōe epl̃e ad
galath. quō obseruatōes iudeoꝝ erāt ꝑ
resurrectionē xpi tp̃ defuncta corpa ad
sepulturā deferēda. nō simulate ꝑ religi
ose nec assiduo tp̃ animi morsibꝰ piacē
da. & q̃re magis lex̃ interpretū tp̃ latinē
q̃ ihero ex hebreo legi voluit augꝰ
corā ꝑplo. Iam pridē x
Ihero ad nicellinū & anapsichiū de
diuersa opione origis aie. Quānē xj
Liber augꝰ ad iheroⁿ de origie aie
Dominū xv

Liber augꝰ ad ihoⁿ de eo qō scriptū ē
q̃ tota legē seruauit offendat aut in uno
factus est omn̄. reus. Qō ad te xvij
Epla augꝰ ad optatū epm̃ de origie
ale. Quānis tue sānitatis xx
Epla ihoꝰ ad augꝰ ubi laudat sc̃ā au
gꝰ ingeniū dicēs in duobꝰ ei libell po
sitā quitq̃ de scripturarū fontibꝰ haurī
re potuit. Uirū venabilē xxij
Epla ihoꝰ ad augꝰ ubi dicat se habitū
rē in augꝰ dilige salutatiōē & q̃ eū ca
tholica veneranē ꝑ hetica detestant.
Omni q̃dē tpe xxiij
Epla ihoꝰ ad alipiū & augꝰ ubi dicat
se velle eoꝝ ꝑlectu ap̄lecticis q̃a hesis
celestiana iugulata fuit ipsis coope
rātibꝰ. Sēs innocentiꝰ xxiij
Epla augꝰ ad albinā pinianū et
melaniā in q̃ scribit ꝑplm̃ suū de sua
absentia saādalizatū. Qū hītu xxiij
Epla augꝰ ad alipiū in q̃ agit de ꝑ
iurio vitādo. Dolem̃ xxiiij
Epla augꝰ ad albinā in q̃ agit de
iuramēto seruādo. Dolorē tū xxiiij
Epla augꝰ ad alipiū in q̃ suadet ut
mala ꝑpes uitet. Tristitia xxvi
Epla augꝰ ad alipiū de euersione
ꝺposton. Fratē pauli xxvij
Epla augꝰ ad nebridiū eo q̃ nebridi
ꝑsuaserat augⁿ ee nō q̃dem bēm ꝑ q̃
si bēm. ubi et fatet augꝰ se nesse utrū
illa tria fugitū aspitū sapitū sint pen
tima lōga. Utrū nescio xxvij
Epla nebridij ad augꝰ in q̃ dicat augꝰ
deū amāde & illū sectāde. Latine xxviij
Epla nebridij ad augꝰ i q̃ petit sūe
differenā inter fantasiā & meoriā. Epla
Epla augꝰ ad eūdē declarās ut gna
fantasiaꝝ & ymaginū. Meoria xxix
Epla eiusdē ad augꝰ q̃ petat sūe un
nobis de miētibꝰ sopnia demōstran
tē. Festinātia in xxx
Epla augꝰ ad eūdē q̃ indicat sup ꝑ
cedēti q̃stione magis euidentiū libello &
collatōe q̃ epla. Quāq̃ xxx
Epla augꝰ ad eūdē in q̃ credet inco
gnita aut sol nō dē fulgeat q̃ certa ꝑ dēa
ai nos singuli multa eūdē fulgam
Recentissimis xxx
Epla augꝰ ad eūdē de aie velut ꝑ
tuo quodā corpe. Ussitata. xxx
Epla augꝰ ad eūdē q̃ dulce viuat ai
amor corpeo ai monti. Quīq̃ xxx

Epla aug' ad nebridiū q falsis opiōi-
bꝫ tāto quisq; magis īserit. q fit o magis
ī eis voluntat'. Mitū xxx
Epla aug' ad volusianū exhortās
ut lr̄as sāctis curam īpendē se nō pi-
geat. De salute xxx
Epla volusiani ad aug' sarbētas q̄ le-
gi dei deest quitq; ingerit augustinū
ignorare. Peas a me xxxi
Epla aug' ad eūdē de incarnatiōe
xpi. Legi lēas tuas xxxi
Epla marcellini ad aug' in q̄ petat
aue dēs spretis veteribꝫ sacrificijs de-
lāctus sit nobis. Que illustis xxxiij
Epla aug' ad eundē sup q̄stione p̄
dēta. Illustri viro xxxiij
Aug' ad eundē dedarās q̄stionē de
aqua ī sanguinē ōsa. et aliā de aīa
pmittēs q̄ de sāctis suis libꝝ retrac-
tationū. et tūs sentire humillimū.
Eplam tuā. xxxvi
Epla aug' ad ysaliā si corpe' odō
viderit sbam dei. et dicat q nūq; vi-
dē poterit. Non solū xxxvij
Epla aug' ad eandē q̄ iustꝫ est &
grauidē nolle cū grauidētibꝫ. & fle non
velle cū flentibꝫ. Tres epl'as xxxix
Epla aug' ad eandē utrū p corpeos
oculos possit uidēi ds. et ostendit q̄ cor-
pei oculi nūq; uidebūt dm. Cū
Epla aug' ad euodiū petauisses 39
de coē & dō. & q nā dīna sit ty cōem
et dei. Perfāi tō xl
Epla euody ad aug' de ōgruitate
marie et corpe filij dei. Et iouiniū eo
Epla euody ad aug' de suppōis q̄stio-
nibꝫ. & de epla petri a. Primū xli
Aug' ad eūdē de visionibꝫ sōpniorꝫ
et visiōe gēnadij. Hec ista xli
Epla aug' ad eūdē de cōe et dō de
corpe dñi et visiōibꝫ sōpniorꝫ. Multa ei
Epla aug' ad eūdē de epla petri
apli. epīm montanistaꝝ carne. et quō
hīs q̄ in carcē erāt oclusis pdicauit.
et q̄ petr' loquēs de sepulchro dauid
ītendit de ei' corpe. Questio. xliij
Epla aug' ad euodiū de ūtate &
volūtā. et quō q̄ ignorat ignorabi-
tr. Si ea xliv
Aug' ad lucētiū q̄ vīcula hꝫ mīsio-
nīs aspitatē. Que reppi xlvi
Uersꝰ lucēij ad aug'. Archanū ea
Epla aug' ad eūdē laudās e' ige-
nuū. et ūtutēs ad xpī iugū. Si ita xlvii
Epla paulini & therasie ad aug' q̄
aug' et libri eꝝ multū ōmēdant'
Cartas xlviij
Epla paulini & therasie ad alipiū
q̄ laudāt' sāctū aug' ut dīnitꝰ dic-
tata. Hec ē vera xlviij
Epla aug' ad cosdē ubi de paulīo
sentat sblimiē. & se hūiliē Bone eo
Epla eorūdē ad aug' q̄ laudāt opa
et ōtra manicheos. Tā diuū l
Epla aug' ad cosdē petētes ut ad
se veniat paulin? Cū lēas l
Epla eorūdē ad romanianū sup
uersiōe lucēy. Pudie q̄ li
Epla aug' ad cosdē petētes q̄ sacē
dū dū aliud occurrit bonū q̄ pius
fuit ꝓpositū. Carissimꝰ lij
Epla paulini ad aug' quō ītelli-
gendū sit illud p̄s sās q̄ ī tra & et de
mīas alys sāctis locis. Depauas liij
Epla aug' ad eūdē de eo q̄ scriptū
ē in p̄s dñe p̄ens de tra. vel dñe a
pauas. & mīta. Qđ de puē liv
Epla alipy & aug' ad paulinū de
pelagiū de gīa et libero arbitrio.
Candē align lv
Epla seueri ad aug' q̄ notat se libē
ter legē aug'. et totū tps breue ad le-
gendū. De eo gīas lvij
Epla aug' ad seuerū et q̄ ei de eo scr̄ps
q̄ notat se ab eo nimis laudatū et ad
describendū longā epl'am nimis oc-
cupatū. Epla mea lvij
Epla aug' ad eūdē de quodā noīe
thymotheo corrigēdo. Si dīa lviij
Epla alipy aug' & sāctus ad eūdē
p thymotheo pdcō. Cū substanā 6e
Epla aug' ad aurelīū de mītādis p
uuys et q̄ feuēcitas ēxtenda ē in pīm
paucoꝝ. & nō aspe agendū cū mīta
tudīe. Qua grā. lx
Epla alipy et aug' ad eūdē septē re-
gulas tyronij petentīū. et hoc ubū de
grās extollentiū. Impletū & lxvi
Epla aug' ad eūdē de mōthis fugi-
tiuis nō ordinādis. Lēas lxvi
Epla aug' ad esychiū de fine seculi.
Ad sātātē lxvi
Descriptū esychij ad aug' de fine scī
et xphia danielis Desideratā. lxvij
Epla aug' ad eūdē de fine scī et q̄
scīe nō possum' ex aduentū in monte

vel ad iudiciū & ādepti aduētū. Hacpn 60
Epla augī ad mēoniū q̄ sacre lēe sīt liberales sāe et nō poetarū fabule.
Nullas debui lxxiij
Epla augī ad asselliā q̄ ex opibz legis nō iustificat̄ homo ꝑ fidē ihesu xp̄i. Leas lxxiij
Epla augī ad boīfatiū e. q̄re paulus ꝓfic̄ pnti fides. et nō obesse p̄t ꝓfana.
Quecus a me. lxxv
Epla augī ad auxiliū p̄ iuuēta creatōē dīne spārabil̄ dassitiani cū oī tō sua creatura q̄ nullo mō ꝑt̄i omni cēt mīa excolendi. Ue spārabil̄ lxxvj
Hugī ad sācappū de decreto īpbm ordīato quē augī ordīare noluit eo q̄ i uxōra auiusdā mlieris malefame māsisset domo. Offiao lxxvij
Epla augī ad victorinū q̄ requirit se tāo loco positū q̄ se nouit p̄ multos epm̄ fām. Tractatoria lxxvij
Hugī ad paulū e. q̄ntē ei augī oīonē ꝑ nolentē e audire āmonitionē. Iā inexorabilē lxxviij
Epla augī ad nouatū petēs tenē eū gmanū ꝑt̄ latīe lingue īopiam apud regionē illā. Et ego lxxviij
Detract̄ ad augī q̄ epī est salutē hoībz ipartiri. Quāta sit lxxviij
Epla augī ad eūdē sup̄ ꝑscripto Iā a8
Hugī ad ꝓfuturū q̄ ira. Senio inueterata fit odiū. Sdm spm lxx
Epla augī ad possidiū q̄ ver̄ ogna ꝛ ꝓpiani sīt boni mores. Dagī q̄ 80
Hugī ad dosīanas ut rīdeat iterrogāta de vi q̄stionibz. Questiões lxxx
Hugī ad victorianū. Lrē lxxxiij
Epla augī ad casulanū q̄rentē utr̄ liceat sabbo ieiunare. Desao lxxxv
Hugī ad q̄ntianū q̄ decreui alienū nemo ordinet. Nos nō dedigī lxxxv
Epla augī ad abbātē endoriū īsule caprue de pseudoanacī bō ꝓpōto Qñ xc
Hugī ad sebastianū abbatē de pseudoē prior & eor̄ pietate. Qñuis xc
Epla augī ad celestinū de caūsate Quāuis lōge xa
Hugī ad restitutū dyaconū de suffen na malor̄ i carta. Hstus dñi. xa
Epla augī ad boīfatiū tōtē de erbe tacōe uite etne. Hdeliorē xa
Hugī ad eūdē de dilīgone dei et ꝓxi mi. Lā respsera xaj

Epla augī ad eūdē de ornatu mulīe
Ornet mores xaij
Boīfatī ad augī q̄ gladī vltor absq̄ meret dīna et hūana neglīgentem.
Tue sātatis xaij
Epla augī ad eūdē q̄ fas nō est aut epī suggestionibz ordinat̄ rē. Ego 92
Hugī ad eūdē cāians cū otra gotos et hunos. Affrice lit̄ xaij
Boīfatī ad augī postulat orōem ne ab adūsarys vincēt. Eao xaij
Epla augī ad eūdē inducens eidē orōnē ꝑ foresiō. Miror quō xaij
Boīfatī ad augī penit̄s et se hūilians. Suscepi ait xaij
Epla augī ad eūdē laudāns eū et rogāns ꝑ seruo e. Quūquodā xaij
Boīfatī ad augī veniā seruo tōte dns. Hucēs xaiij
Epla eiusdē ad augī petēs īmunitatē fratē augī iuramētū. Castin̄ xaiij
Hugī ad eūdē ꝑ castino. Uir xaiij
Boīfatī ad augī petēs orōem otra hostes. Graue nob̄ xaiij
Epla augī ad eūdē ꝓmittēs pal ma de hostibz. Grauī de xaiij
Epla eiusdē ad augī de victoria gra dentis. Man̄ supba. xaiij
Hugī ad eūdē vt gleū de auctore b tutū. Lecto me vtale xaiij
Epla eiusdē ad augī desiderātis eū diu viue. Quūq̄ diuinitas xaiij
Hugī ad comitē ccaliani adūs dū tātis. Hdmīstracões xaiij
Epla macedonij ad augī laudātis fāe ei⁹ aaumē. Duo mō xaiij
Hugī ad eūdē de hys q̄ fecerūt hoiez beatū. Quāuis xaiij
Macedoni⁹ ad augī petēs sibi mitti ꝓmissa sīpsi? Optatas xcvi
Epla augī ad eūdē de intuētione p reis et q̄ nō dimittat̄ ꝓm̄ n̄ restituat ablatū cū restatui p̄t. Negoa
Hugī ad donatū Vosissimū xcvi de laude. Qđ ad te
Epla augī ad eūdē ne īmia ecīe ocadant̄ & corrigant̄. Nolle
Hugī ad olimpiū ut audiat petīonē quiusdā sui ꝓcr. Quidē
Epla augī ad eūdē ut ecīe subue nīret. Quāuis
Hugī ad marcellinū tribunū q̄ effos so oculo auditā pbz et dignū paso ac

aucllioēs q̄ hoc egerēt talia nō paua-
t̄ q̄lia fecerūt. Quaucllioēs Cxj
Epla aug̃ ad eūdē rogātus ut pena
p̄ sceleribꝫ dāpnatoꝝ sit p̄ter mortis
suppliciū. Gesta q̄ Cxj
Aug̃ ad appringiū ne para reibu-
erent his q̄ digitū dextro p̄cussūt &
oculū eruerūt. Nō dubito Cxj
Epla aug̃ ad dulatiū tribunū q̄le
nō solū ad religiosos ptinet adulteri-
a vel hōicidia ꝫ eaā sacrilegia cohi-
bē. Nō debui Cxij
Aug̃ ad festū otra donatistas & the-
ologos. Si p errore Cxij
Epla aug̃ ad largū de āmoniaco
ne bonoꝝ. Accepi lras Cxij
Aug̃ ad crispinū volentē sibimet
manꝰ iferre. Rumor Cxij
Epla aug̃ de mēe & aīa odiēda. &
arue nīa pontāda. ad letū. Legi ꝫ
Aug̃ ad celestinū de sūmo ifimo
et medio. Optinā Cvi
Epla aug̃ ad āthoniū q̄ dilig̃ bo-
tatē q̄ dilig̃ eū q̄ credit bonū. Cui ꝫ
Aug̃ ad gayū q̄ nemo dicit vīm in
codice ff in se. Et abs te Cvi
Epla aug̃ ad hymogenianū q̄ pec-
catū ꝫ putat aīam corp'ēe. Hiba-
Aug̃ ad romanianū q̄ dimicos ꝫ
bona stabilia q̄am' laxatis aeris
mutabilia cerā. Nō hꝫ epla Cvj
Epla aug̃ ad zenobiū ex p̄cepto
cupiētis. Gn̄ inti nos Cvj
Dyoscor ad aug̃ desiderās cōfessiōes
eius ad q̄sdā introgatiūculas. Prolix ꝫ
Aug̃ ad dyoscor de moribꝫ hoim q̄
p̄dūces sit ad utrumpandū. & q̄ oīa p̄-
cepta sonāt humilitatē, an aduersatur
iptussia sāa q̄ nos sāe gaudem' q̄
phi senserint. Tu me Cvj
Epla aug̃ ad orontiū regratiāt⁹
q̄ pius ei affatu q̄ aspectu fruereture.
Ago grās Cxij
Aug̃ ad cornelium volentē male de
morte diuitis bone. Epistola Cxij
Epla aug̃ ad pāmachiū grās agē
tis deo & ope illi' bono. Bona Cxij
Aug̃ ad felicē et hylariū nō esse
mirū q̄ homines seruis dei detrahunt
Non miror Cxij
Audax ad aug̃ desiderās thesaurū
sapie ab eo pape. Habeo Cxij
Epla aug̃ ad eūdē in q̄ fatet se pla-
nesse ih̄y fuisse, et q̄ nō habuit psalteri-
ū a thonimo trāslatū, et q̄ codices latino-
rū nōnullas mēdositates emēdauit
Breue epla Cxij
Publicola ad aug̃ de diuersis q̄stioni-
bꝫ et maxīe de iuramēto. Sapīt ꝫ Cxiij
Epla aug̃ ad eandē ad p̄dicta q̄sti-
ta. Estus aī tuisse Hrapu Cxiij
Aug̃ ad maranū de vera dilectione
Epla aug̃ ad armamētariū & pau-
linā de breuitate hi⁹ vite et q̄les dēt
ee dilōes vite etne. Vir eg̃ Cxv
Aug̃ ad ianuariū de otinēda et
reūnione et rena dn̄i. Ho ea Cxv
Aug̃ ad eūdē de celebrate natiuitat⁹
passiois et resurrōnis dn̄i. & q̄re mē-
se p̄mo taa ebdōda. s. a xv̄ luna usq̄
ad xxi celebram⁹ pascha. et q̄ inter
p̄cepta solū reges sabbi figiate obser-
uanda p̄cepit. Certus leis Cxvij
Epla aug̃ ad austinū suā epl̄am de
fide rante. Epl̄am Cxvj
Aug̃ ad romulū q̄ veteres dulas & a-
mara ē. Veteres Cxvj
Epla aug̃ ad p̄tacriū q̄ accusatio
hereticoꝝ nō sit admittēda ō p̄bem. Cui
Aug̃ ad florētinū p Januū Cxvij
quodā pie rogātes. Cui p̄cat Cxj
Epla aug̃ ad cresconiū p quodā exp
dies ab eo credi postulātē. Si ab Cxj
Aug̃ ad fortunatiū. Fauētiū Cxj
Epla aug̃ ad generosiū vt fāat gō
ptānū iudicē detect. Laus Cxj
Aug̃ ad celerē ut vltimū diē nō in
vanitate expectet. Promissi Cxvij
Epla aug̃ ad eundē otra ptinaces.
Nulla fuisse Cxvij
Aug̃ ad palatinū ne i cutute sua
confidat. Conuersatio tua Cxij q̄sti
Epla aug̃ ad lāpadiū de fato. De
Aug̃ ad lōginianū vt hō bon' fiat
Solere aiūt Cxv
Lōginian' ad aug̃ cupiēs informari
scripīs, et nectare dulcoribꝫ. Bīus Cxj
Epla aug̃ ad eundē de vita bona
Cepi scīm Cxv
Maxim' grāmatico ad aug̃ collau
dans deos. Habēs debo Cxv
Epla aug̃ ad eūdē detrectās deos
Secūū Cxvi
Aug̃ ad derū et vnūsq̄sq̄ plebē eccie
opponēs p malis i ecclia tollerādis
Utinā scripture Cxvi

Aug' ad cosc̃ p bonis fr̃endis. In
Epla aug' ad plebē p q̃ Primus C 28
dā indigēte. Notissia m̃ C xxvij
Aug' ad arcēses ut deo gr̃as agant
ne desiēāt & ꝓficiāt. Si ad C xxix
Epla aug' ad mauricēses fallaā aīo
ad ipm̃ scribēces. Si forte C xxx
Regula aug' ad moīales. ubi primo
ponit obiurgatio ī moīaliū dissen-
tionē. et p' īcepationē regulaīs in
formatio. Sane pata C xxx
Aug' ad brīnatū et frēs e' de bono
studio cat cām. Per quē C xxxj
Epla aug' ad eūdē volētis tuei pu-
ellā ne tradāt ad nuptias ī volūta-
tē suā. Puella C xxxj
Aug' ad custod̃ de p̃dicte puelle nō-
nubio. Quālis abi. C xxxij
Epla aug' ad feluē q̃ aurā exhiben-
da ē pupillo. Novit optē C xxxij
Aug' ad q̃dulianū p galla & ē fil-
a ōgine supbiosa. Horrabiles C 32
Epla aug' ad florentinā desideran-
tē lēas eius. Cū ꝓpositū C xxxij
Aug' ad feluā ūginē ne turbet ī-
q̃tate alioꝝ. Non dubio C xxxij
Epla aug' ad fabiolā dolentē de
hac pegnatione. Quāq̃ C xxxiij
Aug' ad feliatatē et rustic̃ ut dis-
sentiocs exorte sanā ꝓmant pace
Bonꝰ ē dñs C xxxiij
Epla aug' ad seleuianā ingrentē
utrū apls petr' baptizat' fuat. Lās
Aug' ad maximā q̃ ds eaī malis
bñ uatē ut boni ꝓficiāt. Quītū C 34
Epla aug' ad pbā et iulianā de ō-
uersiōe neptis demetriadis. Implet 131
Aug' ad pbā q̃ aīa ostingit̃ trena
q̃da cogitatiōe. Est quidē C 36
Epla aug' ad pbā de mō orandi
deū. Et petisse te C xxxvj
Aug' ad paulinā q̃rentē utrū p
oculos corpeos possit uidel deus iui-
sibilis. Memor debita C xl
Epla aug' ad eodaā aur nesaētē ui-
co suo distribuit sua duobꝰ mōchis
Lās lās. C xlvj
Aug' ad deuteriū. Nichil C xlvij
Epla ysenty ad aug' de trinitate et
unitate dei. Tā quidē C xlvij
Aug' ad eūdē de fide et cōne trinita-
tis. Ego ꝓterea C xlix Troīs C l
Aug' ad eūdē de trinitate. Cogita

Aug' ad eūdē de incarnatione dñi & quō
caro et sāguis regnū dei nō possideb-
būt. Quantū ad oculos C liij
Epla aug' ad fortunatianū de hoc
q̃ aug' nō penituit sāpisse corpis o-
culos nec uidē deū nec ē uisuros.
Sane pñs C lv
Aug' ad helpidiū putantē aug' er-
rare in fide. Quis nām C lvj
Epla aug' ad pasentiū cōitē arri-
anū de fide. Voluerā C lvij
Aug' ad eundē de fide sua. Si di 16
Resp̃ta eiusdē ad aug' putātes au
g' errāe. Optaueram C lxi
Epla aug' ad eūdē ut abstineat
a diuinis. Tē tue. C lxi
Alipi' et aug' ad maximū medlā
thenitanū cynomanistā ut reduat
tur ab errōe cū suis. Cū a scō C 62
Epla alipi' & aug' ad pegnium de
martio vōtistā epō. Ho hōza. C lxij
Aug' ad maximū e vōtistā ꝓ dia-
cono q̃dā ne eū rebaptizāret. Priusq̃
Epla aug' ad donatū pbm ꝓtas
vōa quō eccla nō solū iuuāt. & ea-
ā cogit ad bonū. Si posses C lxij
Aug' ad eusebiū de eo q̃ se voluit tra-
ferre ad ptē donati ut matrē
posset ondē. Sat ds C lxv
Aug' ad eūdē. Nō ego C lxvi
Epla aug' ad paulcianū ut oēs
des sint ī fide. Dopt' C lxvi
Aug' ad honoratū e ꝓtas ꝓbā q̃ ds
eccām catholicā p ōnes tras esse vo-
luit. Consiliū tuū C lxvij
Epla aug' ad gloriū elusiū felices
gñatiā et alios q̃ negōtiū fuit hēa-
a q̃ corrupti fuit pata. Quat C lxvij
Aug' ad emeritū petens sibi sibi
aue de baptismo sacrāma fām sit a ptē
donati. Ego tū audio C lxxi
Epla aug' elusiū gloriū et felices
de sacrāmatis. Hortatiū C lxxij
Aug' et alij ad generosiū otra do
natistas. Quīn nobis C lxxv
Epla aug' ad donatistas ut ouer-
tant ad bonū, patas unitatis & ca-
ritatis. Caritas xp̃i C lxxv
Epla aug' et alioꝝ de ꝓsilio accēsi
ad donatistas ut ꝓsentirēt unitati
et paci xp̃i. Dū in aue C lxxvij
Aug' ad seuerinū ꝓcōsanguineū suū
vōtistā ut iuuāē salte loquīt. Lras
C lxxvij

Epla aug ad onanstas qñ se duu
serit nephario sasimate ab orbis v
nitate. obis donatiste. Clxxx
Aug ad innuariu pme sedis vbi
e. quo decia ca inaudita crudelita
te seuiebat. Cleria Clxxx
Aug ad arspinu sasmaticu. Qa 182
Epla aug ad eude vt pri abo au
diant a plo. Q miquide Clxxxiy
Aug ad vicentiu de cognatis & vx
tis. vt vnitas teneat et dissensio ve
seret et de valetate autoritatu Hc
Epla aug ad naurellione Cepi 182
q no luceat dapnati audiu. Cu 190
Aug ad theodor de reapiendis do
natistis. Cu benolena Cxa
Epla aug et alior ad inocentiu
papa de errore pelagy et celestij
Quia te dns Cxa
Aug ad sixtu q doendi siut ena e
tendi. Ex quo Cxa
Epla aug ad eude de gra et libe
ro arbitrio. In epla Cxay
Aug ad valetinu de gra et libo
arbitrio. Uenerit Cxay
Epla aug ad eude q sola gra di
hoiem liberat no merita humana
Oresonu Cxay
Aug ad iuliana. Grate ad C98
Epla aug ad anastasiu qlit ipleat
lex sine iustia. primo qle no iplet si
ne caritate iustie. Salutadi CC
Aug ad hylariu de hesim dictu
q accepim a nob q madata iple
m. Honorabil CCj
Epla hylary ad aug petetis ab eo
plenu istru de puulis no baptiza
tis. de diuitab & de ecia no hnte ma
tsa neq rugam. Statutis CCj
Epla aug ad eude sup pscripta
ex lras CCj
Aug ad vitale q oradu est nobis
ena p nole tibi credi & p aduersarijs
& q gra dat gtuita mia. Cu de 201
Gesta aug qn sibi siuccessore eleg
Gloriosissimo CCx
Epla sa aug e ad honoratu qlit
et quib sit tpe pscauois fugiedu
a manendu. Caritata tue CCxi
Nota hec tabula est sedm ordine epla
ru sa augustini in hoc volumie po
sitaru. Sz in fine ist voluis habet
due tabule quaru prima e sedm a
lia positione eplaru augustini. et vl
tima e posita sedm ordine alphabe
ti. et hoc ad mares p se deu ad fe
nas p se

Epla alipy et augustini ad castoriu

Domno muto dilassimo
digneq hoabili et sus
apiendo filio castoio:
alipius et aug in dno
salute Q olutus e quide aduer
sus xpianor p caritissimu atq dul
assimu filiu nostru frem tuu ca
tholice mq que vos in hereditatem
xpi ab erhedata pasione fugietes
pio sinu suscepit piaculosissimu sa
dalu dmouere: aperes videlicet se
renitate gaudy nri que nobis de
bono vre querelationis obortu est.
feda inubilare tristia. Sz dns deus
nr misericors et miserator osolans
afflictos nutries puulos. curas in
firmos. ad hoc eu aliquid posse per
misit: vt te correcta multo aplius le
tarem qua dlebam afflicta. Longe
est qppe gloriosius epatus sacranam
pter ecie vitanda piacula deposuisse:
q pter regenda gubernacula suscepis
se. Ille qppe se honore si pcas ratio
patetur: digne acpe potuisse demon
strat: q acceptu non defendit indig
ne. Voluit q deus ena per frem tuu
filiu nrm maximianu ostende: in
unias ecie esse in visceribus eius
q non sua quant sed q ihu xpi. Ne
q enim illud musteriu dispensatois
musterior dei virtus aliq secular au
piditate deseruit & pacifica pmor
pietate deposuit: ne pter eius hono
re feda et piaculosa aut fortasse ena
pniciosa in membris xpi dissensio re
nascatur. Quid enim esset ceteris et
omni execratione dignu: q pter ecie
catholice pace tam sacra deserere. et ip
sa pace catholica honorus siu qstio
ne turbare? Quid ei laudabilius
et xpiane caritati omodatu: q
delicta donatistaru vesana superbia
ra hereditati xpi coherere vt testimo
niu humilitatis amore, pbaret vnu

tatis. ¶ Itaq; q̄ntū qd ꝓm attinet si
aut eū talem gaudem⁹ iuentū vt
qđ in eius corde diuin⁹ sermo edifi
cauit. nequaq̄ tēpestas huⁱ tēpta
tionis euertēt: sic optam⁹ et depre
cam̄ a dño ut ꝙsequenta vita et mo
rib⁹ suis magis magisq; declaret. q̄
bñ gestu⁹ fuisset qđ ꝓfecto geret si
hoc oportuisset. ¶ Retribuat̄ ei pax
etna q̄ promissa est etīe. q̄ intel
lexit sibi nō expedire qđ pat̄ nō
expediebat etīe. Tu vero fili aiss
sime nō mediocre gaudiū nostrū
q̄ nulla tali nūtiatē a susapiēdo
epātu ipedires: dcat indolē tuā ꝙ
in te dicare qđ dedit. ¶ Ingeniū q̄p
pe tuū prudēcia eloquēcia q̄ multas
sobrietas et cetā quib⁹ ornant̄ mo
res tui: dona sunt dei. Cui me
lius seruiūt q̄ illi a quo tributa
sunt? vt et aistodiant̄ et augeā
tur et ꝓficiant̄ et remunerētur?
¶ Non seruiant huic sēo: ne vanes
cant cū illo atq; disperent. ¶ Non
diu tecū in hoc agendū nouim⁹:
q̄nta fatalitate ꝙsideres spes ianui
hoīm et insanabiles cupiditates
et ingrētū vitam. Ubi q̄ ex aīmo
quidq̄d tecne atq; falsē felicitatis
exp̄tatione decepcat: opare in agro
dei ubi certus est frūs. ubi tā mi
ta tanto añ ꝓmissa ꝙpleta siūt. vt
ea q̄ restant insanissime desperēt.
Obsecram⁹ te ꝑ xp̄i diuinitatem
et hūanitatē ꝑ pat̄ celestis illis
auitatis. vñ peregrinātes labore
tpali eternā requiē compagm⁹: vt
in ep̄atum vaginēsis ecclie frī tu
o nō ignominiose cadenta sē glo
se credenta succedas. ¶ Plebs illa au
ꝑ tuā mentē ac linguā domus dei fe
cundatā et ornatā ubertima intre
mēta speram⁹: in te intelligat frēm
tuū non ꝑ sua desidia sē pro eius pa
te fecisse qđ fecat. ¶ Hec epla mandā
dum⁹ ut tibi nō legēdū: nisi aī te
iā tenerent quib⁹ es necessarius. ¶ Nos
eī te spūalis amoris vinculo tene
m⁹: quia et nō⁹ collegio multū es
necessarius. Cur aūt eadem corpalem
pñciam nō exhibuerim⁹: posteā sa
ces,

Quodã tpe cũ venerabilis pr̃ augustin⁹ solus eẽt cũ solo in ntẽplatione q̃ mirabiliť cęteris sãs lõge alta⁹ secrẽta dei penetrare ꝯsueuerat. subito fã ẽ ad eũ vox relut⁹ dicẽs. Augustiẽ augustine. Cui ille. Ecce ego dñe. Et vox ad eũ. Habeo inq̃t venale qdã magnũ. Cui bẽs augustin⁹. Dñe mi quid habes venale. Et dñs. Habeo inq̃ venale intõpabiles diuitias. ĩestimabilẽ glã. inẽrabile gaudiũ. etnã requiẽ ꝑpetuã uitã. Cui ille. Dñe mi q̃ li ꝑao dabis hec oĩa. Et dñs. Dabo intõpabiles diuitias ꝓ modica pauptate ĩestimalẽ glã ꝓ tontẽptu ꝑaliũ. inẽrabile gaudiũ ꝓ breui luctu. etnã requiẽ ꝓ puo labore. ꝑpetuã uitã ꝓ tẽsitoria. Cui augustin⁹. Dñe mi si tali ꝑao velis mi hec oĩa dare, ego tibi pręaũ dabo et tibi sp̃ seruiẽ volo ꝓ tã bono ꝯmercio. Ad quẽ dñs. Ego quidẽ hec oĩa tibi dabo. et tu mi seruies. et ĩ ꝑpetuũ meaũ eris

Agl̃ina fuge uidit augustin⁹ sublimi mẽtis acie q̃ ds vn⁹ trin⁹ vn⁹ ĩ essentia. trin⁹ in ꝑsonis aũta ręabs entia sũme ꝑfectionis

Epla augustini pr̃bri ad senẽ valeriũ ypponiensem epm̃. in q̃ petit licentiam vt ꝑter addiscendã sacrã scripturã possit se ad tpus absentare.

Omino beatissimo et venerabili et i ꝯ
spectu dñi sincera caritate carissimo pē
valerio epō: augustin⁹ ꝓsbiter in dño sa
lutē. Ante ōnia peto ut togutē religio
sa prudētia tua nichil ēe in hac vita. et
maxīe hoc tpe familiꝰ et lectus et hōibꝫ
acceptibilis epi aut ꝓsbteri aut dyaconi offi
cio. si pfunctorie atq; adulatorie res aga
tur: sed nichil apud deū miserius et tristi
us et dāpnabili⁹? Nē nichil ēe in hac vi
ta et maxīe hoc tpe difficili⁹ laboriosi⁹
periculosius epi aut ꝓsbteri aut dyaconi
officio: sed apud deū nichil beati⁹? si eo
modo ministrēt quo nr̄ imperator iubet.
Quis aūt iste mod⁹: nec a puericia n⁹
ab adolescētia mea didici. Et eo tpe quo
discere operā vis michi fīa est: meito
ꝓtozū meozū. Nā quid aliud existimē
nescio ut michi sedus lotus guberna
culozū michi traderet. qui remū tenē
nō nouerā? Sed arbitroz dñm meū
ꝓpterea sic emendāe voluisse: q multo
tū pīa nauticū anteq̄ exptus essem
qd illic agat. q̄si doctioz et melioz tepe
hendē audebā. Itaq; postq̄ missus sū
in mediū. tūc sentire cepi temeritates
reprehensionū meaꝝ: quāq̄ et antea
pusillissimū iudicarē hoc ministeriū.
Et hinc erāt ille lacrime q̄s me fundē
in ciuitate ordinationis mee tpe non
nulli frēs aduerterūt: et nescientes mu
sas doloris mei q̄bus potuerūt sermo
nibꝫ qui ōino ad vulnꝰ meū non pti
nerēt. tū bono q̄o ꝙsolati sūt. Sed mi
to valde multo āplius exptus sū q̄m
putabā: nō quia nouos aliq̄s fluctus
aut tēpestates vidi. q̄s aīa non noueri vl
nō audieri vel nō legeri vel nō cogita
ueri: sed ad eas euitandas vel pfendas
sollerti et vires meas ōino non nouē
rā: et aliquā mometi eas arbitrabar.
Dñs aūt irrisit me: et rebus ipis oīnē
voluit meipm michi. Qđ si nō dāpnā
do sed miserando fecit hoc erū spero. cer
te vel nūc cognita infirmitate mea debeo sp
turarū eius meditamēta ōnia pscruta
ri: et orando ac legendo agere. ut ꝑdonea
valitudo q̄e mee ad tā periculosa negoti
a tribuat. Quod aīa non fecit: q̄a et tps
nō habui. Tūc enī ordinatus sū. tū de
ipō actionis tpe ad cognoscendas diuinas
scripturas cogitatem⁹: et sic nos disponē
bellem⁹ ut nobis oīū ad hoc negotiū
posset ēe. Et qđ verū est nondū sciebam
qđ michi deesset ad tale opus: q̄le me nō
requiet et petit. Qđ si ꝓpterea in re ipa
divina qđ sit hōini necessariū q̄ ipō mi
nistrat sacramentū et verbū dei. ut iā
nō michi liceat assequi qđ me habē nō
cognoui. iubes ergo ut petrā pater va
leri. Ubi est caritas tua? Certe dilexi me
certe dilexis etiam ipsā qua me sic mi
nistrare voluisti: et tū certus sū q̄ me et
ipsā dilexis. Sed putas me ꝑdoneū. tū e
go melius me noueri. Qui tū nec ipse
me nosse. nisi experiendo didicisse. Sed di
at fortasse sānctas tua. Velle suare qđ de
sit īstructioni tue. Tā multa aūt sūt:
ut familiꝰ possim enumerare q̄ habeā. q̄
que habē desidero. Audeo enī dicere fide me
et plena fide tetinē qđ ꝓficiat ad salutē
nostrā. Sed hoc tpm quō mīstrem ad
salutē aliorū nō queres qđ michi vtile
est. sed qđ multos ut saluꝰ fiat. Et sunt
fortasse aliq̄ ymo nō est dubitandū ēe
in sīs libris ꝓscripta consilia. quibꝫ q̄
nitus et apprehensis possit homo dei rebꝫ
et ecclesiasticis ordinationibꝫ mīstrare. aut
certe inter man⁹ iquorū vel viue cōsa
tica sanioze vel moz. ut illa vita nō a
mittat aut vnu xpiana corda humiliat
mānsueta suspiret. Quō aūt hoc fieri po
test nisi quēadmodū ipse dns docuit pe
tendo q̄rendo pulsando. id est orando legē
do agendo? Ad qđ negotiū michi pruī
tpus vel usq; ad pascha īpetrare volui p
frēs a tua sinceritatis et venerabili cōmū
ne. et nūc p has pces volo. Quid enī? nec
pōsurus sū dño iudicia. nō poterā ista nā

quere. tu enim astas negotijs impedirer.
Si ergo mihi dicat senex nequi si villa
cellie alicui prosit aliquem parere. qui
bus fructibus colligendis magna opa im
pendit negligeto agro quem ingenui san
guine meo. si quid age posses pro eo a
pud iudicem terre. nonne omnibus sentien
tibus nonnullis etiam iubentibus et cogenti
bus pgeres. et si contra te iudicaret etiam
trans mare prosisteres. atq; hoc modo
vel amplius vel annua absentia tua nul
la querela removaret. ne alius possideret ter
ram non anie sed corpi paupertati necessa
ria. quorum tu famem viue arbori me
e multo facilius mihi q; gratius si dili
genter colerentur expleret. cur ergo ad dis
cendam agriculturam meam vacationem
tpis tibi defuisse causaris: dic mihi q;
respondeam rogo te. An forte vis dicam. se
nex valerius deum me rebus omnibus in
structum esse credidisset. quanto amplius me
dilexit. tanto mihi disertiora misit? At
tende omnia ista senex valere obsecro te
per seueritatem et bonitatem xpi. per iudicium
et misericordiam eius. per eum qui tantam tibi
ergha nos inspirauit caritatem: ut te nec
p lucro anie nostre audeam offendere.
Sic amet deum et xpm mihi testem fons
innocentie et caritatis et sincere affinis
que arca nos habes: si ego de his omnibus
no vitare possum. Per ipsam ergo caritatem
affectum imploro ut misereatis mei. et co
cedas mihi ad hoc qd rogaui tpus quod
tu rogauit. atq; adiuues orationibus tuis ut
no sit iane desiderium meum: nec infructuo
sa cellie xpi atq; valitati frem et conser
uorum meorum absentia mea. Deus q illam
caritatem pro me orantem magnie in tali
causa no despiciet dns: et ea sicut sati
ficiet suauitatis amplexus. fortassis breui
ori tpe q postulaui me salubrimis
filijs de scripturis suis reddet instructum.

Epistola beati augustini epi ad h.
ieronimum presbm.

Domino dilectissimo et cultu sin
cerissimo caritatis obsequen
do. atq; amplectendo fri et cpi sbi
tero ieronimo: augustin. Nunquam
eque quisquam fame cuilibet innotuit: quam
michi tuorum in dno studiorum quietum et
lenem. et ve erudito liberalius. Cum enim
ego pauper dno te nosse: tum ergo quod
tui mihi habeo pmiam videlicet
ori. Quam ipsam etiam postea quam te vi
sum mihi nec ipsum. tuit vero iam epistolam dignus
aliquis videt remeans q a me visus e:
negare no possum magna ex parte michi
ee relatu eius impressam. et am vestigium qui
te ille ibi videbat. et ego videbam sed oculis
eius. Non enim aio me atq; illum sed ori
duos q nouerit dixerit. vnum concordia
diuturna et familiaritate fidissima: no
meritis quibus ille amicus. Quia ergo
me primitus ronione spius quo in vnum
nectam. deinde ex illius ore iam dilectus:
neq; enim imprudenter quasi alios ignotos
commendo gmanitati tue frem futurum
que meis conatibus. deinde adiutorio tuo
ne futurum speram? nisi forte q talis
est ut ipe tibi p eum fiam commendatior
q ille p me. Quamquam fortasse scribe de
uerim si esse velle epistolarum solempnium mo
re contentus: sed sinet animus inloquelas
consuetudines terum de studijs nris q ha
bem in xpo ihu dno nro. qui nobis
multas vtilitates et viaticum q dam de
monstrauit a se muneris etiam p tua autho
ritem no mediocriter mustrare dignatus.
Veniam ergo et nobis tu petit oris affectu
natum ecclesiarum studiosa sonetas: vt in
terpretandis eorum libris qui grece scrip
turas nras q optime tractauerunt. aurem
impendat atq; operam ne graueris. Potes
enim effice ut nos quoq; habeam illos
tales viros: et vnum potissimum que tu li
bentius in tuis linis sonas. Detendis aut
in latina lingua sras literis canonicas
laborare te nolle nisi eo modo quo lob
interpretatus es: vt signis adhibitis quan
tum inter hanc tua et septuaginta quorum est
grauissima auctoritas interpretationem
offert appareat. Sane aut nego mul
ti si aliquid adhuc in hebreis exemplaribus inuenitur: quod tot interpretes illi
ligue plurimos fugerit. Omitto ei sep
tuagintam de quorum vel scriptis vel spus
maiore concordia quam si vnus homo esset
no audeo in aliquam partem certam ferre
sententiam: nisi q eis prominente auctoritate in hoc munere sine controuersia
tribuenda existimo. illi me plus mo
uet qui tu posteriores interpretentur.
et verborum locutionumq; hebraearum via
atq; regula mordax ut fere tenerent
no solum inter se no consensum: sed eam re
liquerunt plura q tamen p emendatio

pdenda remanent. Si enī obscura sūt. te
in illis falli posse credit. Si manifesta:
illos in eis falli potuisse non creditur.
Hui⁹ igit̄ rei p tua caritate expositus mu
nis: ceteī me famas obseruaueri. Legi ea
ā quedā scripta que tua dilectōne in e
pistolis pauli apli: quarū ad galathas
ī enodare velles. venit in manꝰ locus
ille in quo aplus petrꝰ a pmanosa silā
one reprehendit. dubitāq; ibi pōtanū mē
dacij susceptū esse. vel abs te tāli viro. vt
a quopiā. si alius illa scripsit fateor nō
mediocriter doleo doleat refellātur si forte
refelli possūt ea q̄ me mouēt. q̄nchi ei
videtur exitiosissime credi aliq̄d in libris
sūs esse mendaciū: id est eos hoīes per
quos nobis illa scriptura mīstrata est
atq; cōscripta aliq̄d in libris suis fuisse
mētitos. Alia quippe q̄stio est: sit ne ali
q̄n mentiri vir bonus: et alia q̄stio est v
trū scriptorē sācti scripturarū mētiri
oporteat. ymo vero nō alia ꝯ nulla
q̄stio est. Admisso enī semel ad tantū au
toritatis fastigiū offitiosū aliquo mēda
cio: nulla illorū librorū ptacula remane
bit. que nō ut cuiq; videbit. vel ad mo
res difficilis. vel ad fidē incredibilis. ea
dē pernitiosissima regula vel ad mentie
tis auctoris ꝯsiliū offitiūq; referat. Si
enī mētiebatur aplus paulus cū aplm
petrū obiurgās dicēt: si tu cū sis iudeꝰ
gētiliter et nō iudaice viuis. quōmodo
dū gentes cogis iudaizare. et recte vide
batur illi petrus fecisse quē non recte
fecisse et dixit et scripsit. ut q̄si aīos tu
multuantiū deliniret: q̄d respōdebim⁹
cū exsurrexerīt pueri si hoīes phibētes
nuptias. quos futuros ipe prenūcia
uit. et dixerīt totū illud q̄d idem aplus
de mīonitoꝝ iure firmando locutus ē. pter
hoīes qui dilōne cōiugū tumultuāti p
terāt fuisse mentitū. sciret nō q̄ hoc sen
serat. sed ut illorū placaret aduersitas.
Non enī opus est multa cōmemorāde. Pos
sūt enī videri ea de laudibz dei esse offi
tiosa mendacia. vt apud hoīes pigriō
res dilectio eius ardesceret: atq; ita nusq;
eruī certa in sanctis libris caste vitatis
autoritas. Nōne amendim⁹ eūdem aplm
tolli cū ingenti cura cōmendande vita
tis dixisse. si aūt xp̄us non resurrexerit i
anis est pdicatio nra. ianis est et fides
nra. iueniūt aūt et falsi testes dei. quia

testimoniū dixim⁹ adiūsus deū q̄ suscita
uerit xp̄m quē non suscitauit. Si q̄s hu
ic dicēt q̄ ullo ī mendacio pfectas tū
id dixeris q̄d eā si falsū sit ad laudē dei
maxīe pīnet. nōne hui⁹ detestaret īpa
nia quibus posset verbis et signifīcatio
nibz in luce sui cordis penetrabilia aperi
ret. damās non mīore aut forsasse eā
maiore scelē in deo laudari falsitatē. q̄
vitupari veritatē. Agendū est igit̄ ut
ad ꝯgnitionē diuinarū scripturarū talis
ho accedat qui de sās libris tam sīe et vā
liter erudiēt. vt nolit aliq̄ eorū parte de
lectari p offitiosa mēdacia: potius q̄ id q̄
nō intelligit trāseat. q̄m cor suū pfectat
illi veritati. Pfecto enī cū hoc diuī credi si
bi expetit: et id agit ut diuinarū scriptura
rū auctoritatibz non credam⁹. Et ego q̄
busq; viris quidē quas dīs suggerit
oīa illa testimonia que adhibita sūt astru
ende vtilitati mēdacij aliter oportere itelli
gi ostendere: ut vbiq; eorū firma veritas
dīcetur. Cū enī testimonia mēdacia esse
nō debent: tā non debēt fluere mendacia.
Sed hoc itelligentie reliquo tue. Admota
enī lectionū diligentior cōsideratiōe: mīo
id forsasse fiat⁹ videbis q̄m ego. Ad hanc
aūt cōsiderationē cogeret te pietas qua
cognosas fluctuāe auctoritatē diuinarum
scripturarū. ut in eis q̄d vult q̄sq; credat.
q̄d non vult nō credat: nisi semel fuit
psuasū aliquia illos viros p quos nobis
mīstrata hec sūt in scripturis suis offitio
se potuisse mētiri. nisi forte regulas q̄sdā
dat⁹ es q̄bus nouerim⁹ vbi oporteat mē
tiri et vbi nō oporteat. Q̄d si fieri potest
vt nullo modo mēdacijs dubijsq; rōnibz
id ceptues: q̄so ne me onerosū aut īpudē
tē iudices p hūanitatē veracissimā q̄ sin
cerissimā dīn nīa. Nā ut nō diū nulla
certe nō magna culpa. me⁹ error vitam
fauet: si tīe in te potest vitas fauē men
dacio. Multa alia tū sīncerissīo corde tuo
loqui cupiēt. et de xp̄iano studio cōferre:
sed huic desiderio meo nec vlla epla sat
est. Vberius id possū per fratrē q̄ mis
tendū et alendū dulcibz atq; vtilibz ser
mocīationibz tuis mīsisse me gaudeo:
et tn q̄ntū vellem nec ipe q̄d eius pace
dixerī forsitā audit. q̄q; in nichilo me illi
pferī. Ego enī me fateor tui amantē.
sed ipm video sicī plenior. quo me sn du
bitatiōe admellit. Et postea q̄ redierit q̄d

dño adnumãte. ꝓsperatũ iri spero: ñ cius
penoris a te cumulata puerps fuerõ. non ẽ
ꝑpletus qõ in me adhuc vanũ erat atq;
caudũ sensuũ tuoꝝ. Ita fiet vt et ego nũc e
gentor: ille copiosior. Sane illẽ frater alia
scripta nra ferat scias: quibꝫ legendis fidei
nationẽ adhibeas quaeso. Non enĩ aliter
intelligo qõ scriptũ est. emendabit me iust⁹
in misdia et arguet me. oleũ aũt pctor⁹
non ỹpinguet caput meũ: nisi qa magis
amat obiurgator sanãs qm̃ adulator
vngẽs caput. Ego aũt difficillie bonus
iudex lego qõ scripserit: sed aut timidior re
fugio aut asperior. Video enã interdũ vna
a mea. sed hec malo audire a melioribꝫ:
ne ũ me tẽ fortasse reprehendo turpiꝫ im
bladiar. et mirabilosa poa⁹ michi videar
in me qm̃ iustã tulisse sẽtenciã. Epla. b.
augustini ad bm̃ ihoronimũ presbm

Domino dilectissimo et multu sin
cerissimo mutuus obsequiũ ad
q; aplectendo frĩ et cõpbitero
ihonimo: augustin⁹. Habeo
gram̃ q; ꝑ scripta salutatione michi ple
nã epla̅m reddidisti. sed breuiorẽ multũ
q; ee te velle sume tali viro: a quo tpa qm̃
talibꝫ occupet nullꝰ sermo plurus ẽ. Cũq;
magis nos negociorũ alienorũ. eorũq; scu
lariũ curis arctissime⁹ in gẽtibus: tñ eple
tue brecitati facile ignoscerẽ. nisi cogita
rẽ qm̃ paucoribꝫ meis verbis redderetur.
Quãe aggrede nobiscũ quaeso istã literaria
ã collationẽ habẽ. ne multũ ad nos dis
iungendos luceat absẽtie corpalis: q̃q̃m sim⁹
in dño spũs vnitate ꝓximi. cuiq; si absti
neam⁹ et quiescam⁹. Et libri quidem quos
de hebreo dñico elaboraſti: pene totũ te
nobis exhibẽt. Si enĩ ꝓtẽta te nõ noui⁹
qa fanẽ corpis tui nõ vidim⁹: hoc mod⁹
nec ipe te nosti. Nã tu quoq; nõ vides eã.
Si aũt tibi nõ ob aliud notus es nisi qa
nosti aĩm tuã: et nos eã nõ mediocriter
noui⁹ in lris tuis in q̃bus bñdicim⁹ dñm
q; tibi et nobis õnibꝫ oscribis q; tua legẽdo
te talẽ dedit. Liber q̃dã tu⁹ inter tetos nõ
diu est q; venit in man⁹ nras: q̃ sit ei⁹
scripto nesci⁹ adhuc. Non enĩ hoc voluit ipe
vt assolet in limiari pagiã pretẽdebat. Et
pithaphiũ tñ appellari iubebat fẽ apud
que iuuentus ẽ: qõ ei nomẽ tibi placuisset
vt crederẽ. credere⁹: si eoꝝ tm̃ vel vnus l⁹
scripta legissem⁹ ibi quiã defuit cẽtes. Cũ tõ
multoꝝ et eo tpe quo scribebat et nũc vsq;
viuentiũ ibi memorem opusculo: miam
ur ei hũc titulũ vel ipposueris vt ipositus
credatur. Tñ vtilit⁹ a te scriptũ eundẽ libr⁹
satis approbam⁹. In expositione quoq; e
ple pauli ad galathas: iuuenum⁹ aliqõ qõ
nos multũ moueat. Si enĩ ad scripturas
sanas admissa fuerit officiosa mẽdacia: q̃
in eis temanebit auctoritas. Que tande
de scripturis illis sniã pferet? aut⁹ ponde
tenuose falsitatis subrepẽs ꝓbabitur. Ita
si enĩ ut ptuleris: si alit⁹ sapit qui ꝓtra
riatꝰ duci illud qõ probatũ erit honesto
aliquo officio scriptorẽ fuisse mẽtitũ. Ubi
enĩ hoc nõ poterit si potuit in ea narra
one q̃ ceteris aplius aut. que aũt scribo vo
bis ete corã deo quia nõ mẽtior. credi affir
mat⁹ mẽtitus eo loco ubi dixit de petro
et barnaba. cũ videret eos non recte ĩgredi
bãtur ad veritatẽ euãgelij. Si enĩ recte illi
ĩgrediebant: iste mẽtitus ẽ. Si aũt ibi mẽ
titus ẽ ubi verũ dixit. An ibi verũ dixisse
videbit⁹ ubi hoc diceret qõ lector sapiti cũ
vero ꝓtra sensũ lectionis aliqõ occurreit. of
fensoꝝ mẽdacio deputabit⁹. Non enĩ deesse
poterũt cause cur estimeti nõ solũ potuis
se veriũenã debuisse mẽtiri: si hmõi regule
credit⁹ locus. Nõ opus est hãc causã multis
verbis apte presertim apud te: cui sapiẽter ꝑ
suadeti dñm sat est. Nec q̃m vo⁹ michi arroga
uerit ut ingeniũ tuũ in dño dño aureũ.
meis obolis diuare ꝓtendã. nec est quisq;
magis te ydoneꝰ qui opus illud emẽdet. Ne
q; enĩ a me doceẽdus es quo ĩtelligat qõ ide
dicat scriptus sũ iudeis tñ iudeꝰ ut iudeos lu
craceret: et cetera que ibi diuinitus ꝓpassi
one mie nõ simulacõe fallace. Sit enĩ
tñ egrotus qui mistetur egroto: nõ tñ se
febres habe mẽtitur. sed tñ aĩo ꝓdolẽtis
cogitat q; admodũ secum sibi velit. si
ipe egrotaret. Nã duoꝝ iudeoꝝ erat. ꝓphan⁹
aũt scriptus nõ iudeoꝝ sacramẽta reliqua
rat. que conuenienter ipi⁹ ille et legitimo
tpe quo oportebat antepat. ideoq; suscep
ta celebranda cũ iam xpi esset aplus.
sed ut doceret non ee pniciosa his qui ea
vellẽt sicut a gentibus p legẽ antepeñ
ausos dicere cnã cũ in xpm crediderent.
non tñ in eis iã instituerẽt spem salutis:
q̃m p dñm ihm salus illa q̃ ipsis sacra
mẽtis significabat aduenerat. ideo q; gẽ
tibꝫ quos ĩductos ad fidẽ reuocarẽt. omere
gratui et nõ nãcio nllo mõ ꝓponenda

esse ꝛcsebat. Quappꝫ non ideo petrũ emẽ
dauit q ꝓ ꝑnas tradiciones obseruaꝫet. q
si fare vellet nec mẽdaciter nec ĩcongrue
faceꝫet. ꝙnus enĩ iam superflua tñ soluta nõ
nocent: sed qm gẽtes cogebat iudaizare
qđ nullo mõ posset nisi ea sic ageꝫ tãqm
adhuc ceña post dñi aduentũ necessaria
salutꝫ foret. Qđ uehemẽter ꝑ applãtum
paulo veritas dissuasit. Nec aplus petr9
hoc ignorabat. sed ꝛõ fatebat timẽs eos
qui ex circũcisione erãt. Ita et ipse vere
uerax ẽ. et paulus bñ narrauit. ne
scñ scripturã q ad fidẽ posteros edidit ẽ. ad
missa auctoritate mẽdaciũ tota dubia nu
tet et fluctuet. Nõ enĩ potest aut oportet
hñs explicari qcta et qlia ĩexplicabilia
mala ꝙsequant si hoc ꝛ necessarium? Posset
aũt opponẽ mun9 q ꝓnulose demõstrau:
si vꝛã int nos colloqueremñ. hoc q nude
ꝛ paul9 dimiserat qđ malũ habebãt
et ĩ ꝓmus illud qđ ignorãtes dei iustiã
suã volẽtes ꝙstituẽ iustiæ dei nõ sũt sb
uerti: deiñ q post passionẽ et resurrecti
onẽ xpi dato ac mãifestato sacramẽto
ẽuẽ scdz ordinẽ melchisedech: adhꝫ puta
bãt vetera sacramẽta nõ ex ꝙsuetudine so
lẽpnitatis sed ex nãtate salutis ẽ celebrã
da: que tñ si nũq fuissent nocua ĩ fructu
ose atꝫ ĩanit. ꝓ eis machabei martres fie
ẽt: postrem illud qđ prædicatores gẽtes xpi
anos iudei tñ hostes legis pseqbantur.
Hos atꝫ hmõi ẽmodi errores et vana di
cit se dãpnare et ut sterora arbitratũ ut
xpm lucrifaceꝫ: nõ observatiões legis si mo
re patrio celebraret sicut et ab ipõ celebra
te sñt sine vlla salutis nãtate. nõ sicut iu
dei celebrãdas putabãt. aut fallax simila
tione qđ in petro reprehendit. Nã si ꝓpter
illa sacramẽta celebrauit qa simulauit
se iudeũ ut illos lucrifaceꝫ: aut ea nõ sa
crificauit cũ gentibꝫ. qa et his q sine lege
erãt tamq sine lege fũs est ut eos qs lu
crifaceꝫ: nisi qa et illud fecit ut ngtã iude
us. et hoc totũ dicit nõ ut fallax se fin
gẽt esse qđ non erat. sed ut mansuete et ꝛ
ꝙuenienciũ esse sentiẽt. ac si ipe in eodẽ
errore laborãret nõ saluet mẽtientis ausu
sed ꝛpatientis affectu. sicut corpꝰ loco gñalit
mutilat fũs sũ infirmis infirm9. ut infirmos
lucrifaceret: vt sequẽs similitudo ꝛa ꝛibꝫ
factus sũ. ut oẽs lucrifaceret ad hoc refe
renda ꝛtelligat. ut nullꝫ infirmitate tñ
scẽm miserat9 appareat. Non enĩ et
nũ dicet qs infirmat et ego nõ infirmor: infir
mitatẽ alĩus simulasse poꝛ qm dilusse
volebat ĩtelligi. Quare obsecro arripe mgẽ
nuã et vẽ xpianam nãtate seueritatẽ
ad illud corrigendũ atꝫ emẽdandũ: et paly
nodiam ut dicit ame. Incõparabiliꝰ ei pul
chrior est veritas xpianoꝝ: qm helena gr
coꝝ. Pro ista enĩ formus ꝑes nri martes
aduꝛsus hãt sodomã: qm ꝑ illa mille theo
es aduꝛsus troyã dimicauerũt. Nec ego hꝰ
dico ut oculos vꝛdꝫ reapias quos absit ut
amiseris: sed ut aditas. Quos cũ habeas
sanos et vigiles: nesciꝫ q simulatiõe au
tem ut nõ attendes que cõ sequãtur adu
sa. si semel creditũ fuerit posse honeste ac
api scriptoꝛẽ dñoꝝ libroꝝ in aliq fui p
te opis mẽtiri. Scripserã nã hymc aliq nõ
ad te epla q non plata est: qa net per
tenit tui ꝓferendã tradiderã. Et q illud
michi suggestũ est cũ ista dictarẽ qđ in
hac quoq ꝓtermittẽ nõ debui. ut si alia
est sentẽcia tua eade q est melioꝛ timoꝛ
meo libẽter ignoscas. Si enĩ alit sentis ve
tũ q tu sentis. nam nisi verum sit melꝰ
melꝰ esse nõ potest: ut nõ dicã nulla certe
nõ magna culpa me9 erroꝛ vitari fauet
si rẽ in quoꝝ veritas potest fauẽ mẽda
no. De origene aũt q reprehẽsibe dignatus
es nã scribã: non tñ in eccãsticus libꝝ ac
hñs. sed in oñibꝫ vetꝰ et vẽa q inueniem?
approbãe atꝫ laudare: falsa vo et prava
ꝛprobãe atꝫ reprehendẽ. Sed illud de prudẽcia
tua atꝫ doctrina desiderabã et adhuc desidoꝰ:
vt nota fanas nobis culpa et errata qbꝰ
a fide vitanus ille vir tãtus recessisse ignos
cat. In libꝝ enĩ quo aũctos quoꝝũ memꝫ
se potuisti scriptoꝛes ecclasticos et coꝛ scꝛ
ta cõmemoꝛasti. cõmodi ut arbitroꝛ fiet
si nõnullus eis qs hereticos ẽ nosti. qm ne
ipsos qdem ꝓtermittẽ voluisti subiũgẽs
ecclã in qbus cauendi ẽrent: qm nõnul
lus ꝓtermissis ecclã qđ sine culpe: quo cõ
silio fm sit. Aut si illud volumẽ forte ho
noꝛãe voluisti ut memoꝛatus hereticus nõ
addes in qbus eos catholica dãpnaret auc
toꝛitas: qso ne graue sit lr̃ato labori tuo q
nõ mediocriꝰ ꝓ dñi gr̃am in latinã lin
guã sanctoꝝ studia et amẽdisti et adiuei
ti id qđ abi ꝓ humilitatẽ mea frena cautis
idonit. ut si ommanões tue sinũt oim he
reticoꝝ puerſa dogmata q remanedinẽ fidei
xpiane usq ad hoc tpus vel ĩpudẽcia vꝰ
ĩpetua vꝰ punitiua deprauãe conata st

heresiarchas

vno libello breuit digesta edas. in notula eoꝝ quibꝫ aut nō vacat ꝓter alia negotia aut nō valent ꝓter alienā linguā tam multa legē aut cognoscē. Oīa te cogitarē: nisi hoc solet esse indicīū mīe de caritate ꝑsumentis. Hoc interea paulū fremā in epo multū cōmendo benignitatē tuā. quā in nīis regionibꝫ exstīguorum bonū rara deo testimoniū phibem? Epla bī augustī epī ad beatū ieronimū pbam

Domino carissīo ac desiderātissīo et tho rando frī et cōpresbitero ieronimo: augustin? in dño salutē. Audiui puenisse in manꝰ tuas līas meas: ꝑ q̄ adhuc rescripta nō merui neq; imputaueri dilōni tue. Aliq̄d paldubio impedimēti fuit. Vñ agnosco deū a me ponus deprecandū ut tue volūtati det facultatē mittendi qđ rescripseris. nā rescribēdi nā dedit: quia cū volueris facillie poteris. Etiā hoc ad me sane plānī est qđ vtrūq; quidē credere dubitauit: sed hīc quoq; tibi aliquid vtrūq; rescribēm dubitare nō debui. Hoc aūt breue est. Suggessī tū caritati tue a nefario ꝙbus fribus mīs dīm est q̄ libēū adiusus te scripserī: tomāq; mi scerī. Hoc falsū esse noueris. Oīum deū testor hoc me nō fecisse. Si si forte aliq̄ in aliqbꝫ scriptis meis reperiūtur in quibꝫ aliter aliquid ꝙ tu sensisse reprior: nō otra te dicti tū. sed q̄ mihi videbatur a me scriptū ee puto te debe cognoscē: aut si cognosa nō potest saue debe. Ita sane hoc dixerī ut ego nō tm patissim? sim si qđ te in meis scriptis mouerī frater ne ampe qđ cōtra sēnas. cū de correctione mea aut de tpā benolēna tua gauisur?: verūtamē hoc a te postulē ac flagitē. Si liquisset et si nō mihi abūdāte salutē viuno te in dño ꝓfrui: ad crebrū et dulce colloquiū. Sed quia id nō est datū: peto ut hoc ꝑfm qđ in dño ꝙ possum? simul sum? cōseruari studeas et augeri ac ꝓfici. et scripta ꝙbus rara nō spernē. Salutā obsequio meo sīm fēm paulinianū: et oēs frēs q̄ te cū ac de te in dño gloriant. Agenor nīi exaudiatus a dño in oīni sō desidero domine carissīe et desiderātissime et thōrande i epo frater. Epla ieronimi ad bīm augustinū epm

Domino ve sō et bīssimo pape augustino: ieronim? in dño salutē. In epo ꝓfectionis articulo sā filiū nīi asterij ꝓpositi monasterij bīūdinis tue ad me līe puenerūt: ꝙbus sanctitas te cōtra putatem meā librū tomā non misisse. Hoc ego fīm audieā: sed epla mihi data quasi ad me sarpte ꝓficīem nīm spūs sīmiū dyabolū tuū hinc explanationū tuarū me ledi puē: qđ nec tu lederis si nos ita curta senserim? Sed illa vā est inter animos reprehensio; si nīa opa nō videntes. alioꝝ iudicia pfūi mātuā odissem? Superest ut diligas diligentē: et in scripturarū capo inuenis senē nō prouces. Nos nīa habuim? ꝓpa et numerim? q̄ntū potuim?: nūc te tuerēte et lōga spacia tīs meante nobis debeī oīa. Simulq; vt tū venia et honore tuo dixerī. ne solus mihi aliq̄ de poetis ꝓposuisse videaris. me metro daretis et enchiridi et vulgaris puerbiis q̄ bos lassus fortiter figat pedē. Tristes hec dictauim? Vtinā mererem? ꝓlexus tuos. et collatione mutua vel discerem? aliq̄ Quisit m. Vel discerem? Subscriptio temeritate solutā maledāi sua culpa iuuenilī cognomēto lanarij q̄ ad affirmā quoꝫ studio eius didū puenit. Ad que breuit ex pte tīdi et libelli eius missi explanatiōe. Iacuus opus nō opportunū fuit ꝓmissue? ꝓpe.

In quo illud tñi ne quoq̃ xpiane lede
rẽ xpianam: sed tñ ut delirãtis ꝑtem mẽ
darũ ac verecundiã confutẽ. Memẽto me
i sẽ ac venerabilis papa. Inde q̃ntũ te di
ligã: ut nec ꝓuocatus quidẽ voluerũ respõ
dẽ. nec tñdã tuũ qđ in altero forte reꝓhen
derẽ. Frater vois supplut te salutat. Epla
bi ihẽronymi ad bẽm augustinũ epm.

Dõmo vẽ sõ et bũssimo pape
augustiõ: ihẽronim⁹ in xpõ
salutẽ. Anno ꝓterito p frem
nim asterii yppodiaconũ dig
nom tue eplam miserã, pmptũ tedes sa
lutaꝛis offiũ: quã tibi arbitroꝛ redditã.
Aũt quoq̃ p sñm frem psidiũ meũ opto
nũ obsero pmũ ut meineris mei: deinde
ut baiulũ lẽrũ habeas, mendatũ. i in
saas gmanissimũ. et in ꝙbusq̃ nãms
postulauerit foueas atq̃ fulcẽtes. nõ quo
aliq̃ te xpõ tribuẽte ꝺigeat. sed q̃ bonoꝝ
ãiãas audisse expetat. et se in his ꝛũ
gẽdis matrimũ putet bñficiũ consentiũ.
Cur aũt ad orientẽ nauigauerit: ipõ pote
ris natrãte cognosce. Nos in monasterio
ꝓstituti patriis hit inde fluctibq̃ quatim. et
pegrinatois molestias sentim⁹. ꝛ credim⁹
in eo q̃ dixit cõfidite ego vici mũdũ q̃ ipõ
tribuẽte et psule cõtra hostẽ diabolũ vic
toriã ꝛsequem. Dñm ac venabilẽ fratrẽ
nim papã alipiũ ut meo obsequio salu
tes obsero. Dñi frẽs qui nobiscũ in mõs
tero dño seruire festinãt. oppido te salutãt
Inuolumẽ te et memoꝛẽ mei xpiꝰ deus
nr tueat⁹ oꝑs: dñe vẽ sẽ et suꝑsapiende
papa. Ep̃la augustini ad psidiũ epm.

Dõmo bũssimo ac merito vene
rando frẽ et ꝓsacerdoti psidio:
augustin⁹ in dño salutẽ. Si
aut pñs rogatu sinceritatem
tuã nutq̃ ꝺmoneo ut leas meas sco
fratri et ꝓpsbitero nõ ihẽronymo mit
tere nõ graueris. Vt aũt noũt tuꝰ tu
a q̃admodũ enã tu illi p mea causa scri
bẽ debeas. nisi exẽplaria lẽrũ et mea
ad ipm et ad me ipius? ꝙbus leas p tua
sña pudẽda famle vtilibus et modũ meũ
quẽ seruandũ putau: et motũ eius q̃
nõ frustra timui. Aut si ego qđ nõ debui
vel quo nõ debui aliq̃d scripsi: nõ ad illũ
de me. sed ad meipm poꝰ fraterna dilõe
mitte sermonẽ. quo correctus petã ut ig
nosca⁹ si meã culpã ipe ꝺgnoueo.
Ep̃la augustini ad bẽm ihẽronimũ pbr

iiij

Dõmo venãndo et desiderãtissio
fratri et ꝓsbitero ihõnimo: au
gustin⁹ in dño salutẽ. Q̃nus
ẽrstimẽ anteq̃ tuas fumes te
nisse in manꝰ tuas lẽas meas quas p di
lectũ filiũ nrũ ẽm q̃ppagnũ diaconũ misi.
ꝙbus certissie cognosces meã esse epl̃am
aũ exẽplaria illuc puenisse cõmemoraꝛ
ti. bñ iam me arbitroꝛ rescriptus tuis ve
lut centellinis grandibq̃ atq̃ acris restibus
tũ audaẽ datũ repisse pulsari atq̃ ver
sari: nũc tñ eisꝑis tñdeo lẽas tuas q̃s m
p sanctũ filiũ nrũ asteriũ mittere digna
tus es in quibq̃ multa in me ꝓperi tue be
nuolentissime caritatis. et rursus q̃dam
nõnulloꝝ aĩe tue offensiois indigna. Inq̃
ubi mulcebar legẽs ibi ꝺtinuo ferebar.
hoc sane vel maxie ãmirans. q̃ tũ te dilig⁹
exẽplaribus lẽrũ meaꝝ ideo temẽ non
putasse credendũ. ne forte te tñdente Iesus
iuste expostulatẽ. qđ probare aĩ debuisses
meũ esse sermonẽ et sic rescribe. postea ut
beas si mea est epla apte me scribẽ. aũ mit
tẽ exẽplaria veroꝝ. ut absq̃ ullo tãmoꝛe
stomachi in scripturaꝝ disputandẽ verse
mr. Quo pacto enĩ possim⁹ in hac disputa
tione sine tãmoꝛe versari? si me ledẽ paras.
Aut si nõ paras? quio ego te nõ ledente abs
te Iesus iuste expostulatẽ q̃ probare aĩ de
buisses meũ esse sermonẽ et sic rescribere?
hoc est et sic ledẽ. Nisi enĩ rescribendo lesis
ses: ego iuste expostulare nõ possem. Proiñ
tũ ita rescribis ut ledas: qs nobis locus re
linquit in disputandẽ scripturaꝝ sine vl
lo tãmoꝛe versandi. Ego quidẽ absit ut le
dar si mihi recta tõne volus et potuerís
demõstrare illud ex epla apli vel quid alꝰ
nd scripturaꝝ sanaꝝ te verꝰ intellexisse q̃ ẽ
me: ꝺmo vo absit ut nõ tũ gratanter am
one lucris meis deputẽ. si fuero te docẽte
istructus: aut emendãte coꝛrẽtus. Verũptñ
tu mi fẽ carissie nisi te putares Iesũ scrip
tis meis: nõ me putares ledi posse rescri
ptis tuis. Nullo mõ id de te opinaꝝ fuero q̃
nõ te arbitreris Iesũ si tũ rescribis ut ledar
aut si te nõ rescribẽte ego ꝓpter nimiã stul
tiã meã ledi posse putaꝝ sũ. hoc ipõ le
sisti plane: q̃ de me una sensisti. Sed nullo
mõ tu me quẽ nũq̃m talẽ exptus es temẽ
talẽ credes qui lẽrũ meaꝝ exẽplaribq̃
etiã cũ sibi meũ nosses credẽ temẽ nolu
isti. Si enĩ non ĩmerito vidisti me iuste ex
postulatũ fuisse. si temẽ credes ee lẽas

meas q̄ non ēent mee: q̄nto iust⁹ ex postu
late meū non temē putatū tale quale
me nō nosset q̄ putauisset. ¶ Reḡ ergo ma
plabereis ut te nō reſcribēte qđ ledā me tñ
erubescares nimis ĩsipientē ecā talu tuo re
ſcripto ledi potuisse. ¶ Restat igit ut ledē me t̄
scribēdo disponies si certo augmēto meas
ēe illas lēas nosses: aut una q̄a nō medo q
iuste me ledendū putares. ſuspecta ut agnos
cā pūm meū q̄ prior te illis literis leserā q̄s
meas ēe negāre non possū. Cur itaq; tonue
ōt fluūs tractū: ac nō potⁿ venā depretor.
Obsecro te ergo p māsuetudinē xp̄i ut si te
lesi dimittas mī: nec me vigesi ledēdo malū
p malo reddas. ¶ Edes enī si in tanuerō erro
rē meū: quē forte īuenerus in ſūs vel dōs
meis. ¶ Nā si ea in me reprehendis q̄ reprehē
denda nō sūt: te potⁿ ledis q̄ me. Qđ absit
a moribz et ſō, p̄posito tuo: ut hoc ſanas vo
lūtate ledendi culpās in me aliq̄d dēte ma
ledico q̄ mēte verecūda ſas nō ēe culpāndū.
ac p hoc ut benīolo corde arguas ecā si ca
reat dēlicto quē arguendū putas. ¶ Potest ēi
fieri ut tibi videat⁹ aliq̄ aliud q̄m vitas h̄t:
dū tū abs te aliud nō fiat q̄ cautas habz.
¶ Nā et ego amicissimā reprehensionē tuam
gratissīe amplā ecā si reprehendi nō me
ruit qđ rīe defendi potest: ut agnoscā t̄e
nuolentiā tuā sīl et culpā meā: et q̄ntū r
dōs in alio donat grat⁹ in alio emēdatus
ſuenīat. Quid ergo? ¶ Fortasse dura. ſ. certe
salubia verba tua tm̄ restus entelli pectu
mestā. Cedebat⁹ ille: nō curabat⁹. Et ideo
uīebat⁹: nō sanabat⁹. Ego aūt si medicina
lē correptionē tuā tīquillo accepēo: non
dolebo. Si vō infirmitas vel humana vel
mea ecā tū veracē arguere nō potest nisi
aliq̄ntulū contristāt: melⁱ tumor capitⁱ q
let cū curat⁹ q̄ cum ei parut⁹ nō sanat⁹.
¶ Hoc est enī qđ ante dixit q̄ dixit, utilioēs
ēe plerūq; īimicos iurgātes: q̄ amicos obiur
gare metuētes. ¶ Illi enī dū rideant⁹ dicit a
liq̄n vera q̄ corrigam⁹: ista aūt mīorem q̄
oportet exhibēt iustitie libertatē. dū amica
re timēt, erasperare dilectē. Quapter
et si bos ut tibi videris lassus senectute for
te corpis nō vigore cū. tū in area dūca
frūgoso labore defūdās: ecce ſū. Si quid p
cā dixi: fortius fige pedē. ¶ Nō multū mo
lestū debet ēe pōdus etatis tue: dūmodo
cōteras palea culpe mee. ¶ Vnde illud qđ
in extremo epl̄e tue posuisti tī magno des
derio suspiro vel lego vel recolo. utinā me
rem. ſplenus tuos et vollanone mutua vt
donetem⁹ aliq̄ vel distetem⁹? Ego aūt duo
vtinā salte, p̄ingas terrarū lotus habitāe
m⁹, ut si nō possent misteri nīa, colloquia
lte possent ēe crebriores. ¶ Nūc vō tanto lo
corū intuallo absum⁹ a sensibz nīis ut de
illis vbis apli ad galathas uenīē me ad
tuā sūtatem sīpsisse meīneri. et ecce iam se
nex nondū rescripta meruerī. fauli⁹ q̄ ad
te exēplaria epl̄e mee puenerint, nescio q̄
occasione puenīēte. q̄m ipsa epl̄a me tu
rāte. ¶ Homo enī qui cā tūc aggrepat. nec ad
te p̄tulit: nec ad me retulit. Tāte enī in
in lēis tuis q̄ in mans nīas venire potu
erūt apparēt res. ut nichil studiosīus meo
rū mallē si possem q̄m inhere latere tuo.
Qđ ergo qa non possū: aliquē nīorū in
dño filiorū erudiendū nobis ad te mitte
roguo. si ecā de hac re tua rescripta meru
ero. ¶ Nā neq; in me tantū sue sīpturatū
dinatū est aut ēe iam nūc potīt: q̄ntū tu
bi īesse video. Et si quid in hac re habeo sa
nitatis utriusq; īpendo p̄lo dei: dilecte autē
studijs diligētius q̄m p̄li audiūt, instruē
di, p̄pter eccā stuas occupatiōes dīno non
possū. ¶ Reliquū q̄ scripta maledica sup tuo r
nōie ad affrictū puenerūt. ¶ Mepim⁹ tī qđ
dignatus es mittē: illis tūdens maledīs.
Quo pacto: fateor multū dilui iter tā ca
ras familiares q̄ psonas amicis pene emle
sus notissīe amicitie vīculo copulatas. tm
malū exitisse discordie. Et tu quidē q̄ntū
tibi modereis. q̄ntūq; teneas aculeos indig
natiōis tue nec reddas maledīm p male
dīo: satis in tuis lēis ēminet. ¶ Emptū eas
pīas cū legissem, habui dolore: et obrigui
timore. Quid de me illa fauent q̄ in te ille
scripsit? si in mans meas forte vēissent?
Ve mūdo ab scandalis. Ecce fit. ecce p̄fus
ipleī qđ veritas aut: q̄m habūdauit in
quitas refrigescet caritas multorū. Quae
enī sibi tā fida persona tuto ore fundat
in auⁱ sensus totā se, p̄ruat secura dilīo?
Qs denīq; amicus nō formidet, q̄si futur⁹ in
mic⁹ si potuit iter ihōnimū et rufīnū hoc
qđ plāgim⁹ exoriri? O misera et miserā
da ādias. o ifida in volūtatibz animorū fra
p̄mūū, ubi nulla est p̄sāa futurorū. Sz qđ h⁹
alter de altō gemendū putē. q̄m nec q̄e q̄de
hō sibi notⁱ ē in posterū? ¶ Nouit ei vnusq;
vīe forte nūc q̄lis sit: q̄lis aūt p̄ta futur⁹
sit ignorat. ¶ Nec porro nō tm̄ sua q̄lis q̄sq;
sit. vīmenā p̄sacna q̄lis futur⁹ sit si est

in ſūs et bīs angelis: qūo ſūt bīs diabolꝰ
aliq̄n cū adhuc bonꝰ angls eēt ſaēs ſuīſ
iniq̄tatē ſuā. et ſempiternū ſupplitiū ōīno
nō vidēo. De q̄ re ſi tñ cā noſſe opus eſt:
vellē audire q̄d ſentias. Vide q̄d famanti
tce ac mānā: q̄ nos tpaliū durimūt. Ih
epla mea quā legis ego eſſē: iā mūlti di
cerēs q̄d ſ̄ſimū. Nūc vō q̄n ſcribes: Cū
mittes: Cū puenier: Cū ampliā: Et cū
vtinā q̄nq̄ fiat: q̄d tam ato fieri nō poſſe
q̄ volumꝰ q̄nta poſſimꝰ tollerāna ſiſti
nem? Cū reuerto ad illa verba eple tue
dulciſſīa ſuīq̄ deſiderij pleniſſīa. et ea fami
ā viciſſī mea: vtinā mereremī pōplerius
tuos. et collatōe mutua vl̄ dotem? aliq̄
vel diſcem? ſi tñ cē ullo nō poſſet q̄ ego
te doceā? Im his aūt vbis non iā tuis tm.
ſed enā meis ubi delīōr et refuor. et ipō q̄
uis pendēte et nō attingēte vtriuſq̄ nīm
deſiderio nō pua cr pte conſōlor. ibi tut ſu
ſtentimus dōloris ſtimulis fodior: dū cogi
to iter vos quibꝰ deus hoīm q̄d vtiq̄ ſ
vām optauit largū. plurīq̄ cōfeſſerat. ut
dulciſſimi et familiariſſimi mella ſāpti
tatīs ſāctū puter lāberetis. ſic tūte amā
tudīs irrepſiſſe pmitē. Cū non. cui non.
ubi non hoī formidandū? cū eo tpe quo
abiectus iā ſarcinis ſēlatibꝰ iā crpedis do
minū ſeq̄bamī. et in ea cra vnebatus ſīt
un q̄ dns humanis pedibꝰ abulans. pacē
meā inq̄t do vobis. pacē meā relīquo vo
bis? viris erate maturis et i cloq̄o dīuīta
tīnibꝰ vobis amīde potuit? Vere tēptamo
eſt vita ſup hoīs terrā. Heu michi qui vs
alicubi ſīml̄ iuenire nō poſſū. Forte ut mo
ueor. ut doleo. ut timeo. pādēm ad pedes
dīos. flerē q̄ntū valēm. rogarem q̄ntū
amarē. nūc vnūquēq̄ vīm pro ſeipſo.
nūc vtrūq̄ p alterutro et p alīs et max
ime īſtemis p quibꝰ xp̄us mortuꝰ eſt: q̄
vos tñ in theatro vite tuꝰ cū magno
ſui pculo exſpectāt: ne de vobis ea cōſti
tēdo ſygatus que q̄nq̄ recordātes dēle non
potuīs qui nūc recordare noluīs: a q̄ cō
rodes legē timeatis ne item lugeus. Vm
dico charitati tue nichil me magis q̄ hoc
cēplū timuiſſe. cū quedā ad me i epla
tua legerē tue indignatōis indutā: ñ mī illa
de entello et boue laſſo. ubi m hylariter io
cari q̄ ireamde mūtari viſus es. q̄m illud
q̄d ſero te ſumpſiſſe ſans apparet. vñ ſup
lonatus ſū plus fortaſſe q̄ debui. ſed non
plus q̄ timui. ubi aūt Ne forte ieſus ius

te exposulāes. Rogo te ſi fieri poteſt ut iter
nos q̄ram⁹ et diſſeram⁹ aliq̄d quo ſine a
maritudīe diſcordie corda nīa paſſantꝰ:
fiat. Si aūt nō poſſū dicē quid mihi emē
dandū videaī in ſcriptis tuis nec tui me
is. niſi cū ſuſpitione iudie aut leſione cū
ame queſtiam⁹ ab his: et nīe vite ſaluta
q̄ pram? Quis certe aſſequaī illa ſuēna
q̄ inflat: dū non offendaī illa q̄ edifīcat.
Ego me lōge ēe ſentio ab illa pfectione
de q̄ ſcriptū eſt. ſi q̄s in verbo non offen
dit hic pfectus eſt vir: ſed plane in mīa
dei puto me poſſe facile abs te peīē veni
ā ſi q̄d offendi. Cd̄ mihi apte debes: ut
cū te audiero lucreis fr̄em tuū. Neq̄ ei q̄a
hoc pter lōginquitatē terraī nō potes
facē iter me et te: pter̄a debes ſinere cura
re me. Prodeſſus q̄ dō ipas res q̄s noſſe vo
lum⁹ attinet ſi quid veri me tenē vl̄ ſuo. t
credo vel puto in quo tu aliter ſentis: q̄nū
dat dns ſine tua iniuria conabor aſſerē. Cd̄
aūt ptinet ad offenſionē tuā cū te indig
natū ſenſero nichil aliud q̄ venīā depre
cabor. Nec ōīno arbitrabor te ſumēſere po
tuiſſe? niſi aut hoc dicrē q̄d non debui.
aut ſic nō dicrē ut debui. quia nec mīor
min⁹ nos ſare inuicem q̄ ſumur a dulciſ
ſimis et familiariſſimis nīis in quoīū e
go caritatē fateor facile me totū puto: p
ſertī fatigatū ſcandalis ſili. et in ea ſine
vlla ſollicitudīe requieſco. Deū quippe illic
ēe ſentio in quē me ſenire puto. et i quo
ſenire requieſco: nec in hac mea ſenīta
te craſtinū illud humane fragilitatis iter
tū de quo ſuperi⁹ gemui ōīno formido. Cū
enī hoīem xp̄iana caritate flagrantē q̄
q̄ in fidelē amicū frm eſſe ſentio: quidq̄d
cōſiliorū ei meorū cogitationū q̄ mitto.
non hoī mitto. ſed illi in quo manet ve
talis ſtatus. Deus enī cārtas eſt: et q̄ ma
net in cāritate in deo manet. et deus i eo.
Que ſi deſeruerit tantū fugat nīe eſt do
lore: q̄ntū manēs feruet gaudiū. Verūp
tñ ex dno intimo frīs tūmanus q̄rat ſibi
potius q̄d fingat aſſutus: non inueniat
q̄d prodat iratus. Hoc aūt ita vnuſq̄ſq̄
facile aſſequit. nō occultādo q̄d ferat. ſed
nō faciēdo q̄d occultare velit. Cd̄ miſcordia
dei bonis pijs q̄ cōcedit? ut iter aūos q̄
libet futuros liberi ſenuiq̄ verſent. a
liena pcta ſibi omiſſa nō prodāt: que p
di timēt ipſi nulla admittant. Cū enī fal
ſū quid a maledno fingit: aut ōīno nō

credit. aut te integra salute fola fama verat. Qd aut malu pterat hostis e intim? cuā si nllius intimi logatate a lute tolget. Qua pter qs prudentū non videat cuā tu. qm tolerabilit feras aīas simu quōdā et familiarissimi īcredibiles nūc īimicas consolāte consūa. et quē admodū vel qō iactat. vel qd a qbusdā forsitā credit in sinistris armis deputes quib? nō mu? qm dextris cōtra dyabolū r dimicat. Verūptā illū malueri aliquo mō mitorē: qm te isto mō germanorem. Hoc magnū et triste miraclm est. ex qua qs talib? ad has īimicas pueniss: letū erit et multo ma? ex īimicis talib? ad pristinā concordiā reīisse. Rescriptio ihō ni ad bm augustinū epm.

Domno vere scō et bātissimo pape augustinō: ieronim? Crebra ad me eplas dirigis et sepe cō pellis ut respondeā quidā eple tue: au? ad me ut aīa tam scripsi per fratē sysinniū diaconū ereplaria pueneritq abs q subscriptōe tua. et q primū per fr̄em p futurū scdo per quēdā alū te misisse sig nificas. et interi profuturū retractū de ma nere et cpm constitutū veloci morte sub tractū. illū cui? nomen retices maris timu isse disarmiā. et naufragōis mutasse con silū. Que cū ita sint: satis mirari nequeo quō ipsa epla et rome et in ytalia habei a plerisq? dicat. et ad me solū nō pueneri cui soli missa est: psertim cū idē frater sy sinni? iter ceteros tractat? tuos dixerit e ā se nō in affrica nō apud te. sed in insula adhuc aīa hoc feme quinquēniū repperisse. De aīarū tollenda cōis suspīo est: et sic cū aīo quasi cū altero ce loquēdū. Nōnl li saluares mei et vasa xp̄i q̄ū ihōsolis et in sās longis pmagna copia ē: fugere bant nō simplia aīo a te fm. sed laudem atq? tumultus et gloriolā. pli require tē. ut de nobis creses. ut mlta cognoscere? te pnocare. me time. te rescribere. vt doctū. me tacē ut imptū. et tāde reperisse q̄ garrulitati mee silentiū modū q̄ īponiet. Ego aīt ut simplr fatear digna cioni tue pmiū idcirco rēdē nolui. qa tua lqdo epla nō credebā. nec ut vulgi de qbusdā puerbiū est. lutū melle gladiū. deīq illud timebā ne ego cōionis mee videre? pauper rēdere. et aliq in repehē dentis epla reprehendere. presertī cum q dā in illa hetica iudicare. ad extremū ne tu iure exposulares et dices. Quid enī. Epla mea videras et note tibi man? in subscriptione signa dephenderas. ut tū fa le amicū ledes. et alteri? malua in mea vitares cōtumelia. Igit ut ante iā scripsi aut mitte eandē epla tua subscripta ma nu. a senē latitantē in cellula latescere de sine. Sinaute. tua vis vel exercē vel ostēde doctrinā. quere iuuenes et disertos et no biles. quorū rome dicitur ee qm plimi qui possit et audeāt tecū ogredi. et ī dis putatiōe scārū scripturarū ingū sum cpō duce. Ego quōdā miles nūc veteran? et tuas et aliorū debeo laudare victo as. nō ipse rursus effeto corpe diimicare. ne si me frequēter ad scribendū īpulerit illi? reorder tystone q hanibalē iuuenilit exul tantē quātus magem? patrīa sua freget. Oīa ferr etas. aīm quoq? Sepe et ego lon gos cātando puerū memi me comē soles nūc oblita michi tot carmiā. vox quoq? merum ipa fugit. Et ut magis de scriptu ris sās loqr berzellay gīlaadites regis da uid bīnfiā ōes q̄ delinas iuueni delectās filio: oīdit senectutē hec appetē nō debē. nec oblata suscipe. Qr aīt te iuras aduer sū me librū nō scripsisse nec? romā mi sisse quē nō scripseris? Et si forte aliqua i tuis scriptis reperiātur q̄ a meo sensu dis crepēt. nō me a te lesū sed a te scriptū qd tibi tūm videbat: ipso ut me patrēter audias. Nō scripsisti librū. Et quō mihi reprehensiōis a te mee p aliū scripta delata sūt? Cur hīc ytalia? qd tu nō scripsisti? Qua cōme pos ns ut rescribā ad ea q̄ scripsisse te denegas? Non tā hebes sū ut si diūsa senseris me le sū pute. sed si mea comin? dā reprehendas et cōnem scriptorū repetas. et q̄ scripseri emendāe epellas. ~~in greca fortassis~~ et ad pa linodiā puores et oculos in reddas. in h? ledit aīarū. in hoc necessitudis iura vio lātur. Ne videam? certare puerili: et fau toribi iuuē vel detractoribi nris tribuere materiā ostendendi. hec scribo q̄a te pure et xp̄iane diligē capio: nec quicq? ī mea mentē tetine qd displicet a labys. Non enī cōuenit ut ab adolescētia usq? ad hāc eta tē in mōsteriolo cū fris frībus labore de sudās. aliqd cōtra epīm cōionis mee sarire audeā? et cū epīm quē aīt capi amare q̄ nosse. qui me prim? ad aīarū pfectū: quē post me oriente in scripturarū eru

dnone letanus ſm. Iḡt aut tuū negatio li
bru. ſi forte nō tuus eſt. et eo deſine flagita
re reſcriptū ad eq̄ q̄ non ſcripſiſti. aut ſi tu⁹
eſt ingenue confitē. ut ſi in defenſionē mea
alīq̄ reſcripſero in te culpa ſit qui ꝓuocaſti.
nō in me qui rīndere cōpulſus ſm. Addis ꝓte
rea te paratū eſſe ut ſi quid me in tuis ſcīp
tis mouerit aut corrigē voluero fraterne
accipias. et non ſolū meā in te beuolēti
am grauſurū. ſed ut honēm famā depre
caris. Iuuſū dico qđ ſentio. Quomis ſenē
tutentē ſtimulas: videris tamē dubitā.
Nō eſt aūt etatis mee putare maluolū
ergā eū tui magis fauorē debeo. Et ſi in
euāgelijs et ꝓphetis puer ſi hoīes iuueni
unt qđ nutanti reprehendē. miraris ſi i tuis
libris et maxīe in ſcripturarū expoſitiōe
q̄ uel obſcuriſſīe ſūt. q̄dam a rem linea
diſcrepare videātur? Et hoc dico nō q̄ in opi
bus tuis quedā reprehendenda iā cenſeā. neq;
eū laōm eoꝝ vmq̄ operā dedi. nec horum
exēplarioꝝ apud nos copia eſt: ꝓter ſolilo
quiorū tuorū libros et quoſdā cōmentario
los in pſalmis. quos ſi velle diſcutē non
dubā a me q̄ nichil ſm. ſed a veterū grecoꝝ
doctrīe interpretationibz diſcrepāt. Vale m
amice carīſſīe. etate filio. dignitate parens.
et hoc a me roganꝰ obſerua: ut quidq̄
in ſcripſeris ad me famas ꝓmū puenire.

Epla augeſtini ad hīm thcronimū.

Domno venabili et deſiderabili ſcō
frī et cōpreſbro iheronimo: au
guſtin⁹ in dño ſalutē. Exq̄
rem ad te ſarbē a tua ſcripta
deſiderāde: nūq̄ in melior occurrit occaſio
q̄ ut p dei ſeruū ac mīſtrū fideliſſimū m
q̄ curiſſimū mea tibi offerret epla q̄lis
filꝰ nr apruā⁹ diaconꝰ. Per hāc certe ita
ſpero epl̄as vl̄ lras tuas: ut certꝰ in hoc
rerū genē quitq̄ ſpare nō poſſi. Nā nec
ſtudiū in petēdis reſcriptis mēdato filio r
nro deerit: nec gra in ꝓmēdis. nec dilige
cia i cuſtodiēdis. nec alacritas i ꝓferendis
nec fides in reddendis. tm̄ ſi aliquo modo
merear. Adiuuet dns et aſſit cordi tuo et
deſiderio meo: ut fraternā volūtatē nulla
volūtas maior ꝓpediat. Nā ergo duas epl̄as
iā miſi. nullā aūt mā poſtea accepi: eaſq̄
ꝓpas curſo mitē volui ardēs eas nō pue
niſſe. Q̄ ſi et puenerūt a fortaſſe tue poſ
tus ad me mīme puenire potuerūt. eaꝝ
ſa ſcripta q̄ iam miſiſti iterū mitte: ſi for
te reſeruata ſūt. Sin mun⁹: tuſq̄ dicta
qđ legā. dū tū hīs rīndere ne grauer⁹: qđ iā
diu eſt expecto. Primas etiā q̄s ad te adhuc
ꝓbr lras ꝓparaueram mittēdas p quēdā
fratrē nrm ꝓfuturū. qui poſtea nobis vol
lega ſūs iā ex hac vita migrauit. nec e
as ipe tūc ꝓferre potuit. qā continuo dū
ꝓfuſa diſponit epūatus ſarama detētus.
ac dein in breui defūctus eſt: eaꝝ nunc
mitte volui. ut ſuas i tua colloqa q̄ olim
inardeſcā. et quā vim patiar q̄ a me tam
lōge abſūt ſenſus corꝝ tui. p quos adire
poſſit ad aīm tuū animꝰ meꝰ mi fr dul
ciſſime. et in dū mēbris hōrande. In hac
aūt epla hoc addo q̄ poſtea didicim⁹ nob
ex hebreo a te interpretatīe! nā iam q̄mdā
habem⁹ interpretationē tuā eius dē ꝓphete
ex greco eloqo verſā in latinū. ubi tū aſte
riſcas notaſti q̄ in hebreis ſūt et in greco
deſūt. obeliſcas aūt que in greco ſuperant
et in hebreis nō ſūt tua mirabili diligēcia:
ut q̄buſdā in locis vba ſingla ſtellas ſig
nificātes videam⁹ eadē verba ee in hebreo
i greco aūt non ee. Porro i hac poſtione i
terpretationē q̄ verſa e ex hebreo nō eadē
vborū fides occurrit. nec parū turbat le
gentē vel cur in illa ꝓma tāta dilige
cia figant aſteriſca. ut sumas etiā ptulas
obelos indueꝝ deeſſe quibz greca q̄ ſūt
in hebreis: vl̄ cur i hac alia q̄ ex hebreis
e neglectius hoc curatū ſit. ut hec eade
ptinule locis ſuis ꝙuenīent. Aliq̄ in ere
plu greca volui ponē: ſed multa ad horā q
dē defuit q̄ ex hebreo e. Verūptīn ut es pue
lans ingenuo nō ſolū quid dixeri vim etiā
qđ dice volueri ſatis ut opinor itelligis: ut
cauſa reddita qđ monet ediſſeras. Ego ſa
ne te malle greca poꝰ canonicas intelle
ctu ſcripturas: q̄ ſeptuagīta interpretū aut
toritate phibēre. Quorū eni error ſi tua i
terpretatio p multas etiās frequētius repe
rit lectiōi. q̄ a greca exēplis latine exēplie
diſſonabūt: maxīe q̄a ſuale cōtradictor
obiūnatur greco plato libro id eſt līgue no
ſtre. Quos aūt in eo q̄ ex hebreo trāſla
tū eſt aliquo ꝑtexto ꝓmot⁹ fūt et falſi
tatē intendēt: dyr. ei nūq̄ ad hebrea
teſtīonia puenierī quibz defendat obiec
tū. Q̄ ſi etiā ꝓuentū fuit tot latinas et
greas autoritates dāpnari q̄s ferat?
Quid acredit q̄a etiā conſulti hebrei poſ
ſūt aliud rīndere ut tu ſolus neceſſarius vi
deaꝝ qui eās ipſos poſſis cōuince: ſed
tū qui iudicet miꝰ ſi potuis ꝙuenīre.

Nã quidã frater nr epūs cū legeret ī Isa
tuisset in eccā nr pesse inquietatione tuā
mouit quidā longe aliter abs te positū
apud ionā pphetā: quā erat oīm sensibz
mēoue qz ueteratū: et tot etatū successiō
bz detantatū. Fatus qz est tūtus tumult?
in plebe magīe greas arguētibus et in
flāmantibz cālūpniā falsitatis: ut cogerē
epūs ea quippe ciuitas erat iudeoꝝ testiō
niū flagitare. utrū aut illu ipetrua an
malua hoc ee in hebreis codicibz rīnde
rent qđ grea et latina habebāt. Quid pla?
Coactus ē homo velut mendacīe cōtra
ge: volens post magnū periculū nō sine
plebe remanē. Nī eccā nobis videt aliqn
te quoqz in nōnullis falli potuisse. Et vide
hoc quale sit in eis līis que nō possūt col
latis usitatarū linguarū testiōnyb emē
dari. Vnde non puas gīas deo agim? de
ope tuo quo euangeliū ex greco iterpta
es. q pene in oīb nulla offensio ē cū sēp
tuā greacam cōtulerim? Nī si quisqz vete
ri falsitati cōtumaciꝰ fauerit: platus rolla
tus qz rodinibus vel uncti fastidiose vel re
fellitur. Et si quedā rarissīe merito mo
uēt: quis tā durꝰ est q laborū tā multi nō
facile ignoscat. cui uicē laudis referre nō
suffiat? Quid tibi aūt videtur nr in mul
tis aliter se habeat hebreoꝝ codicū auto
ritas aliꝰ greoꝝ q diuīa septuagīta vel
le dignaretis aperire. Neqz enī puū pondꝰ
habet illa q sic meruit diffamari: et q v
sos aplos non solū res ipa induat ꝫ ea
ā te attestatū esse memī: ac p hoc plui
mū pfuerit si eā scripturā greacā quā
septuagīta opatus st latīe vitatu reddidis
q in diuīsis codicibz uta uaria ē ut tolerari
vix possit: et ita suspecta ne ī greco aliud
inueniat ut in aliud pbare a pferre du
bitet. Breuīe putabā futurā hāc eplām
ꝫ nescio q mō dulce fīm est ī ea p
gredi ac si teā loqrer. Sed obsecro te per
dnm ne te pigeat ad oīa rīndere: et pstā
re m qntū potueris pmaā tuā. Responsio
bī. ihonimi ad bīm augustinū

Optimo ve. sanctissimo et beatissimo pa
pe augustīo: ihoꝰ. Tres simul
eplas ymo libellos per dyaconū
cyprianū tue dignationis accē
pi: diuīsas ut tu nōnas questiones. ut ego
sentio meoꝝ reprehensiones opusculoꝝ
continētes. Ad quas si rīndere voluero: li
bru magnitudīe opus erit. Ch romabor q
tū fare possū modū non egredi eple longi
tas. et festinātu fratri morā non face. q
ān triduū qm pfectur? erat a me eplas
flagitauit: ut pene in puncto hec q lia
tuq sūt effut ire cōpellar et tumultuōso
rīndere sermone: nō mansuetate scribēs
sed dictātis temeritate. Que plerūq non
uotiua sed in casū uertūt: ut fortissīos qz
milites subita bella cōturbant. et ān
coguntꝰ fugē qm possint arma capere.
Certm nra armatura epūs est et apli
pauli īstructio: q scribit ad ephesios. Af
sumite armaturā dei: ut possitis resiste
in die malo. Et rursū. State succīcti lūbos
vros in veritate: et induti lorica iustī
tie. et calciati pedes in euāgelio pacis ppa
ratione: sup oīa accipētes scutū fidei ī
quo possitis omnia tela maligni ignea
extinguere. et galeā salutis accipite. et gla
diū spūs qđ est verbū dei. Ihs quondā
telis vet dauid armat? p cedebat ad pre
liū: et quīq lapides de torrēte accipiens
leuigatos. Nichil asperitatis aut sordis
iter huiꝰ scdi turbines in sensibz suis ee
mōstrabat: bibēs de torrēte in via ide
o exaltauit caput. et supbissimū golā
suo potissimū mucrone trūcauit: pauti
ēs in frōte blasphemū. et in ea pte corpis
vulnerās in q et presumptor sacerdotij o
zias lepra pcussit: et gl'atur sās ī dño t
dicēs. Signatū est sup nos lumē vultꝰ tui
dne. Diuam? ergo et nos. Pcussit cor meū
deus patū cor meū: cātabo et psallā in gla
mea. exurge psalterīū et athara exurgā
diluculo: ut in nobis possit ipleri aperi os
tuū et ego adiplebo illud: et dns dabit v
bū euāgelizātibus vtute mlta. Te quoqz
ipm orare nō dubito ut iter nos cōtendē
tes vitas superet: nō enī queris tua gla
sed xpī. Cūqz tu uincis et ego uincā si me
ū errorē intellexero: et cōtra me uince
te tu supas. qa non filij pntibus sed pa
tres filijs thezaurizant. Et in palipemenō
libro legim? q filij isrl ad pugnandū pro
cesserūt mente pacifica: iter ipsos qz gla
dios et effusiones sanguīs et cadauera
pstratoꝝ non sua sed patris uulnera co
gitātes. Vīdeam? igit ad oīa: ac mul
tiplices q̄stiones si xpūs iusserit breui
sermone soluam?. Pretermitto salutatiōis
officia q̄bus mei demulces animū. taceo
de blādiīs q̄bus reprehensionē meā mite
ris cōsolatꝰ: ad ipas causas venīā. Duas

te librū acepisse meū a quodā fr̄e qui tm
lī non habet: in quo sc̄ptores ec̄ĩasticos tm
greros ꝙ latinos enūaueri. Cuiꝰ ab eo q̄re
res ut tuus vbis vtar. nr lim̄atus pagīa
nō ēent insarpta uel quo tēseretur noīe
r̄ndisse appellari epitaphiū: et argumē
tans q vīe sic vocarer si eoꝝ tm vel vi
tas vel sc̄pta ibi legisses qui iā defunct es
sent. cū vero mltoꝝ et eo tpe q̄ scribebat
et nūc vsq; viuentiū ibi memorarent
opuscula miam te aut ei hūc titulū iposu
eri. Iusto ītelligē prudentiā tuā: q; ex op
po titulū potuerīs ītelligē. Legisti enī et
greros et latinos q vitas virorū descrip
serūt illustriū: q nūq; tuic opi epitaphi
ū scripserint. sed de illustrib; viris vbi gēti
bus philosophis. oratoribz. hīstoricis. po
etis. phīis. trāgicis. cōicis. Epitaphiū
aūt ꝓpie scribit̄ mortuoꝝ: qđ quidē i do
minone sc̄e memorie neposiani psbi o
lim fecisse me noui. Ego hic liber vel de
illustrib; viris vel ꝓpie de scriptoribz ec̄ias
ticis appellandꝰ est: licet a plerisq; emēda
toribz ꝑcritus de autoribz dubitare sc̄ripti
Qđ loco queris aut dixerī in cōmentariis
epīe ad galathas paulū id in petro nō po
tuisse r̄phendē qđ ipse fecerat. nec in alio
arguē simulatiōē cui ipse tenebat re
us. et asseris r̄phensionē aplicam nō fuis
se dispensatoriā sed veā: et me nō debe de
rere mendacīo. sed vnūsa que sc̄ripta sūt
ita sonare ut sc̄pta sūt. Ad q primū r̄ndeo
debe prudentiā tuā p̄fatiōnile ꝫmētari
oni meoꝝ memīsse: dicētis ex psona mea.
Quid ergo stultus ac temerarius! qđ pol
lucear qđ ille nō potuit. Usq; fine. Cui pon
i eo ut michi videor cautior atq timidior:
q; ībeallitatē virū meaꝝ sentiēs origē
nis cōmentarios sic secutus. Scripsit enī
ille vir in epla pauli ad galathas quīq; p
prie voluīa: et decimū stromatū suoꝝ libz
cōmatuo sup ēplanatiōē eius sermone
cōpleuit. Tractatus q; varios et excerpta
q vel sola possint sufficē cōposuit. Preter
mitto didimū videntē meū et laoduenū
de ec̄ia nup egressū. et alexandrū veterē he
tarū. eusebiū quoq; emissenū. et theodoti
tarsēōtē. q et ipsi nōnullos sup hac re ꝫmē
tarios reliquerunt. e quibz vel si pauca decerpe
re. fiet aliquid qđ nō penitet ꝰ cōmeret. Itaq;
ut simplī fatear legi her oia: et in mentē
meā plima watcruās. animo notario vel
mea vel aliena dictauī: nec ordīs nec verbo
rū interdū nec sensuū memor. Iā dñs miseri
cordie est ne p impericiā nr̄am ab alijs bñ
dicta disperearīt: et nō placeant iter extra
neos q placent iter suos. Si quid igit dig
nū r̄phensionis putaueras in explanatiōe
nr̄a. eruditionis tue fuerat queri utrū ea que
sc̄psim habentur in greros: ut si illi nō dix
issent tuic mea sententiā ꝓpie condēpnares.
ꝑsertī cū libere in pfatione mea confessus sī
origenis cōmentarios me ee secutū. et vel
mea vel aliena dixisse: et in fine eiusdē ca
pituli qđ r̄phendis sc̄pserim. Si cui iste nō
placet sensus quo nec petrus peccasse nec
paulꝰ putat̄ oīdit̄ arguisse maiorem:
debet exponē q consequēa paulꝰ in aliquo
r̄phendat qđ ipse cōmisit. Ex quo oīdi ve
me nō ex diffinito id defendē qđ in greros
legerā. sed ea exposisse q legerā: ut lōris ar
bitrio delinquerē utrū ꝓbanda ēent an ī
ꝓbanda. Tu igit ne qđ ego peneā facere
nouū argumentū reppisti. ut asseres gēti
les qui in xp̄m credidissent legis onere li
berosꝰ eos aūt qui ex iudeis credent legi
ee subiectos. ut per vrāq; psonā et pau
lus tīe r̄phendet eos q legem seruarent
q si doctor gentiū: et petrus iure r̄phendē
tur qa princeps circūcisionis id ipauit ge
tibus qđ soli qui ex iudeis erāt debuerīt ob
seruare. Hoc si placet ymo quia placet ut
quicūq; credūt ex iudeis debitores sint legis
faciēde: tu ut epūs in toto orbe notissimꝰ de
bes hāc ꝓmulgare sniam et in assensū
tuū oēs tecū trahe: ego in puo tugurio
tumulo cū mōchis id est cōpeditoribz meis de
magnis statuē non audeo. nisi hoc ingenue
cōfiteri me maiorū scripta legē. et in cōmen
tarijs sēm oīm cōsuetudinē varias ponē
explanatiōes: ut e mltis sequat̄ vnusq;sq;
qđ velit. Qđ quidē et te puto in sc̄ām tra
tura et in dīnis libris legisse et approbas
se. Hāc aūt explanatiōē quā primꝰ ori
genes in decimo stromatū libro ubi epla
pauli ad galathas interpretat̄. et ceteri de
inceps ītepretes sūt secuti: illa vē marīe
causa subītro duxit. ut porphirio vīdet
blasphemāti. q paulꝰ arguit. mentīe q
pmapē aplorū petrū cuius ē. r̄phendē
et arguē in fide. hac rōne cōstringē q
male fecerit. id ē in eo errore fuit ī quo
fuit ipe qui aliū arguit delīquentē. Qđ
dicā de illo qui didymū in pōtificali gradu
cōstātinopolitanā regit ec̄iam. et ꝓpie sc̄
hoc caplo latissimū exarauit libruꝫ: in q

origenis et veterū sentēcias est secut⁹? Si
igit̄ me reprehendis errantē. pat̄ me ḡsso
cū talibus errare: et cū me errous mei
multos sonos habē ꝓspexeris. tu vitatis
tue salt̄ astipulatorē vnū, pferre debebis.
Iher de explanacōe vnⁱ capli ad galatas.
Sed ne videar aduīsus tōnem tuā nuta
testū nuō. et occasione vnorū illustriū
subterfugē veritatē. nec manū audē cō
serē: breuit̄ de scripturis exēpla, pponā. In
actibꝫ aplorū vox sua est ad petrū dicēs.
Surge petre occide et māduca: id ē oīa
aīalia q̄drupedū et serpentū tre et vo
latiliū celi. Quo dicto oīndit̄ nullū hoīez
sādm naturā ee pollutū. sed eē ut oēs ad
xp̄i euāgeliū puocari. Ad qđ petr⁹ rīndit.
Absit. q̄a nūq̄ manducauī cōe et īmun
dū. Et vox de celo ad eū sād sua est dicēs.
Quae ds mūdauit: tu ne cōe dixeris. Il
lico uniꝫ cesareā: et ingressus ad cornelū
apcrēs os suū dixit. In vitate cōperi q
nō est psonarū acceptor ds: sz in oni gē
te q̄ timet eū et operatur iustitiā acceptꝰ
est illi. Deniq; cecidit spūs sc̄us sup eos
et obstupuerūt ex circūcisione fideles q̄
venerāt cū petro: q̄ et in nationes gēa
spūs sc̄i effusa fuisset. Tūc rīndit petrus
Numq̄ aq̄? Quis phibe potest ut nō bap
tizēt hi qui spūm sc̄m acceperūt sicut et nos?
Et iussit eos baptizari i noīe dn̄i ihu x̄.
Audierūt aūt apli et frēs q̄ erāt in iudea:
q̄a et gētes receperūt vbū dei. Cū aūt ascen
disset petr⁹ ihosolimam: disceptabāt adūsꝰ
illū q̄ erant ex circūcisione dicētes. Quare
intrasti ad viros p̄putū habētes? et mādu
casti cū illis? Quibꝰ ōnia rōne exposuit: no
uissīe ordinem suū hoc sermone ꝺdusit.
Si ergo eādem grām dedit illis ds sicut et no
bis q̄ credidim⁹ in dn̄m ihm x̄m: ego q̄s
eram q̄ possem phibe deū? His auditis tace
runt: et glificauerūt deū dicētes. Ergo et gē
tib⁹ deus pniam ad vitā dedit. Iterū cū
multo post tpe paul⁹ et barnabas venis
sent antiochiā et congregata ecclia retulis
sent quanta fecisset deus cū illis: et q̄a ape
ruisset ds gētibꝫ ostiū fidei q̄ dā descēden
tes de iudea docebāt frēs atq; dicebāt. Nu
si circūdamī secm morē moysi: nō potes
tis salui fieri. Cōmota ig̃ seditiōe nō mini
ma aduīsus paulū et barnabā: statuerūt
ascēdē et ipsi q̄ accusabant eū et hꝰ q̄ accu
sabāt ad aplos et pbros ihosolimā sup
hac q̄stione. Cūq; ihosolimā pcessissent:
exceperūt eccl̄ia q̄ dā de hesi phariseoꝝ q̄ credi
derāt in xp̄o dicētes. Oportet circūcidi eos:
et p̄cipe eos ut seruet legē moysi. Et cum
magna sup hoc dubo oriret q̄stio: petr⁹ so
luta lingua ait fres inq̄t vos scitis q̄m
ab antiquis diebꝫ in nobis elegit ds per os
meū audire gentes vbū euāgelij et credere.
Qui nouit corda ds testimoniū phibuit:
dās illis spūm sc̄m sicut et nobis; et nichil
discreuit inter nos et illos fide purificans cor
da illorū. Nunc aūt quid tēptatis dn̄m i
ponē iugū sup ceruicē discipulorū: q̄d
neq; patres nri neq; nos portare potuim⁹?
Sz p gram dn̄i nri ihu x̄pi credim⁹ sal
uari: q̄ admodū et illi. Tacuit aūt oīs mul
titudo et audiebāt Barnabā et Paulū exponentes
quanta signa et prodigia fecisset deus in gentibus
per eos. Postq̄ tacuerūt respondit iacobus
dicēs. Viri fres audite me. Symeon narrauit
quēadmodū primū deus visitauit sumere
de gentibus populū nomini suo. Et huic
consonant verba prophetarum sicut scriptum
est. Post hec reuertar et reedificabo tabernaculum
dauid quod corruit et diruta eius reedificabo et
erigam illud. Vt requirant residui hominum
dominum et omnes gentes super quas invocatum
est nomen meum dicit dominus faciens hec.
Notum a seculo est deo opus suum. Propter quod
ego iudico non inquietare eos qui ex gentibus
convertuntur ad deum. Sed scribere ad eos ut
abstineant se a contaminationibus idolorum et
fornicatione et suffocato et sanguine. Moyses enim
a temporibus antiquis habet in singulis civitatibus
eos qui predicent in synagogis ubi per omne sabbatum
legitur. Placuit stantibus nobis congregatis unanimibus
elegere viros et mittere ad vos cum dilectis nostris
barnaba et paulo hominibus tradentibus animas suas
pro nomine domini nostri ihesu christi. Misimus ergo
iudam et silam et ipsi per manum eorum scribentes
per epistolam secundum hec. Apostoli et seniores
fratres hiis qui sunt antiochie et syrie et cilicie
fratribus ex gentibus salutem. Quoniam audivimus
quosdam ex nobis exeuntes turbasse vos verbis
subvertentes animas vestras quibus non mandavimus
placuit nobis congregatis unanimibus elegere viros
et mittere ad vos cum dilectis nostris barnaba et
paulo hominibus tradentibus animas suas pro nomine
domini nostri ihesu christi. Misimus ergo iudam et
silam et ipsi per manum eorum scribentes per epistolam
secundum hec. Apostoli et seniores fratres hiis qui
sunt antiochie et syrie et cilicie fratribus ex gentibus
salutem. Quoniam audivimus quosdam ex nobis exeuntes
turbasse vos verbis subvertentes animas vestras quibus
non mandavimus placuit

est iudeorū. Dum enī scripta q primū edebat
nī gentibz: cū aūt vēissent quidā a iacobo
sbrahebat se et segregabat timēs eos q
ex circūcisione erāt. Timet aūt iudeos quo
cū est aplūs ne p occasionē gentiū a fide
xpi recederēt, et imitatores pastoris boni p
dēt gregē sibi creditū. Sciat ugī oīndim⁹
petrū bñ quidē sensisse de abolitōe legis
moysaice. sed ad similitudinē obseruādē es
timore repulsū: videam⁹ an ipe paul⁹ q
aliū arguit tale qđ fecit. Legim⁹ in eodē
libro. Perambulabat aūt paul⁹ syriā et
cilicia cōfirmās ecclās pueniēs i derbē
et lystrā. et ecce discipls quidā erat ibi
noīe thymothe⁹: filius mulieris vidue fi
delis pre aūt gētili. Huic testimoniū reddē
bāt qui in lystris erāt et yconio frēs.
Hūc voluit paul⁹ secū exīre et assumēs
circūcidit eū, propter iudeos q erāt i illis
locis. Sciebāt enī oēs q pr eius gētilē
ecē. O bte aple paule q in petro reprehen
sus similitudinē qua se subtraxerat a gētibz
propter metū iudeorū qui a iacobo venerāt:
nūc thymotheū filiū hois gētilis vnqz et
icm gentilē neqs enī iudeus erat q nō fu
isset circūcisus. contēnis cūctam tuā circūcide
re? Respondebis mihi. Propter iudeos q e
rant in locis illis. Quis ignō tibi ignoscas
in circūcisione discipli veniēs ex gētibz:
ignoscē et petro pcessori tuo q aliqua se
cerit metu fideliū iudeorū. Hucusq scriptū
est. Paul⁹ vo cū adhuc sustinuisset dies ml
tos fratribz valedixēs nauigauit syriā:
et cū eo priscilla et aqla et tondit sibi i
cēchris caput. Votū enī habebat. Esto.
Vbi tūc erubescūt iudeorū expulsus sit fatē qđ no
luerat? Quē comā nutriuit ex voto et post
qđ eā in cēchris totondit ex lege q nazareus
se deo vouerāt iuxta pceptū moysi fatē
ostenderit? Verū hec ad expationē eius rei
q sequūt pua sūt. Refert lucas fame sup
tūc hierosolimā vēissem⁹: libēter suscepērūt nos frēs. Et sequēti die
iacobus et oēs seniores q cū eo erāt cuā
ctis eius approbato dixerūt. Vides frē q
multa sūt in iudea q credidērūt xpō: et
hij oēs emulatores sūt legis. Audierūt
aūt de te q discessionē docuisti a moyse
eorū qui p gentes sūt iudeorū. dicēs nō
debē eos circūcidē filios suos neqs sōm
ostuetudinē ingredi. Quid ē gr? Utiq oport
et conuenire multitudinē: audierūt enī te
supuenisse. Hoc ergo fac qđ tibi dicim⁹

Sūt nobis viri qtuor votū habētes sup
se. His assūptis sanctifica te cū ipis. et impen
de in eos ut radant capita. et scīent oēs q
q de te audierūt falsa sūt: sed ābulas et
ipe custodiēs legē. Tūc paul⁹ assūptis vi
ris postera die purificat⁹ cū illis intrauit
templū annūcians expletionē dierū purifi
cationis donec offerret pro vnoq eoꝝ
oblatio. O paule in hoc te tuus mirogo
aut caput rasisti aut nudipedalia exer
cuisti de cerimonys iudeorū aut optu
listi sanctima et sdm legē hostie p te
fuerūt oblate? Vtiq rndebis. Ne scandā
lizarētur q ex iudeis crediderūt. Simu
lasti ergo te iudeū ut iudeos lucrifaceres
et hāc ipsam similitudinē iacobi et ceteē
re donec pbāret: sed tñ euadē nō potuisti.
Orta enī seditione cū occidēdus ees rap
tus es a tribuno. et ab eo missꝰ resarcīs
sub custodia militū diligēter. ne te iude
i si similatorē ac destructorē legis occi
derēt: atq inde romā pueniens in hos
pitiū qđ tibi duxeras xpm et iudeis
et gētibz predicasti. et sentētia tua cōfir
mata est neronis gladio. Oīdum⁹ q
propter metū iudeorū et petr⁹ et paulus
eqliter se finxerūt legis pcepta seruāe.
Qua ugī fronte q audacia paulus i al
tero reprehendit qđ ipe admisit? Ego pmo
alij cōn me exposuerūt causā quā pu
tauerūt nō offensiōnū mendaciū defende
tes sicut tu scribis. sed doctes honestā
dispēsationē. ut et aplorū prudentiā
demōstrarēt. et blasphemātes porphi
rij imprudentiā cohercerent. Qui petrū et
paulū pueriliter inter se pugnasse ētra
mine. Imo erubescisse paulū iudaizātē
petrū. et ea scripsisse nataliter vel q nō
fecit. vel si fecit, preter fecit: qđ in alio
reprehendēs qđ ipse admisit. Intempestiua sūt
illi ut potuerūt? tu quo istū loco edisse
res. utiq melioza dicturꝰ qui veterū se
tentiā reprobasti? Scripsisti ad me i epla
tua. (neqs enī a me doctus es) quo tēpe
lugtur qđ idē dicat. Frūs sum iudeis tāq
iudeus ut iudeos lucrifaciem: et recta q
ibi dicunt passione mortis die nō similā
tione fallacie. Hic enī tāq eger q mentitur
egroto. nō cū se febres habē mentit. Si
cū quo condolens cognitat quadmodū si
bi seruiri velit si ipe egrotaret. Nā utiq
iudeus erat, xpianus autē frūs nō iudeoꝝ
sacramēta reliquerat. q conuenienter ille qo

paul⁹ et legē tpe quo oportebat ame pecat.
Ideoq; suscepit ea celebrāda cū iā xp̄i ēet
apls. ut doc̄et non ēe pniosa his q̄ ea vel
lent sicut a pentibus p̄ legē amepecant
custodie eaꝫ cū in xp̄o credidisset. nō tñ
in eis ꝟstitueret iā spem salutis: qm̄ per
dñm ihm̄ salus ip̄a q̄ ipsis sacrāmētis
signabat aduenerat. Cora⁹ sermōis tu
q̄ disputatiōe longissima, ptexuisti hic sen
sus ē ut petr⁹ nō errauit in eo q̄ his q̄ ex
iudeis crediderāt putauerat legē esse seruā
dā. sed in eo a rē linea deuiarit quo gen
tes coegerit iudaizare. coegerit aūt non dōc̄
tis impio sed ꝟuersationis exēplo. et pau
lus non ꝟtraria sit locut⁹ his q̄ ipse gesse
rat: sed ōz̄e petrus eos q̄ ex gentib⁹ erāt iu
daizare ꝛpelleret. Ner ergo suma est ōsio
nis ymo snīe tue. ut p⁹ euāgeliū xp̄i bm
fauāt credētes iudei si legis mādata cus
todiāt. hoc est si sacrificia offerāt q̄ opti
mut paul⁹ si filios circūdāt. si sabbatum
seruēt: ut paul⁹ in thymotheo et ōes ob
seruasse iudei. Si hoc verū ē: in cherinta
et hebionis heresim dilabim̄. qui credētes
i xp̄o, ꝛter hoc solū a patribus anathema
zata fuit q̄ legis ceremonias xp̄i euāgelio
miscuerūt: et sic noua ꝛfessi sūt ut vetera
nō amittent. Quid dicā de hebionitis, qui
xp̄ianos ēe se simulāt⁹. Vsq; hodie p totas
orientis synagogas iter iudeos heresis est q̄ dā
minæorū et a phariseis nūc usq; dāpna
tur q̄s vulgo nazarenos vocāt qui credūt
in xp̄m filiū dei natū de maria virgine
et eū dicūt esse q̄ sub pōtio pilato passus
ē. et resurrexit. in quē et nos credim⁹: ꝟ
dū volūt et iudei ēe et xp̄iani. nec iudei
sūt nec xp̄iani. Oro ergo te vt q̄ nūc vl
nus sanlo medendū putas q̄d aui forati
ymo puncti dicā: hui⁹ smīe medearis
vulnera q̄d lancea et vt ita dicā phala
rice mole prussū est. Ideo⁹ enī cuiusdē est
animus in explanatiōe scripturarū diu
sas maiorū sūas ponere: et hesim̄ sele
ratissimā rursū in ecclīa introducē. Si
autē hec nobis ignibit nātas ut iude
os cū legitis suis suscipiam? et licebit
eos obseruare in ecclīs xp̄i q̄d ceteruerī
in synagogis sathane: dicā q̄d sentio.
Non illi xp̄iani fient: sed nos iudeos fa
cient. Quis enī hoc xp̄ianorū patiēter
audiat q̄d in tua epla continet⁹: iude⁹
erat paul⁹ xp̄ian⁹ aūt sūs nō iudeorū
sacrāmēta reliquat. q̄ conuenienter ille

pl⁹ et legē tpe quo oportebat ame
pecat. ideoq; suscepit ea celebrāda cū iam
xp̄i ēet apl⁹ ut doc̄et non ēe pniosa
his q̄ ea vellent sicut a pmatis p̄ legē
amepecāt custodire. Iustū obsecro te ut
patre tua meū dolorē audias. Iudeoz pau
lus ceremonias obseruabat cū iam xp̄i
ēet apl⁹. et dicas eas nō esse pniosas
his q̄ eas velint sicut a pmatis amepe
cāt custodire. Ego ecōtrario loquar. et
reclamāte mūdo libera voce, pmūnem ce
remonias iudeorū et pniosas ēe. q̄ mor
tiferas xp̄ianis: et quicūq; eas obserua
uit siue ex iudeis siue ex gentib⁹ eū i ba
ratrū diaboli deuolutū. Finis enī legis
xp̄us ad iustitiā oī credenti: iudeo scīuet
atq; gētili. Neq; enī oni credēti finis erat
ad iustitiā: si iude⁹ ꝛat⁹? In euāgelio
legim⁹? Ner et xp̄c⁹ usq; ad iohem bapti
tā. Et in alio loco, ꝓterea magis ꝙrebāt
eū iudei ītersicē quia non solū soluebat sab
batū. sed et patrē suū esse dicebat deū: eq̄
lem se faciēs deo. Et rūm. De plenitudine
eius nos oēs amepim⁹ gr̄am p̄ gr̄a: q̄a
lex p moysen data est gr̄a aūt et veritas
p ihm̄ xp̄m fca est. Ꝓ legis gr̄a que p
terijt gr̄am euāgelij amepim⁹ pmanē
tē: et p umbras et ymagines vetus ītel
ligim⁹ veritas p ihm̄ xp̄m fca est. Ihe
mias q̄ ex psona dei vaticinatur. Ecce di
es venūt dicit dñs et consūmabo do
muī isrl et domui iuda testamentū no
uū: non sm̄ testamentū q̄d disposui
p̄ribus eorū in die q̄ apphendi manū
eorū ut educerem eos de tra egipti. Obser
ua q̄d dicat q̄ nō ꝓpō gentaliū ei q̄ ante
nō crepāt testamentū. sed ꝓpō iudeoz
qui legem dederat p moysen testamen
tū nouū euāgelij repromittat: ut nec
q̄m viuant i vetustate lr̄e. sed in nouī
tate spūs. Paul⁹ aūt sup hui⁹ nōie nūc
q̄stio ventilat. crebras ꝙ remoti ponit
sūas: e q̄bus breuitatis studio pauca
subnectā. Ecce ego paul⁹ dico vobis: q̄m
si circūdamī xp̄s vob nichil pdeit. Et rūm.
Euacuati estis a xp̄o. Qui ex lege iustifi
camī a gr̄a ceradistis. Et ītra. Si spū du
camī nō estis sub lege. Ex quo apparet q̄
sb lege est nō dispensatiōe ut nūc voluit
maiores: sed pe ut tu itelligis eū spūm
sc̄m non habe. Qualia aūt sint p̄cepta
legalia: deo dēte discam? Ego inq; dedi
eis p̄cepta nō bona: et iustificationes i

quibz nō viuāt in eis. Nec diam? non ꝙ le
gē iuxta manichēū et marcionē destru-
am? quā et sām et spūalem iuxta apli
nouim? sed qa postq̄ fides venit et tpm
plenitudo misit deus filiū suū factū ex mu
liere fām sub lege ut eos q̄ sub lege erāt
redimeret ut adoptionē filiorū reciperem?
et nequaq̄ sub pedagoga sed sub adulto do
mino hēdes viuam? Sequit in epla tua.
Non ideo petrū emendauit ꝙ pmas tra
dinones obseruaret: qđ si facē vellet nec
mēdauit nec inuītgrue faceret. Finm duo
qui eqs es et enthiacū xpi mgr: ut ꝓbes
verū esse qđ asseris? Fuisse aliquē iudeo
rū qui fidēs est xpiān? qui natū sibi filiū
circumdat. q̄ obseruet sabbatū. q̄ abstineat
a cibis q̄s deus creauit ad vtendū cū gra
rū actione: qui q̄tadecima die mensis p
mi agnū manducet ad vesperā. Et cū hoc
faciās ymo non faciās. sao enī te xpianū et
tē sanctā legā nō ee factureū: velis nolis sen
tēnā tuā reprobabis. et tūc facies ope diffi
cili ee confirmare suā ꝙ alterna reprehēde.
At ne forsitā tibi nō crederem? ymo nō in
telligerem? qđ dues frequēter enī in longū
sermo protractus auert intelligēnā. et dū nō
sentit? abiperitus mūme reprehendit: inul
tas et replicat. Hoc iudeorū paul? amise
rat qđ malū habebāt. Qđ est malū iu
deorū qđ paul? dimiserat? Vnde illud qđ
sequit ꝙ ignorātes dei iustitiā. et suā iu
stitiā volētes statuere. iustitie dei nō sūt sb
dite: deinde ꝙ p? resurrectionē et passionē
xpi dato ac manifestato sacramēto gratie
ex ordine melchisedech. adhuc putabāt
vetera sacramēta nō ex consuetudine solēp
nitatis. sed ex nāturite salutis ee celebrā
da. q̄ tm si nūq̄ fuissent nāta prefigurose
aggr ianuter. preis machabei mtures fie
rēt: postrēo illud qđ pdicatores gre xpiā
nos iudei tāq̄ hostes legis psequent. Hos ar
gt huiusmodi errores et vana se diuit
dāpnare: et ut sterilia arbitrat? ut xpm
lucrifaceret. Didiam? te q̄ aplus paul? re
liquit mala iudeor: rursū te docēte dis?a
m? q̄ bona tenuit eorū. Observatiões in
qes legis q̄s more patrio celebrāt: sicut
ab ipo paulo celebrate fuit sine ulla salu
tis nāitate. Id ꝙ velis die sine ulla salutis
nāitate nō satis intelligo. Si enī salutē nō
affectāt: aut obseruāntur? Si āt obseruāda
sūt salutē affectāt utiq̄: maxīe q̄ seruata
miles faciūt. Non enī obseruarētur: nisi af
ferrēt salutē. Neq̄ enī indifferēna sūt int̄ bo
nū et malū sicut philosophi disputāt. Bonū
est continēna: malū luxuria. Int̄ vtrūq̄ in
differēs ābulare. digerere alui sterilia. capi
tis purgamēta nariz. parere fluxus reuma
tis aīe: hoc nec bonū nec malū est. Siue
enī feceris siue nō feris: nec iustitiā habe
bis nec iniustitiā. Obseruāe aūt legis actiō
nias nō potest ee indifferēs. sed aut bonū est
aut malū est. Tu dias bonū esse ego asserō
malū. et malū nō solū his q̄ ex gentibz. sed
his q̄ ex iudaico pfō credidērūt. In hoc ni
fallor loco. dū aliud vitas in aliud deuolue
ris. Dū enī metuis porphyriū blasphemā
tē in hebionis taurias laqos: his q̄ credūt
ex iudeis obseruandū legē esse detrectans.
Et q̄a periculosū intelligis ee qđ dias: tur
pe illud simplicibus vbis ꝓperare conaris. Si
ne ulla salutis nāitate sicut iudei celebrā
da putabāt: a fallaci simulatione qđ in pe
tro reprehendat. Petrus q̄ simulauit legis ob
seruātia: iste aūt reprehensor petri audacter ob
seruauit legitima. Sequit in epla tua. Nā si
ꝓpter illa sacramēta celebrauit q̄a simula
uit se iudeū ut iudeos lucrifaceret? aut nō eā
sanctificauit cū gentibz q̄a et his q̄ sine lege
erāt q̄si sine lege fāus est. ut eos q̄si lucrifa
ceret? nisi q̄a et illud erat vt natiā iude?
et hoc totū dicit nō ut paul? se fingēt esse
qđ non erat. sed ut miserorū rta fubuei
endū ee sentiret ac si ipe in eo errore labo
ret. nō salutē mentiēns astu sed ꝓpatiens
affectū? Bñ defendis paulū non ꝙ simulaue
rit errorē iudeorū. sed ve fierent in errore. ne
q̄s imitari voluit petrū mentiente ut qđ e
rat metu iudeorū dissimulāret. sed tota lib
tate iudeū se ee diceret. Bona demēna apli.
Dū iudeos xpianos vult fiere: ipse iudeus
effāus est. Non enī poterat luxuriosos ad
frugalitatē reduce nisi se luxuriosū ꝓbasset:
et mirabiliter ut ipe dias sibi venire miseris. ni
si se miserū ipse sentiret. Ve ei miselli et
mirabiliter deplorādi: qui doctione sua et a
more legis abolite aplm xpi fecere iudeū.
Hec multū est inter meā et tuā sententiā
q̄ ego duo et petrū et paulū timore fidelium
iudeorū legis cecidisse ymo simulasse mā
data: tu aūt asseris hoc eos facisse demēter.
nō mentiēns astu. sed ꝓpatiēns affectū. Dū
illud ostet vel metu vel mīa eos simulas
se se ee qđ non erāt. Illud aūt argumen
tū quo aduersū nos vetus q̄ et gentilibz
debuit gentilis fieri si iudeus iude? fāus est:

magis ꝓ nobis fiant. ¶ Sicut enī non fuit ē
iudeus sic nec ē gētilis erat: et sicut non
fuit ē gētilis. sic nec ē iudeꝰ erit. ¶ Deo aūt
imitatoꝛ gentiliū est qꝫ ꝑpriū ē capit in
fide xp̄i: et indifferēter ꝓmittit uestiū abis
quos dāpnant iudei. nō cultu ut putas
ydoloꝝ. ¶ In xp̄o enī ihu nec circūcisio ē ali
qđ nec ꝑpriū: sed obseruatio māḋatoꝝ
dei. ¶ Queso ꝙ et itēm atꝙ itēm obsecro ut
ignoscas disputatiūcule mee: et ꝙ modū
meū egressus fuī tibi ꝑputes ꝙ uoluisti ut
rescriberē. et michi tū thesauꝝ oculos ab
abstulisti. ¶ Nec me putes cē mḡrm mēdā
cij: ꝙ xp̄m sequoꝝ dicentē. Ego sū uia: et
ueritas et uita. ¶ Nec p̄t fieri: ut uitatus
cultoꝝ mēdacio colla sbmittā. ¶ Nec m̄
pceptoꝝ plebeiulā comites ꝙ te uenerā
tur ut cp̄m. et in cuīa declamantē sacer
dociꝫ honoꝛe susceperit: me aūt etatis ul
time et pene decrepitū. ac mōsterij tui
tus secreta secuantē puipendūt: et ꝙas
tibi qđ uoleas siue repreheḋas. ¶ Ad nos ē
tātus maris atꝙ terraꝝ ā te diuisos spa
cijs uix uoos tue sonꝰ puenit: et si forsitā
lītas scripseris. aīe eas ytalia ac roma susci
piēt. ꝙ ad me tui mittēde sūt deferāt. ¶ Qđ
aūt in alijs ḡuis eplis tui ꝓpoꝛ mea ī libris
canonicis interpretatio asteriscos habeat et
ūgulas ꝓnotatas. et postea aliā tūsla
onē absq; his signis edideri: pare tua duce
rī: uidens michi nō intelligē ꝙ quesisti. ¶ I
la enī interpretatio septuagīta interpretū ē:
et ubiūq; ūgule id est obeliscꝰ sī signatū ꝙ
septuagīta plus dixerit ꝙ habeat in hebreo.
¶ Ubi aūt asteriscꝰ id ē stelle ꝓlucētes: ex the
odociōis erudiōe ab origene additū est.
¶ Et ubi greca tūsla lim̄ hinc de ipo hebrai
co qđ intelligebam̄ expressim̄: sensuī po
tius utatē qm̄ verboꝝ interdū ordinē
obseruātes. ¶ Miꝛoꝝ quo septuagīta int
pretū libꝝ legas nō puꝝ ut ab eis e
diti sūt. sed ab origene emēdatos siue co
retos ꝑ obelos et asteriscos. et xp̄iani ho
mīs interpretatiūcula nō sequaris: ꝓsertī
cū ea ꝙ addita sūt ex hōis iudei atq; blas
phemi post passionē xp̄i ediōe tūsulerit.
¶ Vis amatoꝛ cē veteꝝ septuagīta interp
tū? nō legas ea ꝙ sub asteriscis sūt: ꝓmo
tāe de uoluūbus ut veteꝝ te fautoꝛē pro
bes. Qđ si feceris: oēs ecclesiaꝝ bibliothe
cas condēnare cogeris. ¶ Vix cū unꝰ a mil
lenio liber: ꝙ ista nō habeat. ¶ Porro ꝙ
duas nō debuisse nos interpretari post vetes
et nouo uteris silogismo. aut obscura fuerūt
ꝙ interpretati sūt septuaginta aut manifesta.
si obscura. te q̄ in eis falli potuisse du
biū nō est. si manifesta. illos in eis falli
nō potuisse ꝓfitēri est: tuo tibi sermone
iudico. ¶ Oēs veteres tractatoꝛes ꝙ nos ī do
mīo ꝓfessi sūt. et ꝙ scripturas sās interp
tati sūt: aut obscura interpretati sūt aut ma
nifesta. ¶ Si obscura: tu quo potes eos ausus
es dissentē qđ illi explanare nō potuerūt ꝙ
¶ Si manifesta. supfluū est te voluisse dissentē
qđ illos late non potuit. maxīe in explana
tiōe psalmoꝝ quos apud grecos interp
tati sūt mlti uoluūbus: primꝰ origenes.
secūs eusebius cesariēsis. tūus theodoꝛ cra
tiotes. ꝙnus asterius sarepolitan? quīt?
apolinarius laodicen? ferrus didim? a
lexandrin? ferūtur et diuersoꝝ in psalmos
psalmos opuscula: sed nūc de interpo
pore psalmoꝝ ordinem? ¶ Apud latinos aūt
hylarius pictauiēsis et eusebꝰ vercellē
sis epūs origenē et eusebiū trāstulerūt:
quoꝝ puoꝛē et nr̄ ambrosius ī quibus
dā secutꝰ est. ¶ Rideat michi prudēcia tu
a: ꝙre tu pꝰ tantos aut tales interptes ī ex
planatiōe psalmoꝝ diuersa sensereis. ¶ Si
ei obscuri sūt psalmi: te q̄ in eis falli po
tuisse credendū est. ¶ Si manifesti: illos ī eis
falli potuisse nō credit. ¶ Ac ꝓ hoc utroq;
modo supflua erit interpretatio tua. et hī
lege ꝓ priores nullꝰ loqui audebit: et
q̄dūq; alius occupauit alꝰ de eo litēa ꝙ
scribendi nō habebit. ¶ Cui poꝰ hūani
ꝙus tue ē: in quo veniā tribuis indul
gē ceteris. ¶ Ego enī non tā veteꝝ aboleꝛe
conatus sū ꝙ lingue mee hōibꝫ emenda
ta de greco in latinū trāstuli: q̄ ea testio
nia ꝙ a iudeis ꝑmissa sūt vel corrup
ta ꝓferre ī mediū. ut scirēt nūi qđ hebrei
a veritas otinet. ¶ Si aūt legē nō placet:
nemo appellit iuitū. ¶ Bibat uinū vet? nū
suauitate et nīa musta contēnat ꝙ in
explanatiōe priorū edita sūt: ut scribil
la nō intelligūtue ex nīis manifestiora fi
ant. ¶ Qđ aūt gen? interpretatiōis in scripturis
sās sequendū sit: liber quē scripsi de opti
mo ḡne interpretandi et oēs ꝓfanū cule
dinoꝝ voluminū ꝙs ediōni nīe ꝓsiui
m? explicant. ad illas q̄ prudēte lectoꝛē
mittendū puto. ¶ Et si me iuuabis in nou
testamēti emendatiōe susceperis. et ponis q̄
causas cur susceperas ꝙa plurimi linguę
grece habēres sām de meo ꝑfectiꝰ ope iudi

tare: eande integritate debueras ea in veteri
testamento uerbe, qa nra non sinerim? sed ut
apud hebreos inuenim? dna tristitiam? Si
ubi dubitas: hebreos interoga. Dns. Quid
si hebrei a tradere noluerit? aut metu volu
erit? Tota frequentia iudeoru in mea iterp
tatõe reuerbut? Nullu inuenu potent? q he
bree lingue habeat notionẽ? Aut ões unita
bunt illos iudeos quos dns in affrice rep
tos opidulo, in mea calũpnia conspuasse?
Huiusmodi enũ in epla tua teres fabulã.
Quidã frater nr epus cũ lectitaret istuusset
in ecclia tui pest interpetatione tua: monuit q
dã longe aliter abs te positũ apud iona, plx
tam. q erat olim sensibz meoruq; inueteratũ
et tot etatũ successionibz dematatũ. Cuius q ẽ
tãtus tumult? in plebe, maxime greus ar gu
entibz et inflamantibz calũpnia falsitatis
ut cogeret epus ea q̃pe audiuit, iudeoz
testimoniũ flagitare: utrũ aut illi iperita
a malina hoc ee in hebreoũ codicibz inue
rint. qd greci atq; latini habebãt atq; dice
bant. Quid pla? Coactus ẽ homo uelut me
dacii corrige: uolẽs p magnũ puulũ nõ
remanere sine plebe. Vñ ea nobis uidet a
lqñ te quoq; in nõnullis falli potuisse.
Dns me in iona, pphetã male qdã int
pretatũ. et sedatione ppli clamãte, pter u
nius uerbi dissonantia ẽm pene sapientiã
pdidisse: et qd sit illud qd male intpretat?
sũ subtrahis. Auferes michi occasionẽ defen
sionis mee. ne qñq; dicetis me uidente fol
uat: nisi forte ut ãn ãnos plmos aurubi
ta uenit in mediũ. asserẽte illis tpibz rome
lo et asimo poliõne, me hederã p aurubi
ta tristitiã. Sup qua re in mendacio lo
ne, pphete plenis? uidim? hoc tm nũc dixi
se contẽta, q in eo loco ubi septuaginta, inter
ptes aurubitã et aquila cũ ceteris hederã
tristitiã: id ẽ sarmentũ. i hebreo uoluẽ si
seon sarptũ habet. quã uulgo syrã siseã
uocãt. Est aũt genus uirgulta: lata habẽs fo
lia i modũ pampini. Cuius plantatiõ fuit
ato. surgit in arbusculã. absq; ullis ramu
sculis et hastiliũ ãminiculis. q̃bus et aur
bite et hederе indiget: suo trũco se sustinẽs.
Hoc ergo uerbũ de ubo differẽs; si siseon
tisserre uoluisse nullus intelliget. si aurubi
tã id dicẽm qd in hebraico nõ habet. Hede
rã posui: ut i ceteris intpretibz cõsentire. Si
aũt iudei uñ ut ipe asseras malina ut impi
ta qd hoc dixerit esse in uoluminibus hebreoru
qd in greecis et latinis codicibz continetur:

manifestũ est eos aut hebreas lras ignorãe
aut ad irridendos aurubitarios uoluisse mẽ
tiri. Peto in fine eple ut q̃stionẽ senẽ olim
q; ueteranũ militare nõ cogas: et rursũ
de uita pudican. Tu q̃ iuuenis es et in pũ
ctali militie. statutis decreto pplos. et nouis
affice fructibz romana tecta lonipleta: nõ
sufficiunt cũ auditore et lore paupaulo in an
gulo mõstery sustinere. Epla sci hieroni
mi ad beatũ augustinũ episcopũ

Domino ve sco et bãtissimo papæ
augustino: hieronim? in xpo
salutẽ. Quũ a sco fratre nro
remo solliate q̃rerem q̃d ageres:
sospitẽ te letus audiui. Rursũ cũ tuas lras
nõ duo sperare sed cernere: nesaẽte te de af
fecta, pfectũ esse duxi se. Itaq; reddo tibi per
eũ salutationis officia. q te unico amore com
plectit: similq; obsecro ut ignoscas pudori
meo q̃ diu sapiẽtia tua reticuerẽ negare
nõ potui. Nec ego tibi: sed tacuse causa tri
dui. Et si culpa ẽ tacuisse: q̃so ut patienter
audias. multo maior est, quo tacuisse. Si fa
cessãt istiusmodi q̃rimonie. Sit inter nos
pura germanitas: et decepos non q̃stionũ
sed mutuatus ad nos sarpta mittam? Sã
pres q̃ nobis cũ dno suauitate affatu te salu
tant: et scos qui tecũ xpi leue trahũt iugũ.
Preaptue sim et sustinendũ papã alum
nũ ut meo obsequio salutes prosequi uolumẽ
te et memorẽ mei, xpus deus nr tueatur
omnipotẽs: dne ve sce et bãtissime papa.

Explicit Subscripto vñ supra.

Libru explanationũ in iona. puto
q̃ iudicialia aurubite nõ requiras q̃stionẽ.
Sinat amicus q me prim? gladio petit
ut stilo repulsus ẽ: sit humanitatis tue atq;
iustitie accusantẽ reprehendẽ nõ uidentem.
In sapturarũ si placet campo sine nro in
uicẽ uloze ludam? Epla bti augustini
ad sanctũ hieronimũ psbm

Domino dilectissimo et in xpi vis
ceribz honorãdo sco fri et xpi
ucro ihonimo: augustin? in
dno salutẽ. Iam pridẽ tue caritati plu
ra epla misi: uidens illu tue quã p sim
filiũ tuũ asteriũ nũ aũ non solũ fidem, te
uenã collegã meũ misisse te recolis. Et
utrũ in manus tuas puenire meruit adhuc
nescio: nisi q p fidem sinceriss̃imũ firmum
sanctis si ille qui te primũ gladio petit stilo
repulsus ẽ. ut sit humanitatis mee aug iusti
tie accusantẽ reprehendẽ non uidentem.

Hor solo tenuissē indino: utrūq; conuole
gisse te illā eplām meā. Jn ea quę deplo
ui tantā unt vos ceruisse dissidia: de q̄ꝫ
tāta aminaa quaq̄uersū eā fama diffu
derat ciuitas fēna gaudebat. Qđ nō ſca
tēphendēdo germanitatē tuā. aut in ea
re aliq̄ ulpā me ignouisse nō aust dice:
ſed dolēdo hūanā miseriā aut in amicaꝫ
mutua cautate retinendis q̄ntalibꝫ illa ſu
ierta ꝓmansio ē. Verū illud maluerā tu
is nosse re ſcriptis utrū michi venia quā po
poſcerā dederis: qđ aptius michi ītimari
tupio. q̄nuis tyllarioꝝ quide vultus lr̄arū
tuarū erā hoc me īpetrasse ſignificare
videat. ſi tñ poſt lectā illā miſſe ſut: qđ in
eis nūme apparet. Deus vel potius fidua
cautatis iubes: ut in ſcripturarū campo ſine
nīo tuitē dolore ludam? Et quide q̄ntū ad
me ptinet: ſecio nos iſta q̄ luđo agē mal
lē. Q̄ ſi hoc ꝑbū tibi ꝑter ſanctitatē ponē
placuit: ego fateor magis aliq̄ experto a te
nignitate uiriū tuarū prudētia q̄ tñ dote
et copioſa āmoſa ſtudioſa īgeniōſa diligēs
a. hec tibi non tm dōnāte ꝙmendā dutāte
ſpū ſcō ut in magnis et laboriosis q̄ſtioni
bꝫ nō tam q̄ ludente in campo ſcripturarū. ꝙ in
montibꝫ anhelante adiuues. Si aut ꝑter
hilaritatē quā eſſe īter nos amicos diſſere
tes decet putaſti dicendū ee ludam? ſiue il
lud aptū et planū ſit vñ colloquiū ſiue ſe
rmōnū atq; diſſiale? hoc q̄m edere obſcuro
te quo nā modo aſſeq̄ valeam? ut tū forte
aliq̄d nos mouet qđ nobis et ſi nō cauta?
attendētibꝫ ac tardius ītelligentibꝫ nō pro
batū eſt. et q̄ nob videat ꝛra ronam aſſe
rere. ſi hoc aliq̄nto ſecurior libtate diam?
nō inadam? in ſuſpitionē puerilis natiōis
e q̄ſi nīo nomū famā virōs illuſtres amu
ſando q̄ram? Si aut aliq̄ aſperū naūta
te refellendi deprōptū quo tolerabile fiat
leniori tamfundam? eloq̄o. utū melle gla
diū ſtringe iudueni. niſi forte ille mod?
eſt quo verūq; hoc viaū vel viaq; ſuſpitio
nē caueam? ſi tū amico dicēde ſic diſpute
m? ut q̄q̄d dixerit nāe ſit approbāde. nec
q̄endi cauſa ſalte lucrat aliq̄ nulli vlu
tatu. Tū vero ſine vllo timore offenſionis
tuę in cāpo ludat: ſed mutū ſi nobis nō il
ludat. Ego enī fateor cautam tue ſolus eis
ſcripturarū libris qui cā canonica appella
tur. dicta hūc timorē honorēq; deferre. ut
nullū eorū autorē fabendo aliq̄ errasse
firmiſſime credā. ac ſi aliq̄ in eis offendēdo
lūs qđ videat contrariū veritati: nichil aliud
q̄ vel mendoſū eſſe codicē vel interpretē non
aſſentiū eſſe qđ dūm eſt. vel me nūme ītel
lexiſſe nō ambigū. Alios aut ita lego ut q̄n
talibet ſanctate doctrinaq; ꝓpolleant. non ideo
verū putē quia ita ipi ſenſerūt: ſed q̄a m
vel p illos autores canonicos vel probabili
tōne qđ a vero nō abhorreat ꝑſuade potue
rūt. Nec te mi frater ſentire aliud extimo.
proꝛſꝰ inq̄ nō te arbitroꝛ ſic legi tuos libros
velle tamq̄ ꝓphetarū et apl̄orū: de quorum
ſcriptis q̄ oēm errore excreat dubitare nefariū
eſt. Abſit hoc a pna hūilitate et vera de te
metipo cogitatione: q̄ niſi ees predit̄ non
utiq; dices. utinā merem ꝙplexus tuos et
collatōe mutua. vel doctrem? aliq̄ vel diſce
m? Q̄ ſi tecū conſideratōe vite et morū tu
oꝝ non ſimulate nō fallaūt dixiſſe credo:
q̄ntomagis equū eſt me credē apl̄m paulū
nō aliud ſenſiſſe q̄ ſcripſerat ubi aut de pe
tro et barnaba. cū videret quia nō recte īgre
derētur ad veritatē euāgelij dixi petro coꝛā
oīb. Si tu cū ſis iudeus gētiliter et nō iu
daice viuis: quō gētes cogis iudaizāe? De
quo enī certus ſū qđ me ſcribendo vel loq̄
do nō fallat? Si fallebat apl̄s filios ſuos q̄s
utiq; ptrucebat domet in eis xp̄s. i. virtus for
marctur? Quibꝫ cū ꝓmiſſet dicens q̄ aut
ſcribo vobis ecce coꝛā deo q̄a non mētoꝛ: nō
tñ veraūt ſcribebat. ſed neſao q̄ diſpenſato
ria ſimulatōne fallebat dixiſſe petrū et
barnabā non recte ingredientes ad veritatē
euāgelij. ac petro in faciē reſtitiſſe nō ob a
liud niſi q̄ gētes coegiſſet iudaizāe. At enī
ſanctus ē credē apl̄m paulū aliq̄d non ve
ra ſcripſiſſe q̄ apl̄m petrū non recte aliq̄ egiſſe?
Hoc ſi ita eſt: diam? qđ abſit ſanctus ee ca
de mentiri euāgeliū q̄m negatū eſſe a pe
tro xp̄m? et mētiri regnoꝝ libros q̄ tantū
ꝓphetā a dño deo tā excellēter elim et in cō
tumēlia atq; abducēda uxore aliena cō
miſſe adulteriū: et in marito eius necādo
tā horrendū homicidiū? Immo vo ſanctā ſcri
turā in ſummo et celesti auctoritatis culmine
collocatā de vitate eius certus ac ſecur? le
gā: et in ea hoies vel approbatos vel eme
datos vel damnatos vitare diſcā. poꝛ q̄
ſta hūana ne dū in q̄buſdā laudabilis
excellēte pſonis aliq̄n credē timeo reph̄ē
denda. ipa dina eloquia michi ſint ubiq;
ſuſpecta. Nanuhei plima dinarū ſcriptu
rarū quibꝫ eoꝝ nefaria errore nūtatur da
riſſima ſentētiarū pſpicuitate. q̄a in alīs

sensū dei ꝛpe nō possūt falsa esse ōtendūt: ita
nō ut eande falsitate nō scientibꝫ aplis tri
buāt. sed nesao quibꝫ modis ꝯcipiorib⁹.
Qđ nō qua nec pluribꝫ nec antiq̄oribꝫ exē
plaribus nec ꝑdentis lingue auctoritate vñ
latinū libꝝ interpretatꝰ sūt ꝓbare aliq̄n potu
erūt: notissima ōnibꝫ vitate supata ꝯfusi q⁹
discedūt. Itane nō intelligūt sā prudētia tu
a q̄nta malue ꝯrū pateſant ꝯmissio si nō
ab alys aplis as lēas esse falsatas. sed ipos
aplos falsa scripsisse dicam⁹? Nō est inqui
credibile hoc in petro paulū qđ ipse paul⁹
fecerat arguisse. Non nūt q̄o quid fecit: q⁹
scripserat q̄o. Hoc ad q̄stionē quā suscepi
mariē ptinet. ut vitas dīnarū scripturarū
ad nēam fidē edificandā memorie ꝯmēda
ta nō a q̄buslibꝫ sed ab ipsis aplis. ac ꝓ hoc
in canonicū auctoritatis culmē receptā: ex
ōni pte veracē atq⁹ indubitāda ꝓfitet. Nā
si hoc fecit petr⁹ qđ facē debuit: mētatus est
paul⁹ q⁹ cū vidisset paul⁹ nō recte ingredientē
ad veritatē euāgelij. Quis q̄ etiā scit qđ fa
cere debet rēe utq⁹ fecit: et ideo de illo falsū
dicat q̄ dicat cū non rēe fecisse qđ cū nouit
facē debuisse. Si aūt verū scripsit paul⁹: ve
rū est q⁹ petr⁹ nō recte tūc ingrediebat ad
veritatē euāgelij. Ido ergo faciebat qđ facē nō
debebat. Et si tale aliq⁹ paul⁹ ipse iā fecerat
correctū poa⁹ eāq̄ ipm credā apli sui ꝯrū
onem nō potuisse negligē: q⁹ mendanter
aliq̄d in sua epla posuisse. Et si hoc non in
epla qualibꝫ? q̄to magis in illa in q̄ pre
locut⁹ ait. q̄ aūt scribo vobis ecce cor̄ deo q⁹
a nō mentior? Ego quidē petrū illud fuisse
gisse credo: ut gētes cogeret iudaizare. Hoc ei
lego scripsisse paulū quē mentū esse nō
credo: et ideo nō rēe agebat hoc petr⁹? Erat
enī ꝯtra euāgelij veritatē: ut putaret qui
credebāt in xp̄m se sine illis veteribꝫ sacra
mētis saluos ēe non posse. Hoc enī ostende
bāt anthiochie q̄ ex circūcisione crediderāt
ōtra q̄s paul⁹ pseuderāter acriꝫ ꝯflugit:
ipm vō paulū nō ad hoc id egisse q⁹ vel ty
motheū circūdit. vel tenebris votū ꝓfol
uit: vel iacobū olimus a iacobo āmonit⁹ tū e
is q̄ vouerāt legitima illa celebrāda fuis
cepit: ut putā videret ꝑ ea sacramenta eua
xp̄iana salutē dare: sed nulla q̄ ꝓteritꝫ ut
ꝯstruebat tpibꝫ in vmbris tectū futuraꝝ
deus fidei iusserat. tū ydolatrią gentiū dāp
nare videret. Hoc est enī qđ illi iacob⁹ aut
audituꝝ de illo ēe q⁹ dissimulāter docear a mo
yse: qđ utiq⁹ nefas est ut credētes in xp̄m
dissuadam⁹ a ꝓpha xp̄i tū eius doctrinā detes
tātes atq⁹ dāmantes. de quo ipe xp̄us dicat.
Si crederetis moisi crederetis et michi: de me e
nī ille scripsit. Attēde obsecro ipa vba iaco
bi. Video inq⁹ frater q⁹ multa sūt in iudea
q̄ crediderūt in xp̄m? Et tū ōes emulatores
sūt legis. Audierūt aūt de te q⁹ discessionē
doceas a moyse cor̄ qui p gētes sūt iudeor⁹
dicēs non debē eos circūcidē filios suos neq⁹
sdm ritū eundinē ingredi. Quid q̄ est? Vtiq⁹ oportet conuenire multitudinē: audierūt
enī te supuenisse. Hoc ergo fac qđ tibi dicim⁹.
Sūt nobis tū viri q̄tuor votū habētes sup se
Hos assūptos sāctifica te tū ipsis et impende in
eos ut radāt capita: et scient ōes quia q̄ de
te audierūt falsa sūt. sed sedēs et ipe cus
todies legē. De gentibꝫ aūt qui crediderūt
nos mandauim⁹ iudicātes nichil eiusmōi
seruāre illos nisi ut obseruēt se ab ydolis i
molato et sanguīe et a fornicatiōe. Nō o
pinor obstarū esse et iacobū hoc id monu
isse ut scirēt falsa ēe que de illo audierāt.
tū qui in xp̄m tū crediderāt ex iudeis tū
emulatores erāt legis: ne p doctrinā xp̄i
velut sacrilega nec a deo mandata ꝯscrip
ta dāmari putarent q̄ p moysem pūbz
fuerāt ministrata. Hoc ei de paulo iactaue
rāt nō illi qui intelligebāt quo ānio a iude
is fidelibꝫ obseruari tūc ista debēt ꝓpter
ꝯmendandā salutē autoritatē dīnam. et sa
cramētoꝝ illoꝝ ꝓpham salutatē: nō ꝓpt
adipiscendā salutē que iā in xp̄o reuela
bat. et p baptismi sacramentū mīstrabat:
sed illi hoc de paulo spectabāt q⁹ sic ea ob
seruari volebāt: tū sine his in euāgelio
salus credentibꝫ ēe non posset. Ipm enī sen
serāt vehemētissimū gratie ꝓductorē et
intentioni eoꝝ maxīe aduersū. docentē nō
p illa hoīem iustificari. sed p grām ihu xp̄i
tui? premūiendi causa ille vmbre in lege
mādate sūt: et illi iudiā et ꝑsecutionē
ꝯtra ꝓpham molientes tū inimicū legis mādato
rūq⁹ dīnoꝝ arripiebant. Cui? falsē accu
sationis iudiā cōgruenꝰ declinare nō
posset q̄ ut ea ipe celebraret q̄ dāmare
tū sacrilegia putabāt: atq⁹ ita ōnibꝫ nec
iudeos tūc ab eis tū a nepharijs ꝓhiben
dos nec gētiles ad ea tū ad nātia ꝯpellen
dos. Nā si vetera sic ea reprobaret quēad
modū de illo audituꝝ erat. et ideo celebrāda
fuisset ut actione simulata sua posset
ostendere sentētiā? non ei duct⁹ iacobꝰ et
seniores ōes sed duces putabūt ōes q̄m que

de te audierūt falsa sūt: pcterū cū in ꝑpis
hoſolimis apli iam detecerāt ne q̄ſq̄m
gētes cogēt iudaizare. Nō aūt detexerāt
ne q̄ſq̄ tunc iudeos iudaisare ꝓhibet: q̄
uis eā ipſos iā doctrina xp̄iana nō co
gēt. Proiñ si post hoc aplōrū decretū petr⁹
habuit illā in anthiochia ſimulationē
q̄ gentes cogēt iudaizare q̄m nec iā ipſe
cogebat. q̄nus ꝓpter immendāda eloq̄a de
q̄ iudeis ſūt recepta nō ꝓhibebant: q̄ mi
rū ſi cōſtūgebat eū paul⁹ libē debē aſſe
rē q̄d cū ceteris aplis ſe hoſolimis decreuiſſe
ſe mēinerat? Si hoc aūt q̄d magis arbi
tror añ illud hoſolomitanū conſiliū pe
trus ſecut. nec ſic murū eſt q̄ eū volebat r
paul⁹ nō timide obiegē ſed fidenti aſſere
q̄d eū puter ſenture iā nouerat. ſiue q̄ cū
eo otuleratt euāgeliū. ſiue q̄ in comely cē
turionis voluntē euā diuinitus eū de hac
re āmonitū acepat. ſiue q̄ añq̄ illi quos
timuerat vēiſſent anthiochiā cū gentib⁹
eū ueſta viderat. Neq̄ enī negauim⁹ in
hac ſūa fuiſſe iā petrū: in q̄ et paul⁹ fi
uit. Nō itaq̄ tūc eū quid in ea re verū eſſe
videbat. ſed eius ſimulationē q̄ gentes iu
daizare cogebant arguebat: nō ob aliud
niſi q̄a ſic illa oīa ſimulatoria agebāt
q̄ verū eſſet q̄d docebāt illi q̄ ſine circū
ciſiōe ꝑpriq̄ aliis obſeruationib⁹ q̄ e
rāt vmbre futurorū putabāt credētes
ſaluos cē non poſſe. Ergo et tymotheū ꝑ
tēa circūcidit. ne iudeis et marie cognau
oni eius maiꝰ qui ce gētib⁹ in xp̄m cre
diderāt ſic videntur detestata circūciſionē
ſicut ydolatria detestāda eſt: cū de⁹ illā ſi
ꝑcepit hāc ſathanas pſuaſerit. Et tytū
ꝓtēa non circūcidit: ne occaſionē daret ei
q̄ ſine illa circūciſione docebāt credētes ſa
luos cē non poſſe. et ad decepaonē gentiū
hoc euā paulū ſenture iactauēt. Q̄d ipe ſa
tis ſignificat ubi ait. Sed neq̄ ꝓpter q̄ me
cū erat cū eſſet gētilis xp̄ulſus ē circūcidi:
ꝓpter ſubītroductos aūt falſos frēs q̄ ſub
ītroierūt ꝓſcrutari libertatē nr̄am ut r
nos in ſeruitutē redigent. Quib⁹ nec ad
horā ceſſim⁹ ſubiectioni: ut vēitas euāge
lij ꝑmaneat ad vos. Hic appāet quid e
os capture ītellexit ut nō faceret q̄d in ty
motheo fecerat: et q̄ ea libertate facē pote
rat qua oīdecat illa ſacramēta nec tym
nūa debere appetu: nec tūc ſacrilega de le
dāmari. Sed aduendū eſt videlicet i hac
diſputatiōe. ne ſimul philoſophi q̄dam r
ſūa hoīm media diuinā inſ rē factū r ꝑ̄m
q̄ neq̄ in rē factus neq̄ in ꝑ̄m numerent?
et vegeam⁹ eo q̄ obſeruāde legis cerimonias
nō poteſt ee indifferēs ſed aut bonū aut ma
lū: ut ſi bonū dixerim? eas quoq̄ nos obſer
uare vogam⁹. ſi aūt malū non vt ſed ſimu
late ab aplis obſeruatas ee credam? Ego tū
aplis nō tā exemplū philoſophoꝝ timeo.
q̄n et illi in ſua diſputatiōe veri aliq̄ diuīt:
q̄ forenſiū aduocatoꝝ q̄n in alienaꝝ cau
ſarū actione mentiūtur. Quoꝝ ſilituid ſi t
ipa expoſitiōe epiſte ad galathas ad ꝓfirmā
dā ipam ſimulationē petri et paul⁹ puta
ta ē decēter induā: q̄d ego apud te timeam
nomē ꝓhoꝝ qui nō ꝓpterea vani ſūt q̄a oīa
falſa dixīt? ſed q̄a et falſis plerisq̄ ꝓfuit.
et ubi vēa īueniūtur dicē a gētia xp̄i qui ē
ipa veritas alieni ſūt? Cur aūt nō diuā pre
cepta illa veterū ſacramētoꝝ nec bona ee
q̄a non eis hoīes iuſtificant. vmbre enī fuit
ꝓmunciates gr̄am q̄ iuſtificatā. nec tū ma
la q̄a diuinus ꝓcepta fuit. tpi pſonis q̄ ꝓgru
ebāt? cū me aduuet euā ꝓphetica ſūa qua
dicit deus ſe illi ꝓpō dediſſe ꝓcepta nō bona.
Ponē enī ꝓpēa non dixit mala ſed tū nō
bona: id eſt nō talia ut illis hoīes boni fi
ant. q̄ ſine illis boni nō fiāt. Velle me dicit
benigna ſimcitas tua. utrū ſimulate q̄ſq̄
ſūs oriētalis cū roma venit ieiunet ſabba
to: excepto illo die paſchalis vigilie. Et ſi ma
lū eſſe dixerim? nō ſolū romana eccām. ſ
eccā multa et vbiq̄ et aliq̄n remotiora dāp
nabim? ubi mos ille tenet et manet. Si aūt
nō ieiunare ſabbato malū putauerim? tot
eccās oriētis et multo maiorē orbis xp̄iani
partē qua temeritate arimīabim? Placet
ne ubi ut mediū quidda eſſe dicam? q̄d ti
acceptabile ſit ei q̄ hoc nō ſimulate ſ ogru
ēti ſoluitate atq̄ obſeruāda ſcit? Et tū nūq̄
il in legim⁹ in canonicis libris ꝓceptū eſſe
xp̄ianis. Antiochus illud malū dicē non
audeo q̄d deū ꝓcepiſſe ipa xp̄iana fide nega
re nō poſſū qua dicta nō eo me iuſtificaui.
ſed gr̄a dei p ihm xp̄m dn̄m nr̄m. Duo ſ
arcūciſionē ꝑpriq̄ et cetera tymon ꝓcuꝝ ipō
p teſtamentū q̄d vetus dicē diuinitus data ad
ſignificationem futurorū que p xp̄m oportebat
ipleri: q̄bus aduenientib⁹ remāſiſſe illa xp̄ia
nis legenda tm ad ītelligentiā ꝑmiſſe ꝓpte
te non aūt nullo faciendā. Q̄ſi adhuc exper
tendū eēt ut veniret fidei reuelatio q̄ hys
ſignificabat eſſe vētura? ſed q̄nus gentib⁹
ꝓponenda non eēt. nō tū ſic debuiſſe auſer

ri a ꝯsuetudine iudeoꝝ ꝙ detestanda amꝫ dāp
nanda. sensim, ynde atꝙ paulaꝝ feruēte sa
na ꝓdicatione gēe xp̄i qua sola nosset credē
tes se iustificari saluos ꝙ fieri: nō illis vmbra
rcē antea futurarū tūc iam venientiū atꝙ p̄
sentiū. ut in illoꝝ iudeoꝝ uocatiōe quos ꝓpria
a carnis dñi et aplica tpa sic ꝓuenerāt. ōis il
la actio ꝙsumaret vmbrarū hoc ei suffecisse
ad emendationē ne non ꝙ detestanda esset si
mulus ydolatrie putaret. ultra vō non habere
t̄ pgressū ne putaret nūna. ꝙ vel ab illa
salus ēet vel sine illa ēe non posset. Qđ puta
uerūt thetici. qui dū voluīt et iudei ēe et xp̄ia
ni: nec iudei nec xp̄iani esse potuerūt. Quoꝝ
sēntiā multa cauendā ꝙpius nūq̄ in ea
fuerī: tñ benuolentissie āmonē dignatus es.
In cui⁹ sentēte nō offensionē sed simulatio
nē timore pet̄ inderat. ut de illo paulus
verissime sciebat q̄ eū vidisset nō recte ingre
dientē ad veritatē euāgelij. eiꝫ verissime di
ēet q̄ gētes iudaizare cogebat. qđ paulus u
tiq̄ nō cogebat? ob hoc illa vetera veranī
ubi opus ēet obseruās. ut dāpnanda non
ēe monstraret. ꝓdicans tñ instāter nō eis ꝑ
reuelata gr̄a fidei saluos fieri credētes: ne ad
ea quēq̄ uelut necessaria sustinēda ꝛpelleret.
Sic aūt credo aplm paulū veranī nūna il
la egysse. nec tñ nūc quēq̄ sanctū ex iudeo mu
tatū. vel nego vel sino talia vanter celeb̄a
re: sicut nec tu tui videt̄ paul⁹ ea simulasse
nego istū vel sinio talia simulāte. In vis ut
eaā. ego duā hāt esse sūmam ōsilionis ymo
sentētie tue. ut p⁹ euangeliū xp̄i benefanāt
credētes iudei si sacrificia offerāt que optu
lit paul⁹. si filios circūdāt. si sabbata obser
uēt ut paulus ī ymotheū et ōes obseruāt
iudei. dūmodo hec simulate hec fallaāt ꝙ
gāt? Hoc si una ē non iā in thesim hebionis
vel eoꝝ quos vulgo nazareos nūcupāt. vel
quālibet aliā veterē. sed ī nefao quā nouā
et labim: q̄ sit eo ꝓpriosior quo nō errore ꝙ
ꝓposito ē ac voluītate fallaa. Quid si tñdes
ut te ab hac purges sñia tūc aplos ista
laudabiliter simulasse ne fādalizarent̄ in
firmi q̄ ex iudeis multa credidērāt. et ea re
ꝙpuenda nondū intelligebāt: nūc vō ofir
mata p tot gētes doctina gr̄e xp̄iane. cōfir
mata eaā p omēs xp̄i ecclias lāone legis
et ꝓphetarū. quo hec ītellegenda nō obser
uanda recutiūtur. quisq̄s ea simulādo agē
do uolūt insanire: aut michi nō licet ducere
paulū aplm et alios tūc fidei xp̄ianos tūc
illa vetera sacramēta paululū obseruā

do vanter emendate dubisse me putarētur
ille ꝓhibere figuonis obseruatiōes a pijssimis
p̄ribus ausos dicere. cōꝫ sacrilegia diabolica a
posteris detestande. Jā enī ad venisset fides
q̄ prius illis obseruatiōibz p̄enūciata ꝑ
morte et resurrectionē dñi reuelata ē. a
miserat cōꝫ vitā offiꝫ sui. veruptīs sunt
de fūdamēto corpa nūerosa deducenda erāt q̄
dāmodo ad sepulturā nec simulate sed reli
giose. nō aūt defenda cōtinuo vel ūmitor
obtentatiōibz cōꝫ animū mollibz ꝓficeda. Vn
de nūc quisq̄s xp̄ianoꝝ cōꝫus sit ex iu
deis similiter ea celebrare voluit: cōꝫ sopitos
ancres erucēs nō erit prius reductor vel tu
mul⁹ corpis. sed ipius sepultē violator. Fate
re sane in eo q̄ epla mea ꝺtinet q̄ ideo sāc
mēta iudeoꝝ paul⁹ celebranda susceperit
ut iam xp̄i esset aplus. ut dicet nō ēe ꝓpria
osa alis q̄ ea vellent sicut a ꝓmulis ꝑlegē
acceperāt aultodie me mūꝰ posuisse illo
diūtrat tpe quo ꝓmū fidei gr̄a reuelata
ē. tūc enī hoc nō erat ꝓmulsū. ꝓgressu vō
tpis ille obseruatiōes ab ōnibz xp̄ianis dese
rebātur: ne si tūc fieret non discerneret qđ de
ꝑuso suo p̄ moysen ꝓcepit. ab eo qđ in tēplis
demoniorū spūs īmūdus instituit. Proin
ponus aulpanda ē neglugēna mea quia
hoc nō addidi cōꝫ obiurgano tua. Veruptā
mē longe aīq̄ lēas tuas acceptisse. scribēs
ꝺtra faustū manicheū quo eundē loāū ꝙ
uis breuit explanauerī et hoc illuc nō ꝓfe
miserī et legē poterat si nō dedignet benig
nas tua. et a nouissis nūs ꝑ quos hec nūc
scripta misi quo voluis tibi fides fieret illud
me ain dixisse. michiq̄ de aio meo credē. q̄
cōtra deo loquēs iure mutatus exposco. nūq̄
in usū fuisse eaā nūc xp̄ianos ex iudeis
suos sacramēta illa vetera quolibz affūq̄
libz aio celebrare debe. aut eis ullo mō lice
re illud de paulo ꝙpria sensisse ex quo michi
lēe illius innotuerūt: sicut nec tibi videt̄ ēe
hoc tpe cuiq̄ ista simulanda. si hoc fecisse
aplos credas. Proin sicut tu ecōtrario lōq̄
ris. et licet reclamāte sicut scribis mūdo li
bera voce ꝓnūcias dēmonias iudeoꝝ et
ꝓnūciosas ēe et mortiferas xp̄ianis. et q̄
cūq̄ eas obseruauīt sive ex iudeis sive ex gē
tibz eū in barathrū diaboli deuolutū: ita e
go hāt voce tuā ōno confirmo: et addo q̄
cūq̄ eas obseruauīt nō solū veranī vmeq̄
ā simulate: eū in barathrū diaboli deuolu
tū. Quid ḡus aplus? Si sicut tu simulan
dō aplos ab hui⁹ tpis cōe secernis: ita

ego paul⁹ apl⁹ verac̃ ẽ. ℣ hoc̃ nibꝫ ꝙuersa
tionẽ ab hui⁹ ꝙs ꝯuis mũme simulata
cẽmoniaꝝ iudaicaꝝ obseruac̃oẽ fecer
no: ꝙm nũc fiut approbãda nũc detestãd.
¶ Na ꝙuis legerim⁹ lex et ꝓphe usq; ad iohꝫ
baptistã. et ꝙa ꝓtea querebãt iudei xp̃m i
terfice. ꝙa non solu⁹ soluebat sabbatu⁹. sed
ꝓpem suu⁹ dicebat deu⁹. eqlem se faciẽs deo.
et ꝙa gr̃am pro gr̃a accepim⁹. et ꝙm lex p
moysen data est. gr̃a aũt et vitas p ihꝫ xp̃m
fca est. et p ihemiã ꝓphetã ꝓmissa est da
tu⁹ deu⁹ testamentu⁹ nouu⁹ omnia iuda nõ
sanc̃m testamentu⁹ qđ disposuit ꝑibus eoꝝ:
non tñ arbitror xp̃m dñm fallaci a ꝑnu
bus arnũsu⁹. ¶ aut si hoc mũme ꝓpter eam
ꝓhibebat⁹. nec illud arbitror fallaci eũ dix
isse lepro so: quẽ certe nõ illa p moysen ꝓcep
ta obseruatio. sed ipe mundauerat. Vade et
offer ꝙ te sacificiu⁹ qđ ꝓcepit moyses i testi
moniũ illis: nec fallaci ascendit ad diem
festũ. usq; adeo nõ causa ostẽtationis coꝝ
hoibus ut nõ cupẽter ascenderẽ ꝙ latenter.
At cũ dicat idẽ apl⁹s. Ecce ego paul⁹ vobis
dico: ꝙa si circũdamini xp̃us vobis nichil
ꝓderit. Decepit ergo tymotheũ⁹. et fecit ei
nichil ꝓdesse xp̃m⁹. ¶ In ꝙa fallaci hoc fm
est. adeo nõ obstitit⁹. ¶ At ipe hoc nõ posuit. nec
ait si circũdamini veraci⁹ sicut nec fallaci⁹:
sed sine ulla exceptiõe dicit si circũdamini
xp̃us vobis nichil ꝓderit⁹. ¶ Quid ergo tu vis
ioui hoc dari sine tue. ut velis sic intelligi in
fallaciter: ita non ꝓpudenti flagitio ut eũ
nos illuc itelligẽ simus eis unaꝫ dim. si cir
cũdamini qui ꝓtea volebãt circũdi ꝙ alit
er se putabãt in xp̃o saluos ẽe non posse.
¶ Hoc ergo dico. hac volũtate ista itentione
quisq; tũc circũdebat. xp̃us ei nõ nichil
ꝓderat sicut alibi apte dicit. ¶ Nã si p legẽ
iustitia: ergo xp̃us gratis mortu⁹ est. ¶ Hoc
declarat et qđ ipse memorabit. Euacuati est
is a xp̃o. Qui in lege iustificamini. a gr̃a ꝙa
distis. ¶ Illos utiq; arguit ꝙ se iustificari in le
ge credebãt: non ꝙ legẽ ipã illa in eius ho
nore a quo mãdata fuit⁹ obseruabãt⁹ intel
ligẽtes et ꝙa ꝓmunitate vitatis ꝯtone mã
date sint et quousq; debeãt ꝓdire. Vñ
est illud qđ aut. Si spũ ducimini: nõ estis sb
lege. Vñ velut colligis apparet. ꝙ sub lege
est nõ dispensatiue ut nos putas voluisse
maiores. sed ve ego itelligo eũdem sm spi
ritũ non habe. ¶ magna in re dicit questio ꝙ
sit ee sub lege: sit ꝙadmodũ apl⁹s culpat.
¶ Deus enim hoc cũ ꝓpter circũcisionẽ arbitror
duce. aut illa sanctificata ꝙ nũc facta a ꝑnis
nũc a xp̃ianis nõ fiant: et cũ eius mõi⁹
et hoiũm cuã qđ lex dicit nõ ꝓmptissimꝫ qđ
sanctem certe xp̃ianos obseruare debe. amꝫ cuã
gelica maiẽ illustratiue ꝓducta: legẽ dicat
ee sanctam. et mandatũ sanctum et iustũ et bonũ.
Et in subiũgit. Quod ergo bonum est. michi factum ẽ
mors: Absit. Sed ꝓctm ut appareat ꝓctm. ꝙ bo
nũ michi operatum est morte: ut fiat supra mo
dum ꝓctans. aut ꝓctm ꝙ mandatũ. Et aũt hoc
dicit ꝓctm ꝙ mandatũ fieri supra modũ: hoc
alibi. Lex subintrauit ut habundaret delictũ. U
bi aũt habundauit delictum: superhabundauit gr̃a.
Et alibi ũ supius de dispensatiue gr̃e loq̃t
ꝙ ipa iustificet: velut introgans ait. Quid
ergo lex⁹. Atq; hui⁹ introgationis ritmus rndit.
Preuaricationis gr̃a posita ẽ lex: donec ve
ret semẽ cui ꝓmissum est. Hos ergo dicam abi
lit dicat ee sub lege ꝙs reos faciat lex nõ imple
tes legẽ: dm non itelligendo gr̃e bnficiu⁹ ad
fiẽda dei ꝓcepta ꝙsi de suis uribꝫ superba e
latione ꝓsumũt. Plenitudo cũ legis est ca
ritas. Caritas dei diffusa ẽ in cordibꝫ nr̃is
nõ p nospos sed p spm sm qui datus ẽ no
bis. Sed hui⁹ rei ꝙntũ sanus est expliciãde: p
lurior fortasse et sui ꝓpij voluꝫ sermo debet.
Si ergo illud qđ lex aut nõ ꝓmptissimꝫ si tyra
na thirmitas gr̃a dei adiuta nõ fiat sub se
cũ teneat. et ꝑuaricatiõe poꝫ dicam ꝙ
libeat ꝓtem⁹: ꝙntomagis illa ꝙ significa
cõis causa ꝓcepta sunt circũcisio et cetꝝ que
gr̃e reuelatiõe lam⁹ ꝓmotestante nãe fuerat
abolere iustificante neminẽ poterãt⁹. ¶ Nõ tñ
ideo fuerãt tũc diabolica gentiũ sacrilegia
fugienda. cuã ũ ipsa gr̃a iam ꝓperat re
uelari. ꝙ umbꝛis talibꝫ fuerat ꝓmunciata: ꝑ
mittẽda paululũ eis maiẽ qui ee illo po
pulo audacia sunt venerãt. postea vo tũc cum
honore sepulta sint a xp̃ianis onibꝫ utcũ
ꝙsibiliu⁹ deferenda. ¶ Hoc aũt qđ duas nõ dis
pẽsatiue ut nõ voluere maiores qđ sibi volu
ero te. Aut cũ hoc est qđ ego appello officio
su⁹ mendaciũ ut hec dispẽsatio sit officiũ re
lut honeste mẽtiendi: aut qđ aliud sit cõmo
nõ video nisi forte addito noie dispẽsatiois
fiat ut mendaciũ nõ sit mendaciũ. Qđ si ab
surdũ est: aut ꝙ⁹ non apte duas officiosu⁹ mẽ
daciũ defendendũ. nisi forte nomẽ te mouꝫ
ꝙa non tã usitatũ est in cũ aliis liberis to
cabulũ officij⁹. Qđ ambrosi⁹ nẽ non timuit:
ꝙ cuã suos quosdã libros utiliu⁹ ꝓpatiõũ
plenos de officiis voluit appellare. An si offi
ciose mẽtiatur. ꝙsq; culpãdus ẽ. si dispẽsatiue

approbãdus. ¶ Rogo te mẽtiat̃ ubi legerat q̃ hoc
putat̃: qa et in hoc magna q̃stio est. sit ne
mẽtiri aliq̃n diu boni ꝓmo uita xp̃iani. q̃ lib̃
dñm est: sit in ore vro est: est nõ nõ: et q̃ cũ fide
audiũt ꝓdes õnes qui loquũtur mẽdatiũ. ꝙ
hec ut dixi et alia et magna q̃stio ẽ. Cogitat
q̃ voluit qui hoc erasit̃ ubi mentiat̃: diu
tñ a sciẽtibus autoribus sãcũ scripturarum et
magne auctoritatis inuasse credat̃ et defen
dat̃ ꝙ no abesse mendaciũ: ne dispensatores
xp̃i de quibus dñm est: hic iã queruꝫ inuẽ dispẽ
satores ut fideles q̃s inueniat̃. cũ magnũ fi
bi aliq̃ fideiussorẽ dedisse. videatur ꝓ vitanda dis
pẽsatione mẽtiri: cũ ipsa fides in latiõ ser
mone ab eo dicat̃ appellata q̃a fit q̃ dicat̃.
Ubi aũt fit q̃ dicat̃: mẽtiendi utiq̃ nõ est
locus. fidelis igit̃ dispẽsator apls paulus ꝓ
nil dubio nobis exhibet in sciẽdo fidẽ. quia
veritatis dispẽsator erat nõ falsitatis. Ac ꝓ hoc
cm scripsit se dixisse se petrũ non recte ingredien
tem ad veritatẽ euãgelij: cui⁹ in fide resti
tisse q̃ gẽtes cogẽt iudaizare. ¶ Ipse vo petrus
q̃ a paulo fiebat utiq̃ libertate actionis sce
ac benigna pietate humilitatis accepit: atq̃
ita uarius et sanat̃ exemplũ posteris ꝓbu
it. quo nõ dedignarẽtur si ubi forte rectam
tramitẽ reliquissent ea ꝙ a posteriorib⁹ cor
ri q̃ paulus quo fidẽter auderẽt. ea ꝙ mino
res maioribus ꝓ defendẽda euãgelica veritate
salua fraterna unitate dixisse. ¶ Nã cũ sanus
sit a tenẽdo unie in nullo q̃ in aliquo dedũ
te: multo tñ est mirabilius et laudabilius li bẽ
q̃ue corrigẽte q̃ audaci corrigẽde deuiantẽ.
Laus itaq̃ iuste libratas in paulo et sce hũ
litatis in petro q̃ntũ mihi ꝓ modulo meo
videt̃ magis fiat adiutus aliũ mutantẽ ꝙ
phariseũ defendẽda q̃ ut ei daret̃ obtrectãdi
maior occasio: q̃m multo mordaci⁹ arimã
rei xp̃ianos fallaci⁹ uel suas lras sciebere
dei fui sacramẽta tractare. ¶ Agnitas me ut a
liquẽ saltẽ unũ ostendã aut in hoc sniam
su secutus? cũ tu tã plures noiãtim memo
raui⁹ q̃ te in eo q̃ asseruis professerũt: petens
ut ꝑ eo si te reprehendo errantẽ panar te erra
re cũ talibus. Quorũ ego facor nẽinem legi.
Sed cũ sint forme see vel septẽ: horũ q̃uor
cuiuslibet tu q̃ insignis. ¶ Nã laodicenũ aut
nomẽ tacens de ecclia diuis nup egressũ. alex
andrũ aũt vetẽ hereticũ. origenẽ vo ac
didimũ reprehẽsos abs te lego in rectiori
bus opusculis tuis et nõ mediocriti ner de
mediocribus q̃stionib⁹: q̃nus origenẽ mira
bilit̃ aũ laudaueri. s. Cũ hns ergo errare pu
to q̃a ner te ipse patiens: q̃nus hoc prinde
dicat̃ ac si in hac fide non errauerit̃. ¶ Nã
quis ẽ qui se velut cũ quolibet erraturꝰ. Tres
igit̃ restant eusebi⁹ emisen⁹ theodor⁹ eraclee
tes et que paulo post memoras uoces: q̃
dudũ in põtificali gradu sedẽtino poluisa
rerit eccliam. ¶ Porro si q̃as vel reuolas q̃ hic
senserit nẽ ambros⁹ quid nr̃e ꝓficiant
iuuenes forsitasse nec nobis defuisse quos i eo
q̃d asserim⁹ sequem⁹. q̃m q̃ sanct⁹ paulo aũ
dux tñmodo scripturas canonicas hãt igenu
am debeã seruitutẽ: qua eas solas ita sequ. ut
cõscriptores earũ nichil in eis oino erasse.
nichil fallaci⁹ posuisse nõ dubitẽ. ¶ Proin cũ
q̃o terrarũ ut tres eas ego tribus opponã. pos
sem quidẽ ut arbitror facile repire si mlta
legisse. vñmptũ ipse michi ꝓ his õnibus pri
mo supꝝ hos oẽs apl⁹ paul⁹ occurrit. Ad ip
sũ ꝛfugio ad ipm ab õnibus q̃ id nõ sentiũt
literarũ eius tractatoribus ꝓnuo: ipm iterꝫ
gras impello et rogo in eo q̃d scripsit ad ga
latas vidisse se petrũ non recte ingredientẽ
ad veritatẽ euãgelij. cui⁹ in fidẽ ꝓterea
restitisse q̃ illa simulatõe gentes iudaiza
re cogebat. utrũ vñm scripserit an forte ne
sciuo qua dispensatiõe falsitatẽ mentiat⁹ sit:
et audio paulo supius in eiusdẽ narratio
nis exordio reluctosa michi voce damãtẽ.
Que aũt dixi vobis: ecce coram deo q̃a non mẽ
tior. Deus venia quibus aliud opinãtes: ego
magis credo tanto apto in suis et ꝓ suis lãs
uirtutibus. q̃ tuiusq̃ doctissimo de alienis lãs dis
putãtis. ¶ Nec diu timeo sic paulũ defendẽ q̃ nõ
simulauit errorẽ iudeorũ. sed ne non fuerit
in errore. q̃m necꝰ simulabat errorẽ qui li
bertate apostolica sinit illi tpe ꝙ grauebat vete
illa sacramẽta ubi op⁹ erat agẽdo emenda
bat ea nõ sathane vsiua de capiẽdis hoibus
ꝑ dei prudentia ꝓmunciãdis rebus futuris ꝓphe
te ostituta. ¶ Nec ne fuerat i errore iudeorũ: q̃
non solũ nouerat sed ea instãter et acriter
ꝓuocabat eos errare qui putabãt gentibus i
ponenda. nel iusstificatiõi quorũuis fidelium
necia. Ex aũt dixi eũ factũ iudeis q̃ iudeũ
et q̃ gẽtibus gentibus nõ menaciter astuꝫ ꝙ
panctus affui: q̃admodũ dixerit patrũ mi
nistros ea attendisse ymo ego fortasse hoc nõ
satis explanare potueri. ¶ Necꝰ enim hoc ideo dixi
q̃ mendacem illa simulauit: sed q̃a sic ea nõ
simulauit q̃ fingebat filia iudeis q̃ad mõm
nec illa q̃ fingebat filia gẽtibus. Que tu q̃ cõ
mẽoraſti: aut in eo me q̃d non ingrate fate
or adiuuisti. Cũ enim abs te q̃stissem in epla

mea quo puteꝝ ideo fr̃us iudeus ꝯ iudeus q̃
fallant̃ suscepit sacramẽta iudeoꝝ. cũ et
gentibꝫ fr̃us sit ꝯ gẽtilis. nec tñ suscepit
fallant̃ sacrificia gentiũ: tu tñ dista in eo
sñm gentilibꝫ ꝯ gentilẽ q̃ spualiũ receptu.
q̃ ꝺifferẽt̃ pmisceat vesta abis q̃s dãpnãt
iudei. Ubi g̃ queso utrũ ecclia hoc similare fecit.
Qđ si absurdissimũ atq; falsissimũ est: sic
ergo ecclia in quibꝫ iudeoꝝ ꝛsuetudinẽ ꝛgre-
batur libẽter pendẽa non nũtate seculi. a
qđ est indignus dispensatõe fallax pou⁹ q̃
fideli. fidelibꝫ enĩ et his q̃ ꝛgnouerũt veri-
tatẽ sinat ipse testat̃ nisi forte et hic fallit
ois creatũ dei bona ẽ: et nichil abiendũ
qđ nũ gratiarũ actione pcipiũ. Ergo et ipi
paulo nõ solũ vero vmeuã dispensatõi max-
ime fideli. nec solũ ꝛgnitori vmeuã virtore re-
tutatis: ois utiq; in ubis creatũ dei non si-
mulate sed ve bona erat. Cur igr̃ nichil si-
mulate suscipiẽdo sanctoꝝ ceremoniarũ q̃s
gentiliũ. sed de abis et ipsum verũ sentien-
te ac dicẽte. agendo tñ ꝯ gẽtilis fr̃us ẽ gẽ-
tilibus. et nõ potuit fieri ꝯ iudeus iudeis. ni
fallant̃ suscipiẽdo sacramẽta iudeoꝝ. Cur
oleaster ifecto secutus dispẽsatõis veri-
tatẽ. et naturalibꝫ ramis nõ certa sed ĩ ar-
bore ꝛstitutis. nescio qđ dispẽsatorie similã-
tionis velamẽ obtendit. Cur fr̃us ꝯ gen-
tilis gentibꝫ qđ sentit docet qđ agi sentat?
fr̃us aũt iudeis ꝯ iudeus aliud claudit in
petore aliud pmittit in obis ĩ factis ĩ scptis.
Sꝫ absit hoc sape. Unusq; ei debebat ca-
tutatẽ de corde puro et conscia bona et fide
nõ ficta. Ac p hoc õnibꝫ oia fr̃us est ut oẽs
lucrifaceꝝ nõ mentiẽtis astu sed ꝛpatien-
tis assũ. id est nõ oia mala hõm fallant̃
agẽdo. sed aliorũ oĩm malis obꝫ ꝯ si sua
essẽt mĩoris medicine diligentiã pertã-
do. Cũ itaq; illa veris testamẽta sacramen-
ta enã sibi agẽda mime recusabat nõ mi-
nistroꝝ fallebat: sed õino nõ fallens at-
q; hoc modo a dño deo illa usq; ad certa tps
dispẽsatõnẽ iussa ee ꝛmendãs a. sancte
gis sacris gentiũ distinguebat. Hic aũt nõ
mentiẽtis astu. sed ꝛpatiẽs assũ iudeis ꝯ
iudeus fiebat. qñ eos ab illo errore q̃ vel in
xpm credẽ nolebãt: vel p veteria sacerdo-
tia sua cerimoniarũq; obseruatiões se a pcõ
posse mũdari fieriq; saluos ꝛstimabãt
sic liberaꝝ aperiebat ꝯ ipse illo errore teneri
tur: diligẽs utiq; proximũ ꝯ seipm. et hec a
liis facies q̃. sibi ab aliis fieri vellet si hoc illi
opus ẽet. Qđ cũ dñs monuisset adiungit.

Hec est enĩ lex et pphe. Hinc ꝛpatientis assũ
in eade epla ad galathas ꝓcepit dicẽs. Si
ꝓpatus fuit homo ĩ aliquo delicto. vos
qui spuales estis ĩstruite hmõi in spũ lenita-
tis. intendẽs teipm ne et tu tẽptris. Unde si nõ
dixit fieri ꝯ ille ut illũ lucrifaceret nõ utiq;
ut ipm delictũ fallanter ageret. aut se id habe
simularet. sed ut ĩ aliquis delicto qđ eaã sibi ac
adẽ posset attenderet: utiq; ut alteri ꝯ sibi ab
alio vellet mĩoretur subueniret. hoc est non
mentiẽtis astu sed ꝛpatiẽtis assũ. Sic iudeo
fit gẽtilis fit aulibꝫ hõi paulus ĩ errore vel ĩ
pio aliquo ꝛstituto. nõ simulãdo qđ non erat
sed ꝛpatiendo qa esse potuisset ꝯ qui se hõi-
nẽ cogitaret. õnibꝫ oia fr̃us est: ut oẽs lucri-
faceret. Teipm si placet obsecro te paulus in
tuere: teipm in ꝯ ergã meipm et vide. ve
si habes ꝛscripta vel lege. vba tua in epla alla
quã michi p frem nr̃m collegã meũ apli
anũ breuiorẽ misisti. ꝯ verax ꝯ germano
ꝯ pleno cõtentus assũ. cũ quedã me in te
ꝛmisisse expostulasses grauiter subtulisti. In
hoc ledi⁹ animus. ĩ hoc necessitudis iura
violanti. ne videam̃ certare pueriliꝫ et fem-
inis ĩuidẽ detractoribꝫ nr̃is tribuie materi-
ã ostendendi. Hec abs te vba non solũ ex aio dicta
sento. vmeuã benigno aio ad ꝛfulendũ rñ.
Deniq; addis. qđ eaã si nõ adões appareat:
et dubo. Hec sanbo qa pure et xpiãne te di-
ligẽ cupio: nec quicq̃ in mea mẽte retinẽ
qđ distet a labiis. O vir sic michi ꝯ ut deus
videat aiam meã veracẽ corde dilẽte hoc ipm
qđ posuisti in lr̃is tuis. qđ te michi exhibu-
isse nõ dubito. hoc ipm paulũ apli in deo ex-
hibuisse in lr̃is suis. nõ vni aulibꝫ hõi sed u-
ni deo et greis et õnibꝫ gentibꝫ filiis suis q̃s ĩ
euãgelio genuerat. et quos ꝓcreando ꝓ-
trebat. et deĩ posteroꝝ cor mitibꝫ fideliũ
xpiãnoꝝ. ꝓter qs illa mẽore ꝛmendãba-
tur epla: ut nichil in sua mẽte retinet qđ
distaret a labiis. Certe fr̃us es eaã tu ꝯ e-
go. nõ mentiens astu sed ꝛpatiẽs assũ:
ut cogitares tã me nõ deliquendũ in ca-
ulpa ĩ qua me xplapsũ ꝛstimasti. ꝯ nec
te velles si eo modo plapsus ẽes. Ign̄ gratias a
gẽs benigne mẽti erga me tue simt̃ posco.
ut eaã m̃ nõ sumẽseas q̃ tu in opus aulis tu-
is aliq̃ me mouent. motu meo intumau-
abi. hoc erga me ab õnibꝫ seruari voles qđ
erga te ipe seruaui. ut quicq̃ ĩprobandũ
putãt in scriptis meis nec laudet subdolo
petore. nec ita reprehendãt apud alios ut
taceãt apud me: hic poa ꝛstimãs ledi a

mutuā. et necessitudīs iura violaa. Nescio enī
vtrū xp̄iane cīuitate putande sint: in quibus
magis valet vulgare puerbiū obsequiū āi
cos. veritas odiū parit. q̄ cāritatis. Fideliora
sūt vulnera cīuis. q̄ volūtaria oscula īimici.
Vnde citissimos nīcos q̄ in nīis laboribꝫ sin
cerissime fauēt. hoc pacto q̄nta possimꝰ ipsā
tua dicam⁹: quo facīat fieri posse ut īter citissi
mos aliq̄ altercatio sermone creaturā. nec tīi
cūtas ipsā minuat. nec veritas odiū pariat q̄
debetur cīuitati. Sine illud verū sit q̄d creatur
sine vere dicat q̄libꝫ illud sit dulce. non re
cūsedo in mente q̄d dissentiat a labijs. Credāt magꝫ
fīes nīi familiares tui quibꝫ testimoniū phibe
q̄ sūt vasa xp̄i. me iudice fīm nec mediocrem
de hac re dolorē incesse corde meo: q̄ tīe mee ꝑs
i multorū manꝰ venerūt q̄ ad te ad quē scripte
sūt pervenire potuerūt. Quo aūt modo id acci
derit ei longū est narrare. et nō fallor supfluū:
nī sufficiat si q̄d michi in hoc credit⁹ non eo ani
mo fīm quo putat⁹. nec crimo mee fuisse voluntatis.
a dispositionis aut sensionis. aut saltē cogitatiōis
vnis ut fieret. Hoc si nō credit⁹ q̄d teste deo loquor:
q̄d amplꝰ famā non habeo. Ego tīi absit ut te
os credā hec tue sānāta malivola mēte sugge
rere ad cruciandas īter nos īimicitias. q̄s mi
serrordia dīi dei nīi auferat a nobis: sed sine
dilo noctēdi duo fratle de hoīe thūana vana sus
picari. Hoc enī me de illis equū est credere: si ma
la sūt xp̄i nō in stumelijs sed i honorē facta
et dispositi in domo magna a deo in ōne bo
nū opus. Ex si p̄ hanc attestationē meā si i
notitiā eorū venerit facte voluerit: quā non
tē facīat et tu vides. Ex sane scripserā nullum
me librū adhūc tus te romā misisse: ideo scripse
rā quia et libri nomē ab illa epla discernebā.
Vīn crimo nescio q̄ aliud te audisse existimauerā
et romā nec ipam epl̄am. sed tibi miserā: et
adhūc te non ee arbitrabar. q̄d sinceritate di
cere sine ad monendū te. vel me abs te corrige
dū fecisse me nouerā. Exceptis aūt familia
ribꝫ tuis teipm obsecro p grām q̄ redempti su
mꝰ. ut q̄cunq; tua bona q̄ tibi dīs bonitate
cessa sūt in lris meis posui. nō me existimes
fidioso blādiloquo posuisse si q̄d aūt in te per
mui dimittas in: nec illud q̄d de nescio cui⁹ po
tē fīo inepꝰ fortasse q̄ leuauis a me memo
ratū est. āplius q̄ dixi ad te trahas nī continuo
subtexerī nō hoc ideo me dixisse ut otios rodā
ceruices q̄s absit vmq̄ ut amiserim: sed ut adhū
teres q̄ sanos ac vigiles habeas. Ceterū solā gr̄
polymodiā si aliq̄ suscepserim⁹ q̄d scripto destru
ere posterorū debeam⁹ imitandā: nō, ꝓter

thesmoꝛi veritatē quā corde tuo nec tibi nec
timui attingendū illud euāgelicū. Atq; itidē ro
go: ut me fideliter corrigas ubi hoc opus in ē
pspexeris. Cum q̄ crīm sēm hominū vocabula
que iā cāe usus optinuit epōatus ꝓbiterio
maior sit: tīi in multis rebꝫ augustin⁹ ihero
nimo mīor est. licet crīm a mīore quolibꝫ non
sit refugiēda vel dedignanda correctio. De inter
pōatione q̄ut tua iā michi pfuasisti q̄ utilita
te scripturas trāsferre volueris de hebreis: ut sal
tē ea q̄ a iudeis ꝓtermissa vel corrupta sūt ꝓfer
res i medīū. Sed peto ut ignoare digneris a q̄
bꝫ iudeis utrū ab ecclīs qui aīm aduersū dīm
interpretati sūt. et si ita est quibꝫ vel quo nā e
orū. an ab ipīs posteris q̄ postea putati pīm
aliq̄ te corruptos greacos vel subtraxisse vel mag
corrupisse: ne illis testimonijs de xp̄iana fide
nūtiarem. Illi aūt āteriores aut hoc fraudē volu
erūt nō inuēio. Deinde mittas nobis obsecro
interpōationē tuā de septuagīta quā te edidi
se nescio. Librū q̄dē tuū cui⁹ mentionē fecis
ti de optimo genere interpretandi cupio legere. et adhuc
nosse quo ordine q̄rada sit i interpōte penna tu
ghatū. Dicturus coram qui scripturas disserendo
pertractāt: quos nūc est cauā si tīe aut mi⁹ fi
dei fuerīt: varias pārē i multorū locorū ob
scuritate sīnias. q̄bus nequaq̄ ipa varietas
ab eius fide vnitate discordet: sicut cauā om
nīa sacra sēm candē fidē aliud aliꝰ aliter cū
dē locū potest exponē. q̄a hoc ex obscuritas
patit. Deo aūt desidero interpretationē tuā de
septuagīta. ut ex tāta latinoꝝ interpretū q̄
q̄lescūq; hoc ausi sūt q̄ntū possimꝰ ipsam
a mendā: et hi q̄ me iuuē putant valib⁹
laboribꝫ tuis. tandē aliq̄n si fieri ꝓt intelli
gāt. ꝓpterea me nolle tuā ex hebreo interpre
tationē in ecclīs legi. nec cōtra septuagīta auctori
tatē tāt nouū aliq̄ ꝓferētes magno scādalo
ꝓturbem⁹ plebes xp̄i: quatīn aures et corda
illā interpretationē audire assuescāt. q̄ eaā
ab apīs approbata est. Vīn et illud apud ro
nā ꝺgultū si in hebreo nec hedera ē nec cu
curbita. sed nescio q̄ aliud q̄d tumor suo nitē
nullis sustētandū ārāminibus erigat: malle
cā in ōnibꝫ latinis cucurbitā legi. Nō ea frus
tra hoc puto septuagīta posuisse: nisi quia et
huic simile sacrāt. Satus ꝓmo fortasse plus
q̄ satus tubꝫ eplis tuis tribuisse me arbitror.
quatīn duas p apīanū accepi. vnā per fir
mū. Nescio ubi q̄ vitio fuerit: ad nos vel alī
os īstruendos. Labo aūt operā dilīgētiorē
q̄tīn me adiuuat dīs: ut tīe q̄s ad te scribo
ꝓpius ad te ꝓueniat q̄ ad quē q̄ a quo lacius

dissyganū. Sancor enū nec in hoc velle fieri de
tuis ad me: qđ de meis ad te fm iustissime
exp̄postulas. Tñ placet nobis iuuē nō tm
cautas vñ mea libertas aīaꝝ: nec apud
me taceas vel ego apud te qđ in nūs lās vi
ssim nos mouet: eo saltē aīo qui odis dei fe
na in dilāone nō displiuet. Qđ si int nos
fieri posse sine ip̄ius dilāonis p̄iuosa of
fensiōe nō putas: nō fiat. Illa enū cautas
quā tenū habē velle p̄ferto maior ē: ꝑ mel
or her mīor q̄ nulla est. Jhonim ad mer
cellinū et anapsichiū.

Domus vē sās atq; oni offranor ca
tate venerādis filijs marcellino
et anapsichio: itho in xp̄o salu
tē. Cautē ex assiua vre lēas vnāimitatis
affect. et nō penitet ip̄udenuc q̄ tacendo
vobis ep̄las meas frequēter ip̄essi. ut resp
tū mererer. et vos ē sospites nō alys nūiā
tibus sed vē potissimo sermone cognoscerem.
Sup aīe statu memū vre questiūcule fmor
maxīe cautastue q̄stionis. utrū lapsa de celo
sit ut multorum philosophoꝝ oēs q̄ platoni
ci et origenes putāt. an aliq̄ pozao dei sb̄stā
tie ut stoya manichē et p̄anie pusilliani
tbesis suspicant. an ī thezauro habeat dn̄o
lī ddita ut q̄dam etiastua stulta psuasiōe
cfidūt. an cotidie a deo fiāt et mittant in
corpa. sām illud qđ in euāgelio scriptū est
ꝑ mēs usq; nō opat et ego operor. an te
ex traduce ut tertullian? et apollināris q mi
ma ps animē totū aīaꝝ ut quo corp̄
ex corpe sit aīa nascat ex aīa: et simili cū
brutis aīantib; ondone subsistat. Sup quo
qđ mihi videt in opusculis origenis rufinū scrip
sisse me nouī. adiusus eū libellū quē sē mē
te anastasio epō romane ecīe edidit. ī quo
lubrica et subdola ymo stulta cfessione dū
audiozū simplicitatem illudē nitat: sue fidei
ymo phidei illusit. Quos libros roꝝ sim pate
tē vestrū habē optauī. Oli enū edita sūt. mi
tis rufini ad iusus callūpnias respōdētes. Cer
te habeas ibi virū sām et eruditū augusti
nū epm. q̄ vna ut aiūt voce vos pdat
et suā ymo p se nīam exp̄luatē sitiam. He
zechielis volumē oli aggredi volui et spon
sionē tebetrimā studiosis lōzibz redde. Si ī
ip̄o dubitandi exordio ita timus me ondēta
tiū, pmutatiū et matīe vbis rome vastā
tōe cfusus ē: ut iuxta vulgatē puerbiū, p
ruī q̄s ignoratē vomibulū diuq; tacui su
ens ē tps lacrimaꝝ. Hoc aūt ano cū tres ex
plumassem libros. subito ipetus barbaroꝝ de
quibz tu? duc bgilius latro; vagātes barthei et
sīa sāptucā de ysmael otra sanē oim fm suoz
habitabit. sic egiptū limitē palestine phenices
syrie pauit ad istar torrētis aūta sen trahōs
ut vie man? eoꝝ mīa xp̄i potecim? euadere.
Q̄si iuxta indutū oratorē silent inter arma le
ges? q̄ nō magis studia sāptuaꝝ q̄ et libroz
mūdine et silētio ac libra moꝝ sedulitate
qđq; ꝑuū est sectantē et ouo dūtū ī
gēt. Quos magis libros misi sē filie mee fabi
ole quoꝝ exēpla si volueris ab ip̄a potuēis
mutuari. Vro ag̃ustia q̄ppe tps alios de scri
bē nō potui. Cās ū legeris et vestibula vīe
tus sanis nectura erit: q̄lis ip̄a fractura sit do
m? Sed credo in dei mīa qui nos adiuuit in
difficilio pmapro sup̄dicta opis. q ip̄e adiuuē
et in pene vltīs ꝓphete partib; in quibz gog
et magog bella narrant. et ī extremis in q
bus sanctissimi et ītemplabilis tēpli edificia
ad vālem mēsuraq; describit. Suus fē nost
ducan? qui vos rapnus ornendan tūtus ac ma
lus ē et sic erudit? in lege dn̄i ut absq; nro to
gatu ēstruē vos possit: et nīam sup cūctis q̄s
tionibz sāptuaꝝ p modulo vōis ingeniy explu
dare sītiam. Incolumes vos et plura etate flo
rētes xp̄s deus nr̄ tueat. opus dōmi ve sū.

Liber bn̄ augustini ad sōm hieronimū
de origine anime.

Omniū dn̄ nr̄m qui nos vocā
uit ī suū regnū et gloriā et vo
gauit et rogo: ut hoc qđ ad te sc̄i
bo sē fē hōnime cfulens de te his q̄ nr̄ suo
frēuosū nobis ēe velis. Ānq̄ enū te multo q̄
ego sū etate maiozē. tñ etā ipse iā senex ō
fulo: sed ad discendū qđ opus ē nulla m etas
sera videri potest: qa et si senē magis decet
dōre q̄ discē. magis tñ discē q̄m quid deceat
ignorāc. Nichil equidē molestiaꝝ fero in ōnib;
angustijs meis q̄s patior in difficillis q̄stiōib;
q̄ in tā lōginqua tue cautatis absentia. ut
vix possim meas dare. vix reape lēas tuas
p intualla nō dieꝝ non mensiū sed aliq̄
anoꝝ: nū si fieri posset cotidie p̄mitom te ha
bē velle. nū quo loq̄rer q̄d velle. Cer ideo tñ
nō debui facē qđ potui: si nō potui totū quod
volui. Cue uenit ad me religiosꝰ iuuenis auto
lius pace fē orosius. etate filius honore cpr̄bi
ter nr̄. vigil ingenio. patus eloq̄o. flagrās stu
dio: vale vas ī domo dn̄i esse desiderās ad re
fellendas falsas p̄iuosas q̄ dōctrinas q̄ ani
mas hyspan̄oꝝ multo ifelicius q̄ corpa bar
baroꝝ gladius trucidauit. Nā in ad nos usq;
ab occeani littore ꝓperauit: fama erat tanta

+ libris

ꝯ a me posset de his q̄ fare vellet q̄ḋ vellet au
dire neq; nllm reput aduētus sui frūm. Imo
me de me multū fame credet. deīn vanū hoiez
q̄ḋ potuit: q̄ḋ aūt non potuu vñ dīre posset
admonuit: atq; ut ad te ueet hortatus fū. Et
in re filiū vel p̄ceptū meū nō libēter et obe
diēter aspet: rogauit eū ut abs te veniēs p
nos ad p̄cia remearet. Quā eius pollutiōnē tenens ocasionē ñ credidit a dño esse o
ssā: quā tibi fuerit de his q̄ p te fieri cupi
o. Quereba enī quē ad te mittere nec ñ fa
cile occurrebat ꝑdone⁹ et fiat ascendi et alacri
tate obediēdi et ēstatione pegrinandi. Ubi
ergo iste ceptus fū iuuenē: eū ipm esse q̄ iē
a dño petebā dubitare nō potui. Quapꝛ igi
ꝝ michi peto apue: ac dissere nō graueris. Et
to de aīa multos mouet: in quibz et me ee
fiteor. Nā quid de aīa si remissīe teneā nō ta
ceo: deīn subiūgā quid ñ adhuc expedi
velī. Aīa hoīs īmortalis ē sūm q̄ḋam mo
dū suū: nō enī oīmodo sicut ds de quo dīm
est q̄a solus habeat īmortalitatē. Nā de aīe
mortuoꝝ sīa scripturaꝝ multa memorat. Ñ il
lud ē: sine mortuos sepelire mortuos suos.
Sed q̄ḋ ita mortuī aliena a vita dei ut ñ in
natura sua viuē oīno nō desistat: ita morta
lis et aliq̄ causa īuenit. ut eā īmortalē nō
sine tōne ducat. Nō est ꝑs dei aīa. Si enī hoc
ēet. oīmodo inōmutabilis atq; incorruptibi
lis ēet. Et si ēet: nec defuēt in deteri⁹ nec pfi
ēt in melī⁹: nec aliq̄ i semetipsa vel in
ꝑte habē q̄ḋ non habebat. vel desinet habē
q̄ḋ habebat. q̄ntū ad ipius eius affōnes p
tinet: q̄ vero aliū se habeat nō opus ē cr̄ise
ius testīonio. Quisq; sepm̄ admīat agnoscat.
Frustra aūt dr̄ ab eis q̄ aīam dei ptem ēe vo
luīt: hāc eius labē ac turpitudinē quā vide⁹
in nec̄ssimis hoībus. hāc denuq; īmutatē
et egritudinē quā sentim⁹ in oīb; hoīnibz
nō ex ipsa illi ēe sed ex corpe. Q̄d inest vñ e
groter. Que si ēet inōmutabilis: vñlibz e
grotare nō posset. Nā q̄ḋ vē inōmutabile
atq; incorruptibile ē: nulli⁹ rei accessu ꝯmu
tari vel corrūpi potest. Unoq̄m nō achillea
tm̄ simul fabule ferūt: sed oīb; auro ēet īvulne
rabilis si nllis ei actis acuēret. Nō est itaq; na
tūa inōmutabilis: q̄ aliquo mō aliq̄ causa
aliq̄ ꝑte mutabilis ē. Deū aūt nephas est
nisi vē sūmeq; inōmutabilē credē. Nō est i
gitꝝ aīa ꝑs dei. Incorpoream quoq; ēe aīam q̄
si difficile tardioribz ꝑsuadeā ꝑt: michi tñ
fateor ēe ꝑsuasū. Si ne verbi ꝯtrouersiā vel
supfluo famā vel mūo parcar. q̄m ñ de re con

stat nō est opus verāle de noīe: si corp⁹ est oīs
substāna vel ēenaa. vel si q̄ aptus nūaptatī
ad q̄ḋ aliquo mō est in sepo. corpus ē aīa. Ee
si eā solā incorpoream placeat appellāe natu
rā que sūme inōmutabilis et ubiq; tota ē
corp⁹ est aīa: q̄m tale aliq̄ ipa non est. Cor
po si corp⁹ non ē nisi q̄ḋ per loa spatiī aliq̄
lōgitudine latitudīe altitudīe ita sistit vel
movet: ut maiore sui pte maiorē locū occu
pet et breuiore breuiorē: min⁹ q̄ sit in pte
q̄ in toto: nō corp⁹ est aīa. Per totū q̄pe cor
pus q̄ḋ aīmat nō locali diuisione sed quali diffusione
tatiu intentione porrigit. Nā p ōes eius pa
rtes tota simul aeqt nec minor in minoꝝb⁹
et in maioꝝb⁹ maior: sed aliubi intēsius
aliubi remissius. et in ōnib; tota et i sīn
gulis tota ē. Neq; enī aliter q̄ḋ in corpe ea
ā non ita sentit: tm̄ tota sentit. Nam cū ex
quo puer in carne viua aliq̄ tangit. q̄ḋ
locus ille nō solū totius corpis nō sit. ꝑ vue
in corpe videat aīam tm̄ totā non latere:
neq; id q̄ḋ sentit ꝑ corpis cūcta loca diffun
ui sed ibi tm̄ sentit ubi sit. Ñ ergo ad totā
mor puenit q̄ḋ non i tota sit. nisi q̄a i ibi
totā ē ubi sit. nec ut tota ibi sit tecta de
fecta. Uiuit enī et ulla pte ea ubi nichil
tale fm̄ est. Q̄d si fieret et utrūq; simul fieret:
simul utrūq; totā patī non latet. Proīn
et in ōnib; simul et in singul⁹ ptibus corpis
sui tota sit esse nō posset: si p ullas ita diffu
deret ut videm⁹ corpa diffusa p spatia loco
rū. minoꝝb⁹ suis partib; minora occupare
et ampioꝝb; ampiora. Quapꝛ si aīa corp⁹
ee dicenda ē: nō est certe corp⁹ q̄le terrenū
ē nec q̄le humidū aut aereū aut ethereū.
Oīa q̄pe talia maiora sūt in maioꝝb⁹ lo
cis et minora in minoꝝb⁹: et nichil eoꝝ in
aliq̄ sui pte totū adest: sed ut sūt ptes loco
rū ita occupant partib; corpm. Ñ intelli
gi aīa sive corpus sive incorporea dicenda
sit ꝑtiā q̄mdam habē naturā. ōnib; his
mūdane molis elemēts excellentiore sba
ciā: q̄ veraū non possit in aliq̄ fan
tasia corpaliū ymaginū q̄s per carnis
sensus corporim⁹ cogitau. sed mēte intelli
gi vitaq; sentiu. Neq; hec ꝓpinde loquor ut
te q̄ tibi nota sūt doceā. sed ut aperiā q̄d
fiduciē de aīa teneā: ne me q̄sq; ad
ea venero q̄ requiro nichil de aīa vel sacra
a vel fide tenē arbitret. Certus enā sū aī
mā nulla dei culpa nulla dei nūtate vel
sua vel ꝑtua voluīate in pēm ēe collap
sā: nec libertati eā posse de corpe mortis ꝙ

vel sue voluntatis ostute mihi sibi ad hoc sufficiē
te vel ipius corpis morte. sed gra dei p ihm
xpm dnm nrm nec ullo esse aiam ulla in
genē humano aui nō fuit necessaria ad liberatio
nē mediatore dei et hoīm homo ihs xps. Ex
cluso aūt sine gra mediatoris et sacramento
eius in q libet corpis etate de corpe exeunt. et i
penā futurā ibūt. et in vltō iudicio corp re
surrectura ad penā. Si aūt post gnationē hūa
nā que fīa ex ada regenerent in xpo: ad ei
primens sonetatē. et requiē post mortē cor
pis habitutā. et corp ad glām resurrectuā.
Hec sūt que de aīa sicut misse teneo. Nūc aut
pe obsecro qd requirā: et noli me spernē. Si
te nō spernat q̄ p nobis dignat est sper
ni. Quero ubi traxerit aīa beatū quo tha
tue in depnationē eā infātis morte p
uena: si ea p sacramētū quo eā pnulli bap
tizant xpi gra non subuenit. Non enī es
ex illis qui modo nouā q̄dam gratie re
perūt dicētes nullū beatū esse ex adā trac
tū qui p baptismū in infāte soluat: qd te
sape sicut fatē primo nisi te id nō sape fatem
nequaq̄ hoc abs te q̄rerem aut q̄rendum
putarē. Sz q̄a teneme de hac re sentētiā tu
ā. ostinentē catholice fidei attissime fidei q̄ ex
rouiniam vanilocia red argues adhibuis
ti testimoniū ex libro iob. nemo mūdus in
spū tuo nec infās tui est diei vni⁹ vita se
tera: deīn adiūxisti tenemq̄ in filii die
quadragesimo ade. Et liber tu⁹ in roma. p
phetā sanus hoc insignit diluadeq̄ dicat:
ubi reiunare pnullos ppter ipm oportāle r
pām merito dānos ee dixisti. Nō intēue
niēter abs te q̄ro hūc beatū aīa ubi trax
erit: dū oporteat eā eā in illa etate p fāc
mentū xpiane gre liberari. Ego q̄dam am
alīq̄ amos qui libros q̄sdam sanctē de libe
ro arbitrio q̄ in multorū manib⁹ ceteroq̄ et
habentē a plimis q̄tuor opiones de aīe natu
re bonū ex ulla una q̄ primo hoī data ē
cete ppagent. an singlis q̄busq̄ nouē eā
modo fiāt. an aliunde ā creatē. vl mittā
tur dīnitus. vel spōte labant in corpa. ita
putaui ee tractādas ut q̄libz earū vera
eēt non impediret intentionē meā qua in
adiutus eos q̄tus potera vitabz agebā q̄
naturā malu suo pnapio predita adiuh
dei conant induce. id est contra manichēos.
Nā de pelagianistis adhuc nichil audie
ra. qui nō multū ab istis dissidere blasse
miis fabulātur. ideo q̄tā opinionem nō
addidi quā in tua epla inter ceteras meo
rasti me alibi pretures ubi de hac q̄stione in
trogātu respondi. reluctose mēorie duo no
bisq̄ in xpi caritate gratissimo. marcellino q
aīa sit ps dei. Primo q̄a nō de inanimatōe q̄
quitur sed de natā. tū hoc q̄ritur. deīn q̄ h
sentiūt illi contra quos agebā. et id maxīe a
gebā ut creatoris inalpabilē inuolabilēq̄
naturā a creatē vitijs et labe sentiendē. tū
illi a sba mali aui, pauli pnapii pnapes
q̄ tabuūt: ipsā boni dei sbam ex parte q̄ r
rapta ē corrupta et oppssam. et ad prāndi
nūtatē pdurā esse ostendūt. Hoc magis ex
pto hetare opionis errore: et q̄tuor reliq̄s
opionibz q̄ nam eligenda sit fare de fide eo.
Quemq̄ enī eligenda ē: absit ut impugnet
hāc fidē de q̄ certa sum⁹ oī aīe eā pmulti i
fantis nūtiam esse libatonē et obligatōe
pāt: eāq̄ nullā esse nisi p ihm xpm et hūc
crucifixū. Proin ne longū faciam⁹ hoc cre
de sentias q̄ singlas aīas singlis nascentibz
eā mō deus faciat. aui sīe ne obstat q̄ om
nes creatas sexto die sūmauit deus et sep
tīa die requieuit ad hibes testimoniū et euan
gelio. Hz meus usq̄ nūc opatur. Sit enī ad
marcellinū sarpsisti: in q̄ epla eā mei⁹ me
moratōe benuolētissime fuē dignat⁹
es q̄ h me habet in affectu q̄ ei ipsā fami
li⁹ possim explicare sētiam. Et si potuissem
nō ille hoc abs te tā longe posito inquirer:
si tñ id ubi ex affectu scripsit. Nā q̄n scripse
rit nescio: tñ scio q̄ de hoc bñ cognoscere ut
tuonē meā. Ihn me inconsulto fuē volu
it: q̄ h eā si consuleret magis hortarer. vt q̄
cias agere q̄ nobis offerre omnib⁹ possit: a
tu breuit restabe q̄ prīde maluisses: ne
do ne supflua laboraes ubi ego ēem que
putabas id optīe fare qd ille q̄sierat. Et
te volo ut illa sētia eā mea sit: sz nō du
ee confirmo. Insista ad me discipulos: ut ea
docea que nō dubia ipe. Doce ergo qd doc
ea. Nā ut docea multa a me flagitāt: et sp
me sicut alia multa et hoc ignorare confiteor.
Et fortasse q̄nis in os meū videant: tñ
apud se dubitāt. Tu es magr in isrl et hec
ignoras. Qd quidē dns ei dixerit q̄ erat
vn⁹ illoru q̄s declamabat vocari rabbi: vñe
ea ad verū mgrem nostre veniat. q̄a sors
sis erubescebat discere qui docē consueverat.
Age aūt pona mgrem audie q̄ velut ma
gistrū delīat audire. Revolo ei qd dixerim
eis q̄s pre ceteris elegit. Vos inq̄ nolite vo
cari rabbi: vn⁹ est enī magr vr xps. Nec a
liu⁹ dauit moysen ea pr iethro. nec alib⁹ cor

nel iñ eaã p̃ p̃nozẽ petrũ: nec alius petrũ ea-
ã p̃ posteriozẽ paulũ. ℣ quoãũ verũ dicatur:
illo dñante diuũ qui ẽ ipsa vitas. ℣ ꝺ si ideo ad
hoc ista nescim⁹ et ea necꝫ oꝛãdo necꝫ legẽ-
do necꝫ cogitãdo et cogitãndo inuenire po-
tuim⁹: ut probem̃ non solũ indoctos q̃nta
dicatur dicam⁹: vñ a doctis eaã q̃nta hũ-
litate discam⁹? ℣ Dic ergo q̃so q̃ dicã. dic
q̃ teneã. et dic michi si aũe singula ãũ singl⁹
hoꝺieꝫ nascentibꝫ fiũt: ubi ĩ puulis petẽ-
ut ꝺimittant ĩ sacramẽto xp̃i remissio: c̃ p̃ã
peccãtes in adã et quo arco ꝓpagata est
p̃ã. aut si nõ peccãtq̃ qua iustitia creatoꝛis
ira p̃ã obligãtq̃ alieno. ãi ꝯsimiliter ꝓpaga-
tus mẽbris moꝛtalibꝫ ĩfeꝛunt. ut eas nisi p
eãdem sꝫbuenũ fiũt ꝺãpnato ꝯsequatur:
ãi in eaã p̃ãte nõ sit ut eas possit grauã
baptismi sꝫbuenire. ℣ ꝺ ĩ aimaãũ milia
q̃ in moꝛtibꝫ puuloꝝũ sine ĩdulgẽcia xp̃i-
ani sacramẽti de corpibꝫ exeũt. qua equita-
te ꝺãpnant̃ si nouit creatoꝛ nilꝺ suo p̃decẽ-
te p̃ãto. ℣ voluntate creatoꝛis singlẽ singulis
nascentibꝫ aꝺhereũt. q̃bus eas aiandas il-
le creauit et ꝺedit. q̃ utiq⁹ nouerat q̃ vnaq̃
eaã̃ nulla sua culpa sine baptismo xp̃i de
corpe fuãt exitura. ℣ Qm̃ igit̃ necꝫ ꝺe ꝺeo
possum⁹ ꝺicẽ q̃ vel cogat aias ficta peccãti-
ces vel puniat ĩnocentes: necꝫ negãe fas
nobis ẽ eas q̃ sine xp̃i sacramẽto ꝺe corpib⁹
exeũt eaã puuloꝝũ nõ nisi in ꝺãpnatio-
nẽ tradi. ℣ Obsecro te quõ hec opinio ꝺefẽꝺi
t̃ q̃a credunt̃ aũe nõ ex illa vna p̃imi
hoĩs ficta ões: sed sicut illa vna vnitas si-
gulis singlẽ. ℣ a vo q̃ ꝺicunt̃ alia ꝯtra hãc
opinionẽ facile puto me posse refelle. ℣ Di-
cam ẽ illud quo eã sibi q̃ꝺam videant̃ au-
gẽ. quõ ꝝsumauerit ꝺe oĩa opa sua secre-
ꝺie et sepũo reꝯcuit: si nouas aꝺhuc aũas
creat. ℣ ubi si ꝺixerim⁹ q̃ ex euãgelio ĩ su-
ꝑiozibꝫ ꝓpositi. p̃ mes usq̃ nũc opa-
tur: rñdent. ℣ patur ꝺñm est ĩstitutꝫ ãmi-
nistrãꝺo nõ nouas ĩstituendo natũas. ne sꝫ
pra genesꝫ ꝯtraꝺicat: ubi aptissime legi-
t̃ ꝝsumasse ꝺeũ oĩa opa sua. ℣ hã et q̃ cum
sacptũ est reꝯcuisse utiq⁹ a creãꝺis nouis
creatoꝛis ĩtelligẽꝺũ est nõ a gubnandis
q̃a nũc ea q̃ non erãt fiant. a quib⁹ factis
reꝯcuit. q̃a ꝝsumauerat õnia q̃ anteq̃ es-
sent viꝺit ee facienda ut ꝺeinceps nõ ea que
nõ erãt sed ex his q̃ iam erãt creãret et fiant
ꝑ eũ facerẽt. ℣ ta utiq⁹ verũ esse mõstrat et
q̃ ꝺñm est reꝯcuit ab opibus suis. et q̃ ꝺi-
tũ est usq̃ nũc opatur: q̃m genesis non p̃t

euãgelio esse ꝯtraria. ℣ ñm his q̃ hec ꝺicũt ne ce-
ꝺat ideo/ modo ꝺeus fiant illã vnã nouas ãi-
mas q̃ non erãt facẽ. sed ex illa vna q̃ iame
tas creare. vel ex fonte aliquo sine de sa-
uo q̃ꝺam q̃ tũc fecit eas mittẽ facile resꝑ-
ꝺẽt. eaã illis sex ꝺiebꝫ multa ꝺeũ creasse
ex his naturis q̃s iam creauerat: sicut ex a-
quis alites et pisces: ex tra aũt arboꝛes. fe-
nũ aãalia: sed q̃ ea q̃ non erãt fecerat manꝫ
festũ est. ℣ nulla enim erat auis. nullus pisꝭ
nulla arboꝛ. nullum aãal. ℣ ita ĩtelligũt ab
his creatis requisse q̃ non erãt et creata sũt:
ꝺ est cessasse ne ult̃ q̃ ñ erãt creauerit. ℣
nũc q̃ ꝺicit aũas nõ in nesao quo fonte iam
exsistẽtes mittẽ nec ꝺe scipo tñ suas puulas
uteꝛas. nec ꝺe illa vna oꝛgialiter trahe. nec
p̃ ꝺuas aũ carnẽ ꝺimissis carneis vinculis
ꝺeducẽ. sed nouas creare singulas singlis
suã quoꝫ nascenti nõ aliq̃ꝺ facẽ ꝺicit q̃ nõ
aũ fecerat. ℣ am ei sexto ꝺie fecerat tñ hoĩem
ad ymaginẽ suã: q̃ utiq⁹ sc̃m aiam rõ-
nalem fecisse legit̃. Cuiꝰ̃ post longã ꝺis-
putationẽ eius studiũ ꝺiffinitiue sententiã. ℣ hoc
et nũc fiant nõ instituẽꝺo q̃ nõ erant: ꝺ mi-
tipliando q̃ erant. ℣ ñ et illud verũ est q̃ a
rebus q̃ non erãt instituẽꝺis reꝯcuit. et tñ
verũ est q̃ non solũ gubnando q̃ fecit. vñ
eaã aliquiꝺ nõ q̃ nondũ sed q̃ iã creauit
rat nũc suis creando usq̃ nũc opatur. ℣ ne
sit ergo vel alio q̃libꝫ nõ exim⁹ ab eo quoꝺ
nobis obiuit ꝺe reꝯe ꝺi ab opibꝫ suis: ne
ꝓtea non credam⁹ nũc usq̃ fieri aũas no
uas nõ ex illa vna. sed sicut illã vnã. ℣ hã
q̃ ꝺicit quãe fiant aũas eas q̃s nouit ato
monituros: possum⁹ rñdere ꝓnũ tñ tũc p̃ãa
vel ꝺñãa vel flagellari. ℣ possum⁹ eam tñ
ista illis moꝺeratiõi relinq̃re: q̃ẽ sum⁹
õnibꝫ ꝛpaliter tñ seruatis rebꝫ ubi fuit eaã
aãaliũ ortus et obitus aꝛcanũ omnipotẽtissimi
amq̃ oꝛdinatissimũ ꝺare? sed nos ista sen-
tire nõ posse: q̃ si senuissem⁹ ꝺe liãatione ter-
fabili mutẽmur. ℣ non ei frustra ꝓꝓhe-
tã qui hec ꝺiuinitus ĩspirata ꝺidicerat ꝺñm
ẽ ꝺe deo q̃ ꝓferet nũos de seculũ. ℣ ñ musica.
ad ẽ sua sensus ve bñ modulãꝺi ad ãmo
nitiõẽ magne rei eaã moꝛtalibꝫ ꝯsonã-
les habẽtibꝫ aũas ꝺi largitate ꝯcessa est.
℣ ñ si homo faciẽꝺi artifex artẽm nouit q̃
quibꝫ moꝛas vocibꝫ tribuat ut illud q̃ ca-
nũt ꝺecentibꝫ ac succedentibꝫ sonis pulch
rime curret et tñseat? q̃ntomagis ꝺe⁹ au⁹
sapia ꝓ qua facta oĩa longe õnibꝫ artibus
ꝓferenda est? ℣ nulla ĩ naturas nascentibꝫ

et omenubꝫ tpm ſpaua q̄ tamē ſillabe ac ꝺ
ba ad ptualas tnu⁹ ſtū ptinent in hoc la
bentiū terū ois mutabilu cūtuo vel breuiꝫ
vel ꝓduti⁹ ois modulato ꝓcognita et pre
finita deposuit ꝓcurre ꝓmittit. Hoc ūi eadem
de arboꝛs folio ꝺxerū. et de nostroꝛ nūo ca
pillozū: q̄ntomagis de hoīs ortu et occasu.
nu⁹ tpalis vita breuiꝫ ꝓduta⁹ ve nō tenduꝫ
q̄ deus ꝺispositoꝛ tpm nouit vnūſquiq; mo
deramū ꝙsonare. Ido eaā q̄ dūt oē q̄ in tē
pore cepit esse īmortale esse nō posse. q̄a oīa
ortа occidūt et aucta senescūt: ut eo modo
tredi cogāt aīm humanū ideo esse īmorta
lē q̄ añ oīa tpa fuit creatus nō mouet fidē
nostrā. Vt enī alia tacetā cepit ee in tpe im
mortalitatis carnis xp̄i que in vltra non
morit: et mors illi vltra nō dnabit. Illud
vo q̄ in libro aduſus rufinū posuiſta quoꝺ
dā huic sentēie calūpniari q̄ deū ꝺicat aī
mas adultēris ꝙceptis ꝺicat indignum
vñ romanū astrue meritis geste ān carnē
vite aīas q̄ſi ad argustula tymoꝛ iuste pos
ſe ꝓdua nō me mouet multa cogitantē q̄
bus hec possit calūpnia refutari. et q̄ vte
rīdiſta nō esse vnū semētis in tritico quod
furto ꝺicat ee ſublatū: ſed in eo q̄ frumenta
furat est. nec idco terrā non debuiſſe gre
mio ſuo semīa ꝙfouere. q̄a ſaꝛoꝛ īmūda e
a precepit manu electā ultima ſibilatio est.
Quā añq̄ legere nulla michi obiecto ista
de adulterinis fetibꝫ vitiis in hac q̄stio
ne faciebat āgustias: q̄naluer tuleri mul
ta bona deū facē cā de nīis malis nīis
ꝙ pīis. Talis aūt auuſtīq; arcano ſi ha
beat pīi prudentēq; ꝙsideratoꝛē ineffabi
lē laudē creatoꝛi ereatur: q̄ntomagis ar
cano nō auuſtibꝫ aīalis ſed hoīs. Si aūt cau
ſa arcādi queriſ: nulla aliꝰ est melꝰ īuenī
nisi q̄a oīs arcanta bona ē. Et q̄ ꝺignuꝫ
q̄ ut bona faciat bonꝰ deus: q̄ nemo potest
facē nisi deus. Hec et alia q̄ possū ſicut pos
ſū duo aduſus eos q̄ hāc opinionē qua ar
dūtur aīe ſicut illa vna ſingulis fieri labe
facē conātur. Ds ū ad penas ventū est
pluloꝛū magnus īm arce agaroꝛ āgustus:
nec q̄ rīdeam ꝓſus īuenio. Ido ſolū eas pe
nas duo q̄s habet post hāc vitā illa dāp
nato quo nūe est trahanī ſi de corpe exie
rīt ſine xp̄iane gr̄e ſacramēto: Et caſtigas
q̄ in hac vita dolentibꝫ nobis ꝺsanī ante o
culos. Ds enī ee ſi veli pus tēpus q̄ exē
pla deſinūt. Iā gueſcūt eſuriudinibꝫ: torq̄
tur doloꝛibꝫ: fame et ſiti cruciātur. debilitāt

mēbris. pluanī ſensibꝫ: vexātur ab īmūdis
ſpiritibꝫ. Demōſtrandū est unaꝫ quo iſta ſi
ne ulla ſua mala causa iuste pauātur. Ido
enī dia facit ē aut iſta ignoāte deo fiert: aut
eū non posse resiſtē facientibꝫ. aut iuſte iſ
ta vel facē vel pmittē. Deuq̄ nam ſicut aīa
lia irrōnabilia nīe diam⁹ in vſū ꝺari mali
excellētioꝛibꝫ et ſi vnoſus ſicut aptiſſime in
euāgelio viꝺem⁹ porcos ad vſū desideratū ꝺ
aſſos ee ꝺemonibꝫ. Hoc et de hoīe recte poſſu
m⁹ ꝺicē. Aial est enī ſed rōnale et ſi mortale:
aīa est rōnalis in illis mēbris q̄ tantis afflu
ctionibꝫ penas luit. Deus bonꝰ est. ꝺs iuſtus
ē: deus opꝰ est. Hoc ꝺubitāe oīmodo demēs
est. Tanoꝛū ergo maloꝛū q̄ fuit in pluris
causa iuſta ꝺicaī. Sepe ū maiores iſta pa
tiūtur ſolem⁹ ꝺicē. aut ſicut i rob merita ee
ꝓbāda. aut ſicut in hetode pēa punita. ad
q̄busdā exēplis q̄ deus manifeſta ee volu
it. talia q̄ obſcura fuit hoī coniectāe ꝓcul
Sf hoc in maioꝛibꝫ. De pluribus aūt q̄ tādē
am⁹ ediſſere: ſi penis tātis nulla in eis ſit
puniēda pēa. Nā unaꝫ nulla est in illis eta
tibꝫ ꝙtumanda iuſtitia. De īgenioꝛū vo ꝺiſſi
tāte ꝓ q̄ ꝺicā: q̄ quidē in pluribus latet. ſed
ab ipſis ꝙcordijs naturalibꝫ ꝺuctū apparet
in grandibꝫ. Quoꝛū nōnulli tā tarde et
obliuioſi fuit ut ne ꝓma q̄dem diſce lēcā e
lemēta poſſent. quidā vo tāte fuit fatui
tatis: ut nō multū a pecoꝛibꝫ differāt. q̄s
moꝛiones vulgo voāt. Vīdetur fortaſſe ꝙ
pa hoc factū. Sf nūquid ſcām hāc sentē
tiā quā defendē volum⁹ aīa ſibi ꝙpꝰ cle
git. et in electēdo nī falletur errauit. aut nī
coꝛpꝰ cogetur īraue nātuie naſcēdi. alia
coꝛpa ꝓ meritis aīaī tribus ipſa ali
ud nō īuenit: et ſicut i ſpectaculo aliꝙ lotū
ita aīaē non quā voluit ſed quā valuit oc
cupauit. Nūq̄ hec et talia ꝺicē possum⁹ et
sentire debem⁹? Doce igit̄ q̄ sentire q̄ ꝺi
cē debeam⁹: ut oſtet nobis ratio nouatū
aīaī ſinglis coꝛporibꝫ ſingulatiꝫ fabricū.
Ego q̄dem nō de īgenijs ſed ſalte de penis
pluloꝛū q̄s in hac vita patiūtur ꝺici alī
quid in libris illis de libero arbitrio q̄ quale
ſit. et nec michi i iſta quā habem⁹ i mā
nibus q̄ſtione nō ſuffiaat ītimabo: et eū ip
ſū de tuo libro totū ſecripſi his līs inſerā.
Nā ita se habet. De cruciatibꝫ aūt coꝛpo
ribus afflīguntur pluli quoꝛ p etatē nulla
pēa fuit. ſi aīe q̄bus aīantur nō pius q̄m
ipi hoīes esse cepeīt. maioꝛ q̄dā. et qua
ſi miſeruoꝛ deponi ſolet cū ꝺicit q̄ malu

fecerūt ut ista paterentur. Si possit ee īnocens
e meritū. aīāq; quisq; nocē alīq; possit. ¶ Cum
aūt alīq; boni opatur dō in emendatōe ma
lorū. tū pmultoz suorū qui eis aīa sūt dolo
bs ac moribs flagellandō. aut ista nō fiāt. q̄n
tū tūsierint. nō pro fās erūt in q̄bus facta
sūt. ¶ Inter q̄s aūt fīa sūt aut meliores erūt
si pālibs inōmodis emēdari rear? eligerit
vite. aut erit saluatōnē in futuru iudicij sup
plicio nō habebūt. si vite hui? āgoribs ad et
nam vitā desiderīū cuncta noluerūt. ¶ Qs aūt
nouit q̄d pmultis de quoz? actibs durissa
maloz? mundū aut exerceri fides ā miscdia
pbatur. ¶ Quis ergo nouit q̄d ipis pmultis in
secreto iudiciorū suoz? bone ꝓpensacōis ī ser
uet dō. ¶ Dem q̄dq; nichil tāe fecerūt. tñ nec per
fectes alīq; ista pfessi sūt. ¶ Non enī frustra ec
ā infātes ullos qui tū dōs nr? ihs xp̄us neā
dus ab herode q̄erebat. ita si sūt in honore
mīm receptos emendat eīā. ¶ Per tūc dici
tū hāc ipsam de q̄ nūc agī? velle munire
sententiā. ¶ Sicut enī paulo aīe memorau
quecūq; illaīū de aīe īmortalitāe q̄uor opi
nionū vera eēt. īmulpatā sībam creatoris. et
a nīoz p̄ciū soletate remotissimā nitebar
ondere. et ideo quecūq; illaīū veritate posset
nūa et repudiari. ad aūt intētionis mee q̄
tūc habebā nō ptinebat. q̄nquidē tūtas di
ligētioze disputatōe discussis quecūq; illaz
tē vincēt. reteras me securissīo fiēt: q̄n eaā
sībam ōes id q̄d agebā inuitū pfisse demōst
bam. ¶ Nūc vero vnā volo si possū tōne retra
ctare ex ōnibs. et ꝓtea hui? pūs de q̄ nūc a
gim? defensionē in his q̄ memoraui de illo
libro dōis meis auctōis ītuens validā firmā
q̄ nō video. ¶ Nā velut firmamentū eius illud
est q̄d ibidem. ¶ Qs aūt nouit q̄d pmultis de q̄
tū actuatibs durissa maloz? mundū aut ex
ercetur fides. aut mūa ꝓbatur. ¶ Qs aūt nouit
q̄d ipis pmultis in secreto iudiciorū suoz? bone
ꝓpensacōnis reseruet dō. ¶ Sed hoc nō īmeri
to dia video de his q̄ vel ꝓxīm noīe ac vera re
ligione tāle alīq; eaā nesciētes patiūtur. ¶ Sa
cramēto xp̄i iam ībuti sūt: q̄a sine societate
vni? mediatoris libari a dāpnatōe nō pos
sūt. ut possit eis eaā pmultis malis q̄ hic ī diui
sis afflictionibs pauleriū ꝓpensacōne ꝓstari.
¶ Nūc aūt dū ista questio nō possit absolui ni
si eaā de his pmultis rīdeatur. q̄ post grauissi
mos actuat? sine sacramēto xp̄iane societatis
exīerūt. q̄ nūa eos ꝓpensacio cohibēda est. q̄
bus ītuit et dāpnatio ꝓparata ē. ¶ Nā et de bap
tismo pmultoz? in eodē libro nō quidē sufficiē

ter sed q̄ntū illi opportunus ee videbat. utilit? in
di. q̄d eaā nescientibs et fidē suā nondū ha
bentibs ꝓdest. ¶ Non tñ de dāpnatōe eoz? pmu
ltoz? qui sine illo ex hac vita migrāt. tūc ali
quid dicendū putaui: q̄a non q̄d nūc agit?
agebat. ¶ Sed ut omittam? et contēpnam? ea
q̄ breui tpe patiūtur: nec tñ sana removātur:
nūquid sīle eternīe possum? q̄ p vnū hoīem
mort. et p vnū hoīem resurrectio mortuoz?
¶ Sicut enī in adā ōes moriūtur: sic et in xp̄o
ōes vivificabūtur. ¶ Per hāc enī aplicam diui
nā claraq; eternaā salus euidēter elūcet. ne
minē ire in morte nisi p adā: neminē ire ī
vitā eternā nisi p xp̄m. ¶ Hoc ē quippe ōes o
nes. q̄a sicut ōes hoīes p primā hoc est p
carnalē gnīationē ptinent ad adā: sic ōes
hoīes ad sīdam id est spiritalē gnīationē ve
nīūt quicūq; ad xp̄m puenīūt. ¶ Ideo ergo dic
tū est et hic ōes et ibi ōes. q̄a sicut ōes q̄ mo
riūtur nō nisi in adā moriūtur: ita ōes qui
vivificabūtur nō nisi in xp̄o vivificabūtur.
¶ Ac p hoc āsquis nō dixerit quēcūq; resurrectio
ne mortuoz? vivificari nō posse nisi in xp̄o:
cū pestis istis fidei detestandus ē. ¶ Ē quisq;
dixerit q̄ in xp̄o vivificabūtur eaā pmulti
q̄ sine sacramēto eius ptinacīe de vita ex
eūt: hic pfecto et ista aplicam p̄dicationē
venit. et vitā condēmat eīāam: ubi ꝓtera
cū baptizandos pmulti festinat? et curri. q̄
a sine dubio accidit aliter eos in xp̄o vivifica
ri ēino nō posse. ¶ Qui aūt nō vivificatur in
xp̄o: restat ut ī ea dāpnatōe maneat de q̄
dixi aplius. ¶ Per vnū delictū in ōes hoīes ad
condēmationē. ¶ Cui delicto obnoxios pmulto
nasci et ōes accidit eaā. et ipe iam ita ra
tionabilī disputatōe et exponēs ionā ꝓphe
tā sicut paulo aīe memorau fide verissīa
definisti: credo et in alijs opusculoz? tuoz?
locis q̄ vel nō legi vel in p̄sentia nō recordor.
¶ Hui? igit? dāpnatōis in pmulos causā red
de: q̄a necdū aīarū si nouē fuit singulis sin
gule video ee ullū in illa etate p̄cm: nec a
deo dāpnari aliquā credo quā videt nullū
habē p̄cm. ¶ An forte dicendū est in pmulo
carnē solā esse p̄cā? nouā vō illi aīam fic
q̄ sedm dei p̄cepta viuēte in adiutoriū gr̄e
xp̄i et ip̄i carni edomite ac subiugate posse
ī tolerabilis meritū ꝓparari? ¶ Sz q̄a ī pmu
lo aīa nondū id agere potest nisi xp̄i accepe
rit sacramentū: p hāc gr̄aaā carni eius
adiutrice q̄d ille moribs nondū potuit. Si
aūt sine illo sacrō aīa pmuli exierit ip̄a q̄
dem in etna vita erit? vñ eā nullū p̄cm

sanctos

potuit separe? Caro vō eius nō resurgeret in ar-
to. nō pcepto añi morē illi⁹ sacramēto. ¶Hāc
opīonē nūq̄ audiui nūq̄ legi. sed plane
audiui et credidi ꝑter qđ lotus sū: qđ ve-
nit hora qñ oēs qui in monumētis sūt audi-
ent voē eius. et pcedent q̄ bona fecerūt in
resurrectionē vite. ¶Ipa est de q̄ dicit et p v-
nū hoīem resurrēctio mortuoꝝ: ipa est q̄
in xp̄o oēs viuificabūtur. q̄ aūt male ege-
rūt in resurrectionē iudicij. Quid hic ergo
de illis ifantib⁹ intelligendū est q̄ pulsq̄ pos-
sent agē vel bn̄ vel male sine baptismo ꝛ
morte ceciderūt. ¶Nichil hic de talib⁹ dictū est.
Si caro eoꝝ ideo nō resurget q̄a nec bn̄
aliq̄ fecerūt nec male: nec illoꝝ resurrec-
tura est. q̄ pcepta baptismi gr̄a in illa etate
defūcti sūt in q̄ nichil bn̄ vel male agē po-
tuerūt. Si aūt illi iter eos resurget. no est i-
ter eos q̄ bn̄ egerūt: inꝰ quos et illi resurrec-
turi sūt nisi iter eos q̄ mala egerūt. ne a-
liq̄s hūanas aīas credam⁹ morte sua nō
recepturas. sive in resurrectione vite. sive i re-
surrectione iudicij. Que sūa pulsq̄ refellat
ipa nouitate ia displicet. Deīn quis ferat
si credāt se illi q̄ ad baptismū cū suis pueris
currūt ꝑter carnes eoꝝ nō ꝑtes aīas ha-
bere? Sīus q̄dem apianꝰ nō aliqđ decretū
condēs nouū. sed eccē fidē firmissimā ser-
uās ad abrogendū eos q̄ putabāt añ octa-
uū diē natiuitatis non cē puellū baptizā-
dū. nō carnē sed aīam dixit nō esse pdendā
et mox natū rite baptizari posse cū suis q̄
busdā moꝛtis sensuit. Si ꝛra apianꝰ aliq̄
opinionē ubi qđ videndū fuit fortasse nō
vidit. sentiat quisq̄ qđ libet. cm ꝛra apli
am manifestissimā fidē nemo sentiat q̄ ex
vno⁹ delicto oēs in condēpnationē dura pdi-
cat: ex q̄ condēpnatione nō liberat nisi gr̄a
dei p ihm xp̄m dn̄m nr̄m: i quo vno oēs
viuificāntur q̄amq̄ viuificātur. Contra eccē
fidē tantissimū morē nemo sentiat: ubi ad bap
tismū si ꝑter sola morꝛa puellorū curretur
baptizandi offerentē et moriēs. Que cū ita
sint: q̄renda causa atq̄ reddenda est q̄re dēp
nātur aīe que nondū accipiūt singlis q̄bus
nascentib⁹ si ꝑter xp̄i sacramentū puelle
morīūtur. Dēpnari eū eas si sic de morꝛe ex
ierūt. et sūa sancta et sā est testis ecclā. ¶In
illa de aīarū nouarū creatōe sententia si hāc
fidē fidentissimā nō oppugnat: sit et mea:
si oppugnat: nō sit ex tua. ¶Nolo mihi dica
ꝑ hanc sententiā debē aliqđ sanctū esse q̄
fingat xp̄m hoīs in ipo: ex q̄ fingat singula

ti morꝛa eoꝝ. ¶Illuḍ fortissimū atq̄ iuuentissimū ꝛ
q̄rendū est. qđ nos nō cogat deū accēdē ullarū
aīarū sine culpa aliq̄ dāpnatorē. ¶Hā vel hī
tidem valet et vt plus ē fortasse creare q̄ fin-
gere: et in sancto est. Cor mūdū crea in me de:
nec ideo potest putari aīa hoc loco optare se
fingi pulsq̄ aliq̄ esset. Si aut ecclā nā nō exi-
stens creat in monasterē iustine: sic nā existens
fingit⁹ formatōe dōmine. ¶Nec illud qđ in euāg
te sanctū est. et tūc reuertet⁹ in terrā pulueꝛ si-
cut fuit. et spūs reuertet⁹ ad dn̄m qui dedit
illū ista confirmat sententiā quā volum⁹ esse
nr̄am. ¶Plus enī hoc suffragat⁹ eis q̄ ex vna
puellā oēs esse aīas. ¶Hā sicut reuertit⁹ in pul-
uis in terrā sicut fuit. et in carne de qua
dn̄m est hoc ad hoīem nō reuertit⁹ ex quo ꝑ
pagata est. sed ad terrā vñ primꝰ hō factus
e: sic et spūs ex vnoꝰ illius spū ꝑpagat⁹ nō
in ad eū reuertit⁹. sed ad dn̄m a quo illi da-
tus e. Verū qa hoc testimoniū ita ꝑ me
nat. ut nō ōīmodo huic opīoni qua defen
di volo vidcat⁹ esse ꝛrarium. admonēdi tamē
credidi prudentiā tuā: ne talib⁹ testimonijs ex
tis āgustijs me tenens erpie. ¶Hā licet nemo
faciat optādo ut dn̄m sic qđ dn̄m nomē: tñ si
fieri posset optarē ut hec sūa vera cēt sicut
opto ut si dā est abs te lūdissime ac tuicis
sime defendat. ¶Hec aūt difficultas cuā illos
sequitur qui ia exīstētes alibi aīas et ab vno
omnoꝝ opm ꝑcreatas a deo mittī opinātur
in morꝛa. ¶Hā et ab his hoc ite quer. Si aīe
ꝛopinate obedienter veniūt quo mittūtur:
aut in puellis si nō baptizata vita ista finie-
rint puniūtur? Cade ꝑfus in varias sūa
difficultas ē. ¶Illi sibi vident de hac fraudis ex
tre q̄stione: q̄ aīas asseuerāt ꝑ merita vite
ꝑoꝛis singlas singlis morꝛibꝰ ipluaria. ¶Hoc
enī putant cē in adā mori in carne saluari
q̄ ꝑpagari ē ex adā supplicia pendē: a quo
reatu inquit gr̄a xp̄i liberat pusillos ni
magnis. ¶Hoc q̄dem ite verear⁹ optē. q̄ gr̄a
a xp̄o liberat a reatu pcōꝝ pusillos ni mag-
nis. Si in alia supiore vita peccāte aīas ex i
de ꝑpetuis in carnes carneos nō credo nō
acquiesco nō sentio. Primo qm̄ p nescio q̄
accidit? agit⁹ ista. ut post nescio q̄nta volu
mina scloꝝ veteꝝ ad ista sacrāta corruptibi
lis carnis et supplicia pēdenda redeundum
sit: q̄ opinione qđ hoīibus cognitū possit
ignoro. Deīn q̄s tandē iust⁹ defūctus ē de q̄
nō si ista vā diuitē sollicitus ē de beatis. ne in
sinu abrahe peccās in flāmas illi⁹ diuitis
cruciatur? Cur ei non et p hoc morꝛ peccā

possit? si et aīa poauit? Postremo lōge ē aliud
peccasse in adā. vñ dicat aplus in quo ōnes
peccauerūt. et aliud ē extra adā nescio vbi
peccasse: et ideo in adā. id est ī carne q̄ ex adā
ppagata ē tōi in carne tradi. Illā vero opīo
nē q̄ ex vna fiant ōes aīe nec dissuādo volo
nisi nāe sit. Atq; vtinā ista de q̄ nūc agim⁹
si vā. est abs te defendat̄: ut hoc nāe iā nō
fiat. Cōmuis aūt desiderē rogē votis ardēt⁹
ceptē et expetē. ut p te michi dōs tuus re
i auferat ignoranā: tñ si qđ absit mini
me metuo. panam michi petā a dōno dō
nō: in quē si credim⁹ aut aliq̄ nobis nō apa
ti caā a pulsantib⁹. nullo modo adiūsus eū
munerāe debeam? mēnec im⁹ ipsis aplis
dām. Multa habeo vobis dicē: sed non potestis
illa portāe modo. Im his oīb⁹ ad me attēt
caā hoc deputē. nec q̄ hoc saā me dignet ī
dignū: ne ho apō caā cuītat indignior. aplī
ta cū alia sit nescio q̄ memorare vt nūa
re non possū: et hoc tolerabilius ignorātē ni
si memorē ne aliq̄ statū opinionū ordo il
lud qđ firmissīe tenem⁹ fidē. inanis obrepe
ret mentib⁹. Sed ā deū saam q̄ nam earū po
tis eligenda sit: hoc me nō teme sentire. pfite
or cā que vā est nō adiūsam robustissime ac
fidaussime fideī q̄ arcta caā nec paulos ip
nūes veracissime natos a dāpnatōe credit
nisi p gr̄am nōis xp̄i quā in suis sacramē
tis ordinauit posse liberari. liber. b. au
gustini ad sān ihonimū de eo qđ scriptū
est. q̄ totā legē seruauit offē
dit aūt in vno fūis est. ¶

Quod ad te scripsi honorāde michi
i expō fē ihonime q̄rens de aī
ma humana si nascentib⁹ singlis
noue single nūc usq; fuit ubi pāa vinculū
detrahant. qđ p sacramentū gēe xp̄i caā in
fātulis renatis nō dubitam⁹ ee solue
dū: tū non ī paruū volumē predet: noluit al
la alia onerare q̄stione: sed qđ vrget aut mo
uins est negligendū. Proīn quero et per
stimo obsecro ut ponas michi qđ multis ex
quo alio opposituī habes diligas nobis quo
accipendū sit qđ in epla iacobi est apli. Quīi
q̄ cū tota legē seruauit. offendat aūt in v
no fūis est oīm reus. Quo res talis ac tāta ē:
ut ch̄ hinc tibi nō iam oli scripsi me multū
peniteat. De agēda nāq; pīa vita. quō ad
uitā pueniam⁹ eternā. n de pterita pfacuā
da. quā penit⁹ demersit obliuio. Sicuti est il
lud qđ de aīa q̄rendū putauī: ibet veritate

q̄sito. Elegāter nāq; dictū esse narrat. qđ hui⁹
rei sacius apte occurrit. cū q̄dam cuisset in pu
teū ubi aqua tāta erat ut eū magis terreret
ne moreret q̄ suffocaret ne lōgeretur: aduē
nit alius eo q̄ viso miserāq; ait. Quo huc re
adisti? At ille. Obsecro inq̄ noscita quō hinc
me libes: non quō huc rediī quere. Ita q̄
nia fatem⁹ et fide catholica tenem⁹ de creatu
rā tuā de puteo caā puuli infātis aliam rē
gēa liberandā. sanus est ei q̄ modū quo sal
ua fiat nouim⁹ caā si nūq̄ quō in malū il
lud deuenit nouerim⁹. Sed ideo putauī ee q̄
rendū ne forte ex illius opinionib⁹ inanium
onis aīe aliquā teneam⁹ inanitā: q̄ libe
randā. pr̄sus aīam puuli tradiderit: negēs
eā esse in isto malo. Hoc ut̄ fuerit dimissīe retento.
q̄ aīa puuli de creatu rā liberanda ē. nec
alio modo liberāda nisi gr̄a dei p ihm xp̄m
dōm nr̄m: si possum⁹ caā in ipius malū ra
tionis et originē nosse. vanilocis nō disputa
toribus sed integratoribus patius instructa q̄ rest
uim⁹. Si aūt nō possum⁹: nū qa latet mise
ricordiā. adeo pigrescīe debet misericordie officiū.
Adiūsus eos aūt qui sibi videtur sacere qđ nesci
ūt: hoc tunores fiam⁹ q̄ hāc ignorantiā nos
trā non ignoram⁹? Aliud est ei qđ nesciā ma
lū est. aliud qđ sciam vel nō potest vel nō op⁹
ē: vel ad vitā qua querim⁹ indiffens ē. Hoc
vero qđ lūis apli iacobi nūc tecto. in hac
rā qua viuim⁹ et ut sp̄ viuam⁹ deo placē
studem⁹ actione dsatur. Quō ergo ītelligē
dū est obsecro te quīnūs totā legē seruauē
rit offendat aūt in vno fūis est oīm reus? I
tūne q̄ furtū secerit pīmo vō qui dixit dimi
tte hic sede pauper aūt tu sta illic et ponia dixe
rit adulteriū et sacrilegium reus ē? Q̄ si nō est
quō qui ī vno offendit fūis est oīm reus? I
An illud qđ dixit de diuite et paupe ad istā
nō ptinet: quoīū si qs in vno offenderit fiet
oīm reus? Sī revolendū est vīn venerit ista
sentēna. et q̄ illā supnoza pepererit. qbus sp
oncra depēdeat. Ires mei nolite inq̄t in pso
narū acceptōe habē fidē dōi nr̄i ihu xp̄i
glē. Etenī si introierit in synagogā vīm aure
ū anulū habēs in deste cādida. et introierit aut
et pauper in sordido habitu. et intendatis in eū
q̄ indutus ē veste pclara. et dicatis. tu sede hic
bē. pauperi aūt dicatis tu sta illuc. aut sede sb
scabello pedū meorū: nōne iudicatis apud
vos metipos. et fī estis iudices cogitationū
iuquitatū? Audite fres mei dilectissimi. Nōne
deus elegit pauperes ī hoc mūdo. ditiores ī fi
de. et hēdes regni qđ repromisit dīs diligen

bꝰ se? Nos aũt ex honorastis paupertẽ ꝓpter il
lũ saluet aũ dñm est tu sta illuc: ũ habẽtẽ
anulũ aureũ dñm ẽ tu sede hic bñ. Ac deĩ
de sede cadẽ ipsã sentẽtiã laã uersãs
et explicãs. Nõne inq̃t diuites ꝑ potentã
ã opprimũt uos et trahũt ad iudicia? Nõ
ne ipi blasphemãt bonũ nomẽ qđ ũocatũ
est sup uos? Siq̃dem legẽ ꝑficitis regia
lẽ scdm scripturã: diliges ꝓximũ tuũ sicut
teipm bñ facitis: si aũt psonas accipitis pec
catũ operamini redarguti a lege ꝙsi trãsgressores.
Videte quẽadmodũ trãsgressores legis appel
lat: q̃ uidelicet diuita sede hic et pauperẽ sta illic.
Bñ ne putaret cõtẽptibile cẽ peccatũ in
hac una re legẽ trãsgredi: sicut ꝙdicũt. Et
cũq̃ aũt totam legẽ seruauit offendat aũt
in uno: factus est oĩm reus. Qui ei dixit nõ me
chabẽs dixit: nõ occides. Et si nõ occidas: me
chaus aũt factus es trãsgressor legis. ꝓpter ill?
qđ dixerat redargutꝰ a lege ꝙsi trãsgressores.
Quę cũ ita sint: sequens uidet nisi aliq̃ mõ
intelligendũ ostendat: ut q̃ dixerat diuita se
de hic et pauper sta illuc: huic nõ honorẽ qui
illi deferẽs. et ydolatra et blasphem? et adul
ter et homicida. et ne qđ longũ est culpaꝝ
memorẽ. reus oĩm criminũ iudicandus est
offendẽs quippe in uno factus est oĩm reus.
Aut enĩ qui una uirtutẽ habet oẽs habẽt:
et q̃ una nõ habet nullã habet. Hoc si ue
rũ est: ꝛfirmatꝰ ista sententia. Sz ego eã expo
ni uolo nõ ꝛfirmari q̃ ꝑ scripsã apud nos
õnibꝫ philosophoꝝ auctoribꝫ firmior. Et
illud qđem de uirtutibꝫ et uitijs si uerum
dicat nõ est ꝛsequẽs ut ꝓpter hoc oĩa ꝑta
sint paria. Nã illud de inseparabilitate uir
tutũ et si fortita fallor. tñ si uerũ meũ q̃
uir meũ. õnibꝫ philosophis placuit. q̃ e
asdẽ uirtutes agẽde uite nãtas esse dixe
rũt. Hoc aũt de paritate pctoꝝ stoyca
usi fuit disputare cõtra oẽm sensũ humã
ni generis. Cuã cõis uanitatẽ in iquinia
no illo q̃ in hac sententiã stoycus erat. i au
arpãdis aũt et defensandis uoluntatibꝫ epi
cureus. de scripturis sãs diuinissime cõui
cta. i qua tua suauissima et ꝑclarissima dis
putatiõe satis euidẽter apparuit nõ placu
isse auctoribꝫ nãs uel ipi potius q̃ per eos
locuta ẽ ueritas oĩa paria ee pcta. Quo ãt
facta possit ue eã si hoc de ũtutibꝫ uerũ est
non tñ ideo uoglam fateri eq̃litatem oĩm
pcteũ: q̃ntũ possũ adiuuãte dño apertẽ
conabor. Vel si ferero approbabis: ubi cause
defuero tu suppleb?. Certe hic ꝓfuadent q̃

una uirtutẽ habuit habẽ ones. et oes desse
aut una defuit. q̃ prudẽtia nec ignauia. nec
iniusta. nec intemperãs potest ee. Nã si aliq̃
horũ fuerut: prudẽtia nõ erit. Porro si prudẽ
tia aũt erit si et fortis et iusta et tẽperans sit
ꝓfecto ubi fuit: reliq̃ habet uirtutes. Sic et fortis
quidẽ iprudẽs esse nõ potest: uel intemperãs uel
iniusta. Sic et tẽperantia nõe est ut fortis pru
dẽs et iusta sit. Sic iustitia nõ est si nõ sit pru
dẽs fortis tẽperans. Ita ubi una est aliq̃ earũ
et alie sibi sunt. Vbi aũt alie defuit: uera illa
nõ est: etiã si aliquo modo filis esse uidetur.
Sunt enĩ ut mihi q̃dam una ꝺ utibꝫ aperta
discretiõe ostenta: ut iprudẽtia prudẽtie. Sunt
aũt q̃dam tm quia una fuit ideo ostenta:
q̃dam aũt spẽe falsa filia. ut eidẽ prudẽ
tie non iprudẽtia sed astutia. Huic enĩ uicino e
ã astutiã. que usitatius in malũ ossis intelligi
et uocari solet: nõ sicut loqui nra scriptura q̃
sueuit. q̃ sepe astutiã in bono ponit. ꝺ ẽ
astutus ut serpẽtes. et illud ut innocentibꝫ astu
tie. q̃q̃ et apud illos romane ligue disertissim?
dixerit: illi tñ ad mouendũ animꝰ dolus a
stutia dixerãt. astutiã ponẽs in bono. Sz
apud illos rarissimũ: apud nos aũt frequẽ
tissimũ est. Ideoq̃ in paribꝫ tẽperantie aper
tisse ostenta ẽ effusio ꝑsimonie. Ita ꝺ o q̃
tenacitas eã uulgo dia solet uitiũ est q̃de
tm ꝑsimonie simile nõ natura. sed fallacissi
ma specie. Ide de similitudine malũ fecta. ostẽ
ta iniustitie ẽ iniuste. Solet aũt q̃si imitari iu
stitiã uindicãdi libido: sed uitiũ est. Ignauie q̃
fortitudini psimilis ostenta ẽ. Diuitia ꝺ o dis
tat natã. fallit similitudine. Cõstantia ꝑs que
dã uirtutis ẽ. Ab hac inconstãtia lõge abhor
ret et indubie ostentatiua est. ꝑtinacia ꝺ eo cõsta
tia dia affectata et nõ est: q̃a illa ẽ uirtus ti
tiũ. Ut ergo nõ uerũ eadẽ ꝛmemoratie nõe
est: exẽpli gr̃a. ponam? aliq̃ ꝺ unde possint
cetera intelligi. Catilina ut de illo scripserũt
q̃ nosse potuerũt frugus siti famẽ. ferre pote
rat. erratꝫ pauẽs inedie algoris uigilie. sup
ꝙ auiq̃ credibile ẽ. ac ꝑ hoc et sibi et suis mi
na ꝑditus fortitudie uidebat: sed hec fortitu
do prudẽs non erat. mala ei pro bonis eligẽ
bat: tẽperans nõ erat: corruptelis ei autꝑ
simis fedebat: iusta nõ erat. nã ꝛtra patriã
iurauerat. Et ideo nec fortitudo erat diuina
sed: sibi ut stultos fallet nomẽ fortitudinis
ꝙponebat. Nã si fortitudo ẽet: nõ uitiũ. sed uir
tus ẽet. Si aũt uirtus ẽet: a cetis uirtutibꝫ nõ
separabilibꝫ nominibꝫ nũq̃ relinq̃retur. Et
ꝓpter hũ queritur enã de uitijs uteũ ipa filiter ꝺ

nia sint vbi vnū erat aut nulla sint ubi vnū
nō erat: laboriosū est id ondere. Nec ea qa vni
ōtuti duo vitia opponi solēt: et qđ aperte vitu
riū est et qđ specie solitudinis adūbeatur. Vñ
illa ataline qa fortunio nō erat q̄ esset. cū ō
tutes alias nō habebat facilius videbatur.
Et vō ignauia fuit ubi cēataro ōp liber gra
uissimas molestias ꝓcauendi atq; volcandi
sup ōp auiō credibile ē fuit. egre psuadi po
test: sed forte aliquis ītuentib; ignauia appa
ret ꝙa diuitia: qa laborē studiorū bonorū q̄
bus vera acquirit fortunio negligeretur. Vñ
tamē quia fūt audaces q̄ timidi nō fūt. et
cuiq; timidi a q̄bus absit audacia cū sit v
tiūq; vitū: q̄m qui va virtute fortis ē. nec te
mē audet nec īconsulte timet: vtrūm sateā
vitia plura ee virtutib;. Vñ aliqn vitiū vir
tō tollit: ut amore laudis amor pecūie. Aliqn
vnū vitū ut plura succedāt: velut q̄ ciceroīs
fuit. si modici bibent et tenacitate et ābitio
ne diuicent. Vñ itaq; vitia vitia ea vitijs
succedentib;: et ideo plura sūt. Virtus vō quo
vna īgressa fuit q̄m secū reteras duas: ꝓfecto
vitia quecūq; ierant. Non ea omia
merāt, sed aliqn tollē. aliqn plura pauoro
bus: vel pauoza pluribus suadebāt. Nec utra
ma se habeāt diligēcius īquirendū est. Non ea
et ista vna sentēcia ē qua dicit q̄ vna virtu
te habūt oēs habet. eaq; nulla inest cui vna de
fuerit. sed hoīibus hoc visū est multū q̄dem īge
niosis studiosis sed tm hoīibus. Ego vō nescio
q̄ admodū dicā non dico virū a quo denō
mata dicat vitus. sed eaā mulier ē que vio su
o seruat. deus fidē si hoc faciat ꝓter ꝓceptū et
ꝓter promissū dei: et q̄ primitus sit fidelis nō
habē pudicitiā, aut nullā vel puam ee vitu
te: sic et martū qui hoc idē seruat vxori. Et
tm sūt plimi tales quoīū sine aliquo pīo ee
nesciem dixerī. et utiq; illud q̄leūq; pūm ex a
liquo vitio venit. Vñ pudicitia virginalis i vi
ris fēis q; religiosis cū pauidubio vitus sit: nō
eni aut nichil. aut vitiū est. non tm seni habz
oēs virtutes. Nā si ones ibi ēent: nullm esset
vitiū nullm oīno pīum. Quis aūt sine aliq; e
quodā vel q̄si vitio pīi? cū dicamus q̄ sup
nō habem⁹ nosipsos seducim⁹ et veritas ī
nobis nō est. Nec; hoc apud te diuitius age
dū est: sed ꝓter alios q̄ hoc forte legerit di
co. Nā tu quidē in eodēipso ope splendido cō
tra iouinianū eaā hoc de scripturis sūs dili
gent; ꝓbasti: ubi eni ex hac ipsa epla au⁹ o

ba sūt quoīū nūc intellim requim⁹ posuisti
qđ saptū est in mltis eni offendim⁹ ones.
Non eni aut offendus ſ offendim⁹? cū xp̄i
loq̄ret aplus: et cū hoc low durat. q̄nq; aūt
vitā legē seruauerit. offendat aūt in vno fac
tus ē oīm reus: ibi nō in vno ſ in mltis. nec
quosdā sed oēs dicit offendē. Absit aūt ut q̄s
q̄ fidelis exstitit tot milia seruoīū xp̄i qui
vanter dicāt se habē pūm. ne scipos deapnāt
et veritas in eis nō sit. nullā habē virtutē:
cū virtus magna sit sapia. Dicit aūt hoī. Et
te prem⁹ ē sapia. Absit ergo ut dicam⁹ tot ac
tātos fideles et pios hoīes dei nō habē prem
tē: quā grea vel eusebian vel exp̄ssius ꝙ ple
nio⁹ theosebian vocāt. Quid aūt ē prem⁹ ni
si dei cultus: et vñ ille volut nisi cultate. Cā
tas igit de corde puro et consciā bona et fide
nō ficta magna et vā virtus ē: qa et ipsa ē
finis ꝓcepti. Nemo dīa est fortis sic⁹ mors: si
ue qa nemo cā vincat sicut mortē. sive qa i
hac vita usq; ad mortē est mēsura cāritatis
sicut dīs aut maiorē hac caritatē nemo hīt
q̄ ut aiam suā ponat qs pro cāis suis: si
ue poa⁹ qa sicut mors aiam auellit a sen
sibz carnis: sic cāitas a cupiscēcijs carnalī
bz. Huic subsecuit sūa cū est vitalis: nā sine
illa inflat. Cō vō illa cōfciādo īpleuerit: n
nichil ibi sta īane qō inflet īueniet. Vnlem
porro sūam definiendo mōstrauit: ubi cum
dixisset esse pietas est sapia cōtinuo subiūxit.
Abstinē vero a malis sūa est. Cur ergo nō di
cim⁹ q̄ hāc virtutē habz habē oēs? cū plenu
do legis sit cāritas? An q̄nto magis ē in hoīe
tāto magis ē virtute ꝓditus? Q̄nto aūt mi
no⁹ tanto min⁹ est vitute ꝓditus. qa ipsa ē vi
tus: et q̄nto minor ē virtus. tāto maius ē vi
tiū. Ubi ergo illa plena et pfa erit: nichil ex
vitio remanebit. Vnde multi vident sibona f
facili. qa pfuentē hoīem in sapia nolūt ha
bē oīno sapiam. sed nūc habē cū in ea fūt oī
no pfectus: nō quia illū puentū negēt: sed ni
si ex pfundo qdam emergendo repete emicet
in auras sapie liberas nulla ex pte ee sapiē
tē. Sicut enī nichil itereat ad hoīem ꝓfectan
dū utrū aquā stadijs mltis sup se habeat ꝙ
altā an vnū palmū an digitū. sic illos q̄ ten
dūt ad sapiam ꝓfice quidē dicit q̄ ab ymo
surgēs gurgus in aere: sed nisi tota stulta
nā velut oppimentē aquā ꝓficiendo velut em
gendo euaserit non habē virtutē. nec ee sapi
ētes: ubi aūt euaserit mox habē totā: nec
quitq; stultitie remanē vñ oīno ullū pūm ꝙ
possit exstē. Hec silitudo ubi stultitia velut aq̄

ipsa sapiētia

pudicitiā

et sapiā velut aer ponit. ut aiunt a pfoatu
one stulanae tēp emergēs sapiā repēte tesp
rem nō midi videt sans accōmodata nrāz
sapiaz cātū autoritatu: sed illa poaz ut diu
vel stulana tenebris. lua āt virtus vt sapiā
pareā. qntū ista silua de corpalibz ad intelligi
bilia duxit. Non itaq; sicut de aquis in ae
rē surgens ubi actē sūmū tāgere cepit rep̄tē op
tū suffiat spūs. sed sicut de tenebris in lu
cē pretens paulatī pgrediendo illūiatur. op
tomet plēissime fiat iā cum tū diuinā tēp de
abditissima spelūca egredientē tuāia luas
afflatū tātomagis qntomagis ppinquat
egressui. ut illud qđ in eo lucet sit utiq; ex
luce quo pgredit. illud aūt qđ adhuc obsu
rū est sit ex tenebris dū egredit. Itaq; et nō
iustificabit in cspū dei ōnis viuēs: et tū ius
tus ex fide viuit et induta sūt sū iustaq; alī
mal? alius mīn? et nemo hic viuit sine pēc?:
et hoc alī mal? alius mīn? optim? aūt est q
mūnū. Seo qđ ago tēp oblitus sui loquor. Doc
ui filis fās sū: tū ppositi quid abs te disce
velim. Seo qđ de pāor parilitate dū hic qđ a
gebā inadit qsuo. examinandā tibi sententiā
meā pmere flagitā. iam eā tande aliqn odiu
dāc: quia et si dū est eū qui habet vnā. oēs ha
bē virtutes. eū qui vnā nō habet. nullā habe
re sic pāa sūt pauca. qa ubi vnus nulla est
nichil q̄dem tūm est: nec tū ideo nō est pauo
pauus dissortoq; dissortius. Sn aūt qđ pauo
esse verū? sanus q; lūis oculeāus. uā sūt aīe
tātumodes ut corpis mēbra nō quo vocanti
bus. sed quo sentiant affectibz et aliud illu
mīatur ap̄lius aliud mīn? aliud dūno luce
rāret. et tenebroso obūbrat obstaculo? pfecto
ita ut quisq; illustratōe pe cātatus affūs
ē in alio actu mal? in alio mīn? ī aliquo
nichil: sic dia potest habe aliā. aliā nō ha
bē. aliā magis. aliā mīn? ve habē virtutē.
Iā. et maior ē in isto cātas q; in illo recte e
duce et aliq; in isto possum? nulla ī illo quā
tū pīnet ad cantatē que mentis ē: et ipō vno
hōne q; maiorē habeat prudentiā. q; pa
cientiā et maiorē hodie q; heri si pficiat: ad
huc nō habeat ptinentiā: et habeat nō p
uā miam. Et ut gnāliter breuiterq; cplec
tar quā de virtute habeā notionē. qđ ad
ēe viuendū attinet virtus est cantas: q id
qđ diligendū est diligit. Hec in alijs ma
ior in alijs mīor. in alijs nulla ē: plēissi
ma vō q iam nō possit augeri q; diu hic
ho viuit in nemie. Cām diu aūte augeri
pit pfecto illud qđ minus ē q; debet ex uno
est: ex quo uno nō est iustus ī terra q; fa
at bonū et nō peccet. ex quo uno nō iusti
ficabit in cspectu dei ōnis viuens. Nec q;
uiuū si dixerim? quia pām nō habem? nos
ipsos decipim? et veritas in nobis nō est:
pter qđ cāa qntumlibz pfecerim? nīhīl
est nobis dare dimitte nobis debita nra
tū iam ōnia in baptismo data sūt cognata
dimissa sint. Quis itaq; ē qui tāe videat ubi
et qn ex vn spetanda sit illa pfecta? aut
nō sit qđ adua possit. Sn aūt precepta nō
ēent nō utiq; ēet ubi se homo certius cpue
ret et videt vn auertetur? quo conaret? ex
gratularet? quid pfiteretur. Magna ē ergo u
tilitas preptoz si libero arbitrio tīn detur: ut
gra dei ap̄lius honoretū. Que si ita se habēt?
vn sit ōm reus si in offendat vno q totā le
gem seruauit? An forte qa plenitudo legis ca
ritas ē qa deus prim? qs diligit. in qbus p
cepis tanta tota lex pendet et pphē. Atque
ita nō sit reus ōm qui ctra illā facit: in q pē
dent ōnia. Nemo aūt peccat nisi aduersus il
lā faciendo. qa nō adulterabis nō homicidiū
faues nō furaberis nō dicupisces. et si qđ ē
aliud mandatū in hoc sermone recapitu
latū: in eo qd diliges primū tuū tēp templum
Dilāo primi mali non opatur. Plenitudo
aūt legis caritas. Nemo aūt diligit primū
nisi diligēs deū: ut hoc qntū potest pēio
ī pendat quē diligat tēp seipm: ut et ille di
ligat deū. Que si ipse nō diligit: nec se nec
primū diligit? ac p hoc q totam legē seruā
tus si ī uno offenderit fit ōm reus: qa con
tātatē fecit. vn tota lex pendet. Ideus itaq;
fit ōm: faciendo ctra eā in q pendent ōnia.
Cur ergo nō dicam? parua pāa? An forte q
magis fecit cōtra caritatē qui graui? pecc.
min? q leuius? Et hoc pō amittat quo fit q
dem ōm reus. sed gnāus peccatis uel in plu
ribz peccatis magis reus. Leui? aūt vel ī pauā
oribz peccatis min? ve. tāto maiore supleret ve
ru qnto ap̄lius. tāto minore qnto min? pec
caret: tū enā si in uno offenderit reus ōm est
qa cōtra eā fecit in q pendent ōia. Que si re
cā sūt como do et illud absoluit qđ aut homo
enā aplice gre: in mltis enī offendim? oēs
Oēs enī offendim?: sed alius gnāus alius le
ui?. Cīnto quisq; magis min? ve peccauit.
tāto in pāo omittendo maior qntō ī dilgē
do deo et primo mīor? et tanto tāto minor ī
pia pretatione qntō maior ī dei et primi
dilatione. Tanto itaq; plenior inuētatus qn
to ītanior caritatis. Et hīc pfecta sum? in ea

mare: qñ nichil restat qe ifirmitate. Dec sane qñ
tñ arbitroꝛ putandū est leue ee ꝓtam in ꝑso
nacū acceptione habe fidem dñi nr̄i ihesu
xp̄i: si illā distantiā sedendi ac stādi ad ho
noꝛes eccl̄iasticos referam? Quis ei ferat eli
gi diuite ad sedē honoꝛis ecclē contēpto pau
pe instructoꝛe atq; sanctoꝛe. Si aūt de cotidi
anis ꝯfessibus loquiꝝ. quis hic nō peccat si
tñ peccat? nisi tū apud seipm ītus ita iudi
cat. ut ei tāto meliꝛ q̄nto diuoꝛ ille videat? q̄
hoc enī videt̄ significasse: nōne iudicatus a
pud vosmetipos. et facti estis iudices cogita
tionū iniquatū. Lex utiq; libertatis lex ma
tris ē: de qua dicit. Si tū legem pfectus re
gale sedm scripturas dilexis proximū tuū sicut
teipm bñfactis: si aūt psonas accipitis pcm
operamī redarguit a lege tāq; trāsgressoꝛes. Et
post illā sententiā ad intelligendū difficiliorā
de q̄ sanctus dixi q̄d intelligendū putaui: cauē
legem libertatis cōmemoꝛās. Sic loqmī inq̄t
et sic facite: sicut p legē libertatis iudicandi
iudicatu. Et qm quid paulo ante dixerat no
uit; qm ī multis offendim? ōes. suggerit
diuinam tāq; cotidianā cotidianis. et sic leui
oꝛib; tñ vulneꝛib; medicinā. Iudiciū enī in
q̄ sine mīa sit q̄ nō fiet mīam. Hinc enī
et dns. dimittite inq̄t et dimittet̄ vobis:
date et dabit̄ vobis. Supꝛecaluit aūt mīa
iudicii. Hō dictū est. exaltat mīa iudicium.
Non enī est adusta iudicio si supꝛecaluit: q̄
pluꝛes p mīam colligunt sed q̄ mīam p
seuerāt: Beati enī misericoꝛdes: q̄a ipsis mi
sebit̄. Et hoc utiq; iustū est ut dimittat̄
eis q̄a dimiserūt: et retro eis q̄a dederunt.
Inest q̄ppe deo et mīa iudicio et iudicium
misericordie: ꝓpter q̄d et dicit. Misericordiam et iudi
ciū cantabo tibi dne. Hā q̄squis velut nimiū
iustus iudicaū sine mīa quasi sciens exigat:
ipā iustissimā ꝓuocat. Quā timēs ille dicat.
Ne intres in iudicium cū seruo tuo. Iudicat̄ ꝓ
plo contumax. Quid vultis meū iudicio ꝯ
tendē. Cū enī ꝛex sederit iustus i throno? q̄s
gloriatur castū se habe coꝛ. aut q̄s gloriatur
mundū se esse a pcō? Quē igit̄ spes ē. nisi
superexaltet mīa iudicio? Sed ergo illos qui
mīam fecerūt dicatur diuendo dimitte nob̄
sicut et nos dimittim? et sine remuneratiōe
dando: hilarē enī datoꝛē diligit dns. Denios
suos iacobꝫ rā ex illo loco de mīe operibꝫ lo
quit̄. ut quos vehemēter illa sua tetigerat
consoletur. Cū admonet q̄m cotidianis reme
nia sine q̄bus nō hic viuit̄ cotidianis reme
diis expiet. ne homo q̄ cū in uno offendit

fit enim reus in oīb; offendendo. q̄a in oīb;
offendim? ōes. magnū aggeꝛē reatus sui
minutatī colligit̄ ad tribunal tāti iudicis p
ueniat. et eā quā non fecit mīam non inue
niat. Sed potius dimittendo atq; dando mea
tur sibi dimissa debita. reddiq; promissa. q̄bus
diu q̄bus tibi reddit̄ fortassis inferre: q̄ hec
q̄ tū approbas nō expectas dicere q̄ ea doce
consuesti. Si quid aūt est ī eis q̄stiū ad tē ipsā
pertinet. nā quali eloq̄o explicata sint min?
curo. Si q̄d ergo in eis q̄d eruditionē offendat
tuā. queso ut fraterne admoneas: et me
rogare ne graueris. Infelix est enī q̄ non tā
tos ecclē filios tuoꝝ studioꝝ laboꝛes et digni
ne honoꝛat. et de his dño deo nr̄o tuq; mu
nere tales es gratias agit. Hīs tū libenā debeā
a quolibet dicere q̄d inutiliter ignoro. q̄ propa
tus quoslibet dicere q̄d suo: q̄nto iustius abs te
hoc cautius debitū flagito. tuā doctrina in
nōie et adiutoꝛio dñi in latina lingua ecclē
tue lōe adiute fuit; q̄ntū nunq; antea potue
rit. agnime tñ istam suam. quinimo totā
legē seruauit offendat aūt in uno suus est
enim reus: si quo alio mō melius exponi pos
se nouit dilectio tua p dñm obsecro ut id no
bis tū curare digneris. Epla. b. augustini
ad optatū epm de origine aīe.

Optato beatissimo et sincera dilec
tione desiderabili frī et coepō opta
to: augustin? in dño salutem.
Quāuis tue sanctitatis nullas ad
me epas datas acceperim lōas. tñ quia ille q̄s
ad mauritaniā cesariēsem missus me ap
pellarem pīnte venerāt. quo nos iucunda
nobis a venabili papa zozimo aplice sedis
epo ecclāstica negotia traxerat. fecim est ut
ea q̄ sarpsim ecclā ipse plegerē. tradente m
eandē epistolam tuā famulo dei sō venerato in
xpo nobis frē knuō: quo petente et m lucer
alias occupato vehemēter īstante ad ea sū
dere opulsus. Accessit huc ecclā alia sā et de
bito honoꝛe noīandi frīs nr̄i et q̄ntū ab il
lo cōperi necessarij tui muneris tui. in supra
dño optato remoꝛarem. adiecimus: q̄ multa re
tulit ecclā sibi missas de hac re lōas venera
onis tue. et me de hac ipsa q̄stione cōsuluit?
ut q̄d inde sentirē vel meis vel suis scriptis
ad te facet pueniꝛe. utrū saluet aīe ut coꝛ
pa ꝓpagatione nascant. sintq; ex illa una
que ꝓmo hōi creata ē: an creatoꝛ cōpos qui
tunc usq; nūc operatur sine illa ꝓpagatiōe no
uas faciat singulis ꝓpias. De qua re anteq̄
aliq̄d admonerā sinceritatē tuā scire te volo

in tā mulus opus aulus meus nūq̄ me fuis-
se ausū de hac q̄stione definitā pferre se
cenaā. et ip̄udent referre in lras ad alī
os ifozmandos qđ apud me nō fuit expli
catū. Quatū aūt vtū aut ausaū ostē
cauone pmoueoz ut in neutā assertionē
mis indinet assensus: sed sic adhuc ītez v
tāq̄ disceptē nimis longū est hac epla ex
pmē. Ner tn necessariū ut hoc misso nō
possit de hac q̄stione qđ satis est disputau.
et si nō ad auferendā aūtaaonē acte ad
caucndā temeritatē. Illud enū ubi vel mag
ime fides xp̄iana consistit q̄ p̄ hoīem moz
et p̄ hoīem resurrecto mozuoz. sicut ēi in
adā oēs mozīūtur. ita et in xp̄o oēs viui
ficabūtur. et q̄ p̄ vnū hoīem p̄m in hunc
mūdū intrauit. et p̄ p̄m moz. et ita i hoī
nes moz pertransiit. in quo oēs peccauerūt. et
q̄ iudiciū quidē ex vno in dāpnaonē. et q̄ p
vnī delictū in ōnes hoīes ad condēpnationē
et p̄ vnī iustificaonē in oēs hoīes in iusti
ficationē vite. et si qua alia testīonia dela
cant neminē nasa ex adā nisi vinclo delicti.
et dāpnaonis obstrictū. neiem ide liberari
nisi in renascendo p̄ xp̄m tā inuāuisse tenē
debem?: ut eū sacram? qui hoc negauit. nullo
modo ad xp̄i fidem et ad eā que pro xp̄o data
pusillus et magnus dei grām p̄tinere. Pn̄ si o
rigo aīe latcat dū tn redemptio delcat pau
lū non ē. Neq̄ enū in xp̄m credim? ut nascia
mur: sed ut renascam? quōaumq̄ nati fuerī
m?. Quatenī aūt dicim? sine paulo late aīe o
rigīnē. ut non tn eam p̄tem dei ee credam?.
sed creaturā. nec de deo natā. sed ab illo facta.
atq̄ in eius gen? adoptandā mirabili dig
none gre nō paulo dignitate nature. nec eā
corpus ee sed sp̄m. nec creatoē utiq̄ sed crea
turā. nec ideo veniss ī hoc corp? corruptibile
quo grauat q̄ illuc eā vite in celestibus vel ī
q̄buslibet alys mūdi partibus aīa male ges
ta merita expulerint. Nondū enū natos apls
ad de rebeare gemis loq̄etur nichil egisse di
cit boni vel mali: ut nulle ex operibus quibus
nō alter distinguebat ab altero. sed ex vo
te ducetur mūdi seruitutē esse mauoē. Hus
iusq̄ sicut mūssime ostitutus si tā recondite
q̄ absconditū ē in omibus operibus dei ut nec
sp̄ualē. diuinū manifesto eloq̄o declaret
utē. p̄tea nichil boni vel mali nondū na
ta egisse credendi sūt. q̄a non ex alys p̄cipa
tas. Ē mox ex nichilo creatas aīas singli ac
puit. an q̄a nē ēent originaliter in parentibus
xp̄i adhuc nulli erant q̄ suas et p̄prias vitas
agēnt. Illatī s. fide salua q̄ credim? nullū ho
minē sine maoris siue puile q̄libet ex re
gēns etatis labāi a ctagio moris antiq̄ et
obligaone p̄ā qđ p̄ma natiuitate ōtrahit
nisi p̄ vnū mediatoē dei et hoīm hoīnem
xp̄m ih̄m. qui hoīnis eius cōq̄ dei salubrima
fide eā illi iusti salui fā sūt. qui pulq̄ vel
ret in aurne credierūt in aurne venturū.
Eadē namq̄ fides est et nīa et illoz: q̄m h̄
illi crediderūt venturū qđ nos credim? fac
tū. Vñ dicit aplus paul?. habētes aūt eun
dē sp̄m fidei sc̄m qđ scriptū est: credidi. p̄
ter qđ locutus sū. Et nos credim? p̄pter qđ
et loq̄mur. Si q̄ et eū sp̄m dei et illi habe
bāt qui venturū in aurne xp̄m p̄nuncia
rūt. quē eā illi q̄ eū venisse nūciauerūt sac
menta ee potuerūt pro tpm diuersitate diui
sa: ad vnitatē tn eiusdē fidei ōnoz dissime
reuerēa. Scriptū est ī actibz aplorū loq̄
te aplo petro. Nūc ergo qđ tēptatis deū im
ponē iugū sup colla discipulorū: qđ neq̄
nos neq̄ pres nī potuim? portare. Sed
p̄ grām dnī ih̄u credim? salui fieri q̄ad
modū et illi. Si ergo et illi no ē pres porta
re iugū legis deus non valētes p̄ grām do
mī ih̄u saluos se fieri crediderūt: manifestū
est q̄ hec grā eadē antiquos iustos viue fe
cit ex fide. Iustus ei ex fide viuit. Ex aūt subī
traxit ut habūdaret delictū ut sup habun
daret grā: p̄ quā saluaret delictū habūdā
a. Si enū data ēet lex q̄ posset iustificare: ōi
no ex lege ēet iustia. Cur tn bonis lex data
sit. sequēter adiūxit dicēs. Sed circūclusit scp
tura oīa sub p̄cto: ut p̄missio ex fide ih̄u xp̄i
ti daret credentibz. Quanda utiq̄ fuit lex q̄
manifestius sibiip̄ ondēret hoīem ne sup
bus animo? humanus a seipo se posse ee iu
tū putaret: et ignorās dei iustiā. id est q̄
hoī ex deo ē. suā volēs ostituere. id ē quasi
suis viribz patriam: iustitiae dei subiectus nō
fieret. Oportebat nāq̄ ut addito mādato
aui? vox ē non ascripsies. superbo p̄cto ea
p̄uaricaonis crimē accedēt: atq̄ ita grē
medicinā nō sanata p̄ legē sed auctā in
firmitas q̄reret. Omiū tū ōes iusti id ē ve
races dei cultores siue añ incarnaonē si
ue p̄ incarnaonē xp̄i nec viuerūt nec vi
uāt nisi ex fide incarnaonis xp̄i. in quo est
grē plenitudo. p̄fecto qđ scriptū est non ee
aliud nomē sub celo ī quo oporteat saluos
fieri nos: ex illo tpe valet ad saluandū ge
nus humanū. ex quo in adā oēs moriūtur. ita et in xp̄o oēs
enū in adā oēs moriūtur. ita et in xp̄o oēs

vnusquisq; būtur: qa sicut in regno mortis ne-
mo sine adā. ita in regno vite nemo sine
xpō. Sicut p adam oes iustitia: ita p xpm ō
nes iustificant. Sicut p adam oes mortales i pe
na sūt filij seculi: ita et p xpm oes immor
tales in gra sūt filij dei. Cur aut creans eā
ā illa quos creauit noluit ad dāpnationē
nō ad gram ptinere: huius apls tāto sumitate
breuitate qnto maiore autoritate memo
rat. Deū enī unat volētem ondere ira et de
mōstrare potentiā suā attulisse in multa pa
tia vasa ire q; perfra sūt in pditionē ut no
tas faceret diuitias gle sue in vasa mie: que su
pius dixerat tēp figulū uti ex eade massa fa
cere aliud vas in honorē aliud in cōtumeliā. Igitur aūt videtur iustū q; fuit in vasa
ire ad dāpnationē: si nō esset ipa umusa ex
ada dāpnata massa. Q; ergo fuit in nascen
do vasa ire ptinet ad debitā penā: q; aūt fiunt
penascendo vasa mie: ptinet ad indebitā gram
Ondit ergo deus ira suā nō utiq; ai ptubati
onē: sicut est q; in ira hoīs nūquatur: s iustā
fiearnos vindictā: qō de stirpe inobie diuit; pa
go pia atq; supplicij. Et homo natus ex mulie
re sicut i libro ob sarptū est: breuis ē dies et
plen? miaūdia: eius erī ri vas ē qua ple
nius ē: vn ire vasa dicūtur. Ondit et potiā
suā qua bn utit; eā malus multa illis natā
lia et tpalia bona largies. eorūq; maliā ad
ercendos et compatione āmonendos bonos ac
cōmodans: ut in eis discat agē gras deo q; ab
eis nō suis meritis q; in eade massa pena fue
rūt. sed illo? miserationē discreta sūt. Qō maie
apparet in puulis. e q;bus ai p xpi gram re
nascūtur. et usta duta in illa tenera etate sine
ētes i eternā transeūt et beatā. dia nō potest
q; libero arbitrō discernūtur. ab alijs ifantibs q;
sine hac gra in ipius masse dāpnatione mo
riūtur. Si aūt hy soli creārētur ex ada q; cēte
p gratā recreandi. et pter illos q; in dei filios
adoptātur nulli alij hoīes nascerētur. latet be
neficiū. qō donaret indignis: qa nullis ex eā
de dāpnabili stirpe venientibs debitū supplia
ri redderetur. Cū vo attulit in multa paciā
vasa ire q; pfecta sūt in pditionē. non solum
ondit ira. et demōstrauit potiā suā ex
hibendo vindictā. et bn utendo nō bonis: sed
eā notas faceret diuitias gle sue i vasa mie.
Ita erī qō sibi pficitur distat gras iustificā
tis dei nō suo mito sed gla largissie dei mie a
discernit a dāpnato: ri quo eade iustitia
fuerat et ipe dāpnādus. Cā multos aute
creando noluit quos ad suā gratiā
nō pertinē pisauit. ut multitudine icompabili
plēs sint eis quos in sui regni gloriā filios
promissionis predestinare dignatus ē: ut eā
ipa creatoris misericordie ondere. q; uis nullo
mō sit apud deū iustitia q;talibet; nūosi
tas iustissime dāpnatorū. atq; ut hic op; intel
ligāt q; ex ipsa dāpnatione redimūtur hoc
fuisse debitū masse illi umisse qō tam mīg
ne pa eius redditū cernēt; non solū in eis
q; originali pcto multa addūt male volū
tatis arbitrio: vmeā in tā multis puulis q;
tantūmō vinculo originalis pcti obstricta sine
gra mediatoris ex hac luce rapiūtur. Tota
q;pe ista massa iuste dāpnationis reuerē
debitū. nisi ex ea faceret nō solū iustus s eā
ā misericors figulus alia vasa i honorē se
cūdū gram nō secm debitū: dū et puulis ob
uenit quorū nulla merita dia pnt. et ma
iores pruenit ut habe aliq; merita possint.
Que tū ita sint si assertio tua nō eo tendit
ut nouas aias dias pter innocentiā nou
tatis sue añq; ad peccandū libero utātur
arbitrio. dāpnationi originali obnoxias ee nō
posse. sed eas fide catholica scriptus eā si in
illa tenera etate de corpe exeūt in dāpnatio
nē pditionis ituras. nisi sacramēto media
toris q; venit q;rere et saluū face qō peccat
libentur: q;pe vel ubi vel vn vel qn reperint
dāpnationis meritū habe si noue sūt: ita sa
ne ut deū nō factas nec aliquā creaturā q;
nō condidit deus. vel pīa earū. vel innocentiā
ū dāpnationis autorē: et si iueneris qō te
q;rere admonui qō ipse adhuc fatere nō in
ueni: defende q;tū potes. atq; assere aiarū
ifantū eiusmodi ee nouitatē. ut nulla pro
pagatione ducātur. et nobisā qō iueneris fe
na dilatione cōica. Si aūt non iueneris q;pe
vel qō fiant aie infantū peccatrices i nihi
l in seipis habētes maliae a quo cogātur ex
ada trahe vn dāpnent. ū eas credas nō ex
illa pma peccatrice propagatas. sed nouas atq;
insontes iludi carne pīa. nec sic ia temere in
aliā sentiā tua deflectat assensio. ut eas ex
illa vna credas propagando tradua: ne forte
alius iuenire possit qō ipse nō possis et aliū
to iueniās qō nuīc nō potuis. Nā et illi qui
aias propagari ex vna asserūt quā deus hōmi
pmo dedit. ita atq; eas ex parentibs trahi di
cūt. si terullianā opinionē sequnt. pfecto eas
nō ipius sed corpa esse contendūt: et corpulentis
seminibs erorū. Quo puersius qō dia potest.
Nec hoc terullianū sōpniasse miandū est:
q; cā ipm creatorē deū nō ee nisi corp? opiat.

Qua demēa repulsa a uerbo aīp ore xpi
ano q̄ſq; aīam ſiua ē non ēe corp⁹ ꝑ ſpm
ōſipetur: et tñ in filios ex parentibꝫ dua ī
eo q̄dem nllis coarctaī angustijs. q; oēs aī
mas eaī ꝓuiloꝝ quos eaīa nō utiq; in
falſa ſed in vā penarꝝ remiſſiōe baptizat
vā fides ꝓdicat trahje origīale pūm ꝓpria
ꝑmi hoīs voluīate ꝓmiſſū. et in oēs poſteos
gnaīone tñſmiſſū. ſola regnaīone purgā
dū. Sed ūi ꝯſideraī et ptractaī cepit qđ di
catur mictū ſi ull⁹ ſeſ ꝯphēd⁹ hūaī⁹ q; nā
modo tñ lucerna accenaī. et ſine detrimē
to altius aliter īde ignis exſtat: ſic aīa de
aīa ꝓpius fiat in prole vel traducaī in ꝓ
le. utrū inexpeū ſemen aīe ſua q̄dam or
ailta et īuiſibili via ſcorſū ex pte aurrat ī
matē tū ſit ꝯceptus in fēīa: an qđ eſt īre
dibilius in ſemīe corpis latcat. tū ad fluuiū
urata ſine ullis ꝯceptibus ſemīa utrū ſe
mē aīe non ſit exeat. an ſūma celeritate ar
gz athomo tpis vñ exierat reaurrat an
peat. et ſi peuit. quō ipſa aū mortale ē ſe
mē īmortalis eſt aīa: an īmortalitatē tūc
ampſit qñ formaī ut viuat ſicut iuſtina
qñ formaī ut ſapiat. Et quo pacto deus eā
fingat in hoīe eaī ſi aīa ſemīaliī trahaī
ex aīa ſicut in hoīem corpis mēbra q̄ uis
corp⁹ ſeīaliter trahaī ex corpe. Sī enī eaī
ſpūalis creaī non fingetur a deo nō ſarptī
cēt. q; finxit ſpm hoīs in hoīe: et in eo qđ le
gī qui finxit ſingillaī corda eoꝝ. Si p corda
ſigīe ſūt aīe: ſingi eas poſſe q̄s dubitet.
Sꝫ querit utrū ex vna aīa hoīs ꝑmi ſicut
fingit ſingillaī faīes hoīm: ex vno tñ corpe
hoīs ꝑmi. Cū aūt her atq; hmōi de hac re
multa q̄rantur q; nullo ſenſu aīmis ꝓbari
poſſūt. et a nīa experiena lōge remota ſūt
atq; in abditiſſimis naīe finibꝫ latēt. nō ere
beſcendū eſt hoīni ꝯfiteri ſe neſcire qđ ne
ſciat: ut dū ſe ſcire mentiaī nūq; ſcire meream
Qs aūt negat nō vni⁹ tñ. ſed oīs aīe creato
rē deū atq; factorē niſi q; eius obſecꝝs aper
tiſſīe refragaī. Sine ulla q̄pe ambigui
tate ꝓ ꝓpheīa dicit. oēm flatū ego fecī: aī
mas videlicet ītelligi volēs. Qđ verba ꝯſe
quēa manifeſtāt. Nō utiq; vnū quē fō
ex tra hoī ꝑmo īſpirauit: ſed oēm flatū ip
ſe fecit. ipe adhuc facit. Quereī tñ utrū oēz
flatū ex vno illo flatu ſicut oē corp⁹ hoīs e
ex vno illo corpe facaī: an vō q̄dem noua
corpa faīt ex vno. aīas aūt nouas ex nī
hilo. Quis enī ogīna ſuis originibꝫ geneā
re eaī de ſeminibꝫ ſciat. niſi q; ipa ſemina
ſine ſeminibꝫ ſcit. Sed ubi res naturalis obſcu
ra nūm modulū dinat. et apte dīna ſcptu
ra nō ſubuēit: temē hinc aliqđ definire hūa
na ꝓſumit. Sīdm vitas aute qs
ꝓpias habe īnapiūt nouos hoīes diam⁹
naſci: ſiue aīa ſiue corpe. Atuo ſedm origīa
le pūm veteſ naſcūtur: ideo baptiſmate re
nouāīur. Aliqđ ergo certū de aīe origīe nō
dū in ſcpturis canonicis ꝓperi. Hāc hij q; nouas
ſine ulla ꝓpagine aſſerūt aīas fieri iter teſti
monia quibꝫ id nitūtur oīndere ponūt eaī
illa duo q; paulo aī ꝓmemoraui: q; finxit
ſpm hoīs in ipo. et q; finxit ſingillaī corda
hoīm. De qbus videſ qđmodū poſſit a ꝓge
nitorib⁹ trāduci. Vtrū enī aī ſingit ex aliq
an ex nichilo: incertū eſt. Illud tñ inter cetera
teſtimonia videt eſſe ꝓpriū: qđ in libro ſalomo
nis eaīaſte legī. Et reuertet pulvis ī terrā
ſuā vñ erat: et ſpūs reuteī ad eū q; dedit eum.
Sed facillīe tñdetur corpis in tram de q̄ factū
ē ꝓmū hoīs corpus. et ſpūs ad deū a quo ſpi
eſt ꝑmi hoīs aīa. Sicut enī nīm corp⁹ inq
unt q̄bus ex ꝑmo illo hoīe ꝓpagatū ſit. eo tñ
redit vñ ipm ꝑmū corp⁹ effectū eſt. ſic aīa
nīa q̄bus ex illa aīa ꝓpagata nō ad nichi
lū q̄a īmortalis ē. ſed ad illū redit a quo ꝓ
ſa ꝑma aīa facta ē. ac ꝓ hoc illud qđ ſcptū
ē de ſpū mundꝫ hoīs q; redeat ad deū q; dedit
eū nō ſoluit iſtā obſcuriſſimā queſtionē. q;
a ſiue ex illo vno ſiue ex nullo alio deus vi
q; dedit eū. Itaq; illi qui ꝓpagine aīarū in
ꝯſideraīa temeritate defendūt. iter alia
teſtimonia q̄ ſue cauſe ſuffragīa arbitrantī
nullū aſſi manifeſtius et expreſſius ꝓ ſe poſſe
putāt ꝓferendū q̄ id qđ in geneſi ſcptū
ē. Oēs aūt aīe que ītroierūt cū iacob in e
gptū et q; exierūt de femoribꝫ eius. Hoc ei
velut euidentiſſīo teſtimonio ꝓbāt credi aīe in
filios ex ꝓgenitis ꝓpagari. q̄m ſatis apte dic
tū videtur aīas eaī de femoribꝫ iacob non
ſola exiſſe corpa filioꝝ. ut eo mō eaī illud
ītelligi velit a ꝑte totū qđ dixit adā cū illa
mlier eius oīderet: hoc nūc os ex ossibus
meis et caro de carne mea. Non enī dixit
et aīa de aīa mea. Sz ut fieri poteſt ut aīe
ne noīata utiq; ītelligaī: ſicut hic aīas
noīauit cū eaī corpa in filijs ītelligi volu
it. Sꝫ hoc teſtimoniū certe q̄ſi tā dariū atq;
manifeſtū eno dande huic q̄ſtioni nō ſuffice
ret. nec ſi una legeī gne femino que exierūt
de femoribꝫ eius ut aīas ītelligerem⁹ q; ex
ierūt de femoribꝫ eius. Ideo aūt nō ſuffica
q̄m et aīe noīe corp⁹ ſolū poſſe ſignificari

modo quod dā locutōis oñdunt quo ſignifica
t̄ p id qđ cōtinetur illud qđ cōtinet ſicut aut
qđam. Vina corona cū coronaret vaſa
dicatur. Vinū enī cōtinetur vaſ cōtinet. Si
aut ergo appellam⁹ eccām baſilicā qua cō
tinetur ꝑſōs qui ꝺe appellat eccā. aut nō
ne eccē. id ē ꝑſōe qui cōtinetur ſignificam⁹ lo
cū qui cōtinet. ita q aīe corporibz cōtinentī i
telligi corpa ſilicēt p nōiatas aīas poſſūt.
Hic enī melius aliquē eccā illud qđ lr̄e in
ꝓmat dicat eū qui ītrauit ſup aīam mor
tuā. hoc ē ſup defūcta adiauer. ut nōie aīe
mortue corp⁹ mortuū intelligat qđ aīam
cōtinebat. qđ et abſente ꝑſōe id eſt eccā. lo
cus dī. ille nichilōin⁹ eccā nūcupat. Hoc
ſīc dicerē ſi ut dici fēmino gnē poſitū eſſet:
q exierūt de femoribz iacob id ē que aīe.
Huic vō cū maſculinū gen⁹ ſit poſitū. id ē
q exierūt de femoribz iacob: qđ non ita i
telligē malut. ōes aīe eoꝝ qui exierūt de
femoribz iacob id ē aīe hoīm ut eccā ſic
poſſint itelligi ſecm corp⁹ tantūmō exiſſe
hoīes de femoribz ꝑis quoꝝ erāt ille aīe
p quarū numm itelligūtur tot hoīes? Velle
aūt legē libellū tuū aut⁹ mentionē feciſſe
dīs tuis: ne forte ibi aliq̄ teſtīonia nō am
bigua poſuiſſe. A me aūt cū quereſſet amī
ciſſim⁹ et ōnacū ſtudioſiſſim⁹ frēcū
qđ de hac ꝙſtione ſentirē. eaq̄ remota vere
cūdia hinc eſtus meos et ignoꝝantiam me
a faſſus ēem. ſcripſit inde lōge tuis maie ad
dociſſimū vicū aū reſcripſit ille ut poſſ⁹ me
ꝙſuleret. neſciēs qđ iam fecerat. nec aliq̄d
a me certū aut definitū audīe poterat. Sig
nū tñ in eadē epla breuiſſima ſe poſſ⁹ fieri
ꝑ ꝓpagata aīas credē. ſimūl eccā admonēs
aīarū ꝓpagationē. quia ipē in oriente ē oma
entalē eccliam ſolē ſentire. Hac ergo mao
re occaſione. ꝓperta ſcripſi ad eū nō breuē
libellū. ꝙſulens eū et petēs ut ꝓius me doceat
et mīt ad me mittat quos docā. q liber me⁹
nō doctoris ſed īnſtructoris et poſſ⁹ diſce aplē
tus apud me legi pīt. mitta vō uſpiā nō de
bet. vel aliq̄ foras dari. niſi ū teſtīa dñō
adiuuāte. ꝓpero id qđ ille ſenſit ꝓpulſ
ſē. ac libētiſſime defenſur⁹ ſi me docē potu
erit. quō aīe neq̄ ex adā veniāt. et tñ ex il
lo ſolē iuſte dāpnatoris iueniant: niſi re
miſſionē ꝑcoꝝ venaſcēdo papiant? Abſit
enī ut credam⁹ vel aīas puloꝝ in lauā
cro regnationis falſā eccle ꝑcoꝝ mun
dationē: uel deū eſſe. aut aliq̄ naturā q̄
nō deus ordinat illius ex q̄ mundātur inq̄

nauis autorē. Donec ergo ad ille reſtituat
ad ego ſi deus voluit aliquo mō diſcā ſi nul
lā de illa peccatrice origine duxit q causa
ſit aīe ſecundi originale ꝑcm qđ nūc eſt cē
in ōnibz paruulis. et quo eā nec deus voluit
inſontē qđa peccandi autor nō eſt. nec ulla
mali natura qđa non ē: nichil tale audeo
ꝑdicare. Te aūt ſi libēter ac pacīcē admit
tis tanquē ſcat admoneo ne hēſim nouā
min⁹ cautus iaceas q antiq̄ſſime fidei ſta
bilita moliū fundamēta. uelle aduerſus
dei grām diſputādo. quā dñs xp̄us puſillis
et magnis ineffabili bonitate largit. aui⁹ v
autores vel ut acerrimi ac notiſſimi ſuaſo
res cū pelagius et celeſtin⁹ extituſſet. epiſcopalū vigilāna in aduitorio ſalua
toris qui ſuā tueat eccām. eccā ad vos venea
bilibz antiſtibz aplice ſedis papa īnocentio
et papa zozimo niſi vocem eccē egerint pe
nitenuā toto xp̄iano orbe dāpnati ſūt. De
quibz cēpla verendū fratrū ſiue q ſpeciali
ad affectos ſiue q vniuſali ad ōes epos de
mēorata ſede manauit. ne forte ad veſtrā
ſanctē nondū puenerit: vobis curabimus
mitti ab eis fratribz quibz et hās ut tue re
nationi diligēter dedum? Hij aūt nō ideo ſūt
hēticī. qđ dixit aīas originē de illa ꝑma
peccatrice nō ducē. qđ vel aliq̄ forte poſſe cōme
dā dicta poteſt. vel ſine fidei labe neſciri. Sed
hīc conanti eſſe vīm ōino aptiſſime hēticī
iudicātur. aīas paruloꝝ nichil mali ex a
dā trahē. qđ ſit lauacro regnationis expi
andū. Nā pelagij de hac re argumētatio
q unū alia eius dāpnabilia eccā lībis apli
ce ſedis adiūcta ē. ita ſe habet. Si aīa inq̄
ex traduce nō eſt. ſed ſola carne tm̄ habz tra
ducē ꝓia: ſola ergo pena mereb. Iniuſtū
eſt ei ut hodie nata aīa nō ex maſſa ad
ā antiquū ꝑm̄ pertet alienū. qđ nulla
cōne credit. ut ōs qui ꝓpria ꝑa dimittat. v
nū imputet alienū. Si ergo potes ita aīa
ei aſſere ſine ulla ꝓpagatione nouitatē
ut cōne iuſta et a fide catholica nō aliena.
eccā ſic ꝑuo ꝑmi hoīs ōndant obmoue
aſſere qđ ſentis ut potes. Si aūt nō eas alu
ter potes a ꝓpagatōe fidē alienas niſi ut
ſimūl famas ab ōni ꝑa vinculo liberas. cohi
be te ab eius mōi diſputatōe ōmodo. Nō ē
ei falſa eccā in paruloꝝ baptiſmate remiſ
ſio ꝑcoꝝ: nec obſtet⁹ duxit ſ dicter agitur.
Nā ut ita obis utar q in ipſa epla beatiſſimi
martiris zoſimi legūtur. fidelis dñs in ōib⁹
obis ſuis. eiuſq baptiſm⁹ re ac verbis id ē

ope confessione et remissione vā ꝓuozū in ō
ni scru etate ordine gnūs hūanꝰ eandem
plēitudinē tenet. Nullus enī nisi q̄ ꝑ ea seruus ē liber effici: nec redēptus dīa ꝑ nisi
q̄ vere p ꝑm fuerit añ captiū? sicut scꝑtū
est. Si vos filius liberauerit: vē liberi eritis.
Nec ipm enī tenas cām spūalit p ipm tan
asigim mūdo. p ipius morē mortis ab a
dā. ōnibꝫ nobis introducte atq; trāsmisse v
nius aīe illud ꝓpagatōe contractū arogī
phū cūputat: i quo nullus ōino natoz añ
q̄ p baptismū liberet nō tenet obnoxius.
In his libris aplice sedis tā antiq; atq; fi
data ēta et clara ē catholica fides: ut nefas
sit de illa dubitare xp̄iano. Q̄m ergo mor
te xp̄i nō vnī aut aliq̄ cū sed vnius aīe
ꝓpagatōne ⁊ tractū mortis arographum
cūputur. Si potes aīas sic alienas a ꝓpaga
tione defendē. ut tī hoc arographo q̄ so
la xp̄i morte cūpendū est. vetustia vacuē
dnōs trent obstrue. nec sua ꝓpagatione
sed carnis hoc debito iuste appareāt obli
gate. nō solū nēine prohibēte defende. ve
rūetiā nobis q̄o hoc tecū defendē possis
ōne. Si aūt aliꝰ nō potes q̄ de aīarū nouī
tate sentis assere. nisi ut eas diras ꝑao p
mi hoīs non teneri. aut p ꝓpagatōnē nō
sua sed carnis autore deo vel nefario q̄ mali
tia inoēntissimas fici pcantrices. melꝰ
ergo aīe latere. dū tī eam nō dubitem? di
ce creatā. q̄ vel deus ꝑa autor duar. t̄
ꝑa deū aliena malū natā introduxit: vel
baptisma puloz in vterū duar. Et aūt
a me tua dilō de hac q̄stione aliq̄ audi=
at definitū. nō pui estimandū ymo papue
rūm aliq̄ retinendū q̄o liceat se ergo ha
beat aīarū. sive ex illa vna sive ex nulla
alia ꝓpagent. mediatoris tī aīam nullū
ex adā tractisse ꝑm dubitare fas nō ē.
Si enī nulla ꝓpagatur ex alia. ubi oēs
tenēt ꝓpagate carne ꝑm: q̄ stomum?
credendū ē ex ꝓpagine peccatrices aīam
venire potuisse cui? caro venit ex vicio
nō libidīe. ⁊ cepta sed fide ut ēet in filiis
die carnis ꝑm. nō in carne ꝑm. Si aūt
ꝑao ꝑme aīe peccatrices ideo rete tenent
obnoxie q̄a ex illa sūt ꝓpagate. ꝓfecto illa
quā sibi virgēitus coaptauit a ꝑm in
nō tractū. a ōino inde nō tracta ē. Deus ē
nō potuit aīam sibi trahe sine ꝑao: qui
soluit nra ꝑa? Ex q̄ nouā creauit ei ce
nu quā sine ꝑme fecit ex ea. non potuit
nouā creare carni quā sine vivo sūpsit
ex ea? Nec sicut potui nō quide a me dato
b tī ad cautiōs nros sūmus tue libs nō pe
nua q̄ desideraui. sed sollicita dilōne tīdi.
Si grate accipis et admonitiōnē fraternā
eā utile nō errando sed prudēt ꝛsiderādo
tū eīe pace ꝛseruas: deo gīas. Si aūt me
usta nondū nosse meruis. vel eā nec mā
ris. et me aliq̄ certū de origine aīarū salua
usta fide q̄ certissima atq; clarissima ē in tu
a cūtate doce non rēnuis: multo ubius dō
gīas. Memor nīi in dño semp viuas dōne
bissime et sincera dilōne desiderabil fr.

Epla bī ihēronimi ad sanctū augustī

Uenerabili pape nō episcopo
augustīo: ihero? Cui vene
bilē fratē meū filiū dignano
mis tue oēs fī bem et su mi
to et te iubēte suscepi: sed iadu tps difficul
limū q̄n mihi tacē melꝰ fuit q̄ loqui: ta
ut nīa studia cessarēt. et iurta appīū cani
na exercerē fastidia. Itaq; duobꝫ libellis tu
is quos meo nōie dedicasti eruditissis. et t
ōni eloquēue splendē fulgentibꝫ vīdere nō
potui: nō quo quisq; in illis reprehendendū
puē: sed q̄a iurta btīn aplm vnusq; in
suo sensu habūdet. alꝰ quide sic alius aīt. sic
Certe q̄ quid dīa potuit et sublimi ingenio
de scꝑturarū hauriri fontibꝫ: a te positū at
q; disserū est. Sed q̄so reuēnaā tuā patiē
pauaris me laudare tuū ingeniū. Nos ēi
ter nos eruditos causa disserim?. ceterū
emuli et marie tyrena si diuisas iter nos se
tēnas viderīt. de aī aliqūpniabūtur vanoē
defendē. michi aūt statutū est te amare sus
ape colē mirari: tua q; dīa quasi mea de
fendē. Certe et i dyalogo quē nup edidi tu
e bītudinis ut dignū fuerat verecdat? sū:
magis q; dem? operā ut pniciosa heresis
de ecīa auferat: q̄ semp simulat pēitena
ā ut docendi i ecīys habeat facultatē. Nā
si se apta luce ꝓdiderit: foras expulsa mo
nebit. Sē et venabiles filie tue paula ⁊ eu
stochiū et gnē suo et exhorta: oē tua digne
gradiūtur. spēaliter q; salutāt bītudinem
tuā: oīs q; fraternitas q̄ nobiscū dño salua
tori seruire conat. Sām ꝑ bem firmū ā
no ꝑterito ob vē carū rauēnam et inde i
affrīā sicliāq; dicerim?: quē putam? nā
i affrice ꝑubus immoraū. Oīos tuo adiēn
tes latere ut meo obsequio salutes ꝓtoz.
Eas quoq; meas ad sām ꝑ bem fiermū
dicere. q; si ad te venerīt et mitte nō gra
uetis. Inuolumē te et mei mēoꝛem xp̄s

dñs custodiat dñe ve sce et bñssime papa.
Grande latini sermonis ignota penuria no
strorũ patrũ penuriã. et id arto tuis pa
tre non possum⁹: maxie in ea q̃one
septuaginta q̃ asterisas obelisq; distinxit.
plenaq; pene laboris ob fraudẽ aliquã
amisim⁹. Epla ihonimi ad augustinũ.

Domno sco ac bñssimo pape au
gustino: ihero⁹. Omni quidẽ
rpe bñtudinẽ tuã sinat dñs pe
nore venatus sũ. et habitãtẽ
in te dilexi dñm saluatorẽ. sed nũc si fida
potest cumulo aliqd addim⁹ et plena xple
mus. ut absq; tui⁹ noĩs mentione ne vnã
q̃dem horã pterire pauam q̃ contra flantes
vẽtos ardore fidei pstitisse: maluisq; q̃ tu
in te fuit solũ liberam de zodomis. q̃ cũ pe
cunijs irruerat. Sed quid dulcia prudẽtia
tua matre obiute in urbe celebreris: catholi
a te odiosẽ antiquũ mutsse fidei veneratẽ
atq; sustapsisse: et qd signũ maioris glie ẽ
oĩes hereta detestant. et me pari psequunt
odio: ut q̃s gladijs neĝant. odio interfiant.
Involumẽ et mei memorem te xpi dñi de
mẽta tueat dñe venãde et bñssime pp.

Quia utroq; laudiũ pede? Subscpsio
et nec fratus q̃dem cerui⁹ inclinant:
habẽtes errorẽ assim pstini cũ pdicandi
candẽ nõ habeãt libertatem. Sã sces q̃ am
nra sunt puritate. papae sce et venãbile fi
lie tue te suppliat salutet. Sces tuos omnes
meũ alipiũ et domnũ meũ cuodiũ ut meo
noĩe saluetes pter horonã tuã.

Capta ihelim tenet⁹ a nabugodonosor.
nec themie vult audire. sed ilia: q̃n potius
egyptũ desiderat ut moriat̃ in taphnes et i
bi seruitute pereat sempiterna. Epla ihero
nimi ad alipiũ ⁊ augustinũ episcopos

Omnis ve sãs atq; oni affectione
ac iure venãdis alipio et augu
stino epis: ihero⁹ in xpo salutẽ.
Fratus inocentius pbr qui hy
scriptis ẽ portator ãno pcessio si nequaq;
affuturus meis ad dignationẽ vestrã
scripta, nõ supplic⁹: in deo gras agim⁹ q̃ ita e
uenit: ut nim silentiũ vẽis epis vindicetis.
Nichil ei oĩs occasio gtissima ẽ per quã sar
bo vẽe reuerentie testem tuorũ dei. q̃ si posset
fieri assiduus alis volũbe vẽis ãplexibus im plu
careꝛ: sp q̃dem pro multo virtutũ vsuũ. sed
nũc maxie qa cooperatoribus et auctoribus vobis
hesus ecclesiana ingulata ẽ: q̃ ita ifecit orda
multorũ: ut ñ supatos dãpnatos q̃ ee se
senuãt. tñ venena mentiũ nõ omittãt: et qõ
solũ possũt nos odertũ per q̃s putent se lub
tare docendi hereses potuisse. Qõ aũt queã
tus uterũ respserim extra libros ãniani pseu
do diaconi celedẽsis. q̃ composuisse pasat̃ ut
alienę blasphemie verba friuola submis
seret: sanctus me ipos libros in cedulis missos
a sco sce nõ eusebio pisbeo suscepisse. Non ãn
multũ tpis. et exinde vel ingruentibus morbis
vel dormitione sce et venãbilis filie nre eu
stochy ita voluisse: ut ipse modũ extẽpnendo
putaret. In eodẽ enĩ luto hesitat: et exceptus
obis tumulis atq; emendatus nichil aliud
loquit. Tñ multũ ejus⁹ ut dñi eple mee tñ
dere conat̃: aptius se prodet. et blasphemias
omnib⁹ patefaret. Quidq; enĩ in miserabili
illa synodo dispolitana dixisse se denegat:
in hoc ope, pfitetur. Hec grande ẽ ineptissi
me nijs tñdere. Si aũt dñs vitã tribuerit. et
notariorũ habuerim⁹ copiã. pauas lumi
nibus tñdebim⁹: nõ ut quinquam⁹ hesim
emoriturã: sed ut ipetuã atq; blasphemi
ã nũs sermonibus ofuerim⁹. Quelius q̃ hoc
fiant: sãtas tua: ne appellam⁹ contra here
ticũ nrã laudẽ. Sã filij oĩes albina api
anus et melania plimũ vos salutant.
Has literulas de sca bethleem sco pisbitero
innocentio tradi pferendas. Deptus vã
paula miserabiliter deplorat ut memores
eius sitis: et multũ salutat. Involumẽ vos
et memores mei xpi dñi nri tueat̃ clemẽta
omni ve sca atq; oi affectuose venabile pa
tres. Epla. b. augustini ad palbinã piniã
anũ ⁊ melaniã

Omnis in dño nianiũ ⁊ melaniã
dignibus et sanctis carissimis
ac desideratissimis fratribus albi
piniano et melanie: augustꝰ
in dño salutẽ. Qui habitu valitudis vel
natũ fugus ferre nõ possim. nũq; tñ ma
iores estus q̃ ista hieme tã horrenda pe
ti potui: q̃ ad vos ad q̃s volatu mãna tñs
cunda fuerat. tã in primo statuos tã de
loginquo visendi nos gtia venientes non
duã pterire. sed volare nõ potui. Et forsitã
sãtas vra candẽ hiemalẽ aspritatem pe
ne mee tantã causã putauit. Absit mas
sime. Quo cũ graue ac molestũ vel cuã
piculosũ hab̃et pmbres ista. qõ non in
sbeundũ ac deferendũ fuit ut ad vos ve
nirẽ. tãta i tantis malis nãs solacia. i
hac gnatione horrnosa ac pusa tã acdẽ
ter accesa de summo luce lumina⁹ suscepta ⁊
humilitate sblimia et repta claritate da

nora. Simꝫ enā fraterr carnalis ꝓne me
e tñ spūali felicitate: q̄ vos enā ꝓnūꝯ ty
bē metuit de quibꝫ absentibꝫ tū. ro q̄ na
ti estis et q̄ gēa xp̄i fā estis audiet nar
rare festinā verebat. Quā igit̄ quare nō
veneri et quibꝫ malis a tāto bono ipedit̄
sū. ut nō solū a vobis venīā. sed enā vīs
oronibꝫ ab illo q̄ in vobis q̄ ei viuitis opa
ri: merear mīam. Plus ypponiēsis mi me
ōns seruū ꝺedit. tū ex magna ac pene ex
ōi. p̄te ira ifirm? sit. ut ꝑsiura enā leuio
ribus tribulatōis possit ḡuiter egrotare. nūc
tū magna tbulatione ꝺedit. ut enā si nō
sit ēet infirm? vix eā. tū alīq̄ salute āimi
sustinēet. Tū aūt tū modo ingressus sū: pau
losse scandalizatū xpen. de absentia me
a. Vīs aūt de quorū spūali tobōe gaude?
in dño: sanis utiq̄ sanabꝫ sapit quō dic
tū sit. Qs infirmat. et ego nō infirmor?
Qs scādalizat. et ego nō vror? Presertim
q̄m mlti sūt hic: q̄ detrahendo nob retor
quas a quibꝫ diligi videm̄ aduersus nos p
turbare conant. ut lolū in eis diabolo fa
cāt. Tū aūt rastrum nob. de q̄rū salute
satagim? magnū illis ꝯsiliū vīdicandi
ē libido morīēdi nō in corde sed i corde.
Vbi sum? caute ꝓpus suo pudōe sentiunt:
q̄ nēa cogitatione ꝑsignat. Quic mee sollī
citudini paulū dubio libēter ignoscatis. p̄ser
tī. q̄m si suaderetis et vellet? blasa. nul
lū fortasse grauī? inuenirētis q̄ ro q̄d pa
tior tū vos tagaste nō video. Spero aūt vās
aduentus oronibꝫ q̄ mihi ad vos ubiūq̄
in affrica futurus venire q̄notidiꝰ ꝺedet.
tū hoc quo nūc detēctus sū p̄tenerit. si ty
rannus in q̄ laborem? digna nō est: q̄a
nec ego audeo dignā putare. q̄ nobis tum
de vīa p̄ñga tolleret. Epla. b. augustini
ad alipiū

Domno bñ ac ad alipiū
simo et venerabili carissimo
fī et ꝯsacerdoti alypio et q̄ te
cū sūt fr̄ibꝫ; augustin? et q̄ me
cū sūt fr̄es in dño salutē. Dolem? q̄dem
ḡuiter nec fieri potest ut pupendam? q̄ in
iuriis sanctis tue ꝓpus ypponiēsis tanta
clamauit: sed mlto grauī? dolendū est fr̄
bone talia de nobis ꝯcipi q̄ illa clama
ri. Tñ enī nos credim̄ cupiditate penīe
nō dilōne iustitie seruos dei velle retīe
re: nōne optandū est ut q̄ hoc credūt oc
culūt credis sui voce testent. ac sic alīq̄ si fi
eri p̄t tanto maiora remedia rep̄ant. q̄
ut tanta peant ꝑniciosis suspitionibꝫ ve
nenat? Quapꝰ magis satagendū ē vī
enā ꝓuideꝝ hoc fiet lotus sum? quō psua
deā hoīibus quibꝫ nos ad exemplū bonor
opm p̄bē preapim̄ falsū ee q̄d suspicant:
q̄ quō arguendi sint q̄ suspitiones suas vo
cibꝫ verbis q̄ declarāt. Vinde ego fr̄e albine
nō suaderem: nec arguendā iudico. q̄ a tali
suspitione sanandā. Que q̄a nō in meā
ꝑsonā eadē verba direxit. sed tñ de ypo
nēsibꝫ questa ē q̄ apertexit cupiditatē
suā. se nō detractus sed penīe causa hoī
nē diuitē atq̄ hmōi penīe largitorē vī nō
ēptorem apud se tenīe voluisse: tñ q̄d de no
bis senserit pene clamauit. Nec ipa tñ:
vīm enā sā filij eius q̄ hoc enā ipa die in
ábside dixerūt. Nos ergo ut dixi magis sa
nandos ab hmōi suspitionibꝫ: q̄ ꝓpter hos
arguēdos existimo. Vbi enī nobis a spiri
talibꝫ scāūms et reḡes ꝑparari vel ꝑberi
potest? si aduersus nos ī tam sās nobisq̄ ta
lissimis vocibꝫ nīis pullulare potuere?
De te q̄pe imperīi vulgꝰ hoc sensit: de
nobis lūna enīe. Vīn q̄d magis dolendū sit
vides. Vtrūq̄ aūt nō accusandū censeo sed
sanandū. Noīes enī sūt: et de hoīnibꝫ tali
a lucet falsa nō tñ incredibilia suspitanti.
Nā utiq̄ nō usq̄ adeo desipiūt tales hoīes:
ut credāt ꝓpīn suū desiderare penīā. ꝑser
tī iam expti q̄ nichil ex ea ꝓpius tagastēn
sibus auferat: sic ergo et ypponiēsis. Vīm oīs
hec īuidia nō nisi in dēctos estuat maīe
q̄ in ep̄os: quorū videt ꝑminē dñatus. q̄
uta fructꝰ rebꝰ emīe tñ possessores et dñi ex
istimant. Ad ista cupiditatē tā noxiā atq̄
mortiferā si fieri potest me? aluꝑ: nō edifi
centur p nos infirmi. Recredare q̄d locuta fu
erim?: añq̄ ista tēptatio q̄ plus ad hoc co
gat audere. Ex hoc poss? oferendo adiuuā
te dño ꝓuidere omnī: nec nobis suffragat
nēa conscīa. q̄a nō talis causa ē ubi debeat
sola sufficere. Si enī seruī dei nō reprobi sum?
si aliq̄d vigeat ī nobis illud ignauiā q̄ cautas
nō queret q̄ sua sūt; ꝓuidē utiq̄ debem?
bona nō solū coram deo sed enā coram hoībꝫ
ne tñquillā aquā bibēres ī nēa conscīa
pedibꝫ iactuas agē cuīnam. ut oues dñi
te turbidā bibant. Nā q̄d scripsisti de gñe
iurationis violēter exorte. ut iter nos re
q̄am?: obsecro te ne res luridissimas dissi
patio nēa famam obscuras. Si ei certa mor
tentaret ut aliq̄d illuatū ac nephariū
seruꝰ dei se iurare esse futurū: mori mal
le q̄ iurare debuīt. ne iuratione scelere ī

plet. ℣ Huic vō cū tantūmō ipli pseuerātissi
mi damor ad nllm nephas hoīem vo ge
ret. ℟ ad id q̄ si fieret iuste fieret. cūq; metuer
q̄dem ne aliq̄ pōna qui mlatudini eā ho
noꝝ plerūq; mouent occasione sedicōis.
et q̄si iuste īdignatiōis inuēta in aliquā
dim scelerati rapinarū cupiditate prēpe
rēt. sed tū illud q̄d metuebat cēt incertū:
q̄s tenseat ppī incerta nō duo dāpnari q̄s
libet iniurias vrpales. sed ꝓter ipsā mor
tē timendā certū piurū debē mittī? ℣ he
sanc q̄s ille reglus nichil in sēptuus sās de
ipietate falsē iurationis audierat. nichil
de sacrāe voluīe didicerat. et nimirū tar
thaginēsibz nō p sacramēta xpi. ℟ p deo
nū inānia mēta iurabāt: et tñ recusōs
cruari? et horrendi exēplu morte nō ut iu
raret nūtatē ptimuit. sed libēa volūtate
q̄a iurabāt ne peierāret accepit. Et roma
na tūc illa ēsura noluit habē nō in nūo
sōz sed in nūo senatorū. nec in celesti glā
sed ī terrestri aura nō solū eos q̄ metu mor
tis audelinq; penarū. aptissime peierāre
q̄ ad īmanes hostes remeare malucrūt:
sed eā illū. qui reatu piury se putauerāt
absolutū. q̄a post iurationē fucta nefāo q̄
nūtate cedebat. ℣ ira nō attenderūt q̄ eū se
nātu pepulerūt. q̄d ipse iurando coguabz:
sed q̄d ab illo quibz iurabāt exspectarēt.
nec legerāt. q̄d nos usq; quaq; tātam? Et
iurat ꝓximo suo et nō decipit. ℟ olem? hec
q̄ius in hoīnibz a xpi gēa et noīe alienis
si ingētu āmiratiōe laudāe? et adhuc in
libris diuis īscendū putam? utrū aliq̄
do iuste pereremt? vbi nobis ne iurādi fa
cultate ī piurū ꝓclabam? eā ꝓceptū ē
ne iurem? ℣ Illud sane tūtissime dixa nō ā
bigo. nō sōm verba iurātis sed sōm exper
tationē illi? qui iurat? quā nouit ille q̄ iu
rat fidē iurationis ipleri. ℟ nā verba difficilli
me ꝯprehendūt. magne breuit sentēcā qui a
iurāte fides exigit. ℣ in piuri sūt q̄ seruatis
obris expectationē eoꝝ quibz iurātū est de
cepērūt: et piuri nō sūt qui eā verb nō
seruatis illud q̄d ab eis dñi iurarēt exspta
tū est ipleuerūt. ℟ proīn q̄a ypocrites sum
piuriū nō sunt dāpnātū sed sunt occasi
nū inhabitatoꝝ sue ciuitatis habē volu
erūt. et si obris eius nō satis ꝯprehendi potu
ut. usq; adeo tñ in ꝓmptu ē q̄d ab illo exper
tauerūt. ut q̄d nūt post iurationē absens
ē neminē moueat eoꝝ q̄ audire potuerūt:
certūeū causa ꝓfecturū esse cū voluntate re
dēūdi. Ac p hoc piurus nec erit nec ab eis
putabit: nisi eoꝝ expectationē decepert.
Nō aūt decipiet. nisi aut volūtatē mutauc
rit apd eos habitādi. aut aliqn discessēt sine
dispositōe redēūdi. Qd absit ab eius mori
bz et fide: quā xpo et eccīe debitā seruat.
Nā ut omittā. q̄d metū nostī q̄ sit tremē
dū de piurio dīnū iudiciū: illud te rogo nil
li nos deceptos suaesisse debē. q̄ nobis iurā
tis nō credidisti. si talis vici piurū nō mō
equo aīo ferendū. vmeā defendendū pu
tabim? Qd et a nobis et ab illo autat illi?
mīa: q̄ erūt a tēptatione sperātes ī se. Sic
ergo ī monitorio respōsis ipleat ꝓmissio
q̄d ita se ꝓmisit ab ypone nō detestatū. q̄
admodū ego et ipi ypocrites nō credim?
quibz tñ et abeūdi redēūdi facultas libēa
ē. nisi q̄ his q̄ iuratione nō detinent eā di
no et migrādi et nō redēūdi sine piury re
atu plas est. Clericos sane nīos vel frēs ī
mōsterio ōstitutos. ptupes vel hortatores
fuisse timeluatū tuarū: utrū ꝓbari possit
ignoro. ℣ Nā si hoc ēsissem dām est. vnū tñ
mō carthaginēsem de mōsterio damasse
nū pblo: si illū fsbrm peterent. nō tñ in
te īdigna iactarēt. Adiūta hinc epla ip
ius ꝓmissionis exemplū: et cautula eadem
tinstatū quā ipse fbscripsit. et me ispuē
te emendatū. Augustin? ad albinam.

Dōme sce ac venerabili famu
le dei albine: augustin? ī dño
salutē. Dolorē tū tui quē te
scribis expliare nō posse. ōsola
re equū est nō auge: ut si frem ꝓt sanem?
suspitiōes tuas. nō ut eas ꝓ nīa causa suc
cedendo venerandū cor tuū et deo dignū
ā plius ptuebem? Sto fīa nīo filio tuo pīm
ano nulli? ab ypocritis meus mortuus ī
gestus ē: eā si forte ipe tale aliqd timu
it. ℟ nā et nos metuebam?: ne ab aliquibz
pōns q̄ sepe mlatudini oculta ōspicau
one mistent. in violentā ꝓpēperet audaci
ā occasione sediciōis inuenta. quā velut iu
stam īdignationem oriret. Sed sicut p? audire
potuim? nichil tale a quoq; dām est ꝓ mo
tuū: sed de in frem meū aliquū mlta nō
tumeliosa et īdigna damabāt. A quo tā
īgena reatu: vnā ꝓ illius ozones mere
ant? absolui. Ego aūt p? ꝓmos eoꝝ damo
res tū eis dixisse de illo tuito nō ordinan
do q̄ iam ꝓmissōe detinerer: atq; adieci
sem q̄ si mea fide violata illū haberent
pbrm me epm nō habent. ad nīa sbsci

lia reluta turba redierã. Cũ illi aliq̃tulũ in-
opiata mea cõfione nũtatu atq; turbatu ve-
lut flãma vẽto paululũ pressa: deiñ repe-
rũt multo ardẽtius ẽrata. existimãtes fi
posse ut vl michi ẽrorẽq; ẽt illud nõ seruãde
p̃missũ: vel me tenẽte p̃missi fidẽ ab alio
epõ ordinaret. Quebã ego quibꝫ poterã
q̃ ad nos in absẽtẽ honorandos et gñiores
assendẽrãt: nec a p̃missi fide me posse di-
mouere. nec ab alio epõ in cãa michi tra-
dita nisi me inuocato ac p̃mittẽte posse
ordinari. Qõ si p̃mittere a fide nichilõus
deuiatẽ. Adebã eã nichil eos velle si or-
dinaret̃ iuitus: nisi ut ordinat̃ abiectꝰ
Illi hoc posse fieri nõ credebãt. q̃ tantus tã
p̃ gradibꝫ assumpta honorẽto et pseuerãtissi-
mo clamor fremitu ĩ eadẽ volũtate psis-
tens: ĩcertos ãi assũptꝫ faciebãt. Tũc illa ĩ
ferm meũ indigna clamabãt: tũc a nob
gñiora timebant. Sz ẽgrius tãto motu ppli
et tãta p̃turbatione eãe p̃mouẽr. nec a
liud assũptiõni illi dixisse nisi cũ me ĩui-
tũ ordinãe nõ posse: nec sic tñ adductus
fũ. q̃a et hoc p̃missurã me nõ fuisse fũtũ
ut ei aliq̃ de sũsapiendo p̃sbitero psuade-
rẽ. Q̃ si psuadẽ potuisse: non tã ordinatꝰ
ĩuitus. Seruaui utriusq; p̃missionis fi
dẽ: nõ solũ illi quã iam ĩ pplo patefeceram
vmenã illi in q̃ vno teste q̃ntũ ad hoies
attinet detiebar. Seruaui inq̃ fidẽ p̃mis-
sionis nõ iuratõis in tãto p̃culo: q̃ luret
falso sinut postea ꝯperim metuebat. oibꝫ
tñ si qõ ẽet ꝯsiderabat. et eat metus
ipse cõis. ac p̃ter eã iam in q̃ eram maxi-
me metuẽs abeẽdẽ rogitabã. Sz metuen
dũ fuit: ne magꝭ me absente tale aliq̃d fa-
ceret. et reuenna minor et dolor ardẽtior. Dei
de si ãi fidẽ aliq̃to discedẽtẽ p̃ pplm sũpa-
ti. cauendũ fuit ne quisq; in eũ manum
mittẽ audeat. Sr ãt sine illo q̃ frons ẽet ex
stimationis si q̃d ei fortassis auderet: et vider
eũ p̃ea desciuisse ut furẽti pplo tradẽtem.
Imũ hos ẽrat meos grauẽq; merorẽ et nulli
usq̃ despicatiõnẽ: ante repẽte atq; ĩopina
te sũus filius nũc piniam mittat ad me ser-
uũ dei q̃ michi diret eũ se velle pplo iurare
q̃ si ẽet ordinatus ĩuitus ex affirma discederet.
ũino credo existimãs eos q̃nq̃ẽ peieratẽ
nõ posset. non tã ultius ĩfructuosa pseue
rãna damatores ad expellendũ hinc hoies
quẽ saltẽ debem habẽ vanũ. Michi ait
q̃a videbat vehemẽtiorẽ eorũ dolorẽ post
hãc iuratiõnẽ fiusse metuendũ. apud me
ta mouis habui: et q̃a sinꝭ peuerat ut ad eũ
veniẽ nõ distuli. Cũ michi diressent hoap
sũ cõtinuo et illud adiũxerũt eidẽ narrãtiõi
q̃ michi dũ ad eũ pgo p aliũ dei seruũ
mãdauerat de p̃nia saluet sua. si ei dein
ceps sacrãa nolẽti ullus ĩponẽt. Hinc ergo
in tãtus ãgustys q̃si aura ĩspirante venie
ntus nichil ei tẽdi: sed ad ffem alipũ ẽt
du cutaneze p̃ter. eiq; q̃ direrat dixi. Ait
ille ut estimo deuitãs ne q̃ se autore fieri
vñ vos putabat offendi: hũc me iniq; ne
mo ĩsulat. Quo audito ad pplm tumltuã
tẽ p̃cr: siñ q̃ silentio q̃ p̃missũ esset cũ
p̃missione eã iurationis aperui. Illi vo q̃
solũ eius p̃sbiteriũ rogitabãt atq; aspie
bant nõ ita ut putabã q̃d oblatũ fuerat
acceperũt. sed ĩter se aliq̃tulũ mussitãtes
petierũt ut adderetur eidẽ p̃missioni iura
tiõni. ut si q̃n illi ad sũsapiendũ dei
tatũ ĩsentire placuisset. nõ nisi in ipã p
poniẽt si eãa ĩsentiret. Retuli ad eũ: sine
dubitatiõne ãnuit. Renũciatu illis letati sũt
et moꝛ iuratiõnẽ pollutã popposierũt. Reti
ta ad siluã nẽm: cuiꝰ luenti fluctuantẽ q̃bus
nã verbis ĩphendi posset illa cũ iuratiõe
p̃missio. p̃ter nũtatines utruẽtes q̃ possent
eũ ut absiceret rogẽ. Sunt eaã q̃d timẽ
dum: ne q̃s utruisset hostilis ĩuasus qui
ẽet discessione vtãdus. Volebat addi sũa
melania et acis morbidi causatiõnẽ: seo
illius tñsione repphensa ẽ. Ego aũt dixi q̃
uem ab illo et nõn ĩtẽpnendã causã nãta
tus ĩgestã: q̃ aues caã emigrãe expellẽt.
Sz si hec pplo ducenũr timendũ ẽet ne re
male nos minatꝰ videm: si aũt sub grãli
nãtatus noie fiet ẽrusatio. nõ nisi fraudulentã nãtatẽ putau. Placuit tñ ut de
hac re pplo aĩm ẽperem: et nichil aliud q̃
ro q̃d putaueram iuenim. Ita ei eius ho
ba a diatono dia ventarent̃ et dia placa
ret: ubi nomẽ inꝑpposite nãtatus ĩsonuit
ĩtinuo reclamatũ est: p̃missioq; dissipatꝰ
ut tumultu retrudẽtẽ et nichil aliud q̃
fraude senũ agi pplo ẽrstimãte. Qõ ãi sũus
filius nẽ vidisset: iussit iñ auferri nomẽ
nãtatus. Rursusq; ad lennã pplus remea
uit: et ut lassitudinẽ remisarẽ sine me ad
plebẽ accedẽ noluit. Sil accessim. Quia
ei q̃ a diatono audita erãt se mãdasse se
iurasse: eaq; se ẽe facturũ. ĩtinuo q; ora eo
tenore q̃ dictauerat, psentus ẽ. Finitum est
deo gras: et petitũ est ut totũ sacrũ sibi fa
beret. Dimissim mitheaumios: ĩtinuo q;

scripū sb̄scripsit. Deiñ pcm ocpim⁹ nos ep̄i nō
vobis ꝑpli. sed tñ a ꝑplo ꝓ honestos fideles: ut
nos quoq; sb̄ sarbetem? Ac ubi ocpi sb̄ sarbe
sīa melania ostendere. ꝙ peccatus sū quare
nō sero q̄si ꝓmissionē illā et iuratiōnē nos
nō sub sarbēdo facē possem⁹ in fcam. Sed tñ
obtēperaui. ac si ocmāsit mea nō plena sb̄
sēptio: nec ulc̄ nobis q̄sq̄m ut sarbem⁹ pu
tauit istandū. Qui āt alio die postea q̄ ipm
discessisse didicerūt fuerūt motus ꝛ lingue
hoīm: q̄nū sanus arbitrat⁹ sū sātatu vīe p̄
monitoriū intimāe curauī. Quisq̄s itaq; vo
bis otauia hys q̄ narraui forte narrauit: a
mentus aut fallit. Quedā enī que michi ad
uersā non p̄tinē visa sūt pretimuisse me sē
tio: nulla tñ falsa dixisse. Proiñ sūs filius
nr̄ piniane q̄ me p̄ntē ac ꝓmittēte vīm ē:
q̄ aūt me papiente iurauit falsū ē. Sat
ne sanū sectū dei quos ad me misit: ꝓmo
sūs barnabas deiñ timasius ꝙ quē cauā
de ꝓmissione p̄mae sue michi mandauit.
Ipse quoq; ꝑplus ad p̄sbyteriū nō ad iussu
randū clamādo cogebat: sed oblatū sibi nō
respuit ea spe quo posset in eode apud nos
habitāte volūtas fieri quo ocsentiret ad or
diationē. ne sinat iuuenilis si iuuitus ordia
ret abrederet. Ac ꝙ hoc et illi ꝓpter opus dei
damauerūt: neq; enī sālutatio p̄sbyterij nō
ē opus dei. Et q̄ postea de ꝓmissa p̄mia q̄
tulatu nō sūt nisi addere. q̄ si q̄n ad iusiapi
endū declinātū ocsentire vellet. nō nisi in ꝑ
ponēsi emā ocsentiret. satis ī promptu est q̄
cauā de ipa eius apud se habitatiōe spera
uerūt. idcoq; ab illo opis dei desiderio nō recē
serūt. Quō ergo duas hoc eos fecisse turpis
simo appetitu petuīe: ꝓmo q̄a ad plebē q̄
clamabat. oīno nō ptinet. Si enī plebs ta
gastensis de his q̄ utilitas eue tagastensi
nō habet nisi gaudiū boni opis vīi: sic et
ꝑponēsis et ciuibus aliis loa ubi de mā
mona iuste tractans dñi ꝓcepta fecistis vt estis
ubiq; fuit. Nō ergo ꝑplus ut de tāto vico
eue consuleret sue ardentissime flagitās. suū
petuiatū. modū q̄ suum a vobis: sed vest
rū petuīe. temptū dilexit ī vobis. Nā si
ī me dilexerūt q̄ audierāt pauus agellu
lus p̄nis otemptus ad dei liberā seruitute
me fuisse ouersū. nec; in hoc iuidebūt eue
tagastensi q̄ carnalis p̄ia mea est. ꝑ cū il
la dictatū michi nō ꝓposuisset. q̄n potuerūt
habendū iuasere! q̄nto flagitauis in nro
piniano amare potuerūt tantā mūdi hui⁹
opulentie. tantas opes. tantā spem tāta

ouersione supatam atq; adauctā. Ego q̄pe r
sidm multoreū sensū. ꝓparatiū semetipos
sibimetipis: nō diuinas dimisisse. ꝑ ad diui
nas videor venisse. Huc ei ingesima ptinula
res mea p̄na ecclīa potest in ꝓparatoe
p̄dioꝝ eue que nūc ut dns ecclīmor possi
dē. In q̄libet aūt maxīe affluentiarū eiaz
huc nr̄ nō duco p̄sbr sed epūs sit: ꝓparatus r
p̄stinus opib; suis ecā si aūo dñantus egerit
pauperim⁹ erit. Ito ergo liq̄dius et securo
ī hoc amatē ecclīana pauptas. ī quo nulla r
rerū ampliox potest putari cupiditas. Hoc
attendit aūos ꝑpli. hoc in illā violentā p̄se
uerātissimi damoris ecclē. Nō eos turpis
cupiditatis insup accusem⁹: sed magis bo
nū q̄d ipsi nō habet salutē in alīs diligē si
ne animē ꝓmittam? Nā et si fuerit illi mī
titudini ꝓmixta iopes vt mendica q̄ simul
clamabant. et de vā veriabili redundāna
indigētie supplementū sperabant: nec ista q̄
arbitror cupiditas turpis ē. Nec ista ergo: ut
iste pecūe turpissim⁹ appetit⁹ ex obliquo ī
dectos: et maxīe in epm dirigat. Nos ei
rebs eue dīam ecclīmatiū: nos opib; seru.
Postremo q̄quid de istis nos accepim⁹ nos
vel adhuc possidem⁹? vel ut placuit erogā
uim⁹: nichil iñ ꝑplo ecclē detrimēti vel ecclē
mōsteriū ostendo nisi pauissimis indige
tib; largitus sum? Nō ergo dico q̄a vel ī nos
maxīe a vob dia ista debuerūt: vīmptī
ī nos solos credibilit⁹ dita potuerūt. Nō q̄
fraem⁹? q̄ nos si apud ūmitos nō possu⁹
salutē apud vos tūc purgam⁹? Nec hec
cā est: ītus ē paul ab oculis fcarcta mora
liū. deo tñmō nota ē. Quid ergo restat nu
si dēū testari? qui nota ē? Cū ergo de nob
ista sentias nō ꝓpius q̄d multo melius
ē. et q̄d michi in epla tua tāq̄ culpabile ob
uendū putasti. sed oīno cogitus ut iuuem⁹
nō intētato metu mortis mitius nīe q̄d
ꝑplus ꝑponēsis fecisse putat⁹ est: sed īten
tato metu mortis ecclīanoīs nīe. q̄ ꝓpī
infirmos q̄bus nos p̄bere ad ecclīū bo
norū opm q̄ utiq; ouersatoe tenam.
cuā vite mitius hui⁹ utiq; ꝑponenda est.
Vīmptī vob nos ita cogentib; ut iuuem⁹
nō fuerensem⁹ sicut vos ꝑponēsib; fuisse
sens. Creditus enī tāq̄ hoīes de hoīnib; et
si ea q̄ in nobis nō sūt. nō tñ ea que ī no
bis ee nō possūt. Sananda ista ī nobis
nō accusanda sūt: et nīa purgāda vob
ē fama. si est dño purgata conscīa. Qui
forsisse ꝑstabis sicut anteq̄ audisset ip

ta tẽptatiõ ego et fr̃ meus alypius colloquia
sum⁹: nõ ut solũ vobis carissimis cõmen
bus nr̃is. vmeaq̃ ip̃is ĩimicis notissimũ
fiat nulla nos cupiditate penitus ĩ eaq̃ af
tibus vebȝ sordidau. Qđ vinet fiat si dñs
donabit ut fiat: esse nũc intelligo qđ cogi
mr̃ faciam⁹. ne vñ verbis mediana in ip̃
tamlibȝ morã tpis differam⁹. Deus testis
est ista oĩm verũ eaq̃ locutaci. pauitatẽ
quaq̃ credim⁹ amare dñatũ. pter ser
uitutẽ quã debeo cãritati fr̃m et timori
dei toleare me nõ amare: ita ut ea si sal
uo offino possim carere desiderẽ. Nec aliud
me de fr̃e meo alypio sentiẽ: ip̃e deus test
is ẽ. Tñ et de illo aliq̃ scribendo ppls et qđ
ẽ grauiꝰ ypponẽsibȝ in cãtas est illiꝰ pa
pitatis ĩimicas. et de nob vos sã dei et ple
ni vsceribȝ mĩe talia credendo. noĩe eius
dẽ ppli q̃ ad laudã tyrannicemodi cupiditat
oĩno nõ ptinet nos tangẽ amȝ ãmonẽ vo
luntas. nagȝ ad nos contegẽdos. negȝ enĩ o
dio qđ absit a vobis. Vñ nõ vasa ꝑ grãs
agẽ debeo q̃ nec venundius nec liberius
agẽ potuistis. ut ego non ẽssi cõtinuo se ob
scurus qđ sentiebatis. sed ex obliquo intelli
gendũ relinq̃etis. Nec molestũ fuit vob.
ut vos velut grauatos arbitremĩ. qa iu
randũ putaui. Neq̃ enĩ grauabar apls:
aut eos parũ diligebat quibȝ dicebat. Nõ
ĩ sermone adulationis fuim⁹ apud vos: ne
q̃ ĩ occasione cupiditatis ds testis ẽ. Nec e
q̃pe apte ip̃os testes adhibuiꝰ: per ẽt oc
cidere quẽ nisi deũ. Si ergo ille mẽdo est ve
rus. ne hũana ignorãna tale aliq̃ de illo
sentiẽt aut labor in promptu oĩbȝ erat q̃
nisi summa nãtate a ppls q̃bus grauã
xp̃i dispẽsabat ĩ vsus suos aliq̃ non su
mebat. retera vo suo victui necessaria suis
manibȝ tribuebat: q̃motomagis nob labo
randũ est ut credat. q̃ et merito sanctus a
bstine ab longe ĩpares sum⁹ nec aliq̃ ad
sustẽtanda hui⁹ vite opatu nr̃is manibȝ
possum⁹ et si possem⁹ tãtus occupationibȝ
q̃s tũc illos nõ credo fuisse ꝑfectos neq̃
q̃m sinemur. Nõ ergo ultius in hac mi
sa ppls xp̃iano q̃ est ecclia dei obiciat̃ pe
nũe turpissim⁹ appetit⁹. Tolerabiliꝰ enĩ
nobis obiciũt in quos tyr⁹ malũ q̃uꝰ fal
sa tñ verisimilis suspitio cadẽ potuit: q̃ il
los quos ab hoc appetitu et suspitione
stare alienos. Denegare aũt iniquitatẽ
q̃libet fide ꝑditus mẽtes q̃motomagis si
de xp̃iana nõ dico aliq̃d strictiꝰ confir
mãe. sed ĩmo nõ dubitãe fas nõ est. De q̃
re q̃d sentiã: satis ut arbitror in episto
la mea quã ad fr̃em meũ scripsi planis
sime aperui. Scripsit michi sanctus tua si
ego ã ypponẽses hoc ẽssent: ut iniuriã
do violenter erroꝛo satisfiat. Tu enĩ ipsa q̃d
censes? placet ne tibi: ut eaq̃ certa mor
te ĩminente q̃d tũc inaniter meditabat no
mẽ dñi dei sui ĩ fallaã xp̃ianã assumat
deũ suũ falsitate testẽ xp̃ianã adhibeat. Q̃
p̃fecto si pter iurationẽ ad falsũ testimoni
ũ morte ĩminẽte cogẽtur. magnãe vitã
suã magis timẽe debuit q̃ finire. Hostiles
ĩter se anes et armate terre aptissima mor
tis ĩtentioẽ confligũt: et tñ alii iniuste iurãt
laudam⁹ fidẽ seruãtes. fallẽtes aũt mera
vo detestam⁹. Ut aũt iuraret⁹: qđ utiq̃ ab
altercatus nisi omdi vel crpn timuerit? Ac
p̃ hoc vel mortis vel captiuitatis metu et
rore iuuenoꝛ nisi pateꝛ. nisi fides q̃ ibi da
ta ẽ custodiat̃ sacrilegu pium crimẽ de
tinenti. eaq̃ tales hoies q̃ magis meritũ
peieratẽ q̃ hoiem omẽ: et nos utrũ ipleẽ
da sit erroꝛ iuuenoꝛ seruoꝛũ dei. munẽ sa
natus ꝑminentiũ mõthoꝛũ ad ꝑfectionẽ
mãdatoꝛũ xp̃i verũ eaq̃ suaꝛũ distribua
one aurentiũ q̃si disceptatiuũ ponum⁹ q̃s
tionẽ? Nã quid cerdy⁹ deportatoꝛis aut re
legatoꝛis nõie ꝑmissa illa ꝑnas pregra
ẽ obsecro te? Puto q̃ ꝑsbiteriũ non ẽ crediũ.
Hoc ergo nũ eligẽt q̃ illud creditũ. Absit a
nobis: ut sic sanus dei et nobis carissim⁹ of
fendat̃. Absit inq̃ ut dicatur maluisse cri
mĩ q̃ presbiteriũ: aut maluisse ꝑiurii q̃ cre
diũ. Nec dicerẽ si vẽ a nobis ã a ppls iu
rando ei fuisset erroꝛ ꝑmittende ꝑnae:
nũc vo non erroꝛ ẽ dñi negaret. ꝛ dñi
offerret̃ acceptũ. Et hoc ea spe fiant supra
dixim⁹: q̃a p illã ꝑnam creditũ est eiq̃
eaq̃ ad decretaliũ sinistra pendiũ posse de
rantibȝ ofentire. postremo q̃d libet de no
bis vel de ypponensibȝ sentiat: lõge alia
ẽ eoꝝ causa q̃ negetiũ iuraẽ. q̃ eoꝝ qui
nõ dubitãt negetiũ sed suaseriũt peieraẽ. Ipẽ
eaq̃ de q̃ agitiõ sideraẽ non ẽnuat. utriũ
sit pes sub quolibȝ timore iusiurandũ: an
remoto timore ip̃o ꝑiuriũ. Deo gras q̃ nõ
aliq̃ ypponẽses ꝓmissiũ aria se ipleri sen
tiũt: q̃ ut assit voluntate habitãdi. et eatq̃
q̃ nõe fuit ei dispositõe redditi. Nã si vi
ba iurantiũ attendẽtes et exigẽtes: nullo
mõ seruus dei cerẽdẽ q̃ ullo mõ debuit pe
ieraẽ. Sed quia crimẽ eoꝝ eet nõ dico

talē virū ꝑ quēlibꝫ hoīem sic tenē. nec ipē
aliā exptationē se habuisse, pbauerūt. q̄
audiētes q̄ rediture? abscessura gratulata sūt:
nec aliud illis verge iudāno debet q̄ id qđ ꝑ
ab illa exptauerūt. Qđ est aūt qđ dnat e
ī iuratione ore suo exꝑssa exceptionē fe
asse nūtiatas: ās̄i nō ore suo cuiusꝫ hō iur
sit auferat? Certe ad ꝓpm q̄n ipse loquutus ē
nūc eā interponēt. Qđ si fecisset nō utiqꝫ
iūdicet deo gras: sed ad illā reducet recla
matonē que sūa fuerat q̄n sic a diatono
testatū est. Et nūq̄ ad rē ꝑtinet siue iter
siue nō sit? Nichil ab illo aliud expectatū
ē: q̄ id qđ supadyrum? Exptationē aūtē
eoꝝ quibꝫ iurat: quisq̄s accepit nō potest
ē non ꝑiurus. Hoc ergo qđ ꝓmissū est. et
ifirmoꝝ verba sanent: ne tāto exēplo quibꝫ
hoc placuit ad imitandū ꝑiurū cōfiacn
tī. quibꝫ aūt displicet iustissime ducāt nilī
firm credendū esse nō solū ꝓmittentū aliq̄
sed eā iurata. Hinc enī potius cauende
sūt linghe ūimitoꝝ: de quibꝫ q̄ facilius ad
terficiendos ifirmos maior utat ille ūimi
cus. Sz absit ut de talu aīa speremꝰ aliud
q̄ qđ dei timoꝝ ispicat: et tāta q̄ in illa est
excellēcia sanctas hoīat. Ego aūt quē dnā
eā, phibe debuisse. fuisse nō potuī sic sa
pe ut tāto vel tumultu vel offensiōe ma
gis eāta vellē eā liam aui servio: q̄ id qđ
a talu viro nobis offerebat̄ utpe. Epla
augustini ad alipiū.

Domno bīatissimo et venabiliter
cultissimo ac desiderātissimo frī
ac coepō alypio et q̄ recū sunt
frībꝫ: augustin⁹ et q̄ mecū sūt frēs ī dño
salutē. Tristicia tranesis eāe cor meū
oquiescē nō ꝑmittat: donec eos audiā re
cū in ꝑstinū aīm restitutos. Qđ uto franē
dū est. Si enī de hoīe bono tm sategit aplꝰ
dicēs. ne maiore tristicia absorbeat̄ qui e
iusmodi ē ubi eā aut ut nō possideam a
sathana. nō enī ignoramꝰ mētes eius: q̄n
tomagis nos oportet vigilāter agē ne hoc
in toto gregē plangam⁹? et magis in eis
q̄ nūc catholice pax attesterūt. et q̄s illo
modo velinqze possit? Sed q̄a tps nō sinit
angustia ut simꝰ in nobis diligēter delibe
rata luceat eloquēcie sūam: qđ michi ꝑ di
gressū nūm diu cogitāti placuit ampliat
tristicias tua. et si tibi quoq̄ placet iā libē q̄s
ad eos vōi noīe scripsi sine dilatione mittā
tut. Questu ut dimidiū habeāt: et alterū e
dimidiū a me eis undecūq̄ ꝓcuret. Ego
aūt puto qđ si totū eis auferret: ēet q̄ de
rem nō de penūa nos sed de iustitia tan
tope laborasse. Cū vō dimidiū eis rede
et eo mō nī eis pacē q̄nq̄ ꝓponim⁹: sanus
apparebit nīram aut̄ nichil aliud q̄ pe
cūniā fuisse. Et vides q̄ ꝓmices consequ
tur. Et illis cū vidēbim⁹ alienā rē dimi
diā tulisse: et illi nobis vidēbunt̄ inhones
te et iniq̄ se passos fuisse ut adimuatētur
de dimidio qđ totū ꝓpm fiiat. Hā qđ e
diversū cauendū est: ne dū rem dubiā eme
dari volum⁹ maiora vulnera famam? Cā
tūdem valebit si eis dimidiū concedatur.
Nec ipm q̄pe dimidiū illi quorū succ
sioni volum⁹ ut hoc exēplo secū agat̄ re
cū suarū vendatonē ꝑ moras illas exau
satoras dilatum sūt. Deīn mitū si de re
dubia ē totus plebs tā grīs de scandalū:
cū eꝓs suos qs pro magno habēt. sordi
da aucupia maculatos putāt. dū malig
na sp̄es nō vitat. Hā cū quisq̄s ad mōs
terū ducerat̄ si veraū vorde ducerat̄ illo
nō cogitat̄ magīe āmonit⁹ q̄nū malū
sit. Sz aūt frillat̄ ē et sua q̄rit nō q̄ ihu
xp̄ī: nō habet utiqꝫ caritatē. Et qđ ea pro
dest si distribuit oīa sua pauperibꝫ: et tra
dederit corp⁹ suū ut ardeat. Hinc aute
dit q̄a illud sicut iā collocatū sum⁹ dein
ceps vitā potest et agi cū eo q̄ constituti.
si nō potest admitti ad sonetatē frīm aī
q̄ se ōnibꝫ illis ipedimētis exuerat ꝛ ex
ono tendat. cū eius res ē distrēt. Licet
aūt mores ifirmoꝝ et tm ipedimentū
salutis eoꝝ: ꝑ quibꝫ tāq̄pe laboram⁹ ut
cos catholice pacis lucrem⁹ aliū vitū nō
potest. nisi ut aptissime intelligāt nullo
nos mō de penūa satagē ī talibꝫ causis.
Qđ nullo mō intellēctū fiit: nisi illā rē q̄
se ꝑstrēt ē putauerūt eoꝝ vilitꝫ reli
quam? q̄a et si eius nō erat hoc ab ūta
o fure debuerāt. Videt̄ utiqꝫ m̄ hec regu
la ēe in rebꝫ huiusmōi retinēda ut q̄
q̄ de iure suo q̄ talia possident̄ eius fiat q̄
alicubi dcianis ordinat̄. ad eā ptineat ec
clīam in q̄ ordinat̄. Vlq̄ adeo aūt eode
iure ꝑsbr honorati ē illud vī agī ut nō
solū alibi ordinat⁹ sed adhuc ī tagasten
si mōsterio ostitutus. si re sua nō vendita
nec ꝑ manifestā donatonē in quēpiam
trīslata moretur. nō nisi hēdes eius in eā
succedent. sicut frē emilian⁹ in illos tagin
tī solidos fīī peracto successit. Licet q̄ ante

ꝑtanenda sūt. Si aūt ꝑtanta nō fuerīt. e
a iuxta eius seruāe oportet q̄ talibꝫ habē
dus vl nō habēdus scd̄m aiulē sonetatē
sūt ī statuta. ut ab oī non solū re ꝫ eaam
spēae malugna q̄ītū possum⁹ nos abstine
am⁹: et bonā fāmā custodiam⁹ dispensa
cōi nr̄e multū nāām. Cū vō spēae
malugna sit aduītati sūa ꝓuidēaa tua. Ex
cepta illoꝝ tristiaa quā expta sum⁹. nc q̄
forte ipe fallet sicut fieī solet dū in sentē
tā meā ꝓlixioꝝ erro: narraui causam
fr̄ā et collegē nr̄o sāpsuano. nondū duēs
qd̄ michi mō vidēt. sed illud poa⁹ aduun
gēs qd̄ utiq; nūm visū sit aī illos resistē
m⁹? Vehemēter exhorruit et nob⁹ hoc vi
sū esse mūatus ē: nulla re alia ꝓmotus ni
si ipa spēae fēda. nō nīa ꝫ tuiuslibꝫ vita
ac moꝝbꝫ īdignissima. Vnde obsecro ut e
plām quā eis tōi nōie stripsi: sb̄scriptā
nō differeas mittē. Et si forte illuc illud us
tū acutissime ꝓuides. nō cogāmur īsiemi
mō dīcē qd̄ ego nondū intelligo: ut hoc
iuxta eos in hac causa sequet̄ qd̄ dīus a
ut. Multa habeo vobis dīcē: ꝫ nō potestis
illa portāe modo. Talu q̄ppe īfirmitatu p
rens eaā illud de tributo soluēdo ait. ergo
liberi sūt filij. ꝫ et ne scandalizem⁹ eos et
vetā: q̄ petrū misit ut dīoragmas q̄ tūc
exigebant̄ soluet. Vouerat enī aliud ius
quo nichil tale dēbebat: ꝫ eo iure tribu
tū ei ille soluebat? q̄ iure dīxim⁹ hereē
pb̄r honoratu sutessiuū fuisse: si ante
q̄ rem suā vel donāet vel vendēt mozē
tuit. Q̄mq̄ in ipo eaāe iure paul⁹ put ī
firmis et debitū stipendiū nō exigit: ter
tus ofaēaa q̄ tūssime exigēt si nichil a
liud q̄ suspiaonē dēuitās bonū odōrem
xp̄i turbantē. et ab illa malugna spēae
sese abstinēs in eis regionibꝫ ubi hoc no
uerat oportē. et forte anteq̄ tristiaam
hoīm fuiss exptus. Vs nos tardioēs: vl ex
pti torpīam? qd̄ pteuitē debuim? Postre
mo qa oīa timeo. et neīni in digressu nro
q̄ ꝓponens q̄ me frēs tagastenses tene
ant debitorē. in dimidio illius p̄ij. si hoc
iustū esse iuḍo ꝓpinas. ea dūtaxat ordi
one nō abnuo ut tū habueō teddā. id ē
tū alīq̄ tantū obtenuīt ypponiēsi mōste
no ubi hoc sine ārustia fieri possit: ut
tāta ibi sūma dēbita nō min⁹ q̄ equa
lis pro nuō cohabitantiū pb̄ ad nr̄os p
ueniat. Epla augustini ad senē alipi
ū de cōuersione dyosoꝝ.

Pater paul⁹ hic est īcolumis.
apportat negotiorū suoꝝ se
cūdas turas: ꝓstabit dīus ut
eaā ipsa vlūa sint. Multū vos
salutat et nr̄at grudia de grauiniano. q̄
ab illa sua causa mūa dei lubanus. nō so
lū xp̄ianus ꝫ eaā fidelis fuit valde bon⁹
p pascha prime baptizat⁹. in ordē atq̄ī
ore habēs grām quā pcepit. Q̄ītū eī de
fidē q̄ītū exprimā⁹? Si nosti q̄ītū eī de
ligā. Arcbyat⁹ eaā dpositoꝝ fidelis ē xp̄ia
n⁹; simil grām ostendit? Audi eaā q̄ admo
dū. Nec⁹ enī cerunula illa vl lingua nuti
alīq̄ prodigio dmandētur. Filia eius ingr̄
bnita adq̄escebat egrotabat: et usq; ad
totā despationē salutis ꝓlis eodē ipō pa
tre renūtiante ꝓuenit. Quātū ergo est ostati
mi michi hoc est ān fr̄is paulī reditū. tomes
pegrin⁹ vir laudabilis et bn̄ xp̄ianus q̄
mī eius eodē tpe baptizatus ē indicauit. di
cit ergo ille senex tunc dīusus ad īploraā
dā casta mūam. voto se obligasse xp̄iano
forte si illā salua vidēt. Factū est. At ille
qd̄ vouerat dissimulabat exsoluē. Sz adhuc
man⁹ extensa. Nā repētina ceritate suffi
ditur: statimq; venit ī mentē vn̄ illud ēet.
Exclamauit confitens: atq; tūm vouit se re
pto luce ipletuꝝ esse qd̄ vouerat. Recep⁹
ipleuit. Et adhuc man⁹ extensa. Simbolū
nō tenuerat. aut fortasse tenē verecundat⁹:
et se nō potuisse erubuerat. Deus vidēt.
Iam tū post fessa oīa deceptoris siue soluti
in palusim mlas ac pene ōnibꝫ mēbris et
eaā lingua. Tunc sōpno āmonit⁹ confitens
p scripturā ob hoc sibi dīm ēe. audisse q̄
simbolū nō reddidīt. post illā confessionem
reddūtur officia mēbroꝝ oīm. nisi lingue
solius. se tū didicisse simbolū ideoq; mēoꝝ
ter iā tenē. nichilomin⁹ in eadē ceptatiōe
lūs fatus ē. sicq; oīs est ab eo delet⁹ nugā
tus. q̄ ut sas multū dīolozabat natura
lē q̄ndā benignitatē. eiusq; insultātē xp̄i
anis fauebat valde sacrilegū. Qd dictum
dīno nisi ꝓnū cunam⁹ et supexaltem⁹ eū
in sēla. Epla augustini ad nebridiū.

Ebridio: augustin⁹. Utrū ne
sao quo uti ita dicā blādiloq̄o
tuo sūm putē. an vē ita se res
habeat inter nū apud me ē. Nā
repēte amodū ner sanus deliberatū est q̄te
n⁹ debeat ꝓmitti fidei. Expectans qd̄ istud sit.
Qd censes? Me psuasisti michi nō qui
dē btūm me ēe. nā id solius sapientis pre

ñ eſt. ſed ↄte quaſi bñ ut diam⁹ hoīem
q̄ſi hoīem in ꝓpone hoīs illius q̄ pla
to nouerat. aut q̄ſi rotūda et q̄ſi quadra
ca q̄ videm⁹ ñ longe ab eis abſint. que
pauoꝝ ñ im⁹ videt. Ego enī lr̄as tuas
ad lucrenā iam tenat⁹. ꝓpme eāt; ubi
no ſ nō ita eā dñmino. q̄ppe diu meū
in lr̄o ſitus cogitaui amꝰ has loq̄las ha
bui augustin⁹ ipſe ñ augustīo. Nōne
verū eſt q nebridio placet bīos nos ēe.
Nō unq̄. Nā ſtultos adhuc ēe ner ipe au
det negare. Qđ ſi eā ſtultas bīa vita ſ
ſecura ſit. q ipſa ſtultitia. Vñ ergo illi viſū
ēſt. An lās illius libellus eā ſapientē me au
ſores arede⁹. Nō uſq̄ adeo ē temeraria letitia
feſtāes ꝑſertim hoīs aui q̄nā ponderis nō
ſit dānatio ſit bñ nouim⁹. Illud ig̃ eſt. ſi ꝓpſit
qđ nobis putauit dulciſſimū fore. q̄a et
illi dulce ſtīm eſt q̄q̄ poſſum⁹. i illius lr̄is
et ſēpſit gaudēs: ner ait q̄ cōmitten
dū gaudēti calamo ēet. Qđ ſi ſoliloq̄a le
geret. multo crūdania⁹ ner tñ repe
teret plus aliq̄ q me appellaret q̄m bīm.
Cito ergo ſūmū nomē effudit ner ſibi a
liq̄ reſeruauit. qđ de me lector aſſeuet. Vñ
de letitia q̄ ſanat. Sz ubi ē iſta bīa vita.
Ubi ubi nā. Oſi ipſa ēet repellēt athamos
epnaui. Oſi ipa ēet ſaret nichil dolorū ēe
ꝑter mūdū. Oſi ipa ēet noſſet extrema ſ
ſpere tardi⁹ cotari q̄ mediū. et alia ſilia
q̄ ſiliter nouim⁹. Aut vo quo vel q̄liſlīq̄
bīus ſū. q nefao aut tātus mūdus ſit. ū
tones figuratū ꝑ q̄s eſt nichil phibeāt
ēe q̄nto q̄s voluerit āpliorē. Aut nō mi
nuetur ꝑmo nō cogerem⁹ cōfiteri corpa ita
ī infinitū ſecari. ut a certa velut baſi in
q̄ntate certā certe corpuſculoꝝ numer⁹
ſurget. Quāe ū corp⁹ nllin ēe minimū
ſinit. quo pacto ſinam⁹ āpliſſimū quo ā
plius ēe nō poſſet. niſi forte illud qđ aliq̄n
alipro dyn. etultiſſīe habet magnā vī. ut
q̄m nūs ille ītelligibilis infinite creſcat. nō
tñ infinite minuit⁹? Nā nō lucet eū vltra
monadē reſoluē. extra ſenſibilis. Nā quid ē
aliud ſenſibilis nūs. niſi corporū vel corpo
rū q̄ntitas. Minui q̄dem infinite ſ infini
te creſcē neḡat. Et rē forte fſſe mento phi
loſophi in rebs ītelligibilibs duuias ponīt
ī ſenſibilibs egeſtate. Quid enī erūpnoſi⁹
q̄ minꝰ atq̄ minꝰ ſ poſſe fieri⁹? Qđ enī di
cas q̄ creſcē q̄ntū vis⁹ ire quo velis. re
dire ū velis. quo uſq̄ velis. et hoc mul

tū amare qđ minui nō poteſt⁹. Quiſq̄s nā
q̄ ītelligit iſtos nūos. nichil⁹ ſit amat ut mo
nadē. Ner mirū ū ꝑ eū ſit ut tecū amē
ſ. Sed tñ tuc tant⁹ eſt mūdus. poterat ei
ēe vel maior vel breuior neſcio. Tale eſt
ei et aut hoc loco ponus q̄ illo. Ner ī ea re
debet ēe queſtio. ubi q̄q̄ eſſet q̄ſtio ēet. V
nū illud multū mouebat q̄ infinita corpa
ſecarētur. Cui forſitaſſe cōſū eſt de vi ora
na ītelligibilis nūi. Sz experta videam⁹
hoc neſcio qđ qđ ſuggerūt menta. Certe
ſenſibilis mūdus neſcio au⁹ intelligibilis
ymago ēe dicā. Aurū eſt ātiq̄ in ymagi
nibs vidēm⁹ q̄ ſpecula referunt. Nā q̄m
uis ingēna ſpecula ſint. nō reddūt maio
res q̄ ſunt corpa eā breuiſſīa obiecta.
In ꝓnis eā ſpeculis ſicut ī pupillis ocu
lor. et ſi magna facies ſeſe opponat. bre
uiſſima ymago ꝑ mō ſpeculi formatur. Er
go et ymagines corpm minui lucet ſi ſpe
cula minuant: augeri ſi augeant non li
cet. Hic ꝓfecto aliq̄ latet. ſ nūc dormiēdū
ē. Neq̄ enī nebridio bīus q̄rendo videor.
ſ forſitaſſe aliq̄ ūeniendo. Id ātē aliq̄ qđ
eſt. An illa cōmatio aui q̄ vnice mee blā
diri ſoleo. et ea me nimis oblectāe. Vñ
ſtam⁹? Er aīo et corpe. Qđ horū meli⁹?
Vbi lucet anim⁹? Qđ laudat⁹ in corpore?
Nichil aliud video q̄ pulchritudinē. Qđ eſt
corpis pulchrū? Congruēna partiū ad
q̄dam ſuauitate colorīs. Ner forma ubi
vā melior an ubi falſa? Qđ dubitet ubi
vā eſt ēe melioꝛē. Ubi ergo vā eſt. In aī
mo ſaltem. Animꝰ ig̃ magis amandꝰ ē
q̄ corpus. Sz in q̄ parte aī eſt iſta ver
tas. In mēte atq̄ ītelligēna. Qđ adh⁹
aduſatur⁹. Sēſus reſiſtendū ergo ſen
ſibs totis aī viribs⁹. Inquet. Qđ ſi ſenſibi
lia nimiū delectāt⁹. fiat ut nō delectet.
Vñ fit⁹? Cōſuetudīe hūs aurēdi appeten
di q̄s meliora. Qđ ſi morū animꝰ. Ergo
morū veritas. Aut nō eſt ītelligēna ve
ritas. q̄ intelligēna nō eſt in aīo. q̄ mo
ri poteſt aliq̄ in q̄ aliud īmortale eſt.
Nichil aūt horū fieri poſſe ſolido qđ nīa
lā continēt. ſatis q̄ ꝓbatū eſt. Sz neſci
o q̄ conſuetudīe malorū terruerā⁹ atq̄ tu
bam⁹? Poſtremo ēa ſi morū animꝰ q̄
nullomō poſſe fieri video. non tñ ēe bea
tā in letitia ſenſibilīū horū. ſatis ex
plorātū eſt. Hīs rebs forſitaſſe atq̄ talibs
nebridio meo ſi nō bīus. q̄ certe q̄ſi bīus
videor. Videar et michi. Qđ iñ ꝓdo⁹. Aut tur

quam bone opinioni? Her mihi dixi. t
Deū orauī ut soleba amꝫ dñmuū. Her
placuit sarbe tibi. Delectat enī me q̄ gra
as agis si nichil te q̄d in buccā venerit
celē. et gaudeo qa sit tibi placeo. Apud q̄
ighi libenius ieptiam q̄ tui displicē nō
possū. At si in pīcate fortune ē ut hōiez
amet homo. vide q̄ bīus sū qui de fortu
itis tā multū gaudeo. et talia bona fa
tor desidero michi vberiā adueniē. Fortu
ne āt bona deissimi sapiētes q̄s solos
sapiētes fas ē vocari. nec timeri volue
runt nec rapi. An rapiri tu videris? Et vel
le amari. Hā volo me dilectionis huiꝰ
gnarū fieri. Cū enī adiūgo ōba silla
ciorꝫ fio. Hā ita ē. rapio ut fugio ut sa
pio ut cano ut rapio. Sz utrū fugiri an
fugi. utrū sapiri an sapi sit modꝰ ifinī
tus ignoro. Possem attendē nāq̄ et rapi
ri vererer ne me rapet. et ꝓ ludibrio i
caret quo vellet. q̄ tactū et raptū aliud
fugitū rapitū sapitū esse cōmuniet. Ut
ite tua utrū penultia lōga et īflexa.
an grauī breuiꝫ ꝓnūanda sint. silli
nesmo. Puocauerī te ad eplam longiorē
peto ut paulo diucius te legā. Hā non
queo tīn dicē q̄titū voluptas ē legē te

Epla nebridy ad sc̄m augustinū

In q̄ dicit augustinū deū amare et illu

Augustīo: nebridius. Servue.
Itane ē mi augustīe. Fortu
tudinē ac tolerātiā negotiꝫ
tuiū prestas? Nerdū tibi red
dita illa exoptata tessatio? Queso q̄ te tīn
bonū hoīes interpellāt? Credo q̄ nesciū
q̄d ames q̄d inquisitas. Nullꝰ ne tibi ē ali
quē qui eis amores referas tuos nec to
manian? nec lucinian? Age certe audi
ant. ego dilabo. ego testabor te deū ama
re. illi servue. atq̄ inhere cupe. Velle ego
te ī tuis meū vocare. ibiq̄ adhesisse. Nō
enī timebo me seductorē tui dia a quibꝰ
tuis. q̄s nimiū amas. et a quibꝰ nimiū
amaris. Epla nebridij ad augustinū.
In q̄ petit sue differētiā inter fātasiā et

Nebridi?. augustīo. Memoriam.
plas tuas placet ita ser
uare ut oculos meos. Sūt enī
magne nō q̄ntitate ꝑ rebus et
magnarū rerū magnas ꝓtinet ꝓbabiles
Ille michi ep̄m. ille platonē. ille plotinū
sonabāt. Erāt q̄ michi et ad audiendū
ꝓpter eloquētiā dulces. et ad legendū ꝓpter
breuitatē finales. et ad intelligendū ꝓpter sa
pientiā salubres. Curabis ergo q̄d tue me
tui sīn bonūq̄ vsū fuit me dicē. Hys ali
quis rudibus tū de fantasia et memoria sō
lius alicuius disputauis. Michi enī ita vide
tur q̄ quis nō dis fantasia tū memoria ē
sit. dis tīn memoria sine fantasia ee nō pos
sit. Sz dias. Quid tū recordaris nos intellexis
se aut cogitasse aliquid? Contra her ego tīn
o. et duo ꝓpterea hoc euenisse q̄a tū intellexi
sti vel cogitauisti corporeū aut tale ali
quid. genuisti q̄d ad fantasiā ptinet. Hā a
verba intellectū cogitationibꝫ q̄ nris adiūn
xisti. q̄ verba sine tpe nō fiūt et ad sensū t
fantasiā ptinēt. aut tale aliq̄ nr intellis
gitano ve possa ē. q̄d in aīo fantastico
memoriam facē potuisset. Her q̄ intōsticā
te ac ꝑturbate ut soleo dixi. tu explorabis
et falso reiecto veritatē in lras conferes t
audi aliud. Cur q̄so te nō a se pora q̄ñ a
sensu fantasiā habe oēs ymagies diam?
Potest enī quēadmodū nr animꝰ intel
lectualis ad intelligibilia sua videda a sen
su admouet. potius q̄ aliq̄d amplius ita t
fantasticꝰ animꝰ ad ymagies suas otem
plādas a sensu admouet pora q̄ aliq̄d
assumē. Hā forte in stinctu ut ea q̄ sen
sus nō videt ille tū aspicē possit q̄d signū
ē in se. et a se habe oēs ymagies. De hac
re quoq̄ q̄d sentias vidēbis

Epla augustini ad nebridiū declarātē tū gnia fanta

siarū vel ymaginū.

Augustinꝰ: nebridio. Phemio su
pfedā et inupiā q̄d me iā
or vis dicē peserū nō ano desi
tue? Memoria tibi videt nulla ee posse
sine ymaginibꝫ vel ymagiatꝫ visis. que
fantasiarū nōie appellare voluisti. ego a
liud existio. Primū ergo videndū ē. non
nos ꝓ reū ꝓtereuntiū meminisse ꝑ ple
raq̄ manentiū. Qua re cū sibi memoria ꝓ
cti tpis vēdicet tenacitatē ostat eā tīn p
tim eoꝝ esse q̄ nos deseruit. ptim eoꝝ q̄
deseruitur a nobis. Hā cū recordor prem me
i. id utiq̄ recordor q̄ me deseruit. et nūc
non ē. Cū aūt carthagine. id q̄d est. et q̄d
ipe deseruī. In utroq̄ tīn horū generū ꝓte
rū tps memoria tenet. Hā et illū hoīem
et ista vbe ex eo q̄ vidi. nō ex eo q̄ video
memī. Nec tu fortasse q̄s questi ista ꝓpo
ti cū animaduertas utrū liber hoīū nō pos
se in memoriam veniā nisi viso illo ymā
giario. At m̄ satis est sic interī ondisse

posse dia eaꝝ cuꝫ terꝝ que nondꝝ intercunt
meoriam. vñ qđ me adiuuet facio ꝫtentus am
plius. ¶ Nonnulli aliꝫ mutant. adiusq; socratꝫ
illud nobilissimꝫ inuentꝫ. quo asserit nō no
bis ea q̄ discim⁹ velut noua inseri. ꝙ in meo
tentatꝫ esse terꝝ. ¶ Her aũt q̄ intelligendo
discim⁹ platone ipō autore manere ſp̄ ner
posse ꝫtingere. ac ꝙ hoc nō esse ꝑtenta. q̄ non
attendunt illā visionē esse ꝑtentā. qa her alt
qñ mēte vidim⁹. a q̄bus qa defluxim⁹ et alt
ter ea vidē repetim⁹ ea nos remittendo reuise
re. id ē ꝙ meoriam. Quinobrē si ut alia omit
tā ipsa etnitas ſp̄ manet. nec aliq̄ ymagi
nata figmēta conspicit. quibꝫ in mentē q̄
si vehiculis veniat. nec tñ venire posset ni
si eius meminissem⁹. potest ee quacūdā rez
sine ulla ymaginatione meoria. ¶ ā vero qđ
tibi videt. aīa eaꝫ non v̄ sa sensibꝫ corpis
corpalia posse ymaginari. falsꝫ esse iudicat
isto mō. Si aīa ꝑsus q̄ corpe vtat corpa se
tenda eadē corpa ymaginari potest. ꝛ me
lius q̄ nemo sanꝫ ambigit affecta eat. aīa
q̄ his fallaubꝫ sensibꝫ ipleatur. melꝫ aſ
finitur aīe dormientiū q̄ vigilantiū. me
lius frenetiorū q̄ tali peste carentiū. ¶ his at
affinitꝫ ymaginibꝫ q̄bus aīa istos sensꝰ va
nissimos nūmos affluebant. et aut veros
erat sol quē vident omnes. q̄ ille quē sanꝰ at
q̄ vigilates. aut erat verus falsa melioꝛa. Q̄
si absurda sūt simul sūt. nihil ē aliud illa
ymaginario mi nebridi q̄ plaga ifluxa p sen
sus. q̄bus nō ut tu scribis memoratio que
dā fit ut talia formentꝫ in aīa. sed ipa hui⁹
falsitatis illatio sine ut expressius dicā ipres
sio. Qđ sane te mouet q̄ fiat ut eas fantes
formas q̄ cogitem⁹ q̄s nūq̄ vidim⁹ aliqte
mouet. ¶ ymo fatā qđ ulq̄ solutꝫ modꝫ hāc
explam poꝛrigat. ꝙ nō apud te. aut nulla ē pa
gina gratior. q̄ que loquatioꝛē me appo
tet tibi. Ges has ymagines q̄s fantasias tuꝫ
mihis vocas. in tua genā memoriſſime ac te
nacissime distribui video. Quoꝝ est vnꝫ sen
sus rebꝫ ipressꝫ. alterꝝ putans. terꝝ ratio.
primꝫ gnꝰ exēpla sūt. sꝫ nichil tuā fatē
vel cartagine vel famulatē quondā nūm
mum. et si qđ aliud manentiū vl̄ mor
tuorꝝ terꝝ q̄s tñ vidi atq̄ sensi i se animꝰ
formet. ¶ Altera gnꝰ sbmanꝫ illa q̄ putam⁹
ita se habuisse vel ita se habē. vel ꝛ dissen
do. ꝛ gesta q̄dam ipi fingim⁹ neq̄q̄m ipedien
tia veritatē. vel q̄lia figuram⁹ ꝛ legim⁹ hꝰ
toria et ꝛ fabulosa vel audim⁹ vel ꝛponim⁹

vel suspicam⁹. Ego enꝝ mihi ut libet atq̄ vtor
ut aīo enec fatē fingo. ego medē ꝛ sius an
gulꝫ alijs vitijs vigo ego ꝛmetus et alt
ter⁹ pmenonus. ¶ In hoc genie sūt eaꝫ illa q̄
siue sapientes aliq̄ veritatibꝫ suoluētes figis.
siue stulti vanarꝝ suspitionꝝ ꝛditores pro
vo attulerūt. ut et tartareus flegeton. ꝛ q̄n
q̄ antra gētis tenebrarꝝ. et stulus septētrio
nalis ꝛnnens celꝝ. et alia poetarꝝ atq̄ hꝫ
modi mille portēta. dicim⁹ ea tñ inter dispu
tandū puta tres ee simꝫitudines mūdas q̄lis
hic vn⁹ est. et puta q̄dratā tram figuꝛa cō
tinens et silia. ¶ Her enꝝ oīa ut se cogitationꝫ
tempestas habuit. fingim⁹ et putam⁹. ¶ dā de
rebꝫ q̄ ad terꝝ gen⁹ attinet ymaginū nu
meros mirē atq̄ dimēsionibꝫ agit. Qđ pꝫ
est in terꝝ natura. cū tot⁹ mūdi figura in
uenit. et hāc inuentionē in aīo cogitatus p
mago sequit. ptim in disciplinis tpꝝ in figu
ris geometricis et rithmicis. musicis. et ifi
nita varietate nūoꝝ. Que q̄ quis vēa sinat
ego autumo ꝛprehēdant. cognitꝫ tñ falsas
ymaginatiões q̄bꝫ ipa ratio vix resistit. tñ
et si nec ipsā differendi disciplinā arceto
hoc malo fatē ē. cū in diuisionibꝫ et ꝛdi
sionibꝫ quosdā q̄si calculos ymaginamur.
¶ In hac tota ymaginū silua credi tibi non
videri primū illud gen⁹ ad aīam p̄ sꝫ sen
sibꝫ inhēat ptinē. ¶ Neq̄ hic diuaꝝ disputā
dū. De duobꝫ reliq̄s iure adhuc q̄ri posset.
nisi manifestū esset aīam mi⁹ ee obnoxi
ā falsitatibꝫ nondū passā sensibiliū sensi
ūq̄ vanitatē. ¶ Ut istas ymagines q̄s dubita
uerit istis sensibilib⁹ nlle ee falsiores. ¶ dā
illa q̄ putam⁹ et credim⁹ siue fingim⁹ et
ex oni pte oīno falsa sūt. et ite longe ut ve
rius veiora esse q̄ videm⁹ atq̄ sentim⁹. ¶ dā
ī illo terno gñe q̄libet spatiū corpale aīo
figuauero. q̄q̄ id cōnibꝫ disciplinarū mi
me fallentibꝫ cogitanno pepisse videat. ipis
ursū cōnibꝫ arguentibꝫ falsū esse iudico.
Quo sit ut nullo pacto aīam credā nondū
corpe sētentē. nondū ꝙ sensus vanissimo
mortali et fugna sua verberatā. in tanta
falsitatis ignominiā ruisse. ¶ Vñ ꝛgat eue
nit. ut q̄ non videm⁹ cogitem⁹. Qđ putas
nisi esse vī quādā minuēdi et augēdi aīe
instinctū. quā quotiēq̄ venit nāre est affectꝰ
sensū. Que vis in nullis ꝓpius aīaduerti po
test. ¶ Hac fit. ut vbi gen⁹ corpis q̄si ob oculos
ymago ꝛstruta q̄ videbat aspectibꝫ nota
ē. demendo et addendo q̄dam ad q̄libꝫ oīno
nūq̄ visā ymaginē pduxit. ¶ Hac euenit

ut p̄ assuetudinē volūtāb⁹ sese in talibꝫ aīe
figuīs hūmōdi velut sua sp̄te cogi
tationibꝫ occurāt. Nec tg̃ aīe ymaginā
ce his q̄ illi sens⁹ fuerit de medio ut dēm est
et addendo ea gignē q̄ nullo sensu attīgit
tota. ptes vō earū que in alys aut alys re
bꝫ attigerat. Ita nos puer apud mediterra
neos nat aut nutrit. vt in quo calore aīa
visa iā ymaginata māia poteram⁹ nī sā
por fragoīū et odor aūḡ in ytalia gusta
rem⁹ nullo mō veniret ī mentē. Hinc ē q
a p̄ma etate rem nī de luce coloribꝫ q̄ int
rogant quid rīdeant nō inuenīt. Nō ei
coloratas villas patūtur ymagies q̄ sen
serīt nullas. Nec mirāē quo pacto ea q̄ in
terīū natura figurant et fingi p̄nt. non
p̄mo aīa q̄ omnibꝫ inest p̄sensit. nī ea
nūq̄ certus sensus sensit. nō enā nos tū in
dignādo aut letādo rebꝫ q̄ hūoi nī mo
bꝫ multos in nīo corpe vultus coloresq̄ for
mam⁹ p̄us nra cogitatio q̄ fiāt possim⁹
tales ymagies capt. cōsequūtur ista mul⁹
modis illis et omittendis cogitationu tue
nī in aīa sine ulla corpalīū figura falsita
tū nīl attentanti omnīno. Et quo ītelligas re
li nī tam multos aī motus ee sentias excepto
ōm de q̄bus nē quēis ymaginū q̄ubꝫ alio
motu aīam sortiū corp⁹ q̄ sensibiliū cogita
tōe formarīū. q̄s ea prius q̄ corpe sensibꝫ
utatī nullo mō arbitror patī posse. Quā
obrē pro nra familiaritate. et p ipsi⁹ diu
turnā fide sedulo monuerī atq̄sse m ac ro
gādisse. nllam aī ista iferius ombus copu
les aīaīā. ne ve illā que copulata ē cuīta
te diuelle. Nullomō enī resistit corpis sen
sui q̄ nobis saeratissīa disciplīa est. si p eos
ictus plagis vulneribꝫ blandim̄.

Epla nebridy ad augustinū epc̄

In q̄ petit su
te vī nobis dormiēbꝫ sōpnia demōstrāti.

Augustīo: nebridius. Festinātī
michi ad tē puenire nllm pe
henuī. nllm placet exordium.
Qui sit mi augustīe. vl q̄ est il
le q̄ utunt̄ suppositos pīates q̄s celestes ītel
ligi volo⁹. aī eis placet nobis dormiēbꝫ a
liq̄ sōpnia demōstrare. Qui inq̄ mod⁹ est.
id ē quo id faciūt. q̄ arte. quibꝫ manganis
quibꝫ instrumētis. q̄ medicamētis. Num ne
mīm p cogitatōes suas ipellīt. ut nos enā
ea cogitādo ymaginem⁹. An ipa in suo corpe
vel ī sua fantasia sīa nobis offerīt et ostē
dīt. Si si in suo corpe ea faciūt. sequit ut
et nos alios oculos corpeos in nīs sensus habe
am⁹ aī dormiam⁹. quibꝫ ea videam⁹ q̄ illi in
suo corpe formauerīt. Si vō ad istas res nō
corpe adiuuant̄ suo. q̄ in fantastico suo ista
disponīt. atq̄ in fantastica nra ingrīt
et fit visū. qđ non ē sōpniū. aut q̄so te nō
ego fantastico meo fantastico tuo ea sōpnia
gnāre opello. q̄ multo p̄mo in eo ipe forma
ui⁹. Certe et multo ē fantasia. et qđ volo po
tēs est fingē. aī oīno nllm tibi suaue sōpniū
q̄ ipm corp⁹ nīm video in nobis sōpnia gnā
re. Iā aī semel habuīt p affām quo aīe co
pulat. cogit nos idipm multis modis p fā
tasiā nos silere. Sepe dormiētes aī sitim⁹
bibe sōpniam⁹. et esurientes q̄si comedētes
videm⁹. et multa talia q̄ q̄si cōmento q̄dam
a corpe in aīam fantastice trīsferunt. Nec
p sui obscuritate. p nra q̄ ipenna ne mi
nus si min⁹ elegāter. min⁹ q̄ subtilī expli
cata fuīt. tu no fiāt q̄ntūī potens labōabꝫ.

Augustini ad nebridiū q̄ indicat sup
sup predicta q̄stione magis rīndendū libel
lo vel collatōe q̄ epla

Nebridio: augustin⁹. Q uīq̄ me
i aī cognitor sis. fortasse tū ig
noras q̄ntūī velī p̄mia tua fru
i. Vim tot tā magnīū bīficiū deus q̄q̄ p
stabit. Legi rūssimā epl̄am tuā in q̄ de so
lutudine q̄stus es. et q̄dam desertōe a fami
liaribꝫ tuis aī quibꝫ vita dulcissima ē. Sed
quid aliud hic tibi dicā. nisi qđ te fiāt nō
dubito. Confer te ad aūm tuū. et illū in
deū leua q̄ntūī potes. Ibi enī certa habes
et nos nō p corpeas ymagies quibꝫ nūī
in nra memoria utī nāe ē. sed p illā co
gitationē qua ītelligis nō loco nos ee sit.
Epl̄as tuas aī cōsiderare. q̄b⁹ nō dubiū tibi
q̄enti magna rīndi. vehemēter me illa de
tinuit. q̄ pertinētia quo fiat ut nobis a sup
eris p̄sentibꝫ vel a demonibꝫ et cogitationes
q̄dam īferant et sōpnia. q̄ magna enī res ē
aī tu quoq̄ p tua prudēna p̄spicias nō epla
sed a p̄nis collocatōe. aut aliquo libello rī
dendū esse. Ceptabo tū callēs ingeniū tuū
q̄dam q̄stionis tui⁹ lumīa p̄semīare. ut ce
tera denī ipse cōtegas. aut posse ad tei tā
te p̄batōnē īuestigationē puenīri nīme
desperes. Arbitror ei oēm motū aī aliq̄ fi
ē in corpe. id aūt usq̄ ad nīos cernē sensus
tū hebetes tāq̄ tardos. aī sūt maiores aīmi
motus. velut aī irasam⁹ a tristes a grauā
tes sum⁹. Ex quo luce⁹ conīe aī eā cogita
m⁹ aliq̄ nec⁹ id nobis in nīo corpe appareā
appare tū posse aereis ethereis ve aīantibꝫ

quoꝝ et ſenſus aterrima et ī au⁹ ꝓfanone
nī ne ſenſꝰ q̄dem puñdus ē. Agit ea q̄ utri
ta dicā veſtigia ſiu mot⁹ animꝰ ſigit ī cor
pe pñt et manē et q̄dam q̄ſi habitū ſa
ne. Que latent tñ agitata fuerūt et ſtrecta
ta ſcḋm agitātus et ſtrectātus volūtatē in
ferūt nobis cogitatiões et ſōpnia. Atq; ꝛo
ſit mira ſanitate. Si enī nīoꝝ cor pm ter
renoꝝ et tardiſſimoꝝ ſtatiões agēdis
organis muſicis. ſeu in ſimābulo ceteris q;
hūoi ſpectaclis innūābilibꝫ ad q̄dam in
credibilia puenuſſe manifeſtū ē. nequaq̄
ē abſurdū eos q̄ aereo vel etherео corpe a
liq; in corpib⁹ agūt q̄ naturali ordine pe
netrāt. longe maiori uti ſanitate ad mo
uendū q̄dq; volūt nō ſentientibꝫ nob. et tñ
in aliq; ꝓuenientibꝫ. Deq; enī eā quo ſellis
habūdantia nos ad irā crebriꝰ cogit ſen
tim⁹ et tñ cogit tñ hemꝑa quā diu habūdā
tia ſiā ſit irāſcientibꝫ nobis. Sz hoc tñ ſi nō
vis ſimule nobis ꝓtereūter ampe. ōſa ꝛo co
gitatiõe q̄ntū potes. Nā ſi aīo exiſtat aſſidu
e aliq; diffinultas agēdi atq; ꝛplendi q̄ nu
pit. aſſidue irāſcat. Ira ē aūt q̄ntū me ſert
opinio turbulent⁹ appetit⁹ auſēdi ea q̄ fa
cultatē actionis ꝛpediūt. Itaq; plerūq; nō
hoībus tñ ſ calamo irāſum in ſarbed. eū
q; collidim⁹ atq; frangim⁹ et aleatores teſſe
ras. et putores penullo et nugꝫ iſtrumento
q̄bꝫ ex q̄ difficultate ſe pau arbitrat. Hac
aūt aſſiduitate irāſcēdi fel acēſcē eā me
dia affirmāt. Cremēto aūt fellis rurſꝰ ſa
nale ac ꝓpe nīlis cauſis ceriſcentibꝫ irāſaim
ta q̄ ſuo motu animꝰ ſcat ī corpe, ad eū
rurſꝰ mouendū valebit. Pñt laudāre iſta
tractatu. et nīlis veriꝰ teſtimonijs ad certioꝝ
plenioꝝq; ꝓbata notitiā. Sed huic epłe ad
iūge illā quā tibi nup de ymaginibꝫ et de
mēoria miſi. et eā diligenꝰ ptracta. Nam
minꝰ plene a te intellīa reſcripto tuo m̄ ap
paruit. Huic ergo quā nūc legis. tñ adiūc
ens de illa q̄ ibi dixī ē de natāli q̄dā ſanul
tate tñ minuētus et augētus cogitatiõe q̄li
bet fortaſſe eā forme corpm q̄s nūq; vi
dim⁹ vel cogitando apud nos vel ſōpniando
figurent.

Epła augustī ad nebridium

In q̄ tñdet interrogāta aut ſol nō ide fiāt q̄
ceta ſidera tñ nos ſinguli mīta eade ſanam?

Nebridio: augusti? Recētiſſimus
lūs tuus tñde mālui. nō q; itēp
neri pterēdua q̄ſita tua. minꝰ
ve me delectauerint. ſz q; in tñde
do maiora q; opinaris moliar. Omnꝫ enī

longiorē q; lōgiſſima eſt epła tibi mittē
dā eſſe ꝓſcripſerus. nō tñ habem⁹ tantū
otij q̄ntū exiſtimas. et q̄ntū nos ſz optaſſe
noſti et optam⁹. Ne q̄as aut uta ſit illa ei
ſanali⁹ q̄bus ipediot. q; aut ipediat expoſu
erī. Scribis aut ego et tu tñ ſim⁹ ſingli ea
de mīta fanam⁹? ſol āt nō ide fanat q̄d re
ta ſidera. Cui⁹ rei cauſa tenaret. Nā ſi ea
de nos agim⁹ multa. et ille tñ retis agit;
Si nō ille nec nos. Ambulo et ābulas. mo
uet et mouent. vigilo et vigilas. lucet et
lucēt. diſputo et diſputas. tñuit et tenue
rūt. tā et ſi actus tñ nullo mō eſt his q̄ vide
m⁹ ꝓpandus. Si aūt aīm uta ut equū ē
aīo tonferas. magis ide vel cogitare l' cō
templari vel ſi q̄d aliud ſmodi⁹ dicat. ſi vlli
eis ieſt animꝰ ſydera q; hoīes ꝛſiderandi
ſunt. Cerim ut corpm motibꝫ ut ſi ſoles dili
gēter attēdas. nichil oīo a duobꝫ ide fieri
poteſt. An tu tñ ābulam⁹ ſimꝰ. ſatis ide
nos agē exiſtim⁹? Abſit a prudēna tua. Sep
tēnionu nāq; vnuꝰ nīm q̄ ābulat a
alterū pari motu añedat. a tardi⁹ ingre
diat. nec ē. neutrū tñ ſentiu pt. Sz tu nu
ſallor q̄d intelligam⁹ nō q̄d ſentiam⁹ ex
ſpectas. Ex ſi ab are ī meridiē tendam⁹
duūm nobis atq; ītherentes q̄ntū vale?
ſinuam q; marmoꝝ leni et eq̄li vel ebo
ea. tñ non poteſt ee ambozū ide mot⁹
q; vene pulſus. q; forma. q; ſanes. Hemo
ue nos. et pone dauna ꝓle nichil ege
rit. Cꝛpe his caā ſimillis gemis tam ē
nūtus ut ꝓpe moueant. q̄ntā fiunt ut
ſingli naſcerent. Ac enī hoc inꝑes tōnitā
tū. Q; aūt ſol ab aſtas differt ſenſibꝫ eaā
clarū atq; manifeſtū eſt. Si magnitudi
nē me cogis deſpice. noſta de intuallis q;
mīta diuant. et ad q̄ntū interū ꝓſpiuitas
iſta teuoret. Sz ut credā ita ē ut appet
ſit enī et credo. nec tande et ſenſū fefelle
illa ꝓcerius ne lōgiorus ſeptē pedū q; ſer
lōgiſſimus? Cui te credo nimiū q̄ſiſſe hoī
nē eq̄lem. et tñ mīme ceperiſſes uſq; ī ea
ſoma noſtrā epłam voluiſſe tenere. Q;
re tñ in tres aliq; quoq; tale exiſtat. nichil
de celo puto ee mirandū. Si aūt te mouꝫ
q; ꝓter ſolē nulli⁹ ſydereus lumē implet die
q̄s q̄ſo te hoīnibꝫ tanto⁹ apparuit. q̄ntus q;
ille quē deus ſuſcepit. lōge alio⁹ q; ceteros
ſcos atq; ſapietes? Que ſi tñ alijs hoīnibꝫ
ferās. maiori diſtāna ꝛtinetur q; collatione
ſolis reta ſydera. Quā ſane ſilitudinē dili
gēter intue. ſicut enī poteſt mente q; cerell:

ut q̄dam q̄stionē de hoīe xp̄o a te ꝓposita tñ se
ūtes dissoluerim? Tē queras utrū ſūma il
la vītas et ſūma ſapīa. et forma verū p
quā ſūt ſūt oīa. quē filiū dei vnicū ſancta
ēa ꝓfitent gnāliter hoīs an eā vnī au
q̄ nām rōnem ꝑtineat. Magna q̄stio. Sed
multi videt q̄ ad hoīem ſanandū attinet
hoīs q̄dam tñ. non meū vel tuā rōnem ibi
ee. Q̄r aūt ad orbē tpis vanas hoīm vōes
i illa ſinceritate viue. Vtrū hoc ei obſcu
riſſimū ſit q̄ ſilitudine illuſtrari poſſit
ignoro. niſi forte ad artes illas q̄ inſunt
ūo nīo ꝓfugiendū eſt. Nā in diſciplina
mēſurā vna ē angulū rō. vna quadrati.
Itaq; quoties demōſtrare āgulū volo: nō
niſi vna rō angulū mouerunt. Sī q̄dratū
neq; q̄m ſcirē: niſi q̄tuor ſic angulos
rōnem ſtineret? Ita q̄libz homo vna rōne
q̄ homo ītelligit ſūus eſt. Ut ut ꝑfs fiat. q̄
uis et ipa vna rō. non tñ hoīs rō ſi hoīm.
Sic igit ꝑs thu? vnūſi eſt nebridi? ſicut
ē. et oē vniuerſū ꝓtibus ꝑfit. nō potuit
vnūſi condītor deus rōnem ꝑtis nō habē.
Quāobrē q̄ plūmorū hoīm ibi rō eſt nō
ad ipm hoīem ꝑtinet. q̄p minus ruriſū
modis ad vnū oīa redigant. Sī tu id cō
modius cogitabis. Ihs ocreus ſis interi
peto. q̄p iam creſſeri. Epla. b. auguſti
ad nebridiū de aīe velut ꝓtuo q̄dā cor

Ebridio: auguſtin? Si poſ
tata tibi ſcribe nō libet noua n
luet. Aliquā enī vidēo tibi nō cō
uenire. aliū m̄ non vacare. Nā
er q̄ abu abs te nlla multi oportunitas nllm
onū datū eſt: ea q̄ inter nos q̄rere ſolem?
agitādi atq; vſandi. Sūt q̄dem hiemales
numis loge noctes. nec a me tote dormiūt
ſed ſeſe obtulit magis cogitāda tñ oīū
ē. q̄ diſſicilīmā ſūt oīo nāra. Quid q̄
fanā? Mutus ne apud te an taut? ſim?
Neutrū vis: neutrū volo. Quāe age atq;
atque q̄d de me certe potuit ultimū nor
tus. q̄ diu ceſeābatur quo hec epla ſcripta
ē. Nāe eſt te mīniſſe q̄d crebro ītter nos
ſermone tractatū eſt. nos q̄ tractauit an
helātes atq; eſtuātes de aīe ſaluti velut
ꝓtuo q̄dam corpe. vel q̄ſi corpe q̄d a nō
nullis eā dia vehiculū recordaūr. Q̄m
re certe ſiq̄dem loco moueri. nō eſſe ītelli
gibile clarū eſt. Quod q̄ aūt intelligibile
nō eſt ītelligi nō poteſt. At q̄d intellm fug
ſi ſaltē ſenſū nō refugit. eſtiare in aliquid
verſibiliter te nō uſquequaq; denegat. Q̄d veo
neq; ītelligi neq; ſentiri poteſt. temeritā ni
mis atq; nugatoriā grauit opinionē. Ti
de quo agim? tale ē. ſi tñ eſt. Cur ergo q̄ſo
te nō nobis ad hāc q̄ſtiūcula indiam? ſeq
as. et nos totos ī preceptō deo in ſūmam ſe
nitatē nate ſume vnicus attollim? Hic fo
ſan dicas q̄q̄m corpea ꝓpri neq; nt. mul
ti tñ nos ad corp? ꝓtinentia ītelligibiliter
poſſe ꝓpe. ut ē q̄ nouim? eſſe corp? Q̄s ei
neget. aut q̄s hoc viſimile pon? q̄p verū
ee fateat? Ita tñ ipm corp? viſimile ſit. ee
tñ in natā quodā tale veriſſimū eſt. Et
go corp? ſenſibile. ee aūt corp? intelligibi
le uidet. Nō enī poſſit aliud accipi. Ita v
neſcio q̄d illud de q̄ querim? corp? quo īm
ti aīa ut de loco ad locū tranſeat putē. q̄p
q̄ enā ſi nō ſenſibz nēs tñ q̄buſdā longe
vegetioribz ſenſibile ſit. utrū tñ ſit intelli
gibiliter cognoſa poteſt. Hoc ſi dicas veniat
ī mentē illud q̄d intelligē appellam? ou
obz modis ī nobis fiert. q̄ ipſa p ſe mente
atq; rōne ītrinſec? ut aī intelligim? eſſe
ipm intellm. aut āmonitōe a ſenſibz. ut id
q̄d iam dīm eſt aī intelligim? eſſe corp? In
quibz duobz generibz illud primū p nos
id ē de eo q̄d apud nos ē. deū ꝑſulendo. hoc
aūt ſcīm de eo q̄d a corpe ſenſuq; nūciat.
nullomin? deū ꝑſulendo ītelligim? Quo
ſi vera ſūt nemo de illo corpe utrū ſit ītel
ligē poteſt. niſi au ſenſ? quidq̄ de illo nū
ciet. In quo q̄dānāū nūo ſi vllus ē. nos
q̄m non ee ꝑſpiam? illud enā ꝓferri. pu
to q̄d ſup̄ diuē experā nō ad nos iſtā pu
nere q̄ſtionē. Hec enā atq; enā cogites te
ſū. et q̄d cogitādo genueris ut noueri aures

Aug? ad nebridiū q̄p dulce vnat

tū amori corpeo animi? moue

Ebridio: auguſtin? Nūq; ego
q̄p tuarū inq̄ſitionū me ī co
gitando tenuit eſtuātē. atq;
illud q̄d teretiſſimus tuus līris legi. ubi nos
argnis q̄ ꝑſule neſciam? ut vna nobis
vue liceat. magnū crimē et niſi falſū. eet
puloſiſſimū. Sed tū, ꝓbabilius tō demōſtra
re vide at? hic nos pon? q̄p carthaginu. vel eā
in cure ex ſnā poſſe degē. q̄d tenū agā. nu
nebridi ꝓſus ītertus ſū. mutat ne ad te
aūmodiſſimū vehiculū? Nā baſterna in
nocue te vehi poſſe nē lucian? autor ē. At
matrē cogito. ut q̄ abſentiā ſam nō ferebā
ibeallī multo min? eſſe latucā. Venā ne q̄e
ad vos? At hic ſūt q̄ negq; menū venire q̄
ant. et quos deſere nephas puē. Tu enī

potes et apud nā mentē suauit habitare.
hi vō ut idē possint satagit. Nā ne trebo
et redeā. et nūc terū nūc tū ipse sim? At
hoc nequ sit ex frā viue est. Nō enī breuis
ē via. ꝑ tanta ōino pagende aui negotū
sepe sustupe nō sit ad optatū oīū puenī
re. hinc accedit ifirmitas corpis. q̄ ego q̄
ut nosti nō valeo qđ volo. nisi ōino desinā
quitq̄ velle q̄ valeo. Pfectiōes ergo q̄s q̄
tas et finales habē neq̄as p totū cogitare
uitā. non hoīs est de illa vna ultiā q̄ mox
uocat cogitatus. de q̄ vel sola itelligis q̄
ē cogitandū. Dedit q̄dem ds pauas q̄bz
dam q̄s celestiū gubnatores ē voluit.
ut et illā non solū expiarent fortit. ꝑ a
lacrit enā desideraret. et harū ob eīdaz
labores sine ullo ag̃ore sustinent. Sz ne
q̄ his qui ad tymōi āmīstratiōis tpalis
honoris amore rapiūtur. neq̄ rursū his
q̄ nī sint ꝓuati. negotiosā vitā appetūt.
hoc tantū bonū credi arbitror. ut iter
streptū q̄etos q̄ ruētus atq̄ discursꝰ nī mo
te familiaritatē quā querim? seruant.
Deificū enī utiusq̄ iuno lucebat. At si hoc
falsū est ego sū ōim ne diū stultissim?
certe ignauissim? nī nisi puenuat q̄dam
senera tessatio. sincerū illud bonū gustā
re atq̄ amare nō possū. Magna siquessio
ne a numero terū labentū nichil credē o
pus ē. ut nō duriora nō audaua. nō supi
ore tanus gle. nō supstuosa credulita
te fiat. in hoīe nichil time. Hinc ei fit il
lud enā solidū grauditū. nullis ōino letuꝰ
villa ex puula offerendū. Q̄ si in natā hu
mana talis vita modꝰ. nec aliq̄n euenit
ista felicitas? Cur tāto euenit acerbi? q̄to
q̄sq̄ in mētis penetralibz adorat deū? Cur
in aīa enā tuāno plerūq̄ istas tīquil
litas manet. si ex illo aditu ad agendū q̄s
q̄ predat? Cur itendū tū et loquī mox
te non formidam? tū quū non loquī
enā aupiā? Tibi dico. nō enī hoc aulibz
dicere. tibi unq̄ dico. aui itinera i supna
bñ nouī. Tunc tū exptus sepe sis q̄ dulce
uiuat tū amore repco animi? monet. ne
gabis tandē totā hoīs vitā posse itrepi
dā fieri. ut iure sapiēs noīetur? Ad hāc af
fectionē qua tō nutrī tibi audisse vmq̄
nisi tū in itimis tuis āgeris asserē aude
bis? Que tū ita sint testie vnū vides. ut
tu q̄ in tōe scrutas quo vnuam? sit. Q̄d
si tū mīe agendū sit. quā recte fīe vitae
nō deseruit. tu milto melꝰ calles q̄ ego. Ali
a scribe ne te abista cogitatiōe auerterem
nolui. Epla. b. augustini ad nebridiū
q̄ falsis opinionibz tāto ds magis ifensꝰ
q̄nto magis in eis volutat

Ebridio: augustin? Q Mtū ad
modū est q̄ in pter spē euē
nit. q̄ tū repro quibz eplis tu
is in tridendū remāserit v
nā tm iuenī. q̄ me adhuc debitorē tenet
q̄ petis ut tāto nīo otio q̄ntū esse arbitꝰ
ris terū aut nobisū supis. Idcirco? tibi
q̄d ifensibilis atq̄ itelligibil natē differ
nēna pferetim? Sz nō arbitror otiū tu
bi ee. si falsis opinionibz tāto q̄sq̄ ifensꝰ
magis. q̄nto magis in eis familiaꝝ q̄ vo
luntat. mīto id facili? in rebz veris tāto am
de. uta tm paulati ut p etatē. pfium? q̄pe
tū plurimū int pueros et iuuenē differt.
nemo a pueritia votidie interrogat? aliq̄n
iuuenē diuer. Qđ nolo in eā ptem accipi
as ut nō in his rebz q̄si ad q̄mdā men
tis iuuētutē firmiorē itelligēue robore
puenisse credīes. Puer enī sum? Sz ut dia
ssolet fortissimū bellī et nō mali. Nā ple
rūq̄ puerbatos et sensibiliū plagarū cu
ris refertos mētis oculos. illa tibi notissima
cauīula in respicatiōe leuat mentē atq̄
itelligentiā oculis et hoc vulgatū aspectu
ē meliorē. Qđ ita non ēet nisi magis est
sent illa q̄ intelligim? q̄ ista q̄ cernimus.
Cui tōni utrū nichil valde īmicū sit. pe
to ut mecū discutiās. Hac ergo interī recreat?
tū deo in auerlū deperato et in ipm et i ea
q̄ verissime vera sūt attolli repero. tāta nō
nūq̄ terū manenaū presūptiōe exploro. ut
mirer itendū illa in opus ē tōtā nationē
ut hec ē credā que tāta insūt pīncia. q̄n
ta sibi q̄sq̄ ipse sit pīns. Recole tu q̄ nam
te fatear hui? rei ē diligentiorē. ne q̄ for
te nesciēs restipulis adhuc debeā. Nā in
nō stant sīe tam mīlia onerū que aliq̄n
numerauerā tā repentīa deposito. q̄ius
te accepisse leras meas nō dubitē. quarū
respta nō habeo Epla augustini ad vo
lusianum = ehortāns ut libros sacros tu
ca ipendē se nō pigeat.

Omno illustri et mito pstan
tissimo filio volusiano: augus
tin? epc. De salute tua quā
in stilo hoc et expo ē supno sīe mīs tue vo
tus sū fortasse cauā ipe non ipar. dū men
tis tuis recessus salutaribz obsequiis horto
ri valeo. ut libros sacros recte itelligas te tu

rā non pigreat īpendē. Sunera ei et solida ēs
ē ner fumatis eloq̄s ambit ad aūm. ner vi
lo lingue tertorio īane alioq̄ ar pendulū
reputat. Aultū mouet nō verborū sed
rerū audū. et multū terret fūra senex.
Precipue aplorū lingnas hortor ut legas
ex his ei ad ognoscendos pphas eruditio
ris. q̄rū testionijs utūtur aplī. Si q̄ dū
vel tū legis vel tū cogitas tibi orīt q̄stio
nis ī quo dissoluēdo videor nūcius. fa
be ut resurbā. Magis ei forte hor adiu
uāte dño potero q̄ pūalit loqui terū.
nō solū ppter occupatōes varias et meas
et tuas. q̄m non tū ī vacat occurrit.
ut et tibi vacet. dmenā ppter urgentē
eorū pūnam q̄ plerūq̄ nō sūt apti mu
negotio. magis q̄ līgue ītamunibz q̄ sāc
tūbus delectanti. Qđ aūt scripsi habeā
sp vacat ad legendū tū vacat legēti. ner
onerosū sit pūs. qđ tū voles sumit. tū vo
les ponit. Epla volusiani ad. b. augustīm
Scribens q̄ legi dei dest q̄q̄ ozāgui augustū
omno de sō (nū ignorare.
ac merito venabilū pī augus
tīo epo: volusian? Oculis me
is pbitatis ustatiq̄ dnumē
tū. ut aliq̄ ex ābiguis īonis perte dise
da paūter. Amplexe gram muneris īpe
ratā. me q̄ libens ī disciplīas tuas offero
detis sue autoritatē secut? q̄ nullā ad
discendū habūdare credit etatē. Neq̄
ūmetuo sapiēs prudēne studia nllis termi
nis neq̄ fine cludi. q̄m primordijs suis re
mota vicinus nūq̄ adeo desecat adcūtibus.
ut oīs ptīn? ad agnitionē patescat. Dñe
sce vere ac mūo venabilis pr. est operpa
ū ognoscere habitā int nos primē cōsti
tutionē. Quibusdā aūoz iuentis ad
eram? frequētes pferebant illic p ingenij
studijs q̄q̄ sue. erat tū sermo rethorica p
tuno. Apud ognoscentē loquor. eā ista u
paulo ām dausta. Astruebat qđ eēt iuen
dis armonia. q̄nus disponēdi labor.
q̄ tūslationis grā. q̄ ethonomus. ethono
musmatū pulchitudo. et p ingenuo natā
q̄ matīe apposita eā discendi facultas.
Alij tue fū poetā eleuabāt fauētes. ne
hāt quidē eloquēne ptem ītimatā aut ītho
norātā. relīq̄s ut iuenīētibus poeta duīt
icet victrices hederas tibi serpere lauros.
Ducebat ergo q̄nus ethonomie eēt or
natus. q̄ metphorarū venustus. q̄nter ī
oparone sblimitas. iā leues enodes q̄ o
sius ang ut ita dicā resurarū modulam
baūano. tūc ad familiarē tuā philosophiā
sermo deflectit. quā ipe aristotelico mox
tq̄ eiotherarū foue exercuras. q̄rebam?
et q̄ digerit p̄ceptor ex ludypo. qđ achade
mie mlaplex et ornuatā q̄stionū. qđ ut
le disputator ex poetis. tu qđ physicor pi
ca. qđ epicureorū voluptas. qđ int oēs
ī finita disputādi libido. tūq̄ magis ignō
tam veritas postq̄ presūptū est q̄ possit
agnosa. Dū in his fabulatio mea remo
ratur vn? e mlts. et q̄s inq̄t est sapīa ad
pfectū xp̄ianitatis ībutus q̄ ambigua ī
q̄ibz hereo possit apire. dubios q̄ assensz
meos vā vel vīsimile credulitate firma
re. Stupem? tacēres. Tūc in her spōne. p
tūpit. Aliter utrū mūdi dns et rēor intē
merate fēie corp? īpleuerit. prulerit ētē
mensiū longa fastidia nūc. et tū virgo
nixa sit solēpnitate placendi. et post tq̄
dginitas putrit untrita. His et alia sub
nectit. Intra corpusculū vagiētis īfantie
later. an pae die putrit vnūsquisq; patri
pueritatis ānos. adolescat. iuuētute solūm
t. tū diu a sedibz suis abest ille regnator
atq̄ ad vnū corpusculū tot? mūdi aura mi
ferit. Dein in sōpno resoluit. abo alit. oēs
mortaliū sensus affluis. nec ullis ꝓcenti
bz signis tūte maiestatis īdita clarescat.
Carnalis illa purgatio. debiliū aure. red
dita vita defūctis. Her et alia si vogites q̄
pua sūt. Inuenim? ultro ingenti solu
toq̄ iuentu ad ponderis prime mēita distu
lim?. ne dū inanium? secreta temerant in
aulpā deflectet error īnatus. Accepta vic
tor? gle. capar īperate confessionē. qđ a pat
nūs deficient agnosas. ītercest frame tue ut
q̄sita. nouerim? Vtq̄ absq̄ detrimēto au
tus dīni in alios sacer dotibz tolerat īsacra
a. ar tū ad ātistē augustinū venīt. legi. re
est q̄ q̄ exigeret ignoratu. Involumē venera
onē tuā dignitas sūma tueat. dōne vere
sce ac merito venerabilis pr. Epla aug
ad volusianum de īcarnatione xp̄i.
Omno illustri et merito īsigni
et p̄stantissīo filio volusiano:
augustin? in dño salutē. Le
gi leās tuas in quibz vidi mag
nu tuusdā dialogi spetumē laudabili ve
uitate ꝓpensū. Rīdere ugit debui. nec p
dilatōe aliq̄ excusatōis opponē. Imdit
ei oportūe ut ab alienis negotijs īm aliq̄
tulū vacet. Quibz aūt dīandis hor ocu

ſtanierā ſpendē. paululū diſtulı. neq; ſm̄ inſ
nū eſſe arbitrat⁹. ut quē ad q̄rendū erhorta
t⁹ ipſe fuerā differre q̄rentē. ¶ Os aūt nr̄m
q̄ xp̄m ut poſſim⁹ gr̄am nr̄am⁹. nr̄a tua
verba legerit. ita te velut dotta xp̄iana ī
ſtruı. ut ubi tm̄ ſufficiat ad ſalutē nō tm̄
vite quā vaporis ee ſimillimā tantillū
apparēs et ilico vanescēs atq; pereūs
ſermo diuin⁹ admonē curauit. ꝙ ad illā ſa
lutē ꝓpter quā adipiſcendā et ēternū op
tinendā xp̄iani ſum⁹? pareū eſt q̄ nobis te
ſtr̄u. ut ubi ſit liberā ab ſatis. ¶ ingenū
q̄pe et eloquiū tuū tā excellens tāq; lu
culentū, pdeſſe debet etiā cētis. cōtrā quo
rū tarditatē ſeu puerilitatē ꝛnēcientiſſime
defendēda ē tante gr̄e diſpēſatio. quā ſu
pbe animule nichilipendiſt. q̄ nimis af
fectāt plurimū poſſe. et ad ſua vitia ſanā
da vel etiā feriēda nichil poſſūt. Queis
igit̄ utrūq; mūdi dñs et cōr ītemerate fei
ne corp⁹ ipleuerit. pauerit dei mēſuū
lōga faſtidia nr̄. et tm̄ burgo cnyea ſit ſo
lēpnitate parīēdi. et poſt hec vginitas ī
uiolata pmāſerit. utrū int̄ corpuſcūlum ba
ḡtis ī fauce latuerit. an par vie putat
vnuſquisq; paſſus fuit puerilis etas ānos
adoleuit. uuīetate ſolidat⁹ ſit. tā diu a ſe
dib⁹ ſuis abfuit ille regnator. atq; ī vnū
corpuſcūlum tot⁹ mūdi aura tranſlata ſit.
Deū in ſōpnos reſolut⁹ ſit. a bo alit⁹. ōes
affectus mortaliū ſenſerit. nec ullis ꝓpriē
nib⁹ ſignis dlatuerit tāte maieſtatis īdi
ta. q̄m latialis illa purgatio. debilē in
te. reddita vita defūctis. ¶ hec et alia ſi vo
luerim⁹ deo pua ſūt. ¶ hāc ſcribis ī quodā
tuētu cūctoꝝ ab vno et mīmo qui aderāt
illatā eſſe q̄ſtionē. ¶ vos aūt inſuetuſſe ul
tro⁹ ingenia. ſolutiq; mentū ad potaōis p
ne merita diſtuliſſe. ne dū incauta⁹ ſecreta
temerant. in culpā deflectet error īnotus.
Deū ad me lr̄arū tuarū durīs ītentionē
et poſt hāc impiae cōfeſſionē admones ut
a pubus vr̄is quid deſiderat⁹ agnoſcā. ¶ dū
his etiā fame mee ītereſſe ut q̄ſita nouīs.
q̄dq; utriūq; abſq; determēto dīu cultus ī a
lis ſacerdotib⁹ tolerat⁹ inſuēna. at tu ad me
ātiſtite venit̄ legi deeſſe cpit̄ ingerit ignoā
re. ¶ primū igit̄ hāc de me opinionē frāde
pſuptam q̄ſo deponas. eiq; q̄m⁹ et
ſta me benuolentiſſimū ſoluas atq; exuas.
ac de me ī magis q̄ vlli alteri credas. ſi
ī vr̄e dilāōis reddis. ¶ ām eſt enī xp̄ia
narū pfundus lr̄arū. ut ī eis tondie, pfice
rē. ſi eas ſolas ab ineūte puerīa uſq; ad de
crepitā ſenectutē matio oād ſūmo ſtudio.
meliore īgenio. tonarer addiſcē. nō quo ad
ea que neīa ſūt ſalutē tāta in eis pruen
at̄ difficultate. ſed nī quiſq; ibi fidē tenuit
ſine q̄ pie crēd⁹ nō viuit. tam mlus tī q⁹
mltiplubꝫ miſteriorū vmbrāculis opaca
ta ītelligenda, pſiacentib⁹ reſtāt. tātaq; nō
ſolū in verbis quib⁹ ita dīa ſūt. vīmeā in
rebꝫ q̄ intelligēda ſūt latet altitudo ſapiē
ut ānoſiſſimus. anuſſimus. flagrātiſſimus
cupiditate diſcēdi hoc ſtingitur q⁹ eatē ſcp
tura quodā loco habet. nī ſūmauerit hō
nūc incipit. Sed tūt q̄d plura? Venendum
ad rē pot⁹ quā requiris. ubi primū te ſāe
volo nō hoc xp̄iana habē cōtrā q⁹ ut
deus īfuſus ſit mentī q̄ ex virgīe naſceret
ut aūt gubnande vnūſquiſq; vel deſerūt
vel amiſerit. vel ad illud corpuſcūlum q̄ſi cō
tractā maternā colleāq; tranſtulerit. ¶ hoīm
iſte ſenſus et nichil niſi corpa valentiū cō
gitare. ſiue iſta crāſiora ſint ſūt humor
atq; hum⁹ ſiue ſbtiliora ſicut aeris et lucis.
ſed tī corpa quoꝝ nīlm poteſt ubiq; ee cō
tīū. q̄m p inmūerabiles ptes alibi aliud habꝫ
nūc eſſe et q̄ntūq; ſit corp⁹ ſeu q̄ntulūtūq;
corpuſcūlum loca occupet ſpacii. eundēq; ſic
locū impleat ut in nīlā eius pte ſit vacuū
ac p hoc densari atq; rarefieri retrahi et di
latari. ī minutas dīci. et gnīdescere in
molē nō niſi corpm ē. ¶ longe aliud eſt
aīe natura q̄ corpis. q̄nomagis dei qui
creator eſt aīe et corpis. ¶ nō ſic deus ipſe
diuin⁹ mūdū velut aqua velut aer. velut
ipa lux. ut mīore ſiu pte minorē ptem
mūdi ipleat. et maiore maiorē. ¶ nouit
ubiq; totus ee. et nullo ītineris lōgo. nouit
venire nō recedendo ubi erat. nouit abīe
nō deſerendo quo veneat. agnat⁹ hō mēs
hūana. et q̄a nō caput fortaſſe nō credit
Seipſā primū ingratā miret. ſeipſam
paululū ſi poteſt a corpe attollat. et ab
eis rebꝫ q̄s ſolet ſentīe p corp⁹. et videat
ipa quid ſit q̄ vtī corpe. Si forte nō po
teſt. magni q̄ppe ingenij ē ut aut q̄dam
ſe vocāre mentē a ſenſibꝫ. et cogitatiōnē
a ſuetudine abduce. ¶ ipſos ergo corporis
ſenſus aliquātō ſuetos et vigilantes ipſa
teſ. Scio certe quīq; ptes corpis ſenſus q̄
nec ſine corpe nec ſine aīa eſſe pnt. q̄a
neq; ſentīe eſt niſi viuētis q̄d ab aīa eſt
corpi. neq; ſine corpeis īſtrumētis et q̄ſi
vaſis atq; organis videm⁹ audim⁹ ceteris

q̄ rubꝫ utimī ſenſibꝫ. Intēdat hec aīa rōna
lis et corpis ſenſus nō ſenſibꝫ corpis. ſed
ipſa mēte atq; rōne conſidet. Certe ſentīe
nō potest homo niſi viuat. Viuit aūt in
carne. aīāq; utrūq; morte durimat. Quo
igit aīa que ſūt extra carnē ſuā ſentit
q̄ non niſi ī carne ſua viuit. An nō ab e
ius carne lōgiſſime abſūt ſidera ī celo.
An ī celo nō videt ſolē. An ſentīe nō eſt vi
dē. cū ſit in quīq; ſenſibꝫ excellēcior ceteris
viſus. An et ī celo viuit. q̄a et in celo ſen
tit et ſenſus ee nō potest ubi vita nō eſt.
An ſentit ubi nō viuit. q̄a cū in carne ſu
a tm viuat ſentit eaā in tpis lōgis q̄ prē
eius carnē ōtinent. eaq; tāgit aſpū. Vi
des ne q̄ ſit thor latebroſū in ſenſu tā
ſpicuo q̄ viſus diuq;. Attende et audiū.
Aā et ipe ſe foras q̄dāmodo diffundit a
carne. Vñ enī dicim? foras ſonat. niſi i
bi ſentiam? ubi ſonat. Ergo et illuc exī
carnē nīam viuim? An ſentīe poſſum?
et ubi nō viuim? cū ſenſus ſine vita ee
nō poſſit. Ceteri tres ſenſ? apud ſcriptos
ſentiūt. q̄ius de olfactu poſſit utrūq; du
bitari. De guſtu atq; tactu nīla ꝛcrouerſia
ē. q̄ ea q̄ guſtam? et tangim? nō alibi
q̄ in nīa carne ſentim? Proiñ iſti tres ſe
ſq; ab hac ſideā tione ſemoueāt. Viſus
audit? q̄ affectū mirabilē q̄ ſtione aut
quō aīa ſentiat ubi nō viuit. aut quō vi
uat ubi nō eſt. Nec enī niſi ī carne ſua
ē. Sentit aūt eaā pter carnē ſuā. Ibi q̄p
pe ſentit ubi videt. q̄a et vidē ſentīe ē. Ibi
ſentit ubi audit. q̄a et audīe ſentire eſt.
Aut q̄ et ibi viuit ac p hoc eaā ibi ē. aut
ſentit et ubi nō viuit. aut viuit. et ubi nō
eſt. Per oīa mira ſūt. nichil hoīū affirma
re ſine q̄dam velut abſurditate poteſt. et
de ſenſu loquim? mortuo. Quid igit eſt i
ipa aīa pter corpis ſenſū. id eſt in mēte q̄
iſta videt. Nec enī ſenſu corpis de ipis
ſenſibꝫ iudicat. Et putam? nobis de ōipo
tēna dei incredibile aliq̄d dia cū dicat. verbū
dei p q̄ fca ſūt oīa ſic aſſūpſiſſe corp? ex
ōgine et ſenſibꝫ apparuiſſe mortalibꝫ. ut
īmortalitatē ſuā non corrupit. ut eterni
tatē nō mutauerit. ut pīatem nō minu
erit. ut adminiſtratione mūdi nō deſeru
it. ut a ſinu pris id ē a ſecreto quo cū il
lo et ī illo eſt nō receſſerit. Verbū dei p
q̄ fca ſūt oīa ſic itellige ut nō eius tri
ce aliq̄d cogites. et ex futuro ptentū fiēi.
q̄anet ſicuti ē. ut ubiq; totū eſt. Venit

ñ mutauit

cū manifeſtat. et cū occultat abſcedit. ad
eſt cū ſine occultū ſine manifeſtū. ſicut lux
adeſt oculis et videntes et ea. Sz videntibꝫ adeſt
pns. aceo vō absens. Adeſt et vocē audiēn
tibꝫ auribꝫ. adeſt et ſurdis. Sz iſtos latet.
illis patet. Qd aūt mirabiliꝰ q̄ qd aīa
in vocabꝫ nīis verbis q̄ ſonantibꝫ. in re
ſaluet. rapū tñſitoria. Cū enī loquim
ne ſcde quidē ſillabe locus ē. niſi pma
ſonāe deſtuerit. et tñ ſi vn? aſſit audito
totū audit qd dicim? Et ſi duo aſſint
tātumdē ambo audiūt qd et ſinḡlis to
tū eſt. Et ſi audiat mltitudo ſilēs nō in
ter ſe ptitulati ꝛmiuūt ſonos q̄ a
bos. ſed oē qd ſonat et ōnibꝫ totū ē et
ſinḡlis totū. In eaā illud nō ponus ē in
credibile ſi verbū hoīs tñſiens qd exhibet
auribꝫ. verbū dei pmanens nō exhibeat cor
dibus. ut q̄admodū hoc ſit audit eaā a ſi
ḡlis totū. ita illud ſit ubiq; ſit totū. Ido ita
q̄ metuendū eſt ifantie corpuſculū. ne i
llo tātus dō āguſtias paſſus ee videatur.
hec q̄ mole ſed vtute magn? eſt dō. q̄ pu
dēna ſua meliorē ſenſū magis formidīs
et apinulis dedit q̄ aſinus et camelus. q̄
ex grano minutiſſio ſemīs tantā ficul
nee arborē magnitudine creat. cū ex me
to maioribꝫ ſeminibꝫ longe miōra mlta
naſcantur. q̄ pupillā tam pua ditauit. ma
e. q̄ p oculos mittit in utu tpis relū. pe di
midiū luſtraret. qui ex puncto et q̄ſi cētro
cerebri ſenſus oīs q̄ nāa diſtributione
diffudit. q̄ vide mēbro tā exiguo vitale
motū p corpis nīi dſpenſat. Hic atq;
hmōi rebs inſinuat magna de mūnis
q̄ non ē pius in pius. Ipſa ei magnitu
do vtutis eius q̄ nullas in āguſto ſentit
āguſtias vterū vginale nō aduēnno
ſ indigena puerpio ſcūdauit. ipa ſibi
nīam cōnabile et p eādem eaā corpus
hūanū. totūq; oīno hoīem in melꝰ mu
tandū. nullomō in deterius mutata co
aptauit. nomē hūanitatis ab eo dignā
ter aſſumēs. diuinitatis ei largitē tribuēs.
Ipſa vtus p violata mūs vginea viſce
ra mēbra infantis eduxit. q̄ poſtea eaē
mēbra inuictis clauſo e tumulo reſurgē
tis ad diſcipulos clauſis ianuis introduxit.
Hic ſi cō querit error mirabile: ſi crēpū
poſuit error ſinḡlaē. Dem? dei aliq̄ poſſe
q̄ nos fateam? inueſtigare nō poſſe. In ta
libꝫ rebs tam cō fatū ē potēna fatentis.
q̄ illud q̄ in ſōpnos reſoluit et abo aui

et des humanos sensus assūs hoiem psuadet hu
mbz. q̄ non ꝯsupsit unq; ꝙ assūpsit. Fue
rim est sic. et tñ quidā dem puerse mirā
do eius laudādo ꝙ uirtutē. naturā humānā ī
eo ꝓfus agnoscē noluerūt. ubi est oīs gre
mendatio q̄ saluos fieri credētes in se. p
fundos sapie thesauros et scie tenens. et
fide ībuens mentes q̄s ad eternā ꝺtēplatiō
nē ueritatis incōmutabilis puehat. Oz
si oīpotens hoiem ubicūq; formatū. non
ex mitto uetero creauerit. ꝙ repentinū iser
ret aspectibꝰ. Quid si nullas ex puulo in
iuuentā mutāret etates. nullos aboes nul
los crispet sōpnos. nōne opinionē ꝯfir
maret errozis. nec hoiem ueriū susceptsse
ullomō credetur. Et dū oīa mirabiliꝰ fa
cit: auferret q̄d mīstrouer sent. Fuit uo in
tra deū et hoies mediator ita apparuit ut
ī unitate psone copulās utrāq; naturā.
et soluta subliāret ꝯsolutus. et ꝯsoluta solue
tēperaret. q̄d autē non mirū dr fuit in oi
bz creature motibz nisi ꝯsuetudīē cotidia
na uiluissent. Deniq; ꝙ multa usitata ad
tanta que ꝯsideranda stupenda sunt ipsa uis
seminū quos nuos habet et ꝙ uiuaces ꝙ
efficaces. ꝙ latēter poētes. ꝙ in puo mag
na moliētes. q̄s adeat aīo q̄s ꝓmat eloq
o. Ille igr sine scīne opatus ē hoiem: q̄ in
tra uerū natiuitas sine scīnibz opatur et semina.
Ille ī suo corpe nuos tpm mēsuras ꝙ seruā
tur etatū. qui sine ulla sui mutabilitate
mutando ordinē sclorū. Hoc ei creatu
re in tpe. q̄d erat ex tpe. Verbū autē in pncipi
o p q̄d facta sūt tpa. tps elegit quo susciperet
eternē. nō tps fecit ut ēteret ī eternē. Homo
ꝯpe deo accessit: nō deus a se recessit. Sic aīa q̄
dā reddi sibi cōtem flagitāt. quo deus hoīm
pmixtꝰ sit: ut una pson fieret pson xpi cū h̄o
semel fieri oportuit. q̄si ipsi rationē reddāt
de re q̄ rondie fit. quo misceat aīa corpi ut u
na pson fiat hoīs. Nā sicut ī unitate psone
aīa unit corpe ut homo sit. ita ī unitate p
sone deus unit hoīe ut xps sit. In illa ḡ pso
na mixtura est aīe et corpis. ī hac pson
mixtura ē dei et hoīs. si tñ auditor recte
dcat a ꝯsuetudīē corpm q̄ solent duo lūpes
una misceri ut neutrū secuet integritatē suā
q̄ ē et in tpis corpibz aer lux incorrupta
misceat. Ergo pson hoīs mixtura ē aīe
et corpis. pson aūt xpi mixtura ē hoīs
et dei. Cū enī uerbū dei ꝓmixtū est aīe hu
mane: sit et aīam susceptsse et corpus.
Illud rondie fit ad ꝓcandos hoies: hoc
semel fm est ad liberandos hoies. Uimptī
duarū rerū incorpeatū mixtos saluꝰ cōdi
but. q̄ unꝰ incorpee et altius corpee. Nā
si aīa in sua natura nō fallat. incorpeā
se ee ꝓhendit. multomagis ī corpoream est
ubīq; dei. ac p hoc ubi dei et aīe credibiliꝰ
debuit ee ꝓmixtio q̄ aīe et corpis. q̄ hoc in
nobisipis expm. illud in xpo credē iubem.
Si autē utrūq; nobis puter inceptū credē
dū ꝓpareť. q̄d thor actus credere m? quō
nō fatere? duo incorpea. q̄ unū corporeū
alterūq; incorporeū scalius potuisse misce
ri? Si tñ nō indigne ad ista mixtiōis rel
mixture nomē admittit. ꝓpter ꝯsuetudīē
corpalīū rerū longe alit se habentiū alit
q̄ notarū. Verbū igr dei id est filius dei pī
oetern? est q̄ uirtus et sapia dei a supmo
fine creature cōnalis. usq; ad infimū fine
creatē corpalis attīgens fortiter. et disponē
oīa suauit. pns et latens nusq; ꝯclusa. nus
q̄ diffusa. nusq; mutata. ꝙ sine mole ubiq;
tota. lōge alio mō quodā q̄ eo quo creatus
spūs adest susceptui hoiem. seq; et illū fe
cit unū ihm xpm mediatorē dei et hoim.
eqlem pī scom diuinitatē. minorē aūt pī
scom carnē. hoc ē scom hoiem incōmuta
bilē ī mortalē scom eqlem pī diuinitatē
eundēq; mutabilē atq; mortalē scom cog
nitā nobis ī hac mutatē in quo xpo eo tpe
q̄ opportunissimū ipse nouerat. et an̄ fida
dispositerat. venit hoīnibz magisteriū et
adiutoriū ad capescendā sempternā salutē.
Magisteriū q̄dem ut ea q̄ hic an̄ dīa sunt
uniuersa uera nō solū a pphetis sanctis q̄ oīa ua
dixerūt. uīmenā a philosophis atq; ipsis
poetis et humanis scriptoribz historicis. quos
multa uera fallis miscuisse ꝯabrigat illo
cā in carne pīntia ꝯfirmaret autoritas
ꝓpter illos q̄ illa nō possent ī ipsa ītima ue
ritate cernē atq; discernē. q̄ ueritas et an̄
q̄ hoiem assumēt ipe erat omnibz q̄ eius
ptiupes ee potuerūt. marīe uo fuit ītima
nōis exēplo ad salubre ꝓpositū. ut q̄m ho
mines plenā diuinitatis audirē ꝓphetes ce
lestes q̄s deos putarēt ritus q̄ uanos illi
tos nō sanctos q̄ sacrilegos abiendū
sibi arbitrarent. ad deū magis superbe q̄
pie. Qua ī re ꝓ angelus sanctus eius se dōnes
superbie cogitatiōes supposuit. ut sanaret hoī
nes tñ primū esse deū pietatē hoīm ad q̄
uelut longe positū ꝓ interpositus ptātes
adiebant. ut hoiem suscepe dignaret. et
nī illo unū quodā mō ut ei sic coaptarēt

homo totus q̄ admodū aīe corpus exempta
corruptione mutabili in quā nō incidunt
dō. et quā videm⁹ q̄ habeat et corp⁹ et ani
m⁹. Adiutoriū aūt qđ sine gr̄a fidei q̄ ab il
lo ē nemo potest venīe incipistēnas vino
sas. et si q̄ earū residua nō bene habent venia
li remissiōe purgant. Qđ ergo ad magisteri
ū eius attinet q̄s nūc extrem⁹ p̄cepta. vel q̄
abiecta mliercula nō credit aīe mortalita
tē. vitāq̄ post mortē futurā. Qđ apud gre
cos olī prim⁹ fere q̄dem assiru⁹ fū disputass
pitagorā samiū disputatiōis illius nouī
tate p̄motū et abjecta in philosophū ver
sū. Nūc ergo qđ maro ait. et ōes videmus
āmoniū assiriū vulgo nasāt. Qđ aūt ad
adiutoriū gr̄ē p̄tinet q̄ in xp̄o est. p̄ē est
ōino quo duce si q̄ manēt scelerū nū vel
tigia irrita p̄petua solvēt formidīe tras.
Sī nulla inquiūt p̄tentis signis tante
maiestatis īdoctā claruerūt. q̄a latualis
illa purgatio. debilīū aure. redditā vita
defūctus. si et alia p̄sidererīt deo posse fie
rem⁹ q̄dem et nos talia fecisse p̄phas. nā i
hjs signis qđ excellentiq̄ mortuos resur
rexisse. sicut hoc helyas. sicut hoc heliseus.
Nā de magoriū miraculis utrū enā subsita
uerit illi viderīt q̄ et apuleiūse tota magia
rū arcāū animā copiosissime defendentē vo
nant. nō accusando s̄ laudando numerare
Nos legim⁹ magos egyptioriū vsitatū arti
ū potissimos a moyse famulo dei fuisse su
patos. cū illi q̄ diam mira nefandis arti
bus agent. ille deo simpliciā invocato cūcta
eoriū machinamēta subvertēt. Sī ipē mo
yses et veteres p̄phete veracissimi dīm p̄m
p̄phetauerūt et gl̄iam magnā dederunt
hūī nō q̄ patē sibi. nec ī eadē miraculo
rū potētia superiorē s̄ plane dīm dei ō
nīū et hoīem p̄ter hoīes fūm ventuī
p̄nūciauerūt. qui p̄terea et ipē talia facē
voluit ne ēet absurdū qđ p illos fierēt si
ipse nō faceret. s̄ tū et alioq̄ p̄riū facē debu
it. nasci de vgine. a mortuis resurgē. in ce
lū ascendē. hoc deo q̄ patrī putat qđ pis
expectet ignoro. Arbitror enī talia flagi
tia q̄libet gerens hoīem facē debuit. Nā i
p̄ncipio erat vbū. et verbū erat apud de
um. et deus erat verbū. et oīa p ipm facta sūt.
Ut hoīe assūpto aliū mūdū facē debuit.
ut eū esse credere⁹ p quē factus est mū
dus. Sed nec maior mūdus nec ush eḡlis in
hoc mūdo fieri posse. Si aūt minorē facē
ifra ushī silit hoc q̄s patrī putaret. Nā q̄
nō oportebat ut novum faceret mundum. nova
fieret in mundo. Homo enī de vgine p̄cre
tus. et a mortuis in etēnam vitā resuscita
t⁹. et sup celos exaltatus. potena⁹ fortasse
opus ē q̄ mundus. Hic forte tēdent se fac
tum hoc ēe non credē. Qđ ergo fieri hoīnibz
q̄ munera contempnūt. maiora nō credūt.
Redditā vita defūctus ideo credit q̄a fere
tūr alij et patrī est deo. Caro p̄cepta de vgine
creata et a morte in eternā vitā sup celū
leuata. ideo nō creditur. q̄a nemo fecit. et q̄
petat deo. Ac p hoc q̄ sibi q̄sq̄ fraudia nō fac
tu s̄ captu putat equo aīo accipit. sup ea
veluti ficta. p falsis duat. Moli eas ēe simi
les obsecro te. Disputant hec latius. et oīs
q̄stionū nōnuliā sup⁹ p̄scrutati discussi
q̄ p̄dunt. s̄ intellectu fides aditū ape
rit. īfidelitas claudit. Quē nō moueat ad
credendū tātus ab uno ipē terrā ordo
gestarū. et ipa mentio tpm p̄teritus fidē de
p̄nubz futurōs. p̄cepta posteroribz. et retrō
oribz antiq̄ oīs humanos. Eligit vn⁹ ex ge
te caldeoriū pietate fidelissima p̄ditus. cui
p̄missa divina post tantā seriē seculoriū no
uissimis tpibus splenda p̄dunciauit. in
eius semē oēs gentes habiture benedictio
nē p̄nūciauit. Dic vnū deū vm volens v
nūsitatis creatorē. gignit filiū senex de
nupe. quā spe parendi penuria⁹ destitutā
sterilitatis etas q̄s iā fereat. Magnū ex i
llo nidosissim⁹ p̄plus multiplicauit in egip
to. quo illā subripē ex orientalibz p̄missis
effectus q̄s accrescēs. Dispositio divina trās
miserat. Educit ex egipti servitute gens
valida. horrēdis signis atq̄ miraculis
pulsis q̄s ipis gentibz in terrā p̄missionis
p̄ducta et constituta. regno enā sublimat⁹
Deiñ p̄valente p̄cio sacrilegis ausibz dīm
verū qui eis benigna tūta tutelat⁹ sepissime
offendēs variis q̄s flagellata cladibz et p
speritatibz consolata. usq̄ ad xp̄m incarnatio
nē declarationēq̄ p̄duxit. quē xp̄m de v
bū dei filiū. deū in carne venturū. mor
tuū. resurrecturū. in celū ascensurū. spo
lētissimo suo noīe in ōnibz gentibz domino
sibi p̄plos habiturū. unde illo remissionē
p̄ccatoriū. salutēq̄ etiam futurā ēe credē
tibz. oīa gentis illi⁹ p̄missa. hēs p̄phete. sa
cerdotia. sacrificia. templū. et cūcta oīa fac
mēta sonuerūt. Venit et xp̄s. splenti ine
ortu vim. fūs. dōs. passionibz. morte. resur
rectione. ascensione. oīa p̄nuncia. p̄phatū.
Restat sp̄m scm̄ implere fideles vna ī do

mo ꝯgregatos. et hoīm ꝓmissū orando ac
desiderando expectantes. Impleta aūt spū scō
loquūtur repēte lingūis oīm gentiū. ardu
ūt errores ficēret. ꝑdicant salubertimā ve
ritatē. exhortant ad pnām ꝑmente culpa
bilis vite. indulgentiā de dīna ꝓa pollicē
tur. ꝑdicatiōnē pietatis vēcp religiōis sig
na ꝯsequentia et miracula ꝯsequūtur. Ex
ercitat aduīsus eos secta īfidelium. tolerant ꝑ
dicta. sperāt ꝓmissa. doceāt ꝓcepta. nūo ex
ghu ꝑ mūdū disseminant. ꝓlos mirabili sa
lutarite ꝙuertūt. iter ūmicos augent. ꝓsecu
tionibz cessūt. ꝑ afflictionū angustias usq
ī terraciū extrema dilatant. Et ꝑcussimis
et abiectissimis et pauissimis illūant. no
bilitant. mltiplicant. Predatissima īgenia.
nalissima eloquia. mirabiles cp peritias a
uctoꝝ sacrarū atcp doctoꝝ subiugāt xpo
et ad ꝑdicandā viā pietatis salutis cp duct
tūt. altius adūsantibz et ꝓsperitatibz terū
paūam et ꝛepentinā vigilāter exerent. mū
do declināte in extrema. fessis cp rebz etatē
ultimā ꝓtestante mlto fidēcius. qa et hoc
ꝑdictū est eternā felicitatē celestis ciuita
tis exptant. atcp iter hec oīa xpi ecclām
xpi impiaciū gentiū infidelitas fremit. cui
ut illa patiendo atcp inconcussa fide int obsis
tentiū seuiciā ꝓficiendo reuelate vitatis q
deū ꝓmissis mūnus velabat sacrificiū sue
dēte. illa sanctima quibz hoc figurabatur tem
plū illoꝝ subuersione tollunt. reproba ꝓfectā
tatē gens ipa iudeoꝝ a sedibz exturpata ꝓ
mūdū usq quaqz dispgit. ut ubiqz ponet
rodures scos. ac sic ꝓphetie testimoniū q xps
ecclē prenūciatus ē. ne ad tps a nobis fictū
existimaret. ab ipis aduersarijs ꝓfectā. ubi
cuā ipos predam est nō fuisse credituros. te
pla et simulachra demoniū ritus cp sacule
gij paulatī atcp altinatī scom predā ꝓphi
ta subuituūt. Hereses aduīsus nomē xpi sub
velamēto ei nois xpi. ad exterendā doctrinā
sce religionis. sicut ꝓnūciate sūt pullulāt.
Her oīa sicut legūtur ꝑdicta. ita cernūtur
ꝛpleta. atcp ex his iā tot et tātis q restant
expectātur īplenda. Que tande mēs audā
cissima. vtcp ꝓnus brevitate ꝓmota cō
tra huiꝰ dīne auctoritatis lumē culmēcp cō
tendat. Que disputationes q lēe quoꝝlibz
philosophoꝝ q leges quatūlibz civitatū du
ris ꝓceptis ex quibz xps dat totā legē ꝓphe
tas cp pende ullomō sūt ꝛparande. diliges
dīm deū tuū ex toto corde tuo. et ex tota aīa
tua. et ex tota mēte tua. et diliges ꝓximū
tuū sicp teipm. Hec physica. qm oēs oīm natā
tū causse in deo creatore sūt. Et hec ethica. qm
vita bona et honesta nō aliūde formatur. cp
ti ea q̄ dilegenda sūt. cp admodū diligēda
sint diligunt. hoc ē deus et ꝓximus. Hec logica
qm veritas lumēcp aīe rōnalis nō nisi ds
ē. Hec cā laudabilis reipublice salꝰ. neccp ei
rondū et custodū optā ciuitas nisi fidāmē
to et vinculo fidei firmeccp concordie. tū bonum
cōe diligi. qđ sūmū ac verissimū deus ē. ac
cp in illo iuste sinceritatē hoīes se diligunt.
eli ꝓter illū se diligūt. aut quo aīo diligūt
occultē nō possūt. Exodus aūt ipe dicendi
quo sā sarpta ꝛexit. qm ōnibz accessibil
cuius pauissimis penetrabilis ea q̄ apta
ptinet q̄si aīus familiaris sine fuco loqui
t ad cor indoctoꝝ atcp doctoꝝ. Ea vo que
ī misteriis occultat. nec ipo eloquio superbo er
ugit. quo nō audeat accedē mens tardiuscu
la et ierudita q̄si pauꝑ ad diuitē. sed iuī
tat oēs humili sermone q̄s non solū mani
festa pascat. sed ecā secreta et exercat vita
te. hoc in prōptis qđ in recōditis hīns. Sic
ne apta fastidiant. cadē turcis cp opta desi
dērātur. desiderata quodāmō renouant. re
nouata suauiāt. ītimant. Hīs salubriū et
ꝓua cognunt. et pua nutriūtur. et mag
na oblectātur īgenia. Ille huic doctine ī
micus ē. dīm cp qui l'errando eā nesat ēe
salubertimā vel odit egrotādo mediāmē.
Videes cp prolixā eplam fecerī. Si quid gr
te mouet atcp ītercos ptractatu tā tu habes
nō tibi frenas ānulas usitatarū eplarū
velut nisi dicēdis modis. qa et optīe nosti
cp grandes eas vetes habuerūt tū alicp age
rēt. qđ explicare breuit nō valent. Et si au
toꝝ ad alias lēas ptinentiū mos ēet. alt
rioꝝ nobis ī hac re dignior imitādi ꝓbe
ret auctoritas. Inspice utracp modū aplica
tū eplarū. vel eoꝝ cā qui dīna eloquia
tractauerūt. et nō te pigeat vel milia q̄rē
da ꝓponē si multa ꝓmouent. vel aliqn di
uersare qđ q̄s ut q̄nto fieri p tales q̄los
sum⁹ potest. nō remaneat dubitatiōis nu
bilū qđ obstet lūini veritatis. Sno ei excel
lentiā tuā quoꝝūdā ꝓpter obstinatissimas
traductiones. q̄ ꝓterea putāt vel putari vo
lūt xpianā doctrinā vtilitati nō conuenire ci
uilitate. qa nolūt stare reipublicā firmita
te virtutū sed ipunitate vitioꝝ. Nō aūt sicut
regi hoī vel cuilibz ꝓcerī ciuitatis. ita
cā deo cp q̄ a nullus peccat īultū est. mā
do eius et gra ꝑdicatiōis hoīb⁹ ꝑ hoīem xm

imputa aūt ꝙ deū dei filiū eundē ipm xm
nō desert eos q̄ ex eius fide viuūt. cuiꝰ pie
colūt. siue mala huiꝰ vite pacienter for
tiꝰ expiant. siue bonus eius miserator
ac tēperans ut anteā eternū ꝑ utroꝙ ꝑmi
ū receptuaī ciuitate supna atq; diuina. ubi
iā non sit molestie tolerāda calamitas.
nec labor⁹ effrenāda cupiditas. ꝫ sola
sine ulla difficultate et pfecta lubitate re
tinenda dei et ꝓximi caritas. Incolumē
felicioresq; te misericordissima dei oīpotēcia tu
eat. dōne insignis et mito illustrē ac ꝑsā
tissime filiū. Etiam et in xpo dignissīe ho
norandā matrē tuā ꝑ te ꝑces exaudiat
dñs ꝑ meritis veris officiosissīe salutat. Sōr
fr̄ et cōpus meus possidius ꝑsbiterā tuā
tā multā salutat. Epla marcellini ad
augustinū episcopū in q̄ petit ut dē
precas veteribus sacrificiis dēlūtus sit no

Domino numiū venerabili et
ōnibus mi offitijs vnice ꝓcolendo
ꝓi augustino: marcellin⁹. Cū
illustris volusian⁹ bīuolis tu
e mi trās legit. ꝓmo me q̄dem cogēte pli
bus legit. q̄ licet oīa q̄ a te dicunt̄ ve mira
da sūt. usq; quaq; mirat̄ sū. sermōis eni
dini grā humiliter tumēs fauile et placere
te metuit. Iunc ei plēmū placuit q̄ hoīm
gressus q̄ aliqñ titulū tuebāt. aliqñ tue
bātes boni ꝓposita exhortatiōes statuē et
formate extenduīt. Est ei nobis nī eodē co
tidiana ꝑ viros nr̄os et ꝑ ignem paupta
te disputatio. Dē siquidem mīus eius pas
sione ꝓpulsus cura mi est eū frequēs salu
tādi. luret vnē in hac ꝑte tedē eā ipse
dignat̄. Accepta aūt venerabilitatis tue e
pla. homo q̄ a ven dei stabilitate miloꝝ
q̄q; in hac vrbe copia ē psuasiōe remouet
ita motus ē. ut si q̄ntū ipse existimat lēa
tū ꝓximitatē mīme formidasset. oē bīatu
dini tue q̄ habē potest ānuasset ābigu
ū. sed tñ satis sciat eā ipse ꝓbare digna
bet⁹. alto actuato q̄ sermone. et romā
ne eloquēcie nitore ꝑspicuo aliq̄ sibi ex
solu expendio postulauit. q̄ quidē questio
usq; quaq; detrita ē. et eoꝝ sup hac re sa
tis nota calliditas q̄ disputationē dñice
incarnatiōis infamat. Sed tñ eā ego in
hac ꝑte q̄a plūs q̄ quid tēderis ꝓfutu
rū esse existim. ꝓtator accessi. ut ad ea vigi
lātius tēdere digneris. i quibꝰ nichil ap̄li?
dñm q̄ alij hoīes facē potuerūt fecisse. vt
velle ꝑfecisse mētiunt̄. Apollonii siquē
suū nobis et apuleū. alios q̄ artis magice
hoīes in medīū ꝓtulit. quoꝝ mirabilia te
nduīt extitisse miracula. Ipe aūt vir illus
tris supius mēorat⁹ multa esse dicit ꝓti
bꝰ aliqñtus q̄ huic possint iūgi nō ime
rito q̄stioni. si añ ut dicit nō ab eius ꝑti
bꝰ eplanus cōsiderata hecuitas fuisset. q̄r
tñ licet scribe noluīt. tacē nō passus est.
Ducebat ei q̄ et si sibi hodie ītemeratōis
dñice tō redderet. reddi vix ad liquidū pos
sit. nr̄ hic dē qui et veris testimēs deus esse
firmat̄ spretis veteribꝰ sacrificijs delūtus
ē nouis. Nichil ei corrigi posse asserebat.
nisi q̄ añ frūm nō tēe ꝑbaret. vel q̄ scr
tēe frūm sit ītmutata vllaten⁹ nō debuisse.
Nēe enī frā ducebat mutari nisi iuste nō
posse. maxīe q̄a ista vanitas īconstantie
dīum possit argūe. tū deū q̄a eius ꝓui
tio atq; decīma reipublice moribꝰ nulla
ex ꝑte ueniat. utpote a multis dē au⁹ hoc
obstet ꝓceptū ut nulli malū ꝓ malo reddē
amus. et pauperi aliā ꝓebe maxillā
et palliū dare tunicā tolle ꝑsistēti. et ei
eo q̄ nos āgariare voluīt ire debē spaciū
tuneis duplicato. q̄ oīa reipublice moribꝰ
asserit ee ctraria. Nā q̄s tolli sibi ab hoste
aliq̄ patit̄ vel romane ꝓūcie depdatiō
nō mala velut iure belli repone. et ceteā
q̄ dia ad veliq̄ possit ītelligi venerabilitati
tua. Hec q̄ oīa ipsi posse adiūgi estimāt
q̄stioni. in tñ ut ꝓ xpianos ꝓnapes xpia
nā religionē maxīa ex ꝑte seruātes. tñ
etiā si ipse de hac ꝑte meruit reipublice
mala euenisse manifestū sit. Vñ beatitudo
tua meritū dignet̄ ignoscē ad hec oīa q̄m
multoꝝ manibꝰ sine dubio tradet̄ sānta
tis tue desiderata cōfessio. plen⁹ debet et elu
cubrat⁹ solutōis splendor oīdi. maxīe q̄a
tū ista ꝓcerētur crimi⁹ ꝓponētis regnōꝝ
possessor et dñs ꝑns adesset. q̄ et sānitē tu
ā sub ꝓnie adulatiōe laudāret. et sibi nī
de his q̄reret mīme satisfm ee ostendēt. e
go vō ad hec oīa ꝓmissionis non īmemor
ꝫ exactor libros ofiq̄ depor. etiē hoc mar
time ꝑte incredibilit̄ ꝓfuturos. Epla. b au
gustī ad marcellinū sup q̄stione ꝓcedenti.

Omno carissimo et mito insigni
missio ac desiderātissio filio mar
cellino: augustin⁹ in dño salutē.
Illustri viro et eloquētissimo
nobisq; dilassimo volusiano nō ampli⁹ q̄
ad illud q̄d ingrediū putauit tēndū fu
it. ad ea vō que in ꝓtractāda amicicia solue

in epla tua ipe mussti. sive ab illo sive eam ab
ab alijs suggerant vel ingerant ad te ponus
p verbis meis ptractata et soluta mihi debu
erit. nō sic quadmodū de his agendū est u
bioꝝ negotio. ꝑ quadmodū potes ē eplaro
adee collocatio. ut si tibi vsū fuit qui eoz
motus coidianus disputationibz exprimus
et illis legant hec lre. aut si auditulis eoz
mus fidei pietate pnultus sermo iste nō suf
fiat. plus itez nos qd eis putas sufficē pa
gat. tū demū ad illos qd antū fuerit pfec
tum. q̄ multa ei sūt a quibz sensz eoz si ad
huc ab horret et resilit vel vbeiore vel so
liore ione vel certe autoritate aui resistē
indignū putēt pſuaden aliqn fortiā pos
sit. Ergo in epla tua posuisti mouea q̄sdā
aut hic os q̄ et veteris testamen os esse fir
mat spiens veteribz sacrificijs delectatus sit
nouis. nichil enī cogi posse asserūt. nisi
qd añ non ire sūm pbaret. vel qd semel ire
sūm sit mutata nullaten debuisse. Ire ei
sūa dignū mutare nisi iuste nō posse. Nec
ōba ee lex tua i has meas distribui q̄bus
si ire copiose velit ips mi actus q̄ exempla
desiderēt. quibz retū ipsa natā et opa hūana
retra vōe. p tpm oportunitate mutenti. nec
hi eade ratio sit mutabilis q̄ ista mutā
ri. Vñ pauca memore ut ee his erudita
quodāmō iam p pla silua vigil narrat in
tento. Nōne hyemi estus addito sensum ca
lore sumedit. Nōne diurnis nocturna tpa
vertūtur. Quoniēs nre variant etates.
adolescēne puerilia nō reducta redit. iu
uētus adolescēne nō mansuca sumedit. si
nuēs iuuētute. senectus morte finit. Nec
oīa mutant. nec mutata ōme pueritie tō
pi sit ut ista mutent. Nō aut opinor ei agri
cola estate aliud sufferat q̄ hyeme tō mu
tet agricultore. Et ei mane surgit q̄ nocte
decesserat. vite filiū non mutauit. Aliud re
ligio adolescentia q̄ puero solebat ꝓposuit. Doc
trina ig̃ stans mutato precepto nō mutatis
mutauit. Magr ille nōr tpm medic⁹ vin
dicans sultus a q̄dam dolori adhibēi iussit
qd in tpe crucee videbat. adhibitū. sanitas
secuta e. Oīa post aliq̄ anos eade curs⁹
corpis causa remota. hoc de ille putauit ad
hibendū. vertit i penis mutat⁹ reuocat ad
medicū. indicat finem. At ille ut erat accersum⁹
uta tenuit. Deo male accept⁹ es qa non ego
iussi: ut oes q̄ audissent parigz hoiem nos
cet. nō ei arte medicinali fide. sed nesuo q̄ tu
ta postea putaret. Vñ tū eet a quibz po
terat stupentibz interrogat⁹ aperuit qd non i
telligeret. videlicet illi iā etas nō hor se fu
isse iusturū. Tantū igit valet tone aligz ar
tibz nō mutatis. qd sōm eas sit p tpm va
rietate mutandū. Nō itaq; vm est qd diuī
semel tre sūm non ee mutandū. q̄ mutatu
q̄pe tpis causa qd tre añ fuerat. ita
mutari vā tō plerūq; flagitat. ut nī ipsi
diuīt tre nō fiert si mutet. ꝛra veritas cla
mat tre nō fiert nisi mutet. q̄a utriusq; ti
trīm erit. si erit p tpm varietate diuersū.
Qd enī in diuīsitate psonarū vno tpe am
dē potest. ut huic liceat aliqd ipune fiē
illi nō liceat nō q̄ dissilis res sit. ꝑ is q̄ fa
cit. ita ab vna eadēq; psona diuīsis tpib⁹
tūr oportet aliq̄ fierī. tūr nō oportet. nō q̄
sui dissilis sit qui facit. sed q̄n facit. Hec q̄s
tio q̄ late pateat. pferto videt q̄squis pul
chri apti q̄ distantiā ipsam quodāmod
i vnitate rerū valet. neq; neglegit ituen.
Pulchrū enī p scripm offenderat aligz laudati.
aui turpe ac deforme increpauit est. aptū vō.
aui ex aduso ē ineptū. q̄si relligatū pendet
alīude. nec ex semetipo. ꝑ ex eo au mentē
mouat. Numerū enā decens aligz indices
vt hoc ide est vel pinde habeti. Age nūc ea
q̄ dicim⁹ refer ad illud vñ agit. Aptū fuit
primis tpib⁹ sacrificiū qd preceperat deus. nūc
vō non ita ē. Aliud ei pcepit qd tunc tpi
aptū erat. qui multomagis q̄ homo nouit
qd cui tpi accōmodate adhibeat. qd q̄nd
ꝓficiat. addat. auferat. augeat. minuat
ve. ītutabilis mutabilīū sicut creator ita
moderator. donec vniuersi sēli pulchritudo au⁹
sūt ptacule q̄ suis q̄busq; tpib⁹ apta sūt
velut magnū carmē quodā ineffabilis
modulationis eruerat. aligz ide tñ seant i
etnam rēplatione spēci q̄ deū cte volūt
eā ī temp⁹ ē fieri. Fallunt aūt q̄ erista
mat hec deū iubē mussa sue utilitatis ī au
ditatis. Et mūto mouent nec deus ista mu
tauit. q̄si de rōne mutabili aliud sibi
iubēs offerri illo pus tpe. aliud isto. Nō aūt
ita ē. Nichil ds iubet qd sibi ꝓsit. sed illi qui
iubet. Ideo ver est dns q̄ seruo nō indiget
et quo seruꝰ indiget. In ea quippe scriptura
qd ver⁹ dicit testamentū. et eo tpe dicit est
quo adhuc illa offerebant sacrificia q̄ hoc tpe
nō offerunt. Dicit dño ds meus es tu qm bo
noꝝ meoꝝ nō egres. Nec illoꝝ q̄ sacrificio
egebat ds. nec quisq; egret vmq;. ꝑ rectum
dirigit. imputatū. vel ibuendo virtutis aīo
vel ecclie saluti adipiscēdā q̄dam signa sūt

quoꝝ celebrandę atq; frequentę nō deo ꝑ nob
utilia pietatis exercent officia. ¶Sunt aūt lon
gū est enumerare disputare de varietate sig
noꝝ. que nō ad res diuinas ptinent. sa tīmē
ta appellanti. Sicut aūt non idō mutabil
ē deus. qa mane aliud. aliud vespe. illud hy
emse. illud alio. nō hoc isto āno qō illo: ita
nō ideo mutabilis dē. qa vnūsq; sti prout
voluīt aliud. aliud sibi posteroꝝ iussit of
ferri. q̄ varietates significationes ad vtilitatē
religionis salubertimā ptinētes p mutabi
lia tpa sine ulla sui mutatione disponet.
¶Nā ut nouerīt quos hec mouet iā hoc fu
isse in rōne diuina ne nūc isti noua instituerē
tur subito pōza displicuisse velut mutabili
uolūtati. ꝑ hoc iā fierī et statutū fuisse īc ip
sa sapīa dei. nūc de maioribus enā terīs muta
tionibus eade scripta diat. mutabis ea et mu
tabunt. tu aūt idē ipse es. ¶sinuandū est e
os mutationē istā sacramentoꝝ testamēti
veteris et noui eadē prędicā ee, pphetas voca
bs. ¶an enī videbit si potuit. id qō in tpre
nouū est nō esse nouū apud eū q̄ ordinat
tpa. et sine tpe habet oīa q̄ suis quibusq;
tpibs, p eoꝝ varietate distribuit. ¶Nā et ille
in psalmo dī memoraui aliq̄ quo dicto
streatē non esse deū sanctiꝰ nūs cui dicit.
dei dño deus mꝰ es tu qm̄ bonoꝝ meoꝝ
nō egres. et paulop̄ legit ex pſona xpi. nō
congregabo cuētacula eoꝝ de sāguinibs hoc
ē peroꝝ victimis quibs prius congregabant
cuētacula iudeoꝝ. Et alibi dicit. ¶Nō ampli
ā de domo tua vitulos. neq; de gregibs tuis
hyrcos. Et alius pphēa. Ecce inq̄ dies veni
ūt dicit dñs. et cōfirmabo sup̄ domū iacob
testamentū nouū. nō sicut testamentū q̄
disposui pribus eoꝝ cū eduxi eos de tra e
gipti. Et alia mlta sūt de hac re testimonia
quibs hoc dīm sanctorū ee predīm est. q̄ cō
mēdare longū est. ¶Nunc iā si satis ostensū est qō
tēe alio tpe institutū est. iuste tēe alio tpe pos
se mutari, mutātis ope nō dispōnē mutā
ta. quā dispositionē intelligibilis ratio con
tinet. ubi sine tpe simul sūt q̄ in tpibs fiū
fieri nō possūt. qa tpa nō simul currūt. qs
piā fortassis expectat causas a nobis ipse
mutationis assignē. qō ipse nosta q̄ plus ne
gotij sit. Dimptū breuit dica potest qō tyrānī
acuto fortasse sufferent. alijs sacrāmētis p
nūciari xpm cū vēturus eēt. alijs cū venis
set ānūciari oportuisse. sicut mō nos cōpis
loquētes diuersitas rerū ipulit eadē verba
mutare. Siquidē aliud ē prenūciari. aliud
ānūciari. aliud cū venturꝰ eēt. aliud cū veniss
et. ¶Nūc deīn videam? q̄le sit qō in epla tua sc̄ā
tur. ¶Dicas ei eos duē q̄ xpi ꝑfectio atq;
doctrina reipublice moribs nulla ex pte nocu
erit. nisi hoc ostenderet esse p̄ceptū. ut nulli malū
p malo reddē debeam? et patienti aliā pre
be maxillā. et palliū dare ei q̄ tunicā au
ferre pstituit. et cū eo q̄ nos āgariare volu
erit ire debē itinere spatio duplicato. q̄ oīa
reipublice moribs asserunt esse contraria. ¶Nā
q̄s inquit tollit sibi ab hoste aliq̄d patriā
vel romane, pūnie dēpdatoribs nō mala
velut belli iure reponē. ¶Per atq; hmōi ver
ba obtrectantiū siue nō obtrectātiū ꝑ q̄ren
do talia loquētiū operosi? fortasse refellerē
nisi hemine disputatiōes haberent cū viris
salubriter instituis. ¶Vñ quid opus ē ut diua?
laborem? ¶Ac nō ipsos poa? paucitem. quo
poterāt gubnare atq; augē rēpublicā quā
ex pua et tēpi magnā opulentāq; fecerūt
q̄ acceptā iniuria ignoscē q̄ psequi malebāt.
Quo tēpe utiq; āministratoꝝ reipublice ex
tollens autoꝝ dicebat q̄ nichil obliuisci solet
nisi iniurias. Dicebat enī hoc tā magnus
laudatoꝝ. tale tēpe nouerat. Si aūt adula
toꝝ tale esse debē ondebat pnape tm̄ntus
q̄lem illū fallaci ꝑdicabat. Qō est aūt n
reddē malū ꝓ malo: nisi abhorrē ab vlcis
cendi libidine. Qō est accepta iniuria ig̃nos
cē malle q̄ ꝑsequi: et nichil nisi iniurias ob
liuisci. ¶Per cū in eoꝝ legunt autoribs ex
clamat et plaudit. describi atq; ꝑdicari mo
res vident quibs dignū eēt exsurgē mutate
q̄ tot gentibs ꝓperet. q̄ acceptā iniuria ignos
cē q̄ ꝑsequi malebāt. Cū vero legit papie
te autoritate dīna nō reddendū malū ꝓ
malo. cū per salubres āmoniaō congregatoꝝ
bs ꝓfor tū publicas vnūsq; seruus atq; oīm
etatū et dignitatū scolus de supiori loco ꝑfo
nat. amusat religio tā iniuria reipublice.
Que si ut dignū est audiret. lōge melioꝝ ro
mulo. numa. bruto. cetēris q̄ illi gētis roma
ne ꝓcerus vir instituet. reserraret. firmaret
augeret rēpublicā. Quid ei respublica est?
nisi res ꝑtis? Ries q̄ cōis: res utiq; tuitus.
Qō est aūt tuitus? nisi hoīm multitudo i
qōdā vinculū redacta concordie. Apud eos ei
legit ita breuis multitudo diffusa atq; vaga
concordia unitas fuerat. q̄ postea ꝓcepta con
cordie i suis tēplis tm̄ legēdo illi cēsue
rūt q̄nquidē illi misere q̄rere cogebant. q̄
nā mō sine offensiōe cuiusq; eoꝝ concordes

ter se deos suos colę possent. Qđ si imitatu dis
cordes vellēt. cupto discordie vnđo nuitas la
beret. qđ postea paulatī decolorans discrup
tus q̄ moribꝫ agi cepit p bella ciuilia. Quā
ta vō ꝓpta discordie nō humanis disputan
oibꝫ ecclīm sed dīna autoritate sacrpta ī
xp̄i ecclīa lectutent. qs vel ab illa religione
alienꝰ ita surdus ē ut ignoret? Ad hoc enī
et illa ptinent q̄ malūt exagitare q̄ disce
alterā pauiēta ꝑbendā maxillā esse. vo
lētu auferre tunicā dandū etiā palliū. nī
āgariāte duplicandā viā. Hoc q̄ fit ut
vincat a bono mal? ymo in hoīe malo vi
tat bono malū. et homo liberet a malo
nō exterore et alieno. sz intimo ac suo q̄ gra
uiꝰ ac pniciosꝰ. q̄ tui? hostis exterius
inanitate vastat. Qui sz vincat bono ma
lū. pacēter amittit tpalia immoda. ut disce
at q̄ pro fide atq; iustitia nēpnenda sint
q̄ ille nimis amādo fit malus ac sic iusti
os ab corpo tui sunt iustitiā discat. Qua sint
ꝓpter q̄ sunt iustitiā. atq; in discordiā q̄ nichi
l ē vali? nuitatu penitēs adipiatur vnitꝰ
nō seuiētus verbis sz benuolentia pacētus.
Tūc enī tūe fit tui videt et ꝓfuturū ēe. ꝓp
ter quē facta. ad opandam ī eo discretionē
atq; discordiā. Hoc certe nō frendū est ea
ā si alꝰ exterius sequat. nec corrigi velut
atq; plantari. ꝓpter quē corrigendū atq; pa
tiendū. uelut curandū et sanandū aduer
sum ē ista media. Alioqn si vba attende
rim? nō est ꝑbenda dextera maxilla si fu
erit sinistra pulsa. qm̄ si qs te in q̄ pul
sat ī maxillā dexterā prebe illi et sinis
tā. Magis aūt sinistra putat q̄ dextra:
qa frequenti frauior ictus ē. Sz sic itelligi so
let ac si dīm esset. Si qs in te meliora si
ent ꝓsenti? et iferiora ei ꝓbe. ne vindicte
potius q̄ pacē studēs dēpnas eterna ꝓ
tpalibꝫ. nī potius tpalia ꝑ etnis dēpnen
da sint q̄ sinistra ꝑ dextris. Per sz fuit sō
tū mīm intentio. vindicta enī ultiā iusti pos
sit. qm̄ nullus iā restat correptois locus. et
tremo saluet sūmo q̄ iudico. Nūc vō caue
dū est ne vindicandi cupiditate amittat
ipa pacā. que plurib? habēda ē q̄ omē q̄
potest eā iusto ītimius auferre. Alius nā
q̄ euāgelistā in eade sua nulla fecit de re
tre mentionē. sed tm maxillā et alteram
nominauit. ut aliqm̄to distinctiꝰ itelligēt ī
illo. ipe aūt simplē cande pacām amen
dauit. Patus itaq; debet homo ēe iustus ꝓ
pius. pacient cordū malignā sustinē quos

fiert bonos q̄rit. ut nūs cessat potꝰ bonoꝝ
ut nō pati maligna se q̄ nuō addat malos.
Denicq; ista ꝓcepta magis ad ꝓparationē
animis q̄ intus ē ptinere. q̄ ad opus qđ in a
pto fit. ut teneat in secreto dī pacēna cū be
nuolēna. ī manifesto aūt id fiat qđ eis vi
detī ꝓdesse posse. quibꝫ bn̄ velle debem? Hīc
liq̄do ondit q̄ ipse dns xp̄s exemplū sin
gulare pacē dī pacētur ī finē tenuit. Si
male dicit exprobra de malo. si aūt bn̄ qđ
me cedis? Nequaq̄ sz ꝓceptū suū si dba in
tuem ipleuit. nec ei prebuit pacētu alte
rā maxillā. sed potꝰ phibuit. ne q̄ ferebat
augēt iniuriā. et tm patus veneat nō solū
ī finē pacis. vmeniā ꝑ his q̄ a quibꝫ hoc
patebat manifestius omdi. ꝑ quibꝫ aūt ī cau
se pendēs. ꝑ ignoscite illis nō enī scīūt qđ
facīūt. Nec paulus aplus ꝓceptū dnī et ma
gistri sui videt ipleſſe. vmeniā ipe pauss?
in finē dicit pncipū sacerdotū. pacter te
dō paries dealbate. sedes iudicie me secdm
legē. et ꝛra legē iubes me pcuti. Et dī a
circūstantibꝫ dicētur. iniuriā sacris pncipi
sacerdotū irrōēter eos dīmonē voluit qđ
dicīt. ut q̄ sapent itelligent iā destruen
dū esse aduētu xp̄i pretem dealbatū. hoc
ē ypocrisim sacerdotū iudeoꝝ. Aut quippe
Nescīui fres q̄a ꝓcepꝰ ē. scriptū est enī.
principē ppli tui nō maledices. dī paul du
bio q̄ in eode ipso erubescat. atq; ubi fuerat
lege eruditus illū pncipē sacerdotū nesci
re nō posset: nec eos quibꝫ ita notus erat
ullomō fallet q̄ nesciret. Sūt q̄ ista ꝓcep
ta pacē sp in cordis ꝓparatōe retinēda.
ipsaq; benuolēna ne reddat malū pro
malo sp in voluntate explenda ē. Agenda
sūt aūt multa eā dī iuuis benigna q̄
dā asperitate plectētis. quoꝝ pot? utili
tati ꝛfulendū est q̄ voluntati. qđ in pncipe
manifestius luculētissime coꝝ ltē laudaue
rūt. Nā in corripiēdo filio q̄ libꝫ aspere. nū
q̄ ꝑfecto amoꝛ pīn? amittit. sic tm qđ no
let et doleat q̄ eā iuuis videt sanando?
ac p hoc si terrena ista respublica ꝓcepta
xp̄iana custodiat. et ipa bella sine bē
uolēa nō gerenti. ut ad pacis iustitiaq;
q̄ pacis sonetatē virtus frugi? ꝛfulat.
Nā dī lucēna iniq̄tatis erupnē utilit? vi
dī. q̄m nichil ē infelic? felicitate pena
lī. q̄ penalis nutrit impunitas. et mala
voluntas velut hostis ītiorꝝ roborat. sed
puersa et adiūsa corda mortaliū felices ꝛs
tianas putrit. dī tertoꝝ splendoꝛ atten

duē. et labes nō attendūt aūozū. cū theatro
trū moles erstruūtur. et effodiūt fūdamē
ta virtutū. cū glōsa est effusiois insania. t
opa mīe dentiū. cū ee his q̄ dmitis habū
dēt luxuriātur histriones. et nūma vie
habēt paupes. cū dīs qui dotne siue pub
lias voabs ītra thor malū publicū clamāt
ab ipis pīis blasphemat. et dy tales te
q̄untū. in quozū honoze illa ipa teatra
cozm. et aūoz dee ozā celebzent. Her si
ds posse ꝓmuttat. nūc idignat grauī. si tf
ipunita dimittat. nūc punit ifestū. Cū bo
ēuat subsidiū vnoz. et oppossas lubdiēs
iopes reddit. mīozditet adūsat. ānsciēter
eaā si fieri posset eaā bella gereret a tois
ut lucēnosis cupiditatibs domitus her vnaa
pōrētur. q̄ iusto ipio vel exturpāt l ꝓmi
debuerūt. Nā si xp̄iana disaplīa oīa bella
culparet. hoc poā mulinbs ꝛsiliū salutis
petentibs ī euāgelio dicēt ut abuēnt ar
ma. seq̄ milue oīno ꝛstraherēt. Oīm est
aūt ets. Neminē ꝛaserentis. nīl calūpniā
ferētis. suffinat vobis stipendiū vēm. Q̄
bs stipendiū ꝓpriū suffice debe ꝓcept. mul
tare utiq̄ nō ꝓhibuit. Unde q̄ romanā xp̄i
adūsam duīt rempublicē. dent eē atiū tale
ōles doctna xp̄i esse milites iussit. dent ta
les ꝓuīciales. tales matitos. tales iuges.
tales parētes. tales filios. tales dōos. tales
seruos. tales reges. tales iudices. tales de
niq̄ debitozū ipsi xp̄i redditozes eē atos
ōles esse ꝓcept doctrina xp̄iana. et audēt
eā ducē adūsam reipublice. Immo vo nō
dubitēt ꝛsitere magnā. si ea obtēpereret salu
tē esse reipublice. Ut q̄d aūt ad illud trīte
ā q̄ dicūt ꝓ quosdā impatozes xp̄ianos
mīta mala ifert ipio romano. Her gra
lis cōfūsio calūpniosa ē. Nā si aptius cer
te de ptentis impatozibs aliq̄ memozem
possem filia vel soztasse eaā grauioza de
impatozibs nō xp̄ianis ego meozari. ut
itelligēt l hoim her ee vnaa nō dotne
vel nō impatozū q̄ aliozū sine q̄bs ipatoz
nichil agē possūt. Ex quo ei tpe pessum i
re cepit romana respubica salus liquet
lēe loquūt ipsoz lōge a nīq̄ xp̄i nomen e
luerisset in tris dcm ē. O vzbē venalē. et
matie pitutū si ēptozem iuenīt. In libro
eaā belli catiline aīa aduentū utiq̄ xp̄i tē
nobilissim⁹ hystoz cor nō tacet. q̄nto pa
mū ifuerūt ee atus ꝓpli romani aīmāde p
tare signa tabulas pictas vasa celata mu
liebza. ea ꝓuāti et publice rape. delubza spo
liare. sacra ꝓfanare. oīaq̄ polluē. Q̄n ergo
nec hoīnibs nec ipis eaā q̄s deos putabāt
mozū corruptozū et ꝓditozū auarina tapi
tas q̄ ꝓbat. tūc tepit pice laudabile il
lud deus salus q̄ respublice. Q̄s inde vna
a pessima suaesse habuīt. et q̄nto tūa
natū tetū malo illa iuīctas ꝓspectata
sit longū nūc est dīce. Iudicāt sanctā su
ū gratīdo vā dicētē. Seruabat castas
hūlus fortuna latinas. q̄ndā nec virgis
otingi pua sinebat. tecta labor sōpnosq̄
breues. et velle tusco. vertate ducēq̄ mar
et ꝓrimo vbi. hanibal et stātes collina
tuere manu. Nūc patim longe parā ma
la. senioz armis. luxuria tributū. victāq̄
vlasse vbē. Nullū crīme abest facinoꝛ q̄
lubdis. et quo pauptas romana pēit. Ex
ig̃ expertas ut ego crappetē q̄nta mala
ītroduxerit suaesse. ꝓspero inīctas ꝓbita
tis. q̄nquidē et ipsi q̄ aliq̄nto prudentio
tē. attenderūt. pīs dolendā pauptatem
q̄ opulentā perisse romanā. In illa enī
mozū integritas seruabat. p hāc aūt nō
muros vbis q̄ mentes ipse munitas dica
nequa oī hoste pior irrupit. Oīas dō nō
q̄ ītra ista mala misit nobis adiutoziū
singlare. Quo ei non tollet quē nō imol
let. in q̄d ꝓfundū nō demergēt fluuiꝰ iste
horrēde nequē genus hūanū. nisi trux xp̄i
in tāta velut mole auctoritatis eminēta
firmiq̄ figētur. Cui apphenso robōe sta
biles essem. ne male suadentiū vī in ma
la ipellentiū trā basto mūdi tui abscepti
gurgite absorberem. In ista ei colluuione
mozū pessimozū et veteris pōne disaplie
maxīe venie et subuenire debuit celestis
auctoritas q̄ voluntatiā pauptatē. que cō
tinentiā benuolentiā. iustitiā atq̄ mozdi
ā. veraq̄ pietatē ꝓsuadet. retēas q̄ vite
lūosas validas q̄ dutes non tīm ꝓpter
ista vitā honestissīe getendā. nec tīm ꝓ
ter tuitatis trene mozdissimā sonetatē.
dmeuā ꝓpter adipiscendā sēpiternā salu
tē. et sēpiternū tuitiōdā ꝓpli celestē diuinā
q̄ rēpublicā. ad nos tues adstituit. fiat spes
tūtis. ut q̄ dnu in pegrinam. feramde
os si mozige nō valeam. q̄ vnus ipunitis
volūt stare rēpublicā quā ꝓmi roma
ni ꝛstituerūt auxerūtq̄ dutibs. et si nō
habētes veraā pietatē ergā dm deū. q̄ illos
eaā in etnam vitā posset saluba religio
one ꝓducē. custodiētes tīm q̄ndā sui gnis
pbitatē. q̄ posset trene tuitatis ꝛstituere

a. arma portare

augende ꝺſeruãdeꝙ ſuffiᷓe. Deus ei ſic oñ
dit in opulẽtiſſimo et ꝑdaco ſpecu roma
noꝝ qñtũ valẽt ciuiles eaꝝ ſine vã re
lligione vtutes. ut ſtelligeret hãc additã
fici tyões alíus uanitatis, auꝝ rei veritas.
auꝝ lex eternus. auꝝ modus etnitas. Qs ãt
vel tiſu dignũ putet qđ appollonũ et apu
leiũ ceteros magnatũ artiũ putiſſimos
ꝺferre ſpo vel eaꝝ ꝑferre conant. qñqm
tolerabiliꝰ ferendũ ſit. qñ iſtos ei poꝰ opa
tãt ꝙ deos ſuos. agultꝰ ei melioꝝ qđ fatẽ
dũ eſt appollonꝰ fuit. ꝙ tot ſtupꝝ auc
tor et ꝑpetrator quẽ ioue noiant. Iſta inq
uit fabulosa ſunt. Adhuc ſi laudent cupub
lice luxuriosã planeꝙ ſacrilegã ſeluatuꝫ
q iſta deorũ proba ꝺfingent. q non ſolũ in
fabulis audienda poſuit. vmeaã in thea
tris ſpectanda ꝓpoſuit. ubi aimãa ẽent pla
ꝙ numina. q ipſi dy ſibi exhiberi habebãt
libẽter. q in ſuos aultores vindictã debue
rũt. ꝙ ea videnꝫ ſalte paulẽter. Sꝺ non ſunt
ipi inquit. q taliũ fabulaꝝ mendacio re
lebrãtur. Quꝺ ſi ſunt iſti. q taliũ turpitu
dinũ celebratoꝝ placãtur. Horũ demoniũ
ꝓuocatiõe atq; frillaaã ꝑ quos ꝛ magice
artes hũanas mẽtes deceꝑit. qa. poꝰ
doctrina xpiana. qa mũdo vniuſo patefeat.
qa ſuos angelos ab eoꝝ malignitate ꝺſ
tinxit. qa cauendos poꝰ et qđmodũ ca
uerent. ãmonuit reꝓublice diat. ĩimica.
q ſi nõ ſi oĩno ꝑ iſtos ẽet tpalis optinenda
felicitas. q libet poꝰ fuerat ifelicitas eli
genda. Sꝺ neq; hinc ꝺs voluit dubitari. q
ꝑmũ ꝓpm vnũ deũ verũ colentẽ. deos ãt
falſiſſimos ꝺtẽpnentẽ. ꝙ diu oportuit teſ
tamentũ vetus ubi velamentũ teſtamẽ
ti noui ẽ obũbratu. tũtu terũ terrenaꝝ
felicitate honeſtauit. ut quis ĩtelligat nõ
ipſã eſſe ĩ demoniũ ꝓtate. ſi in illꝰ vnius
dei ãgelꝝ ſeruiũt. qs demones ꝺtemſerit.
Apuleꝰ enĩ ut de illo potiſſimũ loq̃mur. q
nobis affinis eſſe ẽ noluit. nõ duo ad teſ
timoniũ. ſi ne aliquã quidẽ iudiciariã reꝓubli
ce ꝓtem dei oñibꝫ ſuis magnas artibus
potuit meriri honeſto ꝓpie ſue loco natus.
et liberaliter eruditus. magnaq; ꝓdictus
eloquẽcia. An forte iſta ut ꝓphus volũta
te ꝺtẽpſit. qa ſacerdos ꝓuincie ꝓ magno fu
it. ut munera ederet. venatoꝝ q veſtiret
et ꝓ ſtatua ſibi apud athenas locanda ex
q̃ tunitate habebat verẽ adiũctus ꝺtradic
tionẽ quoꝝũdã auiũ lutigaret. qđ poſteos
ne lateret eiuſdẽ luis ozonem ſcriptam meo
ne emendauit. Qđ ſi ad iſtã ſcenã ꝓtinet
ſeluitatẽ fuit magus ille qđ potuit. Vñ ap
paret nichil eũ ampliꝰ fuiſſe. nõ qa noluit
ſed qa nõ potuit. ꝙꝙ et adiũctus quoſdã qui
ei magicarũ artiũ crimẽ intenderãt. eloq̃
tiſſime ſe ꝺfendit. Vñ miror laudatores eiꝰ
q eũ neſcio q illius ſeculi miracula actibꝫ ꝓ
ducãt. cũ ea eius ꝺfenſionẽ teſtes ẽe conati.
ꝙ videriũ utrũ ipſi ꝓhibeant vim teſtimoniũ
et ille falſã ꝺfenſionẽ. Illud ſi ſapuiſſet atte
dant ꝙ magicas artes nõ utiq; niſi ꝑ ſelici
tate ſcenã. i. dãpnabilẽ auctoritate ꝺcipiunt.
vel ab eis innocentes ꝓuidentia tñ eas adula
nõe collaudãt. et videãt dauid nõm ſine
ullis talibꝫ actibꝫ ex paſtore ouiũ puenie
ad regiã dignitatẽ. auꝝ et pñs et futa ſi
delis ſcriptura nõ tacuit. ut ſaltem ꝙ et quib
modis offenditur ꝺs. et quibꝫ modis placeat
offenſa. qñtũ aũt attinet ad miracula q
hũanus ſenſibꝫ ſtupenda mõſtrant. agultꝰ
ei errãt. q ꝓphis ſcis miraculoꝝ magnoꝝ
nobilitate ꝓſtantibꝫ magos ꝺparãt. Qñ
tomagos ſi eos ꝺparet xpo. quẽ ꝓphete illi
quibꝫ magi q libet nullo mõ ſint ꝺpandi
ꝓuidauerũt eſſe ventutũ. et ſcõm carnẽ
quã ſuſcipit ex virgine. et ſcõm diuinitatẽ q
nũqꝫ ſeparatur a ꝑre. Video me ſcaſſe pluã
explam. nec tñ de xpo dixiſſe oĩa q vel eis
q vel tardioꝝ ĩgenio ꝺcta nõ valeãt aſſeq.
vel eis q lucet ante moueant. ꝺtenuoſii
tñ ſtudii et ꝓcupatio diuturni errorꝭ
ab ĩtelligẽdo ꝛpedit poſſũt utiq; ſuffice.
Vmptñ ignoſce qđ eos ꝺta mouerat aliꝫ
ꝛſcribe. ut vel eplis vel libꝭ ſi adiuuerit
os rẽdere autem? Sis ĩ dño felix gratia t
mia eius. dñe eximie et mito ĩſignis ac
riſſime ac deſiderãtiſſime fili. Epla auguſti
ad marcellinũ in q̃ declarat q̃ſtionẽ de aõ
i ſanguinẽ verſa. et aliã de aĩa. pmittẽs
de ſcptas ſuis libꝝ retractationũ. et habẽs
ſententie humillimũ.

Opmo eximio et mito ĩſigni mi
tiq; carriſſõ filio marcellio. au
guſtinꝰ in dño ſalutẽ. Epla
tua qua ꝑ ſcm frem et coepm meũ bone
ſtatiõ accepi q̃ſtui. ñ ꝛſcribere. nec ĩueni.
reuolui tñ te in ea q̃ſiſſe quo ĩuenerit ma
gi pharaonis ꝺſta i ſanguinẽ tota a
qua egipta. vñ ſimile aliq; fuerit. Que
duobꝫ modis q̃ſtio ſolui poteſt. ſiue tum
materia aqua offerri potuit. ſiue qõ ẽ ne
dubiũ. qa in ea regione in q̃ erant filii
iſrahel iſte plage nõ fiebãt. Hoc ei q buſdã

ſpture illius loas aptiſſīe expreſſīt admo
net eaī ubi nō dīm ē qđ ītelligi debeat. Il
le āt lēe tue q̄s pſbr vbanꝰ attulit habēt
q̄ſtionē michi ꝓpoſitā ex libris nō oīnis.
ꝑ in eis q̄s ſarpſi de libero arbitrio. In talibꝫ
āt q̄ſtionibꝫ nō multū laboro. q̄a etſi de
fendi ſnā tua lōga rōne nō poteſt. mea ē
nō eius autoris cui ſenſū improbāe fas nō
ē. eaī āt eo nō intellēto hoc in ſenſū qđ i
pbandū eſt. Ego ꝓinde fateor me ex eoīū
nūō ēe conati. q̄ pſiaendo ſarbūt et ſarbē
do pficiūt. Vñ ſi aliq̄d vel īcauū vel īdoctū
a me poſitū eſt qđ nō ſolū ab alijs q̄ vide
nt poſſūt mūto reprehendat. vīmeaī amicīo q
ego ſaltē poſtea videbeo ſi pficiam. nec
mirandū eſt nec volendū. ꝑ poꝰ ignoſ
cendū atꝫ gratulandū. nō q̄a errata ſūt
ꝑ q̄a ꝓbata ſūt. Nā nimis puerile ſenp
ſit amare. q̄ et alios vult errare ut error
ſuꝰ lateat. Quīto enī melꝰ et utiliꝰ ubi ipe
errauit alij nō errent. quoꝝ admonitu er
rore abeat. Q̄ ſi nolūt ſaltē comites er
roris nō habeat. Si enī deus mi qđ volo
ꝑſtiterit ut oīm librorū meorū quecūq̄
mi tūſſime diſpliceāt. ope aliq̄ ad hoc apm
oſtituto colligā atꝫ demōſtrāe. nūc videbī
hoīes q̄ non ſūt auctoꝝ pſone mee. Vos
aūt q̄ me multū diligitis. ſi talē aſſertis
adiſſus eos q̄q̄ maliūa vel ipetuā vel i
telligēa reprehendo. ut me nuſq̄ ſcripto
rū meoꝝ erraſſe dīmitis frūſtra laborātis
nō bonā cauſā ſuſtepiſtis. facile i ea mep
ſo iudice ſuperabīt. q̄m non mi placet cū
a carīſſimis meis talis ēe eſtimoꝝ q̄lis nō
ſū. ꝓfecto ei non me ꝑ ꝓ me aliū ſub meo
nōīe diligūt. ſi nō qđ ſū ꝑ qđ non ſū dili
gūt. Nā in q̄ntū me nouerūt. vī de me
vīm acceſſīt. ego ab eis diligor. In q̄ntū āt in
tribuīt qđ in me nec agnoſcūt. mūme di
ligūt. Romani maxim⁹ auctoꝝ tullꝰ eloq
i nullū vnq̄ verbū inq̄t qđ reuocare velle
emiſit. Quīe q̄dem laus q̄uis ꝑdaciſſima
videat. tñ credibiliꝰ ē de nimiū ſtuio q̄
de ſapiēte pfecto. Nā et illi q̄s vulgo mo
nes vocant. q̄ tomagis a ſenſu cōi diſſo
nāt. magis q̄ abſurdi et īſulſi ſūt. tanto
magis nullū verbū emittūt qđ reuocare
velint. q̄a dū mali vī ſtulti vel inōmodi
penitē utiq̄ ordinatoꝝ eſt. ☞ ſi in bonā p
ſē acceptāt ut quēpiā talē fuiſſe credam⁹
q̄ nī ſapiēter oīa loq̄ret. nullū vnq̄ vbū
qđ reuocāe vellet emiſit. hoc poꝰ de hoī
bus dei q̄ ſpū ſcō acti locuti ſūt. ☞ de illo q̄

ſic ꝑ ero laudat ſalubrima pietate ordi
dū eſt. Ab hac q̄ excellēa tā longe abſū
ut ſi nullū verbū qđ reuocare velle ꝓba
to fatuo ſim q̄ ſapiēti filioꝝ. Illius q̄ſpe ſcp
tura ſūma ſūt autoritate dignaſſima. qui nī
lī verbī nō qđ reuocare vellet. ☞ qđ reuo
care debēt emiſit. Hoc q̄ſquis nondū eſt ap
ſentus. ſedeas habeat ptes modeſtie. q̄a pu
mas nō potuit habe ſapie. q̄a non valu
it oīa nō petenda diligēter diceſſe. pēi
teat q̄ ꝛgnouerit dicēda nō fuiſſe. Cū q̄
ſint q̄dā maxīmi mei putāt nulla vel p
pauca. ☞ poꝰ fortaſſe plura q̄ eaī ma
le dīa opinant. verba dicerī que malle
reuocāe ſi poſſim. non mi tuliana illa b
lādit. q̄ dīm eſt nullū vnq̄ verbū qđ re
uocāet emiſit. ☞ angit me plane oratia
na ſnā. nc ſtat vox emiſſa retro. Iunt ē
q̄ piuloſiſſimarū q̄ſtionū libros de gene
ſi ſalucet et de trinitate duos teneo quā
bulas et fortis ut ſi nō potuerīt niſi habe
aliq̄ que mūto reprehendant. ſaltē pauco
ta ſint q̄ eſſe poſſent ſi papiꝰ feſtinato de
intōſula ederent. Vos enī vt vīde īdiamt
lēe. nā hoc in ſanis fī et cepius mis ſcpſit
florentius. ideo ut ederent urgetis. q̄ poſſim
a me dū in hac carne viuo defendi. ei ē
ab inimicis mordentibꝫ. vel eaī ab aīis pa
cī intelligentibꝫ fortaſſe i q̄buſdā reperīt
amiſcari. Qđ utiq̄ ꝓpter dictis q̄a nō pu
tatis i eis ēe aliquid qđ poſſit vera rōne
culpari. Alioq̄n nō me ad eoīū edītionē
ꝑ ad diligēnoꝝ emendationē poꝰ hoꝝ
tarem. Ego q̄ūt iudices veros et vītate
ſeueros magīſ intueoꝝ. iter quos et mep
ſū ꝓmptus ꝛſtituē volo. ut ad illos tīm e
a reprehēda puenīāt. q̄ a me q̄ius ſe
dulo ſcrutāte videri mūme potuerīt. Ex
cū ita ſint. hoc tū qđ in tuo libro de libero
arbitrio cū de ſbstātia rōnali agerē ſic a
me poſitū eſt ut dicerē. in corpib⁹ āt ſe
rioꝝ pꝰ pīm aīa ordīata regit corp⁹ ſu
ū nō oīmodo ꝑ arbitriū. ☞ ſicut leges vnūſ
tatis ſinūt. Diligēter aduertīt q̄ putant
me aliq̄ de aīa hūana velut certū ſtatuſſ
ſe atꝫ fixiſſe q̄ vel ex pntib⁹ p ꝓpaginē
veniāt. vel ī animis vite ſuperioris atꝫ celeſ
tis permaneāt. ut corruptibili carne mereā
tur. et videāt ſic a me oīa fuiſſe ꝓpoſita.
ut retecto eo qđ certū habeo pꝰ pīm pmi
hoīs natos ēe atꝫ nasci ceteros hoīes i ma
ne pīm cui ſanāde venit ī dīm ſilitudine
nis pīm. ita oīa ſonarēt ut nulli prudēs

rēt opinioni ꝙmor illatū ꝙs postea digessi
atq; distinxi nō ꝛfirmans aliquā. ſ̄ interi
ꝙ agebā ſēḡstrata illatū disqſsione deter
minās. ut ꝙuis illatū vera ēet deus ſine
dubio laudaret. Siue enī ex illa vna ōes
aīe ꝓpagent. ſiue ſingillatī in ſinglis fiāt.
ſiue extī create mittant. ſiue in corpa ſpō
te ingrediāt. paul dubio creatā ista cōmalis
ē aīe tpāne natura ī corpib⁹ inferior
bꝫ. hoc ē terrenis p̄ p̄m ordinata regit
corp⁹ ſuū. non ōmodo ꝑ arbitriū interi ꝙ
ſtat p̄m p̄mi hois. Nō enī dm̄ est p⁹
p̄m ſuū. ꝛ postea ꝙ peccauit. ſ̄ dm̄ est
p⁹ p̄m. ut ꝙlibet postea si fieri posset
diſquisita ratio declaret. ſiue p̄m eius ſiue
p̄m pentis carnis eius cē dm̄ intelli
gēdū. ꝙ dm̄ est p⁹ p̄m in iferioribꝫ
corpib⁹ ordinata regit corp⁹ ſuū nō ōmo
ꝑ arbitriū ꝙa caro corrupisset aduſus ſp̄m.
ī ḡemiscam⁹ grauatī. et corp⁹ ꝙ corrūpi
t̄ aggrauat aīam. Et ꝙs enarret oīa carna
lis ifirmitatis incōmoda? Quę utiq; non
erūt cū corruptibile hoc īduerit incorrupti
onē. ut absorbeat mortale a vita. Cūr ita
ꝙ ſpūale corp⁹ reget ōmodo ꝑ arbitriū.
nūc vō non ōmō. ſ̄ ſicut leges vnuſquis
q; ſuū. ꝙ ꝙs ſtatutū est. ut corpa ocia
ōdat et dulcia ſenescāt. Nā illius p̄mi
hois aīa aīa p̄m ēnā si nondū ſpūale cor
pus ſ̄ aīale. tū ꝑ arbitriū regebat. Cū p̄m
dix̄ ro ē postea ꝙ p̄m in illa carne cō
missū est. saluet ex ꝙ deinceps ꝓpagaret
caro p̄m. aīa cōmalis siquē ē in iferioribꝫ
corpib⁹ ordinata ut nō ōmō ꝑ arbitriū
regat corp⁹ ſuū. Ex si nondū angeli sanct
in paulus ꝙ nulla adhuc p̄na ꝓpria om
serāt. iam tū caro est p̄m. ꝙa et hinc sanā
de cū baptizam̄ nātura ē medicina fili
uido illa carnis p̄m. nec sic ulcus ꝺbis nūs
habeāt ꝙ ſuccrescant. Cōstat ꝙppe nusq;
fuiſſe eādem carnē cuā si nō vnoſ̄ na
tura ifirma ē. tū post p̄m cepisse nasci
ꝙa necꝫ ulla creat⁹ est adā. necꝫ aliꝫ ge
nuit ān p̄m. Quęrāt ſ̄ alij ꝙ cē cep
hendāt. nō ſolū in alios festinanter edito
rē mea in his ipis libris meis de libero
arbitrio. Necꝫ enī cos iuentutes nego. vī
ri et bñficiū ꝛferūt. ḡm si illi ꝙ rā mul
tōrū meā⁹ exegerūt corrigi nō p̄t. ego
cte ꝙ vivo adhuc possū. Hęc autē ꝺba tā
quā a me posita ut nulli de aīe exortu ꝙ
huic illatū opinioni cōtu ve ꝓferuerem.
hij tū cephendāt ꝙ cephendenda putāt
candē ipsā de re tū obſcura ātationē me
ā. cera quos me nō ꝛfendo ꝙ cē finā in
hac ꝙstione ātari. ī ōmo nō dubitē et ī
mortale esse aīam. nō ītri. ut ōs ꝙ solus ha
bet īmortalitatē. ſ̄ modo ꝙdam ſui generis.
et cā creaturā nō ſubstantiā creatoris. et si
ꝙd aliud de natūa eius ītissim⁹ teneo. Sz ꝙ
hoc me fiāt ꝓpellit de aīe exortu caligoſiſ
ſime ꝙstionis obſcuritas. manū pon⁹ por
rigunt ꝛfitēti. et ꝙd ꝙd illud ē nosse cupiēti
et dicāt si possūt. vel ōndant si ꝙd de hac
re vel certa rōne didicerūt. ꝛ aptissimo di
no eloq̄o credidcrūt. Si enī ratio certa diui
nā ſcripturarū autoritatē reddit. ꝙlibet a
uta sit. fallit verisimilitudine. nā vera esse
nō potest. Rursus si mānifestissīe certeq; ro
ni velut ſcripturarū ſanctū obviat autoritas
nō intelligit ꝙ hoc fiant. et nō ſcripturarū
illatū ſensui ad quē penetrāe nō potuit. ſ̄
ſuū pon⁹ obviat veritati. nec ꝙd in eis sed ꝙd
in ſcripto velut ꝑ eis īuenit opponit. Excepti
gra. diligēter attende ꝙd dicā. Scriptū est ꝑ
pe finē libri ꝙ vocat ecclesiastes. cū de ſolutōe
hois ꝙ fit ꝑ mortē istā ꝙ dirimit aīa a
corpe ſcriptura loq̄tur. et quereta pulus
ī terrā sicut fuit. et ſp̄s redditur ad deū ꝙ
dedit eū. Sententia huj⁹ autoritatis paradu
bio tm̄ ē. nec quēq; decipit falsitate. ſ̄ si
ꝙs ſpiā cā voluit sic inspectū. ut id aīa
rū ꝓpagine ꝙ ex vna illa quā ōs primo
hōi dedit ōes retro veniat tonet astrue.
videt illi ſuffragari ꝙ ibi de carne dm̄ ē
pulus noīe. Nā utiq; pulus et ſp̄us nil
hil aliud hoc loco ꝙ aīa et caro ītelligit.
ut como affirmet aīam redīn ad deū qđ
sit de tradice illi⁹ aīe quā primo hōi ded⁹
ds. ꝙadmodū queritur caro ī terrā. aī sit
cuā ipsa de tradice illi⁹ carnis ꝙ in primo
hoīe de tra facta ē. ar sic ostendat ex hoc
qđ de carne notissimū est debē nos credē
illud qđ de aīa occultū. De tradice ꝙppe
carnis nō ambigit. ſ̄ de aīe ambigit. Ut
trūq; aūt positū est in hoc testimonio velut
singla singlis patrū rōne reddant caro si
luet querat in terrā sicut fuit. Inde enī
ſūpta est qm̄ fūs est primus homo: et ſp̄s
reuertat ad deū ꝙ dedit illi qm̄ insuffla
uit in faciē hois quē finxerat flatū vitę
et fūs ē homo ī aīam viuā. ut deinceps
ex vtrisq; re utriusq; rei ꝓpago deducret.
Dimptū si illud ē vīm ꝙ aīas nō ex vna
illa ꝓpagatas ſ̄ alibi creatas singlas sin
glis deus dat cuā huic ſine ogitat qđ dic

tū est ſpūs reuertat ad dēū q̄ dedit eū. Dole
ergo due reliq̄ opiniones uident excludi.
qa si fierēt in singlis hoīb⁹ aīe ꝑne ui
creant. nō putat dia debuisse. ſpūs reu
tat ad dēū q̄ dedit eū. ꝙ ad dēū q̄ feat illū.
Dedit eū uelut sic sonat. ꝙſi iam exīt fi
ut qō dari posset. Deīn qō dm est reūtatur
ad dēū q̄ dedit eū urgent ūba et ꝓmūt dile
tes. quō reuertat ubi nūq̄ ān fuit. Potuis
eū dia debuisse asserūt. et ad dēū uel ꝑgat
t̄ adhat ad dēū. q̄ reuertat ad dēū si nūq̄
illuc ātea ſpūs ille fuisse credend̄ e. Ite quō
aīe ſpōte labant in corp⁹ cū sapti sit deo
eū. non tā in ꝓmptu e explicare. Ac ꝙ hoc
ut dixi due iste opiniones ſb uerbis huiꝰ
testionij laborāt. una q̄ putant single q̄
aīe in suis singlis corpib⁹ ſicut singule a
lia q̄ putant in corpa ſpōte demerḡt. Dua
rūb⁹ aūt illis siue de tradūce illi⁹ uni⁹ ue
nīat. siue ātea iā create et apud dēū ſti
tute singlis corpib⁹ dent. sine labore ūba
ista coaptant. et tū si assertores ei⁹ ſentē
tie q̄ credūtur aīe in suis corpib⁹ singlis fi
eri affirmēt ita ee dm de ſpū q̄ pro aīa
e positus deus dedit eū. q̄admodū tē dia
t̄ dedisse nobis oculos uel aures t̄ man⁹
uel q̄libz aliud. q̄ mēbra utiq̄ nō extra
iā fecerat et alicubi reposita habebat.
q̄ tū opus ēet daret et adūgeret. ꝙ illuc e
a feat in corpe au dedisse diat illa. qō et
tīdent non uideo. nisi forte alia uī testiō
nia ꝓferant. uel ita tamen uī ista opinu
o refellat. Ite q̄ illi q̄ putāt aīas in cor
pe ſponte defluē sic accipiūt dm̄ ds de
dit eū quō dm̄ est ds tradidit illos i ꝯ
cupīam cordis eoꝝ. Proīn unū uerbū re
liquit qō dm est reūtatur ad dēū. ꝙ ꝓuo
acqui possit reūta ubi ātea nō fuit si aīe
in suis q̄ corpib⁹ fuīt. quo solo ūbo una
illaꝝ q̄uor agustā opinio. ꝙ neq̄ ꝓpt
hoc unū uerbū temē existimo illā ſentē
tiā refutandā. ne forte possit eīdi aliq̄
genē locutionis quo ſām ſcptura uti ſolet.
hoc q̄ tē dia potuisse ut reūta itelligā
t ad dēū ſpūs creat tū ad creatorē a q̄
creatus ē. non tū ad eū apud quē ꝓmi
t fuit. Ideo ideo ſcripſi ut quisq̄s illaꝝ
q̄uor de tā ſnuacū aliquā uolūt astu
ere aut defendē talia ꝓferat. uī de ſcrp
turis t̄ autoritatē ecclīaſticā receptus q̄
nō ꝓnt aliū accipi. sicut ē q̄ feat ds hoies
t̄ corpem tā certā ut ꝓdidimo q̄ nulla erī
tat. aut insane ſilis multo iudicet. uelut si q̄

q̄ diuat ner uitatē cognoscē ner falli quēq̄m
posse nisi uiuentē. Deq̄ eū ut uideam⁹ q̄
sit hoc uīm ſcīptucarū autoritas mīma est.
ac nō ſensus ipe oīs uti uīm esse ꝓſpicua
rōne ꝓclamat. ut q̄ſquis ꝓtradicerit ame
tissim⁹ habeat. Hoc si t̄ ista obſcurissīa q̄s
none q̄ de aīa est ꝓſtare aliq̄s potest. ad
uuet īperitā meā. q̄ si nō potest. non
ulpet mūtationē meā. De ō q̄ntitate aīe
ſē mare si hoc q̄ ſapsi nō ꝓſuadet fidē
potiusse negāda ſūt oīa q̄ mirabiliū in
corpibus audiūt. Qō si ꝓptēa nō credit
q̄a ſemel fām est. q̄e ab aīno quē hoc ad
huc mouet utrū nichil uenīat in his
ſclaūb⁹ qō et ſemel fām est et tū credītū
nō fabulosa uanitate. ꝙ ſicut exultīat hiſ
uoīa fide. Quere obſecro te. Si eū tale
aliq̄ in his līs uenīa negauīt. amone
dus ē. Si aūt assensus fuīt soluta q̄ſtio ē.

Epla. b. augustini ad ptalutiam

Dōme ens q̄ nūq̄ uide potuī
mus et mīto ꝓſtantissīe atq̄
in xp̄i autate honoande filu
e ptalute: augi in dño salutē.
Non solli līs tuis uīmcā ipso referente q̄
ptul⁹ opem mi t̄ tū te flagitāe līas meas:
credīte q̄ ex eis ſolacīone plūmā habe
possis. Cu utiq̄ uidēs qō exinde tapes: e
go tū eas negāe uel differe nō debu. Cō
ſolet aūt te fides. ſpes tua et ipsa mūtus q̄
diffundīt i cordib⁹ nostīs. ꝙ ſpūs ſām. aut
nūt aliq̄. ꝙ pignore accipim⁹: ut ipsā ple
nitudinē desideāte nouerim⁹? Non ei te de
ſolatū putāe debes. tū in īterioe hoīe hē
as ꝓntem xp̄m ꝙ fidē in corde tuo. a si te
oīs tū opozet. non tū q̄admodū gētes
q̄ ſpem nō habēt: tū uanissima ꝓmissiōe
ſperem⁹ nos de hac uita uīm. mgratui q̄ſ
dā nīos mgrātes nō amisim⁹? ꝙ ūmiſu
m⁹ ad cā uitā esse uēturos: ubi nos eruīt
q̄nto nouiores tanto utiq̄ ardiōes: et sine u
more ulli⁹ disceſſiōis amabiles. Hic aūt ꝙ
si tu⁹ nunc aut⁹ abcessu uidua diucis tibi
notissim⁹ erat: notior tū erat sibi q̄ tibi,
et uīm hoc tū tu eius corpalē facīē uideb
quā ipe utiq̄ nō uidebat: nisi q̄a nota
a nīa certior tuus ē. ubi nemo scit que ſ
hoīs. nisi ſpūs hoīs q̄ in ipso ē. Si aū ne
nerit dns et illūauerit abſcondita tenē
brarū. et manifestauīt cogitatiōes cordis:
nīc nichil latebit ꝓmūū in ꝓmo. nec
erit qō suus quisq̄ apereat. abſcondat a

luenus.ubi nullus erit alien? Lux vō ipsa q̄ il
luīabunt̄ hec oīa que mō in verbis vem
dunt̄: q̄lis aut q̄nta sit.q̄s lingua ꝓferat?
Q̄s saltē hūana mente attingat? Ꝓfecto
lux ipsa ipse ds ē.q̄m deus lux ē: et tenebre
in eo nō sunt ulle.ꝙ lux mentiū purgatarū.
nō ostiōꝝ corpis oculoꝝ. Erit ꝯ tūc ꝑdne
a mēs: q̄ ullam lucē videat.q̄ nūc non
dū est. Hoc tūc oculus corpis negꝫ nūc pt;
negꝫ tūc vidē potent. Omne q̄pe q̄ oculo
corpis ꝯspuā potest.in aliquo loco sit nūc
ē.nec ubiq̄ sit totū.ꝙ miore sua pte mio
rē lotū occupet: et maiore maiorē. Nō i
tē deus inuisibilis et incorruptibilis q̄ solꝰ
habet īmortalitatē.et lucē habitat inacc̄ſ
sibilē: quē nemo hoīm videt.nec vidē pt.
Ꝙ hoc enī ab hoīe videri nō potest: ꝙ q̄ vi
det homo corpeus corpa. Nā si et mētibꝰ
piorū esset īaccessibilis: nō dicetur accedi
te ad eū et illuīamī. Et si mentibꝰ piorū
est inuisibilis: nō dicetur.videbim? eū sicu
ti ē. Nā ꝙspice totā ipsā in epla rotius sē
tenā. Dilectissimi nūc filij dei sum?: et nō
dū apparuit q̄d erim? Scim? q̄a cū appa
ruerit similes ei erim?: q̄m videbim? eū sicu
ti ē. In tīm ergo videbim? in q̄ntū similes e
rim?: q̄a et nūc in tīm nō videm? in q̄
tū dissimiles sum? Inde ꝯ videbim? tm similes
erim? Q̄s aūt demētissim? dicit corpe
nos vel ee t̄ futuros ee similes deo? In ītem
ore itaq̄ hoīe ista fili tuid ē.q̄ renouabitur
in agnitione dei scdm ymaginē eius q̄ cre
auit eū: et tūc efficiam̄ filiores ei.q̄nto
magis in eius cognitiōe et claritate ꝓficiam?:
q̄a et si exterior homo nr corrūpit.ꝙ reno
uat̄ intior de die in die? ita sane ut in hac
vita q̄ntuscūq̄ ꝓfectus sit: longe absit ab
illa ꝓfectione similitudinis q̄ ꝑdonea erit ad
videndū deū sicut dicit apls facie ad faciē.
In quibꝰ ite verbis si corpalē faciē volu
mꝰ accipe.sequēs erit ut eiā ds talē ha
beat faciē.ut sit aliqd ītervallū inter nos
tra et ipsi?: nūc eū videbim? facie ad faciē.
Et si ītervallū.utiq̄ finis et mēbroꝝ tha
bitus et timus? et retrā absurda dūi et to
tius ī̄pia?: quibꝰ aīalis homo nō pau
ca ꝙ sit ꝙ ꝑs dei: fallacissimis vanitatibꝰ illu
dit. Dicāt ei quidā eoꝝ q̄ talia gaudent
sicut ad me potuit puenire nos deū vidē
nūc mente.tūc corpe: ita ut eiā ipsos eū
pari mō assentiēt esse visuros. Vide in q̄
tū in periis ꝓficerint.dū sine limite timo
ris ꝑ pudoris that aut that vagabūda ferē

ipunita loq̄tur.is. Antea dicebāt tm nu sue
tm hoc ꝑtulisse xp̄m ut corpeis oculis vide
ret deū: deūm addiderūt eiā ds suos exce
ptis ī resurrectione corpib⁹ eode mō deū ee
visuros. Nūc iā istam ꝑtatem eiā ipsis
denauerūt. Donēt sane q̄ntū volūt: et q̄
bꝫ volūt. Nā q̄s audeat ꝛtradicere hoīnib⁹
de suo dominis? Qui ei loq̄tur mēdaciū
de suo loq̄tur. Tu aūt cū his q̄ sanā doctri
nā tenēt: nichil istoꝝ audeas vsurpare
de tuo. Sꝫ cū legis. bti mūdo corde q̄m ipi
deū videbūt: itelligo ipsos nō visuros. Ne
q̄ ei bti mūdo corde sūt ipi. Ite cū legis.
videm? nūc ꝑ speculū in enigmate: tūc
aūt facie ad faciē: itelligo tm nūc ꝑ spe
culū.ide tūc videbim? facie ad faciē. Hoc
aūt veriꝰ intiōus hoīs mun? ē. sive cū
ī ista pegrinatiōe adhuc ꝑ fidem ābulat
in q̄ntū speculo et enigmate: sive ī illa
ꝓria cū ꝑ speciē contemplabit. Pro q̄ visione
positū est.facie ad faciē. Audiat ratio.ratio
nalibꝰ cogitatiōibꝰ ebria. Deus est ds: et
ideo q̄ adorant dm ī spū et veritate optet
adorare. In adorare? q̄ntomagis videt. Qui
ei audent affirmare dei speciē corpaliter
videri: cū eā corpalē noluit adorari. Sꝫ
argute sibi vident dicere.et q̄si interrogando
ꝑmere potuit xp̄s ꝑsitne tm nu sue ut oculis
corpeis videt patrē an nō potuit: ut si nō
potuisse tm̄ dicerim? omipotentie dei nos dero
gasse ꝓclament: si aūt potuisse ꝛsenserim?
argumētatiōnē suā ex nra cōfessione ꝛclu
dāt. Quito iam tolerabilius desipuit q̄ aīe
asserit̄ ruersū ire in speciē dei: et futurā
ee q̄d deus est ut sic eā saltē deo vniendo fa
ciat ꝑdoneā: nō tanta diuinitate dissilem.
Quā vanitatē arceo istos abigo a fide su
a. fortasse et ab auctib⁹. Et cū si interroga
one de hoc silitet ꝛrgeant. possit ne hoc ds
an nō possit efficere: utcūq̄ eius ꝑtatu detra
hūt si nō posse reꝑhenderūt. an hoc futurū
fatebūtur. si posse ꝛsenserūt. Quo ꝯ exci
tūt de hoc alieno laqo: sic exeāt de suo. De
cū aut solus oculis corpis xp̄i hoc donū aut
butū esse ꝓtenduīt? nō eiā ceteris sensib⁹.
Sonus ꝯ erit ds ut possit eiā auctib⁹ ꝑpi?
et alit erit ut possit eius olfactus sentire:
lingua aliqs erit ut possit et bibi: et moles
erit ut possit et tāgi. Nō inquint. Quid ꝯ?
An illud potest ds: et hoc nō potest. Si nō
posse dixerīt? aut derogant omipotētie dei.
Si posse. et nolle tm̄dixerint. aut solus oculis
fauent? iudex aūt certis sensibꝰ corpis xp̄i.

In quo scripsit. Quanto nos melius
non eorum insipienter timinos figim⁹? Sed ut de
scripturis prius nolum⁹. Multa proferri pnt:
ad istam demenam refutandam. Si si aliqm
arcuerit auribus tuis hec eis interim legere, et q
videat non te pigeat rescribere ut potest. Ad
hoc ei fide nra corda mundant: qa nobis
fidei mres visio dei promittit. Que si p oculos
corporis esset: frustra ad ea perdiscenda scrip
turam⁹ exercerem. Immo vo tam puerile sensum
anum⁹ non exeretur in se: sed totus in carne e.
Ubi ei tenacia et fictus habitabit? nisi vm
se deum visurum esse presumit? Quod certe omnium
malum sit. Intelligere poss⁹ dimitto tue: qui
logo sermone moliore explicare. Impetremo
ne dnm sp habitet cor tuum: dna eximia et
mto pstantissima. atq; in xpi caritate hono
randa filia. Augustin⁹ ad ytalicam ::
qui iustum e gaudere nolle cum gaudentibus, et fle
re nolle cum flentibus.

Eligiosissime atq; in xpo mem
brus muto secq; laudabili fa
mule dei ytalice: aug⁹ in dno
salutem. Tres epias tue benignitatis ac
cepera cum ista resarpsi. Una q; ad me
as leras exigebat. altera q; ad te tam pue
nisse idicabat. tertia q; benivolentissima
p nobis cura tua. ega de domo clarissimi
et egregii iuuenis iuliani q; nus adhet
pietibus retinebat. Qua accepta continuo tm
dere no distuli. qa paucator exim⁹ et nr
me ato se tomam posse mittere sperauit. Cui⁹
leras gaudet contristatus sum? q; ea q; illic i ve
be vel acta vebe geruntur no nobis insinu
are curauit. ut certum apud nos fieret: qd in
te fame credere nolebam? Frem quippe leras
am tuas missus quus molesta et dura. multo
tm lenitora nunciata fuit. Plus sane q; dia
potest mirari? fuit. q; nec tanta occasione toti
nus tuorum fres sa epi sarpserit. nec epla
tua quitq; nobis de tam⁹ tribulationibus
vris insinuauit. q; utiq; p ius rea caritatis
et nra fuit. Nisi forte faciendum no putasti.
qd nichil prodesse diuersu. a nos tuas leras mes
tificari noluisti. Absit aliq; quitum ego arbi
tror ea ista cognoscere. Primum qa iustum
gaudere nolle cum gaudentibus. et flere no velle
cum flentibus. Deum qa tribulatio patientiam o
perat. patia probationem. probatio spem. spes
autem no confundit. qa caritas dei diffusa e in
cordibus nris p spm sanm q; datus est nobis.
Absit utiq; ut reatum audire ea q; ama
ra et tristia sti erga carissimos nros. Relato
quo ei mo mun⁹ sit. qd patet unum membrum si
compatitur alia membra. nec ipa mali relevatio
no sit p cognitionem cladis. Sed p solatium caritatis
ut quius alij ferendo patientiam. alij cognoscendo
do patiuntur. cois tm sit tribulatio quibus proba
no spes dilatio spius q; cois est. Oes autem nos
dns consolat. qui et hec tpalia mala pdurit.
et p⁹ hec bona etna promisit. nec debet cui
spiritus infringi. q; vult p⁹ premium coronari.
vires illo submistrante et animus. q; preparat
ineffabilia dna mitoribus. Recepta illa nra
no tibi ad nos auferat scribendi fiducia. p
seram qa timore nostrum non improbabili de
fensione lenisti. Paulos tuos resalutam⁹ te
in xpo tibi gaudesce optatum? q; nam i hac eta
te cernit q; sit amor tuus sci pauli prosecutor
norius. atq; utinam nr magnus et durat q;
tuitur. pua et fletibilia corrigatur. De do
mo illa qd dicam? nisi benignissime aure tue
greas agam? Nam eam quam date possit⁹ nolit.
quam voluit aut date no possum? Deq; ei
sicut falso audierit a decessore meo relatum
est estime. Sed inter antiq; eius pdia possidet. et
annq; alteri esse sic cohet quadmodum ista
q; agit alteri. Augustin⁹ ad ytalicam ::
vtum p corpeos oculos possit videri ds. et nul
lus q; corpei odi nunq; videbit deum.

Omne eximie et muto pstantis
sime atq; in xpi caritate homo
rande filie ytalice: aug⁹ in dno
salutem. Cum petiuisses ut de i
nvisibili deo utrum p oculos corpeos possit vi
deri sapere. negare no potui. ne sam stu
dium tuum offendere. Erige utiq; spm mentis
tue q; renovat in agnitione dei secm ymag
inem eius q; creauit eum. ubi p fidem in te ha
bitat xpus. ubi no est iudeus et grecus. ser
vet liber. masculus et femina. ubi no mortalis
mus solum corpe recipis. qa nec ibi manusi ca
sis animus gratus. hoc itinere tuo erecto inte
de et vide q; loquor. Scimus deum posse videri.
quem scriptum est. Beati mundo corde quoniam ipsi dm
videbunt. quos multi volunt probare ea ipi
os visuros dei. Diabolo q; ipsum deum visu
putant sic arripientes qd scriptum est i libro
iob venusse cum angelis et diabolum in assis
tu dei. ut ea illud videat in quistione quo
dum sit beatus mundo corde quem ipsi dm vide
bunt. et illud. pacem sectamini cum omnibus. et sa
nctimoniam. sine q; nemo potit videre deum. Nunc
tum ei micor si consequi proponitur q; existi
mant ipsos visuros deum. et diabolo visum
deum. ut eos et mundo corde ee. et pacem et sa

monā nī oībz ſcīm affeuerēt. ac phoc ꝙ
ſcīptū eſt ī libro iob venīſſe angłos dei ī
ſpectu dei. et venīſſe nī eos dyabolū. nō ideo
dyabolꝰ deū vidiſſe credendꝰ eſt. ¶ Ipſi enī dī
ſint venīſſe in ſpectu dei. nō deus in ſpectu
eoꝝ. Venīt aūt in ſpām nr̄m ꝙ videm⁹ nō
a quibz videm̄. ¶ Nam cū in ſpectu dei ſit oīa
nūc querīt quō videat deus nūc in ea ſpe
ꝙ in illo ſclo quibuſdā voluit appāre. ꝙndo
nō ſolū cū abrahā aliisq; iuſtis. vīmenā
cū myn ſrīa da lonut⁹ ē. ſed quō videat in il
lo regno ubi eū videbīt ſicuti ē filij eius.
Tūc ſippe ſanabīt in bonis deſiderū eoꝝ.
Quo deſiderio flagrabat moyſes cū loqu
bat. Oīde multi tepīm mānifeſte ut videā
te. Tamē dicet qō in ꝑs et eode deſiderio ar
dui. Sanabor cū mānifeſtabit gla tua. De
hac viſione loquēs ſcīs ambroꝰ nō in lo
co inq̄t ds videt ſicut ad dnē manbre. ſic
ī monte ſyna. ꝙ mūdo corde. Nec corpalibz
oculis deus ꝓſpitur quibz ſe oñdit abrahe ꝑ
ſaac iacob et alijs in hoc ſclo. nec tamē ſuf
bit viſu. ꝓpter qō ſcīptū eſt. poſteriora me
a videbis. nec tactu tenet̄ qā luctat⁹ eſt cū
iacob. nec audit⁹ affatu ſicut nō ſolū a tot
ſcīs. vīmenā a diabolo audit⁹ eſt. nec ſenſu
ſ incessu ſicut aliq̄n cū in paradiſū deābu
lauit ad veſpm. Qd aūt aut apls ꝙfeſſe
nā ſuperemīnentē ſcīe caritatē xpi ut im
pleamīnī ī oī plenitudīe dei. ꝓpter inq̄
ſūt ſi aliq̄ mīn ꝙ deus habebim⁹ et ī alī
quo mīores erim⁹. quō ī plebim̄ in oēm ꝑ
fim⁹ equales. ¶ Hoc illi dixūt qui putant
nos hoc futuros ꝙ no qō deus ē. Sed certus
ſū qā adiſcabis iſtū hūāne mētis errorē.
Duo. et ite frīs. Sed quō intelligēda ſit iſ
ta plenitudo q̄ dictū eſt ī plendos nos ēe in
oēm plenitudinē dei. poſtea ſi ds voluīt ꝑ
vnūs ꝙs dederit diſſerem. ¶ Nūc aūt qō m
ꝓpoſuerās et ad explicandū difficile vide
batr. utrū explicatū ſit diligēter attende re
volendo q̄ dīm ſūt. Si ꝙs utrū poſſit vidē
rīndeo poteſt. Si ꝙs vī ſcām. qā in vari
ſima ſcīptura legit. vīt mūdi cordes qm ip
ſi deū videbīt. Si ꝙs quō dīus ſit īviſibil
ſi videri poteſt. rīndeo īviſibilē eſſe natā. vi
deri aūt cū vult ſicut vult. ¶ Limus enī viſ
ē nō ſicuti ē. ſed q̄li ſpere illi placuit appa
rere. Si ꝙs quō eū vidit vel etym ſcīeat⁹
vel eā ipſe dyabolꝰ qn̄ venit cū angłis ut
ſtā illo aſſiſtēt. ſi vī mūdi corde qm ipſi

xxxix

deū videbīt. rīndeo nō quidē eſſe ſequens ut
eā videant deū q̄ voces ab eo frās aliq̄n
audiūt. neq; enī viderūt eū qui audierūt
qn̄ dixit ad filiū. et dilatabim⁹ et rām dab
ſimabo. vīmptū non ēe mirandū ſi aliq̄ e
ā non mūdi corde videt dīm in ſpē quā
volūtas eius ſecūt latente īviſibili. et ap⁹
ſe incōmutabili manēte natā. Si ꝙs v
trū eā ſicuti ē aliq̄n poſſit videri. rīndeo.
filius hoc ēe ꝓmiſit. de quibz dīm ē. Quam
q̄a nī appacuit ſiles ei erim⁹ qm videbim⁹
eū ſicuti ē. Si ꝙs vī eū videbim⁹. rīndeo
vī angli vident quibz tūc erim⁹ equales.
Nec ī loco enī videt deus ꝙ mūdo corde. nec
corpalibz oculis querīt. nec tamē ſarbit vi
ſu. nec tactu tenet̄. nec audit⁹ affatu. nec
ſenat⁹ incessu. vnigenit⁹ aūt filius qui ē in
ſinu ꝑ̄is dicitur natā atq; ſbam inſo
nabilit⁹ narrat. et ideo dignus ꝓmeris ꝙ
tāto ſpectu oculis eā īviſibilit⁹ mōſtrat.
¶ Ipſi ei ſūt oculi de quibz apls dicit. Illumā
te oculos cordis vī. Et de quibz dixit. Illumā
oculos meos ne vmq̄ obdormiā ī morte.
Dīus enī ſpūs eſt. vī qui adhēt dño vn⁹
ſpūs ē. ¶ Vnde q̄ poteſt dīm īviſibilit⁹ vidē
ipſe eū poteſt īcorpabilit⁹ vidē. ipe deo ꝑ
incorpabilit⁹ adhērē. Certe caritas. pax. lō
ḡnimitas. benignitas. gaudiū. bonitas.
fides. māſuetudo. ītinencia. vītutes ſūt. et
tñ corpalibz oculis nō videnti. qntomag⁹
ds ipſe cu⁹ her ptinacia ſūt īviſibilis eſſe
credendꝰ eſt. ¶ Nā ſi intior homo nr̄ qntū
lacūq; ymago ei⁹ non de illo odium ꝙ ab il
lo creatū. ꝙnis adhuc tenuerit de die ī die
nā tñ in tali luce habitūr. q̄ nīlis oculoꝝ
corpaliū ſenſus attendit. ſi ea q̄ in illa luce
cordis oculis ītuem̄. et diſcernūtur īter ſe
et nullis locoꝝ ſpacijs ſeparant. qntoma
gis ds lucē habitans īacceſſibilē corpeis ſē
ſibz quo nec ipſius niſi mūdi poteſt ēe cor
dis accessus. ¶ Nā ſi placē iſtā quā inti nos
habem⁹ corpeis oculis nō videm⁹. illā pa
cē que ꝓcellit oēm ītellectū qō eſt ds q̄s
oculis poſſum⁹ ītuerī. Similiter et caritatē
quā tenem⁹ ſi eā vidē non poſſum⁹ iſtis
oculis quibz corpa ꝛcplam. deū qui dī ca
ritas ē quō vīſuros nos credim⁹ niſi ocu
lis cordis. Ac ꝑ hoc cū ſit aliq̄d nr̄m īviſi
bile ſicut dño intior. et cū optimū nr̄m ꝙ
eſt mēs atq; ītelligēcia īviſibile ſit oculꝰ
corpis. quō id qō eſt melꝰ optimo nēo viſi
bile erit iferior dño. Sūt ei quidā q̄ deū
ipm dīno corpꝰ eſſe ꝓſumūt: putātes q̄d

corp⁹ non ē. nullā .pfus ēe ſbam. Istos oīo
mitt̄ debem⁹? Sūt aūt alij deū ipm quidē
corp⁹ esse mūme dubitātes. ꝫ ideo eos qui
ad vitā etnam resurgēt etiā p corp⁹ deū
visuros putāt. qm̄ talē sperant ſpūal
corpis q̄litatē. ut etiā ipsa q̄ ante fuerat
ſpūs fiat. Qđ si ita ē. q̄ntū distet a ſupi
ore opīone. et q̄ sit hoc tolerabili⁹ etiā
si nō sit puto facillīe iudicatu. Primo quia
multū interest utrū de creatōe an de creatī
aliq̄d aliud ſentiat q̄ veritas habet. deūm q
uenatus mētis utriūq; feredus ē voletus
corp⁹ mittē in ſpm. nō in corp⁹ dm. poste
mo q̄a id qđ ego i illa epla mea dixi de il
lis otiis eternis nūc. q̄a nec⁹ nūc pōt ne
q; tūc poterūt deū vidē etiā si dm est. Nō
enī dm est nisi de oculis corpalibꝫ. qđ tūc
nō erūt si corp⁹ ipm ſpūs erit. ac p hoc oc
ci oīū nūq; deū videbūt. q̄a nō videbitur
ſps cū non corp⁹ videbit. ꝫ ad hoc iā ſa
tis dīm sint q̄ ab iuuo tuu⁹ opusculi mei di
ligēter lēa & relecta cōsiderans. sine vlla fo
rasse dubitatiōe pſpiues ad videndū dm
p eius auxiliū cor mūdū te debē ꝑparare.
de corpe vō ſpitali si deus iuuerit alio ope
repiem⁹ quid disputāe valeam? Epla b.
augustini ad euodiū epm de vōe et deo. t
q; natū dīna sit habet rationē et deū.

Perfecta rō illa est. q̄ dm rerū
pſtat ſuam: et matīe eterna
rū rerū q̄ intellīu cōprehendūt.
Hāc etnam ēe. etnam ēe debu
isse. eternū illud ēe qđ nec cepit. nec muta
t⁹. nec variat: ipa docet atq; ondit ratio.
Quā nāe est ēe eternā. nō q; solū etna
doceat et demōstret: ꝫ multomag; q; ipa
etnitas nō potest ēe sine rōne. Que ut
arbitror nō esset etnitas: si rō ipsa etna
nō fuisset. Deūm deū esse vel ēe debuisse. n̄
aliter fieri debē q̄ ut deus ēet: ratio demō
strat. Que utiq; sive ēent. q̄ hoc sciret sive
nō ēent. tñ ea eter⁹ sit. dē dubitandū nō
ē etnam ēe rationē. q̄ dm oportuisse ēe
intendēt. et ita ut illi se demōsteret ēe vē
ternā. Sūt aūt q̄dam q̄ rōne cogunt
ut sint. ut antior sit rō et effūs posteri⁹
eius rei quā futurā esse ondit rō. ut ver
bi grā. ea mūdus fūs est. rō habuit ut
fieret mūdus. Prior g; rō q̄ mūdus. Ea g;
q̄ fuit rō futura ēe subsecuta fuit. ut sit
pncepS rō postea mūdi operis. Iā nunc
q̄m rō ondit deū esse vel nāe esse ut dē
qđ nu ꝓponem⁹ rationē deo. a rōne mū
do. an dm rōnu. sine q̄ nullaten⁹ dm ēe pro
babile ē. Si enī deū esse eternū est rationē
ēe eternū. que ē ratio? Ergo a deus ē aut
dei ē. ut ipa doceat rō. Que si ipa est dē. rō
ondit dm esse rationē. ut possint ista re
ua et recēna ēe. Si aūt dei ē filitudo ther
rō. ondit rōnem dei ēe filiter. et ther eni
reuū et reternū. Deū aūt esse file fien
nō posse nisi ēet deus: ipsa rō ondit. Que
rō si auferat qđ dīm nephas ē. non erit
dē. si rō non ondent nāe esse dm. Tūc g;
dē est. dī eius rō ondit ut sit deus. Dē g;
q̄a est sine dubio ē ratio q̄ docuit q̄a est.
Quod g; est si dia potest in deo pmū. ratio
an dē. Si deus nō erit nisi fuit q̄ creat
dm ēe debē. Ratio q; non erit nisi dē est.
Nichil g; ibi primū et postremū. Natura
g; ther dīna sint quodāmō habet et rōez
et deū. Vnū g; vnū genitat. aut rō dm. a
dē rationē. Subiectū aūt aut i subiecto
forte dicit rō et dē. Deus et rō: vn⁹ i vno.
Vn aūt deus gnāt rōnem: q̄a rō dm ēe
demōstrat. Intelligit aūt dē a rōne ut
filius a pē. et rō a deo ut pē a filio. Nā et ip
sa rō dī deo est deus. Nec⁹ ei dē aliqn si
ne rōne fuit: aut rō sine deo. Tūc enī est
dē si est rō. et tūc filius si est pē. ut si rō de
ferat. siaut dm est. qđ dia fas nō est. nec
ipse q̄dem dē est. Ꝑ eius ei rationē est ac
tus et operatio ut sit deus. Rursus eadē dia
m⁹? Si ratio nō fuit: dē nō fuit. Et si dē nō
est: rō non fuit. Ratio g; et deus sempīna
res: dē et rō sili mō res sempīna. Cōnex
o aūt atq; vnuo rōnis ad deū. et dei ad rō
nē. pēs ad filiū. filij ad pārem: pnapia si
bi quodāmō et causas existendi pstant.
q̄a alterū sine alio esse nō potest. Definiti
i verbis: et qđāmodo dicat ut fileat. Vtrū ali
germē dm dicam? an dei germē rationē:
q̄a nec fructus sine radice ēe potest. nec ra
dix sine fructu aliq̄d est. silitudo sit dei. ut
q̄dam itelligēte de deo designet. Vnit ei
et i grano tritici rō fruendā: q̄ sterile nō
finiti esse. Si ttertiū si granū non ēet tri
tici: ex q̄ re ista pduceret rō non haberet.
Dū igit rōnem q̄ deus ē. aut ondat dm rō
nē. aut rōnem ēe dm. vnū quodāmō
altīm ondens. nō ondit pē nisi p filiū. nec
filius ondit nisi p pārem. et tūc quasi
i silēcio sit filius q̄m p patrē venit ad filiū.
ut vnū quodāmō abscondat altīm demō
stret. ut demōstrans se vnus demōstret
altīm. nec possit vnus sciri ut lateat alter.

qa q̄ me vidit ing̃ vidit et patrē. t nēo
venit ad patrē nisi p me. et nemo vēit
ad me nisi quē p̄ attraxit. arduū vehe-
mentꝫ difficile negociū ūuum. aut aliq̄ de
deo nō intelligētes ītelligēm? Cñ q̄ admo
dū oīa que sūt sine q̄dam spē nō intelli
gātur et cognoscibilia sūt: sic multomagꝭ
sine filio hoc ē. sine rōne īcognit⁹ est deus.
Qd enī? An aliq̄n sine rōne pat̄ alog⁹ fuit?
Qs hoc audeat dicē? Cognoscendū itaq;
rōne dm̄ vnū ex vno. t vnū in vno sit v
nū ēe. qa vn⁹ est ds. tui nāe est illā inēe
dilectionē quā sp habendā ipsa cō docet.
vel p̄ceptꝫ ds dilāonem t exhibendā ēe.

Quodvus ad b. augustm de vnitate

bte marie. et corpe filij dei.

Omno sco venabili dilāssimo
fr̄i et cōsacerdoti augustino t fr̄i
bus q̄ tecū sūt: euodius t frēs
q̄ mecū sūt in dño salutē. Per rogatū
q̄ ad possessionē marianensē missꝰ eat
dudū vnā questionē de rōne et ds missa
epla mea īterrogauit. Quā adhuc tñ sum
nō merit⁹. Sz q̄a eplas sanctas tue vnā
ad illustrē virū volusianū. et alterā ad
ptalū illustrē in xpo fciam ī manibꝫ
legētes habuim⁹. occurrit qd in ea epla
de dño ihu xpi dei nr̄i natali ī virgie ꝛ
ceptōe et ex ea natiuitate posuisti. si rō
q̄ritur nō erit mirabile. si exēplū ponat
nō erit singlare. et visū est posse de oī na
tiuitate et hoīs t̄ cuiuslibꝫ aīantis. t̄ semi
nis tale aliq̄d dici. Si rō enī eius q̄ritur
plū ponat. q̄a nichil tale sit in exēplis e
rit singlare. Deniq; enī qs nouit⁹ vir⁹ fēi
ne t̄ alterius ceptionis. aliq̄n qd in fēre
to formatū potuit exponi rōni. Aut si semi
nū ex tra nascentiū p̄mixto putrescentiū
postea figurationū nulla rō īueniet. Nō
ē et hoc mirabile nō est. vermē vnū sine
ullo ptu. si qd singlaritatē aliqd requirit.
ītra pomū virgineo ceptu formatū p̄fm
iuenit. Vñ ad exēplū arbitror dīm ego v
ritorū sine singlariū nescio q̄ nā possit
rō exhibere. Non q̄ de ceptōe virgis tm
nō reddit. Sz de nulla arbitror ceptione
posse p̄solui rōnem. Sz exemplū ponatur.
Eue et de vēto draui eque. et de aure gal
line. et de aqua anates. et alia nonnulla
aīalia sine viuli semie fetus p̄mos edē
Certe si integre nō redduit. nō tñ possunt

illibate crape. Quō q̄ ponit si exemplū pos
sit nō erit singlare. q̄n tot exempla p̄ce
dūt? Nasci enī in corpꝫ nō solū in fēmi
nis. vmo ī viroū intimis diuo q̄dā
aīalia notū est oīb⁹. Nūq̄d et ibi semē
fuit ceptionē? Eue exēpla eare miraculā.
de quibꝫ nullatenꝰ rō reddit. Aut si ad hoc
reddit. q̄a in vgine hoīe nichil tale vmq̄
intulit. tñ sūt exēpla in alys rerū natis.
q̄a nata et sine semibꝫ capiūtur. ex q̄bꝫ
penit⁹ et rō reddi nequaq̄ potest. Cñ nec
in gñatione ē aliquid tale īuenit. qđ sit
credat ptus. ut integritas nō violet. Soleo ei
ei audire q̄ aranea sine vlla viri ceptu
one. et ptus corruptōe illa oīa fila ex q̄
bꝫ exercere solet scām natiē sue modū. pfe
rat mirabilit. et sibi tm̄ q̄si singlam p̄sta
re esse demōstret. Ergo et si hoc q̄dā non
tm̄ mirabile ē. et exēpla talia rerū dāt
nullatenꝰ p̄iudicium. Metuo enī ne ob hoc ipa
p̄fessa sit in exēplis. ut q̄ non credidissent
virginē posse crape. tbs exemplis nūc
credat esse q̄dā mirabile. Sz tm̄ non erit
singlare. Nā oīa opa dei mirabilia. q̄a ī
sapia facta sūt. Si q̄ hoc nobis obiciat
q̄ tm̄ debim⁹? Illud enī me vrget vehe
mētissime q̄ sic dm̄ potest in corpꝫ ipse
dñs dauitica sba. q̄a et ipsa potentia vi
dei dei sba. Aliis ei in epla ad ptalum
nō posse. Et certū est ut ei rationē reddē
reperim⁹ q̄a nō potest hoc nobis obiciat.
q̄a si q̄ illa ceptōe et natiuitate sua
tm̄ est. mirabile est et singlare. nec rōne
qui voluit nec exēplo q̄a vnico hoc p̄sta
tm̄ est. q̄admodū eis de ceptōe et gñā
one rō nō reddit. Si in illo solo īueniat
singlare. sic de eius visione rō non red
dat̄ nec exemplū requirat. Si soli illi sin
gulari lucē dignitatis sbam corpe vide.
Sz tm̄debit rationē posse reddi. q̄a cor
pea re īcorpeam tē nequaq̄ certe lucē
at. Metuo ne tm̄deat. q̄a ceptio illa rōe
exponi. et exēplis possit firmari. Aut enī
in hoīnibꝫ rō desinet et exēpla cessabit.
et confirmabit in corpe suo vnigenitū
vide posse deū. aut si rō hui reddita fuit
cōsequitur rationē reddi posse ab aliquibꝫ
nimis sapientibꝫ viris. et illo ceptionis
et cōsequētis gñationis. Qđ si talibꝫ tm̄
deat patrocin⁹. Non ei certum q̄ semio
Si q̄admodū insidiosis tm̄deat introgo.
Ego tm̄ sic credo virgis ceptionē t ptū.
quō sit credidi. et corpe quoquo clarificā

to dēū nō posse vidēi utrūq; rōne colligo.

Obuiandū tñ arbitror hoīnibꝫ q̄ aut sedu
cōes ex q̄stionibꝫ solēt exoriri. ad feruē
ti studio ad dissendū cuiuslāe. Ora p nō
bis. Pax et cāritas xpi sānitatē tuā nūc me
morē pficiat dñe sce venerabilisq; bāssiē
fr̄. Epla cuodij ad.b. augustinū de supra
dās q̄stionibꝫ. et de epla bī petri apli.

Cuodius epc̄s: augustino epo. Pe
tem q̄stiones misi ad sānitatē
tuā vnā de rōe et deo. puto p
uidisti q̄ scripsit ānallus dei. al
teram de corpe saluatoris de q̄ estimat q̄
sbam dei videat. Teraā dico nūc aīe rō
nalis. quā saluator de corpe assūpsit. v
trūm vna de opīonibꝫ est illis q̄ apponunt
cū de aīe rōne origine q̄ritur. si q̄ ibi pīs
uitate fulsit ātq; rōnabilis sit. non tñ
ex his speciebꝫ q̄ de aīalīū aīa diāīatur.
Veritatem interrogo q̄ fuit illi spūs de quib⁹
in epla sua posuit petr⁹ testimoniū de dño
dicēs. mortificat⁹ carne viuificat⁹ spū. et
in quo et eis q̄ in carcere erāt pdicauit spū
bꝫ et cetā. hoc asserens q̄ in inferno fuerit.
et descendēs xp̄us oīnibꝫ euāgelizauit. ōes
q̄s a tenebris et penis p grām liberauit.
ut a tpe resurrōnis dñi iudicīi expec
tēt exanimitus iferis. Ro q̄s in hac re sāc
titatis tue videat aliquo nosse. Epla. b. au
gustini ad cuodiūm. de visionibꝫ sōrm
Dilector et visiōe gēnadij medici.
omnio bīssimo ac venerabili et
desiderabili frī et cosacerdoti me
o cuodio et q̄ tecū fuit frībus:
augr⁹ et q̄ mecū fuit frēs. in dño salutē.
Frater iste noīe barbar⁹ sermo⁹ dei iam
diu apud ypponē cōstitutus. et q̄ bn dei ser
uid⁹ ac studiosus auditor. desiderauit ad
tuā sānitatem lēas nr̄as. In quibꝫ tibi cū
dño emendam⁹. tibiq; p eū salutē debitā
dicam⁹. Interius aūt sānitatis tue quibꝫ ingen
tes terrestres q̄stiones oppressissimū est cor
daosis. et multo maiori q̄ nos sum⁹ pdi
ta fragilitate dissēdi. et cōcanonia intelligē
di. Quarū sane epl̄arū tuarū quibꝫ mul
ta et magna inquiris. vna nescio quo
abberrauit. et deus q̄ sitis nō potuit repiri.
altera vero q̄ inuēta ē habet in mēdacio
nē suauissimā serui dei boni et casti ado
lescētis quo ex hac vita migrauit. et q̄
bꝫ visionū fīnarū attestationibꝫ mutū
eius nobis insinuari potuit. Dein ex hac
occasione proposuis. et versas de aīa obscu
rissimā questionē utrū ānī aliquo tempore e
gredīē e corpe q̄d possit ad corpalia loca
ferri. l' locis corpalibꝫ cōtineri. Huius rei
tractatus. si tñ ad liquidū a talibꝫ q̄les
nos sum⁹ examīari potest. curā atq; o
perā negotiosissimā postulat. ac p hoc
mentē ab his occupationibꝫ otiosissimā.
Si quit breuit vis audire q̄d mihi videat.
nullo modo arbitror aīam exire e corpe nī
si corpe. Visiōes aūt ille futurorūq; pdic
tiones quo fiant. ille ibi explicare conet
q̄ nouit. q̄ vi efficiant in vnoquoq; aīo
tāta cū cogitat. Videm⁹ enī planeq; cernu
m⁹ in eo fieri multarū rerū visibiliū. et
ad rerū sensus corpis ptinentiū. innume
biles ymagines. q̄ non interest q̄ ordinate
vl turbide fiāt. si tñ q̄a fuit. q̄d manifes
tū est. Qua vi et quo fiant q̄squis potuit
explicare q̄ oīa terre cotidiana sūt atq;
otinua. audeat psumere aliq; ac definire
cerā de illis rarissimis visis. Ego aūt tñ
to minꝰ hoc audeo. q̄nto minꝰ id q̄d in no
bis q̄d vita otinua vigilātes dormiētes
q̄s experim⁹. quo pacto fiat explicare fuf
fician. Nā cū ad te dictarē hanc epl̄am.
tempꝰ aīo contrebat. te utiq; absente ac
q̄ nescīēte et quo possis his verb⁹ mouī
sōm notarā. que mihi de te iesu ymagina
bar. atq; id q̄ nam mō in aīo meo fiebat
atq; aut inuestigare nō poterā. tūs tñ
nō fiebat corpeis motibꝫ. nec corpeis q̄lita
tibꝫ. corpi similliīū fiebat. Hoc interī ha
bebas ut ab occupato et festinātē dīmīt
tebas. In duodecīo aūt libro eorū q̄s de genesi
ipsi versat⁹ hec q̄stio vehemēter me pl̄
tis exēplis verū exptarī atq; credibilit
auditarū disputatio ulla sil̄uerat. Qd
in ea poterim⁹ vel esse verim⁹ cū legens in
dicabis. si tñ dignet dñs donare ut eos
in libros q̄ntū possū diligēter emēdatos
ita lucrar edē. et multorū frm exptatione
nō iam lōga disputatiōe suspendē. Nā
rabo aūt vnū aliq; breuit vñ cogitem. fe
rē genadius notissim⁹ fere oīnibꝫ nobis
q̄ carissim⁹ medic⁹ q̄ nūc apud cartagi
nē degit. et rome sue actus exercitatiōe p
polluit. ut hoīem religiosū nosti. atq; ex
tra paupm aurā ipigra mīa facultatiq;
aīo benignissimū. dubitabat tñ aliq̄n
ut nobis mō retulit cū adhuc ēet ado
lescēs et in his eleōsinis seruētissim⁹ utrū
ēet ulla vita p mortē. Huius igī mentē re
pa mīe q̄m deus nullo mō deseret aspa

uit illi in ſõpnus ſpiritualis iuuenis t dign
ſtendi. eiq; dixit. Sequere me. Que cũ ille ſe
quetur uenit ad quãdam ciuitatẽ. Ubi au
dire cepit a dextra pte ſonos ſuauiſſimõs cũ
tulene ultra ſolitã notãq; ſuauitatẽ. Tũc
ille ĩtento q̃d nam eẽt. aut ẽnos eſſe ſcõrũ
atq; bton. Ministra aũt pte q̃d ſe uidiſſe ẽ
tulit nõ ſatis memũ. Cuiglauit et ſõpniũ
fugit. tantũq; de illo q̃ntũ de ſõpnio cogitauit
Alia uo nocte eade ideipſe iuuenis eidẽ rue
ſo apparuit. atq; ab illo utrũ cognoſceret ĩ
terrogauit. Rñdit iſte q̃ eũ bñ plane q; cog
noſceret. Tũ ille q̃ſiuit ubi ſe noſſet. Per me
morie defuit q̃d iſte idẽ rñdẽt. Totũq;
diſſũ uũ. ẽnos q; ſcõrũ ad quos audiẽdos
eo duce ueniat. q̃ reuentiſſimos reuerebatur
ſalutare ñrauit. Hic ille paũcitatẽ eſſe u
tẽ nã id q̃d narrauerat ĩ ſõpnio uidiſſet
an uigilãs. Rñdit. In ſõpnio. At ille. Bñ re
colis inq̃t in ſõpnio. ẽm eſt illa uidiſti. Sz
eadã nũc in ſõpnio te uidẽ ſuas. Hoc cũ uidiſ
ſet iſte uta ee credidit. atq; ad uiſionẽ ſuma
uit. Tũc q̃ hoiem docebat adeat et ait. V
bi ẽ modo uerp̃ tuũ. Ille rñdit. In tabulo
nũc illigatos et clauſos et caſos oculos
tuos. nichilq; te illis oculis uidẽ. Rñdit. Sa
lo. Tũc ille. Cui ſũt ſi iſti oculi inq̃t quib;
me uides. Ad hoc iſte nõ inueniẽs q̃d rñ
deret obticuit. Cui heſitãti ille q̃ his intro
gationib; dicẽ moliebat aperuit. Et etiam
o. ſicut inq̃t illi oculi carnis tue uiuũt ĩ doꝛ
miẽte atq; in lẽcto iacẽte. nũc uacãt nec
aliq̃d operãt. et tñ ſũt iſti quib; me ĩtueꝛis
et iſta ueteꝛis uiſione. ita cũ defũctus ſuis
nichil agentibus oculis carnis tue uiuta tibi
ĩerit q̃ uiuas. ſenſus q; quo ſentias. Caue
tes. Ita ſibi tho fidelis ablatã diuine tuiꝰ ti
dubitatiõnẽ. Quo doceẽte. nili ꝓuideꝛa et
mia deꝰ. Iſta occaſione dixit aliq̃s tãte ti
nos nõ ſoluiſſe ſi auerſe q̃ſtionẽ. Vtrũ
cũ his uerbis credẽ uel nõ credẽ liberũ au
q; ſit. ſeꝑm quiſq; habet q̃ ſe auoꝛet ad
ꝓfundiſſimã queſtionẽ. Et uigilat tho et
dormit totadie. et cogitat homo. Diuine cũ
ſiãt iſta filia ſoꝛmis. filia q̃lutatibus. filia
motib; uerũ. nec tñ matie uerpali. diuine
ſi ꝑt. Si aũt non ꝑt. quid ſe ꝓputat de ea
tiſſimis atq; inceptis q̃ſi definitã fecte ſẽ
tentiã. cũ diuina et totadiana nõ ſoluat.
Ego aũt q̃uis quõ fiant iſta uelut corpea
ſine corpe ũbis ꝓſius explicare nõ poſſim

tñ ſiant ſno nõ ea corpe fieri. utinã ſic ſcire
quõ diſcernẽt que uidentẽ aliq̃n ꝑſpim. et
p corp̃ uideri putãtur. quo ue mõ diſtin
guant viſa eoꝝ q̃s error uel ĩpietas ple
rũq; deludit. q̃n viſis proꝝ atq; ſcoꝝ filia
pleraq; ñrant. Quoꝝ exẽpla ſi memora
re uoluiſſẽ. tẽpus m poti q̃ copia defuiſſ.
In dñi mia vegeteris dñe btiſſime et ve
nãbilis et deſiderabilis fr. Epla. b. auguſ
tini ad euodium de tõne et dõ. de corpe dñi

Omno de viſionib; ſõpniorũ
btiſſimo et venãbili frĩ et coe
piſcopo ſcõ euodio et tcũ frib;
augꝰ et mecũ fres ĩ dño ſalutẽ.

Multa q̃s ab hoĩe multũ occupato. q̃
eſt ḡuius ea putas ꝓputari debe dũmodo
q̃ tam diffidula ſiãt. ut cũ magna diligẽa
dãta uel ſcripta uie ꝑdua poſſint ad itellec
tũ eaã taliũ q̃lis ipſe es. Hinc accidit q̃d
nõ tu et tales tñmodo cogitãdi eſtus lãui
eſſe q̃ſ ſcabim? ſed illi utiq; q̃ min? auuto
min? q; exercitato ĩgenio ꝑditi. eo tñ ſtudio
fruũtur ad cognoſcendas lras ñras. ſiue
amico aliq̃o ſiue ĩmico aliq̃o ut eas ſbtrahi oĩno
nõ poſſint. Ita cogitãdi tedio ſcripta aura
ĩ ſcabendo ee debeat. ꝑſertim de tebꝰ uti mig
nis ut ĩ eas et magni laboꝛẽt. Si aũt in
manib; cui aliq̃ habeo ꝑtermittẽdũ eſt et
differendũ. ut ad ea poꝰ rñdeat. que ſu
pueniẽda requirunt. quid fiet ſi eaã ipſe
dũ rñdet alia ſupuenerit? Nũ placet ut
eaã his omiſſis illa ſuſcipiant. et ſẽ ꝓ
ta fiant q̃ poſtiora oboriũtur. ea q; timi
re ſola tangat. quib; nũ ſcribũt nõ ſupue
nerit aliq̃d q̃ ẽpatur? Qđ ut m amidat
diffidillimũ eſt. ſ nõ opinoꝛ tibi hoc pla
ce. Non g debu alia ĩterrũpere nũ tua ſe
queẽſſent. ſicut nec tũ ſi alia tua ſcripta occurrẽt.
Et tu ſecuate hãc iuſtinã nõ ſinoꝛ. Nã
eme ut tibi hoꝛa reſcribere quib; id am
monere intimiſi q̃ agebã. et aim meũ
ad hãc eplam ab illa magna ĩtentõe de
roꝛi. Facile aũt fuit hãc excuſatiõnẽ ut
arbitroꝛ nõ iniquã liis indutã tibi emit
te. timere aũt in q̃ſtionib; tuis nõ uti fa
cile ẽ. Et puto ĩ his opuſcul que me nũc
ĩtentiſſimũ retinẽt. nõ defutã quedã loca
ubi hoꝛa ꝑ expediã que requiꝛis ſi dns faue
rit. Nã eaã ex his q̃ſtionibus q̃s modo miſi
ti. multa ſoluta ſũt in eis libris quos de
dũ edidi ſiue de mutate ſiue de geneſi. Ex q̃
et illa ſi relegas q̃ tibi nã diu nota ſũt. ut
niſi falloꝛ fuerũt. q̃a ea fortaſſe oblitꝰ es

q̄ deus
natū sua sub
sistāt vel ī quo sbiecto
sint. utrū ita ī āīmo fiant

q̄ te ꝺferente meū et sermocināte ꝺsimp
si. siue de aīe q̄ntitate. siue de libēo arbi
trio īuenias vñ dissoluas eaꝝ. siue me
dubitatiões tuas adhibito saluet nō nllo
labore cogitationis. ut his q̄ ibi ad itellec
tū liquidū certūq; pducta sūt. ꝺsequēa
nectātur. ¶ Habes ei in libro de vera religiõe.
Quē si recolēs atq; pspicēs. nūq; tibi vi
deret rōne cogitandū esse. vel rōnandi
effia dm esse debē q̄quidē in rōne nuō
rū quā certe ī usu cotidiano habem⁹ fi
diam⁹ septē et tria. deē esse debēt. min⁹
ꝺsiderate loquim̄. ¶ Non ei deē esse debēt
ꝑ deē sūt. De quibꝫ utiq; rebꝫ rē diuti
q̄ ee debeāt. siue iā sint. siue ut sint. satis
q̄ntū estimo disputam⁹ in eis libris q̄s
ꝺmemorauī. ¶ Homo ei sapiēs esse debꝫ. si
ē ut maneat. si nondū est ut fiat. Deus
aūt esse nō debet. ꝑ est. ¶ Illa quoq; de visis
q̄ ubi nuꝑime scripsi. et ea ꝺmemorās
sbaluet dīa. ꝑ mauoluꝫ te īplicasse q̄stī
onibꝫ. recense eaꝝ. atq; eaꝝ. et cogita di
ligēcius. ¶ Nec ꝓfiteat sed habitet ī eis ¶
sidēcius tua: et īm utrūq; fortasse cogni
es quō sit aīa pīs uel absens. ¶ In eis q̄p
pe visis ꝺmoratꝰ in sōpnis. cū abest a
sensu pīnaq; q̄ ꝺmendi: q̄ prebet oculi vi
gilās. ¶ Hanc aūt oculis hoc est tꝫ a lūina
ribꝫ corpis aīe absentia q̄ fit cū dormim⁹
si vis maior augeat ut totū q̄d est īm sꝫ
trahat. mors ē. Simul q̄ a cernendi sensu
ad visa sōpniorū nō cū aliquo corpe abce
dit. nisi forte illa q̄ vident in sōpnis cor
pea nos q̄ ipsos inter illa hac atq; illac
ferri ac referri cū aliquo corpe existima
m⁹. q̄d iam tibi arbitror nō videri. ita si to
ta penitus subtrahat. atq; sit q̄d fit ī mor
te. nō sēcū putanda ē auferre aliq̄d corp⁹
ex corpe. ¶ Cā si auferret. ꝓfecto eaꝝ cū do
mum⁹ et abiecit ab oculis. in q̄tū eos ē
linquit in tm sēcū oculos auferret q̄libꝫ
sibiliores corpeis. q̄d nō fiat. vmptm au
ferri sēcū quosdā simillimos. ꝑ non corpe
quibꝫ visa similia cernit in sōpnis. sed
nec ipsa corpea. ¶ Porro si aliqs credat eaꝝ
visa sōpniorū que silia corpibꝫ appārent
nō esse corpea videri sibi aliq̄d dicē. nec
istum īgenij tarditas finale iūgatur. cui
rorū eaꝝ quippe nō mediocriter auctorū q̄
niā parū attendit. q̄ntū valeant pīma
gines corpm q̄ fuit in spū. nec oīno fuit
corpa. cū vero eas cogitur ītueri si tāe ad
iuerint atq; ꝓpererint nō eas ee corpeas

sed corpm similias. rōnem tm de his nō in
nuo valēt redde. quibꝫ causis et q̄domo
dō fiant. ut in mēbrana ex atramento
lre. ubi vtiq; sba est. et mēbrana saluet
et atramentū. an sicut sigillū in cera. vel
figura q̄libet. an cera subiectū est. in illa
subiecto. an utroq; mō fiant ista in spū
tu nro. aliq̄n sit. aliq̄n aūt sit. ¶ Mouēt ei
nō solū ut cogitem⁹ ea q̄ absūt a sensibꝫ
corpis et in nīa repiunt mēoria. vel q̄
nosipsi ut libitū est fingim⁹? disponim⁹? au
gem⁹? minuim⁹? ꝑ et q̄ situ habitu mo
tu. in nūabilibus q̄ q̄litatibus formis q̄
variam⁹? ¶ Alia sūt fortassis illa quibꝫ de
ludūt dormiētes q̄n non dīnitus āmo
nem. nisi q̄ hoc volētes agim⁹? illa ꝑter
arbitriū ꝓfatum. ¶ Nō solū hec mouent.
q̄ in aīo de ipso aīo fiem nō absurde quis
putat. q̄nus et hoc mūdis occultioribꝫ q̄
bꝫ agitue. ut illud poti⁹ q̄ illud in spū
aī veniat. ꝑ eaꝝ q̄ aut ꝓpha. et dicit in
angls qui loq̄batur ī me. ¶ Non ei fortasse
nus voces ad aures corpeas ꝓphete veri
se credendū est. cū dicat q̄ loq̄batur ī me
nō ad me. utrū voces erant de spū sancto
corpalibꝫ silēs. q̄les agim⁹ cū apud nos
tacitu multa mēotes plerūq; eaꝝ tan
tando tīs sacrum⁹? ꝑ tm ab angelo edite
sibi suggesti. et q̄d in euāgelio scriptū ē
esse angls dñi apparuit illi in sōpnis
dicēs. Quō enī apparuit vel corp⁹ ange
litū oculis clausis? Abrahe q̄pe vigilāti
sic apparuerūt. ut eos eaꝝ cū pedes eis
lauit ꝓtrectando sentiret spūs spūs dormē
tis ꝓpriat alicui silia corporibꝫ. sicut nosip
si nobis videm̄ tali figā eaꝝ ꝑ loca mo
ueri sōpniātes loge aliter q̄ membra ī
strauis iacēna. ¶ Mouēt hec et cōo mota
sūt. q̄a occultiorē habēt rōem q̄ ut vi
vel reddi ab hoīe hoī possit. ¶ Cū iste affe
se sūt āmiratiōis cū vel cō auulsꝫ ī
latet. vel eadē res usitata nō est. q̄ aut
singularis ā cetis ē. Et illa q̄ accusa la
tētis rōnis ego dixi in epla quā te legis
se ꝺmemoras cū eis tm̄dem qui negant
ee credendū q̄ xp̄m virgo pepit. ego per
manseri. si cō queunt nō erit mirabile.
Hoc ei dīm est. nō q̄ cōe res lateat.
eos lateat quibꝫ hoc deus voluit ee mi
bile. Et alia cō āmiratiōis accusa q̄ ita
ē q̄a insolutū aliq̄ occurrit scriptū est de
dño q̄ miratꝰ sit cēturiōis fidē. Necꝫ enī
eū vel ullus cō poterat late. Sꝫ āmiratio

pro laude posita ē eius. aut par in pio he
breoꝝ nō apparuerat. Vñ ipla āmicaco
satis exposita ē. ūi dns ait. Amē dico vo
bis: nō inueni tantā fidē in ifit. Qđ aūt
adiecit in epla eaē si exemplū posuit si
gulae non ē. et frustra ubi plus es l' aut
exēpla iueniſſe de ōmiculo q in pomo n
nasat. et arancea q filii terrine siue coꝛpe
velut integro pant. Diminuit ei aliq̄ argute
nuusq̄ filiudinis gra. alia remota alia
ogruētius. Sz solus xp̄s natus ē ex ogine
Vñ iam intelligis q̄ntū estimo. aut hoc ē
dicerē sine exēplo. Habēt itaq̄ oia causas
suas atq̄ rones et tas et laudabiles. q̄
deus vel ufitata l' iufitata operatur. Sz he
cause atq̄ roes ui latent. miram q̄ fuit.
ui aut patent. sequēter l' ouenienter ea
fieri diam. nec mirandū ee q̄a sua sunt
q̄ ro exigebat ut fierēt. Aut si miram
no inopiata stupedo. et excellēta laudan
do miram. Quo genꝛe amicaciois ceteꝛo
ulle laudat' est. Nec nō reprehendenda ē se
tena q̄a dim est si ro queꝛi nō erat mira
bile. q̄m ē aliud genꝛ amicaciois eaē ui
ro manifesta ē miranti. Hegs ei ꝓtercea
culpat' sua q̄a dim est os neminē tep
tat. q̄m ē aliud genꝛ tptaciois. ꝓpter qđ
unde dim est. tēptat nos dns os nr. Nec
quisq̄ exīstiet ideo posse muto die coꝛpeis
oculis a filio patre uideri. ac nō potius sicut
a pre filiū. q̄a illi q̄ hoc putāt ui in ted
enda rone defecerūt. pnti et ipsi dicē. si ro
queꝛitur nō erit mirabile. Hoc ei dim est nō
q̄a nō est ro sed q̄a latet. Ille aūt nō mi
culi sed erroꝛis demōstrare debet nullam ee
roem. q̄squis id opinates repelle aggre
dit. Sicut enī nulla ro qua dei natū moꝛ
tuū aut coꝛrūpat' aut penetret et ui tp̄o deū
nō posse dubitā nō derogam? pnti eius
ꝓ ei tate veritatē q̄ laudam? ita ui di
cam? nō posse uideri oculis coꝛpis nō latet
ꝓ patet ro dū intelligētibus q̄a ꝓspicuū
ē deū coꝛpus nō esse. nec aliud coꝛpeis
oculis ceteꝛno posse nisi q̄d alicui? intual
li inpositione ceteꝛnat. id aūt nō nisi coꝛ
pus ee. cāq̄ sciam q̄ minoꝛ sit in pte
q̄ in toto. Qđ de deo credē nephas esse
debet. cui? his q̄ hoc intelligē nondū va
lent. Latet tō diuisarū oionū: et tunc
ē. dum uisibiliū silua miraculoꝛū. Hū
q̄d ui deo latet ee coꝛpa. habe nos coꝛ
pa. nullū esse q̄ntulūcūq̄ coꝛpusculū q̄d
nō ꝓ suo modo loa occupet spacio. nec
in eo q̄d ubiq̄ occupat sit totū. et minꝰ sit
in pte q̄ in toto. Hec q̄m nō latent his
ꝛeꝛenda fuit. sequēda. q̄d nūc facē ni
mis longū est. quibꝰ oībus nō rōem la
cē. et rōnem nullā esse dīno q̄ credi de
at l' possit intelligi deū q̄ ubiq̄ ē totus
p spacia loꝛū mole coꝛpea diffundi. i
q̄ nūc habeat ptibꝰ maioꝛibꝰ miꝰibꝰ
q̄ ostare. ceꝛni coꝛpeis otius posse. Vnde
plura dicerē. si hoc i ista epla fuscepisse.
In cui? lōgitudinē nō senacēs ꝓgressus
sū pene oblitus occupationū mearū. i
ta fortasse q̄ nō arbitrabar intentioni
tue satisfecerī q̄ potes pauca āmoniti
plura cogitare que ꝓpetūt. et non eaē c
oꝛū in quoꝛū mani? non iānuit ista ue
nire ꝓna si diligēcius et coꝛpiosi? disserā
ti. Laboꝛāt aūt hoīes in discendo. et bre
uia nō valent intelligē. plura nō amāti
legē. laboꝛāt inde discendo. q̄ et pauca
tardius. et multa pigius frustra ingeruit
agnite et illi? eple exemplū: q̄ ap nos
abeꝛeās nō potuit inueniri. Epla ad
ghustī ad euodiū ... de epla bī petri xp̄m
mortificatū carne. et quō his qui i car
ce erant ꝛclusis aduenies ꝓdicauit. et
q̄ petr? loquēs de sepulcro dauid itend

Omno bus de eius coꝛpoꝛe.
simo fri et ꝓpo euodio: au
gustin? in dño salutē. Ques
tio quā michi ꝓposuisti ex epla
apli petri solet nos ut te late nō arbitroꝛ
vehemētissime ꝛmonē. quō illa verba ac
cipienda sint tp̄e de inferis dicta. Replico q̄
tibi eādem q̄stionē. ut sive ipse potueris.
sive aliquē q̄ possit inueneris. auferas de
illa atq̄ finias dubitationē meā. Qđ si
ꝓus potuero ui id amauerit dns ubi q̄ im
ptiā valuero: nō fraudabo dilōnē tuā.
Hūc aūt q̄ me ibi mouerit ītimabo: ut
sedm her de illis vbis apli? l' ipse coꝛgi
tes: l' quē ꝓdoneū reperieris ꝛsulas. Cui
duxisset xp̄m moꝛtificatū carne vimfica
tū aūt sp̄ū: statim sbient i coꝛpo sp̄ubꝰ
q̄ in carcē erant ꝛclusi aduenienē predica
se. Qui sp̄us aliq̄n incredulis fuerāt ui
sustēabat in diebꝰ quibꝰ adhuc exp̄ctā
bat dei patiā. in diebꝰ noe ui fabricaret
archa: in q̄ pauci id ē octo aīe salue fie
rūt ꝓ aquā. Deiñ subiūxit et ait: qđ et
vos sili forma nūc baptisma saluos fe
cit. Mouet itaq̄ si apud īferos dns q̄ndo
mortui? est in carcē incredulis sp̄ibus

ꝓdiuauit? q̃d bonu ſolu meruerũt ut dñs ĩ
iferna deſcenderẽt. et de iſtis tñ duobꝫ dic
tũ fuiſſe illi diuta. int̃ nos et vos chaos
magnũ firmatũ eſt. ut hꝫ q̃ volunt hĩc
tñſire ad vos nõ poſſint: neq; hĩc unde
tñſmeare. Pleſao utrũ quſnã ſit: an nõ
videat abſurdũ. Porro ſi plures q̃ duo
ibi erãt? q̃s audeat dicẽ nõ ibi fuiſſe pa
triarchas et ꝓphetas. quibꝫ in ſcꝑtura de
uſtae pietatis q̃ tã inſigne teſtimoniũ ꝓ
hibet? Qui tũt infideles fuerũt ũ habi
aret ẽ archa. Etenũ poſt tpa noe multa
milia tot gentiũ uſq; ad paſſionẽ xp̃i
mortua ſũt. q̃ potuit apud ĩferos ĩuenire.
nõ utiq; eoꝝ qui in dñm crediderãt. ſicut
ꝓphete de ſtirpe abrahe. ſicut
ipſe retro noe et totꝝ dm̃ eius q̃ ſalua
ta eſt ꝑ aquã. excepto fortaſſis uno filio
q̃ poſtea reprobatus ẽ. ſicut eã ꝓcl ꝓ
genie iacob alij fuerũt credẽtes in deum
ſicut iob ſicut ciuitas niniue. et ſi q̃ alij
ſũt. q̃ vel apparẽt in ſcꝑturis l̃ in gene
thiano latent. ꝑ eoꝝ duo milia milia
hoim q̃ deũ ignorãtes. et demoniũ ut ſi
mulachroꝝ cultu dedit. a tpibꝫ noe uſq;
ad paſſionẽ xp̃i ex hac vita emigrauit
q̃s apud ĩferos xp̃s inuenies: quo illus
nõ preduxit. ꝑ illis tñ q̃ in diebꝫ noe
incredulj fuerũt ũ habuiſſe archa? A
ſi õnibꝫ ꝑdidit! aut illos ſolos petr̃
mẽoꝛauit. ꝓtermiſſa multitudine tã in
numerabili reteroꝝ. Et dñm quidẽ carne
mortuſicatũ venuſſe ĩ infernũ ſatis con
ſtat. Neq; ei ꝛtradu poteſt vel ꝓphete
q̃ dixit. q̃m nõ derelinques aiam meã
ĩ infetno. q̃d nec aliter q̃ſq̃m ſape au
dereti ĩ autbꝫ aplorũ ipẽ petr̃ exponit: et
eiuſdẽ petri illus verbis quibꝫ eũ aſſerit ſol
uiſſe iferni dolores. ĩ quibꝫ ipoſſibile erat
eũ teneri. Quis q̃ nuſi infidelis negaret fu
iſſe apud iferos xp̃m? Qd ſi mouet q̃d
modũ accipendũ ſit iferni ab illo ſolu
tos dolores. neq; enĩ ceperat ĩ eis ẽ tñ
ĩ vinclis. et ſic eos ſoluit tñ ſi catenas
ſoluiſſet quibꝫ fuerat alligat? Fatale ẽ
itelligẽ ſic eos ſolutos q̃dmodũ ſoluu
ptũr laq̃i venantiũ ne teneãt. nõ q̃ te
nuerũt. Poteſt et ſic. ut eos dolores eũ
ſoluiſſe credam? quibꝫ teneri ipe nõ po
terat. ꝑ quibꝫ alibi tenebant q̃s ille no
uerat liberandos. Verũ q̃ nã uſu ſint te
merariũ eſt definire. Si ei vere vino dix
erim? tũc eſſe liberatos q̃ illic ĩuenti ſũt
q̃s nõ gratulet̃ ſi hoc poſſim? oñdere. ꝓfec
tum ꝓpter quoſdã q̃ nobis literatio labore
ſuo familiariꝰ inotuerũt. quoꝝ eloquiũ
ingeniũq; miramur. nõ ſolũ poetas et ora
tores. q̃ eoſdẽ ipſos falſos deos gentiũ mi
tus opuſculoꝝ ſuoꝝ locis otẽpmendos a
dendos q̃ mõſtrauerũt. Et aliq̃n vnũ vim le
gũq; profeſſi ſũt. q̃q̃m illa ſuperſtitioſa nõ re
tenꝫ volent. vincunt illos q̃ hec nõ animã
do vel dedamãdo ꝑ philoſophandi diſce
rũt. multoꝝ eam quoꝝ libꝝ nõ habe
m? ꝑ in illoꝝ libꝝ videam? ſedm quem
dã modũ laudabiles vitas. ut excepto di
cultu ĩ quo erraverũt. colẽtes vana que
publice colenda fuerãt inſtituta. et crea
ture q̃ creatori potiꝰ ſeruientes. in veteris
moribꝫ patrimonie. ſtinẽue. caſtitatis. ſob
rietatis. mortis. ꝑ pie ſalute contẽptus
ſecuriteq; fidei. nõ ſolũ cunctis vim et ſpe
cibꝫ imitandi muto ꝓponant. Que q̃de
oia q̃n non referũtur ad finẽ de q̃ vera
pietas: ꝑ ad finẽ manẽ thuane lau
dis et gle eam ipſa vanescant quodãmo
ſterilia q̃ reddũtur. Vimptñ q̃dam ĩdo
le ei uta delectat. ut eos ĩ quibꝫ hec fue
rũt vellem? vel papie vel ei actis ab i
ſtenu crudelibꝫ liberet. nuſi aliꝰ ſe ha
bet ſenſus thuanus. aliꝰ uſtina creato
tis. Que ei uta ſint. ſi oẽs in ſoluit ſal
uatoꝝ. et ſicut redens ſcipſiſſa crudeli
iferna. ut deiceps iudiciũ ia expiaret
extremũ. hec ſic q̃ in hac re nõ immerito
mouẽt. q̃ multi interi cogitãti ſolẽt oc
curre. ꝓmũ q̃ auctoritate firmet̃ iſta ſe
tẽtia. Qõ enĩ ſcꝑtũ eſt ĩ morte xp̃i fue
tũ ſolutis doloribꝫ iferni. vl ad ipm̃ pe
itelligi ptinẽ. quos eos hatten? ſoluerat
hoc ẽ uctos ferebat. ne ab eis ipe tene
t̃. preſertim qa ſequit̃ in quibꝫ erat ipoſ
ſibile teneri eũ. vel ſi cauſa q̃tur cur vo
luit venire ĩ infernũ ubi dolores illi eſ
ſent q̃bus teneri oĩno nõ poterat q̃ erat
ut ſcꝑtũ eſt iter mortuos liber. ĩ quo p
ꝓnceps et ꝓpositus mortis nõ ĩuenerit q̃
ligo qõ ſuppliciũ debetur. Hoc ſaluari qõ
ſcꝑtũ ẽ ſolutis doloribꝫ iferni. nõ in om
nibꝫ ꝑ in q̃busdã. capi poteſt quos ille
dignos iſta libatione iudicauit. ut neq;
fruſtꝝ illuc deſcendiſſe exiſtimetur. nihil enĩ
ꝓfuturꝰ q̃ illic tenebãtur ĩcluſi. nec ei ſic
ſequẽs ut q̃d dixi q̃busdã mãa uſtina
q̃ dicerit. oĩbus ꝛceſſũ eſſe putandũ ſit.
Et de illo q̃dam ꝓmo hoĩe ꝓ hũanu ge

nis q̄ eū in ifernū ſoluent eam a fere tota ſcē
tra. qđ eā non ianuā credidiſſe credendū ꝫ
dñm̄q̄ hoc traditū ſit eam ſi tamē iuxta
ſcripturā hinc expſſa nō ꝓferat̄ auctori
tas. Quāq̄ illud qđ in libro ſapie ſcripū ꝫ
hec illi qui ꝑm⁹ frūs eſt patrē orbis ter
rarū cū ſolus eēt creatus cuſtodiuit et e
duxit illū a delicto ſuo. et dedit ei virtutē
obtinendi oīa. magis ꝓ hac ſnīa q̄ ꝓ alio
intellectu fuisse videat. Addūt quidā hoc le
neſciū antiqs eam ſās fuiſſe receſſū. Abel.
ſeth. noe. et omnū ei⁹. abrahā. iſaac. iacob.
aliosq̄ ꝓphetas et ꝓphas. ut dñs cū in i
fernū veniſſet. illis dolorib⁹ ſoluent. Sz q̄
nā modo intelligat abrahā in ſnū ſinū p
ris eam pauꝑ ille ſuſcepti⁹ eſt in illis fuiſſe
doloribus. ego quidem nō video. explicāt fortaſ
ſe q̄ ꝑtū. Solos aūt duos id ē abrahā et
lazarū ſiue eleazarū in illo mēorabilis
ſetus ſinu fuiſſe. aīq̄ dñs in ifernā deſcē
deret. et de his tm̄ duobus dām fuiſſe illi dixi
t. nec nos et vos chaos magnū firmatū ꝫ
ut hȳ q̄ voluīt hinc ad nos trāſire ad vos nō poſſit.
neq̄ huc in trāſmeare. neſcio utrū quiſq̄
ſit qui nō videat. abſurdū. Porro ſi plures
q̄ duo ibi erāt. q̄s audeat dicere nō ibi fuiſſe
ꝓphetas et ꝓphas. quibus in ſcriptura di uſ
tinctis petrus q̄ tā inſigne teſtimoniū ꝑhibet.
Qđ his q̄ ꝓeſſurū q̄ dolores ſoluit ifernus in
quibus illi nō fuerūt nondū intelligo. ꝑcerā
q̄a ne ipſos quidem iferos uſpiam ſcripturarū in
bonos appellatos potui repire. Qđ ſi nuſq̄ in
diuinis autoritatib⁹ legitur. nō utiq̄ ſinū ille
abrahe. id ē ſecrete cuiuſdā q̄etis habitacō
aliq̄ ꝑs inferorū eſſe credenda ē. q̄q̄ in his
ꝓpis tantū mḡrū verbis. ubi aūt dixiſſe abra
hā inde nos et vos chaos magnū firmatū
ē. ſatis ut opinor appareat. nō eſſe q̄ndam
partē et membrū inferorū. tāte illi⁹ ſeiunc
tas ſinū. Chaos ei magnū q̄d eſt niſi q̄dam
hyatus. multū ea ſepans iter q̄ non ſolū ꝫ
binenā firmat⁹ eſt? Quapꝛ ſi in illū abra
he ſinū xp̄m mortuū veniſſe ſua ſcriptura
dixiſſet. nō nōiato iferno eiusq̄ doloribus
murꝰ ſi aſſy ad iferos eū deſcēdiſſe aſſerē
audet. Sz quia euidēcia teſtimonia et iferni
memorati et dolores nulla cauſa occurrit.
cur illo credat⁹ veniſſe ſaluator. niſi ut ab
eis doloribus ſaluos faceret. Sz utrū oēs q̄s in
eis inuenit. an q̄ſdam q̄s illo bñficio dignos
iudicauit adhuc requiro. Fuiſſe tm̄ eū apud
iferos. et i eorū doloribus ſtatuis hoc bñficia
ſe ꝓſtituſſe nō dubito. Vñ illius iuſtus q̄ in ſi
nu erāt abrae cū ille i inferna deſcenderet. nō
dū q̄d⁹ dubitaſſet iuueni a quibus eſſet ſcōm bī
ſiam ꝓmiſſam ſue diuitatis nūq̄ video re
ceſſiſſe. Sicut enā eodēipſo die quo mortu⁹
ē ꝓmiſit latroni q̄ cū illo fuiſſet in ꝑadi
ſo futuꝰ q̄m ad ſoluēdos iferni dolores ſuos
deſcenſurꝰ. Pfīo igr̄ in ꝑadiſo atq̄ i ſinu a
brahe eam iam aīa erat bēficāte ſapia.
et apud iferos iudicāte potēcia. Ubi ei nō
ē. nullo loco obſeſſa diuitas. Vmptū ſcōm
creaturā quā ex q̄dam tpe ſuſapiēs ma
nēs ds homo frūs ē. hoc ē ſcōm aīam eū
fuiſſe apud iferos apta ſcriptura declarat.
et ꝑ ꝓphetā premiſſā. et ꝑ apli⁹ intellec
tū ſatis expoſitū q̄ dām eſt q̄m nō deliqꝰ
aīam meā in iferno. Sic aūt q̄buſdā videri
morte dñi xp̄i ia tale reſurrectionē ꝑſti
tā iuſtis. q̄us nobis i fine ꝓmittit. Cūm
ſcriptū eſt illo tremotu quo i eius paſſiōe
petre faſſe monumēta apta ſunt. multa q̄
pa ſurrexiſſe iuſtorū. et viſa cū illo q̄n re
ſurrexit in ſūa ciuitate. q̄ utiq̄ ſi nō iterū
repoſitus corpꝰ dormierūt. videndū eſt q̄
admodū intelligat xp̄s ꝓmogenit⁹ a mor
tuis. ſi in illā reſurrectionē tos ꝓfecerūt.
Et ſi vñderet⁹ hoc dām ēe ꝑ anticipationē
ut monumēta q̄dem illo tremotu apta i
telligant. cū xp̄s in cruce pendet. reſurre
xiſſe aūt iuſtorū corpa nō tūc. ꝫ cū ille ꝓr
reſurrexiſſet. q̄uis nūc ut dixi ānticipando
fuiſſet adiūctū. ut et xp̄s ꝓmogenitus a
mortuis ſine ābiguitate credat⁹. et i illis
iuſtis statuo reſſū. ut ipſo ꝓcunte i eter
nā incorruptionē atq̄ imortalitatē reſur
geret. illud adhuc reſtat q̄ moueat. quō
a petro dia potuit. q̄d vtiq̄ verū ſit dām ē.
q̄m ꝑ illā ꝓphetā nō dauid xp̄m fuiſſe
aſſeruit ꝑdictū eternē eius nō vidiſſe cor
ruptionē. q̄d adiūxit de dauid apud eos ee
monumētū eius. Vñ illos utiq̄ nō inue
nebat ſi corpꝰ ei⁹ ibi iā non erat. q̄a ſi et ām
i terēu ſua morte reſurrexiſſet. nec tm̄ e
ius vidiſſet corruptionē. poſſet nichilōin⁹
illud monumētū manē. Dutū aūt vide
ri. ut dauid nō fuit in illa reſurrectione iuſ
torū. ſi eis iā eterna donata eſt cui⁹ xp̄s ex
ſemie tā crebro et tāta euidēcia. tātaq̄ ho
noificēcia emendat. Dicitabit enā illud
q̄d ad hebreos de iuſtis ātiq̄s dixit. q̄a ꝓ no
bis melioꝛa ꝓuiderūt. ne ſine nob⁹ ꝑfecti ꝓ
ficerēt. ſi iā in illa reſurrectionis incorruptōe
conſtituti ſūt. q̄ nobis ꝑficiendis i fine ꝓmit
tit. Cur q̄ petrus eos tm̄ memorare voluit

q̄bus in carne īclusis euāgeliū predicatū
ē. q̄ in diebꝫ noe cū fabricaret archa īte
dum fuerūt. Vides q̄ latebrosū sit. et q̄ me
moneāt. ne affirmāe hinc aliq̄d audeā.
Hinc arguit qa cū dicisset apls q̄ et vos n
unc sibi forma saluos facit baptisma. nō
carnis depositio sordiū. sz ꝛscīe bone in
trogitꝰ ī dei. p resurrōnē ihu xpi. q̄ est
in dextra dei. deglutiēs mortē. vt vite eter
ne hedes efficeremr. pfectus ī celo sibi
ās subiecit. et pncipatꝰ et virtutibꝰ. ꝛtinuo sub
icit. xpo igit in carne passo et vos eade
ī ipm armamī. qa q̄ passus ē in carne de
sijt a pc̄is. ī hoc ut iā nō hoīm desideriꝭ
sz voluntate dei q̄d reliquū est viuat tpe.
Deiñ addidit. Sufficit ei pteritū tps ad
voluntatē hoīm ꝛsumatū ābulantes in
libidinibꝰ et ꝛcupiscēcijs et ebrietate et ꝛ
messationibꝰ et potationibꝰ et illicitis y
dolorū seruitutibꝰ. ī quo stupescūt nō cur
rere vos ī eande luxurie ꝛfusionē blasphe
mātes q̄. reddēt rōnem ei q̄ paratus ē iu
dicare viuos et mortuos. Hinc dās sbnec
tit. ꝓpter hoc ei et mortuis euāgelizatū
ē. ut iudicent quide ꝛdm hoīes ī carne.
viuāt aūt ꝛdm dei spū. Quē nō mo
neat illa pfunditas? Mortuis dicit euā
gelizatū. quos pfecto si itellexerim⁹ q̄ de
corpe exierūt. illi opinor erūt de qbꝰ sup
dixit. q̄ incredili fuerūt in diebꝰ noe. q̄
de oēs q̄s apud īferos xp̄s īuenit. Q̄d
sibi q̄ vult ut iudicētur q̄de ꝛdm hoīes
ī carne. viuāt aūt ꝛdm deū spū. Quo
iudicant ī carne quā nō habēt. si apd
īferos sūt vel quā nondū receperūt. si e
uā a dloribꝰ īferni soluta sūt. Nec ei si
ut q̄ndo dias ꝛfrenauit sūt īferi oēs
eā q̄ tūc ibi fuerūt ī carne resurrexis
se credēdi sūt. Aut q̄ resurgētes appare
rūt ei dño ad hoc carnē recepērūt. ut ī
ea iudicarent ꝛdm hoīem. q̄d nec de illis
video quō ampi possit q̄ incredili fuerūt
in diebꝰ noe. Non ei eos ī carne viuisse
scripm ē. aut credi pt ideo solutos īfer
ni dlores. ut q̄ inde liberarent carnē ad
luendā penā recepent. Q̄d si est ut iudi
cent ꝛdm hoīes ī carne. viuāt aūt ꝛdm
deū spū. An forte hoc pfectū est eis q̄s a
pud īferos xp̄s īuenit. ut p euāgeliū vi
uificarent spū. q̄bus futura resurrectōe
ī carne iudicādi sint. ut p aliquā car
nis penā tñ careant ad regnū dei. Q̄d si
ita ē aut hoc tm̄ de illis q̄ quondā non
crediderūt ī diebꝰ noe. ac nō eā de cēto q̄
illuc xp̄i visitatio ꝓpent p euāgelij pdica
tionē spm̄ reuixerūt. postea tñ visitatoꝝ pe
na ī carne iudicādi. Q̄d si de ōnibꝰ ame
perim⁹. manet q̄stio q̄re pcer tm̄ eos me
morauit q̄ tūc incredili fuerūt cū fabri
caret archa. nihil eā illud q̄ thy q̄ de hīs
re comāti redde rōem. ideo dicūt xp̄m ad
feros descendēte his q̄ ibi īuēti sūt illa loca pē
lia tm̄ carnē carnalitos. q̄a non audierāt
euāgeliū q̄d illis viuentibꝰ nondū toto or
be p̄dicabat. et iustas habebāt causas cur
nō credidissēt q̄d eis nō fuerat ānūciatū.
dicens aūt nō habituros excusationē. q̄ p
dicationē euāgelij p oēs gētes celebratā
diffusāq̄ cōtempnūt. et ideo ill tūc euacu
ans carceribꝰ iā iustū restrīe iudicaū. q̄ q
tumares et infideles eā cēto igne puna
ri. Nec attendūt q̄ hoc sentiūt hāc excusa
tionē habe posse oēs q̄ eā p resurrōne
nē xp̄i antep ad eos euāgeliū xp̄i pue
nire ex hac vita migrarūt. Deq̄ eni p
ea q̄ dns remeauit ab īferis nemo pmis
sus ē ire ad īferos nisi audito euāgelio.
cū tam mltu morient orbe terrarū. aīq̄
ad eos hec ānūciatio pueniret. q̄ oēs ha
bebūt excusationē. q̄ ablatu diat eis.
q̄bus dns cū venisset q̄a aīe non audi
erāt in īferno diat pdicasse. Nisi forte di
cā eā istos q̄ post dñi resurrectionem
nondū sibi ānūciato euāgelio mortui sūt
sine moriūtur. illuc audire apud īferos
potuisse vel posse. vt illuc credāt q̄d de
xp̄i veritate credendū est. et habeāt p
si remissionē ac salutē quā illi meue
rūt quibꝰ ibi xp̄s ānūciauit. Nec ei q̄a
rursus ascendit xp̄s ab īferis: ideo finita
eius ibi erūta est. Nā et hinc ascendit
ī celū: et tñ eius ānūciatiōe q̄ in eū cre
diderūt salui erūt. Ideo igit exaltatus ē
et donatū est ei nomē q̄d ē sup ōne no
mē. ut ī noīe eius oē genu flectat. nō
solū celestiū et terrestriū: vimeriā infero
rū. Si hāc opinionē si admittim⁹ q̄ pu
tem poterit hoīes q̄ tūc viuerēt nūme. ere
diderūt posse ī xp̄m apud īferos credē.
q̄s ferat q̄ sequūtur absurda. fiatq̄ q
trana. Primū ne frustra dolere videam
eos q̄ sine ista grā de corpe exierūt. frustq̄
aurā. grēe atq̄ istanti hortari. ut eā hoī
nes pius q̄ moriant. ampiāt: ne sempiter
na morte puniant. Aut si illi tm̄ apud
īferos inutiliter atq̄ infructuose credūt q̄ eā

geliosibi ānūnato hic credē noluerūt. illis
aūt pdest credē ꝙ non hic contēpserūt qō
audire nūme potuerūt. aliud sequit̄ absur
dus ut hic nō sit euāgeliū pdicandū. qm
oēs utiq; mortui sūt. et sine vllo reatu
rēpn euāgelij venire ad īferos debēt. ut eos
ꝑsse possit cū ibi crediderīt. Qō sentire ipi
e vānitatis ē. Cmobrē teneam? fuisse
qō fides habet fūdatissiā auctoritate firma
ta ꝙa xp̄us mortu? est ꝛdm scripturas. et ꝙ
a sepultus ē. et ꝙa resurrexit tra die ꝛdm
scripturas. et vera. q̄ de illo testatissia verita
te ꝛscripta sūt. In quib; eaā hor ē ꝙ apud
īferos fuit. solutis ꝑ eoꝝ dolorib; quib; cū
erat ipossibile tenerī. a quib; eaā trē ītel
ligī solusse et liberasse qs voluit. corp̄ qō
in cruce veligat in sepulchro positū rese
pisse. In illa vō qua ꝓposita de ꝓbis petri
ōshone. qm q̄ me moueant pscriptas. et alia
fortasse si diligēcius disputare pnt. moue
vl apud nos ea tractādo. t̄ quos dignū est
possim? ꝛsulendo q̄ram? Considera tm ne
forte totū illud qō de oclusis i carcere spūbus
q̄ in diebus noe nō crediderūt petr? aplus di
cat. quoꝝ formā ad hec tpa trāstulit. Illa ꝗ
pe tres gestā forma fuerat futuroꝝ. ut tm q̄
mō nō credūt euāgelio dī in ōnib; gētib;
edificāt ecclia. illis ītelligēdus ē scriptus. qui
dē nō crediderūt cū fabricaret archa. Illi
aūt q̄ crediderūt et p baptismū salui fūt.
illis opārant̄ q̄ dē in eade archa salui fa
ctī p aquā. Vñ aūt. Sic et vos filii forma
baptisma saluos facit. Ad hāc ꝗ forme si
militudinē retera eaā de incredulis coaptem?
et nō suspicem ꝗ apud īferos ad fruēdos
fideles aliq; liberandos euāgeliū pdicatū sit.
vel adhuc eaā pdicet. ꝗsi et ibi sit eccla p
statuta. Ad illū ꝗ sensū q̄ te mouit ideo di
dicī aūt. q̄ hoc petrū sensisse credide
rūt. ꝙa dicit oclusis i carcere spūbus pdica
tū. ꝗsi nō possint aīe ītelligi ꝑs q̄ tunc e
rant i carne aliq; ignorātie tenebris ve
luti carcere cōclusis. De q̄ carcere se desce
rat liberāt ille q̄ dicit. educ de carcere aiam
meā ut cōfiteat nōi tuo. q̄ alibi vmb̄ mor
tis appellat. De quo nō utiq; apud īferos
ꝑ hic libat sūt. De quib; scriptū est. Qui
sedebāt in vmbra mortis. lumē exortū ē
eis. Illis aūt in diebus noe frustra pdicatū ē
ꝙa nō crediderūt nī expectaret eos dei pōte
tia. p̄ tpa tot āniā quib; archa cade fabri
cata ē. Ea enā eius fabrica no quodāmō

formata fuit. sicut mō fides eoꝝ non credūt.
ꝙ sub eade forma ignorātie tenebris velut
carcere cōclusa fuit. frustra intuētes toto mūdo
ecclam ostensū. imminente iudicio tp̄e diluvii
o. q̄ nūc incredulis venerūt. Aut q̄pe dns ī.
Sicut i diebus noe ita erit i diebus filii hoī
nis. Manducabāt. bibebāt. nubebāt. vxores
ducebāt. donec noe intrauit i archā. et ve
nit diluuiū et ꝓdidit oēs. Sic ꝙa ea res i
gesta eaā rē futurā significabat. nō ibi
diluuiū et baptismū significauit. ficelibus et
infidelibus penā. sicut i figūra nō rei gestę sed
tm mō dicte. ꝙ de lapide scriptū est ꝙ lapis
ē xp̄us. Quo ꝙdam pmūnata sūt. et infide
libus offendiculum. et fidelibus edificatiō. Aliqn aūt
in eade figūra vel gesta t̄ dicta. eaā due res
vnā aliq̄ significārūt. sicut fideles significa
uerūt ligna ꝙ in archę fabricā coaptata
sūt. eosdēq; eaā octo aīe que i eade archa
labate sūt. quo in illa euāgelica similitudie
de ouili ipse xp̄s est et pastor et ianua.
Nec moueat ad ipediendū istū intellectū
q̄ eunde xp̄m dixit apls petr? ꝓuasse ut
i carcere cōclusis. ꝙ quondā nō crediderūt
i diebus noe. ut ideo nō arbitrem̄ hoc ītel
ligendū ꝙa illo tpe nondū venerat xp̄s.
Nondū ei venerat ꝑ in carne sicut verū
qm̄ post hec in ea visus ē. et cū hoīb;
conversatus ē. Vimpti ab vno genus hūa
nū. t̄ ad arguēdos malos sicut ad alym ar
pus ad vim adā vroꝝq; eius. t̄ ad cōsola
dos bonos. vel ad cōmonendos vtrosq; ut a
li ad salutē suā credēt. alii ad penā suā
nō credēt. ipe utiq; nō in carne ꝑ in spū
videbat. vbi s ogruis. alloquēs quos vole
bat sicut volebat. Qō aūt dixi i spū vide
bat. et ipe ꝗdem filius in sba dicimus. qm
corp̄ nō est. utiq; ips est. Sic ꝙ facit filius
sine spū sō vt sine pre? cū inseparabilia sit
opa trinitatis. Ipa ꝗ scripte sūt de
quib; agit̄ satis hoc ut puto indicāt eis
q̄ diligēter attendūt. Qa xp̄us inqt sed
p pcās nās mortu? est. iustus p iniustis. ut
nos adducat deo mortificat̄ quidē carne
vivificat̄ aūt spū. in q̄ et ihs q̄ in carcere
erat oclusi spūbus aduenies pdicauit. q̄ i
credulis fuerāt aliqn in diebus in quib; er
pectabat dei patīa. in diebus noe cū fabricare
t̄ archa. Ea ut arbitror attendit ordo verbor.
Xp̄us mortificat̄ carne. vivificat̄ aūt spū
i quo spū aduēiens pdicauit et ipse spiri
bus q̄ incredulis fuerāt aliqn in diebus noe.
Qm ꝓpus ꝗ veniret i carne. p nobis mor

tus? qđ semel fecat. sepe aũ venebat ī ſpũ
ad quos volebat. vſis eos ãmonẽs ſimit
volebat in ſpũ. Quo ſpũ et vniſicatus eſt
ũ in paſſione ẽet carne mortificat? Qđ
ẽ enĩ q vniſicat? eſt ſpũ q eadẽ caro q ſo
la fuerat mortificata? vniſicãte ſpũ ẽſur
rexit? Jhã q fuerat aĩa mortificata? ihs ẽ
ẽ eo ſpũ q hoĩs eſt qđ audeat dicẽ ũ mor
aĩe nõ ſit niſi pccm? A quo ille oĩo ĩmunis
fuit. ũ p nobis carne mortificaret. Si ei
oĩm hoĩm aĩe ex illa vna ſuit q ſufflatu ẽ
ꝓmo hoĩ p quẽ pccm intrauit ī mũdũ et
p pccm mors et ita in oẽs hoĩes ptrãſiit:
et non ẽ in aĩa xpi qm nllm habuit oĩo
pccm. vel originale. vel ꝓpriũ. ꝓpter q mor
ei debita videret. Pro nobis ea q̃pe qua
nõ debebat exſoluit: ī quo ꝓncipe mũdi
mortis q̃ ꝓpositus nichil ſuenit. Nec ei
abſurdũ eſt. ut q primo hoĩ aĩam crea
uit. crearet et ſibi? a ſi ex ipa inde ẽ. eam
ſuſapnẽdo mũdauit: ut ſine illo ꝓſus pcco
l ꝓpetrato l traducto. ad nos veniẽs ex vgine naſceret. Si aũt aĩe nõ ex illa vna
ꝓpagine et ſola ex adã caro traxit ori
ginale pccm: ita ſibi creauit aĩam dei filꝰ
ut ceteros creat. qua non tñ carni pccm
mſcuit. ſed ſilitudinis carnis pccm. Suſcepit
ei ex vgine veram qdem carnis ſbam. nõ
tñ pccm carnẽ. q̃a nõ ex carnali ſemĩa. ſi
ue ſcientiam ſiue ꝛceptũ. mortale ſane ac
p ciates mutabile. q̃ carni pccm ſine pcco
ſilimam alt p hoc q̃ quoꝫ de aĩa opinio
va ſit quatũ nullã temẽ affirmare ad
huc audeo. niſi tñ illã repudiare q̃ re
ddit aĩe p meritis nefario quorũ actuũ
ſuggiorũ ſuorũ ſingule ī ſingla corpa tꝛy
ī carcẽs trudi. ite aĩa xpi nõ ſolũ ĩmor
talis ſcdm ceteratũ naturã. ſ eo iã nllo
mortificatis pcco l dãpnatione punitꝰ ẽ
q̃bꝫ duabꝫ cauſis mors aĩe ĩtelligi pt. Et
ideo nõ ſcdm ipſã diu potuit xps vniſicari
ſpũ. In ea q̃pe re vniſicat? eſt in qua
fuerat mortificat? Ergo de carne dicit ẽ. p
ſa ei reuixit aĩa redeũte: q̃a ipſa erat mor
tua aĩa rediẽte. a mortificat? g carne dicꝫ
ẽ. q̃a ſcdm ſolã carnẽ mortuꝰ ẽ. vniſicatꝰ
aũt ſpũ. q̃a illo ſpũ opante ī quo ad
nos veiebat et ꝓdimbat. eiã ipſa caro vi
ſicata ſuerexit. ī quo nõ ad hoĩes veit.
Proĩ eiã illud qđ poſtea dicit eſt de ĩre
dulis q̃ redeunt rõnem ei q̃ patus ẽ iudi
care vivos et mortuos. nõ eſt ꝛſequens ut
eos ĩtelligam? mortuos q̃ de corpe exie
rũt. Fieri ei poteſt ut mortuos dixit uiſta
les: hoc ẽ in aĩa mortuos. De q̃bꝫ dicit.
Dimitte mortuos ut ſepeliãt mortuos ſu
os. Vivos aũt q̃ credit in eũ. non frauſti
audiẽtes. ſurge q̃ dormis et exurge a mor
tuis: et illuminabit te xps. De q̃bꝫ eiã ipſe
dns dicit. Venit hora et nũc ẽ q̃n mortu
i audiẽt voce filij dei: et q̃ audierit vivet.
Proĩ eiã qđ ſequit. et dicit petꝰ. ꝓpter hꝰ
et mortuus euãgelizatus eſt. ut iudicent
q̃dem ſcdm hoĩes ī carne. vivãt aũt ſcdm
deũ ſpũ. nõ rogat apud iferos ĩtelligi. Qđ
hoc ei in hac vita et mortuus euãgelizatus
ẽ infidelibꝫ et iniq̃s. ut ei credentes in
dicent quidẽ ſcdm hoĩes in carne. hoc ẽ in
duſis tribulationibꝫ et ipa morte carnis.
Vñ idẽ apls alio loco dicit. tps eſt ut iudi
cium incipiat a dmo dei. Vivãt aũt ſcdm deũ
ſpũ. q̃a et ī ipſo fuerãt mortificati. ũ mor
te infidelitatis et ĩpietatis detinerent. Nec ex
poſito vbꝝ pctm eis displiceret. vel eis
ã ſi nõ displiceret nõ eis ſufficit: q̃rat ea ſcdm
iferos intelligẽ. Quꝫ ſi valuit illa quibus
me moveo ſupꝫ imẽoꝛatu ita ſolue: ut e
oꝝ auferret dubitationẽ. impiat et m.
Qđ ſi ſcm fuit: poterũt illa vba utroꝫ mo
ĩtelligi. Iſta ſnia de nulla falſitate ruinat
Ad illas aũt q̃ſtiones q̃s an miſiſti. exerp
ta de viſione p corpus. vñ mavis opus mole
dũ eſt ut potius tradi: et p aſellũ dyaconũ
miſi. qđ te iã acepiſſe puto. In rectã aũt
ꝛmonitorio tuo an nũc tradi duo q̃ſtiones:
quoꝝ utriuſq̃ tractatũ eſt. vnã lacꝛ? altã
breuiꝛ de petri ſaluet apli vbis. et de aĩa
dñi. Exemplũ ſane lectorũ tuorũ que ita
net introgationẽ utrũ dei ſba corpaliter
velut ī loco videri poſſit. et apud nos nefa
rie quo aberrauit. nec inuenit an dum q̃re
rent potuerũt. iterũ ãmoneo mittẽ ne g
uens. Epla. b. auguſtini ad euodiũ ꝛm.

De nutrite et colliba. et quo q̃ ignorat ipſe

Auguſtinꝰ epc̃s: euodio
epõ. Si ea q̃ magis occupat
a q̃bus ī aliud aũt nolo ſatis
tua noſſe tãti habet: mitte alꝰ
quẽ q̃ abi deſcribat. Jã enĩ plura pferen
ſũt: q̃ hoc ãno aĩ paſca ꝓximante q̃dra
geſia a nobis fuerãt ĩchoata. Jã tres li
bros de nutrite dei ꝙra demolitas ini
micos eius duos alios addidim? Quibꝫ q̃
q̃ libꝫ ſatis diſputatũ arbitror. adiuſo eos
q̃ ꝓpter pñtis vite feliciatẽ deos colẽtes
putãt: eãq̃ feliciatẽ a nobis ĩpedit op

nātes. xpiāno noī sūt infesti. Deinceps dicē
dū est. sicut ꝑmo libro polluat sum? adū
sus eos q̄, ꝓpter vitā post mortē futurā. me
lesarū existimāt: altū deoꝝ suoꝝ: ꝓpter
ī. psalmoꝝ expositōes nō plus volūbꝫ
sexagesimi. et septimi. septuagesimi et ꝓ
mi. septuagesimi et septimi. Relinq̄ nondū
dictatu neq; tractatu: vehementē nobis ex
petitū. atq; flagitatū. Ab his me teyom
ter. et retardam irruentibꝫ de trīsuerso q̄bus
libꝫ q̄s honorabꝫ nolo: ita ut ner libros de tri
tate q̄s dñs ī manibꝫ verso nondūq; tōple
uamō attendē veli. q̄m numis operosi sūt:
et a paucis eos ītelligi posse arbitror. Dñm
magis vegēt. q̄ plurib⁹ utilia fore speram
Non ei. ut scribis q̄ ignorat ignorabitur
de hac re dicat apls: nō ista pena ille pler
tend⁹ sit. q̄ non valeat ītelligēna sic discer
nē ineffabilē trinitatis vnitatē. sicut discer
nit in alio nīo. mēoria. ītellūs. voluntas.
Aliūde hoc docebat apls. Lege et videbis
q̄ ea loq̄bat que fidē vel mores mltoꝝ
edificarēt: non q̄ vt ad pauoꝝ eāḡ ex
ḡuā q̄nulatūq; in hac vita de re trīa
līgnis. ꝓphetā ꝓponēt. ut nō ptuebatur
illa gererent. q̄si ꝓphetæ spūs eā ī uitos
loq̄ voluerit. ut mlieres in ecīa taceāt: ut
dica honeste et sōm ordinē fierēt. Nec ei
ageret aut. Si q̄s videt ꝓpheta ēe aut spūa
lis ognoscat q̄ scribo vobis. q̄a dñi est mā
datū. Si q̄s aūt ignorat ignorabit: hys
nis vocatōes et ad pacificū ordinē reuo
q̄nto sibi videbant spū excelle. ī supbiē
do nūta turbarēt. Si q̄s ergo videt ꝓpha
ēe aut spūalis. ognoscat mgt q̄ scribo v
bis: q̄a dñi est mandatū. Si q̄s videt ēe
et utiq; nō est. Hā qui ē sine dubitatione
ognoscat. nec āmonitōe. nec cohortatiōne
op⁹ habet: q̄a oīa audiuit et a nēine u
dicit. In q̄ sedatōes et ptubatōes ī ecīa
a faciebāt: q̄ videbātur ēe q̄d nō erant.
Hos docet ognoscē dñi ēe mandatū: q̄a
nō est sedatōis dē sed pacis. Si q̄s aūt igno
rat ignorabit. id ē ꝓbabit. Non ei dē
hui⁹ est nō nouu vos. ꝑ eoꝝ ꝓbatio hō
o bo ꝓfunctus ē. Cū aūt dīs dicit bñ
mūdo corde q̄m ipi dm videbūt. eaḡ vi
sio nobis ī fine sūmū premiū ꝓmittit:
nō est metuendū si nūt ad liquidū q̄ dī
natū sūt ꝺspicere nō valem⁹. ne in sit dñm
q̄ ignorat ignorabit. Quia ei in sapīa dei
nō ꝺgnouit mūdus ꝑ sapīam deū: placu
it deo ꝑ stultitiā predicatiōis saluos facē
credētes. Hec stultitia ꝑdicatiōis ac stultū
dei q̄d est sapiētius hoīnibꝫ multos ꝺtra
hit ad salutē. ut nō solū qui nondū va
lent ītelligēna ꝺspūe naturā dei ꝙm
fide tenēt. vincā qui nondū in ipsa aīa
sua ītuitū ꝓpiam sp̄am a corpis genēali
tate discernūt. q̄dmodū certū sūt vnē
se nosse velle: nō sūt a salute alieni quā
stultitia illa ꝑdicatiōis ꝺfert fidelibꝫ. Nā
si ꝓpter eos solos xp̄s mortu⁹ est q̄ certā
ītelligēna ꝓfit ista discernē: pene frustr̄
in ecīa laborem⁹. Si aūt q̄d vitus habꝫ.
ifirmi ꝓfi credentiū ad mediā nutrunt.
sanādi ꝑ xp̄m et hui⁹ carnis fuerūt. ut ubi
habūdauit prīm habūdet et gr̄a: minus
sit modis ꝑ alatudinē diuinarū sapiē
e et side dei. et ꝑ ꝺstrutabilia iudicia eius
ut et nōnulli a corpib⁹ incorpea discernē
tes. nī sibi ex hoc magni videnī. et credēt
stultitiā predicatiōis q̄ salu fuit credē
tes. ab vnica via loḡe erretēt q̄ ad vitā
eternā sola ꝑdūt: et multa ī carne xp̄i
glantes et ab eade via nō recedētes eā
q̄ ista q̄ subtilissime disserūtur ignorant.
q̄a nō potuit vn⁹ ex pusillis ꝑ quibꝫ mor
tu⁹ est. ad eande ꝓuenuit eternitatē. ve
ritatē. claritatē. id ē ad stabilē certā ple
nāḡ felicitatē. ubi manentibꝫ videntibꝫ
amantibꝫ sunt nūcta ꝓspicua. Proīn in v
nū patrē et filiū et sp̄m scm fiducia pie
tate credam⁹: ita ut nec filiū credat ēe q̄
p̄r est. nec p̄r q̄ filius. nec p̄r nec filiū q̄ u
trūq; sp̄s est. Nichil putet in hac trinitate
tribus locis ve distare. ꝑ hec tria eēntia ēe
et coēna. et dīno vna ēe natura: nō a
p̄re aliā et a filio aliā et a spū scō aliam
ꝺditam ēe creaturā. sed oīa et singula q̄
creata sūt uel creant trinitate creāte sub
sistē. Nec quēq; libeam a p̄re sine filio et
spū scō. aut a filio sine p̄re et spū scō. aut a
spū scō sine p̄re et filio:; ꝑ a p̄re et filio et
spū scō vno vero veḡ īmortāli. id ē dīno
īcōmutabili solo deo. Multa aūt ecīa se
parati in scripturis de singlis dicta. ut ī unū
est q̄rum inseparabilis trinitas tri trinitas:
ut q̄dmodū sit dicta non ꝓfit. ni sonus r
corpalib⁹ ꝛmemorant. q̄rum sit sint īse
parabiliter. im et q̄busdā scripturarū locis
et per q̄sdā creaturas singillatī uisum

q̄ mōstrent. sicut p̄ in voce ꝙ sonuit. tu es filius mꝰ. et filius in hoīe quē suscepit ex vgine. et spūs sc̄us in columbe corpalis spē. Hec sepatā quidē. sed nullo mō sepata in illa dēmonstrāt. Ad hoc utcūq; intelligē dū. assumum⁹ mēoriam. intelligenā. uolū tatē. Omnis ei hec sius sepatus q̄ tribus singla singillatī enūiem⁹: nichil tñ horū sine alys duobꝫ agim⁹ ut diam⁹. Nec ideo putāda sūt hec tria diuisa sic opata: vt ex ōnū pte cōueniāt. Cui ei similitudinū in disputando ꝛueniēna tanta dedit: vt ei rei au adhibēda est ōnū ex pte ꝛo aptet. vel q̄n ex creatīs ad creatorē alia q̄ simile assumit? Primo q̄ in hoc ꝛueni t̄ ista similitudo dissilis. q̄ tria hec mēoria intelligēna. volūtas aīe insūt: nō eadē tria ē aīa. Illa vō trinitas nō inest. ꝗ ipsa ds est. Ideo ibi mirabilis simplicitas ꝛmendatī: qa ibi nō est aliud ee. aliud intelligē. vel si qd aliud de dr natā diuinitate. Aīa vō quia ē creata dī non intelligit: aliud ē qd est. aliud qd intelligit. Deīn quis audeat dicē p̄em nō intellegē p̄ seipm ꝗ p̄ filiū? sicut mēoria nō intelligit per seipsā. sed p̄ intellām. vel pocius aīa ipsa an hec insūt p̄ intellām tīmodo intelligit. sicut p̄ mēoriam tīmodo meminit et p̄ volūtatem tīmodo vult? Ad hec q̄ adhibet ista similitudo ut quoquo intelligat q̄dmodū trīa horū in aīa. ai singula noīa enūciant. quibꝫ eadē singla dēmōstrant. tñ vnūquodq; nomē tribꝫ coopantibꝫ enūciat. ai et remīstendo et intelligendo et volendo dicit? ita nullā ee creatūrā qua vt solus p̄ vel solus filius vel solus spūs sc̄us dēmōstret. quā non sit trinitas operum q̄ inseparabilit operatur: ac p̄ hoc nec voce p̄is nec aīam et carnē filij. nec columbam spūs sc̄i esse fatā. nisi eadē cōpante trinitate. Nec sane sonus ille vocis q̄ tinuo ee destitit coaptatus ē in unitatē psone p̄is. nec illa columbe spēs corpalis coaptata ē in unitatē psone spūs sc̄i. Nā ipsa q̄q sicut nubes illa luada q̄ operuit in mōte ai tribꝫ discipul saluatorē. vel pos sicut ille ignis q̄ eundē spm sanctū dēmōstrauit: officio significatiōis ipleto mor ee desiuit. Sꝫ solus homo qa. ꝓpter ipsā naturā liberandā. illa oīa fiebant i unitatē psone verbi dei? hoc ē unia filij dei. mirabili et singulari susceptiōe coaptatus ē. ymanēte tñ verbo in sua natura incōmutabilit: in qua nichil deposita cū quo sbsistat villa fīalis a humana dī suspiciendū est. Integrū quidē sc̄m spūs sapie multiplex. sed tñ ee suā dicit. simplex. Multiplex ei. q̄n multa siūt. q̄ habet. simplex aūt qa nō aliud q̄q q̄ habz ē: sicut dīus est filius habē vitā i semetipo. et eadē vita ipse ē. Homo aūt verbo accessit. nō verbū ꝛuertibilit in hoīem accessit. atqz ita. et est filius dei sit. assumpto hoīe dicit. Vñ ide filius dei inco mutabilis ē atqz coeternus p̄i. ꝗ in vbo solo: et sepultꝰ est filius dei ꝗ in carne sola. Unde q̄ de filio dei vba dicūtur: videlicet ē secm q̄d dicunt. Non ei hoīe assumpto psonarū nūs auctus ē. ꝗ eadē trinitas mā sit. Nā sicut in hoīe quolibꝫ pter vnū illū singlariter suscepti est aīa et corpꝰ una p̄sona ē: ita in xpo verbū et homo una p̄sona ē. Et sicut homo vbi q̄q philosophꝰ nō utiqz nisi secm aīam dicit. nec tñ ideo sine ꝗ incōuenientissima et usitatissima loquendi dicim⁹ philosophū cessu. plm mortui. plm sepultū. nī totū secm carnē audat. nō secm illud q̄d ē philosophꝰ: ita xpo dei filius dns gle et si quid humilior secm hūanitatē dicit: et tñ tē dicit deus crucifixꝰ. nī ei hoc secm carnē passū ee non secm illud q̄d dns gle est. nō habeat incertū. Sonus aūt ille vocis et columbe spēs corpalis. et ignis q̄q diuise velut ignis q̄ insedit supq̄ eorū: sicut illa i monte syna ꝗ terribilis spe facta sūt. et sicut columpna illa nubis p diē et flāme p noctē. significatiua operationes acta atqz tisacta sūt. Illud i hys manifestū est: ne cuiqz dei natā l̄ p̄is vel filij vel spūs sc̄i immutabil et ītibilis ee credat. Nec moueat q̄ aliq̄n res ꝗ significat: nomē eius rei quā significat assumpt. Ops sc̄m dīus est corpali spē tūc columba descendisse et mānisse supēi. Sic ei et petra xp̄m significat xp̄m. Miror aūt tibi vidēi sonus ille vocis q̄ dīm est. tu es filius mꝰ. non mediāte aīa sed dīno nutu sola corpalit natā sic fieri potuisse. et nō tibi videi columbā fieri potuisse aīantis cuiuslibꝫ spēciem corpalē motūqz viuēti similē dīno nutu nullo aīali intrōsito spū. Si enī obtēperante deo creatā corpea sine viuificātis aīe mīsterio ut edant soni ꝗles edi ex corpe aīato solent. ut forma locutionis articulate ab rebꝫ ifreatur? aut nō obtēpet ut sine aīe viuificātis mīsterio figūa motusqz voluntatis

eadē potēna creatoris ītueatur aspectib⁹:
An sensus audiēdi hoc merita pt videndi
nō poterit? nī ex adiacētia matīa corpis v
trīq; formet, et qđ insonat auribus et ap
paret aspectib⁹ et vocis articuli et linia
mēta membrōrū et audibile et visibilis
motus? vt et vīm sit corp⁹ qđ sentit corpis
sensu. et nichil sit āplius ip̄m qđ sentit cor
pis sensile. Alia cū nullo corpis sensu vel
in aliquo aīante sentit. Hō est igit opus
ītuere quō apparuit volūbe spēs corpalis:
sicut nō ip̄m? quō sonuerūt voces articu
lata corpis. Si cū potuit aīa non ee me
dia ubi vor ip̄si nō vor dicit sua? ip̄m coma
gis potuit ubi dicit volūba hoc vbo signu
ficatu. sola spe corpali auribus reddita. nō
natā viuentis aīantis exp̄ssa? Hoc modo
eā illud dicit. Factus e subito de celo son⁹
ip̄si ferret flatus vehemēs: et vise sūt il
lingue diuise velut ignis. Ubi dicit spēs
qđam ip̄si flatus et velut ignis sensibil.
vsitatis silis notis q natus: nō ipse vsita
te notoq; natē ad tpus fre significādi vide
tur. Si aūt sūtilior ratio⁹ excellētior rei i
uestigatio demōstrat eā naturā que nec
tpaliter nec localiter mouet. nō mouen tu
r tpaliter tm nō localit mouet
r potest. Sequens erit ut illa ōnia p mūs
terū creature viuētis effecta sint: sicut p
ngelos fuit. Uñ dilectissimus dissertē et lōgū
ēt et nō nūm. Hinc accedit qa sicut visio
nes q̄ apparent spūi tip̄ corpis sensibus non
solū dormientib⁹ vel furentib⁹ sed aliq̄n sa
nis mētis vigilantib⁹ nō p fallaciā illudē
tis demonū. sp̄ p aliquā reuelationē spūa
lem q fit p formas ītuepeas corpib⁹ sibes
q discretu oīno non pōt. nisi diuīo adiu
torio plen⁹ reuelent. et mētis ītelligēcia
diiudicent. vt aliq̄n nī fuit. sed plerūq;
possea nī tristerunt. Que cū ita sint sue in
natura corpis sue i sola spe corpali natā
aūt spūali nō spū tip̄ sensibus corpis appa
re videant: q̄n hec sancta sc̄ptura ītēdat
nūs istoriā duoz grūs sint. et utrū media
te viua creatā fiant si corpe fuit iudicare
tenē nō debem⁹? dū cū creatore hoc ē sū
me atq; ineffabilis trinitas. īuisibilē incō
mutabilēq; naturā. et a mortalitū mortā
lia sensibus. et ab oī mutabilitate sue i me
lio sue i deteri? sue in qđlibet aliud atq; a
liud remotū atq; discretū. vel sine ulla du
bitatione credam⁹? uel q̄libet eā ītelligē
da capiam? Hec tibi de duabus q̄stionibus hoc
ē de trinitate et volūba. in q̄ spūs scūs non
sua natā sed significatā spē demōstrat⁹
ē. sicut et filius dei nō in sua natuitate de q̄
p̄ dicit aīa hec ē genui te. ip̄ in thoie sus
cepto ex virgie a iudis creatu⁹ est:
videns q̄ facilo ego tibi ocupatissim⁹ scribe
potui. Aret putaui oīa ptractāda q̄ posui
tu in libris tuis: vīm ad illa duo q̄ ex me au
die voluisti me tīdisse. et si nō sufficiēter
audiuisti tue. tm̄ mīnia obediēter exhibio.
Aret aūt illos duos libros q̄s tibi me ad
iūxisse sup̄ memoraui et trīū psalmor
exp̄sitionē. scripsi eā libri ad scīm p̄bi
terū ihonimū. de origine aīe. Rogāres eū quō
defendi posset illa sūa quā religiose mē
tis marcellino suā esse sc̄ripsit. singulas aīas
nouas nascentib⁹ fieri. ut nō labefactetur
fidei atissima fides eccie qua imbibisse credi
q̄ in adā oēs moriunt nisi q̄ gr̄ā xp̄i
liberent. qđ q̄ sui sacramētū eccā in puer
operatur. i dēpnationē ihuntis. Scripsi et a
liū ad eundē. quō illi videat ampiendū q̄
scriptū est i epla iacobi. q̄nq; aūt tota lege
seruauit. offendat aūt in uno: factus e oīm
reus. Si in hoc dicit eccā qđ michi videat.
In illo aūt de origine aīe tm̄ qđ ei videat
Rogatorū qđam disputatione q̄sui. Oc
casionē q̄pe accepi a quodā fidelissimi et studiosis
simi iuuenis p̄bri orosij. q̄ ad nos ab hyspa
nia ultia. id e ab oceano litore solo sūo
trīū scripturarū ardore inflāmat⁹ aduenit
amice nolui: nī ad illū quoq; ut p̄ferret
p̄suasi. Hinc eccā ipsi orosio ad q̄dam ītēr
rogata q̄ de p̄salmis tractatū thesi. et de or
gēnis q̄busdā opinionib⁹ q̄s nō recepit
eccia p̄monebāt: uno libro nō grandi q̄n
tā potui breuitate et p̄spicuitate tīdi r.
Scripsi eccā librū grandē quēdā aduersus
pelagū thesim. rogentib⁹ nōnullis frib⁹
quib⁹ ora gr̄ā xp̄i opinionē p̄ua fa
lle p̄suaserat. Hec oīa si habē voluis: a
liquē mitte q̄ nīa tibi describat. age aūt
p̄mitte his vacare q̄endis atq; dīiudis:
q̄m q̄ multis fuit nīa p̄ponenda ē ar
bitror valde ad paucos p̄tinentib⁹ inq̄si
tionib⁹ tuis. Epla augustī ad laurentiū
q̄ uincla tp̄ mūdi habēt assumtem.

Ex repen occasionē scribendi
tibi. Quis credat? Si m̄ tīi la
rentiū nīe est credē. Rolo te
musas rōes q̄ rimari. q̄ eccā si
reddi possent. fidei tīi qua m̄ credas nō e
gs debeo. Nā ideas tuas nō p eos accepi

ꝓ ꝙs posſū ſcripta redire. Qđ aūt petiſti
ut peterē auraū ꝙ eplām ſcīt̄ū ꝓmen
dū videbat. ſed qđ effecerī tu vides. Qđ
ſi nondū eſſēm eſt vel nū ſacro agā inſtā
tius. vel nī rurſus ipſe āmonueris. Hatten?
q̄ vite tue vnda ꝓſtrepūt tenū lotus ſū:
nūc pauus ampe pectoris mei eſt? de ſpe
tua nō triſtitia q̄dmodū via tibi pateſ
cat in deū mi luctu. eaā atq; eaā recuſā
tē et reformidantē ꝓpes ſapīe. timeo
te rebꝫ mortalibꝫ validiſſīe et ꝓnioſiſſi
me ꝓpedit. Nā ſapīa quos ꝓmo alligta
uit. et exercitatos q̄busdā laborib⁹ edmu
erit ſoluet poſtea. libatus q; ſeſe donat
ad fruendū. et qs ꝓmo tpalibꝫ nexibꝫ e
ruderit. poſt eternis amplexibꝫ alligabit:
quo vinclo nec ioūdius nec ſolidi? nogi
tari quidq; poteſt. Primo hec aliq̄ntulū
dura ēe ꝓfiteor. alla vo ultiā nec duā dix
erī. q̄a dulciſſima ſūt. nec mollia q; firmiſ
ſima. Qđ igit̄ niſi qđ dia non ꝓt. ꝙ credi
tū et ſperāi et amari ꝓt? Vinda q; tuū
mūdi aſpernate habēt veraā. ioūdicate
falſā. certū doloē. incertā voluptatem.
durū laboē. timidā q̄etem. rē plenam
miſerie. ſpem būtudis inanē. Vis ne tu
Aeris. et vollū et man? et pedes. aī t ho
noꝛibꝫ tuiuſcemodi ſbiugari affectas.
et fīā tua nō aliū fructuoſa exiſtiās. et
ābis inhere. quo nō modo ſuitatus. ſed
nec ꝓpulſus quidē ire debuiſti. Hic tu fo
taſſe terēciani ſcrui m̄ reſponſū dederis.
ohe tu vba fundis. hic ſapīam. nupe igī
ut fundā poſſ? q; effundā. Aut ſi ego nī
to. tu āt ad aliā vocē ſaltas. nec ſic q̄de
me pēiret. Habꝫ enī ſuā typlantate ipſa
cātacio. eaā tū ad eā membra mouet. tu
plena cūtatis modulacōe cantaī vba
q̄ in eplis tuis mēoꝛauerūt. ſed de his ſi
tace nī factoꝛū vteq; toꝛ tue cura ſcio
quat ineptū putauī. Verſus lucēm ad
Rhanū vero ſcīm auguſtīnm
nis. iter ſanctūdo ꝓfundi:
aḡes habꝫ adūſamq; figuꝛ ſi
uita lucem.
Nec mirū. taret oīs ei. mea cura legendi
Te nō dāte manū ſurge ſola vereī.
Nā ſit et ꝓlera vita ꝓpendia tanti
Voluē ſuaſit amoꝛ. ſacros q; attige ſenſꝰ
Et nūm tedit. alle tonos. mūdūq; tonanta.
Diſſerui arme. et paules agitāe thoꝛeas:
Implerit vana nīm caligine pectus.
Induerit q; aīo verū violēa nubē.
In figuraī poſitas ſine pulue formas.
Poſco ames. alias q; ſines offendo tenebras.
Aſſuma aſtroꝝ cauſas. clauos q; mentis.
Obſcuros quoꝛ ille ſat? ꝓ nubila moſtrat
Sic iacui nutās vt talē oīno tuuā
Ner q̄s nos, phibet latebras agnoſcē celi:
Ner ꝓſona dāet pūtoꝛū frena cōmunis
Pethea nāq; ferūt veterū ꝑmenta pelagū
Qui dū ſolluntur nō vult aperire futura.
Spumat ap. fluit vnda. fremit leo. ſibilat āgues.
Captū aliq̄n tū in munia pua volucrū
Ac multi q̄ nimiū curas ſuuoꝛibꝫ angoꝛ
Dulcia queq; aīe ſi dulcia pabula q̄ro.
Parcoꝛis tūſa latēt: qđ ſupplice mītu
Precidū. nyphāe rogē. q̄ flumīa poſcā.
An te voce vocē dari quē tōꝛ olimpi
Fontib⁹ infantū preſcat et aboꝛta iuſſit.
Vbertate dī longe cultare fluēta?
Ferto mḡr opem: ac tu ne deſere vates
Imualidas. meūq; ſacras ſbuertē glebas
Inape. tps enī niſi me mortalia fallūt
Labit in ſenīūq; trahit. tibi nē apollo.
Corda replet patrēq; ſuū patrēq; deoꝝ:
Cōcaluit. legē q; bonā paāq; cruentā:
aḡōſtrat. et aboꝛto velamīe ſingla pādit
Virgiū emēſus nā longos foꝛſitā oꝛbes.
Solus eras. dī te cō pulchꝛima mūdi
Dictoꝛ ipeꝛijs ſed nectīe dulcoꝛ ōnū.
Corripuit. ſtatuitq; vagū medioq; locauit
Oībus vī aīe poſſes intendē rebꝫ
O bone ſtupe iter āmoꝝ ſapīa q̄ritū
Ceſſat. amoꝛe ſuū iuuenēs noua aulmia ſq
Perge viā q̄ te ſoboles ꝓclara tonātis:
Dduat ſternēs in planos arduā ūpos.
Et dī luaferos ꝓcordia veſq in oꝛtus:
Diſtulerit. ſcīm q; ſiqp bñdixeris ignē:
Sis memoꝛ ipe mei. bibulā q̄ ponitis aurē.
Flegibꝫ iuictus. ſtundite pectoꝛa palmis
Sternite mēbꝛa ſolo. mūtosq; cāte dolores
Et ꝓhibete nefas. dō ipeꝛat oīb⁹ vnū:
Admonet ātiſtes. vētura q; fulmīa terreī
O midi tūſactos reuocet ſi ꝓſtina ſoles
Ieuſias aurora rotis quos libera terū.
Oua tēptantes et cādida iura bonoꝛū
Durim? ꝓtulit medio. mōtes q; p altos
Nō me dura gelu, ꝓhibent frigoꝛa cāno
Nec fēa tēpeſtas zephyri fremit? q; boꝛee:
Oīn tua ſolluato ꝓmere veſtigia paſſu
Hoc opꝰ ut iubeas tīm. cruoꝛ irriget artus
Solſtitiū eutos. bruma ſeritabim hyſtrū
Ignoꝝ ḡuramas ſoluet in vincla gentes
Crampos q; lacus fugrēs ꝓpaneus ānis
Callipediū ſatuas ſonat. ſpumoſ? ad vbēs

Ibim⁹ et leuos qua leuaa ſolus ī ortus
Tendit, et vaſtā deſerti traumia miſſij:
Qua ſeptē dannēos equat ſibi miſſia tupes
Vſq; deſcrentē aurorā aut⁹ q; ſolutos
Sopitā q; die media ſub nocte videtē:
Teſuadete petā. nec ei metus a labor vlv
Tereet ubi ſontes ſtabj deus audit apus
Et nūc romulidū ſedes et ianua tecti tuā
Culmiā bachatas q; domos vanos q; tumt
Deſeterē. et tot⁹ ſemel ī tua corda venitē:
Hi mēs ſuaſio ſumbēs retinēt euntē.
Crede meis o dcte malis. vetoq; dolori:
Nō ſine te nullos ꝓmittit ſubdola portus
Ereamq; ꝓ paul turbata ꝓ equora vite
Preceptes denſa veluti mitigīe naute
Qs furor auſtralis ſtridēs et flat⁹ ab euro
Pulſit. et raptus ꝓcaua turbo mgūs
Ptin⁹. abruptus miſeri voluūtur ī vndis
Nō ſortis a. proze. nō linea dein ꝓcellas
Ferre valēt. tōq; ratet ſtupefta regēdi:
Sic me vētus agit. voluūtq; rudis eſtus.
In mare lenſeū nec tre ꝓtin⁹ abſumt
Si menū reputēs tua mōida ōba mīſe
Ner magis ēe teor tibi credē nulla reſē
Deceptt atq; aūs molit rethia nūs
Preterritos oblut? ecū ꝓnaa preſto
Hāc tibi cura tuo. nos nūc de pectōe lapſi
Cui quo ferat. dñ veli tibi pandē mentē.
Si ſub egēo optabūt pia tecta palūbes
Et uſa altione ponat ī arbore nidos
Ciuicēs vitulos alat. aū leena ſequatur
Atq; ī paſtā diu teneros lupa mittat agnos
Mutātes q; ſuos diuſū tpibus orbē
Aut bactreus aretauti ā tyrrania ſaucos:
Aū thyeſteus ītm male territa mēſis
Intcupta dies refugos vaneſcat ī ortus
Aū dabūt ymbres nullū. ſup ethera dāme
Erebūt. mōtes q; manēt et fluūa plaudēt:
Quā ī poſt tergū veniāt tua dna mgſ
Arret amor copulā q; tenet cois honeſti
Nec ꝙ regnat ānane deus hoſte fugato
Nā neq; ꝓter opes vitreas aucūq; rebelle
Iugum⁹ aſſenſu. aūorū nam neq; vulgi
Nos fortūa tuens. ꝙ ſepat arduā iuxta
Si labor intiora legēs vulgata libellis
Any cūs ſuenta tuis et nobile dogma
Indutū. otra q; bon⁹ rūſa relatus.
Et mea calliope q̄uis te nomin⁹ alūi
Hortent et vultū abſcōdat ſumle trahtūs
Hoc tū hoc cū. vinclīm nexus q; fideles
Nō ꝙ montoſis firmatus rupibj alpes
Fregit et ytalicas ꝑſilit ū menibj vrbes
Ruperet. a nō terret⁹ te robore vires

Ire ꝓcul latices tumidis anfractibj oti
Aut ab timfeis ufcos. a⁹ oppida triſpy
Cumereas q; domos ſeūgere fluūe largo
Meondū q; plage pōtus q; obtuit hellen:
Europe atq; aſie lōge diſcrimīa tendāt
Nōne boū ꝓ utrūq; latus armēta fatigūs
Finibj abſcidit tralan dōna moloſos
Cognatos q; arabas. nec pauis fed⁹ amuū:
Sicanios iter mālit regnū q; pelopū
Sacrilegos q; fugas. q; uis ꝓ tpe uictis
Hoſpitiū cōe fiunt⁹. quid dcuq; frm
Diſcidiūq; pugnas q; anā⁹. q̄d honeſta ꝓmū
Verba⁹. q̄d nūm fratres natos q; ſuperbos⁹.
Sit ena ſuperū. comos diſcordia terrū
Tot q; fluūt tutus quot dat ſua leges
Ner tenz vn⁹ amor. nō ſi in murmia rētu
Det boreas totiēq; aūas ventū q; ꝓ ora ꝙ
Tigua tuges adamāte fremat. mcoāe vale
Que ſonata ꝓius veterū natura lowrū
Diſtulit et tereti lunauit gla mūdo
Si nos ꝓtereo q; ab vna exurgim⁹ vrbe
Cui vn⁹ vna tulit. q; ſanguīe tāgim⁹ vno
Scilorū ꝓpiana fides meruit. et q;
Nos iter īmenſū diſcrimīat et plaga pōti
Infuſa cohereret. amor ītēpnit utrūq;
Gaudia q̄ ſpernēs oculorū ſp amico
Abſenta frauit. q̄m de vrde ꝓfundo.
Pendet. et intme timat⁹ pabula fibre
Intea veniēt quemq; futura bonorū
Sōpta ſalutifer ſermonis et illa ꝓuorū
Equparāda fauus reputās q; pectōe ī alto
Cōceptū in lucē vomuſti nectareū mel
Pōtem ipſa m te tredēt. ſi multi morē
Geſſeris et libros quibj ī te leta tenūbit
Cuſtia tradiderīs. nā ſeruet⁹ totus ī illos
Annue. ſic nobis dm ratione pateſcat
Sic plus eridano fluat et ytalia mūdi
Ne q̄q; volutent nū tecū atua colonu.

Auguſtin⁹ ad lucentiū = laudās eius ingenū. et ſuaſus ad xpi iugū.

Ivſus tu⁹ momēas ordinatus
pulſus ēet. ſi ſuus legibj nō ſtaret.
ſi meſtus ipatibj aurē auditus offendēt. puder te rette: nec
differres nec deſiſtes donec ordīatos rumpe
res ſtatuēs eūres verſū tuū. diſcendū et agē
do artē metricā. aūimo ſtudio et labore q̄li
bet. Quid tū mordiat⁹ ipſe ꝓuerbs. dū legi
bj dei tui ipe nō ſtas. neq; ī agenda vita ho
neſtus tuorū votis. t huic ipe tue etudinoī
Danis abnuendū ꝓ tergū putas et negli
gendū⁹. Quaſi ꝓ ſono lingue et voce ſis tibi
vilior: et incōpoſitus moribj q; offendis au

res dñi leui? sic. ꝙ si incꝑpositas sillabis tuis
grãmatica sumẽ ferret autoritas. Sanct⁹. O
multi tñi sactos reuocet si ꝓstina soles. Ieu
sias aurora rotis quos libera teñi. Ona tẽp
tates et mãdra utra bonozũ. Duxim⁹ pta
lie medio mõtes ꝙ ꝑ altos ꝯ me dura ge
lu ꝓhibẽt frigora rano. Ner fera tẽpestas
zephyri fremit⁹ ꝙ borim. Oñ tua solluato ꝑ
metẽ vestigia passu. Hoc op⁹ ut iubeas tñ.
ne miserñ si ego nõ iubeo. si nõ rogo. si nõ
ꝑcro. si nõ rogo ac supplico. Sz si aures tue
adiuũ meas voces clause sũt: ora tuo pate
ãt; pateãt animũ tuo. exaudi trisim durif
sime. inanissime. surdissime. Quo multi in
guã aureã: et ore ferreũ. Quibz ego nõ ar
minibz si lamẽtanoibz sufficiã plangere
carnia tua: in quibz video quã aiam qñ
igenuũ non inueniat apphendẽ. et ĩmolare
deo nro. Expectas ut ego iubeã. sis bon⁹ sis
ꝙetus. sis bñus. ꝙsi multi quidꝫ dicerñ grauẽ
illuresce. ꝙ ut igenuo tuo fruar i dño: a
ve tu nescias ꝙ te esurã et sitã. a non tñ
ꝯpo armine saturas id. Reuoca aũm quo
ũ sipsisti: nũc in dic hoc op⁹ ut iubeas tñ
Cure iussu meũ. da in te si hoc op⁹ est tñ:
da dño meo te ꝙ dñs est oim nrm. qui tu
bi illud dnauit igenuũ. Nã ego ꝙd sũ. nisi
seruꝰ tuus ꝑ ipm. et ꝓseruus sub ꝯpo? An ip
se nõ iubet? Audi euãgeliũ. Stabat inq;
dñs ihs et clamabat. Venite ad me oẽs
ꝙ laborats et onerati estis: et ego vos re
ficiã. Tollite iugũ meũ sup vos: et discite
a me ꝙa mitis sũ et hũilis corde. et inueni
etis requem aiabz vrãs. Iugũ enĩ meũ le
ue ẽ. et sarana leuis. Si hec nõ audiũtur
a usq; ad aures audiũtur: expectas ne lucẽ
tu augustꝰ iubeat ꝓseruo suo. et nõ plãgat
poas frustra iubẽ dñm suũ: ymo nõ iubẽ
sed iuitare et rogare quodãmõ. ut ꝙ labo
rãt refocillent ab eo? Sz videlicet fortissio
et ꝓsidenti tollo: iugũ mũdi iugo xpi est
ꝯnidius. Qui si laborare nos cogeret: vide
ꝙs cogeret. et ꝙ mercede cogeret. Vade i aiam
meã. dixit paulinũ egregiũ et sñm dei
seruũ ꝙ grande fastũ sili huic tñto ꝙnio
ꝛe ꝙnto humiliore cernere iamdudũ et
nusserit. ut eã subdẽt iugo xpi sinit et so
didit: et nũc illo moderatore ritus sin
ꝙetus et modest⁹ exultat. Vade dixit quib⁹
opibz igenuꝫ samsiaq; ei laudis offerat. rebꝰ
tens illi ꝙdꝙd bonu accepit et illo; ne amit
tat oia si nõ in eo reponat a quo hec habz.
Qd estuas ꝙd fluctuas! ꝙd ymaginacoibz
mortiferarũ voluptatũ aure accõmodas
et aũtas a nobis? Agetiunt mozũtur i me
te trahũt. Agetiunt lucẽ sic nob⁹ sinat op
tus vim roẽ pateãt: sic ꝓ eridano fluat
nõ duat vim nisi veritas: qa xps est veritas.
Veniam⁹ ad eũ ne laborem⁹: et ipe nos re
ficiet. Tollam⁹ iugũ eius sup nos: et dis
ce⁹ ab eo qm mitis ẽ et hũilis corde. et inue
nie⁹ requem aiabz nrãs. Iugũ enĩ est leue
ẽ. et sarana eius leuis ẽ. Oram abs te dy
abolus quit. Si mihi aureũ iuenisses i ter
ra. donares illũ esse dei. Accepisti a deo ingẽ
nium spiraliter aureũ: et mustras in lubri
cubz. et i illo zathane ꝑpinas tripm⁹? Dolo
obsecro sic aliqñ sentias ꝙ misero et misc
rãdo pectore hec scripserĩ. et misereãris tã
mei si tibi diluxit. ¶ paulini ⁊ therasie
ad augustinũ epm q̃ btus augustin⁹ re
liqui multũ emendauit.

Omno fri vnanimo et venabi
li augustino: paulin⁹ et thera
sia ꝓcores. Caritas xpi q̃
vegetet nos. et absentes iungat ꝑ vnitatẽ fidei
alligat ipa fidutia ad sanbendũ pudore re
pulso ꝓstitut. tecꝫ ꝑ literas tuas viscerib⁹ me
is itimauit qs et de solasiis spiritualitatib⁹
affluẽtes et de celestib⁹ fructus dulces ut alle
mee medicasset altrices. in q̃ngꝫ libris inte
nũ teneo qs munde bñdicta et venabilis no
bis coepi nri aluꝫ non ꝑ nra istructõe
tñ. sed etiã ꝑ eẽe et multarũ urbiũ vi
litate susceptum? Nos igr nũc libros laudi
habeo. i his me oblector. de his gaudeo. ut
o. nõ illũ qui perit. sed q̃ operatꝰ vite eter
ne sbam ꝑ fidẽ nostrã qua corpam⁹ in re
ꝯpo ihũ dño nro. cui fides nra que visibi
lia negligẽs inuisibilibz inhiat ꝑ manifẽ
oia sedm veritatẽ oipotentis dei credens
tus et ecclesiis fidelium roboret. O ve sal
re quo ꝓcordia nra ne possint frãi erro
re vanescẽte diuitiue. O lucida digne sup
ẽdelabrũ esse posita. q̃ late authoritas
vrbibz de septiformi ludymo pastũ oleo len
ne lumẽ effundẽs. densas lucet tyeuorũ
caligies dissipans. et lucẽ veritatis a ꝓfu
one tenebrarũ splendẽ clarifica sermõis
cumbilas. Vides fẽ vnanime admirabi
lis in xpo dño sui sapiẽde. ꝙ familiariẽ te
agnoscẽs. qñto amicer stupore. ꝙ mag
no amore ꝛplectar. q̃ rotidie colloqo tibi
tũ tuarũ fruor. et oris tui spũ vesor. Os
enĩ tuũ fistulã aque viue. et venã fon
tis etiu merito dixerĩ. q̃a fons i te aq̃

vnue ſaluẽs in vitã eternã xp̃us effus ẽ.
nu? deſidꝛio ſitiuit ī te aĩa mea.et vbĩnte
nu fluminis terra mea ĩebriata ſapiuit. Ido
ſ ũ hoc pẽtateuro tuo otra mãũcheos me
ſatus armauis. ſi q̃ in alios quoq; hoſtes
catholice fidei munimĩa ꝓpacaſti. qa hoſ
tis nẽ tuu mille noceꝺi artes tã varijs ex
pugnãdis ẽ telis q̃ oppugnat ifidijs. qſo
,pmere michi de armamẽtario tuo et con
ferre nõ abnuas arma iuſtitie. Sũ enĩ la
boriosꝰ cnã nũc ſub magno honoꝛe pnoꝛ.
veteranꝰ in nũo pnoꝛ. ſed etiã regi nouꝰ
in corpe tuo militare. ſapiam mũdi miſer
hunciſq; miceꝝ ſũ. et p̃ iutiles lras rep
batãq; prudenciã deo ſtult? et mut? fiu.
Poſtq; ſenectutẽ ĩt ĩimicos meos ꝛ renuncĩu ī co
gnitꝰ ſ meus leuauit oculꝰ meos ī mõtes ad pcep
deo. q̃ non ſedm̃ meꝛitꝰ retribuẽs illuĩa
uit cnĩ. ſoluit ꝛpeditũ. hũliauit erectum
male. ut erigẽt hũliatũ pne. Sequoꝛ igr
nõ equis adhuc paſſibꝰ magna iuſtoꝝ ve
ſtigia. ſi poſſum oĩonibꝰ vꝝs apphendẽ in q̃
miſeracionibꝰ dei apphenſus ſũ. Rege q̃ p
nullũ in ĩcerta reptantẽ. et tuis greſſibꝰ in
ſtrui vre. Volo eĩ me coꝛpalis oꝛtus mag
ſ ſpualis eroꝛtus etate ꝛſideres. q̃pe etas
michi ſedm̃ carnẽ iã ea eſt q̃ fuit ille ab a
poſtoꝰ ī porta ſpenoſa verbi pfate ſanatus.
In natalibꝰ aũt aĩe illius adhuc in tps in
fãne eſt. q̃ intẽtas xp̃i vulneribꝰ ĩmolatꝝ
digno ſanguĩe agni victimã ꝑcurrit. et
vnicam auſpicata ẽ paſſionẽ. atq; ut ĩſan
ctã adhuc ꝛbo dei et ſpualis etate lactantẽ
ecclia vbꝝ tuis. vberibꝰ fidei ſapie mãnus
ĩpanẽ. Si offnũ cõe conſideras fr̃ es. ſi ma
turitate ĩgenij tui et ſenſuũ ꝑ̃ michi es. ſ
ſi forte ſis euo iunioꝛ. qa te ad maturitatem
na prudẽcia. foue ighr̃ et coꝛroboꝛa me ī ſa
cris lr̃is et ſpualibꝰ ſtudijs tpe ut dyei rẽ
te. et ob hoc lõga diſtrimĩa poſt mlta nau
fragia uſu tuẽ vꝛ dñi a fluctibꝰ ſcli emer
gentẽ. nocꝰ iã ſolido iuꝛe. ſtituto ꝛepe ſi
nu. ut in portũ ſalutis ſi dignũ putas pũ
naufgem? Intꝛa me de pculis hui? vite. ꝛ
ſſiundo pnoꝝ euadẽ nitentẽ oĩonibꝰ tuis
ꝛ tabula ſuſtine. ut de hoc mũdo q̃ſi de nau
fragio nudus euadã. Iouro eĩ leuãe me
ſatrinis et veſtimẽtis onerantibꝰ ecruce nu
dñi. ut vndoſũ hoc q̃ ĩter nos et deũ pnis
ĩternatãtibꝰ ſepat. pnitus vite ſalũ oĩ amic
tu carnis et nuca dici ſequẽtus iubẽte et u

nãte xp̃o ꝛepediꝝ enatẽ. Deq; id ꝑceſſe
me gloꝛioꝛ. q̃ et ſi glam poſſem in dño gla
ꝛet. nu? ẽ ꝑfuẽ qđ nobis velle adiacet. ſ
ꝛapiſcat adhuc aĩa mea deſideꝛate vdia
a dñũ. Vide q̃n aſſequat eſſm̃ dei volũta
tũ. q̃ adhuc ipm̃ deſideꝛate deſideat. Qđ ī
me tñ eſt dilexi deuoꝛẽ dom? ſcẽ. et ſpũ ī
me fuit elegi abiect? eſſe ī dmo dñi. ſ au
placuit me ſegregate ab vtero mr̃is mee
et ab aĩaꝝ caꝛnis et ſanguĩs ad gꝛaĩã
ſuã tꝛahẽ. eidẽ placuit inopẽ me oĩs bonã
mtũ ſuſtatẽ de tꝛa et de lacu miſeratũ. ꝛ
de luto fecis eduꝛe. ut collocꝛet me cũ pnã
pibꝰ pli mei. et ꝑtem meã in tua ſoꝛte po
neꝛet. ut ꝑſtante te mr̃is offiũ ſonaꝝ eẽ exer
ꝓſũptione ſ̃ mea nõ ſ̃ placito et ordiãa
one dñi ſr̃utatis tue michi ſed? vſuꝛpãs
tãto indigꝰ honoꝛe me dignoꝛ. qa te pro
tua ſũtate ꝛecte ſao. nã veritate ſapis nõ
alta ſapẽ ſed hũilibꝰ ꝛgruẽ. Ideoq; ꝑter te
et ĩtune ꝛeceptuꝝ ſpero caritate hũilitatꝝ
nre. quã q̃dem nã ꝛecepiſſe ꝑ blaſſimũ ſacer
dotẽ alipiũ qa dignat? patrẽ nẽm confido.
Is enĩ tibi ſine dubio exemplũ de ſe ꝑbuit.
nos añ notaꝝ et ſup̃ meritũ diligẽdi q̃ in
cognitos nos ſibi et longĩqua ſoli vel ſalu
ꝛis impedine diſperatos ſpũ ve dilõnis
q̃ ubiq; et penetraꝝ et effundit. et vite di
ligendo potuit et alloquẽdo ꝑtingẽ. Huc no
bis ꝑma affũs ſui dnumẽta et cautus tu
e pignoꝛa ī ſup̃docto mune libꝛoꝝ dedit.
Et q̃nto ſtuduit ĩpendio ut ſalutẽ tuã nõ
ipſius tm̃ vbis. ſed plen? eloquẽna ꝛ fide
tua cognitã non poſſum? amare mediocꝛit.
tãto ꝓuaſſe eundẽ credim?. ut nos viaſſi
ĩpius unitatẽ plurimũ diligas. Ora deũ te
ũ ut ẽ meteꝛnũ maneat optam? fr̃ in xp̃o
dño vnanime venabilis deſideratiſſime.
Totã dmũ et õem comitẽ et emulatoꝛẽ ī
dño ſalutis tue pluimo fr̃ntatis vnani
mi ſalutem? affũ. Panẽ vnũ quẽ vnani
mitatis idneo muſim? mũnꝛu tue. rogam?
ampledo vndeas.

Epla paulini + ꝓ
ſic ad ſenẽ alipiũ. q̃ laudanti vñ diuſi
tatu ſcꝛa ut diuinus dñatꝛ.

Domno mito honoꝛabili ꝛ bñſſi
mo pr̃i alipio: paulin? ꝛ theca
ſia pnoꝛes. Her ẽ vera mũtas
her ẽ perfa dilõ. qua tibi ita hũilitatem
nram ieſſe dauſti dñe vẽ ſce ac mito vtiſ
ſime ac deſideꝛabil. Antepin? ei p̃ hoiem noſ
tꝛũ uluanũ ꝛ carthagie ꝛectoꝛẽ lras tãta
nobis ſãtatis tue luce affeꝛentes. ut nobis mi

tatē tuā non agnoscē ꝙ recognoscē videremꝰ
qa videlicet ex illo q̄ nos ab origīe mūdi p
deflauit. sibi cūctas ista manauit. in quo
fīi sum⁹ aīēq̄ nati. qa ipe fecit nos et non
ipi nos. q̄ fecit que fuit ea. Hui⁹ igr̄ pīnaa
et ope formatu ī silitudinē volūtatū et vni
tatē fidei vel vnitatis fidē pueniēte nouā
a cūctate emeri sum⁹. ut nos iuuē. añ vo
pales aspūs reuelāte spū nosc̄m. Gra
tulam⁹ itaq̄ et glām⁹ ī dño q̄ vn⁹ atq̄
idē ubiq̄ terraꝝ opatur ī suis dilōnē
suā. spīritu sō quē sicq̄ ōem eternē effu
dit. fluūs impetu letificāt ciuitatē suā. ī
tuo te aubi p̄napalē ai pnaply ꝑpli su
i sede aplica mito collocauit. nosq̄ eadē
quos erexit elisos et ꝛ tra inopes fusitā
uit in vīa voluti sorte miāti. Et magis
gloriam⁹ in eo dīo mūne quo nos ī petro
tis tui hītatione ꝛstituit. q̄ ita viscerib⁹ tu
is ifecte dignat⁹ est. ut peculiarē nobis
tue cūctatis fiduciā venderem⁹ hys offiis
atq̄ muneribꝫ quoatu ut nos diffidenter
ā leuit⁹ te amare nō iudicat. Accepim⁹ enī
ifigne ꝓpuū dilōnis et sollicitudis tue
op⁹ sā et pfīi in dño xpo vnu fuis nīs a
augustinū libris q̄nq̄ ꝛfertū. qō ita mira
mī atq̄ suscepim⁹ ut dicta dignitus vba
credam⁹. Itaq̄ fiducia nobis suscipiēte v
nanimitatis tue et ad ꝑfm scribē ausi su
m⁹. dū nos illu ꝑ te et ꝛ ipetua ceruicādos
et ad cūctatē dmēdandos ꝑsumim⁹. sicut
et ōnibꝫ sīs quoꝝ nos et absentū offia
is sospitē dignatus es. pari ꝓuidubio ar
ratu⁹ affatū ut ꝑ sālutem tuā nīs iuuē
salutent obsequis. et ī clero sācte tue co
mites. et in mōsteriis fidei tue ar dentis
emulatores. Nā et si in ꝑplis ac sup ꝑplim
agas oues pasce dū regēs. sollicitus vi
gil errantibus pastor. tū abominādē sdi et re
pulsa cetus et sanguīs deserti tibi ipe fe
cisti. secretus a multis. vocatus ī pauas. Sa
no vocatio aliqñ⁹ mūne lucet ꝑ oīa tibi ī
par ut iusserat ꝓuidi illā eusebij venābi
lis epi ꝛstātinopolitani ꝛ cūctis tpibꝫ hyst
oriā. ꝑ in hoc fuit obtpandi moza iussionis
tue qō instructu tuo qa ipse nō habere hūc
codicē. rome reperi putem nīm ve sassi
mū dominionē q̄ ꝓuidubio ꝓmptus in
parauit ī hoc bīsiao qō tibi referendū indi
cau. Vmptū qa et loca tua in signifie
dignat⁹ es ut ipe monuisti ad venābilem
sonū corone tue patrē nīm aurelīū sspli
m⁹. ut si nūc ꝛrone deges illo tibi ꝛeas r
neas et ihīsaptā cūctatis membrana mit
te dignaret. q̄ sīos vicos q̄s uidues mūn
tis ipsoꝝ tuo sermone ꝛgnouim⁹. comitē ꝛ
eundū rogauim⁹ ut hec scribē ipi curaret.
ne vel pnti dīonis diuq̄ odor fuꝝ deficeret.
et tibi trismissis sine mūtate redibendi.
maneret. Spectatū hoc a te peto. q̄m me
imerentē et iopinantē magno tui amoꝛ
oplesti. ut ꝑ hanc hystoriā tpm referas ni
ōem sūmus hystoriā. ut q̄d genus vīs sic
dono tāto vocatus a dño. quibꝫ exordijs se
gregat⁹ ab vtero mīs tue ad matrē filioꝝ
dei. ple letāte abluta. cursus et sanguīs
strepe tūsiens. et ī gen⁹ regale ac sacerdo
tale sis tūslatus edisseras. Qd enī indignati
ā ꝛ humilitatis nīe noīe apud mediolanū
te didicisse nī illic inueneris fateoꝛ cunctis
me velle ediscere. ut oī ꝑte te noueri quo
magis gratuler. si ab suscipiendo nī ꝑe nō
āb̄rosio. vel ad fidē iuuatus es. vl ad sacer
dōū ꝛfectus. vt eundē āb̄o vīdeam⁹ hanc
autoꝛē. Nā ego et si a delfino burdigale a
baptizat⁹. a lāpio apud barcilonē in hi
pānia ꝑ vī inflāmate sbito plebis sacrae
sti. tū ambrosiu⁹ ꝑ et dilōne ad fidē iuu
tus sti. et nūc in sacerdōū honoē ꝛfec
tus. Denuq̄ sno me clero voluit vēdīmē. ut
et si diuisis locis degā. ipsius pbr̄ ꝛcipere
Et ꝛ me ne q̄d ignores saas me ātiquis
simū peccatoꝛē. nō ita olī ꝛ tenebris et
umbra mortis eductū. sp̄m aure vitalis
hausisse. nec ita olī posiusse ī cratro ma
nū et cruē dū sustulisse. q̄ ut in fuē ꝑ
ferre valeam⁹ oꝛonibꝫ tuis adiumeū. Ac
cumulabit̄ hec mūtis tuis mītes. si ītrinsē
tu tuo onera nīa releuauis. sīs enī labo
rantē adiuuas qa fratrē nō audem⁹ dicē
exaltabit̄ sicut ciuitas magna. Et tu q̄
ē sup montē edificata cūctis. vt aurea
sa sup candelabrū lucēa. ī septiformi dōi
tate lucēs. nos sb modio p̄uoꝝ diligēsa⁹
Visita lūis et ꝓfer in lucē in q̄ ipse versa
tus sup aurea candelabra ecclīa⁹ eloq̄a tua
lumē semitis nīis erūt. et oleo lumē tue
ūpinguet̄ caput nīm. et amendet̄ fiat⁹ ca
spū oris tui abū mētis et lumē aie sup
serum⁹. Pax et gra dei tecū. et coꝛona iusti
ae tibi maneat ī die illo dīne ꝑ merito
dilāssime venābilis et exoptatissime. Bene
dicos sācti⁹ tue comites et emulatoes in
dño foues si dignant nos tā in cuius q̄ in
mōsteriis cursu tāgaste ꝓpone regno
tos q̄ proclus tuus atq̄ ōnibꝫ tibi ognitꝰ

ꝑ affectū ioānes dño catholice seruientes mul
to affectū et obsequio salutem rogam? si ipsā
mēbranā sā. dnuous accepeis tuscriptā
nobis remittē dignabeis. et hoc rogo ut
tesarbas n quē pnnū meū agnouis. Pa
nē enī sānta tue vnitatis ḡra musim? i
quo cuā stultatis soliditas staret. Hinc pa
nē eulogiā rem tu sanes dignaīe sume
di. Epla augustī ad paulinū et therasi
am. ubi aug? de seo paulio sentit sblimit
Omnore et de se tnūliter.
seo et venabili et exumia i cr
sto laude ꝓdicando fri paulio:
augustin? in dño salutē. O
bone vir. o bone fr. latebas aiam meā
et ei dico ut tollet ꝙ adhuc lates oculos
meos. ut vix n obtēperat ymo nō obtē
perat. an vō tolerat. Cur ꝙ me exercuerat
desiderū tu apud ipsā unā aiam? Dā si
molestias corpis patēr et si nō ptulisset
egritudinē mei trē illas tolerare dicēr.
Cū aūt nō equo aio fero ꝙ te nō video i
tolerabile ē istā appellāe tolerantiā. Sz
qñ tu talis es ee sine te fortasse tolerabi
lē tolerarēt. Bene ꝙ q equo aio ferre nō
possū. ꝙ si equo aio ferrē. equo aio ferēd?
nō esse. murū est seo tñ verū qđ multi ac
nouit. doleo ꝙ te nō video. et me ipē ꝛsola
tor fert. Ita n displicet fortitudo. q̄ patien
tē ferā absentia bonorū sicuti es. Dā et
uhelm futurā desideram? utiq;. et qñto ip
nentis desideram? ipsā. tanto patiēs? sus
tinem? oia. ꝓter ipsā. Quis ig potest nō
gaudē te viso? ut posset ꝙ diu te nō videt
anut posse. Dō posse delon. amꝫ i eo ꝙ delēdo
nō nullm solatiū est. Dolentē itaq; me nō
sedat seo ꝛsideraī? ꝛsolatur dolor. Re cēp
hendas ḡso sānctore fiducie q̄ prevales t
dicas nō tē me dole ꝙ adhuc te nō nouē
ri. tū aīm n tuū hoc ē tepm iteriorē a
spuendū patefeis. Quod ei si ulpā te l
frena tua cautate didicisse fratrē et dilō
rē meū. et tñ in dño ac trāle virū. nllm
ne me dolorē sensuiū fuisse arbitreris.
si nō sinēr nosse dnū tuū? Quo ꝙ nō do
leā. ꝙ nondū fruaē tuā nouo hoc ē dnū ei
me tue. quā sicut meā nouī? Legi ei lēas
tuas fluētes lac et mel ꝓferētes simplicita
tē cordis tui. in q̄ quens dēm sentiēs te illo
in bonitate. et afferētes ei dulcedinē t hono
rē. legerēt fīes et gaudēt ifatigabiliter et i
effabiliter tū vberibꝰ et tū excellētibꝰ donis
dei bonis tuis. Quorūq; eas legerēt rapiēt:
qa rapiūtur cū legūt. Cūm suauis odor
xpi. et ꝙ flagrat ex eis dia nō pt. ille lre
cū te nō offerēt ut videans qntū nos ex
cent ut qrans. Dā et pspicabilē faciēt
et desiderabilē. Qnto enī pīnam tuā no
bis quodāmō exhibēt. tāto absentiā nos
ferre nō sinūt. Amāt te oēs mei: et ama
n abs te rapiūt. laudāt et bndicāt deus:
tuꝰ ḡra talis es. Ibi exaīnt xpūs. ut vētos
et maria tibi plaīe digneī tendēn ad sta
bilitatē suā. Videt a legentibꝰ ibi conūx
nō duc ad mollitiē vxo suo. ꝫ ad fortitu
dinē redux i ossa viri sui. quā in tuam
mutuitē redactā et redditā. et spūalī
bꝰ tibi tāto firmioribꝰ qnto mstioribꝰ nec
ibꝰ copulatā offigis vre sānctatis debitus i
te vno resoluit aīm? Ibi cedri libani ad
terrā deposite. et i archē fabrīcā ꝛpagie
mūtatis erecte. et mūdi tui? fluctus ipu
tribulū sedant. Ibi ḡla ut aggregatur ꝛcēp
nūī. et mūdus ut optineat relinqtur. I
bi pnuli siue cuā ḡnīdusculi filij babilo
nis elidūtur ad petrā. vnica salutet ꝛfusi
onis superbeq; sclātus. Hec atq; hymni sua
uissima et sanctissima spectacula lre tue ꝓ
bēt legentibꝰ. lre ille lre fidei nō ficte. lucere
spei bone. lre pure cōfessionis. Quo nobis
āhelāt situm tuā. et desiderū defīnq; aīe
tue i tra dñi? Quid amoris sānctissimi spi
rāt qntū opulēta sinceri cordis exestuāt?
Os agnūt ḡras deo. qs impetrāt a dō. Bla
diores sūt an ardēciores? luminosiores an
fenūdiores? Quid est ei ꝙ uta nos mulcēt?
uta amendūt. uta ꝛpluunt. et uta serenes
cūt? Qd est qso te. a quid tibi ꝓ eis repē
dā? nisi qa totus sū tuꝰ in eo aut totus es
tu? Si patrū est plus ire nō habeo. Tu aūt
sensu ut nō multū videaī patrū q̄ me i illa
epla tāus laudibꝰ honorāe dignat? es:
et cū tibi me refūdo si patrū hoc putē ti
bi nō credidisse nūciat. Pudet me qdem tā
tū bonū de me credē: ꝫ plus piget tibi nō
credē. Et qd fuaī? Dō me credā trāle qua
lē putas qa non agnosco? et credā me
abs te dilgi qm̄ sentio et plane ꝓpio:
uta ne i me temeratꝰ nec i te ingratus
ꝛperiero. Et cū me tibi totū offero: parum
nō est. Offero enī quē vehemētissīe dili
gis? et offero si nō qualē me esse arbitē
ris: eū tū ꝓ quo ut talis ē mereat dī
cere. Hoc ei magis tā peto fuaīs? ne mi
nꝰ optes n adia ad id qđ sū: dū me exsti

mas esse ia qđ non sū. Ene mirissim⁹ mꝰ
ē. et ab ieunte adolescēa in familiarit
amarissim⁹. q̄ hāc erumetra tuc ac pre
stātissīe animā eplām apportat. huiꝰ no
mē est in libro de religione quē tua sā
tas q̄ntū lras undias libēatissima elegit.
Fructus eī tibi eā tanta vir q̄ tibi eam
misit ꝺmendandōe ro studioꝝ. necp̄ hinc tñ
familiam aīo meo velī credas. q̄ de
me forte laudās dixerit. Scisi enī eā
ipīn sepe nō mēendi eā studio. sed a
mādi ꝓpensione fallu iudicante: et arbi
trari iā me accepisse q̄dam quibꝫ ampli
ēdis a dño patēte ore cordis inhiatē. Et
si hoc ī os meū q̄s non cōmunat q̄ntū de
me absente meliora q̄ veriora let⁹ effu
dat. Librorū aūt nēor copiā franet ve
nabili studio tuo. Iā nesao me aliquid
sine ad eoꝝ q̄ extra eccām dei sūt. sive ad
aures fēm scripsisse qđ ipse nō habeat. Si
tu cū legis mi sē pauline, nō te ita ra
piat q̄ ꝑ nostrā infirmitatē veritas lo
quāt. ut ea q̄ ipse loquor mun⁹ diligēter
adūtas. ne dū audus hauris bona et
tua q̄ data mīstro nō ores ꝑ ꝑās ꝛ extra
tas q̄ ipse immitto. In his ei que tibi rē
si adūteris displicebūt. ego ipse ispinor.
ī his aūt q̄ per dnū sps qđ accepisti rē
tibi placēt in libris meis. ille amandꝰ
ē, ille ꝓdicandus ē, apud quē est fons ꝛ
vite, et in cui lūe videbim⁹ lumē sine
enigmate, et fane ad fanē, nūc aūt in e
nigmate videm⁹. In his gr̄ q̄ ipse de veter
fermēto eruditionū cū ea legēs agnosco.
me iudico cū dolore. In his vo q̄ de azimo
sinceritatis et vēritatis dno deo dilect, exul
to cū tremore. Qđ enī habem⁹ qđ non
accepim⁹? Adeo eī melior ē qui maioribꝫ
et plurib⁹, q̄ mīoribꝫ et paucioribꝫ dīs
deo dines ē. Cis negat? Si rursꝰ meliꝰ
vel de puo deo dno gr̄as ipi agē. q̄ sibi
agi velle de magno. Hec ut ex aīo semp
cōfitear; meūq̄ os a lingua mea nō dis
sonet ora ꝑ me fr̄ ora obsecro: ut nō lau
dari volens q̄ laudās īuorem dīm: et
ab īimicis meis salu⁹ ero. Est eā aliud
quo istū fratrē āpliꝰ diligas. Iā est cog
nat⁹ venabilis et vē bīa epūs aliqui, que
toto pectore āplecteris. Et mito. Iā quis
q̄s de illo viro benigne cogitat, de mag
na dei mīa et de mirabilibꝫ dei muneribꝫ
cogitat. Iraq̄ cū legisset petitionē tuā
q̄ desiderate te īdicasti ut hystoriā suā te

bi scribat. et volebat fieri ꝑter benivole
tiā tuā. et nolebat ꝑter verecundiā suā.
Que cū vidim⁹ inter amorē pudorēq̄ fluc
tuante, oīs ab illo in humeros meos mis
tuli. nā hoc in eccā per epīam iussit. Ei i
to ergo si dē adiuvit totū aliquī inferā
prordys tuus. Iā hoc sū ego marie vel
tus. ne ille vereret aperire ōnia q̄ in eī
dns vellet. ne alicui min⁹ intelligēti aī
nō abs te solo illa legerētur nō dina mu
nera ꝛessa hoīibus. Ff scripm prediare
videtur. et tu q̄ nosti quo ther legas ꝑter
aliorū cautelā infirmitatē fratrē. noti
ae debito fraudaveris. qđ iā fecissem nā
q̄ illū legēs. nisi ꝓfecto frēs īprovisa re
pēte placuisset. Que sic emendo cordi et
lingue tue. ut uti te comitē rei ꝑbeas. q̄
si nō nūc illū sed meū aīm didiceris. Sic e
nī cordi tuo nō dubitavit aperire seipm. q̄
ex oī aut ex magna ꝑte sanabit⁹ ꝑ lin
guā tuā. Nolo eī numerosꝰ eī stundi eo
rū vocabꝫ. qa mecū nō sīliter diligunt.
filiū aūt eius filiū nīm. nu⁹ eccā nomē
ī aliquibꝫ nīis libris īvenies. et si ad que
mūnis phciam ipse nō ꝓgeret. statuat
las in manu tua tradē Nolandū. ꝛ hor
tandū instruendū. non tā ors sono q̄ exe
plo roboris tui. Arco q̄pe ut dū adhuc e
tas eius in viridi feno ē, zizania īveritat
in fruge, et credat erptus qđ erpit paulo
se dēsiderat. Nūc ergo ex eius carmīe et ex
epla quā ad eī misi itelligis benivolētissi
ma et manifestissima prudētia tua. qđ de
illo doleā. quid timeā. quid aspiā. Hec de spe
to affinitatī dīm. ut ꝑ te mīstrū eius tan
tis curatū estabꝫ libeter. Sane qa multa
scripta nīa lectur⁹ es: multo in ecclā ꝓfec
dilāo tua si ex his q̄ tibi displicuerīt emē
dans me iustus in mīa. et arguens me.
Non ei talis es aut oleo timeā impīguet
caput meū. Frēs nō solū qui nobiscū habi
tant et q̄ urbibꝫ habitātes deo ꝑter ser
viūt. sed ꝑ me ors q̄ nos in xpo libenter nouē
runt. salutant venerant. desiderant gra
nitatē tuā. benivolentiā. humanitatē tuam.
Nō audeo peter. sed si tibi ab ecclastus mu
neribꝫ vacat. vides qđ mecū sentiāt affi

ci. paulinꝰ & therasie ad augustinū

Q laudanti opa augusti nra
Omno frī so manucheos
et vnanimo augustio: pau
lin⁹ et therasia pīores. Iā
dudū frēs in xpo vnanime mi ut te ī sīs

et pys laboribꝫ tuis nescientē agnouī. ab
sentēcꝫ uidi tota mente ꝫplacuit alloqꝫ ꝫ
simulatū atꝫ frēno ꝫ leās audire ꝫceptū.
Et eccō ī manu et ḡtia dñi sermonē me
ū ad te fuisse prelatū. ꝫ mozāre adhuc
puero quē ad te alios ꝙ dilēctos cū deo salu
tandos ān hyemē miserā? nō potuī?
ultra et offitiū nēm suspendē. et desiderū
sermonis tui auidissimū tpare. Ōpsum?
utiqꝫ iteratō sic si ꝓpones ad te lēe nēe ꝓue
nire potuerūt. ꝙ primo si illis ī manū tu
as ꝓueniendi seruatis nō fuit. ꝫ tu frat
spūalis ōia audiās. amorē nēm in te nō
pendas offino solo aut tpe lēarū. Dñs tes
tis ē qui unꝰ et rē optatur ī suis ubiqꝫ cū
tatē suam tā abunde nobis et quo te bñfi
no venabilū epōr aurelij et alipij ꝓ tua
ī metrutheos opera agnouī? utī indutū
dilōnem tuā. ut nobis nō nouā aliquā
diqaam sume. sed ꝙsi veterē caritatē resu
me videremū. Denicꝫ nūc est si sermone nō
tū tpe et affectu rudes sarpsum? tecꝫ uiuēti
in spū ꝓ interiorē hoīem ꝙsi recognoscam?
Nec mireū si et absentes adsum? nobis. ꝫ
ignoti nosmet nouim? cū unꝰ corpis mē
bra sum? unū habem? caput. una ꝓfun
dam ḡtia. uno pane uiuam? una itedam?
uia. eadē habitem? domo. Denicꝫ in oē qō
sum? tota spe ac fide q̄ stam? in ꝓmta nra
nā. in futuris. tā in spū ꝙ in corpe dñi unū
sum? ne nō sum? si ab uno eradam? Ōnūs
liꝫ ḡ est ꝙ absentia corpalis nobis iuuet
nā. nisi sane frēm ustū quo pascunt oēs
palū expiatores. ꝙnus ne corpalis q̄dē
ḡtia tpālis in spūalibꝫ diu debeat. Quibꝫ
eā corpm eternitatē resurrectio largiet.
ut audebim? in ueritate xpi et bonitate dei
ꝓmus vel indignu ꝓfiteri. Qua re utinā ꝫ
quoꝫ mūn? nobis ānuceret ḡtia dei ꝙ ihs
xpm dñm nēm ut eā in eternē fidē tuā
uiderem? non solū desideriꝫ nēis magnū
offerret. ꝫ gaudiū. sed eā mentibꝫ lumen
adferret. et ex tua copia ꝛeplerēt in
opia nēa. Qō quidē et absentibꝫ largiri
potes hac ꝓsertim occasione. q̄ filij nēi ꝙ
nanimes et mūssimi nobis in dño coma
nent et agilis. quos ut nos alios tibi omen
dam? in noīe dñi rēcutent opē caritatis
ꝛpleto. in quo tue cāritatis affectū spēaliter
utiq; rogam? Nosti ei qm celsa ꝓmittat
altissim? fēi fratrē adiuuātē ꝙ hos si quo
me ḡtia q̄ tibi data ē domo remuneran
doles. tuto frues. Dūt eni velim credas.

vnū cor et una aīa in dño nobiscū. Gra
a dei tecū ut ē meternū maneat. Fē in
xpo dño vnanume venabilis dilāssime
et desiderabilis. Oēs in xpo sos q̄les ubi
cohercē non dubiū est a nobis saluta. Cō
menda nos ōnibꝫ sās. ut tecū ꝓ nobis ora
re dignent. Epla augustini ad eosdem
petētis ut ad se ī affrīā venīe dignare
Dōnus dilāssimꝰ t̄ paulinꝰ
et sincerissimis atꝫ habūdā
tissīa dei ḡtia prestātissimis frī
bꝫ paulino et therasie: augu
stinꝰ in dño salutē. Cū leās meas q̄bꝫ
rīndi ꝓnibꝫ vīs si tī vīs lās a me rīndi
ullomō potest. celerrīe optinuerī venīe in
vīe caritatis manū ut q̄ pacto absēs ato
possem ēe vobiscū. lucrū in vīe ꝓfe ꝙ tu
lit cupiditas mea. Dom? dñs q̄ nō tribuit
sepe q̄d volum? ut q̄d mallem? attribuat.
Aliud est ei acceptā epla mea q̄d scriptū
est: aliud q̄d nō ampiendō scripsistis. Cō cū
letissīe legerem? desiuisset ire nobis ista len
ta si ut optatum? matrieꝫ volum? ato
ad vīam salūtem nēe lēe ꝓmeasset. Huic
vō et ter habē scripta et illa speranē resūpta
gaudio cumulatiōi dēbat. ita nec nēa
culpa accusari ꝓt. et dñi largiōr benig
nitas sentat. q̄d nēo desidero ꝛdubiū ēe
iudicauit. Dños frēs romanū et afrīē a
liāqꝫ eplam vestrā audentē voces atꝫ r
reddentē et suauissimā ꝓlem ꝓnunc vīe
ꝫ q̄a vobis usendis ī parent? audiō nī
magna in dño ꝛfidentie susceptum? vīn
dā q̄n aut quo vel vos ꝓstare. t̄ nō possē?
exigē. ut vos de vobis tāta scribēdo nec
nos, q̄nta ex eoꝝ ore didicim? Aderat eā
q̄d nulli arte adesse ꝓt. tīn in narrantibꝫ
gaudiū. ut ipm eā vultū oculosꝫ loquē
tē vos ī cordibꝫ eoꝝ scriptos cū ineffabi
li lenīa legerem? Hor quoꝫ āplius erat:
q̄d pagina q̄libꝫ q̄ritumcūqꝫ bona scripta
ꝛtineat. nichil illa ꝓfiat q̄nus ad ꝓfm
explicet alioꝝ. Hanc aūt epl̄am vestrā
frēnam saluet aīam. sic ī eoꝝ colloq̄o lege
bam? ut tāto beatior appāret nobis. q̄nto
ubertī? scripta ēet ex vobis. Itaqꝫ illā ad
eiusdē būtatis imitatiōnē studiosissīme ꝛ
vobis oīa ꝓficiendo in nēa corda tuscꝫ
sum? nec ideo tī eos tā ato a nobis lucri
ad vos remeantes sine molestia passi su
m? Videte enī quesō vos q̄bus q̄uebam
affectibꝫ: tāto utiqꝫ dimittēdi erāt velo
cā q̄nto vobis ꝛpensius obedire cupiebāt.

nos
nos

Sz qnto id cupiebāt magis. tāto nos vob
ꝑntius exhibebāt: eo ꝙpe indicabāt ꝙ
aīa viscera vra ēent. Tanto ugt eos mi
n⁹ dimittē volebam⁹: qnto iusti⁹ ut dimit
terent instabāt. O rē non ferendā nisi
a nobis ista distessione nō discederem⁹
nisi vni⁹ essem⁹ corpis mēbra. vnū habe
m⁹ caput. vna pfunderem⁹ gīa. vno pa
ne viuerem⁹. vna ībrearem⁹ via. eadē hītā
rem⁹ domo. Cur ei non eisdē ubis utem⁹.
Agnosas ei credo hec ee in epla vra. Sed
aut poa⁹ hec vra sint vba ꝙ mea. Que
utqz si vra sūt tā nobis ab eisdē capitis
cōione puenīūt. et si aliqd ꝑmū vobis
donatū habēt tāto magis ea sic dilexi ut
obsidēnt viā pectoris mei. neqz a corde me
o ad linguā meā verba tristicie ꝺsilerent
donec tāto ꝑcia qnto sūt via ꝑdirent.
sā frēs et dilā deo nrāqz iuuē membā. Qs
dubitet nos vno spū vegetari⁹! nisi qui
nō sentit qa nobis dilōne vinciam⁹?
Vellem tī sare uteū hāc absentiā corpis
lē vos paterētis ꝙ nos sēcali⁹ toleretis.
Sz ita ē fateor nō amo istā ꝙsuetudinē
vestrā nisi forte qa nos tales sum⁹ ut mi
n⁹ a vobis ꝺsideretā ꝙ vos ꝺsiderāde de
beam⁹? In me ite si ēet pena vīe absen
tie ꝙferende displicet in: sequiter ei age
rē ut vos viderē. Quid āt absurdi⁹ ꝙ for
tuitie fieri sepnōē! Sed ꝙ emdie aīa te
neat. ex hoc vra caritas oportet attēdat
qđ blissim⁹ ꝑ valeri⁹ qui vos nobisū ꝙ
tī salutet qntūqz sitiat ex fibis audiet⁹:
ne ꝑbem suū me esse passius ē. nisi ma
iorē mihi ꝛcepatus sarcinā ꝙponet. Qđ
qdem qa eius tām ciuitate. tūtoqz ꝑpli stu
dio dīm id velle credidi: nōnullis nā ex
ēplis ꝑcedentibz quibz in oīs exulatio ut
laudebāt vehemēter timui exulāe. Sz
qm̄ꝙ iugū xpi ꝙ scīm leue sit. et sarcīa
leuis: tī ꝑter nostrā asperitatē et infie
mitatē si qđ me mordet hoc vinculū. at
ꝙ vegetet hoc on⁹ ineffabiliū in aliqn vīe
ꝑfectē solacio tolerabile et portabilius tō
deteī. quos audio cutis cuspidi expedito
tes vuīe. qre ego non ꝑpudenti togo vos
et postulo et flagito ut ī affectū maiorē
taliū hoim⁹qz sinceritas nobilitate laborāde
venīe dignemī. Sat os qa non solū ꝑfi
desiderii mei ne solū ꝑter eos q vel ꝙ no
vem ꝑpositū vel vndeūqz fama ꝑdicante
didicerūt. sed eā ꝑter ceteros q ꝙtim nō
audīūt. ꝙtim audiri nō credīūt. tī ꝑfec
operta diligē. vos istis tris eā corpali
adēe cupim⁹. Quātus eū sedulo atqz mi
ser ordīē id agitas. tī eā vrā hoībus re
ligionis nostre lucēāt bona opa vra. ut vi
deant bona fīa vra et glorificēt patrē vrm
tī qui ī celis ē. Piscatores qđ voāte dño
naualia et retia dimiserūt oīa se dimisi
se et dīm sequtos ee eā memoranw le
tati sūt. Et ve oīa contēpnit q non solū q
tī potuit. sed eā qntūi voluit habe contēp
nit. Sz in eo qđ cupiebat oīm deī testes sūt
i eo qđ habebat et hoim. Nescio aūt qđo dī
cupita ostringūt. Nā vñ tristis ille discē
sit qui ꝙsiliū ꝙsequende vite eterne ꝙbēt
a dño tī audisset oīa vendēda sua et ꝺsti
buenda paupibus et habendū thesaurū
i celo si vellet ee perfūs. nisi qa magnū
vt euāgeliū loquit habebat diuitias. Al
ud est ei iam nolle incorpare q ꝺsīt. alu
ud rā incorpata diuelle. Illa velut rubi re
pudiandā. ista velut mēbra patrandā. Qñ
to gr et qntū mirabili gaudio nās tpis
ꝑsana caritas ꝙspirat ꝙ dīm euāgelium
tī letum fieri. qđ ore dīm tī tristicia dnes
audiuit. qm illis vbis explicē ꝺceptio
nē ac ꝑturbationē cordis mei. tī qa pu
ēter et me ītelligis nō esse istā vestrā ꝙ
ē hūanam. ꝙ vob dīm glaz. Nā et tristissi
mi minutiemū. deuotissimeqz agitis: ut ꝙ
discipuli xpi hūles corde et mites sitis. Q
tilius ei terrena opulēta tenet hūliter
ꝙ superbe relinquit. Qa ergo tūc ītelligitis
nō esse hāc vestrā ꝙ dīm glam videtis ꝙ
pua exigua diuerti. Diri ei de laudibz xpi.
quibz sūt ꝑpares lingue āgeloī. Nā qñ
xpi gloriā cecā caulis nēoīī hoim⁹ nup
m⁹ admoueri in vno diuglo ꝙsitu vtriq
seru celarīde superbie. nō despanda ꝑfio
nis exepla. Desino si qntū ꝙ miserio⁹ dī ag
tis. ꝙ si tīm late nolitis ꝙ tales estis. qntū
tales ee voluissetis. Vetustinū impius quo
qz miserabilē puerū vīe benignitatis cū
qntuqz emendo. Causas calamitatis et pe
ricliq⁹ eius audietis ex ipo. Nā et ipo
sitū eius quo seruitutī se ee pollicet. do
ctos, plurios et etas robustior et ctisanitis
mor tertio undiqbūt. Tres libros atqz vti
nā tam ꝑfidis qsthonis ita explicādos qz
gendi. qntō ardore ꝙspino diligēdi. mili sp
tati et cautati tue. Nā ꝙstio eoīī est ꝛ libe
arbitrio. Hos aūt non habe aut oes non

habē fratrē romanū sno ꝙ quē ꝓpe ōia que
ꝑbuliby auctby actōmodata scribē potui
studio ī nos tuo nō apportāda ꝺeuꝯ legen
da ꝺiligau. Habebit. eē nam ille ōia seruꝯ
gestabit. ꝙ eū aūt ꝓma rescripta tnsmisi.
C Credo nā exptam sātatem tuā sagacitate
spūalī. quā tibi ds tribuit. qđ ille ꝺe bono
nō gerat. et q̄ in illo infirmitate ps clau
ꝺicet. Ī humanitatī et cautam tue tā ꝓpīe
q̄ filiū eius legisti ut spero q̄ solluatudine
ꝺmendauerī. et q̄nta nī copulata sint ne
cessitudie. C Ostendet eos ds ꝙ te qđ ab illo ma
gis petendū est. nā id tu q̄ velis nouī. Io
ysus paganos te scribe ꝺidā ex frībus. si
qđ de tuo pectore meterē indifferent. mit
te ut legam? Nā petrus tuū tale ozaclm
ds est. ut ex eo nobis tā ampliata et adu
q̄ loquamur q̄stiones explicatissima dā
da cnsa presumā. Libros bātissimi pape ā
brosii credo habē sātatem tuā. eos āt mul
tū desidero q̄s adiutus nōnullos ꝑitissimos
et sꝫbtilissimos q̄ de platonis libris ꝺnm ꝙ
sentire ostenderūt. diligētissime et copiosissīe
scribit. bātissimꝰ frē seuerus de ꝺissipatu
ne mūdane ātistes eccie. bñ apud can
de nutritē frībus ꝙgnitus. debito nobisci
officio sātatem vestrā salutat. Frēs q̄ ōes
nobisci ꝺno seruiētes tā id faciāt q̄ vos
desiderant. tā vos desiderēt q̄ vos diligunt.
et tā diligāt q̄ estis boni. Pauis quē misi
mꝰ uberior benedicto fiet dilatione accipietis
ꝺe benignitatis. C Custodiat vos ds ab is
ta ꝓcatione ī eternū dilectissimi et sincer
simi ꝺe benigne et habūdantissīa ꝺni q̄
na plentissimi frēs. Paulinꝰ et therasia
ad romanianum sup ꝺilatione lucerū.

Omnio mīto precabili et honan
do frī romaniano: paulinꝰ et the
rasia. Precē q̄ has ꝺarem? re
gressis ex affrica frībus nrīs q̄
exptatione nos pendē uidisti optatissime
sōr et amantissimoꝝ uocū unde eplas rece
perām? id ē aurelij alipij augustini. phitu
te seueri. nā oīm inter epoꝝ. Ergo tot sōr
tibꝰ recentissimis sermonibꝰ gratulātes
spectatum? ad te nostrā referre letitiā. ut
tibi q̄ expectatū in pegrinatōe solluta grau
ꝺni festinissimus ꝙferrem? indicijs. si forte
eadē de venerabilibꝰ et amātissimis viris ꝙ
aliatī aduentus nauīū operisti. ꝙ nos eadē
repetita atape. et q̄si renouata hilaritate
tuisus exultet. Qđ si prius hec a nobis ti
bi nūcius veniet gratulāde tm nobis in

tua pīa caritate xp̄o ꝺnante partā. ut
quidq̄ illuc ꝺna prudentia geratur mādā
bis sp ut scriptū est in lās suis. vel ꝓmi
tī ꝓmus saam? Non tm aūt hec scribim?
gratulandū q̄ expatū augustinū antepeat.
ꝙ q̄ hāt aīā ꝺei meruit affectiua cnlia.
ut ꝰba celestia augustini ore ꝓpet. q̄ ad
maiorē ꝺnā munis gratiā nouo more
ꝓuectus. uti ꝓfectatus ē. ut nō sufficēt in q̄
thesaꝝ epō sed accrēt. Hā involuꝝ valēt
o ꝓponētis cnīe uocēs augustinꝰ est. ut il
le vitus senex cui? purissimā mentē nulla
umq̄ liuidus iudicie macula suffudit. dig
nos sui cordis parte nūc ab altissīo frūs
capit. ut quē successorē sacerdocij sui sim
pliciā optabat. hūc mereāt tenē collegā.
C Credi ne hoc potuit an umq̄ fiet. Sz in
hoc q̄ oīpotentis ope ꝺia euāgelicā. illꝰ
potest hoīnibꝰ hec ardua. apud ꝺeū āt oīa
possibilia. Exultem? itaq̄ et letem? in e
o q̄ fiat mūtabilia solus. et q̄ fiat vnanī
mes habitare ī ꝺomo. qm̄ respexit hūili
tatē nostrā et visitauit ī bonū plebē su
ā. q̄ erexit cornu ī ꝺomo ꝺauid pueri sui.
et nūc exaltauit cornu cnīe sue ī eltis
suis. ut cornua pīoꝝ sicut ꝙ ꝓphetā spon
det. hoc ē ꝺnatistarū et manicheoꝝ o
frangat. Vtinā hec nūc ꝺnī tuba q̄ ꝙ au
gustinū intonat filij nī. lucerū pulset au
diti? sed ut illa audiat aure q̄ xp̄s ingre
ꝺit ꝺe q̄ non capit ꝺei semen ī nīmis. nūc
ve sibi suum? pontifex xp̄i augustinꝰ vide
bit. q̄a tūc se et exaudītū sentiet ab eccl
sa si quē tibi ꝺignū genuit in lēis. hūc et
sibi ꝺigne filiū parat in xp̄o. Nā et nūc
velī credas. flagrātissimā de ipō nob sol
licitudie scīplit. C Credim? in oīpotēte xp̄o
q̄ adolescētis nīi votis eternalibꝰ spūalia
augustini vota ꝓficiant. vincet. vincet pissimi pntis fide. ne
mala victoria vīnat si maluerit in pnīe
siuā vincē. q̄ ꝓ salute supari. Nec vanū
ī humane fraternitatis officiū videret de
humillato xp̄iane expeditōis. ī au? pnīc
tu cotidie ad frugalitatis ānonā. multitu
m? panes q̄nq̄ missim? tibi parāt a filio
nīo lucēno. Non ei potuim? a vīditate se
cernē. quē cupim? eniē nobis grā penit?
ānectē. Paulus tm et ad ipm loquat. ne
neget sibi scriptū qđ de se tibi scriptū ē. a
estimo ei ꝺictē qđ audit ī uno. Sz quod ali
enis loquar cū de ꝓprio cūcta possim? et a
liena loq̄ non solent ee sanu captus. ꝙ ꝺi

grā sano et saluo sum? quibꝫ caput xp̄s
ē. Inuolumē te etate q̄ pluma et būn sp
āi totū dño tua ut supiū habeam in
xp̄o. dñe fr̄ merito honorādissime et desi
dātissime. Audi g̃ fili legē p̄is tui id est
fidē augustini. et noli repellē filia mr̄is
tue. q̄ est nomē augustini in te pietas
iure sibi vēdicat. q̄ te tantillū sinu gest
auit suo. et paululis p̄mo lacte sapiē sin
glāris ībutū nūc eadē spūalibꝫ lactare et
enutrire dño gestit uberibꝫ. q̄m te adultū
etate corpea in spūalibꝫ vagiētē vidit
adhuc infantē verbo dei viuē dū in xp̄o p̄
mis passibꝫ et vestigio tuū bāte repentē
si tū augustini doctrina tōy munim̄ mr̄is et
vlna nutrias stabilē tegat paululū. Q̄
si audias et seqūs ut curru te sermone
salomōis allinā filii coronā accipies q̄
caru virtus tuo. et tūc vē eius ille nō sē
tentiā sōpniatus. ꝫ ab ipa veritate for
matꝰ filii et pōtifex vanas ymagines
fulsi opis īplente xp̄o solidis siue opacis
effembꝫ. Vē enī pontifex vē filii lucēus
erit. si augustini vestigijs ꝓphetas et apli
as disciplinis ut sacerdo vbis helizeus
helye. ut illustri aplō thymotheus adhes
cēs inheres indiuulso p̄ itinā diua comi
tatu. et sacerdotū ordē p̄fō discas mereri
et ꝓfis ad salutē mgr̄eo ore filie. Sat ꝫ
monitis et hortatu modico ei sermone
et labore te arbitror mi lucēti ad xp̄m pos
se iungi. Iā a pueris ad studia vitalis
et sapie q̄ verissꝫ ve xp̄s est. et oīs bonū
simū venabilis augustinū spū et de fla
matū. Quid si patū apud te ꝓ te valuit?
q̄d ego tāto intuallo posthac. et oīm illius
opū pauꝑ efficiā? Sed q̄a et illi facultā
tis potestā et tui ingenij humanitate affluis
plenora atꝫ maiora i te spero elabora
ta. q̄ elaborāda audius sū tuste. duplica
gratā ut et illo vnde tua cautate spatiarer
in solliciudīe tui. et inter cos q̄ salutē tuā
diligūt vel detestato nūciarer affui. Dā af
fatus in tui p̄fectione palmā augustino po
tissimū destinatā fac. Peccor fili ne au
res tuas aspritate temeraria sermōis offe
dā. et p aures eadā aīo tuo tedij mei vol
nō intulerī. ꝫ in mentē venit epla tua
q̄ te musicis familiarē indicijs itelleri.
a quo studio ego eā quodā tui nō abhor
rui. Itaq̄ in ad tuā mentē si in aliq̄ ex
ulcerassem delinendā remediū lēas tu
as recordatꝰ reperi. vt te ad dñm animo
nue cōformis artificē modulamīe carmīa
euocarē. Queso te ut audias aure nepo
tinā salutis tue i verbis meis spernēs
ꝫ pia aurī et mentē paternā in aspnē
dis sermonibꝫ libēter amplias. quibꝫ ihū
xp̄i nomē q̄d est sup̄ de nomē hāc debe
bernationē fruī ut nō possit a credēte dispe
ra te age. rūpe moras. et vitula temera
ter metuas plaudi mute ungui dñi. Seru
Pulchra quidē ꝫ mira vagis p̄nata terū
mentibꝫ. at sapiēs nō stupet ista suis?
Nūc te sollicitat varius maleſuada figuris
Heu validos etiā vertē roma potens.
Sꝫ te nate p̄cor sp̄ pater augustinꝰ
Obtulisset auditis vobis ad illecebras.
Illū tanta iter fragilis discrimīa vite.
Aspnaēs et habēs pectore tutus eris
Hoc tū repetēs et utin iterūq̄ monebo.
Vt fugias dure lubrica mulīe.
Blandū nomē honos mala seruus? erit? est?
Quē nec velle iuuat: mor voluisse pget.
Scandē celsa iuuat: tremor ē descendē celsis.
Si tutibes sūma pcul ab arce cades
Nūc tibi falsa placet. bona nūc tap? obꝫ au
Ambit? et vitreo fert aqua falsa sinu
Ast ubi te magno dāpnos? aurent? estu
Balte? et sterilis freqrent inde labor
Secus et īassū spes accusabis inanes
Et modo q̄ nertus rūpere vincla voles.
Tūc remūsceris frustra p̄is augustini
Contēpsisse dies veridicos monitus.
Q̄ re si sapiēs et si p̄ies puer audi
Et cape verba p̄cm consiliūq̄ senū. Iug
Q̄d detrahis ferā colla iugo mea sarcīa le
Suaue iugū xp̄i est vor pia dicit deo.
Et caput adde iugis da mollibꝫ ora capistris
Demissoq̄ leui subde humeros oneri.
Nūc potes ꝫ dñi lib agris dñi nulla retēdāt
Vinacula. nilla thori cura ner altus honor.
Ner bona libertas xp̄o seruire et i ipso
Oībus es supra nō dominis hoīm.
Nō virgis seruit nō regibꝫ ille superbis
Tantū qui xp̄o se dedicit dño.
Ner tibi nobilitas vidcat? libera quā nūc
Sublimē attonita cōspicias vbe vehi.
Quā cernis tāta sibi libertate videri
Vt dedigneī flere colla deo.
Miles ille miser mōrtibꝫ est q̄ seruꝰ
Seruit et ārallas ut dñetur emit.
Nouit et eunuchos et magna palatia pasci
Et quisq̄s roma sponte miser patī.
Quīto studeris p̄co dāpno q̄ pudoris
Constet ibi damnidis hic honor officij.

Hec tñ ipse potens q̃ celsior ōnib⁹ ee
Emerit: vt nulli seruiat assequtur.
Cui bñ se tota dñm tradidit vrbe
Secuit dñs si simulachra colut.
Pthwlor hos xp̃i remorarus i vbe luctu
Et regnū xp̃i spernis ut hic placeas.
Hos vanitas dños tutua terrute salutis
Os ligni seruos ysmas et lapidis.
Homie dño argentū venerant t aurū
Religio e quedā ac morbs animē.
Inspicor hos ut amet q̃ nō amat augustinū
Hō volat et xp̃m cui placet hos vole.
Inde aut ipe deus dñs nō posse duobs
Seruiri, qm mens placet vna deo.
Una fides deus. vn⁹ t vnicus est pe xp̃s.
Aut duplex dñi seruus est dño.
Quis ei relo ac tis distāna tantū e
Cesaris et xp̃i rebus et iperis.
Tollē humo si nūc dñi sps hos regit artus
Egete pollū penetra nil mora tarnis abē.
Corpeus iā nūc morere actibs et bona vite
Celestis. liquido pmeditare aio.
Spūs est qm̃ teneatis corpe si nūc
Mente pia victor tarnis opus primas.
Hec tibi tarce puer fidei pulsus amore
Surgis. si rerupis fulsapere deo.
Crede augustinū tibi nūc in me gemātū
Sume duos vna cū pietate pres.
Spernim. abstraheis maiore dolore duobs
Audiū. pign⁹ dulce duobs eris.
In te leta pīm fudauit tuera duorū.
Et tibi magn⁹ honor letificasse duos.
Si me augustino cū copulo nō meritorū
Iacto patre. solo cōparo amore tuo.
Nā q̃d ego affundā voras tibi pauper tuo
Ne pter gemino fluē prolueris.
Frater alip⁹ est augustin⁹ q̃ mgr
Sanguis hic consors. hic fator ingeny.
Tanto fre vales et pceptore lucrū
Et dubitas pēnus talibs astra sequi.
Quo agnas nā te ner speret mūd⁹ cunctum
Nō daberis tre debita xp̃o aīa.
Tu thalamos luctt et celsos meditēis thoros
Nūc olim dño restituere tuo.
Crede vnū vincēt tusti duo q̃ p̃orem
Et tua fīne vota pces abigent.
Ergo redi q̃ voce parēs q̃ sanguīe frater
Ambo sacerdotes te temerare iubent.
Ad tua te trahit nā nūc aliena petisses
Hec mage q̃ retinēt regna tu tua sunt.
Hec repete. hic ūna erimus ne stere tpis
Si tua noluis q̃s aliena dabit.
Nō eris ipe tu⁹ missus q̃ p extera lōge

Sensibs heu xp̃i pectoris ecul ages.
Solliatū sanus hec nato eripuisse pntem
Dū tibi q̃ michimet vel volo t metuo.
Hec tibi si reapis ferret oli pagina vitā
Su rēnuis eadē pagina testis erit.
Involumē m te fili cariss̃me xp̃e
Annuat. et seruū ac sibi pretuo.
Viue pcor q̃ viue deo nā vnde mūdo
Amoris opus. vna ē vnde vita deo. Epla
augustini ad paulinū & therasiā.
petrus q̃d faciendū dñi aliud ocurrit vo
bis q̃ prius fuit pposituū.
Amatis et deo dilectissimis mitto re
uerabilibs et multū desiderabilibus
fribs paulino et therasie: augy
in dño salutē. Quanquā frē celsus tū re
ceptu repetet debitū reddē festinā. Si vero
dies nobis tū remoraturū repete operis oc
casione naugy in pdiana sua pfectionē
tā nocte suggessit. Quo faciem tū ei tenere
nō possem⁹. et qa ad vos tū quibs ei melius
eet pcurabat. nec si possem debem⁹. prouide
pauca hec illuc arripui dilanda atq̃ mitte
da plurions epla me offerens debitorē: tū p
reditū venabiliū frm nostrorū collegarū
meorū therasii et euodij primū vīs ex pte
sociat⁹ fuero. Uberius ei ad nos in cor per
uobis et ovibs vos ee venturos iā iamq̃ in
xp̃i nōie atq̃ adiutorio speram⁹. tū hec scri
berem⁹. et p vnanimē filiū nīm tagastēsis
ecclie pbrm fortunatianū tomā naugā
rium aliā epla pauis ante diebs iā dece
dā. Nūc ergo q̃d soleo rogo: ut q̃d solens
fiam. Oremus p nobis ut videat dñs humi
tatē nostrā et laborē nīm: et dimittat oī
a pīa nra. Colloq̃ aut vobiscū talia cupi
o si dignem⁹ lras q̃ tua colloq̃ possem⁹. si vera
vis sensibs adesse⁹. Ecce illā questiūcula
quā nup pposuerā. tuy si pius pius inter dul
ces loq̃las obedire plane xp̃iano intellū
et deuotōe solusti: sed nimis curtim et be
uit. Posset q̃pe ibi aliquito diu⁹ et vbere
habitare gra ois tui. si ei dixisses ut te i
illo quo feluit vteris loco pseuerare de re
busse. ut si q̃d te aliud dño placuerit ei
voluntate preferas tue. adipm aliquito ap
nus explicites. quonā nō voluntate dñi
q̃ nec voluntas pponenda e nouerim⁹.
verū tm in ea re quā pterea voletes p
ferre debem⁹ qa et tuta rogerem⁹. Ibi ei fit
quide q̃d nolum⁹. & ideo nos corrigim⁹ ut
velim⁹ qa ille vult. cui voluntas nec ex
cellentia fas e renisare. nec oipotentia

festinau. Cū ei
ei primec
adh. ali
qr.

luce euitare. sicut p̄ ceteꝝ altere cōpit et tulit
quo noluēat. Impiū quo nollet ire ꝙ voles
monte subegit aspera. An et ibi ubi ē po
testas nō mutare sēternā ꝙnus aliud oc
curreret ī quo poāt apparent volūtas dei
ad mutandā suam nos vocātes. nō qz nīa
mala erat. sed in q̄ recte p̄manetur nisi
ab illo ī altera vocaret? Nesc ei malū
sunt abrahe enutrire et educare filiū quo ad
posset q̄tū in ipo esset usq; ad finē vite
sue. Sz repente iussus omē mutauit vsq;
nō p̄us malā sēternā. sed q̄ mala cēt post
si mutatu nō esset. Hinc q̄ non dubito nul
hil aliud videri tibi. Sz pleriq; nō vere de
clo. non p̄ reuelationē vl
sōnij vel exterius mētis q̄ dicat exterius.
rebz ipsis antedentibz et aliud q̄ statuerat
vocantibz cognū agnoscē dei volūtatē ali
ā q̄m erat nīa. q̄ si p̄fusa statueret et
aliquid occurēt. qđ consultu de officio nro ve
tas vetaret deserē. aut discentibz īminere
nūciaret aliqđ qđ eadē veritate exulta nos
pelleret p̄fusa. Et ꝫ terno grie musarū
mutāde sentēte qđ tibi videat. peto meū
plenū et enodatū colloquiū. Sepe nos q̄pe
turbat et difficile ē non aliqđ qđ fructū
erat omittē. Dū illud mutare nolum? in q̄
p̄us p̄manē statueram? nō quidē malū.
vīm nam ideo malū qa id qđ post agēdū
est omittēs deserit. Qđ si nō omitteret nō
solū sine vituperatione ꝫ cū laude ī il
lo p̄ore p̄duceret. Hic nō fuit difficile est.
Hic oīno vox p̄phetica valet. de iusto q̄s
intelligit. Hinc ora ptuperē me fratres cog
nationū tuarū qđ in talibz l̄ frē solerēt
fruendū esse repias. Epla paulini ad
sēm augustinum quo intelligendū sit il
lud. sūs q̄ in tra sūt eius. etc. et de multis a
liis pau
lys scripture passibz.

Quas q̄ nūc iam ad nauē aucte
te lectū platone. et in ipius
festinatione. p̄cepit in mentem
venerūt ne sine collatione in reseruabis ali
q̄ p̄pona. Que si forte iuuda sūt et ni obstu
ra videnē. nemo prudentiū filiorū q̄ forte
de nīis in hora lectionis de huiusmodi te stete
rit de ispientia mea videat. ꝫ pos? benivolen
a fine mutans fruear istruendo ut effica
ar videntiū princeps. et ex abditis tua illumi
nis mentibz considerantiū mirabilia de lege
tua. Dic ergo in bīnditie dilect? isel qđ sit qđ
dicit ī psalmo qntodecimo. sūs q̄ in tra sūt e?
manifestauit oēs voluntates suas iter illos.
Complante sunt ei infirmitates eoꝝ poste
a amplexati sunt. Quos aut sōs q̄ in tra si
ta? Nō illos iudeos q̄ filij carnis sūt abra
he et nō filij p̄missionis excludūtur a sēte
qđ in psalmo dictū est? Ideo sōs in tra q̄a
sē in gente carnali. vim aut sensuq; trem
sit qui trena sapuit. et carnali obseruātia
a ī vetustate lēe senescit non renascētes
in nouā creaturā. q̄a non recepit eū p
quē vetera trāsierūt et fīa sūt noua. Sic ei
forte eos in hoc psalmo sōs appellat. q̄o ī
euāgelio iustos ubi dicit. Nō veni vocare iu
stos sed p̄ctores. id ē illos iustos q̄ in sanctate
genis et lēa legis gl̄iantur. Quibz dicit. Do
lite gl̄iari patrē vos habē abrahā. q̄a potēs
ē deus de lapidibz istis excitare filios abra
hā. Quoꝝ forma ī illo pharizeo p̄monst.
q̄ iustitias suas tp̄e nescienti dño colens
p̄dicabat in tēplo non oīs ut crederet. ꝫ
exiens ofi debitū meritū p opibz bonis quē
ꝫ ingratus deo. Qa qđ iustitia edificauerat
ꝫ superbia destruebat. nec idipm silentio ꝫ vo
ce clamabat. ut appareret ei non dīns au
ribz loq̄ qua et ab hoīnibz vellet audiri. ac
q̄ ideo nō placuit deo q̄a placebat sibi. Cū
dissipauit dīns ossa hoīm sibi placentiū?
fusi sunt inq̄t q̄a sprevit eos q̄ eo humile
et tribulatū non spnit. Deniq; et ī ipsa e
uāgelij parabola q̄ pharizei et publicani p
sona ostenit euidēt. oīdit ipse dīns quo
in hoīe suscipiat qđ repellat sicut scriptū
ē. Qa deus superbis resistit: humilibz aut dat
gratiā. Ideo p̄testat magis iustificatū abi
se e tēplo publicanū de confessione p̄cor sui
tū. q̄ pharizeū de iputatione iustitiaꝝ su
arū. merito aut ille laudator sui reprobat?
abscessit a fine dei: qui cū ipso nōie pernā
legis p̄ferret. oblitus fuat in ppria ducente
dīm. Sup quē habitabo nisi sup humilem e
quietū. et trementē sermones meos. Ille ac
in corde tristo siu accusatoꝝ cruptū et opter
venia de confessis p̄cis sui. ꝑter gratiam
humilitatis. sco illo pharizeo q̄les inuenī sūt re
portāte sarcina p̄cepti de iactātia sapētie.
Ipius nimirū sūt forma iudei illi de quibus
apls ait. q̄ suā iustitiā statuē cupientes q̄
ex lege ē. iustitie dei nō sūt subiecti. q̄ ex fi
de ē. que reputatur abrahā. p̄ri nro de
iustitia non ex opibz q̄a frm̄ ōipotentiā
dei credidit deo apud quē ille bē iust? est. q̄
ex fide viuit. Deus sūs in tra est sed in ce
lo. q̄a non actione sed spū ambulat. nec cor
uisano in celis ē. non gloriantis in arū

sinone carnis ꝙ in correptione verbis ꝙ non
lra sed spū dei agit̄ insibilat̄: vñ laus eius
nō ex hoīnibꝫ est ꝙ ex deo. Denq; qđ iugit̄ i
eodē versiculo multas fecit voluntates suas i
tre illos. credo ex eo dicit ꝙ ipsis primū luc
na legis accendit et preptu viuēdi dedit.
Notus enī mgt̄ fecit vias suas moysi. et fi
lijs isrl̄ voluntates suas. Deinī ipm pietatis
fue sacramentū in ipis opatus ē. natus in
carne ex vgine deus i gente ipsoꝝ. t de car
ne ipsoꝝ frūs ex semine dauid homo. Deide
virtutes sanitatū ꝗs in ipsis et corā ipsis ꝙ
fecit. Quippe hec nō modo credit ꝙ et blasphe
matus ab eis cū diceret. hic homo si a deo
eet non custodisset sabbatus. et nō eiciat dēom
a nisi in beelzebub pncipe dēoniorū. Pter
hec mentē obducata ipietate cecitā mlt
tpliciter sūt infirmitates eoꝝ et tenebre.
Quid ē qđ aut postea accelerauerūt. vtrū
in penitētia sicut illi i actibus aplorꝝ ꝙ bti
petri apli ꝑdicatione xpianā credidērūt i
ei quē crucifixerāt. et festinātes tanto ex
pian pcto ad omnū gre cucurrerūt. an vo
luptates aie ex fide et caritate dei roborā
t illis ipis vtroq; vitaus. inplicate sūt
infirmitates aie ex ipietate scelerū ex mor
bferis lāguoribꝫ occupate. Ipe etēi lumen
et vita credentiū est. et sanitas sb pēnis ei?
Dñi non mirū si et tenebre et infirmitates
eoꝝ inplicate sūt in interitū. ꝙ vitā et
lucē non receperūt. neq; sb pēnis eius ma
ne voluerūt. quos ut ipe flens i euāgelio
suo ptestat. sepe volui congregare sb alas
suas sicut gallina congregat pullos suos t
noluerūt. Multiplicatis gr infirmitatibꝫ ꝙ
accelauerūt. Forte in crucē dñi odamant
dā. et cū iuxta pilato nefarijs vocibꝫ extorquē
dā. ut adimplerent mensurā pīm suoꝝ. ut
ista dei. pphetarū occiderēt. quoꝝ pres ip
sas pphas interfecerūt. a quibꝫ hic mūdi sal
uator vēturus ē nūciabat. postea accele
rauerūt. Veloces ei pedes eoꝝ ad effundē
dū sanguinē. Cotrito et infelicitas i vijs e
oꝝ et viā pacis nō cognouerūt. id ē xpm
ꝙ dicit ego sū via. In sequenti psalmo il
lud in exponi desidero qđ dicit de absion
ditis tuis adimpletus ē venter eoꝝ. saturita
ti sūt pcrana. vel sicut i q̄busdā psalteriꝫ
scriptū audio saturati sūt filijs et reliquē
runt q̄ supfuerūt puulis suis. Iterūsus i alio
psalmo admirare soleo filiū ad patrē loq.
intelligens i psalmo quinquagesimo octauo
ubi de iumentis inde is de quibꝫ sup dixerat

eare loquentē in ore suo et gladius i labijs eo
rū. infra dixit paulo. ne omdis eos ne qñ
obliuiscant̄ legis tue. dissipa illos in virtute
tua et astrue eos dñe. qđ in hijs usq; i hodi
ernū die videm? implerī. Destructi sūt a ve
ris sua glia sine templo et sine sacrificijs t sine
pphetis in oīm gentiū dispsione viuentes.
Quid mirabāt qđ iam ꝙ pphetā ꝙ eis nō
omdentis rogabat. ꝙ quibꝫ et sub ipso tpe
passionis cā ad crucē cū duentibꝫ pbat
dicens. ꝙ dimitte illis non ei sciūt qđ fecerūt.
Verū qđ adeat ne vmq; obliuiscant legis
tue. tiꝫ ꝓpter hoc nichil esset sine fide euan
gelij vita eoꝝ obscurū michi fateor. Qđ ei
hijs ad salutē que sola fide ꝗcitur. pōsit in le
gis meditatione vsurpari. n forte ꝙ
honorē legis ipius vel genus abrahā. ut
eā in pte frena carnalis sensus eius. q̄ i
sedm arenā maris videbat̄ sputum legis
atque lra pseueret. ne forte aliq̄ legendo
lege illumēt. ad fidē xpi. q̄ et legis et pphā
rū finis ē. et in oīb eoꝝ libris pfiguratꝫ
ac pphetatus clucet. aut qđ ex ipsis ipijs eo
rū gīnacio vētura ē electoꝝ. qui de singlis
tribubꝫ clā in duodenis milibꝫ signabunt̄
qbus ipa reuelatio bti iohis ex voce angli
pnunciātis hoc testimoniū phibet. qđ com
mixtu regis etiu familiaꝝ adherebūt. pen
tus imaculat. et hūane cuīthonis expres.
De quibꝫ specialiter aut. sequūt agnū quocūq;
ierit. qđ cū mulieribꝫ se nō coinquinauerūt
vigines ei sunt. In sexagesimo sexto pter a
lia illud obscurissimū michi ē qđ ait. Vmp
tū deus equassabit capita inimicoꝝ suoꝝ
vertice capilli pābulantiū in delictis suis.
Quo sit vertice capilli pambulāe in delictis?
Non ei dixit vertice capitis ꝙ vertice capil
li q̄ sine sensu ē. An repletū hoīem permitte
vult ondere? Scriptū est. De vertice in dolore a
pedibꝫ usq; ad caput. Et paulo ifra. qđ aut li
gna manū tuoꝝ ex inimicis ab ipo. A quo ipo?
Et nūquid omnes dei dicūt gentiles qđs ip
se in euāgelio omnes noīat? Aut ne forte ip
sos omnes dei dicat. ꝙles estimari pōt si qui
noīe xpiano grēuliter viuūt. quoꝝ ps cum
infidelibꝫ ponit. qđ deū quē verbis coluūt fīs
negant. Hec interim de psalmis. Nūc et de
aplo qđcunq; pponā. Dicit ad ephesios qđ i
alia epla dixerat de gradibꝫ vel ordinibus
dispositionū dei operante spū sco diuisionē
gratarū. Et quosdā quidē dedit aplos. qs
dā aūt pphas. alios vo euāgelistas. alios
vo pastores et doctores ad consummationē scō

tū et relīq. Hoc opto distīguas m in hac
diūsitate noīm q sit vnicuiq; nōmi offi
ciorū vel grārū ꝓprietas. qđ ꝓphetarū. qđ euāgelistarū.
qđ pastorū. qđ ve doctorū. In ōnibz ei his
diūsis noīnibz simule et ꝓpe vnū officiū
dīne vidco fiusse tractatū. Hos āt ꝓphas
qs aplos posiut nō puto illos ēe q ordine
tpm aīi aplos fuerūt. sed istos qbus iam
sub aplis p grām dnabat. ut īterpreta
cio scripturarū. et ispectio mentiū. ā pdicā
cio tpis secutum. ut agabus cnebat qui
fame instantē pdixit. et q bīus paulus i
thesolomis cēt passuꝰ. et vbo de nūciauit
et signo zone eius ondit. Int pastores spā
luter et doctores qđ īterfit dinoscē volo. qa
ꝓpositus ecclē vtriq; nomē assumbi solet. Ite
qđ aut ad timotheū. obsecro igr primo oīm
fieri obsecrationes. oīones. postulationes. gra
rū actiones. p ōnibz hoīnibz. qso exponas in
qđ distarmē sit in hac diūsitate vborū
aī. qa que in gerenda dixit oīonis offi
cio iuenire videant. Ite qđ ad romanos
aut infrogo et rogo ut edisserās m. aqui
lā enī creatore me fatcor in hac apli se
tētia de iudeis qđ aut sōm euāgeliū q de
ūmia ꝓter vos. sōm elīonē aut kīm ꝓ
ter pēs. Quo ide et ūmia ꝓter nos q ce
dim? ex gentibz thy non potuerit gentes
credē nisi iudei nō credidisset. aut ipe vnꝰ
oīm creator deus q oēs hoīes saluos vult
fieri. et ī agnitionē veritatis venīe. apparē
nō fuerit acquisitionis vtilitꝫ nisi altīn p
altero possideat. deū kīm ꝓter pēs. Sed
quo aut vñ kīm si non credāt et ūmia
dei ēe ꝓsistant. nōne inqt qui odērāt te dē
odercā illos et sup ūmicos tuos tabescebā?
Pfecto odio odercā illos. Certe hoc puto pī
na voc loquē ad filiū p ꝓphetā in eodē pa
ubi sup de pte credentiū dixerat. In aut ni
mis honorificati sunt aīa tua deus nimis
ofortatus ē principatus eoꝝ. Quid āt ille
pdest ad salutē que nō nisi p fidē et grām
xpi capit. si ꝓter fidem pēs kīm deo sint
au bono diligunt qs nāe est ꝓter hoc
dāpnari qđ ꝓter sua infidelitatē a ꝓpha
tis et patriarchis ꝓmtū fide discrepātes
ūmia fuit euāgelio xpi? Si ergo kīm deo
quo petabūt. et si nō credūt quo non pe
tabūt? Si ꝓter pēs sine suo mito diligūt
t. quo et ꝓter pēs nō saluabūtur? Si et
si fuerit noe daniel et iob ī medio eoꝝ:
filios ignos nō saluabūt soli salui erūt.

Adhuc aliud obscurꝰ michi erue de ꝓphetia
et ī vadū ꝓfer. In epla coloēnsiū oīno vol
ligē nō possum qđ aut. Nemo vos seducat
volēs in hūilitate et religiōe angelorū q
nō vidit ambulās frustra iflatus sensu ca
nis sue. et nō tenens caput. De quibz angē
lis dicat? Si de ūmiis et malis? q illoꝝ re
ligio ā que hūilitas? Et q sit mgr seductio
nis huiꝰ qui p optentū nescio cui angelice
religionis qsi visa et ꝓperta doceat q non
vidit. sine dubio hētia q doctrinas dēmoꝝ
et sequūtur et ꝓmūt. Decepti ab eoꝝ spū i
aduentionibz q non viderūt fantasmata q
si visa fingētes. et pestiferas disputationibz
ī corda male credula sēinantes. Hy sunt q
nō tenent caput id ē xpm. fontē veritatis
aut doctine quidqđ adiuāt unitatis est. Et hi
ca duces cecoꝝ de quibz dia puto. me deli
quūt. fontē aque viue et fodere sibi lacꝰ
cisternas q non tenēt aquā. Deū in subse
quēti capīlo adiecit. necꝫ tetigeritis nec
gustaueritis necꝫ ꝓtrectaueritis q sunt oīa i
interitu ipo vsu secm ꝓcepta et doctrinas
hoīm dēmonem q dam hītia sapiēe in superſti
one et hūilitate ad nō ꝑcandū corpi. nō
in honore aliquo ad satietatē carnis. Qui
sūt isti q bus et dēmonem sapie ēesse. mgr
testat veritatis et ī ipsa veritate religi
onis ēesse abnegat? An ne forte de talibz lo
quit de qbus ad ymotheū dicit. habentes
aut speciē pietatis virtute aut eius abne
gātes? Rogo q. specialiter hec capīla duo de
colocnsiū epla p singula vba in dissoluas
qa laudabilibz exercenda ꝓmisauit. Quid
ei tam laudabile qꝫ tanto sapie? Et qđ tā
execrabile qꝫ superstitio erroris? Hūilitas qꝫ
et deo plantat et maxīe in vera religiōe lau
dabilis. ai ratione sapie ipsis dat de quoꝝ
doctrinis et actibz dicit nobis. ne tetigeritis
necꝫ gustaueritis q sunt in interitu. qa nō
sūt ex deo. et oe qđ non ē ex fide pcm ē. De
aut dissipauit ofilia sapientiū qui dō stul
ti sūt. p prudentiā carnis: q non pt legi de
ei ēe subiecta. Dat ei cogitationes hoīm q
sūt vane sūt. Qualē hūilitatē qualēꝫ
dēmonem sapie superstitionis hoīm doctus ven
ētu inēe dicat. recipio. Et qđ aut. nō ad pren
dū corpi nō in honore aliq ad satietatē car
nis ꝓsus hoc parū intelligo: qa in eade
sūa magna m videt esse discretio. Arbitꝫ
enī eū de abstinētia qlibet ficta vel ūmu
lus solet ab hēticis affectata hoc dicē non
ad prendū corpi. Qđ aut adiecit nō in ab

quo honore q̃a sã opis spẽaẽ non i fide veri
tatis ẽrentes nullius glẽ honore vel fructu
aguũt qđ in magna erroris puersi tẽphen
sione ꝓfiuũt. trãsfiguratẽs se mũstros iustia
e. Si qđ adiecit ad saluatiõẽ carnis õtra
riũ michi videt illi qđ dixit ad nõ parcendũ
corpi. Videt enĩ michi ille nõ patrẽ corpi q̃ car
nẽ assumpsit domat. sicut apls dixit. luuidũ fa
no corpus meũ. et i seruitutẽ redigo. A quo
ope sanitas carnis aliena ẽ. Nisi forte ꝓ ip
sam saluande carnis curã q̃ matrie obsec
uantiã religionis ꝓtendentibꝫ. pbrosa et nõ
patrẽ corpi dixit. sdm illud honestatis ꝓcep
tũ. qđ alibi dicit. q̃ vnusq̃sq; vas suũ honora
re possidẽ nouerit. ut hostiã viuã deo pla
centẽ exhibeat suũ corpus. Nõ in saluatio
nẽ carnis. q̃a distensio corpis sobrietatẽ aũ
ferat. et ũmica ẽ casstitati. Restat ut aliq̃
de euãgelicis locis suggerẽ bñuolentie tue.
nõ quidẽ q̃sũ legenti p oculũ occurrẽ solẽt.
Nec enĩ nũc vacabat dispsa p libros q̃rere
et in remũscendis memoriã ventilare. ꝑ vi
pauca q̃ vel ad horã dñicaonis huiꝰ in mẽ
tẽ veniũt sacrabor. De resurrectionis forma
nõ grande sed plenã fidei ĩstructione epla
ꝑ. scribẽ ꝓsultaonis mee dñi carnagie exhype
matẽ resꝑsceras. si habes relatã in scedis
tuis. ego ut mittas. q̃ certe reteras eã in qđ
tibi fragile ẽ. Nã et si scripta nõ existat. q̃a for
te breuis epla ut tumultuaria tibi iter libẽ
tius haberi spreta sit. renouanda eã in eodem
sensu. pruptam de thezauro cordis tui. et mit
te ad me iter alia trãsfusa q̃ reddas in ut spẽ
ꝑfrente dñi ac tibi ꝓmeatũ dicerũ xpõ. ut ea
q̃ labor tuus i me fructificet ampliã scdm ꝑ
mpsa scripturarũ. de q̃bus te q̃ vides scdm de
i. interrogaui. ut audiã qđ in te vel ex te dñs
loquẽ dignet. Hoc autẽ rogo luce michi fiias
quõ vel qua rõne dñs post resurrectionem ꝑ
mulieribꝫ q̃ ꝓme ad sepulchrũ eius veneũt
vel postea illis duobꝫ i via. deinde discipulis
suis et nõ agnitus sit et agnitꝰ. In eode enĩ
corpe resurrexit i quo et passus ẽ. Et q̃sio
non eadẽ erat eiusdẽ corpis forma q̃ fuerat.
Aut si eadẽ erat quõ non agnoscebat ab his
q̃ eam nouerat. Illud vo sacramẽtũ ẽ credẽ
dũ q̃ in via ãbulantibꝫ nõ fuit agnitus. i
fractione panis reuelatus ẽ. Dixim tñ tuo
sensui volo teneẽ non meo. Et qđ ad mariã
ait. noli me tangẽ nondũ enĩ ascendi ad p
trẽ meũ. si comunẽ stantẽ nõ sinebat attẽ
gere. quõ eũ tangẽt si ascendiss ad pẽm.
Nisi forte fidei ꝓfectu et mẽtis accessu q̃ deus
hoi sit longinquꝰ et primꝰ et illa dubitauc
rit de xpo quẽ omnibꝰ paucis. nõ for
tassis audire meruit. noli me tangẽ. In
digna ei iudicabat. ut tangẽt manu xpi
quẽ nerdũ apprehenderat. nec itellexit deũ
ẽ ortulanũ putasset de quo paulo ãn ab
ãgelis audierat. qđ q̃s viuentẽ ẽ mor
tuis. Noli ꝙ me tangẽ. q̃a tibi nondũ ascẽ
di ad patrẽ eu adhuc tm homo videor. p
ea me tũges ẽ ad agnoscendũ me credẽ
do ascendere. De illis enã btissimi symeo
nis vbis qđ sentias edisserere ĩ ut scẽꝫ sẽ
ssu tuũ. q̃bus ẽ ad videndũ ex oraculo dei
xpm agẽte spũ venisset i templũ. et ac
ceptũ sinu bñdixisset ifantẽ dñm ait ad
mariã. Ecce hic positus ẽ in ruinã et i
resurrectionẽ multorũ in isrl. et i signũ
cui ꝓtradicẽ. et tuã ipsius aiam ptransibit
gladius. vt reuelent multorũ corda cogitaões. Nunqđ de passione matre q̃ nus
q̃ scripta ẽ. hoc ꝓphetisse credendũ ẽ. An
vo de mẽno eius affectu quo postea in tpe
passionis assistẽte cruci q̃ hoc erat affectum
qđ ipsa pepat mẽnorũ vnsceruũ dolore cõ
fixa ẽ: et aiam illius illa q̃ eius scdm car
nẽ filiũ ipsa spectãte ꝓfodebat cruas tom
phea penetrabat. Video ei et in psalmis
de ioseph vta dñm. humiliauerũt in ꝓpediꝫ
pedes eius ferrũ ptransiit aiam eius. sic.
in euãgelio dixit symeon. et tuã ipsius aiaꝫ
ptransibit gladius. Nõ aut carnẽ. ꝙ aiam
in q̃ pietatis affectio attingebat. et doloris a
culeus q̃si gladius opabatur. cui aut aliq̃ car
nis sue ũulnera affixa. ut ioseph q̃ nõ mor
tis ꝙ ũulnerariũ ptulit passiones. in seruitũ
venditꝰ et in reũ vinculatꝰ et carceri da
tꝰ. a cui affectionis intime tristitia l dolore
cruciatũ. ut i maria. Quã utiq; ad crucẽ
dñi in q̃ tunc sui tm corpis filiũ cogitabat mẽna mens duxerat. ut eũ cui vidis
set mortuũ hũana infirmitate lugẽt. sepe
liendũq; colligẽt. nichil sibi de resurrectione
ipsius ꝓsumens. quã subsecutura ãmitet
actis fidẽ in oculis posita passionis pena
cerebat. q̃ius eandẽ astantẽ cruci sue do
minꝰ nõ monẽtis infirmitate trepidãs?
solatus sit. ꝙ ipsã q̃ obibat volẽs in ptẽ
te habẽs mortẽ plenã virtute viuẽtis. et
ostensa resurrecturi de cruce ãmonet
ducẽs de aplo bto iohe. mulier ecce filiꝰ tuꝰ
utiq; illu ibidẽ ꝓsentiꝫ. ecce mr tua. iã sa
lutẽt ab hũana fragilitate q̃ erat natus
ex fẽia. p cruas morte demigrãs in eius

tatē dei ut ēet in gla dei pūs. delegat hoi
iuca pietatis hūane. et ex discaplis suis
adolescentiore elegit. ut iuenīeter assig
net vgini aplo virginē matrē. duo pti
in eadē sna dotens. forma pietatis reli
quēs nobis ai de mīre ē solliatus. ut quā
relinqbat corpe nō relinqret aia. ℣ nec
corpe reluctur? qa quē vidēbat morientē
mor erat visura rduuuū. et illud qō ad fi
dē oim ptinet salutiferū pietatis suc sac
mentū archana dim rōne ysiy sub hac
voce designās. vt et alij matrē delegarent
p mīre hūdā et vite sua ysolandā. atq;
illi vnassim nouū filiū vite corpis sui tra
dēt. primo ut ita diceā gignet. quo ostēde
ret eā prēt se q ex ea virgie natus ēet nō
habuisse filiū nec habe. qa nec saluator
tātope aiā desolatio eius habuisset. si illi
unicus nō fuisset. ℣ redeam? ad vba sme
onis. i quoū clausula intellīm meū ac
ligare fateor. Et tuā inqt aiām ptīsibit
framea vel gladi? ut reuelent multor cor
diū cogitaciones. Sedm literā hoc in pen
tus obscurū est. qa matrā bīssimam nō
uisq; legim? ocisā ut de corpali gladio
suis ille ei futurā passionē xpi hasse vide
at. ℣ qō subieat ut reuelent multor cor
diū cogitaciones. scrutatis enī inqt corda et
renes deus. et de fruō iudico aplus aut. qe
tūc manifestabit dō opta cordiū et omul
ta tenebrarū. Audeq; aplus spūaliter exp
mēs arma celestia q̄bus i intiōr nīo ac
mati debem? gladiū spūs dicat verbū dei
de quo ad hebreos aut. viu? ē sermo dei et
efficax. et penetrabilior oī gladio āacpti.
ptingēs inqt usq; ad diuisionē aīe ac
spūus. et cetera q nosti. Quid ḡ mirū si is
tius vbi ignita vis et āacpti gladi pe
netrabilior aaes. et sā ioseph olī. et posse
a bēe matre aiam ptīsuit. Nā negī il
li? negī hui? corpe ferrū tīsisse dignoui?
Atq; ut magis pateat ibi pphetā ferrū
p verbi gladio posiusse stati subsequente
ysaiā aut. sermo dñi ignuuit eū. Sermo
ei dei et ignis et gladius ē. verbo ipo de
vtriq; dicēte de se. ignē enī inqt veī mit
tē in terrā. et qō volo nisi ut ardeat. Ite
alibi dicit. Nō veni pacē mittē in trām sed
gladiū. Vides eū vnam vi virtute sue diu
so ignis et gladi nōie designasse. a quo
illatā p matre gladiū passio vel tribula
cio ptulerit. Magī hoc sane signo qō ad ma
trā ptinet ut reuelaretur multorū cor
diū cogitaciones. aut ubi apparuit qa ex
eo q aiam eius siue carnalis i ferro si
spūalis gladi? in vbo dei ptīsuit exire
multorū cordiū cogitaciones reuelate sunt.
Expone ḡ hanc mariē de vbis symeonis
clausulā michi. qa luce non dubito sce aie
tue q de ītentionis edi puritate meruit illū
nationē spūs sci. p quē sacrarī et ispi
possit ea alta dei. Deus misereat mei p
ciones tuas et illuīet vultū suū sup me
et pluuerna verbi tui. sce dñe bīssime pr
in dño xpo vnāime mgr meus in fide vi
tatis et susceptor meus i viscerib; caritatis
xpi. Epla augustini ad paulinū epm.
de eo qō scriptū est i ps dne pdens a tra. vl
dne q pauas diuidis de tra eos i vita eor?
Beatissimo et venerabili ac sidērabili
bili et desiderabile venerabili scō
sacq; kristo fri et coepo paulino
augustin? in dño salutē. ℣ o
de quentione tā pspera fris et opsbri nīr
qntu et q tū co naugrauerūt ato nos dns
exhylarauit. nūnantib; leis satanas tue ḡ
nas agēs ei q recreat afflictos et hūles?
solat. et sinceritati cordis tui omnisioe filu
et ordinatoni nīi rufini q prima ortutri
nūc resepta psoluo. De litore nāq; ypone
si pfectus ē. Et approbo mīe ysilii qō tibi
dns inspirauit. michiq; insinuare dignā
tus ē. ipse et hoc adiuuet. ipe. psperet. q
tā aiā nostrā magna ex pte lenuit. qe
quetus et emendat? est carissim? homo.
nō solū bonis opib; sed eā sās orationib; tu
is. Ire sane veneracois tue ubi mlta qsi
ti. et qrenda āmonuisti. et qrendo anuisti
ad me quenerūt. ℣ qs ipse continuo resp
si. p hoies eorūde sanctor solationū nīor si
cut his tuis reētionib; opem. nō sūt vdi
te venationi tue. In q̄bus qdem qtem ad
introgata tūderim recole nō equalui. nec
earū exēplum cū req̄sissem ubi hoc posse
recognoscē iueni. Ad nōnulla tñ me rī
disse citus oīno sū. Et ideo nō ad oīa qa ut
ato finiē festinatio platonis vexebat. oī
mi eā miserā sicut iusseras et illi? explē
exemplū. quā tue cūcta apud cartaginē
de corpm resurrōne scripserā. ubi de usu
hebreorū exorta erat qstio. Dūc ḡ et hī mu
si. et altū altius. qa nec ipsā in manus
tuas quenisse puto. ee q interī introgas
ti q̄dam q iam me i ea tūdisse lego et ag
nosco. ℣ isti p quē direxerī nescio. Sptm
qppe caritatis tue q̄bus ea reddidi sicut eā

ppsa ĩdicat missa sūt m̃ ab ꝓpone a nr̃is
ñ cẽm apud sū fratrẽ et ꝺcepim nostrũ
bonefatiũ. Nã eoꝝ platẽ non vidi: et
ꝺinuo resꝑta non distuli. Quia ꝑ tũ si
nut ipsi nõ poterã inspũ codices grecos.
pter q̃dam psalmi sextidecimi ispecti poste
a qs ũeni. Et vn̄ habebat qđ et latinus
nñi. Dñe pdens de tra disptur eos. alꝯ sic
ꝑ posuisti. a paũs de tra. Et illud q̃dam
aptũ habet sensũ. pdens de tra quã eis de
disti. disptare eos ĩ genabꝫ. qđ et fr̃m est eis
ñ grau bello expugnatis sūt atq; subuersi.
illud aũt alterũ quo accipendũ sit nõ m̃
ortuerat. nisi qa in ꝓcacaõe ꝑdite mꝫ
tudis eoꝝ relige salue fr̃e sūt utiq; in
paũs. a quibꝫ eos disptiendos hoc ẽ diui
dos atq; sꝑandos scptura ꝓmuntiauit di
cẽs. Dñe a paũs id ẽ a reliquis qs ex illa
gente saluas fecisti de tra disptare eos ut
tram ĩtelligam⁹ eam hẽditatẽ q̃ fidelũ
atq; sanctoꝝ q̃ diuisti de tra viuentiũ. et q̃
illo eã loco tre intelligi pt. Vbi mites q̃m
ipi hẽditate possidebũt tram. Cũ aũt dñs
ceret a paũs de tra diuide eos addubitũ ẽ
in vita eoꝝ. ut in manifesto futũ intelli
geretur dñi hic viuũt. Sꝑantur ei multi ab
eterna. q̃ tũ moriũtur. q̃ tñ dñi viuũt ꝑ cõio
nẽ sacrameꝝ eoꝝ. vnitatis q; catholice vi
dentꝫ ecclie copulati. Isti q̃ diuisi sūt a pau
ns q̃ ex illis credideriũt de tra qua suauit a
greꝫ suũ excolut pr̃ agricola. Diuisi aũt
in vita sua. id ẽ hic ĩ manifesto sicut vi
dem⁹. Sequit aũt. Et de abscondito tuo
adipletus ẽ venter eoꝝ. id ẽ preter hoc q; ĩ
manifesto diuisi sūt. etiã de absc̃dito tu
o q̃ in occulto reddis ysaie malorũ adiplet⁹
ẽ venter eoꝝ. Ventrẽ posuit ꝓ interioꝝ
latentiũq; secretis. Qđ vero sequtur. saturea
ti sūt porcina. ita quid in ex videret hoc
apertu. Sꝫ qđ alij codices hñt et verꝫ ha
bẽ phibent. qa diligẽtiora explanatores
nentꝫ notũ eandẽ verbi grece ãbiguitatẽ
greco scribendi more dissoluũt. obscuꝝ ẽ
quidẽ ꝑ electiõ sniẽ videri apti⁹ nenie
Quia ei dixerat de abscondito tuo adi
pletus ẽ venter eoꝝ. quibꝫ verbis occulta
dei iudicia significata sūt. occulta q̃pe sũt
miseri eiã qui gaudẽt in malis. quos ti
dit deus ĩ cupiscẽnas cordis eoꝝ. vel
ꝺeretur vñ ignosca possint q̃ in absco
dito tra dei adipleti sūt. et tñderet qđ in
eiã felio scriptũ ẽ. ex fructibꝫ eoꝝ ognos
cetis eos. Statim subiunctũ est. saturati sũt

filijs hoc ẽ fructibꝫ. qđ eudena⁹ de opibus
suis. Vñ alibi lectũ. Ecce pturiuit iniqtã et ꝺcepit dolorẽ et pepit iniqtatẽ. Et
alibi. Deiñ cupiscẽcia cũ ꝺcepit parit ĩ
iqtatẽ. Malꝫ q̃ filij mala opa quibꝫ ogn
nosciũt. et q̃ de absconditis dei iudicijs
intrius cogitationũ suarũ tũ in ventrẽ
adiplen sūt. Bona opa boni filij sũt. vñ ad
sponsã ecclam dicit. Dentes tui sic̃ greꝫ
detonsarũ ascendẽs de lauacꝛo q̃ oẽs ge
munos creãt. et sterilis nõ est ĩ illis. In
quo ge͞ino fetu geminũ op⁹ dilectionis agn
nosat dei saluet et primi. ĩ quibꝫ duob⁹
ꝓceptis tota lex pendet et ꝓphet̃e sũ sen
sus quo ita exponit. qđ scriptũ est. satiata
ti sūt filij non m̃ ommittetis tũ eã re
scribere. Sꝫ recessiu breuissimã q̃ndã e
iusde psalmi expositionẽ qua ea olim
dictauerã. et hoc satis breuit a me posit̃
reperi. Inspecta eiã codices grecos utrũ
dictus arsus ecet filijs an ge͞is quo illa lingua
utit ꝑ ablõ et ũeni ge͞m. Qꝛ si ad vbum
interpretatet. scriptũ ecet satiati sūt filioꝝ
Sꝫ rece interpres suam sciam est. et latio
more dixit satiati sūt filijs. Qđ vo sequt
et reliquerunt reliquas suas paulis suis
existimo paulos accipiendos. manifestos
carnis filios. vñ eiã secm istã nõ de po
cima. ꝑ de filijs expositionẽ manet illa se
tẽtia q̃ dixerũt. sanguis thu⁹ sup nos et
sup filios nr̃os. Ita cũ reliquerunt opm su
oꝝ reliquas paulis suis. In q̃nto ꝓmo
aũt psalmo qđ scriptũ est mirificauit t̃
mirificet oẽs volũtates suas ĩter illos.
nichil phibet intelligi. ymo et neniendũ
videt nõ int̃ illos ꝑ in illis. Sic ei greca
codices habẽt. Sepe aũt qđ habet illa li
gua ĩ illis. nõ interpretant int̃ illos ubi
videt sua uenire. Accipiam⁹ ge͞is qui
in tra sūt eius mirificauit oẽs volũtates
suas in illis qđ plenꝫ codices habẽt. et
ĩtelligam⁹ volũtates eius munera gr̃e q̃
gratis data ẽ. id est qa voluit nõ qa debe
bat. Vñ est sancto bone volũtatis tue coro
nasti nos. et ĩ volũtate tua deduxisti nos
et volũtarie genuit nos vbo veritatis, ut
simuã voluntatiũ segregabis deus hẽ
ditatis tue. et diuidens ꝓa vnicuiq; put
vult. et alia filia ĩnũmerabilia. Vñ mirifi
cauit oẽs volũtates suas ĩ illis. In qbꝫ
nisi in ꝑs q̃ in tra sūt eius? Si cũ tra si
cut sup ostendim⁹ potest accipi in bono et
ubi nõ additũ est eius? q̃ntomagis ubi dr̃

tra eius? Quas g̃ fecit des voluntates suas ī illis. Quas oīno fecit: qā ex eos ꝺ spaone mirabilit liberauit. Et hac ā miracōe exclamat apls. O altitudo diuitiarū sapie et scie ꝺi. Sup quippe dixat. Cōdusit ei deus oīa in incredulitate. ut oīm misereat. Nā hoc enā hic sequit. Multiplicate sūt infirmitates eoꝝ. p̄ea accelerauerūt. Infirmitates posuit p̄ p̄cis: sicut ad tōnos apls dicit. Si ei xp̄s nō infirmꝰ essem? adhuc iusta xp̄s p̄ ipis mortuꝰ ē. Hos dicit ifirmos q̄si pios. Deiñ paulo p̄ eande sñiam repetens. Emendat inq̄t suā caritatē deus in nobis q̄m nō adhuc p̄ōres ēem? xp̄s p nobis mortuꝰ ē. Quos ifirmos sup. eos hic p̄ōres appellauit. Ite in sequētibꝫ hoc idē alijs verbis vsans. si ei cum iimicī ēem? inq̄t reconciliati sum? deo p mortē filij eius. Ac p hoc ī eo q̄ dīm est multiplicate sūt infirmitates eoꝝ. intelligunt multiplicatā p̄na eoꝝ. Iccr ei subitrauit ut habūdaret delictū. Sz q̄m ubi habūdauit delictū supabūdauit gr̄a. ideo p̄ea accelerauerūt. Non ei venit ille vocare iustos sz p̄ōres. qā nō est opꝰ sanis medicus sz egrotantibꝫ. Quoꝝ saluet multiplicate sūt infirmitates. ut eis sanandis nāta esset tāte gr̄e mediana. et qui dimittentē p̄a multa dilexet multū. Hoc a nus vatie et aspsio sanguīs et cruētatū multiplicatio victimarū significabat nō efficiebat. Ideo dicens dicit. nō congregabo cruētula eoꝝ de sanguībꝫ. id ē illoꝝ sacrificioꝝ q̄ immolabant in figūa sanguīs xp̄i. Nec mēor ero nois eoꝝ p labia mea. Nota quippe illoꝝ erat in multiplicatione infirmitatū. fornicatores. publis seruientes. adulteri. molles. masculoꝝ inuitores. fures. auari. raptores. ebriosi. maledici. et quicūq; alij regnū dei nō possidebūt. Sz ubi habundāte p̄cō supabūdauit gr̄a. et postea accelerauerūt. hec q̄dem fuerūt. sz abluti sūt. sz sācta sūt. sz iusta facta sūt in nōie dñi nr̄i ihu xp̄i. et in spū dei nr̄i. Ideo nō memor erit nois eoꝝ p labia sua. Bene codices emēdatores et clāoꝝ autoritatis nō habent voluntates suas sz voluntates meas. Qd̄ tamē valet qā ex psona filij dei dicit. Ipse q̄pe loquit̄ q̄ verba illa cuidēter oīa dixit quibꝫ et apli usi sūt. nō delinques aiam meā in īferno. nec dabis sanctū tuū videre corruptionē. Eade sūt utiq; munera p̄ris et filij et spūs sc̄i. Et ideo tacite et filius eas potest dicere voluntates suas. Qd vo in psalmo lxxv. de verbis intelligi dicēte. ne oderis eos neq̄n obliuiscant̄ legis tue. Quemēter michi videt ita ee precatū eande gentē eam debellatā atq; subuersā in pli victoria supstionēs nō fixisse tessuram. sz in veteri lege manifestū: ut apud eā esset testimoniū scripturarū tm̄ de terrarū. vñ cū a fuerat euomēda. Nolo ei euidēter de aumēto oīdit gentibꝫ q̄ salubrime adiutus nō inopinati et repentinū aliq̄d instituit spū pphetico humane. ut xp̄i nomē in spe salutis cūcte tāta auctoritate ꝓpolleat: sz olī fuisse apha tū atq; scriptū. Nā ipsa apheta q̄d aliud nisi a nris putaret esse scriptū? si nō de inimicoꝝ odijs pbaretur? Ideo ne oderis eos. ne ipius gentis nomē extinueris. neq̄n obliuiscant̄ legis tue. Qd utiq; fieri ritus et sacra gentiū cole expulsi. penitꝰ q̄lēcūq; nomē siue religiois mīme retinerent. Qd in eoꝝ figura eā de anym sp tū est. q̄ statuit ī eo dns signū ne q̄s occideret eū. Deniq; nō dixisset ne occideris eos neq̄n obliuiscant̄ legis tue. velut q̄reret q̄d de illis cēt faciendū ut ī aliquos vsq; testimonij vitatis nō offendant̄ id est nō sumant̄ neq; obliuiscant̄ legis dei. Ostimo subiūxit. Dispge illos in vtute tua. Si ei vno in loco cēnt terrarū nō adunata rent testimonio ꝓmotionē euāgelij q̄ fieret toto orbe terrarū. Ideo dispge illos in vtute tua. vt eiusdē tui fuerūt negatores psecutores interfectores ubiq; sint testes p ipsā legē quā non obliuiscant̄. in q̄ ille pphetatus q̄dē nō sequūt. Neq; eni eis aliq̄d pdest q̄ eā non obliuiscunt. Illud est ei legē dei habē in mēoria: aliud ī intellectū et effectū. In lr̄a autē et vmbr̄ nō q̄rens q̄d sit. vmbrā deus dispassabit capita humorū suoꝝ vertice capilli pambulantiū in delictis suis. nō michi videt aliud dīm q̄ deus dispassabit capita iimicoꝝ suoꝝ numerū superbientiū nimiū. se extollentiū in delictis suis. P ypbolē quippe signu ficauit superbiā tm̄ se extollentē et tāta elatiōe incedentē. q̄si capilli vertice pābulando tractaret. Ite in code ps q̄d scripsi. Et lingua eoꝝ ex humanas ab ipo. nō sp in malo accipiēdi sūt exēpla. Alioquī nō reprehenderent apud pphetā exēpla mu

n neſciẽtes latrãe et amãtes dormitãe. Pro
ſecto ei laudabiles canes ẽent. ſi et latrãe
ſarent et vigilãe amarẽt. Et ite illu treẽ
n in nuio p̃ ceruus leam ſarcaſſimo nõ
eligerent ad victoriã faciendã q̃ tm canes
labẽrent aquã. niſi aliq̃d magnũ ſignifi
caret. Vigilant ei et latrãt boni canes
et p̃ domo et p̃ dño. et p̃ grege et p̃ paſto
re. Denq̃ et hic in ecclie laudibz aũ ꝑple
na exereret lingua canũ eſt ꝛmẽoꝛata
nõ dentes. Tuoꝝ aũt canũ dixit ex mi
nimis. id ẽ ut q̃ erant ũmun tu faceret
canes tui. et latrarẽt p̃ te q̃ ſeuiebãt in
te. Addidit aũt ab ipo ut nõ a ſeipis hoc
ſẽm intelligẽt. ſ̃ ab ipo id eſt mia eius
et grã. De ꝑphis q̃d aut apls. q̃ſdam q̃dẽ
dedit deus in eccl̃ã aplos. quoſdã aũt p
phetas hoc ĩtelligo q̃d ipſe ſcripſerit ꝑphas
eos dños iſto loco ex quibz agebatz erat. nõ
illos q̃ ventura in carne dñm ꝑphetauc
rũt. Euãgeliſtas vo ĩuenim? quos aplos
fuiſſe nõ legim? ſicut fuerũt mart? ⁊ lu
cas. Paſtores aũt et doctores q̃s manifeſtẽ ut
diſcernerẽ voluiſti eoſdẽ puto ee ſicut ⁊ ita
est. viſũ eſt ut nõ alios paſtores alios doc
tores ĩtelligeram? ſ̃ idẽ aũ predixiſſe paſto
res ſubintrãſſe doctores ut ĩtelligerẽt paſ
tores ad officiũ ſuũ ꝓtinẽ doctrinã. Ido
ẽ non aut quoſdã aũt paſtores quoſdã
vo doctores. ſ̃ tñ ſuperiora ipo locutionis ſue
diſtinguẽt dicendo. quoſdã aũt aplos. q̃ſ
dã aũt ꝑphas. quoſdã vo euãgeliſtas
ſ̃ hoc tm̃ vnũ aliq̃d duobz nominibz ãpler
atus ẽ. quoſdã aũt paſtores ⁊ doctores.
Illa plane diffinallie diſcernunt ubi ad
ymotheũ ſcribẽs ait. Obſecro itaq̃ pri
mũ oĩm fieri obſecrationes oões. ĩter
pellationes. gratiarũ actiones. Sicõm ei gre
ci eloquiũ diſcernendi fuit. Nã nri int
pretes ꝙe repetiunt. q̃ ea diligẽter ⁊ ſa
gẽter diſſerere curauerũt. Ecce enĩ ſicut
ipe ea poſuiſti obſecro fieri obſecrationes
nõ eodem vbo vtriusq̃ dixit aplus. q̃ uti
q̃ greee illã ſcripſit eplam. ſ̃ p eo q̃ ĩ la
tino ẽ obſecro ille greee dixit paratulo.
ꝑ eo q̃ latin? nõ habet obſecrationes. ille
poſuit deſis. Plũ et alĩ codices ĩ quibz
et nri ſunt nõ habent obſecrationes. ſ̃
deprationes. Tria porro q̃ ſequunt oões
ĩterpellationes gratiarũ actiones plerisq̃ la
tinis codices ſic hñt. Plũ ſi velim? ſicõm la
tine linguẽ ꝓpietates iſta diſcernere mo
re loquẽdi. noſtrã ⁊ q̃lemcũq̃ ſuam ⁊

fortaſſe tenebim? ſ̃ mirũ ſi ſuam greca
ſermonis ⁊ ſuetudis optinebim? Precã
tionẽ et deprationẽ multa nri hoc idem
putãt. et hoc cotidiano vſu iã omo ꝑ
ualuit. Qui aũt diſtincti? latiẽ locuti ſũt.
ꝑcationibz utebant in optãdis bonis.
deprationibz vo in cauendis malis. Pre
cari ei dicebãt eſſe ꝑtendo bona optare.
Imprecari mala. q̃d vulgo iã dicti male
dicẽ. deprecari aũt mala ꝑtendo depellere
Sed uſitatũ iã loquendi modũ poa? ſeq̃
mur et ſiue ꝑcationes ſiue deprationes in
uenerim? q̃s greca deſis vocãt nõ pu
tem? ee emendandũ. Oões vo q̃s gre
ci habet ꝓſeuchas diſtinguẽ a ꝑibz
vel ꝑcationibz omo diſſimile ẽ. Qd vo q̃
dã codices nõ habent oões ſ̃ adorati
ões q̃a nõ dubiũ eſt ĩ greco euchas ſ̃ ꝓ
ſeuchas nõ arbitror ſacẽtes intpretatum.
ꝓſeuchas ei oões dicta a greas notiſſi
mũ eſt. Et utiq̃ aliud ẽ orare. aliud ado
rare. Denq̃ nõ iſto verbo ſ̃ alio legit? in
greco dñm deũ tuũ adorabis. et adora
bo ad templũ ſcm̃ tuũ. et ſi q̃ ſilia. Ꝑ in
ꝑpellationibz aũt qd nri habẽt ſcõm vo
dices greco vros poſtulationes poſuiſti. In
terĩ duo id ẽ q̃ alĩ poſtulationes alĩ in
ꝑpellationes interꝑtati ſũt vnũ verbũ tm̃
ferre voluerũt q̃d greeus hĩ enthefis. et
ꝑfecto aditus et noſtr aliud ẽe intpellare
et aliud poſtulare. Non ei ſolem? dicere
poſtulat intpellatum. ſ̃ intpellat poſtu
latum. Impiũ et vianitate verbi uſus
patũ nu ꝓnũciatis ipa ĩpetrat ĩtellectũ.
nõ eſt velut conſona notatione aulpãdũ.
Nã et de ipſo dño nro ihu xpo dñm eſt q̃
intpellet ꝑ nobis. Nũquid nã intpellat
et nõ enã postulat. Immo vo q̃a poſtu
lat ꝑ eo poſitũ eſt intpellat. Euãgeliſta q̃q̃
pe alibi de illo dicat. Et ſi q̃s peccauerit ad
uocatũ habem? ad patrẽ. ihm xpm iuſtũ
ipſe ẽ exoratio ꝑ ꝑcatis nris. Omiſſis q̃q̃
ſis codices apud vos enã in eo loco de dño
ihu xpo nõ habẽt intpellat ꝑ nob. ſ̃ poſ
tulat ꝑ nobis. In greco ei quo vbo hic poſi
te ſũt intpellationes q̃s ipſe poſuiſti poſtu
lationes. ipm et illuc verbũ eſt ubi ſcriptũ
ĩterpellat ꝑ nobis. Cũ iſ et q̃ precati oret
et q̃ orat ꝓtur. et q̃ intpellat deũ ad hoc
ĩterpellet ut oret et ꝓtur. q̃d ſibi vult q̃
iſti ita poſuit apls? ut nõ eorũ ſit negligẽ
da diſtinctio. Excepto itaq̃ noĩe gratiarũ ⁊ ſal
uatoꝛis oſuetudiẽ ſicõm quã ſiue diuas

pationē siue oꝛonem siue ītrpellationēz
vel postulationē vna eadēq; res ītelligit.
Aliq; enī singulorū istorū ꝓpietas īquirē
da est, sed ad eā puenire lōgo difficile ē.
Angulta quippe hinc via pīt. que ī probāda
nō sūt. Ex eligo in his vbis hoc ītelligē
dō ois vel pene ois frequētat ecīa. ut p
rationes accipiam⁹ dicas q̄s faciam⁹ in ce
lebratiōe sacramentorū. aīq; illud dō est
in dñi mensa īpnat bñdicta. oꝛes cū le
nediat. et sāctificat. et ad distribuendū cō
minuit. quā totā petitionē fere ois ecīa
a dñica oꝛone ꝛcludit. Ad quē intellīm
ecīa verbi grecā origo nos adiuuat. Nā
eā quā dicat euchen raro ita sc̄ptura po
nit ut ītelligat oꝛo. Ex plerūq; et multo
vsitatius votū appellat euche. Pseuchē
vo dō verbū ita positū est vt tractim⁹
sp oꝛonem vocat. Vn hanc vbi originē
sicut supius dixi nōnulli min⁹ erudite
ītelligētes, pseuchen nō oꝛonem ex adora
tionē dice voluerūt q̄ potius, pscynesis
dicat. Sed qa oꝛo interdū vocat euche
adoratio putata ē pseuche. porro si vsita
t⁹ ut dixi in sc̄pturis votū appellat eu
che. excepto noīe gīalis oꝛonis ea q̄pe
ītelligenda oꝛo est. quā facim⁹ ad votū
ad ē pseuchen. Vouenti aūt oīa q̄ offe
runt deo. marīe sā altaris oblatio. Q̄
sacramēto p̄dicat nr̄m illud maximū
votū. quo nos vouim⁹ xp̄o esse mās uitos
vtiq; in ꝓpagie corpis xp̄i. Cui⁹ rei sacrm
ē q̄ vn⁹ panis vnū corp⁹ multi sum⁹. Ad
deo in hui⁹ sāctificatiōe et distributiōis p
pationē existimo aplm ulsisse ꝓprie fieri
pseuchas id est oꝛones. vel ut nonnulli
min⁹ pcute adoratiōes, ītellexisti. Hoc
est ei ad votū q̄d usitata⁹ in sc̄ptura eu
che nūcupat. Intpellationes aūt siue ut
nīa rōdines habēt fuit postulationes cū
pp̄ls bñdicat. Tūc enī antistes velut ad
uocatis suscipiebat suos p manū ipositionē
muscurozissime offerūt ꝓcati. Quibz
pactis et principato tāto sacramento gra
tiā actio. cūcta cōcludit. quā in his ecīa vo
bis vltimā emendauit aplūs. Hec aūt au
sa papua fiunt ista dicendi. ut his breui
ꝓstructis atq; significatis. nō putaret
negligendū esse. q̄d sequit. P omnib; hoīb;
p regib; et his q̄ in sublimitate sūt. ut
q̄etam et tranquillā vitā agam⁹ in oī
pietate et castitate. ne q̄sq; sicut se habet
humane cogita oīs ī firmitatis existimaret
nō ista ee timenda p his a q̄bus pseudo
nē patiebat ecīa. cū membra xp̄i. ex oīm
ēent hoīm gente colligenda. Vn adiūgit
et dicat. Hoc ei bonū est et acceptū coā
saluatore deo nr̄o qui oēs hoies vult saluos
fieri. et ad agnitionē veritatis venire. Et
ne q̄sq; diceret posse ee salutis viā in bo
na uiuersatiōe. et vnū oīpotentis dei cul
tu sine ꝓfanatiōe corpis et sanguīs xp̄i.
vn⁹ enī deus inqt. et vn⁹ mediator dei et
hoīm homo xp̄s ih̄s. vt illud dō dixerat
vult oēs hoies saluos fieri. nullo alio mod
intelligat prestari nisi p mediatorē. non
dei dō sp erat verbū. sed hoiem xp̄m ih̄m
cū verbū caro frīm est et habitauit ī nob.
Vn ne illud te moueat dō dr̄ iudeis nem
aplūs dicat. Secōm euāgeliū q̄dem unia
ꝓter vos. secōm elīonem aūt dilā. ꝓpi pēs.
Altitudo quippe illa diuinarū sapie et scīe
dei. et illa īscrutabilia iudicia eius et inues
tigabiles vie eius. hāt fidelibz cordibz magi
nā ingerūt admiratiōnē. qui dr̄ illi sapia
ptendēte a fine usq; ad finē fortr̄ et oīa
disponēte suauit. non dubitāt dō sit dō
ei placet ut nascant. crescāt et multiplice
tur hy quos et si malos ipse nō fecit. tri
malos futuros ee ꝓscit. Damus ei ꝓfici
cius ī abono ē. quo ecīa malis bñ vtitur
et ad ꝓfectū bonorū. et iā in hoc mirabili
omnipotentia bonitatis siue. qa sicut illo
rū neq; ē male vti bonis opibz eius. sic
illius sapie est bñ vti malis operibz coz.
Hāc igit altitudinē sacramenti sic emēn
dauit aplūs. Nolo vos ignorare frēs sacrā
tū hoc. ut nō sitis vobis sapientes. qa cō
tas ex pte israel facta ē donec plenitudo
gentiū intraret. et sic ois israel saluus fieret.
Ex pte dicit. qa non oēs remti sūt. erāt
enī ex illis q̄ xp̄m ignouerūt. Plenitudo
autē gentiū intrat ī his q̄ secōm ꝓpositū
cati sūt. et sic ois israel saluus fieret. qa
et ex iudeis et ex gentibz q̄ secōm ꝓpositū
vocati sūt. ipsi vero sūt israel. de quo dicat
idē aplūs. et sup israel dei. Illos aūt dicat israel
secōm carnē. Videte inqt israel secōm carnē.
Deū inponut testionū ꝓphete. Veniat
ex syon q̄ eripiat et auertat impietatē ab
iacob. et hoc illis a me testamentū cū ab
tulero pcā illoꝝ. nō vtiq; oīm iudeoꝝ
sed dilectoꝝ. Hinc adiūgit ea q̄ ī ipsen
da posuisti. secōm euāgeliū q̄dem unia
ꝓter vos. Pretiū quippe redēptionis nr̄e
sanguis ē xp̄i. qui utiq; nō nisi ab unu

ns potuit omdi. Hic ē ille vsus malorū in
uectū bonorū. Qđ vo adūgit sm̄ elā
onē aūt dilect. ꝑter ꝓes. Hunc oīdit nō
illos ūnuos sed elōs ee dilectos. Sz sc̄ptu
re nos ē ita loqui de pte tm̄ de toto. sicut
rōthos in ꝓmus epl̄e sue ptis ita lau
dat tm̄ oēs tales sint. tū essent laudabiles
quida eorū. Et postea in nōnullis ipīus
epl̄e locis reꝓhendit tm̄ oēs culpabiles
ee ꝓpter ꝙdam q̄ tales erāt. Istā diuīa
tū sc̄pturarū ꝙsuetudinē p oē corpus līa
tū eius trebūme spectā. quisqs diligēter
aduterit. multa dissoluit q̄ int̄ se videban
t̄ esse ꝛtraria. Inumuos g̃ alios dicit. alios
dilcōs. Sz q̄a in vno ꝑplo erant velut eosd̄
ipsos dicē videt. q̄mq̄ ex ipsis ūmuas qui
dām crucifixerūt plerq̄ mortui sūt et ap
paruerūt eli. tūc electi q̄n mortui q̄ntū ad
salutis ūtatē. Dīntū vo ad dei ꝓsciaā nō
tūc elā sed aīm ꝙstitutionē mūdi. sicut idem
dicit apl̄s q̄ elegerit nos aīm mūdi ꝙstitutio
nē. Duobz itaq̄ modis ipsi ūmuat q̄ dilect.
sue. q̄a in vno ꝑplo vtiq̄ fuerāt. sue q̄a ex
ūmuis sequentibz usq̄ ad xp̄m sanguinē q̄
dā eorū dilecti fūt erant sm̄ elāonem
q̄ latebant in ꝓsciaā dei. Ad hoc ei addi
dit ꝓpter ꝓes. q̄a id qđ ꝓphīs ꝓmissū est o
portebat ꝛpleri. sicut arca finē epl̄e ad hoc
aūt. Dico enī xp̄m mīstrū fuisse circūcisio
nis ꝓpter veritatē dei ad ꝙfirmandas ꝓmis
siones patrū. gentes aūt sup mīa glorificare
dei. Sm̄ istā mīam dīm est ūmuos ꝓpter
vos. Qđ et sup̄ dixerat. illorū deluto salus
gentibz. Cū aūt dixisset sm̄ elāonem di
la. ꝓpter ꝓes. addidit sine ꝓpīa enī sūt do
na et vocatio dei. Vides ite illos sīgnificari
q̄ ꝓtinent ad nūm p̄destinatorū. De q̄bz
alio loco dicit. Scim̄ q̄a diligentibz deū oīa
cooperant̄ in bonū his q̄ sm̄ ꝓpositū voca
ti sūt. Multi ei sūt vocati: pauci vo electi.
Qui vo elī: ipsi sūt sm̄ ꝓpositū vocati. In
q̄bus paulo dubio p̄sciēa dei falli nō potest.
Hos p̄scīuit et p̄destinauit ꝙformes fieri
ymaginis filij sui: ut sit ipse ꝓmogenit⁹
in multis frībz. Quos aūt p̄destinauit:
illos et vocauit. Hec vocatio ē sm̄ ꝓpo
sitū. hec ē sine ꝓpīa. Quos aūt vocauit.
illos et ustificauit: q̄s aūt ustificauit: il
los et glorificauit. Si vo ꝓ nobis q̄s cōtra nos?
Nō sunt ī ista vocatōe qui ī fide q̄ p dilā
onē operat̄ ecīa si aliq̄ntulū ambulāt
nō ꝓsequit̄ usq̄ in finē. et utiq̄ potuerit
rapi ne malicia mutaret intellēm eoz si
ad illā predestīationē et vocationē q̄ sm̄
ꝓpositū et sine ꝓpīa ꝓtinent. Ac ne q̄sq̄m
ꝓsūptor ita de omibz iudicet alienis. ut
dicat. ideo nō rapti sūt ex hac vita aliq̄n
ecent fidei desertores. q̄a in ea vita non
fuerūt ābulabant. et hoc ī eorū cordibz no
uerat dīs. q̄nus hōnibz appareat aliq̄. quid
dīturus ē de infātulis ꝓmulis? Qui plerisq̄
ante ꝓpto ī illa etate exīāne fīe sacramēto
rū sine dubio ꝓtinent ad vitā eternā ecḡ
nūq̄ relorū. si statim ex hac vita emigra
rēt sīnūt creste et nōnulli enī apostate
fiūt. Dīn nisi q̄a nō ꝓtinent ad illā p̄destīa
tionē et sm̄ ꝓpositū ac sine ꝓpīa vocati
onē. Cui aūt ad eā aliq̄ ꝓtineant. aliq̄ nō p
tineāt occulta causa ee potest. iniusta ee nō
potest. Numquid ei iniq̄tas apud deū? Absit.
Qđ et hoc ad illā ꝓtinet altitudinē iudicio
rū quā inscrūtabilis tm̄ exꝓauit apl̄s. Ideo q̄p
pe iudicia illa vocat. ne q̄sq̄ talia fieri pu
tet sine iniq̄tate sine temeritate fortuite
sine casu et fortuito labentibz illis ꝓbis tā
dispositorū sub tāta dei sapīa scīoz. In epl̄a
vo ad coloēses q̄ scriptū est nemo vos sedu
cat volēs in humilitate et cultū q̄ sequunt̄
q̄usq̄ obscura tibi ee dicit. nec ego adh⁹
sine caligine intelligo. atq̄ vtinā ꝓtius de
ne istā q̄stionē. In eo q̄pe sensu quē in ī
bus vobis habe video. adhibēda est q̄dam
ꝓmeditatio in vultu et ī modo vocis q̄ exꝓ
mi nō potest lītis. ut ex aliq̄ ꝓte aperiat.
Qđ ideo sit obscura? q̄a non tē sicut exis
timo ꝓmeditat. Qđ enī scriptū est ne tes
timonia nec iustificatus nec attamīaueris
tm̄ preceptū putat apl̄s nescio q̄d tm
ee iustificare attamīare ꝓhibētis. Cōtra ē
aūt si tm̄ in ista obscuritate tāta nō fal
lor. Ꝓ versionē q̄pe verba posuit eorū a
quibz nolebat eos decipi atq̄ seduci. q̄ dis
cernētes abos sm̄ cultura angelorū. at
q̄ vtr de hoc mūdo discernētes dicūt. ne tes
timonia nec iustificatus nec attamīatus
aī sint oīa mūda mūdis. et oīs creatura
dei bona sit. Qđ alio loco euidēter ipe ꝛmē
dat. Cotīdie ergo ipsius sīne scrūtinia
videam? Ita ei apl̄i intētione ꝓspecta: se
su eius q̄ntū valem? fortasse tenebrim?
Quibz enī ista scribit metuebat eos sedu
ci a vmbris rerū dicta noīe sce et aūtu a
luce vitans q̄ est in xp̄o ihu dño nro. Hāc
aūt sub noīe sapīe vel scīe aurā vanarū
superfluarū ve obseruationū. et de superbia
one gētilitatis maxīeq̄ ab eis q̄ philoso

phi nūcupati sūt. et iudaismo renuendā ee
dicebat ubi erāt vmbre futurorū. imo
uende. qm lume earū xps aduenerat.
Cū g̃ recordasset et recedasset. qntū
tamē p eis habet et p his q̄ laodiae fue
rāt et quotq̄ nō viderāt. faciē eius in
carne. ut cordibz ei⁹ consolarent. copulati in ci
uitate. et in ōnib⁹ diuitijs plenitudinis
intellectus ad agnoscendū misteriū dei qđ
ē xps. i quo sūt oēs thesauri sapie et scie
abscondit. hoc dicit inq̄t. ut nemo vos de
cipiat in sublimi sermone. Qđa vitatis
amore ducebant. similitudinē illi tribu
ut ne deciperent. Et ideo recedauit in xpo
qđ dulcissimū habebant thesaurū salutis
sapie et scie. aut noie et promissione indu
ri poterāt in errore. Nā et si corpe inq̄t
absens sū spū vobiscū sū gaudēs et videns
vestrā ordinatiōnē et id qđ deest fidei vre
in xpo. Ideo illis timebat: qa quid adhuc
eis deesset videbat. Sicut ei acceptistis in
q̄t ihm xpm dnm nrm in ipso ābulate
radicati et superedificati in ipso. et confirma
ti in fide. sicut et didicistis habūdantes
in ea gratiarū actione. Vult eos fide nutri
ri ut capaces fiant principandorū thesau
rorū sapie et scie q̄ sūt absconditi in xpo
ne aūq̄ sint ad hec ꝓdonei verisili sermo
ne capiant et a vitatis itinē deuert. De
nū aptius qđ eis timeat ondens. videte
inq̄t ne qs vos decipiat p philosophiā et
inanē seductionē secm traditionē hoim
secm elemēta mūdi et nō secm xpm: qa
in ipso habitat oīs plenitudo diuinitatis cor
poraliter. Ideo corporaliter dicit qa illi vmbra
liter seducebant trāslato vbo vsi. sicut ea
ā vmbre nomē in his rebz nō est utiq̄
verbū proprium. sz q̄dam similitudinis tōc trās
latū. Et estis i illo inq̄t repleti: q̄ est ca
put oīs principatus et potestatis. P principat⁹
ei et potestates superstitiosa gentiliū et phi se
ducebāt. ꝓdicantes illā quā vocāt theo
logiā p elemēta huius mūdi. Caput aūt
oīm xpm principiū oīm volunt intelligi. si
cut ipe aut cū ei dicit ei qs es. tu dicit
principiū q̄ loquor et vobis. Qđa ei p xpm
facta sūt: et sine ipo factū est nichil. Simi
liter aūt vult eos ee horū velut mu
liebriū receptores. cū eos ondit corpe illi⁹
capitis fideles dicendo. et estis i illo repleti
q̄ est caput oīs principatus et potestatis. Hūc
ia ne umbris iudaismus seducant. ad
ūngit. In quo eiā circūcisi estis circūcisi
one nō manufactā: i expoliatione corporis
carnis. Vel sicut aliq̄ habet in expoliati
one corpis pcōr carnis. i circūcisione xpi
sepulti ei in baptismū. in q̄ et resurrexi
stis p fidē operationis dei q̄ suscitauit illū a
mortuis. Vide quēadmodū et hic corpus
xpi eos ondit ut ista recipiant. cohērentes
capiti suo mediatori dei et hoim xpo
ihu. et nullū fallū. vel ualidū meduī p
qđ deo cohererāt recedentes. Et vos inq̄t cū
ceteris mortui i delictis et pputio carnis vre.
Putū vocauit q̄ significatiue precipuo hoī
e delicta carnalia. quibz expoliandi sum⁹.
Vnificauit inq̄t cū illo dnās nobis oīa
delicta. delens qđ aduersus nos erat chirog̃
phū in decretis qđ erat contrariū nobis qa
deos faciebat lex q̄ subintrauerat ut ha
bundaret delictū. Tollēs inq̄t illud de me
dio et affigēs illud cruci. exuēs se carne
principatus et potestates exēplauit fiducialit
er triūphans eos in semetipso. Nō utiq̄
bonos sz malos principatus. et malas pota
tes diabolicas saluari et dēoniacas exē
plauit id e exemplū de illis dedit. ut quē
admodū ipse se exuit carne. sic suos on
dinabat. Nā hic diligēter attende qđ ad
modū insereat pter qđ aūtea ista medio
cauum? Nemo g̃ vos inq̄t iudicet i abo
cu pter ea oīa illa dicit. qa isti p humanā
seruationes seducebant a veritate q̄ fie
bāt liberi. de q̄ in euāgelio dicit est. et ve
ritas liberabit vos. id e liberos faciet.
Nemo g̃ vos inq̄t iudicet i abo a in po
tu. a pte diei festi. a neomenie. a sab
batoꝝ qđ est vmbra futurorū. Hoc pter
iudaismū. Deinde sequitur pter superstitiones
gentiliū. Corpus aūt xpi inq̄t nemo vos
nuncupat. Turpe e inq̄t et nimis incongru
ū et a gnōsimate vre libertatis alienū. ut
ū sitis corp⁹ xpi seducamini umbris. et ea
ista videamini velut pentātes. si observa
te hec negligitis. Corpus g̃ xpi nemo vo
cauit. volēs in humilitate cordis. Hoc si p
verbū greci diceret. eadē in latina ysieni
die populari sonaret ut sicera? Sic ei p vi
no dicit. Qui diute affectat thelo diuer
et q̄ sapiente affectat. thelo sapiēs. et re
cta himoi. Ergo et hic thelo humilis q̄ple
no dicit thelon humilis. id e volens humilis
affectās humilitate. Qđ intelligit volens
videri humilis. affectās humilitate. Hoc eni
i talibz obseruationibz agit. ut nos hoīs

velut religione hūile reddat. Addidit autē
et cultura angelorū. vel sicut vñi codices ha
bent religionē angelor q̄ grece thersua dr
āgelos volēs intelligi principatus quos e
lementorū mūdi huius ꝓpositos in his obser
uationibꝫ volendo ee arbitrant. Nemo
vos inq̄t iudicet in cibu aut in potu aut ex parte
diei festi aut neomenie aut sabbatorū que
sūt umbra futurorum. Corpus autē xpi.
Videri hūilis forde in cultura āgelorū que
nō vidit inflatus. Aut ei sic dr̄e voluit q̄r
nō vidit inflatus. qa ista hoīes superstitiosis
et opinionibꝫ agūt ne q̄ viderūt ita ee fa
cienda. a certe q̄ vidit inflatus. ideo ea mag
na existimās q̄a vidit ea q̄busdā locis ob
seruari ab hoīnibꝫ. quorū auctoritati fidem
habet eaꝫ rōne nō reddita. et ideo sibi inge
re videt. qa ei ingt quorūdā sacrorū vide
secreta. Sz plenior sensus est q̄ non vidit
inflatus frustra inflatus mēte carnis sue.
Agrabiliter ibi ei dicit inflatū mēte carnis
sue. ubi thelo hūilem supbū dixerat. Sit ei mi
ris in alia hoīs ut de falsa hūilitate magis
inflet. q̄ si aptius supbiret. Et nō tenens
inq̄t caput qd vult xp̄m intelligi. ex quo
oe corpus p incrementū et nexū. subministratū
et copulatū crescat i incrementū dei. Si ergo
mortui estis cū xpo ab elementis mūdi hui
qd adhuc velut viuētes de hoc mūdo decer
nitis. His dās inserit vba eorū qui decer
nūt de hoc mūdo p aliqs observationes q̄
si rōnabiles. affectata vanitate hūilitatis
inflati. ne tetigeris ne gustaueris ne attra
mīaueris. Hieronim qd dām est supius ut
hoc intelligam? Nō vult ei eos i his obser
uationibꝫ iudicii ubi dicat ne tetigeris ne
gustaueris ne attamīaueris q̄ sūt inq̄t
oīa in corruptionē ꝓ abusionē. Oīa inq̄t
hec magis ad corruptionē valēt cū sup
stitiose ab his abstinet ut eis homo abu
tat. id e non eis utat scdm̄ p̄cepta et doctri
nas hoīm. Hoc planū est. Sz qd sequit mi
hi videtur. Que sūt qdem rōnem habēa sa
pie in observatione et hūilitate corporis et re
missione corporis. vel sicut alii interpretati sūt ad
nō parcendū corpori nō in honore aliquo ad
saturitatē carnis. Cur inq̄s hec dicat vide
habe sapie q̄ ita reprehendit? Dicā qd et
ipe in scripturis potes aduertere sepe sapiēs
ā posita etiā in sedibꝫ mūdi huius. quā di
cat expressius sapiam huius mūdi. Nec mo
ueat q̄ hic nō addidit mūdi. Non ei reli
o loco dicit ubi sapiēs. ubi scriba ubi inqui
huius mūdi. ut diceret ubi sapiēs huius mun
di: et in hoc intelligit. Sic et ista dicta sapie.

Nichil eis ab eis dicat in hmōi superstitiosis
obseruationibꝫ. ubi nō mūdi huius elementa
naturalium rerū ratio q̄dam sapie red
di videat. Hā et cū dicat cauete ne q̄s vos
decipiat ꝑ philosophiā nō aut huius mundi.
Et qd est philosophia latine? nisi studiū sa
pientie? Sūt ergo ista inq̄t rōnem q̄dam ha
bēa sapie. id est de qbus rō aliqua redda
t scdm̄ elementa mūdi huius et p̄cepta ac
patres in observatione et hūilitate corporis. Ido
ei ista agūt ut superstitionis vitio vr hūili
et non ad parcendū corpori dei fraudat. istos es
se a qbus repellit abstinē. nō in honore
aliquo ad saturitatē carnis. nō q̄ honoā
no illo magis q̄ illo abo cibo saturet. cum
ad eius nūtritē non ptineat nisi quoliber
valitudinis apto alimēto refici atq; sulari.
De euāgelio inq̄sitio tua solet multos mo
uē. quo dns post resurrōnē cū resurrexe
rit in eode corpe a qbusdā qui ei nouerāt utriusq; sexus hoīnibꝫ et agnitus nō
sit et agnitus sit. Ubi primū q̄ solet utr
i eius corpe an poa in eorū oculis ali
qd frm̄ sit quo nō possit agnosci. Cū ei
legit tenebant oculi eorū ne agnoscerent
eū. impedimentū q̄dam agnoscendi vide
t in illis frm̄ esse tenentiū. Cū vo apte
alibi dicat apparuit illis in alia effigie
utiq; i ipso corpe aliud erat alia effigies. a
liqd frm̄ esse quo impedimēto tenerent. id
e morā agnoscendi paterent oculi eorū.
Sz ego miror cū duo sint in corpe quibꝫ
unusq; spes agnoscat lineamēta et colo
ris an resurrōnē cū in mōte ita trāsfi
guratus est ut fieret vultus eius splendid
sicut sol. neminem mouet eū potuisse usq;
ad tantā excellentiā fulgoris et luminis co
lorē sui corpis mutare. et p resurrōnē
mouet aliqn lineamēta mutata ee
ut nō posset agnosci. et tutis cāe potē
e facultate sicut tūc pristinū colorē. sic
et p resurrōnē pristina lineamēta re
uocasse. Hā et illi tres discipli an quor
oculos in mōte trāsfiguratus e non eū
agnoscēt. si ad eos talis aliunde veisset.
Sz qa cū illo erāt ipm esse altissime tene
bant. At ei corpus ipm erat i quo re
surrexit. Qd hoc ad re? Hā illud utiq; ip
sius corpis erat i quo in mōte trāsfiguratus
e. et ipm erat unde is in quo natus e. Et
tm si q̄s eū inuenē repente vidisset qui
nō nisi infantulū nouisset nō utiq; agno
scet. An vo ad lineamēta mutāda nō

potest celeri dei pias qđ potest p annoz̄ moras hoīs etas. Qđ aūt marie dixit no li me tangē nondū eū ascendi ad patrē meū. nichil me aliud nouis intellexisse q̄ tu. Ita eī significare voluit tantū spūale id ē accessū fidei se reqrere. qua credīt eū et celsū esse sup̄ oē. Et q̄ ab illis duobz in fractione panis ē agnitus. sacrāmentū esse quo nos in agnitionē suā congregat nullo debet ābigere. De vbis symeonis ubi aut dgnu nr̄i dñi. et tuāipsius aīam ptransibit framea. i alia epla nu exemplū eaā nisi modo dixi qđ multi vidēat. qđ eaā tibi iter cetera visū est. Et qđ adiūxit ut de nudent multoz̄ cogitationes. hoc intelligendū puto. qđ p dñi passionē et in sidie iudeoz̄ et discipuloz̄ infirmitas patuit. Tribulationē ig̃ gladij nōie significatū esse credibile ē. quo matrīa aīa vulnerata ē dolozis affectū. Ipse sunt gladij in ore psecutoz̄. de q̄bus in ps̄o dicit. et gladij i ore eoz̄. Ipsi ei erant filij hoīm quoz̄ dentes arma et sagitte. et lingua eoz̄ gladius acuta. Nā et ferrū qđ ptransiuit aīam ioseph: p dura tribulationē positū multi ferūt vidētur. Apte q̄pe dicit. ferrū ptransiuit aīam eius. donec veniret verbū ei. id est tēpus dum sunt i dura tribulatione. donec fieret qđ posset. Hic ei magno ē habit. et ab illa tribulatione liberatus. Sz ne humane sapiēte. turbaret q̄ venit verbū eius. id ē firmē qđ p̄dixit. more suo scriptura sēpe dolozis dat i de gloriā. et mirum subiūgit. Eloquiū dñi ignouit eū. Ut potui nō desiu interrogationibz̄ tuis adiuta oronibz̄ tuis et ipsis q̄s mihi disputationibz̄ tuis. Cū ei interrogando disputas. et q̄s acuit. et doces humiliter. Utile ē aūt ut de obscuritatibz̄ diuinaz̄ scripturaz̄ q̄s exercitationis nr̄e causa dō ee voluit multe iueniant sue. cū aliud alij videāt q̄ tū oēs sane fidei dogmatis nocent. Dabo sane veniā stilo meo multū festinātis. ut iā nauī ascendēte omnes ē platoz̄. Filiū nr̄m paulinū in xp̄i caritate dilectissimū i hac poca epla resaluto. Et paucis vt festinē exhortor. ut mihi dñi qui scies aut illi dare de tribulatione cui turbulentissima tēpestate miserit i portū. quo tu pelago tranquilliore peruenisti. ipsi magne tranquillitati credēs. et q̄ eius rudimentis erudiendis atq̄ nutriendis te dedit gratis agat. q̄ntas potest. et oia ossa eius dicat. dne q̄s similis tibi. Non ei vberiore fructu legit vel audit dorente vel disserente me. vel q̄buslibz̄ exhortationibz̄ accedente: q̄ inspirat te viuente. Resaluteī scām et sinceriss̄imā benignitatē tuā cū seruis mei q̄ meis suis. Conpatro nus aūt nr̄ peregrinus ex quo a me ptransiuit est tui sed fr̄e nro urbano q̄n equitatus sarmatarum subire perrexit. nondū remeauit ypone. Salutare nos tui eos in nōie xp̄i et fratres eoz̄ et familiā nr̄am ante ignouim? Comprobem paulinū et oēs qui tua pacata in dño perfruunt. Germano salutem? affectū.

Epla aliqua ad paulinū nolanū de tota pelagiana questione ad paulinum nolanum de tota pelagiana questione

Omnibus de gratia et libero arbitrio.

Omnino brevissimo et in xp̄o viscerabz̄ germanis? ampletendo pbo q̄ dua potest de scriptarum fide et de pelagio episcopo paulino: aliqui? et aug? candē aliquā prudit nobis de literarū fidelissimū platorē oīm nr̄m merito amantissimū frem ianuariū. p quē epla si nō scriberem? oīa q̄ acta nos sunt. posset sinceritas tua tibi p viuentē atq̄ intelligentē eplam nosce. Pelagiū quē credim? ut ab illo distingueret te qui pelagius tacet. dicat. britonē fuisse nominatū. q̄ ut seruū dei dilexerit nouim? nūc aūt q̄admodū diligas ignoram? Nā et nos nō solū dilexim? vincentiam? eū. Sz aliter nūc diligim? aliter dilexim? aliter. Tunc enī q̄a nobis vita sua dei videbat. nūc aūt ut ab his q̄ iniqua et aduersa gratie dei sentire dicat. illo mala laudatur. Nā cū hoc de illo aliquādiu fama tacuerit nō utiq̄ facile credendū fuit. Solet q̄pe fama mentiri. Sz pro? ut crederem? accessit q̄ libri quem dā eius ea p̄s ptransire moliente. que gratia dei p vnū mediatorem dei et hoīm hoīem ihm xp̄m generi humano ipertita de fidelium cordibz̄ credita delet legum? traditū nobis a famulis xp̄i q̄ eū talia docente studiosissime audierāt. fuerantq̄ secuti. Cui q̄dem libro eisdē rogatibz̄ q̄a id fieri oportē videbam? tanto nomine autoris ne offensi? ipsa nobilior recederet nr̄m disputationē tr̄sum ē. q̄ libro obtineret. et multiplicat atq̄ habūdanti? seruet q̄ cū q̄buslibz̄ locis aut ad tuā venerationē datus. ubi dicat nō se debere ecclīa sine gratia dei defendē liberū arbitriū. ni possibilitatē volendi atq̄ operandi sine q̄ nichil boni velle atq̄ agere valerem? a creatore nobis insitā dicet: ut videlicet hec intelligatur doctore ipo gratia dei q̄ pagānis atq̄ infidelibz̄ cōis est. Hec mala quibus

saluatoꝛis euacuaret̃ aduent̃? ubi hoc pos
sum? dice qđ de lege dicat aplꝰ. si p naturā
iusticia qđ gratis xp̃s mortuꝰ est. refelleba
m? ut poteram? in uerbis eoꝝ q̃ ista senti
ret̃: ut his ignotus etiā ille si fieri posset r
nō laetissimus ista emendaret. atq; ita et pu
nes detestaretur errores. et hoīs uerecundie pe
ti. Sz postea q̃ ad nos lr̃e de ouēte uenerūt
eande causā aptissime uētilantes: nullo mō
nā qualiuslibet epāli autoritate desse errē de
berem? q̃uisse sūt itaq; de hac re ex duobꝰ uo
lūs carthaginēsi et milenitano relationes
ad aplicam sedē: anteq; gesta etiastica q̃bꝰ
apud eppos palestine pelagius phibet esse p
fatus. uel in manifestas uel in affirmā pue
nissent. Scripsim? etiā ad bīssime memorie
papā innocentiū pretera filiorū relationes lr̃ā
familiares: ubi de ipa causa aliquanto diu
tius egim? Ad oīa nobis ille rescripsit: eo
mō quo fas erat atq; oportebat aplice sedis
auctte. Que oīa nouo legere poteris. si eoꝝ
forte ad te. uel ulla uel nō omnia puenerūt.
Ubi uidebis seruata ergā hoīes moderatiē
q̃ debuit ne dāpnarent̃ si prauā dāpna
rent. ipm tm nouellū et pruinosū errorem
sic etiastica autoritate pressit: ut multū
mirem esse adhuc q̃sdam q̃ p quelibet er
roꝝ gre dei uoluntē obsiste. si tm hec gesta
didicerūt q̃ gra dei p ihm xp̃m. qđ fides ca
et catholica tenet sz etiā. pusillos cū magi
nis a morte primi hoīs ad uitā secdi hoīs trā
ferri. nō solū p̃ua delendo. uerū etiā ad non
permittendū crescere nascendo eos q̃ iam uti pos
sūt uoluntatis arbitrio sic adiuuando. ut nisi
adiuuet nichil pietatis atq; iustitie siue i
ope siue etiā in ipa uolūtate habe possim?
Deus q̃ppe operatur i nobis et uelle et opari
p bona uolūtate. Nā q̃s nos nisi q̃ uenit q̃
rere et saluare qđ perierat? ab illa pdānatiōis
massa et discretione discernit? Uel quis uti
tur dicens. Quis enī te discernit? Ubi si
dixerit homo fides mea uolūtas mea bonū
opus meū: tribuetur ei. Quid ei habes qđ nō
accepisti? Si aūt accepisti? qđ gloriaris qua
si nō acceperis? Hoc itaq; totū ideo: nō ut hō
nō gloriet̃ sz ut q̃ gloriat̃ in dño gloriet̃.
Nō ex operibꝰ. ne forte q̃s extollat̃. Nō q̃a
bona opa ista pia cogitatiōe frustrent̃ aī
deus reddat unicuiq; secdm opa eius. sicq; gla
et honoꝝ et pax oī operanti bonū. sed q̃a ope
ra ex gra. nō ex operibꝰ gre: q̃m fides q̃ per
dilectionē operat̃ nichil operet̃ nisi ipsa
dilō dei diffudisset in cordibꝰ nris p spm s

sctm q̃ datus ē nobis. nec ipa fides eet in no
bis. nisi deus unicuiq; pararet̃ mensurā fi
dei. Bonū est ig̃ homini ut cū totis uiribꝰ li
bera arbitrij sui uoluntate ducat. fortitudinē
meā ad te custodiā: q̃a ille q̃ putauit sine
ipsi? adiutoꝛio se posse custodire qđ dedit.
pfectus i longinquā regionē et uiuēs p
dige cuncta consupsit. et miseria dure seru
tutis attritus recūsus q̃ i semetipm dicit.
Surgā et ibo ad patre meū. Quā cogita
nonē bonā q̃m habet. nisi et ipsā illi i or
dine pr̃ misericordissim? inspirasset. Qđ in
telligens miser ille nouū testamētū nō q
ponere sium? inq; cogitare aliq̃d q̃si ex no
bismetipsis: sz sufficientia nra ex deo ē. Un
et ille cū dicisset fortitudinē meā ad te
custodiā. ne uel hoīm q̃a custodit suis u
ribꝰ arrogaret̃: tm ei peruenisset in mentē
q̃a nisi dns custodierit ciuitatē in uanū
uigilant q̃ custodiūt. et nō dormit neq;
dormitat q̃ custodit israel. adiūxit causam
un fiat ꝑone? custodire. uel quo pon? nis
tode seruet̃. Quin dns inq; susceptor meus
ē. Recolat ig̃ si potest merita sua: un fac
tū sit ut ds dignatet̃ eius ee susceptor ac
si deus eet susceptꝰ? Recolat utrū q̃ fierit an
q̃situs sit: ab illo saluet̃ q̃ uenit q̃rere t sal
uare qđ perierat. Nā si q̃rere uoluit an q̃
am qđ meruerit ut arripet̃ ea: mala su
a poterit homo uenire nō bona. etiā si e
ū unꝰ diei uitā habentē sup terrā graa
saluatoꝛis uenerit q̃a si aliq̃d boni opat̃
homo ut graā mereat. nō ei meritis ipu
tat̃ secdm gr̃am sed secdm debitū. Sit aūt re
dit in eū q̃ iustificat impiū. ut reputet̃ fi
des eius ad iustitiā. iustus ei ex fide uiuit.
ꝑfecto anteqũ gra iustificet̃ id ē iustus es
set. ipius quid ē nisi impius? Que si debi
tū sequet̃? qđ eius merito nisi supplicia id
deret̃? Si gr̃ gra iam nō ex opibꝰ: alioquī
gra iā non ē gra. Operibꝰ enī debitū red
dit̃: gra gratis datꝰ uni etiā nūmpat. Si
q̃s aūt dixerit q̃ gr̃am bn̄ operandi fides
mereat̃ negare nō possum?: ymo ve gra
tissime confitem. Hāc enī fidē volum?: habe
ant q̃ impetret̃ caritatē. q̃ sola uere bene
operatur isti frēs nri q̃ multū gliant de opib?
suis. Caritas aūt usq; adeo unū dei ē: ut ds
dicat̃. Qui gr̃ habent fidē qua ipetret̃ iusti
ficationē: p dei gr̃am puenerūt ad legem
iustitie. Un dicit̃. tpe accepto exaudiui te:
et in die salutis adiuui te. Unde i his q
p eleōnem gre salui fiunt adiutoꝛ ds opa

ē et velle et opari p bona volūtate. qm̄ di
ligentibꝫ deū oīa coopant in bonū. Si ó
a vtqꝫ et ipsā dilāonem quā fide ipetra
mꝰ! ut eū qui nos p̄or dilexit ut in illū
credentes p eius grām diligam⁹ et dili
gam: qō opari nō sum⁹? Qui vō suꝰ mei
tus p̄mia tp̄ orbita expectāt. nec ipa me
rita dei gr̄e tribuūt ff viribꝫ ꝑprie volūta
tis: sicut dm̄ est de carnali isrl. ꝑsequē
tes legē iustiae i legē iustiae nō puene
rūt. Quare? Qa nō ex fide: ff tp̄ ex opib⁹.
Ipsa est eī iustiaa ex fide quā gentes ap̄
henderūt: de quibꝫ dm̄ est. Quid gf dice
mꝰ? Qa gentes q̄ non ꝯsecuerūt iusti
cā apphenderūt iustiaā. Iustiaā aut̄ q̄
ex fide ē. Isrl aut̄ ꝑsequens legē iustiae:
i legē iustiae nō puenit. Quare? Qa nō
ex fide sed tp̄ ex op̄ib⁹. Offenderunt eī
i lapidē offensiōis: sicut scriptū est. Ecce
pono i syon lapidē offensiōis et petrā scā
dali: et q̄ credidit in eū non ꝯfundetur.
Ipsa ē iustiaa ex fide q̄ credim⁹ nos iusti
ficari hoc ē iustos fieri gr̄a dei p ihm xp̄m
dn̄m nr̄m: ut ꝑueniam in illo nō habē
tes nostrā iustiaā q̄ ex lege est. ff eā q̄ est
p fidē xp̄i. Que ex deo ē iustiaa in fide vi
q̄ ē: in fide q̄ credim⁹ nobis iustiaā dīni
tus data. nō a nobis i nobis nr̄is viribꝫ
facta. Qā aut illā iustiaā que ex lege ē
suā dicit aplus nō ex deo! q̄si lex nō sit
ex deo? Quis hoc nisi ipius senserit? Sz q
lex p lr̄am iubet nō p spm̄ iuuat: q̄uis
sic audit lr̄am legis ut ei suffice videat
ꝯgnouisse qō iubeat aut ꝓhibeat. q̄ ro se
arbitry siu vtute ipletuꝝ esse ꝯfidat: nc
fide ꝯfugiat ad iuuāndus ad spm̄ viuificā
tē ne reū lr̄a ondat: ns ꝓfecto zelū dei ha
bet. ff non sc̄m sciam. Ignorans eī dei iusti
tiaā id est q̄ datur ex deo. et suā volēs ꝯsti
tuere timmodo vt ex lege sit: iustiae dei nō
ē subiect? Finis eī legis xp̄s ad iustiaā oī
credēti sicut idē aplus dicat: ut sim⁹ iustiaa
dei in ipō. Justificati gr̄ ex fide: pacē habe
am⁹ ad deū p dn̄m nr̄m ihm xp̄m. Justi
ficati aut̄ gratis p gr̄am ipsi⁹: ne fides
ipa supbia sit. nec glet sibi. Si ex fide: q̄o
gratis? Qō ei fides mereī? aut nō pcā
reddit̄ ei p dnatē? Nō dicat ista homo fide
lis: qa nī dixerit ut nīcat iustificatiōnē
habeo fidē. tñdet ei. Qō enī habes qō nō
accepisti? Cūe gr̄ fides ipetrat iustificatio
nē sicut vniuscuiꝰq; dō ptitus ē cui ipius
mensurā fidei. nō gr̄am dei aliqō meri
tis p̄cedit hūani. sed ipsa gr̄a mereī augeri: vi
dentia mereat̄ ꝑfici: comitāte nō diligente
pedissequa nō p̄uia voluntate. Vñ ille q̄ dixit
fortitudinē meā ad te custodiā. causam q̄
reddidit dicēs. qm̄ deus susceptor meus es
tp̄ respexi quibꝫ id mūtus fuerit ꝓfectus:
nihilq; ꝑuenies i se añ gr̄am dei. dō mō
inq̄t mūa eius ꝑueniet me. Ōntumq; q̄
inq̄t cogitauero añ recēta merita mea:
mūa eius ꝑueniet me. Vñ ab illo attribu
tā fortitudinē suā ad illū custodiēs eode
ꝑseruatore nō voluit: quo largitore susceptu.
Hec ob aliud mereī ap̄hiora: nisi p̄ne facti
tp̄ faciendo a quo sibi bona sūt oīa. Et hō
faciendo nō ex sciō: ne l̄ hoc nō sit in eo qō
nō sit ex deo. Vñ optime aplus nō inquit
nos spm̄ huiꝰ mūdi accepim⁹ ff spm̄ q̄ ex
deo ē: ut sciam⁹ q̄ a deo donata sunt nob.
Ac p hoc et ipm̄ hoīs meritū: donū est gra
tiū. Nec a pce luminū q̄ descendit ōne
datū optimū boni aliqō atque qsq; mereī:
nisi accipiendo qō nō mereī. Angulei est aut̄
indulgentꝰ et sine vlla dubitatiōe gratu
ti qō dei gr̄a p ihm xp̄m dn̄m nr̄m ꝑsti
tutis: ut eis nō obsit ex adā gr̄ia ꝓ
ꝑsit in xp̄o redēptio. in quibꝫ et ipm am
plexi sensu tanto añ mūa dei ꝑuenit. qu
certe si i hac puula etate et corpe exerci
tā etiam regnū q̄ celoꝝ sacries ampli
ut eius muneris mūto. qō utiq; ei hic ꝑfu
ut nesaerūt. Certe i his p⁹ priorū doctrina
ita nō nisi pora sūt dona. In quibꝫ dandis
sic dei gr̄a operat̄ ut nec voluntas ampien
tū vel ꝑmutat̄ vel adiūgat̄ ut subsequā
tur: q̄nquidē tantū bñficiū non solū nō
lubentibꝫ. vīnenā reluctantibꝫ dat̄. Qō
eis ad magnū sacrileginū ꝑputaret: si nō
i his aliqō valet voluntas arbitriū. Ho
dicim⁹ ꝓpter eos q̄ non volētes in actiōsa q̄
ae īscrutabilia dei iudicia ꝑscrutari: cur
ex adā massa q̄ ꝓfectō ex vno in ꝑditiōnē
onē collapsa tota ē illud vas i honorē fa
ciat. illud in ignominiā. tñ audent̄ pauloꝝ
eos ꝓpriorū ostituere pācē: ut q̄ bona ma
la ve cogitare nō possūt. putent ꝑ libertā
arbitriū vel penā mereri posse vel gra
ā. cū potius aplica veritas dicendo ex vno
ōes in ꝯdēpnationē: satis ondat q̄ nasci
anē in pena. ut nō merito sed mūa nasci
arent̄ in gr̄a. Aliqn gr̄a iam nō est gra:
si nō dnus operibꝫ gratis dat̄. sed hūanis
meritis reddit̄. Que sola sic discernit a pe
na: ut ēi pena sit ex adā ōnibꝫ debita ꝑ

na vo ꝑ vnū ihm xpm nullu debita sed ḡtu
ita. ita ut va sit ḡra. inscrutabilia iudia
a dei tm deus ee possunt. cū pnulos ipe dis
cernat. quos merita nulla discernūt. ff iu
q esse nō possūt. cū vnūse vie dñi mia et
veritas. Hi cū prebet alteri mie ḡra nō
habet q de huano merito gloiet. qm nō
ex operib; ne forte qs extollat: cū vero alū
vindicta reddit. veritas nō habet qđ iuste
ḡratur. Id ei reddit qđ ꝑtō iure debet: qm
vn' in quo oes peccauerūt. utiq; in singul
os punit. In quoꝝ pena clarius ondi
tur qđ vasis mie ꝑ non debita ff vera ḡram
hoc e gratuita oferat. Vn aut argumente
t adiusus aplm aptissime dicente ꝑ vnū
hoiem ptm intrauit in mūdū. et ꝑ ptm
mors: et ita in oes hoies ptransiit i quo oes
peccauerūt. ducētes eaa pnulos ꝑpria p li
bertū arbitriū habe ptā: tedet attendē pi
ctas ꝑfectre: ff magis spellim' duce. Qđ ei
potuerūt magna et acuta ingenia cogita
re. aut iopie e tacendo vitie. aut arrogā
tie ꝓtēpnendo ꝑfectre. Ecce inquit esau ꝑ
iacob unū viscera mrna luctant. et dū nas
cunt alter supplātat ab altero. atq; i pe
dentis manu ꝓsequēs et tenēs iuen
ta. ꝑseuerans quodāmodo luctā ruinat.
Quo ff infantib; hec agentib; nllm est l'
ad bonū vel ad malū ꝑtie voluntatis arbi
trii: vnde pnia siue suppliaa mitis pcce
dentib; ꝑsequātur? Ad hoc nos dicim? ido
motus illos et tm luctū pnuloꝝ signū
fuisse tertii magnatū: q non fiut arbitrii
sed ꝓdigii. Neq; ei datum fuim? et azum?
liberū voluntatis arbitriū: qm hui? genus
iumentū sicut scriptū est subiugale sine
voce hois voce tendens vetuit ꝑphe dicē
nā. Hy aut q tales nō ꝓdigiosos motus ff
voluntarios actus nec de pnulis sed a pnu
lis fios esse ostendūt qđ aplo ēfusa sūt?
Qui ū et hos gēnos ad documentū gra
tuite ḡtie memorandos vidēt: nondū ei na
tis ingit nec aliq̄d agentib; boni a mali
ut secm electionem ꝓpositū dei manet. nō
opib; ex ff ex vocāte dicā est qa maior ser
uiet mino. Deinde adiūgens testimoniū ꝑphe
tge post qdem ista dictus. sed tm de hac re
antiquū dei filiū declarātus. sicut scriptū
ingit. iacob dilexi. esau aut odio habui. Nē
pe doctor gentiū in fide et veritate istos gē
nos nondū natos nichil boni aut mali e
fusse testat. ut ḡra imanet: ut qđ dicā e
maior seruiet mino nō ex operib; sed ex vo
cāte dicā intelligat. ut secm electionem ꝓpo
situ dei manet. nō meritū hoīs ātenet. Nō
ex ei dicit electionem voluntatis hūane sine
nature cū in utroq; par ēet motus dāp
nationis q; ostendo. ff electionem pnulo dubio
ḡre q non inuenit eligendos ff fatur: de q
et in sequentib; eiusde eple loquēs ait.
Dic ff et in hoc tpe reliqe ꝑ electionē ḡre sal
ue ffe sūt. Si aut ḡra iam nō ex operib;
aliq̄n ḡra iam nō est ḡra. Cui loco satis
locus iste occurrat: ubi memorati nō ex o
peribus ff ex vocāte dicā maior seruiet mi
nori. Ut quid ff ꝑclarissimo ḡre commenda
ri de infantū libero arbitrio et nondū nato
rū actibus tā impudēter resistit? Cur mitis
puenit ḡra ꝓhibet? que ḡra non ēet si
secm merita imputaret? Cur ista salute
q̄ missa est ꝓditis? q̄ venit indigntis: q̄ libr
acuta q̄ libet copiosa et ornata? muta ti
si xpiana disputatione ostendit? Sz quo in
quit nō est iqtas apud deū? si diligēdo
discernit quos merita opm nulla discernunt?
Ista nobis hoc dicat: tm id aplus ipse non
viderit nō ꝓposuerit non tenuerit. Vndit ut
q; qđ his auditis hūana posset ifirmitas
vel ignorāda cogitare? et eādem q̄stionē
sibiipsi ꝓponens. qđ ff dicem? inquit? Nūqd
iqtas apud deū? Cōtinuo rndit: absit.
Rationēq; reddens cur absit. id ē cur non
sit iqtas apud deū. nō aut merita cū vi
opa iudicat eaa pnulorū eaa si adhuc
sint in mēno utero ostituti. quo cū hoc di
cēt q iam dixerat de nondū natis et de his
q nichil adhuc egerāt boni aut mali. qđ
nō ex operib; ff ex vocāte dicā sit maior
seruiet mino: ff ū vellet ondere aut i his
nō sit iqtas apud deū aut. Azoysi ei inqt
misereboꝝ cui miserebo: et miām ꝑsta
bo cui misertus ero: et miām ꝑsta
bo tui misertus fuero. Qđ nos hic dicā
ut? nisi ex illa massa pmi hoīs cui mito
mors debet nō ad merita hoim ff ad dei
miam ptinē qđ quisq; liberat. atq; ita
nō esse iqtate apud deū. qa neq; ꝑmittē
do neq; exigendo qđ debet iustus est? Ibi
ei ḡra est indulgēa: ubi iusta possit ee
vindicta. Et hic euidenter apparet a pena
debita libato et ḡtis iustificato q̄tū bn
fiat oferat: qđ alter eq̄liter reus sine pu
nctus iqtate punit. Deinde subiūgit et
dicat. Igit non volētis neq; curētis: ff mise
rētis est dei. Hoc ꝓpter eos dicā est: qui per
grām liberati iustificant. Ꝓpter eos at sup
quos ira dei manet: qa et ipis de bene

vtꝫ ad vrēdos alios qꝫ liberare dignatur
subuīerit atq; aut. Diat enī ſcriptura pharaonī: qꝛa ad hoc te exciraui ut oſtendam i te
potentiā meā. et ut āmuniet nomē meū
i vniūſa tra. Deū ad vtrūq; ꝛcludens: ꝑ
unqꝫ au vult miſereꝫ. et quē vult īdurat.
Profūdū neutrī aliq; iniqtate: ſ utrūq; mīa
et veritate. Et adhuc tñ audax mouet in
firmitas: ecce ſaluet q ſedm ſcripturas vo
bis hūanī ſcrutabilē altitudinē iudicio
tū dei cogitare conanꝫ. Hāc ſibi ex aduſo
opponēs apls q̄ſtionē aut. Diatus itaq; in,
Qd adꝛquiritur? Hā volūtati eius qꝫ re
ſiſtit? Nobis hoc dīm putem? Quid ꝑ ali
ud ꝑ qd tñdit aplus tñdere debem? Aut ſi
et nos talia mouēt qa et nos hoies ſum?
ſim oꝑteꝫ oēs audiam? dicentē. O ho
mo tu qs es qui tñdras deo? Nūquid diat
figmentū ei q ſe finxit? qre me feaſti ſic?
An nō habet ptatem figulꝰ luti? ex eadem
maſſa fac aliud vas i honorē. aliud in cō
tūeliam? Nec maſſa ſi ēet ita media ut ꝑ
admodū nichil boni ita nec mali aliqd
mereret: nō fruſtꝫ videret iniqtas ut ex
ea fieret vaſa i ꝛtumeliā. Cū vo ꝑ libe
tū arbitrū ꝑmi hois in ꝛdēpmationē v
niūſa ꝛfluxerit? ꝓnd dubio q ex eis fiūt
vaſa in honorē nō ipſe iuſtiae eſt q gram
nulla ꝓcſſit ſed dei mīe. q vo in ꝛtumeliā
nō iniqtata dei q abſit ut ſit apud deū: ſ
iudicio ꝛputandū eſt. Hoc qſquis cī ecīa
catholica ſapit nō ꝛtra gram ꝑ meritū
diſputat? ſ mīam et iudicū dño cantat:
ut nec mīam retuſet ingratus. nec iudicū
accuſet iniuſtus. Alia ē namq; illa cōſpſio
de q̄ dicat apls. ſi aut delibatio ſca et cō
ſpſio: et radix ſca et rami. Illa ē ex abra
hā nō ex adā: id ē ex cōione ſacrameti. ex
ſilitudine fidei. nō ex ꝓpagie mortalis. Ista
vo vel ſpectio vel ſicut i plerisq; codicib; le
gi maſſa: q̄m tota moꝛs eſt tū ꝑ vnū
hoiem ptm itrauit in mūdū et ꝑ ptm
moꝛs. et ita in oēs hoies ptranſiit i quo oēs
peccauerūt. mīa illa fit ex aliud vas i ho
norē. iudicio aut in ꝛtumeliā. Neq; ibi ꝓ
dūt merita. gram liberātis. neq; hic effu
git pna iuſtica punientis. Qd quidē in eā
tibi maioribi adiſius ꝛtenaoſos non tñ e
uidēter apparet: ubi ꝑ mītis hoīm q̄libet
velut ꝑtem obſcuritate ſfugit. ſ ꝓpe
ta eoꝝ ꝛtentionē illos īuenit apls: in q̄
bꝫ nondū natis neq; agentibꝫ aliqd boi
aut malu nō ex operibꝫ ſ ex vocāte dīm ē
maioꝛ ſeruiet mīcī. Qua i re q̄m nimi
alta et īſcrutabilia ſūt iudicia dei et īue
ſtigabiles vie eius inteꝛi teneat hō n
nō eſſe iniqtatē apud deū? ſed q equitate
aut vult miſereꝫ et quē vult obdurat. ſe
tis hoiem ignoꝛāe fateat ita ſane ut ꝗ
illud qd uicōtaſſiū tenet nō eſſe iniqtatē
apud deū. q̄us nemo ab illo iuſtificetur
mūdus ꝓcedētibꝫ: neiem tñ obdurāt niſi
mūdo nouerit. Pie nāq; et vē credit. dē no
cētes atq; ipios iuſtificādo a penis debitis li
berare. quēq; vo īmeritū et nulli obnoxiū
ꝑdo ſi deus dāpnare credit. alienū ab iu
ſtitie nō credit. Ubi ꝑ liberatī indigne? tā
to debet maioꝛ actio gratiā. q̄nto pena iuſ
tioꝛ debebat. Ubi aut dāpnat inique? nec
mīa nec veritas ꝓpedit. Quo inquit e
ſau nō dāpnatī indigne? ſi nō ex operib;
ſ ex vocāte dīm eſt q̄a maioꝛ ſeruiet mī
ci? Sicut enī illius nulla ꝓfuerant opa
bona ut ad gram ꝓmeret: ſic nec huīus ma
la ut ad penā ꝓmerere debēt. Nulla plane
ī vtroq; opa vel bona vel mala: ſed ꝛcepta.
Vterq; aut illi vni obnoxii erant: i quo oēs
peccauerūt. ut oēs in illo moꝛerent? Quan
q; cū ex illo vno multi i ſeipſis futuri erāt:
tūc in illo vni erāt. Proīn illud ꝓfūn ſolo
ēet: ſi ex illo nulli eriſſet. Porro aut in quo
erant natī oīb: ab eius vitio et nulis īmu
nis. Si ābo q nondū ꝓpria vel bona l' ma
la opabant. rei tñ ex origie naſcebantur:
laudet mīam q liberat: nō aulpet iudicū
q̄ punit. Hic ſi dixerim? q̄nto melius ābo li
berarent: nichil nobis ꝛueniena? dicet ꝑ
o homo tu qs es qui tñdras deo. Nouit ꝑfe
ille qd agat et q̄nus nos eſſe ꝛdeat ꝓ
tus oīm hoīm: deinde ſoꝛ ſicut ſpūū ſanct
āgelorū atq; ut ꝛtenus loq̄mur ſicut pe
coꝝ piſciū volatiliū. ſicut arboꝝ et herbā
tū. ſicut deniq; foliorū capillorū q nōn. dā
nos hūana cogitatioe adhuc poſſumus dice:
q̄m bona ſūt cūcta illa q fecit. q̄nto melio
illa duplaſſet vel multiplaſſet ut multo
ēent plura q̄ ſunt. Si ei ea nō auferet
mūdus: nonqd nō poſſet ea ipm facē q
ti vellet āpliorem? Et tñ q̄ntumcūq; fe
cēt vel illa plura l' iſtū capatioꝛē atq; ma
ioꝛē. nichiloīs eade ꝛ multiplicandis eis
dia poſſent: et nulli ēet īmoderatus moꝛ.
Etei ea illud dia poteſt ſiue ſit gra q̄ iuſ
tificauit iuſtū ꝛ q nobis dubitare fas nō
ē. ſiue ut q̄dam voluit ſ ꝓcedat liberū ar
bitriū cui⁹ meritū ſequitur vel pena vel pe

mū? aut oīno creatu fuit qđ deus ita permittos ut etno ēent ignē dāpnandi sine dubitatione psciuit? Omnis enī pīa nō fecerit: naturas tū ipsas q̄ p̄ seipsas sine dubio fuit bone. quibꝫ tñ ex arbitrio volūtatis fuerūt ēent vtiq; pīoꝝ! et in mltis quibꝫ ēet etna pena reddenda qđ nisi deus creauit? Quare? nisi qđ voluit? Quare aūt voluit? O hō tu qđ es q̄ rīndas deo? Numquid dicat figmentū ei qui se finxit? Quid fecisti me forma? An nō habet potestatē figulus luti ex eadē massa facere aliud quidem vas in honorē? aliud in contumeliā? Atq; utinā diceret qđ sequit. Si aūt volēs deus ostendere iram et demōstrare potentiā suā tulit in mlta patiētia vasa ire q̄ perfecta fuit in pditionē: ut notas faceret diuitias glie sue in vasa mīe. Ecce iā rō reddita est hoīm q̄m debuit hoī: si tñ vel ista rapit q̄ pro sui arbitrij libertate infirmitatis seruitute retendit. Ecce dē sūt causē. Tu qđ es q̄ rīndeas deo si volēs deus ostendere iram et demōstrare potentiā suā q̄ et malis bene vti optime possit: malis diuturnā non? diuisione diuina? sed vitiata inq̄tate naturā q̄ a deo oditore odita ē bona: tulit in mlta patiētia vasa ire apta in interitū? nō q̄ illi ēent natura siue angelica siue humana patiētia. tu nec iustitia creatē cuiusq̄ ē nec essentia: ꝫ ut notas faceret diuitias glie sue in vasa mīe? ne se de bonis operibꝫ tūr de ipsis extollent vnibꝫ: sed humiliter intelligerent nisi illius dei gra nō debita sed gratuita subuenisset id fuisse reddendū minus sue? qđ alijs in eadē massa redditū recognoscerent? Certe est gr̄a dei p̄scientie diffinitus nūs: et multitudo scōr quibꝫ diligentibꝫ deū qđ ei bonauit p̄ diffusū in cordibꝫ eoꝝ spīm sīm qđ ita cooptant in bonū his q̄ secūm ꝓpositū vocati sūt sc̄i. quos aūt p̄scīuit et p̄destinauit cōformes fieri ymaginis filij sui. ut sit ipe primogenitus in multis frībꝫ. Quos aūt predestinauit illos et vocauit: hic sub audire debem? secūm ꝓpositū. Sūt enī et alij vocati ꝫ non electi: ac p̄ hoc nō secūm ꝓpositū vocati. Qđ aūt vocauit hoc ē secūm ꝓpositū: illos et iustificauit. Qđ aūt iustificauit: illos et glificauit. hij sūt filij promissionis: hij sūt electi qui p electionem gr̄e saluifici sūt. Vbi dīm est si aūt gr̄a iam nō ex ogibꝫ aliqđ gr̄a iam nō est gr̄a: hec sī vacat diuinas glie sue. horū sit ꝫ spīm sīm cor et mū et aīa una q̄ bñdicat deū et nō obliuiscat? ois retributōes eius. q̄ propitiat? fit oībꝫ iniquitatibꝫ eius. q̄ sanat? ois infirmitates ei⁹. q̄ redemit de corruptiōe vitā ei⁹: q̄ coronat? ea in mīa. qui nō volēs neq; nutrēs sed miserēns ē deus. Ceteri aūt hoīes ad istā sanctatē nō ptinentes. quorū tñ et quam ⁊ corp⁹ dei bonitas opatrix est. et qđqđ habet ipa natū pter viaū qđ eide influit superbi ēt⁹ voluntas audaca. ꝓpter hoc a deo prefiēte creata sūt: ut in hijs ostenderet libertū de seruoꝝ arbitriū sine sua gr̄a quid valeret. et in eoꝝ iustis penis et debitis vasa mīe q̄ non suoꝝ opm meritis sed gratuita dei gr̄a facta sūt ab illa gratione discretu. qđ sibi voluntatū esset addiscēt ut oē os obstruat. et q̄ gl̄iatur in dño gl̄ietur. Quisq̄s aut voluit et nō acquiescit sermonibꝫ sanis dñi nr̄i ih̄u xp̄i. q̄ dixit: venit filius hoīs querere et saluare qđ pierat. non ei ait qđ peritura fuerat sed qđ pierat. qđ ostendens nisi prius primi hoīs p̄ma iustitia humanū periisse naturā: qui gr̄a aut voluit et nō acquiescens ei q̄ secūm pietatē ē ordine. Extra gr̄am saluatoris et extra sanctum redemptoris tui saluā et liberā naturā defendit humanam. et xpianos tū censeri vocabulo affectat: qđ de puuloꝝ discretione dictus ē. aut alio⁹ in vitā sed hoīs assumat? aliud in morte primi hoīs relinquat? Si dixit liberi arbitrij mūta p̄cessisse: tñdit a postolo q̄ sup̄dictum de nondū natis nec aliqđ agentibꝫ boni a mali. Si aūt dixit qđ ad huc in libris nuperime pelagius qđ ꝓhibet e dixisse defenditur. quibus iā vidrat anathematizasse in epāli iudicio eos q̄ dicunt q̄ primū ade ipm solū lesisset et nō gen⁹ humanū. si vellet ābos sine iudicio natos nec aliqđ de primi hoīs damnatione trahisse: profecto qui ne gare nō audet in regnū celoꝝ adoptari eū q̄ fuit regenitus in xpo. tñdat qđ de illo futuru sit q̄ nulla culpa sua nō baptizatus istā fuit tpali morte puent? si nō putam? esse reputatū q̄ innocentē deus nec habentē originale pctm aī ānos quibꝫ habe ꝓpriū potuerat etna morte damnauit. Cogit⁹ vtiq; tñdere. qđ pelagi⁹ in etnū astruo iudicio ut aliquo nō catholicus pmūiaret anathematizāe ꝓpulsus ē: infantes etiā si nō baptizent habe vitā eternā. Hec ei negatur? qđ nisi mors etna remanebit? Ac p̄ hoc tra sanctam dei doctos. pres vii mānā mādauerūt in deserto: et mortui sūt. Hic ē panis q̄ de celo descendit: ut si qs ex ipo mā

ducauerit nō moriat̄. ¶Non ē de ipa mor
te loqbatur: quā nūc est panant eaā q̄
de ipo pane manducāt. Et paulop?. Amē
amē dico vobis: nisi mānducaūtis carnē
filij hoīs et biberitis eius sāguinē non
habebitis vitā in vobis. utiq; illā que p̄
hāc morte futura ē. Et ītra aplice sedis
auctoritatē ubi de hac ipa re ageret. hō
testimoniū adhibitū est euāgelicū. ne
pmuli nō baptizati vitā posse habē aedā
mur: et ītra ipsi? verba pelagij apud epos
a q̄bus audiebat̄ exp̄ssa ubi anathema
tizauit eos q̄ dicerēt infātes nō baptiza
tos habē vitā etnam. Qđ ꝑtra dnm̄ eō
rauim?: q̄nquidē apud vos vl̄ in vīa po
ne auctoritate si tū verū est qđ audiuim? tā
ta p̄ isto errore q̄dam obstinatione mutuit
ut dicāt fratres esse ut eaā pelagū dese
rāt atq; ītrepmant q̄ hec sentiētes anate
matizauit: q̄ ab hui? sententiae sicut eis vi
det̄ veritate discredāt. Si aūt ædūt sedis
aplice l̄ poa? ipsi mgīo et aplorū dño. q̄
diat nō habituros vitā in semetipīs nisi
mānducauerit carnē filij hoīs et biberint
sāguinē. qđ nisi baptizati nō utiq; possint:
nēpe aliq̄s fatebunt̄ pmulos nō baptiza
tos vitā habē nō posse. ac p hoc q̄libet tole
rabil? ōnibz qui eaā ꝑtra ꝑtā mittunt
tū etna morte multari. Que cū ita sint:
audeant disputare. et q̄bus possūt psuadē
ostendāt. deli mstū apud quē nō est uniq
tos pmulos a ꝑtis ꝑtās īnocentes. si nec
illo ex adā obligati et obstricti fūt morte
ꝑpetua dāpnationū. Qđ si absurdissimū
est et a iustitia dei penit? alienū. et tū nllus
q̄ se memūt catholice fidei xp̄ianū negat
aut dubitat pmulos nō accepta gīa regē
nationis in xp̄o sine abo exitus eor̄ et sā
guis potu nō habē in se vitā. ac p hoc pe
ne sempīne obnoxios: pfecto testat ut
q̄a non egerūt aliq̄d boni a malu idō mor
tis eoīū iusta sit pena. q̄a in illo moriūt
i quo oēs peccauerūt. Vñ in illo solo viui
ficant: a quo ꝑtīm nec originale trahi po
tuit nec ꝑpriū ꝑpetrari. Ipe voluit nos r
nō solū ex iudeis vocatā ex gentibz. q̄m r
illi? ihelim filios q̄ interfecit ꝑphas r lapi
dauit ad se missos ōnus ipa nolēte colle
gere ipse q̄s voluit. et añ incarnationē suā
sicut ipsos ꝑphas et postea q̄ verbū caro
factū est. sicut aplos et hoīm milia. et q̄ pe
na terū suarū añ pedes aplorū posuerūt.
Oēs quippe illi filij fūt ihelim nolētes ut
colligēt̄: qui tū in illo volēte collī fūt. ut ait
bi dnt. Si ego in beelzebub ejcio dēonia? fi
lij vri in quo ejciūt? Ideo ipi iudices vri e
rūt. De his predām erat si fuerit filij isrl̄ si
aut arena maris: reliq̄e salue fient. Nō po
test errē verbū dei: nec reppulit plebē suā
quā ꝑscivit. Que tū reliq̄e p electionem sal
ue fē fūt. Si aūt gīa qđ sepe dicendū est:
iā non ex opibz. Alioqn gīa iam nō est gīa.
Nō utiq; hec nīa ꝓ apli verba sūt. Qđ ergo
ad ihelim nolentē colligi filios suos ille fla
mabat. hec nos clamam? adūsus eos q̄ filios volētes ecclie colligi nolūt: nec salte posse
iudicīū qđ de ipso pelagio i palestina fin̄ē
contigit. de quo dāpnatus exisset nisi obiec
ta sibi gīam ītra dei dicta q̄ obscurāe non
potuit ipse dāpnasset. Ꝑ: et illa ei q̄ quoq;
nō potuit ausus ē qualibūq; defendē tēpe
obiecta q̄dam sūt. q̄ nisi remoti oī terrōi
sanoē anathematizasset. ipē anathematiza
tus exisset. Obiectū est enī ei dicē qđ adā sine
peccāto sine nō peccaret. moriturus esset: eo
q̄ ꝑtem eius ipm solū leserit et nō gen̄ hūa
nū. et q̄ infantes nup nati i illo statu sint
i quo adā fuit añ preuaricationē. et q̄ necq;
ꝑ mortē vel ꝓuaricationē ad oē gen̄ hūa
nū moriat̄? necq; ꝑ resurrectionem xp̄i oē ge
nus humanū resurgat. et infantes eaā si nō
baptizent̄ habē vitā etnam. et diuites bap
tizatos nisi ōnibz renūciaent si qđ bonū visi
fuerit fecē nō reputatu illis. nec eos habere
posse regnū dei. et gīam dei atq; adiutoriū
nō ad singulos actus dari ꝑ in libero arbitrio
cē vel in lege atq; doctrina. et dei gīam sce
mūtari nīa dari. et filios dei nō posse nasci
nisi oīmodo absq; ꝑcto fuerint effi. et nō es
se liberū arbitriū si dei indiget auxilio. q̄m
in ꝑpria voluntate habet vnusq;sq; fecē aliq̄
aut nō facē. et victoriā nīam nō ex dei adiu
torio cē ꝑ ex libero arbitrio: et q̄ penitentibz
nia nō dat̄ secm̄ gīam et miam dei ꝑ secm̄
dū meritū et laborē eoīū qui ꝑ pniam digni
ni fuerint mia. Hec oīa pelagius sic anathe
matizauit qđ satis gesta ipsa testant̄: ut r
nichil ad ea quoquo defendenda disputando
attuleīt. Vñ fit ꝛequens: ut q̄squis sequit
illius epālis auctoritatē iudicij et ipsi? pela
gij ꝛfessionē. hec tenē debeat q̄ semp tenuit
catholica ecclia: adā nisi peccasset nō fuisse
moriturū: qđ ꝑtīm eius nō ipm solū leserit
ꝑ et gen̄ humanū: et q̄ infantes nup nati
nō sint i illo statu i quo adā fuit añ pec
cationē. ut eaā ad ipos ꝑtineat qđ be

ut aplus ait. p vnū hoiem mors. et p vnū hoiem resurrcio mortuoꝝ. Sicut eī in adā oēs moriunt: ita et in xpo oēs viuificabū. Vñ fit ut ifantes nō baptizati nō solum regnū celoꝝ: vimeā vitā eternā habe nō possūt. Confitear eā diuites baptizatos e nā si diuicias suis nō mutent: et sint tales ḡles ad thymotheū describit aplus dicēs. pe ape diuitib⁹ huj mūdi non supbe sape. neq; sperare in incerto diuiciarū sed in deo viuo. q̄ pstat oīa habūdanter ad fruendū. diuites sit in operib⁹ bonis facile tribuāt cōicent the zaurizent sibi fūdamentū bonū in futūm ut apphendāt veram vitā: non eos regnor dei posse ꝓuare. fateat ḡtiam dei et adiuto riū eā. ad singulos actus dari: eāq; non dari sedm merita nra ut va sit ḡtia id e bon tua misertus fuero. et mīam pstabo mi i misericors fuero. fateat filios dei posse v tare illos q̄ cotidie dicūt dimitte nobis de bita nra: qđ utiq; nō verarent dicere. si ēent ḡmissa absq; pāo. fateat esse liberū arbitriū: etiā si dīno indiget auxilio. fateat q̄s ītra tēptaciones insidiantes q̄s illatas di mittam⁹ ḡtie dei illic habeam⁹ et. ꝓpriā vi lūtate: non tm ex illa q̄ ex adiutorio dei nīam puenire dubitanter. Non ei aliter verū erit qđ aplus ait; nō volentis neq; curretis q̄ miserentis ē dei. fateat sedm ḡtiam et mīam dei venā petentib⁹ dari nō sedm e merita eoꝝ: q̄mquidē ipsa eā ꝓpriam donū dei dixerit aplus ubi aut de q̄busdā ne forte det illis deus ꝓpriam. Hec oīa sum plicat sine ullis fateant ambabꝰ: si qs ī autoritate catholica et ipsi⁹ pelagy exp̄s sa eīa stus gestus verba ꝓsentis. Neq; enī illa q̄ hys sunt ītraria vāliter anatema ītraria esse credendū est: nisi hec quib⁹ sūt ne. ꝓmant. Hec ī istis libris recitatis q̄s de pelagius post illud iudiciū diat edidis se. q̄uis adiutorio dīne ḡtie ꝓsentire videa tur. quid de hac re sentiat satis euidēt ap paret. Aliqñ ei ita patrib⁹ monētib⁹ ꝓpriā voluntatis equa lance ꝑpendit: ut q̄ntū e ita ē nullius loc⁹ adiutorio ḡtie reseruat. si ne q̄ nos diam⁹ ad nō peccandū nichil v luntatis arbitriū vale. aliqñ aut cotidiano nos ḡtie dei munici ꝓfitetur auxilio: q̄us ad nō peccandū forte habeam⁹ ac fīmū li berū arbitriū. Qđ utiq; ūalidū et ifīmū debuit ꝓfiteri. donec sanent oēs langues aīe nre. Non ei p infirmitate corpis p̄cabatur q̄ dicebat miserē mei dne q̄m infirm⁹ sū: sa na me dne q̄m ītурbata sūt ossa mea. Nā ut oīderet p aīa se rogare scaut⁹ adiuuat: et aīa mea turbata ē valde. Videt q̄ aut liū grē tm ex habūdanti putare ꝓcedi: id ē ut etiā si nō ꝓcedatur habeam⁹ tm ad nō peccandū forte ac firmū liberū arbitriū. Qđ ne existimem de illo temē suspicari. fortasse q̄s dicat nō sic eū sentire forte ac firmū ad nō peccandū liberū arbitriū. q̄ uis sine dei ḡtia id efficē atq; iplere nō pos sit. sicut sanos oculos fīmos dicim⁹ ad vi dendū qđ tm fierē nullomodo possūt si defu erint auxiliū: alio loco qđ dicet vel putabit oīdit ubi aut id do dei ḡtiam hoīnib⁹ dari: ut qđ facē p liberū ubentē arbitriū facili⁹ possint iplere p ḡtiam. Utiq; tū dicat facili⁹ qđ vult intelligi nisi et ḡtia si defuit posse p liberū arbitriū. vel facile l etiā difficile q̄ diuinit⁹ iubenti iplere. Ubi ē ergo! qđ ē homo nisi q̄ memor es eius: Ubi postre mo illa testimonia q̄ iherosolimitane an tistes eccie sicut ī eisdē gestis legit ipsi⁹ pelagio se dixisse ꝓmēorat! tū ad eū p latū ēet q̄ sine ḡtia dei dicet absq; pāo ēe hoīem posse! Hec sūt ei ab illo dicta testimonia valde magna ita hmōi ipam ꝓsumptionem. Qđ aut apls plus ōnib⁹ illa borauit nō aūt ego s ḡtia dei mecū. et nō v lētis neq; curretis s miserētis ē dei: et nisi dns edificauit domū in vanū laborauerūt edificantes eā. Quo ḡ deus qđ iubet sine ad iutorio ipsi⁹ vel difficile iplet. cū si dns nō edificet in vanū edificātes laborasse dicat⁹: neq; scriptū sit. ē quidē volentis atq; curretis facili⁹ aūt miserentis est dei. s scriptū sit nō volentis neq; curretis s miserētis ē dei nō q̄a nulla est hois voluntas atq; cursus s q̄a nichil potest nisi ille misereat⁹: nec a postol⁹ dixerit et ego s dixerit nō aūt ego. s ḡtia dei mecū. nō q̄a ipse nichil boni agēret. s q̄a nichil ageret si illa nō adiuuaret. Q̄ q̄ illa possibilitas liberi arbitrij tā in bo nū q̄ in malū ex equa lāce ꝑpensione hu ic facultati totū relinq̄t. quā saltē videtur ēe ꝓfessus dicendo facili⁹ possūt umplē p ḡ tiā. facili⁹ iplet⁹ p ḡtiam bonū: facillime aūt sine ḡtia fit malū. Ꝓfecto ista possibi litas nō equa lāce ꝑpendit. Sed qđ pluta! Nō solū ad istos vitandos cauti ēe debem⁹: vimeā docendos vel monēdos si patiāt⁹

pgrestē nō debem⁹. Plus eis tū sine dubita
aōē prestam⁹ si ut corrigant⁹ orem⁹ ne tū
tāns ingenijs vel pereāt. vel alios perdāt
p̄sūptione dāpnabilu: q̄a zelū dei habent
sed nō sc̄dm sāam. id est iustiaā que a deo
ē ignorātes. et suā volētes ēstituere. iustia
e dei nō sūt subiecti. Quibꝫ utiq; qm̄ xp̄ia
nu appellanti magis obseruandū est q̄ u
ersis de quibꝫ hoc dicit aplūs ne offendant
in lapidē offensionis. velut argute defendē
do naturā et liberū arbitriū q̄admodū
philosophi huius mūdi q̄ vehemēter egerūt
ut putarent vel putarēt sibi beatā vitā
duce. p̄ue voluntatis effice. Caueant ḡ ſ
ti ne p̄ sapiam verbi euacuēt crucē xp̄i.
et hoc sit eis offendē in lapidē offensionis.
Natura ei humana cuā si in illa integrita
te in q̄ odita est p̄manēt: nullomodo se
ipsā creatore suo nō adiuuāte seruaret.
Cū ig̃ sine dei grā salutē nō posset iusto
dare quā accepit! quō sine dei grā potest
reparare quā p̄didit? Nō āt ideo p ipsis nō
debem⁹ orare. q̄a si nō corrigunt eorū im
putandū est voluntati: q̄ noluit credē cuā
ad hoīem sibi nāturam grām saluatoris.
q̄d putant ēsistē in solis viribꝫ voluntatis. Nā
et illi quibꝫ sūt ista in hac causa dīno similia
mi de quibꝫ hoc dicit aplūs q̄ ignorātes dei
iustiaā et suā volētes ēstituē. iustiae dei non
sūt subiecti: p̄certo sue voluntatis viribꝫ nō cre
debant. Non ei ut ēent infideles cogebant⁹ in
uitū: sed nolēdo credē infidelitatis crimiē nō
carebāt. Et tū q̄a voluntas ut ad vera credēda
moueat⁹ nō sibi sufficiat nisi p grām dei opitu
lēt dicēte ipso dīno ad de non credentibꝫ loq̄retur
nemo venit ad me nisi ei datū fuāt a patre.
Inter hoc et aplūs q̄mus eis istantē euāgeliū p̄
dicaret! patrū tū esse credebat: nisi p illos ea
ā oraret ut crederēt. Aut enī. Frēs bona volun
tas cordis mei et ad p̄cando in⁹ ad deū fit. p illꝫ
in salutē. Et tūc aduēnt illa q̄ dixim⁹: testiō
niū illius phibeo q̄a zelū dei habēt ſ nō sc̄dm
sāam et certā. Orem⁹ ḡ p illꝫ sic frater. Certe
nos q̄pe nobis cū: q̄ malo errore teneantur.
fraglant ei epl̄e tue odore sinceritissimo xp̄i.
ubi ḡmanissim⁹ grēe ipsi⁹ dilector et ēfessor
appares. Sz q̄ vis tecū ex hac re loquendi li
tauim⁹? primū q̄a iocūdissimū est fratrē:
q̄d ei debet ee iocūdius vel ifirmis grā qua
sanant⁹ vel pigris grā q̄ exeitant. vel volē
tibꝫ grā q̄ iuuātur? Deū ut si q̄d nā dispu
tatione de⁹ iuuāte possem⁹ tua nō fides ſ fidei
ōtra tales āminiculet assertio: sicut nos q̄ſ
in hac facultate tue ḡsuetudinis leīs adiua
mi. Quid ei uberius et vacatius ēfessione ple
ni? q̄ illud est in q̄dam epl̄a tua. ubi natura
nām nō mansisse ut odita ē. sed vitiata ee
p illū generis humani patrē humiliter exploras
te. Dicens pauper ego et dolēs qui adhuc trene
mo q̄ de sede adā carnis sensibꝫ et trenus ad
tibꝫ refero? Quō tibi audebo me pingē? nū te
stis ymaginis ifiniam pbet corruptione tre
na? Vtiq; me eludit pudor. Erubesco pingē
q̄d sū: nō audeo pingē q̄d non sū. Odi q̄d sū:
et non sū q̄d amo. Sz quid mi misero p̄terit
odisse iniquitatē meā et amare virtutē: nā id
pos⁹ amē q̄d odi. nec elaborē niger id pos⁹
agē q̄d amo? Ipse discors et intestino bello di
trahor: dū spūs aduersus carnē caro aduersus
spm̄ dimicat. et lex corporis legē p̄ie legē men
tis impugnat. Infelix ego: q̄ mi me venenatū
fumine acbous iustū nec ceruus ligno digesti.
Durat ei mihi illud p adā virus patrui
quo vnūsitatē genus sui pn̄ prevaluit? in
fecit. et cetā q̄ de hac miseria multa scripsis in
gemiscendo exp̄etus redēptionē corporis tui:
et nondū te ſ spe saluū te ee cognoscens.
Sz fortissis tu aliū in te trāsfiguraſti tū ſ
duces: nec aliq̄s de carne cupiscēte adiuſ
spm̄ q̄uis ei nō ōsentias molestias ipor
nas pateris et odiosas. Vinpti tū tu et q̄ſq̄
bet patiē et grām xp̄i p quā de corpe mor
tis huius liberari expectat: nondū q̄dem euā
ter ī semetipso ſ ī illo hoīe latentē ubi erat q̄n a
bus venit⁹ tūgebatur et sapiebat⁹ lōge late
q̄ p cūctos iturā p̄dicano. De oīōo aūt et ge
mitibꝫ flagitiōso. p̄fiendi et rē viuēdi ad
utorio q̄ tua nō ferueat epl̄a? Quid ē tu q̄
tuq; sermonis ubi nō sit sparsū gemebūda
pietate q̄d in oīone dicim⁹ ne nos īferas ī
tēptatione? Iuuāt magis nos et ēsolem in ho
ōnibꝫ. et exhortem. et q̄ntū dat dīns adiuue
m⁹? Que aūt et de quibꝫ audierim⁹ que mi
tū volem⁹ et finale credē nolum⁹ audiet a mi
amico sālus tua: quo in dei mia tū salute
remeāte speram⁹ nos de ōnibꝫ fieri posse ex
tissimos.

**Epla seueri ad beatū augus
tinū** q̄ notat se libēter legē augustinū
et totū tp̄s breue ad legendū.

Inabili ac desiderabili et toto ma
ritatis sinu āpletendo augusti
no epo: seuerus. Deo grās fr
augustine tuus⁹ mihi est quodq; in nobis bo
nor ē. gaudiorū. fateor bn̄ multi tecū. ē mi
hi te legere. agnitū duā sed verū plane q̄ in so

let absēs esse pūtā. tam pīs frā est absentia
tu. Nulle se nobis intponūt turbulēte actio
nes tpalīū terū. ago qītū possū et si non tm
possū qītū volo. Quid gr dubiam qītū volo?
Nosti optime dñe auar sū tu nec tū mmuto?
qa non tm ago qītū volo: qm non turpr mi
nus ago qītū possū. Deo aūt grās fr dulassi
me. bñ michi terū est grandeo terū actus nūt
tus et ut ita dīa vnussūne qītū potēs adhe
rēs redūdantā tibi uberū tuorū susapiēs. vi
res xpato si possū ydoneus effia ad ea mutē
da atq; exprimenda ut quidq; secretī et intīus
clausū nusq; dūt. remotis pellibus qs adhuc lac
tēa fugēdas ifecunt ipa michi viscera si pos
sibile ē dignent effundē. Viscera inq; michi ut
refūdant nupto. viscera tua viscera pinguia.
sagīna celestī et ydūa oī dulcedine spūali. vis
cera pura. viscera simplicia nusq; duplicia sūt
vinculo redimita germīe caritatis. viscera tua
viscera pfusa luce veritatis. et refulgēna mūta
te. Horū me manatōni vel resultatōni sbino
quo nor mea in luce tua dficiat. ut i die da
te. Hinc apes dstruēs fauos dūs nectaris plenos r
manātes mīam et veritatē. p quos dsauctēs
delectat aīa mea. et vitali pastu quidq; in se
min? iuenit aut ibenllū sentit refarture et suf
fulare nolit. Indicat dñs p preconiū os tu
ū. Od ita tīdere frās p arguias tuas et vi
gilantiā tuā. et pstringat oculas et ise ra
piat. nusq; tuidē innuas dūm. ut quidq; in te
delābile lucet refēntes nos ad illū ipsū ēe
agnoscam? de tuo bonitate tā bon es. de tuo
puritate et simplitate et pulchitudine pur?
simplex et pulcher es. et illu agentes grās de
bono tuo dono suo dignet nos tibi adiūgē. ut
plenū fubiciam illu. cui te ductu ac modera
one talē gaudem? ut et tibi stingat gau
de de nobis. Od nō diffido fore si tuis me oīo
bus adiunges. cui unitatōe nō nichil iā pfec
tus ēe desidēm. Vides od frās q sic bo
nes. quē nos rapias in amorē primi q no
bis pūm est ad dilatōnem dei. et ultim? gra
dū ē et ifi limes quo sibi utercq; anectit dei et
primi. In quo nos ut dixi q si limite stātes
amboz talore tangim. et amboz flagram?
amore. Si q sīto nos iste ignis exussent et pur
gauerit primi. tm nos in illū puriorē dei ire

tōpellit. in quo iā nullus nobis amādi mod?
ponit. qm ipse ibi modus ē sine modo amāre.
Non gr verendū est ne pl? amem? dūm ntm
q nec min? timendū. Her epla supior q tibi
me qsi abstersa tristitia fastidiose actionum
te liberali ono qd michi terū agē inuit i hoc
ture posito nā ita luce potuit lectorē offerri.
Nā anteq; sane venabilis epūs nos visitare
dignaret. qsi metha illoz grandiorū scripta
ē. et qd vere miter eodē die venit quo scripta
ē. Quid hoc est qso aīa mea? nisi forte q; nos
delectat? Tū si honestū est. non tū satis utile
qa in pte est. Interī luet vnusquisq; hāc ipsā p
tem id ē vosipos qītū prīs nīs nobis redi
mancia. id ē nosipsi credim? nobis climati
ores et opage abiliores si tū admittas hoc d
bū aptare moliam. Habes epla nō p tua
magnitudinē sed p mea puritate longiorē.
q et puocarerī ut iā non p mea puritate.
sed p tua magnitudīe michi epla mittatur.
Que tū qītāūq; erit michi longa nō erit:
tu totū tpus breue ē ad legendū. Rescribe in
qū aut ubi otiarē. debeā ppter illā causā
q me iussisti otiarē. Q si est integra et non
forte aliud melius planxit tuū otiarī. sin
min? rogo te nolo me a cursu meo revoces.
Illa ei sola visa est quā ponerem in. Frēs
oēs qui vobis in dño oseru sūt. et dsidero mi
tū et saluto. Epla augustī ad seuerū
et q qui eo sūt frēs. q notat se ab eo munis r
laudatū. et ad rescribendū longā epla mu

Domno blissi mus occupatū.
mo ac dulassio venabili nimi
ūq; dsiderabili frī et osacerdo
seuero et q terū sunt fribz: augq;
et q merū sūt frēs. in dño salutē. Epla
mea quā pueris carissim? filio et condiscipu
lo nr thymothe? iam pata erat pfecturo qm
filij nīi q? vult deus et gaudenti? ad nos rene
tūt tū lēs tuus. Vn frm est ut otinuo pfiscī
ēs non afferret rīsionem meā. qm post
illoz aduentū qītulūtūq; apud nos ūmora
tus ēet pfectur? p horas singulas vidēbat.
Sz et si p eū tīdissem: adhuc debitor forem.
Nā et nūc q? video tīdisse debitor sū. non
duo tantū tatis. quā tātomagis debem? qīto
āplius ipenderim? cui? nos ppetuos debito
res oīdit apls dicens. neīni quitq; debeatis
nisi ut iuicem diligatis. Sz ipse eple tue. Qm
ei sufficiā tue suauitati tāteq; auiditati aī
tui? quā michi lēa nūciauit? Nem q?dem
i te michi notissimā insinuauit. vimpti et
si non mi tei noue insinuatrix. noua tī re

ſpton cratur fiat. ¶Juratis fortasse aut me
hui debitu psolutore impate dua ci tu de
me ta multi sentias. q me tp aia mea no
ueris. Sz hoc pin est qd michi magna diffi
cultate fiat ostendi ire tuis. qa et qntus t
m videaris pro dce ppter verecundia tua. et
utiq; min? dicendo ci tu in me tanta laude
ostuleris. qd nisi debitor? manebo? Qd non
curate si ea q de me ad me locut? es no ex
tantate sinceriss'ma dta sate. sed adulatoe
fumi mira aiarie. ¶Hoc qpe mod nec debitor? si
cre. qa talia repende no debete. Sz qntoma
gis nou qd fideli aio loquer is. tanto magis vi
deo qnto debito grauer. Vide aut quid m?
tigit ut me qdam ipse laudaueri. q me a
te fidelit laudati dicer. Sed qd aliud dice
te. qp id qd de te amoni qd nost? Ecce no
ua mihi fera ostone qua tu no pposuisti.
et ea fortassis expectas ut soluā. ¶Si mihi
patui erat q debuor era. nisi ena me aplice
debito ipe simulate. qmq; hoc fraile sit on
de. et si no ondam fraile tibi vide. et vera
ifideliter dia posse. et no va fidelit. Qui enī
sic credit ut loquit. et si no vera loquit fi
deliter loqtur. Qui aut no credit q loquit. et
si vea loquit infidelit loquit. ¶Numquid qz
dubito q ea de me credas q scripsisti? Quae
ci in me no agnosco. potuisti de me no ve
ra dice. Sz nolo te vel benuolentia sic falli
tui benuolete debitor? su. qa et ta fideliter
et tam benuole ea q vera sut possem de te
dice. nisi ut sup dixi verecundie tue parcem.
Ego aut qn laudor a gnanissio et fami
liarissimo aie mee velut a meipo laudor
sic habeo. Qd aetnus q molestu sit ena si
va dicant. qnto potius qa ena ci sis alie
na aia mea. imo vna sit aia tua et mea.
sic i me falleris putando adesse m? que de
sut. quo et de se ipse vn? homo falli potest
qd non ti ideo nolo ne que diligo tu falla
tis. vmena ne min? ores ut sim qd iam
ce me credis. Nec i eo tibi su debitor ut ea
de ppfessu benuolentie credā et loquar de
te bona. q adhuc et tu tibi esse ignosas
sed ut aio ta quide benuolo ea ti dta bo
na tua dona dei. de qbus i te ctus su. Qd
no ideo no facio ne fallar in eis. sz ne tu a
me laudatus ipe te laudasse videaris. Et
ppter illa iustitie regula q michi fieri nolo
qd fieri debet. diligo ee debitor q du puto no
ee faciendu. Si aut fieri no debet. nec debi
tor su. Sz nouj qd michi tinde adhuc pos
sis. ¶Sta ita loquus qsi. placa epla mea de
laudibz meis desideraueri. Absit ut hoc de
te credā. Sed epla tua nolo dice q̄ vere
q̄ non veis plena ti laudibz meis hoc de me
ena te nolete. ut reprehendere flagitiu. Na si
qd aliud nolebas ut scribete. largitore me
desiderabas no redditore. Porro iustitie ordo
sic se habet ut debitu pius reddam? ci tu
tu reddim? si hoc placet aliqd et unem? De
q̄ tu lia qlia desideraste ut scribete si diligen
ius precepta dnoz cogitem? reddim? potius q̄
donem? si neiu quidq debendu est nisi ut
inuicem diligam? ¶Ipsa qpe dilco cogit debi
tu. ut fraine caritatis seruietes ei? q se adiu
uari tibi velut in quo possum? adiuuem? Sz
mu fi et tu credo q noueris q̄nta sint i manu
bz meis qbus adueris? curas qs nre seruitu
tis nrates habet. vix michi pauassie stille
tpis stillant. qs alys rebus si ipendero ora
mei officiu michi frate videor. Qd enī vis
ut ad plxam epla scriba. et hoc qrem de
beo fratoz. debeo. pes hoc ti dula ti sincere
ti mire volutati tue. Sz qa bon? es amato?
iustitie inde te amoneo ut te illa qua dili
gis hoc a me libentius audias. Certus pius
ce. qd et tibi et alys. q̄ qd tibi tinmod debe.
Et tpis ad oia m non suffiat. qn nec ad il
la q pora sut. Vti oes carissimi et familia
rissimi mei. quoz in noie xpi iter primos
m es. tem fraet officiu siu. si no solu multa
alia scribeda ipi non iponant. vincia ora
tos q̄nta possut autoritate et fra benigni
te phibeant. ne videar ego dns ci a singu
lis petita no dero. dii ea volo magis tibi
de que onibz debeo. Denq; tu sicut speram
et promisisti tenem? ad nos venit venerabili
tas tua. faes qbus opibz letatu et qntu oma
patus sim et istana? fraes qd tognu. ut
et alios quos potuis multi aliud aliq; scri
bendu volentes iungere a me armoliaris t.
Dns deus nre ipleat ta grande et ta sin su
nu. que ipse fecit dne blassime. Epla au
gustini ad seuerum — de quodu tymotheo

Omno blassimo (uenerabili
et venerabili et sincerissima mita
tate apletendo fri et ofacerdoti
seuero et q tecu sunt fribz. au
gs et frēs q mecu sut in dno salute. Si
dua que me ipa causa cogit dicere. ubi est
solliatudo caritatis? Si aut non dicā? ubi est
lubertas amice? Vinpin fluctuas interi cle
gi me purgne. poa q̄ te arguie. Sepissi te
murari ci uolore nro tolerare voluisse qd ve
retoe emendari potuisset? qsi no sint vle

da q̄ mala frā sūt. eaā si q̄nūꝰ possūt postea
corrigunt. aut nō id maxīe tolerandū sit q̄
ñ manifestū sit ꝑ eam frēm: fieri nō possit
infestū. Desine itaq; mutari fē sinceriſſime.
Hā ordinat⁹ est apud subsanā subdyacon⁹
timothe⁹ ꝑter meū ꝯsiliū et voluntatē: tum
q̄d de illo agendū ēent adhuc inf̄ nītas al
tnas sentēnas deliberatio mutaret. Ecce ad
huc doleo q̄nus iā ad te redierit ī quo nos
tue volūtati paruisse nō penitet. Audi eaā
q̄d obiurgando q̄d monendo q̄d orando coꝛre
erim⁹ et añq̄ hīc ēet ꝓfectus: ne adhuc ꝑte
a videat tibi nichil a nobis tūc fuisse correctū
ſa nondū ad vos ipe redierat. Obiurgando
correxim⁹ ꝓmo ipm q̄ tibi nō obtēperauit: ut
ſonsulto frē macedonio ad tuā sālutem añ
ꝓficisceret. vñ ongo nre tribulacois eroꝛa ē:
deinde ꝓbm et verūm ꝙ quos ut ordīaretur
frēm esse ꝯperim⁹? Cū enī ōes obiurgantibus
nobis hec oīa non tūc frā esse ꝯfessi sūt. et ut
sibi ignoscereť rogauerūt: nimis supbe si nō
crederem⁹ ēe correctos. Neq; ei agere poterāt
ut frā non ēent: sed nec nos aliud obiurgā
do agebam⁹ nisi ut se male egisse et ꝯgnosce
ēet et dolent. Monendo aūt correxim⁹ ꝓmo ō
nes ut deinceps talia nō audent ne irā dei ex
perentur. deinde ꝑ apue tymotheū qui sola
tiacione se cōfidebat ad tuā ꝓfecte cari
tatē. ut si sālus tua q̄d forte sperabam⁹ ꝯsi
derans q̄ sil lociti fuerim⁹ ꝓpter ī fermoꝛū
scandalū ꝙ quibꝫ xp̄s mortuꝰ est. et ꝓpter
esse disciplinā quā craulose neglexīt. q̄m
hic iā leꝛ esse ꝛeperat nolles eū esse tecū iā
liber a vinculo iuracois eq̄ssimo aio deo seru
ret: nū sum⁹ ꝯonem nīoꝛ actuū redditur⁹.
Ipm quoq; fratrē carissimū q̄nūꝰ potium⁹
monēdo ad hoc ꝓduxeram⁹: ut eaā ipse pa
tientissime accipet quidq; de illo fieri ꝯsenā
de ecclesie disciplīe ꝓfectio et nīmitas rogēt.
Orando aūt correxeram⁹ nosipos: ut et gu
bnationes et ceteꝰ ꝯsiliorū nostroꝝ mīe
dei emendarem⁹? et si q̄d indignacionis nos
momordēat. sub illi⁹ medium dē ceteꝝ ꝯ
fugiendo sanarem. Ecce q̄ multa ꝓtum ob
iurgādo. ꝓtī monendo. ꝓtī orando correxēa
m⁹. Et nūc ꝯsiderantes undiq; caritatis ut
nō possēcam⁹ a zathana non ei ignoram⁹
mētes eius! q̄d aliud facē debem⁹ nisi obtē
perare volūtati tue. q̄ nō putasti q̄d frēm ē
contigi potuisse. nisi ipe in quo tibi confidam
frātā esse ꝙquerens. cuꝛ tuo redderet? Hoc
ꝓbationē de qua peto ut oꝛes ꝓ illo: tū
xp̄m in te cognitūꝝ equanimiꝰ ferat. Et nī adhꝛ
ego vtrū apud nos remoꝛāte tymotheo ali
as ad tuā germanitatē līas mittere cogitā
dū putarē: verūꝰ est ipe patham ꝯmotionē
tuā et ꝑadu⁹ deliberationē meā non solū
sinēs sed eaā instās ut tibi tymotheꝰ redde
tur. Ego autē fē seuere: causā meā iudico
tuo dimitto. Certus sum ei xp̄m habitare in
corde tuo ꝙ quē te obsecro ut ipm ꝯsulas tue
mēte sibi subdite ꝓficiscentē. utrū homo q̄ in
eccia mee dispēsationi creditꝰ iā legē cepe
rat. et nō semel sed itūm et tuo apud subsa
nā et ꝓsbro subsanēsis eccie comitat⁹? et a
pud turres et apud azau et apud vbalis
legerat. nō fuisse lēoꝛ possit. cū debeat iudi
cari? Et sicut nos q̄d postea nobis ītus fac
tū est deo iubēte correxim⁹? sic et tu q̄d ꝓ
te nescīēte frēm est eodē iubēte sili corrige.
Neq; ei vereoꝛ ne tu parū intelligis q̄nt⁹
aditus aperit ad dissoluendū ordinē eccie
siastice disapline. si altius eccie derivatis radi
cē iurauīt q; ab ipso nō sit recessur⁹ eū se
nō esse ꝓmittat. ideo se facē affirmās ne
autoꝛ sit ei⁹ ꝓiurij. cū ꝓfecto q̄ hoc nō sinet
nec illū apud ipm remanē ꝓmittet. q̄a
de se nō de altero iurare potuit. ipe paulꝰ
cū regulā sine aliq; reprehensioe custodiat.

Epla aliꝰ samsun et augustini ad se
ipm. ꝓ tymotheo ꝑdicto.

Omnio bīssimo et venabiliter
carissio et sinceriſſimo frī et ꝯ
sacerdoti seuero. et q̄ tecū sunt
frībꝫ: alipi⁹ et aug⁹ et samsun⁹ et q̄ nobis
cū sūt frēs. in dño salutē. Cū subsanā
venissem⁹ et q̄ illuc nobis absentibꝫ ꝯtra
riam volūtatē gesta fuerāt ꝙcetem⁹? q̄da
sicut audieram⁹ q̄dam vō aliter frā. oīa tū
volenda et tolerāda. q̄nūꝰ dñs adiuuit ꝓtī
obiurgādo ꝓtī monendo ꝓtī orando correxi
m⁹? Illud sane q̄d post nue sālutis ꝓfectionē
nos plurimū ꝯtristauit. q; inde frēs sine ul
teriꝰ dure dimissi sūt petim⁹ ignoscas: et
timidi⁹ q; malignosius frēm spas. Cū enī pu
tarem⁹ eos a filio nro tymotheo ꝓpter nutri
ri in nos matrē caritatē tuā ad ꝛationē
ā puocarēt. vellent aūt ipsi nīoꝝ aduentu
que tecū futurū sperabāt oīa integra re
seruāe: putauerūt nō eos ꝓfectuꝝ si du
cē itineris nō arripereť. Sed tū prūm esse
q̄s dubiteť? Hinc eaā frēm est: ut et fossen
sis ecclesie iā tymotheū cū ipsis frībꝫ fuisse ꝓ
fectū. q̄d unq; falsū erat nō tū a ꝓsbro dīm.
Et hec oīa frēm macedoniū penit⁹ ignoꝛ

se nobis manifestassiē declaratū est: qūtū
ūsti manifestari solent. Sed qd pluribꝫ ūno
teñ? Negocians filius nr timotheus vehe
mētissime pturbatus q dubietatē tam ō
pinatū ūuulsum sensit: idcirco nobis
q dñi agentes cū illo ut apud subsanā deo ser
uiret erupit et iurauit a te oīno nō recess
urū. Cūq; eius volūtatē reqrerem: tūc
dixit se hac iuratiōe ipediri quo minꝰ ibi
ēet ubi eū esse eaā antea volebam? cū iā
pfertim de sue lubricis manifestatione se
curꝰ sit. Cūq; illu aperuissem? non eū futu
rū piurij reū. si nō p ipm sed p te fieret ut
ꝓpter vitandū scandalū tuū esse nō pos
set. q̄quidē non de tua volūtate ꝫ de sua
iurare potuit. nec te sibi viasse aliquid
iurare cōfessus sit: ad extremū dixit q̄ ser
uū dei cōe filiū dicē oportebat. quid qd
nobis cū tua sānitate de illo fieri placuisse
ꝫ se sine dubio sentiuerū. Pinde petim? et
p caritatē xpi obsecram? prudentiā tuā:
ut oīm q̄ locuti sum? memineris. et rescꝫ
tis tuis nos letifices. Debem? ei nos firmi
ores si tū inter tāta tēptatiōū pricula di
ce hoc audendū est sicut aīt apls' ifirmo
rū onera sustine. Fr timothe? ideo nō scꝫ
sit sānitatu tue: qā oīa q̄ gesta sūt scūs fr
tr? significauit. Memor nū in dño gleris:
dñe bēūssime et venerabiliter carissime et si
cerissime frat. Epla augustini ad aureli
ū episcopum de vitādis ruinis. et q̄ seue
ritas ē exercenda i pūa paucorū. ꝫ nō aspe
agendū cū multitudine.

Qua gra respondere tūs sānitatis
tue cū diu hesitēs nō reperue.
qā eni viat affatus cū mei: que
iā sponte surgentē lectio eple tue, mlto ar
dentiꝰ exaltauit! Imisi me tūi deo q̄ pro vir
tb meis optatur i me: ut ea rescriberem q̄
vtrūq; nostrū studio in dño et cura cōmasti
ca, p tua pstantia et mea obsequiositatem
foueret. Atq; illud primū qd oīonibꝰ meis
adiuuari te credis nō solū nō refugio: vīme
qā lubēter āplector. Ita ei et si nō meis te:
te tuis me dñs nr exaudiet. Ex fratre alpi
ū in nram ruinationem māsisse. ut exēplo
sit frībus nras mūdi huiꝰ vitie volentibꝰ
benolentissime accepisti: ago gras qs nullꝰ
vbis explicare possim. Deus hoc rependat
in aīam tuā. Vis itaq; frem tuū q̄ apud
eos tepuit coalescē tāta sibi progatiua ob
stringis ē: ut loas terrarū tūm longe disiū
tus ita nobis ifulciēs. tq; pūtes sim? spū.

Quapter precibꝰ qūtū valem? in tribum? ut gre
gē tibi cōmissū teū dñs sustinē dignetur: nec
te uspiā deserē sed adesse adiutor i opportunita
tibꝰ. francs tū cordia sua nūam p sacerdotū tu
ū: qlem spūalis vita ut sanat lacrimis cū ge
mitibꝰq; inpellant. Deus magꝰ dñe būssime
et plenissīa caritate venerabilis nō desperare
nos fmo sperare nos vehemēter q̄ dñs et dꝰ
nr p autoritatē psone quā geris: quā non
carni sed spū tuo ipositam ee fidim? mul
tas carnales fēditates et egritudines qs affirma
na cōa in mlis patit. in paucis gemit. si
luoꝝ grauē ee. et tua grauitate posse sanari
tū cū aplus tra breuit grā vitioꝝ tres
tanda et vitanda vno i loco posuerit. et qbꝰ
innūrabilū vitioꝝ exsurgit species! vnū ho
rū qd de sēdo loco posuit acrime in cōa vin
dicat: duo aūt telīq; id ē primū et ultimū ve
lerabilia videtur hoīnibꝰ. Atq; ita paulatī
fieri potest ut nec via a iā putent. Aut ei vas
elationis. Nō in cōessationibꝰ et ebrietatibꝰ
nō in cubilibꝰ et impudicitiis. nō in contentiōe
et zelo. sed īduite vos dñm ihm xpm: et car
nis cura nō feceritis in concupiscentiis. Horū q̄
trū cubilia et impudicie ita magnū ptēm
putat! ut nemo dign? nō modo cōmistero
nisterio ꝫ ipsa eaā sacramentoꝝ celebret
dcat: q̄ se isto pāno maculauit. Et tāc oīno.
Sed qre solū. Cōessationes et ebrietates ci
ta esse et luxte putant. ut in honore ea
ā būssimoꝝ martyrū non solū p dies solle
nes qd ipm quis nō lugendū vitet: q̄ hor
nō carneis oculis ꝫ eaā cotidie celebrēt.
Quā feditatē si tūm flagitiosa et nō etiam
sacrilega ēet: qbusq; tolerāae vinis fus
tēndā putarem? Quāq; ubi ē illud q̄ ali
quā vitia emūasset idem aplus inter q̄ po
suit ebriosos. ita eduxit ut diceret cū talibꝰ nec
panē cdere. Sed feram? hoc in luxu et labe vo
luptatū. et eoꝝ ruinaꝝ que putatis parce
tibꝰ cunctetur. Arripiam? q̄ cū eis corp̄ xpi:
cū quibꝰ panē cdere phibem. Saltē de sepul
cris sepulchrus. saltē de locis sanctis et sepul
tis de omnibꝰ oīonū tantū cedens arceat. Odit
enī audet vitie privati. qd cū frequētatur
i sāis locis honor mūm nominatur? Licet si pu
blica affrica tēptaret auferre: a cetus tris
mitiaōe digna ee debet. Cū vero et p totā
e marīam ptem et i alīs ōnibꝰ aut ppe oī
bꝰ trūsmarinis ecclīs. ptim q̄a nusq; fas fuit
ptim q̄a vel orta vel inueterata sordes et ve
tus futuca cogitatiōū eoꝝ diligēta et
cāadūersione extincta atq; deleta fuit. dubita

re quō possum⁹ tantū mozū labē vel ꝓposito
tū lato exēplo emendare? Et nos q̄dam illa
rū paretū hoiem habem⁹ epīm. vñ magnas
do agim⁹ grās: q̄nq̄ eius modestie atq; le
nitatis ē eiusdēq; prudētie et sollicitudīs in
dño. ut eā si affer ēet. ato illi de scriptīs per
suaderet. curandū: q̄d lucēnosa et male libi
dinosa uidet. Sed tāta pestilēcia ē
huj⁹ mali: ut sanari ꝑsus q̄ntū michi videt
nisi ꝑsily auctoritate nō possit. Aut si ab vna
ecīa īchoanda ē medicina. sunt videt au
dāne multe q̄ nō tenaci q̄d carthaginēsis ecīa
tenet: sic magne īpudicae ē velle seruare
q̄d carthaginēsis ecīa uoluerit. Ad hāc autē
rē. quis alius eps optando? nisi q̄ eā diabolo
eripere at? Sz q̄d erat tūc dicendū nūc ausē
dendū est nō aspere: sed sicut scriptū est īspū
lenitatis et māsuetudīs. Dant ei michi fidu
cīā lēe tue indices gēnuissime cōmutis: ut
ferū tēp⁹ meū audeā colloqui. Non q̄ aspere
q̄ntū ecclesiastico. nō duriter nō modo īperiose is
ta tollūtur: magis dicendo q̄ iubendo. magis
monendo q̄ minando. Sic ei agendū est cū mul
titudīe: seueritas aūt exercenda ē in pūcis pau
cis. Et si q̄d minarū cū dolore fiat de scīpu
lis minando uindictā futurā: ne nosipī in
ecīa pīcare. sed ds in nō seculo timeat. Ita
plus mouebūtur spūales vel spūalibus ꝓrum
q̄ozū auctoritate et lenissimus q̄dem sed in
stātissimus āmonitionibus recta multitudo frā
gat. Sed q̄m ista ī timoribus ebrietates et luc
tuosa nimia nō solū honores mīm a materna
li et īperita plebe credi solēt. sed eāq; solacia
mozuozū. michi videt. fraudi illius ꝑsuadēdi pos
se ista fēdissime vel turpitudīne si et de scīpu
lis phibeat. et oblationes ꝑ spūbus oīm ien
das. q̄s vere aliq̄d admittere credendū est. sup
plicas vt eozū esse mēoīas nō sint superbiose
atq; ōnibus petentibus sine typo et cū alacritate
te ꝓbeant. neq; vendant? Si q̄s ꝑ religiōe
aliq̄d petentē offerre voluit: in pūcis pauper
bus erogēt. Ita nec deserē videbit mēoīas
suozū. q̄d potest frigide non leuē cordis dolo
rē: et nō celebrabit in ecīa q̄d pie honestēq;
celebrat. Nec interēt de omessationibus et ebri
etatibus dicta sunt. De intentione aūt et dolo q̄d
me attinet dicē: q̄n ista vana nō in plebe sz
nīo nūo grauiora sūt? Horū aūt morboz
nīe superbia ē. et humane laudis auiditas: q̄ ea
ā typo arcessim frīat sepe. Huic nō resistit nisi
crebro diuinoz librozū testimonijs īcutiat. nō
et cruitas dei. si tū ille q̄ hoc agit sepīm ꝓbe
at pacē atq; humilitatis exemplū. mun⁹ sibi
assumendo q̄ offert. sed tū abeas q̄ se honorāt
nec totū nec nichil amplectendo. et id q̄d amplec
laudis aut honoris nō ꝓpter se q̄ totus mūdo
deo ēe debet et humana exempnē. sz ꝓpter illos
amplect quibus ꝑsulē nō potest. si numia dila
one vilescat. Ad hoc ei ptinet q̄d dīm est. ne
mo iuuentutē tuam ꝑtemnat. cū ille hoc dix
erit q̄ aliolocu aut. si hoīnibus placē vellē xp̄i
seruus non ēem. a magnū est de honozibus et
laudibus hoīm nō letari. sz et ōem minantē
pōpam pīadere. et si q̄d inde nūm retinet
id totū ad utilitatē honorandā salutēq; cō
ferre. Non ei frustra dīm est. Deus ꝑfringet
ossa hoīm placē volentiū. Quid ei lāgui
dius. q̄d tū sine stabilitate ac fortitudīe q̄d
ossa significant? q̄ homo que male loquē
tū lingua debilitat. cū sanat falsa esse q̄ dīm
tur? Cui rei dolor nullo modo aīe viscera di
lanianet: si nō amor laudis ei⁹ ossa ꝑfrin
gēt. Presumo de robore aī tui. Itaq; ista q̄
tecū ꝑfero michi dico: dignaris tū credo me
cū ꝑsiderare q̄ sint grauia q̄ difficilia. Nō
ei hui⁹ hostis vires sentis. nisi q̄ ei bellū in
duxerit: q̄a et si aug⁹ finale ē laude carere
dīo denegāti: difficile ē ea non delectari cū of
ferē. Et tū tanta mētis in deū debet ēe sus
pensio. ut si nō multo laudem. corrigam⁹ eos
quos possum⁹? ne arbitrent aut ī nobis ēe
q̄d non ē. aut nīm esse q̄d dei ē. aut ea lau
dēt q̄ q̄uis nō desint nobis a ecīa supsint
nequāq; tū sint laudabilia. velut sūt ōnia
bona q̄ vel cū peccatoribus habem⁹ cōia vel cū
ipsis hoīnibus. Si aūt merito laudam⁹ ꝓpter
deū gratulem⁹ eis quibus placet verbū bonū
non tū nobis q̄a placem⁹ hoīnibus. sz si ea
deo tales sum⁹ q̄les esse nos credīt. et nō tri
buī nobis sed deo cui dona sūt oīa: que te
mūdog; laudātur. Hec michiipi tūi cotidie
vel pocius illi cui salutaria ꝓcepta sūt. que
nūq; sine in diuinis lectionibus inueniūtur. sine
q̄ intrisecus aīo suggerūtur. et tū cū adui
sario vehemēter dimicās sepe ab eo vulne
ra accipio. cū delationē oblate laudis nō
auferre nō possū. Hec ꝓtera scripsi. ut si
tue sānati nā non sūt nīma. sine q̄ pluta
hoīnū cogites atq; utiliora. sine q̄ tue sānati
medicīa ista opus nō sit. mala tū mea no
ta sint tibi: saltē q̄ vñ ꝑ mea īfirmitate
deū rogare digneris. Ēd ut ꝓpensissime
famulas. obsecro ꝑ humanitatē illi⁹ qui ꝓcep
tū dedit: ut uicem oneris nr̄i portemus.
a multa sunt q̄ de vita mea et cōuersatiōe de
flere q̄ nollem ꝑ literas ad te venire si inter

or meū et or tuū nulla ēent mīsteria p
ter os meū et aurē tuā. Si aūt venabil
nobis oīmq; nīm tota sinceritate carissim
aui in te vē fratrnam cū pīs ēem
benignitatē studiūq; pspexi senex saturn
nus dignatus fuit qñ opportunū fuerit
ad nos venīe. quodq; cū eius sānitate et spi
tuali affatū colloq; poterim⁹. aut nichil a
nō multū distabit. ac si nū tua dignatōe
id agerem⁹. Qđ nobisāū ab eo petē vel ī
petrāte digneris tāus precib⁹ posco. qñtus
verba nlla sufficiūt. Absenaā enī meā tā
tā longe ꝓponēs es vehemēter nimis q
formidant. neq; vllo mō michi sic volūt
credē. ut ego vobis agrū quē fratrib⁹ datū
pfusione et libalitate tuā ndiam⁹. añ epis
tolā tuā p sīm fratrē et ꝛseruū nīm pthe
niū. a quo mlta alia q audire desiderabā
m⁹ audiuim⁹. Prestabit dñs ut eāā etā
q adhuc desideram⁹ ipleanī. Epla augi⁹
eñ ad aurelīū epiſcopū: septē regulas
tyronij petentis. et hoc vbū deo grās ertol

Omno bīssimo et lentus.
venabiliter susapiēdo sincerissimeq; carissimo frī et ꝛsacerdti
papē aurelio: alipi⁹ et augi⁹
i dño salutē. Impletū est gaudio os nīm
et lingua nīa exultatōe. nūnantib⁹ līs
tuis sām cogitatōnē tuā adiuuāte dño
q eam ispirauit ad effm esse ꝓducta & or
dinatus fr̄ib⁹ nīs. et papue & sermone
pfrōnū. qui te pīte plo infundit. p ligua
damat cāitas tua maiori voce ī cordibus
hoīm. q illi ī aurib⁹. Deo grās. Hā quid
meli⁹ aliud et aīo geram⁹ et ore ꝓmam⁹
et calamo et ꝓmam⁹?: q deo grās. Hoc
nec dia breui? nec audiri leti? nec itelligi
gram⁹: nec agi fructuosi⁹ potest. Deo grās
q te et tā fidēi pcore ducauit erga filios
tuos!: et id qđ in ītimo aīē habebas quo
hūan⁹ oculus nō penetrat eduxit in lucē
donādo ubi nō solū ut bñ velles: vīmeā
in q̄bus posset apparē qđ velles. Ita pla
ne: fiat fiat. lucēat hec opa cor̄a hoīb⁹
ut videāt gaudeāt: glorificēt pātem q̄ in
celis ē. Talib⁹ delectus in dño. Ipse te p eos
orantē dignet exaudire: quē tu p eos lo
quētem nō dedignans audire. Gaudet ābu
letē. aurrat in via dñi. bñdicant⁹ pusilla
nī magnis!: nonūdatu ī his q̄ dicūtur eis:
ī domū dñi ibim⁹? Precedāt illi et sequ
tur isti: imitatores frī illorū. fiat et illi
xpi. Fetueat ater scārū formicarū! Fla
grent opa apū: ferat⁹ frēnus in tollerāna ad
salute pseuerādi usq; in finē. Nec sinat do
min⁹ tēptari sup q̄ possum⁹ ferre: sed fruat
nī tēptatōne eāā ertī. ut possim⁹ sustinē.
Orate p nobis digni exaudiri. Cū tanto q̄p
re sacrificio accedim⁹ ad eū sinceriss̄ime de
lāonis et laudis eius in opib⁹ nīs. Orate
ut eāā nobis hec lucēat: qñ nouit ille quē
oratus nī q̄nto nō gaudio vobis lucēat. Hec
fuit vota nīa. ac mltitudine solatorū scōm
mltitudinē dolor nōr in orde nō: ioan
dāt aīam nr̄am. Ita est qā ut ꝓmissū est:
ita erit qđ restat sinut ꝓmissū est. Obsecra
mō te p eū qui tibi ista donauit. et ꝓlim au
seruis hac p te bñdictōne ꝓficiat ut tube
as singulos q̄s voluens sermōes eorū se
orsū ꝛsarptos et emendatos mitti nobis.
Nā et ego qđ ussisti nō negligo?: et & ꝓ
nouj septē regulis et dnūb⁹ sicut sepe tū
scripsi: ignoscere qđ tibi videat⁹ expetto t.
Fratrē hylarū ꝓponēs em archiatrū et
ꝓnapalē multū emendam⁹. Nā & frē co
mano qđ satagas nouum⁹: nichilq; pter
dū est. nisi ut te p illo adiuuet dñs. Epla
augustini ad aurelīū e'p' & mōchus fu

Omno gnīs non ordinādis
bīssimo et & vite observāndis
a venābili sinceritq; karissimo
frī et ꝛsacerdti pape aurelio:
augi⁹ in dño salutē. Letās nullas tue
venābilitatis et quo ab iuuem tempalē
digressi sum⁹ accepi. Hūc vō legi epla
benignitatis tue & donato et frē eius: et
qđ vīderē diu fluctuaui. Sed tū eāā atq
eāā cogitāu qđ sit utile salutī eorū qbus
nutriēdis in xpō seruim⁹ nichil m aliud
occurrē potuit nisi nō esse istā vīa dangi
seruus dei. ut se faciliꝰ putēt eligi ad aliq
melio: si frī fuerint actiones. Et ipsio ei fa
cilꝰ lapsus et ordini deteriorū fit ingrussi
ma iuuna. si desertores mōsteriorū ad mi
liā deteriatus eligūtur. nī ex his qui in
mōsterio ꝓmanēt non tū nisi ꝓbatiores
atq; meliores ī deteriū assumē soleam⁹: ni
si forte sicut vulgatus dicūt male corcula
bon⁹ symphoniatus ē. ita ide ipsi vulgi
res & nobis rombūtur ducētes: malus mō
chus bon⁹ deteriꝰ ē. Numis volendū si ad
tā ruinosā superbiam mōchos subrigim⁹? q
tū graui stumelia deteriores dignos putam⁹
in quorū numō sum⁹ cū aliq̄n eāā bon⁹ mō
chus vite bonū deteriū fecerit si asset ei suffi
cens ingenium. et tū desit instructio nutrīa. a

pſone regulares ⁊ regulas. Sed de iſtis a me uel ab
bitem ſue bñtudo tua: q ñra uolūtate ut ſu
os ponus ꝓuincialibꝫ uiris ecclie de mōſteri
o recteſſe. Sed falſū eſt. Spōte abierūt ſpō
te deſeruerūt: nobis q̄ntū potuim⁹ ꝑ ſalute
eoꝝ renitentibꝫ. Et de donato q̄dem q̄ nam
ſm̄ eſt ut aīq̄ de hac re aliq̄d in ꝓſilio ſtatu
erem⁹ ordinare. ſi forte a ſuperbie p̄ſumptione
uocetus ē. q̄d uult faciat p̄udētia tua. De
ſē uō eius ī au⁹ uel magīe cauſa de mōſte
rio eā ipſe donatꝰ abeſſe ñ intelligas q̄d
ſentā neſcio quid tñ dicam. Tradite tñ pudē
ſue tue honoꝝ turbatiq̄ nō audeo. Et ſane ſpe
ro id te facturū q̄d membris eccie ſalubre ꝑ
ſpexeris.

Epiſtola bñ augſtini epi ad e ſichiū epm de fine ſeculi.

Dſātitatem tuā filio tuo ꝓſbro nō
remeāte cognito ꝑ quē leās tue
uenerationis acceꝑ: quibꝫ erigu
tate mea viſitare dignatus es tandē reſcrip
ta ꝓſoluo: et debitū reſalutationis obſequium
multū me ꝛmendās acceptiſſimus dño ꝓcā
bꝫ tuis dñe ſē. De ꝓphetis q̄ūt dubis ſepe ꝓpo
nis de q̄bus voluiſti ut aliq̄d ſcriberē. melius in
uiſū eſt ſā tuā honestā hoīs doctiſſimi expoſitio
nes eccliē verboꝝ tue illas forte nō habeas
de opuſculis eius exceptas diuge bñtudini tue.
Si aūt iam eas habebas nec inq̄ſitionē tue ſa
tiſfaciebāt: q̄d de his ſentias peto multū reſcri
bē nō grauetis: et q̄admodū ipſe eadē ꝓphe
tica oracula ītelligas. Ego enī mathēe illud de
ebdomadibꝫ danielis ſedm tuus q̄d iam tuiſti
ni eſt ītelligendū puto. Nā de ſalvatoris aduē
tu q̄ expectat in fine tpa dinumeare nō au
deo: nec aliquē ꝓphetā de hac re nūm ānos
ꝛriſtiano ꝑfiniſſe: ſi illud poſſim⁹ ꝓualere q̄d ipſe
dñs ait. Nemo poteſt ꝛgnoſcē tpa. que pr̄ po
ſuit in ſua ꝑtate. Q̄d enī alio loco aut de die
aūt et hora nemo ſait: ſunt q̄ ſic ampliāt ut
putēt ſe poſſe ꝛputare tpa. die vō ipm et ho
ram nēinem ſare. Ubi omitto die q̄dmodum
ſoleant ſ̄pture die vel horā eā ꝓ tpe ponē.
Sed ꝛte illud de ignorātia tpm aptiſſime dām
ē. Nam ñ dns hinc ītergatus a diſcipulis
ſuis: nemo inq̄t poteſt ꝛgnoſcē tpa q̄ pr̄ po
ſuit in ſua ꝑtate. Non ei dixit die vel horā
ſed tpa q̄ in breui ſpatio nō ſolent diaſtare
dies vel hora. maxīe ſi greca intueamur eloq
tia. ex qua lingua in nām eunte libēs ubi hoc
ſcriptū eſt ſam⁹ eſſe tranſlatū. q̄nus latine ſans
ctpm nō potuerit. Ubi ei grece dicit exponere
ekkaypoyc. Hī aūt utriq̄ hoc verbū tpa
appellant. Siue exponere ſiue ekkaypoyc hī
habeāt hec duo ītercſe nō negligenda differē
tia kaypoyc q̄pe appellāt greca tpa q̄dem
non tm q̄ in voluminibꝫ ſpatioꝝ tranſeunt. ſ
q̄ in rebꝫ ad aliq̄d opportunis vl̄ importunis ſe
tuitue ſicut meſſis vindemia. malor frugū pric
bellū. et ſi q̄ filia ꝓponoyc aūt ipſa ſpaa
a tpm vocant. Et certo hoc apm apli nō ita
q̄ſuerūt q̄ſi vnū nouiſſimū die vl̄ horā
id ē exiguā diei ptem ſare voluiſſēt. ſ̄ v
trū iam eēt opportunū ips quo regnū repu
tarent iſrl. Tūc audierūt. Nemo poteſt
ꝛgnoſcē tpa que pr̄ poſuit in ſua ꝑtate id
ē. exponoyc ekkaypoyc. Q̄d ſi latine diceret
tpa vel opportunitates. nec ſic q̄d dām eſt eēt
expreſſū. q̄a ſiue opportuna ſiue inopportuna ſint
tpa kaypoyc dicunt. Tpa vō ꝛputare hoc ē
exponoyc ut ſcam⁹ q̄n ſit finis hui⁹ ſdi vel
aduentus dñi. nichil in uidet aliud q̄ ſare
velle q̄d ipſe aut ſare nēinem poſſe. Opor
tunitas vō illius tpis ꝓfecto nō erit antequ
ꝓdicet euangeliū vniuſo orbi: ī teſtimoni
um ōnibꝫ gentibꝫ. Aptiſſima ei de hac re legi
t̄ finis ſaluatoris dicēs. Et ꝓdicabit hoc e
uangeliū regni ī vniuſo orbe in teſtimoni
um ōnibꝫ gentibꝫ: et tūc veniet finis. Tūc ve
niet q̄d eſt. niſi aīa non vetet. Oīa q̄ poſt ve
niat ītertū nobis ē. Ante tñ non ēe ventuꝝ:
dubitare utiq̄ nō debem⁹. Si q̄ ſuſaperent
hūc laborē ſerui dei. ut p̄dicato orbe terrā
rum q̄ntū poſſent collegent q̄d remanſit gentiū
ubi nondū eſt ꝓdicatū euangeliū hinc
adūtere utiq̄ poſſem⁹. q̄ntū hoc tpis longe
ſit a fine ſdi. Ex ſi ꝑter q̄dam loca ſcripturarum
bilia et ihoſpita fieri poſſe nō credit ut a
ſerius dei p̄dicet orbis. et q̄ ſ̄pte ſint ad
huc gētes ſine xp̄i euāgelio fidelis reperiri
ri. multū mun⁹ creſtimo in ſcripturis poſſe o
phendi. q̄ntū uſq̄ ad finē futura ſint tpa.
q̄nquidē in eis legim⁹. Nemo poteſt ꝛgnoſcē
tpa que pr̄ poſuit in ſua ꝑtate. Vñ ſi iā nob
certiſſime renūciatū fuiſſet in ōnibꝫ gentibꝫ
euāgeliū predicari. nec poſſem⁹ dicē q̄ntum
remanet ips in fine. ſed magis magiſq̄ iā
appropinq̄re mūdo dicerem⁹. niſi forte q̄s
rñdeat tāta celeritate ꝓdicato euāgelio ro
manas gētes et plerāſq̄ barbaras occupa
tas. atq̄ nō nullas nō paulatī ſ̄ ſubito ad
fidē xp̄i fuiſſe uerſas ut nō ſit mediabile
annus ānus et ſi nō vite nēe qui iā ſenium
certe iuuenū q̄ venturi ſūt ad senectā. omnī
as oīno gentes teſtiuas euāgelio poſſe ꝛ
pleri. Sed ſi ita erit. facilius cū ſrm fuerit ꝑ
bari experiendo q̄ legendo aūq̄ fiat iuenīr

potest. Hoc me ꝑpulit dicē. auulsōā opinio
quē ꝓbz quoq; ihonim⁹ temeritatis notat
q; ausus fuit daniel ebdomodas de aduētu
xp̄i futuro nō de ꝑterito exponē. Di qđ ait
p metus potionibꝫ scē hūilitatē cordis tui
dns mel⁹ revelauit siue revelauit. peto
nobis tā citate dignetis. et hec vesēpta sic
ampe tēp hoīs. q; malle qdem eoꝝ que a n
me inqsisti habē scām q̄ ignorantiā. Si
qđ id nondū potui! magis elugo cautā ig
norātiam fiteri: q̄ falsā suspicā. pfiteri.

Rescptū esychij epi ad bām augustinū

De fine scli et ꝓphetā danielis

Cōsideratā et expectatā in scās
pbz nr̄ comunis lras ꝓtulit
qs misisti: q; me letificauerit
qđ meorum nūi bonā habē dignatus es
qui et in paruis sermone. ꝓpo sīc mentis
tue de his q; peracta in tēpis figuris fuerāt.
Aliquanta aūt de opusculis sā compbz ihonu
mi adiūcisti. ut mea questione lāone ex
opis de sās scripturis explē posse. Et qđ id
dignatus es a nobis petē. ut qđ senserim⁹
de ipsis ēsthonibꝫ p lras tue sinceritatis ca
ritatis inuitarem. ad ea q̄bus scripta legi ꝑ
ut intellās exiguū mee mediocritatis sen
sus potuit aut itelligē infra scripsi. Cū dī
potentis ꝺnatoris tot⁹ creature arbitrio
et pīate nūta geriūtur. vel ea q̄ fiā sunt. vel
ea q̄ eā futura sūt. sanctoꝝ ꝓphetarū v
ris ignotū fuit. Quū ꝑ quos fierent ea q̄ fu
tura erāt voluntate dīna hoīb⁹ sūt locu
ti. Vñ satis āmiranđ plenū est. si ea deus
q̄ predia voluit ad hoīm sensū pcīus non
posse puenire ꝺstituit. Secm hoc aplm qđ
dns bās aplis loqut⁹ est dicēs. nemo potest
nosse tpa que pr̄ posuit in sua pīate. ꝑmū
qđ et in antiqs libris ecclīarū nō ita scptū
ē. nemo potest. si scriptū est. nō est vām nos
se tpa vel momēta que pr̄ posuit i sua pīa
te. Que tō sermonis sequēs vbo rē com
plet. ait. Sed eunt in testes in ihrlm
et in oī iudea et samaria. et usq; ad ultimū
tre. Non q̄ aplos testes ꝺsummationis mū
di. sed nōis et resurrōnis sue voluit itelli
gi. Hā de tpibꝫ ignorendis ipse dns mo
net. Quis putas ē fidelis seruus et prudēs. quē
ꝺstituit dns sup familiā suā. ut det illis ca
bū in tpe. Beus ille seruus quē veniens dns
eius inuenit sic facientē. familia xp̄i vbo p
dicatōis pasā. et fidelis famul⁹ inuenit. q̄
in tpe exptantibꝫ dnm suū nouam esse
creaturā ꝓstant. Malus aūt ei seruus sic tēpta
dixit. Et si dixit malus seruus mora fit dns
meus venīe: veniet dns eius i die q̄ nesciet
et hora q̄ ignorat et relīq. Item arguit eos
tpa non agnoscūt dicendo. ꝓpter quid nos
tra ꝓbare? tpa hoc eos non ignorare. Et
item aplus. In nouissimis tpibꝫ instabūt tpa pe
nalosa et relīq. Item apls. De tpibꝫ aūt et mo
mētis: nō habem⁹ nūtē vobis scribē. Vos enī
ipsi diligenter scitis: qđ dies dñi sicut fur in
nocte veniet. Cū dixerīt pax et securitas: tūc
subitane⁹ illis apparebit interit⁹ quo volōes
ꝓuitētis et nō effugient. Item apls. Qđ vetus
tas mēoria! qđ ā essem apud vos hec dice
bā vobis! Et nūc qđ detineat scitis: ut reue
lent in suo tpe. Jam misteriū iam operatur ini
quitatis: tm qui tenet nouo teneat donec de
medio fiat. Et tūc revelabit⁹ ille iniquus:
quē dns ihs interficiet spū oris sui. Item dns
in euangelio increpat iudeos. Et tu si cognouis
ses tpus visitationis tue. sed ista ꝓmansisses
Nūc aūt abscondita sūt ab oculis tuis. Et
dns sic ꝓmittit ad iudeos. Prīam agite. Cō
pleta sūt tpa: credite in euāgelio. Et ad nūc
os qdem rē ꝓpleta durabat. qđ eoꝝ tpa post
eius ꝓdicationē. et trgīta et qnq; vel qđra
gīta āños finita sūt. Et in daniele. Quo
adusq; interfecta ē bestia et perijt. et corp⁹
eius datū est ut ꝺburet. et reliquatū bestie
tū regnū trāslatū est. et magnitudo vite da
ta ē eis usq; ad tpus qō grece dicat χρονον
et καιρους. Et insequit. Ecce cū nubibꝫ ce
li ut filius hoīs veniens usq; ad vetustū bestie et
reliquarū bestiarū trāslationē intelligen
dis scripturarū manifestū est q; aduentus dñi
diligendo est et expectandus. Est ei magna be
atitudo diligentibꝫ eius aduentū: sicut testō
nium phibet bās paulus apls. De cetō iusti
tia reposita est m corona iustitie: quā reddet mi
hi dns iustus iudex i die illa. Non solū aūt mi
hi sed et his q; diligūt aduentū dñi. Et dns in
euāgelio. Tūc iusti fulgebūt sicut sol i regno
patris sui. Item apls. Ecce ei tenebre et ca
go operient terram sup gentes. in te vo apparē
bit dns: et maiestas ei in te videbit. Item apls.
Quū vo expectat dnm. exultabūt in virtute.
Venient pēnas sicut aquile: current et non
laborabūt. ābulabunt et nō esurient: et pli
ma talia. q; ad bitudinē eoꝝ ptinere q; di
gnū aduentū dñi iuenīrī. Et aūt nemo
possit mīsteras tpm colligē manifestū est. Et
euāgelium quidē dicat. De die et hora nemo sci
ens. ꝓ impossibilitate intellās mei dicā. neq; i
die neq; mense. annū aduentus ipsi⁹ scīa pos

se. sed signa q̄ sunt aduētus videndo et ac
cendo. et expectare me iuenit. et credentibꝫ
esā hanc tribuē. ut expectantes diligāt ad
uentū eius q̄ dicit. Hec oīa cū videritis: scio
te qa ppe est i ianuis. Signa vo euāgelia
et pheticā q̄ in nobis pleta sūt aduentū
dñi manifestāt. Nā frustra q̄ quesīt aut
q̄ calūpnianē. dies et ānos in ppoto cōpre
hendē quesīt cū scriptū sit. Qa nisi abbre
uiati fuissēt dies illi nō fieret salua oīs caro:
sed pter electos breuiabūtur dies illi. Certū
ē autem ipm ppoto qđ breuiandū est a dño
q̄ ipa instituit: appropinq̄sse aūt aduentū
aus signa aliq̄ aduentꝰ videm̄ ex his q̄ fiā
sūt esse pleta. Et cū dicit. His aūt fieri ma
pietibꝫ respicabitis et leuabitis capita vra:
qm̄ appropinq̄at redēptio vra. Que āt sig
na dicit ee videnda: i euangelio sā luce
manifestū est. Et ihelim calcabit a gentib:
donec ipleant tpa gentiū. Hoc fm̄ est: i si
ca nulli dubiū est. Et isequit. Et erunt sig
na i sole et luna et i stellis: et i terris pres
sura gentiū. Qa q̄ patim̄ afflictā et pena
pellit: si forte nō curet voluntas. Nā in vno
ipe et signa in celo. et pssura gentiū in t
ris: ab hoīnibꝫ videri et sustineri manifestū
e. Et isequit. Arescentibꝫ hoīnibꝫ p timore
et expectatione: q̄ supuenient vniuso orbi.
Nullā patriā. nullm locū nūs ipsis nō af
fligi aut humiliari certū est. sicut dm̄ est p
timore et expectatione q̄ supuenīet vniuso
orbi. Et oīa signa q̄ supius euāgeliū lege
ndo manifestat: ex maxima pte pleta sūt.
Qđ aūt dm̄ est et p̄dicabitur hoc euāge
liū in vniuso mundo et tūc veniet finis. p
us q̄ ipse dñs repromissio talis fuit. ut ip̄i
apli eius noīa et resurrēonis eius testes
fierent in ihelim et i iudea et i samaria. et usq̄
q̄ ad ultimū terre. et aplis hac auctoritate
docet. Sz dico. Nūquid nō audierūt? In oēm
terram exiuit sonꝰ eorū: et i fines orbis ter
re verba eorū. Ite. Vter spem q̄ reposita ē vob.
qm̄ aīa audistis i verbo veritatis euāgelii q̄
aduenit in vos: sicut et in oī mundo est fruc
tificās et crescēs. Sz et aplis iuuata fides
i gentibꝫ habuit multos pseudores. ut rete
ta tardius inualescēt. ut illud ipleret. Ante
hec oīa premūt in vos manꝰ imittent suas
et psequent. et tradēt vos i synagogis et
i custodias. ducētes ad reges et ad psides pp
terr nomē meū. ut illud ipleret qđ scriptū
erat. et velociꝰ recedificabeis a quibꝫ destruc
ti es. Nā et quo clemētissimi impatores
xpiani dei voluntate ee reperūt. q̄nq̄ paula
tī fides causa pseutionis crescebat in scli
sūs regibꝫ xpianis ubiq̄ in quo tpe euan
geliū xpi penetrauit. Exposito sane bū danie
lis de ebdomadibꝫ quā sūs vir ipbr nr
ilonim̄ exposuit q̄liter doctores ecclīarū i
diuisent lōrem attentū querit. Nā si ipe
doctissimꝰ vir ipbr nr aut periculosū esse de
mgrōr ecclīarū iudicē sentētys et altim
pferre alterc. q̄nto magis hoc lōr facē nō
potest qđ mgr facē dubitauit? Nos autē
credim̄ qđ dñs aut. qa celū et terra trāsi
et: iota aūt vnū vel vn̄ apex nō trāsiet
a lege donec oīa fiant. Quo gr misterium
ebdomadarū sit ipletū usq̄ ad nativitatē
et passionē xpi admurorꝰ cū illud i danielo
o ebdomade pphā locutus ē dicendo. i dimi
dia ebdomade tollet sacrificiū meū. et sup
plicatio desolationis intus et sacrificiū. Q̄
gr abhoīatio sua cā pleta fuat. quo dñs mo
net et dicit. cū videritis abhoīationē de
solationis qđ dm̄ est p danielē pphetam
stantē in loco scō. q̄ legit itelligat. Ego aūt
ne penalis dīuturnitas tue contēptor esse:
hec q̄admodū sensi scripsi ad tuā caritatē.
plenꝰ aūt dignare nos vbo gre tue resa
bendo istruē et letificare.

Epla augustī
ad esichiū ✠ de fine seculi.

Omnio bīssimo et venabiliter
susapiendo frī et cōepo esichio:
augꝰ in dño salutē. Accepi li
teras venationis tue q̄bus valde salubriꝰ ex
hortās ut saluatorē nr̄ diligat et desideret
aduētus. Sanus hoc ut serui bonꝰ eiusdē pis
familias. auidus lucroꝝ dñi tui et volēs
habē plures sonos dilationis. q̄ ipse papuer
pseuerant attendens. Intuētes ipī qđ omēo
rash de apl̄o qa dñm dixit redditurū coro
nā iustiae. non tm̄ sibi. sz et oīb: qui dili
gūt manifestationē eius. ita si tē viuum
et in hoc silo tp̄ peregrini agim̄. cū se in hac
dilatione cor nr̄m. pfiaēter extendit. siue ad
siue tarditas. veniat q̄ putat. cui manifes
tatio fidei caritate diligit. et pio desideratur
affectu. Serui q̄ppe ille qui dixit morā facit
dñs meꝰ et pauit pseruos suos: māducat
et bibit cū ebriosis. nō utiq̄ diligit manifes
tationē eius. Ex moribꝫ ei apparet animus
eius. Os mores licet breuit mgr bonꝰ cauta
iut exponē. ad est superbiā atq̄ luxuriā. ne q̄
dicebat morā facit dñs meꝰ desidio dñi sui
dicē credēs. quo ardebat ille q̄ dicebat. Sitiu
iut aīa mea ad deū vīuū: q̄n veniā et appa

rebo aīi fuae dei. Dicendo ei qm venia mora
se ppter moleste ferebat. qa eaā qō tpe ame
rat. desiderio tardū viarī. Quo autē tardo
ē eius aduētus vel quō longe futur⁹ est. aī
ipsi apli tpe quo adhuc erāt in carne dure
runt nouissima hora ē. quis a dño audierit
nō est vēm nosse tpa? Hoc g nesciebāt: qō
nesim⁹ et nos. Quātū ad me attinet dico et
cos q hoc meū nesciūt. et tū quibz dām ē
nō est vēm scire tpa que pr posuit i sua pta
te. diligebant ei manifestationē. et dabāt
operus in tpe vbarna. nec putiebāt cos d
mundo eis. nec luxuriabāt cū amato
ribz mūdi dicentes. morā fuat dns meus.
Alia est ignorātia g tpm: alia labes mo
tū: amor g viaorū. Nā et apls paul⁹ qm
dicebat. nō ato moueamū mente. neq t
reamū siue p verbū siue p eplam tqm p
nos missā quasi ipse dies dni nolebat ita
ut credēt eis q iā ppinquāe dni arbi
trabant aduentū. nec tū volebat ut tpe
seru⁹ ille dicent. morā fuat dns me⁹ ve
re. et tradēt se supbie luxurieq pdendos.
Sz sic eos nolebat de ppinquite die nouis
simo falsis ausaltare rumoribz. ut tū vel
let eos paos ad aduentū dni sui lūbis
accīctis et lucernis ardentibz opari. Quibz
dicat. Vos aūt fres nō estis in tenebris ut
dies illa vos tqm fur oprehendat. oes ei vos
filij lucis estis et filij diei. Nō sumus noctis
neq tenebraruū. Ille aūt q sic dicat morā
fuat dns meus venīe ut pcipiat cōseru
nos suos et epulet cū ebriosis nō est lucis
sed tenebraruū. Et ideo eū tqm fur dies ille
oprehendet. Qō vnusqsq eaā debet de die
hui⁹ vite sue nouissimo formidare. In q
ei quēq iuenerit sui nouissim⁹ dies. in
hoc eū oprehendet mūdi nouissi⁹ dies: qm
qlis in die isto qsq moriū: talis in die illo
iudicabit. Ad hoc ptinet qō in euāgelio
scōm marcū ita positū est. Vigilate qa ne
scitis qn dns veniat. sero an media nocte
an gallicātu. an mane. ne cū venīt repē
te iueniat vos dormiētes. Qō aūt vobis
dico ōnibz dico vigilate. Quibz ei omibz
dicit nisi elās et dilās suis ad tempⁿ eius
ptinentibz qō est eccia? Nō solū cū illis
dicit quibz nūc audientibz loqbatur. Sz eaā
illis q fuerūt post illos aī nos et ad nos
ipsos. et q erūt post nos: usq ad ei⁹ nouis
simū aduentū. Quō ō aūt oēs iuenīe⁹ e
dies ille i hac vita? Aut qsq dñe⁹ est qō
nō ad defūctos ptineat qō aūt: vigilate
ne cū venīt repente iueniat vos dormiētes.
Cur itaq ōnibz dicat qō ad eos solos ptine
at q tunc erūt: nisi qa eo mō ad oēs pti
net quō dixi. Tunc ei vnusquisq veniet di
es ille: cū venīt ei dies ut talis ihī creat:
qlis iudicando est illo die. Ac p hoc vigilāe
debet oīs xpian⁹: ne iparatū eū inueniat
dñs aduētus. Imparatū aūt inueniet dies
ille: quē iparatū inueniet siue vite hui⁹ ul
tim⁹ dies. Certe ei hoc manifestū saltem e
rat aplis non eorū tpibz cū hic in carne
viuēt dñm esse venturū: et tū qs ubi
tet eos papue vigilasse. et seruasse qō om
bz dixit ne iparatos repēte veniens inue
niret? Nondū sane itelligo quonā mō
atqi debeat qō scripsit scīas tua ppterea
dixisse dñm apls nō est vēm nosse tpa t
mometa q posuit pr in sua pīate. qm se
cutus aduīxit. Sz certus cū testes in thelin
et i iudea et i samaria et usq ad ultimū
terre. Quē scripture sensū sit exponus ut dicā.
Non g aplos testes ascensionis mūdi. Sz
nōis et resurrēctionis siue voluit itelligi. Nō
q dem ille aut nō est vēm pdicare tpa: sz nō
est vēm nosse. Vīm si ita pris itelligi qō aut
nō est vēm scire. ac si diceret. nō est vēm scī
tes scire. id est. nō est vēm hoc dicē. qs nēm
pre audeat vel se scire psumat. qō deus ille
mgr nec eos discipulos voluit a quibz pīnde
interrogat⁹ est pris. nec illi cū scī magnos
pastores ecclām dre potuerūt. An timebāt
heret nō deuisse aplos sed pphas? Hoc ei aūt
et vīm est q ea q futura sūt scīr pphetarū
vocabz agnoscūtur. q pmuscq fient. inqs ea
q futura erant. voluntate dīna hoībz sūt
locuti. Sz si venatio tua sanis āmiratiōe ple
nū esse dicat. si ea vs q predia voluit ad hoi
nū sensū penitus nō posse puenīe ostituit.
quīto maiore āmiratiōe plenū est. si ea q
pphe hoībz sūt locuti. heret apli vel scire. sī
phibiti vel dre? Quō aūt pphete ista te qbz
agīt tpa dicētes nō intelligerētur ab aplis
si itelligunt a nobis? Aut si eos apli itel
lexerūt ista mensurā tpis pphetantes. quō
nō dicēti qō intellexerūt. qm p eoū pce
nūū et ipsi pphe inotescebant qui eos suis
libris ista dauerūt? Et qō p qs leās ea q ipi
didicerāt. p easdē leās poterant. alij quoq
i his gentibz discē. in quibz apli autoritate
pphetaū emendabāt. Cur g eis dīm est
nō est vēm scire. vt si ita itelligendū est. nō
est vēm dre tpa que pr posuit i sua pīate.
qmquīe. sic ea dicebāt nī hy i quoz litera

discentur p illos ñ notescebant. Vñ credibile
ē non deū noluisse scire qđ noluit p̄dicari. ℔
noluisse p̄dicari qđ videbat nō valuisse scire.
Cur ℔ unqđ de tpibꝫ ignoscendis ipe dñs
monet ubi dicit. qℓ iam ē fidelis seruꝰ et pu
dēs quē ꝯstituit dñs sup familiā suā ut det
illis cibū in tpe. Et cetera. Immo vō monet
nō ut bonꝰ seruꝰ ignoscat tpm finē. ℔ in ōni
tpe in qℓ ope bono vigilet. qđ necesse tpm finē.
Nō monet ut tpa que p̄ posuit ī suā pīate
assequaī sup aplos. ℔ monet ut qñ necessa
riꝰ qñ veniet dñs. in cordis p̄paratōe inue
niēm aplos. Vñ iam sanctꝰ sup ionasꝫ. Ar
guit aūt iudeos qre tpa non ignoscāt diēs.
Hypocrite facie celi p̄bare potestis. et reliqua
qñ illud tpa non agnoscebāt qđ iā volebat
agnosci. id est p̄mū aduentus sui. quo in eū cre
derēt. q alterū eius aduentū vellent expectā
re vigilātes qñtumcūꝫ futurꝰ eēt. Qui ēi ad
uentū dñi non ignouit primū p̄parare se
nō potuit ad fidē credendo in eū. fideliꝫ vi
gilando. ne illū tp̄ fuerit in tenebris ꝯprehē
dat. siue tardꝰ venit. siue cicꝰ ꝯ sperat. Di
cit eciā sicut āmones aplus paul. In no
uissimis diebꝫ instabūt tpa periculosa et re
liq. ℔ nūquid ideo docet tpa que p̄ posuit
ī sua pīate. aut ideo quisq̄ nouit q̄ longa
vel breuia sunt eade ipsa q̄ fatendū est ee
nouissima. Cogitare qppe debemꝰ q̄ olim
dñs sit. ℞s nouissima hora ē. Iuxtꝫ eū
de aplīs dixisse omēs nouas. De tpibꝫ aūt et
mometis. non nūc habem⁹ scribe vobis.
Vos ēi diligēter scitis. qđ dies dñi sicut fur
ī nocte ita veniet. Et cū dixerint pax et se
curitas. tūc subitane illis apparebit interitus
quo dolores p̄cipietis: et non effugiēt. Et
hic nō dicit post qñtū tpis hoc futurū sit
℔ quo futurū sit. id ē. non qñta erit etatis
breuitas vel pluralitas. ℔ qñtūlibet intual
lū sit spaciꝰ tpis. non tū hoc velīet eis ma
nifestū nisi cū dixerint pax et secu
ritas. Quibꝫ vobis videt aplus hui nouissi
mi diei vel spem. l timorē ab hoc nīo tpe
removisse. Non ei videm⁹ ipsos amatores
huius seculi quibꝫ subitane apparebit interit⁹
nā dicē pax et securitas. Quod ℔ scire suf
ficiat scitis ipse aplus demōstrat dicēs. De
tpibꝫ et mometis nō opus habem⁹ scribe
vobis. vel sicut alij codices habēt. non op⁹
habetis vobis scribi. nec secure aduertit. vos
ei ipsi diligēter scitis qñtū tpis restet. sed
sicut fur ī nocte ita veniet. Hoc ergo scire
opus ē ut caueāt filij lucis ee et pato corde
vigilare. q̄ nolunt ab illa hora tp̄ a nocte
no fure ꝯprehendi. Nā si ad mouendū hꝰ ma
lū. id est. ne hora dñi tp̄ fur ueniat ī para
tū opus eēt nosse tpm spaciꝰ non diceret
aplus nō opus ee ut hoc sciret. ℔ hoc eis po
nus ee sciendū tp̄ doctor prudentissimꝰ
iudicaret. Nunc aūt nec illis hoc opus esse
mōstrauit quibꝫ sufficiebat ut scirēt ī para
tis atqꝫ venientibꝫ hora dñi sicut furē es
se venturā. atqꝫ hoc sciendo ēent ipsi vigi
lāter pati post qñtalibet tpa veniret. et su
i secuaūt modū ut licet aplus non tñ pre
sumet alios docē. qđ aplis dñm dixisse ignō
orat nō est vērm scire. Ponis eciā qđ idē
ipse aplus dicit. Nō retinetis memoriā. qđ
cū esse apud vos hec dicebā vobis. Et nūc
qđ detineat scitis. ut reuelet in suo tpe. Nā
misteriū iam operatur iniqtatis. tm̄ q̄ te
net modo teneat donec de medio fiat. Et tūc
reuelabit ille iniquꝰ que dñs ihus interfi
ciet spū oris sui. Que ūba aplm vanā nō
tm̄ modo ponē. vincula ꝯponē dignaretis.
Ita sane obscura sūt et mistice dicta. ut tñ ap
pareat eū nichil de statutis dixisse tpibꝫ. nī
lūqꝫ intuallū eorū scitu q̄ apertuisse. Aut e
nī ut reuelet in suo tpe. nec dicit post qñtū
tpis hoc futurū sit. Deīn subiunxit. iam enī
misteriū operatur iniqtatis. Hoc iniqtatis m
misteriū quibꝫ intelligat qđ sit ab alio sic.
ab alio aūt sic. qm̄ diu tñ opet occultū est.
nec ꝯ id ꝯpsit aplus tp̄ homo ex eorū nu
quibꝫ dictū est. nō est vērm scire tpa. Omnibus
ei nondū int̄ eos erat qñ eis hoc dictū est.
ad eor tñ collegiū atqꝫ sodalitē eciā ipm nō
abiguꝰ p̄tinere. Ite qđ sequit. tñ qui tenꝫ
modo teneat donec de medio fiat. et tūc re
uelabit ille iniquus que dñs ihs interficiet
spū oris sui. docet nos antepm manifeste
futū. Siquidem ipm videt aliquo euidēto
re significatione tetigisse interficiendū spū
oris dñi ihu xpi. ℔ post qñtū tpis id ēt. nō
salte obscure locutus ē. Quisnā sit ei qui
nūc tenet vel qđ teneat. vel qđ sibi velit qđ
dicit. de medio fiat. potest qsqꝫ se coartare
ut ītelligat vel aliquē suspicet. qm̄ quo
sarptū legit q̄ diu aūt teneat. et post qñta
tpm spacia de medio fiat. hic tacet ōīa. Ite
dñs in euāgelio unde incepat iudeos dicēs.
et tu si ignouisses tpa visitationis tue forsitā
permansisses. nūc aūt abscondita sūt ab oc
lis tuis. ℔ hoc ad tpa primi aduentꝰ dñi p̄ti
net nō scdi. de quo nūc qstio est. De scdo qp

pe aduētu suo dixit. nō est vēm scire tpa: nō
te ꝑmo. De illo eī ab eo q̄ sierunt discipuli q̄
sperabāt: nō de isto quē iam videbāt. Si eī
primū eius aduentū iudei ignouissent. nul
q̄ gle dñm crucifixissent. et ideo nō euenit. ſ
pmanē potuissent. Iā vero qđ aut ad eos pti
nentiā agit. ꝑpletā fuit tpa euāgelio credite
ipse etiā fiemasti de his tribꝰ dīm esse iudex
q̄ omnino post pauços āños fuerāt trīsitura.
et nuīt nouum⁹ iā esse trīsacta. cāusa saluāt
nuitate. in q̄ regnū eoꝝ fuerat constitutū.
Proiīn qđ ex daniele de īterfecta besta posi
it venābilitas tua. et de reliquatū bestiarū
regno. et īter hec de filio hoīs venīēte cū nu
bib⁹ celi manifestū esse diuersi⁹ itelligentib⁹
scripturā. Si si dignatus fuis exponē quō is
ta ꝑficiant ad ignoscendū tpm spatiū. p
qđ erit saluatoꝝ aduētus. utiq; ut ꝑuenian
t sine ulla āmbiguitate manifesta. fatebor
etiā ipse cū magna gratiārū actione illud qđ
aut dñs nō est vēm scire tpa tūmodo aplis
esse dīm. nō posteris eoꝝ qui ea fuerāt ꝑ
nituri. Diligend⁹ q̄ est et exp̄andus dñi
siue hortatus aduētus. q̄ magnā dias ee
bītudinē diligentib⁹ eius aduentū. et ad
hibes apli testimoniū. cui⁹ ūba sic ponit.
De cetō reposita est mi coꝛona iustitie. q̄m
reddet mi dñs iustus iudex i illa die. nō so
lū aūt mihi. ſ et his q̄ dilexīt aduentū do
mini. Tuīt eī qđ ex euāgelio memoras iust
i fulgebīt sicut sol i regno ꝑris sui. et qđ p
pheta dixit. erit eī caligo et tenebre operiēt
tram sup gētes. in te vō apparebit dñs et
maiestas eius i te videbit. Item qđ scriptū ꝫ
q̄ vero exp̄ciant dīm exultabīt cū virtute
p̄ducent pēnas sicut aq̄le. current et nō la
borabīt. ābulabīt et nō esurient. Hoc
plane pyssime et verissime dicis. Imēdās
eoꝝ bītudinē qui dilexīt aduentū dñi.
Si et illi q̄bus dicebat aplus nō ato moue
amī mēte q̄si instet dies dñi. diligebant
utiq; aduentū dñi. nec eos hoc dicēs deter
gentiū ab illa dilāone frāgebat. q̄ ut in
flāmarent⁹ accendebat. Et ideo nolebat ut
crederēt eis a q̄bus audiebāt instare die
dñi. ne forte cū trīsisset tps quo eū credi
derāt esse venturū et venisse nō credent
etiā cetera fallaci sibi ꝑmutti arbitran
tes. et de ipā mēte fidei desperarēt. Non
q̄ ille diligit aduentū dñi qui eū assert
ꝑpinquare. nec ille q̄ eū assert nō ꝑpinq̄re
ſ ille pot⁹ qui eū siue ꝑce siue lōge sit si
centate fidei. firmitate spei. ardore cārita

tis exp̄at. Nā si cātomagis diligit dñs q̄tomā
gis credit et p̄curat actus ee venture. magis
eū diligebant q̄ eius aduentū iam instare
dicebāt. q̄ hi in quos aplus eis credē. phibebat
vel ipse aplus q̄ hoc utiq; non credebat. Si aūt
onerosa nō est infirmitas mea sānitati tue pe
to aptus nō grauens exponē quō dicens ne
mine posse tpm mensureas colligē. ne forte ſ
et mi videatur qđ etiā cantan tue. et frustra
q̄libet nēm instrui expetet ab altero. Cū ſ
eū audisses dīm subdidisti et aisti. Euāgeli
i quidē dicit de die et hora nemo sciat. Ego aūt
nō quidē dicat de die et hora nemo sciat. Nā si
mi⁹ ꝑ impossibilitate intellāus mei dico. ne
q̄ mense. neq̄ annū aduētus ipsi⁹ sciri pos
se. Nā ei hoc videt sonare tm̄ non possit sciri
quo āno venturus sit ſ possit sciri q̄ eboma
de āno⁹ vel q̄ de eade. tm̄ die possit aīp diffi
nitiri inīt illos vel illos octo āños. aut inīt il
los vel illos decem āños. Qđ sine hoc q̄dem
ꝓphendi potest. q̄o utrū sic saltem diffiniri
possit tps aduētus eius ut eū venturū esse
dicam⁹ inīt istos vbi grā q̄nquagīta vel de
cē annos. vel quotlibꝫ seu maiores seu mi
nores nūi annoꝝ. ſ in quo coꝛū nos ignoraē
hoc si nā ꝑprehendisti: multū est qđ ꝑcelle
disse potuisti. Indīm aūt est qđ rogo ut nob
benigne impertias adhibēs ꝑsonea documē
ta quibꝫ id potius indagare. Si aūt nec ſ
te ꝓphendisse ꝑsumis. hoc sentis qđ ego. Ido
neissima eni esse ista tpa multis retrō sigul
apparentibꝫ q̄ dīm ꝑdixisse legim⁹ dies q̄
ea credim⁹ eternum. Si et mille annoꝝ tps
si coꝛū finis eēt seculi finis. posset vnuisq; fi
ri nouissimū tps. vel etiā nouissimi dies. q̄
scriptū est. mille āni anī oculos tuos tm̄ dies
vn⁹. et qđquid p eosdē mille āños geritur no
uissimo tpe vel nouissimo die dicitur ge
Item eni dico qđ in hac causa sepe dicendi
e. Consideremꝰ antec̄ multos āños dixit bēs
tholes euāgelista. nouissima hora e. Nā si
tūc essem⁹ hoc audito q̄n credere⁹ tot āno⁹
postea trīsitutos. ac nō potiꝰ ipso adhuc tole
in coꝛpe ꝓstituto dīm speraremꝰ ee ventu
rū. Nec eni dixit nouissimū tps est aut
nouissimꝰ annꝰ aut mēsis aut dies. ſ nouis
sima hora e. Et ecce ista hora q̄ longa est.
Nec tm̄ est ille mentit⁹ ſ utiq; itelligend⁹ est
horā ꝑ tpe posuisse. Qđ nōnulli sic accipiūt
ut sex āno⁹ milia ꝓstituant velut vnū di
e. cui⁹q; in ptes velut horas duodecī ꝑtiti
ut sic q̄ngentos āños postremos hora vlti
ſ habe postrema. i quibꝰ āno⁹ iam tolles in
quit loq̄bat q̄n nouissimā horā dicebat ee.

Sed aliud ē nosse aliqd aliud suspicari. Cur enī
nō ponus si sex ānorū multa deputandus ē v
nus dies. nō duodecima ꝑ vicesima q̄rta ps eius
vna hora ē. id ē non q̄ngenti. ꝑ duceti quinq̄
gīta ānī. Totus ei dies totus ꝯtinuus solis ver⁹
nūm pat. nō ab oriente usq; in orientē. bñ
toto die pacto id ē viginti et q̄tuor horis cur
sus ꝯtinuat. Ac ꝑ hoc hora ista nouissīa ex quo
tpe id lōgius ē tolhes aīa ferme septuagīta
ānos ut minimū diā reputat ee tñ sacra. t
nondū venit termin⁹ sdi. Hinc accidit qđ ī
spectu diligēter emēdatus hystoria reputat io
hānes lōge aīa defūctus fuisse. ꝙ quīq; mul
a q̄ngentū ānī a geneas hūanā exordio cō
pleterē. Nondū erat itaq; hora nouissima
ꝑ sex ānorū miliū ps duodecima id est q̄n
genti ānī velut vni⁹ horę spaīū deputat.
Porro si sēm sīptuas vnū diē mille ānos
ee ponam⁹. multomagis olim tñ sit tam lō
ga dies hora nouissima. nō duo si vicesima
ꝑ si duodecīa deputet q̄ illos ānos duplos
habet. Vñ ꝯuenient⁹ ille aplūs credit horā
posuisse ꝑ tpe. Que hora q̄ longa sit ignora
mꝰ. qđ nō est nēm ꝺgnoscere tpa que pī po
suit in sua pōtate. ꝙnus eā nouissimā no
uerim⁹. multomagis utiq; nos ꝙ qui fuerūt
aīi nos. ex quo ee vel dia cepit hora nouissi
ma. Qđ aūt ideo dicēt veritati tue ꝺpre
hendi nō posse tpm mēsuras. ut definiatur
quo āno futurus ē finis. qđ sēm ꝓmissio
nē dñi breuiabūtur dies illi. ꝓfus nō intel
ligo. Si ei sic breuiabūtur ut fiāt ex plu
bꝰ pauciores. ꝙo sēm quā veritatē futu
ra. danielis nō ad primū dñi aduentū sicut
plurib⁹ visū est. ꝙ ad sēm populus exīstīās
ptinēt. Ita ergō ne breuiabunt. ut vel ma
ior in eis ebdomadas num⁹ futura sit. et falsa e
rit ꝓphetia q̄ tanta diligēcia nūm ebdome
dariū definire niāuit. ut quodam dicēt ea
ꝓphetia xp̄i destruit ꝓphetia danielis. Dein
de ne est ut putem⁹ ignorasse danielē vel po
tius angelū a quo ista discebat breuiatiū
ne dīm dies illos. et erasse ut hoc diceret l'saī
si absurdū est tur nō ponus credim⁹ sēm
das ꝓphetasse danielē. si tñ ad sēm dñi ad
uentū qđ nesao q̄domodo possit ondi ille
securus q̄ dicit dñi aduentū intra septuagī
ta ē ut plurimū mīe centū ānos futūm. si eb
domades iste ipīm ꝓmittant. Anni enī qua
dringenti nonagīta sunt i ebdomadib⁹ sep
tuagīte. A natiuitate aūt dñi hodie ꝛpu
tātur ānī ferme q̄dringēti vigīti. A resurrē
one aūt vel ascensione ei⁹ ānus plus min⁹
trecēti nonagīta. Ac ꝑ hoc si ex quo natus
ē ꝛputetur. septuaginta sūt reliq. Si ex q̄
passus ē arcat centū remanent mīe quos
danielis oēs ebdomades si ex nouissimo ei⁹
aduētu ꝓphetate sunt ꝛplebunt. Qui q̄ ī
diat mīe tot ānos erit. tūc falsū dīat si vlt⁹
erit. Si qđ breuiabūtur. paucores poterūt
ee non plures. Hinc itaq; diat mīe hos erit.
qm̄ q̄tumlibet breuiētur vīm erit. Ipa nā
q; breuiatio si eo mō intelligenda ē ut pau
ciores fiant. ulr eos diem dñi venire non
patet. ꝙ magis magisq; eos mīe. q̄nto fuerīt
pauciores. Non q̄ ista breuiatio turbat id
putatorē q̄ eo mō definierit ut dicat ītra
tot ānos diem dñi esse venturū. ꝙ adiuuat
poīs q̄m q̄ntomagis ad pauciatē redigē
tur dies. tāto magis mīe erit et ulr esse nō
potit. Atq; ideo vīm erit qđ ita definit⁹ ut di
cat intra tot ānos erit. q̄nus nesciat quo
āno futurū sit. Vnde tota q̄stio est utrum
danielis ebdomades ꝓmo aduētu dñi im
plete sint. an finē seculi ꝓphauerint. an
ad utrūq; ꝓtineant. Neq; ei qui hoc sapent
defuerūt dicētes. et tpe ꝓmi aduētus xp̄i ee
opletas. et inde usq; in finē sēli totē esse cō
plendas. Eādem vīdeo qđ si ꝓm⁹ eas non ꝛ
pleuit aduētus. nīe est ut sēs eas ꝛpleat.
q̄m ꝓphetia illa ee non potest falsa. Que si
tpe ꝓmi aduētus ꝛpleta est. nō cogit ītelligi
ꝙ eaā de fine sēli implebit. Ac ꝑ hoc incer
tū est eaā si verū est neq; negandū q̄dem
ꝑ neq; ꝑsumendū est id futūm. Relinquit ītā
q; ut qui vult cogē istā ꝓphetiā credi sēli fi
ne ꝛplendā. Ostendat q̄ītū potest et oīdat
si potest ꝓmo aduētu dñi nō fuisse ꝛpletā
Ostra tot expositores ꝺnorū eloquiorū. qui
hāc non solū ꝛputatione tpm. vīmeaā reb⁹
ipsis ꝛpletā fuisse demōstrant. marīe ꝓter
qđ ibi scriptū est et vnget sās sanctor. vel ꝓpter
in eadē ꝓphetia hebrei codices expssius ha
bēt. occidet xp̄us et nō erit eius. id est nō e
rit eius auctoritas. q̄m sic alienat⁹ est a iu
dīs. q̄ eū ꝓphetia saluatorē redēptorēq; suū nō
ee credidērūt: qđa occidē potuerūt. Neq; enī
in fine sēli vngend⁹ et occidend⁹ est xp̄us. ut
ista ꝓphetia danielis tūc expectet⁹ impleri
da. nondū credatur ꝛpleta. Qđ autem de

signus euāgelius et ꝓphetas q̄ fieri ternum? ꝓnunquā dñi aduentū ſpare debeam? quis negat? Cotidie q̄ppe magis magisq; fit ꝓni? Sz q̄nto uitualio ꝓpinquet. hoc dām est nō est vām fare. Hinc q̄n dicit aplus. nūc ei ꝓior est nr̄a ſalus q̄ cū credidim?. nox ꝓcessit. dies aūt appropinquauit. Et certe q̄ annu tñ fecerūt: nec tñ qđ dicit falsū est. Quanto magis nr̄ dicendū est ꝓpinq̄re dñi aduentū: q̄ tanto est ad finē accessus? Aplis certe ſpūs unḡt manifeste dicat. qđa in nouissimis tpib; recedent q̄dam a fide. Nondū utiq; erāt eade tpa hereticoꝝ ſalutet et ualū q̄les eode sermone dicebat: ſed iā venerūt. Ac p hoc i nouissimis tpib; vidēm eaā p ipos de fine ſdi admoneri. Itēq; alibi dicens. hoc aūt ſatote q̄m in nouissimis diebs ſtabūt tpa ſeua. vel ſicut alij codices habēt tpa periculoſa. deinde q̄lia futura ſūt ꝯmemorat. erunt ei unḡt hoīes ſeipſos amātes. amatores pecūie. elati. ſuperbi. blaſphemi. parentibus nō obedientes. ingrati. ſceleſti. irreligioſi. ſine affone. detractores. incontinentes. inuites. ſine benignitate. proditores. protes. ebetati. voluptatū amatores magis q̄ dei. habentes ſpeciē pietatis uirtutē aūt eius abnegātes. a quib; ſi tales hoīes aliq̄n defuerūt. De nūc q̄ et tūc erant apūgit et dicat. Hos uita. Ex eis ei ſunt q̄ penetrāt domos. Nō aūt penetrabūt tñ et hic futūm ꝓnūcians ſicut ſuꝑdixit ſtabunt tpa periculoſa. Sz aūt penetrāt domos. et captiuas ducūt mulierculas. Non aūt ducēt vel ductum fūt. Sz iam ducūt. Nec putādus e hoc loco p tpis futūis ꝓnus tps uba poſuiſſe. q̄nquidē illos ab eo au ſcribit euitari āmonebat. Nec tñ frustra dixit. i nouissimis diebs ſtabunt tpa periculoſa. Et hīc ea periculoſa futura demonſtrās. tales hoīes futuros ee ꝓdixit. niſi qa tanto ples erūt magisq; habundabūt: q̄nto magis ꝓpinq̄re ad finē. Videm? ḡ nūc tales habūdare. Sz quid ſi habūdātiores erūt post nos. et oīno habūdātiſſimi. q̄n iāuamq; ipſe finis ſtabit? q̄ q̄n diu abeſt ignorabit? Nouissime q̄ppe dies dā fūt. et i ipſis ꝓnis aplorū diebs cū dñs in celū recens eet aſcēſus. q̄n die pētecoſtes miſit promiſſū ſpm ſcm. et q̄dam ſtupebāt āmirantes eos q̄a linguis q̄s non didicerāt loḡbant. q̄dam vo irridentes muſto plenos ee dicebāt. Quo die petr? loquēs ad illos q̄ de hac re vane mouebāt. nō e nī ſicut vos ſuſpamini ebij fūt iſti cū ſit hora diei tia. Sz attendite q̄m hoc e qđ dm? p ꝓphetā iohel. erit in nouiſſimis diebs dicit dñs. effundā de ſpū meo ſup oēm carnē et ꝓphetabūt filij uestri et filie uestre. et iuuenes uiſiones uidebūt. et ſenes ſomnia ſomniabūt. et quidē ſup ancillas meas et ſup ſeruos meos in diebs illis effundā de ſpū meo et ꝓphetabūt. et dabo ꝓdigia in celo ſurſum. et ſignā in terra deorſum. ſanguinē et ignē et uaporē fumi. Sol conuertet in tenebras et luna in ſanguinē antequā ueniat dies dñi magnus et manifeſtus. Et erit omnis q̄cūq; inuocauerit nomen dñi ſaluus erit. Sz ſi tanta dicta remāſit uſq; in finē q̄ntū ad hūc diē a dñi aſcenſione impleti ſunt. vel aliq̄d ſine minus reſtet ſine dubio ꝓfecto neſcim?. qđ nō est nīm mare tpa vel mometa que pr̄ poſuit in ſua pſtate. nī in ſa nouiſſimis tpib; in nouiſſimis diebs. in nouiſſima hora nos agē ſicut apli. Sz multomagis q̄ fuerūt poſt illos an nos. et multomagis nos. et magis q̄ nos q̄ erūt poſt nos. donec ad illos veniat q̄ erūt ſicut dictum poteſt nouiſſimorū nouiſſimi. atq; ad ipm oīno nouiſſimū quē vult dñs intelligi ubi dicat. et reſuſcitabo eū in nouiſſimo die. qui ſi lōge abſit ꝓphendi nō poteſt. Signa q̄ in euāgelio futura ꝓdicta ſūt ſicut ꝯmemorat ſātas tua ſedm lucā. eade ſūt ſedm matheū et ſedm marcū. Hinc ei tres narrant q̄ discipuli dñi ſui interrogatus eet a diſcipulis ſuis q̄n futura eent q̄ de templi euſione ꝓdixerat. et qđ ſignū eſſet aductus eius. et conſummationis ſdi. Non ei diſcrepāt rebs. ſi alius aliq̄ dicat qđ alius tacet. aut alio mō dicat. magis aut collata inuicem iuuāt. ut legentis intellectus gratis. Sz de oīb; diſputare nūc longū est. Interrogantib; eū dñs ea tetigit. q̄ iam ex illo tpe fuerat ſcriptura. ſiue de exordio ulterius. vñ orta est ipſa interrogationis occaſio. ſiue de aductu ſuo p eāam. in q̄ uſq; ad finē ve nire nō ceſſat. In ſuis enī veniēs agnoſcat deū eius corpe mēbra naſcūtur. De quo aductu aut. Amodo videbitis filiū hoīs venientē in nubib;. De quib; nubib; dām est p quas phetā. Mandabo nubib; meis ne pluant ſup eā. ſiue de ipſo fine i quo apparebit uidentib; viuos et mortuos. Cū uag; ſigna dicat aut q̄ ad iſta tria ptinent. id e ad exordiū illius aduentus. ad aduentū eius in corpe ſuo qđ eccliā. ad aduentū eius in capite eccle. qđ est ipſe. qđ eoꝝ ſignoꝝ ad qđ horū triū referē dū ſit diligēs conſideratione cernendū est. ne forte qđ ptinet ad euſionem templi ad finē ſdi referendū putem?. aut econtrario qđ ad finē ſdi ptinet. affirmem? ad exordiū exaductū ptinere. aut qđ ptinet ad eius aductū in corpe ſuo qđ est eccla. dicam? ptinere ad eius aduentū nouiſſimū in corpe ſuo qđ est caput eccle. aut rurſus qđ ptinet ad aduentū eius nouiſſimū p ſeipm. ad eū ptinere aſſeuerem? aduentū qui e p eccliam.

In quib⁹ ōnib⁹ sunt q̄dam manifesta. q̄dā
vo sic obscura. vt vel laboriosū sit ea diu
dicare. vel temerariū q̄ diu nō intelligūt
de his aliquid definire. Ego et non videar ad
illā ciuitatē ptinē. qđ dām est. tū aūt vide
ris mundari ab errore ihelim. tuū satote q̄
a. appropinq̄uit desolatio eius? Et q̄s nō
videat ad aduentū dñi nouissimū ptinere
qđ dām est. tū aūt videris hec fieri. satote
q̄m. ppe est regnū dei? Illud aūt qđ dām est
de pregnantib⁹ et nutrientib⁹ in illis diebꝫ
orate aūt ut nō fiat fuga vra hyeme l̄ sab
bato. erit ei tunc tribulatio magna q̄lis
nō fuit ab initio mūdi neq; fiet. sic ē positū
scdm matheū et scdm marcū. ut incertū sit
utrū de excidio illo ciuitatis an de fine scli
intelligi debeat. Huc ei hoc pm legit apud m
ri. De aūt pregnantib⁹ et nutrientib⁹ in il
lis diebꝫ. orate ut nō hyeme fiat. erūt enī
dies illi tribulationis tales q̄les n fuerūt ab i
nitio creature quā condidit deus usq; nūc. neq;
fiet. et nisi breuiasset dñs dies illos nō fuis
set salua omis caro. sed ppter electos quos elegit bre
uiauit dies. Nō dissimiliter et matheꝰ. Hoc aūt
lucas ita posuit. ut appareat ad illū ciuita
tis excidiū ptinē. Nā sic apud eū legit. Ve
aūt pregnantib⁹ et nutrientib⁹ in illis diebꝫ
erit ei pressura magna sup terrā. et ira pplo
huic. et cadēt in ore gladii. et captiui duc
entur in oēs gentes. et ihelim calcabit a gen
tib⁹ donec impleant tpa nationū. Vñ aūt ad
hoc venit. est matheꝰ ita scribit. Cū ergo vi
deritis abhominationē desolationis q̄ dām est
a daniele pphā stantē in loco scō. qui legit
intelligat. Tūc q̄ in iudea sūt fugiāt in mō
tes. et q̄ in tecto nō descendat tollē aliq̄d de
domo sua. et q̄ in agro nō reuertatur tollē tu
nicā suā. ve aūt pregnantib⁹ et nutrientib⁹
in illis diebꝫ et cē. Marcus vo ita. Cū aūt
videritis abhominationē desolationis stantē ubi
nō debet. q̄ legit intelligat. Tūc q̄ in iudea sī
fugiāt in mōtes. et q̄ sup tectū ne descēdat
in domū. nec introeat ut tollat aliq̄d de domo
sua. et q̄ in agro erit nō reuertatur retro tollē
re vestimentū suū. Ve aūt pregnantib⁹ et nutri
entib⁹ in illis diebꝫ et cē. Lucas vo ut ondat
tūc scīm fuisse abhominationē desolationis
q̄ a daniele pdicta est q̄n expugnata est i
helim. hec eode loco dñi ūba memorat.
Cū aūt videritis ab exercitu circūdari ihelim
tūc satote q̄a appropinq̄uit desolatio ei? Ap
paret itaq; tūc ibi positā desolationis abhoi
nationē. de q̄ duo illi euāgeliste locuti sūt.

Deniq; iste eadē similiter sequit. Et p eo q̄ dix
erūt illi et q̄ sup tectū ne descendat i domū
nec introeat ut tollat aliq̄d de domo. iste dixit
et q̄ in medio eius discedāt. ut ondereture
illis ūbis apud alios euāgelistas posita.
festinationem fugę fuisse ꝓpterā. Et p eo qđ
illi posuerūt. et q̄ in agro erit nō reuertat
i retro tollē vestimentū suū. aptius iste a
it. et q̄ in regionib⁹ nō intrent in eā q̄a di
es ultionis hij sūt. ut impleant oīa que scp
ta sūt. Deinde similiter eadē iste sequit. ut pos
manifestū sit de hac ipa re dim tēpꝰ esse
huic euāgelij locū. ve aūt pregnantib⁹ et nu
trientib⁹ in illis diebꝫ et cetera. ad hoc ptinē
ea q̄ iam memorauimus supius. Iunus ergo
patefecit q̄ ē posset incertū non ad scdi si
nē sed ad expugnationē ihelim ptinē id qđ dām est de abhoīatiōe
dām est de dierū breuiatione ꝓpter electos. desolatiōis. et qđ
qđ et si ea ipse nō dixit. dixit tū aptius re
tera de hoipso quo et ista ptinē monstrau.
Non ei debem⁹ ambigē q̄n eūsa ē ihelim
fuisse in illo pplo electos dei q̄ ce certū sibe
redditurā fuit fuerāt credituri. eā antes
statutionē mūdi. ppter quos breuiarent di
es illi. ut tolerabilia mala fierēt. Nam q̄
dā nouellū intellexisse michi videntur
mala ipsa significatu noīe dierū. sicut dā
sūt dies mali in alijs scripture dine locis.
Neq; ei dies mali ipsi sūt. sed ea q̄ fiunt i
eis. Ipa quoq; dām sūt breuiari ut deo do
nāte tolerantia minꝰ sentirent. ac sic q̄
magna cēnt breuia fient. Si fuit isto mo
do intelligenda sit dierū illa breuiatio. siue
q̄ ad pauitatē redigerent. siue q̄ aut su
p celeriore solis breuiarent. non ei desunt q̄
et hoc existimēt ita saluari dēos breuiore
dies futuros. sicut fuit lōgior dies orante
ihu naue. tū lucas euāgelista et hāc die
rū breuiationē et abhominationē desolati
onis q̄ duo ipse nō dixit. si matheꝰ mate
q̄ dixerūt ad euisionem ihelim dauit ptine
re. alia ei eius dies apius de hac eadē re q̄
illi posuerūt obscura? Nā iosephus q̄ iudi
ca scripsit hystoriā talia mala diat illi po
pulo tūc audisse vt vix credibilia videā
tur. Vñ non incerto dām est talē tribula
tionē nec fuisse a creatura ūno nec futu
rā. Si et si ipe antichr talis ā maior for
sitā erit intelligendū est de illo pplo dām q̄
ei talis āplius futura nō erit. Si enī an
tichr illi pnuntiet et papue receptus sunt
fratres? est tūc idē pplo tribulationē pos
q̄ passus? Nō ergo ē aut putem? ebdoma

Tūc q̄
i iudea sūt
fugiāt i mōtes

des ꝓphe Danielis vel ꝓter dictū breuiatio
nē fuisse turbatas. vel illo tpe nō fuisse cō
pletas. ſ in fine ſcli esse ꝛplendas. Neq; ei
añ passionē dñi implete fuit. Cō qui pu
tant rāssime tua ſnā refellūtur q dictū.
Hec ꝙ abhoīnatio si iā ꝛpleta fuerat quō
dñs monet et dicit. cū videritis abhoīnati
onē desolatois qđ dictū est p Danielē ꝓphe
tā stantē in loco scō q legit intelligat. Hs
ubis bītudinis tue illi merito cōfugendi ſt
q dicunt eā cū hec dñs loq̄ret vel añ pas
sionē resurrōnē q̄ eius fuisse ꝛpleta. Cō
añ dicūt sicut aptissime eā lunis eā
gelista testat. tūc fuisse facta q̄n euersa
ē ihelm. qđ ei īdicatur vide debent q in si
ne ſcli vel circa finē ſcli exīstimāt hec fi
uita. q̄mq̄ ipsa desolationis abhoīnatio ꝓ
ter obscuritatē dā non vno modo ab hoīb⁹
potuit intelligi. Et qđ dictū est q in texto nō
descendat tollē aliq̄d de domo sua. et q in a
gro nō reuertat tollē tunicā suā. potest ꝛ
greuēs intelligi spūaliter q in tribulatoī
bus ōnib⁹ est cauendū ne q̄q̄ vitus ad car
nalē vitā de spūali sublimitate descendat
ā qua ꝓfecerat i anteriora se extendendo. de
ficiendo in posteriora respiciat. Cō si in ōi tri
bulatōe q̄ntomagis in illa cauendū pre
pi debuit q talis fuit ā predā. est illi cautela
q̄lis nō fuit ab ūllo neq; fiet. Et si i ista q̄
tomagis i illa q̄ nouissima futura ē orbi
tre. id est eccē toto orbe diffuse. Nā et ipse
lucas nō q̄dem q̄n a discipulis suis de aduē
tu suo dñs interrogatus ē. ubi hoc mathe
meōrauit et marc⁹. ſ alio loco ubi phari
zei q̄ fuerunt ab illo q̄ſi veniet regnū dei ta
le aliq̄d eū dixisse ꝛicauit. In illa inq̄t hora
q fuerit i tecto. et vasa eius i domo. et qui
i agro sīliter nō redeat retro. Sed nūc ꝓter
ꝛputationē tpm de Danielis ebdomadibz a
gūt. Que si ita tpa ꝓmu aduēctus dñi ꝛpleta
non sūt atq; in finē ꝛplende sūt. hoc aplos
ignorasse vel fasse q̄dem ſ dce phibitos fu
isse q⁹ credat. Omq̄ si hoc ita ē. utilit nesci
unt gētes qđ dñs dce phibuit eos quos gē
tū voluit esse doctores. Di āt iam ꝛplete
sūt. qa iam ē unctus suus scōr. iam ostꝰ
est xp̄is ut nō esset cautatus ei? nā de templo
illo sublatū est sacrificiū. sublata unctio. mi
to aplis de fine q̄rentibz dictū est. nō est vēm
sare tpa que p̄ posuit in sua pūte. q̄m tpa
q̄ p Danielis ꝓphetā sare poterāt. nō ad fi
nē scli de quo q̄ſierāt pūnebāt. Signa vō de
celo et fera nūquid maiora nos vidim⁹ q̄m
q̄ fuerunt añ nos. Nōne si gentū legat hyſ
toria tāta mira reperiūtur ut fuisse de celo tra
q̄ ut eā alīq̄ non credātur. Sz ut multa
omittā q̄ prosequi longū est duos soles q̄ndo
nos vidim⁹ quos visos lūs mandauerūt q
tūc fuerūt antequ dñs venisset i carnē. Oſt
nos vidim⁹ solē sic obscuratū quēadmodū
obscuratus ē cū mundi lumē pendet in lig
no nisi forte defūs solus et lune q⁹ ꝛsuene
tūt ꝛputatores spērū ānotare atq; poterit
iter celestia ꝓdigia nūabim⁹? q̄a luna sepius
in sua plenitudīe solem vō raro. sed tū vi
dim⁹ in fine lune ſcdm eorū ꝛputū defecisse.
Nō erat talis solis ille defūs q̄n crucifixus ē
xp̄s. et ideo de mirabilis erat et ꝓdigiosꝰ pas
cha q̄ꝑe fuerat iudeorū: qđ non nisi i lune
plenitudīe celebrat. Scdm añi astrologos
nūos certū est solē q̄n luna plena ē non pos
se defice. sed q̄n finis est lune. nō q̄dem semp
ſ aliter nūq̄. cū scdm illos nūos defiat. Cō
ergo tale dmq̄ quisq̄ memīt apparuisse de
celo. ex quo dñs illa ꝓdicit q̄le apparuit q̄n
passꝰ est. Quare sic apparebit eadē tala.
ſi nō spūaliter poc⁹ itelligenda sūt. Sīt ap
parebūt q̄n finis sic appropinq̄but. ut de
beat apparē. Bellus añi p diuīsa intualla
tpm et locorū. q̄n non terra mota ē. Nā
ut min⁹ antiq̄ pretereā. sub ītperatore gal
ieno cū romanas prūcias barbares ussq;
quaq; puadet. q̄ multos frēs nros qui tūc
erāt in carne putam⁹ ꝓpinquū finē accu
disse potuisse. q̄n longe post ascensionē dñi
fm̄ est. Ac p hoc eadē ista q̄lia futura sūt
nō uta ꝓdicta sūt ut in eadē pona intelli
gi debeant. Due q̄ꝑe gētes sūt et duo regi
na⁹. unū scilicet xp̄i. alterū diaboli. de q⁹
dia potuit. Exurget gēs sup gentē: et reg
nū sup regnū. Cō nō desinut fieri ex quo
dictū est pūam agite appropinq̄bit enī reg
nū celorū. Cō vide q̄n dictū est. et ex illo q̄
ānī tūficerūt. et tū veracissime dictū est. Nō
uissimis ei diebz dñs p virginē venit. Nō
dicetur ista hora nouissima nisi regno. p
pinquāte celorū. p quā tota hora fiunt q
dñs ꝓpinquāte suo regno futura ꝓdicit.
Sz hec hora q̄nto spacio ꝓtendat si aplis
dictū est nō est vēm sare. q̄ntomagis q̄lib⁹
homo q̄lis ego sū modū suū agnoscē debet
ne plus sapiat q̄ oportet sapē. Sed ofitere
nos inq⁹ pena nīa ꝛpellit adhē iam finē
dū impletur. qđ prenūciatū est. a cresentibus
hoīb⁹ pre timore et expectatione q̄ supuenīet

vnūſo orbi. Nullā inq̄ patriā. nullū locū noſ
tris tpibꝫ non affligi ā tribulari certū eſt. ſi
nut dīm eſt. p timore et expectatione q̄ ſuper
ent vnūſo orbi. Si gēs iſta mala q̄ nunc pa
tiūt gen⁹ humanū. certa ſūt indicia iā dīm
ce ventuꝝ. qđ eſt hoc qđ dicit apls cū dice
rint pax et ſecuritas. Cū enī dixiſſet euan
gelū aresc̄entibꝫ hoīnibꝫ pre timore et ex
pectatione. ꝺtinuo ſubiūxit. Nā virtutes celo
rū mouebūtur. et tūc videbūt filiū hoīs
venientē in nube cū potate magna et ma
ieſtate. Videam⁹ itaq̄ ne forte melꝰ intelligā
ſi. nō ea modo ipleri q̄ predicta ſūt illis ꝺbꝰ
ſi tūc potius ce ventura q̄ predicta ſūt illis ꝺbꝰ
ꝺbis. q̄n ſit cepit tribulatio vnūſo orbi. ut
ad eam ptineat q̄ vnūſo orbe tribulabi
ſi. nō ad eos q̄ tribulabunt eā. Ipſi ei dicti
ſi ſūt pax et ſecuritas ut repentin⁹ illis ſup
ueniat interitus. et eos aduentus dīi ſicut
fur i nocte ꝛphendat. q̄n ecꝫtrario gaudebꝫ
et exultabūt qui dilexūt manifestationē
dīi. Nūc aūt iſta mala q̄ tm̄ ſūma et ex
trema credūntur vtiq̄ gēti et vtiq̄ regno.
et epi ſcilicet et diaboli vidēm⁹ eſſe cōia.
Pariter q̄ppe his et bonis affligūtur et ma
li. nec eſt q̄ dicat pax et ſecuritas. ubiq̄ ꝛ
timet vel metuit ne ꝺtingat. Nūc que tri
mala adhuc usq̄q̄ frequentant luxuriosa
ſtupra. ferunt ebriositas. auaritia grassat.
ſpreuit laſciui cātus. organa. tubye. lire. a
thare. teſſere. multa et vana genera ſonorū
atq̄ ludorū. Homine ē arescere p timore. ā
pons madescere pre libidine. Sz hec fily tene
bra habūdantia habebūt et exercebunt
cū dicerit pax et ſecuritas. Qđ ipm fily luas
et fily diei q̄ non ſūt in tenebris. ut eos tm̄
fur dies ille ꝛphendat. Nōne adhuc utiq̄
hoc mūdo tm̄ non vtētes. q̄a et ſi aīe mi
tos ānos aplorū tpibus dīm eſt. pia tm̄ ſol
licitudine cogitant qđ dīm eſt tpus breue ē.
Nōne a materia parte eccl̄ie nouellat. edifi
cat. erigit. poſſidet. gerūtur. adhuc honores
ꝺcūtur. brores. De his loquor q̄ expectan
tes dīm ſuū q̄n veniat a nuptiis. nō ſe
ipſi abſtinēt a carnalibꝫ nuptiis. Sz obedien
tiſſima mētate audiūt aplm ſapientē q̄
admodū viue debeat. brores cū viris. viri
cū brorib⁹. fily cū pentibꝫ. pentes cū filiis. ſer
ui cū dīis. dīi cū ſeruis. Nōne hy oēs in
his ōnibꝫ utūtur hoc mūdo. arāt. nauigāt
ꝺparāt. generāt. militāt. administrant. Pu
to q̄ nō erūt ſic q̄n erūt que i euangelio p
dicta ſūt. ſigna i ſole et luna et ſtellis. et i
tris preſſura gentiū pre cōfusione ſonitus
maris et fluctuū. areſcentibꝫ hoīb⁹ p timo
re et expectatione q̄ ſupuenēt vniūſo orbi
nā virtutes celorū mouebūt. Per q̄ppe in
cōia melꝰ exiſtimo ītelligi. ne dīs ihūs p
propinquāte ſcō aduētu ſuo ea. p magno p
dixiſſe videat. q̄ huic mūdo et añ primū
et⁹ aduentū euenire ꝺſueuerāt. et irrideā
mꝰ ab eis q̄ per q̄ velut nouiſſima et oīm
maxima horreſcam⁹ plura i hiſtoria gentiū
et multo maiora legerūt. Cūa eſt ei ſol ⁊
luna et ſtelle au dīm eſt. ſpecioſa ſicut lu
na. clāa ſicut ſol. Ab hac adorat ioſeph nē
i hoc mūdo velut in egipto: ex hūillimo ſb
limat. Nā illū ioſeph nē certe adorare nō
potuit. q̄ ante cōſtitūta eſt q̄ iacob veniſſet
ad filiū. ut illi⁹ ſōpnij ꝓphetia veritas ad
pleuda xp̄o dño ſeruaret. Cūm enī ſol obſcu
rabit̄ et luna nō dabit lumē ſuū et ſtelle
cadēt de celo et vtutes celorū mouebūt. ſi
aut ab alijs duobꝫ euāgeliſtis hic loc⁹ ꝺme
moratus ē. clāa nō apparebit ipſis tūc pſe
cutorib⁹ ullī modū ſeruientib⁹. et remoto tā
more tm̄ arridente mūdi ſeluatate dicētibꝫ
pax et ſecuritas. Tūc ſtelle cadēt de celo et vi
tutes celorū ꝺmouebūtur. q̄n multa q̄ gra
fulgere videbant pſequētibꝫ cadēt et cadent
et q̄dam fideles fortiſſimi turbabūt. Ideo
aūt ſcīm matheū et marcū poſt tribulatio
nē dicit illorū diat hoc futurū. nō q̄a oīa
acta tota illa pſecutiōe amōēt iſta. Sz q̄a p
cedet tribulatio ut ſequat quoꝺā defectio.
Et q̄a p eōs dies illos un fiet. ꝓtea poſt tri
bulationē dicit illorū. Sz tūc in eaſdē diebꝫ
fiet. Ob q̄ dīm eſt ſcīm lucā. et in tris pſe
cute gentiū. gētes voluit intelligi nō ꝓpīn
quas ad ſemē abrahe. i quo bñdicent̄ oēs
gētes. Sz gentes q̄ ad ſiniſtrā ſtabūt q̄n con
gregabūtur añ iudicē vniuorū et mortuor
oēs gētes. Utraq̄ pe erit in ōnibꝫ gentibꝫ
vna q̄ premat. altera q̄ premat. vna q̄ dicat
pax et ſecuritas. altera in q̄ ſol obſcurabit̄ ⁊ nō
det luna lumē ſuū. et de q̄ cadent ſtelle. et
in q̄ virtutes celorū mouebūtur. Et tūc vi
debūt filiū hoīs venientē in nube cū potesta
te magna et maieſtate. Ob vitio duobꝫ mo
dis accipi poſſe. ſiue in cōia tm̄ in nube ve
nientem. ſicut cōia nūc venire nō ceſſat. ſed
id q̄d aic. āmodo videbūs filiū hoīs ſedentē
a dextris vtutis et venientē in nubibꝫ celi.
ſed ob tunc cū potate magna et maieſtate.
q̄a maior pīns et maieſtas illi⁹ apparebit
ſcīs quibꝫ magnā virtutē dabit ne tanta

pfectione viuant siue i corpe suo i quo
uet ad dexteram pris. in quo eam mortuus e
et resurrexit et ascendit in celu sicut in qo
scriptu est i actibz aploz. his dis nubes
suscepit eu et subleuatus e ab eis. Et qa il
luc eam dns est ab agelis sic veniet quo
modo uidistis eu euntem in celu. muto credendo e
no solu in eode corpe. vineam in nube ve
tutis qm sic veniet sicut abiit. et nubes e
u suscepit abeunte. Hz horu duoru quid h
pocius eligendu sit. iudicare difficile e. Prop
hoc qdem sensu est. ut qsq; u audierit ut
legerit. et tuc videbut filiu hois venente
i nube cu ptate magna et maiestate. ip
su prius adipiat eius aduentu. no per t
eciam sz p sepm. qm ventur est ad uuos
et mortuos iudicandos. Sed qm sqtute s
scrutade sut. nec earu sup hac debem ec
clesie q ad execratione nostra ita modi
fimate sut. ut alqs se penetrade velint. dili
genter ispiaenda sut sequenda. Cu enim dix
isset. et tuc videbut filiu hois venentem i
i nube cu ptate magna et maiestate. ad
iecit atqz ait. Hec aut fiet scientibz respi
ate et leuate capita vra. qm appropiqt
redemptio vra. Et dixit illis silitudine. Vi
dete ficulnea et oes arbores. Cu pducut
ia. et se fructu. scitis qm ppe est estas. Ita
et vos cu videritis hec fieri. scitote qm ppe
e regnu dei. Cu ergo dicat cu videritis hec
fieri. q intelligere potetim? nisi ea q sup co
memorata sut? In his est ea qd aut. Et t
tuc videbut filiu hois in nube cu ptate
magna et maiestate. Proin ea hoc cu vi
su fuit. non ia regnu dei erit sz ppe erit. Hic
ordine videm. et duos alios euangelistas
tenere. Apud matheu ei cu dm esset et vir
tutes q sunt i celis mouebutur. et tuc inqt
videbut filiu hois venentem i nubibz cu
virtute multa et gla. Deniqz subiunxit qd lu
cas no dixit. Et tuc mittet agelos suos et
congregabit electos suos a quatuor ventis a summo
terre usqz ad summu celi. Tuc qd ille de ficu et de
alys arboribz. iste de sola ficu ponens. a ficu
aut inqt disite parabola. cu iam tam mollis eius
tener fuit et nata fuerint folia. cognoscitis
qa in proximo e estas. Sic et vos cu videritis
hec fieri scitote q in proximo sit i ostijs. Qd
est cu videritis hec fieri. nisi ea q supducit i
quibz est ea illud qd aut. et tuc videbut
filiu hois venientem in nubibz cu virtute
multa et gla. et tuc mittet agelos suos
et congregabit electos suos. Qm itaqz tuc erit
finis: sz tuc erit in primo. An dicendu est no
mia que sup memorata sut esse intelligenda u
bi aut cu videritis hec fieri. sz aliqz eoru hoc vi
delicet excepto qd dns est et tuc videbut filiu
hois veniente et retu. Ipse qppe finis erit. no
tuc primu erit. Sz matthe aperuit nullis ex
ceptis antequ cu esse. qd positu est cu videritis
hec fieri. Na et apud qm cu dns esset et vir
tutes celoru mouebutur. et tuc apparebit
inqt signu filij hois in celo. et tuc plangent
omes tribz terre. et videbut filiu hois venien
te in nubibz celi in virtute multa et maiesta
te. et mittet agelos suos cu tuba et voce ma
gna. et congregabut electos eius a quatuor
ventis a summis celoru usqz ad termios eoz.
Ab arbore aut fica discite parabola. Cu iam ra
mus eius tener fuit et folia nata. scitis qua
ppe e estas. Ita et vos cu videritis hec oia
scitote qa ppe e in ianuis. Tunc gz sam? p
ne ee cu videritis no aliqz eoru sz hec oia. in
quibz hoc e q videbut filius hois venies et
mittet agelos suos. et de quatuor mudi pribz
do e de toto orbe congregat electos suos.
Od tota hora nouissia fuat venies in suis
membris tm in nubibz. vel in tota ecclia ipsa
qd est corpus eius tm in nube magna fra
tate atqz ecclete in vnuiso mudo ex quo
cepit pdicare et dice. agite pnam appro
pinquut enim regnu celoru. ita ut fortasse
oia q ab his tribz euangelistis dicta sut de eis
aduetu diligeatius inte se collata atqz dis
cussa inueniant. ad hoc ptine q cotidie re
nit in corpe suo qd est ecclia. de quo adue
tu suo dixit. amodo videbitis filiu hois se
dente a dextris virtutis et venente in nubi
bz celi. ex ceptis his loais ubi ab eo ille adue
tus ultimus in seipo qn iudicaturus est vnus
et mortuos. ita permittit ut ppinqre videat
et qd in vltimo sermonis sui m matheu
ipse oino aduetus euidenter exprimit. au sa
pius q busda signis ppinquitas intelligendi
mostrat. Ad hoc qppe apud matheu ser
mo ipse ordit. Cu aut venit inqt filius
hois in maiestate sua et oes angeli cu eo
tuc sedebit sup sede maiestatis sue. Tuc
congregabutur ante eu oes gentes et retu us
qz ad illud ubi aut. et ibut hi in supplicium
eternu. iusti aut in vita eternam. Hoc ei ni
hil abiqt de xpi aduetu nouissio et ver
fine scii fuisse pdictu. Na et illa quoqz ex
gines no defuerut que no intepabili dispo
natione dei voluerut ad hui eius aduc
tu qui nuc fit p ecclam ptinere. Sz hec no

sūt teñe pollicenda. ne aliqđ omittat qđ va
lde ꝓdiciat. ꝑsertim qa in talib⁹ diuinoꝝ
eloquioꝝ obscuritatib⁹ quib⁹ nr̄as intel
ligẽcias deo placuit ee tere. nō solū alius alu
d mouet. ānt⁹ eoꝝ q̄ scripturas scās nouī
ꝓbabiliꝰ tractant. ſ eam q̄libꝫ vn⁹ illoꝝ
aliq̄n mun⁹ aliq̄n melius ītelligit. Desao
tē utrū uti aliq̄d certa⁹ ut hac q̄stione
possem⁹. ſi nulla rōne vel fraudis possem⁹
ꝓbare illud qđ in epla ꝓpe iam posui. q̄n eccā
delio mūdus vnuſq⁹ ꝑfectus. Qđ cū pu
tat veracitas tua tā hoc ꝓpsos aplos
fām. nō ita esse ths documētis ꝓbauit. Sūt
ei apud nos hoc ē in affrica barbare in
nūabiles gētes. in q̄bus nondū ee prędi
cauit euangeliū ex his q̄ dicūtur captiui
et romanoꝝ seruitus tā muscarē. vndie
nobis addisce in ꝓpriu ē. Paua tū anni
sūt ex quo q̄dam pauissimi atq⁹ rauissimi
q̄ pacati romanis simul⁹ adhererē. ita ut
nō habeant reges suos. ſ sup eos ꝑfecta a
romano ordinant impio. et illi et ipsi cor
ꝑfecta xpiana esse reperiūt. Interiores aūt qu
sub nulla sūt plāte romana ꝓsus nec re
ligione xpiana in suoꝝ aliquib⁹ retinēt
nec⁹ vllomodo tēe dia potest istos ad pmis
sionē dei nō ꝓtinē. Non ei romanos sed ō
nes gētes dñs semi abrahe media quoq⁹
iuramēe ꝓmisit. Ex q̄ ꝓmissione tā frm
est ut nōnulle gētes que nō tenent duo
ne romana tempent euāgeliū et adūge
rent eccie que frāgant et cesat in vnūso
mūdo. Adhuc ei habet quo cesset doner si
e. Qđ de xpo in salomonis figa ꝓphetatū
mūabit a mari usq⁹ ad mare et a flū
ne et usq⁹ ad tmunos orbis tre. a fluīne sa
lui predicāe. A mari aūt usq⁹ ad mare. to
tus ē orbis tū oib⁹. q̄n mari oceano an
ꝓphia oēs gentes q̄tquot feasti venient et
adorabūt coā te dīc. Non ei de loas suis
nugrādo venient. ſ in loas suis credendo.
De credentib⁹ q̄pe dñs dixit. Nemo potest
venire ad me nisi datū ei fuit a pre meo.
ꝓphia aūt dixit. Et adorabūt eū vnusq⁹q⁹
in loco suo oēs insule gentiū. Oēs insule
dixit q̄a eccā dicēt oēs insule. hinc oñdens
q̄m nulla relinq̄tur terraꝝ ubi nō sit eccā
a. q̄n nulla reliquū insulaꝝ. quaꝝ non
nulle eccā in oceano sūt ostitute. et q̄sdā
ex eis iam euāgeliū susceptisse dicuntur. atq⁹
ita et ī insulis q̄busq⁹ ipleꝝ qđ dām est de
mūabit a mari usq⁹ ad mare. quo vnusq⁹ in
sula anglē. sicut in vnūso orbe tractū. que
tp⁹ olim quodām moꝝ maria est insula. qa
et ipsa anglit oceanū. in nu⁹ latera in oc
dentalib⁹ ꝑtib⁹ eccīam iā pcenisse nouim⁹
et quoūq⁹ latera eius nondū pcenit pcen
tura ē. utiq⁹ frāgendo atq⁹ arcendo. Di q̄
qa ꝓphia veritatis mētem nō potest. mīe ē
ut oēs gentes q̄tquot fecat deus adorēt eū.
quo adorabūt eū nisi ūnoscent eū. Quo aūt
nouabūt eū in quē nō credidērūt. Aut quo
credēt. quē nō audierūt. Quo aūt audiēt
sine ꝑdicāte. Aut quo ꝑdicabūt nisi mittā
tur. q̄mter ei angelos suos et congregabit e
los suos a q̄tuor vēts io ē ab vnūso orbe
tractū. In q̄bus q̄ gentib⁹ nondū est eccīa
oportet ut sit. nō ut oēs qui ibi fuerūt cre
dāt. Oēs ei gentes ꝓmisse sūt. nō oēs hoī
nes gentiū. Non ei oīm est fides. Credit ut
q⁹ oīs gens in ōnib⁹ hoīnib⁹ q̄ elem sūt an
mūdi ostitutionē. in certis nō credit et credē
tes odit. Quo ei et illud ipleb⁹ eritis odi
o ōnib⁹ gentib⁹ ꝓpter nomē meū. nisi in oī
b⁹ gentib⁹ sint. et q̄ oderint et q̄s oderūt. Q⁹
pacto ig⁹ ab aplis est ꝑdicatio ista ꝑfecta. q⁹
do adhuc⁹ sūt gentes qđ certissimū est
nobis ī q̄bus modo repit. et ī q̄bus nondū
repit ipleri. Nō utiq⁹ sic dām est aplis cū
tis in testes in ihrlm et ī tota iudea et sa
maria et usq⁹ ad extremū terre. tp⁹ ipsi so
li q̄bus tūc loq̄batur tantū mun⁹ fuerit
ꝑfectum. sed sicut eis solis videt dixisse qđ d
dixit. ecce ego vobis cū sū usq⁹ in ostūmati
onē scli. Qđ tū cū vnūse eccīe ꝓmisisse
q̄ alys morientib⁹ alys nascentib⁹ hic usq⁹
in scli ostūmationē futura ē. quis nō in
telligat. sicut eis et illud aut qđ ad eos oīo
nō ptinet. et tū sic dām est tp⁹ ad solos eccā
ptinēt. cū videritis hec oīa fieri. scitote q̄a
ꝓpe est ī ianuis. Ad quos ei hoc ptinet. nu
si ad eos q̄ in carne tūc erāt. tū oīa imple
būtur. q̄ntomagis illud qđ ex magna pte
p eos agendū fuit. q̄nus et posteris eoꝝ
eadē actio seruabitur. Qđ aūt dixit aplus
nūq⁹ nō audierūt. in oēm tram exiuit so
n⁹ eoꝝ. et in fines orbis tre uba eoꝝ. q̄m
uis longi⁹ sit ꝑtenta tpis ūbis. tū qđ futm
fuerat dixit. ſ non qđ iam fām atq⁹ ꝑple
tū. sicut et ipse ꝓpha quo usus ē teste nō a
it. in oēm tram exiuit⁹ est ſ exiit inqt so
n⁹ eoꝝ. qđ utiq⁹ nondū erat fām. q̄le est e
ā illud. fodierūt manꝰ meas et pedes. qđ
tū longe postea fām nouim⁹. Sz ne istis

pphetas tñ loquões nõ eaã aplicas fuisse credam? nõne idẽ apls ait q̃ est eaã dr vnu. colũpna et firmamentũ vitutis? Et sine dubio magnũ est pietatis sacrãm. qõ manifestatũ est in carne. iustificatũ est in spũ. apparuit ãgelis. pdicatũ in gẽtibs. creditũ ẽ in mũdo. assũptũ est in gla. Nẽpe manifestũ est hoc qõ in extremo posuit eaã nũc nondũ esse opletũ. q̃uomagis tũc q̃n ista dicebat: Eaã q̃ppe tũc assumet in gla q̃ tũ dicet. venite benedicti pr̃is mei papite tr̃ nũ. Et tñ tr̃ fñ fuisset dñi est. qõ recto saebat fñtm. Multo mir̃ mirandũ est q eaã uerbis pñtis tpis usus ẽ. in eo q illũ idẽtidem dixisse memorash ppter spem q te posita ẽ nobis. quã aũ audisbs in libo ve tutis euãgelij qõ aduenit ĩ vos sicut et in oĩ mũdo est frãficans et crescẽs. q̃nus euãgeliũ nondũ mũdũ tenebat vniũsũ. Sed frãficare illud in vniũso mũdo dicit et crescẽ. ut ita significet quousq̃ fuisset frãficando atq̃ crescendo futm. Si q̃ latet q̃n ecclia frãficante at crescẽte vniũsus orbis a mari usq̃ ad mare orbis ipleat. p nil dubio latet q̃n finis erit. Aĩ quippe nõ erit. Ut aũt tibi tr̃ scõ hoĩm dr et sincẽrissimo fr̃i apiam de hac q̃stione qõ sentiã. et ro q̃ppe ĩ vtroq̃ videndus ẽ q̃ntũ ab hoĩe vitari potest. sine cra sine tardi q̃ futm est dñs venturꝰ cẽ credat. Si mihi q̃sq̃ nõ videt crcare nĩ aliqd nescire se sat. sed nĩ putat se scire qõ nescit. Removeam⁹ ũq̃ te medio seruũ illũ malũ. q dicens ĩ corde suo morã fecit dñs me⁹ venire dñatur ofcrus suus. et cẽpisse pcutere cõseruos suos. et ebriosis manducare bibere. Iste q̃ppe pr̃i dubio dñi sui odit aduentũ. Quo seruo malo remoto. ostituam⁹ nõs oculos tres seruos bonos familiã dñicam diligent sobrieq̃ tractãtes. aduentũ dñi sui sitientꝰ desiderãtes. vigilanꝰ expectãtes. si dilectꝰ amãtes. Si vn⁹ eorũ eaã alter tardi dñi putat cẽ venturũ. tunc vo suã de hac re ignorãtiam ofitebit. q̃mq̃ oĩs sonent euãgelio. qa oĩs diligunt manifestationẽ dñi. et eã vigilanꝰ et desiderant expectant. videam⁹ tñ q̃s amplꝰ sonet. Vn⁹ dicat. Vigilem⁹ et orem⁹ qa actus venturus ẽ dñs. Alter dicat. Vigilem⁹ et orem⁹ qa breuis ẽ et incerta vita ista. q̃nus tardi⁹ venturus sit dñs. Tertꝰ dicat. Vigilem⁹ et orem⁹ qa et breuis atq̃ incerta ẽ vita ista. et nescim⁹ tps q̃n ventur⁹ est dñs. Euãgeliũ dicat. Videte. vigilate. et orate. nescitis enĩ q̃n tps sit.

Obsecro te qõ aliud dicẽ audiuim⁹ tuũ tr̃ tuũ? q̃ qõ dicẽ audiuim⁹ euãgeliũ? Oĩs q̃ de pnẽ desiderio regni dr hoc voluit esse verũ qõ putat prim⁹? si hoc scõs negat. Certus vo nõ negat aliqd horũ. si ignorare se fatẽ. qs verũ dicat illorũ. Primũ si hoc fñm fuerit qõ poterat prim⁹ grauebit nĩ illo se tundꝰ et tera? Oĩs ei manifestationẽ dñi dilexit. Exultabit magis ea⁹ venisse q̃ dilexit. Si aũt fñm nõ fuit et apparere cepit hoc poa⁹ vñ esse qõ dicebat scõs. metuendũ est ne int̃ ipsas moras pturbent q̃ credẽt qõ dicerat prim⁹ et ĩ apiant dñi aduentũ nõ tardũ putãe si illũ. qui videtꝰ q̃nus sit ĩcerti⁹ aũar. Et si tãte fuerint. ut se ad scõi pdicta nuertant et dñm eaã tardãte fideliter et patiẽter expectẽt. habũdabũt tñ opprobia et insultationes atq̃ irrisiones ũmundoꝝ. multos ifirmos a xpiana fide autentici. dicendo tñ fallaciter eis regni ẽ promissũ. q̃ fallaat dicebat ato ẽ ventur⁹. Qui aũt credit qõ dicat scõs tardi⁹ dñm ẽ venturũ. si falsũ fuit ĩuentũ actus dñs te nẽte nullomodo q̃ ei crederẽt turbabunt. ĩ fide. si inopinato gaudio pfruent. Quappe q̃ dicat dñm nr̃a⁹ esse ventur̃ optabil⁹ loquitur si ploso fallit. Utinã q̃ sit verũ. qa erit molestũ si nõ erit verũ. Qui aũt dicat dñm tardi⁹ esse ventur̃ et tñ credit sperat amat ea⁹ aduentũ. pfecto te tarditate ei⁹ ea ã si fallit. feliciter fallit. Habebit ei maiorẽ letiã si non paciam si hoc ita erit. maiorẽ letiã si non erit. Ac p hoc ab eis q̃ dilexit manifestationẽ dñi. ille audit suauis? iste credit tuas? Quis aũt qõ horũ sit verũ ignorare se ofitet. Illud optat. hoc toleratꝰ. Obsecro te ut me tale nõ spernas. qa et ego te diligo id affirmans te. qõ verũ esse desidero. Et tãtomagis nolo fallaris q̃ntomagis amo qõ pollicens. et q̃ tomagis video piculosũ esse si fallens. Da venia si onerosꝰ fui sãs sensibꝰ tuis. Quãto enĩ rarus pcenit: tãto me tenũ salẽ p litteras loq̃ dignꝰ dr̃aui. Epla bñ augustini ad memoriã cpm̃ q̃ sacre lẽ sũt liberales sãe et nõ poetarũ fabule.

Omno bñissimo et venerabilissimo et sincerissimo dilectissimo et desiderãtissimo fr̃i et cepo memorq̃ augꝰ in dño salutẽ. Quallas arbusculas tuae sanctitati tue sine his libris q̃s a me sũ amoris iure violentissimo flagitasti ut hac salẽ obediẽa tñderem cplis tuis q̃ bꝰ me magis onerare q̃ honorare dignatꝰ

dñi cpi

es. qñq; ubi fuerit bo qa onerof. ibi eaꝫ qa
dilig02 fubleuo2. Neq; ei a quolibꝫ dilig02.
ſubleuo2 eligo2. ſ ab eo uuo dñi et ſacerdote
que ſic acceptꝰ deo ſentio. ut ꝰ aiam tuaꝫ
ꝰ bona leuas ad deꝰ. qm in illa me ha
bes leues et me. Debui g̃ nuc libros mutꝫ
quos emendatoꝰ me ee pmiſerã. Et nõ
nõ miſi. qa nõ emendaui. nõ qa nolui. ſ q
a nõ potui. curis uidelicet mlis et multis
ſualentibꝫ occupatus. Animus aũ ingratꝰ
ac ferreꝰ fuit ut te q nos ſic amas hic ſuꝫ
ſe et collega nr poſſidius ꝛ quo nrãm nõ p
uã pniam repetes. uel nõ diſcet. uel ſine
nr lãs diſcet. Eſt eꝰ p nr̃m muſicum
nõ lãs illis qbus barbarꝰ ſeruꝰ libidinꝰ libe
rales uoluit. ſed dñus plane nutrit. q̃ius
ei potuit p nr̃as ãguſtias diſpẽſari. Qd eꝰ
aliud dicendꝰ eſt eis q̃ nr̃ ſunt muq et impi
be liberaliter ſibi uidentꝰ eruditi. niſi qd in lãs
tunc be liberalibꝫ legim?. ſi uos filius liberauerit
eaꝫ ipſe q liberales diſaplẽ. ab eis q in lib
tate uocatꝰ nõ ſũt appellant qd in ſe habeat
liberale noſcat. Neq; ei habent ꝛgruũ liber
tatꝰ. niſi qd habent ꝛgruũ ueritati. Vñ ille
ipſe filius. et ueritas uiq liberabit uos. Nõ
g̃ innũerabiles et ipſe fabule qbus uanoꝝ
plena ſũt carmiã poetarꝰ nllo modo nr̃e
ꝛſonant libertati. nõ oratoꝝ inflata et expo
lita mẽdacia. nõ denq; ipſoꝝ phoꝝ garru
le argutie. q̃ uel deꝰ. pſus nõ ꝛgnouerunt.
uel cꝰ ꝛgnouiſſent deꝰ nõ ſicut deꝰ gloꝛifica
uerũt aut gr̃as egerũt. ſ euanuerũt in co
gitationibꝫ ſuis. et obſcuratꝰ eſt ĩſipiens coꝝ
coꝝ. et dicẽtes ſe ee ſapientes ſtulti facti ſũt.
Et ĩmutauerũt gl̃am ĩcoꝛrupti dei in ſilitu
dinẽ ymaginis coꝛruptibilis hoĩs et uolucꝝ
et q̃dꝛupedꝰ et ſerpentꝰ. uel q̃ iſtas ſimula
chris dediti. a non mũꝰ addita. coluerũt cꝰ et
ſeruierũt creature poa q̃ creatoꝛ. Abſit oĩno
ut iſtoꝝ uanitates et ĩſanie mẽdaces. ven
toſe nuge ac ſupbus eroꝛ tr̃e liberales lr̃e no
men̄t hoĩm ſaluet ĩfelicꝰ qui dei gr̃am p
ꝛhm xp̃m dñm nr̃m q̃ ſola liberam de coꝛpe
moꝛtis huꝰ nõ ꝛgnouerũt. nec ĩ eis ipſis que
ſũt ua ſenſerũt. Hiſtoria ſane cuꝰ ſcriptoꝛes
fide ſe papue nr̃ationibꝫ ſuis debẽ pfitent
fontaſſe habeat aliq̃d ꝛgruaone dignũ libe
ris. cũ ſiue bona ſiue mala hoĩm cꝰ uera n
uerit nõ ſunt. rumoꝛes q̃ colligẽ ipſa hũane
ĩfirmitatis ꝛdunde ꝛpulſi ſũt. q̃admodꝰ nõ
fallerent. in plimis oĩno non uideo. Eſtꝰ a
liq̃ in eis ꝛpinq̃tas libertatis ſi uolũtate men
acendi nõ habẽt. nec hoĩes fallũt. niſi cũ ab ho
mibꝫ hũana infirmitate fallũtur. Verũ q̃a
in oĩbꝫ ueris mendis. q̃d nuãri ualeant fa
lſus ꝛſideratꝰ in uocibꝫ. caq; ꝛſideratio q̃buſdã
q̃ſi gradatis itineribꝫ nutrit ad ſupna ĩtima
ueritatis. in q̃bus uos oĩdit ſe ſapiã ꝛplan
ter. et in oĩ pudẽda otiarit amantibꝫ. Inuito
nr̃i oꝛ cui a annis maioꝛibꝫ magiſq; nr̃is
uacabat animꝰ. uolui p iſtã q̃ a nobis deſi
taſti ſcripta. pludẽ. qm ꝛſcripſi de ſolocismo
ſex libꝛos. et de melo ſaltẽ alios foꝛtaſſe ſex
fateboꝛ diſponebã cui multi oĩ futm ſpeꝫ
bã. Sꝫ poſtea ſp m̃ autaꝛi ecclaſticaꝫ ſana
na ĩpoſita eſt. oẽs ille delicie fugere de mã
bꝫ. ut ut uic nr̃ ipm todiẽ inueniã. qm tu
ã uolũtatẽ nec petitionẽ. ſ uiſſionẽ. otẽpne
neglo. Qd ſane opuſ aũ ſi potuero mittere
nõ quidẽ me tibi obtẽperaſſe. ũmptm̃ te hoꝛ
a me tãtope flagitaſſe penitebit. Diſtallice
q̃pe in eo ĩtelligunt. q̃ꝫ liber ſi nõ aſſit q̃
nõ ſolũ diſputantiũ poſſit ſepare pſonas. ꝛ
tiũenã pniãando uta ſonãe moꝛulas ſilla
baꝝ. ut eis ꝛpmant ſenſuq; autiũ ferãt
genã nuoꝝ. maxie qa in q̃buſdã eaꝫ ſilẽ
cioꝝ diuiſa intialla miſcent q̃ oĩno ſenſu
ti nequit. niſi auditoꝛẽ pniãatoꝛ ĩformet.
Certũ ſane liberũ qa eũ datũ reppeꝛi ubi ẽ
oĩs fr̃ãs ceteroꝝ nõ diſtuli mittẽ. cauitatu tu
e. foꝛtaſſis ipſe uã nõ multũ refugiat ſtu
tate. Nã ſuꝑioꝛes q̃q; uiꝛ filio nõ et ꝺia
uuliano q̃m et ipſe ĩã ꝛmilitat nobiſcũ.
digni laõne uel ꝛgnitione uidebũtur. Que
q̃dem nõ audeo dicẽ plꝰ amo q̃ te. qa nec
ꝺeuiter dico. ſ tm̃ audeo dicẽ plꝰ deſidero q̃ te.
q̃ uidere poteſt q̃admodũ que pꝛiter a
mo. ãplius deſiderẽ. Sꝫ hoc m̃ fiant ſpes ã
plioꝝ uidendi eũ. Puto eũ q̃ ſi ad nos te
iubẽte uel mittẽte uenit. et hoc faciet qñ
adoleſcentẽ uidet. mariẽ qa nondũ curis
maioꝛibꝫ detinet. et tẽpm̃ m̃ expedita ap
poꝛtabit. Quibꝫ nũs ꝛſiſtant ũſus dau
tia nõ ſarpſi qa neſcio. Neq; ei ex hebꝛea
lingua qua ignoꝛo potuit eaꝫ nuos inter
pres exprimẽ. ne metu nitate ab ipretã
di ãplꝰ ueritate q̃ ꝛõ ſentẽtiaꝝ ſinebat
digredi cogẽtur. Ceteꝝ tm̃ cos cõſtare nu
meꝝ credo eis qui eã linguã pbe callent.
Amauit eũ uic ille ſãs muſicam piam.
et in ea ſtudia nos magis ipſe q̃m ullus
alius auctoꝛ accendit. Habitans õnes in c
teꝝ in ãdutoꝛio altiſſimi q habitatꝰ u
nanimes ĩ domo. pꝛ mẽ q fratres filioꝝ

et nūra vnus pūs filij meōres nr̄i. Epla au
gustī ad asselīā eph̄m. q̄ ex opib⁹ legis
nō iustificat̄ hō. sz p fidē ih̄u x̄pi
Omno būssimo fr̄i et wepō as
sellio: aug⁹ in dño salutē. Li
teras sātatis tue q̄s ad venāb⁹
le senem donatianū & rauēdi iudaismi
disceptatione musisti. ad me ipe dignat⁹
ē mittē. atq; ut eis r̄nderem petēdo vehemē
nus ipetauit. Quē ventus otēpnere ut pos
sū dño adiuuāte r̄ndo. gratū exīstimās en
ā caritati tue q̄d ad te scribendo illi iubenti
quē p suos mūus ābo veneram. obtēpetāc
nō tēnui. Xpianos maxīe ex gentib⁹ veni
ētes iudaizāc nō oportē paul⁹ apls vidit
ubi aut. dixi petro wrā ōnib⁹. si tu cū sis iu
dēus gētiliter et nō iudaice vivis. q̄domo
dū gentes cogis iudaizāc. Et sentio adiūx
it. nos natā iudei et nō ex gentib⁹ pūores
sāctes aūt q̄m non iustificat̄ homo ex op̄
bz legis nisi p fidem ih̄u x̄pi. et nos in x̄po
ih̄u credidim⁹ ut iustificem̄ p fidē x̄pi. et
nō ex opib⁹ legis. q̄m ex opib⁹ legis nō iusti
ficabit̄ ōnis caro. Nō solū aūt illa opa legis
q̄ sunt i veteribz sacm̄ntis. nūc revelato
testamēto novo nō obseruanda x̄pianis si
aut ē circūcisio ꝑpuci. et sabbata carnalis va
catio. et a q̄busdā esus abstēn⁹. et pewīā in
sacrificijs īmolatio. et neomenie et azimū
et cetā hmōi. vīmea illud q̄d in lege dīm
ē non occipisces. q̄d utiq; ecia x̄pian⁹ nullo
ābigit ee dicendū. nō iustificat hoīem nu
si p fidem ih̄u x̄pi. et grām dei p x̄pm dīm
nr̄m. Idē ipse q̄ppe dicit apls. Quid g⁹ dice
mꝰ. Lex pcm est. Absit. Sz pcm non cognō
ui: nisi p legē. Nā concupiscentiā nesciebā. nu
si lex diceret. non concupisces. Occasione aūt ac
cepta pcm p mandatū operatū est in me o
nē concupiscentiā. Sine lege ei pcm mortuū
erat. Ego aūt viuebā aliq̄n sine lege. Adue
niente aūt mandato pcm revixit. Ego aūt
mortuus sū et inuentū est mi mandatū q̄d
erat in vitā. hoc ee in morte. Pcm enī occa
sione accepta p mandatū fefellit me. et per
illud occidit. Itaq; lex q̄dem est sca. et manda
tū scm et iustū et bonū. Quod g⁹ bonū est. mi
hi mors? Absit. Sz pcm ut appareat
pcm p bonū mihi operatū est morte. ut fiat sup
modū pcm peccans p mandatū. Scimus enī
q̄a lex spūalis ē. ego aūt carnalis sū venū
datus sub pcto. Quod ei operor ignoro. Non enī
q̄d volo hoc ago. sed q̄d odi illud facio. Si aūt
q̄d nolo hoc facio. Consentio legi q̄m bona est.

Videm⁹ itaq; in his aplus ubis legē nō solū
nō esse pcm. sz eā esse scam. et mandatum
scm et iustū et bonū quo dām est nō sapi
entes. Sz pcm p bonū fallit. et p illud omnī
cos. q̄ nō sunt carnales putāt suis verbis le
gē spūalē se posse ple. Et p hoc fuit nō so
lū pūores q; ēent eccīa si legē non acceptassēt
sed eccīa spuarīatores. q̄d non ēent nisi legē
acceptassent. Sic ei alio loco dicit. Vbi lex non
ē. nec pūaricatio. Lex g⁹ subintrauit simul alu
bi ipe testat. ut habūdaret delictū. Vbi aūt
habūdauit delictū. superhabūdauit gra. Iter ē
go vtilitas legis q̄a ondit hoi scipm ut sa
at īfirmitatē suā. et videat quo p. phibito
nē augeat⁹ pos carnalis sapia q; sancti.
Appetūtur ei arcāna q̄ vetant. dū io q̄d spū
alit̄ iubet. carnalis obseruare spellit. Vt aūt
sit spūalis q; legem ipleat spūalē. non fit p
sa lege sz gra. hoc ē non ipetro sz brīfico. no
iubente lra sz iuuāte spū. Incipit aūt homo
secm̄ gram in ītrioze hoīe renouari. ut me
te agat q̄d amat: nec carni ofendat q̄d o
dit. id ē non ut ōino nō sapiscat. sz ut post
sapiscēcias suas nō cat. Od quidē tā magī
nū est. ut si ōino fiet. et q̄uis insint dū su
mꝰ in corpe mortis hui desideria pcōr: nulli
tī eoz adhibem⁹ assensū. non ēet vī. nec
rem⁹ pī nō qui ē in celis. dimitte nob⁹ de
bita nra. Nec tī ideo tales essem⁹ iam q̄les
crim? cū mortale hoc induerit īmortalitatē.
Tūc ei non solū nlli desiderio pī obediem⁹
sz nulla erūt desideria talia q̄bus nō obedi
re iubeam. Nūc g⁹ ubi dicit iam nō ego o
pero illud. sz q̄d in me habitat pcm. & sa
piscētia carnis dicit q̄ opatur i nobis mor⁹
suos. eccīa q̄n eis nō obedim⁹ dū non regī
mur pcm in nr̄o mortali corpe ad obedien
dū desideriis eius. nec exhibem⁹ membra nīa
arma iniq̄tatis pcō. In q̄ iustitia nondū
ꝑfīmata ꝑseuerātes et ꝑficientes ad ei⁹ cōsū
mationē q̄nq; venient? ubi pcm sapia nō
cohibenda atq; frenanda sz nulla sit. Nec ei
lex posuit dicendo nō concupisces. nō q̄ hoc vale
am? sed ad q̄d ꝑficiendo tendam? Vīn h⁹ fit
nō lege q̄d⁹ ipetrat. sz fide q̄ hoc ipetrat. nō
lra qua iubet. sz spū quo donat. Non g⁹ p
mūtis opantis hoīs. sz largientis grīa salua
toris. Vtilitas itaq; legis ē ut hoīem de sua
īfirmitate admit. et gre mediatā que
in xpo est ipetrare expellat. Oīs ei qui cū
mūt nomē dñi. saluus erit. Quō ergo eū
mbūt? in quē nō credidērūt? Quō credent?
quē nō audierūt? Vbi paulo post dicit. Si

fides et auditus: auditus aũt p verbũ xpi. Et
nõ ita sunt. q se israelitas ee carnalit gaudet
et pter xpi grãm in lege gloriant. hys sunt
de quibs idẽ aplus ait q ignorãtes dei iustiã
et suã volẽtes ostituere. iustiae dei nõ sunt sb
tem. Dei. qppe dicit iustiã que hoi ex deo ẽ.
suã vero q putãt sibi sufficere ad salutẽda mã
data sine adiutorio et dono eius q legem de
dit. Hys aũt silẽs sũt qui cũ psiteant se ee
xpianos ipsi xpi sic adsentant. ut se huã
nis viribs diuina existimẽt implẽ mandata.
Ac sic eam ipsi ignorãtes dei iustiã et suã
volẽtes ostituere. iustiae dei nõ sũt subiecti. Et
nõ quidem noũe. sed tñ errore iudaizãt. Hoc
gens hoim caput sibi uenerat pelagiũ et
celestiũ ipectas huius assertores acrimos
q recenti iudicio dei p diligẽtes et fideles ser
uos eius eam catholicam oionem puam sũt. et
pter eos ipenitẽs adhuc in sua dãpnatõe
pstitũt. Quisqs ab isto carnali. atq; ideo nõ
merito reprehensibili atq; dãpnabili iudi
smo ee. quit alienã non solũ vetes illas ob
seruationes a se fiee debet alienas. quam
reuelato testamẽto nouo postea q venerit
ea. q p illa significabãtur ee ventura. paul
dubio animo ee destiterit. ut nõ inducẽt in
potu et abo. et in pte diei festi et neomenie
nã. illa q in lege ẽcepta sũt. ut valeant ad
formandos mores fideliũ. id ẽ ut abnegã
tes ipietatẽ et sdares cupiditates. tẽperã
ter et iuste et pie viuam⁹ in hoc sclo: vñ ẽ
ea hoc qõ ex lege maxime mẽdandũ eleg⁹
aplus nõ intellexistes. et quecũq; de deo et pri
mo dilegẽdo sine ullis figuis sacramentoũ p
positũ in lege. in qbus duobs ẽceptis eam
pe dns xps duat totã legẽ et pphetas pẽde
sic accepit. sic ãplenit. sic obseruãda ee nõ
dubitat: ut quodquid in eis pfiat nõ sibi tribu
at. sed gre dei p ihm xpm dnm nrm. Omptũ
nõ. quisq; isto modo sũt veri germani xpi
ani. utriũ eam iudei vel israelita dicendus sit
minus quitur. Qd quidẽ si nõ carne sed spũ h⁹
ee intelligit. nõ debet ipm nomẽ sibi in osue
dine sermonis ponẽ. sed spiali intelligẽ
tia. retinẽe. ne. pter ambiguitatẽ vocabuli q
dcat qd est inimicũ. nomini xpiano. Hoc aũt
offendẽ. id ẽ vere q xpianus est etiam iudeus vel
israelita possit intelligi. idẽ nobis aperit beat⁹
aplus et dissoluit ubi dicit. Circũcisio quidem p
dest si legẽ custodias. Si aũt preuaricator legis
sis. circũcisio tua pputium fta est. Si ig pputium
nũ iustitias legis custodiat. nõne pputium e
ius in circũcisionẽ reputabit. et iudicabit
q ex natũ est pputium legẽ pficiens te q per
literam et circũcisionẽ preuaricatorem legis es. r
Nõ ei qui in manifesto iudeus est. neq; q in
manifesta carne ẽ circũcisio. sed q in abscondi
to iudeus est. et circũcisionem cordis q spũ non
litera. cuius laus nõ ex hoibs sed ex deo. Cũ ig
audiam⁹ aplm xpi nobis imẽdantẽ iudi
cii in abscondito nõ carnis circũcisione sed
cordis. et spũ nõ litera. qs est iste nisi xpianus?
Dic mag⁹ sum⁹ iudei nõ carnalit sed spiritalit
quadmodũ sum⁹ semẽ abrahe nõ secm car
nẽ. sicut illi q de ipso noĩe carnali superbia
gloriantur. sed secm spm fidei qd nõ illi. Scim⁹
ei nos fuisse promissos qui illi dicit de. premẽ
multarũ gentiũ posui te. Et q multa de hoc
dicat aplus nouim⁹. Diam⁹ ei ingit: qm
reputata ẽ abrahe fides ad iustiã. Quo
modo reputata ẽ. cũ in circũcisione ẽet an cũ
in pputio? Et signũ accepit circũcisionis sig
naculũ iustiae fidei q est in pputio. ut sit pr
totius credentiũ per pputiũ. ut deputẽt et illis
ad iustiã. ut sit pr circũcisionis his q nõ
solũ ex circũcisione sũt. sed et hys q sequunt
vestigia q est in pputio fidei prius nri abrae.
hã. Et paulop⁹: ideo ingit ex fide ut secm gr
am firma sit promissio oi semi. nõ ei tm qd
ex lege ẽ sed ei qd ex fide est abrahã. qui ẽ
pr oim nrm. sicut scriptũ est. qa patrem mul
tarũ gentiũ posui te. Ite ad galathas. Sic
abrahã ingit credidit deo: et deputatũ est il
li ad iustiã. Intelligite ig q qui ex fide hi
sũt filii abrahã. Prouidens aũt scriptura qa ex
fide iustificat gentes dis. premũciauit abrahe
qa in te bñdicent oes gentes: ita ut q ex fi
de sũt bñdicunt cũ fideli abrahã. Ia aliqn
to post in eade epla: frres ingit secm hoiem
dico. Cui hois confirmatũ testamentũ nemo
irritũ facit. aut superordinat. Abrahe dicte sũt pro
missiones et semini eius. Nõ dicit. et seminibs tan
ti multis: sed tanti in uno. et semini tuo q ẽ xps.
Ite paulop? Oes enim vos ingit unũ estis in
xpo ihu. Si aũt vos xpi ergo abrahe semẽ
estis secm promissionẽ hedes. Secm istũ ergo
intellectũ aplicũ inueniũtur indei q xpianam nõ
sũt cũ ex carne abrahe origine ducãt. non
ee filii abrahe. Cũ enim dicat intelligite ig qm
q ex fide hui sũt filii abrahe: pfõ significat
eos q ex fide nõ sũt non ee filios abrahe. Ac
p hoc nisi uideris eo modo sit pr abrahã quo
est nobis. qd eis prodest q de carne eius orti
ti sũt. et nomẽ sue stirpe tenuerũt? Cũ aũt

ad xp̃m tñsceñt et ĩapuñt esse ex fide filij a
brahe. tñc erñt iudei nõ in manifesto ꝙ ꝑ ab
scissionẽ circũcisione cordis. spũ non lr̃a. q̃
cũ laus sit nõ ex hoĩnibꝫ ꝙ ex deo. Ab hac ꝙ
quñt fide alienati ĩ tamus fractus deputabñ
t. ex illa olea ĩ suã tradiẽ diat apls inser
oleastrũ id est gẽtes. Nõ utiq; nõ sit ꝑ carnẽ
ꝙ ꝑ fidem. nec ꝑ legẽ sed ꝑ grãm. nec ꝑ literã
ꝙ per spm. nec carnis circũcisione ꝙ cordis.
nec ĩ manifesto ꝙ in abscondito. nec laudẽ
ex hoĩnibꝫ sed ex deo. ut sit vnuſq̃sq; xp̃ianus
sicut nõ carnalis ꝙ spũalis abrahe filius. ita
nõ carnalis sed spũalis iudeus. nec carnalis
ꝙ spũalis iſelita. Nã de isto noĩe sic apls loq̃
tur. Non ões ei qui ex iſrl hy sũt iſrlite: neq;
qa sũt semẽ abrahe ões filij. ꝙ in ysaac voca
bñt tibi semẽ. Hoc ẽ non hy q̃ filij carnis hi filij
dei. ꝙ filij promissionis deputant in semẽ. Nõne
mirabilia magna sũt ista. pfundũ q; myste
riũ. ut mlti ex iſrl nati nõ sunt iſrl. et mlti
nõ sunt filij nĩ sunt semẽ abrahe. Quõ ei nõ
sũt quõ nos sum⁹ nisi qa non sũt filij prom
sionis ad xp̃m grãm ptinẽtes. ꝙ filij carnis
nomen tãne gestãtes. Ac ꝑ hoc nec illi sunt
iſrl sicut nos sum⁹: nec nos sum⁹ iſrl sicut
sũt illi. Nos ei sum⁹ scdm spũalẽ regnatio
nẽ: illi scdm carnalẽ gñationẽ. Intuendũ
est q̃pe ac discernendũ aliũ iſrl q̃ ꝑ ter
nẽ nomẽ accepit: aliũ vo qui ꝑ ter spm. re
q̃ illo noĩe significatũ optinuit. Nũquid ei
ex agar ãalla sare. nam sũt iſrlite. Nõne ys
mahel ex illa nat⁹ est. et nõ iſrlitarũ ꝙ ys
mahelitarũ gentẽ suo noĩe ꝑpagauit. De
sara aũt venit iſrl ꝑ ysaac q̃ ex promissione
natus ẽ abrahe. Tñ aũ scdm ꝑpaginẽ car
nis se ita res habeat venit ad intellãm
spũalẽ. et ũcniũtur ad sarã nõ ptinẽ car
nales iſrlite. q̃ ex illa carnis origine du
aũt. et ptinẽ ad eã poa⁹ xp̃ianã q̃ non scdm
ysmahel filij sũt carnis. ꝙ scdm ysaac ꝑ
missionis filij sũt. nõ ad ipsũ ysaac carna
le semẽ. ꝙ ad spiritale misteriũ ptinẽtes. Ita
q̃pe ad galathas apls loquit. Dicite mi
sub lege volẽtes ee lege nõ audistis. Scp
tũ est ei q̃ abrahã duos filios habuit: v
nũ de ãalla. et vnũ de libera. Sz ille qdem
q̃ de ãalla scdm carnẽ natus ẽ. q̃ aũt de li
bera ꝑ repromissionẽ. Que sũt in allegori
a. Hec ei sũt duo testamẽta. Vnũ quidem
a mõte syna in seruitute generãs. q̃ est a
gar. Syna ei mons ẽ in arabia q̃ cõiũctus
ẽ ei q̃ nũc est ihrlm seruit enĩ cũ filijs suis
Que aũt sursũ est ihrlm libera est q̃ est mr̃
nra. Scriptũ est ei. Letare sterilis q̃ non paris
erũpe et exclama q̃ non pturis: qa multi filij
deserte magis q̃ ea q̃ habet virũ. Nos aũt fres
scdm ysaac promissionis filij sum⁹. Sz sicut tũ
q̃ scdm carnẽ natus fuerat ꝑsequebatur eũ qui
scdm spm: ita et nũc. Sz quid dicit scriptura?
Eice ancillã et filiũ eius. Non ei heres erit fi
lius cũ filio libere. Nos aũt fres non su
mus ancille filij ꝙ libere: q̃ libertate xp̃s nos
liberauit. Este scdm istã spiritalẽ atq; aplicam
ĩtelligentiã nos pos ptinem⁹ ad liberã sa
rã. q̃ ex illa nullã carnis ꝑpaginẽ trahim⁹.
Iudei aũt qui ex illa carnis ꝑpaginẽ trahunt
ad agar poa⁹ ancillã ptinẽ mõstrant. dicẽs
carnis ꝑpaginẽ non trahũt. In nepotibꝫ en
ã abrahe et sare. id ẽ filius ysaac et rebem
illis gẽnus esau et iacob q̃ postea vocatus
iſrl. hoc xp̃m magnũ et pfundũ misteriũ
tenitue. De quo ide apls loquẽs cũ ꝑ ysaac
promissiõis filios memorasset ad xp̃i grãm
ptinẽtes. nõ solũ aũt inqt ꝙ et rebecca ex v
no cubitu habẽs ysaac pris nri. Nondũ ei
nati. nec q̃ egerunt aliqd boni aut mali. ut
scdm electionẽ ꝓpositũ dei maneret. nõ ex operibꝫ
ꝙ ex vocãte dictũ ei. q̃a maior seruiet mi
sicut scriptũ est. Iacob dilexi: esau aũt odio ha
bui. Hec ãte doctrina aplica atq; catholica
satis euidẽter idicat nobis scdm origine ca
rnis ad sarã iudeos id ẽ iſrlitas. ad agar vo
ysmahelitas ptinẽ. Scdm aũt misteriũ spũs
ad sarã xp̃ianos. ad agar iudeos. Ite scdm
origine carnis ad esau q̃ dñus est ecclã cdo
gentẽ ydumeorũ. ad iacob aũt q̃ dñs est ec
clã gentẽ iudeorũ. Porro scdm misteriũ
spũs ad esau iudeos. ad iſrl ptinẽ xp̃ianos
Ita q̃pe ipleuit qđ scriptũ est maior seruiet
minori. id ẽ ꝑior natus ꝓlus iudeorũ posti
ri nato ꝓlo xp̃ianorũ. Eue q̃ admodũ sum⁹
iſrl adoptione dña. non humana dignatione
gloriãtes. nec ĩ manifesto ꝙ in occulto. nec
lr̃a sed spũ: nec carnis ꝙ cordis circũcisio
nis. Que cũ ita se habeãt. nec tñ debem⁹
suetudinẽ sermõis humani ĩcepta loquẽdo
fundẽ. et in rebꝫ discernẽdis frequẽtata fa
bula ꝑturbati significatiõe muse. ut eos
q̃ cũ xp̃iani sũt et apellatiõe usitatissima
xp̃iani vocant. iusitato vocabulo aliqs af
ferret appellãe iudeos. vel cũ ipse sit vocet
q̃ xp̃ian⁹ iselite ponus noĩe delectet. et qđ
i misterio debet sp intelligẽ pari⁹ aũt ocie ꝑ
ferre. Hoc i cotidiana loquẽdi consuetudine
magis eligat frequẽtare ĩcepta vsolẽtate
si dia potest ipertia sua. Nũquid ei apli ꝑ

quos ea didicim⁹ ista nesciebāt. quō nos pos⁹
sum⁹ semē abrahe sedm ysaac promissiōis hē
des. et inde spū non lītā. verbis arcūcisione
nō mutus. et nō sedm carnē isrl. ꝙ isrl dei.
Sciebāt unde ista mlto sapiētius terra⁹ q̄ ego
nos. et tū in loquēdo. osuetudiē iudeos et
isrlitas eos appellabā. sedm carnē de abra
he. Inde sepe venētes ab ōnib⁹ volebant⁹ h⁹ noī
ne. Inde signa petūt aut aplūs paul⁹. et gre
ci sapiam querūt. Nos aūt predicam⁹ aūs
tū crucifixū. iudeis q̄dem scādalū. gentib⁹
aūt stultiā. ipsis aūt vocatis iudeis atq; gre
cis xpm dei virtutē et dei sapiam. Quos de
it greecos hos cnā gentiū noīe significauit
eo q̄ hec līgua maxīe precellit ī gentib⁹.
Iudeos tū ipsos vocauit: quos ōes hoc noīe
appellāt. Nā si xpiani. ipsi sūt iudei. Crucifi
xus q̄ est scandalū xpūs crucifix⁹: de quo dic
tū est iudeis q̄dem scandalū. Qs hoc nisi ī
sanissim⁹ sentiat. Ite dicat. sine offensiōe es
tote iudeis et greecis. et ecclē dei. Quō ista dis
cinget. si et cnām dei in cotidiana loquē
di osuetudiē iudeos appellare debēt. Ite dicat
qs et vocant nos nō solū ex iudeis: ꝙ cnā
ex gētib⁹. Quō vocauit ex iudeis: si pos⁹ ex
nō iudeis vocauit ut ēent iudei. Ite de isrli
tis. qd et ego ducem⁹ inqt. Nā gentes q̄ non
sectabant⁹ iustiā apphenderūt iustiā. ius
tiā aūt q̄ ex fide est. isrl aūt psequēs legē
iustitie. ī legē iustitie nō pcucit. Quare. Nā
nō ex fide. sed q̄si ex opib⁹. Offenderūt ei in
lapidē offensiōis. Ite ad isrl aūt qd dicit?
Tota die expandi man⁹ meas ad plm nō
credentē. et contradicentē mi. Et sicut⁹ adiūt
Absit. Nā et ego isrlita sū ex semē abrahā
de tribu beniamī. Nō reppulit ds plebē suā
quā prescivit. Quō hic appellauit aplūs isrl
Vel quō se appellauit isrlitam. Numquid ex
eo q̄ xpian⁹ suus erat. Nō utiq; ꝙ ex eo q̄
sedm carnē suat et semē abrahe de tribu be
niamī. qd non sum⁹ nos sedm carnē. q̄nus
ꝙ aliud ē. qd aposat alnous ītelligēcia sa
cramēti. aliud qd exposat cotidiana osuetu
do bombuli. Denuq; aptius iste nesao qs de q̄
scripsisti qd vocat iudaizāc xpianos eo mō
do sicut insinuauit sātas tua iudeū et isrā
helitā vocat. ut ab esas phibeat. quas pro
pheta illius tēporis illius tā gruenta lex p suū famulū
dei mopsen data phibebat. et cetās illius tē
pis observationes iam nūc apud xpianos

abolitas remotas q; psuadat. qs umbras fu
turoꝝ appellat aplūs. ut et pphia in illis ītelli
gat. et earū observatio iā cuacuata mōstre
t. Inde apparet q̄re se iste aptus velut isrlitā
iudeū q; vocauit: nō spitaliter. ꝙ oīno carnaliter.
Nos aūt nec illis observationib⁹ q̄ nouo tes
tamēto revelato cuacuate sūt tenem⁹ obstric
ti. et pcepta legis huic cnā tpi nūcia. q̄lia sūt
nō adulterabis. nō homicidiū facies. nō cau
pisces. et si qd est aliud mandatū qd in hac ser
mone recapitulat⁹ diliges pximū tuū tq̄m
teipm. nō vnus hūanus q̄si nīam ostituen
tes iustiā. ꝙ grā dei p ihm xpm dnm nos
trū. in ea iustiā q̄ nobis est ab illo observā
da ēe didicim⁹ et docem⁹. nec tū ideo nos nega
m⁹ semē abrahe q̄bus dicat aplūs. vos ergo
semē abrahe estis. a iudeos in abscondito. et
q̄bus ītē dicat. Non ei q̄ in manifesto iud⁹
est. neq; q̄ in manifesto in carne ē circūcisi
o. ꝙ qui ī abscondito iudeus ē. et circūcisioꝝ
cordis qui spū non līa. cui⁹ laus nō ex hoī
b⁹ sed ex deo est. a isrlitas spitales ad eū salu
tet pūnētes. cui mūos potētū est secundū tū
ē maiorē. Qs hec vocabula nobis nō inde
cēter īponim⁹ ea q̄ misteriorū intelligēcia
otinem⁹? nō vbiorū insolēcia vētilam?

Epla augustī ad bonefacium

Beneficio coepo: aug⁹. in dno sa
lutē. Quetus a me utrū pn
tes baptizatus puulis suis noce
ant aī cos dēoniorū sacrificijs sanctē conan
tē: et si nō noverant quō eis pfuit ad baptizan
tur pnā fides. quoꝝ eis nō potest obesse p
fidia. Ubi cnīdeo tanta illius sacmenti h⁹ est
baptismi salutaris ēe virtutē in sā xpaꝝ
corpis xpi. ut semel grīatus p aliorū carna
lē voluptatē. aī semel regnatus fuit p alio
rū spitalē volūtatē. deinceps nō possit vinu
lo aliene inquinatis astrīgi. aut nulla sua volū
tate consensit. Et aīa enī pris mea est inqt: et
aīa filij mea ē. Aīa que peccauūt: ipsa morie
t. Non aūt peccant ipsa aī pntes et oīno nesa
ci. vel q̄libet alius adhibet sacrilegia dēoni
orū. ꝙ inde ex aīa traxit qd sacmenti illius
grā solueret. qa nondū erat aīa separati
vivēs. id ē altera aīa de q̄ dicatur. et aīa pa
tris mea ē. et aīa filij mea ē. Jam utiq; aī hō
in seipso ē et ab eo q̄ genuit alter effūs. pro
altius sine sua consensione nō tenet⁹ obnoxia?
Traxit ꝙ tractū qa vn⁹ erat aī illo et in illo
a quo traxit. qui qd traxit admissū est. non
aūt trahit alter ab altero. qui sua vnoquoq;

ꝑma vita viuēte nā est vñ diat. aiā que
peccauit ipsa moriet. Vt aut possit regnā
ri p offiaū voluntas aliene aī offerēt. ꝺs eam
ds. fiat hoc vn' spūs ex quo regnatur ob
latus. Non ei scriptū est nisi qs renatus fu
erit ex pntū voluntate. a. ex offerentū vel
mīstrantū fide. ℣ nisi qs renatus fuit ex
aqua et spū scō. Aqua ipse exhibēs fonū sec'
sacmentū gre. et spūs opans ītrinsece bñ
ficiū gre soluens vinclū culpe. reꝺs filios
bonū nate regniant hoiem in vno xpo
ex vno adā generatū. Regnians ergo spūs
ī maioribꝫ offerentibꝫ et pnulo oblato re
natoqꝫ cois est. ideo p hanc sanctate vn'
eiusdē qꝫ spūs pdest offerentū voluntas p
nulo oblato. Cū aut maiores in pnulū
peccāt offerētes eū atq; obligāt comātes
demoniū sacrilegis vinculis nō est aīa v
troriuꝫ cois. ut eaꝝ culpā possit habe cōez.
Non ei fit cōitate culpa alti' voluntate qꝺ
modū cōicatur gra p sā spūs vnitate. Po
test ei et in hoc et in illo hoīe esse vn' spūs
sūs eaꝝ si ūitate nesciant p quē sit vtriuꝫ gr
a cois. Non aut potest spūs hois esse et hui'
et illi' p quē peccante et altero nō peccante
sit cū culpa cois. ac p hoc potest pnul' semel
ex pntū carne generat' dei spū regnari. ut
ex illius obligato ītracta soluat. nō potest aīt
semel dei spū regnatus ex pntū carne regna
ri. ut obligatus q̄ soluta est iterū ītrahat. et
ideo semel pceptā pnulus xpi grām non a
mittit. nisi ꝑma ipietate si etatis accessu cū
malus euaserit. Tunc ei ꝑma incipit habe
pena q̄ non regnādo ne auferant. sed alia
aut ad hoc sanent. Vinptū rte dicūtur pntes
vel quicūq; maiores filios seu qslibet pnulos
baptizatos dēmoniū sacrilegus obligare co
nātes spualiter hoīare. Nā in illis qdem in
terfectionē nō facūt. ℣ qntū in ipis est iter
fectores fiūt. Rte illis dicat' qui ab hoc sacrilegio
phibent. nolite interficē pnulos vros. Dicat ei
et apls. spm nolite extinguē. nō qa ille extin
gui potest. ℣ qntū in ipsis ē extinctores ei
mento dicūtur. q̄ sic agūt ut extinctū velint.
Isto sensu rte intelligi potest qꝺ scripsit bās
sim' ap'anus in epla de lapsis. cū eos q̄ tpe
psecutionis pdus īmolauerāt arguens. ac
ne qꝺ deesset ingt ad crimīs cumulū. infan
tes quoq; pntū manibꝫ ipositu vel attractu.
amiserūt pnuli qꝺ in pmo statū natiuitatis
ecordio fuerāt ꝺsecuti. Amiserūt dicit. qntū
attinuit ad eoꝝ sclus a quibꝫ amittē coact
i sūt. amiserūt in eoꝝ mente ac voluntate
q̄ in illos tantū fidei' omiserūt. Nā si in se
ipsis amisissēt. remansissent utiq; dina dāp
nandi sua. sine ulla defensione. Qꝺ si sās
ap'anus arbitraret. non eoꝝ defensione. o
tumo subuert dicēs. nonne illi cū tudinē dies
aduenit dicent. nos nichil fecim? nec ꝺlecto
abo ac populo dñi ad ꝑhana magna sponte
ꝑcessim? poterit nos aliena pfidia. pntes
sensim? priuabas. illi nobis eam am matē. illi
nobis deū patē negauerūt. et dū pu et im
prudi et tāti facinoris ignari p alios ad hoc
cū ceimus unctū aliena fraude apperem.
Hāc defensionē nō subnectet nisi usq; ad
credet. et ī dei iudicio pnulis p futurā. Si ei
ve diat' nos nichil fecim? aīa q̄ peccauerit
ipa moriet. nec illi perabit sub dei iusto iu
dice quos pntes suo sacrilegio qntū ad seipsos
attinet pdiderūt. Illud vo qꝺ in eade tpe
rate epla qndam pnulā turbatus in fuga pu
tabꝫ nutrix ꝺlectam. atq; ab eade nutrice re
monū sacrilegus ipatum. postea in eam il
latū sibi curatissimā. mus morbꝫ respuisse
ideo ni fallor videt' dīnus ne maiores pnu
tēt nichil se in pnulos in illa infirmitate pec
care. ℣ poc' intelligent p illū significante
quodāmodo gestū corpis eoꝝ q̄ loqui nō po
terat sic mirabilit admoneri qꝺ ipsi facere
bent. q̄ post tantū illud nephas sacramentis
spualibꝫ irruebāt. vñ se vtiq; penitendo abs
tinere debent. Nec ei tale aliqꝺ dīna pude
na agit p infantulos. ipos id age sāa vel cog
credendū est. Nec ei qa animalia ꝑhibe rem
ca ds voluit eaꝝ asina loquēte cohercere.
ideo ia mutāda est asinoꝝ sapia. Porro si p
animal irronale sonuit aliqꝺ hoīm simili
mū qꝺ mutanda dīno nō cordi asinino tri
buendū sit. ita potuit oīpotens p infantis ci
ma non ubi cō nulla erat. ℣ ubi adhuc sopi
ta erat gestu corpis eius oīdere qꝺ illi q̄ et
in se et ī pnulos suos peccauerāt auare de
bent. Cetim cū infans non tedeat in pnem
ut cū illo et ī illo vn' homo sit. ℣ oīno aliū
sit habēs carnē suā et aīam suā. aīa que
peccauit ipsa moriet. Nec illud te moueat
q̄ qdam nō ea fide ad baptismū pponūt
pnulos ferūt ut grā spūalē ad vitā regene
rētur etiam. ℣ q̄ eos putāt hoc remedio ne
ꝑpetuā illi nō regnāturq̄ nō ab ipis hac ī
tentione offeruntur. Celebrant ei p eos mīa
a mīsteria et vba sacmentoꝝ. sine qbus p
nul' ꝺsecari nō potest. Spūs aut ille sās q̄
hītat in sāis. ex quibꝫ vna columba illa trac

ſēnta tantus igne ſtatur: agit qđ agit ea
ā p ſecutute aliq̄ non ſolū ſimpliat igno
tantū. vincā dāpnabilē indignoꝝ. Offe
tūtur ſ̄ppe puuli ad papiendā ſpitalē gra
ā. non tū ab eis quoꝝ gestant manibꝫ q̄
uis et ab ipſis ſi et ipſi boni fideles ſūt q̄ ab
vnūſtitute ſōz atq̄ fideliū. Ab ōnibꝫ nāq̄
offerri tē intelligūtue q̄bus placet q̄ offe
tūtur. et quoꝝ ſā atq̄ ōmodua tūtate
ad ōionem ſā ſpūs aduanat. Tota ḡ hec
nūc ecā q̄ in ſās est fiant. qa tota ōes tota
ſingl̄os pant. Nā ſi tpiani baptiſmi ſacra
mentū q̄n vnū atq̄ idē̄m est eā apud te
tos valet. et ſuffiat ad ōſecratiōnē q̄bus ad
hūc eſſe ꝓpapatiōnē nō ſuffragat. q̄ ōſecra
no terū fiant q̄dem hēnū erit dnūi gregē
habentē dnūi caracterē. corrigendū tū ā
monet ſana doctrina nō utm̄ ſiliter ōſecran
dū. q̄nto poꝰ in catholica ecā eā p ſtupu
le mūſteriū frumētū purgāda portant. ut
ad maſſe ſoractatē mediāte area pducatur.
Illud aūt nolo te fallat. ut estimes eat vī
dim er adā tractū aliū nō posse diſcūpi. nu
ſi puuli ad papiendā grām xpi a pntibꝫ
offeranū. Dic ei ſcribens dias. ut ſiant pn
tes autores ad penā eoꝝ. p fidē tādem pn
tū inſufficientē. nū videas multos nō offerri
a pntibꝫ. ꝫ eā a q̄buſlibꝫ extraneis. ſiaut
a dūis ſeruuli offerunt aliq̄. et nōnumq̄
mortuus pntibꝫ ſuis puuli baptizant. ab e
is oblati. q̄ in illis tymoꝝ mūam prebē po
tuerūt. Aliq̄ eā quos crudeli exposuerit
nutriendi q̄buſlibꝫ nōnūq̄ a ſacris virgi
bꝫ colligūtur. et ab eis offerūtur ad baptiſmū
q̄ certe ꝓpios filios nec habuerūt vllos. nec
habe diſponūt. Ac p hoc nichil aliud hic fi
dēs videt nisi qđ in euāgelio ſcriptū est. cū
dūs introgaſſet q̄s illi a latronibꝫ ſauciato
est ei. q̄ in illū ſeat mām. Diſſimulāna ſa
nq̄ ſimonis tue ea videlicet ītentiōe qua ſo
les vehemēter aue mendaciū. Si q̄s ſta
tuat inq̄s an puuli et introget vtrū an
tecūt futuri? fit ca ſtus. vel fuit nō ſit futuri?
ſine dubio tēnebris. nescio. et utrū in eadē
puula etate ſtuturus cogitet aliq̄d bonū
vel malū dies nescio. Si utiq̄ de moribꝫ e
futuris nichil audes tu. pmitte. et de ei pti
li cogitatiōe qđ est illud qđ ād baptiſmū q̄n
offerūtur. p eis pntes tēp̄ fideiutores ſpon
dent. et dicit illos fiere qđ illa etas cogitā
re nō potest. at ſi potest occultū est. Intro

gam⁹ eū eos a q̄bus offerūtur et dicamus.
Credit in dm̄ p̄em oipotentē de illa etate
q̄ utrū ſit deus ignorat. Credent. credit. et ad
ecā ſic tūdetur ſingula q̄ gerunt. Vū mi
rer pntes in iſtis rebꝫ tā fidēs. p puulis
tūdere. ut dicāt eos fiere tāta bona q̄ ad ip
ſam q̄ baptizātur baptizatoꝝ ītrogat.
tū eadē hora ſic sbiao. an ent tūſtus q̄ bap
tizat. an nō ent fut. nescio utrū audet ali
q̄s dicē aliq̄d horū. ent an nō ent. ſic nī re
fūdat ſine dubitatiōe q̄ credat in deū. et q̄
ſe conuertat ad deū. Deū tua ō bā ꝛdudens
adiūgis et dias. Ad iſtas q̄ q̄ſtiones peto
breuit tūdere dignens. tta ut nō in de
ſuetudine ꝓſtubas. ꝫ tōnem reddas. Ihs
lās tuus lās et q̄ntū ſinebāt tpis anguſti
e ꝛſiderans. recordat ſū nebrdiū amici
meū. qui cū eſſet terū obſcuratū ad vtra
nā pfectus ptinentiū magrie diligētiſſi
et acerrim⁹ inq̄ſitor. valde odiret de q̄ſtiōe
magna trūſionē breuē. et quiq̄s hoc ꝓpoſ
aſſet egrime ferebat. eiq̄ ſi eius pſona
pateret vultu idignabūdus et voce cohi
bebat. indignū reputās q̄ talia q̄reret. nī
de te tāta q̄ multa dia possent debentq̄
neſcire. Sz ego tibi nō ſiliter ut ſolebat il
le ſuaſi co. et ei epūs mlus auris ompa
tꝰ ut ego. Vū nec tibi fraile plurū aliquid
legē vacat. nec in reſcribe. Nā ille qui ad
oleſcēs q̄ talia breuit nolebat audire. et ml
ta in rita ſermocinatiōne q̄rebat. ab onoſo
q̄rebat onoſius. Tu vō cogita nūt. q̄s et a
quo iſta flagites. breuiſ de tāta re tūdere
me iubes. ecce facio q̄ntū poſſū. adiuuet
dns ut qđ postulas possim? Nēpe ita ſepe
loquim̄ ut paſca ꝓpinquāte dicam⁹ craſti
nā. vel ꝓhendinā dnī paſſionē cū ille an
tā multos ānos paſſus ſit. nec oīno niſi
ſemel illa paſſio ſit. Nēpe illo die dīcim⁹ di
am⁹ hodie dns fuerecit. cū ex quo fuerec
it tot ānis tūſierit. Cur nemo tā ineptus est
ut nos ita loquētes arguat ee mendaces
niſi qa iſtos dies ſedm illoꝝ q̄bus hec ge
ſta ſūt ſilitudinē nūmpam? ut dicat ipe
dies q̄ non ē ipſe. ꝫ reuolutiōe tpis ſilis ei
et dicat illo die frē ꝓpter ſacmenti celebra
tionē. qđ nō illo die. ꝫ iā olim fm̄ est? Nō
ne ſemel īmolat⁹ est xp̄s in ſcipō. et tū in
ſacramēto nō ſolū p oēs paſche ſolēpnita
tes ꝫ oi die ꝓpls īmolatur? Nec utiq̄ mē
tiatur. q̄ introgatus tūfitet eū īmolari. Si
ei ſacramēta q̄ndā ſilitudinē earū terū
quarū ſacramēta ſūt nō habent. oīno ſāc

mēta non ēent. Ex hac ārā silitudine plerū
q; ipsarū iam nōia retrū acquīt. Sicut
ḡ sm̄ quēdā modū sacramētū corpis xp̄i
corp⁹ xp̄i est. sacrām sanguīs xp̄i est sāguis
xp̄i. ita sacrām fidei fides ē. Nichil est aūt ali
ud credē q; fidem habē. Ac p hoc ārā tr̄detur
puulus credē qui fidei nondū habet affim
tr̄detur fidē habē ꝓpter fidei sacrām. et uer
tē se ad dm̄ ꝓpter uersionis sacrām. qā et ip
sa tr̄sitio ad celebrationē pertinet sacramenti.
sicut de ipso baptismo aplus. Sepulti sum⁹
mq; xp̄o p baptismū in mortē. Nō aut se
pultura significatiā? ḡ ꝓpius aūt sepulti
sum⁹. Sacrām ergo tātē rei. nō nisi vocabu
lo eustē nūcupant. Itaq; puulū et si non
dū fides illa q̄ in voluntate credentiū consistit
tā tps ipsi⁹ fidei sacrām fidelem faciat. Nā si
aut credē tr̄dent. ita caā fideles vocantur.
nō tm̄ ipsā mētē ānuendo ḡ ipsi⁹ rei sac
mentū capiendo. Cū aūt sape homo cepe
rit. nō illud repetet ḡ intelliget eiusḡ ve
ritatis sona caā voluntate coaptabit. hoc
ꝓ dm̄ nō potest valebit sacrām ad eius tu
telā aduisus otrarias ptates. et tm̄ valeb.
ut si aīa usū maioris etatis et hac vita mi
grauit. p ipm̄ sacrām sm̄endātē eme cari
tate ab illa ꝺēpnatione q̄ p vnū hoiem
intrauit in mundū. xp̄iano aduotio libereť.
Hoc q̄ non accidit et fieri arbitrat nō posse
ꝓfecto infidelis ē. et si habeat sacrām. fide
lōge melior ē ille puulus q̄ caā fidē non
dū habet in ogitationē. non ei tū obiuē. st
rie ogitationis opponit. vī sacrām eius salu
briť papit. Rndi. sicut ecclīa q̄stionibus tu
is q̄ntū attinet ad mīm̄ capaces et otenta
osos nō satis. q̄ntū aūt ad paratos et itelli
gētes. plus fonte q̄ntū satis est. Ecce tibi ad ex
cusationē mea obica fiemissimā. suetudi
nē. si salubriume suetudis redditi quā po
tui cōnem. Epistola. b. augustini epi ad
auxilium. p iuista excōicatōe
Omno dilāssimo et venabili fri
et sacerdoti auxilio: augs. Ue
spandilis filius nē dassiaan⁹ q̄ru
lent apud me lās questus ē: q̄ sit anathe
matus iuncā a vā salvate pessimus. narrās
q̄ venit ad emam apparitiōe paucoꝝ fra
tū ogitū comitat⁹ et egerit tecū ne ita
salutē suā sauceres eis. q̄ pro euāgelii pre
tādo adiutoriū violāte fidei i ipsa fidei do
mo recipebāt. Quos tū sideratēs q̄d mali
fecerit non tū violētur adiutos ḡ sponte
diat egressos: atq; hīc venīaōnē tuā ita
sibi suadēsisse. ut emāstarū sectione gre
gorū ai oī domo sua anathematis sua se
tirēt. Quibus lās lās non mediocrī cōsuās
cogitationibus magna modis tempestate fluc
tuātibus apud caritatē tuā tacē nō potui: ut
si habes de hac re sinam cretus cōnubi vel
scripturarū testimonijs exploratā. nos q̄q
docē dignetis quō tāe anathematizetur p
pris pro filius. cū p manū prox. a p nū
secū. a quisq; in domo emā natus. si cōtā
ligata nascat. nec ei possit p lauacrū re
generationis i mortis pculo subuenīu. Deg
ē her corpalis ē pena. q̄ legim⁹ quosdā d
ceptores dei cū suis ōnibus qui eustē impie
tis ptuapes nō fuerūt. piter itersectos. Cū
q̄dam ad terrorē viuentiū mortalia corpa
perimebant: q̄ligq; utiq; mortua. Spūa
lis aūt pena q̄ sit qō scriptū est. quenīq; ligā
uerit⁹ sup tram erit ligata et i celo aīas
obligat⁹: de q̄bus dām est. aīa prīs mea ē
et aīa filij mei ē. aīa que peccauit ipa mo
riet. Iudith forsse aliquos magni nois sa
cerdotes. cū domo sua quēpiam anathema
tizasse putantū. Sz forte. si cēnt interrogati:
reperiunt ydoneū in reddē rōnem. Ego aūt
qm̄ si qs ex me ḡnt utrū tāe fiat qō mā
non iuenio. nūq; hoc ausus fū facē. aī de
quorūdā fraudibus īmanit⁹ adusus emā;
ꝓpetratis q̄uissime pmouerer. Sz si tibi q̄
iuste fiat dns reuelauit: nequaq; in te c
tatē tuā et emāstia honoris tridumēta cō
tēpno. En assū. senex a iuuene repero. t epō
tot ānor a collega nedū ānutulo pat⁹ su
dicē. quō vel deo vel hoīnibus iustā possim⁹
reddē rōnem? si aīas īnocentes p sēle ali
eno ex quo nō trahīt sicut ex adā in quo o
nes peccauerūt originale pcm̄: spūali sup
plicio puniam? Exti dassiaan⁹ filius et si trac
tus ex pēe pmi hoīs culpā sacro fonte bapti
smatis expiādam. tū quotq; possea ḡ genu
it pcm̄ pēe eius admisit. ubi ptceps ipse nō
fuit? ad eū non ptinē qs ambigit. Qd te
tū de iuge? Qd te tot aīabus vnuīsa fami
lia: Vī si vna aīa p istū seueritatē q̄ tota de
mō ista anathematizata ē sine baptismate
de corpe exeūdo periret. innūerabiliū mors
corpm̄. si de emā hoīes īnocentes violēter
abstrahātur et itersiuant. tuit dāpno nō
pīt ꝓparari. Si ḡ de hac re potes rede rōci
nari et nobis rescribēdo pīstes ut possim⁹
et nos. Si aūt nō potes: qd tibi ē imōsulta ai
ꝓmodē facē. vī si fūs interrogatus remī ra

nonē nō vales ūuenire. Hec aūt dicit: caā
si filius nē dassuan? admisit aliq̄ qō tibi
anathemate plectendū iustissiē uidetur. Ce
terū si uerax lrās ad me misit: nec solus in
domo sua debuit ista sua cohercere. Sed hīc
ās tua sāmte nichil ago: nisi tm̄ peto ignos
me petēs ueniā. Si aūt eū nichil pāsse
prudēter agnosas. qm̄ ipse i domo fidei iusti
flagitabat debē fidē seruari. ne ibi frāgere
t ubi doctē? fiat qō sām uirū fuerē oportet.
dicat i psalmo. turbat? est p ira oculi meus
clamaues ad deū. miserē mei dne qm̄ infir
mo sū: ut porrigat dexterā suā et opimet
tragidiā tuā. et tīquillet mentē tuā ad
videndā seuerandāq̄ iustiaā. Sicut ei scrip
tū est. tragidia uiri iustiaā nō opat. Nec ar
bitreis ideo nobis nō posse subrepe iustam
motionē qā epi sum?: ff ponus cogitem?
ne. qā boues sum? Auferat itaq̄ gesta eīas
tuā. q̄ pturbatio? forsasse fecit: et timeat
ter vos ceteros q̄ ā illoet catheciumūs habu
isti. Auferet lutē et tenoa pacē! ne tibi peat
hō amice?: et de vobis gaudeat dyabol? in
meus. Potēs est nīa cautq̄ dei nī que i me
exaudiat orantē: ne me? trahea de vobis
augeat. ff ponus q̄ est exorta sanct?: et ea
fiat p ḡiam suā. et letificet iuuētutem tuā:
nō contēpnentē senectutē meā. Epla au
stini ad sanctum de decreto i psbem
ordiato q̄ aug? ordiare noluit

Omno bātissimo et venabiliter
suscipēdo fri et osacerdoti seni
sanctio: aug? in dno salutē.
Officio debito meis tuis salutis digna
tionē tuā. tuis q̄ orōnib? me valde iuuādis
simus prudētie tue abūdantiā quēdā in
fundo strabonianēsi. ptinēte ad ecclā vrām
ordinatū fuisse psbem. Qui ei non ābula
ret vias seruoꝝ dei: nō bonā famā habē
repat. Qua ego exercitus nō ei temē aliq̄d
credēs ff plane sollicitor fris: operā dedi si q̄
nō possem ad aliq̄ male disciplinis ei? ter
ā animosā tristitiā dno apud so emenda
tā. idoneā puenire. Ac p̄mo opera eī penuu
to intercessisset: ita ut nullā inde posset. pba
bilē redde rōnem. Deīn diuitis atq̄ confes
sus ē: die ieunij natalis dñi quo ecclā ḡippi
tana ecclā sicut erē ieunabāt. eī tp̄ pres
byt? ad ecclām suā valefecisset collegę suo.
psbro ḡippitano hora ferme qnta. et eī sen
iori dectū habet in eode fundo restituisse
et apud qmdā male fame mulierē et prā
sisse et cenasse: et i uiuaria ei i ea domo mā
sisse. In hui? aūt hospitio iā quidā decretus
nī ꝓponiēsis remotis cāt: et hoc qā iste
optīe nouerat negare nō potuit. Nam q̄ ne
gauit deo dimisi. iudicans q̄ occultē pmis
sū non ē. Timui ei omittē ecclām: p̄sertim
iter hereticoꝝ circūlatrantē rabiē ostitutā.
Et eī me rogaret ut ad plbem fundi atme
nuanēsis in trapo bullēsi vīi ad nos deue
nerat causa eius insinuatu lras darē. ne
qō de illo atroci? suspicaret. ut illic viuat
si fieri potest sine officio p̄sbiterij correctior:
mia emotus fea. Hec aūt sagacie prudēte
tue ītimate oportebat: ne aliq̄ tibi falla
cia subrepet. Audiui aūt causā eius: eī cen
tū dies cēnt ad dnicū pasche. q̄ futur? ē
octauo ydus apal. Hoc pte filiū insinuāe
curaui uenabilitati tue: qō caā ipsi nō cela
ui. ff ei fidelit? q̄ institutū cēt apertu. Et si
int annū causā suā si forte sibi aliq̄ agen
dū putat age neglexerit. decepꝰ eius voce
nemo audiat. Nos aūt bātissime dne et ve
nabilit? susciptē p̄. si hec idiota male di
sationis hereticoꝝ magis me eī fama non bo
na eos tepit comitatu. nō putauerim? como
dissimanda quo in filio ostitutū est: imo
rogi ea q̄ sanctō nō possit velle discutē. t aut
incerta dāpnare. aut ve incognita ptexere. Ē
go certe plbem et q̄ die ieunij quo eccl̄e
loca caā ecclām ieunabat: valefaciēs colle
ge suo eiusdē loca plbro apud famosā mul
ctē nullm senē decretū habentē remanē et
prandē et cenāe ausus ē. et in vna domo
dormiē. remouendū ab officio p̄sbiterij ar
bitratus sū: timēs ei decepꝰ ecclām dei co
mittē. Qd si forte audiabis ecclāsticas aliud
videt. qā ser epis causā p̄sbiterij terminare
filio statutū est: omittat illi q̄ vult ecclāz
siue aure missā. ego talibꝰ fateor quālibꝰ
plebē omittē timeo: p̄sertim qs nulla bo
na fama defendit. ut hoc eis possit ignos
ci; ne si qd pniciosi? ecrupit laqueus iputē
m. Ad augustinu epm ad victorinū

Q̄ quietē se tno loco positū q̄ se nouit p?

Omno bās multos epm sim.
simo et venabili pri et osacer
doti victorino: aug? in dno sa
lutē. Tractoria ad me qui
to ydus nouembris venit iā finito die: et
me valde idispositū inuenit ut ecclē oīo
nō possem. Vimptū siue ipernā mea mo
uent. siue iuste mot? sim: tue sānitatis ē gr̄

tractato
ria

uitatis ē ac'batrari legi in eadē tractoria
eaā ad mauritanias ēe scriptū: qs pri-
aas scām nobis vos habē primates. Qđ
si et ex eis ad numidiā quotandū ēet q
filiū: oportuit vtiq; ut aliquorū mauto-
rū epōr q illuc pozes sūt noīa in tractoria
ponerent. Qđ in ista tractoria nō reperi-
ens: multū miratus sū. Deiā ad ipos nu-
midas ita pturbato et neglīto ordine scp-
tū. ut nomē meū terao loco ūueneri. qui
nouī q̄ post mltos epōs frūs sū. Que res
et alijs iniuriosa ē satis: et mihi iniuriosa. P
terea venabilis fr̄ et collega nr̄ sanctipp'
tagozensis: diat q eū primatus ipe obti-
nat. et ergā plimos sic habeā et tales mul-
tos epas. Qui eaā errore sic facile iter ves-
tra fratrē ignosci et corrigi potest. nō de-
buit tn tractoria quā misit venabilitas
tua nomē eius pterm̄ittere. Q̄ si medijs lo-
us ascribet̄ur et nō in primo ponet̄ur mul
tū miraret: q̄ntomagis mirandū est q
nlla tibi eius admēozatio facta est q marie
ad ofilū venire debuit. ut de ipso primatus
ordie q causa oīm numidarū epōs eccia
rū primatus agerent. Hīs de causis eaā ve-
nire dubitare. ne forte falsa ēet tractoria
q tāta puersitas appareret: q̄q et āgustia
tpis et alie grues nūtates me multiplicati
impedirēt. Vñ peto bīnidinē tuā ut mi ig
noscas. et primo istarte digneris ut int tuā
sāmoniā et senē sanctipli recordū cōstet
qs vr̄m debeā nuncupare filiū. Aut de q salu
bri arbitrio sine cuiusq; preiudicio ābo duo
rum collegas nr̄os: eos marie q vobis epā
tus etate viciniores sūt. q facile qs vr̄m veri di
cat agnoscāt. ut inter vos paucos eadē pce te
rens q̄stio diuinat̄. et errore sublato mi sidio
res a cetis nocent̄. q nec possūt nec debēt
nisi vobis in hac re q̄q̄ probis credē. et nunc
ignorāt an vr̄m potissimū credāt. Hāc e
piam signatā misi anulo: q expmit facie
hois attendētibus in latus Epla. b. augustī
ad paulum q̄rentē cū augustīo mōnē & vo
lentē eius audire āmonuamē.

Domino sincerit dilectissimo et ve
nis ōnib; būtiando frī et cōsacer
doti paulo: augs' in dño salutē.
Ira inexorabilē me nō voca
res: nisi eaā mendacē putares. Qđ ei aliud
te agio mco credis q̄n talia in scribis. nisi te
neta adiusus te meuī discedere et vōīī detes
tandū? q̄si in te manifesta nō aliqua ne ali
us pōnas ipse reprobis inueniar. Ita veli ex

cere stipulā de oculo tuo. ut in meo trabē mur
ā? Nō est qđ putas. Ecce itiñ dico et testor te
ñ. qa si tu tibi ea velles q̄ tibi ego volo: ia oli
seruis in xpō viues. et in nōis eius gla tota
eius eaam letificaes. Ecce ia scripsi: nō tm
te ee frem meū. sed eaā collegā meū. Dep
ei ficta potest ut nō sit collega mc? q̄ibz epis
ecie catholice q̄ssaq; sit. nllo eaā facto vidi
cio dapnatus. Sz ut tibi nō coīcem nulla
musa ē: nisi qa tibi adulari nō possū. Tibi
ci marie debeo qa in xpō ihu p eaā gelū ego
te genu. salubē mozdacitate amplexus
inter obuerētādo. Et ita grauido multos in eccliā
catholicā adunuāte dño p te esse collios: vt
nō debeā plangē plures in dispdi. Huc ei vul
nera sti eaam ypponenē. ut nisi te dñs or
bz nuis et sarcinus sdalibz erpediū. ad veā
epalem vitā victūq; reuocatur: tale vulnus
sanari nō possit. Cū aūt tu magis magisq;
ipiucare te nō cesses. ut eaā tebz quibz veni
aasti te p' venīacionē insecuens. qđ nec a
pud hūanas ipsas leges vllomō defendi pi
et in ea pfessione viue diuitus qui fragili
tas eāe tue sufficē nō possit. Ut qđ queras nō
mūonē meā: tū audire nūq; volueris āmo
nitionē meā? An ut quotid' frūs m' iputet
hoies? quor q̄relas sustinē nō possit? Frustr
aūt suspicaris eos ee obtrectatores tuos: q
tibi sp et in vita pōze adulati sūt. Non ē ita.
Nec mirū. q multa te latent. Sz eaā si hoc te
nī esset: nichil in tuis moribz ūueniret. de que
rūt qđ te reprehendent. et vñ eaam blasfe
marēt. Adhuc me putas foetasse. ideo ista
dicē: qa nō accepi satisfactionē tuā. Primo
ppter hoc dico: ne ipse nō possim satis deo face. de
pcīis meis. si hec tibi tacuero. Nouī qa cor ha
bes: & et tacitū et secretū est. et acutū cor nich
il est q̄n in ira est. Nō est cpātus artifici. tis
ignēde vite fallacis. Docebit te qđ duo dñs
deus: q tibi interclusit oēs vias ad q̄s illo vo
luisti. ut dirigat te si intelligas in illā viā
ppter quā ābulandā tibi tā sācta sacrāta ipo
sita ē. Epla augustini ad nouatū p-
petuus tenē ep' gmanii ppē latinē ligne loquā

Domino bīs (apud illā reprehē-
simo et venabili ac desiderabi
li frī et cōsacerdoti nouato et q
teaī suīt frībz: augs' et q mecū
suīt frēs. in dño salutē. Et ego sentio q̄q
deū videar et me ipse vix fero. q filiū me
i dilectionū lucidū germanū tuū. fratrem tu
e nō mitto aty; pmitto. Sz tū ipse q̄ aliqs ex
tuis nutrimentis valde carissimos aty; dulcis

simos nūmanibꝫ cēnarū longe positarū abste
rrere. reps: nūc senes qbus desiderioū stu
mulis fodiat. qđ qđem m̄ maxima et dulcis
sima familiaritate iunxit. nō sūt cēa corpali
ter meū. Nā ut lōge mittā cogitatiōnē tuā
qntumlibꝫ valet. ḡma nitas tui sanguīs nō
erat cūcte vindex quo nobis iunctē ego et fr̄
teneret? inhereret? et tū nosti q̄ raro in eū uide
atur. Atq; hoc erat nō vtiq; voluntas l' me
a vel illi? sed dū mūs cēre mutatus. ꝓpter
futūra sdm quo nobis cū inseparabilit? iunctus?
nūi tps mutatibꝫ cōponim? Quō ergo e
qus te tolerāre oportet. p utilitate ipsi? mūs
cēre eius frūs absentiā: cū quo non tā diu
abū dūcū cumunas. q̄ diu ego cū dulcissiō
nore meo seueco? q̄ meū. tū nūc vt. et int
dū. p crebras cartulas loqtur. et eas qđē plu
res aliarū aparū et negociorū refertas. q̄
potestates aliqđ nēor in xp̄i suauitate preto
tū? Hic forsitā dicas. Quid ei? Et apud nos
germani? me? cēre non erit utilis? ā ꝓpter
aliud ei mei habē desidero? Plane si tīm u
bi q̄tū hic m̄ eius p̄sona lucrādis l' regen
dis ouibꝫ dūi utilis videtur: nō dico duriā
ñ iniqtatē meā nemo nō iuste culpabit. Sz
ñ latina līgua aut inopia ut mūs regionibꝫ
euāgelium dispensatio multū laborat. illuc āt
eiusdē linguę vsus oīno sit: utāne censeo nos
salutī plebū dūi oportē ysule. ut hāc famul
tatē illuc mittam? et hīc auferam? ubi eam
magno nordis estu requm?: Da itaq; venu
ā. q̄ nō solū itra tuū desideriū. sz etiā itra se
sū meū fano: qđ me facē sanctē nēc aura
strinxit. Dabit tibi dūs in quo posuisti cor
tuū. ut tales sint labores tui: ut p isto bīsi
no remuneretis. Dic eī regionū nr̄arū ar
chiepiscopo sitq; diaconū lugdūnū tu pot? assistu.
Neq; ei patrū prestabis aī de hac re nulla petu
tione me ultius onerabis ne nichil aliud q̄
dulcior apparēā venerabili m̄ et sē benivolen
tie tue. Epla nectarij ad bīm augustinū

Quē epī est salutē hoībꝫ impturi.
Omno ysigni et mūlto suscipēdo
frī augustino epō: nectarius? Quā
ta sit cautus pūe qm̄ nosti pte
reo. Sola est ei que putū iure vincat affm.
Cui si vllus cēat ysulendi mod? ā finis bonus
digne iā ab eius muneribꝫ meritum? cruciā
ri. Sz qm̄ cresat i dies singlos diligo et gra
cuitatis q̄tū eius fuit. prima ē. tm̄ inno
lumē ac florentē relinqre pūam cupit. idēo
gaudeo primū q̄ apud istructū discaplis oī
bꝫ dictū m̄ hic est sermo ysultus? In calamē

si colonia multa sūt q̄ merito diligam? vl q̄ in
ca genita sum? vel q̄ eadē magna ytulisse vi
dem̄ officia. Hec g̃ dūe prestantissime et mei
to suscipiēde. nō leue ꝑpli sui erratu plapsa ē.
Qđ quidē si iuris publici rigore metiamū. de
bet plenu seueroze cēsura. Sed epīm sms nō
ē nisi salutē hoīnibꝫ imptus. et p stratu me
liore causis adē. et apud ōipotentē dēū ve
niā aliorū mereā deluctus. Omnibꝫ ēnim pos
sū supplicatiōe deposco. ut si defendēda res ē
innocuus defendat. ab hoīnibꝫ innocentibꝫ
molestia separet. Presta hoc qđ sedm tuā
naturā prudes postulari. de dāpnis fratis
potest haberi tractatio. tm̄ supplicia deprecem.
Acceptor vnuas deo dūe ysignus. et multo sus
cipiende fr̄. E. augustini ad nectariū

Omno ereminsup ꝑscripto.
o multoq; honorabili frī nectario:
augt? Iā senio fregescentibꝫ
membris seruire aīm tuū pūe ca
tate nec miror et laudo. teq; non tū tenere
meoriter. vincentiā vita at moribꝫ demōstra
re. q̄ nllis sit pūe ysulendi mod?. ā finis bo
nis. nō iniustus primo etiā libens ampto. Vñ
supme animadā pūe. in cui? sēo amore. p nīo
modulo iter eos qbꝫ ad illā deprehendā ysu
lim? prudentiā atq; laboriam?. tale etiā tem
pus tuū habē vellem? ut eius pronūiatule i
hac tra peregrinati nllm ysulendi modū fi
nēq; censeres. tāto effūs melior. quāto mel
ori ciuitati officia debita progeres. I eius et
na pace nllm gaudēdi finē iuentus? aut
ad tps laboribꝫ nllm tibi finē statuēs ysulē
di. Verū hoc dūet fiat. neq; ei desperandū
ē illā te pūam posse acquirere. vel iā acquiren
dā prudentissime cogitare. ad quā te pī etiā
q̄ te genuit i ista aīnecessit. Hoc g̃ dūet fiat
da nobis veniā si. ꝓpter pūam nr̄am quā
cupim? nūq; relinqre. tristiam? pūam tuā
quā cupis florentē relinqre. De tui? qdem
floribꝫ si tū tua prudentia disputem? nō est te
rendū ne tibi difficile suadeat. ā vero etiā
nō facile omittat. q̄dmodū floreē ciuitas
debeat. Cōmemorauit poeta ille vetustissi
mus latinū quosdā flores ytalie. Sz nos i
nā pūa non tū erupti sum? quibus floribꝫ tra
illa virus. q̄ quibꝫ arserit armis. Immo vi
nō armis sz flāmis: nec arserit sz intēderit.
Qđ tm̄ scelus si fuit ignorātiā. nulla digna
correctione pravorū florentē te pūam pu
tas reluctarū. O flores nō plane fructuū sz
spinarū. Cōparata nūc utrū malis floreē pū
am tuā pietate an ignorantie? coercēs moribꝫ

florent

an ſcauus auſibꝰ? ¶ Cōpara iſta et vide utrū
in p̄ie tue amore nos vincas. utrū eā ma
gis vetusq; cupias floꝛe q̄ nos. ¶ Intuere
paululū ipſos de re publica libꝛos vñ illū
affatū amātiſſimi tui ſis ebibiſti. q̄ nulꝰ ſit
p̄ie ꝛ ſilendi mod⁹. q̄ finis bonus. ¶ Intuē ob
ſecro te et cerne q̄nas ibi laudibꝰ frugalitas
et ꝛtinēcia p̄decet. et ergā diligale vinci
lū fides itaq; honeſta ac pbi mores q̄bus cū
p̄ollet ciuitas vē floꝛe diuenda ē. ¶ Hy autē
mores in cultis toto ozbe creſcentibꝰ tā in ſāc
auditoꝛys ꝓloꝛū docent atq; diſcutiunt. t nūq
ime pietas q̄ ver⁹ et verax colat deus. q̄ hec
oīa quibꝰ animꝰ hūan⁹ dine ſocietati ad ī
hitandū etiam celeſtiq; ciuitatē inſtruit
et aptat. nō ſolū iubet aggredienda. vincenda
monet ip̄lenda. ¶ Inde ē q̄ deoꝛū multoꝛū falſo
rūq; ſimulachꝛa et p̄dicit cuerſū ui et p̄e
pit cultu. ¶ Nichil ei hoīes tam iſociabiles red
dit vite p̄ſitate. q̄ illoꝛū deoꝛū imitatio. q̄
les deſcribūtur et ꝛmendātur luſus eoꝛū. De
nūq; illi doctiſſimi viri q̄ rēpublicā ciuitatē
q; terrenā q̄lis eis ee debe videbāt magis
doctis diſputationibꝰ tegebant l' eā de
ſcribebāt. q̄ publius arthonibꝰ inſtituebāt at
q; formabāt. egregios atq; laudabiles q̄s
putabāt hoīes poaus q̄ deos ſuos imitan
dos ꝓponebāt erudiende ioli iuuētutis. Et
terra terentian⁹ ille adoleſcēs q̄ expcans ta
bulā pictā in piete. ubi pictura ierat de ad
ulterio regis deoꝛū. libidinē q̄ rapiebat ſi
mulus eā tāte auctoritatis acredit. nullo
mō in illud flagitiū vl' caupiſcēdo labetur l'
p̄etrando imergētur: ſi arthonē maluiſſet
imitari q̄ iouē. ¶ Sz quo pacto id faceꝛt. nī in
tēplis adꝛare cogētur poꝛ iouē q̄ arthonē.
¶ Nā hec ex comedia q̄bus ip̄oꝛū luxꝰ et ſa
talega ſuppſtuo nūceret: p̄ferre foꝛſitā nō
debem⁹. ¶ Lege vel recole i eiſdē libꝛis q̄ pruden
ter diſſerat. nullo modo potuiſſe ſcīpiones vel
arthōes recipi comediarū. niſi mores recipiē
tiū ꝛſonarent. ¶ Ita clariſſimoꝛū viroꝛ in re
publica excellentiū et de republica diſputā
tiū autoritate firmati neciſſimos hoīes fieꝛi
deoꝛū imitatione peioꝛes. nō ſane deoꝛū ꝛ
falſoꝛū atq; fictoꝛū. At ei illa oīa q̄ annal
ibꝰ de vita deoꝛū moꝛibꝰ q̄ ꝛſcripta ſūt lon
ge aliter ſūt intelligēda atq; interpretāda
ſapientibꝰ. ¶ Ita vō in tēplis ꝓlis egregiis
recitari huiuſcemodi ſalubres interpretatio
nes heri et nudiuſtertius audiuim⁹. Queſo
te ſimine eſt ſeuū hūanū gen⁹ adūſus vei
tatē. ut tā apta et manifeſta nō ſenuat.

Tot locis pingit. fundit. tundit. ſculpit. ſan
bit. legit. agit. cantat. ſaltat. cupit adul
teria tāta ꝛmittens. q̄nā ceaꝛ ut i ſuo ſalt
capitolio iſta phibēs legēt⁹. ¶ Hec mala vel
coꝛis ip̄etatis q̄ plenuſſima. ſi neīne phibente
in ꝓlis ſeruēant. adoꝛent in tēplis. tracent
in theatris. cū his victimas ꝛmolent. vallet
cuā penis paupm. cū hec hyſtriones agūt
ſaltāt. effundant p̄monia diuitū. auuin
tres floꝛe dicātur. ¶ Hoꝛū plane floꝛū non ſtra
ferulis nō aliq; opulēs vtus. ſ ea ꝛa floꝛa
digna mīe iuuēta ē. cui⁹ ludi ſcena tā effu
ſioꝛe q̄ lucēnore turpitudīe celebrant. ut q
ius itelligat q̄le ꝛmoniū ſit q̄ plausui ab
ē nō poteſt. niſi illic nō aues. nō q̄ꝛupedes
nō deniq; ſanguis hūanꝰ ſ multo ſacrilego
pudoꝛ hūan⁹ tā ꝛmolat⁹ intereat. ¶ Hec diu
ꝓter q̄ ſcripſiſti. q̄nā tibi etas ſua p̄ma
ē aupe te ut p̄iam tuā ꝛuolumē ac floꝛe
tē reliq̄s. Tollant illa oīa vana et ſana
dūtant hoīes ad verū dei cultū. moꝛes q̄
caſtos et pios. tūc p̄iam tuā floꝛentē vir
bis. nō opinione ſtultoꝛū. ſ veritate ſapiē
tū. cū hec p̄ia carnalis ꝓpagatio tue pe
no fuit. ille p̄ie tue nō coꝛpe ſ fide naſcē
ubi oēs ſā et fideles dei poſt labōes velut
hyemales vite huꝰ ꝛternuna etnitate floꝛe
būt. ¶ Nobis itaq; coꝛdi ē neq; p̄iaā amit
tē māſuetudinē. neq; priuacū actus imita
nōis exemplū in hac ciuitate relinq̄re. Dō
id agam⁹ adeat deus. ſi eis nō ita ſuaueꝛ idul
ſet. ¶ Alioq̄n et māſuetudo quā ſeruare
m⁹. et diſciplina q̄ uti moderate nitim⁹ ip̄e
dum poteſt ſi deo aliud i occulto placet. ſine u
diūtu hoc tm malū flagello acriore pleten
dū. ſine caā vehemeniꝰ uaſcētu ſi nō coꝛrās
ret ad ſe ꝛuſus ad tps eſſe voluerat ip̄unitu
Preſcribit nobis quodāmodo prudentia ut
ꝓſona epāli. et dias p̄iam tuā nō leui ꝓli
ſui erroꝛe plapſā. ¶ Dō quidē ſi uetus publi
tigoꝛe meam. debet plecti ſeueriore cēſura.
Sz epm inq̄s fas nō eſt nuſi ſalutē hoīibꝰ i
ptuꝛi. et ꝓſtatu meliore causis adē. et apud
oīpotentē deū venia alioꝛū merenti dlutē. ¶
oīno ſeruare conam ut ſeueꝛiore cēſura nemo
plectat. neq; a nobis neq; ab alio ullo inferē
tibꝰ nobis. Et ſalutē hoīibꝰ aupim⁹ ip̄aturi.
q̄ poſita ē in tāe viuendi feliatate. nō in ma
le ſauiendi ſeuitate. Venia quoq; nō tm nris
vim et alioꝛū inſtaim⁹ dlictis merenti. Dō ip̄e
deare nuſi p̄ coꝛtas oīno nō poſſum⁹. Adiuuet
eā et dias. ¶ Nūta poſſū ſupplicatiōe deposco
ut ſi defendēda res ē innoꝛi defendat. ab iniquis

molestia sepeli. Ampe breuit q̄ omissa sunt. et
nouos ab inocentibꝫ ipe discerne. Cōtra tēpꝰ
sumas leges kalēdis ianuys festo paganoꝝ sa
crilega solēnitas agitata ē neīne phibente
tā insolēti ausu. ut qđ nec tyberi tpibꝫ frīm ē
petulātissima tuba saltantiū in cōe p̄sus
dno aīi fores infuset eīe. Quā tē illustrissi
mā atq; indignissimā dcrus phibē tēptauit
bꝫ eīa lapidata ē. Deīi post dies ferme oc
to nī leges notissimas eps ordinē replicasset
et dñi ea q̄ iussa sūt velut iplete disponūt. ī
terīi eīa lapidata ē. Postera die nīs ad ipo
nendū pditis metū. qđ videbat apud antī
quos volentibꝫ publica iura negata sūt. Cōe
dationibꝫ redditā ē. Qua trisata continuo ter
tā lapidatione et postremo ignes eīa fastus
tetus atq; hoīibꝫ intulerūt. Vnū seruoꝝ di
q̄ obtectans ostiū potuit occidere. tetis pī
ubi poterāt latentibꝫ. ptim q̄ poterant fu
gientibꝫ. nī intrā ītrusus atq; coactus quo
dā loco eps. ubi se ad morte q̄rentiū voces au
diuit. sibi q̄ ītrepantiū q̄ eo nō inuēto gladius
tantū ptrassent sciēs. Gesta sūt hec ab ho
ra ferme tertia: usq; ad noctis ptem nō mi
nā. Nemo opessus. nemo sauciatus tēptauit.
ullorū quoꝝ esse gladius posset auctoritas. ptet
unū pegrinū p quē et plimi seruoꝝ dei de ma
nibꝫ ītrepide conantiū liberati sūt. et multa
alie illa vel oīno nō fierent vel cepta desisse
tēt. si nues magicq; primates ea fieri phibu
issent. Proīi in unusa illa audacia nō
nocentes a nocētibꝫ. Et mun⁹ nocētes a noce
tibꝫ poteis formasse discerne. Nā in puor
tēo illi sūt. qui metu detenti. maxīeq; ne of
fenderēt eos quos ī illo opido plurimū pos
sent et ūnuos eīe nouerāt opē ferre nō au
debāt neq; īmittentibꝫ tī volentibꝫ ista omis
sa sūt. Sceleratos q̄ omisertt. sceleratissi
mi q̄ īmisertt. Et de īmissione suspitionē
putem eē non veritatē. Nec ea disputabam⁹
q̄ nisi tormētis eoꝝ p quos inq̄runt oīno
uerita nō possūt. Dem⁹ eīa venīa timo
ri eoꝝ q̄ potius deū p epō et seruos eius
deprandū. q̄ potentes īmicos eīe offen
dendos ee putauerūt. Quid eos q̄ restant!
Nulla ne cēses disciplīa coherendos! et po
nendū exēplū! Non ptecta vindicando pasci.
ueā. nēam studem⁹! Et misēriter oscitando ī
sum saluā gum⁹! Habēt hoīes malū ubi et p

xpianos nō solū mansuete. vīneaā vbiq; sa
lubriq; plectant. Habēt ei q̄ corpe īvolu
mi vīuūt. hīt vnde viuūt. hīt vnde ma
le vīuūt. Quo prima salua sūt: ut quos pei
tant sint. Hoc optam⁹ hoc q̄rim⁹ in nob ē
eīa ipensa opa instam⁹? Ceteīi vō scōs vo
luerit cōp putre noxiiq; resecari. valde mi
sēriter punuet. Si āt vel ampliꝰ voluerit l
minuꝰ qdem punierit. alteros pfecto et iu
stos offīlis rō penes ipm est. Nobis aut
officiiq; oportet ipendi quousq; vide. credi
tī ēptantibꝫ eī ut aīm nīm approbet q̄ r
tūtis volum⁹ esse offultū. nichilq; sinat fie
ri p nos qđ et nobis et eīe fue nō expedīe
longe melꝰ nouit q̄ nos. Modo eī apud m
lamā essem⁹ ut nīi in tī gregndi dolore l
solarent affluta. vel sedarent arcensi. q̄ tī
potuim⁹ qđ in tpe oportuisse crīstianum⁹ eī
xpianus egim⁹? Deīi ipsos eīa paganos ma
li tāti caput et causā petētes ut ab eis vi
terem⁹ admisim⁹? ut hac occasione admo
neremꝰ eos qđ facē debent si saperēt. non
tīm p removenda pīna sollicitudīe. vīneaā
p; inq̄renda salute pretia multa a nob
audierūt. multū etiam ipi cogitauerūt. Et
absit ut tales serui sim⁹ q̄ ab eis rogari de
leret: a qbꝫ noster dīns nō rogat. Vīi pu
des p̄ vanitate mētis tue ad hoc ēe nīe
dīi seruam mā suetudīe. et modū anone
xpiana. ut ā ceteros deteream⁹ coīi imita
ti pīsitatem. a ceteros optem⁹ coīi imitari
correctionē. Dāpna q̄ illata sūt vel tolerā
tī a xpianis vl resarciūtur p xpianos. aīa
tī nos luera q̄bus acquirendis ūi paulo eīa
sanguīs inhiam⁹. et in loco illo q̄ stuosus
puenire et alys loas illo exēplo nō ipedia
desideram⁹? Deus mīa nobis p̄stet de tua salu
te grande.

Epistola Augustī ad p̄futurū

Q̄ ira ueterem fit odiū.

Frater p̄futuro: aug⁹. Domi
spm q̄tī dño placet atq; ipse
vires p̄bere dignat. tēe sumus
Corpe aūt in lō ego sū. Nec ābulare eī nec
stare nec sedē possū: vocatis l exclamatis
dolore et tumore. Si eīa sic q̄m dño ita pla
cet. qđ aliud dicendū est nisi q̄a tēe sum⁹:
Poa⁹ eī si id nolum⁹ qđ ille vult nos culpā
di sum⁹? q̄ ille non tēe aliqđ vel satē l si
ne crīstimādus ē. Nosti hec oīa. Et q̄a m
es alter ego! qđ libenꝰ tecū loquer nisi qđ
mecū loquor. Cōmendam⁹ q̄ sās oronibꝫ
tuis et dies et noctes nīas: ut oratio p no
bis ne diebꝫ ītrepetāter etiā. ut noctes e

quo aīo tolerem⁹: ut eaā si ābulem⁹ ī me
dio vmbre mortis nobiscū sit dñs ne ti=
meam⁹ mala. Qđ senex mestalis defunc
tus sit: iā vos audisse qs dubitet. Erant
eī a depositione corpis eius aī hec scribēm:
dies ferme vigīti q̄tuor. Vtrū iā videis dis
ponebas eī successorē ꝓmatus ea⁹: si fie
potest nosse volum⁹. Non desūt saādala. ꝫ
negī refugiū. non desūt merores. ꝫ negī co
solatores. atq; iter hīc vigilandū sit ne tu
usdā odiū cordis ītima teneat. negī sinat
ut ozem⁹ dei in cubiculo nīo clauso ostio.
ꝫ adūsus ipm deū claudat ostiū nostī op
time optīe fī. Subrepit aīt dū nulli ira sc
cētu ira sua videt iūsta. Ira eī ira iuete
tas cēs fit odiū: dū q̄si iusta dolozis admix
ta dulcedo diua⁹ eā in vase detinet: dñ
totū arrestat vas qđ corrūpat. Quappter
mlto melꝰ nec iuste quēq; irascim q̄
velut iuste irascēdo ī aliquē odiū ira et
occulta feralitate dilabim⁹. In templēdis
enī hospitibꝫ ignotis solem⁹ dicē mlto me
lius ēe malū hoīem pecc q̄ fortitā p ig
noīanciā credidi bonū: dū clauem⁹ ne re
apiat malus. ꝫ in assembꝫ aī cont est.
Nā inopabilit salubꝰ est ire eaā iuste
pulsanti nō aptue penetrale cordis. q̄ ad
mittē nō fraude recessurā et puentuce
te suculo ad trabē. Audet sępe ipmudent
eaā arcēe ea⁹ q̄ putat. Non ei erubescat
ī tenebris aī sup eā sol occiderit. Recolis
arte q̄ dicta et q̄nta solluat die ista scrip
serī: si recolis qđ mecū nup in itinere q⁹
oā loqut⁹ sis. Frem seuerū et q̄ aī eo sunt
salutem⁹. Quā ipsis fortassis scribem⁹ si
p festinationē platoris licet. Peto aīt ut
apud eūdē frem nīm autorē au ago et ap
tuā sātatē ꝓcās q; cōstantinā aī ꝓfect
idcirco ut petendo adiuues q; negocii q; ip
se nouit. Et quo grauissimū pond⁹ p ce
te multū deprecāns nectaru maioris pa
tris p calamā remeare ne grauet. Dic
eī ꝓmisit in. Vale. Epla sci augustini
ad possidiū plbm q; veri ornat⁹ xpianū

Omno di (sūt mozes bonu
lāssimo et veiabili frī et cō
sacerdoti possidio. et q̄ tecū sc
scribi: aug⁹ et q̄ mecū sūt frēs
in dño salutē. Q agis qđ agas aī eis q
obtēperare nolūt cogitandū est: q; quē
admodū oīdas eis nō luē qđ fecerūt. Sz
nūc epla sātatis tue et occupatissimū me
recepit. et celerem⁹ bauli reditus. negī nō
rescribē tibi. negī ad ea q̄ scluisti ibi ut op
tet rīdē ꝓmisit. Nolo tī te ornamēts au
ri vel vestis ꝑciosē habeas ī ꝓhibendo
sūam. nisi eos q̄ negī nugati. negī nugā
ti aspectes cogitāe debent quō placeāt de
Illi aīt cogitant q̄ sunt mūdi quō place
āt vel viri mozibꝫ vel mulieꝝ maritis.
nisi q; capillos nudāe feias q̄s eaā aspe
velare aplꝰ iubet. nec maritatas tecte.
fucatu aūt pigmētis q; vel rubicūdioz ap
pareat vl nīgdioz: adulterina fallacia
ē. qā non dubito eaā ipsos maritos se nol
le deapi. quibꝫ solus ꝓmittē de sūt ozna fē
ne sēdm venā. non sēdm impiū. Nā ve
ꝝ ornatus marīe xpianoz non tīn vilis
sicus medat: vīm ne auri q̄dem vestis ꝑ
pōpa: ꝫ boni mozes sūt. Exterranda aīt su
pstitio ligatura. ī quibꝫ eaā inaures vire
rū in sūmis ex pte vna auricūlis suspēse
deputant. nō ad placendū hoībꝫ. sed ad
seruiendū demonibꝫ adhibent. Qs aūt
possit spēales nephandarū sūpstionū ꝑ
hibitōes in sēpturis īuenire: aī grialiter
aplꝰ dicat. nolo vos socios fieri dēmoniū:
Et itīm. Que ei cōsonātia xpi ad belial: nu
forte q̄ belial noīauit. et grialem sone
tatē dēoniozū non ꝓhibuit. Licet xpiano
sacrificāe neptuno: q̄ nichil ꝓpīe de
tuno ventū legim⁹: admoneant inteī mise
ricordie si obtpare nolūt pceptis salubꝝ
salte sacrilegia sua nō defendāt. ne mag
te se sceleꝝ ipluent. Qđ aūt aī eis agendū
sit si soluē īaures timēt: et corp⁹ xpi aī
gnio dyaboli campe nō timent. De ordi
nādo aūt q̄ in pte donati bapizat⁹ est: au
tor tibi ēe non possū. Aliud est ei facē si co
gratis: aliud ꝓsulē ut fiaās. Epla augus
tini ad dogranas sarbēs ut tribuat in

Inacis (trogātu de sce q̄stionib
simo frī et cōpbzo dogras: au
q⁹ in dño salutē. Questiōes
tibi ꝓpositas ī delegare volu
ist: nō ut opinoz pigricia. ꝫ ea quoq; ipā
q̄ nosti libenā⁹ p nos audias. dū nos nu
mus diligis. At ego ꝓptea malebā a te il
las apiri. qđ ille ipse aīaus q̄ eas ꝓfuit
q̄nti q; hoc conandat. q; m ad q̄s epl
tolas meas nō rescripsit: q̄si nos vicinā
ē sequi viderit. Quā ob causā tī hoc sus
pice. ner suspicio mea vel maluola ē vel
absurda: aī et optīe nouerīs q̄nti eī de
lusā. q̄nto q; m doloz sit q; nondū xpiā
nus ē. Et utiq; nō inuenierē arbitroz

cū quē vidēo īn rēscribē noluisse: nichil si
bi a me scabi voluisse. Proīn obsecro te ut
q̄admodū ego paruū ubi atq; īter meas
artissimas occupatiōes tuā sc̄am mihi mīs
simā voluntatē offendē timui ut facerē q̄
pensi: ita tu q̄ sc̄as q̄d peto. Hoc āt est ut
breuit q̄admodū a te sicut īn undimsti
q̄d et an̄ fac̄e potuisti. Haec ei aū legens
nichil pene a me dēm q̄d ipse nō noueras:
a q̄d tricente me nosse nō poteras. Sz hoc
op⁹ meū habeas rogo aū ceteris: quor sti
dio sas ꝛuenie. Tā vero illud q̄d flagito hi
beat ipē au hoc potissimū ꝛgreuit. et rete
ri q̄s non parū ista dēant. q̄admodum
sp in xp̄o: nū memor.

De resurrectiōe. ca. i

De tpe xp̄i
ane religionis. ca. ij De sacrificior dis
tictione. iij De eo q̄d scriptū est. In q̄
mēsura mensi fuerit remetiet vob. ca. iiij
De filio dei sēdm salomonē. v. De
iona ꝓpheta. vi. De resurrectione. ca. i

Quet quosdā et requunt de
duabs resurrāonibs q̄ con
uēiat ꝓmisse resurrāoni;
utrū nā xp̄i an lazari. Si
xp̄i inquunt: quō potest dice
re sc̄ie eius: q̄ nulla scīs ꝛdiaone natus
ē. Si aūt lazari resurrēo ꝛuenire asseri
mus: ne hec q̄dem ꝛgruē videt. cū sīdem la
zari resurrēo fūa sit de corpe nondū tabef
cēte. de eo corpe quo lazar⁹ iacebat. nūa āt
nullus post scīs ex cōfuso eruct. Deinī si p⁹
pris īuicta nulla nāitate famus: q̄d sibi volt
abatū fuisse xp̄m. et vulnera mōstrauisse.
Sz si. ꝓpter īcredulū sensū. fuerit: si āt vim
onēdit ergo in resurrēone accepta futura sī
vulnera. Quibs rēdeti ideo nō lazari resur
rāonu. si pcaus xp̄i ꝛgruē ꝓmisse resurrēi
oni: q̄a lazar⁹ ita resurrexit ut itim mori
turi: xp̄s aūt sicut de illo scriptū est surgēs
a mortuis iā non moritur et mors ei ulī
nō dnābit. Q̄d eaā ꝓmissū est resurrec
turis ī fine scīli: et iam cū illo regnaturis
sēternū. Hoc āt non ptinet ad resurrēo
nē differēcia natiuitatis xp̄i et nr̄e: q̄ il
le sine viri sc̄ie. nos āt ex viro et femi
na sumus: sicut nō ptinet ad ipsi⁹ mor
tis differēciā. Non ei ꝓpēa illi⁹ nō vera
mors fuit. q̄a sine viri sc̄ie natus ē. sicut
nec ipsi⁹ ꝑmi hoīs alī creata caro q̄ nr̄a
q̄nquidē ille sine ꝑntibs de tra creatus ē
nos vo ex ꝑntibs aliq̄d attulit ad differē
dā mortis: ut alī ille moriet. alī nos.
Sicut āt ad mortis sic ad resurrēonis
differēnā: valet diuisa natiuitas. Sz ne
hoc ꝑm q̄d scriptū est de ꝑmo hoīe silr in
fideles noluit credē. q̄ant vl aūaduertit
si vel hoc pfuit q̄ multor aūaliū gr̄ia sine
ꝑntibs ex tra parenti. q̄dam occulto po
tiant sibi simulē. nec ꝓpter diuisitatē natu
uitatis ītersit aliq̄d ad naturā eor̄ū q̄ p
creatu sūt ex tra. et eor̄ū q̄ illis occultibs
orta sint silr cū viuūt. silr q̄ monūtur
q̄uis dissimiliter nata sint: ita nō est absur
dū ut silr resurgant corpa q̄ dissimiliter or
ta sūt. Hmōi aūt hoīes nō valētes intue
ri ad quā rem intlexit aliq̄d diuersū et ad
quā nō intlexit. ubi aduterunt aliquā dis
tantiā ꝑmordiorū. caā oīa ꝛsequēaa di
stare oportē ꝛtendit. Possent tales puta
re oleū ex adipibs nō debe natare sup aq̄s
sicut illud q̄d ex oliua ē: q̄m longe est utra
usq; origo dissimilis. q̄n illud ex ligno. hoc ex
racemo ꝓfluxerit. Omnū aūt attinet ad il
la differētiā q̄ corp⁹ xp̄i non dissolutū ta
beatq; putredine die tio resurrexit. nēc
vo post longū tps ex quada q̄ soluta dis
serat ꝛfusione repabunt. humane fragi
litati utriusq; ipossibile est. diue aūt pōtā
utriusq; facultatis. Ut ei tadius oculi nr̄i
nō ea⁹ ad ꝓpinqua puenit. tardi⁹ ad lon
ginqua. sz utraq; īterualla paribs celeri
tate ꝛtingit. ita ei in utru oculi sicut dixi
mus sit resurrēo mortuor̄ū oīpotentie de
i et ineffabili nutu tā facile ē quecq; recē
sa q̄ diuturno tpe dilapsa caduaera sus
tauit. Incredibilia sūt hec q̄busdā q̄a in
cepta cū oīs natura retrū tam sit plena
miraculis. et facile nō puestigatione rō
nis. sz videndi ꝛsuetudine mira nō sunt. ut
q̄ ob hoc nec ꝛsideratione nec inq̄sitione
digna videant. Nā ego et mecū quisq; i
visibilia dei p ea q̄ facta sūt intellige mo
liūtur. á non min⁹ á ampli⁹ āmiramur in
vno scīs tam pusilo grano oīa que laudā
mus in arbore q̄ luxuria latuisse. q̄ mūdi
hui⁹ tā ingētem sinū que de corpibs hūa
nis dū dilabunt assumit resurrēoni fute
tota et integra reddituru. Quō āt ꝛtraiū
ē et xp̄m post resurrēonem abatū. et in
resurrēone q̄ promittit abozū indigētiam
nō futurā. cū et angelos legam⁹ eusdem

modi essus eodē; modo supfisse: nō fuisto sīn
trīsimate ꝙ mānifestissima veritate: nec tīn
nūtate sed pīate. Aliter eī absorbet aqm
tra sitiens: aliū solis radi⁹ candēs. Illa in
digēna: iste potēna. Future gl resurrōnis
wrp⁹ impfecte feliatans erit si abos sumie
nō potuerit: ipfecte feliatus si abis ecfue
rit. Possū hic de ꝛmutacionib⁹ wrpaliū q̄
litatū. et de ꝓpotenti valēna in īfernora wr
pa wrpm supnoꝝ laa⁹ disputare: ꝙ breui
ter in tūgere ꝓpositū est. et talib⁹ īgenys ꝙ
scribit q̄ hec āmonē suffiicerent. Sciat sane
q̄ has ꝓposuit q̄stiones xp̄m post resurrōn
nē arātures nō vulnera mōstrasse dubi
tantib⁹ ꝓter quos eaā abū ac potū sume
voluit nō semel sed sepi⁹ ne illud nō wrp⁹
ꝙ spm esse arbitrarent. et sibi nō solide sed
ymaginaliter appare. Tūc aūt falsi ille ara
trices fuissent si nulla vulnera pfessissent;
et tūc nec ipse ēent si eas ee noluisset. Volu
it aūt certe dispensatōis gr̄a, ut eos q̄s edifi
cabat in fide nō fieri. nō aliud ꝓ alio. ꝙ qō
cruafixū videratt resurrexisse mōstaret. Et
ē certo qō dia⁹. si ꝓter incredulū fieri fuerit.
Quasi vō si q̄sq̄m vie sortis ꝓ p̄cia dimicās
multa aduisa vulnera ceperit. et pinissimo
medio q̄ hec ura curare valet ut arātures
nulli appareret. ipse poa⁹ ducet sic se velle
sanari ut magis ēent in wrpe suo vestigi
a vulneriū tūp̄ atuli glatū. ido ille medic⁹
arātures finxisse dicetur. qa tū ꝓ arte effice
potuit ut non ēent. ita existēte causa ꝓ ar
te effecat poa⁹ ut ēent. q̄ vno solo modo sicut
supius dixi falsi nūcarent. si nulla vulnera
sanarent. De tpe xp̄iane religionis

Tē alia ꝓposuerūt que dicent de porphiri
o ītra xp̄ianos tūp̄ validiora decepta. Di
xp̄s inq̄unt salutis se viā dixat gr̄aā et
veritatē. in seq̄ solo ponit aīmis sibi credē
tib⁹ reditū: qō egerūt tot sēcl⁹ hoīes ante
xp̄m. Ut dimittā inq̄t tpa aīa latiū regnā
tū: ab ipō latio q̄si p̄napiū huani noīs
sumam⁹? In ipō latio aīa alba dy nata sūt.
In alba eq̄ religiones tūt q̄ valuere tēplo
tū. Nō pauciorib⁹ scīis. Ipa roma longo scē
cū tractu: sine xp̄iana lege fuit. Qō inq̄t
actū de tā innumeris aīabus: q̄ oīno īan
pa nulla sūt. Sīq̄dem is cui credi posset:
nondū aduentū suū hoīnib⁹ cōmodaret.
Orbis q̄ tū ipsa roma ī rutib⁹ tēploꝝ ar
duit. Quare inq̄t saluator q̄ dīus est sese
tot scīis subdiderit. Ꝙ ne dicāt inq̄t lege
iudayca vere hoīm aratū gen⁹: longo p⁹
tpe ler iudeoꝝ apparuit ac vigiuit, anglo
ta syne regione. Postea eaā ꝓcepit in fines
ptalos: ꝙ post grayū resarē a certe ipso ip
rāte. Qō igit actū de romanis aīab⁹ vel
latinis⁹. q̄ gr̄a nondū aduenientis xp̄i vi
duate sūt usq⁹ in resarū tpus. Nunc ꝓpo
tioni tūdem⁹ ut ꝓmo ipsi diuīt uteri⁹ pfu
erūt hoīnib⁹ deoꝝ suoꝝ sancta q̄ stat ins
tpib⁹ instituta. Que si negāt aliqd pfuisse
ad aīarū salutē: nobiscū ea destruāt et i
ania ee confiteant: nos q̄dem ea eaā ymo
sa nōstram⁹. Ꝙ parū est ut ipi interi ꝓpe
tania fateant. Si vō ea defendūt et sapie
ter atq⁹ utilit asserūt instituta: q̄o qō actū
sit de his q̄ ante eq̄ hec īstituta ēent. morte
obierūt. Hac ei utiq⁹ salute atq⁹ utilitate
fraudati sūt. Si aūt potuerūt alio mō pue
nire: aut nō idē modus pseueraut ī pos
teros. Qō opus erat īstituere novitas ꝛ
tionēs: q̄ antiq̄tus nō fuerūt. Nunc si de
tūt deos q̄dem ipos ꝙ fuisse et ad liberādos
cultores ꝓter ubiq⁹ suos valuisse. ꝙ p vas
etate terū tpaliū ac ītenariū q̄ sarent ē
tis tpib⁹ locis q⁹ ogruē. in his alias atq⁹ a
lias. alibi atq⁹ alibi. aliter atq⁹ aliter sibi volu
isse seruire⁹. nec hāc q̄stionē ingerūt xp̄ia
ne religioni. in q̄ nobis ipi ꝙ dus suus ā tē
pore nō possūt. aut si p̄nt eaā in corpe sibi
ꝓ nīa religione tūtant. ita nichil ītersit
ꝓ diuisa tpm locoꝝ⁹q⁹ ogruēna. ꝙ diuisis sa
cramēns colat si quid colit sām est. sicut ni
hil interest ꝓ diuisa līguarū auditoꝝ⁹q⁹ ogru
ēna q̄ diuisis sonis dicat si qō dicat verū est
dū hoc sane ītersit q̄ līgue sonos q̄bus ite
se sua sensa volūt eaā hoīes pacto quodā
societatis īstituīe sibi possint. Quibus aūt sacra
dinitatu ogrucrēt volūtate ei senti sūt q̄
tē sapuerūt: q̄ oīno nūq⁹ defuit ad salute
iustice pietatiq⁹ mortaliū. Et si q̄ in alys
atq⁹ alys ꝓlis vna eadēq⁹ religione sociata
vane celebrātur q̄ tūn⁹ fiat plurimū re
fert: quo et huana exhortet vel tolerit
ifirmitas. et dina nō oppugnet auctoritas.
Quāobrē tū xp̄m dicam⁹ verbū ei ꝙ q̄
fm sūt oīa. et ideo filiū q̄a verbū. nec ti
bū tūsatū atq⁹ dām. ꝙ apud incōmutabi
lē p̄em incōmutabile ip̄m atq⁹ incōmu
tabiliter manēs. sub eu⁹ regimīe vniuersa
creata spiritalis et corpalis ꝓ ogruēna tpm
loꝝ⁹q⁹ adm̄istrat: eu⁹ modrāte et gub
nante qō q̄n et ubi ita ea fieri oporteat
sapia et scīa penes ip̄m est. ꝓfecto et aīq⁹
ꝛpagaret gentē hebreoꝝ ꝓ quā siu adnet

manifestationē ꝺ̄gr̄uus ſacramēt̄us ꝓfigu
ratet.et ipſis tp̄ib; iſrelita regni.et ꝺ̄inde
dēnoſtrauit: et ꝺ̄ceps uſq; nūc ad̄ ip̄let
oīa q̄ per ꝓphas ad̄ ꝓdixit.et ab hīc uſq;
in finē ſēc̄li quo ſc̄os ſuos ab ip̄is ꝺ̄ripiet
ē.et ſua aūq; retribuet: eſt: ꝺ̄ceps eſt fi
li⁹ dei p̄ri coeternus et incōmutabilis ſapia
p quā creata ē oīa ſc̄a natura.et cui⁹ p
ſapatiōē oīs r̄onalis aīa fit bēa. Itaq; ab
exordio ḡenus hūani quotūq; in eū credi
derūt eūq; utiq; intellexerūt.et ſc̄dm ei⁹
p̄cepta pie iuſteq; uixerūt.q̄ſlibet et ubi
libet fuerūt.p eū .p̄ſul dubio ſalui ſū ſunt.
Sicut ei nos in eū credim⁹ et apud patrē
manētem et q̄ in carne iā uenit: ſic in
eū credebāt antiq et apud p̄cem manētē
et ī carne uenturū. Nec q̄a p tp̄m uarie
tate nūc fm̄ annunciat q̄ tūc futm̄ pre
nūciabat: ideo fides ipſa uariata.uel ſal⁹
ipſa diuſa ē: nec q̄a una eadēq; res alys
atq; alys ſanctis et ſacramētis uel ꝓphetat
uel ꝓdicat. ideo alias et alias res uel alias
atq; alias ſalutes oportet intelligi. Qđ autē
q̄n fuit q̄ ad unā eandēq; fidē eōrū et pio
rū ꝺ̄uersationē ꝑtineat: ꝺ filiū ꝺ̄o tribuam⁹ no
bis obedientiā teneam⁹. Inde alys tunc
nūc; et signis alys aūt nūc. et p̄us oc
culta⁹ et postea manifesta⁹. et p̄us a pauci
oribus post a plurib; una tm̄ eadēq; uera re
ligio ſignificat et obſeruat. nec eos obiam⁹
p̄us aut numa p̄pulus ꝺ̄os colēdos
romanis ī ſtituit. atq; aut ab eis uel italis
ātea colebāt. nec q̄ pitagoreis tp̄ib; illa ph
loſophia celebrata ē. q̄ antea uel oīno nō
erat uel ī paucissimus eadē ſentētib; non
fi eode tēpe uiuentib; fortaſſe lautabat.
Sz utrū illi ꝺ̄y uera ꝺ̄uolendi ſūt.et utrū
illa philoſophia ſaluti aīarū aliq̄d ꝓfic.h⁹
nūc eis agim⁹ hoc in q̄ſtionē uocam⁹. h⁹ ꝺ̄y
putando quellum? Deſinant igr̄ obuiare nob
p̄ oēs ſecte et oēs nōmi religionis obia potest.
Cū enī non fortuitu labi ſ ꝺ̄ina prudentia
atq; ordinatiſſima fateant. q̄ ꝺ̄ uniq; tp̄i aptū
et oportunū ſit hūanū ꝺ̄ filiū p̄ſtitui
et illūc diſpēſari uīs ipſa prudētia rebus ꝺ̄ſu
lit. Si ei ꝺ̄uerterint ꝓpter̄ea non ſp nec ubiq; fu
iſſe pithagoreā diſciplinā. q̄a pytagoras
homo fuit. nec q̄ id in pſēte potuit habere.
nūq̄d eadē hoc p̄ſtit dicē corpſo tpe q̄n fuit
et fratrū locus ubi illa phia uiguit. oēs q̄
eū potuerūt audire eadē ꝺ̄ceptaq; ꝺ̄o
luiſſe; nec p hoc magis ſi tāte ꝑfectus fuiſſet
pytagoras. ut et ubi uellet et q̄n uellet ſua
dogmata p̄ducere et ſi habet eadē nūc ea pfe
te ſūmam rerū p̄ſciam nulſq; et nūq; ap
paret. niſi ubi et q̄n ſibi hoīes credituros ee
p̄noſcit. Inde cū xp̄o non obtinēt q; ei⁹ ꝺ̄
trinā non oēs ſequūtur. ſentuit ei et ipſi ne
quaq; hoc ſte obia poſſe uel ſapie phorū
uel eadē numini deorū ſuorū. quid tñ ꝺ̄bit
ſi ꝺ̄ceptā alatudine ſapie dei. ubi fortaſſis
aliud dīnū ꝺ̄ filiū longe ſecreta⁹ latet? Sine
prudno eadē forte causatū q̄ a prudentib;
uestigari queuit hoc ſolū eis breuitatis gr̄ā
in hui⁹ q̄ſtionis diſputatione dicam⁹ tunc
uoluiſſe hoīb; apparē ap̄m. et apud eos p̄di
cari doctrinam ſuā. q̄n ſciebat et ubi ſciebat
ee qui in eū erāt credituri. Hīs ei tp̄ib; et his
locis q̄bus euangeliū ei⁹ nō eſt p̄dicatū
tales oēs in eius p̄dicatione futuros ee p
ſciebat. q̄les non q̄dem oēs ſed tñ multi ī ei⁹
corpali p̄ſētia fuerūt. q̄ in eū nec ſuſcitatū
ab eo mortuis credē uoluerūt q̄les eadē nūc
multos uidem⁹ tūc tanta manifestatiōe de illo
opleant p̄onia ꝓphetarū. nolle adhuc credē
et malle hūana aſtutia reſiſtē q; tam clare
atq; ꝑſpicue. tāq; ſublimi et ſblimit⁹ diffa
mate ꝺ̄ine credē auctoritati. q; ꝺ̄u⁹ pius et ī
firm⁹ eſt intellēs hoīs ꝺ̄ine credē ueritati. Qđ
ſi mirū ſi tā infidelib; plenū orbem tractū
xp̄s p̄ioribus ſēc̄lis nouerat ut eis apparē uel
p̄dicari merito nollet? quos nec ꝺ̄bis n⁹ mi
raculis ſuis credituros ee p̄ſciebat? Neq; ei
incredibile ē tales fuiſſe tūc oēs q̄les ab eius
aduētu uſq; ad hoc tp̄s tam multos fuiſſe at
q; ee mirabile. et tū ab initio gentis hūani
alias occulto⁹ alias euidētius ſicut ꝺ̄cruē tpi
b; ꝺ̄initus uiſū eſt. nec ꝓphari deſtitit. nec q̄
in eū credēt defuerūt ab adā uſq; ad mo
ſen. et ī ipſo ꝓplo iſrl qui ſpēlu quodā muſte
rio gens ꝓphica fuit. et ī alios gentib; aūq;
uenuſſet ī carne. Cū ei nonnulli ꝺ̄memorant
in ſās hebraicas libris iā ex tpe abrahe nec
de ſtirpe carnis eius. nec ex ꝓplo iſrl. nec ad
uētitia ſocietate in ꝓplo iſrl. qui tū hui⁹ ſac
mēta ꝓtinpes fuerūt. aut nō credam⁹ eadē ī
ceteris hac atq; illac gentib; alias alios fuiſ
ſe. q̄nus eos memoratos in eccle auctoritatib;
nō legam⁹? ita ſalus religiōis hui⁹ p quā
ſolā uerā ſal⁹ uera uaaterq; ꝓmittit. nulli
unq; defuit q; dign⁹ fuit. et cui defuit non
dign⁹ fuit. et ab exordio ꝓpagatiōis hūane
uſq; in finē q̄buſdā ad p̄mū. q̄buſdā ad
iudiciū p̄ducit. Ac p hoc et q̄b; oīno ānūn
ciata nō eſt nō credituri p̄ſciebant. et q̄bus

nō creditus tñ annūciatā ē in illoꝝ exemplo demōstrat. Quibꝫ āt creditus ānūciat: hȳ regno celoꝝ et sōꝝ angelorū sotietatū parant. De sacrificiorū distinctione

Am videam⁹ eam q̄ sequit q̄stionē. Attu sāt inq̄t ritus sacroꝝ hostias thura et cetera q̄ temploꝝ ut⁹ exercuit. cū nō cultus ab ipis inq̄t vel a deo quē colūt exorsus est. tpibꝫ prisas cū induat dōs pmitus eguisse. Huic tñ dēt q̄m ex illo sc̄pturarū nr̄arū loco hec q̄stio ꝓposita agnosc̄ ubi scriptū est arym ex fructibꝫ tre. abel āt ex pmitiuis ouiū optulisse mun⁹ dño. hinc pot⁹ intelligendū esse q̄ sit res antiq̄ sacrificiū q̄d nō nisi vni deo vero offerri oportē. veraces ꝑ sacre lr̄e monēt. nō q̄ illo egeat dōs. cū in eis dē ipsis lr̄is scriptū sit aptissime dicit dño dōs meus es tu q̄m bonoꝝ meoꝝ nō egesc. ꝑ q̄ eā in his vel acceptādis vel reprobandis l̄ papiēdis nō nisi hoīnibꝫ ꝓsulat. Nob ei pdest colē deū. nō ipsi deo. Cū ergo ispirat et docet quō colēdus sit. nō solū sua nulla indigēa sed nīa maxīa utilitate. Significatiā sūt aūt oīa talia sacrificia et q̄ tūdā rerū similitudines q̄bus āmoneri nos oportet ad eapsa quoꝝ similitudines sūt. siue sacrādā. siue nosc̄da. siue recolēda. De q̄ re q̄ntū satis est disserenda nō breuis sermo flagitādus ē quo nūc tñdere nobis ꝓpositū est. pserti quia i alijs opusculis nr̄is de hac re mlta iā diximꝰ et q̄ aī nos de eloq̄a tractauerūt de similitudinibꝫ sacrificiorū veteris testamēti tēp umbris figuris q̄ futuroꝝ coꝑose locuti sūt. Hoc sane nec i ista brevitate ꝓmittendū est q̄ templū sacerdotū sacrificiū. et alia quecūq̄ ad hec ptinēcia nisi vni vero deo deberi nosset. Dii falsi hoc est dēones. q̄ sūt ꝓuisiatores angeli nūq̄ hec sibi a cultoribꝫ suis q̄s decepti sūt exp̄etissent. Vm hec cū exhibent dō sōꝝ ei⁹ inspiratione atq̄ doctrinā vā religionis cū aūt demonibꝫ sīm eoꝝ ipiam superbiā notria supstitio. Quapter q̄ xp̄ianas lr̄as utriusq̄ testamēti scrūt. nō hoc culpāt in sacrilegis ritibꝫ paganoꝝ q̄ ostruant tēpla. et īstituant sacerdotia. et sanāt sacrificia. ꝑ q̄ hec vanitas et dēonis exhibeāt. Et vana q̄dem oī sensu carē q̄s dubitet. Vm tñ cū his locātur sedibꝫ honorabilis ꝑsimulatione ut a ꝓfanis atq̄ īmolandis attēdātur. ipa similitudine aīaroꝝ membroꝝ atq̄ sensuū q̄uis īsensata et exanimata affingūt unsiernos aīos vt viuē ac spirare vidā

tur. a credēte p̄serti venatione inānibus q̄ tant⁹ eis cultꝰ impendit. Quibꝫ morbis et pestilēcijs affectis medet sc̄ptura divina. q̄ rem q̄dem notā. sed tñ salubri remedio āmonitionis inculcat diues. Oculos habēt et nō videbūt. aures hñt et nō audiēt. Et cetera talia. Hec ei verba quo magis apta et populariter vera sūt. eo magis īanitatis salubrē pudorē illis q̄ talibꝫ simulatis dīnū cū timore cultū exhibēt. eaq̄ vanitas hȳ filia venerātes adorātes q̄ venerātes. eisq̄ velut p̄nubꝫ p̄ces allegāt. votis suis ūmolāt. vota p̄soluūt. sic affectū tur. oīno ut ea sensu carēcia putare nō audeāt. Decipitur āt ista hoc solū nōs libros velle sollicitare. q̄ huiusc⁹modi affectus humano corde nare. q̄ hui⁹c⁹modi affectus humano cordi ex vitijs īnascat. aptissime sc̄ptū est. Omnes dy gentiū dēonia. Vñ et aplus disputans nō solū dicit q̄d apud iohēm legit. Scimus dēones a simulatis. vīmeā. q̄d apud paulū. Q̄d igit dico q̄ ydolis īmolatū sit aliq̄d. aut ydolū sit aliq̄d. Sz que īmolant gētes dēonijs et nō deo īmolant: nolo aūt vos fieri socios demoniorū. Vñ satis intelligi pt non tñ ipsā īmolationē. nā vero deo ꝑsa sc̄a īmolauerūt. ꝑ q̄ dys falsis et ipsis demonibꝫ īmolatur reprehendi a vā religione i superstitionibꝫ gentiū. Sicut ei veritas hortat hoīes fieri socios sc̄oꝝ angelorū. ita deduxit ipietas ad societatē demoniorū. tu sp̄aratur ihūs eternꝰ sicut regnū eternū sp̄atur. sanctis sōꝝ. Neq̄ illum erubescat impius sua sacrilegia sacra et simulachra q̄ elegātia interpretant quid quecq̄ signific̄t. Quis q̄ per illa ipietas ad creaturā referē nō ad creatorē. tu vni debeō seruit religiosus illa q̄ vno noīe latria grece appellat. Hec nos diam⁹ cultū marie celi solē lunā stellas et q̄sdā nō ī pmptu sitas celestes potestates esse dēonia. sed tñ oīs creatura ptinens palus sit ptim vō inanis palus quā etiā spiritalē vocam⁹ manifestū est id q̄d a nobis pie ac religiose sit a volūtate aī. phasa q̄ creatā spūalis ē et oī corpali ꝓponenda. Vñ colligit corpalis creatie nō esse sanctificandū. Nec sanctus spūalis q̄ vel pia vel ipa ē. Pia saluet ī hoīnibꝫ et āgelis iustis et deo iuste seruientibꝫ. ipia vō in hoīnibꝫ et āgelis iniq̄s quos etiā dēones diam⁹. ac ꝑ hoc nec spūalis q̄uis iuste creature sacrificādus ē. Q̄m q̄ntomagis pia ē et sc̄dm ordinē tanto magis se tanto honore dignat q̄e sat nō deberi nisi deo. Q̄nto ergo p̄nacios⁹ est sanc

fictre dōnus. hoc est ūque spūalu creatiē
q̄ in hoc primo et caliginoso cēlo habitans
tp̄ in aereo circē suo p̄destinata ē supplia
o sempitno. Omobrē cū se eaq̄ hoīes sup
ozbz celestbz p̄tatbz q̄ non sūt dēmonia
sacrificīe docuīt. et soli nōis interesse arbi
trant. qđ illi deos nos eos āgelos appellam?
nō se opponūt ludificādis mltiplia fallaq̄
a nisi dēones q̄ errore delectantur et quodā
modo pascūtur humano. Om sā angeli nō
approbāt sacrificiū. nisi qđ ex doctrīa vere
sapie vēq; religionis offert vni vō deo. aui
sā sonectate deseruūt. Proīn sicut ipiq̄ su
pbia siue hoīm siue dēmoniū sibi hos dīnos
honozes exhiberi vel iubet vel cupit. ita pi
a humilitas l' hoīm vel āgelozū sōz her si
bi oblata recusat. et aui debent? oīdit. Cui?
rei manifestissima in sās lēis nīis exempla
mōstrant. Disputata āt dīnis eloq̄is sacrifi
cia p̄ tpm ogruenā ut alia fiēnt añ ma
nifestationē noui testamēti. q̄ ex ipsa vēa
vni? sacerdotis victīa. hoc ē ex fuso xp̄i
sāguine mūstrat. et aliud nūc qđ manifes
tationi huic ogruū q̄ iam declarato noīe
xp̄ianu appellam? effectum? nō solū euāge
lias vineā p̄phetas lēs demōstrat. agri
cultio q̄pe nō dei nō ipsi? religionis. sed sacra
mentoz̄ ip̄udent? nūc videt?
p̄dicta. nisi fuisset añ predīa. Quēadmo
dū. erū vn? rēḡ homo si deo mane aliud
offerat aliud vespe. p̄ ogruēna diuersi tpis
nō deū mutat nec religionē. sicut nec sa
lutē q̄ alio modo mane alio nō vespe salu
tat. ita in vnūsq̄ tractu sclor aī aliud obla
tū est ab antiq̄s sās. aliud ab eis q̄ nūc sī
offert? nō humana psūptione. sed autoritate
dīna. tpibz ogrua sacra mysteria celebrāt?
nō ds q̄ religio? mutat?. De eo qđ scriptū
ē in q̄ mensura mēsi fluus ⁊ cetera

Am nūc deū videam? q̄le sit qđ de men
sura pēa atq; supplicij p̄posuit sit euāgelio
ualūpnuat? a ignat? unq̄ xp̄s sibi nō credē
dbz etna supplicia. Et alibi aut. In q̄ men
sura mensi fluus; i ea remetiet? vob. Sa
tas unq̄ rōnale atq; ōrarie. Nā si ad mē
suram redditur? ē pena. et oīs mēsura aīaī
rum supplicij? Istā questionē a quibusq; plo
rumq; atq; p̄posita difficile ē credē q̄ppe
q̄ aut oīs mensura aīaī scribit? tpe. q̄si nō
soleat nisi tpm ee mensura sicut horatij
et dictū et āno? vel sicut diam? breue syl
laba simplū habē tpis ad syllabā longā.
Puto eī modios et rabones venas et āpho
tas nō tpm ee mensuras. Quo ergo oīs mē
sura aīaī scribit? tpe? Done ipsi ducit solē
istū sempitnū esse? Quo tn quātus sit ad t
tā mēsuras geometras p̄scrutati auderet
et renūnare. Qđ siue possit siue nō possit
stat eū tn p̄ter suu orbis habe mensurā.
Qa et si ꝓphendit quātus sit mēsurā ei?
ꝓphendit. et si hoc nō assequūtur. mēsu
rā eius vtiq; nō ꝓphendūt. Ider ideo nulla
est q̄a hoīes eā nosse non p̄nt. Potest igit
aliqđ et sempitnū esse et itam suu modi hn
be mensurā. Sicōm ipsos eī de solis etnita
te loqut? sū. ut sua sūa quātitate atq; ore
dāt esse posse aliqđ cū mensura sēpternū.
Ac sic nō ideo putēt non ee credendū de sup
plicio sempitno qđ minat? est xp̄s q̄a idē
dixit. in q̄ mēsura mensi fluus remetiet
vobis. Si ei dixisset qđ mensi fluus nō re
metiet? vobis. eaq̄ sic non oīno ad eādem
rē ex oī pte nīe esset referre sūam. Pos
sum? ei recte dicē qđ plātauerit hoc discer
pes. quis nemo plātet pomū. q̄ lignū. de
cerpat āt pomū magis q̄ lignū. Si illud
diam? sicōm arbonis genꝰ q̄a nō ficū plan
tat vñ nunq̄ decerpat. Ita dia posset qđ fe
rus patiens. nō ut si stupꝝ ferret stupꝝ
patiat. q̄ qđ p̄ro isto feat legi. hoc ei lex fe
cit. ideo q̄a legē tulit phibentē de sua vi
ta abstulit. auferat ei eaq̄ lex de hoīm vi
ta quā rapuit. Ite si dixisset q̄ntū mensi fu
erit? tn remetiet? vobis. nec sic eet conse
quēs ut oīno eḡles pēas pēnas itelligē de
berem? Ideoq; ei equalia sūt ubi gra tri
tū et ordeū. Et ꝓfecto dia posset. q̄ntū mē
si fluus tn remetiet? vobis. hoc est q̄ntū
tritu tn ordei. Qđ si de doloribz agetur atq;
diceret. q̄ntū doloꝝ ingesserit? tant? ige
ret? vobis fieri posset ut tant? doloꝝ eet q̄nꝰ
tpe diuturnioꝝ. hoc ē mora maioꝝ vis p.
Ideoq; ei si de duabz lucis diam? tn ignis
iste caluit q̄ntū ille. ideo falsū erit q̄a vna
eaq̄ forte aīa extincta ē. Nō utiq; si aliqđ
sōm aliud tantū est sōm aliud nō est tn
q̄a non oīno tn est. ideo falsus ē modus
quo tn est. Cū vō dixerit in q̄ mensura
mēsi fluus remetiet? vobis. cuiq; manifes
tū sit aliud ee mensurā. in q̄ metit? aliq;
aliud ipsā rem q̄ metit?. nā fieri pt ut in
q̄ mensura mensi eent hoīes. uerbi gra
modiū tritu. i ea illis metentib? multa
modioꝝ. ut et tū multū interesset in q̄nti
tate frumēti et nichil i mensura ut tamē

de ipsarū rerū diuīsitate. qā nō solū fieri pt
ut in q̄ mēsura q̄sq̄s mēsus fuīt ordi
ñi. in ea illi metiat̄ tritici. ⁊ in q̄ mensura
mēsus fuīt frumenti. in ea illi metiatur
auri. et frumēti sit vn⁹ modius. aur ãt
q̄ plurimū. ita ãi sine ꝯpatione rerū ipsa
rū et gen⁹ et q̄ntitas differat. dia tñ trãs
sire potest in q̄ mensura mēsus ē in ea
illi metiri est. Vñ ãut hoc dixit ꝑs pau
lo supius satis eluceat. nolite iudicare
ut nō iudicemi. in quo ei iudicio iudica
uerit iudicabimi. Hūmodo si iniquo iudicio iudi
cauerit. iniquo iudicabit̄? Absit. Illa
q̄ppe iniq̄tas apud deū. ⁊ ita dñm est in q̄
iudicio iudicantis i eo iudicabimi. q̄ dici
tur. in q̄ voluntate bñfecerit⁹ i ea liberabi
mi. vel in q̄ voluntate male fecerit⁹ i ea r
puniemi. velut si q̄spiam ad tutpē ꝯcupis
cenã oculis utẽs ꝛcerterit inbetur. rẽe u
tiq; audiret i quibꝫ oculis peccasset i eis si
supplicii metuisset. Iudicio ei quisq; ãi sui
seu bono seu malo utit. vel ad bñfaciendi
dñi vel ad puniendã. Vñ non iniquũ est. ut
i quo iudicio iudicat⁹ in eo iudicet. hoc ẽ
ut i ipso ãi sui iudicio penas luat ãi ea
mala patit. q̄ male iudicãtem ãim ꝛse
quũtur. Alia nãq; sũt manifesta tormẽ
ta q̄ p⁹ futura ꝑparant. eã ipsa ex eode
male voluntatis cordie attracta. In ipso ãt
ãio ubi appetit⁹ voluntatis humanor oĩm
ẽ mensura fiõr. Inmo pena sequit nul
pã plectiq; maior nō sentiẽtis ueritate q̄
uiore. Ideo ãi dixisset i quo iudicio iudica
uerit⁹ iudicabimi. sequit⁹ adiũxit. et i qua
mẽsura mẽsi fuerit⁹ metiet̄ vobis. In vo
luntate q̄ppe ꝑpria metit̄ bon⁹ homo bona
fã. et i ea metiet̄ ei bñtudo. Itẽq; in volũ
tate ꝑpria metit̄ mal⁹ homo mala opa:
et i ea metiet̄ ei miseria. Oĩm ubi q̄sq; bo
n⁹ est ãi bñ vult. ibi eã mal⁹ ãi male
vult. Ac p hoc ibi eã sit vel bñus l' miser
hoc ẽ in ipso siue voluntatis affectu. que oĩm
factorũ meritorũq; mẽsura ẽ. Ex q̄lita
tibꝫ q̄ppe voluntatũ non ex tpm spaciis si
ue tẽe futi siue ꝑteriti metim. Alioquĩ ma
l⁹ ꝑtem habebit arborẽ dicere q̄ hoiem
occidẽ. Illud ei fit longa mora. multis mi
tus. hoc uno ictu. breuissimo tpe. Pro q̄ tñ
ceruicu tpis tã grandi ꝑcõ si ꝑpetua depo
tatione homo puniret̄ eã mia ei illo
actũ q̄ dign⁹ fuãt diceret̄. q̄tus i spacio
tpali lõgitudo pene ãi breuitate facti
tis nullo mõ sit ꝑpenda. Quid q̄ ꝛcean
ii si erit̄ pter lõga vel eã ꝑpetua. sup
plicia. si alibꝫ alia atrocia vel mutoza. ut q̄
bꝫ tps eq̃le est nō sit eq̃lis aspitas ꝑpt mẽ
sura. eadem ꝑcõr nō in pductione tpm sed
i voluntate permanti. Voluntas q̄ppe ꝑpria
mit̄ sine ãi supplicio sine ꝛcepis. Ut q̄ ꝛlec
tat̄ in pñs. ipsa plectat̄ in penis. et q̄ iu
uat sine mia. sine mia iudicet. Et i hac
q̄ppe ꝓpria ad hoc solũ eadẽ mensura est.
ut q̄ non ꝑstitit nō ei prestet. atq; uti q̄
ipse iudicat̄ eternũ erit. ꝑpius q̄ iudica
uit eternũ esse nequeunt. In eadẽ q̄ men
sura ꝑpius nō etiã malefãr etna sup
plicia remetiũtur. ut q̄a eterna volut⁹ pa
be pñ ꝑfunctionẽ. etiam inemat vide
te scelerate. Non ãt sunt. ꝓposita breuita
tis mee. vt tolligã oĩa vel q̄ pluma
q̄ de pñs vel de ꝑcõr penis sa libr⁹ habet
atq; ex his vnã eruã sine ulla ãbiguitate
sniam. si tñ id valeã verbꝫ mentis eã si
gnificãtis oñi. Nũc tñ arbitror satis
ꝛce monstratũ nō esse ꝛtrariũ etnitati sup
plicioñ. q̄ in eadẽ mẽsura reddit̄ in qua
pcã ꝛmissa sũt. De filio dei sedm sal.

Post hanc q̄stionẽ monem.
q̄ eas ex porphyrio ꝓposuit hoc ad
uertit. Sane de illo eã ingr̄ me dignaueris
instruere. si vẽ dixit salomõ filiũ dẽ nõ habet.
Cito tñdet. Nõ solũ hoc nõ dixit. vincẽa
dixit q̄ deus habeat filiũ. apud eũ ei sapia
loquẽs aut. Ain oẽs colles genuit me dñs.
Et q̄d est xp̃s. nisi dei sapia. Ite quoda lo
co puerbiorũ deus ingr̄ dixit me sapiam
et scãam scior ignoui. Qui ascendit in celũ
et descendit. Quis colligit vẽtos in sinu.
Qui tenuit aquã in vestimẽto. Qui tenu
it fines tre. Qd nomẽ est ei. aut qd no
mẽ est filij ei. Horũ duorũ q̄ in extremo
memoraui vnũ retulit ad ꝑsem. id ẽ qd no
mẽ est ei. ꝓpter qd dicebat. Qui dixit me sa
pientiã. et alibi cuidẽter ad filiũ ait. Ei
qd nomẽ est filij eius. ꝓpter ea q̄ ex filio
magis intelligũtur. hoc ẽ q̄ ascendit i celũ
et descẽdit. qd paul⁹ ita memoraat. Qui de
scendit ipse ẽ et q̄ ascendit sup oẽs celos.
Qui colligit vẽtos in sinu. id est aias recti
tui in occulto atq; secreto. quibꝫ viaꝫ mor
tui ei estis et vita vra abscondita est cũ
xp̃o in deo. Qui tenuit aquã in vestimẽto
ut dia posset q̄tquot in xp̃o baptizati estis
xp̃m induistis. Qui tenuit fines tre. Qui
dixit discaplis suis. eritis mi testes i ierlim
et i tota iudea et samaria. et usq; i fines

De iona pphēta

Dtertre ostrema q̄stio ꝓposita ē de iona pphēta. ner ipsa q̄si ex porphyrio ꝙ tm̄ ex ironia pagan̄oꝝ dict ei posita est. Deinde q̄d sentire debem⁹ inq̄t de iona q̄ diat⁹ in ventre ceti triduo fuisse? Q̄d sanis aptū non ē et incredibile tm̄ suor̄ati ei veste hoiem fuisse ī vnde pisas. Aut si figura ē hanc dignaue ris pandē. Deū q̄d sibi vult sup cuomutū ionā cucurbitā natā. q̄d cause fuit ut hec nascerent? Hoc ei gen⁹ q̄stionis mlto cathi no grauit a paganis irrisū adducet. Ad hoc tm̄dicet q̄ aut oīa dīna miracula recenda nō sint. aut hoc nre nō credat nlla anima fiat. In ipm aut̄ xp̄m q tna die resurrexit nō credem? Si fides xp̄ianoꝝ cathol̄ metuet paganoꝝ. Cui aut̄ hunc q̄stionem nō ꝓposuerit aīaꝝ nē uteꝝ credendū sit l̄ ihū terno die resuscitatū esse vel ipm ternō die resurrexisse. multū miror hoc q̄d fm̄ est de iona ei⁹ p incredibili posuisse. nisi forte fatuꝰ putat mortuū de sepulcro resuscitatu. q̄ viuū in tū vasto vētre belue potuisse seruari. ut ei⁹ omitta ī mēoꝛare q̄nta magnitudo beluarū marinarū ab eis q̄ capti sūt inducet. vēter quē coste ille munichat q̄ carthagine publio fixe ꝓlo note sūt. qt̄ hoīes in spatio suo capē posset q̄s nō connumerat. q̄nto hypatu patebat os illō q̄d velut ianua spelūce illi⁹ fuit? Nisi forte ut posuit vestis ee impedimēto ne ionas vocari posset illesus q̄si p̄ augusta sese coarctauerit. q̄ p̄ arruptū aeris spacium? sic ceteris ē ut prius raperet ventre belue q̄ dēte lacerate. Q̄m q̄ scriptura negi nudū negi vestitū in illud antrū directū esse dicit. ut posset itelligi illuc eaā nud⁹ ingressus si forte opus eat tm̄ quo cogit. veste ita illi dehabn. quo facili⁹ soluere. Sic ei sūt hoīnes de ꝓphete hui⁹ veste solluti q̄si aut p feneſtrā quam repsisse. aut in balnea intrasse dicet. quo eaā si nuē esset intrare vestitū vix molestū eet non tm̄ mirū. Sz hūt recta. q̄d nō credebat in dīno miraculo vaporē ventris quo cibi madefacti potuisse ita tēperatu ut vitā hoīs ꝛseruaret. Q̄ to incredibilis ergo ꝓponent tres illos in vos ab ipso rege ī caminū missos. deabus lasse ī medio ignis illesos? Qua ꝓpt̄ ista si nulla dīna miracula volūt credere. ali a disputatiōe reffellendi st. Neq; ei debet aliquid tm̄ incredibile ꝓpinare et in q̄s nē vertere. Sz oīa q̄ vel talia l̄ eaā mira bilioꝛa narant. Et tm̄ si hoc q̄d de iona scriptū ē apuleius maudazensis l̄ appollon⁹ tyaneꝰ fecisse diceret. quoꝝ multa mira nullo fideli autore narratāt. q̄uis et dēones nōnl la fingāt angelis sās silia nō veritate sz sue nō sapia sz plane fallacia. tm̄ si de istis ut dixi quos magos vl̄ phoslaudat noīant tale aliq̄ narraret. non iā in buius creparet risus sz typus. Ita ridant scripturas nras: q̄ntū possūt ridant dm̄ p singlos dies tarentes paruos q̄ se mouēt vel morīēdo l̄ credendo dm̄ iplent oīa que ꝓmittit. q̄ hos ꝛtra veritatē inanit pugnaturos. paulatī deficturos tāto aīs risurit nobis q̄ posteris suis non solū ea legēda dimisurit. vim expienda. p misurit. Nō sane absurde negi ꝓportune respitur q̄d istu signifiet. ut cū hoc expositū fuit non tm̄ gesta. sz eaā ꝓpter aliquā significationē scripta ee credant. Quis q̄ nō dubitet ionā pphetā in aluo ingentis marine belue triduo fuisse q̄ vult scrutari aut hoc fm̄ sit. Non ei frustra fm̄ est. Si ei mouent ad fidē que figurate tm̄ dm̄ sūt non sīa q̄ntomagis mouē debent q̄ figurate non tm̄ dm̄ sed sīa sūt. Nā sicut humana ꝛsuetudo nobis. ita dīna potēna ea q̄ sās loquitur. Et sicut humano sermoni ubi nona l̄ minꝰ usitata moderate ac decēter plata splendorē addūt. ita in sās mirabilibꝫ ꝛstruēter aliq̄d significantibꝫ quodāmō lucidēꝛ est dīna eloquēna. Proiū q̄d p̄ figuraūt q̄ pphetā belua illa trinoctiū terra die viuū reddidit. aut a nobis q̄ritur tm̄ hoc xp̄s exponat? Gniano inq̄t prava et adultera signū querit: et signū nō dabit ei nisi signū ione pphe. Sicut ei ionas fuit ī ventre ceti tribꝫ diebꝫ et tribꝰ noctibꝰ: sic erit filius hoīs in corde tre tribꝰ diebꝫ et tribꝫ noctibꝫ. De ipso aūt triduo mortis dn̄i xp̄i quō tanto reddat. tū a pte totū intelligit. in die primo et nouissimo. ut tot tres dies id est tū suis noctibꝫ ꝛputent. longū est disserere et ī alijs sermonibꝫ iā sepissime dictū est. Sicut ꝙ ionas ex nau ī aluū ceti. ita xp̄s ex ligno ī sepulchrū vel ī mortis pfundū. Et sicut ille ꝓ his q̄ tēpestate putabant. ita iste ꝓ his q̄ in fide fluctuāt. Et sicut p̄mo iussū est ut ꝓdiceret nuiuitas a iona sz nō ad eos puenit pphetia ione nisi post ea q̄ eū ceti euomuit. ita pphia ꝓmissa ē ad gētes. sz non nisi p̄ resurrectionē ei⁹ pueniet ad gētes. Iā vero q̄ umbraculū sibi ꝛstituit. et ꝛsedit ex aduso ciuitatis u

nuue qđ ei futūn esset expūans altera⁹ signu
ficacionis ꝓsonā ꝓpheta gestabat. Prefigu
rauit eī ꝓplm carnalē iſel. Hā huic erat
et tristicia de salute ninuitarū. hoc ē de
redēptione et lubatione gentū. vñ venit
xp̄s vocare nō iustos sed p̄āores ī pn̄am.
Umbraclm ergo aurubite sup caput eius
ꝓmissiones erant veteris testamēti vel ipsa
rā muna. in q̄bus erat utiq⁹ sicut dicat apls
umbra futurorū. tēp ab estu tpaluū malo
tū in tra ꝓmissionis defensaclm prebens.
Vermis āt matutin⁹ quo rodēte aurubi
ta exaruit idē ipse xp̄s ostendit. ex tui⁹ ore
euāgelio diffamato. tuīta illa q̄ tpalit a
pud istinos velut umbraculi pus significa
tione viguerūt. euanuata metuerūt. Et nū
lle ꝓpls amisso ihosolimitano regno et sa
cerdotio et sacrifino qđ totū umbra erat fu
turi. ī captiua dispsione magno estu tbu
lationis adurit. sicut ionas qđ scriptū est a
solis ardore. et dolet grauit. et tū dolore ei⁹
atq⁹ umbre quā diligebat salus gentū
p̄ua q⁹ ꝓponit. Adhuc adhūnent pagani e
ā vermē xp̄m et hāc interpretatione ꝓphe
tia sarmenti superbiā humilitate deiciat
dū tū et ipsos sensū paulatūq⁹ assumat. Hā
de ōnib⁹ tribus ysaias ꝓphetat. p quē nob
diat dns. Audite me q̄ satis iudicatū meū
ꝓpls meus. ī quorū corde lex mea ē. Oppro
bria hoīm nolite metuere et detractiōe eoꝝ
ne superemū. nec q⁹ vos spernūt magnu
duxeritis. Sicut ei vestimentū uta p tpus
absumēt. et sicut lana a tinea comedēt
ē. iustitia āt mea ī eternū manet. Nos q⁹
agnoscam⁹ vermē matutinū. qđ et illo
psalmo au⁹ titul⁹ inscribit p susceptiōe ma
tutīa. hoc se ipse noīe appellare dignatus
ē. Ego inq̄t sū vmis et nō homo. opprobri
ū hoīm et abiectio plebis. Hoc opprobriū
de illis opprobrys ē q̄ iubem̄ non metuere
p ysaiā dicentē. opprobriū hoīm nolite me
tuere. Ab isto vermē tēp a tinea comedūtur
q̄ sub eius dēte euāgelico p singlos dies re
pausatē suā defaendo mirātur. Nos hc
agnoscam⁹ et p salute dīna hūana oppro
bria sufferam⁹? Vermis ē ꝓpter hūilitatē
carnis. fortassis eā ꝓpter virgis partū.
Hā hoc aīal plerūq⁹ de carne vel de quaq⁹
re trena sine ullo dubitu nasat. Matuti
n⁹ est. qđ diluculo resurrexit. Potebat imo⁹
et illa aurubita et sine ullo vmiculo aresce
re. Postremo si habebat de vermē necessa
riū qđ opus erat adde matutinū. nisi ut
ille vmis agnoscet⁹ q̄ erat p susceptiōe
matutīa. ego āt sum vmis et nō homo. Ad
ipā ꝓpheta hā ipso rerū effectu et adipleto
ne luadus. Deq⁹ ei si iterius ē vermis iste
tū penderet ī cruce sicut ī eode psalmo sp
tū est. locuti sūt labus et mouerūt caput.
speauit in dño eripiat eū. saluū faciat eū q̄m
vult eū. Cū ꝓpleta sūt que ibi ꝓtulit fode
runt manꝰ meas et pedes meos dinumera
uerūt oīa ossa. ipsi vo ꝓsiderauerūt et ispe
cerūt me. diuiserūt sibi vestimēta mea et su
per vestē meā miserūt sorte. Ad tāta manu
festatione futūn libro ātiquo ꝓphanit. q̄m
manifestatiōe fm̄ in nouo euāgelio reatu
t. Si si in hac hūilitate ut dict̄ repetā iste
vmis iterius ē. nūquid adhuc iteriūs
ē. nī ea ꝓpleri necesse⁹ q⁹ ꝓsequēa psalm⁹
ipse habet. Cōmemorabūtur et conuerte
ad dīm vniuersi fines tre. et adorabūt in
spectu eius vniūse familie gentū. q̄m d
nū est regnū et ipse dnābitur gentium.
Huc memorati sūt niniuite et conuersi sūt ad
dīm. Hāc salutē p̄ue gentū tanto ante
figuratā in iona dolebat iſel. sicut nūc
dolet umbra nudat⁹ et estu sauiat? Lucat
sane aulis qualibus aliq⁹ dū tū sedm regu
lā fidei recta oīa que de iona ꝓpha mistero
pti sūt aperire. illud plane q⁹ ī ventre
cti triduo fuit sas nō est aliq⁹ intelligē q⁹
ab ipso celesti mgro in euāgelio memoratu
m⁹ reuelatū. Positis expositum⁹ ut potuim⁹
Si ille q̄ ꝓposuit hā sit xp̄ian⁹ ne forte nī
expectat aīa libroꝝ suoꝝ finire q̄stiones
p̄us finiat istā vitā q⁹ transeat a morte
ad vitā. Fieri ei potest q⁹ antēq⁹ xp̄ianis q̄
stionis ībuat. querit a resurrectiōe mor
tuorū. Cōtendū eāā fortassis qđ a xp̄o q̄
sicut nec tāto post venerit. vel si q̄ sunt alie
pauce et magne q̄stiones q̄bus cetera ise
runt. si aūt q̄lis est illa in q̄ mensura men
si fuūs metet vobis. vel q̄lis ista de iona
eāā tales oēs antēq⁹ sit xp̄ian⁹ finire vole
mus ꝓparū cogitat vel ꝓditionē hūanam ī
etatē suā. Sūt ei innūabiles q̄ non sūt
finiēde aīa fidē ne finiat vita sine fide. si
plane retenta hā fidē ad exercenda piam re
lationē mentū fideliū studiosissime teq
rende. et qđ in eis eluxerit sine typo arroga
ne tollendū. qđ aūt latuerit sine dispēdio
salutis tolerandū. Aug⁹ ad
Victorianum. ꝙ ꝑsluras bellor
Domno dilāssimo et desiderātis
simo fri et ꝓsbitero victoria

no⁹ aug⁹ epūs in dño salutē. Lutere tue
ſplenuerūt grandi dlore oz meū. quibꝫ pe
tiſh ut pluro ope aliꝫ trūderem. tū talibꝫ ma
lis magis plurī gemitus et fletꝰ ēꝫ plurī libra
debēatur. Totus ītpe mūdus tāns afflictiō
bꝰ ut pene nulla pars terraꝝ ſit ubi nō
talia ꝙlia ſcripſiſti cōmittant atꝫ plangā
t. Hā aūt puū temp⁹ eaā in illis ſolitudinib⁹
egipti ubi mōſteria ſeparata ab oī ſtrepi
tu ſeculi degebāt. a barbaris itercepti
ſunt frēs. nā vero ꝙ modo in regionibꝫ ytalie
ꝙ in gallijs nephanda ꝑpetrata ſunt eaam
vos late nō arbitroz. De hyſpanis ꝙꝫ tot ꝑ
tūrijs ꝙ ab hys malis diu videbāmur ītacte
repertī ſum talia nūnciari. Sꝫ qđ longe im⁹.
Ecce ī regione ypōneſi qm eam barbari
em nō attigerūt. clericoz mōnaſteriū et ecīaꝝ
rellionū latrocinia ſic vaſtant eccīas. ut bre
baroz ſpā fortaſſe mitiora ſint. Quis ei bar
baꝝ cerohitare potuit qđ iſti. ut in oculos de
tuoz nōoz altrem et acetū mittēt. Quoz
mēbra eaā cetera plagis horrēdis vulne
ribꝫ ꝙꝫ ſauciarūt. Depdant eaā domos a
ligōs et īcendūt. frūsꝙ arīdos diripuīt. hu
midos fundūt. et talia cetis īmundā. mul
tos eaā rebaptizari opellūt. Pudet ēꝫ ad te
ſtm dicendū et vno loco ꝑ hmōi terroꝛes ꝙ
dragma octo aīe michi rebaptizate renūia
te ſūt. Plāgenda ſūt hec nō miranda. et
exclamandū ad deū ut nō ſedm merita nra
ſed ſedm mīam ſuā a tantis malis liberet
nos. Hā quid utiꝫ ſperandū fuit generi hu
mano nī hec et ī ꝓphetis et in euāgelio tā
diu aūt predicta ſunt. Nō itaꝫ debem⁹ tā no
bis ipſis ee ꝺtrarij ut credam⁹ qm legunt. et
ſpamur qm ꝓplent. Sꝫ poa⁹ et illi ꝙ inardu
erūt vel audierūt. nūc ſaltē credē debēt nī
ſuerīs tm in tribulatōe dñi dei nī ſimur amur
ī fidelīū murmurātiū et blaſphemātiū
fluut. tm oleū ꝺ fideliū ꝺfitentiū et orantiū
ī ecclīa et liquari nō ceſſet. Illos ei qui ꝺ
ſpiranam fidē ꝺpelas īpas iactare nō ꝙeſ
unt dicētes ꝙ anteꝫ iſta doctrina ꝑ mūdū
ꝺmaret tmlia mala nō patiebat genus
huānū. frale eſt ex euāgelio crīdē. Dñs ei
dicat. Seruꝰ neſciēs voluntatem dñi ſui et fa
ciēs digna plagis vapulabit paucas. ſeruꝰ
aūt ſciens voluntatem dñi ſui et nō faciens
digna plagis vapulabit multas. Quid ergo
mirū ſi xpianis tpibꝫ iſte mūdus tꝫ ſeruꝰ
tā ſciens voluntatem dñi et nō faciēs digna
plagis vapulabit multas. Attendūt qđ ita re
ritate euangelīū ꝓdicat. et nō attendūt
qđ ita ꝓſuetate ꝺrepmitur. Serui aūt dei hu
iles et ſā qui duplat mala tpalia patiūt
qā et ab ipſis ipis et cū ipſis patiūtur. ha
bēt ꝺſolationes ſuas et ſpem futuri ſeculi.
Vñ dicat aplus. Non ſūt ꝺdigne paſſiones
hui⁹ tpis ad futurā glām q̄ revelabit in
nobis. Proīn carissīe eaā illis quoz̄ ūba
dius te ꝑferre nō poſſe. qm dicūt ſi nos ꝑ
catoꝛes iſta meruim⁹. qđ et ſeruī dei bar
baroz̄ ferro ꝓempti ſūt. et ā ille dei captu
ue ducte ſūt. hūiliter et vāter et pie crīdē.
Qm tamlibꝫ ei iuſtuā ſeruem⁹. quātum
libꝫ dño obedientiā exhibeam⁹. nūqđ me
liozes ee poſſum⁹ tubꝫ illis viris q̄ in camī
no ignis ardēs ꝑ ꝺſeruanda lege dei ꝑier
ti ſūt. Et tū lege qđ illic dicat azarias v
n⁹ ex trib⁹ q̄ aperiēs os ſuū in medio ig
nis dixit. Benedictus es dñe deus pr̄m nr̄o
rū. et laudabile et gloriosū nomē tuū in
ſcla. Qm iuſt⁹ es in ōnib⁹ q̄ fecisti nob. et o
nia opa tua vā. et rē vie tue. et oīa iudicia
tua veritas. et iudicia veritatis fecisti ꝑ oīa
q̄ intulisti nobis et tuitatu ſcē pr̄m nr̄oz
ihrlm. qm in vitate et ī iudicio ītulisti no
bis oīa hec ꝓpter pr̄a nr̄a. qm peccauim⁹
et legi nō paruim⁹. et mādatis tuis nō ob
diuim⁹ ut bñ nobis eet. et oīa que ītulisti
nobis vo iudicio ītulisti. et tradidisti nos
ī man⁹ īimicoz̄ iniquoz̄ ōmiū īmiaſſimoz̄
tiſſfugatū et regi īiuſto et peſſimo vltr̄ om
ni terrā tram. Et nūc nō eſt nobis ut poſſi
apire os. Vere ꝺfuſio et oppobriū fā ſum⁹
ſeruis tuis. et eis q̄ te coluīt. Ne tradideris
nos in ꝓpetuū ꝓpter nomē tuū dñe. et ne
dispergeris teſtamentū tuū. et ne abſtuleris
mīam tuā a nobis. ꝓpter abrahā. q̄ a te di
lēctus eſt. et ꝓpter yſaac ſeruū tuū. et iſrl ſanc
tū tuū. quib⁹ locut⁹ es multiplicaturū te ſe
mē eoz̄ ut aſtra celi et arenā maris. qm
dñe minuti ſūm⁹ pre ōnib⁹ natiōibus
ſum⁹ q̄ hūiles hodie ī terra ꝓpter pr̄a
nr̄a. Videt ite frat̄ q̄les vir q̄ ſā q̄ fortes
ī medio tribulatiōis. ubi tū eis prebatur
et eos vre ipſa flāma debatur. pr̄a ſua
ꝺfitebant ꝑ quib⁹ ſe digne et iuſte hūi
liari nouerāt nec turbāt. Nūquid eaā
meliozes ee poſſum⁹ ipſo daniele de quo
p ezechielē ꝓphetā dicat dñs ad pr̄incipē tyri.
nūquid tu ſapiētioz̄ q̄ daniel. et q̄ ponit
dn⁹ in tribꝫ iuſtis quos dicat dñs ſolos se li
beraturū. ōndens utiꝫ ī illis tres q̄ ſdam

formas iustoꝝ qꝫ ita se dirat liberaturꝫ
ut ner filios suos seruꝫ libent et ipsi soli libe
rẽtur. noe daniel et rob. Lege tñ eaã preẽ
daniel. et vide qͣ modoꝫ in captiuitate po
suit pãa non tñ ꝓpli sui. vñ et aã sua ofite
atꝰ et ꝓ his dicat ꝓ iustaã se dꝰ ad illã cap
tiuitatis penã et opprobria puenisse. Sic ei
scriptꝫ est. Et dedi faciẽ meã ad dñm deꝰ
ut qͤrerem ꝓces et obsecrationes ī ieiunio
bꝫ et sacco. ꝓtatus et cꝛ dñm deꝰ meꝰ et o
fessꝰ sꝫ et dixi. Oꝛe dꝰ magne et mirabil
et q̄ seruas testamentꝫ tuꝫ et mĩam dili
gentibꝫ te et seruantibꝫ ꝓcepta tua. peccaui
mꝰ aduꝛsus legẽ tuã. iniqe egimꝰ. et recessi
mꝰ et declinauimꝰ a ꝓceptis et iudicijs tuis
et nõ exaudiuimꝰ seruos tuos ꝓphas qui lo
q̄bant ī nõie tuo ad reges nꝛos. et ad oẽz
ꝓplm terre. Tibi dñe iustitia. nobis aũt cõfu
sio facieꝝ sicut dies hic. viro iuda et habitãti
bꝫ ihrlm. et oĩs isrl q̄ primi sũt et q̄ longe
sũt in oĩ terra in q̄ eos dissemiasti ibi ꝓpt
iniq̄tatem coꝝ q̄ ꝓuaricati sũt te dñe.
Dob cõfusio facieꝝ et regibꝫ nꝛis et ꝓncipibꝫ
et ꝓphetis nꝛis q̄a peccauimꝰ tibi dño deo nõ
miserationes et ꝓpitiationes. q̄m recessimꝰ et nõ
audiuimꝰ vocẽ dñi dei. ut essemꝰ in ꝓceptis
legis tue q̄ dedit in cõspectu nꝛo in manu
seruoꝝ eius ꝓphetaꝝ et oĩs isrl. peccauerũt
aduꝛsus legẽ tuã. et declinauerũt ne audirẽt
vocẽ tuã. Et supᵉuenit nobis maledicõ et ex
secratiõ q̄d scriptꝫ est ī lege moysi serui
dei q̄m peccauimꝰ et statuit sermones suos
q̄s locutus ẽ ad nos et ad iudices nꝛos qui
iudicabãt nobis supducẽ in nos mala mãg
na. q̄ nȭ facta sũt sub oĩ celo sicõm ea que
facta sũt in ihrlm sicut scriptꝫ est ī lege moy
si. Oĩa hec mala venerũt ad nos et nõ to
gauimꝰ dñm deꝰ nꝛm ut auerteret a nobis
delicta nꝛa. ut ītelligeremꝰ oẽm veritatẽ tuã.
Et vigilauit dñs ad oẽm ciam suã et ꝓduxit
ea q̄ fecit ad nos. q̄m iustꝰ dñs deus nr in
oĩ mõdo suo quẽ fecit. et nõ audiuimꝰ vocẽ
eius. Et nũc dñe deus nr q̄ eduxisti ꝓplm tu
um de tra egipti ī manu forti. et fecisti tibi no
mẽ sicut dies hec. deliquimꝰ aduꝛsus legẽ tuã
ciam dñe in oĩ mĩa tua. Auertatur ira tua
et furor tuus a ciuitate tua ihrlm.
Et ꝓpter nr in ꝛsionẽ venit oĩbꝫ q̄ circũ
nos sũt. Et nũc exaudi dꝰ ꝓces serui tui et
oꝛonem eius et ostende nobis faciẽ tuã ad sã
ctificationẽ q̄ deserta ẽ. ꝓpter te īclina dñe dꝰ
meus aurẽ tuã et audi. aperi oculos tuos et
vide interitũ nr̃m et ciuitatis tue ihrlm ad
quã inuocatũ est nomẽ tuũ sup eã q̄m in
nra iustificatiõe sed in miserationibus tuis
multis tuis. ꝭ ad miam tuã que magna ē. Exau
di dñe. ꝓpitiare dñe. intende dñe. et ne tardaue
ris ꝓpter te dꝰ meus. q̄m nomẽ tuũ inuoca
tũ est ī ciuitate tua et in ꝓplo tuo. Et adhuc
me loquẽte et oꝛãte et cõfitente ꝓcã me
a et cãm ꝓpli mei. Vide qͤmodoꝫ sua cãm
ꝓpitus dirut et postea ꝓpli sui. et hãc dei iustitiã
domendat. et hãc dei laudẽ dicat. q̄a non iuste
te ꝭ pro cãis eoꝝ flagellat eaã ipsos sõs su
os. Si q̄ isti dicãt q̄ excellẽtissima salute
ignes et leones ita se inocuos habuerũt. q̄s
nos oportet dicẽ in hũilitate nra q̄ tam lo
ge illis ipares sum⁹. q̄ tumultuq̄ iustitiã ser
uare videamur. Sz ne aliq̄s existimet eos de
seruos q̄s dñs a barbaris ītercepit et occisos sic illã
morte cruade debuisse quo tres illi viri abs
q̄ nubꝫ. et daniel a leonibꝫ liberatus ē. sciat illa
ꝓpterea fuisse miracula. ut eos verũ deũ colere
credẽt reges. a q̄bus ī illa supplicia tradebã
tur. Hoc ei erat in occulto iudicio et mĩa dei. ut
illis regibꝫ eo modo ostenderet ad salutẽ. Antio
cho aũt regi q̄ machabeos penis crudelibꝫ ten
tauit nolunt ita ostendẽ. ꝭ eoꝝ gloriosissimus
passionibꝫ vel diuti regis actionis seueritate
punitus. Lege tñ eaã vñ eoꝝ qui certo loco
parebat q̄d dicat. Ita ei scriptꝫ est. Et post
hũc sertiũ apprehensi sunt. Cũ hic tormẽtis ex
truciatꝰ moreꝛetur dixit. Nolite seduci ꝓpter
nos. Nec patiũ peccãtes in deũ nr̃m. et hã
sũt hec digna nob. Tu aũt noli te putare i
punitũ futurũ q̄ aduersꝰ deũ et legẽ eius
legibꝫ tuis pugnare voluisti. Vides eaã ista q̄
hũiliter et vãiter sapiãt. q̄ pro suis cãis
flagellati a dño ostenti. De quo scriptꝫ ē.
Quẽ ei diligit dñs corripit: flagellat aũt
oẽm filiũ quẽ recipit. Hi et apls dicat. Si ei
nosmetipsos iudicaremus nõ utiq̄ iudicaremur
ñ. cũ iudicamur aũt a dño corripiñ. ne cũ hoc
mũdo dãpnem. Nec fideliter legẽ fideliter p
dicat. et q̄ntũ potes mitue et cauendũ me. ne
aduꝛsus deũ in hys tẽptationibꝫ et tribulati
onibꝫ murmuret. Vonos dicas deꝰ seruos et
fideles et sõs barbaroꝝ gladio ītemptos.
Od aũt ītest utrũ eos febris an ferrũ de cor
pe soluat. Non q̄ occasione erraꝝt. sed q̄les
ad se ereant dñs attendit ī seruis suis. nisi q̄
maiorẽ habet penã languor diuturnꝰ q̄ ve
hemẽtissimꝰ cursus. Et tñ eaã ipm languorẽ
diuturnũ et horrendũ legimꝰ q̄dem passũ
ẽ ille iob. nisi certe iustitiae dꝰ ipse q̄ falli nõ
potest tale phibet testimoniũ. Grauissima sa

ne et multū dlenda ē illa captiuitas feiā
tū tastarū atq; sācz. ꝟ non ē captiuus ds
eatū. nec captiuas deserit suas. ꝟ nouit su
as. Nā et illi sā quorū passiones et ꝓfessiōes
de sīptuis sūs ꝛmemoraui ab hostibꝫ duc
h atq; in captiuitate posita illa dixerūt q̄ ꝛ
sancta legēntur a nobis. ut discrem⁹ capti
uos dei seruos nō deseri a dño suo. Vñ autē
sciam⁹ q̄d eaā p ipsas omps et misericors ds
i ipsa tra barbarica fieri velut mirabiliū
suorū. Cū non cessens ꝓ illis ingemisce ad
deū. et ꝙpere q̄ntū potestis et q̄ntū ipse per
mittit. nū ips et facultatē dederit q̄d de illis
fiāt sit. vel q̄ vīa possint habe solacia. Nā
de sensi añ paucos āos seuera epī nep
tabilē dñi mīam cū honore magno suis
ipis sāmonialis a barbaris ducta ē. et p mi
nistros restituta ē. Domus eī illa barbaro
rū ubi captiua ingressa est subita cepit dñor
ifirmitate tartari. ita ut ōes ipi barbari
tres ꝛisi fallor frēs vel āplius periculosa egri
tudie laborarēt. Quor mīe aīaduerit puel
la deo dicata: et credidit q; eius orōnibꝫ filiꝰ
sui posset ab imminentis iā mortis periculo li
berari. Petuit ut oraret ꝓ eis: polliceꝫ q; si
salui fā ēent. eā suis pnibꝫ redderēt. Jeiuna
uit illa et oauit: et mīnuo exaudita ē. Ad hꝫ
eū sīm erat q̄ntū ē⁹ dauit. Ita illi trī te
pestino dei bīficio salute precepta. mirātes ꝙ
honorātes q̄d illor mīe ꝓmiserat ipleuerūt.
Ora ꝙ dñm ꝓ eis. et roga ut eaā ipsas dire
cat milia diē. q̄lia supra meōratus sūs aza
rias ītet retra in orōne sua et confessione fuit
ad deū. Sic eī fuit ille in tra captiuitatis sue
quo erant illi in ea tra ubi nec sacrificare
more suo poterant dño. sicut nec iste pnit
del ferre oblationē ad altare dei. l' īuenire i
bi sacerdotē ꝙ quē offerant deo. Donec ꝙ eis
dns ut ei dicant q̄d azarias dixit in ꝛsequē
tibꝫ preū suatū. Non ē in hoc tpe princeps ꝙ
ipha et dux. nō holocaustū nec ꝙ oblatio. nec ꝙ
supplicatiōes. nec locus ad sacrificandū in ꝛ
spū tuo et īuenire mīam. ꝟ in aīa et spū i
humilitatis accipiam sicut i holocaustomati
bꝫ arietū et taurorū. et in mltitudie agnor
pinguiū sic fiat sacrificiū nīm in ꝛspectu
tuo hodie ꝙfice subsequētes te. q̄m non erit
confusio his q̄ in te confidūt. Et nūc sequim in
toto corde et timem⁹ te et q̄rim⁹ faciē tuam.
Ne confundas nos ꝟ fac nobiscū scdm māsue
tudinē tuā. et scdm mltitudinē mie tue. et
libera nos scdm mirabilia tua. et da gloriam
nōi tuo dñe. et reuerecātur oēs qui oīdunt

seruis tuis mala. et confundātur ab oīpotē
tia tua. et robur eoꝝ frangatur. Sciāt q̄m
tues dñs ds solus et gl̄osus in vniuso or
be tre. Her illis dictis et ad deū ingemuisce
libꝫ oīno suis adest. q; suis adē ꝛsuevit. et
a nichil in eaū tabernaculis mēbris libidie
hostili ꝓpetare pmittet. a si pmittit cū aīs
eaū nulla ꝛsensionis turpitudie maculā
ē eaā carnē suā defendit a crimie. et q̄q;
ī ea nec ꝛmisit nec pmisit libido patientis
soli⁹ erit culpa sanctus. oīs q; illa violēta
nō ꝓ corruptois turpitudie. ꝟ ꝓ passionis
vulnē reputabit. Cū eni valet in mēte ī
tegritas castitatis. ut illa īuiolata nec in
corpe possit pudicana violari. cui⁹ membra
nō potuerūt supari. Her epla ꝓ tuo desiderio
hesus. p meas tū ompanionibꝫ multū pro
lixa. et ꝓpter platoris festinatiōnē nimis ante
lerata. suffragat mūtati tue. q; leto uberi⁹ vos
dns ꝛsolabit. si sīpturas ei⁹ intellexīe legitis.

Augustin⁹ ad castulanū an liceat sabbo
Dilectissimo et desi|deratissimo frī et ꝓsbro castula
no: augin⁹ in dño salutē. Ne
sano vī fratū sit ut ꝓmissis tuis
lris meis nō redderē: non tū tui contēptu
id me fecisse sano. Nā et studijs tuis et ipo ser
mone delector: teq; in ista etate iuuenili ꝓfice
re in ꝛbo dei. et habūdare ad edificationē eccle
e et opto et exhortor. Nūc vo scriptis tuis al
teris sūptis. q̄bꝫ tibi tādem rīderi aliq̄n iu
te mutatus in q̄ vnū sum⁹ fratino et cassio
flagitas: differendū tue dilāonis ulterius
desiderū nō putauī. et īter artissimas omi
paniōes meas suscepi isto me apud te debito
exsoluē. Od ergo me ꝛsulis utrū liceat sab
batis ieunare: r̄ndeo. Si nullo modo licet ꝙ
fecto q̄dragesimā otinuos dies nec moyses nec
helyas nec ipse dns ieunassent: vbi ista tō
ne cludit eccā dñico die nō illiatū esse ie
iunū. Et tū quisq; hūc diē ieiunio discernē
dū putauit. sicut q̄dam ieiunātes sabbatū
obseruāt: nō puto scādalo erit cēue. Her im
muto. In his eī rebꝫ de q̄bus nichil certi stri
uit scīptura diuina: mos ꝓpli dei vel īstituta
maiorū ꝓ lege tenēda sūt. De q̄bus si dispu
tare voluerim⁹ ex ex aliorū ꝛsuetudie alios
ꝓbare oriet intimīata luctatio: q̄ laboe
sermocinationis tū certa documēta nulla ve
ritas īsinuet. utiq; euendū est ne tēpestate
ōtētionis serenitatē caritatis obnubilet. Ex
pudim vitare neglexit: cui⁹ in plurā dispu
tationē ut ei r̄ndērem aī tuus ꝓnobꝫ lris

existimasti ee mittendā. ¶ Nō aūt usq; adō
nī spaīa tpm lata fuīt: ut ea refellēdis
singulis sētēnijs eius īpendā. que alijs o
peribs magis vigentibs explicandis habeo
nūīa. ¶ Ex eo quo te nī in tuis eplis oīdis
īgenuo qō in te dnīcū ōi admodū diligo.
eiūdem sermonē tuiusdā ut scribis vbia
paulo diligēnius ipse ꝛsidera: et videbis e
ū pene vnūsam xpi eccīam ab ortu sol'
usq; ad occasū verbis īuictissimis neq;
ꝙ lacerare timuisse. ¶ Per ducētū pene vni
uersā ꝙ plane vnūsam. ¶ Dā neq; ipsis
quoq; ꝛsuetudinē sibi videt defendē. iue
nit pepasse romanus: ꝙ quō in eis qs re
uundet nuncioū eius īpetus nesat. qm
nō adūnit. ¶ Nam cū ei argumēta adfinīt
qbs ꝓbet sabbato ieiunandū: ī luctuosas
epulacū et temulēta iuuia et neq̄ssimas
ebrietates īsultabūd luchit. q̄si non ieiuna
re hoc sit iebriari. ¶ Nō si hoc ē qō ergo pōst
romanus sabbato ieiunat: q̄nquidē alijs
diebs qbus nō ieiunat nūc est eos sōs dis
putationē hui' ebriosos et vētriculas iudica
ri. ¶ Porro si aliud ē grauare ventra ī crapu
la et ebrietate qō sp est malū. aliud est aūt
modestia et ꝓpanaa custodia relaxare ieiu
nū. qō certe cū sit die dnīco reprehensorem
nō habet xpianū. ¶ Prandia pius sōr a vōa
atate et ebriositate vētriculacū iste discer
nat. ne romanos ipsos q̄n non ieiunant
vētriculas faciat: et tūc inqrat nō utrū li
ceat inebriari sabbato qō nec dnīco licet. ꝙ
utrū nec sabbo ieiunandū sit sicut dnīco
nō solet. ¶ Qō utinā sic q̄reret a' sic affirma
ret: ne toto fratū orbe diffusā ecclīam ro
manis et adhuc paucis omētalibs aptis
sime nō blasphemaret eccīam. ¶ Nūc vero
qs ferat p oēs omētales et multos eccās om
ētales ꝓplos xpianos de tot tātis qs famu
lis famulabs qs xpi sabbato sobrie modes
teq; prandētibs ab isto die q; ī eccīne sint
et deo placē nō possint. et q; de illis sit scrip
tū. recedant iniqui a me viā eoū nosse no
lo. et q; sint vētricole. iudeā eccīe ꝓponentes
et ānulle filios. et lege nō iusta ꝙ volūtuci
a ꝛsulentes vētri nō disapline sucūbentes
et q; taco sint et mcetē sapiant et tetera
hmoi. ¶ Que si de vnoquopiā dei famulo
dicēt: qs eū audisset: Quis nō cautē de
bet. ¶ Cū vero his opprobrijs atq; maledīs
īsectat eccīam p totū mūdū fructificantē
atq; crescentē. et die sabbati pene ubiq; pn
dentē: ām̄oneo ut q̄squis ē sese cohibeat.

dā. nec me nomē ignorare voluisti: ꝓfecto
de illo iudicare me noluisti. ¶ Lucis hoīs in
q̄t sabbati dnīs est: ī quo marie bn q̄ ma
le facē lucet. ¶ Si male ergo faciam? q̄n pran
dem? nullo die dnīco bn vnum? ¶ Et aūt fate
ē aplos sabbato mādūcasse. et dicat ut tūt
ieiunatē tps non fuisse. ꝓpter qō aut dns
venuēt dies ut auferat ab eis sponsus et tūc
ieiunabūt filij sponsi q̄a tps est gaudii. et
tps est luctus: prīmū attendē debuit q; illic
dns de ieiunio nō de sabbati ieiunio loq̄ba
tē. ¶ Deūn aī vult intelligi luctū ieiunio nbo
ē illud qō significare deus voluit ī eo qō sep
tū est. eū die septio trāsciisse ab ōnibs opib
suis. nō ibi luctū significatū fuisse ꝙ gaudiū
¶ Nisi forte dūcus est in illa trāce rei et sab
bati sanctificatione. gaudiū iudeis. luctū sig
nificatū esse xpianis. ¶ Et tū q̄n sanctauit
deus die septimū quia ī illo trāsciit ab oi
bs operibs suis. nec aliqd de ieiunio vl sab
bato prīdie excepsit. nec tū postea ꝓplo hebre
orum de ipso die observatione mandauit aliqd
de alimēnis vel sumēdis vel nō sumēdis
locutus ē. vacuio tūn hoī a suis vel seculi
bs operibs imperat. qua prior ꝓphs in vmbra
cripiēs futuroz. sic vacauit ab opibs q̄dā
modū nūc vacāe iudeos ꝛspiam? nō ut
putat iudeis carnalibs non trāe intelligēn
bs qō trāe intelligūt xpiani. ¶ Neq; ei mela
ītelligim? Licet ꝙ ꝓphe: qui tūn eo tpe quo ma
fieri oportuit seruauerūt hāt sabbati va
cationē quā iudei putāt adhuc cē seruan
dā. ¶ Vn est illud q; lapidari os hoīem iussit:
q̄ sabbato ligna collegerat. ¶ Duisq; aūt leg
m' lapidatū vel aliquo dignū supplicio iu
dicatū siue ieiunantē sabbato siue pnān
te. ¶ Quod tūn hoīū duoū quem ducem laboī ipse vidērit: q; gaudiū mandu
cabs luctū ieiunantibs deputauit vel intellec
it a dno deputari ubi de ieiunio tēdens ait
non pūt lugē filij sponsi q̄diu cū eis est
sponsus. ¶ Qō aūt ꝓpterea dixit sabbato aplos
mādūcasse. q̄a nondū erat tps ut sabbo ie
iunarēt. qō scīlicet veterū traditio phibebat
nūquid erat tps ut sabbo vacarent? ¶ Nonne
et hoc veterū traditio phibebat. et vanē
cogebat. ¶ Et tūn corpso sabbati die quo xpi
legim' mādūcasse discaplos vulserūt ut
q; spicas qō sabbato nō licebat. q̄a veterū
traditio phibebat. ¶ Videat ipi ne forte ofru
ctus ei tēdat. ideo dīm de illo a discipul'
her duo fieri voluisse. vnū de spicis vellēdis

alīū de alimētis sumēdis: ut ēet illud ad
ius eos q̄ sabbato volūt vacare. hoc āt ad
ius eos q̄ uolūt sabbato ieunare. cū illud re
mutato tpe cā suppstuosū esse significasset
hoc āt utroq; tpe liberū esse voluisset. Nequ
firmando dixerit: sed qđ ei multo aptius q̄m
sūt ea q̄ loquit̄ tñdere possit oñderē. Quō in
quit nō cū phariseo dāpnabim̄ bis ī sabba
to ieunātes: cū phariseꝰ ideo dāpnet̄ q̄a
bis in sabbato ieunasset. et non qa super
publicanū se tumidꝰ ertollēt: Potest āt di
ci yste eaā illos q̄ olim fructū suoꝝ decimas
dāt pauperibꝫ nō phariseo dāpnari. qa hoc
ꝫ ille ītet opa sua p̄dicabat: qđ cupim̄ a
multis fieri xp̄ianus et uir pauassimos iue
nim̄. Aut vō qui nō sūt iustus adulter ꝰ
raptor nō phariseo dāpnabit̄: qa ille se ta
lē non ēe iactabat. Qđ certe q̄sq̄us sēsit
īsanit. Porro si hec sine dubio bona q̄ sibi
phariseus īesse ymeōrabat. nō habēda nō
habēda sūt nō pretate hūli q̄ in illo nō e
rat: sic et bis in sabbato ieunare in hoīe
hoīe aūt hūiliter fideli vl̄ fidelit hūili re
ligiosū est: q̄mus euāgelica sīptura non
dixerit dāpnatū phariseū. ꝫ magis iu
stificatū dixit publicanū. Vīm si hoc modo
yste putat ēe ītelligendū qđ ait dñs. nisi
habūdauerit iustitia vra plus q̄ scribaꝝ
et phariseoꝝ non ītrabitis ī regnū celoꝝ
et nisi āplius q̄ bis ī sabbato ieunem̄.
hoc p̄ceptū non possum̄ imple: bñ q̄ sep
te sūt dies q̄ volumē tpm p suā vestigia
teuorant. Cū ergo et his biduū quisq; de
traxerit ne sabbato dñico q̄ ieunent: re
mānēt dies q̄nq; in q̄bꝫ phariseū superare poss
bis ī sabbato ieunantē. Puto ei q̄ si ter ī
sabbato q̄sq; ieunat: nā superat phariseꝰ
si q̄ bis in sabbato ieunat. Qui si et q̄ter
ena ut nullis dieꝝ exceptis sabbato et dñi
co p̄termittat: in ebdomade quīquies ieu
net. qđ multi tota vita sua fecerūt maxie
in mōsterijs ostitutis: nō solū phariseꝰ q̄
bis ī sabbato ieunabat. ymeaā xp̄ian⁹
q̄ q̄rta et sexta et ipō sabbato ieunare o
fuerit. qđ frequēter romana plebs facit:
ī laboze ieunij superabit. Et tñ nefas qs
yste ut dns vēbis disputator. eaā si q̄sq;
dūmus quīq; p̄ter sabbatū et dñicā die
ita ieunet ut nullo die corp⁹ refouat ei
tarnale vertat. q̄si cibus et pot⁹ certis die
bꝫ nō optineat ad cām. et vētriculā iudi
cat q̄si solus sabbati p̄ndiū defendat ī ve
tre. Nunc sane nō suffiat q̄ ad vitandū p̄ce
ptū iam suffiat ut ter in sabbo ieunet:
ꝫ excepto dñico sex reteris diebꝫ ita ieuna
re q̄pellat ut dixit. Antiq̄ remota labe du
o ī carne vna xp̄i iam ꝫ disciplīa manen
tes. nō debent cū filijs sine lege et cū p̄na
pibꝫ sodomoꝝ et cū plebe gomoꝛre sabba
toꝝ voluptatia ymmia exercere. ꝫ nō sīmo
nie īcolis ac deo deuotis solēpnu cōmastico
iute magis ac magis legitīe ieunare. ut
sex dieꝝ vel ieuis erroꝛ ieunij vel oꝛōis
et eleōsine fontibꝫ abluat̄. quo possit dñi
ca alogia refelli oēs eccl̄ie merde digne mūta
re. saluetasti dñe aīam ianem. et potasti
aīam sitientē. Ista duēs et a frequēta ie
unādi nō solū diem dñicū exapiēs: non
tm̄ oñctus et omdctus pplos xp̄ianos in q̄
bꝫ sabbo nemo ieunat. vīm. et ipsā romā
nā cōmam īpeoꝛuꝰ et īmutus amasat. Cū
ei dicat sub disciplīa xp̄iana manētes nō
debē cū filijs sine lege cū p̄napibꝫ sodome
cū plebe gomoꝛre voluptatia sabbo exer
cere ymmia. ꝫ nō sīmonie īcolis ac deo
deuotis solēpnu cōmastico iute magis ac
magis legitīe ieunare. ac deīn diffinies
qđ sit legitīe ieunare subiūgit et dicit. ut
sex dieꝝ vel ieuis erroꝛ ieunij oꝛōis ele
mosine fontibꝫ abluat̄. pfecto eos q̄ num⁹
q̄ sex diebꝫ in ebdomade ieunāt nō putat
legitimū exercere ieuniū: nec deo ēe deuotos
nec maculas erroꝛis q̄ de ista mortalitate
otrahūtur abluē. Dicant q̄ romanu qđ
agāt. qa eaā ipsi numiū ytumelioſe hui⁹
disputatiōe tractant. apud qđ ōnibꝫ istis
sex diebꝫ p̄ter pauassimos clericos aut mō
chos quot⁹ q̄sq; īuenit. q̄ frequētet cotidi
ana ieunia. maxīe qa ibi ieunādi q̄n
ta sabbati nō videt. Deinde q̄o si vnū ꝰ
q̄ dieꝝ vel ieuis erroꝛ ipsi⁹ dieī ieunio sol
uit vel abluat̄. sic eū dicat ut sex dieꝝ
vel ieuis erroꝛ ieunij q̄ fontibꝫ abluatur:
qđ fraudem⁹ de illo erroꝛe q̄ surrexit dñico
die ī quo scandalū est ieunare: Aut si die
ipō nullꝰ xp̄ianus erroꝛ obrepit. vide homo
yste q̄ ventriculas tm̄ magnꝰ ieunatoꝛ ac
cusat. q̄ntū honoꝛis et utilitatis ventrib⁹
tribuat. si tūc non erraī q̄n prandet. An so
te ī ieunio sabbati tm̄ bonū ostituit ut a
liozū sex dieꝝ hoc eaā ipsi⁹ dñici vl̄ ieuē
siant dicat erroꝛē solū ieuniū sabbi posse
abolē: et solo ipō die nō erret̄ quo toto utiq;
ieunat̄: Qđ ergo ē qđ diem dñicū sabbo

velut xpiano ure ꝓponit. Cure sedm ipm
dies sabbati mlio factor ꝫcuit. in que et
nō errat nī eius toto spano ieunat: ut eo
dē ieunio sex retetorū dierū ac phor ꝫ ip
si⁹ dñica error abluat. Puto q̄ tibi nō pla
ceat ista presūptio. Iā vō nī se hoiem spū
alem vidēri velut et tp̄ carnales p̄fectos
sabbatu amisse: attēde q̄dmodū dñica
diei nō patro prādio refiaat. ſ alogia de
lētur. Cō est āt alogia qđ verbū ex gre
ca līgua usurpatū est. nisi nī epulis īdul
gēt: ut a vōnis trāmute deuiet. Alalia tō
ne carēna dūtur alogia: q̄bus siles sūt ve
tri dēdu. Pter qđ īmoderatū ꝺuuuū quo
mēs in q̄ ratio dñatur i gurgitatoe vel
cendi ac bibēdi q̄dāmodo obrut: alogia nī
cupat. Insup eaā ꝓter abū ac potū nonu
mētus ſ ventris alogia diei dñica diat ce
cātandū. satucasti dñe aīam ianem. et po
tasti aīam sitientē. O virū spūalem: o eā
nalū trephensoxē. Cure q̄ nos ꝺmonet ne
lege vētus legē dñi torrūpam⁹ ne panē
vel vendam⁹ esca tirena: et adūgit q̄ es
ta adā padiso perut. esau esau ꝑmat⁹ a
nusit. Cure q̄ diat. est ei zathane vsitata
talūpnia tēptatio vētris au modū suā
det ut auferat totū: et horū inqt intpre
tatio ꝓceptorū ventricolas mun⁹ inutuat.
Nōne his ūbis suis ro agē videt: ut eaā
die dñico ieunet. Alioqn factor eit sab
bati dies quo dñs in monumēto requeuit:
q̄ dñicus quo a mortuis resurrexit. ſ
Sanctⁱ est ei ꝓfecto sabbatū si sedm ubi
hui⁹ in sabbo ꝑ ieuniū pīm oē vitat
et qđ alys diebꝫ ꝺtratū est abolet: in
dñico āt ꝑ esū ventris tēptatio nō nauc
t. et diabolice talūpnie locus dat. et pa
diso peritur. et ꝑmat⁹ amittit. Cō est ꝙ
q̄ turſo sibi ipse ꝺtratius ām onet ut nō
prādio modesto sobrio xpiano refiaam
die dñico: ſ in alogia letātes plaudētes
q̄ tantem⁹ saturasti dñe aīam ianem
et potasti aīam sitientē. Nēpe si tūc nō
errām⁹ q̄n ieunam⁹ et aliorū sex dierū
errores tūc abluim⁹ nī sabbo ieunem⁹
nllš erit die dñico retetior. nllš sabbo me
lior. Credē dilāssime fē nemo legē sicut ſ
te ītelligit: nisi q̄ non ītelligit. Si ei adā
nō cibus ſ ꝓhibit⁹ cibus ꝓdidit. et esau
nepotē sā abrahe nō esca ſ u ſq̄ ad contēp
tū sacramētū qđ in ꝑmatu suo habuit nō
cupidus esca dāpnauit: sic a sās et fidelibꝫ
pie prandet. q̄dmodū a sacrilegis et īre
dulis ipie ieunat. Preponit āut dies dñi
cus sabbo fidē resurrectiois: nō ꝙsuetudi
refectionis. q̄ eaā vinolēta luxuria xpianos
moyses inqt q̄draginta diebꝫ panē nō māi
ducauit: nec bibit aquā. Cur āt hoc dixerit
subūgit atq̄ ait. Cure moyses cānus ari no
bis inḡlin⁹ ꝺlator legis et ꝓphē dux ter bina
sabbatas ieunio celebrās. nō offensam. ſi
meritū collocauit. Quid attēdit qđ tunc
possit ꝙsequēter opponi. Qā utiq̄ si moyſi
ieunātis ꝓpter ꝓponit exemplū qm in illi
q̄draginta diebꝫ ter binas sabbatas sinit
loquī ieunauit. et ex hoc vult ꝑsuadē ut
sabbo ieunet: ex hoc ꝙ ꝑsuadeat ut et do
mīco ieunet. qā in illis q̄draginta diebꝫ
nichiloīn⁹ moyses ter binos dñicos ieuna
uit. Si addit atq̄ diat. Et adhuc cī rpō lo
quit. Si addit atq̄ diat. Et adhuc cī rpō lo
quit. Si addit atq̄ diat. Et adhuc cī rpō lo
qu

ꝑm̃ diat rogi hoīes qui ꝓ̃dent. Ar ꝑ hoc se
dm̃. ipm̃ aut dies dn̄us sāctificatus nō est
et ī capite sabbatū esse melio. a si est et dn̄us
dies sāctificatus ad ꝑm̃ rogū qa prande
mꝰ: et ronat testionijs dīnus ꝓbare sabbo
ieunandū. Sed vñ hoc ꝓbet: oīno non in
uēit. q̄ adduxerit uīq̄ et bibit vinū iacob
et sanatus ē et teressit a deo salutari suo. t
rendert vna die vigilia tua milia. q̄si dīm
sit ꝓ̃dit sabbo iacob. et teressit a deo salu
tari suo. Et aplius q̄n memorant tot milia
rendisse. nō aut neq; prandeam sabbo sinit
illi prandert: ſ aut neq; fornicem sinat q̄
dā eoꝝ fornicata fuit: et rendert vna die
vigilia tua milia. Qd sibi enā vult qd aut
lude. Posunt q̄dem et apls hoc testimoniū:
ſ ut a seruitute ydoloꝝ nō a sabbato ꝓ̄a
ꝓbare: ſ ut libitū est suspicat. Si aūt fieri
pt ebrios fit nūt inebriet: ita fieri ꝑt ut nō
ieunet. et si tepetantes fūt hoīes modestiꝰ
ꝑsuade ieunīū adhibet aplm teste dicen
te: nolite īebriari vino ī quo est oīs luxu
ri: q̄si dicerit nolite prande in sabbo qa i
bi est oīs luxuria. Sicut aūt hoc preceptū
aplī ne inebriet vino ī quo est oīs luxu
ria obseruat a xp̄ianis deū timentibꝰ q̄n
dent die dn̄o: ita obseruat q̄n prande
et sabbo. Et expssius uīq; errantibꝰ ꝓ̄a
dīm: nemo ieunio deū et si nō ꝓmeret of
fendit. Porro et nō offendē: ꝓmeret. Qs
hoc dicet. nisi q̄ nollet ꝑsiderare qd dicet?
Ergo pagani q̄n ieunāt: nō ideo magis
offendūt deū. Aut si de xp̄ianis voluit ītel
ligi qd dicit. qs non deū offendet: si velut nī
mādato tota q̄ ubiq; dilatat eccīe die dn̄o
ieunare. Deīn subiat testonia de scptis
ad causā quā susrepit nichil valēa. Ieu
nio uīq; helyas paduso donatus ī cepe reg
nat. q̄si ieunīū nō prediret q̄ sabbato nō
ieunāt. sicut ieunīū prediat q̄ tū die do
mīco nō ieunāt: a helyas eo tpe ieuna
uit quo ꝑs dei enā sabbo ieunabat. Qd
aūt tridūm de q̄draginta diebꝰ ieunij mo
ti diebꝰ helie. Ieunio uīq; daniel leonū
fuā rabiē illesus euasit: q̄si legert q sab
bato ieunauit. a enā tū ipsis leonibꝰ sab
bato fugit. ubi tū legim⁹ q et ꝓ̃dert. Ieu
nio uīq; treū fida germanitas: ignibꝰ o
tus cātu meruert dīata. rogi hospiao suscep
tū dīm adorauit. Hec exēpla sōz ner ad ꝑ
suadendū ullus q̄q; diei ieiunīū valēt q̄nto
min⁹ sabbati. q̄nquā non solū non legit
tres viros sabbo fuisse missos ī caminū ig
nis ardentē. ſ ne illud q̄dem legit tam diu
illic eos fuisse ut posit quisq; dice eos ieu
nasse. Primo vō vr vnꝰ hore spatiū est: q̄
eoꝝ cōfessio ꝓmus q; uīcat. Nec āplius uīt
illas flāmas īnocias dīabulauerūt: q; tan
tū illud tīmuauerūt. Nisi forte ab isto et vnꝰ
hore spatiū ieunio dputet. Qd si ita ē: nō
habet qd sumēseat ꝓnsoribꝰ sabbi. Vsq; ad
horā enī prandij multo ſ in illo camino pro
luce ieunat. Adhibet et illud testionīū apli
ubi ait: nō est regnū dei esca et potus. ſ iusti
cia et pax et gaudiū in spū scō: et regnū di
eīam vult ītelligi in q̄ deus regnat. Obse
cro te nūquid hoc aiebat apls nū ista loq
rer. ut sabbo a xp̄ianis ieunaret. Sz nec
de ipō uīusq; ieunio loqbatur nū hec di
cert. Dīm est et adiusus eos q̄ more uideꝰ
sedm veterē in obseruatōe quoꝝdā abor
putabāt esse mūdīā: et ad eoꝝ frm̄ am
monitionē ꝑ quoꝝ esca et potū indiffēt
aceptū scādalizabātur ifirmi. Deo nī diri
ser noli ī esca tua illū pdere ꝑ quo xp̄s mor
tuꝰ est: nō ergo blasphemet bonū nr̄m nūc
aduert. Non ei est regnū dei esca et potꝰ ert.
Nā sicut iste ūba hec apli intellegit. ut reg
nū dei qd est eīa nō sit in esca et potu. ſ in
ieunio: nō duo sabbis ieunāe. ſ nūqm oī
no abū et potū sume deberem? ne de isto de
regno vīq; recedem? Puto aūt qa isto ſfitēte
aliq̄nto religiosꝰ die dn̄o ad eīam ꝓxime
mꝰ: q̄n tū et ipso cōcedente prandem? Cur ī
q̄t sacrificiū potoꝝ dño cū murmuram⁹
offerre. qd spūs desiderat et āgelus laudat.
Deū adiūgit āgeli testionīū dīens. Bona
e oratio cū ieunio et eleōsina. Qd ducerit
potoꝝ dño nesao: nisi forte scriptoꝝ errauit
et te fugit. ut qd ñ legendū musisti nō eme
dares. Sacrificiū q̄ cū tū ieunīū vult ītel
ligi: q̄si de ieunio verset hec q̄stio et nō de
ieunio sabbati. Neq; eīm dn̄us dies sine
sacrificio qd deo cū est pagit: qa nō ieu
nat. Sequit adhuc et īgerit testionia: a
causa quā defendendā susrepit penit⁹ alie
na. Immola inq̄t deo sacrificiū laudis. Et
istā vocē dīnu psalmu voles ad id qd agit
nesao quō ꝓmere: utiq; inq̄t nō sanguīs
aut ebetatus animū quo nō laudes debe
deo. ſ blasphemue diabolo suffragāte silue

cūt. O īprouidā psūptionē. Non g̃ īmolat sacrificiū laudis die dñico qā nō ieiunat? Sz agit ebrietatis nullū et blasphemie diabolo suffragāte siluesāt? Qđ si nefas ē dicē: intelligat nō ieiunīū significarī in eo qđ scriptū est īmola deo sacrificiū laudis. Ieiunīū quippe ītus diebz et magnē festus nō agit: sacrificiū vō laudis ab ecclīa deo be diffusa diebz ōnibz īmolat. Alioqn q nl lus nō dico xpian sz nec insan dicē audet dies illi quīquagīta post pascha usqz ad pēthecosten quibz nō ieiunat ecclīe se cdm ipīū a sacrificio laudis alienī. quibz tm modo diebz in mlīs ecclīs in ōnibz autē magnē cantat alla. Quā vocē laudis esse nullus xpian q̃libet īperitus ignorat. Cō fitet tm ecclīa ipso die dñico non īebetare sz in iocūditate prādere: cū dicat debē nos ec cludēs et gentibz mlīos xpianos noīe, fide pauos eloīs. vesptino sabbo incenso peo pendū victimis ieiunīū deo placitū laudis īmolare, cuz feruore ecclīe depcate opa delictoz. Et magnē inqt exaudiat nos a no bis auditus: et ecclīe nobis dom ad mādu candū et bibendū. non īebetate sz in iocūditate dñica celebritate pfīā. Tuc ergo eu logia: nō ut supius aut alogia celebratur. Sz quid eū offendit sabbi dies quē dñs sā ctificauit ignoro: ut īeo nō putet posse mādu cari et bibi cū tali iocūditate q̃ careat ebrietate. cū sit cū sabbatū ieiunāe possum quo di cat cū dñicū sabbato sabbatū ieiunandū. e an ītinuo biduo prādere nephas ee arbitra ē. Videat g̃ q̃ītā affinat ītumelia ipsā q̃ romanā ecclīam: ubi et his ebdomadibz īquibz q̃rta et sexta et sabbo ieiunat. tribz tm ītinuis diebz dñico saluet ac deīn sēda tua q̃ prandet. Quid vitū inqt certū est ar bitrio pēdere pastoīi: sz ve q̃ dicūt qđ bonū malū et malū bonū. et tenebras lucē et lu cē tenebras. et amarū dulce et dulce ama rū. Qđ sibi velit hec tuba eius nō satis intel ligo. Si eī hec ut scribis sic vbiq dicat: īvr be plebs pēdens ex pastoris arbitrio tū epō suo ieiunat sabbo. Si aūt sic ad te ista scripta sūt. qā et in epla tua et ipse qđdam tale e dixisti. nō tibi psuadeat vrbē xpiānā sic lau dare sabbo ieiunantē. ut cogaris vrbē xpi anū dāpnare prādentē. Cū enī dicat ve qui dicūt q̃ bonū malū et malū bonū. et tene bras lucē et lucē tenebras. et amarū dulce et dulce amarū. ieiunīū sabbati volēs intel ligi bonū et lucē et dulce. prandiū vō ma lū et tenebras et amarū: quis eū dubitet i ōnibz xpianis sabbo prādentibz vniuersū o be terrarū dāpnare? Nec se ipse despiat nec qđ dicat attendit: ut scptis suis abiecta pon ti cohibeat audacia. Continuo eppe subiungit Nemo g̃ vos iudicet īesca aut in potu: qđ uti q̃ ipse faciat q̃ sabbato sumētes esca potūq; sic arguit. Tm erraī: ut hīt ei euenire tumēdū sit eaā illud: qđ idem apls alibi dicat. Qui mā ducat nō māducantē nō spernat: et q̃ non māducat māducantē nō iudicet. Istū modi hoc tamentū quo scandala deuitarēt. ut iter ieiunātes sabbo et māducātes teneāt. et ut ipm nō manducātem māducās ossz nō sper neāt. et ipm non māducans māducātem nō iudicāet: petrus eaā inqt aploīū caput: rel ta tor et ecclīe fūdamentū. extincto symone q fuerat diaboli figura. nō nisi ieiunio vigen di idipm romanos edocuit quoīū fides āni maī vniūso orbi terrarū. Quīquid g̃ actei apli prauē xpianos ostra petrū docuerūt: vnū so orbi terrarū? Sicut itaq; iter se discre dit docēt petr et discipuli eius: sic iter se non dit viuāt sabbato ieiunātes q̃s plātauerunt petr et sabbo prandētes q̃s plātauerunt discipuli eius. Est q̃dem et hec opinio plu moīū q̃us cā phibeant ee falsā plerq; ro mānā: q̃ apls petrus cū symone mago de dñico recūbuit. ppter ipm magne tēptatio nis pdim pridie cū ei de vrbis ecclīa ieiuna uerit. et discumbo tū gloioso et pspero sucessu cunde more tenuerit. cāq; imitate sūt nō nulle ordīes ecclīe. Sz sicut iste dicat magi n symon figura erat diaboli. Nō plane sab batarius aut dñicarius sz cotidianus est ille tēptator. nec tū adūsus eū vndie ieiunat: q̃n et diebz dñicis ōnibz et q̃nquagīta pa scha. et p diūsa loca diebz solēpnibz mar tiriī et festis q̃busq; prandet. Et tū diabo lus vīatur si oculi nī sint tū ad eū ut ipe euellat de laqo pedes nīos: et sine mo sine bibam sine qđcūq; fraam oīa in gīam dei fraam? et q̃nīū in nobis ē sine offensione simus uidis et greis et ecclīe dei. Qđ parū cogitant q̃ tū offensioē mandu cāt vel tū offensioē ieiunāt: et p vtrūlibet int pcauā scandala incāt. quibz nō supat diabolus sz letat. Qz si tūdem hoc vtrūque iacobū thoīolimus. epheū iohem. petros alios loīs. qđ vnus rome petr id ē ut sab bato ieiunet. sz ab hac doctīa terras retro tetuasse aut ī eam romā stetisse: cōtrario refereī ordīes poa aliq̃ loca in quibus

roma ē non seruasse qđ apli tradiderūt. oñē
hs vō terras dñi repit ipm euangeliū predi
cari. ī eo qđ ab ōnibz sil' cū ipso petro aplis
traditū est ne sabbo ieiunet' sine aliq̄ varie
tate māsisse. Inīmunabilis ē ista otentio. ge
neras lites nō finiens ḡstiones. Sit ḡ vna
fides vniuse q̄ ubiq̄ dilatat' eccle ty intus
i membris: eā si ipsa fidei vnitas q̄busdam
diuisis observationibz celebrat'. quibz nullo
modo qđ in fide verū est ipeditur. Dis ei pul
chritudo filie regis intrinsec⁹? Ille āt observa
nes q̄ varie celebrant' i eius teste ītelligū
dñi ibi dō. In fimbrijs aureis circūamicta
varietate. Sz ea quoq; vestis ita diuisis cele
brationibz variet: ut nō aduersis rationibz
dissipet. Postremo inqt si unde⁹ sabbatū colē
do dñicā negat: quo sabbatū xpian⁹ obser
uat? Aut sim⁹ xpiani et dñicā colam⁹? a' sim⁹
iudei et sabbatū obseruem⁹? Nemo ei potest
duobz dñis seruire. Nōne ita loqtur? ty sab
bata dñs alius sit alius dñica? Nec aliud au
dit qđ et ipse memorauit: dñs ei est sabba
ti filius hois. Qđ aūt ita nos vult a sabbo
ee alienos sicut iudei sūt a dñico alieni: nō
ne tm erat ut posset eā dice ita nos nō
debe ampe lege et pphas? sicut iudei nō ac
cipiūt euangeliū et aplos? Qđ qu sapit: ty
mala sapiat utiq; ītelligis. Sed vetera inqt
oīa trāsierūt: et in xpo facta sūt noua. Hoc
vm ē. Nam ppter sicut iudei sabbis non u
tam⁹ eā si ad significandā rem q̄ illo di
es significata est xpiana sobrietate et frugali
tate seruata. ieiunij vinclm relaxam⁹? et si
aliq̄ fratres nr̄i rem sabbati relaxatione
ieiunij significandam ee nō putant. neq; q̄
de vestis rege varietate litigam⁹? ne ipsi⁹ re
gine. ubi vnā fidē eā de ipsa dei rege reti
nem⁹ interiora mēbra vexem⁹? Et si eni q̄a
vetera trāsierūt tñ eis eā trāsyt carnalis ob
natio sabbati: non tñ q̄a sabbato et dñico si
bi dñs secum⁹? q̄a sabbati et dñica vn⁹ est
dñs? Iste āt q̄ vetera trāsisse sic dicat ut i xpo
credat. ara. altare. gladius. ieiunio. pabz. ignis
panis. penis. paulo sāguis: nesciat altaris no
mē magis legis et pphetarū lris frequēta
ri. et altare deo pius in tabernaculo qđ p mo
sen fieri est constitutū: aram q̄ in aplis lris
inueniri. ubi martires clamant sb altare dei.
Dicat cessasse ieiunio gladiū: nō recordans
illū quo multos euāgelia armatus et vno
gladio, q̄si nō et tūc pces defecebāt i templo

et nūc a xpo missus ē ignis in mundū. Dicat
cessasse panē penis tyr nefarius et tūc in dei
mēsa panes propositionis poni solere: et nūc
se de agni imaculati corpe panē sumere. Di
cat cessasse poculo sanguinē: nō cogitās eā
nūc se carne in poculo sanguinē. Quāto ḡ
melius et ingenuius vetera trāsisse. et noua
in xpo sua esse sic ducet: ut cedat altare alta
ri. gladi⁹ gladio. ignis igni. panis pani. pe
nis pcori. sāguis sāguini. Eidem⁹ quippe
ī hys ōnibz carnalē vetustatē spūali cedē
nouitati. Sic ḡ intelligendū est siue ī isto
die volubili septio prandeat siue a qbus
dā eā ieiunet' tū sabbo spūali sabbatū
carnale cessisse: qū in ista semptina et va
cās rēges carpisat. in illo vacatio tpalis iā sup
stuosa ostēnitur. Cetera q̄ sequūtur q̄bus
sua disputatione iste eludit: sicut alia q̄
dā que inde memoranda nō arbitrat⁹ sū
multomagis ad causā nō ptinēt. in q̄ de sab
bato ieiunio vel prādio disputat: ḡ ea tibi
ipsi marcie si ex hys q̄ a me dicta sūt aliqđ
adiuuaris. adūtenda et iudicāda dimitto.
Si āt qm hyuc q̄stū potui sufficaēter tractā
se me puto. de hac re sentēcā meā quetus:
ego in euāgelias et aplicas lris totoq; istru
mēto qđ appellat' testamentū nouū id agio
reuolues. video ppetui esse ieiunii. Quibz
āt diebz nō oporteat ieiunare et quibz o
porteat: ppcepto dñi et aplorū non iuenio
diffinitū. Ac p hoc sentio q̄dem nō ad optine
da quā fides optinet eq̄ iustificā. in q̄ ē pul
chritudo filie regis intrinsecus: sed tñ ad sig
nificandam rem sempitnam ubi ē verū
sabbatū. relaxationē q̄ ostructionē ieiunii
i apto⁹ ducere. Vim in hyu⁹ sabbati ieiu
nio siue prādio nichil īn video tuta⁹ pacti
a⁹q; secuari: q̄ ut q̄ manducat nō mādu
cātem nō spnat⁹. et q̄ non mānducat man
ducātem nō iudicet. q̄a neq; si mānducauerim⁹ habūdabim⁹? neq; si nō mānducauerim⁹
egrebim⁹? custodita eorū salute ītr q̄s
nos viuim⁹? et cū quibz deo viuim⁹ in hys
rebz īoffensa societate. Sicut ei qđ aut aplis
vim est malū esse hoī qui p offensionē mā
ducat: ita malū est hoī qui p offensionē re
nunat. Qđ utiq; sim⁹ eis fidēs qui videtes
rem nō mānducātem nec bibentē dicerēt
demoniū habet: ḡ nec rursus eis q̄ vide
tes xpm mānducātem et bibētem dicerēt
esse hominē vorax et vinosū. cāinis publica
norū et pcōz. Ille quippe valde mānducam hys
dās dns ipse sbicat atq; ait: et iustificata

ē sapiā in filys suis. ¶ Qui sunt autē isti si re
q̄ris: lege qđ scriptū est. filij sapiē etiā iu
storū. ¶ Hi sūt qui q̄ manducāt nō mādu
cātes nō spernūt. q̄ non mādūcāt man
ducātes nō iudicant: ꝫ eos plane q̄ p offen
sionē nō manducāt siue mādūcant vl̄ sp
nūt et iudicāt. ¶ Et de die q̄dem sabbati facili
or causa ē: q̄a et romana ieiunat etiā et
alie nōnulle eccā si pauce. siue illi prime
siue lōginque. die autē dñico ieiunare scr
dalū magnū est: maxīē postea q̄ inotuit
detestabilis multū q̄ fidei catholice. scripturs
q̄ dūus aptissime detracta hēsis manichē
orū. q̄ suis auditoribꝫ ad ieiunandū istum
tp̄ legitimū ostituerūt die. ¶ Per qđ sūm est:
ut ieiuniū diei dñica horribilꝫ habeatur. ¶ Q
si forte aliq̄s ydoneꝰ sit nulla rōne int
posita ulī ebdomadē ꝓpetuare ieiunīū: ut ie
iunio q̄dragesimā dierū q̄ntū potuerit appo
pīquet. sicut aliq̄s fecisse ognouim⁹. ¶ Nam t
ad ipm q̄dragenariū numerū puenisse q
dā: a fūbus fide dignissimus nobis assue
tatū est. ¶ Quēadmodū enī veterū pām tpi
bꝫ moyses et helyas nichil extra prādia sab
batorū fecerūt nī diebꝫ q̄dragenis ieiuna
uerūt: ita q̄ potuerit septē dies ieiunādo
tīsue. nō sibi elegit ad ieiunandū dñicū
die: ꝫ in his eī ī uenit q̄s ieiunatorū se
vouit primos dies. ¶ Ieiunīū tī eccā ostinua
tī si in ebdomade soluendū est: nullo ogtu
ēnus q̄ dñico die soluit. ¶ Si aūt post ebdoma
dē corp⁹ refici⁹? nō utiq̄ ad ieiunādū dies
dñicus dies eligit: ꝫ in huiō quē vouēi pla
cuit īuenit. ¶ Nec illud moueat q̄ psallia
riste manicheorū simillimi ad ieiunādū
die dñico solent testionīū de actibꝫ aplorū
adhibē. cū esset paul⁹ aplūs ī troade. ¶ Sic ei
scriptū est. ¶ In vna aūt sabbati ogregatis no
bis frangē panē: paul⁹ disputabat illis et
turꝰ altera die. pduxitq̄ sermonē usq̄ ad
mediū noctis. ¶ Deinde cū descendisset de te
natulo ubi ogregatu erāt ad refocillatiōnē
adolescentē qui q̄datus sōpno de fenestra
ceciderat et mortu⁹ ferebat: de ipso aplo
sic loq̄tur. ¶ Ascēdens aūt iterq̄ cū fregisset pa
nē atq̄ gustauisset satisq̄ ēet allocutus
usq̄ ad diluculū: sic pfectus ē. Absit ut hō
sic arripiat. tp̄ solerent apli dñico die sol
lēpniter ieiunāe. ¶ Vna eī sabbati tūc ap
pellabat dies q̄ nūc dñicus appellat. Qđ
i euāgelijs apīus īuenit. ¶ Nā dies resur
rōnis dñi prima sabbati q̄ matheo. a re
teris aūt tribꝫ vna sabbati dr: quē constat
eū esse q̄ postea dñicus appellatus ē. Aut q̄
post pascū die sabbati noctis ūno fuerat
ogregatu. q̄ utiq̄ nox iā ad die dñicū hor
ē ad vnā sabbati ptinebat. et ita eadem
nocte fractur⁹ panē sicut frangit in sacra
mēto corpis xp̄i. pduxit sermonē usq̄ ad
mediū noctis: et post celebrata sacramē
ta tucs⁹ usq̄ ad diluculū alloquēs cōgre
gatos. q̄m festinabat ut lucescēte: pficere
t die dñico: cū certe si vna sabbati non p
nocte sed p die hora dñica fuerāt ogrega
ti. eo ipo qđ dām est paul⁹ disputabat illis
curꝰ alia die. expressa ē. pducendi ser
sa sermonis. qđ fuerat curtur⁹ et eos suf
ficēter instruē capiebat. ¶ Non q̄ solēpniter
die dñico ieiunabāt: sed nūtius sermo
q̄ studij feruētissimi audiebat ardore refi
cēdi corpis causa intrūpendus ēe nō vi
sus ē. pfecturo aplo. q̄ eos ꝓpter alios suos
vsq̄quaq̄ discurs⁹ vel nūq̄m vl̄ rarissime
disputabat: pfectū qđ tūc ex illis tēs sunt
osequēna docet ita discessur⁹ erat. ut iam
nō esset eos ī carne visur⁹. ¶ Ut p hoc mag
onditur dñicus diebꝫ solita illis nō fuisse ie
iunia. qđ ne hoc crederēt curauit scriptor lu
bri causā pducendi sermonis exponē. ut
sarem⁹ si aliq̄ nūtias ovatē vesperon. ati
ou nō esse pndiū presendū: q̄nus ab illis
audissime audientibꝫ. et ipm fontē cogitā
tibꝫ pfecturū. atq̄ loco magna situ nō aque
sed ubi sine sanctate qđq̄ ifluebat. hauri
entibꝫ. non tm carnale prandiū. vmenā re
na dcepta est. ¶ Sed tūc q̄nus dñico die solu
ta illis ieiunia nō fuissent: nō tm erat em
e tā insignis offensio si aliq̄ tali nāte qui
lē paulus aplūs habuit die toto dñico usq̄
ad mediū noctis vel eccā usq̄ ad diluculū
refice corpa nō curaret. ¶ Nūc vero postea q̄
hēsis marcē ipussimi manichei ieiunia
diei dñica nō aliq̄ nātate occurrēna pagā
sed q̄si solēpnitate statuta dogmatizare re
perit et inotuerūt ꝓpīs xp̄ianis: pfecto
nec tali nāte q̄lem aplūs habuit cristio
fratrē. ne mal⁹ malū imitē
tat in scādalo q̄ bonū papiat ex verbo.
¶ Quid tm causa nātus extenta aut hō
xp̄ian⁹ die dñico ieiunare cogtat. sicut eccā
illud ī actibꝫ aplorū inuenim⁹ ī naufragi
i pīaulo ubi et ipse aplūs naugabat q̄nto
ecā diebꝫ ac p hoc duobꝫ dñicis ieiunatū:
nullo modo dubitare debem⁹ dñicū die q̄n
nō plures dies sine ulla refōne ieiunan
di vouētur: ītet ieiuniorū dies non ponē

dñi. Cur aũt q̃rta et sexta mariẽ iciunet eã
a: illa ratio reddi videt. q̃ ꝯsiderato euãgeli
o ipsa q̃rta sabbati quã vulgo q̃rtam feriã
vocãt, ꝯsiliũ reperiũtur ad omittendũ dñm
fecisse videri. Intimisso aũt vno die tui vespa
dñs pascha cũ discaplis mãducauit q̃ finis
fuit illi⁹ diei quẽ vocam⁹ q̃rtam sabbati: de
inde traditus ẽ ea nocte q̃ ad sextã sabbati q̃
dies passioꝭ eius manifestus ẽ ptinebat. Vi
dies primꝰ azimoꝝ fuit. et vespa imꝑiens.
Sz matheus euãgelista q̃ntam sabbi diat
fuisse primũ diẽ azimoꝝ: q̃a eius vespa ꝯ
sequẽte futura erat cena paschalis. q̃ cena i
mpiebat azimoꝝ et ouis imolatio mãdum
ri. Et quo ꝯsilio q̃rtam sabbati fuisse: q̃n
aut dñs. satis q̃a post biduũ pascha fiet. et fi
lius hoĩs tradẽt ut crucifigat. At ꝑ hoc dies
ipse ieiunio deputatus ẽ: q̃a sicut euãgelis
ta sequitur et diat. tũc ꝭgregati sũt pncipes sa
cerdotũ et seniores ꝑpli in atriũ pncipis sa
cerdotũ q̃ dicebat cuiphas. et ꝯsiliũ fecerũt
ut ihm dolo tenerent et occiderẽt. Intimisso aũt
vno die de q̃ diat euãgeliũ primo aũt azimo
rũ accesserũt ad ihm discapuli dicẽtes. ubi
vis parem⁹ tibi comedẽ pascha: hoc q̃ die imi
misso pass⁹ est dñs q̃ nullꝰ ãbigit sexta sab
bati. Quapropt et ipa sexta cũ ieiunio ꝭpti
tũ est. Et humiliabam i ieiunio aiam meam.
Sequitur sabbatũ: quo die circo xpi in monu
mẽto requiuit. sicut i primis oplis mũdi req
uiit ds illo die ab õnibꝫ oplis suis. Hinc ex
orta ẽ ista in regiẽ illi⁹ veste varietas: ut a
liꝫ sicut mariẽ ꝑpli oriẽtis ꝓpter regem sig
nificãdam mallẽt relaxare ieiunũ. alii ꝓ
per humilitatẽ mortis dñice ieiunare, sicut to
mana et nõnulle ecclẽ. Q̃d quidẽ
vno die quo pascha celebrat. ꝓpter renouan
dã rei. gestæ meoriam q̃ discapuli humanitus
mortẽ dñi doluerũt sic ab õnibꝫ ieiunat: ut
eã illi sabbati ieiunii deuotiꝰ celebrẽt.
q̃ vertus ꝑ totũ annũ sabbatis prãdent. utrũ
q̃ videlicet significãtes. et i vno anniuersario di
e luctũ discapulorũ. et reteris sabbatis q̃ntis
bonũ. Duo ꝟpe sũt. que ussoriũ bãuidinẽ
et oĩs misericordiã finẽ spare fecerũt. mors et re
surrectio mortuoꝝ. In morte requies est: de q̃ dr
ꝑ ꝓphã. Plebs mea ibit in cellaria tua ab
scondẽ pusillũ. donec trãseat ira dñi. In resur
rectione aũt: in hoĩe toto id ẽ anime et corpis ꝓ
fecta feliciter. Hinc fit: ut hoĩ duoꝝ ut
q̃ q̃ nõ significandũ putaret labore ieiu
nii. q̃ poꝰ refectionis hilaritate: excepto vno
paschali sabbo. quo discapulorũ sicut diximꝰ
luctus ꝓpter rei geste mõriam fuerat ieiu
nio pluriore signãdus. Sz q̃m non iuenimꝰ
ut iã sup memoraui i euãgelijs et aplicis
lcis q̃ ad noui testamẽti reuelationẽ ꝓpie
ptinent. ctis diebꝫ aliquib⁹ euidẽtiꝰ ꝓcepti
obseruãda ẽe ieiunia. et ideo res q̃ ista sit
alie plãe q̃s enuciare difficile est. iuenit
i veste illi⁹ filie regis hoc ẽ euãe varietatis
lotũ: indicabo q̃d in de hoc requirenti rñderit
venerandus ãbrosius a quo baptisat⁹ sũ me
diolanẽsis epũs. Nam cũ in eadẽ ciuitate
mẽ mea mecũ eẽt: et nobis adhuc catheu
mẽs patrũ ista curantibꝫ illa solliciudinẽ
geret. utrũ sdm morẽ ecclẽ ciuitatis sibi es
set sabbo ieiunandũ. an eccle mediolanen
sis more ꝓtendũ: ut hac eã auctoritate li
beratẽ interrogaui hoc sup dñm hoĩem dei.
At ille. Q̃d possũ inq̃t hinc dicẽ ãplius q̃m
ipse facio? Ubi ego putauerã nichil eũ ista
rũsione ꝓcepisse: nisi ut sabbo prandere⁹?
Hoc q̃pe ipm facẽ faciebã. Sz ille secutꝰ ad
iecit. Q̃n hic sũ non ieiuno sabbo: q̃n rome
sũ ieiuno sabbato. Et ad q̃mcũq̃ inq̃t ecclam
veneritis eius morẽ seruate: si patiꝰ sit
dalũ nõ vultus aut facẽ. Hoc rñsũ retuli ad
matrẽ eiq̃ suffecit: nec dubitauit ẽe obedi
endũ. Hoc eã nos secuti sum⁹. Sz q̃m contin
git mariẽ in affrica. ut vna ecclã vel vni⁹
regionis ecclẽ alios habeãt sabbo ꝓtendentes
alios ieiunãtes: mos eorũ in sequẽdis vide
tẽ. quibꝫ eorũdẽ ꝑplorũ congregatio regẽda cõ
missa ẽ. Quapropt si ꝯsilio meo ꝓfectũ qua
ẽ hac causa plꝰ forte q̃ satis fiat te petente
atq̃ vrgẽte lonitus sũ. libẽter acquiescas: ego
tuo i hac re noli resistẽ. et q̃d fiat ipse sine
ullo scrupulo vel disceptatiõe sciatur.

Epla augustini ad quintianũ q̃ decretũ alienũ

Omno dilãssimo fr̃i et ꝓsbro quintiano: au
g⁹ in dño salutẽ. Nos nõ a
dignam aspicẽ corpa min⁹ pul
chra. ꝓfectum cũ ipse aiẽ nre nondũ pulchre
sint. sicut eas futuras speram⁹ cũ ille ineffabi
liꝰ pulcher nobis apparuit. in quẽ modo nõ
videtes credim⁹: tunc eũ silẽs ei etiam⁹ q̃n vi
debim⁹ eũ sicuti ẽ. Q̃d et tu de aia tua si libẽ
ter et frẽe me admonem⁹ ut sentias
nec eãdem pulchrã esse ꝓsumas: sed q̃ad
modũ apls papit in spe gaudeas. et q̃d seq
ẽ facias. Spe gaudẽtes: i tribulatiõe patiẽ
tes. Spe ei salui fã sum⁹. Sicut turs⁹ ideipse
dicat. Spes aũt que videt nõ est spes. Q̃d eũ

X Sic ei decet

videt qs qđ spectat. Si aũt qđ nõ videm⁹ spe-
tam⁹: p pciam expectam⁹. Nec pcia in te
nõ defuit. et in bona cõscia iustiã dñm:
et virili⁹ age et ꝓfortet cor tuũ. et sustine
dñm. Manifestũ est qdem: q si ad nos ve-
nires venabilu epõ aurelio nõ cõmans. nec
apud nos posses cõmare. Sz ea cãritate nos
fateremꝰ: qũ et illũ facẽ nõ dubitamus.
Nec ideo tñ onerosꝰ nobis ẽet aduẽtus tuꝰ:
qđ et te oporteret equo aĩo facẽ. p eãe disci-
plĩa preserti salua consõa q̃ tu noster et
deus. Neq; ei et ille si causã tuã discutiẽ
dã distulit. odio tuo fecit et nõ mãtibꝰ tu-
is: qs tu si uti nosses ꝯpadmodũ tuã nos-
ti. nec miraretis nec ꝺtristaretis. Qđ eãm
de nũis petimꝰ credas: qđ similiter eas nõ po-
tes nosse. Sũt aũt maiores nobis et auctori-
tate digniores et loco venerabiliores epi: per qs
facilꝰ possitis ad curã vrã ptinẽtes eãm
causas exsequi. Nec tñ tractu apud vene-
bilẽ. et debita mihi pro ei⁹ meritis honorificẽ-
tia sũsapiendũ frẽm et collegã meũ senẽ
aureliũ tribulationẽ vrã et q̃monitiõ
trãrũ vestrarũ. si p exemplũ epõe tue ĩno-
centiã tuã ei pferre curauit. Eas aũt tuas
vel pdie vel biduũ aũ natalis dñi accepi:
qñ illũ insinuasti ad eãm basilicam
vetuti. a q̃ timetis ne plebẽ ꝺturbari aut
corrupi. Qua ꝓpter p eas qdem alloq̃ ple-
bẽ vrã nõ audeo. rescribẽ aũt eis qui in-
scribẽt posse. ultro aũt ad plebẽ scribere q̃
dispẽsationi mee ꝺmissa nõ est. vñ posse?
Vimptũ qđ tibi vnu deo q̃ multi scripsisti:
p tempꝰ proueniat ad eos quibꝰ opꝰ est dia.
Vos ipsi pius nolite ĩ scandalũ mittẽ eãm
am: legendo in pplis scripturas qs ecclã
asticus nõ recepit. His enĩ hẽtica et maxiẽ
manichei solent ĩperitis mẽtes euertẽ: qs
in cãpo vĩo libẽter latitare audio. Nunc q̃
prudentiã tuã q̃ me ãmonueris ut iube
ã nõ recipi eos q̃ ad nos a vobis ad mõste
tuũ venũt. ut qđ statutũ est a nobis ĩ ꝑsi-
lio pmanet: et tu nõ memineris in ꝑsilio ĩsti
tutũ q̃ sint scripture canõice q̃ in pplo dri le
gi debeant. Recense q̃ ꝑsiliũ et oĩa q̃ ibi le
genda emenda mẽorie: et ibi eã iuenies
de solis dcis fuisse statutũ non eã de lai
cis. ut undeliq; venientes nõ recipiant ad
mõsteriũ. Non qđ mõsteria mẽtio fiã est:
sz qđ sic ĩstitutũ est ut dcrũ alienũ nemo
susapiat. Recẽtiũ aũt ꝑsilio statutũ est. ut de a
liquo mõstero q̃ recessert vel pretii fue
rit. nõ fiant alibi dcra q̃ ꝓpositi mõsteriꝰ.

Si q̃ de ꝑpatione te aliq̃ mouit: scias eũ
a nobis nondũ ee susceptũ in mõsteriũ. sed
causã ipsiꝰ ad senẽ aureliũ misi. ut qđ de illo
statuerit hoc firmã. Agnoꝰ ei utrũ iam ꝑ
lẽꝰ deputari: q̃ non nisi semel scripturas ea
ã non manducas legit. Si ei ꝓterea tã ille
lẽꝰ eãm astruis: ꝑfecto et illa scriptura eãm
tua ẽ. Si aũt illa scriptura eãm astruit nõ est:
q̃squis eã q̃us in eãm legerit eãm astruis
lẽꝰ non ẽ. Tñ de isto adolescẽte qđ mẽdato
austro visũ fuerit: hoc oportet obscurũ. plebs
aũt vigesimana vobiscũ nobis ĩ visceribꝰ
xpi carissima si enim in plenario affectu cõ
silio degradatũ suscipere noluit. sano capite
sanctũ nec vgi potest nec debet. Et q̃squis
eã violẽter coegerit oĩdet q̃lis sit: et q̃us
añ sint qñ de se nichil mali credi volebat
sanctũ intelligi. Nullus ei sic ꝓdituꝰ q̃lẽ cau
sã habuit. q̃ ille q̃ per scelerates ptates l' ĩsi
libet violẽtias cũ ꝓturbatione et q̃cla cona
ti recipe honorẽ quẽ pdidit. Non ei vult w
ti recipe honorẽ quẽ pdidit. Non ei vult w
lẽtꝰ xpõ seruire: si xpianus nolentibꝰ dñã
ri. fr. cauti estote. multi enĩ astut⁹ est diabolꝰ:
sed xpus dei sapia est. Augustin⁹ ad emeri
tũ abbatẽ cognacie ĩsule de pseuerãtia ĩ
bono ꝓposito.

Omno dilãs simo et exoptatissimo fri et con
ꝓsbro endorio et q̃ tecũ sunt frãbꝰ:
aug⁹ et q̃ mecũ sunt frẽs ĩ dño
salutẽ. Quãdo q̃tem vrã cognitam habe-
tis in xpo eccã nos q̃us in laboribꝰ in
tribus asperis q̃ ꝺsemur. in vita eternitate recipi
emini? Vnũ enĩ corpꝰ sub vno capite sumꝰ: ut
et nos ĩ nobis negociosi. et nos ĩ vobis ocio
si simꝰ. q̃a si patiẽ vnũ membrũ ꝯpatiuntur
oĩa membra: et si glorietur vnũ membrũ ꝯgau
dent oĩa mẽbra. Ammonemꝰ q̃ et petimꝰ et
obsecramꝰ p xpi altissimã humilitatẽ et mi
serecordissimã celsitudinẽ: ut nũi mẽores si
tis in oratonibꝰ vrĩs: q̃s vos vigilãtiores et
magis sobrias habẽ credimꝰ. Nemo ei sepe
sanauit et debilitat caligo et tumultꝰ sana
tũ actionũ. q̃s et si sanos eas nõ habemꝰ. eorũ
tñ q̃ nos cõgratulant mille passꝰ. et iubeñ tu
os tre alia duo. tanta nobis ĩgeruntur ut vix
respirare possimꝰ credentes tñ q̃ ille in cui
ꝺspectu ĩtrat gemitꝰ ꝓpitiorũ. pseuerãtes
nos ĩ eo misterio in quo collocare dignatꝰ
est tũ prima mercede coronabit cõmunitatibꝰ oratonibꝰ
vrĩs. ab oi angustia liberabit. Vos aũt frẽs
exhortamur in dño ut ꝓpositũ vrm custodiatis
et usq; in finẽ pseueretis. ac si q̃ opa vra mi
nima desiderauit. nec elatione cauda suspica

ns. nec blandiēte desidia respuatis. ſi mutuo
rde obſecretis deū. cū māſuetudine poſtū
tes eū qui vos regit. q̄ dicebat mites iudica
o. docebit māſuetos vias ſuas. Nec vām ob
ſi in nr̄atibz emēe ſponatis. aut pturienti
ſi illi boni mīſtrare vellēt: quo naſceremū
non iuenirent. Sicut aūt inter ignē et a
quā tenenda ē via. ut nec exuratis ho nec
demergat. ſic inter apīē ſupbie et vecordie
deſidie tter nām tēperare debem⁹ ſicut dīm
ē non declinātes neq; ad dexterā neq; ad ſi
niſtrā. Sunt ei qui dī numis timēt ne ḡſi
gnāt. et ſūt rurſus q̄ dī numis ſe aufe
rūt a ſiniſtra ne torpida vacatiōis mollia
a ſorbeātur. et altera pte raritatē fraſtu vorup
tū. atq; conſūpta in fumū ſtrullāq; euanef
cāt. Sic ḡ dilāſſimi diligite oēs ut vos ab
oī frena delatione refrenetis. et meīcrus
nullū locū eſſe ubi nō poſſit laqos tendī. q̄
timet ne tendam⁹ ad dīum. ſed īimico oīm
bonorū nr̄o captiuo ſium⁹ iudicem. Nulla
ē vobis pſentā requem cogitēs donec tūſ
eat iniqtas: et in iudicū iuſticia ſuertat.
Ite tū aliq̄d ſtrenue atq; alacriter agitis. et
īpiſce operatū ſue in oīonibz ſue i ieu
nijs. ſiue in eleōſinis. vel tribuētes aliq̄d
indigentibz. vel donātes īuitas ſicut et dīs i
xpo donauit nobis: ſiue edomātes pnaoſas
ſuetudines. caſtigātes q; vorp⁹ et ſeruitutī ſb
iectes. ſiue ſuffereētes tribulatiōes. et aīe oīa
vos ipos in dilōne. q̄d ei ſufferat q̄ fratrē
nō ſuffert: ſiue. pſpiciētes aſſiduā atq; uſi
uitā repellētes et extīguentes: ſiue cantā
tes et pſallētes in vordibz vīs dño. vl' voa
te q̄ opatur oīa in ōnibz atq; ita ferueāte ſpū
tū ut dño laudet aīa vā. Ipā eſt ei actio r
ipſe cuellet de laqo pedes. Talis actio nec fī
ginat nec fronda ē: nec turbu
lēta nec nuda ē: nec audax. nec fugax. nec
preps nec iactās. Nec agite: et dīs pacis erit
vobiſcū. Nec ipoturnū me existimet aūtas
vra: q̄a vobiſcū loq̄ p epl̄am volui. Non ei
hoc vos monui q̄d vos nō arbitror facē: ſ
ſi ea q̄ mihi ē. illius fructus: cū alloquionis
huius meorū fructibz. Nā et aīe iam fama
gaudeas bonū xpi odore de vita ſua. quer
one ad nos attulerūt. quorū custaſius in
eā vehem pteſſit. q̄ nullis fluctibz ſicut in
ſula tūditur. nec asperitā deſiderat: q̄a nec
aliquā iā querit indui. Augustin⁹ ad ſebaſ
tianū abbatem = De pietate
Omno ſcō et deſiderabi. ſi xpi
honore ſuauiſſimo frī ſebaſtia
no: aug⁹ in dño ſalutē. Qui
uis ab aīo nro nullo modo te ſepatū ē. pmit
tat dulce vinclū caritatis. et indeſinēter tu
os ſcos mores atq; colloqa verolamē. tū bene
feaſti et gr̄as agim⁹ q̄ nobis eā corpalis
ſalutis tue nūcios apires mittēdo nos plu
mū exhilaraſti. Sensi aūt in epl̄a tua q̄ te
diū te detinuerit a pīoribz reliquentibz le
gē dei. Illo ei ſpū viuis quo dīm ē. Vidi in
ſensatos et tabeſcebā. Via ē iſta triſtiaa. et
ſi dia poteſt bīa miſeriq. vicijs alienus tri
bulari. nō īpiari. mere. nō here. dolore cō
trahi. amore attrahi. Nec ē pſecutio quā pa
tiūtur oēs q̄ volūt in xpo pie viue. ſcōs apli
cā moedare verāq; ſētenaā. Quid ei ſit p
ſequtur vitā bonorū q̄ vita iniquorū. nō tū
cogit imitari qđ diſpliceat. ſi tū cogit velle
qđ videt. Dīm cor̄ pro viuēs ipie. et ſi nō
obligat ſentiente. arguat ſentiente. Dā ſe
pe et diu ipiorū corpibz a ſdaribz ptatibz
et quorūlibz vexationibz patit. piorū aūt
mentibz a malis hoīm moribz nūq̄ uſq; ad
hui⁹ ſdi finē. Sic ḡ poaus īpleri qđ ame cō
tra dixiſſe aplm. qa oēs qui volūt pie vi
ue in xpo pſecutionē patiūtur. et tanto a
mari⁹ quāto interior mentē diuinū triſeat u
bi archa cōtinet corpi et volūbā. Sz inhere
fī illi a quo audiſti q̄ pſeueraūt uſq; in fi
nē hic ſalu⁹ erit. Coniūge dño ut ceſſet i
nouiſſimus vitā tua. Duo ei non deeſſe tene
ationē mentis de frībz bonis. Huic adiūge. p
miſſiones dei fideles magnas ētas. ſempiter
nas. ipſi⁹ q̄ tollerāne īperturbabilē ineffabi
lēq; mentem. et vide q̄ vere dño cūctes ſeōs
multitudinē dolorū meor̄ i corde meo conſo
lationes tue letificauerūt aīam meā. Mitte
fī firmo lētas nr̄as. Salutē tuā et fratrū
nr̄ā dei q̄ tuo mīſterio gubernat. frēs et ſoro
res q̄ apud nos ſūt nobiſcū in dño te ſalu
tāt. Et alia manu. Inuolumes p nobis ore
tis dilāſſimi et ſcī frēs. Ego alipius īpen
ſiſſime ſaluto ſinceritatē tuā. oēs q̄ tbi in
dño diuōtos. ad hanc epl̄am meā epl̄am deputē
peto. Et ei aliā ppriā mittē potuiſſe. tū ma
lui huic ſbſcribē. ut vnanimitatē nr̄am v
na eāq; pagina teſtaret. Epl̄a bī augu
tini epī ad celeſtinū = De caritate.

Domno venabili unanimiq; ac sibi
rabili scō frī et ōdiacono celestīō:
augs in dño salutē. Quāuis
lōge absens fuerī qñ p plettū
derunī ad me duretta vpponē sātatis tue
sīpta venerūt. tū postea q̄ veni eis q̄ lās
rescriptozū debitozē me frīm esse ognou.
reddendi tps operiebar. et ecce subito pfectu
ri a nobis carissimi frīs nīi aluinu acolu
ssstissima otulerat oratio. De tua igī q̄ in
exoptatissima ē salute letatus. sātati tue
salutationē debitā reddo. Semp aūt debeo
tatitatē. q̄ sola eā reddita sp detinet re
debitozē. Reddit eni tū impedit. Debet ei
ā si reddita fuit. qa nullm est tps qñ impē
denda iā non sit. Nec tū reddit amittit. ſ
pot reddendo mltiplicat. Habendo ei red
dit nō attēdo. Et tū reddi nō possit nisi ha
beat nec habeti pt nisi reddat: ymo eā
tū reddit ab hoīe ac̄sat in hoīe: et tanto
maioz acquirit. q̄nto plucibz reddit. Duo
aūt negatur ānas: q̄ debet et ūmas. Sz
ūmus tanta ipendit: ānas secura repē
dit. Agit tū q̄ntū potest ut ab his ea q̄
bz p malis bona retribuat: id reparat qđ
ipendit. Optam⁹ q̄ppe fieri amicū quē ve
raat diligim⁹ ūmū: qa nō ei diligim⁹
nisi velim⁹ bonū. Qđ utiq; nō erit: nisi a
miserit ūmanarū malū. Non g̃ sic ipē
dit caritas ut penūa. Excepto ei q illa i
pēdendo minuit. Nec augeti: ea illo iter
se differūt. q̄ pecuniā nu dederim⁹ nūc ei
benuolētiozes sum⁹ si reape nō accannus.
Nō aūt potest ee ver⁹ ipensoz caritatis
nisi fuit benign⁹ exactoz: q̄m pecūa cū
reapit accedit nu dat. ſ recedit a q̄ dat:
mūtas vo non solū apud eū ac̄sat. q̄ hāt
ab eo quē diligit exigit ea si nō reapit: ſ
ea ille a quo ea reapit tūt inapt habe cū
reddit. Inde dne ſr mutuā tibi caritatē
libens reddo: gaudēs q̄ reapio. Qua reapi
o adhuc repeto: qua reddo adhuc debeo. I
nū eni mgrm apud quē ōdiscipuli sum⁹
p eius aplm vales audire debem⁹ papiē
tē ac diligentē. Nemū quidē debeatis: nisi ut
inuicē diligatis. Epla bī augustini epī
ad restitutū diaconē de sufferenda malozū

Domno desideratissīo ſ i eccliā.
et honorifica sinceritate kmūo frī
et ōdiacono restituto: augs in
dño salutē. Hstis ōdictates pi
a flāmam vozis tue: idicauit m fidelissim⁹
ut sis ptaceps eozū frī deogias. Legi utiq; chi
rographū quē bī nostī: nō q̄dem oīa ꝓbatur⁹
dā que i illo cauēda sint. bī nost. Hāc nī
qstionē quo in ecīa dei si q̄ forte puersa ſ
cā sclerata corrigē aut extinguere nō va
lem⁹ salua unitatis vinculo tolerāda sunt. ſtē
nue m videt tractauisse atq; soluisse. qm̄q̄
in eius lās tm modo intētione corrā. ad ip
sos dinarū ſiptarū fontes tenutē nos o
portet. ut ibi videam⁹ q̄ pauca de hac re tol
tionia sentēciarū vel exēpla gestoz̄ posuit:
et q̄ nemo possit oīa ponē. nisi q̄ pene oēs
soz libroz̄ paginas in sua ſipta trāsferre
voluit. Ita q̄ppe nulla est q̄ nos nō āmone
at int⁹ in ipa sanctitate ſacramentoz̄ quib⁹
ibuum ad vitā eternā. cū his q̄ odertit pa
tē esse debe paacitos. donec ignemuscendo r
nta longiqua pegrinatio trāseat. atq; in
tute ihelm mīus eterne sacratissīa pace
pfruam. et in turribz eius habitabam⁹ te
rozū frm. quoz nūc int multos falsos fra
m⁹ paacitate. Que est aūt virt⁹ illa aut
tis. nisi os eius deus nē. Videbis q̄ in quos so
lo fiat pax. et singlis hoīnibz q̄ secū sine d
lo bellū gerit. et in illo extinseris obrobri
sādalo et ōnibz sil qui q̄q̄m se in hac vi
ta diligāt. et ānane fide nexibz teneātur.
tū nec pīna corpis nec ōsensione ai sum
pfectes copulātur. Cōfortet vor tua i dño
memor mei. Epla bī augustini ad bo
nefacū comitem. de exhortatōe vite etne.

Domno filio in pītem et in et
nā salutē dei mā. ptegendo et
tegendo bonefacio: augs. H
lioz̄ hoīem et q̄ fraliozes habe
accesso ad aures tuas feres ītas meas nūq
potui repire. q̄ nūc dns optulit secuū et
mīstrū xpi dyaconū paulū ambobz nobis
carissimū: ut aliq̄d tibi loq̄er. nō p potē
a tua et honore quē geris in scło isto malig
no: nec p ivolumitate carnis tue. corrupti
bilis atq; mortalis. q̄a et ipsa trīstitia ē:
et q̄ diu sit incertū est. sed p illa salute qua
nobis pmisit xps. Qui ꝓptea exhonorat
atq; acuatior est. ut deēt nos bona sdi hui
magis ꝛtempne q̄ dilige: et hoc amare
et spare ab illo qđ in sua resurrōne mō
strauit. Resurrexit ei a mortuis nec iam
morit: mors illi ultr̄ non dnabit. Sao nō
desse hoīes q̄ te sedm vitā mūdi hui⁹ di
ligūt: et sedm ipsā tibi dāt consilia alu
qñ utilia. aliqñ inutilia qa hoīes sūt: et si
aut pūt ad pīs sapūt. nesaētes qđ ei
erat sequēn dici. Sedm aūt deū ne pere

ar aīa tua: nō sīale tibi quisq; ostulo. Non
sa defuit q̄ hoc fauuit: ſ quia difficile est i
uenire q̄n tecū ista pīnt loqui. Nā et ego sp
desideraui. et nūq̄n iuenu lonū vel tps ut
agerē tecū. qđ me agē oportebat: cū hoīe.
quē multū diligo in xpo. Sas aūt q̄lem me
apud yponē videris q̄n ad me dignatus
es venire: qa vix loq̄bar ībeallitate vo
bis fatigat? Nūc g̃ fili audi me salte p
tuas sermocinantē. q̄s in paulo tuis nūq̄
tibi mittere potui: paulū cogitus platonis:
et mueés ne ad eos ad quos nollē mea e
pistola puenuret. Vñ peto ut ignoscas. ſ
putas me pl̄ timuisse q̄ debui. tñ dixi qđ
timui. Audi g̃ me. ymo dīm dm nr̄m p
nīstrū unice mutatis mee. Hierole q̄us suus
adhuc in corpe ostituta religiose meōre
pōre iuuge tua. et recēti eius obitu: quō
tibi vanitas sdi huj⁹ horruerit. et quō cū
rupieris seruitutē dī. Nos nouim⁹ nos te
stes sum⁹: qđ nobiscū apud tibanas de
nō et voluntate tua fuus collouit? Soli te
tñ ualuisse frenas curas q̄bus ip̄let⁹ es:
ut hoc de meōria tua penit⁹ delē potuerīt.
Hēpe oēs actus publicos quib⁹ occupatus e
tas relinq̄re rupiebas⁹: et te in oīū ſtm
dei vouuit. Tu aūt ne frates qđ te reuocau
nisi qa. ſ sidera stu oīdentib⁹ nobis q̄ritū. p
desset xp̄i celis⁹ qđ agebas si ea sola ītenta
agēs ut defense ab īfestantib⁹ barbaroū
incursu et tñquillā vitam agerent. sicut dum
apls in oī pietate et castitate? Tu aūt nichil
ex hoc mūdo q̄reres nisi ea q̄ necēria essent
huic vite sustētande tue. actuū amator⁹ bal
neo dunēae castissime. et ītet arma corpalia
ſ spualib⁹ eternis tuis⁹ forcius q̄ munit⁹? Cū
g̃ te ēe in hoc apposito gaudem⁹ naufragiu.
vocēq̄ duxisti. ſ naufragasse obedīēne sunt:
quā sedm aplm debebas ſblimioribus p̄fā
bis. Vocē aūt non duxisses: nisi susceptā de
cebs dunenciā. dampscēa vitus cēs. Qđ e
go cū ipetusse: fratrem murat⁹ obstupui. Do
lore aūt meū ex aliq̄ pte ꝛsolabat. q audiui
te illā duce noluisse. nisi pius catholicā fuis
set fā. Et tñ hēsis eorū qui verū filiū dei ne
gant tñ spualiter in domo tua: ut ab ipis fi
lia tua baptisaret. Iā vo si ad nos nō falsa
plana sunt. q utinā falsa sint. q ab ipsis hēti
cis eā analle deo duce rebaptizate sint. q̄
hoc tñ malū plāgendū est fontib⁹ lacmarū.
Ipsa quoq; vocē non tibi suffecasse: ſ dubi
tatū tot et tāta mala. q̄ a te postea q̄ dnicat⁹
es secuta sunt. Qđ ergo dicā. Cristian⁹ es. vor
habes deū times. Cupse sidera q̄ volo dicē. t
iuenes et q̄ntus malis debeas agē pēitenciā.
Pter quā credo tibi dīm pcere. et a paulis
oīb⁹ libare. ut agas cā sicut agenda e. ſ
si illud audias qđ scriptū est. ne tardes cōuer
ti ad dīm: et ne differas de die in die. Iustā
quidem te dicas habē causā. cui ego nō sū iu
dex: q̄n ptes ambas audire nō possū. ſ q̄
iusq̄ tua sit causa de q̄ modo q̄rere vl̄ dis
putare nō opus est. nūquid vocā deo pīt ne
gare q in ista mūtate nō pueniss̄es nisi
bona sdi huj⁹ dilexisses. q̄ tñ serui dei quē
an nouerā⁹ otēpnere oīno et p nichilo
habē debuisti. et oblata quidem sumie ut eis
utereris ad pietatē nō aūt negnta vel dele
ctū sic q̄rere ut pter illa in ista mūtate
poduceris. ubi cū amant⁹ bona ppetrant⁹ ma
la. pauca q̄dē a te sed multa ppter te. et cū time
tur q̄ ad eruguū tpus nocent⁹ si tñ nocent⁹ cō
mittitur ea q̄ vere noceāt in eternū. De q̄
bus ut unū aliq̄d dicā. q̄s non videat q̄ multi
hoīes tibi cohereāt ad tuendā tuā potentiā
vel salutē? Qui cā si tibi sint oīno fideles
nec ab aliquo eorū ulle timeātur ifidie. nē
pe tñ ad ea bona q̄ ipsi q̄rūt non sedm deū. ſ
sedm sdm diligūt p te cupiūt puenire. Ac
p hoc q̄ retrenare et opesce debuisti cupidita
tes tuas: explē cogeris alienas. Qđ ut fiat:
nāe est multa q̄ deo displicēt fiant. Det sic tñ
explent⁹ tales cupiditates. Nā frauli⁹ resecā
tur ī eis q̄ dei diligūt: q̄ in eis q̄ mūdū di
ligūt aliq̄n sanant⁹. Pter qđ dicat scriptura
dīna. Nolite diligē mūdū: nec ea q̄ in mū
do sūt. Si q̄s dilexerit mūdū dilectio pīs nō
ē in eo: quia oē qđ in mūdo est cupiscēa
carnis ē. et cupiā oculorū et ābitus secli:
q̄ non ē ex pīe sed ex mūdo est. Et mūdus
trānsit et cupiā eius. Qui aūt fecit volūta
tē dei. manet ī eternū: sicut et ds manet
ī eternū. Qn ergo poteris tot hoīm arma
torū quorū fouēda est cupiditas. timere a
troctas? qn unq̄ poteris eorū cupiscentia
ā q̄ diligūt mundū nō dico sanare qđ fie
ri nullo modo pt sed aliq̄ exp̄te pascē. ne v
nuisa pl⁹ pereāt nisi tu fanas q̄ deus phi
bet et fraudib⁹ ominat⁹? Pter qđ vides tā
multa ostrahia: ut iā vule aliqđ qđ rapiat⁹
vir iuenat⁹. Quod aūt dicā de vastatione
affrice quā fraudē affri barbari nullo tem

rēte dñi tu talibz nūtatibz occuparis? nec ali
qđ ordinas vñ ista calamitas auferatur? Os
ād credēt. qđ audīt timet bonefrano dñe stuor
et affrice comite ī affrica ystituto cū tū mgr
no exercitu et pfecto. q̄ tribun⁹ cū pauis fede
ratis oēs ipsas gētes expugnādo et terrēdo
pacauerat. nūc tm fuisse ausuros barbaros
tm pgressuros. tāta vastaturos. tāta rapturos. tāta loca q̄ plena ppls fuerāt deser
ta frūros? Qui nō dicebāt q̄uāmq̄ tu co
mutuā sumēs pīratem affros barbaros
nō solū domitos ꝫ eaā tributarios futuros
romane reipublice? Et nūc q̄ in ytaliā
vsq̄ sit spes hoīm vides. Nec dubi⁹ hinc te
cū est loquēdū: q̄a tu ea pl⁹ potest cogitare
q̄ nos dicere. Dz forte ad ista cūctes illis hoc
por⁹ esse īputandū q̄ te leserūt: q̄ tuis offi
ciosis ūtutibz nō patria sed ytaria reddide
rūt. Quas causas ego audire et iudicare
nō possū. Tuā causā potius aspice et ispi
ce: quā non cū hoīnibz q̄buslibz sed cū deo
habē te dgnosces. Q̄a in xp̄o fidelis vnus:
ipm debes timere ne offendas. Nā causas et
supiores por⁹ attendo: q̄a ut afferā tāta
mala pacauit: suos debent īputare hoīnes
ptās. Vīmptū nolo te ad cor ū nūm ptīre:
p quos malos et īquos deus flagellat pe
nas tpalibz quos volūt. Ipsis nāq̄ īquis
nisi correcti fuerīt seruat etna supplicia:
quorū maliaa vtiq̄ iuste. ut alios mala
īgerant tpalia. Tu dei attende tu xp̄m cō
sidera: q̄ tāta bona p̄stitit. et tāta mala p
tulit. Quisq̄ ad eius regnū aspirāt ptīre
et cū illo ac sub illo sp bēe viue. diligit ea
ā īmicos suos. et benefacit illis q̄ eos ode
rūt. et orāt p illis a quibz psecutionē patī
tur. Et si q̄s adhibēt p disciplina molestā
seueritatē: non tū amittit sinceriss̄imā ca
ritatē. Si q̄s bona tibi sūt prestita. q̄ibus t
rena tūsitoria ab īperio romano. q̄a et ip
sū terrenū est nō celeste. nec potest p̄stāre
nisi qđ habet in p̄prate. si q̄s bona ī te collā
ta sūt: noli redde mala p bonis. Si aut
mala tibi ītrogata sūt: noli redde mala
p malis. Qđ istorū duorū sit: nec discute
volo. nec valeo iudicare. Ego xp̄iano loq̄r.
Noli redde vel mala p bonis: vel mala p
malis. Dicas tū forsitasse. In tāta nūtate
qđ vis ut faciā? Si ysiliū a me sūm hoc se
lin q̄is quō ista sal⁹ tua tūsitoria tuta sit.
et potēcia atq̄ opulēcia: vel ista seruet. q̄
nūc habes vel eaā maior addat. qđ tibi tū
dā nescio? Incertū q̄pe ista certū ysiliū ha

bē non p̄t. Si aūt sūm deū me ysulis me ā
ma tua p̄cat. et times ūba veritatis dicēs:
qđ p̄dest hoī si totū mūdū lucret aīe aūt sue
dāpnū paciat: habeo plane qđ dicā. Est a
pud ysiliū qđ a me audias. Quid ād opus
ē ut aliud dicā: q̄ illud qđ supdixi? Dolo
te diligē mūdū: nec ea q̄ in mūdo sūt. Si
q̄s ei dilexerit mundū nō est caritas p̄tris i
eo: q̄m oīa que in mūdo sūt. concupīa carnis
est. et concupīscētia oculorū. et ābitio scli: q̄ ex
p̄re non est. ꝫ ex mūdo ē. Et mūd⁹ trāsit: et
concupīa eius. Qui aūt fecerit voluntatē dei
manet ī eternū: sicut et ds manet in etnū.
Este ysiliū: arripe et age. Hic apparēt si vir
fortis es. Vince cupiditates quibz iste dilig
ī mūdus. Age pēitenciā de p̄teritis malis:
q̄s ab eis cupiditatibz victus p desideria nō
bona trahebaris. Hoc ysiliū si anteperis si te
nueris atq̄ seruaueris: et ad bona illa ēter
na puenies. et cū salute aīe tue int⁹ ista ēterna
vsaberis. Dz forte tm q̄is a me: quō ista
fragas tāta mūdi huius nūtatibz ipugnatus.
Ora fortit: et dic deo qđ habes ī psalmo.
De nūtatibz meis eripe me. Tunc ei fugi
ī iste nūtates: q̄s vincūtur ille cupidita
tes. Qui exaudiūt te et nos p te. ut libere
tur de tot tāta q̄ piculis visibiliū corpaliū
q̄ bellorū. ubi sola ista vita q̄q̄ finienda
putat. aīa vero nō perit nisi malignis ca
piditatibz captiua teneat? et ipse te exaudi
et ut īteriores et īuisibiles hostes tū ē ipas
cupiditates īuisibiliter et spūaliter dimit
et sic vitatis hoc mūdo tp̄ non vītes: ut ex
bonus eius bona factas nō malus fias. q̄a
et ipa bona sūt. nec dātur hoīnibz nisi ab
illo q̄ habet oīm celestiū et terrestriū pīatem.
Dz ne putēnt mala: dātur et bona. De pu
tent magna et sūma bona: dant⁹ et mal.
Itēq̄ auferūtur ista et bonus ut pbent: et
malus ut cruciētur. Quis ei nescīat qđ ita
sit stultus ut nō videat q̄ salus hui⁹ mortal
corpis et membrorū corruptibiliū vtus. vti
toria de hoīnibz īimicis. et honor atq̄ pote
tas tpalis et cetera bona ista terrena. et bonis
dent et malis: et bonus auferātur et mal⁹.
Sal⁹ vero aīe cū īmortalitate corpis. vtus
q̄ iustitie. et victoria de cupiditatibz īimicis
et gla et honor. et pax etna. nō dat nisi bo
nis. Ista q̄ dilige: ista cupisce: ista modis
ōnibz q̄re. Inter hec accipienda et optanda
frat eleosinas. fiunt oīones. exerce ieunia:
q̄ntū sine lesione corpis tui potes. Bona ū
illa terrena noli dilige. Q̄ñ tibi libet ei tibi ha

bundet sic eis vie: ut bona multa ex eis. nullu
at malu fiunt. preter illa. Oia q̄pe talia per
but. Sz bona opa nō pereūt: eaq̄ q̄ te bonus
pereuntibz fiut. Si enī ouge non habes duc
te tibi qō et tubanas dicim⁹ ut in castitate
tuēne viues. addete qō tuū fieri. phibum⁹
ut rā te q̄tū tertū humanarū salua pace po
tuisses. ab istis bellus rebz abstrahes. et hunc
dute vacates. et sonetatu sōz au tuū vacāe
tupiebas. ubi in silētio pugnāt milites xp̄i
nō ut occidāt hoīes. sz ut expugnēt pnupes
et pītes et spūalia neq̄ac. id ē diabolū et
ageloś eius. Hos ei hostes sā vincūt quos vi
de non pūt: et tū quos nō vidēt vincūt ista
vitendo q̄ sentiūt. Sz ut te ad istā vitā non
erhorter. Duunx ipedimēto est: sine nu⁹ osen
sione. Otunētet tibi viue nō lucat: qa et si tu
eā post illa tua tuba tubanēsia duce non
debuetas: illa tū tibi nichil eoū saens inoce
ter et simplicē nupsit. Atq̄ vtinā posses ei p
suade. Otunennā: ut sine ipedimēto redderes
deo qō te debe. ignosas. Sz si tū illa agē nō
potes seruā salue pudicaā. Ouglē. et to
modo possis aligñ. Vmptū ut deū diligas.
nō diligas mūdū: ut ipsius bellus si adh⁹
eis te versari op⁹ est. fide teneas. pace que
cas: ut ex mūdi bonis fructas opa bona. et
ipter mūdi bona nō fructas opa mala: q̄ nō
ipedit. Ouunx. q̄ ipedire nō debet. Her ad te
fili dilāssime ut scribere tarditas iussit. q̄ te
sdm deū. non sdm hoc sdm diligo: qa et cogi
tas qō scriptū est. corripe sapiente et amabit
te. corripe stultū et oderet odisse te: nō te vi
tus⁹ ad bonefactū comitē de dilōne dei et

Omno ceremuo et me (premu.
tuo ifigni atq̄ honorabilis filio
bonefacio: aug⁹ in dño salutē.
Ia respexeram caritatu tue. sz
fu epla diligēde oratio q̄reret: suppenit di
lectissim⁹ filo mis faustus pgens ad eximie
tatē tuā. Quu tū ipsas liras q̄s rā fraterā ame
pisset tue benuolenae pferendas. suggessit
m. multū desiderare te ut aliq̄d tibi scribere
q̄ō te edificet ad sempitnā salutē. cui⁹ tibi
spes ē in xp̄o ihu dño nro. Et q̄nus in om
pato tñ instat ut facē nō differē. q̄tum
sus q̄ te sincere diligat. festinātu gf ut oc
curā malu festinater aliq̄d scribe. q̄ relu
giosu desideriū tuū retardāe. dñe ceremie me
tuo ifignis atq̄ hōorabilis filu. Qō gf breuit
possū dice. dilige dñm deū tuū in toto corde
tuo. et in tota aīa tua. et in tota vtute tua. et
dilige pximū tuū tāq̄ teipm. Hoc est ei verbū
qō breuauit dñs sup terrā ducs in euāge
lio. In his duob⁹ pceptis tota lex pēdet et pphe.
In hac gf dilōne ondie. phice. et oōnādo et v
bis agendo. ut ipso adiuuāte q̄ tibi ea prece
pit atq̄ donauit. nutriat et crescat donec ꝑf
te pfecta phiat. Ipa est ei caritas q̄ sinat
aplius diat diffusa ē in cordibz nris. p spm
scm q̄ datus ē nobis. Ipsa est de q̄ ide diat.
plenitudo legis caritas. Ipa est p quā fides
opatur. Vbi utm diat. Neq̄ circūcisio quicq̄
valet neq̄ pputiū. sz fides q̄ p dilectionē opa
t. In hac gf oēs sc̄i pres nri et pmarche et
pphe et apli planctū deo. In hac oēs veri
mres usq̄ ad sanguinē certa diabolū certa
uerūt. et qa in eis nō refriguit nec defecit
ideo vicerūt. In hac oēs boni fideles ondie
phiūt puenire tupiētes nō ad regnū mor
taliū sz ad regnū celoū. nō ad tpale sz ad
sempitnā hereditatē. nō ad aurū nō ad ar
gentū. sz ad duinas incorruptibiles ageloū
nō ad aliq̄ bona hui⁹ sc̄li in quibz nī timo
re viuit. nec ea quisq̄ scōs potest auferre
nī mouet. sed ad videndū deū. Cui⁹ suauitas
et delīcio exredit nō solū oēm terrestrē
vineā corpm pulchitudinē. exredit oēm
decorē aīarū. q̄tūlibet lucentū atq̄ splē
exredit oēm speē supnoū ageloū atq̄ v
tutū. exredit q̄quid de illo nō solū dicitur
vinceā cogitat. Neq̄ hāc tā magnā pro
missionē q̄a valde magna est ideo despere
m⁹? sz potius q̄a valde magn⁹ cā promisit ac
cepturos nos ee credam⁹? Sicut ei dicit bīs
iohes aplō filg dei sum⁹. et nondū appatu
it q̄d erim⁹? Sam⁹ q̄a cū apparuerit siles ei
erim⁹? q̄m videbim⁹ eū sicuti ē. Nolo existīa
re neīnem deo placē posse. q̄ in armis belli
as militat. In his erat scūs dauid. cui dns
tā magnū phibuit testioniū. In his erat e
ille centurio: q̄ dño dicit. nō sū dign⁹ ut intres
sub tectū meū. sed tm dic verbo et sanabit puer
meus. Nā et ego homo sū sub pūate. hns milites
habēs sub me milites. et dico huic vade et
vadit. et alio veni. et venit. et seruo meo fac
hoc et facit. De quo et dns ait. Amē dico vo
bis nō inueni tantā fidē in isrl. In his erat et
ille corneli⁹ ad quē missus āgelus dicit. Cor
neli. exaudite sūt elēosine tue. et exaudite sū
ōones tue. ubi eū āmonuit ut ad btm pe
trū aplm mittet. et ab illo audiret q̄d facē
debet. Ad quē aplm ut ad eū veniret exā re
ligiosū militē misit. In his erat et illi qui

In his exā pli
mu illi⁹ tē
pis iusti

baptizãdi cũ venissent ad iohem sc̃m dñi p
cursorẽ et amicũ sponsi. de quo ipse dñs aut. ī
natus mulierũ nõ exurrexit maior iohe bap
tista. et q̃ssent ab eo q̃d facẽt. cũdit eis ne
minẽ offenderetis. nulli calũpniam feceritis
sufficiat vobis stipendiũ vr̃m. Nõ eos utiq;
sub armis militare phibuit: quibꝫ suũ stipẽ
diũ sufficẽ debẽ p̃cepit. Maiorib; q̃dem loꝗ
apud deũ. qui õnibꝫ istis sc̃dar̃ actionibꝫ
celsius. eã sũma innocentia instituit. et
seruiũt. Sz vnusq̃sq; sicut dint aplꝰ p̃priũ
habet donũ a deo alius sic. alius vo sic. Aly q̃
p vobis orãdo pugnãt ostra ĩuisibiles ĩimi
cos. vos p eos pugnãdo laborastis ostra visi
biles barbaros. Vnã vna fides ẽet in oĩ
bꝫ: q̃a et minꝰ laboraret. et frangi diabolꝰ
cũ suis ãgelis vincẽtur. Sz q̃a in hoc sc̃do
nõe est ut multes regni celoꝝ int̃ errãtes t
ĩpios tẽptationibꝫ agitẽtur ut exterreant. et
tꝫ in formace sicut aurũ probẽtur. nõ debe
amꝰ cũ tps velle cũ solis sãs et iustis vite
ut hoc suo tpe mereamur accipe. Hoc q̃ p̃ri
mũ cogita q̃n armatus ad pugnã: q̃a vita
tua eã ipsa corpalis donũ dei est. Sic ei co
gitabis de dono dei nõ fuisse ostra deũ. Fides ei
q̃n p̃mittit eã hosti seruanda ẽ ostra que
bellũ gerit? q̃ntomagis aĩo p quo pugna
tur? Pace habẽ debet voluntas. bellũ nã
tas. ut libet deus a nãtate. et ꝺseruet ĩ pa
te. Non ei pax q̃rit ut bellũ exaterꝫ. bel
lũ gerit ut pax acq̃ratur. Esto q̃ eã bellã
do pacatus: ut eos q̃s expugnas. ad pacis
utilitatẽ vincẽdo pducas. Beati ei pacifici a
ut dñs: q̃n ipsi filij dei vocabũtur. Si ãt pax
hũana tã dulcis est p tpalꝫ salute morta
liũ: q̃nto est dulcior pax diuina p eternã salu
te ãgelorũ? Intꝫ hostẽ pugnãtem nãtas
perimat nõ voluntas. Sicut rebellãtu et re
sistẽtu violẽta reddit. ita victo vel capto mi
sericordia iam debet̃ maxime in quo pacis pul
chritudo timet nõ. Ornet mores tuos pudi
cicia frugalis: ornet sobrietas et frugalitas.
Valde ei turpe est ut quẽ nõ vincat homo
vincat libido: et obruat vino q̃ nõ vincatur
ferro. Diuine scripture si desunt: nõ p mala ope
ta q̃rent̃ in mundo. Si ãt assunt: p bona opa
seruẽtur in celo. Animũ vicisse et cristianũ
ner debẽt si accedãt extolle: ner debẽt fran
gẽ si recedũt. Illud pocius cogitem⁹ qõ dñs ait.
Ubi ẽ thesaurꝰ tuus: illuc et cor tuũ. Et utiq;
cũ audim⁹ ut cor sursũ habeam⁹ nõ mendacẽt cridẽ debem⁹: qõ nosti q̃a cridim⁹. Et
ĩ his q̃rem bñ studiosũ te esse cognoui. et fa
ma tua multũ de cor. multũq; tibi in dño
gratulor. ita ut hec epla magis tibi sit gratu
lũ ubi q̃lis sis videras. q̃ ubi dissimulas q̃lis ee v
beas. Vinpti q̃quid in ista sine in scripturis
sãs iuenetis qõ tibi ad bonã vitã adiuvet
mun⁹ est. insta ut acq̃ras et agẽdo et orãdo
et ex his q̃ habes gras age deo tpi fontu bo
nitatis vñ habes. atq; in õnibꝫ bonis actꝫ
bꝫ tuis illi da claritatẽ tibi humilitatẽ. Sicut
scriptũ est. de datũ optimũ et de donũ pfec
tũ de sursũ est descendẽs a pre luminũ. Cũ
tumq; ãt in dei et primi caritate atq; i
vera pietate pficeris: q̃ diu in hac vita o
usaris sine pcõ te ee non credas. De ipa
q̃pe legit̃ in libris sãs. Numquid nõ tẽptatio e
vita hũana sup tram? Unde q̃n sp q̃n de
us es in hoc tpe nãm est tibi in oratione dice
qõ dñs docuit. dimitte nobis debita nãa si
cut et nos dimittim⁹ debitoribꝫ nris. Ignosce
mẽto ato ignosce si q̃s in te peccauerit. et a
te veniã postulauit. ut veraĉ possis ora
re. et pcibus tuis veniã valeas ipetrare. Ne
dilationi tue festinãter quidẽ scripsi. q̃n me
festinatio platonis vrgebat. si deo gras a
go q̃n bono desiderio tuo q̃ntuliscũq; non
defuit. Semp te mira dei ptegat. dñe crum
e et multo insignis atq; honorabilis fili.

Augustinꝰ ad bonefacium comitẽ de oĩa tu moni.

Omno sublimi sp
magnifico filio bonefacio: augꝰ
epc̃s. Ornet mores tuos pudi
cicia frugalis: ornet sobrietas et
frugalitas. Bene ei agẽ et illustri nõ phile:
o sensus errons ẽ. Quedã diu de cãa extrem
tẽ xpi virgo sacrata: ebriã gothi herpe mẽ
tẽ et corpus inuerit. habeat q̃so mules sub
comite posit⁹ disciplinã. Graue est ei ut q̃
nõ vincat homo vincat libido: a volutẽ vino
q̃ nõ vincat ferro. Bonefacius ad augus

Omno multo honorabili tinũ epm
pũ augustino epor sumo: bonefa
cius. Que salutis epl̃am admo
nitu me tuficante suscepi. Etsi venerabil
papa si thor⁹ ille legitim⁹ pauidos habꝫ aurꝰ
sus. q̃ debet punire supplicio diuinas q̃ teme
tat tones⁹. Arguet ergo pfecto q̃ diuina atq;
hũana neglexit. et que libido puenit. gla
dius ultor absumet. Cũ que insolubũ in tãto
agustus fama vetustas publicauit. aterna
pituriũ quotũq; supplicia custodia tenebit
go Augustinꝰ ad bonefacium.
quos diligo arguo et castigo: non
odi desidero: nec tacere plenos

squalore retrudi. Sola suffiat amonitio. Potest ei si ei diuinus reddat tps penitencie condonari. q̄ dñi templū ausus ē violare. Dic q̄ ipse q̄ ferat siu arbiter voti. Fas ei non est ut deus epi suggestionibz omittat: qui venie si penituerit reseruat. Nā si in barbaroū ecclesiis velim⁹ ut ordinet execrande vinditā. pauperes reperiem⁹? nec ipsos animosos ad pugnā fore.

Epla augustī ad bonefacium

Domno sublimi spe q̄ magnifico filio bonefacio: aug⁹ epūs. Hfferre libus ut audio mules attigit tristmarin⁹? Sz hui⁹ mentiuntur catholica veritate dissentit: q̄d ozem sicut oportet ignozo. Ab ytalia hospes ē publicus nūciatus: otra patriaq̄ signa supbas erigēs hastas. Parē inīt vos fieri vel te. si fratē plenū q̄d ignozo. Adest q̄dem affuit olī paratū in ytalia bellū: q̄ tū non ūnu deo filu kmīe romane q̄ dico q̄d sentio. Nō dabit diuitate iuuāte catholic⁹ hetico tergā. Tu verbis intēto dirigat ad dñm: nō multū timebis nō gothū. nō hunū.

Epla bonefacii ad augustinū

Domno sco pū fratri ad augustinū augustino epo: bonefacius. Sic ago q̄ et q̄ adūsus me tirānus ille ordiauerit ac disponat: anteq̄ tuū sacerdotiū scribet nouū. Obuiam⁹ ad mortē ultro tendentibz: q̄s nitet ornare ut credim⁹ sanct⁹ xp̄s addutos. Sed si ergo me oēs q̄ mecū aliud voluūt ordinare diuitias: p̄care ut aīam deliberet ds. et dabit. petens scda vice adūsario trīsio. Impugna ei utriusq̄ desunt furor: q̄ deus ispirat ruīnas. Sic ozo ut dicis: et viuat vna tuas nobis.

Epla augustī ad bonefacium

Illūstrissimo et spectabili viro filio bonefacio: aug⁹ epūs. Quor quo subito fidei murū acies cupiit iimica. Nō tu ei q̄ religione semp sis etiam venerat⁹? quo instigante fratre hoiem de ecclia rapuisti? Tuus si de tuo aīo forte psumiet fugitiu⁹? posset. puldubio itercessoris causa venia p̄ merer. Ergo si aīus itendit⁹? cur ds offendit? Sz si de pprie presumit. regē nabugodonosor itende: q̄ causa superbie in boue est et ē ut filiū meū karissimū moneo. Cur ego hoīe mutare? Nō ut confundā te hec scribo: ut filiū meū karissimū moneo. Cur ego illesū reuoca: quē ut irreligios⁹ rapuisti. Oblato vō dom⁹ tue a clericis ne insapiat rore. Cōsilium q̄ tibi iterdico. donec parto p̄ausibz vel errore. a me definita tibimet p̄cā tpe donato. pro hoc sco corde contrito t humiliato. dignū offeras sacrificiū deo.

xviij

Epla bonefacii ad augustinū

Humilis saluto q̄d primū ē. Auscepi aūt tremēs sānctus tue v̄ba: verbis plena. Sic q̄ venie sparatur: si ab augustio pfectissimo sacerdote corripitur. Nec debet epo denegari: q̄d voluntas sanct⁹ actus. Ipse ei sibi denegat aurā: q̄ suo medico nō publicat causā. Hoiem q̄ pessime pice liminib⁹ cōie captiū tuis fūs aspectib⁹ iussio mea furorq̄ subduxit. Alieno non stilo fūa osilio. Dei et sororis eius regimīe minuo. Illū magis virū morte dignissimū quē ut dixi me⁹ de cōie sorib⁹ furor abstraxit: vite tuus ussionib⁹ donam⁹ illesū. Ignosco culpas. indigne mee lacrime rūgant tuis fletib⁹ iustis. quo possit hec nota nigro sepulta tuione delere: cōie in introit⁹ nō negetur. Illuc spero venia: ubi admisi culpā. Oblatio vō dom⁹ mee ut tua sānctas iussit. ad celestis regis mensā eius manib⁹ offeret.

Epla augustī ad bonefacii

Domno sublimi spe q̄ magnifico filio bonefacio: aug⁹ epūs. Cū quo dā in loco positus tue crimietatis trīsitias tuerer: placuit meis aspectib⁹ tue sublimitatis mutus ille ac turbidus gressus. Sz post q̄ illud leuigatū sacro crismate caput pozuit. nuitatis tū pannus eruit. subito vomuit equites dom⁹. nuitas fluit execratū. strepit arma. crepant tube. contus trispate ventilant. stupḡ dependet. ferree tunice viroū fortiū membra astringūt. sessorus et equi tenuis sagitta theca vestit⁹ intēsus gerit arcus. Pulchra nūma aspectu: nichil melius bonefacio vnquā vidi. Sz postq̄ ad palmas ut cōperit tua sublimitas venit: ad illū q̄dem breuius q̄ plenū sepe pruinis maris trīsitū q̄d aliquā vir nauc trīsiuit. preperas matutino tpe trīsmeare. ne noctis obscuritas mali aliquid patiaret. Gudila crimietatis tue fidelissim⁹ seruus. equo ipsius maris dū natat in brachio iterducti litoris tenuit oras: nec stabili litore tenuit. pfecto. q̄ maris ei tumor increscens: recusato trīsitū denegauit. Nor illos tuos vigilātissimos sensus late nō potuit: irā tanto pruocauit. Culpa iuuenē suasit ad fugā: sed felix fuga est q̄ curruit ad vitā. Memorat⁹ gudila ad pronū tuū scīm stephanū primū martirē confugit. Ipse in et ipetrauit. ut p eode apud religionē tuā postulato⁹ antecedā. Habeat igit⁹ queso veniam. quē nec turbat⁹ vndis equus extulit. nec fluctus alt⁹ absorbuit: quē de⁹ eruit.

et aqua seruauit. Valeat apud te eplaris
ista rogo suggestio. Ceris enī ut deprecer ab i
ra dñi alien⁹: quotiēs petit⁹ a te offensus
fuit agustin⁹. Bonefacius ad augustinū
Omno bñssimo et venabili patri
augustino epō: bonefac⁹. Hucēs
parato q̄ obuio bello: sānatus q̄
frāgor ipetio. Gudilā fortissimū sp quē
volo vuē vtū: metuo ne cū aliq̄ inuē
tutis sue leuitas fauat iterue. Potest q̄dē
pauitus armis q̄ntos ūmicos repperit
truncare: ſ apud belligeros viros virt⁹
dr virtor omsus. Nā equo vent⁹ mais vza
dhū q̄ natando precit: luxurie nō fuat
ſ virtutis. Arbitror ei q̄ nocte cogitauit
aliq̄d hostibz facē: cui sole ingresso finus di
ei ysilia pata subduxit. Hoc q̄ volui q̄ ra
tatione lōgissima ab equo posset et aqs
omdi. Vt iubes q̄ sā bōz stephani ipe
rata iussa vīa refero. Spondeo ei ipsi tibi
q̄ q̄ gudila nobis ē iubentibz vcīe ronta
tus. Bonefac⁹ ad augustinū
Omno venabili sco pī augus
tino epō: bonefacius: Augustin⁹
ille puatus et ysule vite mee ac noīb ō
nibz ut notū est pscutor peiores omittēs
ac fugiēs factiones q̄si gestatū a me me
ritū memorē datū. Italia fugiēs meus
se in affrīā defensionibz tradidit mutte
dñi. Omitto bñssime pr olim m ab cōe
igestas miserias oīsa pmula, fugiēs ei
nūt usq; viuo. Thrax nat⁹ dux sarthan e
uasi. Duraui ūndo sub ysule mules. Sz di
uina potēna q̄ nouit planas sublimia. et
alta deuare, pstrata. fecit de superbo qđ volu
it. et hostē me q̄cto victoria michi q̄ nouit
addurit. Suffiat p fine vtī tūta decreto.
Adorauit sarachan clamis. tumuit senator
barbatū caput. tremuit mulīē dux. Dolo
ris dicitur istri pr sē cotuerno. Nā veneror
illustrissimū consulē: et primū ispano sena
torē. Sz ne cōsueta fallacia mali erga me
ut solet aliq̄d moliat. putetq; de suis frau
dibz romanus ducibz pfuturū. et in meo ꝓ
sert exitio. integrū de suis sensibz det tue bñ
tudinu sacramentū. si nlls in ei⁹ cor vertat do
lus. Ego aūt p oīa que stā sūt iuro. q̄m si a
pud eū aū repperero putitatē: eū incolumē
ac sublimē ptalie rome reddā pfrustratis
eius ūmuas et domu. Hostis aūt erit aīe
sue si aliquid in eo sinistre partis inuene
ro. Augustin⁹ ad bonefacū
Omno ysigni mitoq; sblimi si⁹ ho
nesto bonefacio: aug⁹ epūs. Ut illustrissim⁹
augustin⁹ sacramento se, poterit. q̄ sit ab oni ul
pe terronbz alien⁹. Que tibi ut diat federa
t⁹ ille sonia adhuc te i palatio posito falsis
suggestionibz intabat. Sz ne totū qđ nō a
gebat mittat in medū. Det pluritas spen
dñi. Dauid ille optimo regnū prendo ūnuā
optinuit. tps, p iudeis qui eū renuas patibu
lo affixerūt. prem ne trasferet. rogauit: et
idignus hoīnubz miserioꝛs venia ꝛdonau.
Crede ig̃ hoīni q̄ michi fide tradidit sacrā
tū: et q̄ut me pollucte tua defensione vite sb
sidiū. Sao ei q̄ eius salutis mi pmissa: ple
ta. Bonefac⁹ ad augustinū
Omno venabili et sco pī augusti
no epō: bonefac⁹. Graue nobis
est bellū: ūmia mucro nra pectora pulsat.
Deo fide preces ut soles: tua sit nob romes
cio. Flauum buccina trifica tuba puto q̄ et fi
dera treat: hostiū clamor adest ūmanus. sed
his nō terrem. nouim⁹ ei ista non hodiet.
Ergo venerāde sacerdos tpī pete dñi ut tanq̄
la in hostes durigat nra. at se ipī truncet
mutua cede. Augustin⁹ ad bonefacū
Illūssimo ac spectabili viro filio bo
nefacio: aug⁹. Graui te pugna
cōquereris: dubites nolo. Vale tibi
tutus q̄ dabo ysiliū. Arripe manubz arma. cū
cuncs pulset autoꝛib. q̄a q̄ pugnat dō a
ptis celis spectat: et ptē quā inspirat iusbz
ibi dabit palmā. Bonefac⁹ ad augustinū
Omno venabili sco pī augustino
epo: bonefac⁹. Quan⁹ supba tro
iuuāte cecidit: q̄ añ paululū au
dax gladiū porrecta portribat. Ajulu et ar
ipsis tenderūt: dr nīs aūt tro iuuāte nullū
ē vulnerat⁹. Ora ipse venabilis papa: ut tā
lis ultio de ūminus sepe, predat. Augustin⁹
Omno ysigni ad bonefacū
mertoq; sblimi filio bonefacio:
aug⁹ epūs. Licto me vanite no
bilitatē tuā late non credo: vltimūq; die in
cepto venite. Gaudeo tue victorie: ruinate
ipso serua romanā. Tuos ut bon⁹ rege to
mes. Nichil de viribz ppugs psumas. de au
tore gliare debuī. et nllm aīcalis penit⁹ ui
mui. Bonefac⁹ ad augustinū
Vmq; diuitas pces ac lacrimas
despint pīor. Cupis ipse q̄m de
hac vitā secur⁹ ad celi regna migrare: sco
nobis op⁹ ē ſ fessis in tāto adhuc pculo
ysistimus. Itaq; ora nobiscū ut tua nob salus
aliq̄ntulū tps donet. Epla augustī ad

reuerendū virum ⁊ ad⁹sū domin⁹ frem.

Omno etenim xpi caritate vere
mūto honorabili ac suscipiēdo filio
cesario augustino: augustinus in dño salutē
Hmunistrationis tue ardentis.
et summa virtutū pietatis q̄ christiane laudā
da diligēcia. et fida sinceritas q̄ tibi debita
munera eo debite grandes tributa. a q̄ speras
pmittēte potiora. exhibuerūt me. ut hoc epla
ri alloq̄o cius causarū meaꝝ cū excellēcia
placeat tua. Ostitū enī p alias assiue terras
te virtutū catholice mirabili efficacia ꝯsule
laudem? tūc dolem⁹ regionē ypponensiū
regionū. et ei vicinas ptes ꝯfines numidie
psidiali cōtra tuo vigore nondū adunatas
metuisse dñe etenim et in xpi caritate ve
mūtoq̄ honorabilis ac suscipiēde fili. Ob ne
mee pos⁹ negligēcie deputēt̄ qu epalem
sacrāmā ypponē sustineo tue magnificēcie
nō tacendū putauī. Ostitū cuā in cāpo ypo
nēsi hēta pſumat audacia si ex frībs et
collegis meis q̄ hec tue ſblimitati narrare
potuerīt. vel ex pſbro quē tū his missi fuis
audire dignat⁹? adunitate dño deo nro pro
culdubio pudebis. ut tumor sacrilege vanī
tatis frendo sanct⁹ pos⁹ q̄ ulasēdo resecet.

Epla macedonij ad augustinū laudātis

Omno mi ſcie eius animen
to venabili. et ve suscipiendo pri
augustino epo: macedonius. Q
to mō affinor sapia tua et i illis
q̄ cōsilia. et in his q̄ inuenies p solluatis
mittē nō grauaris. Nā et illa tm habēt a
nimis scie sanctitatis ut nichil sup sit. et hec
tm. vecundie. ut nisi fama q̄ mandas. culpā
penes me remanē. nō in negocio cē diuidi
cē dñe. merito venabilis et suscipiēde pe. Nō
si. iustas q̄ plerisq̄ hoīes ſbi⁹ loq̄ faciūt. ut
q̄ditq̄ solluat⁹ volueris extorq̄as. ſz q̄ tibi
a iudice tot rerum obstructo petibile visū fuit
amones. sed seruiēte vecundia q̄ maxima
difficultū inter bonos efficacia ē. Inde statim
mendatus effm̄ desidery tribui. nā speranda
dia. cū pateferetā. Explicui libros tuos. Deq̄
q̄ tam cāpidi a inertes erāt. ut me aliud
q̄ seruare paterēt̄ur. Inuererūt manū re
ceptū alys solluatudinū vinclis suis illigā
tū. ta ei⁹ multi. ppria⁹ dis sit. ut ego anteps
sū. q̄ in illis magis mirer. sacer dotij pfīo
nē. philosophie dogmata. hystorie plenam
ptiā. ac fructuose iocūditatē. Que utiq̄ ea
nō desistūt. et cū explicuerīt adhuc requirant.

Cōuicti nāq̄ sūt ipudenti ptinaces. tā inde
a bonis q̄ memorāt scīs pro nature veri
obscuritate. ꝯfugisse pericla. falsos q̄ ocis in
olutis q̄dam dulcedine seductibus suis p q̄s
nō ad vtutē sed ad ꝓrupta sūt ducti.
Hec vo nra precepta et ſplices. vericq̄ di
misteria ꝑter vitā ꝑpetuā. quā purissimis
vtutibus pollicent. cuā hec sdarua et nūria
q̄ nati sum⁹ cuētura mutgrare. Et usus es
validissimo exēplo rerū tales calamitatis. q⁹
licet fortissime causā munieris. tñ si v
trīnus lauisset. ad tibi noluerā suffragari.
Sz q̄ inde orta fuerat dūrendoꝝ stultia
e q̄rela. nūc fiunt inde argumēta vitatis
auersere. Hec interī occupat⁹ alys curis q̄
et si vane sūt ꝯ rerū exitū cogitam⁹. tñ
q̄si nūrie pro nascēdi conditōe tesipsi. Si
quis fuit et superstes vita cuā de ytalia tesi
bā. ut tāte doctrine opus debitis et si non
satisfaciendis remuneret̄ur offiagis. Inuolu
mē letāq̄ sānitatem vām deus oīpotēs euo
largissimo tueat. dñe mūto desiderabil⁹
et ve suscipiende pr. Epla augustini ad
macedoniū de his q̄ fecerūt hoīes bīm

Augustin⁹ epūs famul⁹ xpi fa
milie q̄ eius dilco filio mace
donio: in dño salutē. Quā
uis saplam quā michi tribu
is ī me non agnoscā. tante tñ erga me
benuolēcie tue tāq̄ sincē gras ago deo
q̄ plimas. et meoꝝ studioꝝ labores ta
li ac tāto viro placuisse delōꝝ. Multo vo ā
plius q̄ aīm tuā caritate cōtutans et vita
tis cauſq̄ ipsis caritatis affm̄ dine illu relef
taq̄ reipublice cui⁹ regnatoꝝ ē xpūs. et u
q̄ sola semp bteq̄ viuendū est. si tē hic
pieq̄ viuat. agnosco thiantē. video ꝑpin
quantē. eius q̄ potētē amplōꝝ ardentē.
Inde ꝑprie mānat cuā vera dīuina. non
pēsanda tpalibz cōmodis. sz gratuito amo
te potanda. Nemo ei potest vēraciter cē ami
cus hoīs. nisi fuit ipsi⁹ pmutus vitatis. Et
si gratus nō fiat: nullo fieri pacto pt. De q̄
te cuā philosophi multa dixerūt. sz apō
eos vera pietas id ē veraꝝ dei cultus unde
oīa tē viuendi diua optent officia nō sue
runt. nō ob aliud q̄ntū intelligo nisi q̄a be
atā vitā ipsi sibi quodāmodo fabricare vo
luerūt. pos⁹q̄ patrandā q̄ ipetrandā pu
tauerūt. cui⁹ dator nō sit nisi ds. Deq̄
ei sentiri bīm hoīem nisi q̄ sentit hoīem. Nā
q̄ tāta creatē sue bona bonis malisq̄ lar
gitū ut sint ut hoīes sint vt vigētes sensibz

valẽtes viribꝫ. affluẽtes opibꝫ sint. scipm bo
nis dabit ut beati sint. qa eius hoc ē etiã
mun⁹ ut boni sint. Illi vero q in hac erũp
nosa vita. ĩ his morbũdis mẽbris. sub hac
satana corruptibilis carnis. autores fue
bte vite et qsi odiosos esse voluerũt. velut
ꝑpꝫ eã victimis appetẽtes itaq; retinẽtes
nõ ab illo fonte vitã petentes atq; spã
tes. deũ sue superbie resistẽtem sẽture mũe
potuerũt. Vñ in errorẽ absurdissimũ lap
si sũt. ut nõ asseuerãt eã in felicibus tam
to bñ esse sapientẽ cogãtur fatere vitã be
atã aliqñ esse fugiendã. Et aggeratus ei ma
lis corpis cedit. atq; in eorũ molestijs ꝓfus
simus abscedendũ ex hac vita ẽ decernunt.
Vbi nolo dicẽ. qntũ sit nefas scipm hoiem
oandẽ insontẽ. nũ oino nõ debeat vel nocẽ
tẽ. Vñ in ꝓmo libro ciuũ illoꝝ qꝫ benig
nissẽ et studiosissẽ plegisti. multa iã dixi
mꝰ. Sz recte ꝓsidaret. nec supbe sed sobrie iu
dicet. quo vita bta sit. q̃ non sapiẽs tot enti
ta fruit. ꝑ illatus sibi manibꝫ caue ꝓpellit.
Est apud actorẽ in extrema ut sas ꝓte qn
ti tusculanoꝝ libri loc⁹. ꝓpter hoc qꝫ dico ꝛ
aiã adiutendus. Cui ei de ẽntate corpis aget
atq; affirmaret eã ẽtẽ bñ posse ẽ sapi
entẽ. multa dixit q ꝑ autes papiẽdo fraudet.
Itẽ si surdꝰ ẽet ea quibꝫ oblectaretur ad ocu
los tristitiã. si at utroq; sensu ꝓuaret et ce
cus surdus qꝫ fiet. nõ est ausus hic ferre se
tentiã eiusq; bñ dicẽ. ꝑ addidit eã dolorẽ
fruissimos corpis. q ei si nõ interimeret
ipse se uterimat. et ad portũ nõ sentiendi
hac libatus bñte puenirat. Credit ꝙ sapi
ens imanissimus gladibꝫ atq; furibꝫ ꝛ. in
tẽ ut eis cogat. et in scipm hominẽ ꝑ
petrahẽ. Cui iã patet ut illis carcat malis.
q sibi ipse nõ pat⁹. Certe sp bñus est. ẽte bea
tã vitã in sua ꝓprie ꝛstitutã. nulla vi ꝑt
ulꝰ calamitatis amittẽ. Cece in ẽntate et
surditate et atrocissimus truncatibꝫ corpis.
ã amisit bñam vitã. ã si et in ustus afflictoibꝫ
adhꝰ bñus est. fit ꝑ tymoi dictissimoꝝ hoim
disputatio. ut sit aliqñ bta vita quã sapi
ẽs ferre nõ possit: vel qꝫ est absurdꝰ quã
sapiẽs ferre nõ debeat. eãq; fugiat abrũpat
abiciat. seseq; ab ea ferro seu eã veneno ꝛ
alia morte ꝛbuigat voluntaria. ut ĩ portu
nõ sentiẽdi vl nlls oino sit q epicurei et si
q alij simili stultitia putauerũt. vel idꝫ bts
qm fuerit ab illa bta vita ty ab aliq̃ peste
liberat? O numiũ supba iactãtia. Si bta
vita ẽ in truncatibꝫ corpis. cur nõ in ea ma
net sapiẽs ut fruatur? Si at miseria ẽ. qꝫ
obsecro te nisi tpus ĩpedit ne fateat. ne ext
deũ. ne iusto et misericordi supplicet q potens
ẽ vite huiꝰ mala vel cauere vel mitigare.
vel ad ea tolerãda fortitudine armare. vl
ab eis oino liberare. et ꝓ hoc ꝙ beatã vitã
dare quo nullũ malũ admittat. et ubi sum
mũ bonũ nũq̃ amittat? Hoc ꝓcul dubio
ũ est. cui adipiscendi spe vitã istã tpalem at
q mortalẽ non tã delẽbiliter ty tolerabilẽ
duam⁹ et mala eius tũc bono ꝛsilio et diuino
munẽ fortiter ferum⁹. ñ bonoꝝ eternoꝝ
fideli dei ꝓmissione et fideli nra expectatione
gaudem⁹? Ad hoc nos exhortꝰ apls aut. Spe
gaudẽtes. in tribulatione patiẽtes. Oñdit ei
q̃pe in tribulatione patiẽtes. ꝓmittendo spe
dñm nrm. Hoc ei deus ipse mgr. lacte ma
ternitate diuinitus et carnis ifirmitate appo
rẽte nõ solũ sermonis oraculo docuit. vinci
ã sue passionis et resurrectionis exẽplo. In
altera ei q̃lia tolerare. ĩ altera q̃lia debeam
sperare mõstrauit. Cui⁹ et illi gratiã mer
ti. nisi elati ĩflatiq; supbia ĩanter ꝛ
tur ista vitã beatã sibi ꝑsi facere. qꝫ solus deus
vanter multoꝝ suis ꝓhant vitã se largi
tum ei esse. ꝓmisit. Sanior qppe est cuius a
tionis illa sua. ubi ait. Nã her ẽtem vita
mors ẽ. quã lamentari posse si libet. Quo
ꝙ si rẽ lamentati bta ꝓbat. ac nõ pot⁹
qm non rẽ lamentati misera esse ꝛfitetur.
Quare assuesce obsecro te vir bone. btus ẽ
interi spe. ut sis eã te. ñ pietati ꝑseueranti
sine tribuet mores felicitatis etne. Si plura
epla onerosus sũ: tu hoc ĩtulisti tibi. q me lo
pientẽ appellasti. Hinc ei ausus sũ hec ad te
loqui. ut tibi sapiam non q̃lis in sit offen
tarẽ. sed q̃lis ẽe debeat oñdere. Hic est ait ue
pnus sdo verus veri dei cultus. ut sit eius i
futo sdo certꝰ atq; itegre fructus: hic ostẽ
tissima pietas. ibi sempitna felicitas. Ex istꝫ
sapia q vna vera ẽ. si qꝫ habeo a deo fuisse
si nõ a me ꝓsumpsi. Atq; ab illo ĩ me ꝓfecta si
delut speco. a q̃ inchoatũ esse humiliter glo
deo: nec ĩ eo qꝫ adhuc nõ donauit incredulꝰ
nec ĩ eo q iã donauit ingratus. Non ei meo
vel ingenio vel muto: ꝙ eius dono sũ. si quid
laudabilis sũ. Nã quedã acutissima et cel
lẽtissima ingenia tanto in maiores errores
ceciderũt. quanto ꝓfidentius suis viribꝫ nauti
cerũt: nec supplicater ac deuoter ad ꝛ
ã sibi oñderet petierũt. Merito vo quoꝝ
libꝫ hoim q sunt. quicquid ille q non ad

nuerede debuit ꝙ ñ gratuita ḡcia venit. ones
pñores solus a pñs libet et libator iuenit.
Si ḡ nos vtus vera delñt: ei dicam⁹ qđ in
eius sacris lñis legim⁹ diligã te dñe vtus ⁊
meq. Et si vē bñ esse volum⁹ qđ nolle non
possum⁹. id qđ in eisdē lñis didicim⁹ fiđ roz
de teneam⁹. bñs vir cui⁹ est nomẽ dñi spes
ei⁹: et nõ respexit in uanitates et ĩsanias fal
sas. Quãta est ãt vanitas q̃nta ĩsania q̃n
tũ mendaciũ hoĩem mortalẽ erũpnosã vi
tã mutabilẽ et spũ et carne ducentẽ tot ⁊
pñs onerariũ. tot tẽptationibꝫ subditũ. tot
corruptionibꝫ obnoxiũ. penes q̃ iustissimus ⁊
destinatũ seipso fecẽ ut bñs sit. q̃n ne illud
qđem qđ habet in natẽ sue dignitate pre
cipuũ. id est mentẽ atq; rõnem p̃t vendica
re ab erroribꝫ nisi deus assit lux mentium⁹.
Abigam⁹ itaq; te obsecro falsoꝝ phoꝝ va
nitates et ĩsanias mẽdaces. q̃a nec virtus
nobis erit nisi assit ipe quo inuenimur. nec ⁊
bñitudo nisi assit ipe quo fruam⁹. ⁊ totũ mu
tabile atq; corruptibile nr̃m qđ q̃ seipm ibe
alle et qđam maties miseriaꝝ est. dono
ĩmortalitatis atq; ĩcorruptionis absorbeat.
Q̃m võ te reipublice sam⁹ amatorẽ. nõ a
liũde bñm esse hoĩem. aliũde nuitatẽ. vide
q̃ sit ĩ illius sacris lñis dictũ. Nã qđam ĩ eis
spũ sco plen⁹ het loq̃tur oraõ. Eripe me de
manu filioꝝ alienoꝝ quoꝝ os locutũ est
vanitatẽ. et dextera eoꝝ dextera iniq̃tatis
quoꝝ filij velut nouelle ĩstabilite ĩ iuuẽ
tute sua. filie eoꝝ ꝓposite et ornate sicut
filitudo tẽpli. cellaria eoꝝ plena eructãtia
ex hoc in hoc. oues eoꝝ fecũde multiplicantes ⁊
in exitibꝫ suis. boues eoꝝ crassi. nõ est ruine
materie neq; trãsitus neq; clamor in plateis
eoꝝ. bñm dixerũt pplm cui hec sũt: bñs pplꝰ
cui⁹ dñs dꝰ ipsius. Vides exaggeratã de irene
nis. id ẽ non ptinentibꝫ ad regnationem q̃
effingam filij dei. a quoꝝ manu se eximi iste
optat: ne ab eis in hanc opinionẽ atq; pñ
sumptionẽ ptrahat. Ioquẽdo q̃pe vanitatẽ bñm
dixerũt pplm cui hec sũt q̃ supra ĩmẽora
tus q̃bꝫ ea feliatas ĩstat. quã solã dilecto
res miũdi hui⁹ iniq̃unt. Et ideo dextera cor
dextera iniq̃tatis. q̃a hec ꝓposuerũt q̃ fue
tãt postponẽda sicut sinistre ꝓponũt dextre
ra. Si ei habentẽ. non ĩ eis bña vita ponen
da ẽ. Subdola debet esse nõ pdita. sequẽtia
nõ dixerãt. Iuit ãt qui sic orabat. et a fili
is alienis q̃ bñm dixerũt pplm cui hec sũt
ceimi dissentiẽs aspiebat. q̃p dixerem⁹ ipẽ
q̃d sentis. quẽ bñm pplm dicis. nõ aut bñus
pplꝰ cui⁹ est vtus ãi eius. Qđ si dixisset dis
crepuisset q̃dem eaã ipsũ pplm ab illo q̃ bea
tã vitã in ista visibili et corpali felicitate
ostituit: ⁊ nondũ trãscendisset oẽs vanitates
et ĩsanias mẽdaces. Male dñus ei oĩs sunt
alibi ecẽ lẽe docent q̃ spem suã ponit ĩ hoĩ
ne. Ergo nec ĩ seipso q̃sq; debet q̃a et ipe hõ
est. Proiũ ut trãsiret oĩm vanitatũ et ĩsani
arũ mendaciũ limites. atq; ibi bñam vitã
ponet ubi vere ẽ: bñus inq̃t pplꝰ cui⁹ dñs dꝰ
ipsi⁹. Cetus ig̃ vñ petendũ sit qđ oẽs docti
doctiq; desiderãt: et mltũ errando ac supbien
do vñ petat et ubi aspiret ignorãt. Utiq;
ãt in quodã divino psalmo sit reprehendũtur
et q̃ odiunt ĩ vtute sua. et q̃ in habũdan
tia divitiarũ suarũ gl̃iantur id est phi hui⁹
sdi. et abhorrẽtes vel a tali philosophia bñm
q̃ dicẽtes pplm cui⁹ sup̃etit frena opulenta.
Ac p hoc a dño deo nr̃o a quo fr̃i sum⁹ et vtu
tẽ petam⁹. q̃ vite hui⁹ mala superem⁹. et be
atã q̃ post istã vitã in eius eternitate ꝓfrua
mr̃. ut et in vtute et in pmio vtus sicut ⁊
apls ait. q̃ gloriat in dño gl̃etur. Hoc nobis
velim⁹ hoc cuiusq; cures sim⁹. Nõ ei ali
unde bña cuitas. aliũde homo: ãi aliud cuitas
nõ sit q̃ concors hoĩm mltitudo. Itaq; si ônus
prudẽtia tua q̃ consule conatus rebꝫ tuis ani⁹
si oĩs fortitudo q̃ nullius iniq̃tate adiuante
treris. si oĩs tpantia q̃ in tanta labe neq̃ssi
tate suetudinis hoĩm te a corruptionibꝫ abstine.
si oĩs iustitia q̃ recte iudicãdo sua cuiq; dis
buis. id laborat ꝙ nutrit. ut hi quibꝫ vis ut
bñ sit. salui sint corpe. et ab oĩ cuiusq; ipso
bonitate tua atq; patratu: habeãt filios suos
nouellas ostabilitas. filias ornatas sicut
similitudinẽ tẽpli. cellaria plena eructãtia ex
hoc in hoc. fecũdas oues. crassos boues. nec
materie ruina deformet prediũ. nec lugen
tiũ clamor psonet in plateis eoꝝ: ita nõ erũt
vel virtutes tue: sicut nec istoꝝ bñitudo. Hic
ei ad vetũ dicendũ illa mea verecundia q̃m
in tua epla benigno sermõe laudasti me ipe
dicere nõ debet. Si q̃libet inq̃ eãmõstratio tu
a illis q̃s immeoraui ĩstructa virtutibꝫ hoc in
tẽtionis fine determinat. ut hoĩes sẽs carnẽ
nullas iniquas molestias patiant. nec ad te
cristias ptinẽ quo ista quietẽ quã prestãe
nuerus refectat: id ẽ ut verbis nõ ambiam.
quõ dei vim ubi est q̃ete vite oĩs fructꝰ co
lat. nichil ubi pdest ad vitã vere beatã ti
tus labor. Inuerecũdi⁹ hoc dicẽ videor: et ob
liti⁹ quodãmodo ostuetudinẽ confessionum

meatū. Deo si nichil ē verecūdia nisi q̄dam
displicēdi metus. ego in hac causa metuēdo
nō vereor. Metuo eī ne primū deo deūq̄ ipsi aī
mae quā meū iure dignat⁹ es iure displi
cā: si mun⁹ liber in āmonendo fuero. qō me
āmonē salubrime existimo. Dim ite vereā
dior aī tibi p alys ītercedo: aī vero p teipō
tāto liberior q̄nto aīa nor. qā q̄nto amicior
tāto fidelior. q̄q̄m het ipsa nō ducrē nisi te
āduus agerē. Que si macia est ut ipse sep
sisti difficiliū int' bonos estimaā aduuiet⁹
me p te apud te ut in illo te fruar. qui m
hāc ad te ianuā fiduaā q̄ p̄stitit: p̄sertī
qā id qō suggero iā finale arbitror aīo tuo
tot dīuis muneribꝫ admūulato et īstructo.
Di eī virtutes q̄s accepisti a quo accepis
senaēs eiq̄ grās agens eas ad ipsi⁹ cultu
eaā intuus ipsius sclatibꝫ honoribꝫ oferas. tu
eq̄ p̄stau subditus hoīes ad eū colendū exē
plo religiose vite tue. et ipso studio ifulēdi
seu fouēdo seu trendo erigas et adducas nu
chilq̄ aliud ī eo q̄ p te secur⁹ viuūt velis.
nisi ut hinc illū p̄mercātur apud quē bte
viuāt: et vē ille dūtes erūt. et illi⁹ opitula
tione tui⁹ largitate donate sūt ita accesēt
et p̄fruent. ut te ad vitā vē beatā que nō
nisi eīna ē sine ulla dubitatiōe p̄ducāt. ubi
iā nec prudēter distinanti a bonis mala q̄
nō erūt. nec fortit tolerētue aduersa. qā n erit
ibi nisi qō amem⁹ nō eaā qō tolerem⁹:
nec tpanter libido frenet. ubi nulla eius in
tamenta sentiem⁹. nec iuste sbueniat⁹ in
opibꝫ īdigentibꝫ. ubi inopē atq̄ īdignū
nō habebim⁹. Una vtus ibi erit: et idip
sū erit vtus p̄mūq̄ vtutis. qō dicat ī sāc
cloq̄s homo q̄ hoc amat. Quibi āt adhē
re deo bonū est. Nec ibi erit plena et se
pitna sapia. eadē q̄ vita vēaster iā bta.
Fruentio q̄p̄e est ad eternū ac sūmū bonū:
tui adhērē ī eternū est finis nr̄i boni. Di
cat⁹ het et prudētia. qā p̄spectissīe adhē
bit bono qō nō amittat. et fortitudo qā
firmissīe adhēbit bono vñ nō auellatur.
et tpanaa. qā castissime adhēbit bono u
bi nō corrūpat. et iustiaa. qā cāssime ad
hēbit bono cui nūto subiuat. q̄q̄m et ī
hac vita vtus nō est nisi diligē qō dili
gendū est. Ido eligē prudētia ē. nullis in
aūm molestijs fortitudo ē. nullis illecebꝫ
tpanaa est: nulla supbia iustiaa ē. Quid
aūt eligim⁹ qō p̄pue diligim⁹? nisi q̄
nichil melꝰ īuenim⁹? Hoc dō ē. Cui si a
liq̄d diligēdo vel p̄ponim⁹ vel equamus
nosipos diligē nesam⁹? Tanto eī nobis mel
ius ē: q̄nto magis in illū im⁹ quo nichil me
lius ē. Imus aūt non ābulando: sz amādo.
Que tanto habebim⁹ p̄sentiorē: q̄nto eiūd
amorē quo in eū tendim⁹ potuerim⁹ habe
puciorē. Non eī locis corpalibꝫ vel extendi
ī vel īdudi. Ad eū g̣ qui ubiq̄ p̄sns est. et
ubiq̄ tot⁹: nō pedibꝫ luxet ire sz moribꝫ ao
res aūt nīi non ex eo qō quisq̄ nouit: sz ex
eo qō diligit. Diudicari solēt. Nec fauūt bo
nos vel malos mores. nisi boni vel mali a
mores. Pauitate g̣ nīa a cāuidine dei lō
ge sum⁹. Vñ cām amando corrigim⁹. ut eō
cī adherē possim⁹? Ad illū g̣ q̄nta opera
possum⁹ eaā illi ut p̄ueniāt agam⁹ qō nos
metipos diligim⁹? si nosmetipos diligē
tutis dicit ī his duobꝫ p̄ceptis tota lex p
phetas q̄ pēdere: ut diligam⁹ deū ex toto
corde et ex tota aīa et ex tota mēte. et dilige
m⁹ primos tq̄ nosmetipos. Prim⁹ sane ho
loco nō sanguis p̄ximitate sed bonus sonem
te pēsandus ē: in q̄ sonj sūt oēs hoīes. Da
si p̄eaūe ratio sonos fiant? q̄nto magis tali
o natē nō negociādi sz nascendi lege coīs
Hīt et ille comic⁹ tereāus sicut lucalens ī
genijs nō desit resplendēna veritatis aī ab
uno sene alteri seni dām. ponet. tm ne ab
re tua ē ony tibi aliena ut autes ea q̄ nichil
ad te attinet: cūsū ab altero reddidit. Ho
sū: hūanū nichil a me alienū puto. Cui se
tēne ferūt eaā theatra tota plena stultis in
dortibꝫ q̄ plausisse. Ita q̄p̄e affim. oim natū
lit attigit hūanoz̄ soaetas aīoz̄: ut nullo
sibi hoīm nisi auuersis hoīs p̄mū se esse
sentiret. Cū g̣ illa dilāone q̄ dīna lex ip̄e
cat debeat homo diligē deū et seipm. et p
mū. non tm ex hoc tria p̄cepta data sūt. sed dām
ē in his tribꝫ sz in his duobꝫ p̄ceptis tota lex
pendet et pphe. id ē in dilāone dei ex toto cor
de. tota aīa ex tota mēte. et primū tq̄ sui
ipsi⁹: videlicet ut ītelligeret⁹ nullā esse aliā
dilāonem q̄ quisq̄ diligit seipm. nisi q̄ di
ligit deū. Quū eī alit se diligit poa⁹ se odit
se dicēdus ē. Fit q̄p̄e īquus p̄iatusq̄ lu
te iustitie. quo a pcaore ac p̄stantiore tono
aūsus: atq̄ inde vel ad seipm. diffusus ad in
feriora et egena utiq̄ diffunditur. Fit q̄ in ipo
qō veraciss̄ scriptū est: q̄ aūt diligit iniq
tatē odit aīam suā. Quia igē nemo nisi q̄
ū diligēdo diligit seipm. nō opus ēat ut ex
co de dei dilāone p̄cepto. eaā seipm hō dili
gē iubet⁹: cū in eo diligat seipm. qō diligē

ñ. Debet ꝙ et primũ tꝫ ſcipm ut quẽ po
ſſit hoiem vel bñfactiõe ꝛſolatione vel
ſformatione doctrine. vel diſcipline ꝛhortꝫ
adducat ad colendũ dñ: ſaens i his duob⁹
ſceptus totã legẽ ꝓphas ꝙ pendẽ. Hoc ꝙ ſo
bria diſcretione elegit prudẽs eſt. ꝙ nulla h⁹
hinc affluẽtia extollat ſortis ẽ. qui nlla alu
a dnõe tẽperans ẽ. qui nlla elatiõe iuſti
ẽ. His ẽtutib⁹ dñus imptus ꝓ ghiam me
diatoris dei tũ pẽ. et nobiſcũ hoĩs ihũ xpũ
ꝓ quẽ poſſ ũmutatis uniꝫtatis recõſiliam
deo in ſpũ ſcõtatis. his iuꝫ ẽtutib⁹ dñi⁹
ſpartus: et bona vita nũc actũ et poſtea p
miũ eius ꝙ nũ ſcõtia eſſe nõ poteſt bẽ vi
ta ꝓſoluit. Hic ẽ ſunt eedẽ ẽtutes in actu:
ibi in effũ. Hic in ope: ibi in mẽde. Hic ĩ offi
cio: ibi in fine. Itaq; oẽs boni et ſã caã in tor
mẽtis ꝙbuſlib⁹ dño fulti adiutorio ſpe illi⁹
finis bẽ vocant: quo fine bẽ ecãt. Nã ſi in
eſſe tormẽtis et atrocißimis doloꝛib⁹ ſp ẽcãt
ũ ꝙbuſlib⁹ ẽtutib⁹ eos ee miſeros nulla ſa
na ratio dubitaret. Pietas ꝛſ id ẽ verus vẽ
ꝛi cultus ad oĩa ꝓfuit. et ꝙ moleſtias hui⁹ vi
te aũtat. et leuiat. et ꝙ ad illã vitã ſalutẽ ꝙ
ꝓducat: ubi nec aliqd iã paccam malit bo
no ſũmo ſempiterno ꝙ ꝓfruam. Ad hãc te ꝓfec
tus aſſequendã et ꝓſeuerãtiſſime retinen
dã. et hortor ut ineꝓm. Cui⁹ niſi iã ꝓuideꝫ
ẽes tuos ꝙ iſtos honoꝛes tꝓales et ſeruire o
ꝓtẽ. uidiſtes: nõ donatiſtas hẽtias ad eos
in vnitatẽ xpi pacẽ ꝙ redigendos ꝓ edictũ di
ceres. Pro vobis hoc actũ. ꝓ vobis ſacerdotes
corrupte fidei. ꝓ vobis ĩperatoꝛe auguſto. ꝓ
vobis nos ꝙ eius iudices laboꝛam? Et alia
reat in ẽcnu iudicis cõgulo nõ parua ex pte
nãs ẽtutib⁹ et vã beata vita volũ diuã⁹ loq
tus. queſo ne oneroſ⁹ deputer occupationib⁹
magnũ cũm et laudandũ mirabilit̃ geris.
ut nec illas actas deſeras. et his libenta⁹ ac
familiaꝛ⁹ occupeꝛis. Epla macedonij ad
augustinũ epm. petẽtis ſibi mutꝫ ꝓmiſ
sa ſcripta ipſius

Omno mũto
veniabili et vnice colendo ꝑi au
guſtino: macedoniꝰ? Optatas
admodũ ſãtatis tue lras accepi
ꝓ bonefatiõ. veneraãde legis ãtiſtite. quẽ ego
magis ꝛeceptũ dilexi ꝙ ad me deſiderata ꝓtu
lerat. ſermonẽ ſãtatis tue et ĩolumitatẽ
ẽe mũto veniabilis et vnice colẽde ꝑi. Itaq;
ſine mora qd optabat optinuit. Vbi qm ecc

ut oratio hoc ipm qntulũcũq; eſt qd ãmoni
tꝰ indulſi: nolo ſine mercede remanẽ. Cupio ei
ampe ea ꝙ muchi ꝛmodet ſine pendẽtis into
mod⁹: imo ꝙ muchi ꝛmodet tũ gla depen
dẽtis. Officiũ ſacerdoꝛ vꝛi dictus ẽ. inſpe
nire ꝓ teis. et niſi optuneas offendi: qſi qd
cãt offiꝛi vꝛi mũme ꝛeporteris. Huc ꝙ vehe
mẽter ãbigo utrũ iſtud ex religiõe dſcen
dat. Nã ſi a dño adeo ꝓhibẽtur. ut ne
petendi ꝙdem copia ꝓ ꝓmã tribuat. ꝙ
admodũ nos poſſum⁹ ex religiõe ꝛtendẽ.
ut nobis ꝙlcuꝫq; illud crimẽ fiat dimitta
tur? Qd utiq; nũ impunitũ volum⁹ ꝓbam.
Et ſi eſtat nõ mun⁹ autoꝛẽ ꝙ ꝓbatoꝛem te
neꝛi in õnib⁹ ꝙ peccant. certũ eſt nos culpe
ſocietate ligari. quoꝛens ĩpunitũ eũ eſſe
cupim⁹ ꝙ culpe tenet obnoxi⁹? Tũ pꝛeꝛea ac
cedit hoc qd grauꝰ eſt. Nam oĩa ꝓna vide
ẽ veniabiliꝛa: cũ us ꝙ teus ẽ coꝛrectionẽ ꝓ
mittit. Vbi nũc ut moꝛes nri ſũt. et ſceleꝛis
penã cupiũt ſibi hoĩes relaxaꝛi: et id ꝓpter
qd ſcelus admiſſũ eſt poſſidẽ. Pro his ꝙq;
ĩterueniendũ putat ſacerdotũ vꝛm de qb⁹
adeo futuꝛis ſpes nulla eſt: ut caã in pnti
eadẽ animꝰ ratio ꝓſeueret. Nã qui tã ptina
ciꝫ tenet ꝓpter ꝙ crimẽ admiſit: oĩndit ſe u
bi lucꝛa fiũt ſilia peꝛmaturũ. Ob hoc ꝛſ cõ
ſulo prudentiã tuã. et me hoc ãbiguo ꝙ la
boꝛo abſolui deſidero: nec ob aliã cauſã ꝛ
ſultũ te putes. Cũm hoc nũ ꝓpoſitũ eſt: ut
ĩterceſſoꝛib⁹ ꝓſertꝫ talis meꝛitꝰ qlis tu es ea
ã gratias agũ. Pleraq; ei que ſpõte fiãt vidi
nolo ne remiſſio ſeueritatis alios armet ĩ
crimiã opto bonus ĩterceſſoꝛib⁹ relaxaꝛe: ut
qd libens ꝛecto ſaluã vitate iudicij alteꝛi⁹
muto videaꝛ indultũ. De ſcriptis ſãtatis tu
e aliq; michi ꝓmiſeraꝛ: et nõ accepi. Queſo
ut vel nũc mittas et ad hãc meã eplam ꝛeꝛi
cas. ut qa ſãtatẽ tuã interi vidẽ non dat:
ſaltẽ ſermonib⁹ tuis paſcat. Inuolumẽ ſãta
tẽ tuã dinutas etna tueat. cuo largiſſimo:
Dñe muto veniabilis et vꝛe colẽde ꝑi. Epla au
guſtini ad macedoniũ de ĩterceſſoꝛib⁹ ꝓ teis.

Augustinꝰ epiſcopus ſeꝛmul⁹ xpi famu
lorq; ei⁹: dilecto filio macedonio in
dño ſalutẽ. Negocioſiſſimũ in
republica uꝛbe. et nõ ſuis ꝙ alio
ꝛũ utilitatib⁹ ĩtentiſſimũ qlem te ee et tu
bi gratulaꝛi. et rebꝰ hũanis. nec deſeꝛe de
bere alloqꝛ: nec occupate ꝓhibeo. Impe
ꝛitaq; qd ꝓ me vel noſſe voluiſti. vel utrũ ip
ſe noſſe expectes. Cꝛ ſi puñ ac ſupfluũ iu
dicaꝛes: nullo mõ int̃ tam magnas tũq; ne

ꝛſſarias curas tuas curandũ eſſe deſeres.
Queris a me cur offiu ſacerdotij nũ eſſe
ducam⁹ inſuetũ p reis: et niſi optune
am⁹ offendi. q̃ſi qđ erat offiu nũ mũ
reportem? Vbi uehemẽter te duis ãbigẽ
utrũ iſtud ex religiõe deſrẽdat. Deũ ad
iũgis q̃ ratiõe ita moueatis. Nã ſi a dño
ihũs pãs adeo phibent ut ne pẽitendi
q̃dem copia poſt primã tribuat. q̃ admo
dũ nos poſſum⁹ ex religiõe ꝺtendẽ ut no
bis q̃lequ⁹ illud crimẽ fuit obiuttatur?
Adhuc veteres grauꝭ et duas nos pbare
qđ volum⁹ ipunitũ. et ſi ꝺſtat nõ mun⁹ au
torẽ q̃ pbatorẽ teneri in õnib⁹ q̃ pãrent
certũ eſſe culpe ſanctate vitari: quocies
eũ ipunitũ eſſe volum⁹ q̃ culpe teneꝫ ob
noxi? His verbis quẽ nõ terreas? tue le
nitatis et benignitatis ignarũ? Vñ nos
q̃ te nouim⁹ et her q̃rendi ꝓca non dere
nẽdi ſcripſiſſe mũme dubitam? alys tuis
ũbis ad iſtã aꝰ trãdem? Tãq̃ ei nos he
ſitare i hac q̃ſtione noluiſ aut ꝓuidiſti
qđ dãnꝫ eſſem⁹? a. Admoniſti qđ dure de
berem⁹ et aiſti. Tũ pterea addidit qđ ſtuꝰ
ẽ. Nã oĩa videnꝫ pãa venabiliora: cũ is
q̃ reus ẽ correctionẽ ꝓmittit. Anteq̃ ſ dif
tutã qđ ſit illud ſtuus qđ in epla tua ſcꝛ
ẽ. hoc interi qđ dediſti ampã. cogꝫ ꝺtat
ad molẽ hãc amouendã: qua nũc iterꝫ
ſiones poſſe tepnu videant. Ideo q̃pe q̃n
tũ facultas datꝫ p pãs õnib⁹ intredim⁹.
qa oĩa pãa videnꝫ venabiliora cũ is q̃
reus ẽ correctionẽ ꝓmittit. Her tua eſt: h
et nũa ſũa. Nullo mõ ſ culpas q̃s vo
gi volum⁹ approbam⁹? nec qđ pterã ꝺmitti
ẽ. ideo volum⁹ ee impunitũ qa placet: ſed
hoiem miſerãtes. ſatan⁹ at ſeu flagitiũ ꝺte
ſtates. q̃ntomagis nobis diſplicet vitiũ tã
tomin⁹ volum⁹ emendatũ interꝫ ee vitioſũ.
Fuale eſt ei atq̃ ꝓdiue malos odiſſe qa ma
li ſũt: tarũ auꝫ et pũ eoſdẽ ipſos diligere
qa hoies ſũt. ut in vno ſit et culpã ipugnes
et naturã pbes? et ꝓpterea culpã iuſtius od
tus: q̃ eo fedat⁹ natura qua diligis. Nõ eſt
ſ iuq̃tatis ꝙ poenus humanitatis ſanctate
deiũctus: q̃ ꝓpterea ẽ crimũs pſecutor ut ſit
hoĩs liberator. a. Aliũ porro correctẽdi nullꝰ
aluꝰ locus q̃ in hac vita ẽ. Nã poſt hanc
vitã q̃ſq̃ id habebit qđ in hac ſibimet cõ
q̃ſcerit. Ideo ꝓpellim⁹ humani generis caritate
intuenire ꝓ eis: ne iſtã vnã ſic finiãt per
ſuppliciũ. ut ea finita nõ poſſint finire ſup
pliciũ. Nolo ſ dubitare hoc offiũ nr̃m ee
religione deſcendẽ. cũ deus apud quẽ non ẽ ꝛ
q̃tas auꝫ ſũma pãs eſt. q̃ non tm̃ filis q̃
q̃ ſit videt. vnienã filius futuꝰ ſit ꝓuiꝛ:q
ſolus poteſt i iudicando nõ labi. qa in noſ
ſcẽdo nõ poteſt falli: finant tm̃ ſicut cũ
gelũ loq̃tur ſolẽ ſuũ oriri ſup bonos ma
los. et pluat ſup iuſtos et iniuſtos. Cuꝰ mũ
bilis bonitatis iut ſim⁹ imitatores dñs ihs
er hortãs dilighte inq̃t inimicos vros. bñfa
ite his q̃ vos oderũt. et orate p eis q̃ vos p
ſequũtur. ut ſitis filij pris vri qui i celis eſt
q̃ faat ſolẽ ſuũ oriri ſup bonos et malos.
et pluit ſup iuſtos et iniuſtos. Hac indulge
ntia et lenitate dina. multos abuti ad pna
em ſuã q̃s neſciat? Quas arguẽs aplꝰ et
ſtuiter increpãs adiat. Exiſtimas at o hõ
homo q̃ iudicis eos q̃ talia agũt et fias
eadẽ? q̃m tu effugies iudiciũ dei? An diui
as benignitatis ei⁹ et patiẽ et lõganimita
tis contẽptus? ignoras q̃m benignitas dei
ad pẽitenaã te adducit? Sedm at duritiã
tuã et cor ipenitẽs thezaurizas tibi irã in
die ire et reuelationis iuſti iudicij dei: q̃ red
det vnicuiq̃ ſedm opa eius. Quid eſt q̃m
i ſua neglia pſeuerat ideo deus i ſua pa
tiẽtia nõ pſeuerat. ꝓbauit i hoc ſeclo punies
ne dina prudẽtia non ee credat. et mulcta
ſeueris vltimo examini. ut futũ iudiciũ
mẽdetur? Nõ ut opinor mgẽ ille celeſtis ip
etatẽ nos diligẽ patit tũ papit ut nros di
ligam⁹ inimicos. bñficiam⁹ eis q̃ nos od
rũt. orem⁹ p eis q̃ pſequũtur. cũ paulo ꝺ
o ſi pie deũ volum⁹ inimicos atq̃ aduerſãꝛ
nos odys acrimis inimicos ac pſecutores n
ſi ipios habẽ nõ poſſum⁹? Nũ ig̃ diligẽ
ſunt ipij. Nũ impios bñficiendũ eſt? Nũ q̃
ipios eiã orandũ eſt? Ita plane. Cui ei q̃
patit ds eſt? Ita. Her tũ nos hoc pacto ſanctam
adiũgit ipios. q̃bꝰ et ipſe pcendo et vitã ſa
lutẽq̃ largiẽdo nõ inuidit ipſe ſanat. Conſili
ũ q̃ppe eius q̃ntũ hoĩni pio noſſe vmani q̃
ponit apls duces. Ignoras q̃m pãa dei
ad pnãm te adducat? Ad hãc volum⁹ addu
a. p quibꝰ intuenim⁹: nõ cor pãs ꝙ vel pa
m⁹ vel fruem⁹? Nã quosdã quor animã ma
nifeſta ſũt a vita ſeueritate libãtos. a ſanc
tate tã remouem⁹ altaris: ut pẽitendo pla
care poſſint. q̃ pcãdo ꝺtempſerãt. ſcp ip
ſos puniẽdo. Nã nichil aliud agit q̃ vera
ad penitẽt: niſi ut id qđ male ferent. ipũ
tũ eſſe nõ ſinat. Ego q̃ppe mod ſibi nõ pcen
ti ille pat: cui⁹ alterũ iuſtiq̃ iudiciũ nulli⁹
ꝺceptor euadet. Qđ ſi inq̃us et ſacleſtus

le p̄cnid. eas q̄ vitā salutēq; largiēr. eā ple
nas eoꝝ quos nouit nō acturos penitēā
si exhibet paciā. q̄ntomagis nos ī eos
q̄ correptionē p̄mittit. et utrū fruent qō p
mittit̄ incerti sum? miserendes ee debem?
ut rigorē vīm p eis īterredendo flectam?. p
quibꝫ et dīm quē nichil de moribꝫ eoꝝ
eā futuris latet. non tī imprudēter. q̄a
hoc qō ipse p̄cepit orem?. In tm aūt hoīm
iniq̄tas aliq̄n p̄gredit: ut eā post ata
pēitentiā. post altaris reconciliationē. vel
filia vel ḡuoca ꝺmittant. Et tī deus fa
ut eā sup tales oret solē suū: nec min? tri
buat q̄ antea tribuebat largissimā munera
vite ac salutis. Et q̄nus eis in eadē locus
ille p̄cē non credat. deus tī sup eos sue
pacēne nō obliuisat. Et quoꝝ nūo si qs
vobis dicat. et date m̄ iterū eidem pēitē
ne loni. aut desperatū me p̄mittite ut fa
a q̄quid libuerit. q̄ntū meis opibꝫ adiuuor
et hūanus legibꝫ nō p̄hibeor. ī scorus ōnoq;
luxuria dāpnabili quidē apud deū. sī apud
hoīes plerosq; eā laudabili. aut si me ab
hac nequa reuocatis?. dicate utrū m̄ aliqd
p̄sit ad vitā futurā. si in hac vita illecebro
sissime voluptatis blādimenta ꝺcēpsero. si
libidinū materiā frenauero. si ad cristi
grandū corp? meū multa m̄ eā luxata et cō
cussa subtraxero. si me penitēdo vehemēti?
q̄ p̄s exanimauero. si miserabilē ḡemue
ro. si uberes fleuero. si viscera meā? si pauper
sustētauero largius. si caritatem q̄ operit ml
titudinē p̄cor flagrauero ardētius q̄s nēm
uta desipit. ut hinc hoī dicat. nichil tibi ista ī
posterū p̄derit. vade salte huī? vite suauita
te p̄frue. Adiuat deus tām nanem sacrileḡ
q̄ demenā. Omnis q̄ caute salubriq; pro
iussū fit. ut locus ille humillīe penitēe sel
lis ēet egrotus. q̄ tantomagis salubris ē. q̄n
to min? ꝺcēptibilis fuit. q̄s tī audeat deo di
cere huic hoī qui post primā pēitenaā
iterū se laqs iniq̄tis ostringit adhuc ītm
plus. Qs audeat dicē erga istos nō agi qō
aplis aut. ignoras q̄a panēna ad pēitentiam
te adducat. cū istis exceptis ee definitū qō scp
tū est. bñ oēs qui ꝺsidunt ī eo. aut ad istos
nō p̄tinē qō dicat. virili agite et ꝺfortet cor
vām. oēs qui speratis in dīm. Cū igit sup
plices tanta sit panēna. tanta mia dei. ut
i hac tpali vita moribꝫ emendatus nō dāp
nent in eternū. qui nullū q̄ sibi prebeat ex
pertat miam. q̄m nemo ē illo beator. nemo
potētior. nemo iustior. q̄les nos ee oportet ho
mines erga hoīes q̄ hanc vitā nram q̄ntu
lacūq; laude cumulem?. eā sine p̄mio esse
nō diam?. Qō si dicerem? nosipsos sicut dām
ē seduxim?. et veritas ī nobis non ē. Proide
licet accusatoris alia p̄sona sit alia defenso
ris. alia itercessoris. alia iudicis. de quoꝝ p
priis officiis nimis longū est et nō necessa
riū hoc sermone disserē. sic tī eadē ipsos re
munū ultores atq; in hoc officio nō ira. p̄ua
patratos sed legū ministros. nec suarū q̄s ali
enarū iniuriarū examinatoꝝ vīdices.
q̄les iudices ee debent erunt ēcura dina:
ut cogitaret sibi p̄ter sua p̄cā dei mām
nimiam. nec putaret ad culpā sui offici
pinē. si quid erga eos misēditer ageret. q̄
tū vite neas q̄ habent legitimā platem.
Nā cū ad dīm xp̄m uideī adduxisset mu
lierē in adulterio deprehensā. cuiq; temp
tātes dicent q̄ iussa eet lege lapidari: ac
deiū querent qō de illa ipse p̄cepet. rndit
eis. Qui sine p̄cō est vīm: p̄or in eādem
lapidē iaciat. Ita nec legē improbauit q̄
hmōi reas iussit ocidi: et illos trendo ad
mām reuocauit. quoꝝ iudicio posset occi
di. Puto q̄ hac sua dīm audita si p̄ns fuit
eā mariti? ipse q̄ violatā sui thori fidem
vindicari postulabat ceterat?: cum ad volū
tatē p̄cipi ab ulascendi cupiditate deflec
it. Nā quō est āmonit? accusator ne suas
p̄sequet̄ iniurias. q̄n ipsi iudices ita sūt
a vindicando p̄hibiti. q̄ in adultera puniē
da nō p̄cepto dīoꝝ ꝺpellebāt̄ securi. sī
legi. Dñi ioseph cui virgo maria mr dīi
fuerat desponsata: cui eā ꝺperisset ee pregnā
tē. cui se nouerat nō esse ꝺmixtū. et ob hoc
nichil aliud q̄ adulterā credidisset. punire
eā tī noluit. nec approbator flagitij fuit.
Nā hec volūtas eius eadē iustitie deputat̄.
Imo q̄pe de ipso scriptū est. Et cū esset hō
iustus et nollet eā diuulgare. statuit eam
occulte dimittē. Hec ei cogitāte apparuit il
li āgelus: q̄ doceret ee numis qō ipse pu
tauerat crimis. Si q̄ cogitata īfirmitate
cōi et accusatoris? dolor et iudicatoris? rigor
frāgitur. qō tādem cēses p reis ee debē vel
defensoris vel itercessoris officiū. q̄nquidē
et vos boni viri q̄ nūc iudices estis. et ī fo
ro aliq̄n versati causas hoīm suscepistis. sa
tis q̄ libēnus defendē q̄ accusare solerets.
Et tī defensor ab itercessore plurimū distat.
Nā ille diluēdis vel obtegēdis criminibꝫ o
peā marie ipendit: itercessor āt eā tī

de culpa ostenit p pena remouēda vel tpalē da aliā gerit. Hoc sanauit apud deū p pōi ribs iusti. hoc p se ipsi peccātes iuitē ut fa ciant āmonent. Hā scriptū est. Confite mī iuicē pcā vrā: et orate p vobis. Has sibi ptes hūanitatis ubi potest oīs homo apud hoīem vendicat. Hā qō ipse qsq; do mui sue punitet admissū: in alterū dmo vult ipunitū. Siue ei adhibeat apud aī tū. siue ille cuiꝰ in quē pīas ulasceudi ē se pīte sumēsciat. siue casu fortuito su puenat. nō iustissimꝰ ꝫ inhūanissimꝰ iu dicat si nō inueniat. Duo ego teipm tū alius cīus tuus in ecīa carthagīnēsi inter cessisse p cleīto au mūto sumēsebat epūs. Et utiq; nullm ibi discrimē sanguīs sub cuēta disciplīa timebat. nec tū qa id qō eaī vobis displicebat iultū esse velletis. tū delicti approbatores vos iudicabam⁹: ꝫ tū hūanissimos iterpessores audiebam⁹. Si gī vobis fas ē ecīastīcā correptionē in tredendo mitigāe tū illa execrat. ut in qꝫ crerit bū viuat. iste ne viuat. Postremo ipse dīns interpessit apud hoīes ne lapidare tī adultera. et eo mō nobis interpessionis ōmēdauit officiū: nisi qa ille tredo fecat qō nos petendo. Ille ei dīns. nos secu sum⁹? Umptū ille sit tenut ut oēs timē debeam⁹? Qs ei est nēm sine pīo? Qō aī illius dum set a quibꝰ ei offerebat punienda pīāte ut q sciret se ee sine pīo pōr in illā lapi dē mitteret. credit seuiaa: tremēte conscīa. Tunc ei iā ex illa ogregatione dilapsi: solā miserico:di miserā reliquunt. Cedat huic sentēne pietas xpīanoꝝ: cau cessit ī pietas iudeoꝝ. Cedat hūilitas obsequētū: cau cessit superbia psequētū. Cedat cfessio fidelis: cau cessit simulatio tēptatoris. Aza lus pre vir bone. Quāto melioꝝ: tāto esto mi noꝝ. Quāto sis celsioꝝ pīate: tāto hūlioꝝ fias pīate. Ego qdem intuēs mores tuos appel lauī te virū bonū: ꝫ tu ītuens uba xpī dic tibiipsi. nemo bonꝰ nisi vnꝰ dꝰ. Qō aī verū sit. hoc ei veritas dicit. nec ego tū il lud erubescā debeo fallaā assentatiōe dicis se. et dīnas ubis qsi otrariꝰ extitisse: ut aī ille dicat nemo bonꝰ nisi vnꝰ dꝰ. ego te ap pellauerī virū bonū. Non ei ipse dīns cō mauia sibi locutꝰ est ubi ait. Bonꝰ hō de bono thesauro cordis sui pfert bona. Deꝰ gī singularit bonꝰ est: et hoc amittē nō potest. Illius ei boni ptipatiōe bonꝰ est: qm bonū quo bonꝰ est ipe sibi est. Homo

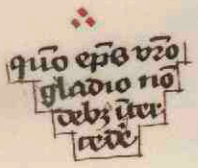

aūt cū bonꝰ est ab illo bonꝰ est: qō a seipso ee non potest. Illius ei spūs boni fuit quic qꝫ fuit. cuꝰ capax creata est nīa natura. p ppriam volūtatē. Tinet gī ad nos ut bo nī sim⁹ atque et habē qō dat q de suo bonꝰ ē. quo qsq; neglecto de suo malꝰ est. Prouī in qītū homo cē agit: id ē sacīt et amā ter et pie bonū operat: in tm bonꝰ est. In qītū aūt peccat id ē a veritate et iustīe et pietate deuiat: in tm malꝰ est. Qs aūt ē in hac vita sine aliquo pīo? Sed ei di amꝰ bonū cuꝰ prevalet bona: eiusq; opta mū q peccat mūmū. Idcirco ipse dīns q dicit bonos ppter ptipationē gre dine eos de eaī malos dicat ppter vitā ihūma nitatis hūane: doner totū qō ostam⁹ ab oī nichil oīno perabit. Hā utiq; bonos de bat orare nō malos: qbus precepit ut dile rēt. Pr nr. q es ī celis. Et hoc ei bonꝰ quo filꝰ dei. nō natura genitꝰ sed gīa factꝰ: tū hꝰ quibꝰ recipientibꝰ ei dedit potestatē fili os dei fieī. Que gīacio spūalis moze sanc turatū eaī adoptio nōiat. ut distinguā tī ab illa gīacione dei de deo coetni ꝫ coet no. Unī scriptū est. Gīatione ei⁹ enarrabit. Cū gī bonos ee mōstrauerit qs ne luit vocater dice deo pr nr. q es ī celis. pce pit tū ut in eade oīone inter cetera dicam⁹ dimitte nobis debita nīa sicut et nos di mittim⁹ debitoribꝰ nīis. Que debita esse pīa quis manifestū sit: postea tū manu festi declarauit dicēs. Si ei dimiseritis pīa hoibus: dimittet et vobis pr vr pīa vra. Hanc oīem baptizati orāt: nec est peccā tū aliqd pīoꝝ qō nō baptizatis in sta eccīa dimittat. Sꝫ postea viuēdo ī hac fragilitate mortali: nisi otrahent qō dic tendū esset: nō vocater dicent: dimitte no bis debita nīa. Bonū gī in qītū filꝰ dei sūt: in qītū aūt peccat qō sua nō medi ca cfessione testant⁹ utiq; malū sūt. nisi for te qs dicat alia bonoꝝ alia malorū esse pīa: qō nō usq; quaq; approbabilit dicatur. Umptū dīns ihs sine ulla ābiguitate ma los appellauit eos de ipsos: quoꝝ piem di cebat deū. Hā in eode sermone ubi illā de cet oīonem: alio loco exhortās ad petendū deū ait. Petite et accipietis. quite et inue nietis: pulsate et aperiet vobis. Oīs enī qui petit accipit: et qui quit inuenit: et pulsan ti aperiet. Et paulop⁹. Si gī vos ingt cū sitis mali nostis bona data dare filys vris qnto

maghs ꝑ vr qui in celis ē dabit bona petēti
bꝫ se? Nū igit deus ꝑ malorū est? Absit. Q̄
modo gr̄ diat ꝑ vr celestis quibꝫ dnat nī si
tis malis, nisi qa utrūq; veritas mōstrat
qđ sum? dei dono. qđ humano vino. hoc ꝺmē
dās illud emēdans? Certo aut seneca q̄ te
ꝑoribꝫ applorū fuit: cui? eaꝝ quedā ad pau
lū aplīs legūtur eplē. Oēs odit q̄ malos o
dit. Et nī ideo dilegēdi sūt mali ut nō sint
mali: qdmodū nō ut pmaneāt, sī ut sa
nent q̄ medias diligūtur egroti. Quidqđ
autē post eā que fit in baptismo ablutōē
pcorū in hac vita manēdo peccām? eaꝝ
si nō tale sit qđ a dño removeri ꝓpellat
altaribꝫ: nō dolore sterili sed mūe sacrifiq̄
expiat. Qđ gr̄ agim? ut frāgatis intrēdo
bꝫ nobis. deo nos offerre iactatis ꝓ vobis? In
digens ei mīa: quā prebeus. Et iudete qs
dixerit dimittite et dimittēt vobis: date
et dabit vobis. Qnīq; eaꝝ si ita vivem? ut
nēa. qnto nequa purior anim? ēet: tanto
clemēcia plenior ee debet: ut si nō ꝑpfe
ꝑor in illā lapidē iactat. ipse q̄ het dicat sēt
tiarem exemplū. Qui cū ēet utiq; sine pc
cato aut mulierē quā ptentā illi religarāt
ner ego te ꝺdēpnabo: vade iā deinceps no
li peccare? Potuit ei metuē flagitiosa mli
et ne forte illis discedentibꝫ q̄ sua pcā og
noverāt ut pcō ꝑerent alieno: illā iustꝰ
sine iā ipse dāpnaret q̄ erat sine pcō? Ille
ille nō confessā pauid? sed plen? demēcia. cui
illa rīndisset a neīne se fuisse dāpnatā: nec
ego te inq̄t ꝺdēpnabo. Tamē dicet, Si ma
la tibi ꝑcte potuit? q̄ metuis inocena
q̄? Et ne delitorū nō dnator ꝫ approbator
videtur. vade aut iā deinceps noli peccare ut
mōstraret? Iā vides ipse de religione dēsce
dēdum? plectīq; eaꝝ ꝑ sceleratos: et si non
sceleā. tñ ꝑ pcōrēs pcōres. et qđ verant
pcōres. Nec ideo sane frustꝝ instituta sūt
pcās regis. ius gladij ogitorus. vngule
carnifias. arma militis: disciplīa dīan
is. seueritas eaꝝ boni pūs? Habēt ista oī
a modos suos: crucias. tōnes. utilitates. ꝫ
cū tamen et cohercent mali. et ꝓfectus i
ter malos vivit boni: nō q̄a boni. pnī
nādi sūt q̄ talia metuēdo nō peccāt? Nō
ei bon? est q̄spiam amore pene: ꝫ amore
iustīe. Vimptū non inutilit eaꝝ metu le
gū humana coherēt audacia. ut et tuta
sit int̄ ꝑbos innocentia: et i ipsis ꝑbis
dū formidato supplicio frenat̄ fraudibus i
nocuato deo sanct̄ volūtas. Hꝫ huic ordīa
tioni rerū humanarū ꝺtrarie nō sūt intēs
siones epōr. Primo vo nec causa nec loc?
intrēdi illius ēet: si ista nō ēent. Cāto
ei fuit intrēdentiū et prentiū būficia q̄
nora: q̄nto peccantiū iustiora supplicia.
Nec ob aliud q̄ntū sapio i veteri testīmē
to ātiquorū tpibꝫ ꝓphetarū seueriꝰ legis
vindicta ferebat: nisi ut oñderet rē in
q̄s penas ꝺstitutas? ut qđ eis ꝑcte nou
testamēto vulgēta ꝺmonem. aut teme
diū sit salutis quo pūs peccāt et nīs: et ꝺ
mēdato māsuetudīs. ut ꝑ ut eos q̄ peccāt
veritas ꝓdicta nō tīm timeāt. vīmetiā
diligāt. Plurimū aut intēst quo aīo q̄sq;
ꝑcat. Sicut ei est aliq̄n mīa punies: ita
et crudelitas ꝑcns. Dā ut exēpli grā ma
nifestū aliq̄d ponā. qs non crudelē ver?
dixerit eū qui puero pepercit volēti cum
serpentibꝫ obstrictissime ludē? Qs aīt nō
misericordē q̄ talia phibens: ꝺceptorem v
bozū eaꝝ verberibꝫ emēdauit? Et ideo nō
usq; ad mortē ꝑtēnda ē disciplina ut sit
cui ꝑdesse possit. q̄q̄m eaꝝ cū homo ab hoī
ne oderit: multū distet utrū fiat noxēdi
cupiditate. vel iuste aliq̄d auferēdi: sicut
fit ab inimico. sicut a latrone. an ulciscēdi
vel obediendi ordīe. sicut a iudice. sicut a
carnifice. an cuadēdi vel ꝓveniendi nēc
tate. sicut iterimit latro a viatore. hostis
a milite. Et aliq̄n qui causa mortis fuit
pon? i culpa est q̄ ille q̄ odit: velut si
quisq̄ deripiat fidēussorē suū. atq; ille ꝑ
isto supplicū legitimū luat. Nec tñ oīs q̄
causa alīene mortis ē: reus ē. Qđ si ei qs
q̄ stupū petat? sese q̄ si non ipetrauerit
iterimat? Qđ si filius timēs pna pūs ver
ba ꝑpino petat? Qđ si alī? hoīe liberā
to? ne vel alī? libētur sibi pi morte iferat?
Nū ꝑpter istas alienarū mortū causas
a sceleri ꝺsentiendū est. ei vindicta pūi q̄
nō fit noxēdi ꝫ corrigendi studio eaꝝ pa
na tollēda? a opa mūe cohibēda sūt? Hꝫ
cū audīt debem? eos humanū dlorē: nō
ꝑpter illa ne audāt rē factor? repmum?
volūtatē. Sic eaꝝ cū intrēdum? ꝑ pcōre
dāpnando sequūt aliq̄n que volum?: si
ue in ipō q̄ nēa intrēssiōe libatur. ut vi
ma manus ipunita grassetur audacia ꝫ

sb̃dita cupiditati. ĩgrata lenitati: atq; om̃
morti erepti plimos neret. Vel ipso p bñ
fiñ nr̃m in meli? mutato moribꝫ q̃ co
retto. ali? male viuẽdo pereat: sibiq; hui?
ipi? mutate ꝓposita. talia vel ꝯsuona? mut
tit. ¶ Nõ ut opinor het mala ĩputãda sũt
nobis cũ infredim? vobis. ſ poa? illa bona
q̃ nũ id fraum? intuiem̃ et volum?: id est q
mẽdatio mãsuetudis ad ꝟsiliandã dilã
onẽ verbo veritatis: ut et q̃ liberant a
tpali morte sic viuãt: ne ĩ etnam vñ nũ
q̃ libẽtur ĩaurant. ¶ Prodest q̃ et seueritas
vrã. cui? mĩsterio q̃es adiuuat et nra: p
dest et ĩtercessio nra. cui? mĩsterio seueritas
tẽperat et vra. ¶ Nõ vobis displiceat q̃ co
gnumẽ a bonis: q̃a nec nobis displicet q̃
timemẽ a malis. ¶ Nã hoim unq̃tate etã
apl's paul? nõ tm̃ de iudino futuro. vine
ria de pñtibꝫ vñs scularibꝫ pñtibꝫ trut:
asserẽs et ipsas ad dispẽsatiõẽ dine. p
uidẽe ptinẽ. Oĩs unq̃ aĩa pñtibꝫ sublı
moribꝫ sb̃dita sit. ¶ Non ei est pñas nisi a
deo. Que aũt sũt a deo. ordiãta sũt. Quapp
ter q̃ resistit pñtui: dei ordiãtioni resistit.
Qui aũt resistũt: ipsi sibi dãpnatiõẽ ac
quirunt. ¶ Nnipes ei non sũt timori bono o
peri sꝫ malo. Vis aũt nõ timẽ pñtem? Bo
nũ fac et habebis laudẽ ex illa. Dei ei mi
nister ẽ tibi in bonũ. Nõ si malũ feceris
time: non ei sine causa gladiũ portat. Dei
ei minister ẽ vindex in ira ei q̃ male agit.
¶ Propꝫ nãtate sb̃dita esse te. nõ solũ ꝓpter
ira: sꝫ et ꝓpter ꝯsciam. ¶ Ideo ei et tributa
pstatis. Ministri ei dei sũt. in hoipm pseue
rãtes. ¶ Reddite õnibꝫ debita: cui tributũ
tributũ. cui vectigal vectigal. cui timorẽ
timorẽ. cui honorẽ honorẽ. ¶ Nemi q̃q̃m
debeatis nisi ut ĩuicẽ diligatis. ¶ Qui ũba
apli utilitatẽ vrẽ seuentatis oñdit. ¶ Pro
ũde sicut dilãonẽ iussi sũt trentibꝫ debẽ
q̃ timent: ita dilãonẽ iussi sũt timentib?
debẽ q̃ terrent. ¶ Nichil nocẽdi cupiditate
fiat. sꝫ oĩa ꝟsilendi mũitate: et nichil fiet
ianũ. nichil unhũanitet. ¶ Ita formidabũ
vltio rognitoribꝫ. ut nec ĩtercessoribꝫ religi
o ꝺtẽpnatur: q̃a et plectẽdo et ignoscendo
hoc solũ bñ agit̃. ut uita hoim corrigat̃.
Nõ si tãta est pũsitas et ĩpietas ut ei co
tigẽde nec disaplã possit. ꝓesse nec vẽia:
a bonis tñ intẽcione atq; ꝟsaeca quam
dõ cernit siue seuitate siue lẽitate nõ mu
si officiũ dilãonis ĩplet. Nõ aũt in epla tu
a seq̃tur ubi dns. vim nũc ut mores nr̃i
sũt. et sceleris penã cupiũt sibi hoies re
laxari. et id ꝓter q̃ scel? admissũ est pos
side: pessimũ hoim gen? memorans. nu
pẽtendi medicinã nõ ꝓdest. Si ei res alie
na ꝓter quã ptm̃ est nõ reddi possit. nõ
reddit. nõ agit̃ penitẽcia sꝫ fingit. Si aũt
vãter agit̃. nõ remittit ptm̃ nisi restitu
aũt ablatũ: sꝫ ut dixi tũ restitutu pt. plerũ
q̃ ei qui aufert ãmittit: siue alios pau
endo malos. siue ipe male viuẽdo. nec ali
ud habet vñ restituat. Nunc ite nõ possu?
dicẽ redde q̃d abstulisti: nisi nõ ei habere
redim? et negare. Ubi q̃dẽ si aliquos sus
tinet. a ipetẽte timeat? dñi. cristimat ha
bẽ q̃d reddat nulla est inq̃stio. q̃a et si nõ
ẽ vñ reddat ablatã pecuniã: merito tñ
dñi eã p molestias corpales redibẽ ꝓpel
lit. ptm̃ quo male ablata ẽ penas luit.
Sꝫ ihumanũ nõ est etã p talibꝫ iterrẽ
tẽp̃ p reis ãminũ. nõ ad hoc ut mũme re
stituãtur ablata. sꝫ ne frust̃ homo ĩ hoies
seuiat. ¶ Ille ꝓfecti q̃ iam remisit culpã: sꝫ
q̃t pecuniã. Et fraudari metuit: nõ cupi
tt vindictã. Deniq; ĩ talibꝫ causis si psua
dẽ potuerim? eos p quibꝫ intuemur? nõ
habẽ q̃d possit. Tenue nobis eorũ molesti
e relatũ. Aliqñ aũt mĩsericordes. et ĩ ipso
dubio nolũt hoĩ p inita penitia ita ĩfer
re supplicia. Ideo hãt mĩam etã nos pro
tate et cohortũ dicet. ꝟ uelu? ei etã si habꝫ
amicis q̃. si nõ habet. a extraneis a omĩb.
¶ Sꝫ p istis magis apud eos q̃ reputũt. q̃m
apud eos q̃ iudicãt interẽ. Quenit: ne pẽ
dicat auferre q̃ cũ habet ptitẽ. non cog
redẽ: q̃nis ĩ cogendo ita debeat cohibẽ ĩ
cognitate: ne amittat hũanitatẽ. Illud vo
lentissime dicẽ ei cui p hoie ad hoc iterue
nit ne male ablata restituat. et q̃ ad se nõ
fugientẽ q̃ntũ honeste pt ad restituendũ
nõ ꝓpellit: socũ esse fraudis et ãminis. ¶ Ita
misericordi? opẽ nr̃am talibꝫ sb̃trahim? q̃
ipendim? ¶ Non ei opem fert q̃ ad peccan
dũ adiuuat: at nõ poa? subuenit atq; oppri
mit. Sꝫ nũquid ideo nos a cruce. aut ad cr
igendũ tradẽ vel possum? vel debem? ¶ Ag
m? q̃ntũ epalis fragilitas dat: et hũanũ q̃
dẽ non nũq̃. sed maxie at sp diuinũ iudi
cũ ꝺminates. ¶ Doletes aũt reddẽ quos no
cuim? et male abstulisse. et vñ reddat habẽ
arguim? increpam? detestam: q̃ doam dam
q̃sdã palã. sicut dũsitas psonarũ duce
sa videt posse recipe medicinã: nec ĩ aliqz
pniẽ ad maiorẽ insanã ꝺtatu: aliq̃n e

nã si res magis curãda non ĩpedit: sã alte
tus ꝛõione ꝓuam? Verũ sepe accidit ut nos
fallãt vel negando se nõ abstulisse: vl affir
mãdo se vñ restituãt non habẽ. Sepe eaã
et vos fallimũ: putando vl nos nõ agẽ ut ꝛõ
deant. vel ipsos habẽ vñ reddant. Et oẽs ꝛ
pene oẽs hoĩes amam? nãs suspitiões vel
dotare vel exstimare ꝯtuões: qñ credibilu
bꝫ retũ signis monem: cũ credibilua nõnl
la sint falsa. sicut ĩcredibilꝫ nõnulla sũt ve
ra. Ideo ꝙdam ꝺmẽonans q et scelerꝫ penã
sibi rapuit relaxari. et id ꝓpter qđ scelus ad
missũ est possidẽ addidisti et ausu. Pro hys q
ĩfluentiendũ putat sacrdotiũ vñm. fieri ei
potest: ut tu sras qđ ego nesci: et ꝓptea pu
tũ te nõ potuerit: ut ego nõ eũ credã pos
sidẽ. qđ tu possidẽ nosti. Ita fit cũ de reo sentẽ
tia nõ vna sit nãa: neutu tñ nr̃m placeat
q res nõ reddit aliena. De hoĩe ut hoĩes
diuersa sentiam? ꝙ ĩ ipa iustitia sit sum?
Comodo eaã fieri pt. ut qđ suo aliquẽ nõ
habẽ. hoc eũ tu habẽ nõ certissiẽ teneas.
ꝙ credibilit suspicẽs: et ob hoc tibi uideat
ĩcertitudine ꝓ eo q et scelꝫ penã sibi rapi
at relaxari: et id ꝓpter qđ scelus admissũ
ẽ possidẽ. Ad sumam igr neq apud te neq
apud tales si q reputatur ꝗlem te ẽe grauẽ
mr̃. neq apud ipsos q magno studio aliena
ac nichil ꝓfutura. multoq eaã periculosa ac
pernosa petit. neq apud oꝛ meũ cu testis
ẽ deus ausim dicẽ sentire discrepare ĩterueĩ
endũ esse. ꝓ aliq: ut qđ scelẽ absulit scelꝫ
ĩpunitate possideat: ꝙ ut remissa iniuria qđ
iniuriose absulit reddat? si tñ habet l qđ abs
tulit vel aliud vñ illud restituat. Nõ sane
quid ab iniuto sumit iniuriose auferẽ. Nã
plenq nec modico volũt reddẽ honorẽ suũ:
nec opario mercẽ suã: nec tñ qui hec ab ini
quo rapuit ꝓ iniuriã accepit. q poa ꝓ iniu
riã nõ dare? Sz nõ ideo debet iudex vendẽ
re. dit aduocat? iusti ꝓdonuũ. et iurisperit?
verũ ꝛsiliũ. Illi ei inter vtrãq ptem ad ea
mẽ adhibenti. ista ex vna pte ꝛsistunt. Cum
q̃ iudicia et testiõnia q nec iusta et vera
sceleraq? utiq? penã sumit: qa scelerate ea
q̃ ꝗbus a volentibꝫ dat. Ille tñ solet ꝙ ma
le sibi ablatã pecuniã repetẽ qui iustũ iu
dicũ emit: qm venale ẽe non debuit. Qui
do ꝓ iniquo iudicio dedit. vellet idem repetẽ
nisi timet: vel pudet emisse. Sũt alie pso
ne ĩferiores loa q ab utraq pte nõ insolenter
accipiũt sicut officiales et a quo amouet.
et cu admouet officiũ. Ab hys extorta ꝓ im
moderatã ꝛprobitatẽ repeti solent data: ꝓ to
lerabilẽ ꝛsuetudinẽ nõ solent. Magis q tẽ
hendim? q talia iusitate repetiuerũt. ꝙ q
ea de more siũpserũt: qm multe mũdane pso
ne rebꝫ hũanis vel iuuant hmõi ꝺmodꝫ
vel tenent. Ista si uiã vite ĩtrauerint a ecel
lẽtiorꝫ ꝛsenserint sãtatis gradũ finali? ea
q hoc mõ acquisierũt tꝫ sua pauprbꝫ largiũ
t. ꝙ eis a quibꝫ accepta sũt tꝫ aliena resti
tuũt. Qui vo cõtra ius honestatis hũane. r
fluctus rapinis et lucrũpnis oppssionibꝫ iniqui
onibꝫ abstulerit: reddenda poa ꝙ dnãdi
censem? Zachei publicani euãgelica exẽpla
Qui cũ hospitio dñm suscepisset. in vitam
suam repẽte mutat? dimidiũ unqt retũ me
ũ de pauprbꝫ: et si qđ aliquẽ de fraudau
redd ꝙduplũ. Vimptñ si iustitia sinceri? cõ
sulat iusti? diat aduocato redde qđ accepisti
qñ ꝛtra veritatẽ fecisti. iniq̃tati affuisti. iu
dicẽ fefellisti. iustã causã oppressisti. de falsi
tate vnisti: qđ vides multos honestissiõs et
disertissimos viros nõ solũ ĩpune vineã
glose videri sibi ꝺmittẽ. ꝙ cuiq in quolibꝫ
officio militãti redde qđ accepisti. qñ iubẽ
te iudice alicuiq causa nr̃m hoĩem tenu
isti. ne resistẽ viristi. ne fugẽ inclusisti: p
treno cẽ ꝓmanẽte lite exhibuisti. cẽ finitã
dimisisti. Sz illud aut aduocato nõ dicat
ĩ ꝓmptu est: qđa saluet ita nõ vult homo
repetẽ qđ ꝓdono ut male vincẽt dedit. sicut
nõ vult reddẽ qđ ab aduersario ni male vi
asset accepit. Nõ tamẽ aduocat? cẽ ex ad
uocato ita viꝛ optim? finale repetit q sus
cepto suo finale dicat recipe qđ mi tũ tibi
male adẽem dedisti. et redde aduersario tuo
qđ me agente iniq̃ abstulisti. Et tñ quẽ ꝓ
onus nõ tẽ vite tãssime peruert. eaã hoc
facẽ debet. ut si ille q iniq̃ litigauit nõ vult
ãmonit? corrigẽ iniq̃tatẽ. eius tñ iniq̃ta
tis nolut iste habẽ mercedẽ: nisi forte resti
tuendũ est alienũ qđ p furtũ dãnulo au
ferẽ! et restituendũ nõ est. qđ in ipo foro
ubi pna punitur decepto iudice et arcanũẽ
tus legibꝫ optẽtue? Nõ dicã de usuris: qs
eaã ipse leges et iudices reddi iubẽt. An
crudelior ẽ q subtrahit aliqđ vel eripit di
uiti: ꝙ q truncat pauperẽ fenore. Nec
atq hmõi male utiq possidẽti et vellẽ re
stituerẽ. ꝙ nõ est quo iudice repetãt. Ia
vo si prudentiã ĩtueam qđ scriptũ est fide

li hoīnu totus mūd⁹ dnatū est. ifidelī aūt
nec deest obolus⁹. nōne oēs q̄ sibi vidētur
grauē liare ꝯquisitus. eis q̄ nō nesciūt alie
na possidē ꝯ iniqua⁹? Hoc ei certe alienū
nō est. qđ iuste possidet. Hoc aūt iuste qđ iuste
et bonū. Oē igit qđ male
possidet alienū est. agale aūt possidet q̄ ma
le utit. Certus q̄ ꝙ multi debeāt redde a
lena⁹. vel si paua q̄bs reddātur repiant⁹?
Quo tñ ubi sūt tāto magis ista despnūt:
q̄nto ea iust⁹ possidē potuerūt. Iustinam
q̄pe et nemo male habet: et q̄ nō dilexit
nō habet. Peccāa vō et a malis male ha
bet. et a bonis tāto meli⁹ habet q̄nto mi
n⁹ amat. Sz iter her tolerat⁹ inq̄tas ma
le habentiū. et q̄dam iter eos iura ꝯstitu
iūtur q̄ appellant⁹ ciuilia. nō ꝙ hīc fiat ut
bñ vtētes sint. ꝙ ut male utētes min⁹
molesti sint: donec fideles et pij quoq; u
re sūt oīa. q̄ vel ex illis fuīt. vel inter illos
tāt⁹q; iuetes malis eoz nō obstrigunt⁹
ꝙ exercent⁹ ut puenīāt ad illā ciuitatē
ubi hēditas etnitas ē. ubi nō habet nisi
iust⁹ lotū. nō nisi sapiēs pincipatū. ubi
possidebit q̄ q̄q; ibi erūt vē sua. Sz tñ e
aī hic nō intercedim⁹ ut sēm moꝛes le
ges q̄ tenas nō destituāt aliena. q̄us
nos placabiles velim⁹ malis nō ut pla
ceāt vel pmaneāt mali: ꝙ qa ex illis fuīt
q̄q; fuīt bonus. et sacrificio mūc placuit
deus. Quē nisi ꝓpitiū habēt mali. nul
li ēent boni. Diu ē q̄ occupationibus tuis
loquēdo videoꝛ onerose: aī tibi hoī aūto
et dato ato solui potuīt qđ q̄rebas. Iam
dudū aūt finire debereē: si te tñ satē fu
isse lecturū: qđ flagitasti ut rescribēm. fe
lix in xp̄o viuas fili carissīe.

Augustin⁹ ad donatum de laud

Omno eximio et sinceriss̄ia di
lōne honorabili fō donato: au
g⁹ in dño salutē. Qđ ad te
āmīstrantē multū desiderās eaā cū tibi
li venisses vidē nō potui. credo. ꝓpter fīm
ēe ut aūo tuo tuis publicis expedito poā
fruerer. q̄ ut illa salutatio me apud te
onoso et te negotioso neutra nūm sēntū
satis ēet desiderū tperaret. Recolēs q̄pe
honestatē in abeūte etate idolis tuis a
būdant⁹ poneū pectus tuū existimo nu
se xp̄s largissīe infidat. ut firmus ei asse
ras etna et celesti gla q̄ tpali et treno p
tuo digniꝰ ores. Amplius ei q̄ meꝰ. ꝓsus
ab ōnibus q̄s vel paūtari vel ultro eaī
ꝑdicantes audire potui cristalē virtutēq;
āmīstracois tue. stant⁹ oīno laudāb⁹ at
q; ꝓferentib⁹. et sine ullo scrupulo dissone
varietatis accepi: et eo certa⁹ q̄ ignorabāt
necessitudinē nr̄am. et utrū te vl̄ tenuit
nosse penit⁹ nesciebāt ꝑdicatores tui. ne v
magis eos auribus meis se dixisse. q̄ vera te
te sp̄gere credere. Ibi est ei a vanitate timo
ta laudatio: ubi eaī ab offensione vitupera
tio secuta ē. Vimptū o fr̄ eximie. et sincerissi
ma dilōne honorabilis. nō mīr. quando
es ꝑ fortasse admonend⁹. oēm istā glām hu
mānā ꝓlatem nō in ore vulgi ēe letabilē;
ꝑ in rebus ipsis q̄ eaī si vulgo displicēāt. ꝓ
o tñ fulgore ac pondē nō impitor⁹ mēda
cione paose fūt. magisq; miserād⁹ est q̄ tu
lia īprobat. q̄ q̄ de talibus īprobāt iudicād⁹
miser. Cū vō placēt et sibi debita laude ꝓla
titer q̄ ꝑdicant⁹. nec sic q̄dem ipē maiores
meliores q̄ sūt alieno iudicio q̄m integrā
ē ītima veritate: et soli⁹ ofactue roboꝛe soli
dant. Vñ magis hoībus trē existimātibus q̄
ei de quo bñ vulg⁹ existimat. aliq; ex eo fe
liciteꝰ audit. Que nī optime nouis vic
bone ītuere ut cepisti fortissīa cordis ance
dñm nr̄m ihm xp̄m et ab oīno iam fastu
oīno detumescēs. assurge ī illū q̄ non ve
rose alienat⁹ ouersos ad se: q̄ ītus fiat pas
sib⁹ ītuentes atq; ascendētes tollant⁹ in se
pīno fastigio celestis atq; ageliee dignita
tis. Q quē te obsecro ut rescribas m̄ tuos
q̄ oēs quos in sinitesi vel ī ypotesi habes
bes ad cōione catholice ēe comites: et
benigne adhoꝛteis. In tuo gremio eccam
patrē tuū laudabilē et egregiū virū. ab
te genitū ēe ogniou. quē ut debito mihi
ei⁹ a me officio salutes peto: et nos vsque
nō graueis. Qđ eaī ꝓpter tē tuā quā hu
meliorē apud deū fiaendā nō imputer
exposco. Deus mīa te cumplectat: et ab oī
iniq̄tate obseruet.

Augustin⁹ ad donatum

Omno eximio merito q; honora
bili ītegritat⁹ laudabili filio w
nato: augt⁹ in dño salutē. Ne
lē quidē in tuis afflictionibus ec
animā eaīam obstitutā: ut irene illius
ptās indiget auxilio. Sz q̄a sinat diuī
aplis nō est ptas nisi a deo: pulchro ai
p vos sinceriss⁹ catholice meis filios eccē
subuenit. auxiliū nr̄m in noīe dñi est q̄
fecit celū et terrā. Quis ei nō sentiat in
tātis malis nō puā nobis desolationē di

nut⁹ missā. tū tu vir talis et xp̄i noīs amā
tissim⁹ p̄ ꝓlatis es ſublimat⁹ insignib⁹. ut
ab sceleratis et sacrilegis ausib⁹ īmicos eccl̄ie
bone tue volūtati ꝓtas ſonata cohibet. dñe
eximie. mitiq⁹ hōorabilis īsignitiq⁹ laudabi
lis fili. Deniq⁹ vnū ſolū est qđ in tua iusti
na ꝓtimesam⁹. ne forte. qđqđ malū otra tran
quillā ſonctatē ab hoīnib⁹ ꝓpis īgratus q⁹
mutuē. pfecto grauis est et atrox. q̄ si in ali
os talia mutant: tu q̄ p̄ īmanitate fra
norū ac nō pot⁹ p̄ lenitatis xp̄iane ꝓfecta
ne tenseas cohercendū. qđ te p̄ ipm xp̄m
ne facias obsecram⁹. Neq⁹ ei vindicta de ī
imicis ī hac tra requm⁹. a vero ad eas āgus
tias eccl̄ie nos debēt coartare q̄ patiū. ut obli
uiscam⁹ qđ nobis p̄cepit. p̄ cui⁹ veritate ac
m⁹ p̄ eis. Vñ ex occasione fabuliū iudiciū ac
legū ne ī eōm iudicij penas īcidant: corri
gi eos cupim⁹ nō necari. Nec disciplinā ecc
lie negligi volum⁹: nec ſupplicia q̄bs digna
sūt ꝓtegi. Sit q⁹ eoꝝ pena. ꝓfecto: ut sint q⁹
peccare ꝓhibuisse. Quesum⁹ igit⁹ ut eccl̄ie
causas audias q̄libet nephanis iudicijs ap
pendā vel afflictā esse ignoscis ꝓtinus or
dendi te habe obliuiscaris: petitionē autē
nitam nō obliuiscaris. Nō abi vle sit neq⁹
detestabile fili hōorabilit⁹ dilāssime q⁹ vos to
gam⁹ nec q̄dant: p̄ quibus deū rogam⁹ ut
mereant. Excepto eccl̄ā q⁹ a ꝓtinus ꝓposito
vere nō debem⁹ vīendi in bono malū. il
lud q⁹ prudēna tua cogitet: q⁹ causas emas
cularē vobis nemo ꝓtec eccl̄iasticoꝝ
virorū curat. Piū si omēdos in hūs hoīes pu
nitis. decrebitus nos ne p̄ operā nostrā i
ad vīm iudiciū aliq̄d tale p̄ueniat. Quo cō
silio illi in nr̄am p̄uate luctuose audaciā ꝓfi
lerūtur. nr̄atate nobis īpatiti: ut eccl̄ā om
nes īgeram⁹. q⁹ eos omēdos nr̄is iudi
cijs ab eis eligam⁹. Hāc āmonitionē petitionē
obsecrationē meā ne q̄so spernant accipiat
Neq⁹ ei te arbitror nō recolē magnā me
mōiā ī te et multo q⁹ nr̄ic es alti⁹ ſublimatū ec
si eps non esse. fiduciā tū habe potuisse.
Cito interi. p̄dente excellētie tue nocuit
ſuū latuit. q⁹ iā nil valē arbitrant⁹ et nat
ura. nec sic nobis p̄ce aliq̄ten⁹ possint. Illud
tū aūt labores et ꝓmula nr̄a quo fraudosa
sint. admonebis si eoꝝ vanissimā et ꝓpe
fugbie plenissimā sectā nō ita cures ī p̄alibus
legibus ꝓmu: ut sibi vel suis vidēatur q̄les
nūq⁹ molestias p̄ veritate atq⁹ iustitia sustine
re. Si eos tū hoc abs te petiū rectū certumq⁹
manifestissimus testimōius apud acta l̄e pre
sentie tue. vel minoꝝ iudiciū ꝓtulit atq⁹ in
strui panaris: ut et ipsi q⁹ te iubente attinen
t. ducā si fieri p̄t in meli⁹ flectat volūtatē.
et ea ceteris salubriū legant. Onerosior ē. q⁹
pe q⁹ vtilior diligēna q̄ vt mag⁹ ceteat ma
lū. et magnū bonū teneat: cogi tm hoīes
nō velle.

Epla augustī ad olimpiū vt audiat petitionē cuiusdā sui cōcī.

Domno dilāssimo et in xp̄i mem
bris honabiliter āplectendo filio
olimpio. aug⁹. Quotq̄d sis sēm
scīi hui⁹ cuiusū: nos tū carissimo
et sinceritissio ofessio nō olimpio cristiano fi
dissimo scribim⁹? Hoc ei tibi esse sam⁹ oī glori
a gloriosius: et ōni sblimitate sblimi⁹. fama
q̄pe ad nos ꝓtulit honorē te adeptū esse cel
situdinē: q̄ utrū esset vera nondū apud nos
fuerat ofirmatū. tū hec scribēdi ꝓuenit occa
sio. Si q̄m nouim⁹ te a dño didicisse nō alta
sape. si hūilib⁹ ofessione. q̄libet culmine ꝓtec
tus ees non aliter q⁹ soles leges nr̄as te amp
lexū esse ꝓfitemur? dñe dilāssime et in xp̄i
membris honabiliter āplectende fili. Tpali
vo felicitate ad eterna lucra te prudēter vti
tū mīme dubitam⁹? ut q̄nto plus potes ī
hac terena republica. tāto pl⁹ īpendas vel
ti illi q⁹ te in xp̄o pepit cuitatu. qđ tibi vbe
re rependat⁹ in regione viuentiū. et ī vera
pace securoꝝ. ac sine fine gaudioꝝ. Si ta
lis et cōcī nr̄i bonestas petitionē tuc tue
sp̄ omēdo caritati: ne forte nūc fieri possit
qđ ant fieri nō potuit. Cū enī posset sine
vlla forsitā ofensione qđ ꝓfessor ei⁹ q⁹ius sb
alieno noīe opauerat. et sub eccl̄ie nomine
possidē tā expetat. ꝓsequēter eam ipse rete
nere noluim⁹ q⁹ q̄m fisci debitor fuit hui⁹ sti
pulū habe in ofessa. Neq⁹ enī fraus ista
q̄a fisco fiebat. ideo nō fiebat. Et ille q̄dem
paul⁹ postq⁹ epūs fuis est renūciatus sui⁹
ōnibus rebus ꝓpter īmensū cumulū fiscalū
debitoꝝ exacta q̄dam cautione in q̄ ei cer
tū pond⁹ debeat⁹ argēti. hos exiguos agel
los vñ mutuū sustētaret. q⁹ eccl̄ie opauit sb
noīe tuc potentissīe dom⁹: ut eam ex ipis
more suū sequens tū fisco nō soluet. nul
las exactoꝝ molestias pateret. Iste aūt q̄
eccl̄ie eccl̄ie illo defuncto est ordiatus. timuit
hos agros susape. Et cū posset. p̄ solue fiscā
libus debitis q̄ de meoꝝ patris possessiūculis il
le otraxerat ī peciale bñficiū postulare. to
tū maluit ofiteri q⁹ eas paul⁹ de argēto ꝓ

o aũ eẽt fisco obnoxi⁹ de hastario emerat: ut
eas eccĩa si fieri potest nõ ocultã epi inq
tate. ſ manifesta xpiani ipatoris lib alutã
te possideat. Qđ si fieri nõ potest. meli⁹ ino
pie laborẽ serui dei toleratũ. q ut necessari
or fraudẽ aũ consãa fraudis optineat. Ad
hoc tuũ suffragiũ petim⁹ ipartire digneis:
qã id qđ pmo ipetratũ est nolui allegare
ne utiñ supplicãdi sibi intluderẽt facultatem.
Non ei erat ad desiderata rñsũ. Nũc vo aũ
sis eadẽ benignitate q soles ſ ãplior pirate
nõ desperem⁹ adiuuãte dño meritis tuis h
finale posse credi. aũ eccã si tuo noĩe loqi eadẽ
petens. et mẽorate eccĩe ipse donares. qs rep
hendẽt. a quis nõ maxiẽ preduciet petitionẽ
tuã non frene cupiditatũ. ſ cristiane pietatis
seruentẽ. Dñi dei nũi mũa te in xpo feliciter
tueat: dñe fili. Ex. augustũ ad olimpiũ

Omno ermi⁹ ut eccĩe sbueniret.
o et mũto pstantissimo multiq
in xpi caritate honorãdo filio oli
pio: aug⁹ in dño salutẽ. Quã
tus mor ut audiuim⁹ te mũto sublimatũ ni
pa fama nondũ certissiã nobis eẽt. nichil
aliud de aio tuo credidim⁹ ergo eccĩam dei
au⁹ te filiũ vacare ee gaudem⁹. q qđ tuus li
teris mor aperuisti. tũ eccã illis lãs quibs ult
dignat⁹ es eccã si pigri et cũctantes essem⁹ ex
hortationẽ benuolentissimã mitte: ut istruẽ
te hũilitate nra p religiosã obediẽciam tuã.
dns tu⁹ amore talis es eccĩe sue ciuiq subue
niat. maiore fiducia tibi scribim⁹ dñe crimi
e mũtoq pstantissie. multiq in xpi caritã
te honorãde fili. Et frẽs quidem multi sã collegę
mei ſmuter eccã pturbata pfecti sũt pene:
fugiẽtes ad gliosissimũ comitatũ. Os siue
nã videris siue leas eorũ ab vrbe roma opp
tunitate nuiusq occasionis aceps. ego tñ licet
nullũ aliũ ai eis cõicare potuerim. nõ potui
pretinuisse p hũc frem et compbrem meũ: q
vrgẽte necessitate p salute ciuis sui eccã medi
a hieme quoniq ad illas ptes venire opus
sus ẽ. et salutare et amonẽ caritatẽ tuã q
habes in xpo ihu dño nro ut op⁹ tuũ bonũ
dilectissima anelet instãcia. quo noverit
iimici eccĩe leges illas q te ydolis offrigendis
et de hetnis vorigẽdis vino stulchone ĩ assi
cã misse sũt. voluntate ipatoris pyssimi et fi
delissimi ostitutas: quo nesaẽte vel nolẽte fac
tũ siue dolose iactant. siue libẽter putãt. atq
hinc aios iperitorũ turbulentissimos reddũt
nob q pniciose ac vehemẽter infestos. Hoc aũ
qđ petendo vel suggrendo amoneo pstantiã
tuã: nõ dubito oim p affectã collegialitatẽ meo
rũ fieri voluntate. Arbitror q causa q pmitt⁹
exorta occasione facillie posse ac debe ma
turari ut noverit sicut dixi hoies vanu q
et adulantiũ salutẽ requim⁹ et leges q pro
eccĩa xpi misse sũt: magis theodosy filii q
stulchonẽ curasse mittendas. Preterea q pe
meoratus pbr hilarii platoz aũ de regione sue
miletana ab epo suo venabili fre meo seue
ro. q tuã meriti sinceritissimã dilectionẽ mul
tũ salutat. p ypponẽ regiũ ubi ego sũ missus
ussus ẽ: q a aũ forte sit essem⁹ in magnis et
die tribulationibs et pturbationibs q debam⁹
occasionẽ scribẽdi ad eximietatẽ tuã. et nõ
inueniebam⁹. Tã quidem vnã epam muserã in
negotio sã frãs et collegę mei bonefatij epi
cataquẽsis. ſ nondũ ad nos puenerat. quo
rã q nos vehemẽter agitarent. quibs opmen
dis vel corrigẽdis q admodũ meliore sedm
viã xpi dño iuuante. q modius epi q pte
rea naufragauerũt. tũ tanta benignitate tu
oris acturi sũt: q potuerũt voi consilio dili
gẽter deliberatũ aliq̃d ferre qñtũ tps permitte
bat ãgustia. Illud aũt qđ aũm clemẽtissimi
et religiosissimi pncipis exigat eccĩam. puto
a noverit nullo mõ esse differendũ: ſ eã ad
q eos qui pfecti sũt videas. q primũ tua
ſ stabili gratulatiõ. q ex occasione lectũ ipsa
tũ ad cristianã religionẽ et catholicã pace
quieti sũt: p quorũ salute semp pia nos i
hac tpali eccã pietate delectat. Preterea cu
maxime ab hoĩbs numiũ diuinitatũ pius ni
iimicitiarũ furores ipetus sustinerem? qđ no
nlli eorũ nobiscũ pacentissime fruentes. ſ pli
mũ ifirmitate metuum⁹ donec discat et va
leat aduuãte misericordissima dextra dñi. sedm ſ
sens et hoim die roboze vocis valẽore utp
ne. Cõmonitoriũ qđ misi frãbus epis: si ut
puto nondũ ibi sũt ab exercitate tua illuc
tradat aũ venerit. Tanta quippe tui sinceritatis
pectoris habem⁹ fiduciã: ut adiuuãte dño de
nro nõ solũ ipetratore auxilij te velim⁹ vinca
dalij ptupẽ. Aug⁹ ad marcellinũ tribunũ

Omno ermio et mũto insigni ac
q carissimo filio marcellino: aug⁹
epus in dño salutẽ. Quamuellio

nes illos et clericos ptis donati qs de ypponē
si ad iudiciū p fratis eoꝝ publice disapline
cura deduxerat a tua nobilitate cōperi audi
vi. et plurimos eoꝝ de hoīcidio qđ in restitutiū
catholicū pbrm diuserūt: et de cede innocen
ti alterius catholici pbri. atq; de oculo ei⁹ effos
so et digito ptaso fuisse ofessos. Vñ in solliciti
do materia incussa ē. ne forte sublimitas tua
ꝑsecat eos tūta legū severitate plectēdos: ut
qua fecerūt talia paueant. Accoq; his lr̄is ob
testor fidē tuā quā habes in xpō p ipsi⁹ dñi
xpi miam: vt hoc nec fratas nec fieri oīno
permittas. Omnis ei ab eoꝝ interitu dissimu
lare possem? q̄ non accusatibꝫ nr̄is si illoꝝ
notaria ad qs tuende publice pacis vigilā
a ptinebat pīcipatu videant̄ creāri nolum⁹
in passiones seruoꝝ dei q̄si vite talionis pa
tibꝫ supplicijs vindicari: nō quo sceleste hoīni
bꝫ lucrandā fraudoꝝ phibeam⁹ auferri. sed h̄
pte tūrbari. vel ab inq̄sitore indebite insana ad sani
tatis oīm legū cohercōē duriant̄. vel a ma
gistris operibꝫ alicui utili opi deputent. Dolent
dem et ista damnatio. Si qs non intelligat
magis beneficiū q̄ supplicii nūcupandū. ubi
nec seruēdi relaxat audacia. nec petendi re
media subtrahat? Simple xpiane videre pi
os officiū: sic furiense inquietari. ut osule hūa
nitatis meminerit. Nec in peccatoꝝ atrocitatibꝫ
exceas ulasscendi libidinē. si priꝰ vulneribꝫ
cuādi adhibeas voluptatē. Nolo pdere pēnā
diligenā quā in ipsa inq̄sitione seruasti:
qñ tantor sceleꝝ ofessionē nō extendēte cau
leo. nō sufficientibꝫ ungulis. nō mentibꝫ flām⁹
si virgarū verberibꝫ eruisti. Qui mod⁹ cohā
nonis et a magistris liberaliū artiū et ab ipis
pentibꝫ. et sepe eaā in audiaꝫ solet ab epis
habere. Nolo atrocē vindicare qđ leue⁹ iuēis
ti. Inquirendi q̄ puniendi nūcius maior ē. Ad
hoc ei et mutissimi hoīes fraus occultatū di
ligēter atq; instanter exāinant: ut iueniāt q
bꝫ prodant. Vñ pletūq; nūc est exercēat aur⁹ inq
sitor: ut manifestato scelere sit ubi appareat mā
suetudo. Oīa q̄pe bona opa amāt in luce
dñs bona opa vīa. et glificent pīem vīm q
celsus est. Et ideo nō sufficat aplō monere ut
mansuetudinē seruarem⁹ sed ut eā eaā notam
nibꝫ hoīb⁹. Et alio loco. mansuetudinē oīm
tes ad oēs hoīes. Vñ nec illa fa dauid qn iu
mus sibi in man⁹ traditu demēter pepat. pīda
tissima lenitas eminet. nisi ptas piter appareat.

Nō te q̄ exasperet vīdicandi ptas: cui lenita
tē nō excussit exāinandi nūcius. Nolui fratō
re iuento q̄rere pussorē in quo iueniendo no
luisti adhibere tortorē. Postremo p eccle utilita
te missus es. hoc eccle catholice ā ut modū
dispēsationis mee nō supgredi videar. h eccle
e ad ypponiensiū regionū diocesi ptinenti
ꝑesse. hoc expedire ostendor. Si nō audis amu
cū petentē. audi epm̄ osulentē: q̄nus q̄m epi
ano loquor materie in tali causa nō arrogāt
diceri te audire epm̄ decet iubentē. dñe exci
mie et muto ī signis atq; carissime fili. Vñ scio q
de causas emanatas excellēte tue potissimū
iuictas. si q̄a credo istā curā ad virū clarī
simū atq; expectabilē proconsulē ptinē. ad e
ū quoq; lras dedi. q̄s rogo ut ipse illi tradē
et allegare si op⁹ est nō grauetis. Atq; ābos
obsecro ne ī portunā arbitremi vel intessi
onē vel suggestionē vel solliciti dinē nr̄am
et passiones catholicoꝝ seruoꝝ. q̄ infirmi⁹
ad edificationē spūalē utiles ee debēt. a
reprobis inimicoꝝ a quibꝫ passi sūt peng
derolentes: si poss⁹ refracta iudiciaria seueri
te et vīam fidē q̄a filij estis eccle. et ipsius
mīs māsuetudinē emendare mūme neg
ligatis. Deus ops pstanā tuā bonis oni
bꝫ augeat: dñe excimie et muto ī signis atq;
carissime fili. Aug⁹ ad marcellinū rogans
ut pena p sceleribꝫ dāpnator sit pt̄ mortis

omno muto in supplicii.

signi multiq; carissio ac desi
deratissimo filio marcellino. augus⁹ ī
dño salutē. Gesta q̄ pmisit
pstanā tua vehemēt expecto. et in ecclia p
ponies. rāuamq; cupio recitari. ac si fieri po
tuit p oēs ecclias ecā in diocesi ostitutas. ut
audiant hoīes plenecq; agnoscāt. ofessores
iniquitatis nō dei timore extorquēte pēitenti
ā. si iudiciaria diligēna crudelissimoꝝ pec
toꝝ aperiēte duriā. siue illoꝝ q̄ de hoīci
dio et de execrato ac debilitato pbri corpe. siue
illoꝝ q̄ se illa scire notuisse: q̄nus sibi ducent
displicē negare. nōsti ausi ī fugietes catholicā
pacē velut ne ōmunibꝫ polluant alienis. et
ī illo sasmatis sacrilegio ītes sceleratoꝝ tā
ī manū tantā mlitudinē pdurātes. siue e
ā illoꝝ q̄ inde nō recessuros ecā demōstra
ta sibi catholica veritate et donatistarū p
ūsitate duxerūt. Non ē leue qđ age voluit p
operā tuā. Vtinā tales eoꝝ causas ecclēsis
sic audias. ut fragnosa cor atq; insana ptia
na sit sepe. pdat. eadēq; publicata gesta in
oīm notiā pferant. Cōd autē scripsit ecclesi

vigeat et grandeat dñe merito ſignus: mul
tiq; caruiſſe ac deſideratiſſime fili. Filiū noſ
trū tuſinū tarrenſē principalē emendo exi
mietatis tue.

C. auguſti ad appringium

ne patria retribuent hos q digitū dextro pa
derūt et oculū eruerūt

Omno ſigni et mito ſublimi ac
pſtantiſſimo filio appringio: augꝰ
Non dubito in hac plate quā
ubi dꝰ hoi in hoies dedit: cogitare te dñi
iudiciū ubi et iudices ſtabūt rōem de ſuo iu
dicio reddituri. Chriſtiana q̄ppe fide te ibutū
ſao. Vñ in ad exellēcā tuā maior fiducia t
buit. nō ſolū petendi vincā monēdi ꝓpter
illū dñm in cuꝰ familia nobiſcū celeſtiu
re teſeris: i quo ſpem vite etne ꝓpter habeꝰ
et quē ꝓ vobis in ſacroſcis miſteriis ſuoma
niꝰ. Vnde dñe inſignis et mito ſblimis ac
pſtantiſſime fili pmū queſo ut nō vidēat ti
bi ipoziꝰ irruere caths tuis ea ſolliatu
dine quā me papue gere oportet ꝓ exlia
in credita. cuꝰ utilitatib; ſeruio: cui nō tā
peſſe. q̄ pdeſſe deſidero. Deū obſecro ut qō
moneo vel rogo nō dedigneris ampe: nō
mitteris acceſſe. Curiales quidam et
clericos donatiſtas cura eoꝝ q diſaplie pub
lice ſeruiūt pmiſſa natalia ad iudicia le
ges q̄ poſſent. Hij cū audirētur a viro clariſ
ſimo et ſpectabili tribuno et notario fre tu
o filio meo marcellino. nō tormētis vngulaꝝ
atq; flāmarū ſ vgularū roborata hone
da fatuoza in fides et opbros meos a ſe
ꝑpetrata confeſſi ſunt: quos ſaluet vnū eoꝝ
ereptū inſidijs trucidauerūt. alterū e do
mo raptū oculo effoſſo digitoq; āputato tru
cidauerūt. Per tū ꝑiſſe illos fuiſſe cōfeſſos
ideoq; mīme dubitare ſub iura tua ſeruꝰ
ce venturos. has ad tuā nobilitatē arte
ratas leras: quibꝰ depzor et p mām xpi ob
ſecro ſic de tua maiore atq; certiore felicita
te gaudeam⁹ ut eis patria nō retribuatur:
Quin lapidis utib; digitū prende oculūq; cō
uelle puniēdo leges nō poſſint: qđ iſti ſeruē
do potuerūt. Vñ ſeruꝰ ſū de his q hoc ſe ſeruā
ſe confeſſi ſunt: q̄ hāc conſtitudinē nō reporta
bunt. Sed ne vel ipſi vel illi quoꝝ hoīnduꝫ pa
teſcim eſt p tue pitatis ſeueritā mulcent: hoc
tuneo hoc ne fiat et xpian⁹ iudex rogo: et
chriſtianū epūs moneo. De vobis qđē dicere
aplm legim⁹ q̄ nō ſine causa gladiū gera
nt et miſter dei ſitis: vindex i eos q male
agūt. Sed alia causa ē, puīre: alia eīre. Illi
tribuiter agēda eſt āmiſtratio: hꝰ clemēti
a mēdanda eſt māſuetudo. Si apud iudicē
nō chriſtianū in ſermone cēt aliter agere. nec
tū eā ſic eccle causā deſereret. et q̄ntū ad
mitte dignaret inſtare: ne paſſiones ſeruoꝝ
dei catholicoꝝ q̄ prodeſſe debēt ad exēpla pa
cīne. inimicoꝝ ſuoꝝ ſanguīe fedaret. Et
ſi nollet acceſſere inimico aīo cū reſiſtē ſuſ
picaret. Nūc vō q̄n apud te res agit. alia in
tatio ē: alia inſultatio. Hectorē q̄dem te pelſe
pīatus vidēm⁹: ſ eā filiū xpiane pietas
agnouit? Subdat ſublimitas tua: ſ dat
fides tua. Cauſā tuā tracto rōem: ſ tu i ea
potes qđ ego nō poſſū. Confer nobiſcū cona
tū: et porrige auxiliū. Diligēter actū eſt ut
inimica eīre q̄ ſolent vanilocō ſeductiōis ſol
licitare aīos īperitos. q̄ de pſentiōe glori
es quā ſe ꝓpter tractū honozēda fatuoza ſua
i catholicos dei ſeruos ꝑpetrata fatērent: et
ſuis vōis īplicarent. Legēda ſūt geſta ad ſa
nādas aīas: q̄s peſtifera ſuaſiōe venena
uerūt. Nūq̄d placet tibi ut ad finē geſtoꝝ
ſi cruentū iſtoꝝ ſupplicū timebit legendo
puenire timeam⁹? Vbi ponim⁹ et ipſā con
ſcīam. ne malū ꝓ malo q̄ paſſi ſūt reddidiſ
ſe videātur. Si q̄ nichil aliud oſtituerēt fre
nāde malīne pōtoꝝ. extrema fortaſſe nā
tas ut tales occidrētur vereꝝ: q̄ q̄ qđ no
cuit. ſi nichil min⁹ eis fieri poſſet. malle
m⁹ eos liberos relaxari. q̄ paſſiones finī nō
tū fuſo eoꝝ ſanguīe vindicari. Nūc vō tū
et aliqđ fieri poſſit quo et mitis ꝺmendetur
crīa. et īmitū cohibeat audacia. aut nō flec
tas i ptem prudentiore lenioreq; ſēteniā q
licet iudicib; facē crīa nō in cauſis crīe?
Time q̄ nobiſcū iudiciū dei pīs: et ꝺmēda
ſuetudinē miſs. Cū ei tu fras crīa fauc
ꝓpter quā fras: et tuꝰ filiꝰ fras. Cōtende le
nitate cū malis. Illi ferē humani membra de
corpe tuo auulſerūt: tu ope miſericordi ef
fice. vt illa q̄ nephādis opib; exercebāt. aliqua
utili opi integra eoꝝ membra deſeruāt. Illi
nō pepercerūt correctionem ſibi ꝑdicantib; dei
ſeruis: tu pce ꝓhensis pce ductis pce nun
tus. Illi ipſo ferro fuderūt ſāguinē chriſtianū:
tu ab eoꝝ ſanguīe crīa iurisdictū gladiū co
hibe. ꝓpter xpm. Illi miſtro crīe occiſo ceſſe
runt ſpacium viuēdi: tu inimicas crīe viuēti
bꝰ relaxa ſpacium penitēdi. Talē te oportet ēe
i cauſa crīe iudice chriſtianū: petentib; mo
nētib; intrēdentib; nobis. Solet hoies q̄n aī
inimicis eoꝝ iuſtis leuꝰ agit. a mitiore ſe
cīa. puocare. ſi inimicos nros ita diligim⁹
ut niſi de tua xpiana obediēna pſumam⁹

etas tua dubitare te utrū in theoppria de
as eade gestaiubē ꝓponi fiat si potest illuc fre
quēs cōfluere multitudo. Alioqn alius locus celeb
or ꝓuidend⁹ est. nō tū ullomodo pretmittēdū.
¶Pena sane illorū ḡnus de tāta scelerib⁹ cōfes
sorū. rogo te ut ꝑter supplniū mortis sit: et
ꝓter cōsācam nostrā. et ꝓter catholicā mānsue
tudinē emendandā. Ipse ei fruct⁹ ad nos p
uenit confessionis illorū: q̄ viuet ecīa catho
lica ubi sua ergā atrocissimos hūanos ser
uet atq; exhibeat lenitatē. In tanta q̄ppe cru
delitate queaūq; pcī sanguinē vindicta p
cesserit: magna lenitas apparebit. Qđ et si
mō q̄busdā nēis illa atrocitate cōmodis vi
det indignū. et q̄si dissolutos et negligēte
simile: tūc satis tū motib⁹ aūor. q̄ retentiora
bis fās solent turbulenta⁹ exercitari. egregie lu
culētas bonitas apparebit. et ob hoc magis e
ade gesta legē atq; oīdere debebit dūc mi
to insignis multūq; caristīe ac dilectissīme
fili. Ubi est fās fē et coeps meus bonefa
ta⁹: et p diaconū pegrinū q̄ tū illo preceperit
monitorū dicere. Sic habe illū tāq; pnciam
meā. et qđ vobis in cōe ꝓ ecclie utilitate p
placuit hoc adiuuāte dño fiat: q̄ potens ē
misericordie opitulari in tātis malis. Quod
macrobius epūs conū stipat⁹ cuneis pditorū
utriusq; sex⁹ hac atq; illac fluit. Aperuit sibi
basilicas q̄s possessorū q̄tulusaūq; timor
clauserat. Ante aūt paucatore vico clarissi
mo celeris spōdeo quē tue dilōni emenda
tu multūq; emendatū utriusq; eorū frāgeba
t audacia. Nūc vō postea q̄ cartaginē ꝓ
fectus ē: ecīa in fundis ipsi⁹ basilicas apuit.
ipsos congregat. Cū ipso est ecīa ille donatus
diacon⁹ rebaptizat⁹ cū fuit colon⁹ eme q̄ d
satus ē in illā rede ꝑapui⁹. Quu tales nō tū
eo sūt. q̄n et ille cū ipso ē. Si ꝓconsule vel
albo sil' in illū estus sēternā ꝓfaturi. et for
te ille ꝑsistat velle gladio vindicare q̄m q̄
sit xp̄ian⁹ et q̄n tū adūtere potuim⁹ non
sit ad hec arcanamēta ꝓfanus: tū si nāe fu
erit ecīa gesta iubete allegare epl̄as meas.
q̄s de hac re singulas vobis mittēdas pu
tauu. Doleo ei audire in pfate ee iudicia⁹ mol
lire sēternā et min⁹ vindicare q̄ leges. Si
aūt ner lēis meis ad hoc ꝓsenserit. hoc saltē
ꝑfecte ut i custodiā recapiant. atq; hoc de de
mēta ipatorū ipetrare curabim⁹ ne pas
siones seruorū dei q̄ debent ee in ecīa glo
se: ūmuorū sanguīe dehonestētur. Deo ei
i causa decorū anaumēsiū qui omsi a gē
tilib⁹ nūc mitres honorātur. impatore roga
tū finale ꝓcessisse: ne illi q̄ eos oderāt et op
ti nā tenebant pena simili punirētur. Alio
de baptismo puloꝝ tū iam rodie ipm q̄
state tue misisse. tuc abs te tursō acceperī
oblutus sū. nisi forte tū inspicere mendosos
ee reperi et emēdare volui: qđ mirabili
ipedit⁹ adhuc usq; nō fecī. Epl̄am q̄ ad te
scribendā et his adiūgendā quā tū ibi es
sem nā dubitare reperā: paulo addito sic esse
ipertenā suas. Si aūt rōem oīm dieru et
lunibrationū alys nātatibus ꝓpensarū tibi
posse redde ḡuiter mira trahit⁹ miraris
q̄ntū me distendat q̄ differri oīno nō pnt:
nec age illa ꝓmittat in q̄ me petendo et ā
monēdo vrges. volentē et ꝓfabilē qā nō
possū volentē. Cū enī ab eor hoim nātu
tibus aliq̄tulū vacō q̄ me sic āgatriant ut e
os nullomodo liceat cuitare. nec ꝓtēpnere o
ꝑeat. nō desunt q̄ dubitanda ꝓponō sic i ar
ticulis tpm ꝓstituta. ut dilatione nō ferant:
sicut fiunt in breuiario gestorū collationis
nte satis operosa cū videre neīnem se velle
tāto aggere lectarū legendo ꝑmittē. sicut ni
fiunt ecīa epl̄a ad ipsos latos ornatissimos
hac eade collatioe nēa quā modo aliq̄t lum
brationibus terminaui. sicut epl̄e due nō bre
ues. vna ad dilōnem tuā. altera ad utriū il
lustrē volusianū quā vos accepisse iā arbi
sicut nuc in manib⁹ habeo libri ad honoā
tū nem de q̄sdonib⁹ q̄busdā q̄nq̄. quas nēq
posiut et p libras ūmauit. Cui nō otimo re
spondē. videor q̄ mūme oporteat. Caritas ei
q̄ tāq; nutrix fouet filios suos nō ordine a
mādi si ordine sibueniēdi ifirmiores foeto
tibus anponit. q̄s tales vult ee q̄les illi sunt
q̄s nō reprehendo si de his ꝓficiendo interi ꝑ
terit. Tales q̄ si in nātatibus discendi alioq; qđ
me ab eis distinoribus ipediat quibus mag
iardesco desse non pnt. cū paululū spacii
vix dat int̄ arctissimos occupationū: q̄bus nos
aliene vl' cupiditates vel nātates āgūna
tos trahūt. Et qđ frāā ꝓfuis nesao. Audisti
vri dñm meū dicentis. Si ecīa qđ tū instā
ter et tū crebro me admones: nolo cesses ut
nichil agēs. Cōmendo ecīa ego excellētie tu
e ecīam i numidia ꝓstitutā. ꝓpter tui' nā
tates sās fē et coeps meus delphin⁹ a frī
bs et coepis meis sibi collaborantib⁹ et cōpe
ritatinis missus ē. Ider de hac re pluri ꝑ
scribo: cū ipm pntem sis auditur⁹? Cetera i
omonitoris iuenies q̄ ad pbem misi siue
modo siue p diaconū pegrinū. ne in ea to
nēs itterate nāe sit. Semp in xp̄o vor tuū

a nra vo sentenaa ꝓnocenᷤ. Deus opꝰ excellẽ
nã tuã auctorẽ felicitatẽq; ꝙseruet: dñe ĩsig-
nis et mꝺto sꝺblimis ac ꝑstantissime fili. G.
augustꝰ ad dulatiũ tribunũ qꝺ ad reli
giosos ꝓncipes ꝓtinet nõ solũ adultera l' hoi
cidia sꝺ eã sacrilegia vetꝺ.

Omno eximio et hõrabili filio
dulatio: aug⁹ in dño salutẽ. Dõ
dubitꝺ retinere petitionẽ tuã q̃
desiderastia me ĩstitui qualitercũq; mo-
de te oporteat hẽtibus rñdere: quorũ salꝰ in dño
mã. instãtia q̃ tue strenuitatis ĩteꝺt. Cũ
nus ei coꝝ ingẽtes multitudines vñ plenũ
gratulam. qꝺ sibi bñficiũ ꝙferat intelligant⁹:
qꝺam tñ coꝝ et deo et hoĩnibꝰ miserabili in
stitutu furoris ĩfrenati. ubi suis sedibꝰ nos vasta
re non ꝑmꝺt suo nos exilio trere se credũt: a
suã letalẽ de moribꝰ nris ĝentes. a nrã am
trstiã de moribꝰ suis. Si nõ debet tot tan
toꝝq; ꝓploꝝ salutẽ: furiosꝰ error hoĩm ĩpe
dire paucoꝝ. Quid eis velim⁹ nõ solũ deus
et prudẽtes hoies: vincenã ipsi nri sint nob
ĩmunissimi sentiũt. Cũ ei sua ꝓnitie fren
dos nos putãt: nõ dubitãt nos timẽ ne pe
cent. Si qꝺ fecim⁹: videtes q̃ multi adiuuã
te dño ꝑ occasionẽ vrã via pacis ĩuenit.
Nũq̃d phibere vos possum⁹ vel debem⁹ ab
hac vnitatis ĩstantia: dñi timem⁹ ne qam
diutissimi et in seipos crudelissimi nõ nisi
ꝓpria se voluntate ꝑdant? Optarem⁹ qꝺ:
ut oĩes q̃ crã xpm portant signũ xpi. et cõ
tra euãgeliũ de ipso euãgelio qꝺ nõ intelli
gũt glãtur. a sua ꝓsitate discedãt et no
bisũ in ei⁹ vnitate gaudeãt. Si q̃m deus
occulta salutis dispositiõe. si tñ iusta nõnul
los coꝝ penas ꝑdestinauit extremas: ꝓnul
dubio melꝰ inꝺpabili nuiositate plenus
ab illa pestifera diuisione et dispsione redi
gratus atq; collãs qꝺam suis ignibꝰ pereũt:
q̃ puter vnusi sempitnus ignibꝰ gehẽnarũ
merito sacrilege dissensiõis arꝺbũt. Dic ei
peuntes istos velet eccã qualitercũq; rebellẽ
filiũ suũ dauid. de nri salute seruãda solli
cita dilõne mãdauerat. Nã eũ merito ne
phãde ipietatis extinctũ: ecclã testiõnio lac
mose voas ĝemunt. Vincenã superbo et ma
ligno discedẽte in loꝝ suũ: pplꝰ dei q̃ fuerat
illi⁹ tyrãnide diuisꝰ ignouit regẽ suũ. Et
de amisso filio meroꝝ ꝓcis ꝓfectu ꝙsolatꝝ
ẽ vnitatis. Nõ itaq; reꝑhendim⁹ dñe exim
e et hõrabilis fili: q̃ tales hoies apud tamꝝ
gradẽ ꝓcus eduto cõmonendos existimasti. Si
q̃ ibi dixisti noueritis vos debite nendãdos
putauerũt sinat eoꝝ rescripta undiq; hoc te
fuisse ꝺmunatũ q̃ tu illos apprehensos fidꝰ
omsiu⁹: nõ intelligẽtes de illa nece quã si
bipi voluit ingere te lonitñ. Non ei tu in
eos ius gladij vltis legibꝰ accepisti: a impe
alibꝰ ĩstitutis quoꝝ tbũunda ẽ exemplo
hoc ꝓceptũ est ut necent. Sed sane edicto
dilõnis tue plani⁹ qꝺ volueris aperuisti.
Qꝺ aũt eccã ipm epm coꝝ putasti lrĩs al
loquẽdũ. hũanissime oĩdisti q̃ntã mãsue
tudine tẽperati sint in eccã catholica. eccã
q̃ in ptate xpiana impatoris sue frenꝺ sue
plenitꝺ. corregẽdis ꝑficiũtur errorib⁹: nisi
q̃ honorificetoribꝰ ei⁹ vbis tractasti. q̃ dece
bat hẽtũ. Si q̃ eius rñsioni me rñdere vo
luisti: credꝺ te arbitratũ eccã hoc tamꝝ ga
densibꝰ debẽ ꝑsuare. ut fallar dicta ipsi⁹
a quo seducebãtur aliq̃nto diligẽꝝ refel
lat. Verũ nos et occupatissimi sum⁹: et ꝙ
alus plenus opusculis nris hui⁹ vanilo
a refutauim⁹? Jam ei nesao quoties dispu
tãdo et scribẽdo mõstrauim⁹ nõ eos posse hi
be mitem morẽ qa christianor⁹ nõ habent
vitã: ni matrurẽ nõ fiant pena si causa. Do
nium⁹ eccã liberũ arbitriũ sic hoĩ datũ. ut
tñ et diuinis legibꝰ et humanis rñsione gra
uiũ supplicia ꝑstituta sint ꝓnor: et ꝓnie
ad religiosos reges tre nõ solũ adultera
hoicidia. vel huiusmodi alia flagitia se
ctanora. vincenã sacrilegia seueritate co
ctua cohibẽ. Multũq; illos fallit: q̃ putat
a nobis istos tales susapi q̃les sũt. qa nõ
eos rebaptizam⁹? Quo enĩ tales susapiũt
q̃les sũt ni sꝺ hẽtur: et ad nos trãseundo fi
ant catholici? Deq; ei ꝓpter corda ꝺpetua
nõ licet corrigi: qa sacramenta semel data nõ
licet iterari. De moribꝰ eoꝝ fructuosissimus qꝺ
qꝺam eoꝝ ipsi sibi ĩferunt. de quibꝰ solent
detestabiles et abhoĩabiles ee. multas eccã su
is quoꝝ mẽtes demẽtato nõ tẽpꝰ possedit:
eas frequẽ sꝺptuatas rõemq; xpianoꝝ sepe tri
dium⁹ q̃m scriptũ est. Qui sibi nequã est nul
bon⁹ ẽ? Aut ite in eisdẽ positũ tẽptationibꝰ
mori volentẽ oĩdat et ꝓmittũ: q̃ sibi expe
dire et licere putat omnẽ sepm. q̃m sꝺptua
dicit. diliges ꝓximũ tuũ tq; tepm. Nulli sꝺ
iubentibꝰ legibꝰ vel legitimis ptatibꝰ nõ le
re alterũ occidẽ. eccã volentẽ et petentẽ. et vi
ue iã non valentẽ. satis idonat sꝺptura reg
noꝝ: ubi rex dauid regis saulis ĩterfectoꝝ
iussit occidi. cũ ille dixisset ab eo iã sauno atq;
seruuno petitũ se fuisse ut hoc fieret. et aiam
coꝝpis nexibꝰ obluctantẽ solui⁹ cupiente q

no ictu vulneris ab illis truncatis libeceret.
Unde qa. vis qui sine ulla legitime plantis au
toritate hoiem occidit. hoicida est: qsquis se
ipm occidit nō sit hoicida si homo nō est. Hec
ola multis modis i alys pluribs nris sermo
nibs et lris dicim? Vimptū qō fatendū est
de isto vaccio senioze. quē sūma crēplorū in
opia coartata. se i machabeorū libris qsi ad
autoritatē sceleris quo seipos pdunt. pstru
tatis ōnibs ecclīastas autoritatibs vir aligm
se iuenisse glantē: adhuc eis nūqd trīdisse
me credo. Sz qō tue caritati et prudētibs q
busq; sufficiat ad istos redarguēdos: si ad
vitā xpiana noz de iudea agēte atq; illos lris
gesta sūt olim factoz exēpla trāsferre. tūc et
hoc trāsferāt. Si aūt sūt illuc plima coz q;
hoim q lēatū illarū veritate laudan sūt. t
tē sua: tāle hoc eccā est qō in scīpm vacuus
esse nouit. Qui nī esset apud suos nobilis
et multū in iudaismo pfecisset: q sibi in nō
patione iustine xpiane dāpna et stercora
fluxe dicit apls: et ppter hec idē vacuus pīn
deoz appellatet. qō mirū est si tēp hoī clau
so supba subrepsit. ut mallet manu ppia pe
rire. q post illā in suoz aspāb celsitudinē
tē. Solent in lris gentiū ista laudari. In his
āt machabeorū libris qnus homo fuit ipe
laudat; frm trī eius narratū est nō laudā
dū. et iudicandū pot; q imitandū. aīs oculos
nos q ut hoies habe possem? sz iudico dou
bōge ēsse fuit iste vacuus a ūbis illis ubi le
gif. de qō tibi applicatū fuit ampe. et i dolore
sustine. et in humilitate tua placam habe. Nō
ergo fuit iste vir eligēde mortis sapiēs: sz se
cende humiliatus ipatiens. Scriptū est q volu
erit nobilis et virilis mori. Sz nūqd ideo sa
piēter? Nobilis saluet. ne libertatē sui gen⁹
captiuo amittet. virilis āt q tātas aīs vires
habet. quibs pdone? eet ut se ipe perimeret.
Qō gladio tū implē nō posset de muro se p
cipitē dedit: et sic adhuc viu? abruptā aurē
ut ad petrā. atq; ibi iā exsanguis ītestina
sua pduxit: q vtraq; manu dissipata spīge
bat in plm. ac deinde postea desessus omnibu
it. Magna sūt hec. nec tī bona. Non ei bonū
ē vē qō magnū est: qm sūt magna etiā
mala. Deus dicit. Innocentē et iustū ne oc
cidas. Si q; iste innocens et iust? nō fuit: nec
ipsum imitandus. Si āt innocēs et iust? fuit:

qne interfector innocētis et iusti id ē ipsi? ratio
nis pūt putatē esse laudādus? Hec interī nē nu
mis plura fiat: huic eple īplende sanctis sint.
Orbeo aūt tuum gradensibs cuiusmodi mīsterii
caritatis: qm mī et voto tuo et ab honorabili et
cārissimo filio meo eleusino q tribunatū apud
eos egit bñ insinuati sūt: ut ambabs eplis
glauciū donatistarū epī. et marie posteri
oris quā sedm scīpturas sanctas se fecisse arbi
tratur ita tñeam: ne aliqd pretermissū pute
t. Epla. b. augustini ad festum ⁊ otra
donatistas

Omno dilāssimo et honorabili ac susapiēcio filio
festo: augī in dño salutē. Si
p errore hoiēs et dāpnabili dis
sensione et nutri modis ōnibs falsitate tē
ta pūmūt. ut coz salutē recrenti ecīe ca
tholice tā audaci insidiari munari q non
essent? q̄ntomagis equū est et oportet eos
q pacis et unitatis xpiane asserūt veritatē
ōnibs cautis dissimulātibs et cohibentibs mā
festā satagē īstant atq; īpigre. nō solū p eo
rū munumīe qui iā catholici sūt. vincentā p
coz correctione q nondū sūt? Nā si primaa
īsuperabiles vires habe donati. q̄ritas de
cet habē constantiā. q in eo bono qō pseuerā
ter atq; infatigabiliter agit. et deo se placere
nouit. et prudubio nō potest hoīnibs pru
dentibs displicē. Quid āt infelicī? atq; pūsi
sicut donatiste fatūt q se pseutionē pceti
glantur. q de cohtione iniq̄tatis sue nō so
lū nesare? sundi. sz et velle laudari. ignō
rātes caritate mirabili vel aīositate dāpna
bili se nesare dissimulātes. q mīes veros t
nō finat pena sī causa. Et hoc qdem adūsus
eos ducrē qs sola caligo hēna errores tuos
uēt. p quo sacrilegio penas dignissimas luc
rēt. nec tī ulla quēq; violēta insania lcē
audereē? adūsus istos āt quid diū quoniā
tā pruinosa puertsitas vl dāpnorū troze co
hereē. vel docē exilio q ubiq; diffusa sit e
cclīa sicut fuīt predicta ē. quā maluīt op
pugnare q̄ agnoscē. et si ea q p misericor
dissimā disciplinā patiūtur ꝓparētur eos fu
q furiosa temeritate admittūt. qs nō vide
at q magis pseutores vocādi sūt cp filii
mali eo tm quo pdite viuūt. cnā si nullas
violēter iferant man? pximū pietatē fra
ui? psequūtur. q nī illos pī aut mīt q̄nto
āpli? diligūt tanto ampli? ad bonā vitā si
ne ulla dissimulatiōe ꝓpellūt? Extāt pub
licanor monimētor fidelissima documē
ta q poteris legē si volueris. ymo peto et

horore ut legas. quibꝫ ꝓbatꝫ ꝙ maiores co
rũ qui ꝓmisse ab ecclie parte duxerũt. ul
tro p amulinũ tũc ꝓcõsulẽ apud ostẽ
nũ imꝑatorẽ amusare ausi sũt arrianũ.
In quo unꝯ iudico si viassent. qđ erat ar
rianꝰ ab ꝑatore passurꝰ? nisi qđ i isto
postea ꝙ victi sũt ꝓmutauit? Sꝫ maluerit
si eos amusantibꝫ atq; supantibꝫ arrianꝰ
eius ꝙ college pellerẽtur sedibꝫ qꝫs tene
bãt. vel eã in sua ꝺspuatiõe ducãtes ꝯtu
punirent. neq; ei poterat victos et rẽsistẽ
tes regia ẽfusa ꝺcẽpnere: nũc ista ꝓuisio
nẽ suã et ꝑ ecclia sollicitã. aucã ꝓdicãdã lau
dibꝫ vẽtilarent. Sꝫ ducãt qa ipsi supati sũt
q ea q̃ intẽdebãt ꝓbare nũme potuerũt
si qđ ꝑ sua iuꝫtate patiũtur ꝓsecutionẽ
vocant: nec tñ furorẽ ꝓditũ nũme repa
muũt: vmeritã honorẽ mitem q̃runt. Ꝯsi
vo catholici xpiani ꝑatores adhisus co
rũ ptinacissimã iuꝫtatẽ aliud sequãtur
ꝙ statũm iudiciũ apud quẽ ultro arriana
ni amusatores fuerũt. tuo auctoritatẽ ꝺbꝫ
tissimatrius epis ptulerũt. ut nõ ad illos
sꝫ ad illũ ecclie causã deferret: ut ab eo da
tũ in urbe roma iudiciũ epale in quo pri
mũ victi sũt. rursꝰ apud illũ amusaret. ut
ab altero ad arelatũ dato epali iudicio
ad illũ appellaret. apud quẽ tñ nouissime
supati l̃ sua ꝓsumptate mãserũt. Puto ꝙ ipse
diabolꝰ si auctoritate iudicis quẽ ultro ele
gerat voces vincere. nõ esset tã ꝑuidens
ut i ea causa ꝓsistet. Sꝫ licet humana iudi
cia deputẽtur et arrãuenti ac falli vel e
nã corrũpi potuisse dicãtur. Cur ꝙ amusa
t̃ adhuc xpianꝰ orbis tracũ. et nescio qbꝫ
traditorũ ꝯminibꝫ ifamatꝰ. q̃ utiq; nec po
tuit nec ꝺbuit nisi clãs iudicibꝫ porꝰ ꝙ
victis lutigatoribꝫ credẽ. habẽt apud deũ
illi iudices causã suã: sive bonã sive ma
lã. Ꝺo fecit ecclia toto orbe diffusa q̃ nõ ob
aliud ab istis rebaptizãda censẽt. nisi qa
in ea causa in q̃ qđ veri cẽt iudicare nõ
potuit. eis porꝰ q̃ iudicare potuerũt. ꝙ eis
q̃ nec supati cesserũt credendũ putauit? O
magnũ crimẽ oĩm gentiũ. qꝫs in semẽ
abrahe bñdicendas. ꝓmisit ds. et sunt. ꝓ
misit exhibuit. Que tũ vox una dixerunt
q̃e nos vultis rebaptizare. tñdẽt eis qa ne
satis q̃ fuerunt i affrũ sue vocis tradito
res. et i eo ꝙ nescebatis iudicibꝫ magis ꝙ
accusatoribꝫ credẽ voluistis. Si crimẽ alie
nũ nõ grauet quẽq;: qđ ptinet ad orbẽ tra
tũ qđ in affrũ quisq; ꝺmisit. Si crimẽ
cognitũ nõ grauet quẽq;: vñ potuit orbis
tracũ cognoscẽ vel crimẽ iudicũ vel recog
Iudicante q̃ vos habetis. Ner ẽ hẽresi iusticia
ut qa orbis tracũ non dãpnat crimẽ iusti
nitũ ꝑ ꝺnatu dãpnet orbẽ tracũ iniusti
tũ. Sꝫ sane sufficiat orbi tracũ tenẽ. ꝓmissi
ones dei: et i se vidẽ opleri qđ tanto añ tẽ
nerũt. In eisdẽ sẽpturis agnoscẽ ecclam: u
bi et ter eũ xpꝰ agnoscat. Ubi ei de xpo talia
ꝓdicta sũt. q̃lia in euãgelio opleta legimꝰ
illic ꝓdicta sũt de ecclia q̃lia opleri toto orbe
tẽ cernim? nisi forte quẽq; ꝓuidentiã per
mouebit qđ de baptismo solet dici. tũc esse
verũ baptismũ xpi tũ ab hoie iusto dati:
tũ et hinc teneat orbis tracũ cuidentissimã
et euãgelicã veritatẽ. ubi iohes ait. q̃ me
misit baptizare in aq̃ ipse mi dixit. sup q̃
videris spm descendentẽ. ipse est qui bapti
zat spũ scõ. Ipse ei sup eũ ipse est q̃ baptizat in spũ scõ.
Vñ securã ecclam spem nõ ponit in hoie ne
ledꝰ oĩs q̃ spem suã ponit i hoie. sꝫ spem
suã ponit in xpo. q̃ sic accepit formã serui.
ut nõ amitteret formã dei: de quo dictũ est. ipse
ẽ q̃ baptizat. Proiũ homo q̃libꝫ minister bap
tismi ei⁹ q̃lemuiq; sarcinã portat. nõ ipse. sꝫ
sup quẽ columba descendit: ipse ẽ q̃ baptizat.
Illos aũt vana sentientes tam absurditas seq
tis: ut quo ab ea fugiãt non inueniãt. Cũ eni
teant tracũ et verũ esse baptismũ. qđ bap
tizat apud eos aliqs criminosꝰ nuꝰ criminis la
tet: tũc dicamꝰ eis. Qđ tũc baptizat? Nec ha
bent qđ rñdeant nisi tcus. Neq; ei possunt
dicere q̃ homo adulter quẽq; sanctificat. Quis
rñdem? Si sꝫ aũ baptizat homo iustus ma
festus. ipse sanctificat. nũ aũt baptizat homo
iniquus occultus? tũc nõ ipse. sꝫ tcus sanctificat: op
tare debẽt q̃ baptizãtur. ab occultis malis
hoibꝫ porꝰ baptizari: ꝙ a manifestis bonis.
Multũ ei melꝰ eos tcus ꝙ quilibꝫ homo iu
tus sanctificat. Qđ si absurdũ est. ut ꝙsq; bapti
zand⁹ optet ab occulto adultero porꝰ bapti
zari ꝙ a manifesto xpisto. restat. utiq; ut q̃libꝫ
ministroũ homiũ accesserit. ideo ratus sit bapti
ma. qa sup quẽ columba descendit ipse baptizat.
et tñ nũ tam ꝓpria veritas aures et cor
da hoĩm feriat. tanta q̃sdam male ꝺsuetu
dis vorago submersit. ut ꝺnibꝫ auctoritati
bꝫ rationibꝫ q̃ resistẽ ꝙ ꝺsentire maluit. liceat
tũc aũt duobꝫ modis: ꝺ seruetur aut fugere
rẽdo. Qđ ugꝫ hic fiunt. ecclie mediãa. salutẽ
oĩm mẽna caritate aquires tñ. inter frenetí
cos et lethargicos estuãs? Quid ꝺcẽpne. nũ

qđ dēsiste vel debet vel pīc. Utrisq; sit nāe
e molesta: q̄ neutris est ūmuta. Dā et fre
netu nolūt ligare: et lethargu nolūt exa
tare. Sz pseuerat diligēa caritatis freneti
cū castigare. lethargicū stimulare: ābos a
mare. Ambo offenduīt: sz ābo diligūtur. Am
bo molestat. q̄ diu egri sūt indignant: sz
ābo sanati gtulant. Deniq; nō sinat putrīt
uel sinat tractāt tales eos susapim⁹ q̄les fue
rūt sz dīno mutatos: q̄a esse catholica nō in
cipiūt. nisi hēsia cē desiuerint. Neq; eī sacra
mēta eorū nobis ūmuta sūt q̄ in illis sunt
nobis cōia: q̄a non humana sūt sz dīna. Nec
eī error auferēdus e quē male ībiberūt nō
sacramenta. q̄ simulat acceperūt. q̄ ad penam
suā portāt et habēt q̄nto indignu⁹ habent
et tū habent. Errore itaq; deluto. sepationis
fūditate coarta. ab hēresi ad eccliē pacē trāse
ūt quā nō habebāt: sine q̄ pmuniū illis
fuerat qđ habebant. Sz si nō trāseunt fieri sūt
nō est iā hoc nūm sz dei iudiciū: et tū nō ficti
putarent. q̄m irruptionis ad nos error tūsiert
tales posteri⁹ in nōnullis tēptationib⁹ inuēta
sūt. q̄busdā fidelibz catholicis pferrentur.
Nō ergo nichil agitē tū instāter agit. Neq;
eī solus hūanis erorib⁹ mutu⁹ diue ꝯsuetudīs
expugnat. sz etiā dīnis auctoritatib⁹ et rōn
bz fides et intelligēa mētis instruit. Que
cū ita sint: nouerit benignitas tua hoīes
uos q̄ in regione ypponiēsi sūt adhuc esse
donatistas: nec apud eos q̄q; valuisse lras
tuas. Cur aūt non valuerīt non ē op⁹ scribe.
Sz mitte aliquē tuoꝝ uel domestcoꝝ uel
auctor tu⁹ hoc fidei possis iungē. q̄ non ad
ea loca sz ad nos pmut⁹ veniat illis oīo ne
cessāria: et nobiscū salubi ptractato. qđ agen
dū dīno adiuuāte visū fuerit agat. Neq; eī
hīm p eas agim⁹ cū hoc agim⁹: sz etiā p nr̄is
ipās catholicas quibz illoꝝ mainitas suc
festa est ut contēpni a nobis nllo mōdo pos
sit. Et hoc q̄dem breuit scribe poterā. Sz vo
lui te habē aliqđ lrāz nr̄arū quo rōnem r
nice mee nō solū ipse cognoscēs: sz etiā tuā
q̄ dissuadēti. ne tuoꝝ correctioni operā in
tātet impendas. nobis q̄ detrahēti q̄ talia te
lum⁹ habes qđ rīdeas. Qđ si supfluo fcā. qđ
iā ista vel didicerās vel ipe cogitaueras. et
oneros⁹ fui q̄ tuis publicis occupato tē p
lixā epla ingessi peto dns veniā: diū tū qđ
suggessi et rogatu nō spnas. sic te
tueat mūa dei

S. augustinus ad largum

de admonitōe bonoꝝ.

Omno ifigni et pstantissimo ac desiderātissimo filio largo: aug⁹ in dño sa
lutē. Accepi lras exmietatis tue: quib⁹
me ad te petis ut scribere. Qđ q̄dem nō desi
deraēs: nisi et hoc qđ me posse scribe cristi
mash gratū habēs et iocūdū. Id aūt astutū
hui⁹ sēli si inepta inuipisti: erepta ntepnas.
fallax est eī eis suauitas et ifructuos⁹ labor.
et pretiu⁹ timor: et periculosa sūmunitas: uitiū
sine prudēa. et finis cū penitēa. Ita se ha
bēt oīa q̄ in ista mortalitatis erūpna cupi
di⁹ q̄ prudēa⁹ appetūtur. Alia est eī spes pro
cri: alt⁹ labor⁹ frūs: alia periculoꝝ metus.
Nā in hoc mūdo nō timē. nō dolere. nō labo
rare. nō putare ipossibile ē. Sz plurimū in
test q̄ causa q̄ exptatione: quo timuno ossp
ista panat. Ego q̄dem tū amatores sēli hu
i⁹ itueor: nescio q̄n possit cē ad eoꝝ aios sa
nādos opportuna sapia. Qn̄ enī tes velut p
speras habēt. fastu. respuīt salubres monit⁹:
et q̄si anile reputāt cautelā. Qn̄ aūt in
adūsis agūt. magis cogitāt cuadē vī ad p
sens angūtur. q̄ cape vī curent. et vī pue
nāt ubi āgi oīno nō possunt. Aliq̄n tū q̄dā
cordis aurē admouēt atq; adhibēt veritā
ti. rari⁹ int pspera. crebri⁹ iter adūsa. Sz tū
pauca sūt. Ita eī predit sūt int quos te cē
cupio: q̄a verant⁹ diligo dīne ifignis et pe
stātissime ac desiderātissime fili. Iter āmoni
tio tibi sit mea slutatio⁹: q̄a et si te dīceps
talia pceu q̄lia ptulisti: pl⁹ tū nolo. Iter ipsa
te sine aliq̄ in meli⁹ vite mutatione fuisse
pessū.

S. augustū ad crisinū

volentē sibimz man⁹ iferre.

Omno vē et mūto carissīo et p
dicādo frī crisino: aug⁹ in dño
salutē. Rumor ad me detul
dō sanat ut nō sit sic te aīo ptubatū ut ml
tū mutet prudēam tuā et xpiānū animi
tū cogitatē frenarū tetū admonē nullo
modo equ posse celestib⁹: ubi cor nr̄m et spes
nr̄a collocāda est. Ut cordate nūq̄d ex totū
bonū tuū in his rebz erat. q̄s nūc videris
amittē! ex tam magnū bonū illuc deputā
bas ut eo sbtracto sic tenebresceret mens mi
mia tristicia. q̄si lumē ei⁹ non dō sed tra sit!
Audiui eī iā dīm. dō sanat ut falsū audie
rī: q̄ tibi etiā man⁹ velles iferre. Qđ melī
nō credō! ex ascēdisse in cor tuū: ex erisse de co
re tuo. Sz tū q̄a ita ptubat⁹ es ut hoc dia
de te potuit. grauiter de te contristat? hoc lra
tū alloq̄o putrini solandā caritatē tuā:
q̄q; nō dubitē dīm dei nr̄m i corde tuo
loqui meliora. Dnu ei q̄ prostudio semp

audieis verbū ei? Ergo utq; aīm fr̄i in
xp̄o carissīe. Dēs nē nec perit a suis: nec p
cet suos. Vult āt monē nos q̄ sint hec fra
gilia et mūta q̄ nimis diligūt hoīes: ut sol
uat a nobis vinclū cupiditatis p q̄d ip̄lica
tos nos trahūt: et totū amorē nr̄m ꝺsuesa
nam? in eū aurē in quo nulla dāpna time
am? Ipse te hortat̄ p mīsteriū nr̄m. ut ut
cogites te fidēlē esse xp̄ianū. et eius redēptū
ē sanguīe: q̄ non solū etna sapīa. sē enam
mala p̄nūa uouit nos tpanter ꝓspera hui?
sdi ꝺtēpnere et fortit aduīsa tolerare: ei? fe
licitatis n̄ncupē pollicēs. quā nemo nob? pos
sit auferre. Sēpsi sane ad uirū laudabilē
comutē: quā ep̄lam in tuo erit arbīto utrū
dari uelis. Dā p quē deū nō dubito deesse t
adiuuāte dño: uel ep̄m uel p̄bm l' q̄libꝫ.

Ep̄la augustini ad letū de mīe et aīa ꝺd

Omno ꝺeda et aure portāda
dilāssimo et desideratissimo fr̄i
leto: augꝰ in dño salutē. L e
gi ep̄lam quā mīsisti fr̄ibꝫ ꝺso
lari te rogās q̄ multis tēptationibꝫ tua ty
rannia quanatur. In q̄ eaā insinuasti ꝺsi
derīe te lr̄as meas. Condolui fr̄i et cessare
ab scribēdo nō potui: ne nō solū tuo sē eaā
meo desiderio negarē. q̄d me uidebā officio ca
ritatis debē. Di te ig̃ tyronē xp̄i. p̄fiteris: ass
tra ne deseras in quibꝫ tibi eaā edificanda ē
turris illa de q̄ in euāgelio dns loquit. In ea
q̄ppe stantē et sub armis ubi dei militantē
nulla ex pte penetrāe ulle tēptationes valēt.
Ibi et iacta i adiuisariū tela grauu ponē ve
nūt: ubi et p̄specta firmo munumiē ꝺcutiū
tur. Cōsidera eaā dīm nr̄m ihm xp̄m nē sit
rex nr̄. tū ea fortitudīe q̄ eaā fē esse dignatus
ē reges appellasse milites suos. et unūquēq;
ad bellandū cū rege q̄ habet uigīti milia. i
structione deē militū p̄mones esse debē p̄mo
nuit. Di paulo aīāp de turri et de rege ethor
tatorias similitudines ꝓponet: attēde q̄d dixerit.
Si q̄s uenit ad me et nō odit patrē suū aut
mr̄em et uxorē aut filios et frēs et sorores ad
huc āt et aīam suā. non p̄t meus ē ꝺsaplē.
Et si nō tulerit crucē suā et uenīt post me:
nō potest mꝰ ee ꝺsaplus. Deīn subiūgit. Qs
ex uobis uolēs turrī edificare nō p̄mo sedet
et computet si habet sūptū ad p̄fiendū. ne q̄n
ū posuīt fūdamentū nō possit edificare. et
oēs q̄ uīderint incipiāt dicē. hic hō
cepit edificare et nō potuit p̄fice? Aut q̄s rex
uadens cū alio rege bellū cōmittē nō p̄mium
sedet et cogitat si potēs est cū deē milibꝫ oc
currē ei q̄ cū uiginti milibꝫ uenit ad illū?
Cetm adhuc dū longe ē: mittit legationē
rogās pacē. Quo āt ptineret iste similitudi
nes: ipsa ꝺclusioe satis aperuit. Aut ei. Sic
q̄ oīs ex uobis q̄ renūciat oīnibꝫ q̄ sūt ei?
nō potest mꝰ esse ꝺsaplus. Itaq; sūptus ad
turrē edificandā et ualēna deē militū adu
sū regē qui uigīti habet: nichil ē aliud q̄ut
tenūiet unusq̄sq; oīnibꝫ q̄ sūt eius. Ploran
o āt supiorū cū extrema ꝺclusione ꝺcedat.
In eo ei q̄ quisq; renūiet oīnibꝫ q̄ sūt eius
eaā illud cōtinet ut oderit p̄em suū et ma
trē. et uxorē et filios et frēs et sorores: adhuc
āt et aīam suā. Oīa hec ei eius ꝓpria sūt. q̄
plerūq; ip̄licant et impediūt ad optinēda no
ista ꝓpria tpalia tīsitoria: sē i eternū p̄ma
nētia. Quo ei tibi nūc q̄dam mulier
mr̄ est. hoc tpe utiq; nō est ei m. Qua ꝓpter
hoc tpale et tīsitoriū est. sicut tīsisse ea ui
des q̄ te ꝺcepit. q̄ gestauit i utero. q̄ peper.
q̄ lacte nutriuit. Qd āt soror in xp̄o est. et
tibi est et m. et oīnibꝫ quibꝫ uita celestis hē
ditas. et p̄ dē et fr̄ xp̄us: in eāde caritatis
soacietate ꝓmutti. Hec etna sūt: hec nulla re
pis labe ꝺteriūt. Hec tāto firmi? teneāt ip̄e
rantē. q̄nto min? ꝓuato sed cōi poa? iure op
tinēda ꝓdicant. Notes hoc fac allīe in ip̄sa
tua mīe ꝺgnoscē. Dā uīs te nūc ꝺcetū i
uoluit. et ab īstituto nr̄su ꝺtardatū reflec
tit et curuat? nisi ex quo tua ꝓpria mē est?
Dā ex quo soror est oīnibꝫ quibꝫ est p̄ deus
et mē eaā. tū te non impedit q̄ negꝰ me. no
q̄ oēs frēs nr̄os. q̄ eam nō ꝓpriata sicut tu
i domo nr̄a. sē publicā i domo dei caritate
diligim?. Qd ei tu illi eaā carnali neātudi
ne ānecteris. ad sortē ualē debet familiare
colloquēdi. et aptior ianua ꝺsulendi. ut ip̄m
qd te priuatī diligit interficiat in ea. ne
q̄ ex utero suo te genuit pluri? pēdat. q̄ q̄
ex utero eaē genita est terī. Qd āt de mē
dixi: hoc et de talī ꝺcetera ꝓpinq̄tate intellige
dū est. Hoc eaā q̄sq; de aīa sua cogitet? ut
eaā in ipsa p̄priatī amorē oderit: q̄ paulo
bio tpalis ē. Diligat āt in ea cōionem soci
etatēq; illā q̄ dīm est: erat illis i deī aīa
una et cor unū. Hic ei aīa tua nō est ꝓpria
sē oīm fēm. quoꝝ caā aīe tue sūt uel pos?
quoꝝ aīe cū tua nō aīe. sē aīa una est xp̄i
unica. q̄ de manu inimi ut eruat? tantus e
psalmus. Dīs ad ꝺemptū mortis fastīe ꝓ
uenit. Nec sustineat pntes hoc ꝓpe dīm
ut eos oderim?. q̄s nobis hoc de aīa nāa p̄
pit. Dā sicut nūc de aīa iubet ut eā ꝓpter

xpm ꝯ pnubꝫ odertm? ura qđ alio loco de aiã
dē dñs dicat: in pntes q̄ potest ꝺgruētissiē
uenire. Qui amat inq̄t aiām suā pdet eā.
Duā eā fidenter. Qui amat pntes suos p-
det eos. De aiā q̄ppe hoc ibi dicit odēit. qđ
hic pdat. Dicit auēt hoc p̄ceptū quo pdere
iubeam aiām nr̄am nō ad id valet ut se
ipsā ītermat qđ ītrpiabile nephas ē. et r
mi valet ut ītermat i se carnalē aiē affec-
tū. quo aī impedimēto future vite p̄ns vita
delet. hoc est ei qđ dñm est odīrī aiām suā
et pdere eā qđ mi dilgēdo fit. q̄quidē aptis-
sime frēm eiusdē aiē cōpendo in eodē pre-
cepto mēorat dicens. q̄ pderit eā iuste in
ipso sēlo in vitā etnam iueniet eā: ura de pn
tibꝫ rissime dicit. ut q̄ eos amat pdet col nō
more p̄uidarū intīans. ꝫ spūali gladio
carnalē affm eoꝝ. quo et seipsos et eos q̄s
genuerūt ipugnātes huic sēli obligare co-
nant pie fidentiq̄ pruriens et omdēs. illud i
eis vuīe faciat quo frēs sūt: quo aī filios su
os tpalibꝫ pntes etnos deū. etnamq̄ ꝺgnos-
cāt. Ecce te capit studiū vitandi et ꝺgnoscē
de atq̄ capiende voluntatis dei i sēpturis sās
capit euāgelice pdicationis officiū: dat sig-
nū dñs ut vigilem? in castris. ut edificem?
turrī de q̄ hostē sempitne vite et pspuē et
ipelle valeam? Rapit militē xpi tuba celes-
tis machabeoꝝ fuit. nec saltē silis lacedemo-
nijs mēbꝫ de quibꝫ mēorie pditū est. q̄ filios suos ut p trena p̄ria sanguinē fundēnt
multo āplius atq̄ ardena? i certamiā belli
ip̄ signoꝝ sonitꝰ cantabāt. Dā mē que
te ad discendā uitā remouēri a curis sēla
ribꝫ nō pmittit: satis ondit q̄dmodū te si
opus eēt ad sēcundā mortē penit? sdm re-
pudiare pmittet. Sꝫ qđ dicat? a quid alle-
gatꝰ? vete dicē illos mēses quibꝫ uisceā eius
onerasti: et dolores pturitionis et labores edu-
cationis. Hoc hoc ītercise ubo salutari: hoc pdi-
mēto ut odēris i ea si dilgis eā: si tyro xpi es.
tecū. huc homo cepit edificare et nō potuit pfi-
cē. Carnalis ei affectus est iste: et adhuc vete-
rē hoīem sonat. Huic carnalē affm et in no-
bis et in nris miliaq̄ xpiana ut perimam?
hortat: nec tñ ura ut ingratus sit q̄sq̄ pntibꝫ.
et eadē ipsa bñficia quibꝫ i hanc vitā editus.
suscepto? atq̄ nutrito? est enumerata derideat.
secuerogꝫ poꝰ ubiq̄ pietatē. habeāt hec locū
ubi maiora nō vacāt. Agat etnā mr est eā

mris tue. Hec vos de xpo cepit? hec mīrm sā
guīe pluruit: hec i sempitnam lute pepit.
Hec fidei lacte nutriuit et nutrit: ad hos mano
res ꝑparans. qđ adhuc puuli et sine dentibꝫ
vagire vultus horresat. Hec mē toto orbe diffu
sa. tā variis et multiplicibꝫ errorū īfestationi
bꝫ agit: ut aborsiuu etā filij adūsus eā infre
nis armis belligerāe nō dubitent? ignauia
etā atq̄ torpore quorūdam q̄s gremio cōtinet: et mēbra sua fugiese plumis locas. et fo
uēdis puulis mur? ꝓnea fieri dolet. Vñ? ni
si p alios filios. vñ nisi p alia mēbra. quorū
e nuo es. iustū ac debitū posat auxiliū? Huic
ne tu nūtates deseres? ad carnalia ubā ve-
teris? Nōne hec gruonibꝫ q̄elis insonat au
ribꝫ? Nōne carnosa viscera et celestia ubēa cō
tat? Adde vim eius susceptionē carnis: ne car-
nalibꝫ ītheres. et a ubo etno vnūsa q̄ tibi
mē ipropetat ne his ipluareis assūpta. ad
de stumelias flagella morte. morte āt cru
cis. Talibꝫ ceptus semibꝫ. taliq̄ in nitā no
uā. pcreat? ꝺnubio? lāgueas et stabescas i
veterē hoīem? Mane matē trenā nō hab
bat ipator tuo? Que tñ cū ei nūtaret? a
gen celestia: tñdit. Que m mē? a qui m
fees? Et extendes man? in discaplos: nō dic?
ptinē ad ꝺgnationē suā nisi q̄ facet volū
tē p̄is eius. In quo nuo pfecto eā ipsā ma
riā benign? īduxit. Faciebat ei et illa volū
tatē p̄is. Is optim? mgr ac diuin? et mat
nū nomē qđ ei q̄si ꝑcū p̄uatū q̄ nūta
uerāt q̄a trenū erat i ꝺpanone celestis p
pinq̄tatis abiceat? et eandē celestē ꝑpinq̄
tatē in discaplis suis ꝺmēorans: quo sibi t
tur sū ꝺsono genus cū ceteris sās virgo il
la cohēret ondit. Et ne isto salubrimo ma
gisterio quo ctēpnī carnalē affm in pnti
bꝫ docuit ānimaulū error? arripet quo ma
trē a q̄busdā habuisse negat: alio loco disci
pulos monuit ne se p̄em in trīs diceāt ha
bē ut quo illos habuisse p̄es mānifestū est.
sic habuisse mrem manifestaret: cui? tñ ter
rena ꝺgnatione ꝺcepta. ꝺcpmendatū ta
lium mūtudinū discaplis p̄beret exēplū. Ig
ꝺ interrupunt? vocibꝫ mris tue? et iter hec
locū inuenit ꝺmemorato laudis atq̄ pcre-
nātis: ut de ada et cua ali? ada nascereis
et nutriereis. Respue poa? respue adā sēd
de celo: et porta iā celestis ymagine. sicut
treni portāsti. Ymmo et hic habeāt locum
mēna ipsa bñficia: q̄ tibi ad enerationē
cordis enuiant habeāt pclus locū. Nolu ee
ingrat? repede gram mris tue? repede spūa-

lia p̄ carnalibꝫ: p̄ tpalibꝫ ſempiterna. ℣ Si nō vult ſeq̄ non ip̄ediat: nō vult currere i me-
li⁹ caue ne dū ceteri⁹ putat et cūctat. Quid iter-
eſt utrū in vrore an in mōe? dū tū in cuā
q̄libet mliere trucidat? Nā iſta ūbra pietā-
tis de foliis illi⁹ arboris venit: quibꝫ ſe p̄-
mū pntes nūd in illa dāpnabili nuditate
texerūt. Et q̄d q̄d in illis ūbis atq; ſuggeſ-
tione q̄ſi officiū tibi cāritatis obtēdit, ut te
a ḡmaniſſima et ſinceriſſia caritate euāge-
lij detorq̄at ad aſtuaā ſerpētis ptinet. et ad
duplicitatē regis illi⁹ q̄ habet vngīta mlia:
quā nos dicem dece miliū hoc ē cordis in q̄
dām q̄rim⁹ ſimplicitate ſupare. ℣ Hs poa⁹ in-
tēde atriſſie: et tolle cruce tuā et ſeq̄re dū.
℣ Nā cū te pñs cāducerterē domeſticus curs
a dño ſtudio retrudaci. ferri te poq̄ et du
a a cruce tua: q̄ cā te ferre ac duce ſentebā. Crux ei nīca quā dñs a nobis portari
iubet ut eū expeditiſſie ſequam⁹: q̄d aliud
q̄ mortalitatē carnis hui⁹ ſignificat? ℣ Spā
ei nos cruciat; donec abſorbeat mors i vic-
toriā. Crux q̄ hec crucifigēda eſt et trāſfigē
da clauis timoris dñi: ne ſolutis et liberis
mēbris reluctantē portare nō poſſim⁹. Seq̄
ei dñm niſi cā portans dño nō valeo. ℣ Nam
quō eū ſeq̄r⁹? ſi nō es eius? Qui aūt ihu cri
ſti ſūt aut aplō: carnē ſuā crucifixerūt cū
paſſionibꝫ et deſideriis. Si q̄d ſane peccatri-
ces tua familiaris habet. tu⁹ te ip̄licari ne-
gocio nec optet nec deceat: reuā tribuendū
ē mīi et domeſticis tuis. ℣ Horū q̄ppe indige-
cia ſi pauperibꝫ ut ſis pfūs inſtituiſti diſtri-
buē talia: tui p̄mū apud te locū optinē de-
bēt. Si quis ei ſuus et maxīe domeſticus a-
ut aplō nō puidet: fidē negauit: et ē infi-
deli deterior. Quibꝫ ordinādis rebꝫ. ſi ut tollā
erueres iquiendū ſapie vinaulis pfūs a
nobis es. q̄d tibi nocent. ā quo pacto te per
uellūt mīis lacrime. fluētes carnē. ā ſeru
fugā. ā mores ācillarū. ā frēm morboſa va-
luido? Si ē in te cāritas ordiata ſuēs ip̄o
nē maiora mīoribꝫ et mā mouere ut ꝑ
pauperes euāgelizēt. ne meſſis dñi copio-
ſa operariorū ēopia i predā volucribꝫ iacē-
at: et ip̄aratū habē cor ad ſequendā dñi
voluptatē in eo q̄ vel flagellando vel prē-
do agē ſtatuit tū ſeruus ſuus. ℣ Hec mediteē.
i his eſto: ut puerit⁹ tu⁹ maīfeſtus ſit oībꝫ.
Obſecro te ut caueas ne maiorē triſtitiā
tes bonus frībꝫ corpore tuo: q̄ letitiā alac-
tate iā decerās. Cōmendāe aūt libs quibꝫ
voluiſti tā ſuperfluū putare: q̄ ſi q̄ſq̄ te m̄
eodē modo ꝺmendāe voluiſſet. Epla au-

guſtī ad celeſtinum ~ de ſūmo ifimo et

Quotidiānā ſi poſſē aſſidu⁹ medio.
e tibi aliq̄d dicē. do aūt aliq̄d eſt
ut turis crucerem tanubꝫ: et ca-
tis īducerem utilibꝫ. Nā de ſcau-
ritate neſcio utrū quiēſcē in hoc mūdo ſpan
dū ſit. Scripſi: nec recepi ulla reſcripta. adhuc
adiſcū manicheos libros q̄s patos et emē
datos mittē potui. nec q̄tqm̄ ex illis iudi
motus q̄ vīl notū mihi frēm eſt. Huc aūt
eos repetē iā me. vos aūt reſtituē nouit. Pe
to itaq; ne differatis eos remittē cū reſcrib
tis quibꝫ noſſe cupio q̄d de illis ſentiat
adhuc illū errorē expugnandū q̄d arma
ture vobis op⁹ eſſe arbitremū. Hanc q̄m te
noui: atq; hoc q̄dā grande et breue. Eſt
natā p̄ locos et ꝑa mutabilis ut ē corpus.
et ē natura p̄ locos nullo mō. ſi tm̄ p̄ ꝑa eaā
ip̄a mutabilis ut aīa: et eſt natura q̄ nec
p̄ locos nec ꝑa p̄ mutari pt. Hoc ds eſt. Od
hic ſinuā. Quoquo mō mutabile creatūa
ds. Od īmutabile creator. Cū aūt oē q̄d ē
diu⁹ in q̄ntū manet diu⁹ et in q̄ntū
nū eſt. oīs porro pulchitudīs forma vnita
tis ſit: vides ꝓfecto i iſta diſtribuēde natura
rū q̄d ſūme ſit: q̄d ifime et nī ſit. q̄d medie
magis ifimo et min⁹ ſūmo ſit. Humū illo
ē ipſa beatitas. ifimū nec bīm poteſt ee nī
miſerū. Od vero mediū viuit. ſi dilinatōe ad
ifimū miſere. diſione ad ſūmū bte viuit.
Qui ꝓpo credit nō diligit ifimū. non ſuppo
i medio: atq; ita ſūmo inherē ſit ꝓpoſitus.
Et hoc ē totū q̄d agē iubem⁹: monem⁹ atq;
dim. ℣ auguſtī ad anthonium ~ q̄ dili

git boitatē q̄ diligit eū quē credit bonū.

Quam a duobꝫ tibi ſcripta debitorū
tū latiſſime magis ꝑ reddita
ē. q̄d vnū nīm p̄ſitem vides. et
tau⁹ ore tū me q̄ ceteris poterā
nō deſcribē niſi ip̄o iubēte feciſſe: quo pfi-
aſtēte ſiquidē aneū videbar ee q̄d fec. Ip̄e
ter fertilis tertū fortaſſe colloqē q̄ ſi coā ad
ēem: tū et epla mea legis et eū audis i
tau⁹ pectore me habuiſſe optē noſti. Cum
magno gaudio leās ſcātatis tue ꝓfectu.
atq; digreſſi. q̄ et xpianū aūm tuū ſine ul
lo fuco inq̄ tpis. et i nos amiciſſimū ꝓfice-
tuit. Gratuloꝛ tibi et gras ago dño deo nō
de fide et ſpe et caritate tua. tibiq; apud eū
q̄ de nobis tā bñ exiſtimas. ut fideles dei ꝑ
ſeruos ee credas. id q̄ ipm̄ i nobis ꝺce ꝑ-
uiſio diligas: q̄q̄ hinc eaā gratulandū

beñolenne tue poa⁹ q̄ ꝓ̄ce agende ſit. Tibi eſt pdeſt ipſa dilige bonitate: q̄ pfecto dilight q̄ eſt dilight quē credit bonū. ſiue ille ſe ita. ſiue aliū q̄ credit habeat. Vn⁹ tm̄ hat re cauēdus error ē: ne q̄ſq̄ nō de hoīe ſ̄ de ipſo hoīs bono aliū ſentiat q̄ veritas poſtulat. Tu vo fī dilāſſime q̄ nullo mō erras credēdo vel faciēdo magnū bonū eſſe libēter deo ſeruire. quēlibz hoīm ꝓpter dilectas q̄ huius boni ptiapē credas: terū eſt ſenſus tuus caū ſi ille ita nō ſit. Quappī tibi de re ꝓtulandū eſt: illi aūt nō ſi ꝓpter dilectū eſt: ſ̄ ſi talis ē qlem ēe exiſtimat a quo diligit ꝓpter. Quales utiq̄ nos ſim⁹ q̄ntuliḡ i deū ꝓmouerim⁹: ipſe uidit cui⁹ nō ſolū de hoīs bono ſ̄ de hoīe ipſo nō poteſt erubeſcere iudiciū. Tibi ad merced̄ būtudis qđ ad hanc pertinet ſatis ē: q̄ nos tales credes qles ēe optet ſeruos dei. toto cordis ſinu ꝑcipiebas. Gras vo tibi ubertes agim⁹ q̄ nos collaudas q̄ tales ſim⁹? mirabiliū hortaris ut tales ēe cupiam⁹? ubertiores caū ſi nō ſolū te ꝝmendes oīonibz nr̄is. ſ̄ caū ꝓ nobis orāe non ꝑtermittas. Gratior ei eſt vo ꝓ fr̄e deprecanti o: ubi ſacrificiū caritatis offert. Inuitū tuū plūmū ſaluto: et ſ̄dm̄ p̄cepta dñi ſalutē in opto grandeſre. Domui q̄ tue vnā fidē et deuotionē veracē q̄ ſola catholica ē puenire deſidero: et ꝓtor inquā re ſi forte aliā niam opera nūciam exiſtimas ne tibi dubites ꝑ dēcare et coi dño fretus et iure maritus. Illud ſane admoneri religioſiſſimā pudicā tuā ut timorē dei nō irrōnabilē vel inſeras ſermonis vaſi tui. vel nutrias dina lāo ne ſuiq̄ colloq̄o. Nemo ei fere ſolliciti de ſenſu cuiuſque ſue. atq̄ ob hoc ſine ꝓtinacia inq̄rende voluntatis dñi intētus ē: q̄ bono dño ſeruore vſ⁹ nō dinoſcat qđ iter ſaſma qđlibz atq̄ vnā catholicā intſit.

Epla augustī ad hermogenianū

Ermoge ri aiam corp⁹ eſſe. niano: aug⁹. Hac demiror ego ne inter iocidū qđem vmq̄ laceſſere audere: qui ei me nō tantoꝝ virorū mouet auctoritas. niſi eos procul dubio longe i aliā q̄m vulgo creditū eſt ſuam fuiſſe. Quare poſt eos imitatus ſi q̄ntū valui: q̄m expugnaui qđ omno nō valeo. Videt ei michi ſatis ꝓfuiſſe tribz ut ſi qđ ſinceri de fonte platonico ꝓflueret. iter umbroſa et ſpinoſa dumeta poſt i poſſeſſionē pauciſſimoꝝ hoīm ducitur. q̄ apta manus utruenabz paſſim pereuntibus nullo mō poſſet liquidū purū q̄ ſeruare. Cōd ei ſuenienā pena ē. q̄ putrem aiam corp⁹ ēe? Cōtra hymnos hoīes q opinor ego vtilis cogitatū dei veri aūt atq̄ rōnem. Hoc aūt ſolo ei ia nullos videam⁹ phos. niſi forte damnato corpis. qs quidē haut renuerit dū nos tā venerabili noīe reducēdi m̄ videnti hoīes ſi qs achademicoꝝ ꝓ ſuoꝝ ingenii a verū ꝓhenſione truſt ſententia in ſpeciē cepiendē vitauit. ne id qđ eradicandis altiſſimis erroribz ꝓpe accōmodatū fuit: ia incipiat ſerendē ſāe impedimentū ēe. Tm̄ ei tunc varietū ſectariū ſtudia flagrabāt. ut nichil metuendū ēet niſi falſi approbaret. Vbi ſ⁹ aūt q̄ſq̄ illis argumentis ab eo qđ ſe ſicrū et inauſtū tenē arbitrabat. tāto ſtrenuo⁹ atq̄ rauco⁹ aliud q̄rebat

qm̃to et ī moꝛibꝫ erat maioꝛ īdustria: et in
nata verū atq; aiox altissima et īplutissiā
late veritas sentiebat. Cāta porro nūc fuga
laboꝛis et īcuria bonaꝝ artiū. ut sil' atq;
sonuerit auritissimis phis esse visū, nichil
posse ꝓpheudi: dimittāt mētes et ī eternū
obduꝛent. Non ei audent viuacioꝛes se illis
credē. ut sibi appareat qđ tāto studio ĩgenuo
rint. tā deniq; multa multiplicaq; volumina. postre
mo vita eaā lōgissima carneades īuenire
nō potuit. Si vō eaā aliq̃ntū optunētes ad
usus pigriaā legerint eosdē libꝛos: quibꝫ q̃
si oīdū nature hūane denegata precipio
tāto tpe īdormisāt. ut nec celesti tuba euigi
lent. Quāobꝛē ei gratissimū habeā fidele
iudiciū tuū de libellis meis. tmq; in te mo
mēti ponā. ut nec errox ī tua prudēcia. nec
in aliena simulatio credē possit. illud magis
diligenciꝰ peto ꝓsideres mq; rescribas: utrū
approbes qđ in extremo tercij libꝛi suspicaꝛ
fortasse q; ciuis. utilꝰ tū ut arbitroꝛ q; in
credibilꝰ putauī credendū eēdem quō se ha
bēt ille lex. Non tā me delectat. ut scribis q; a
chademicos vicerī. scribis ei hoc amāciꝰ fo
rte q; verꝰ: q; qđ michi abrupeꝛī odiosissi
mū retinaculū quo a philosophie ubē de
speracoē veri qđ est ei pabulū refrenabat.

Aug⁹ ad romanianum — q; bona stabi

On hec epla sic lia q̃antur.
iopiā carte īdiate. ut mēbꝛanas
salte habūdare testeꝝ. Tabellas
eburneas q̃s habeo. auūculo tu
o tū lris misi. Tu ei hunc pelliculē fraudꝰ ig
nosces. qa differri nō potuit nisi qđ ei scrip
si: et tibi nō scribe eaā ieptissimū existima
ui. Si tabellas si q̃ ibi nec sūt. ꝑpe huiꝰi
nutates mittit peto. Scripsi quidam de ca
tholica religione q̃ndū dns donare dignatꝰ
e: qđ tibi volo cū aduentū meū mittē. si cae
ta itū nō desit. Tolerabilis ei q̃lemcūq; scrip
tura ex officina maioꝛini de codicibꝰ ꝑter li
bꝛos de oratoꝛe totū in cerdit. Si nichil ap̃l
rescribe potui: q; ut ipse sumes q̃s libet. et
mūt in eadē maneo sūa. Absens ei qđ plus
eaā non iuenio. Gratissimū m est qđ in
ultima epla me ptiapē domestica tui gaudi
i frate voluisti. Si me ne salis plagdi vltū
fluctus q; q̃etos ignoꝛare uibes: q̃q̃m nec
me uibeas nec ipē ignoꝛes. Quare si ad me
li⁹ cogitandū quies aliq̃ data e: utere dino
bnficio. Nec ei nobis debem⁹ tū ista pueniūt
si illius ꝑ q̃s proueniunt ꝛ gtulari: q̃m
iusta et officiosa et ꝑ suo genꝛe capaciox at

q; tranquillioꝛ verū tpaliū amministratio rea
piendū et moꝛū meritoꝛ dignit: si nō tenz
cū tenet. non īpluet cū implumat. si non cū
putat fluoluat. Ipse ei veritas oꝛe dām est.
Si ī alieno fideles nō fuistis: qđ vām est qđ
dabit vobis? Laxatus q; curis mutabiliū te
cū bona stabilia et ita q̃am? supuolemus
trenus operibꝫ meis. Nā et in mellis copia
nō frustra pēnas habet annula. Nemat enī
herentē. **Aug⁹ augustino ad zenobiū** et ꝑna

enobio: augo ? Bene cū sapiens.
ne ĩter nos uenit ut opinoꝛ ui
a q̃ oꝛpeus sensus attigit. ne
puncto quidē oꝛpis codē modo
manē posse. ꝛ labi effluē pūs et nichil op
tinē: no ē ut latine loq̃ꝛ non ee. Nouī itaq;
pniosissimū amoꝛē penaruq; plenissi
mū vā et dina philosophia monet frena
re atq; sopire: ut se totus aīm⁹ eaā dum ꝛ
oꝛp⁹ agit. in ea q̃ semp eusdē modi sūt. ne
q; pegrino pulcꝛo placet. ferat atq; effluat.
Que cū ita sint. et cū te verū ac simplicē q̃
ipsa mēs videat: fatem tū ogressū istū atq;
aspectū tuū cū a nobis oꝛpe discedis loaq;
seiūgeris q̃ere nos. caq; dū licet rupe. Qđ
pfecto vicū si te bn̄ noui amas ī nobis: et
tū oīa bona optes tarissime et familiarā
simis tuus. ab hoc eos sanari metuis. Si cū
tā potenti aīo es. ut et agnosce hūc laque
ū. et eos captos irride valeas. ne tu magis
atq; alius. Ego q̃dem q; diu desidero absente
desiderari me volo: iuuenilo tū q̃ntū queo ei
nitoꝛ. ut nichil amē qđ abesse a me iuuat
potest. Quo tū officio āmoneo te interī q̃d
cūq; sis īuocatā terū disputationē ꝑfaciē
dā: si aute nobis metipsis sum⁹? Nā eam tū
alipio pfia nequaq; finietē eaā si vellet. ei
Nō vult āt. non ei est humanitatis eius nō
meā operā dare. ut in q̃ multis possem⁹ lu
ceris te nobisū teneam⁹: nesciꝰ q̃ mātice
fugientē. **Ē. diosco ad bm augustinū**
desideratus crisices aug⁹. ad q̃sda quesiones

Rogo ꝛ miratꝰ apud te nō solū su
pfluū est si eaā molestū. qui te
nō verba desideras: auoq; supple
at audi. Senex alipⁿ rogatus a
me sepius polliat⁹ erat terū tractare dialo
gozū paululs interrogatiūculis. Et q̃m in
mauritania diat hodieq; ee. peto vicibꝫ oi
bꝫ et rogo ut tu solus tridere digneris: qđ ea
ā pūte fiē tuo sine dubio fructur. ꝛeras. Nō
ē pcūia non ē auꝝ qđ pro quouis data

tus eras. paul dubio si habes. Nunc vo sine la
bore loquis qđ requo. Posse te plus et p mul
tos tuos exorare. si noui aiam tuã. qm
nõ roganti desiderat ꝑ õnibꝫ ꝑstare: si tm ab
sit qđ deceat. qđ in hac re penit⁹ nichil est
decorus. Tñ quodcũq; est peto ꝑstes nauiga
turo. Nosti qm in molestissimũ est onerꝰ
ee nõ duo sinceritati tue: ꝑ nupiã. Sol⁹ at
deus nouit quo nuper animꝰ impulsus hꝰ
scripsi. Vobis ei saluus et sauete deo naugatu
ro sũ. Et moꝛes hoim nõ ignoratis q̃ ꝑdi
ues sũt ad vituperandũ: et q̃ si interrogatus
qs non rñderit. idoctus et ebes putabit. Vi
deꝫ g⁹ obsecro te ad oia sine cũctatione tñ
deas: ne me tristẽ dimittas. sic videã patẽ
tes meos. Nã. ꝑter hoc solũ decenter musi:
et ipm expecto solũ. Fr̃ genobius mgr meꝰ
me fauꝰ est: et misit nobis electionẽ cũ ã
nonis. Si g⁹ dignꝰ nõ sim ut rñdeas intro
gatoꝝ discipulis meis: saltẽ timeant ãnone. In
volumẽ te summa diuitas lõga nob tuear
tate. papas plimũ dignationẽ tuã salu
tat.

Epla augustini ad dyoscorum

De moꝛibꝫ hoim q̃ ꝑdiues sũt ad vituperã

Q Vm innumerabiliũ qs̃ tum
tionũ turba repẽte nr̃am alla
diũ vel porꝰ obruendũ putasti:
eam si vacantẽ oriq; credidisti:
Nñ enim ego i quolibꝫ oio tot rerũ nodꝰ tã
festinãti et ut scribis iã pene phasẽtu possẽ
dissoluie? Humero ei ipsarũ rerũ ꝑpenderet:
eã si nodi fatales ad soluendũ forent. Tan
tũ sũt ãt pplexitate inuoluti et tenacitate cõ
brati: ut eã si paua essent ociosissimũ me
occupãtes magna mora tpis fatigarẽt in
tentione. atq; attererẽt vngues meos. Ego or
nãt: vellẽ abrupe de medio deliciarũ inq̃sitio
nũ tuarũ et ostupare iter auras meas. ut
dñe tuã. abandã atq; nutendã imponere
non audes eas quoꝝ int⁹ curas vel maxima
cura ẽ repremere atq; frenare curiosos. Quãto
ei melꝰ q̃ntoq; frãuosius si i dandis ad te
tus impendit. ad hoc po
tuisset. ut recresent vane atq; fallaces
sũt q̃nto facilꝰ deapiũt. nesao q̃ vmbra
honestatis et liberaliũ studioꝝ noie vela
te atq; palliate: q̃ ut nr̃o mysterio atq;
ut ita dixerim satellitio in dñatũ quo tum
bonã tuã mentẽ premãt vehemẽtꝰ exa
sperẽt. Time ei tot dialogi lã si ad videndũ
finẽ et impessendũ oim actionũ tuarum
nichil te adiuuerũt: qđ ꝑsũt dic in. Nã ubi
finẽ ꝓstituerꝭ tuꝰ huꝰ flagrãtissimi stu
dij tui et tibi ifructuosi et nobis molesti e
pistola tua sanꝫ idoneꝫ. Cũ enim de solucõis
qstionibꝫ qđ misisti apud me ꝑlegas satage
res ita sẽpsisti: possem te magis plꝰ et p mul
tos tuos exorare. si noui aiam tuã. q
nõ roganti desiderat. si õnibꝫ ꝑstare si tm ab
sit qđ deceat. Qđ in hac re penitꝰ nichil est
decorus. Tñ quodcũq; ẽ peto ꝑstes nauiga
turo. In his vobis eplẽ tue tñ quãe de me
christiãs: q̃ õnibꝫ prestare desiderẽ si absit
qđ deceat. Si in hac re nichil ẽe decorus
non iudicat. Non ei decora frãces rerũ
attigit sensũ meũ tũ cogito enim etiã as
tutus circũstrepentibꝫ distrahi ãtq; dis
tentũ repente qsi obsurdescentẽ cohibẽ ab
his õnibꝫ. et dyalogoꝝ tullianoꝝ qstiun
culas vni scolastico exponẽ. Qđ q̃ntũ deceat
at. q̃q̃ tuoꝝ studioꝝ raptus ardore ꝓspi
nolis attendẽ. tu enim sentis tñ. Quid ei alu
d induat q̃ cũ diuisses in hac re penitus
nichil ẽe decorus sciã aduertisti. tñ qđcũq;
ẽ peto ꝑstes naugaturo. Hoc ei sonat vi
deri tibi qdem nichil i hac re ẽe decorus:
tñ qđcũq; est decorus petẽ te ut ꝑstem na
ugaturo. Si quid ẽ qso te q̃ addidisti na
ugaturo? An ego iꝺ naugaturꝰ ees ꝑstare
q̃ aliqđ decoris nõ deberem. Dubitarem q̃
putas q̃ aqua marina decꝰ abluat? Qr
si ita ẽet: meũ certe q̃ naugaturꝰ nõ sũ
ꝛerpatũ remanet. Sarcinis eam nosse me
q̃ tibi molestissimũ sit onerꝰ ee tuipiã: et
attestaris solũ deũ nosse. q̃ animꝰ impulsus
hoc scripsi. Hic sane ai eplam tuã
legere satis aduta aiam ignoscẽ animꝰ tuã
cũ ea in affectꝰ et dicas. Moꝛes hoim
nõ ignoratis q̃ ꝑdiues sũt ad vituperandũ:
et q̃ si interrogatꝰ qs non rñderit. idoctus et
ebes putabit. Hoc loco vẽ exarsi ad rescribẽ
dũ tibi. Hoc ei languoꝛe aĩ tui penetrasti
in pectus et irrupisti i auras meas: ut dis
simulare nõ possem q̃ntũ me ds adiuua
ret mederi tibi: nõ ut te tuis qstionibꝫ eno
dandis explicãdis q̃ cogitarẽ: si ut feliciatẽ
tuã pendentẽ et linguis hoim atq; mutan
tẽ a tã infelia retinaculo abrũperẽ et au
dã sedi oĩno inhãusse stabilig; religarem.
Tu ne o dioscore nec ꝑsũ tuũ respuas ĩsul
tantẽ tibi storto ꝺsciaulo. si plane puerile
caput si sensꝰ assit ꝺdoneo cõlapso studentẽ
atq; cohorrentẽ: sane tuũ nichil ẽ nisi te sa
re hoc saat alter. Tot ut supius dixi legis

ti dyalogos tot philosophoꝝ altercationibꝫ
ꝛ iserui sh. Dic m̃ quis coꝝ finē suarū
actionū ostituēt in fama vulgi ā in lingua
hoīm vel bonoꝝ atq; sapientū? Tu aūt
et qđ magis pdendū est. tā naufragatus
satis pdare te ī affrūā ꝓfusa testaris: nū
ob aliā causā te oneri nō esse asseris nego
nosissimus et ī alia longe distāna intētus
epis ut tibi erponāt narronē. nisi qā timeꝫ
hoīes peiures ad vituperandū. ne introgatꝰ
ab eis si nō tenueris ī doctus et ebes puteris.
O tē dignā vigilys et lumbranonibꝫ epoꝛ.
Non m̃ videris aliūde dies noctes q; cogi
tare: nisi ut ī studijs tuis atq; doctrinis lau
deris ab hoīb. Qđ et si sꝛ ad ita et recta
pendentibꝫ periculosū ee iudicium: nūc tñ
in te maxīe expectoꝛ. Non ei aliūde q; ex
eade pnūe nō vidisti: q tande te possem
mouere ut tibi qđ petebas darem? Qm̃ ei
puerse tuipe nō ob aliud ad ea discēda q
introgas raperis. nisi ut laudeꝛis ā non
vituperꝛis ab hoīb: tā puerse enā nos pu
tas in tua petitione causis talibꝫ allegatis
moueri. Et vtinā possem effice. ut tu q;
tā inani atq; fallaci humane laudis bono
mūme moueꝛeꝛis: nū tibi nos idonea rem
nō id pstandū tibi qđ petis. qm̃ de te hec
scribis. si ad te corrigendū moueri. Honoꝛes
hoīm inq; peiures fiūt ad vituperandū. Qđ
dem? Si ītrogatꝰ qs non tenuerit inq;: ī
doctus et ebes putabit. Cur ego te introgo
nō de ciceronis libris aliqđ tui sensū fortas
se legētes īdagare nō possiūt: si de ipa epla
tua et de sententia uboꝝ tuoꝝ. Quero eī
cur nō direris q non tenuerit indoctꝰ et ebes
manifestabit: nisi qa satis eā ipse ītelligis
eū q talia nō tenuerit nō esse idoctū et ebetē
si putari. At ego te āmoneo eū q taliū puta
toꝝ linguis tm̃ falsis conādi timeꝛ. lignū
ee aridū. et ideo nō putari tm̃ indoctū atq;
ebetē: si vere ee atq; diuina. Fortasse dixeris.
Sz tū ebes aio nō sim et papue nō esse stu
deā: nolo ebes aio vel putari. Nec. Sz quo
fine nolis id qro. Qđ ei in illis qstionibꝫ a
petendis tibi explicandis nec nobis onei ee
dubitasti. hgc causā et huc finē ee dixisti
et tam nūm ut eā nunia nūtatem ap
pellares: ne saluet de his introgat? neq;
tenens ab hoīb ad vituperandū peiuꝛis ī
doctꝰ et ebes puteris. Ego at qro hoc ne to
tū sit aut a nobis ista desides: an eā idoc
tꝰ et ebes putari ꝓpt aliqđ aliud nolis. Si
h̄ totū est verus ut arbitroꝛ huc esse finē
tā vehemēs intēnois tue q nobis q; o
neri es ut fateris. Qđ at a dyscoꝛo pt nob
ee oneri: nisi qđ ipm dyscoꝛ enā nesae
te onerat? Qđ non fenet nisi qn surgere
voluit. Atq; vtinā non sic alligent ista one
ra: ut frustra enā humeros vnet erudire.
Qđ nō idco duo qa iste distinuit qstiones: si
qa tali fine distinuit. Hunc ei finē artis ia
sentis nugatoꝝ. inane ventosū. habet
et tumoꝛē sub q enā tabes phthisi. et pupil
la mētis ad nō videndā opulentia veritatis
offundit. Credē m̃ sic est mi dyscoꝛe: ut te
fruar ī ipsa veritate. et ī ipsa tui ꝛ vmbra
cauteris veritatis dignitate. Vñ ei tibi nisi
vel hoc mō de hac te fide franā non iuenio.
Non ei vides eā: a nullomō q; diu lingua
huiusmodi tumosa gaudia ostruis potes eā
vide. Di at tibi nō finis est hactū actionū ac
q; intentionis tue. si ꝓpter aliud aliqđ idoctus
et ebes nō vis putari: qro qđ illud sit. Di
ꝓpter a ne ā gustioꝝ tibi aditus ad accipiendas
tpales diuitias. vroꝛē ipetrandā. honoꝛes a
pescendos. et arcta huiusmodi papula fluxu tus
turrena: neq; ad huc finē tibi seruire no
uerat. imo deret eā hinc te amouē. Qđ ei
sic te phibem? in incerto fine finē ponere ut
tq; de muntio ī eridanū emigres: q te ipe
fortasse muntꝰ nō emigrantē ipingeret.
Cū ei non sanauit audū spm vanitas
laudis humane. qa nichil ambandū af
ferꝛe nisi iane et inflatū: cogit eā ipsa a
uiditas referre ī aliud qsi uberꝭ atq; fru
osū. Qđ nichiloīn si tpali lapsu ptersus
ut. ita est qsi fluuiꝰ ducat ī fluuiū: ut nō
sit finis miserie q diu finis offinor nēor
ī re istabili collocanti. In aliq; igit firmo
atq; incōmutabili bono te fige volum
ostinatissime ītentionis domū: et securissima
reqem ois bone atq; honeste actionis tue.
An forte ista ipsa terrena feliatate qua
ornēoratu si pspeꝛi tumoꝛis aura. a ea
flatibꝫ vela pādendo ad ea potueis puer
re. hac ea cogitas referre ī aliud verū
et certū et plenū bonū. At m̃ nō videt
atq; oīno ipsa veritas negtat vel tantis
ad se anfractibꝫ q tam pria est. t tantis
supuis q gratuita ē pueniꝛe. In ista hu
mana laude tq; istrumēto utendū existi
mas. ut aditū p hac ꝓpares ad aias hoī
nū psuadendi vera atq; saluba et aues
ne te cū indoctū atq; ebetē putauerit in
dignū arbitrent cui aute vel itentissimā
vel paacissimā prebeat. sine ad eē finē

atq; ī se lapsos in ymū rapienda

dū quēq; erhorteris. siue maliuā atq; neqa
ā pentūs obiurges? Huīc tu finē iustiae ac
beneficētiae si ī illis interrogādis qstionibz to
ghtasti nos de te male meritum? quibz ī epla
tua nō id poīs quo moueremū posuisti. ut
ā libēter daremus qđ petebas. ā ideo nō dare
nē qa causa qlibet alia fortasse phibet: nō
tū quia tue vane cupiditati nō solū seruire
vinctā non resistere pudet. Quīto ei melius
atq; salubrius qso te ipsas vēitatis regulas
nullo certo et breui p scripsas ampis quibz
falsa oīa possis ipē refellē ne qđ falsū et
pudendū est: simulatoz ānosas et antepi
tas falsumtes studio tantāmore q; prudētiore
diuerteris. Doctū atq; itelligentē te cē arbi
tror: qđ tā non cristiō videri tibi. Non ei
fruste tā diu vera dyscolo durim? ex quo ī
hac epla gradimū. Quapter tā illud vide
ndum? tū te istarū rerū ignorātia neq; quā
doctū atq; ebetē iudices. si ipse poīs veritā
tis: ut qsquis de his rebz scripsit vel scripserit
et ea sint q; tam tibi tenes. ā si falsa sint
seruos ignores. neq; de diuinitate ignoscen
da sentētiarū alienarū qsi ne doctus et e
bes remaneas iam sollicitudiē macereis.
Cū q; hec ita sint ecā illū si placet videam?
uteū aliorū falsa cristiāno q; sint ut stri
gis ad vituperandū pliues. uta ut si te ista
qdam ꝑ tū putent sic te monē debeat. ut ea
ā ab epīs tibi hec exponi nō incōgruent pe
tas: qn quidē eo fine tā te ista aure credim?
q; illis ꝑsulas ad ꝓfugendā veritatē. vtū
q; eorū torpendā. q; te si in illius errōnis
libris indoctū ebetēq; putauerūt. indignū
habebūt a q; aliqđ utilis salubrisq; scīe si
bi arripiendū cē arbitrētur. Qđ nō uta est:
in rede. Primū qa esse aliqs ī illis tris u
bi īperitus nūmeq; cautus times vidēi. q;
te de istas qstionibz quitq; interrogent: oīno
nō video: qnquidē hic quo ad ea disrēda te
nisti. et rome erptus es q; negligent? ha
beant. et ob hoc neq; doceant neq; discant
et ī affrmi usq; adeo de his interrogatorē
paterīs neminem. ut nec teipm q; paciat ī
uenias. eaq; īopia epīs exponēda ea mut
te vgtaris. Quasi vo ish epi ea si adoles
cens. qsi aliqđ magnū discē hec curarēt
usq; ad īanos epales. et usq; ad mithedras
egrassaas ea sibi in medīa ducere patēn
tes: q; si ipi vellent nō illa ea de īuitor? cor
dibz aute maiores grauores q; seduderent.

aut si aliq; ex eis in aīmis eorū mimica con
suetudie remaneret nō ea ipsa obliuio
ne sepelire mallet recordata. q; iepaa rī
dere qsita: cū in ipsa ea scolari leuitate
et rethorum mithedrus ita obmutuisse at
q; obtorpuisse videant. ut a cartagine ꝓ
ponē quo exponi possint mittēda cristi
metur. Ubi tā insolita atq; oīo pegrina
sūt ut si vellē rīdendi aīca ispiere aliq;
volēs vide quō ad sententiā q; m exponē
da eēt desup veniat. ā ab ea demceps q; rīe
ret. oīo tōdiē ꝓsus īuenire nō possem.
Illi aūt cartaginēses rethores si hīc tuo stu
dio debuerūt nō modo a me nō reprehendī
ū. sz ea approbant. si forte iā tepuit nō
romanorū forenū. sz greco? gymasio? ista
solē cē arteria mia. Tu vo nū es in gymasia
cogitatiōnem īcidisti. et ea q; ipsa īueniſ
ti talibz rebz nuda atq; frugida ubi has
curas tuas deponēs: cpianor tibi basili
ca ypponiēsis occurrit. qa in ea nuīc sedet
epūs. q; aliqn ista puerīs vēdidit. Sz nec te
volo cē adhuc puerū: et me iā esse pue
rūm rerū sicut nō venditorē. ita nec lar
gitorē credet. Que cū ita sint. id est cū due
mte vrbes latinarū leār artifices roma
atq; cartago. nec tedio tibi sint ut a te iſ
ti ꝓpeant. nec tedia tua cauēt ut te ista
ꝓpente exaudiāt: minor tm qītū nec di
ā pt. vereri te tā boni īgenij iuuenē. ne
ī greas atq; in orientalibz vrbibz quēqm
de hys rebz molestū interrogatorē fcīas. Si
ali? qpe vernacalas ī affrmi audieris: q; ī
illis ptibz hoc genus vocas. Deiñ si fallor et
quisq; ibi forte hmōi qstionū tāto utiq;
odiosior. qīto in illis locis īceptor prūtio
ror erubuerit. nōne magis tiues ne mlto
facilius cristū q; te greca hoīes ī greca ch
tutū et greca ībutū ꝓmit? līgua de ipīs
phorū libris aliq; interrogent q; cicero in
suis libris nō posuit. Qđ si acciderit. qđ
trīstius es? Pocius te ista ī latinorū auto
rū libris q; in greco? nosse voluisse. Et
trīsione primo grecae facies īuitā. Et nos
ti q; illi hoīes hoc nō ferunt. Deiñ iam
eruditorū et iratū q; uto te qđ ruinis nō
vis et ebetē iudicabūt. q; grecorū philo
sophor dogmata l' poīs dogmatū ꝓtia
las qsdam discerptas atq; dispsas ī lati
nis dyalogis q; in ipsor? auctor? libris gre
cis totis atq; integris discē maluish: et in
dottū q; tū tum mlta ī tua līgua nefas
carū rerū frustr in aliena colligē abhsh.

An forte illud cñdebis nõ te grecos & his
rebꝰ libros ꝛtẽpsisse. ſ̃ pus latinos curasse
ognoſcẽ. nũc aũt velle te ĩ latinis doctũ gre
cũ iã querẽ. Di hoc nõ pudet grecũ hoiem
latĩa puerũ didicisse. nũc velle discẽ gre
ca barbariẽ: pudebit ne tandẽ in ipis latĩs
ignorãe aliq̃ que q̃ multa latina docti teneã
neſciãt. vel hoc ipſo ſentus q̃ te nob̃ magꝭ
na, nũcitate dias onerosũ in tãta doctoꝝ
multitudine apud cartaginẽ ſtitutus. Ego
tremo fac te & õnibꝰ q̃ a nobis quis intro
gratũ cñdere potuisse. Erue iã doctissimꝰ ta
tissimꝰ diserts. erue iã te laudibꝰ ĩ celum
grecul⁹ flatus attollit. Tu tñ memẽto ſpu
tatis tue. et illã merere laudẽ quo ſine vo
lueris: ut ſalueri leuiꝰ eos leuia iſta mẽ
tos. et benuolentissimẽ. atq̃ audissimẽ iam ĩ
tua ora ſuſpẽſos. ſpiritussimũ aliq̃d et ſalub
rimũ deceas. idipm̃ q̃quid ẽ grauissimũ
et ſalubrimũ utrũ teneas et rẽ tractare
nouis vellẽ ognoſcẽ. Ridiculũ eſt ei aũ ꝑ
dea ſupflua multa didicẽs. ut tibi aures
hoim ad nãtia ꝑparẽt. ipſa nãtia non
tenẽ. quibꝰ erapiendis eas q̃ ſupflua ꝑpa
rauis. et dũ occuparis ut diſcas vñ ſtra
as ĩtentos. nolle discẽ q̃d infidati intẽtus.
Dz ſi hoc te ſcire iã dias. idq̃ ipm̃ xpianã
vetrinã esse cñdes quã te oĩbꝰ ꝑponẽ no
uum? et ĩ ea ſola eẽ ꝑſumẽ ſpem ſalutis
etne: nõ opus ẽ ei ognitione dyalogi tuoꝝ
nis. et collãone emẽdatiꝝ diſcordãtiũ
ſentẽtiarũ alienatiũ, pauci. Auditoes no
ꝛibꝰ tuis ĩtenta fiant: q̃ abs te aliq̃d tale
acceptura ſiũt. Nolo pus aliq̃d doceas q̃d de
diſcendũ eſt: ut vã doceas. Nã ſi alienatiũ
ſtuatiũ diſſentiũ et repugnantiũ ognita
o aliq̃ adiuuat ĩſinuatoẽ xpiane vitatis
ut nouit quo adusantes deſtruat falſita
tes ad hoc dũtaxat ne qs otra diſſereẽs. nõ
niſi ĩ refellendis tuis figat odm. ſua vo ſe
dule occultet. nã ognita vitatis oĩa falſa
ſi mõ ꝓferanti. eaq̃ que pus ĩaudita erant
et diiudicare et ſbuertẽ ꝓnea ẽ: ſ̃ ut nõ
ſolũ apta ferianti. ſ̃ eaq̃ abſcõdita eruã
ti. ſi alienos op⁹ eſt ognoſcẽ errores: erige
oculos et aures ozo te. et vide atq̃ auſculta
utrũ aliqs adusus nos de anaximene vel de
anaragora ꝓferat aliq̃d. qñ iã ne ipſoꝝ
q̃dem multo rectioꝝ multoq̃ loquaciũ ſtoy
coꝝ. a epicureoꝝ ames ꝛcolleãt. vñ aliq̃ ꝛ
tra fidẽ xpianã ſantilla erarẽt. Sz curiu
atq̃ nũcticula ptĩ fugiana. ptĩ eaq̃ audaci
ꝑmptu l' donatiſtarũ l' maximianẽſiũ. vl
manicheoꝝ. vel eaq̃ ad quoꝝ greges turbã q̃
vẽturus es arrianoꝝ eunomianoꝝ. mace
donianoꝝ. catafrigarũ. reterarũq̃ peſtũ in
nũabiliũ ꝓſtrepantiũ: quoꝝ olim errores ſi ogꝭ
noſcẽ piget. q̃d nobis ẽ ꝑpter defensionẽ xpi
ane religionis q̃rere q̃d ſenserit anarume
nes. et olĩ ſopitas lites iam curiosius re
q̃rere. aũ quoniãdã eaq̃ hẽticoꝝ q̃ nõie xpi
ano gl'iari voluerũt. ut marcionitarũ. et
ſabellianoꝝ multoꝝq̃ ꝓterea iã diſſenſi
ones q̃ſtiones q̃ ſileãtur? Cñ ſi opus ẽ ut
dixi veritati adiusantes ꝓnoſcẽ aliq̃s et ꝓ
tractatas habẽ ſentẽtias. de hẽticis poꝭ q̃
ſe xpianos vocãt q̃ de anaxagora et demo
crito nobis cogitandũ fuit. Ille aũ q̃ſquis
abs te q̃ſierit q̃ tu a nobis q̃ris: audiat q̃
ea docti et prudẽtius neſciãs. Di eĩ themiſ
tocles nõ curauit q̃d eſt habitꝰ indoctoꝝ ai
anẽ nerus ĩ epulis tenuiſſet. ubi aũ ſe ne
ſcire illa diciſſet eiq̃ dñm eſſet q̃d ogꝭ nosti.
cñdit. rẽpublicã ex pua magna fiẽ: dubi
tandũ tibi ẽ diẽ te iſta neſcire? aũ ei q̃ co
gnouit q̃ nouerit cñdere possis. nosse te quo
eaq̃ ſine iſtis homo possit eẽ bẽus? Quo ſi
adhuc nõ teneꝭ tã puerſe iſta. aquiris q̃
puerſe ſi aliq̃ corpis pculoſo morbo guare
ris: deluas et tenerrimas veſtes potius q̃
mediamẽta medicos q̃ aquires. Non eẽ
vllomõ aut differẽda eſt iſta cognitio: a illa
huic a te ꝓſertim iam ĩ hac etate. vel diſcen
di ordie prefenda ẽ. Vide aũt q̃ frugale poſ
ſes hoc facere ſi velles. Qui querit q̃ ad bea
tã vitã pueniat. nichil aliud ꝓfecto q̃rit
ſi ubi ſit finis bonoꝝ. hoc ẽ ubi ſtituti ſit
nõ prava opinione atq̃ temeraria: ſ̃ certa
atq̃ incorrupta vitate ſũmi bonoꝝ hoĩs q̃
a quolibꝰ ubi ſtituati non uenit. nisi aut
ĩ corpe. aũ in aĩa. aũ in deo. aũ in duobꝰ aliq̃bꝰ
horꝝ. aũ certe in oĩbꝰ. Quo ſi didiceris neq̃ ſũ
mũ bonũ ner aliquã ꝑtem ſũmi boni oĩ
ẽ in corpe: duo reſtabiũt animꝰ et deus quoꝝ
vel ĩ vno vel ĩ ambobꝰ ſit. Di aũt adiecerit
didiceris hoc idẽ de aĩo q̃d de corpe. q̃d aliud
iã nisi deus occurret? ĩ quo ſũmũ hoĩs bonũ
ſtitutũ ſit? Nõ q̃ alia bona nõ ſint: ſ̃ ſũ
mũ id dicat. quo cũcta referũtur. Eo ei frue
do q̃ſq̃ beatus eſt ꝑpter quod cetera vult habere ci
ã illud nõ ꝑpter aliud ſ̃ ꝑpter ſeipm̃ diligẽ
t. Et ideo ibi finis doctr: qa iã quo ceteri q̃
referat non uenit. Ibi reges appetendi: ibi
bi fruendi ſecuritas: ibi tranquillissimũ gau
dii optime voluntatis. Da igr qui ato vite
ati nõ corp⁹ eſſe aĩ bonũ: ſ̃ aĩm poꝭ eẽ cor

poris bonū. Recedet iam ab inq̄rendo utrū ill⁹ sit bonū. vel aliq̄ ps eius sit in corpe. Qđ cū stultissime negat. melior ē anim⁹ corpe. Itē stultissime negat melioꝛē esse cū q̄ dat beatā vitā. vel ptem aliquā bte vite: q̄ eū qui accepit. Nō igit̄ accepit anim⁹ a corpe vel summū bonū: vel aliquā ptem sūmi boni. Hoc q̄ non vidēt certa sūt dulcedīe carnaliū voluptatū: quā ex indigēcia sanitatis venie non ituent. Sanitas āt pfecta corpis illa ex trema tua⁹ hoīs īmortalitas erit. Cū potētia nāq̄ fecit deus aīam. ut ex ei⁹ plenissiā beatudīe q̄ in fine tpm sās pmittit. reddet eā in īferiorē naturā q̄ corpus ē: nō beatuid fruētis et itelligētis ē ꝓpria. ꝙ pleritudo sālitatis. id ē incorruptiōis vigor. Qđ q̄ nō vidēt ut dixi bellāt inq̄etis altruacoīb⁹ varie: p suo q̄sq̄ captu in corpe. ꝟstituētes sūmū hoīs bonū. et carnaliū sediaso⁹ turbā dabant. Inter q̄s epicurei apud ītētā mlitudinē excellētiore autoritate viguerūt. Da uē q̄ ato videat aīm q̄ ipm nō suo bono bīm esse cū bīus est. Alioq̄n nūq̄ esse miser et recedet a q̄rendo utrū in aīo sit sūmū illud. atq̄ ut ita dixerī beatificū bonū. vel aliq̄ ps eius. Nā cū seipso sibi q̄sī sūmo bono anim⁹ gaudet: supbus ē. Cū vero pspiat se ee mutabilē: vel hoc vno sālte q̄ de stulto sapiēs efficat. sapiam q̄ ee incōmutabilē certā suā: cuius q̄ ptiapacoē atq̄ illustracoē et detumescēs a iactatione atq̄ īflatione ꝓpria: ihereāt deo atq̄ ab illo incōmutabili reformati tuti. Q̄ esse iā cepit nō solū oēm spem certū oīm. sīue q̄ sensu corpis. sīue q̄ intelligēcia mētis attīgunt. Si enā ipsā capacitatē formacoīs aīe forma tionē: qui vel īforme aliqđ dicat qđ formari potest. Itaq̄ trītomin⁹ se ee stabilē sentit. q̄ to min⁹ beret deo q̄ sūme est: et illū ideo sū mū esse q̄a nulla mutabilitate ꝓficiat seu defīat: sibi āt illā īmutationē expedire q̄ ꝓficiat ut ꝓfecte illi cohereat. eā vero īmutationē que ī defectu ē esse viciosā: oēm āt defectū ad īteritū ꝙgere. q̄ utrū aliq̄ res ꝓueniat tā et si nō appāret. tñ apparē oīb⁹ eo duce ī interitū ut nō sit qđ erat. Dū colligit nō ob aliud res defice vel posse defice nisi q̄ ex nichilo fīē sūt. ut qđ in eis est q̄ sūt et q̄ manet: et p defectib⁹ eā sius ad vnūsitatis ꝓpleriū ordinauit. ad ei⁹ boīta te. oīpotētiaq̄ ꝓpiceat q̄ sūme est: et ꝙ dicor q̄ potēs est eā ex nichilo non tm aliq̄ ꝑs eā magnū aliqđ facē. Primū cuit pīm hoc ē primū volūtariū esse defm gaudē ad ꝓpriā plātem. Ad min⁹ ei gaudet q̄ si ad dei plātem gaudeat. q̄ utiq̄ maior est. Hoc nō vidētes et potēcias ītuentes cū hūana. magnāq̄ pulcritudinē fabrice atq̄ dō rū eā si in corpe puduit ponē sūmū bonū: ī ipso tñ aīo ponētes infra utiq̄ posuerūt. q̄ ubi sinceriss̄ima tōne ponendū ē. Inter hos q̄ utiq̄ sentiūt apud grecos philosophos: et nūo et disputādi subtalitate stoica ꝓualuerūt. Qui tñ in naturalib⁹ corpea oīa esse arbitrātes. magis a carne q̄ a corpe aīm auertē potuerūt. Int̄ eos āt q̄ fruendū deo a q̄ et nos et oīa sā sūt. vnū atq̄ sūmū bonū nām esse dixīt: apud illos eminuerūt platonici. Qui nō īmerito ad officiū suū ꝓtinē arbitrati sūt stoicas reprimere furcis maxīe et ꝓpe solus resistē oīno. Item q̄pe academia q̄ platonica q̄ō ꝓcer audito rū ipsā successio. Archesilas ei q̄ prim⁹ occultam sententiā suā nichil aliud istos q̄ refellē statuit q̄e cui successerit: polemonē iuenies. Quere cui polemon: zenocratem. Zenocrates āt discipulo academiā scolā suā reliq̄t plato. Cūctū ig̃ ptinet ad q̄stionē de sūmo hoīs bono. remoue psonas hoīm. atq̄ ipsā disceptationē. ꝟstitue. profecto reperies duos eorozes sibi adūsa frōte collidi. vnū ꝟstituentē in corpe. aliū ꝟstituentē in aīo sūmū bonū. tēnem āt veritatis q̄ sūmū bonū nostrū os esse ītelligit. vtriq̄ resistē. Si nō prius dicentē vera q̄ prauā dedicentē. Item cui sū aduūctis psonis ꝟstitue. reperies epicureos et stoicos īter se acerime dimicātes: eorū vo lutē conātes diiudicare platonicos occultātes sētenā veritatis et illoꝝ vanā ī falsitate fiduā duūcentes et redargūentes. Sz nō sicut illi erroꝝ suoꝝ ita platonici de rōnis psonā imple potuerūt. Omnib⁹ ei defuit de humilitatis exemplū: qđ oportūissimo tpe p dīm nām ihm xpm illustratū est. Cui uni exēplo ī cuiusuis aīo feroci arrogātia ois supbia cedit. et frangit̄ et emoriē. Ideo q̄ nō valentes illi autoritate turbas trenarū terū dilāone certas ad īuisibiliū fidē duce ei eas vidēt epicureis maxīe ītentionibus omouēi. nō solū ad hauriendā quo ultro ferebātur. Sz eā ad defensiandā corpis voluptatē. ut ī ea sūmū hoīs bonū ꝟstitueret. cos āt q̄ adūsus hāc voluptatē virtutis laude mouentē min⁹ difficulē eā ꝟtēplari in aīmis hoīm

vñ facta bona de quibꝫ utrūꝫ poterāt iudi
care præderet: simꝫ videbāt si eis conarent
ꝯsinuare aliquā rem dinā. et sup oīa incō
mutabilē q̄ nullo attingēt corpis sensu ꝫ
sola mēte itelligeret. q̄ tñ eaā naturā ipsi
mētis excedēt. eiusq; esse deū ꝓposituꝫ aio hūa
no ad fruendū. purgatū ab oī labe hūana
tū cupiditatū. in quo uno acquiesceret oīs bō
tudis appetit⁹. et i quo nobis uno bonoꝝ ōnꝫ
ū finis eēt nō eos itellectuos. et repugnā
tibꝫ epicureis vel stoicis. mlto q̄ sibi fauo
palmā daturos. ita ut vā salubrius q̄ sentē
tia q̄ pniciosissimū est generi hūano ipeꝛ
toꝝ ꝓlocū uersione sordesceret. et hoc i mora
libꝫ. In naturalibꝫ aūt q̄stionibꝫ si isti dicēt
effectricē oīum naturarū esse incorpoream sapi
entiā. illi aūt a corpe nusq̄ discederēt. aū aly
atomus. aly q̄tuor elemētis i quibꝫ ad effici
enda oīa ignis ꝑualet. pnapia rerū daret.
qs nō uideret shultor habūdantiā corpoꝝ
deditā. aū incorpeā potentiā ꝑditricē rerū
nequaq̄ valet intueri. i quoꝝ poꝛ⁹ suffra
gijs rapetur. Restabat ps rōnabilium q̄stio
nū. Hosti ei quitq̄ ꝓpter adipiscendā sapiē
tiā querit aut de moribꝫ. aū de natura. aut
de utroq; habē q̄stionē. Cū ergo epicurei nūq̄
sensꝫ corpis fallī dicēt. stoici aūt aliq̄n fallī
credēt. vtrisq; tñ regulā ꝓphendendē ueri
tatis i sensibꝫ ponēt. qs istis otradicentibꝫ
audiret platonicos. qs non mō in sapiē
tū ꝫ oīno in hoīm nuō habendos putaret.
si ab eis ꝓmpte dicētur. nō solū esse aliquid
qđ neq; tactu corpis neq; olfactu vl gustu
neq; his auribꝫ aūt oculis capi possit. neq; oī
no taliū rerū que ita sentiētur aliq̄ ymagi
natione cogitari. ꝫ id solū vē esse atq; id so
lū posse capi. qđ incōmutabile et sempiter
nū est: capi aūt sola itelligēcia. q̄ vna veri
tas quo attingi potest attingitur. Cū ꝫ tali
a sentirēt platonici q̄ neq; auderēt eatenus de
ditos hoīes. neq; tāta eēnt autoritate apd
ꝓplos ut credenda ꝑsuadēt. ducer ad eū ha
bitū ꝑducerēt animꝰ quo ista capiūtur. cle
gerūt occultare sētentiā suā. et otra eos
disserē q̄ verū in se iuenisse iactarēt. aū in
uētionē ipsā veri i eatenus sensibꝫ ponent.
Et eoꝝ quidē aliū q̄le fuerat qđ attinet
ꝓcere. diuinū certe vel dina alīq autorita
te ꝓditū non fuit. Cūm illud attēte q̄m pla
to a socrate multis modis aptissime oīditꝫ
in sapia non hūana ꝫ plane dina. vñ hūa
na quodāmodo attenderet i illa utiq; sapia
ꝑfus imutabili atq; eodē modo semp se ha
bēte veritate ꝯstituisse. et finē boni et causas
rerū et rationādi fiduciā. Oppugnatos aūt
ee noīe epicureoꝝ et stoicoꝝ a platonicis
eos q̄ in corpis vel in aī natura ponerēt et
finē boni et causas verū et cōnandi fiduciā
a cor⁹ successione cpm ee reuolutū. ut ꝓpia
ne iā etatis erroꝛ aī verū inuisibilū atq;
fides etnarū. p inuisibilia muranda salu
brit⁹ ꝓduceret hoīnibꝫ q̄ ner vide ner cogi
tare aliqđ ꝓtē corpa poterāt. hīo paulo
aplō q̄ eandē fidē gentibꝫ ꝓsemunabat. i
dē ipsi epicurei et stoici i antibꝫ aplōrū tem
pis esse uenianꝫ. Qua i re satis mi videꝝ
demonstratū errores gentiū siue de moribꝫ
siue de natura rerū. siue de rōne inuestigā
di ueritatis. Qui q̄nq; essent multi atq; mul
tiplices. i his tñ maxīe duabꝫ sectis etnice
bāt expugnantibꝫ deus et tāta dissereṇdi
ꝑtilitate atq; copia subuertentibꝫ. ducasse tñ
usq; in tpa xpiana. Qbꝫ iam ēte nīa etate
sic ꝯmutuisse cōspicim⁹. ut vix iā in scolis
rethoꝝ ꝯcoꝛdet. tñ que fuerit illoꝝ sente
tie certamiā. tñ etiā de loq̄assimus gre-
gymasijs eradicata atq; oppressa sint: ita
ut si q̄ nūc erroꝛis secta ꝯtra veritatē. hoc
ē otra etnam xpi emerserit nisi noīe ca
pta xpiano ad pugnandū ꝑsilire nō au
deat. Ex quo itelligit ipsos q̄ platonicos ꝑ
tis philosophos. pauas mutatis q̄ xpiana
ꝓbat disciplina. iuuitissimo vnī tēpi
pias aures oportē ꝑsumitte: et itelligere
verbū de hoīe indutū q̄ iussit et accessit
qđ vel ꝓferre metuebāt. Huic te mi dyoso
te ut tota pectus subdas veli. Per alia ta
bi ad capessendā et optinendā veritatē ve
ā munias. q̄ q̄ munita ē ab illo q̄ fressu
ū nīoꝝ tū deus vidit ifirmitatē. Ea est aū
ꝑma humilitas. sēda humilitas. tīa humilitas
et q̄uis interrogatꝰ hec dicerē. Non q̄ a
lia nō sint ꝓpria q̄ diuinis ꝫ humilitas nos
oīa queq; scīam⁹ et ꝓfessi sum⁹ et ꝓbauī
mꝰ et ꝓfecim⁹ et ꝓposita quā intueam⁹
et apposita cui adheream⁹. et ꝓposita q̄ rep
mam⁹. tā nobis de aliquo bono fīo gaudē
dū. ubꝫ totū extorqueat de manu superbia. Vna
q̄pe cetera in ꝑils. superbia vō caā in ce ꝫ
fīo timenda ē: ne illa q̄ laudabilia fecī
sūt. ipsi⁹ laudis cupiditate amittant. Ita
q̄ sicut rector ille nobilissim⁹ aū interrogat⁹
cēt qđ ei ꝓmū videret in eloquēcie ꝓpo
tus obseruari oporteꝛ. pnūciationē. uultus
q̄ rīdisse. Cū quereꝛ quid fīo eandē. pnū
tiationē: qđ tuo nichil aliud q̄ pnūcia

tionē dixisse: uti si interrogares et quotiēs
interrogares de preceptis xpianę religionis. nuc
hil me aliud tibi dicturū nisi humilitatē libet: et
si forte alia dicē nūtius cogeret. huic humili
tati salubrime quā dñs noster ihs xps ut do
ceret humiliatus ē: huic uirginē matrē adisset
quam uti ita dicā impudentissima fabulā. dū nos
sacre gaudem? quo anaximenes. quo anaxa
gorās. quo pitagorās. quo democritus senserit
et cetera hmōi ut doctis eruditisq; videam: cū
hoc a uera doctrina et eruditione longe absit.
Quis ei dixerit deū nō distendi p diffun
di p locos neq; finitos neq; infinitos. sicut in a
liqua pte sit maior i aliq; minor. si totus u
biq; ē pntem sicut ueritatē aut nemo di
cit sobrie ptem ē in isto loco et ptem i illo
qm ueritas utiq; dūs est: nequaq; ei moue
bit quo de infinito aere sensit quisq; sensit q
ipse ceteri dūs: quo ad illū si nescias quā dicat
ysi corpis formā? Cā quippe dicit q vndi
q; finita sit. et utrū refellendi causa ita a
liquādenus anaximenu aere obiecerit for
mā et pulchritudinē deū habē oportē. ita si
corpeam speciē cogitās. qa ille corporeū
dm diceret ee. Aer ei corpus ē. In ipe sen
tiebat ee formā et pulchritudinē deū inco
poreā veritati. q ipse animus informat. et p
quā oīa sapiens fiāt pulchra ee iudicam?
ut non tm refellendi gtiā. si etiā veracissime
diceret. q deū pulchriora fabre deceat ee
qa nichil ē pulchrius ipsa intelligibili atq; i
mutabili virtute? Quo autē aut ille frigi
dē quē tm dm ee censebat. nullo mō mo
ueri huic uiri q intelligit nō sicut aer frig
nisi ro ē aliq causa ut sic efficiat cū oīno dō
nō sit ita genitū esse ubi deū deū apud dm
p longe alio mō: quē nemo nisi qui dō ipse
inspicerit intelligit. Illū autē eā in ipsis co
poribus despice qs nō videat. tū aerē frigi
dum et deū velut. Cui autē a quo aer frig
datur. Non ei a nullo frigi potest nō dari
dei. Cui aūt aer dō semp ee in motu. nequa
q; turbabit hoiem ut propea illū deū pu
tet q nouit oīs corpis motū inferiorē esse
q; est motus aī. ignotū autē aī longe pigra
ciorē q; est motus sūme atq; incōmutabilis sa
pientie. Tē anaxagoras siue aliqs si mentē
dicat ipsā veritatē atq; sapientiā. qđ m est
de ubo tū hoie dicendē? Manifestū est ei oī
bi uerū descriptionē et modū ab illa fieri. eā
q; nō inchoatue dm infinitā: nō p spacia lo
corū q; p potentiā que cogitatiue humana: q;
hēri non pt. Neq; qđ informe aliqđ sit ipsa
sapia hoc ei corpm est: ut quāq; infinita fue
rint. sint et informia. Cicero aūt studio refel
lendi q̄tū uidet propter aduersarios corpalia
sentientes negat infinito aliqđ uigi potuisse.
qe ex ea pte quodq; aduigilat necē est esse i
corporibz aliquē finē. Deo aut nō ei uidisse
neq; motū sensiu uitū et mutatē id est
mutua copulatione adhērentem infinito. id
ē infinite rei ullū esse posse q̄si de corporibz
ageret quibz nichil uigi nisi p fines locorū
pt. Hic aūt addidit neq; sensū oīno q non
tota natura pulsa sentiret. q̄si ille diuisset
mētem illā ordinatrīcē et moderatricem
rerū oīm habē sensū q̄lem habet aīa p
corpa? Nā manifestū est tota sentire aīaz
cū p corpus aliqđ sentit. Nā totā utiq; nō
latet quid illud ē qđ sentit. Ad hoc aūt dix
it tota naturā sentire. ut illa q̄si auferret
q; aut mentē infinitā. Quo enī tota sentit
si infinita est? Sensus ei corpis ab aliquo
loco inpiu nec peruenit totū nisi ad aliū finē
peruenerit. qđ in infinito dri nō potest. Si ne
q; ille de sensu corpis aliqđ diceret: et aliū
dicit totū qđ incorporeū est. qa sine finibz loco
rū intelligit. ut et totū et infinitū dici pos
sit. Totū propter integritatē. infinitū qa loco
finibz nō ambit. Deū inqt si mentē ipsā
q̄si animal ee voluit. erit aliqđ intus ex q
illud aīal noscetur. ut mēs ista q̄si corpus sit
et habeat intus aliam vī aīal appellet. Ut
de quēadmodū corpali usuetudine loquitur
quo solent uideri animalia propter sensū grossiu
us opinor eor intra qs disserunt. Et ti dixit
rē. que illos si euigilare possent satis admo
net: ee. qđ sicut corpus uiuū aio oriuntur ma
gis habē aiam et ee aīal. q; aiam esse cogi
tari oportē. Hoc est ei qđ aut. Erit aliqđ intus
ex quo illud aīal noscetur. Si adiūgit. Quid
aūt intus mentē? Non ei potest habē mēs
siccionē aiam. ut sit aīal. qa ipsa est intus
or. Ergo corpus habeat extrinsecus aū sit ite
rior ut sit aīal. Hoc est ei qđ aut. Cingatur
ign corpe externo q̄si anaxagoras dicerit.
nisi aīalis aliquis ee mentē esse nō posse.
Si mentē ipsā summā sapiam ee sentiebt
q̄ nullus q̄si aiantis ppria ē. qa omnibz aiis
se sensu valentibz veritas cōiter pspicua est. Et
id uide q; urbane eludat. qđ qm nō pla
cet inqt. Hoc ē non placet anaxagore ut
illa mēs quā dicat dei angitū corpe exter
no quo aīal ee possit: aptā simplex q; mēs
nulla re adiuuata q̄ sentire possit. id est nullo
corpe adiuuto p qđ sentire possit. fugē intel

ligẽre nẽc vim et notionẽ videt. Nichil ver⁹
ꝙ fugẽ vi et notionẽ intelligẽre stoicor⁹ z
epicureorũ. q̃ nisi corpalia cogitare nõ pñt.
Od̃ aũt aut nẽre. hũane itelligi voluit. Et
bñ nõ aut fugit ſi fugẽ videt. Hoc eĩ illo vi
detũ neminẽ hoc posse itelligẽ: et ideo nichil
tale ee arbitrant. Sz quoniã intelligẽtia
ꝯtũ hoĩni datũ est nõ fugit aptam sim
pluẽ q⁹ esse sapiam atq⁹ veritatem q̃ nulli⁹
aĩantis sit ꝓpria: ſi q̃ coiter oĩs que to pt
aĩa sapiens et verax effinit. Quã si sensit
ee anaxagoras. eiusq⁹ deũ esse vidit mentẽ
q⁹ appellauit. nõ solũ nomẽ anaxagore qd̃
ꝓter lr̃atam vetustatẽ oes ut multiariam
loq̃r lr̃ationes libẽter sufflant nos doctos
et sapiẽtes nõ fiat: ſi ne ipsã qdem ei⁹ cog
nitio q̃ id verũ esse ignouit. Non eĩ m ꝓ
terea vitas cura ee debet. qa nõ latuit a
naxagorã: ſi qa veritas est. eã si nullus
eã ignouisset illorũ. Si igr̃ nec eius hoĩs
q̃ verũ fortitan vidit ignitio nos iflare de
bet ut ea ꝙſi docti ee videam. ſi ipsi⁹ veri so
lidare q̃ vere docti ee possim? q̃to min⁹ eo
rũ hoĩm q̃ falsa senserũt noĩa et dogma
ta nr̃am pñt aduiuare doctrinã. latenna
et ignita fiẽ? nã si hoĩes sum⁹ magis ꝛrist
trui nos decreat. tot et tã nobilitator hoĩm
errorib⁹ si eos audire otigerit: q̃ hec ꝓtea
studiose q̃rere. ut iter eos q̃ illa nesauit trac
tatione ſanissia ventilẽtur! Qñto ei me
li⁹ ne audissime qdem nomẽ democriti q̃
aĩ dolore cogitatẽ. nescio quẽ suis tpib⁹ mis
nũ putatũ q̃ deos arbitrarẽt ee ymagies
q̃ de solidis corpib⁹ fluerẽt. solideq⁹ ipse nõ
ceẽt. eas q⁹ hac atq⁹ hac motu ꝓpio arcũ
elido atq⁹ illabendo in aĩos hoĩm fiẽ uti
vis dina cogitet. aĩ pferto illud corpus vñ
ymago fluẽt. qñto solidius ẽ tanto pstan
cꝰ ee iudicẽt! Deoq⁹ fluctuauit cuis sinuti
ſti dixit nutauitq⁹ ſnĩa: ut aliq̃n natu
rã quãdam de q̃ fluerẽt ymagines dm ee
dicẽt. Qui tñ cogitari nõ posset nisi p eas
ymagines q̃s fundit ac mittit. id est q̃ de
illa natura quã nescio quã corpeam ſe
pñnã. ac p hoc eaã dinam putat q̃si va
poris silitudinẽ otinua velut emanatõe
ferrent. et venirẽt atq⁹ itrarent aĩos nr̃os:
ut deũ vel deos cogitare possem? Nullã ei
aliã causã cuiuslib⁹ cogitatiõis rite opi
nant ſti. nisi aĩ ab his corpib⁹ q̃ cogita
m⁹ venit atq⁹ itrant ymagines aĩmos
nr̃os. q̃si non multa ac ꝓpe innũabilia co
gitent incorpalit atq⁹ itelligibilit ab eis
q̃ talia cogitare nouerũt sicut ipsa sapiẽ
a et vitas. Quã si ſti nõ cogitant mira
quo de illa utriq⁹ disputat. Si ait cogitat:
vellẽ m diceret vel de quo corpe vel q̃lis ei
cor aĩos veniat ymago vitatis. Qm̃q⁹ de
mocrit⁹ eaã hoc distare ĩ naturalibus q̃sto
nibus ab epicuro dicat. qd̃ iste sentit ieee to
tius athomor⁹ vi quãdam aĩalem et
spitalẽ q̃ in eũ credo et ymagies ipsas diui
tate ꝓditas dicẽ non oes oĩm retrũ ſi rerũ:
ſi pnapia mẽtis ee in vniuſis quib⁹ dini
tate tribuit et aĩantes ymagies que l̃ po
esse nobis soleat vel noce. Epicur⁹ vo negt
aliqd̃ in pnapijs rerũ ponit ꝓter atomos
et corpuscula qdam tã minuta ut tã di
uidi negant: negt sentiri a visu a tactu ꝓ
sint. Quorũ corpusculorũ cursu fortuito
et mũdos innũabiles et aĩantia et ipsas
aĩas fieri dicat. et deos q̃s humana forma nõ
i aliquo mũdo ſi extẽ mũdos atq⁹ inter mũ
dos ostituit. et nõ vult oĩno aliqd̃ ꝓter corpa
cogitare: q̃ tñ ut cogitet ymagies dicat ab
ipis rebs q̃s athomus putat formari exfluẽ
tes atq⁹ in aĩm itrire subtiliores q̃ sint ille
ymagines q̃ ad oculos veniũt. Dã et unde
di causã hanc ee dicat. Ingẽtes ait q̃sdam
ymagies. ita ut vniuſũ mũdũ ꝓpletam
tẽ extrinsecus. Intelligis eĩ iam ut arbitror
q̃s ista opinenti ymagies. Cur⁹ nõ ãmo
niusse democritũ vel hoc ipso l̃ falsa ee q̃
dicat q̃a venientes tã magne ymagies in
tã breuẽ aĩm nr̃m si corpore⁹ ut illi volui
tã puo corpe ĩduditẽ: tote illũ tingẽre non
pñt. A magno ei corpe aĩ puũ corp⁹ attin
gi. a toto sil attingi nllo pacto pt. Quo q̃
tote simil cogitãtur. si in tñ cogitanti in q̃
tũ venientes atq⁹ itrantes aĩm attingũt:
q̃ nec tote itrare pñt p tã puũ corpus nec
tote tã puũ aĩm attingẽ? Agemẽto me ſcio
illos hec dicẽ. Non eĩ ego talẽ aĩm sentio.
Aut si ĩcorporeũ democrit⁹ aĩm exſtimat:
epicur⁹ quidẽ sol⁹ ſti tõne vigeat pt. Sed
eaã ille q̃e nõ vidit nõ opus ee nec fieri
posse ait corpeus aĩm⁹ aduẽtu atq⁹ tactu ꝓ
tui corpeatũ ymagiũ cogitet? De visu q̃
te oculoũ. ãbo pit redargui. Tam enim
breues oculos tãm gndia ymagiũ corpa
tota attingẽ nllo modo pñt. Cũ aĩ queat
ab eis q̃e vna ymago videat. corpus aliud
a q̃ innũabiliũ corpis ymagies fluit: tri
dent corpso q̃ frequẽter fluũt et trisunt ꝙ
magies q̃si quadã earũ ostipatõe ꝓ tesi
tate fieri ut ex multis vna videat. Qua ra

nitatē acero ita refellit. ut corpō neget etnū
deū cor posse cogitari: quo innūabilius fluē
tibs et labentibs ymaginibs cogitatū. Et qm
innūabilitate athomorū sbpeditante diuīt
fieri formas deorū sempitnas. cū ita disse
rit q̄dam corpuscula de dino corpe ut alia
surgēdāt. et dissolui eandē naturā eadē suc
cessione nō sinant. Quā ergo inqt etna es
sent: qa nulli deest ista innūabilitas atomo
rū q̄ ipetuas ruinas sbinde suppleat. Deīn
quō nō vereat iste dōs ne itereat cū sine ul
la intrmissione pulset agitet q̄ athomorū
saturisse sempitna? Pulsari ei diuīt illud cor
pus qđ recuentibs athomis ferrat. et agitari
qđ penetret. Deīn cū ex ipso ymagies de q
bs iā satis dām est sp affluāt. quō pit de im
mortalitate ofide? In quibs oibs delucamē
tis hec opinantiū illud papue dolendū est
q̄ nō suffiant ea rūari. ut nulla cuiusq̄ dis
putatōe adūsante respuant. Si antiquior
hoim ingenia id eadē negotiū susceperūt. ut
copiose ista refellent q̄ stati dēa eadē a tur
bissimis deridet. abiugq̄ debuerūt. Si ei con
fessetis ee athomis si cesseris eadē eorū ut
fortuito seipsas pelle. et agitare. nū et illō
rus ē eis credē ut iter se athomi fortuito co
currētes tē aliquā ita ofiant ut eā forma
modificet. figura determinet. eq̄litate polia
tore illustret. eadē vegetent? Que oia nil
lo mō nisi arte dine puidētie fieri viderī. q̄s
magis mēte q̄ oculis amat vide: idq̄ abe
o expetit a q̄ frūs est. Nā nec ipsas atomos
ee vllo modo credendū est qđ omissa sbtilita
te q̄ diuisione corpm a deūs traditū vide q̄
finale sedm ipsor opinionē possit oīdi. Certe
si ipsi dicūt oia que sint nate nichil ee ali
ud q̄ corpa. et iane q̄s his accidāt: qđ credo
motū et pulsū duce et sequētes formas. Di
cant q̄ in quo genē ponant ymagies q̄s de
corpibs solidioribs affluē putāt ipsas mūme
solidas: ita ut tactu nisi oculor cū videm⁹
et cū cogitam⁹ sentiri nō possint. si et ipā
corpa sūt. Nā ita censet ut exire a corpe. et te
nire ad oculos vel ad q̄m possint. quē dicūt
nichilom⁹ ee corpeū. Quotū eadē ab ipsis
athomis affluāt ymagies. Si affluūt quō
iā sūt athomi a q̄bs aliq̄ corpa sepantur?
Si nō affluūt a potest aliq̄ sine ymagini
bs cogitari. qđ vehemēt nolūt. aut vñ no
sūt athomos q̄s nec cogitare potuerūt?
Sz iā pudet me ista refellē: cū eos nō pudu
erit ista sentire. Cū vero ausi sūt eadē de
fendē nō iam cor si ipsis humanū genus me
puduit: aut aures hec ferre potuerūt. Cū ig
tāta sit cecitas mentiū p ingluuiē prauor
amorēq̄ carnis ut eadē ista sentēcia cū po
tēta oīa deorū otrē disputando potue
rūt dubitabis tu dposcore vel q̄s vigilā
ti ingenio pditus nullo modo ad sequēdā ve
ritatē melior osuli potuisse generi humano
q̄ ut homo ab ipsa veritate susceptus ineffa
bilius atq̄ mirabilius et ipse in eius psonā
gerēs recta papiēdo et dina faciendo salu
bius credi psuadet qđ nondū prudenti pos
sit itelligi. Huic nos gle seruim? huic te
imobilius atq̄ ostanti credē hortam: p que
fas est ut nō pauca si ipli eadē q̄ non pnt
ista diiudicare cone fide irrideāt. donec
salutaribs preceptis āminiculati euadāt
ab his pplexitatibs i auras purissie atq̄
sinceritatis veritatis. Cuius autoritati tanto
deuotior obtēperari oportet. quanto videm⁹ il
lū iā errore se aude extollē ad egregiā
sibi turbas impitorū: q̄ non xpiani nois
velamēta aquirāt. Eos cū solos ex veteribs
pter xpianū nomē in quētaulis suis aliq̄
to diuior vel frequēcior pduxerat. q̄ scripturas e
as tenēt p q̄s ānunciatū esse ipm dnm ihm
xpm si intelligere et vide dissimulat. Porro il
li q̄ cū in vnitate atq̄ cōione catholica nō
sint. xpiano tri noīe gliant cogūtur adūsa
credentibs. et audenti ipios q̄si cone traduce:
quī maxie cū ista mediana dūs venit ut
pplis imparet. Sz hoc fiēe cogunt ut dix:
qa iacē se abiectissie sentiūt. si cor autoritas
cū autoritate catholica ofertur. Conatur q̄
autoritatē stabilissimā fundatissie eccle
q̄si cōnis noīe et pollinctōe supare. Cum
hēticorū ei q̄si regularis ē ista temeritas.
Sz ille fidei clemētissim⁹ impator et p ouen
tus celebrimos pplor atq̄ gentiū. sedes q̄ ip
sas aplorū arce autoritatis muniuit etiam
et p pauperes pie deos et ve spirales viros
copiosissimis apparatibs eadē iuuctissie cōis
armauit. Verū illa rāssima disciplīa est in
arce fidei quā maxie recipi ifirmos ut p e
is iā tutissime positus fortissima cōne pug
net. Platonia vō qui falsorū phorū errori
bs illo tpe circūlatoribs nō habētes diui
nā psonā qua imparet fidē sentētiam suā
q̄rendā tegē. q̄ polluendā pferre maluerē:
cū iam xpi nomē terrenis regnis āmiran
tibs pturbans q̄ crebrescēt emergē cepisset
ad pfitendū atq̄ apiendū qđ plato sensisse.
Tūc platonis schola rome floruit. habuitq̄
discipulos multos acutissios et solertissimos

uiros. Sz aliq̃ eor̃ magnatũ arau̇ tanto
sitate dꝑuati sũt: aliq̃ dñm ihm xp̃m ipi⁹
uitatis atq; sapie incõmutabilis quã to
nabant attingẽ cognoscẽtes gestare pso
nã in eius miliciã tñsierũt. Itaq; totũ cul
mẽ auctoritatis lumẽq; hois in illo uno sa
lutari noĩe. atq; i vna eius eccia recreãdo
et reformãdo humano generi ꝯstitutũ est. Sz
me tibi durissie in hac epla locutũ. et si a
lia forte tu malles. dño non pcitet. ꝓbab
her eĩ magis. qñtomagis i veritate. pfi
es. Et tuũ ꝓbabis caliũ meũ qõ nũc utili
tati studioz tuoz̃ min⁹ obsequũ putas: q;
q; eccã illis ipsis q̃stionib⁹ tuis nõ solũ q̃
busdã in hac epla sz eccã ceteis pene oĩb⁹
i ipsis mẽbranis i quib⁹ eas misisti ut po
tui breuit ãnotando cõdideri. In quib⁹ me
si parũ eguisse. cũ aliud eguisse q; volebas ar
bitraris: nõ tñ cogitas mi dioscore a quo
nũc ista q̃sieris. Oratores ãt. librozũq; te
ratore oĩes premisi. Nesao qs ei nugator m
ee visus sit: si eas exponẽdas pseqer. Nã
de ceteis posse eccã deceat iterrogari. si m qs
q; res ipsas nõ de libris ceteronis. sz p seipas
tũandas dissoluẽdas q; pferret. In illis ãt
tes ipse nũc nõe pfessioni min⁹ egrauit. Is
ãt oĩa non fatere nisi me post egritudinẽ
in q̃ eccã ũi homo tu⁹ venisset. aliq̃nto ab
pone remouere. Quib⁹ ite diebz pturba
coe valitudis febribz q; repetat⁹ sũ. vñ fac
tũ est ut tardi⁹ q; possent tibi hec mitten
tur. Que quo acceperis: resepta flagito.

Ex augustini ad ozontium — regrana
tas q; pius ei⁹ affatu q; aspectu frueret.

Domno eximio mitoq; hõrabi
li et suscipiẽdo filio ozõcio: au
gr⁹. Ago gras q; aduentũ ex
imietatis tue lis eccã preue
re dignat⁹ es: et añ tuitũ misisti colloq
ũ. ut tuo pius affatu q; aspũ frueremr. Et
et diu desideratã notiaã eplari solatio q
dãmodo p gustates exptarem⁹ auidi⁹ et
ardenti⁹ qd uoluimus gratia⁹ q; capem⁹ dñ
ne eximie mitoq; honorabilis et suscipi
ẽde fili. Reddo itaq; mitis tuis et pturben
tibz officijs debitũ resalutationis obsequiũ:
uoluitatem tuã gaudẽs nũciatã optans q;
otinuã. Et q; resepta exhuitatis mee iure
progatie benuolentie repositõ addidisti di
cens. si tñ id de tãta sãtate possium⁹ pmereri
nullo modo audeo despare sãtatis eiusdẽ tui
haustu. p modulo nro aliqõ sum⁹ ipm fon
tẽ nõ solũ laudandũ. vmecã nobisũ pa
pandũ tue prudẽtie planitiũ: ut dñ inõ
pabilit atq; incõmutabilit bon⁹ p suã po
tentiã. tã bone tue mẽtis institutor. sit ea
ã p gram restitutor. Involumẽ te dñs opũ
feliozeq; tueat: dñe eximie mitoq; hõra
bilis ac suisapiẽde fili. **Augr⁹ ad cornelii**

Dolenti male de morte augris ue.

Omno dilãssimo et hõrabili fri
cornelio: augr⁹. Equipsisti mi t
ut ad te aliquã. pluriã ꝯsolatoz
ã eplam dare. q; fruiter optime vros mo
tẽ vereres: sicut sẽm paulinũ ad macha
riũ fecisse memisti. Et illa quidem ciã in sen
ectate receptã fideliũ atq; castitatis: laudes r
nec q̃rit nec curat hũanas. Sz qã apter eo
fuit ista q; viuit: pus ẽ ut tu q; ꝯsolari eã
laude desideras ita viuas ut illic ubi ipsa ẽ
ce merearis. Deq; ei dubito q; eã non credis
ubi ee ubi ille sũt q; vel adulteriis lectulũ
augale polluerũt: vel nllo augio deligi
te fornicatiõe defluxerũt. Quare de illius
laude vivo lõge dissili q̃si fugere velle mes
tiaã adulatio ẽ non ꝯsolatio. Dã si eã dili
ges sicut te ipa dilexit: seruasses ei qõ tibi
ipa seruauit. Et ni illa si por obisses nllo
mõ credenda sit tuiq; fuisse nupturã. non
ne si de obitũ eius laudibz ei ꝯsolãdus di
leres. nec vnã quidẽ ac liciã post illã nu
ptã queres! Hic tu dãnus es. Quid mea
spere agis: Qd dure obiurgas. Donec ine
hec ũba ecce senuim⁹ dñi vita diuit̃ pnis
fugiẽda q; corrigẽda! Vis ut ignosca ei
rabili seruituti tue! Quito sacius tu ignos
as. si nõ amabili ite miserabili solliciti
ni mee! Inimico q̃tem. aio tullius ue
bat̃ et lõge alit erat trena rempublicã
bernantis itentio: et tñ ait. Cupio pres
cepti me ee dementẽ: cupio in tãtis re
ipublice pcalis nõ dissoluti videri. Quito
iustius ego dico tũ ipse nosti q; tibi ami
stituti? mlier ubi sacmenta q; dini: cupio
fẽ cornelii me ee dementẽ. cupio in tãtis
tuis meis q; pculis nõ dissoluti videri.
Plebs mulierũ excubat latebz tuis ac
at i dies peliaã nũs. Eusdẽ ãt nuũ dñm
mo vo seruũ insaciabili p tot secta libi
die depluentẽ. et laudes defũte caste nu
gis a nobis velut ad mitigandã mestaq;
suã iure cãcre flagitãtem epi pacem
audim⁹. tũ ees non diã antheamin fi
i errore nobisũ pnicosissio ostitut iuue
nis iuuenib⁹ nob ab hoc te uno pantis

sima volūtate cōtexeās: q̄ non p̄ longū
tps sordidꝰ revolut? deūm in extremo vite
piculo baptizatꝰ nō dum̄ te fide eaꝝ nobis
tā exte senibꝰ et insup epis nondū emēda
tis. Vbi de bone vxoris morte p̄ nos cōsolā
nos de hac tua veiore morte q̄s cōsolatur:
An q̄a nō possumꝰ obliuisa trīta ergā nos
mita tua. ideo cruciādi adhuc sumꝰ moꝛibꝰ
tuis? nō otēpmendi et p̄ nichilo habēdi q̄n
gemumꝰ ad te de te? Si fatem̄ nos nō esse
aliq̄ ad te corrigendū et sanandū. Dō atte
dat. xp̄s cogitet. ap̄ls audiat. dicēs: colle
ge menbra xp̄i sanā menbra metis? Si
illuſtriq̄ epi cūa tui vba spūs in corde tuo
corpꝰ dñi tui cogun in corpe tuo. Postreo q̄n
de die in die differendo pereas. cū exte
mū diē tuū nesciās. nunc probabo q̄ntū ab
me nro laudes ap̄ane desideres. Certe si ad
huc i scola rethoꝛis tuba disciplis vendereē.
pus ab eis mercedem sumereē. Bendē tibi vo
lo laudē pudiciē vxoris tue: pꝰ n̄ mercē
de da pudicaā tuā. Da inq̄ et ap̄e. Jnā
nū dico ꝓpter ifirmitatē tuā. Puto q̄ non
sit a te digna ap̄ana. tuiꝰ laudibꝰ āpma
moꝛē zubinarū tuarū: q̄ vtiq̄ faceꝝ si
pmanē in illo amoꝛe. q̄ ad istas laudes pue
ruē malueris. Quid m̄ vis exoꝛāe posse
ta. cū p̄ te videas eē q̄ posco! Quid p̄caris sb
ditus q̄ p̄t ubē coꝛrectē? Mutamꝰ mūcā
spūū iuxtis tue. tu imitatoneē. ego laudē. q̄
q̄ sciat supdicti laudē ab hoibꝰ nā illa nonq̄
tat. imitatoneē vo tuā tm̄ querit eaꝝ defuꝛ
ta. q̄nū te dilexit eaꝝ dissimilē viua. Jnaā
de illa q̄ vis. cū tu fereris q̄ ego volo et illa.
Si ei dines ille supbus atq̄ impius sicut i e
uāgelio dñs loquit̄ q̄ induebat̄ purpura et
bisso et epulabat̄ cotidie splēdide cū malozū
meꝛitoꝛ apud ifeꝛos penas luet neq̄ de di
uo tempꝰ aīa nanuā suā pauꝛis aq̄ stil
la impetrare valuisset: recoꝛdat̄ est quiq̄
fres suos. et cognouit ad eos eūdē pauperem
mitti. aut̄ reqem i sinu abrahe lōge. pspice
bat. ne et ipi veniret in locū illū tormētoꝝ:
q̄nto magis tua iuꝛ te recoꝛdat̄. q̄nto mag
te castet. nō vult ad penas venie. melioꝛ si
fres suos nec supbus ad penas voluit vē
te supboꝝ: Et cū fē nollet fiīs in malis se
cē iunctū. q̄ntomin̄ vult i bonis cōstituta
iuꝛe vxōi in malis habē separatū! Lege ip
su locū in eūāgelio. Crisi ē vox pia credē
tis. Doles videlz diuge mortuā. et putas si
cā laudauo q̄ meis affatibꝰ cōsolabeis: disce
q̄ doleas si cū illa nō eris. An magis tibi dolē
dū est q̄ a me nondū laudat̄. q̄ in q̄ a
te nō amat̄? Nā utiq̄ si amareꝰ. cū illa
eē post mortē desideraveꝰ. Quo pfecto nō e
ꝛeis: si q̄lis es talis eris. Ama q̄ tuiꝰ exigis
laudē. ne q̄ mendaat̄ exigis. iuste negē.
Et alia manu. Dñs nobis p̄stet de tua sa
lute gaudē. dñe dilāssime et hōꝛabilis fr̄.

E. augustinus ad pāmachium = grās a
gēns deo de ope illiꝰ bono.

Omno eximio et mito susapiē
tiq̄ atq̄ in xp̄i visceꝛibꝰ dilāssiō
filio pāmachio: augꝰ in dño sa
lutē. Bona opa tua xp̄i grā gmunāaa
te nobis in mēbris eiꝰ honoꝛandū. et plane
notissimū dilāssimūq̄ fecerūt. Neq̄ ei si
cotidie fratē tuā videē notioꝛ m̄ eēs: q̄n
cū intōnē tuū paas deoꝛe pulchꝝ ac vi
tans lūe radiantē in vnꝰ tui fī candoꝛe
ospexi. Cōspexi et agnoui: agnoui et ama
ui. Huic nūc loq̄ huic scribo dilēo aūo me
o: qui m̄ coꝛpe absenti absens ūnotuit. Vecū
aīt iā simul eram̄: et nūtu sub vno capi
te viuebam? In tuiꝰ caritate nisi radiantꝰ
eēs nō tibi tā dilā catholica vnitas foꝛet.
nec colonos tuos afroseo tractū vñi dona
tistaꝝ furoꝛe exoꝛtus ē. hoc est i media ꝛō
sulaꝝ numidia ostitutos tali āmonereꝰ
alloq̄o. tāto feꝛuoꝛe spūs aūaveꝰ: ut deuota
one pmptassiā ad sequendū eligent q̄ te
tantū ac talē vicū nō nisi agnita veita
te seq̄ cogitareēt. et tā longe a te intuallꝰ
locoꝝ remoti iꝛēt sub idē caput. atq̄ i eiꝰ
mēbris teū in etnū deputarent. tuiꝰ p̄
cepto tibi cpaluꝰ seruiūt. In hoc gr̄ tuo fēo
te cognitū ap̄letēs exultauī. ut gr̄ulaꝛeꝛ
tibi in xp̄o ihu dño nro. tibiq̄ has gr̄ula
toꝛias lr̄as mittereē qualecūq̄ sp̄eāmen
coꝛdis et amoꝛis ergā te mei. Neq̄ ei am
pliꝰ potui. Sed q̄so ne tu hatteꝰ q̄q̄d te di
ligo metuaꝝ. Plectū tīsi hāc eplam tīsi
tu īuisibilū q̄ intꝰ fit: et p̄ge cogitādo i pe
tꝰ meū et cerne q̄d te te illuc agat̄. Dateb
ei oculo q̄ūtatis tubiculū q̄ūtatis q̄d dau
dim̄ adiusus nugas tuml'tuosas sdi cū il
luc dñm adoꝛam̄. Et videbis ibi lenocas de
line mee de tā bono ope tuo: q̄s nec līgua
effari. nec stilo exprimē valeo. calēres atq̄
flagrātes i sanctō laudis ei? quo īspiꝛā
te hoc voluisti. et q̄ adiuuāte potuisti. Gā
deo sup ēnarrabili dono. O q̄ multoꝝ teū
piter senatoꝝ pariq̄ ecāe filioꝝ sē talē
opꝰ desideram̄ in affectu de q̄lu tuo letam.
Sed illos piculosū est exhoꝛtaꝝi: tibi securū

est ẽgulam. Illi eĩ forte nõ fauẽt. et tñ nos ĩ
aĩo cor vicerint ũmun eccĩe dapnẽdos ĩsi
diabũtur ĩfiemus: tu vo tã feasti vnde in
mun eccĩe lubatus ofundãtur ĩfiemus. Mĩ
suffice visũ est ut ipẽ quibz xpiano iuẽ po
tueis aĩa fiducia ista eplam legas. Duc eĩ
et tuo fõ in affrma fieri posse credit: q̃ for
te dũ putãt fieri nõ posse pgresait. Insidiã
ãt q̃s ipsi hẽta distorto corde moluũt. qm
ipi eos arbitratos vale aliq̃d ĩ possessione
xpi aĩo tuo nec scribẽ volui. Audies tũ hec
a frib⁹ meis q̃s plurimũ omendo eximie
tatu tue: ne in tã magna trãq⁹ iopinata sa
lute hoũm &c quibz p te catholica mr exul
tat aspneris eccã supflua metuẽtes.

Epla augustini ad felicem et hylariũ:

nõ ẽ mirũ q̃ hoies servus dei detrahũt.

Omnus dilãssimus mutoq⁹ hozã
dus frib⁹ felix et hylario: aug⁹
ĩ dño salutẽ. Non miror sa
thanan fideliũ aĩas pturban
te. au resistute pmanẽtes in spe pmissoz̃ di
q̃ fallẽ non pt: q̃ non solũ in se credentib⁹ et
sperantib⁹ et ĩ eius mãtate usq⁹ in finẽ pse
uerantib⁹ polluere pmua eccia dignat⁹ ẽ.
vmeniã tpalia scandala nõ defuturã pdix
it. quibz fidẽ nr̃am exerceri et pbari oportet.
Aut eĩ. Cũ habũdabit iniq̃tas refrigesc
ãtis mlt̃oz̃. Mt. Statim subiecit: q̃ ãt pse
uerauit usq⁹ in finẽ salus erit. Quid ergo
mirũ si hoies servus dei detrahũt. et q̃a cor
vitã puerte non pnt. famã deloze de. nitũ
t. cũ ipm dm et dnm cor cotidie blasphema
re nõ cessãt: cũ eis displicet q̃dq̃ dicta co
rã volũtatem iusto et occulto iudicio fiat.
Mĩ exhortor vram prudẽtiam dñu dilãssi
mi mutoq⁹ hozandi frẽs: ut scpturã dei q̃
nobis hec oĩa futura pnũciauit et adiuꝰ
ea nos fiemos ẽe debẽ pmonuit dicta hoũm
maledica vaniloq̃a suspitiões q̃ temerarii
as corde xpianissimo cogniscetis. Decuit utiq⁹
dico cautela vre bonestatiũ pbam ĩ nullo ei
mĩe fiusse apud me detectũ: nequaq̃ me de
illo tale aliq̃d credidisse vel credẽ. Quo ergo
iubere &c quo pbor nomẽ eius auferri: re
hemẽter tremẽte euãgelio ubi dñs ait. in q̃
iudicio iudicauũs iudicabimĩ. Cũ eĩ cau
sa q̃ int illũ et spem exorta ẽ. sub dño ex a
mĩe pendeat sdm plantũ eozũ q̃d vobis si
voluũtas poterit reatra q̃s ego sũ ut dei au
dã preuenẽ sentẽtiã in delendo vel suppmẽ
do eius nõẽ. de q̃ nec suspicari timẽ malia
liq̃d epus debui nec diuinãe iudicare homo
de occultus hoĩm potuĩ: cũ in ipsis causis sibi
rib⁹ q̃n ad maiorẽ pnitem refert arbitriũ
iudicãdi. manentib⁹ sicut erat obij rebus
expectet illa sua vñ iam nõ liceat pnoa
ri. ne supioz ogrutoz fiat iuuia. si eius pẽ
dẽte iudicio aliq̃d fuit imutatũ. Et ung⁹
multũ interest ĩter dinam et hũanã q̃libz
excelsissimã pnitem. Dñu dei nr̃i mã nũ
q̃ vos deserat dñu dilãssimi et hozandi frẽs.

Audax ad augustinũ epm̃ desiderio sapiẽ ab eo impetre.

Omno vẽ pdilabili ac nimiũ
sui sapiẽdo oĩq⁹ laudũ genẽ. pse
quẽdo pñ augustino: audax in
dño salutẽ. Habeo gram bitudinis tu
e q̃ libenter sũpscris mei tẽptimẽta sermo
nis. Tuũ eĩ bone fieri filius dat audaciã. tu
pẽni fontis vmbrib⁹ fuit irrorata. Quoq⁹
iu utriq⁹ dulcis ãtistes. nõ ut plarib⁹ pertois
pusillũ libamẽ attingerẽ: sz ut ingens diui
tis uberti flumẽ haurirẽ. Thesaurũ sapiẽ
desideraui: sz min⁹ accepi q̃ volui. Licet min⁹
nõ debeat dia sz mun⁹: qđ ozacũ legis nõtu
lerit augustin⁹ sacrator iustitie. istructor
spualis gre. dispẽsator salutis eccie. Cã tu ei
mũdan⁹ orbis not⁹ ẽ q̃ notatus. Cã tu ei
ogrutus q̃ pbatus. Opto utriq⁹ sapiẽ flouẽ
pasa: et viui fontis haustib⁹ irrigari. Potest
cupiẽti qđ utriq⁹ pfit. Potest eĩ semuiui fo
rus velamẽ genitale vuidari: si meruit
tuus sensi fluentis augeri. Itaq⁹ humilitatis
e pñaã sponsio: nõ tã stilo q̃ voto si veni
latis pulsu tue relegero. Dina te dementa
tueat ãnis ĩnumeris dñe venerabilis.
Cur in fons orbis puo sermone meauit?
An min⁹ apta suis speranit vrba fluẽtis?
Cũ pateat mẽs oĩb⁹ aquis spectetq⁹ loquẽs.
Religiois opẽ gratos dat sensib⁹ pmbes.
Expectat q̃s plena fides xpi &c stipite pendẽs.

Epla augusti ad audacẽ.

Omno dilãssimo et in xpo predi
cãdo nimiũq⁹ desiderabili frati
audaci: aug⁹ ĩ dño salutẽ. Gre
uẽ eplam tuã sz plane vehementẽ flagitia
tr̃ẽ pluxe eplẽ mee nõ ĩuitus pmo eaq̃ le
t⁹ accepi: nõ q̃ facile sufficerẽ auiditati q̃
gtulacer cautati tue. Qđ et si nõ &c pomeo
ceperis: bonũ est tũ qđ expetis. Et ad longã
q̃dem eplam oscribendã magis in otiũ q̃
facultas desit occupatissio saluet eccãstas
curis: paucule tpm stille vix rorẽãt vel to
gitantẽ aliq̃ vel ea q̃ magis vegẽt et in vi
dentẽ pluribz pfutura distantẽ vel refluentẽ

corpis vires nãe nãtãas secutuus. Dã ũba
nõ desiũt quibꝫ mlta possit carta opleri. Sꝫ
qõ a nobis ĩ eãdẽ sermonis plenitudine desi-
tas: ad hoc me ꝓdoneũ non cẽ cõfido. Thezau
rũ ei sapie te desidẽrasse dixisti. ſ mun⁹ ante
psse q̃ voluisti: ũ ego ex illo thezauro mẽ
dmbrãda spe stipẽ cotidianã rogẽ vr q̃ ipe
abditis penetrabilibꝫ nesao lõge plura q̃ sao
ex q̃ multiplices sin⁹ opatos q̃ recessus adire ac
penetrare nõ valeo sicut volo: et me nõ aliud
q̃ numis idignũ esse dgnosco. Porro saluator
iusticie q̃s ego. tu me saluatũ cẽ pmagnũ
ẽ. Dã vero q̃ ĩstauratorẽ spũalis gĩe me ap
pellas. da veniã multũ tui loq̃cis ignoras.
Ipse ãt sic in hac gĩa instauror: ut de die ĩ
die non solũ q̃tũ antecedã. ſ utrũ oĩno aliq̃
antecedã late me fateor. Dispensator plane
meus sũ. Cõ si volẽs frano mercedẽ habeo:
si ãt iuste tñ dispensatio mĩ credita ẽ. Neq̃
ei esse saluus illo dispensatorẽ p verbũ et
sacrm. dã hoc ẽ eãdẽ esse ptinacẽ. Dã si p bo
nitatẽ mei eslote. sicut et ego xpi. Rursus
dns dicet. Que dixũt facite. q̃ ãt fecũt facẽ
tes. Dixũt ei et non fecũt. Multi q̃ dis
pẽsatores sũt p quoꝝ mĩsteriũ pueniẽ ad
eternã saluteẽ: ſ q̃ntus ĩter dispẽsatores ut
fideles q̃s inueniat. Et ĩter ipsos fideles in q̃
tũ me nũo ille q̃ non fallũ ꝓputet. alĩ est
sic alius ãt sic: sicut vnicuiq̃ dns ptus est
mẽsurã fidei. Itaq̃ te fr̃ acrissime atq̃ dulcis
sime pascat ponus patrẽ floribꝫ et vuis fõ
tis hausibꝫ irriget. Si q̃d ãt p opusculã me
um tuo sancto studio tuo ofern posse arbi
tror. q̃a et ꝓpatẽ te esse ĩtelligo et audiũ
sentio. magis ĩ alia mea opuscula q̃ mul
tis volũbꝫ ꝓphendũtur tibi animꝰ ĩtendẽ
dus ẽ: q̃ p eplas aliq̃d speradũ q̃d tuum
desiderii possit explẽ. Aut te in pnãa sume
q̃d potero: quã te puto tuã nobis rõ nõ ex
hibere q̃a nõ vis. Quid ei magnũ est ad
iuuãte dño ut homo liber a cuiusq̃ loci mu
rie veniãs ad nos. sine nobiscũ diu futur⁹
sine pauto saltẽ pauxillo tpis reditur⁹? Cre
pene frm est q̃d in quũq̃ versiũ tuoꝝ tuo
posuisti: ut magis loq̃rem q̃ eloquentẽ ha
bes eplam meã. Qd ãt in q̃nto atq̃ ultiõ v
su septẽ pedes sũt. utrũ nũs tuũ fefellit audi
tũ. an expti voluisti utrũ ego adhuc ista di
uidere meĩneri? Que forte iã oblti sunt q̃
taliũ aliq̃n studiosi. postea plũiũ in emẽdas
tuas lras ꝓferetur. Psalteriũ a scõ ihonimo
trãslatũ ex hebreo nõ habeo. Nos ãt non ĩ
ꝓpetuã sum⁹? ſ eoduũ latinoꝝ nonnullas
mẽdosissimes ex grecis exẽplaribꝫ emẽdauim⁹.
Vũ forsitãssis fecerim⁹ aliq̃d omodo q̃ erat:
nõ tñ tale q̃le cẽ debebat. Dã eiã nũc q̃
forte nos peneret si legẽtes monuerit collato
eod⁹ exemplaribꝫ emendam? Itã illud q̃d pfũn est. te
tũ nos q̃ rogem? Epla publica ad bti
lõnem et augustinũ de iuramẽto.

Venerabili pri augustino epõ: pub
liola. Scriptũ est. Interroga
trem tuũ et ãnũciabit tibi: senio
res tuos et dicẽt tibi. Vũ et m exq̃rendã legẽ
te ore sacerdotis iudicauit: ĩ causa tali que
q̃lis sit p lras exponi sit eiã ut ego ĩstruar
ĩ diuisis causis. Singulas ãt q̃stiones et diu
sas p capla designari fec: ad q̃s singillatim
dignare rñdẽ. In arctiꝰ ut audiui dcurio
ni q̃ milia pẽsit vel tribuno solẽt turbe bar
bari iurãtes p dẽmones suos. q̃ ad deduen
das bastagas parti fuerũt: vel aliq̃ ad ser
uãdas fruges ipsas singli possessores vel o
ductores solẽt ad custodiẽdas fruges susape
q̃si iã fideles epla dcurione mittẽte vel
singuli trisculites p ipsos trisurẽ. in disceptatio
o ĩ ore nata ẽ si ille possessor q̃ susceptit bar
barũ. cui⁹ fides p dẽmoniũ iuratione firma
visa ẽ non coniũgat vel ipse vel illa q̃ custo
dit: vel ille q̃ deduat a deductore barbaro. Sꝫ
debes sicce q̃a q̃ iurat barbar⁹ a possessore p
seruãdis frugibꝫ accipiat aureũ. vel a viato
re deductor: ſ tñ cũ de hac veluti merce quo
solent dari a possessore vl a viatore iuramẽ
tũ. eiã illud in medio ẽ mortale datũ dcu
rioni vel tribuno q̃d ꝓturbat me ne polluat
illũ q̃ susceptit barbarꝰ iuramentũ vel illa
q̃ custodit barbar⁹. Quarũq̃ ei occasione e
iã auro dato et obsidibꝫ datis: ut audiui
tñ iuramentũ inuiolatũ medium interesset. Dig
nare ãt m definitiue rescribẽ: et nõ suspẽ
se. Cõ si ipse scribas dubitãter maiores dubi
tationes possũ inuẽ. q̃ anteq̃ interrogassem.
Hoc eiã audiui: q̃a ipsi homines oductores q̃
presũt rei mee iuramentũ p dẽmones suos
iurãtibꝫ barbaris accipiũt p seruãdis fru
gibꝫ. Si cũ illi q̃ iurant p dẽmones suos ut
custodiãt fruges. ut si iñ mãducauit xpi
an⁹ saeuus vel de pno ipsarũ rerũ fiat coniec
tet signifiare dignare. Itẽ ab alio audi
ui q̃ oductori nõ iurat a barbaro. et alter
dixit q̃a iurat oductori si eiã falsũ michi

dixit ille q̄ dixit iurari ꝺductoꝝ: si nā ꝓ hꝰ
qꝺ solū audiui nō ꝺbeo uti ꝺ ipsis frugi
bꝫ vel ꝺ ꝓao ipsarū ꝓpter auditū solū. q̄a
dām est. Si qs aūt dixit hꝰ īmolatū est y
dolus nolute māducare ꝓpter illū: si tñ etiam
ther causa filis est causē ꝺ īmolatiōe. Qꝺ
si ita est q̄ ꝺbeo ꝺ ipsis frugibꝫ vel ꝺ ꝓao
ipsarū facē. si ꝺbeo requrere ꝺ utroq; q̄ mi
dixit q̄a nō iurat ꝺductoꝝ: ꝺām vnꝰ aut̄q;
ꝓbare ꝓ testes q̄ verū dixit ꝺ illis duobꝰ
et tū diu nō attingē ꝺ ipsis frugibꝫ vel ꝺ ꝓ
no q̄ꝺ in ꝓbatū fuit si verū dixit ille q̄
dixit q̄a nō iurat ꝺductoꝝ. Si barbar⁹ q̄
ꝓ iuramentū suū iurat malū fecerit. illi
xp̄iānū ꝺductorē vel tribunū q̄ limiti pre
est. iurare sibi ꝓ fide illis seruāda ꝓ custodiē
dis frugibꝫ ꝓ ipm iuramentū mortale per
qꝺ ipse iurat. si solus ille xp̄ian⁹ coniugat⁹
si nō et illa quoꝝ causa iurat. cū si pagan⁹
q̄ limiti pest iurauit barbaro ꝓ fide illi ser
uāda ꝓ mortale iuramentū. si nō iugat
ꝓ quibꝰ iurat. Si quē misero ad arguges
si licet ei iuramentū accipe illū mortale. et
si nō coniugat si susceptū tale iuramentū
xp̄ian⁹. Si ꝺ area tributaria tritia l' au
aūq; legumiꝫ vel tortulari ꝺ q̄ ꝺemoni ob
latū est. si licet ei mandūcare xp̄ianū sanē
tē. De luco si licet ad aliquē vsū suū xp̄ia
nū sanctē ligna tollē. Si qs vadēs ad ma
cellū emat carnē que nō sit īmolatiua et
cogitatiōes duas habūt in corde suo q̄ īmo
lata sit et nō sit īmolata. et illā tenuerit co
gitationē q̄a non īmolat̄ cogitabit si mā
ducauūt si peccat. Si qs bonā rem ꝺ qua
dubitat an bona aut mala sit sciat putet
bonā aī tñ putasset malā. si ꝓm asserība
t̄ ei. Si qs dixerit qꝺ īmolatiū est menti
ēs. et postea dixit verū q̄a mentit⁹ est et ad
fidē vere mētitus ē. si licet xp̄ianū inde mā
ducare an vendē et ꝺ ꝓao uti ex eo q̄ audi
uit. Si xp̄ian⁹ aliqs ābulans pass⁹ nātā
tē vitius fame vnꝰ diei vel bidui vel mlt
oꝝ dieꝝ ut iā durare nō possit. ita ocur
rerit ut i ipsa nātate famis in q̄ sibi vidē
tā morte ꝓximare ꝓuenerit abū in ꝺolo
positū ubi null⁹ sit hoīm et nō possit ꝓue
nire aliū abū ꝺbet mori an ꝺ eū abari. Si
xp̄ian⁹ vitare se a barbaro velle a roma
no velle īterfici ꝺbet ille xp̄ian⁹ eos īterfi
cē ne ab illis unficiat. Vel si licet sine īter
fectiōe eos īpugnare vel repellē q̄a dām est
nō resistē malo. Si murū ꝺbet possessioni
xp̄ian⁹ facē ꝓpter hostē. et si ille xp̄ian⁹ qu
fecerit murū causa nō cristie hoīadu tū ū
aliq̄ ꝛpperint pugnare et īterficē hostes. Si
licet ꝺ fonte bibē vel ꝺ puteo ubi ꝺ sacrifica
o aliqꝺ missū est. Si ꝺ puteo qꝺ in templū
ē et ꝛsertū frm est ꝺbet xp̄ian⁹ bibē. Si ī
tēplo qꝺ volūt ꝺdoli puteus ibi sit vel fons et
nichil ibi frm sit in eodē puteo vel fonte. si
ꝺbet haurire xp̄ian⁹ in et bibē. Si xp̄ian⁹
ꝺbet i balneis lauare vel i termis in qbꝰ
sacrificat simulacris. Si xp̄ian⁹ ꝺbet i bal
neis quibꝰ in die festo suo pagani loti sunt
lauare siue tū ipsis siue sine ipis. Si ū solio
ubi ꝺsenderūt pagani ab ꝺdolis venētes
in die festo suo et aliqꝺ illuc in solio sanctē
fecerunt et sanctē xp̄ian⁹ si ꝺbet i eodē solio
ꝺsendē. Si xp̄ian⁹ iuuitat⁹ ab aliq̄ appos
tū habūt carnē in esū ꝺ q̄ dām fuit aliq̄
a īmolatiua ē et nō manducauit eā. post
ea aūt ad aliquē trāslatā ipsā carnē aliquo
casu ꝛuenerit venalē et emerit eā. a' apo
situ habūt ab alio aliq̄ iuitatus et nō
nouit eā et manducauit. si peccat. Si ꝺ
orto vel possessione ꝺdoꝝ vel sacerdotū coꝛ
ꝺbet xp̄ian⁹ sanctē olus eme vel aliq̄ frm
et in eē. Sane ꝺ iuramēto vel ꝺdolis ut
laboꝛē nō paccaris i requrendo q̄ dño vnā
te ꝛuenerim⁹ an oculos tuos volu ꝓme
Si quid aūt aliud apaus a' meli⁹ in spū
ris ꝛueneris dignare in signficare. Vñ q̄
ꝛuenim⁹ her sūt. ubi laban dixit ad iacob
ꝺ abrahā et ꝺ nachor. Quē aūt tū ꝺ
signficauit scriptura. Et utiq; ad abimelech
q̄n venit ad ysaac ubi iurauit vel q̄ aī eo
creat. si q̄le iuramentū nō signficauit scꝛ
tura. Iterū ꝺ ꝺdolis ubi ad gedeon dām est
a dño in iudicū. ut ꝺ vitulo quē occiderat
i holocaustū facēt: et in thu naue ꝺ thē
co ut ex auru et argentū et craméti in
ferret in thezaurū dñi. et sām vocati est ꝺ
nuitate q̄ anathema ē. Et qꝺ est illud qꝺ
i deuteronomio positū est. nō inferes abhoi
nationē in dmū tuā. et anathema eris si
cut hoc ꝓm est. Dñs te seruet. salutō te. ora
ꝓ me.

Epla. b. augusti ad publicolā

Honorabili et dilāt̄ ꝺ predicto
simo filio publicole: augꝰ in
dño salutē. Estus aī tu post
ea q̄ ꝺdia trīs tuis. cuā mei ꝛtu
nuo fu sūt. non q̄ me oīa talia ꝓmoueāt
quibꝫ te ꝺiacisti ee ꝓmotū. ꝫ quo tibi au
ferrent thu estus fateor estuau. maxīe q
petus ut definutē tibi ꝛsarberē. ne i māio
res dubitatiōes inadꝰ q̄ anteq̄ intꝛogas

ses. Hoc ei uideo ī mea nō esse pīate. Nam quōlibz sumpsero q̄ m̄ uident esse ītissima: si tibi nō psuasero. tibi, paulo dubio eris iecta or. Non autē sinat m̄ adiaret suadē. comō adiaret eaā suadē nullibz. Vīmptū ne tue dilōnu negatē operulā meā. post aliq̄tū deliberanone restituendū putauu. Mouet te te utrū eius fide utendū sit. q̄ ut eā secuet p deōnia iurauerat. Vbi te volo pius ꝑsidera te utrū si q̄spiam p deos falsos iurauit se si dē secuaturū et eā nō seruauit. nō tibi ui deat eis peccasse: si ei talu iuratōe ꝓmissā custodiret fidē. ideo tm̄ peccasse iudicaret q̄a p tales deos iurauit. illud aūt nemo re prehendet q̄a fidē seruauit. Nūc vero q̄a p iurauit p quos nō debuit et ꝛra polluta fidē fecit. q̄d nō debuit bis utiq; peccauit. Ac p hoc q̄ utiq; fide illi⁹ quē ꝑstat iurasse p de os falsos. et utiq; nō ad malā sz ad luatā et bonā. nō ꝓuo eius se sonat quo p deōnia iurauit. sz bono pacto et⁹ quo fidē seruauit. neq; hic eā fidē deo seruari q̄ fideles uoca ē qui baptizant in xpō: illa ei longe alia ē atq; pātorū. Vīmptū sine ulla dubitatōe mus malū est p deū falsū iurare. uerare: q̄ p deū uerū frustrari. Quīto ei p q̄d iurati magis est sm̄: tāto magis ē pensile piuri u. Alia sz questio ē utrū nō peccet q̄ p falsos deos sibi iurari facit: q̄a ille q̄ ei iurat fal sos deos uolut. Cui q̄stioni pnit illa testimo q̄ admemorasti de labā et abi meleth: si tm̄ abimeleth p deos suos iurauit sicut laban p deū iacob. Hec ut dixi alia q̄s exēpla occurrissent de ysaac et iacob. et si q̄ alia pnit inuenit: si tm̄ illud nō adhuc mouet. q̄d in nouo testamēto dm̄ est. ne omino iurem? Quō m̄ quidē ꝓterea dm̄ ui iurare ūmane pm̄ est. sz q̄a per uoluit q̄ omino ne iurem? admonuit. Sz tibi aliud uideri suo uīo nūc disputandū non ē: ut illud pos agam? uīm me ꝑsuadendū putasti. Unde sicut nō iuras. ita nec aliū si hoc placet iurare ꝑpellas q̄us deū sit ne iurem? nusq̄ aūt in scripturis sās legi meminerī ne ab alio iuratōnē accipiam? Alia vō q̄stio ē utrū ea pace debeam? uti q̄ inter alios iuuēs iurātes frēi est. Quō si no uerim? ubi uiuam? in tris nescio utrū ī omnibus purgis pax ꝑsiliat iuratōe bar barica. Vīm et illud sequet ut nō fruges tm̄ q̄ ab eis custodiūt qui p deos falsos iurauc rūt: sz ubiq; ingnata sunt oīa q̄ ipsa pace munīūtur. quā iuratio illa ꝑfirmat. Quō si absurdissimū est dicē: nec illa te mouea q̄ mouebāt. Item si te acera vel torcular tollat aliq̄d ad sacrificia demoniorū sacte xp̄iano ideo peccat si fieri ꝓmittat ubi, phibēdi ꝑtas ē. quō si fm̄ operat. a phibendi ꝑtatem non habuit utat mūdus reliqs fructibz vīs illa sublata sūt. sicut fontibz utim̄ de qbz hauri ri aquā ad usū sacrificior itissime sam⁹. Et adē est ei ratio lauacrorū: neqs ei spūs deuce te acere dubitam⁹ in quē sare ire sumū ex aris oībz et ītensis demoniorū. Vn̄ apparet illud cē. phibitū. ne ī honorē alio rū deorū aliq̄ re utam̄: a ut ecclesiamē sic ea ampiēdo ut quib aūo ꝛtempnam⁹? eos aūt q̄ nūm aūm ignorāt ad hec honorāda edificem⁹? Et tū templa. idola. lua. et si quid hmōi data ꝑtate vertunt. quib manifestū ē tū id agim⁹ nō ea nos honorāe sz potⁱ detestari: ideo tm̄ in usū nīros ꝑuatos dum taxat et ꝑuios nō debem⁹ in aliq̄d usur pare ut appareat nos pietate istā destruē nō auaricia. Cū vō in usus oēs nō ꝑuios ac ꝑuatos vel in honorē veri dei uertūt hoc de illis fit. q̄d de ipsis hoībz tū ex sacrile gis et ipijs in veram religionē mutant. Q̄d deo tribuisse ītelligūt illius testimonijs q̄ ipse posuisti. tū de luco alienor deor iussit lignā ad holocaustā adhibē. et de ihericho ut oē aurū vel argentū et eramentū inferret ī tezauris dm̄. quapropt eaā illud q̄d in deuteronomio scriptū est nō inuisces argē tū et aurū eor ner accipias ī tibi. nec ex edas. ꝓter illud q̄m abhoīatio ē dño deo tuo. et nō ꝛferes exeramentū in domū tuā. et eris anathema sicut et illud ē et offensione offendas. et coingna aoē coing naberis abhoīatione illa q̄a anatema ē: satis appareat a ipsos ꝑuatos usus ī talib ēe ꝓhibitos. a ne sic aliq̄ in inferat in domū ut honoret. Cui est ei abhoīatio et exeratio: nō aī talibz sacrilegus honor aptissima destructoē subtuit. De esas aūt idolorū nichil āplius debe nos obscuāe q̄ q̄d ꝓcepit aplus ītus esto. Et ad de hac re verba ei⁹ revole q̄ si obscura cēnt pro modulo nō exponeremus: nō aūt permit q̄ tibū postea nesciēs māducauerit. quē ꝑ⁹ aūt idolotū respuit. Olus vl̄ q̄libet frās in agro quolibz nat⁹ eius ē q̄ area

uit. qđ dñi est tra et plenitudo eius et oīs creatura dei bona ē: ꝑ si illud qđ in agris nasatī ꝺsecratī idolo vel sacrificatī. tūc intī idolotra reputandū est. Cauendū est ei ne si putauerim⁹ nō vescendū olere qđ nasat in templo idoli ꝙsequēs sit ut existimem⁹ non debuisse aplos apud athenas abstinere qđ ciuitas erat plena eius qđ numini ꝺsecrata. Hoc de puteo intellexerim vel fonte qui in templo ē. plus ait mouet rea si aliqđ sacrificioꝝ in fonte vel in puteū ꝓiciat. ꝑ eade rō aeris q̄ oēm humū circūstat de q̄ supius diximus: ꝺ si hoc ideo putat ꝺfugere qđ illuc sacrificiū de q̄ fumus aeri ꝺfunditur nō fit ipsi aeri ꝑ idolo aliqua vel dēonio. Aliqn ait mittunt sacrificia in agros ut ipsis aquis sacrificet. Nō ideo utiq; solus huius lucis nō vtūr. qđ si sacrilegi ubi pōt sacrificare nō cessat. Hec ficta ꝺ eas ventus quibus tñ utimur ad tēporis nras ꝛmoditates: cū eorūdē sacrificioꝝ fumū ipsi qđāmodo hauriē et vorare videāt. Si qs dubitat de aliq̄ carne utrū īmolata a sit. et nō est īmolatica. si ea cogitatione tenuit qđ īmolatica nō sit. et ea vescatī nō utiq; peccat: qđa nec ē nec ea putatī īmolatica. et si ātea putabat. Deq; ei non licet corrigere cogitationes a falsitate i veritate. Si qs ait bonū putauit esse qđ malū est et fecerit hoc: putādo utiq; peccat. Et ea sunt oīa pcta ignorātie. qn quisq; bn fieri putat qđ male fit. De oratoribus hoibus ne ab eis qsq; ꝺtrahat⁹ non m̄ placet aliū. nisi forte sit miles: ꝺ publica fūctione teneat. ut nō ꝑ se hoc faciat ꝑ ꝑ alios. vel ꝑ ciuitate. ubi ea ipse ē accepta legitima pōtate si eius ꝺgruit psone. Qui vo repellunt aliq̄ terrore ne malefaciat. ea ipsis aliqđ fortasse pstat. Hinc ait dñs est nō resistam⁹ malo ne nos vindicta delectet q̄ alieno malo animo pasat: ut nō tribulatione hoīm neglig̃am⁹. Vñ nec reus ē mortis alienę q̄ cū sue possessioni murū circūduxerit. aliqs ex p̄sonū usu pauss⁹ iteream. Neq; ei reus ē xp̄ian⁹ si bos ei⁹ aliquē ferierit. vel equ⁹ calcitrando aliquē ꝺmolat: ꝺ ideo nō debēt xp̄iani boues habē cornua. ꝺ equ⁹ vngulas ꝺ dētes armes. Aut vo qm̄ paul⁹ apls sagacit ut i tribuni notitia pferret insidias sibi a q̄busdā pditis ꝑparari. et ob hoc deductores accepit armatos. si i illa arma scelerati hoīes irruissent paul⁹ in effusione sanguīs eorū suū crimē agnosceret. Absit ut ea q̄ ꝓpter bonū ac liatū fauim⁹ ꝺ ha

bem⁹: si qđ ꝓ hoc pcta nr̄am voluntatē aug̃ malū accidit. nobis ꝑputet. Aliqn nec fer ramēta domestica l' agrestia sūt habēda. nec qs eis vel se vl' aliū interimat: nec arbor ꝺ restis. ne qs se in suspendat. Nec fenestra fabricanda ē. ne ꝓ hoc se quisq; ꝓcipitet. Qđ plura ꝛmemorē⁹: cū ea ꝛmēoranda finite nō possū⁹. Qđ ei est in usu hoīm bono ac liato vñ nō possit ea ꝓnuntiare utroq; Restat ni fallor ut dicam⁹ aliqđ de illo vitatore xp̄iano quē ꝛmēoraste vitū famis nūtate si nichil uspiā ꝓuenerit nisi abū i idolo positū ubi ali⁹ nullus est hoīm: utrū e i sati⁹ sit fame mori. q̄ illud i alimentum sumere. In q̄ q̄stione q̄m nō est ꝙsequens ut abus ille idolatriū sit. potuit ei vel ab eis q̄ ibi ab itinere diuertētes corp⁹ referebāt obliuione seu voluntate dimitti. vel illuc ob aliā causā q̄libet poni: breuit ꝺfuto. Aut certū est ei ꝺ voluntū. ꝺ certū est nō esse. ꝺ ignorāti. Si ꝑ certū est ee. meli⁹ xp̄iana ꝺ tute respuit. Si ait vel nō esse scit vel ignorat. sine ullo ꝙcio scrupulo i usū nūtius assumit. Epla bti augustī ad maarū

Omno mto ꝺ vā dilōne. susapiēdo et in xpo dilāssimo ac desideratissimo frī maarino: augⁿ in dño salutē. Heu trepui vel pon⁹ obrupui. et qđāmodo futat⁹ fui me metipm multis occupationibus meis. ut hi bi scribere antiquissimo amico: que tñ non hebā ꝺdu in xpo nō tenebā. Nostu qppe ut ꝺfinierit romanu qđam marim⁹ autor tul⁹ eloquij. Dixit ei et vehemēter dixit. Amicitia ē rerū humanarū cū benuolētia et caritate ꝙsensio. Tu ait mi carissime alqn m̄ ꝙsentiebas in rebus humanis. cū ei⁹modi vulgi frui cupere: et m̄ ad ea arpesentida quorū me penitet fateōr velifumbas. ꝓmo vo vela cupiditatū meaꝝ cū ceteris tuis dilectoribus meis iter papuos aura laudis iflabas. Porro i rebus dīnis quarū m̄ illo tpe nulla eluxerat veritas: utiq; in maiore illa diffinitiōis pte aīaca nēa claudicabat. Erat ei rerū tūmodo humanarū nō ea ꝺtrā tū qđis cū benuolentia et cāritate ꝙsensio. Et postea q̄ illa cupe destiti qđem pseuerā te benuolentia. saluū me ee cupiebas salute mortali: et ea rerū pspectate feluē q̄ mū ꝺ optare ꝙsueuit. Ea sic utiq; aliqntū tibi erat mecū rerū humanarū benuola et caca ꝙsensio. Nūc q̄ qntū de te stauero quibus ꝓ plurē verbis. qn ea quē quoqmodo habu

dui amici. habeo iã verũ amicũ? Acessit eĩ
verũ eaã ꝺsensio ꝺinariũ. ꝙ qui meũ tpa
lẽ vitã quondã vocaꝺissima benignitate
ꝺuxisti. nuĩc spe vite etne meũ esse cepisti.
quoꝺ vo eaã de rebꝰ hũanis ĩter nos nulla
ꝺissensio ẽ. ꝙ eas verũ ꝺinariũ ꝺgruone pẽ
sam⁹. ne plꝰ eis tribuam⁹ ꝙ modus earũ us
tasse postulat: nec eas ĩ aliquo ꝺemptu ab
hoꝺierno creatoꝛ earũ dño verũ celestiũ atq⁹ ꝙ
restriũ fructuũ⁹ uuriã. Ita fit ut ĩter qs aĩ
nos nõ est verũ ꝺinariũ ꝺsensio: nec hũana
rũ esse plena possit nec vã. Deesse est enĩ
ut aliꝙ ꝙ oporteat hũana cẽstimet ꝙ ꝺina
cẽpnit: nec hoĩem rẽ ꝺilige nouerit. ꝙs qs
eũ nõ ꝺiligit ꝙ hoĩem fecit. Pñ non ꝺico
nuĩc ĩ pleno⁹ aũus es ꝙ eras ce pte: sꝫ ẽptũ
nõ uꝺicat nec ce pte eras. qñ nec ĩ rebus
hũanis meũ amicaã verã tenebas. Re
rũ qppe ꝺinariũ ex quibꝰ rẽ hũane pẽsant
socius ĩ nonꝺũ eras. siue qñ nec ipse ĩ eis
eã: siue postea ꝙ ego eras utrũq⁹ sape cepi.
a quibꝰ tu lõge abhoꝛrebas. Nolo aĩ sicẽ
seas nec tibi ꝺicat absuꝺũ ꝙ illo tpe aũ in
vana mũꝺi hui⁹ estuarẽ. ꝙus me multũ
amare ꝺicerẽs. nõ eras aũus meus. qñ nc
tpe. ĩ aũus eã. sꝫ poca ũmicus. Diligebã
qppe iniq̃tatẽ. Et vera qa ꝺina sentẽna ẽ
qua scepũ est ĩ sacris libꝰ. Qui aĩ ꝺiligit
iniq̃tatẽ. ꝺit aĩam suã. Cũ ꝙ ꝺisse aĩam
meã verũ amicũ quo habe potea ea ĩ
optante. in quibꝰ ego meipm pauebat ũmi
tũ. Cũ vo benignitas et grã saluatꝛis nr
illuxit ĩ. nõ sꝰm merĩti mea. sꝫ sꝰm ipsi⁹
miam. tu ab hac alien⁹ quo esse posses ami
c⁹ me? ꝙ vnde bis esse posse penit⁹ ignorabit
et nõ in hoc me amabas. in quo ĩ ipse iã
fuerã utrũq⁹ amic⁹ effrus. Gas utiq⁹ dño
ꝙ te ĩ amicũ fruẽ tandẽ aliqñ ꝺignatur.
Nuĩc eĩ nobis ẽ verũ hũanarũ et ꝺinarum
rũ benuolẽca et caritate ꝺsensio in xpo ihu
nõ dño verissiã pace nra: ꝙ ꝺuobꝰ preceptis
tota pronia ꝺina ꝺclusit ꝺices. Diliges ꝺo
minũ deũ tuũ ex toto coꝛde tuo. et ex tota
aĩa tua: et diliges pximũ tuũ tãꝫ teipm. ⁊
In his ꝺuobꝰ preceptis tota lex pendet et pphe.
In illo pmo verũ ꝺinariũ. in hoc scõ verũ
hũanarũ est rũ benuolẽca et caritate ꝺsensi
o. Hec ꝺuo si mecũ firmissie teneas aĩaa
nra. vera ac sempitna erit: et nõ solũ ũu
ẽ nos. sꝫ eaã ipsi dño ꝺonabit. Qꝺ ut fiat
exhorꝛor ꝺfuitate et prudentia tua. ut iã e
ã fideliũ sacmenta papias. Deceꝛet ei eccl
ẽ. et ꝺfruit qñtũ credo moꝛibꝰ tuis. Ajemẽ

to qꝺ m ꝺixeris pfecturo comitũ hꝺem sive
colis de terẽno versũ: sꝫ tm aptissimũ et uti
lissimũ. Duc hic dies aliã vitã affert: aliꝰ
moꝛes postulat. Qꝺ si verant⁹ ꝺixisti sicut de
te ꝺubitare nõ ꝺebeo: iã pfecto sic viuis ut
sis dign⁹ baptismo salutari remissionẽ pre
teritoꝝ atq⁹ pitoꝝ. Nam oĩo non ẽ tui al
teri pter dñm xpm ducat gen⁹ hũanũ. Te
duce si q̃ manent sceleris vestigia nri: utra
tri ꝓpetua soluet formiꝺine tras. Qꝺ ex au
meo to ẽ ex sibillino carmine se fassus ẽ fuisse
vgilius. qm fortassis illa vates eaã a
liqꝺ de vnico saluatoꝛe in spũ audierat. qꝺ ꝛ
nerẽ habuit ꝺsiteri. Hec tibi ꝺne muto susa
piende et in xpo ꝺilãssime ac ꝺesideratissime
fr̃e siue pauca siue multa sint utrũq⁹ ocupa
tissime scripsi: tua merei recepta ꝺesidero. et
te nomẽ vel ꝺedisse ĩter ꝺpetentes vel datu
rũ ee iam iãq⁹ ꝺgnosce. Dñs deus nr in ꝙ
credidisti et hic et ĩ futuro sꝺo te ꝺseruet: dõ
ne muto susapiẽdo et in xpo ꝺilãssime ⁊ ꝺsi
deratissime fr̃e. Epla b. augustĩ ad armã
mẽtariũ de brevitate hui⁹ vite.
Omnis eximijs mutogꝫ honoꝛa
bilibꝰ filijs armamẽtarioꝝ pau
line: augꝰ in dño salutẽ. Ur
egregi⁹ filius mꝰ rufere affinis
vr retulit in quid dño vouerit⁹. Qua eni
ratione hilarat⁹ et ꝓbẽ metuẽs ne aliud
succeꝺat ille tẽptatoꝛ ꝙ bonis talibꝰ antiqꝰ
inuideꝛ. exaꝺiendã paucis credidi caritatẽ tu
ã dñe eximie mutogꝫ honoꝛabil⁹ et ꝺesidera
bilis fili: ut cogites qꝺ in ꝺiuinis eloqs legiti.
ne tardes ꝺuecti ad dñm. et ne ꝺifferas ꝺe ꝺi
e in ꝺiẽ. atq⁹ accipias. turesq⁹ reꝺꝺendũ qꝺ
ei te vouisse nosti. ꝙ et ꝺebita exigit et ꝑmia
psoluit. Dã eti hoc scriptũ est. vouete ⁊ reꝺꝺi
te dño deo vr̃o: q̃p̃ et si nõ vouisses qꝺ aliud
suaꝺendũ fuit. aut qꝺ ab hoĩe melꝰ fieri pt̃: ꝫ
ut ei se restituat a ꝙ instituꝰ est: pcertim
qa caritatis erga nos dei tm appaꝛuit atq⁹
eluxit ꝺocumẽ: ut filiũ suũ vnigenitũ mit
teret ꝙ ꝓ nobis moꝛeꝛet⁹. Nesciat qs ut fiat
qꝺ apls ait. ꝓpterea moꝛtuus est xpc ut qui
viuũt iã non sibi viuãt. sꝫ ei ꝙ ꝓ ipsis moꝛ
tuꝰ est et resurrexit: nisi forte aꝺhuc mũꝺꝰ
amãꝺus ẽ tãta rerũ labe ꝺtutus ut eaam
spem seꝺuctoꝛis amiserit. Dã qñtũ illi laudi
ꝺi ac ꝓꝺicandi ꝙ ꝺignati nõ sũt tu mũꝺo e
iã florente flore: tm increpãꝺi et accusãꝺi
sũt qꝺ perire cũ pereunte ꝺelent. Laboꝛes et
pricula et exicia hui⁹ tristitie vite si ꝓ eã
dẽ vita qñq⁹ finiẽꝺa subeunt⁹ ut moꝛs eius

oīno nō auferat ꝫ paululū differat. qñ toma
ghs p etna subcūda fuit ubi mortē nec natā
solliate cauet. nec ignauia turpit timet. nec
sapiā fortū sustinet? Nullu qppe erit q non
erit. Habeat te ꝫ vita etna in dilōnibꝫ su
is. Nō ternis her vita miserabilis et egena
qꝫ vehemētes habeat. qñtūqꝫ sibi obliget
amatores suos? Qui tñ paulo ei sepe tur
bati aa cā finiūt corpso q finire formidāt:
et mortē dū declināt accelerāt. velut si qꝫ
fluuio rapiēdus ursuat latronē bestiā ve
fugiēdo. Iactāt in mare tēpestate seuiēte a
liqñ alimēta. et ut viuāt piciūt vñ viuūt:
ne cito finiat quo vel ī labore viuit. Qñtū
laboribꝫ agit ut lōgiore tpe laboret? Et mor
tē impendē cepit. ideo cauet ut diuti timeat. Nā int tot casus fragilitatis hūane. qꝫ
mlte mortes timēdur? Quatū vna ḧe cū
venit restat ceteras nō timere: et tñ fugit
vna ut oēs timeant. Quibꝫ certuant do
loribꝫ q curant a mediis et seārtur? Nūqꝫ
ut nō moriant ꝫ ut aliqñ serius moriant?
Multi trucidatoꝝ sūsapiūtur certi ut pauci
dies adiūgātur incerti: et nōnūqꝫ ipsis dolo
ribꝫ vite ītinuo moriūtur qs mortis timo
re sūsapiūt. Et tū oīno non eligat vitā fi
nire ne doleat ꝫ dolē ne finiat: accidit eis
ut doleat et finiat. Nō solū qa et sanati
vitā utiqꝫ finiūt ꝑ dolores q tantus penis
ꝑparatā nec sempitna ee potest qa morta
lis ē. nec diutna. qa tota breuis ē. nec te ip
so breui spatio sui secura qa sp incerta est:
vīcinā qꝫ aliqñ cā dolore finierit. quā ne
finiret dolē voluerūt. Habet enā hoc ma
lū magnū ac vehemēter exterandū ꝫ hor
rendū nimis amor vite ista. qō multu dū
volūt paulo diutꝰ viue grauit offendūt
deū apud quē est fōs vite: atqꝫ ita dū abe
unt frustū qui nīsi uo futurꝰ est finis vite me
tuit illuc phibent ubi sine fine viuit. Huc
accedit qa vita misera enā si possit ee ꝑpe
tua nullo modo bte vite enā breuissime ꝑpa
rāda ē. et tū ista amando miserrimā atqꝫ bre
uissimā ꝑdūt beatissimā atqꝫ sempitnam:
cū in hac ꝑā quā male diligūt hoc velūt qō
ī altera ꝑdūt. qa utiqꝫ in ista nec miseriā ꝫ
diligūt. Nā bta esse volūt. nec breuitatē. nā
ea finire nolūt. tñ qa vita est sic amāt ut
sepe ꝓpter ea luget miserā et breuē bta et se
pitna amittūt. His ꝯsideratis qō magnū u
beat vita etna amatoribꝫ suis cū se iubet
sic amari qdmodū her amat a suis. An
vō dignū est vel ferendū cū ꝺtēpmunt oīa
q amant in mūdo. ut vita ꝑ paululū fini
enda. saltē ꝓpm paululū teneat in mūdo
et nō ꝺtempnit mūdus ut optineat vita
q sine fine apud illū est p que fās est mū
dus? Quodo cū ipsa roma domuluū clarissi
mi ipeiu barbaricu vastaret incaustu qꝫ mi
ti vite huiꝰ tpalis amatores ut ea vel insi
delut ꝑduendā nudāqꝫ redimeret ceterit
oīa q illi nō solū oblectāte et ornāte vinca
ā sustētrande tuendeqꝫ seruabāt? Dolent de
amatores illis qs amāt ut eas habeāt mi
ta ofere. Sti amatī suā nō habēt nisi a
mādo inopē reddidissent: nec ei mlta ofer
ret ꝫ ei cūcta pon auferret: ne sibi ea hostis
auferret. Nec eoū reprehendo ualiū. Quis ei
nesciat periturā fuisse ipsā si nō ea periss
q reconduta fuerāt ꝓpter ipsā. qbus et qdā
ꝑdiderit ꝑius illa mor ipsā. qdam vō luct
patu cūcta pde ꝓpter ipsā. ꝑius ꝑdiderit ipsā?
Hinc āmonendi sum? qles eme vite de
beam? ut ꝓptea ꝺtēpnam? cū
tera supflua. cū p hac trīsitoria vita ꝺtempta
sint q illi fuerāt nutria. Deqꝫ ei amatā nos
trā sicut illi suā ut teneam? expoliam? ꝫ il
li eme adipiscēde ista tpalem velut famu
la expediaoē seruire fiam? si ea nec oīa
mentoū vanoꝝ vinclis alligam? nec cura
cū noiatū sarcinis onerem? audiam? q
dīm q nobis illā vitā sūmo ardore ꝺside
randā fidelissime pollicet. velut ī coetus
mūdi ꝺuocone clamante. Venite ad me oēs
q laboratis et onerati estis et ego reficiam
vos. Tollite iugū meū sup vos. et discite a
me qa mitis sū et hūilis corde: et inuenietis
reqem aīabꝫ vrīs. Jugū ei meū suaue ē: et
onꝰ meū leue. Her disaplīa pne hūilitatis q
ventosā et turbidā cupiditatē cuidā veri
ext nostrā ptātem ostitutricū pellit et ao
et qdāmodo exspirat. Ibi ei labor ubi mul
ta qrunt et diligūtur quibꝫ adipiscendis
et retinēdis volūtas nō satis ē: qa ꝺsequē
tē nō habet facultatē. Justa vō vita cū vo
lumꝰ adest. qa eaipsa plene velle iusticia
ē: nec plus aliqd ꝑficienda iusticia qꝫ ꝑfec
tā voluntatē requit. Vide si labor ē ubi velle
satis ē. Vñ diuinitꝰ dīm est pax in qua hoī
bꝫ bone volūtatis. Ubi pax: ibi reqes. Ubi re
qes ibi finis appetendi: et nulla causa labora
di. Sꝫ her volūtas ut plena sit: opozet ut
sana sit. Erit aīt sana si mediaī nō refugi
at. cui solius gīa sanari potest: a mozbo te
sideriozū noxioū? Ipse est qui meditus q la
mat. venite ad me oēs q laboratis. iugū

suū leue et onꝰ leue dicēs: qā diffusa p ſpm i
ſūm caritate in cordibꝰ nrīs ꝓfecto amabit
qđ iubet. et nō erit aſperū vel oneroſū ſi ſub
hoc vno iugo qīto minꝰ tumida tātomagis
libera uerius ſeruiat. Et hoc ē vna ſarcina q̄
eos baiulꝰ nō premit. ſ leuat. Diuitie ſi dili-
gūtur ibi ſeruient ubi petere nō pūt. Honor
ſi diligit illic habeat ubi nllus idigꝰ homo
erat. Salus ſi diligit ibi adipiſcenda deſidere
t ubi adepte nichil timet. Vita ſi diligit ibi
aſpiat ubi nulla morte finit. Reddite igit
qđ vouiſtis: qā voſipī eſtis: et ei vos redditis
a q̄ eſtis. Reddite obſecro: neq; ei qđ redditus
reddendo minuet. ſ potꝰ ſeruabit et augebi
t. Benignꝰ ei creatoꝛ ē non egenꝰ et qui nō
deſerit et redditis: ſ increſcē faciat redditores.
Huic ſ qđ non reddit pdit. qđ auīt redditur
reddēti addit: ymo vo in eo aui reddit reddēs
ipſe ſeruat. Idipm q̄ppe erat redditū et reddi
toꝛ: qā idipm erat debitū et debitoꝛ. Deo nāq;
ſeipm debet homo. eiq; reddendo ut bīus ſit
a q̄ accepit ut ſit. Hoc ſignificat qđ in cuā
grecu dns ait: reddite ceſari q̄ ſūt ceſaris. et
deo q̄ dei ſūt. Hoc ei dixit cū ſibi demōſtrato
nūmo et q̄ſito cuiꝰ habet ymaginē trīſum
ēet ceſaris: ut hīc intelligent q̄ dns exigēret
ab hoīe ymaginē ſuā in hoīe ipſo. ſicut ſuā
ceſar exigebat in nūmo. Quitomagis redde
da eſt cū ꝓmittit. qui eā nō ꝓmiſſa debet?
Quapꝓpt acciſſe poſſe quide p mea q̄ntu
lacūq; fragilitate ſcā ꝓpoſiti qđ deo vos vouiſ
ſe optari uberꝰ laudare frām ac demōſtra
re. qđ diſſert inꝰ xp̄ianos dilōres hui⁹ mū
di. et dēceptoꝛes q̄uis fideles utriq; dicant. e
qde utriq; lauacꝛo ſacri fōtis ablutꝰ ſit. eſſ
dē imbuti ꝰſecratiq; miſteriis: utriq; eiuſdē
cuā felij nō auditoꝛes tm vineā ꝓduato
res. nec utriq; tū regni dei luas q̄ ꝓtapes.
et vite etne q̄ ſola bīa eſt cohēdes. Dns ei
ihs nō ab eis q̄ non audiūt. ſ eos iter ſe au
ditoꝛes uboꝝ ſuoꝝ latiſſimo limite. nō tenu
i diſtinctiōe diſcreuit. Qui audit inq̄t uba
mea et facit ea ſimilabo eū viro prudenti:
q̄ edificauit domū ſuā ſup petrā. Deſcēdit
pluuia. uenerūt flumīa. flauerūt uenti et
ſpeſſerūt in domū illā et nō cecidit. funda
ta ei erat ſup petrā. Qui aūt audit uba me
a. hec et nō facit ea. ſimilabo eū viro ſtulto
q̄ edificauit domū ſuā ſup arenā. Deſcēdit
pluuia. uenerūt flumīa. flauerūt uēti. et i
peſſerūt in domū illā et cecidit. et fūa ē ru
ina magna. Audire ergo illa uba edificare
ē. in hoc utriq; pares ſūt. in faciendo aūt et
nō faciendo qđ audiūt tm diſpares: q̄ntū
edificiū petre ſolidate fidatū diſpar eſt ei
qđ ſine ullo fūdamento ſtatu arene mobi
litate ſubuertit. Nec ideo q̄ſquis oīno non
audit tua ſibi aliq̄d ꝓparat. nichil ei edi-
ficiū ſine ullo tecto multo fatalꝰ obruendus
rapidus et diſpgendꝰ ymbrib⁹ fluuiis ue
tus q̄ donat. Poſſem eciā p modulo meo eos
de ipſos ptinētes ad dexteā regnūq; celoꝝ
i ſuis gradib⁹ mutis q̄ diſtingue atq; oīde:
qđ differat uita iugalis filios paritantiū
pēm mrīmq; familias. Umptū religioſoꝝ
ac pioꝝ ab ea uita qua vos deo vouiſtis:
ſi nūc ad eā vouendā exhortādus ēes. ſ
q̄a iā vouiſtis iā te obſtriniſti. aliud tibi fare
nō licet. Prudq; ēes voti reus liberū fuit q̄
ēes inferioꝛ: q̄uis nō ſit gratulāda libtas q̄
fit ut nō debeat qđ cū luctu reddit. Nūc vo
q̄a tenet apud deū ſponſio tua. nō te ad mīg
nā iuſtaā iuito ſ a magna iniq̄tate deter
reo. Non ei talis eris. ſi nō feceris qđ vouiſti:
q̄lis māſiſſes ſi nichil tale vouiſſes. Minoꝛe
nū tunc ēes nō peioꝛ. modo aūt tanto qđ abſit
miſeriꝰ ſi fidē deo fregeris. q̄nto beatioꝛ ſi p
ſolueris. Nec ido te vouiſſe penitebit: ymo grau
de iā tibi nō luce. qđ cū tuo detrimēto liciuiſſet.
Aggrede itaq; incipe. et dutā iple fīs: ipſe
adiuuabit q̄ vota expetit. Celue eſt mūtus:
q̄ in meliꝰ ꝓpellit. Una ſola cauſa ee poſſet
qua te ido qđ vouiſti nō ſolū non hortarem.
vineā phiberem. imple: ſi forte tua diuī
hoc tecū ſuſcipe. cū ſeu carnis infirmitate te
uſaret. Nā et vouēda talia nō ſūt a iuſta
tus: niſi ex aſſenſu et uolūtate uōi. Et ſi ꝓpo
pere frām fuit magis ē corrigēda temeri-
tas. q̄ temeta ꝓmiſſio ꝓſoluēda. Neq; erū
dns exigit ſi qs ex alieno aliq̄d vouerit: ſed
potꝰ uſurpare vetat alienū. Dina quippe
p aplm de hac re placuit ſapīa: vxoꝛ nō
habet pīatem ſui corpis ſ vir. Similiter et vir
nō habet pīatem ſui corpis ſ mulier. Decū
noīe corpus nūncupauit. ſ cū illā tempe
tā eſſe audiā deo dicere detinenciā ut eo ſo
lo impediat ſi tibi debitū reddē iuxta iure
opellit. ābo deo reddite qđ ābo vouiſtis. ut
illi ſoluat qđ ab altercutoꝛ nō exigitur. Si
otinencia ōrius ē ſicuti eſt. nec ad eā ꝓmp
tioꝛ fit ſexus ifirmioꝛ: cū utuus a uiro po
tꝰ cognoīatꝰ videt. ſicut ſilitudo vocabuli
reſonat. Noli ſ vir a utute abhoꝛre: qua
mulier ē pata ſuſcipe. Sit vr oſenſus obla
to ad ſupnū altare creatoꝛis: et uita cō
tupīa tāto foꝛtꝰ q̄nto ſanctiꝰ ſit vinclm

Ad inq̃sitiones ianuarij. liber primus

Ca. ij.

cautatis. Gaudeam⁹ de vobis ī habundãtia grã dñi exímij mito hõrabiles et desiderabiles filij. Epla. b. augustini ad ianuariũ

Classi de otinẽcia et cena dñi.

Mo filio ianuario: aug⁹ ī dño salutẽ. Ad ea q̃ me introgasti mallẽ ꝓus nosse qđ introgatus ipse tñdes. Ita eĩ vel approbãdo vl̃ emẽdando trñsiones tuas mlto breui⁹ posse trãdi. et te fratallie aut corrigere. hoc quidẽ utiq̃ mallẽ: ſ tñ ut nũc tñdẽ⁹ maliu longiorẽ fiat̃ sermonẽ q̃ dilationẽ. Primo itaq̃ tenẽ te volo qđ est huiꝰ disputationis caput. dñm nr̃m ihm xp̃m sicut ipe in euãgelio loquit leue iugo suo nos subdidisse et sarcine leui. Dñi sacramentis nũo paucissimis observatione facillimis significatione pstantissimis. societatẽ nouu ppli colligauit: sicut ẽ baptismus tinctus noĩe ꝺsecratus. cõmunio corpis et sanguis ipsi⁹ et si qđ aliud in scripturis canonicis ꝺmendat̃. ereptus his q̃ seruitutẽ ppli veteris ꝓ ꝺstructa cordis eoꝝ et ꝓphetia tpis oneabant. q̃ et in q̃nq̃ moysi libris legunt. Illa aũt q̃ non scripta ſ tradita custodim⁹ q̃ quidẽ toto tractũ orbe seruanti dat̃ intelligi vel ab ipsis aplis vel plenarijs ꝺcilijs. quoꝝ est in ecclia salubrima autoritas ꝺmendata atq̃ statuta retineri. sicuti q̃ dñi passio et resurrectio et ascensio et aduẽtus de celo spũs scĩ. et quecunq̃ sacramenta solẽpnitate celebrat̃. et si qđ aliud tale occurrit qđ seruat̃ ab vniuersis quacunq̃ se diffudit ecclia. Alia vo q̃ p loca tractũ regiones q̃ variant. sicuti ẽ q̃ alibi ieiunant sabbato alibi nõ. Alibi quotidie corpus et sanguinẽ dñicũ. alibi tribus diebꝰ ꝺcepiũt: alibi nullis dies prętermittit̃ quo nõ offerat̃. alibi sabbato tm̃ et dñico. alibi tm̃ dñico. et si qđ aliud huiuscemodi aduerti pt̃. Totũ hoc genus rerũ liberas habet obseruationes. nec disciplina ulla est ī hijs melior graui prudẽti q̃ xp̃iano. nisi ut eo modo agat q̃ agẽte videt ecclam ad quã forte deuenit. Qđ ei neq̃ ꝺtra fidẽ neq̃ cont̃ bonos mores ciuitatis ꝺfferent̃ habendũ est: et ꝓpter eoꝝ inter quos viuit̃ societatẽ seruandũ est. Credo te audiuisse. tũ eã nũc ꝺmeoꝝ. ne gat̃ me diolanũ me ꝺsecutus inuenit eciam sabbo nõ ieiunantẽ. tepuit ꝓturbari et fluctuare qđ ageret: tũc ego talia nõ curabã. ſ ꝓpter ipsã ꝺsului de hac re bñssime meoꝝ uiri ambrosiũ. Respondit mi nichil se de hoc dicere posse nisi qđ ipse faceret: q̃a si melꝰ nosset id poꝰ obseruaret. Cũq̃ putasse nulla re-

al. co

ditã rõne autoritate sola sua nos voluisse admonẽ ne sabbo ieiunaremꝰ. Secutus est et ait mi. Cũ romã venio ieiuno sabbo: cũ hic sũ nõ ieiuno. Sic eã tu ad quã forte eciam venis eius more serua: si cui⁹q̃ nõ vis ee scandalũ nec quicq̃ tibi. Hoc ai mihi renũciassem: libenter ãplexa ẽ. Ego vo me tm̃ sententia eã atq̃ eã cognitio: uta ſ habuit celsti oraculo aperti. Densi ei sepe dolens et gemẽs mltas infirmoꝝ ꝓturbationes fieri ꝓ quoꝝdã frm̃ obstinationẽ l̃ superstitiosã timiditatẽ. qui rebꝰ hmoi. q̃s neq̃ scripture sce autoritate. neq̃ vnũsalis ecclie tradicione. neq̃ vite corrigẽde vtilitate ad certũ ꝓfectũ terminũ puenire. tm̃ q̃a subest q̃libet cõ cognitatis. ꝺ q̃a in sua ꝓpria uita sine uit. ꝺ q̃ aliud vidit ī pegrinacione sua. quo remotiorẽ a suis et doctiorẽ frm̃ putat̃: tã lingiosas ecclat̃ q̃stiones ut nisi qđ ipsi facituit nil rm̃ estimat̃. Diceit aliqs nõ omnidie accipiendã eucaristiã. Quescitis q̃re. Qm̃ inq̃t eligendi sũt dies ī quibꝰ purus homo ad tinẽdus q̃ viuat. q̃ ad tm̃ sacramẽtũ digne⁹ accedat. q̃ ei manducauit ꝺig ne iudiciũ sibi mãducat et bibit. Alioꝝ ita. ꝓmo inq̃t. si tãta est plagꝰ pũ. atq̃ ꝺpetus morbi ut mediamẽta ꝺferẽda sint. autoritate ãtistitis debet q̃sq̃ ab altario remoueri ad agendã pnãm et eadẽ autoritate recõciliari. Hoc est ei ꝺigne accipe. si co pe aliquis q̃ debet agẽte penitentiã: nõ ut arbitrio suo cũ libet auferat se comoni aut recedat. Cetm̃ si tãte non sũt. tuo cõmando⁹ homo q̃sq̃ induret nõ se debẽ a cotidiana medicina dñica corpis separe. Recti⁹ int̃ eos fortasse q̃spiam dirimit litẽ: q̃ monet ut pace in xp̃i pace pmaneat. Fatuat aũt vnusquisq̃ qđ sibi fidẽ suã pie credit ee faciendũ. Deuter ei cor exhorteat corp⁹ et sanguinẽ dñi: ſ salubriũ sacramentũ certatim honore ꝺtendat. Neq̃ litigauerũt int̃ se. q̃ quisq̃ eoꝝ se alteri ꝓposuit zacheus et ille centurio cũ alter eoꝝ gaudẽs in domũ suã susceptit dñm. alter dixit non sũ dign⁹ ut sub meu tectũ intres: ãbo saluatorẽ honorificãtes diuso et q̃si ꝺtrario modo ãbo pias miseri ãbo miam ꝺsecuti. Valet eã ad hãc similitudinẽ qđ in pmo ꝓplo vnicuiq̃ fidelium mãna secundũ ꝓpriã voluntatẽ in ore sapiebat. Sic in ore cuiusq̃ sacrm illud q̃ subuigrat ẽ mũdo. Ita et ille honorãdo nõ audet cotidie sumere: et ille honorãdo nõ audet ullo die prętermittere. Cõtemptũ solũ nõ vult abus usse: si

aut mãna sristodiũ. Inde ei aplꝰ dicat idigne
acceptũ ab eis q̃ hoc nõ discernebãt a cetis
nbis veneratione singulariter debita. Cõtinuo
q̃ppe ũ dixisset iudaiũ sibi mãducat et bib
addidit ut dicet: nõ diiudicãs corpꝰ dñi. Cõ
Ca. iij. sanus toto ipso loco ad corinthos pma si diligent
attendas apparet. Aut aliqs peregrinꝰ in eo loco
forte ubi pseueratãt in obseruatõe q̃dragesie
nec q̃nte sabbatu lauãt. relaxãt ve ieiunia
nõ iniq̃ hodie ieiunabo. Queritꝰ causa: q̃a nõ
fit iniq̃tꝫ in pãa mea. Cõ aliud iste nisi ꝯsuetu
dinẽ suã ꝯsuetudini altero ꝓponẽ conatꝰ? Nõ
ei de libro dei hoc mẽ ventatuꝝ est. ã vnũse qua
dilatatꝰ ecclie plena voce clamabit. ã oẽdet illũ c
tra fidẽ facẽ, se ãt sidm fidẽ mores q̃ optimos
hũr atq; illũ violare ã se custodire nuntiet.
violãr sane q̃etem et patẽ suã de superflua q̃st
noẽ tyrando. Ngallẽ tñ rebꝰ hmõi ut et ille i
huꝰ et hic i illius pãa ab eo qđ ceteri seruãt
nõ abhorret. Viue ecã tũ in aliena pãa pe
grinaret ubi maior et frequẽtior et feruẽtior
est ꝑplis dei. vidit ubi grã bis offerri q̃nta sab
bati vltie ebdomade q̃dragesie et mane et
vespe: veniẽs q̃ i patriã suã ubi in fine diei
mos ẽ offerri. male atq; illiate fieri ostendat
q̃m aliꝰ ipse viderit. Puerilis ẽ iste sensꝰ ac
uendꝰ in nobis. tolerãdus i aliis. corrigendꝰ
in nris. Pauma q̃ inq̃sitio tua quã in mo
nitorio posuisti. ex quo triũ istoriũ sit genẽ
attende. Queris ei hic ubis qđ p q̃ntam se
tiã ultie ebdomade q̃dragesie fieri debeat.
an offerendũ sit mane et cuius pꝰ cenã ꝑ
ter qđ dicit est siliter postꝫ cenatũ: an ieiu
nandũ et pꝰ cenã tm modo offerendũ. an e
nã ieiunandũ et pꝰ oblatiõẽ sicut fiebãt so
lemꝰ cenandũ. Ad hoc utiq; rñdeo qđ horũ
sit faciendũ si dine scripture ꝓscripsit autori
tas nõ sit dubitandũ q̃n ita fieri debeam?
ut legim?: ut nã non quõ sit faciendũ ꝙ quo
sacrm intelligendũ sit disputẽ. Siliter ãt si
qđ horũ tota p orbẽ frequẽtat ecclia. nã & hic
qđ itẽ faciendũ sit dubitare insolentissie vesa
nie ẽ. Sz neq; hoc neq; illud ẽ in eo qđ tuq
tis. Restat igit ut de illo duo genẽ sit qđ p lo
ca regiões q̃ variãt. fiuat q̃ quis qđ in ecclia
in quã venit fieri viderit. Non ei quitꝫ ✝
ꝑter mores vel emẽdari oportet qđ ꝑcam si
ebat: vel ĩstitui qđ nõ fiebat. Ipsa q̃ppe mu
tatio consuetudis ecclie que utilitate adiuuat:
nouitate ꝓturbat. Quappꝫ q̃ utilis nõ est
ꝓmutatio nec frãuosa: ꝙsequẽter et noxia
ẽ. Nec ideo putũ debet ĩstitutũ esse i mltis
locis ut illa die pꝰ refectiõẽ offerat. q̃a sicꝫ

tũ est. Itemq̃ et celice postꝫ cenauit dicẽs Pax
ei potuit appellare cenã: q̃a iã corpꝰ acceperãt ut deũ celice accipent. Nã q̃ alibi dicat
venientibꝰ vobis i vnũ non est dñicam
nã manducãe: hãc ipsã acceptiõẽ eucaris
tie dñicam cenã vocat. Illud magis mouẽ
potuit hoies. ut eã referri die illo vel offer
rẽt vel sumẽnt eucaristiã. qđ in euãgelio
dicat. Accepit ihs panẽ et bñdixit ac fregit
deditq; discipulis suis et ait: accipite et comedite. hoc est corpus meum. Et accepto calice
gratias egit et dedit illis dicens: bibite ex hoc
omnes. hic est enim sanguis meus noui testamenti qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Cũ sero ãt fãm esset recũbebat
cũ duodeca. et mãducantibꝰ illis dixit. qm
vnꝰ ex vobis tradet me. Post ei tradidit sacmentũ et luce apparet qm primo acceperũt
discipuli corpꝰ et sanguinẽ dñi non eos ac
cepisse ieiunos. Nũq̃d tñ ꝓptea celebranda
dñi est vnũse ecclie qđ a ieiunis sp accipiat.
Ex hoc ei placuit spũi scõ in honorẽ tãti
sacrameti in os xpiani dñicũ corpus intra
ret. pusq; ceteri cibi. Nã ideo p vniũsq; or
bẽ mos iste seruat. Negt ea qua post abos
dñs dedit ꝓptea pransi a cenati fides ad illud
sacrm accipiendũ venire debẽt: ã sicut fa
cebãt qb aplꝰ arguit et emẽdat mensis
suis ista mysteria. Nãq; saluator q̃ vehemẽ
ter emendaret mysteriũ illius altitudinẽ:
vltimũ hoc voluit ĩsinuare verbis & me
more discipulos a quibꝰ ad passionẽ di
gressurꝰ erat: et idcõ nõ precepit q̃ deinceps
ordiẽ sumetur. ut aplis p quos ecclias dis
positurꝰ erat seruaret hũc locũ. Nã si hoc
ille monuisset ut pꝰ abos alios sp accipe
rẽt: credo q̃ more illũ nemo variasset. Cũ
vo aut aplꝰ de hoc sacmento loquẽs ꝓpter
qđ fides tũ venitis ad mãducandũ iuuẽ
expectate. si qs esurit domi mãducet ut
nõ ad iudiciũ veniatis: statim subtexuit
cetera ãt cũ venero ordiabo. Vñ intelligi da
t̃ q̃a multũ erat ut i epla totũ illis age
di ordinẽ insinuaret: quẽ vniũsa p orbem
seruat ecclia ab ipo ordinatũ esse qđ nulla
horũ diuersitate variat. Sz nõnullos, pbabil
qđã, cõ delectauit vno ctõ die p annũ quo
ipsã cenã dñs dedit tꝫ ad insignioꝝ memo
rationẽ pꝰ abos offerri et accipi placeat cor
pꝰ et sanguinẽ dñi. Honestꝰ ãt fieri arbi
tror ea hora. ut q̃ ecclia ieunauit añ refec
tionẽ q̃ hora nona sit ad oblationẽ possit
occurrere. Quappꝫ neminẽ cogim? añ dñi
cã illã cenã prandere: ꝙ nulli ecclã otradire
audem? Hoc tñ nõ arbitror ĩstitutũ. nisi q̃
plures et ꝓpe oẽs in plerisq; locis eodem la
uare ꝙsueuerũt. Et q̃a nõnulli ecclã ieiu
niũ custodiũt mane offerũt ꝓpter prandẽ

Ca. vj

Ca. vij.

✝ cor contra fidẽ ẽ. ã cõtra bonos mores.
ꝙ hic pꝰ in meliores. Vnis ei causis. id ẽ.
aut propter fidẽ. aut

Ad ⁊ssitiocs ianuarij liber scdꝰ

teo. qꝫ et ieunia et lauacra tolerare non
pñt. ad vesperã vo ꝓpter ieunãtes. Si aũt
q̃ris nr̃e eaã lauãdi mos ortꝰ sit: nichil m̃
de hac re cogitãti ꝓbabilꝰ occurrit. nisi qꝫ
baptizandoꝝ corpa p̃ obseruationẽ q̃dã
ꝑsime sordidata. cũ offensiõe sensus ad sõ
tẽ veniret. nisi aliq̃ die lauarent. Istũ aũt
diẽ poꝰ ad hoc electũ q̃ ꝑ cuncta dñica ãnu
ũsarie celebrat. et qꝫ ꝓcessũ est hoc bap
tiſmũ accepturis multi cũ eis lauãe vo
luerũt. ieuniũq̃ laxare. Ihs ut potui dis
putatis: moneo ut ea q̃ preloquꝰ sũ seruẽs Ca.ij.
q̃ntũ potes ut decet eccñe prudẽte et pa
ficã filiũ. Alia q̃ introgasti si dñs voluit
alio tpe expediã. Augustinꝰ ad ianuari
um de
De celebrate natiuitatis passiois et
lãssimo filꝰ resurrãonis dñi.
o ianuario: augꝰ Letus lẽs
tuis ubi me ꝛmonuisti ut debi
tũ reddere de residuis enodãdis
ꝙstionibꝰ qs iam lõge añ q̃sieras: ꝑatis
simũ m̃ atq̃ carissimũ desiderii studij tu
i ãplius differri tolerãe nõ potui. et q̃uis
ĩ mediis aceruis occupationũ meaꝝ hãc
fea ꝓpriã ut ad ea q̃ introgasti rñderẽ
tibi. Diuꝰ aũt de nra epla disputãe nolo:
ne hoc meũm ꝓpm ꝓpediat. cã tande reddẽ qd
debeo. Quereris q̃ causa sit cur ãnuersarꝰ
dies celebrãde dñice passionis nõ ad eũdẽ
redeat ãni diẽ sicut dies q̃ traditꝰ natꝰ et
deũ subũgns. si hoc fit ꝓpter sabbatũ et
lunã. qđ sibi velit ĩ hac re obseruatio sab
bati et lune. Hũc ꝓmũ oportet ut nouis
diẽ natalis dñi nõ in sacmento celebrẽ.
ſ tñ in mẽoriam reuocetur q̃ natꝰ sit: ac
ꝓ hoc nichil opꝰ erat nisi reuolutũ diẽ
ãnu q̃ ipsa res acta ẽ. festa deuotõe signa
ri. Sacmentũ est in aliq̃ celebraciõe: cũ
rei geste ꝛmẽoratio ita fit ut aliq̃d signifi
care eaã intelligat. qđ sẽ arripiendũ.
Eo utiq̃ mõ agimꝰ pascha ut nõ solũ qđ
fm̃ est in mẽoriam reuocem. ꝛ. id est q̃ mor
tuꝰ est xps et resurrexit: ſ eaã acta q̃ ea
attestant. ad sacrorũ significationẽ nõ
omittam? Quia cũ sicut dicit apls mor
tuꝰ est ꝓpter delicta nra et resurrexit ꝓpter
iustificationẽ nram: trãsitus qdã de mor
te ad vitã in illa passione dñi et resurrã Ca.iij.
one factꝰ est. Nã eaã vocabulũ ipsũ
qđ pascha dr̃ nõ greci sicut vulgo uideri
solet: ſ hebreũ esse dicũt q̃ linguã utrãq̃
nouerũt. Deq̃ ei a passione q̃m pascha in
greco dr̃ pati. ſ ab eo qꝫ trãsitꝰ ut dixi a ꝛ

morte ĩ vitã hebreo ubo res appellata ẽ: in
q̃ eloq̃o pascha trãsitus dr̃ sicut phibẽt q̃ſ
sniũt. Qđ voluit et ipse dñs tangẽ cũ ait.
Qui credit ĩ me trãsiet a morte in vitã. ꝛ
marie idẽ euãgelista hoc ĩtelligi uolus
se exꝑmere cũ celebraturo dño pascha cum
discꝑlis ubi cenã eis mystica dedit. cũ ve
disset inq̃t ihs qꝫ venit hora ei⁹ ut trãsiret
de mũdo ad pẽm. Trãsitus q̃ de hac mor
tali vita ĩ aliã vitã ĩmortalẽ hoc est de
morte ad vitã in passiõe et resurrectione
dñi emendat. Huc trãsitus mõ a nobis a
gitꝰ ꝑ fidẽ. que nob est ĩ remissione pcoꝝ
in spe vite eũe diligentibꝰ deũ et ꝓximũ:
qꝫ fides ꝑ dilectionẽ operat. et iustus ex fide
viuit. Spes aũt q̃ videtur nõ est spes. Qđ
enim videt qs qđ sperat? Si aũt qđ non vide
mus speramꝰ ꝑ patiam expectamꝰ. Dedim hãc
fidẽ et spem et dilãonem q̃ tenemꝰ esse sb
pedibus ihu xpi. Ita ĩ mortui sumꝰ cũ xpo et cõsepulti
ꝓ baptiſmũ sicut dicit apls: qꝫ et vetꝰ ho
mo nr̃ sil̃ crucifixꝰ est cũ illo et resurrexi
mꝰ cũ illo. qꝫ sil̃ nos exsufflauit. et sil̃ se
dere fecit ĩ celestibus. Vñ eaã et illa exhorta
tio q̃ sursũ sũt sapite nõ q̃ sup terrã. Si qꝭ
o q̃ sursũ sũt sapite nõ q̃ sup terrã. Si qꝭ vo
sequit. et dicit mortui ei estis et vita ve
abscõdita est cũ xpo in deo. cũ xps apparuit
vita vra tũc et vos apparebitis cũ illo ĩ gla
satus ĩdicit. qđ velut ĩtelligi. qꝫ nũc trãsiti
nr̃ de morte ad vitã q̃ fit ꝑ fidẽ spe pagi
future ĩ fine resurrãonis et gle. cũ corrup
tibile hoc id ẽ caro in q̃ gemimꝰ mõ. indu
et ĩcorruptionẽ. et mortale hoc ĩduet ĩmor
talitatẽ. Nũc ei iam q̃dem habemꝰ ꝑ fidẽ
primicias spũs: ſ adhuc ĩ nobisipsis ĩgemi
timꝰ adoptionẽ expectãtes redẽptionẽ cor
pis nr̃i. Spe ei salui fã sumꝰ? In hac spe ni
sumꝰ corꝑ quidẽ mortuũ est ꝓpter pcm:
spes aũt vita ẽ ꝓpter iustificaõ. Si aũt
tur. Si aũt spũs eius iquit q̃ suscitauit ihm
a mortuis habitat ĩ vobis: q̃ suscitauit xps
a mortuis viuificabit et mortalia corpa
vra ꝓpter ĩhabitantẽ spm ei⁹ in vobis. Hoc
agit in vniũsa ecclia q̃ in pegrinatione mor
talitatis ĩuenta ẽ: expectãt ĩ fine sdi qđ ꝑ
dñi nr̃i ihu xpi corpe ꝓmonstratũ est. q̃ ẽ
primogenitꝰ a mortuis. q̃ et corꝑ eius nu
put ipse ẽ. non nisi ecclia ẽ. Nonulli ei ad
tendẽtes uba q̃ assidue dicit apls qꝫ ĩ mor
tui sumꝰ cũ xpo et resurrexim⁹ cũ eo nec ĩ
telligẽtes q̃tenꝰ dicat̃ arbitrati sũt iã fac
tã esse resurrectionẽ. nec ullã ultius ĩ fine
tpm cẽ sperandã: ex quibꝰ ẽ inq̃t hymeneꝰ

al'. q̃m grece παθειν dicit pati. ſ ꝛc

et phyletus q̄ tota virtute aberrauerūt dicē
tes resurrōnem iā fām ee. et fidē quoꝝ
dā sbuerterūt. Idē aplūs eos arguēs detesta
t. q̄ tñ dicat nos resurrexisse aī xpō. Vñ nu
si q̄ hoc p fidē et spem et dilāonem fām ee
in nobis dicat. sēm pmiacus spūs. Sz q̄a spes
q̄ videt non ē spes. ite si qđ nō videm⁹ spera
m⁹ p patiam expectam⁹: restat utiq; re
demptio corpis nr̄i quā expectātes in nobis
metipis ingemiscim⁹. Vñ et illud spe gau
dētes in tribulatōe patiētes. Licet q̄ innouatio
vite nr̄e est q̄dam trāsitus de morte ad vitā
q̄ fit pmo p fidē ut in spe gaudeam⁹ et in tri
bulatōe patiētes sim⁹ dū adhuc exterior ho
mo nr̄ corrūpit: q̄ interior renouat̄ de die in
diē. Propē ipm̄ initiū noue vite nouū hoī
nē induē iubem̄. et exuē uetere: expurgā
tes vet⁹ fermentū ut sim⁹ noua aspersio. q̄
nā pascha nr̄m immolat⁹ est xp̄s. Propter hanc
q̄ vite nouitatē: primus mēsis in anni mēsi
bus celebrari huic attribut⁹ est. Nā et ipe di
cit ipse apparuit: ideo resurrō dñi tradua
na ē. Primū ei tempus ē ante legē. sēm sb
lege. tertiū sub gra: ubi iā manifestatio sac
mēti est pus oculis i pphetico enigmate. Iq̄
q̄ et in lunari nūo significat̄. Qa ei septe
narius nūs solet i scripturis ad q̄ndā pfecti
onē mistice apparere. tercia ebdomada lune
pascha celebrat: q̄ dies oriebat a q̄tadecima
in vicesimā primā. Est illuc et aliud sacrām.
Qđ si tibi obscurū fuit q̄a in talibus q̄stioni
bus min⁹ eruditus es nō offenderis: nec idō me
putes meliorē. qa hec i studiis puerilibus di
cta. Qui ei glatur in dño glet̄ur. sacre et i
telligē q̄m ego sū dns. Nōnulli q̄q; studiosi
mundi tercū q̄siert̄ multa de nūis et moti
bus siderū: et q̄ subtilis⁹ ista secularibus scr̄ip
mēta. et de cremēta lunaria et infusione glo
bi ei⁹ inserūt, nō q̄ aliq̄ substātiae accedat
ei aut augeā vel recedat aut minuat qđ de li
quat ipetuaq̄. Quamuchei opinātes repleri eā
dixerūt. sicut repleri navis ex fugitiua dei p
te. quā inuitā pnapibus tenebrarū et eoꝝ
sordibus ingnatā: corde aut⁹ ore sacrilego i ce
de et loq̄ non dubitāt. Igit̄ q̄ ipleri lunam
dicūt aī eadem pte dei magnus laboribus ab i
gnamento purgata de toto mūdo usq; ab oī
bus dolosis fugitiis reddit deo lugēa dū redeat.
Repleri vō p mensē dimidiū: et alio dimi
dio i solē refundi velut i aliā navē. Nec tñ
istec ylas anathematizādas blasphemias
aliq̄ vmq̄ fingē potuerūt. cur vel sapiēs

lunā vel desinēs cornutulato lūe fulgeat:
aut a dimidio mēse incipiat minui. et nō
ad finiendū plena pueniat. Illi aūt qui h̄
tus nūis indagarūt ita ut defectus solis et
lune nō solū cur fierēt. sz etiā q̄n futuri es
sēt longe aī prediceūt. et eos determinans
itervallis tpm canonica suppputatōe. presi
gerēt libris q̄ mādarent. q̄s modo q̄ legunt
atq; itelligūt nr̄i eos pdiderūt: nec alii
ab aliis accidit q̄ predicūt. Tales q̄q; quib⁹
nō est ignoscendū sicut scā scriptura dicit. q̄
cū tm valēt ut sēm possent estimare. deum
nō cognouerūt ex ipis cornibus lune. q̄a sole
aversa recedit. sive crescentibus sive decrescē
tibus dicerūt vel a sole illustrari. et q̄nto ma
gis ab eo recedet. tāto magis ab ea pte q̄ tra
apparet radios ei⁹ erape. q̄nto aūt ad eū p
dimidiū mensē ex alio semiculo ppinq̄et.
tāto magis a superiore pte illustrata ab ea p
te quā tra vertet nō posse crape radios et
ppter a videri detrahē. vel si habet suū lumē
ad habē. et vna pte i emispherio. quā ptem
cū recedet a sole paulati tra donec totā oc
cidet. q̄si augmētata mōstrare dū non dati
qđ decrat sz pdat. qđ increat. ac tursus pau
lati absondē. qđ patebat. et ideo decrescē.
Sz q̄libus horis duorū sit illud dicē. manifestū
ē. et cuiusq; adūtenti facile ignorātū. q̄ luna
nō augeat ad oculos nr̄os nisi a sole recedē
do. neq; minuat nisi ad solē. ex pte aliq̄ p
pinquādo. Attēde nunc qđ in publicis legim⁹
sapiēs ut sol pmanet. stultus ut luna mu
tat. Et q̄s est sapiēs q̄ pmanet ut sol. nisi i
sol ille iustice. de quo dicit ortus est in sol
iustice: et quē sibi nō fuisse ortū in die no
uissima plāgentes ipi dicturi sūt. et iustice
lumē nō illuxit nobis. et sol nō ortus ē no
bis. Iā istū cecus oculis visibilē solē ori
ri facit sup bonos et malos dēs: q̄ etiā pluit
sup iustos et iniustos. Ducūt aūt semp ex re
bus visibilibus ad invisibilia ygrue similitudines.
Qis est q̄q; ille stultus q̄ tēp luna mutat̄: nu
si adā in quo oēs peccauerūt? Anima q̄pe
humana recedēs a sole iustice ab illa saluet
intima ctēplatione incōmutabilis veritatis
dēs vires suas i terrā diuertit. et eo magis
magis q̄q; obscurat̄ in interioribus ac superio
ribus suis. Sed cū redire cepit ad illā incōmuta
bilē sapiam. q̄nto magis ei appropiquat
affectu pietatis. tāto magis homo exterior re
nouat̄ q̄ interior renouat̄ de die in diē: oīs
q̄q; lux illa ignorāt q̄ ad inferiora dirigebat ad
superiora duxerit: et a tenebris auferēt ut ma

Ca. v.

gus magist̃ hui⁹ scḋo moriat̃. et vita eius
abscondat̃ cũ xp̃o in deo. ⁊ futat̃ gr̃ in de-
teri⁹ ad exẽplũ pgredies et ĩ vita sua. pri-
cies intima sua: et hoc tre id ẽ eas q̃ terre-
na sapiũt melꝰ videt̃ cũ laudat̃ pẽor in
desideriis aĩe sue. et q̃ iniq̃ gerũ bñdiat̃.
⁊ futat̃ ãt in melꝰ cũ intẽtione et gl̃a mr̃
suã a trenis q̃ in hoc scḋo apparẽt paulat̃
aũtut et ad supiora atq; intiora uertũt:
et hoc tre id ẽ qui trena sapiũt deteriꝰ uide-
t̃. ℣ñ illi ip̃i postremo ifructuosã agẽtes
pẽtenaã eaã hoc ĩter mlta dicturi sũt. hi
sũt q̃s aliq̃n habuimꝰ in derisũ et in sili-
tudinẽ ip̃roperij: nos ĩsensata uitã illoꝝ
estimabamꝰ insaniã. ℟ p̃ hoc spõ sãus de
visibilibꝫ ad ĩuisibilia. et de corpalibꝫ ad spi-
ritualia sacramenta silitudinẽ ducẽs tñsi-
tũ illũ de alia uita in aliã uitã q̃ pasca
noiatur a q̃tradeciã luna uoluit obseruari.
ut nõ solũ ꝓpter tps tertiũ q̃ sup̃ memo-
rauí q̃a iñ inapit ebdomada ciã. ⁊ eaã
ꝓpter illã uersionẽ ab exterioribꝫ ad ĩteri-
ora de luna silitudo assumẽtur. ℣sq; ad vi-
esimã vo et primã ꝓpter ip̃m nũm septe-
nariũ quo vniũsitatis significatio sepe
figurat̃: q̃ eaã ipsi eccie tribuit ꝓpã ĩstar
vniũsitatis. ℟deo iohes apls in apocalipsi
ad septẽ scribit eccias. Eccia vo adhuc in
ista mortalitate carnis ostituta. ꝓpter ip-
sã mutabilitatẽ lune noiẽ in scptur⁹ sig-
nificat. ℣ñ est illud. ℣auerũt sagittas suas
ĩ pharetra. ut sagittarẽt in obscura luna rec-
tos corde. ℣rius ei q̃ fiat illud q̃d dicat apls
cũ xp̃s apparuit uita vra tũc et vos cũ illo
apparebitis in gl̃a. obscura uidet eccia in pe-
pegrinatiõis sue ĩter mltas iniq̃tates gemẽs:
et tũc sũt timẽde ĩsidie ĩfideliũ seductionũ
q̃s noiẽ sagittariũ intelligi voluit. ℣ñ alio
loco ꝓpter nũcios fidelissimos vitatus q̃s ubi
q̃ parit eccia d̃r luna testis ĩ celo fidelis. Et
cũ de regno dei psalmꝰ canet. ouet̃ inq̃t in
diebꝫ eius iustitia et habũdãaa pacis. donec
auferat̃ luna: id ẽ habundãaa pacis in tm
cresc̃t donec oẽm mutabilitatẽ mortalita-
tis absumat. Tũc nouissima ĩimica destrue-
t̃ mors. et q̃cquid nobis resistit ex ĩfirmita-
te carnis vñ nobis ꝓferta pax nondũ est. ꝛ-
sumet̃ oĩno cũ corruptibile hoc induit incor-
ruptionẽ. et mortale hoc ĩduet ĩmortalitatẽ.
℣ñ et illꝰ ciuitatis muri q̃ ihcrico appellat̃
q̃ in hebreo eloq̃o luna ĩterpiari d̃r. septimo
circuitu arcũdata testamẽta archa. corruc-
rũt. Quid ei nũc aliud agit ãnũciatio ces-

ni celoꝝ quã circũcisio archę significauit:
nisi ut oĩa mumẽta mortalis uite id est
oĩs spes hui⁹ scli q̃ resistit spei futuri scli in
domo septenarij spũs sc̃i ꝑ liberũ arbitriũ
destruat̃. Ob hoc ei cũcurrente archa nõ im-
pulsu violẽto illi muri ꝑ spõte ceciderũt. ℣ñ
et alia testimonia scripturarũ q̃ nobis ifertis
ꝑ emẽdationẽ lune eccie significationẽ: q̃
ĩ ista mortalitate ab illa ihrlm ciui⁹ aues sa-
gẽli sũt in cruꝑnis et laboribꝫ pegrinan-
t̃. Nõ ideo tñ putare stulta debẽt qui nolunt
in melꝰ mutari. admãda esse ista lũaria
q̃a durãt ex eis aliq̃n silitudo ad dña trans-
a figurãda. Ex oĩ enĩ creatura duat̃. Ideo
ideo in sẽtenaã dãpnationis debẽs ire-
q̃ ore aplius q̃busdã ꝓferẽt qui coluerũt et
seruierũt creature pocꝰ q̃ creatori q̃ est bñ
dñus in scla. Sicut ei non admiramꝰ pecoꝝ
q̃uis dñus sit agnꝰ et vitul⁹ nec ferarũ ei
dñus sit leo de tribu iuda. nec lapidẽs q̃a pe-
tra erat xp̃s. nec montẽ ꝙm q̃a in ipso fi-
gurat̃ eccia: sic nec solẽ nec lunã q̃uis ex
celesti creatura. sicut ex mltis terrestri sacra
mẽtoꝝ figure ad ĩformationes mysticas as-
sumũtur. Quapꝛ manicheoꝝ delirameñta
cũ detestanda ridenda sũt. Quibꝫ cũ obtem-
mꝰ vana ꝛmenta vñ hoies in errore pap-
t̃ quo ꝓpius ꝓpitatus sũt fratres sibi vide-
t̃ cũ dicũt nobis. cur et vos a solis et lune
cõione pascha celebratis. q̃si nos ordies fra-
cũ ex vicissitudies tpm a sũmo atq; optimo
deo cognitas arguam⁹. et nõ puersitatẽ cor-
q̃ rebꝫ sapiẽtissime ordinatis ad iustitiae sue ra-
tionissimas opiniones abutant. Nã si mathe-
maticus nobis ꝛtradicturꝰ est de syderibꝫ luna-
tribꝫ vel ad sacrm mystice figurãdas silitudi-
nes, dure ꝛtradicãt et augures ne dicam no
bis esse te simplices sicut colũbe astutum ser-
pentes: ꝛtradicãt hystriones ne ĩ psalmis ꝙ-
tharã nõinem? Aut qa ex his rebꝫ ad mysti-
cũ verbi dei silitudinẽ signa sumũtur dimit-
si placet vel auspicia nos capture vel venẽ
nos ofícere. vel theatricis affectare luxurias
q̃ demẽtissimũ est dicere. Nõ igr̃ nos de sole et
luna ãnuis mẽstruis ve tpibꝫ actionũ nra-
cũ euenta cõsecim⁹ ne ĩ vite hũane piculo-
sissimis tẽpestatibꝫ tp̃ scopulis misere fee-
uitutis illisi a libero arbitrio naufragem⁹? ꝙ
ad tẽ sacrate significandã silitudines aptas
religiosissiã deuotiõe susapim⁹ sicut de cre-
atura de vẽtis de mari de tra de volatilibꝫ
de pisibꝫ de pecoribꝫ de arboribꝫ de hoĩnibus.
ad sermonẽ q̃dem mltiplicẽ ad celebrationẽ

ꝺo ſacramẽtoꝝ ꝝ xp̃iana lib̃tate ꝓſſime
ſicut de aqua de frumẽto. de vino. de oleo. In
ſeruitute cũ veteris ꝑpli multa eaꝝ celebrari
impeꝺita ſũt: q̃ nobis tm̃modo ĩtelligenda tra
ꝺũtur. Nõ utiq; ꝺies obſeruam⁹ et ãnos et mẽ
ſes et tp̃a: ne audiam⁹ ab apl̃o. timeo vos ne
forte ſine cauſa laborauerĩ in vobis. Eos eĩ
culpat q̃ ꝺicit nõ ꝓfiteat hodie q̃a poſterũ
ẽ et q̃a luna ſic ferĩ. vel ꝓfiteat ut ꝓſperi
ꝺicãt q̃a ita ſe habet poſitio ſyderũ: non aſſi
hoc meſe ĩmittũ q̃a illa ſtella m̃ agit mẽ
ſem. vel aſſũ q̃a ſuſcepit meſem. nõ planta
ho hoc ãno vineã q̃a biſectus ẽ. Non ãt q̃s
ſapiẽs arbitret obſeruatores tp̃m cephẽdẽ
ꝺos q̃ ꝺicunt nõ ꝓfiteat hodie tẽpeſtas ex
orta ẽ. aut nõ nauigẽ q̃a adhuc ſũt hiber
ne teluge. aut tp̃s ſemĩandi eſt q̃ ỹmbribꝫ
autũpnalibꝫ terra ſata ẽ. vel ſi q̃ forte alĩ
naturales effectus ĩerta mot⁹ aeris et humo
tes ad variãdas tp̃m q̃litates in ſyderũ ordi
natiſſima cõuerſione notata ſũt. De quibus
ꝺm̃ eſt nõ cõderenꝫ ut ſint ĩ ſignis et tp̃ibꝫ
et in ꝺiebꝫ et ãnis. Ori q̃ aũt figure ſilitudi
nũ non tm̃ de celo et ſyderibꝫ ſed eaꝝ de re
bꝰ ĩferioꝝ ducũtur ad diſpenſationẽ ſa
cramentoꝝ: eloquẽcia ẽ quedã ꝺoctne ſaluta
bꝰ mouẽꝺo affectu diſcentiũ accõmodata
a viſibilibꝫ ad iuviſibilia. a terꝛenis ad ſpi
alia a tp̃alibꝫ ad eterna. Ider quiſq; attendat
q̃ eo tpe quo paſca celebram⁹ ſol ĩ arcte ẽ
ſicut illu appellãt quedã ſyderũ locũ: ubi re
uera meſe nouoꝝ ſol iuenit. Sed ſiue illa a
rcte ſiue aliud aliq̃ꝺ eandẽ partẽ celi vora
re voluerint. de ſeptẽtrionalibꝫ ſãs hoc ꝺicturi⁹ q̃
ꝺa ſiꝺera ꝺs tondidit. et loas celeſtibꝫ quibꝫ
voluit ordiauit: q̃ ſtellis diſtincta. et ordĩa
ta in q̃ſlibet ptes diuiꝺit. q̃buſlibꝫ vocabu
lis notẽt. ubiũq; ſol eẽt. menſe nouoꝝ illuc
cũ reppererit. Ider celebrato ꝓpter ſilitudinẽ ſa
cramẽti. renouãꝺe vite ꝺe q̃ ſatis diſſeruim⁹?
Qꝺ ſi eaꝝ locus ille ſyderũ acies poſſit vo
cari. ꝓpter aliquã figurã et cõgruentã. ne
q̃ hinc tumẽt ſermo ꝺiuin⁹ aliquã ſacra
mẽta ſilitudinẽ ducẽ. ſicut de alĩs nõ ſolũ
celeſtibꝫ ſed eaꝝ terreſtribꝫ creaturis: ſicut
de ỹone. vel pliadibꝫ. ſicut de mõte ſyna. de
mõte ſyon. ſicut de fluminibꝫ q̃ vocant⁹ ſyon
ſyſon. tagrus eufrates. ſicut de ipo ioañe ĩ ſãs
miſterijs noiato fluuio iordane terũ figu
rate ĩſinuandarũ miſticas ſilitudines ꝺux
it. Sz q̃ntũ interſit ĩter obſeruationes ſyderũ
ad aereas q̃litates accõmodatis ſicut aſſ
ole vel naute obſeruãt. aut ad notãdas
ptes mũꝺi. curſũq; aliq̃ vel aliũde ꝺirigẽ
ꝺũ q̃ꝺ gubnatores nauiũ faciũt. et hȳ q̃ſo
lutuꝺies arenoſas ĩ interiore auſtri plla re
ta ſemita graꝺiũtur. a aliq̃ꝺ in ꝺoctna uti
li figurate ſignificandũ ſit nõnullor⁹ ſyde
rũ aliq̃ cõmemoratiõe. q̃ntũ ergo ĩterſit
ĩter has utilitates et vanitates hoĩm ad h̃
obſeruantiũ ſiꝺera. ut nec aeris q̃litates. nec
regionũ vias. nec ſolos tp̃m nũos. nec ſpi
taliũ ſilitudines. ſed q̃ſi fatalia rerũ eue
ta p̃q̃unt q̃s nõ intelligat. Sz iã ꝺeus ꝓ
videa⁹ aut eaꝝ ꝺ obſeruatiõ cũ paſca celeb
m⁹ ut ſabbatũ ocurrat. Hoc eĩ ꝓpriũ xp̃ia
ne religionis ẽ. cũ iuꝺei tm̃modo menſe no
uoꝝ et lunã obſeruãt a q̃rtaꝺecima uſq; vi
geſimã primã. et q̃a aliq̃n paſca quo paſſ⁹
eſt dñs ita ocurrit ut ĩter mortẽ et reſurrã
onẽ medius ceẽt ſabbati ꝺies addendũ ꝓtes
nũi conſueruit: ut et nõa feſtiuitas a iuꝺeoꝝ
feſtiuitate diſtingueret. Qꝺ nõ frustra credẽ
ꝺũ eſſe ab illo q̃ eſt aũ tp̃a et p quẽ ſcã ſũt
tp̃a. et q̃ venit ĩ plenitudiẽ tp̃is. q̃ plenitem
habuit ponẽꝺi aiam ſuã et tm̃ reapiendi
eã: et ꝺeo nõ fatalẽ ſꝫ oportunã ſacramẽto
qꝺ cõmendaẽ iſtituerat. horã expectabat cũ
ꝺiceꝫ nondũ venit hora mea. ut ãniũſaciat
paſſionis ei⁹ celebratiõe a poſteris ſeruaꝺa. Qz
ei nũc ut ſupius ꝺixi fide ac ſpe pegrinam⁹.
atq; ut ad ipm̃ pueniam⁹ ꝺilectiõe ſatagi
m⁹. reqes ẽ quedã ab oĩ labore oĩm moleſ
tarũ ſũa acꝑpetua. In eã nobis fit ex hac vi
ta tranſit⁹ quẽ ꝺns nr̃ ihs xp̃s ſua paſſione
demõſtrare ac cõſecrare dignat⁹ eſt. Neſt ĩ
illa reqe nõ ꝺeſidioſa ſegnitia: ſꝫ q̃ꝺam ineſ
fabilis tranquillitas actiõis onoſe. Sic eĩ ab
hui⁹ vite opibꝫ in fine reqeſcit: ut in alteri⁹
vite actione ꝓficeat. Sz talis actio ĩ ꝺo lau
ꝺe agit̃ ſine labore. mẽbroꝝ ſine lãguiꝺe mu
tarũ. Nõ ad eã ſic tranſitiue p quietẽ ut ipſa la
bor ſuccedat: id eſt nõ ſic ĩcipit eẽ actio ut de
ſinat q̃es. Neq; eĩ redit ad laboꝛes et turbas
ſꝫ ꝑmanet ĩ actione q̃ ꝺ ad quietẽ ꝓtinet nec
in ope laborare. nec ĩ cogitatiõe fluctuare.
Qa ergo p reqem ad primã vitã redit ꝑꝛ
aia lapſa eſt in pcm: ꝓpter q̃ ſabbato reqes
ſignificat. Illa ãt prima vita q̃ a pegrinati
one redeũtibꝫ et primã ſtolã accipientibꝫ
reꝺdit: p vnã ſabbati quẽ ꝺiẽ ꝺnũi tri
m⁹ figurat. Quare septẽ ꝺies ĩ geneſim le
ge. et ĩuenies ſeptimũ ſine veſpe: q̃a req
em ſine fine ſignificat. Prima q̃ vita nõ
fuit ſempiterna peccati: reqes ãt ultima ſẽ
piterna ẽ. Ac p hoc et octauꝰ ſẽpiternã beatu

Ca. x.

dine habebit. qa requies illa q̄ sempiterna ē
ex aptū ab octauo nō extinguit neq; ei alt̄
succedit sempiterna. Ita q̄ erit octauus? qa primus vt
ꝑma vita ꝑ eterna reddat. Sabbatū tuū
mendatū est pozi ꝑplo in octo corpaliter re
lebrādo: ut figura eēt sūficationis i regē
spūs sc̄i. Nūq; ei legim⁹ in genesi sūficatio
nē p oēs priores dies: ꝑ de solo sabbato dic
tū est. et sūficauit die septimū. Amāt enī
requē siue pie aīe siue inq̄: ꝑ quo ꝓueni
ant ad id qđ amāt plime nescīūt. Nec ali
quid appetūt eaq̄ ipsa corpa ponderibus suis:
nisi qđ aīe amoribus suis. Nā sicut corp⁹ tā
diu nitit ponde siue deorsū vers⁹ siue sursū
tonet ad locū quo nitit veniēs conqescit:
pond⁹ q̄ppe olei si mittit in aerē deorsū. si
tā sub aq̄s sursū nititū. sic aīe ad ea que a
māt ꝑpter a nitūtur ut ꝓueniēdo requescant.
Et multa q̄dem pios delectāt. ꝑ nō est in e
is eterna requies nec saltē diuturna et ꝑter
rea magis sordidāt aīam et grauāt pon⁹
ut sincerū ei⁹ pond⁹ quo i supna ferē nō
dū re inōmutabili delectat. et ideo adhuc
supba ē. qa se ꝑ sūmo habet tū supior sit t
ds: nec i tali pēo ꝑpunita relinq̄tur. qa ds
superbis resistit. humilib⁹ aūt dat gram. Cū aūt
deo delectatur ubi verā requiē eternāq; inuēit
requem quā in alijs q̄rebat nec inueniebat:
pinde admonet in psalmo delectare in dño
et dabit tibi petiones cordis tui. Quia q̄ ca
ritas dei diffusa ē in cordib⁹ nr̄is ꝑ spiritū
scm̄ q̄ datus ē nobis. ideo sūficatio in sep
timo die cōmemoratā ē: ubi requies ꝑmen
datur. Qa vero nec bn̄ opari possum⁹ nisi
dno ei⁹ adiuti sicut apl's dicit ds est ei q̄
opat̄ in nobis. et velle et opari ꝑ bona vo
luntate. nec requiescere poterim⁹ post oīa
opa nr̄a bona q̄ in hac vita gerim⁹? nisi
ei⁹ dono ad etnitatē sūficati atq; pquieti:
ꝑterea de ipso dr. qa tū requiesset oīa opa boa
valde. septio die requeuit ab ōnib⁹ opib⁹ su
is q̄ fecat. futurā ei requem signific̄abat. q̄
p⁹ bona opa datur⁹ erat hoīb⁹. Dicit ei
tū bn̄ opam̄ ipse dignat operari in nobis tu
i⁹ munē bn̄ opam̄: ita tū requiescam⁹ ipse
requiescere dignat. tui⁹ munē requiescam⁹?

Ca. xj.

Hic
ē eaq̄ ip in tribus ꝑmis ꝑceptis decalogi q̄
ad deū ꝑtinet sabbm̄ ponit̄: cetera enī
septē ad ꝓximū ꝑtinet id ē ad hoīem. qa
i duobus ꝑceptis tota lex pendet. Et ternū ibi
de observatione sabbati positū est. ut in p
mo ꝑcepto ꝑem intelligam⁹ ubi phibetur
coli aliq̄ in figmētis hoim dei similitud: nō
qa nō habeat ymaginē ds. ꝑ qa nulla ima
go ei⁹ coli debeat nisi illa q̄ est hoc ē qđ ipa
nec ipsa ꝑ illo ꝑ sū illo. Et qa creatura mu
tabilis ē: ac ꝓpterea diat̄ oīs creatura vani
tati subiecta. qm̄ natura vnūsq; eaq̄ in ꝑ
te mōstrat. ne quisq; filiū dei verbū ꝑ qđ
facta sunt oīa putaret ee creaturā sequēt ali
ud ꝑceptū. Nō ampleas in vanū nomē dei
tui. Spūs aūt sūs in q̄ nobis requies illa
tribuit quā ubiq; amam⁹? ꝑ nisi dei amā
do non inuenim⁹ aī caritas ei⁹ diffundit in
cordibus nr̄is ꝑ spm̄ scm̄ q̄ datus est nobis qa
sūficauit ds die septimū in q̄ requeuit: ter
tio ꝑcepto legis insinuat. Qđ scriptū est de
observatione sabbati. nō ut i ista vita nos
q̄escere existimem? ꝑ ut oīa q̄ bene opam̄
nō habeant intentionē nisi in futurā requi
ē sempiternā: memēto maxime qđ iam
sup memorau q̄a spe salui facti sum⁹? spes
aūt que videt nō est spes. Ad ipm aūt ignē
amoris nutriendū et flandū quodāmodo
quo tūc ponde sursū vel intorsū feram⁹ ad
requem oīa ista ptinet: q̄ figurate nobis
sinuant. Plus enī mouet et attendūt a
more: q̄ si nuda sine ullis sacramētorū si
militudinibus ponerent. Cuius rei causa diffi
cile ē dictu. ꝑ tū uti se habet ut aliqđ ꝑ alle
gorias significatione intimatū pl⁹ mou
at. et plus honoret: q̄ si ꝓprijs aptis
sime diceretur. Credo q̄ ipse aīe motus q̄dam
adhuc rebus frenis ꝑplicat̄ pigrius ifirma
tī. sed si ferat̄ ad similitudines corpales et in
referat̄ ad spūalia q̄ illis similitudinibus fi
guratur. ipso igni tristitie vegetat̄ et tūc in
flamula ignis agitatus attendit: et atq; a
more dilatione rapit̄ ad quietē. Incorp⁹ unde oīa
dicē illa ꝑcepta solū ubi qđ de sabbato posi
tū est figurate observandū ꝑcepit. quā
figurā nos intelligendā non eaq̄ ꝑ oēm cor
pale celebrandā suspicem. Cū enī sabbo
significet spūalis requies. denig⁹ dīm ē in
psalmo. vacate et videte q̄m ego sū dns.
quo vocātur hoīes ab ipso dño diligē
te ad me oēs q̄ laboratis et onerati estis
et ego reficiā vos. tollite iugū meū super
vos ⁊ discite a me qa mitis sū ⁊ humilis
corde et inuenietis requem animab⁹ vr̄is: cer
tū ibi ꝑcepta ꝑtinue sicut ꝑcepta sūt sine vl
la figurata significatione observem? Dā⁊
vola nō vole manifeste dicta im? et nō
ampe i vanū nomē dñi dei nr̄i. ⁊ honora
ꝑrem et matrē. et nō occides. nō mechaberis.
nō falsū testimoniū dices. nō fraudabis. nec

xij.

ē̃ primi. nō scripsē̃ ullā ē̃ primi. non
figurate aliud p̄tendit et mystice aliud
significat: ꝟ sic obseruanti ut sonat. Obser
uari tñ die sabbati nō iubem̄ ad literam se
dm̄ omnē ab ope corpali sicut obseruāt iu
dei: et ipsa cor obseruatio q̄ ita p̄cepta est
nisi q̄ndā aliā spūalē rem̄ significaret ri
denda iudicat. Vnde nō inuenienter ītel
ligim⁹ ad amorē exstandū quo ad rem̄
tendim⁹ valē oīa q̄ figurate in sc̄ipturis
dicūtur. q̄nquidē id solū in decalogo figē
te papa ubi reges cōmendat q̄ ubiq; a
mat̄, ꝟ in solo deo sp̄ā et certa inuenit. Dies
tñ dnicus nō iudeis ꝟ xp̄ianis resurrectio
ne dñi declaratus ē: et ex illo cepit habere
festiuitatē suā. Anime q̄ppe oīm sanctor añ
resurrēonē corpis sūt q̄dem in rem̄: ꝟ nō
in ea sunt actiōe qua corpa recepta vegetāt.
Talē q̄ppe actionē significat dies octau⁹ q̄
et p̄mus: q̄a nō aufert ullā rem̄ ꝟ glorifi
cat. Nam ei redit in corpe difficultas ex corpe
q̄a nec corruptio. Oportet ei corruptibile
hoc īduere īcorruptionē. et mortale hoc ī
duē īmortalitatē. Quappt añ dñi resurrē
onē q̄nus sanctos p̄res plenos sp̄u pheticō sp̄ū oc
cultū sacramentū nequaq; latet quo signi
ficaret resurrēonē. nā et p octaua psalm⁹ in
scribit. et octaua die circūcidebātur īfantes.
et in octaua die circūcidebātur īfantes.
et in octaua die ad duorū testamētor significā
tionē dr̄ data illis septē. et data illis octo: re
seruatū est tñ et occultatū et solū celebrā
dū sabbatū traditū est. q̄a erat ātea rem̄
mortuorū. Resurrectio aūt nullius erat q̄ re
surgēs a mortuis nō moreret. et mors illi
ultra nō dnaret. Ut postq; sanctā est talis re
surrēonē in corpe dñi ut p̄aret ī capite eccle
q̄d corp⁹ eccle speraret ī finē iam dies dñi
nus id ē octauus q̄ et primus inapet celebrari.
Ipsa enā causa ītelligit cur ad obseruan
dū pascha ibi enā ouē comē et edē iubent
nā manifestissimē passionē dñi p̄figuret.
nō hys ita p̄ceptū est ut attenderent octauare
sabbatū. Et cū in mēse nouorū ad lunam
lune ebdomadē concurrē iubētur. ut eūdē
q̄ die dñs pro⁹ sua passione signaret. q̄ e
nā dñica id est octauus q̄ et primus est dcla
tatus aduenerat. Attende q̄ sacramentū
traditū. crucifixi. sepulti. suscitati. Horū tri
ū q̄d significat crux in p̄nti agim⁹ vita:
q̄d aūt significat sepultura et resurrectio
fide et spe agim⁹. Hunc ei dr̄ hoī: tolle cru
cē tuā et sequere me. Crucifigat aūt caro cū mor
tificātur mēbra nra sup̄ eam. fornicatio
īmūdicia. luxuria. auaritia: et cetera hmōi
quibꝫ dr̄. si ei sedm̄ carnē viximus mori
mū. si aūt spū facta carnis mortificauimus. vi
uetis. Hinc enā de scripo dicat. Christus mi
cruci fixꝰ est et ego mūdo. Et alio loco. Scientes
ītquit q̄a vetus homo nr̄ simul crucifixꝰ ē
cū illo cruce ut euacuaret corpus pcti. ut nō
ultra seruiam⁹ pcto. Quām diu q̄dem id agitur opa
nra ut euacuet corpus pcti. q̄diu exterior
homo corrūpit ut ītrior renouet de die ī
diē tpis est tempus. Hec sūt enā bona opa q̄
dē tñ adhuc laboriosa quorū merces req
es ē. Ideo dicat spe gaudētes ut cogitātes
futurā rem̄ cū hylaritate ī laboribꝫ ope
rū. Hāc hylaritatē significat crucis latitu
do in tñsuerso ligno: ubi figūt man⁹. Per
man⁹ ei opa ītelligim⁹ p latitudinē hyla
ritatē operantis: q̄a testimonia fiant āgustias.
p altitudinē aūt cui caput adiūgit expīā
do retributōis de sublimi iusticia dei qui
reddet vnicuiq; sedm̄ opa sua. hys q̄dem q̄
sedm̄ tolerantiā boni operis gloriā et honorē
et īcorruptionē q̄rentibꝫ vitā eternā. Ita
q⁹ enā lōgitudo q̄ totū corpus extenditur ip
si tolerantiā significat: vñ lōganimes di
cūtur q̄ tolerant. Inprofundū aūt q̄d terre in
fixū est secretū sacramētū p̄figurat. Nemo
dubitat ei nisi fallor q̄ iuba apls in ista desig
natōe crucis expediat ubi ait. ī caritate
radicati atq; fundati ut possitis cōprehende
re cū oībꝫ sanctis: que sit latitudo et lōgitudo et al
titudo et profundū. Ea q̄ nondū videm⁹ et nō
dū tenem⁹ ꝟ fide et spe gerim⁹ ī illa duo fi
gurata sūt. Hec ei que nūc agim⁹ tēp̄ cla
uis p̄ceptorū in dei timore ofixis. sicut scr̄
tū est. cōfige clauis a timore tuo carnes me
as in nēbris deputātur. nō eis q̄ p seipsa ap
petenda et cōcupiscenda sūt. Dñm illud op
timū se dicat cōcupiscē dissolui et ee cū xp̄o:
manē aūt in carne nēssm dicat p̄pter vos.
Cōd gr̄ aut cupio dissolui et esse cū xp̄o inde
ītapit rem̄ q̄ non interrūpit resurrēone
ꝟ clarificatē. q̄ tñ nūc in fide retinetur
q̄a iustus ex fide viuit. Ignoratis inq; qm
quicūq; baptizati sum⁹ in xp̄o ihu. ī mor
te ipsi⁹ baptizati sum⁹. Cōsepulti gr̄ sum⁹
illi p baptismū in mortē. Dñe. nisi fide:
Deq; ei iam ī nobis pfm̄ est adhuc ī no
bismetipsis īgemiscentibꝫ: et adoptionem
expectantibꝫ redēptionē corpis nri. Spe ei
salui facti sum⁹: spes ei que videt nō est spes
q̄d ei videt q̄s quod speret. Si aūt q̄d non
videm⁹ speram⁹ p patientiam expectam⁹. Cōd

mūro spe cōmemoro. Deq; iā nūc in ista uita nos bīos fieri arbitrem̄ et ab oīb; difficultatib; liberaū. ac sic ī angustijs rerū tē porali ū adūsus deū ore sacrilego mūmure m̄ q̄si nō exhibeat qđ promisit. Promisit q̄dē eā huic uite nām: ſ alia sūt solacia miserorū. alia gaudia bīor. Nō g̃ murmute m̄ in difficultatib; ne pdam̄ hilaritatis latitudinē de qua dr̄ spe gaudētes: qā seq̄t. in tribulatōe patiētes. Nouā g̃ uita ī fide nūc inchoat & spe gerit. tūc erit tū ab sorbebit mors ī uictoria cū illa nouissima ūmuta destruet mors: cū mutati fuerim̄ et eq̃les āgelis effecti. Oēs iq̄t resurgem̄ ſ nō oēs īmutabim̄. Et dīs. Erit in q̄t eq̃les āgelis dei. Apphensi eī sum̄ nō ī timore p fidē: tunc āt apphendem̄ ī ueritate p speciē. Q̄mdiu eī sum̄ in corpe peregrinam̄ a dīo. P fidem eī ābulam̄ non p speciē. Ipse utiq; apls dicat. ut apphendā sicut & apphensꝰ sū. Apte se nō apprehēdisse cōfitet. Frēs iq̄t ego me nō arbitror apphendisse. Sz tñ qā ipsa spes ex pmissione ueritatis certa nobis ē: cū dicēt cōsepulti sum̄ cū illo p baptismū in mortē. subiūgat & ait. ut q̄ūo resurrexit xp̄s a mortuis p gl̄am p̄ris. ita et nos ī nouitate uite ābulem̄. Ambulam̄ g̃ in re laboris ſ in spe eternitatis: ī carne uetustatis. ſ in fide nouitatis. Dicat eī. corp̄ quidē mortuū est ppt̄ pc̄m spūs aūt uita est ppt̄ iustificā. Si āt spūs eius q̄ suscitauit ih̄m xp̄m a mortuis habitat ī uobis. q̄ suscitauit ih̄m xp̄m a mortuis uiuificabit & mortalia corpa ura p ī habitantē spm̄ in uobis ēt. Hec & ex autoritate diuinarū scripturarū et uniuse ecclie q̄ toto orbe diffunditur cōsentione p āniuersariū pascha celebrant: ī magno utiq; sicut iā intelligis sacramento. Et in scripturis q̄dē ueteribus ad agendū pascha nō est preptū tpus nisi ex mēse nouoꝝ luna q̄tadecima usq; ad uicesimā primā. Euāgelio tñ q̄a manifestū est quo eadē die dīs crucifixꝰ fuit & ī sepultura fuit et resurrexit aduertū est eadē ipsorū die rū obseruatio p pc̄m cōsiliū: & orbi uniuerso xp̄iano psuasū eo mō pascha celebrari oportē. Quadragesimā sane ieiuniorū habz autoritatē et ī ueteribus libris. & ex ieiunio moysi & helie: et ex euāgelio. q̄a totidē diebus dīs ieiunauit. demōstrans euāgeliū nō dissentire a lege & pphis. In psona q̄pe moysi lex. ī psona helie pphe accipiūt. inter eos gl̄iosꝰ apparuit in mōte. ut euidentꝰ eminet qđ de

Ca. xv.

illo diuī apls testimoniū habēs a lege & pphetis. In q̄ ergo pte ānū cōgruentꝰ obseruatio q̄dragesime cōstituerēt: nisi q̄ finis atq; cōtinua dīne passionis ē. Quia ī ea significat hec uita laboriosa tui op̄ est. ut nēcia. ut ab ipsiꝰ mūdi cōtacta retinet: q̄ tq; fallant blanditi et illecebrarū fluos sp̄ gere atq; tractē nō cessat. Numero āt q̄dragenario uitā istā ppter significari arbitror. q̄a denarius in q̄ est pfectio bītudinis nre. tut ī octonario q̄a redit ad primū. ita in hac creatura q̄ septenario figurat. adhuc ope ratori in q̄ declarat ueritas tentatus p omnia su mūdū tpaliter ānūciat. est: et q̄ mūdus a q̄tuor ventis erigit & q̄tuor tpm uicib; uariat. Decē āt quater in q̄dragintā cōsumā tur. Quadragenarius suis ptib; cōputatur. addit ipm denarū et fiūt q̄nquaginta: tp̄ nīces labor et cōtinentie. Deq; eī frustra ipse dīs et q̄dragesimā dies post resurrectio nē in hac tra et ī hac uita cū discaplis con uīsatus ē. et postea q̄ ascendit in celū decē diebus ītermissis ppmissū misit spm̄ scm̄ cō pleto die pēthecostes q̄ dies habet alterū sa crāmentū. qp septies septē q̄dragintā nouē fiūt. & cū redit ad initiū q̄ est octauꝰ q̄ & p m̄ dies q̄nquagesimi dies cōplent. qui celebrāt̄ p dīnā resurrectionē. iā in figura nō laboris. ſ q̄ete letitie. Inter hoc ieiunium celebrāt̄. et stātes orām̄ qđ est signū dīe surrectionis. Vñ eadē diebus dīnus ab altare obseruat & alla tenuit. qđ significat actionē nr̄am futurā non ee nisi lauderi. sicut scriptū est. bti q̄ habitāt in domo tua ī scla sclorꝝ laudabūt te. Sz dies q̄nquagesimi & scripturis cōmendāt et non tm̄ in euāgelio q̄a tūc venit spūs scūs: ſ eadē in ueteribus libris. Nā et ipsi postea q̄ occiso agno pascha celebrauerūt q̄nquagesimi dies numerauerūt usq; in die quo lex data ē in mōte synai famulo dei moysi digito dei scripta. In libro āt euāgelij aptissime declarat digitū dei significare spm̄ scm̄. Cū ei euangelista dicisset ī digito dei eiecto dēonia: alius hoc ait. in spū dei eiecto dēonia. Qđ hāt lectio dīnorū sacramentorū. ni sane uerbe lucē dare nesciūt. nō preferat uniuersis mūdi hui? ipcris eadē iusticie feliciate patriis. Nō ne tp̄ duo seraphin clamāt. alterū ad alterū. sancte laudes altissimo scūs scūs scūs dīns deus sabaoth. Ita duo testamēta fideliū ore sancta a sacratā concinūt ueritatē. Ordinē quoq; celebrati pascha. et ītermissis q̄nquagesimi diebus

xvi.

dat lex ad timorē sptā digito dei. Ornditꝰ
xps qui tpꝰ ouis ad īmolandū duct⁹ est. si
cut ysayas testat. celebrat iterū pascha &
interpositis q̄nquagīta diebꝫ dat ad mortalē
spēm sāis q̄ est digitus dei: ostat⁹ hoībꝫ sua
q̄entibꝫ. et ideo ugū asperū & sarcinā gra
uē portantibꝫ. nec īuenientibꝫ requem aīa
bꝫ suis. q̄a ueritas nō querit q̄ sua sūt. Do
nōsitus hebreorū semp inq̄eta ē. quos ma
gorū phāraonis habe tonatū apls declarat
dicēs. Sicut ei iambres & mābres restite
runt moysi. sic et hꝫ resistūt ueritati hoīes mē
te corrupti. reprobi circa fidē. ꝫ ultī non p
ficient. Demēcia ei eorū manifesta erit oī
bꝫ sicut et illorū fuit. Quia ei p ipsam cor
ruptionē mētis inq̄etissimi fuerūt: i sig
no tāo deficere nō timuerūt fatētes sibi aduersū ee
spēm sām q̄ erat in moyse. Nā definentes
dicere digit⁹ dei est hic. Sicut aūt consili
atus & placat⁹ spūs requem pstat mutabꝫ
et hūilibꝫ corde: ita cōtrarius & aduersus im
mites ac superbos inq̄etudiē exagitat. Quā
inq̄etudinē muse ille breuissīe significa
uerūt: sub quibꝫ magi phāraonis defecerūt
dicētes digit⁹ dei ē hic. Exodū lege & vide
ubi pascha celebrauerūt: post q̄t dies da
ta sit lex. Loq̄tur dns ad moysen i heremo
n in syna die tua mensis. Nota ergo unū di
ē et ingressū ipsi⁹ mensis: et vide q̄d dicat
ibi retera. Descende ingt et cōtestare ipso
et purifica illos hodie & cras: lauēt vestimē
ta sua et sint pati in diē tertiū. Tertia enī
die descendet dns in mōte syna coram oī ppło.
Cui data ē lex: tua saluet die tuj mensis.
Numera utiq⁹ a q̄tadecima pmi mēsis quo
fm̄ est pascha usq⁹ ad diē tertiū tertij men
sis: ūenies decē & septē pmi mensis. triginta
sēdi. tres tertij q̄ fiūt q̄nquagīta. Lex i ar
cha et sāctificatio in corpe dnī: p quā ē sucreta
onē nobis futura requies pmittit. ad quā
capiendā sēo spū carnis ispicat. Quis aūt
sāis nondū erat dat⁹: q̄a ihs nondū erat
clarificat⁹? Inde ipheta illa mātata est. Exur
ge dne in requem tuā: tu et archa sāctificatio
nis tue. Ubi requies. ibi sāctificatio. Unde nūc
ut amem⁹ et desideremus pugnā accepi. Vocat
at ad requē alā⁹ uite quo ab ista uita trāsi
t. q̄d pascha significat oīm sanctoꝝ. i nōie patris
et filij et spūs sācti. Ulterea q̄nquagenarius
numer⁹ ter multiplicat⁹ addito ad eminentia
ā sacramenti ipō ternario ut in illis magis
nus psalmꝫ inuenitur. q̄s dns ia post resur
rectionē nouā uitā demonstrās ad dextera

xviij.

tā ptem leuari ipetrauit. nec tenta rupta
sūt: qua tūc hebreorū inq̄etudo nō erit. Tūc
homo pfectus et q̄etus purgatus i aīa et
corpe p eloq̄a dni castra. argentū igne exa
minatū terre purgatū septuplū atq; ter
decem denariū ut sint decē et septē. Nā
et i hoc nūo sicut & in alijs multiplices figu
ras exhibentibꝫ sacramentū mirabile repera
tū. Nec imerito eaā psalm⁹ decim⁹ septim⁹
i regnorū libris legit. q̄a regnū illud sig
nificat ubi aduersariū non habebim⁹? Ti
tulus ei eius ē in die q̄ eruit eū dns de
manu oīm inimicorū ei⁹ et de manu saul.
Quis ei figurat in dauid! nisi et ille q̄ ve
nit scdm carnē ex semine dauid! Qui utiq⁹
in corpe suo qd etiā adhuc patiat inimic⁹!
Inde illi pseutori quē uoce mactauit et i
corp⁹ suū trahens q̄dāmodo māducauit
de celo sonuit: saule saule q̄d me psequeris.
Dñi aūt crucifi hoc corp⁹ eius de manu o
nīū inimicorū eius: nisi cū et illa nouissi
ma inimica destruet mors! Ad hoc tps pti
nuit nūs ille centū q̄nquagīta trū psa
lū. Nā et ipse nūs decē et septē surgens i
trigonū centū q̄nquagīta tres cōplent su
mā. Ab uno utiq⁹ usq⁹ ad decē et septē sur
gēs medios adde & ūenies. Ad unū saluet
adde duo. fiūt utiq⁹ tria. adde tria fiūt sex.
adde q̄tuor fiūt decē. adde q̄nq; fiūt q̄ndecī
adde sex fiūt uigīti unū. adde tria ceteros
et ipm septimū decimū: fiūt centū q̄nq;
gīta tres. Nec de scripturis fuerūt tenen
ti id ē pascha et pēthecostes: ut q̄dragīta
illi dies cū pasca observenti. eccie cōsue
tudo roborauit. Dic eaā ut octo dies neo
phitorū distinguant a ceteris. id ē ut octa
uꝰ pmo cōtinat. Ut alia aūt p illos solos
q̄nquagīta dies in eccia teneti nō usq;
quaq; observati. Nā et alijs diebꝫ varie
tenet alibi: ipsis tū diebꝫ ubiq;. Ut autē
stātes in illis diebꝫ et in oībꝫ dnicis orem⁹:
utrū ubiq; seruet ignorō. Tū quid in eo se
quat eccia dici ut potui. et arbitror esse
manifestū. De lauādis vo pedibꝫ cū hoc
dns pter hūilitatis formā quā orandā
venerat cōmendauit. sicut ipse cōsequēt
exposuit quo nā tpe potissimū res tanta
eccā fō debetur. et in illud tps inuitat q
ipsa cōmendatio religiosi⁹ inhereat. sed ne
ad ipm baptismi sacramentū ptinē videa
tū multi hoc i consuetudinē retape nolue
rūt: nōnulli eaā de cōsuetudiē auferre nō
dubitauerūt. Aliq aūt ut hoc secretiore tpe

Ca. xviij.

cōmendaret et a baptismi sacramēto distī
guerēt. vel diē tertiū octauarū. qā t terna
rius nūs in multis sāmentis matrie eccle
sie. l' eaā ipm octauū ut hoc faciant elege
rūt. Aduer sane qđ ita volus ut de his q̄
uarie p diūsa loca obseruāt tibi aliqua
sarcerē. cū et non sit nūm. et vna in his
salubrima regula detinenda sit. ut q̄ non
sūt cōtra fidē neq; cōtra bonos mores t ha
bēt aliquid ad exhortationē vite melioris
ubicūq; instituū videm? vel istituta cog
noscam? nō solū non ip̄robem? ꝫ eaā lau
dāda et imitāda sertem: si aliquor ifirmi
tas ita nō ip̄edit ut ap̄lius detimentū sit.
Si ei comodo ip̄edit ut maiora studiosor
lucra sperāda sint. q̄ tertiū matorū detri
mēta metuenda: sine dubitatiōe faciēn
dū est. Aduerie qđ eaā de scripturis defendi
potest. sicut de ypnis et psalmis canēdis.
cū et ipsi dñi et aplorū habem? exēplū.
et p̄cepta de hac re tā utilia ad mouen
dū pie aīm et amēdendū pie dilatōnis af
fectū. varia cōsuetudo ē: cū plerisq; in af
fectu eccie membra pignora sint ita ut
donatiste nō reprehendāt q̄ sobrie psallim?
in eccia diuina cātica. ꝑphetarū cū ipsi e
betrates suas ad cantandū psalmor ymna
no cōpositor ingenio. q̄si ad tubas exhor
tatiōis inflāment. Cū aūt non ē tp̄us cū
in eccia frēs cōgregant. sām cantādi nisi
cū lectis aut disputatis. a ātistites data
voce p̄cant. aut cōis oīo voce diaconi i
dicat. Alios vō p̄riculis tp̄m qđ vtiq; a cō
gregatis xp̄ianis fiat: qđ utili? qđ sanc
tius oīno nō video. Qđ aūt instituit pre
ter cōsuetudinē ut q̄si observatio sit sa
cramēti. approbare nō possū: eaā si multa
hūoi ꝓpter nōnullarū vel sārū vel tur
bulentarū psonarū scandala deuitāda
liberi? ip̄robare nō audeo. Si hoc nimis
dolco q̄ multa q̄ in dīnis libris salubrime
p̄cepta sūt min? curātur. et tā multis p
sūptionibus sic plena sūt oīa. ut grauio? cor
ripiat. qui p octauas suas tram nudo pe
de tetigerit. q̄ qui mentē vinolēta sepeli
uerit. Dia nāq; talia q̄ neq; sārū scriptura
tū auctoritatibus cōtinent. a nec cōaliis epor
statuta iueniūtur. nec cōsuetudine vnius
eccie roborata sūt. ꝫ diūsorū locorū diūsis
moribus inumerabilit variātur. ita ut vix
a oīno nūq; iuenira p̄ns causse qs in eis
cōstituendis hoies secuti sūt ubi scripturis
tribuit sine ulla dubitatiōe resecāda exis

Ca. xix.

timo: q̄nus neq; hoc iuenira possit quo cōfi
dē sit. Ipsa tñ religionē qua pauissimis
et manifestissimis celebratiōnū sacramē
tis mia dei liberā esse voluit seruitutib; one
ribus premūt: ut tolerabilior sit cōsuetudo
iudeorū. qa eaā si tp̄us libertas nō cognouit
tūt. legalibus tñ sarcinis nō hūanus p̄sūp
tionibus sbiacūtur. Si eaā dei ītet multā pa
leā multaq; zizania multa cōstituta tolerat:
et tñ que sūt omī fidē nec bon? approbatiē
tract nec fract. Itaq; illud qđ scripsisti quos
dā frēs uti tēperare se a carnibus edendis
ut īmundas arbitrētur. aptissime cōtra
fidē sanaq; doctrinam ē. Ex hinc q̄ si diua?
disputāre voluero. potes putare a nōnullis
obscure hinc aplm p̄cepisse. q̄ eaā int mi
tā q̄ de hac re dicit. sic detestat? est hēticor ī
pīā opinionē ut diceret. Sps aūt manifeste di
cat qa in nouissimis tpibus recedēt quidā a fide
attendētes spiritibus seductoris et doctrinis de
moniorū in ypocrisi loquētes mendacii.
cauteriatā habētes cōsciam. phibētes nu
bere. abstinē a cibis qs de creauit ad pa
cipiendū cū gratiarū actiōe. fidelibus. et his q̄
cognouerūt veritatē. qa oīs creatura dei
bona ē. et nichil abiciendū qđ cū gratiarū
actiōe p̄cipit. Sāctificat enī p verbū dei et
orationē. Et alio loco de his rebus loq̄t. Om̄a
inq̄t munda mundis. īmundis aūt et infidē
lib; nichil est mundū. ꝫ polluta sūt eor t mē
et conscia. Tuipse lege et cetera et crea
bis potes. ne ī se veritā frustrāt q̄ram dei: q̄
in libertate vocati sum? tñ. ne libertatē in
occasionē carnis assumāt. et ideo tā nolūt
refrenāde carnis cōcupiscētie causa a qui
busdā abis tēperare. qa nō eis p̄mittitur
superstitiose atq; īfidelit frāde. Ego vero q̄ de
paginis euāgelicis sortes legūt. et si opti
dū est ut hec poa? fraudāt q̄ ad demonia cō
sulēda cōcurrant: tñ isti displicet cōsuetu
do ad negotia sēcularia t ad uite huius vanita
tē xp̄i aliā vitā loquēcia oracula diuina vel
le cōuertere. Hec tibi satis ce ad ea q̄ crāsisti
si nō putaueris. nimis ignoras et vires t
occupatiōes meas. Tm ei absū ab eo qđ
putasti nichil me late. ut nichil in epla
tua legerē triste? qa et aptissime scripsisti. t
miror qa hoc te lateat: qa nō solū in alis
innumeralibus multis me latet. si eaā in ipis
suis scripturis multo nescia plura q̄ scio.
ꝫ ideo spē in noīe xp̄i non ifructuosā ge
ro. qa nō solū credidi deo meo ī duobus p̄ce
tis totā legē xp̄has q̄ pendē ꝫ eaā exp̄tus

sū. expectoq; cotidie: qñquidē nllm ñ sāc
mentū aut aliqs sermo admodū obscurior
de spturis aperit. ubi nō eadem pcepta re
petā. finis ei precepti ē caritas de corde pu
ro et cōsciā bona et fide nō ficta: et plēi
tudo legis caritas. Itaq; et tu caritatē sine
ulla sine alia sic lege sic discе ut mēinere
verissime dīm: sāa inflat caritas nō emu
lat non īflatur. Sic itaq; adhibeat sūea
a sp̄ machina q̄dam p quā structura ca
ritatis assurgat q̄ manet ī eternū: et tūc
sāa non destruet q̄ ad finē caritatis adhi
bita multū est utilis: p se aūt ipsa sine ca
ritate nō modo supflua: sī etiā pniciosa
pbatur ē. Te aūt cogitatio sāa custodiat.
sub umbraculo alarū dīi dei nī. Sī ideo
hec et si breuiter monui: qm̄ noui eande ip
sā caritatē tuā que nō emulat hāc epl̄az
m̄ltis datur ā atq; lectur ā. Epistola au
g̃ ad romulū. suā epl̄am desiderantē.

Omno mūto pdicando sinceri
q; caritio ac desideratissiō frī
christino: augs in dño salutem.
Epl̄am meā desiderare te
in tua epistola nūciauit. sī autē iacob
eius desiderij ergā nos tui locupletior te
stis accessit: qa plura m̄ de te suauia ac
cepta locutus est: q; illa pua r
ferula potuit. Dñi tue benignitatis cogn
tulor. et de tuo pectore xp̄iano dño dō nō
tui hec dona sūt gratias ago: dīne merito
pdicande sinceriq; caritatis ac desideratis
sime fr̄e. Qd aūt petis ut lr̄is te queram:
ego te affectu q̄o q̄ oīs lr̄as supat. et ubi
te q̄am q; bn̄ intelligis noui. Qñtū aūt
ad me legendū attinet: magis vereor ī
manubs vr̄is loquacitatē meā reprehen
di q; eloquiū requi. Illud breuiter dixerim:
q; diuturna cogitatiōe si tumināuis. sen
sus qd sapiat. Cū in itinē dei frequenta et
frāgosa ignauia formidē fugitūtur. in
itinē sdāta duriora et sterilia erūpnoso
labore tolerātur. Incolumis in xp̄o vige
as et pficias: dīne mūto pdicande sincerit
q; karitē ac desideratissime fr̄e. Epl̄a au
g̃ ad romulū q; vitas dulas et amara.

Omno dilāssiō filio romulo sī
augs in dño salutē. Certo
et dulas ē et amara. Qñ dul
cas ē pat: et qñ amara curat.
Sī nō terruisas bibē qd in hac epl̄a offero:
pbabis qd dixi. Vtinā sicut m̄ nō obest sic
nec tibi obesset: q; q; contūeliarū m̄ irrogā

Et utinā vel tm̄ tibi obēet inq̄tes qua
miseris et pauprb; frans: qm̄tū obest ip
sis quibs eā frans. Illi ei ad tp̄s laborant:
tu aūt vide qd tibi thesaurizes ī die ire et
reuelationis iusti iudicij dei: q̄ reddet unu
cuiq; sm̄ opa sua. Cui⁹ nūam dēpserit
hic te corrigat quo ipse nouit: potes qm̄ re
seruet in illū diē qñ iam nllus erit correc
tionis locus. ut q̄ tibi dedit timorē siui, pp
ter quē de te nō despero: aperiat tibi sen
sū et uideas q̄ frans. et exhorreas et emē
des. Parua ei et q̄si nulla tibi uident: q̄
tā mala sūt ut qñ te domuta cupiditas
ea cōsiderare pmiserit. urges lacrimas ter
rā ut ds misereat tui. Aut si ego iniquus
sū q̄ hoc tecū ago. ne miseri et egeni homi
bus reddāt qd debent: aī colonī autem su
o decrēuit subdito ipposito et iubēti seruien
tes. nec ille se antepisse negare potuerit:
si ergo ego iniquus sū quia m̄ videtur iust
tū ut bis erigant q̄ semel reddē uix suf
ficiūt: fac qd vis. Si autē tu vides qa in
iustū est: fac qd deest. fac qd deus iubet et
ego rogo. Nō p illis magis (.) nouit ille
quē timeo. sed pro teipso teipm rogo: ut
quō scriptū est misereatis aie tue placēs
deo. Et mō quidē non rogādus sī obiurgā
dus es. Nā et hoc scriptū est. Ego quem a
mo: redarguo et castigo. Ego tū si pro me
rogādus ēes: forte nō te rogarē. Quia
vō p te rogādus es: rogo te iratū ut p
cias tibi ut placeris tibi. ut tibi placet
ille quē rogas. Nisi ad te die sabbati cū
adhuc pdicēres: ut nō pficiscereis nisi t
me vidisses. Reuocasti ita te ēe facturū.
Hurreristi die dñico: et ut audiui venis
ti in ecclām et orasti. et pfectus es. et me
vidē noluisti. Nō tibi ignoscā. Quid ei a
liud tibi dicā: nisi qd ipse nouit qa tupi
or? Sī sao qa nisi te correxeris: ille iust⁹ q.
Cū aūt tibi pas: et m̄ pas. Deq; ei tam
miser sū et alien⁹ a uisceribs xp̄i: ut nō
grauissimo vulnē feriat cor meū qñ sic
agūt qs in eius euāgelio genui. Iterū
dāurus es. Nō eis iussi ut darēt pona
cano. Vidēt tibi. Sī iussisti ut seruirēt
pōtiano. nec possent distrahi quousq; q
seruirēt et quousq; nō seruirēt: mariē
cū ea peteret q̄ se debē faceret. Tuas aūt
lr̄as habē debuerūt qs pferrēt exactō
ri si te nolēte exigebat: et relegent ei nō
se debē dare nisi cū tuas lr̄as accepisset.
Nā si ubo aliqn iusistine exactori aliq

dare. multū est ut me ineneris: multūq; ut tuipse me ineneris: an ve iusseris an ipis iusseris. an alys an ōnibꝫ: marie quia ea ā nuīt alteri actori audisti datū et saluā esse ipsā pecuniā: et tibi nō displicuit qꝫ dederūt. Sed cū ego dixissē quid si et iste intuerisset ab ipsis tūm exigendū erat: rursus tibi cepit displice qā dederūt. Et cū in sepe dixisses nūq; te inuitasse vires tuas vel valere vel agmesi subito cū de vino agetur qā debuerūt oīdere si aresce reperat et dicetur tibi qꝺ absens eat: credo credidit tibi qꝺ in tonens dixeras. t dixisti qā habuerūt agmesi oīdere et ex ipsi⁹ age arbitrio. Ibi ego cū dixissem certe vires tuas istis nō soles iungere. cōdisti. sed leas meas habebat agmesis: ōsi semp illi quibꝫ aliqꝺ iungis leas tuas rentet rusticanis hoībꝫ ut credāt qā tu iussisti. Sꝫ qā eos vidēt tibi sic iungi: nō utiq; credūt teme illos aliq⁹ au de ꝑsume. nisi a te data ꝑtate. Deoq; i ter ista incerta nō apparet qꝺ iubeas: nec pūt firmū aliqꝺ retine nisi leas tuas habuerūt qꝺ ōnibꝫ ꝓferant. et nō nisi literis tuis ꝓbatis obtpent qm eis aliqꝺ dandū est. Sꝫ qꝺ opus ē tāditu terū dis putare et onerare ūbis occupatōes tuas: ut forte cū trasieris ūbis meis. velis seuire in hoīes miseros. Illis īputabit ad me tutū bonū. qā ꝓ salute tua ꝓpter quā ti bi loquor tāta te pactūtur tractū tibi ait nolo aliqꝺ grauꝰ dice. ne putes me nō timēdo sed male optādo tale aliqꝺ loqui. Time deū si nō vis despici. ꝑm testē īuo co siꝑ aīam meā: plus me tibi time. cū her dixe. q illis ꝓ quibꝫ apud te intercede videor. Si credis deo ꝓfās: si autē nō credis cōsolat me. qꝺ dns ait. Discite pax huic domui. et si ē ibi filꝰ pacis requiescet siꝑ eā pax vra. Si quominꝰ ad vos reuteꝝ. Deꝰ mia te tueat: dne dilāssime fili.

Epla augi ad pancarium: q accu satio hereticū nō sit admittēda ꝑ pbm.

Omno dilāssimo mutoq; ho norabili filio pācario: augꝰ in dño salute. Cū aīq; ve nisset religio tua: pbr secundm gmaniacenses nō displicuit: vñ mō fām est ut eū sicut scripsisti. eaā de nefao quibꝫ crimibꝫ accusare pati sint. Nefao dne dilāssime mutoq; honorabilis fili. Vimptū nllomodo nos possumꝰ cōtempne qꝺ psbro videnē obuē: tm si catholica sit q obiciūt. Nam hereticoꝝ accusatōes ca tra catholicū pbm admitte nec possumꝰ nec debemꝰ. Unde hoc ꝓmo agat prude cia tua ut hereta nō sint ubi aīe aduersi tuū non fuerūt: et audiemꝰ causā pres biteri sicut eā oportet audiri. Illud sane moneo qā dignaris. qm et salus et exis timatio tua carissima nobis est. et ipsi ge maniacenses ptinet ad curā humilita tis nre: ut ea q a gloriosissimus ꝑatori bꝰ ꝑpetrasti. et ea q apud cōpetentes iu dices egisti fideiter allegare digneris. ut ap pareat oībꝫ nichil te inordinate agere. ne i terū in causa vna q de possessioe cōtendi tus ipsi miseri fatigent. et grauī afflua dispereāt. Simil eaā cōmendo: ut eccle de pbri dmi nō decipiat neq; vastet. Dā de eaā sua nūcatū est nobis q ea nesa o q velint deponē: ꝑ nō puto q ullo pacto possit hoc a tua religione ꝓmutu.

Epla augi ad florentinum ꝓ qdā pre tosti tuto: augi in dño salutē.

Quꝰ ꝓtatus iussione sanc tū tapueris: ipse videris. Ego aūt scio: q oīs ptas sub ꝑatoris ꝑatoris sui legibꝫ seruit. Omnis et go iā ꝓ fratre et compbm meū celesti nū miserū legē: quā quidē et aīq; mi terē ignorare utiq; nō debes. q cognosce ē eos q ꝓpūtur ab aliq ptate iudicio exhiberi. ut ad gesta municipalia pdu cātur. atq; illic introgenti utrū velint tuēta dies i ea ciuitate ubi tenētur agē sub moderata custodia ad patrem dos sibi frās vel rē suā sicut mre fuit ordinandā. q lex sicut in memoratꝰ ꝑ bit renūciauit tue religioni tenenta ē. tm eaā nūt eā cū his leas idemtē mi si nō terrēs ꝑ rogans et ꝓ hoīe humane et epali mia qntū ipsa ꝓmittit humā tas et pietas intendens dne fili. ut ec existimationi tue et petitioni mee ꝑsta re digneris. et qꝺ lex ꝑatoris iubet. u reipublice militis. meoq; intuentu et depatione credēte frāe nō ꝑueris.

Augustin⁹ ad aresconiū: ꝓ qdā abeo

Omno di 1 cōcedi postulās lāssimo mutoq; honorabili⁹ susapiēdo frī aresconio: augꝰ in dño salutē. Si abstinē causa dissimulauero de q tue religioni

ere vtin strabo. nō solū ēximietas tua. sz eaā
ipse ꝙsquis ille est in tuū causa fauēs
sic raptus ē mūto me culpabit et rē rep
hendet: iudicēs utiq; si eaā ipse ad auxi
liū ecclie cōfugisset. si ei simule aliqd ama
disset. uta me fuisse ab eius nātate ⁊ tra
bulatione dissimulaturū. Deiñ si hoīm
ēxistiāo contēmenda ē: ipsi dño deo nro
qd duā. et quā rationē reddā si qītū
possū nō egero. p eius salute. q̄ se ecclie
tui seruio tuendū adiuuandūq; cōmi
sit: dñe dilāssime et veriabilis fili. Ro
go utiq; benignitatē tuā qm difficile ē
et incredibile est ut non iā vel nouis vel
nosse possis in q̄ causa detētus sit. hoc ite
rū apud apparitorē qui eū tenet petitōe
meā adiuuare digneris. ut faciat qd im
peratoris lege p̄cipit: ut eū apud acta mu
nicipalia interrogū faciat utrū velit sibi
tradita dies cōcedi. quibus agat sb modera
ta custodia i ea ciuitate in q̄ detent⁹ est
utrū sua ordināt sīptus q; possit. Ex
tū dierū spacio tua nobis ānitente bei
nolēcia. si eius causā aīam discepta cōe
finire potuerim⁹ ītulabim⁹: si aūt nō po
tuerim⁹ ītuenietur eū ecc⁹ iudicū qui
placuit deo scām causē ipsi⁹ meritū. vel
dñi oīpotentissimi voluntatē. Aug⁹ ad
Omno bīs fortunatum
simo et veriabili carissimo
fī et cōsacerdotī fortunato ⁊
q̄ tecū sūt frībus: aug⁹ in dño
salutē. Hauentiū bñ nouit sātas tu
a: q̄ paganēsis saltus cōductor fuit. Is aī
ab eiusdē possessionis dño nesciō qd sibi me
tuēt ad ꝓponensē cōfugit ecclām. et ibi
erat ut cōfugientes solēt expectās quo
p intercessionē nrām sua negocia termiā
ret. Qui ut sepe fit p singlos dies minus
min⁹q; sollicit⁹ et quasi adūsario cessāte
securꝰ: cū ab aūo suo de cena egredēt⁹
subito captꝰ est a florētino qdam ut dic⁹
cūt comitis officiali p armatoꝝ manū
q̄ntā eis ad hoc fām sufficē visa est. Qō
cū in nūciatū. et adhuc quo vel a qbus
captꝰ fuit nesciret. suspicio tñ cēpit de illo q̄
metuēs se p ecclām tuebat. cōtinuo missi
ad tabunū q̄ custodiendo litori cōstitutus
ē. q̄sisit militares: nemo potuit reperiri.
sz mane cognouim⁹ et in q̄ domo fuit: ⁊
q̄ post gallicantū cū illo abscessit q̄ eū
tenuerat. Eaā illuc misi quo ducebat. ab
ductꝰ: ubi meritus officialis iuentus cō
tēdē ꝓbro quē miscrā noluit ut eū saltem
uidēt. Alio die misi lras petēs ut ei tōcedere
t qd̄ iussit in causis talibꝫ ītegrator. id ē ut
actus municipalibꝫ intrograrētur. q̄ ꝓcep
ta fuerūt exhibēdi. utrū velint in ea ciui
tate sub custodia moderata trāsīta dies
agē. ut rē suā ordinēt vel ꝓparent sūptꝰ:
id utiq; exīstimās q; p dies ipsos possem⁹
fortasse causā eius aīam discepta cōe fini
re. Iā vō cū illo officiali. pfectus duxit⁹ est:
q̄ metus ē ne forte ad cōsularis pductus
officiū mali aliqd paciat. Habet ei cau
sā cū hoīe pecuniosissimo: cuius iudicio ite
gratas fama darissima preducit. Ne q; tñ
apud officiū pecunia ꝓualeat: peto sā
tatē tuā dñe dilāssime et veriabilis fī.
ut honorabili nobis q; carissimo consulāt
digneris tradē lras meas et has ea lege
cuius candē causā insinuare nūm nō
cē arbitrat⁹ sīū. et eius cause differat au
dientiā: q̄m nesciō utrū in ea notēs ani
notēs sit. Et qō arta eiūdem leges nō ser
uate sūt ut sic raperet⁹ neq; ut ab ipato
re ꝓceptū est ad acta municipalia pdu
cētur introgādus. utrū būficiū dilatoris
vellet an pe nō contēnat: ut p hoc pos
sim⁹ cū eius adūsario rē finire. Augus
tin⁹ ad generosū ut faciat qd̄ xp̄ianū iu
Omno eximio (duē decet.
et muto insigni hōorabilitq;
carissiō fī generoso: aug⁹ in
dño salutē. Laus et ꝓdica
ad āministrationis tue et fama ꝓclara.
cū me, p dilāone quā tuis meritis beni
uolēcie q; debem⁹ plimū dlāret: nūq;
adhuc ī aliq̄ bñficio postulādo eximietā
ti tue mea intressio ēxtitit onerosa. dōne
dilāssime et veriabilis fili. sz nūc qd in
ciuitate in q̄ ecclē dei seruio fām sit. cū ex
līs q̄s ad veriabilē fratrē et coēpm meū
fortunatū dedi cognouerit p̄stantia tua
q̄ fuerī nātate cōpulsus ut petitionem
meā ingerē occupationibꝫ tuis tua be
nignitas puidebit. Et ꝓfecto facies q; nō
solū integrū vīmeritā xp̄ianū iudicē de
cet: eo tēpa nos cāo de quo in nōie xp̄i u
tiq; fuerat ꝓsumendū. Epla augi
ad clerem. ut ultimū diē non ī vāi
Omno ecclē (tate expectet.
mio mūtoq; honorabili ⁊ di
lāssimo filio clerici: augustꝰ
Promissi mei et tue volū
tatis: īmemor nō sū. sz q̄m ad visitandū

trū cāarū ad mcā ptinenciū curā nrū
tate pfectus sū: nec p meipm debuī con
tinuo reddē potuī: me tibi trī diua? dele
ri volui: qđ possit et me habēte redibei.
Hinde tarissīo filio pbro optato delegi
ui: ut eis horis q̄b tibi oportuniores vide
ris teū legeat ea q̄ pollutus sū: nī totū
fieri posse psenserit. Hor caā eximietas
tua q̄ grate acceptī: tā impigre atq;
acriter fauē suadebit. Cnūī aūt te dili
gā salubrib; q̄ studijs in rerū dīnarū
atq; hūanarū cognitione oblectū at
q; exercere velī. credo q optīe intelligas.
Caritatē offiij mei si nō aspnaris: spe
ro in ipsa fide xpiana et in moribz tā
uta cōstitute psone tue cōgruis. tales te
puerilis habiturū. ut hui? fumi vel va
poris tpalis q̄ vita hūana diuī. ultimū
diē quē nulli mortaliū euitare cōcedī
vel auid? vel seruī? vel ūe nō desperare
solliat? nō in vanitate errozis. ſ in solidi
tate vitaq; expectes. Quā certū est ei
tibi viuē te: tā sit certū doctina salutīs
istā vitā que in deliqjs tpalibz agit. in
cōparatione vite eūe q̄ nobis p xpm atq;
in xpo, pmittit nō vitam ſ mortē esse
deputandā. Nullo mō aūt dubitauerī
de indole tua: q̄ ista cōsuetudie donatis
tarū facillime te extrahes. si religiosissi
me ipsā xpianā puritatē nō pripende
ris. Quā incōcussis ei dnamentoz fir
mamētis error ille cōuincī nō magnū
ē caā tardis ingenio: si tm patēter atq;
itente audierīt pruīē. ſ ad seruandā in
solutā rātudinē vsitate q̄si familiaris p
ūsitatis vinculū abrūpere: maozū vi
riū est. Et nequaq̄ desperandū adiuuā
te atq; exhortāte ipso dño deo nro de gene
rosa libtate atq; plane virili pectōe tuo.
Incolumē te dñi dei nī mīa tueatī: dñe
eximie mīq; honorabilis et dilāssime
fili. Epl'a augī ad celerem ⁼ cōtra p

Omno dilāssimo tinanā
mīq; hōrabili ac susapien
do filio celeri: augī? in dño sa
lutē. Nullā fuisse iustam
causā aut ab orbe terrarū quo catholi
ca caā sōm xphetica et euāgelica pro
missa diffundit se ps donati dicimēt: re
do qđ magis quoq; cōsiderans prudētia
tua facillīe intelligit. De qua re si dilige
tor disputatio nīra ē: memini me ad
legendū dedisse beuolētie tue codicē. cū
id te petisse carissim? tuus m filius me
cenas intimasset. Qui codex nō pauc'or
ebz apud te fuit. Quē si hui? rei cognos
cēde studio vel iter occupatōes tuas legis
siue voluisti siue potuisti. nō dubito cōpe
tisse prudētiam tuā nichil eos habē qđ
pbabilī cōtradicāt. Et si qđ te forte ad
huc mouet: q̄nūī deus donet ac sinat for
te potetim? cognoscere in nīra cōgn. cū ad legen
dū itidē aliq̄d dare. dñe dilāssime mīq;
honorabilis ac susapiēde fili. Quapropter
peto vnitatē catholicā regioni ypponēsi
diligētius cōmendes: hōib; tuis maxime
patrono et mauruſio. Vigilātiam cordis
tui noui. nec opus ee arbitroz plura scri
bē: cū si volūs facillīe possis. et qđ alij
aurēt et nauent i possessionibz tuis et in
re tua qđ agatī addiscē. In re tua ee mi
valde affirmatū est animū cū quo cupi
o cōcordare. Peto faueas ad hec vem: ut
et iter hoīes magnā laudē. et apud dm
habeas magnā mercedē. Jam ei mul
ti q̄ quēdā carū vtriusq; nūm medīū mā
dauerat se nefao qđ suos volētes time
ne faceī: quos in te tua et fauente te
timē nō potuit. Nec ipse in eo debes dili
gē nō cōstantiā. ſ plane ptinaciā. Cur
pe est ei mutare sentētiam. ſ vera i fal
sā: nā et stultā et noxiā caā laudabile
et salubre ē. Sicut aūt cōstātia non
sinit hoīem deprauarī: sic ptinacia no
nūt corrigī. Proīn sicut illa laudanda:
sic ista emēdanda ē. Presbit? quē mīsi
religī tue prudētie pleni? intimabit. In
columē felicēq; te dei mīa tueatī: dñe
dilāssime mīq; honorabilis ac susapiē
de fili. Epl'a ad palatinū augī ne in e

Omno dilec tute sua cōfidē
tissimo et desideratissimo filio
o palatino: augī? Q onū
sano tua fortior atq; fructuo
sior ad dñm deū nīm: magnū nobis
attulit gaudiū. Legisti ei a iuuētute
uoluntā: ut iuenias vsq; ad canos sa
pientiā. Cani sūt ergo sensus hoīs: et
senectutis etas vita imaculata. Quā
donet tibi dñs petēti q̄enti atq; pul
sāti: q̄ nouit bona data dare filijs su
is. Quātus ei tibi habūdent exhorta
tores ad tuā salutis et gle cōpūme nīe
ime ipsa gta xpi que tibi tā salubrit
in verbo tuo locuta ē: tm caā nos p dila
onis offiaq; quā tibi debem? affectimus

aliqđ exhortationis in hac resalutatiõe
nra: qua te nõ pigrũ vel dormientẽ exa
tem? ꝙ ꝓuocem? inatem? q̃ aurientem.
Sape te oportet fili ut ꝓseueres: qa sapu
ista ut elig̃s. Sit hoc ꝑm sapiẽae tue: sa
re cuis domũ hoc est. Reuela ad dñm viã
tuã et spera in eũ et ipse faciet: et deducet
velut lumẽ iustitiã tuã et iudiciũ tuũ ve
lut meridiẽ: ipse faciet võs cursus tuos
et utilera tua in pace ꝓducet. Sicut spe
uisti qđ speraras in sdõ ne in habũdã
ra diuitiarũ glareris. q̃s more filiorũ
sdi huius cõrupisse reperear: ita nũc ad to
lendũ iugũ dñi et sarcinã eius ĩ mutu
te tua nõ confidas. et illud lene est. et hec
leuis. Parui q̃ppe ꝓbanti in psalmo:
et q confidũt in vtute sua. et q in habũ
dãra diuitiarũ suarũ glãnt. Ergo diui
tiarũ gloriã non nã habebas: ꝙ quã ha
be cupiebas prudẽtissime cõtẽpsisti. Ca
ue ne tibi subrepat in tua vtute cõfide.
homo es ẽt: et maledãus oĩs qui spem
suã ponit in hoĩe. Sed plane in deo tuo
toto corde confide. et ipse erit vtus tuã
q̃ pius ꝙ tus q̃ confidas. tu dignis hũ
liter: et fideliter. diligẽ te dñe vtus me
a. qa et ipsa cãtas dei q̃ ꝓfecta foras r
mittit timorẽ: nõ ꝙ vires nras id ẽ hũa
nas diffunditi in cordibus nris. ꝙ sicut dicit
apls ꝙ spm sm qui datus ẽ nobis. Vigila
ergo et ora ne ĩtres in tẽptationẽ. Ipsa r
q̃ppe oĩs admonet te q̃ indigeas adiu
torio dñi tui: ne spem bñ viuendi in te
ponas. Oras ei non nã ut accipias dia
tias et honores ꝓnas sdi aut aliqđ vanu
tatis humane: ꝙ ne ĩtres in tẽptationem.
qđ utiq̃ si homo sibi ꝓstare posset volẽ
do. nõ posceretur orãdo. Quapter ut nõ in
tremo ĩ tẽptationẽ si volũtas sufficeret
nõ oraverem? que tñ si deesset nec orare
possem? Fiat ergo vt velim?: oret ãt ut
valeam? qđ voluerim? cui ipso donante
tẽ. sapuerim? Qđ bonũ q̃m iam accepi
ti: est vñ gras agas. Quid ei habes qđ
nõ acceperis? Si aũt accepisti cur ne
gloriis quasi nõ acceperis: hoc ẽ q̃si ex te
ipo habẽ potueris. Sacens ãt vñ accepe
tis: ab illo pete ut ꝓficiat a quo datũ ẽ
ut ĩaperet. Cũ timore itiq̃ et tremore
tuã salutẽ operare. Deus est ei qui operat
ĩ te et velle et ꝓficere ꝓ bona voluntate:
q̃m separatã volũtas a dño utiq̃ ab ipo
gressus hoĩs diriguntur et via ei? volet.

Hec cogitatio sũa secuabit te: ut sapia
tua pietas sit. id ẽ ut ex deo sis bon? et pi
gre non ingratus. Desiderãt te pnes tui
fideliter cõgratulãtes melioi spei tue
quã in dño habẽ cepisti. Nos aũt te siue
absentẽ corpe siue pntem ĩ vno spũ ha
bẽ cupim? ꝙ quẽ diffunditi caritas ĩ cor
dibus nris: ut quolibet loco fuerit caro nra
nullo mõ separata possit esse aĩa nra. Gra
tissime accepim? alica q̃ misisti: ubi nos
de frequẽtanda et seruãda humilitate o
rationũ ꝓ ipse monuisti. Epla aug
ad lampadiũ de fato.

Augustin? lãpadio. De q̃s
tione fati ac fortune q̃ tuũ
aĩm nõ leuiter moueri ꝙ tu
pius ẽem audiui: et nũc tuis lris gratia
ceraus q̃ cognoui. rescriptũ tibi non p
ui voluis debeo. qđ dñs prestabit ut ita
expliẽ q̃dmodũ novit tibi cõgruere
ac saluti fidei tue. Non ei puũ malũ ẽ
puersis opinionibus nõ solũ admittẽ
dis blandimẽto voluptatis addictus: ꝙ ea
ã ad defendendũ ꝓpriam a mediarimẽto
cõfessionis auctu. Illud sane q̃nto cicius ac
breuiti noveris oĩs leges atq̃ ĩstituta
oĩa disaplie laudes vituperationes. exhor
tationes treores. ꝓmia supplicia cetaq̃ oĩa
quibus humanũ genus administratũ et regi
penit? labefactatũ atq̃ subuersũ. nichil q̃
in eis oĩno iustitie remanẽ nisi volun
tas sit causa peccãdi: q̃nto ergo lucidius
et equus mathematicorũ ĩprobam? er
rores. q̃m dinas leges vel eas domo
rariũ aurã daĩmare atq̃ abiicẽ cogi
mũ qđ nec ipsi mathematica fecerũt. Nã
cui aliqs eorũ horibus nũmatis fatua
fata vẽderit: mox ut oculũ a tabella
ebureus ad dom? sue moderationem
ac sollicitudinẽ revocavit nõ solũ vo
cabi ꝙ eam plagis emendat vxorẽ. nõ
ideo si petulãtius iocantẽ. ꝙ si ĩmodera
tius ꝓ fenestrã aspicientẽ nũadixerit:
qđ tũ si ei dicat: quid me cedis. venere
cede si potes. a q̃ cogor hoc fieri. cui vo
lle nõ curat q̃ vana verba cõponat
fallẽdis extraneis. ꝙ q̃ iusti vberia ĩ
ponat corrigẽdis suis. Cui ergo q̃sq̃
ei reprehendi aperit causã. comitat in
fatũ. et ideo se culpari nõ vult. qa fatũ
se dicat omnibus fecisse id qđ arguit. rede
at ad seipm: seruet hoc in suis. nõ attri
buet seruũ fure. nõ de cõtumelioso fi

lio cõquerat. uiuino ipzobo nõ minuet. Ro
cẽ hoz̃ fracens iuste frat: si oẽs a quib⁹
iniurias patiẽ nõ culpa sua ꝫ fato ipel
lũtur ut fracãt. Si auũ in re ꝑua ꝑ pa
trẽfamilias diligẽcia quoslibꝫ hoies ꝑ
ꝑpe in ꝑtate habet. hortat ad bonũ de
terret a malo. iperat sue uolũtati ut ob
tẽperent. honozat eos q̃ sibi ad nutũ obe
diũt. uindicat in eos q̃ se contẽpnũt: re
pẽdit gram bñfacẽs. odit ingratos. Ego
ne ecpẽbo ut cõtra fata disputẽ: cũ tã
ta eũ non ũbis ꝫ fratus eloq̃ deꝑhendã.
ut ꝑpe manib⁹ suis oẽs mathematicoz
capillos sup capita corũ frangẽ uideã
tur! His utiq⁹ pauus si auiditas tua cõ
tẽta nõ est. et libzũ aliquẽ de hac re q̃
diuina⁹ legas desiderat: paratẽ tibi sunt
expirande uacationes nẽe. et rogãdus
ds q̃ et oẽũ certa facultatẽ sanando de
hac re aio tuo tribuẽ dignet. Ero tñ ala
cioz si et sepe cõmemozare elegeris tue
nõ pfuerit cautũ: si tñ et q̃d de hac e-
pistola sẽtias rescribẽdo edoceris. Aug⁹
ad longinianum ::: ut hõ bon⁹ fiat.

Longiniano: augẽ. Dolere
aiũt quẽdã veterũ duẽ qui
bꝫ satis ꝑsuasũ esset. ut nichil mallent se eẽ q̃ bonos uiros. his relinquã fracẽ esse doctrinam. Hãc sentẽciã si rẽ recolo socratis ẽ: lõge antiquoz ꝑphetam ꝑferentis. ꝓpiẽs hoiẽm breuiꝫ et simul non tñ ut hõ se nichil malit eẽ q̃ bonũ. uincã ũi fiat bon⁹. diliges inq̃t dñm dm tuũ ex toto corde tuo. et ex tota aĩa tua. et tõ mente tua. et ꝓximũ tuũ tã teipm. Hoc tui ꝑsuasũ cẽt. nõ ea reliquã fracẽ ꝫ ea totã esse doctrinã dũtaxat utilẽ et salubrẽ. Multe ei doctrine sũt si tñ doctine ducẽde sũt vel superflue vel nocue. Veterũ libros xp̃s attestãs in his in q̃t duob⁹ ꝓceptis tota lex pẽdet et prophete. Proiũ q̃a nõ uideor inspexisse tã in speculo sermocinationis tue me cũ te nichil eẽ malle q̃ uerũ bonũ q̃ deũ quo nichil ẽ melius et vñ hũanꝰ aĩꝰ hauriri ut bonꝰ sit. quodammõ tolendũ te credas audeo pruitu. Nã q̃ eũ tolendũ credas iã reneo. Ero eaq̃ q̃d de xp̃o sentias q̃ ei cũ non puipendas adiuti. Si utrũ ea sola uia q̃ ab illo demõstrata ẽ ad uitã beatã ꝑuenire posse existimes. et aliq̃ ex rauꝺ sa non cã neglegas ire ꝫ differas. an et aliũ uel alias ad tã optimã et pe ꝓnubꝫ appetendã possessionẽ uias esse arbitreris. et aliquã earũ tã te ingredi credas. nosse tuo nõ ut opinoz nõ ipudenti. Diligo ei te ꝓpter id q̃d supra dixi. meq⁹ abs te diligi nõ temẽ erubuit. Per illum de re alia i eos q̃ se bene uole nouerũt sermo fructuosior uel impendiũ uel reposcãt uel arripiũ uel tradi q̃ uñ boni bẽq⁹ sim? Longinian⁹ ad augustinum cupies informãi simul

Omno uenerãdo et vẽ ac le
mũto ꝓlendo sõ ꝑtu augus
tino: longinian⁹. Beatus
sũ et relucẽtis puro ẽtutis
tue lumine admodũ illustrat? q̃ dignũ
me dini affamus honore cumulãdũ
ẽe duxisti. Si graue mi on⁹ et difficilli
mã rõndi ꝓuidenciã dñe uenerãde
sanus ꝑponis: ꝓpue tuis pruitionibꝫ
et sub hoc tpe in talibꝫ explicãdis p me
e opinionis sẽtenciã. id ẽ a pagano
hoie q̃stionibꝫ. Siquidem habuisti q̃d ex
pte dudũ inti nos cõuenit. uel nũ ide
tidẽ libꝫ magis magis q̃ cõueniat: ꝓpo
tus nõ duo tñ socratus ner tuus. Homi
nozũ võ uir optime ꝑphis haut ihosolim
ꝫ enã ozpheus atq⁹ agetius et trimegistus longe añ illis antiquoribꝫ et pene rudibꝫ adhuc sdis dys autoribꝫ erudi
tus et toti orbi tre ceteris limitibꝫ ꝓtulit triphariã dinitus oñsis. Pusq̃ nomẽ et europa capet. et ãsia accipet. et libya possidet. uirũ bonũ. ut tu medius fidius et eras et fuisti: siquidẽ adhuc ꝑ hoim meoꝝm xenofontis figmenta cõposite fabule stema cõtedas. adhuc audieri legeri videri meineum. et re te post unũ nullũ q̃d deo teste ꝓclamo bono itoq⁹ dixeri. nisi te deũ et cognita q̃ ꝓcepta ꝑfecte cõsaeuae nõ dubia credulitate tenẽ. Verũ qua uia effia possit magis ẽ ut tu nõ nesaas. et m̃ non insinuato extrinsecus aliquo dissertas q̃ uel a me dñe ꝓlende sanas. q̃a tuũ fateor ingeni boni in sede ꝓfectus? suffiaes ut mea exponũt sacerdotia mũme nerdũ et si tñ potuero uiatorũ colligo. Verũ quod traditũ sẽ atq⁹ antiquus teneã et nus
todiã. ut potuero ꝓmuas edisã. Vale

deū est melior. q̄ vir bon⁹ iustis pijs pu-
ris castis veris dictis factis q̄ sine ul-
la tp̄m mutatorū tactatione captata
pbatus et deorū comitatu vallat⁹ dei
utiq; plenitudine emeritus. ro ē vnⁱ et vni
usi et incōprehēsibilis et ineffabilis fa-
cultabilis q̄ creatorus ipleta ūtutibꝫ: q̄
ut vēm est āgelos dictus vel q̄d alterū
post deū. vel cū deo. ā a deo. ā in deū in
tēctione cū mentis q̄ ire festinat. Via
ē inq̄. in q̄ purgatu sanctorū antiquorū
pijs preceptis expiationibꝫ q̄ purissimis
et obscenis observationibꝫ deuota cāa
et crepe cōstanti deproperāti. De expo cāt
tue credulitatis carnali et spūs deo p q̄
in illū sūmū bōm verū et pīem oīm
ire secure es dñe p̄ prolende. nō audeo
nec valeo q̄d sentiā exprimere: qa q̄d ne
sao difficillimū credo diffinire. Ut cāt me
cultorē tuarū vtutū dignat⁹ es. iā oli
sancta insinuare q̄ diligas. sanctus ad bo-
ne vite testimoniū habeo: q̄ tū ne tibi
displicea q̄ deo p te cāam tuā cotidie
sinuas custodio. Intelligas pauldu
bio q̄ et ego delectabiliter diligā cū tui
udinē de me habita norma lineāq̄r
accipies teneā: si cāt hec oīa q̄so ut ex
dissime opinioni mee venia cōcedas
et sermoni meo ad te. qa cogitu remis-
so forte īconstruo facile īdulgeas. Et me
q̄d de his existies vel tu q̄d sentias sāc
ceptus tuis ut ille aut iā non melle si nec
care dulcedinis si merear īformare dig-
neris. Deu pietate p̄seueres dñe p̄. ac p-
petua felicitate deo placeas q̄d nāe est.

Aug⁹ ad longinianum de vita beata.

Onginiano: aug⁹. Epistole
tū rescripta mea rescriptū sali
et benuolentie tue vīm cognō-
uideo exoratū et exorsū inter nos
magne ac dare magna disputationis
si sementū. hoc ē q̄d volebā p̄ius: dei-
de q̄d adhuc volo dē adiuuabit. Id autē
ē ut hoc ceptū debito ac salubri fine dau
dat. Vnde q̄d de expo nichil temere tibi
affirmandū vel negandū putasti: hō
in pagani aūo cōpendiū non iui
tus accepi. Q̄d vō eā scriptis meis
de hac re doceri te aperis neq̄q̄m abnu-
ā atq̄ desistā huic tā bone rei cari-
sime. secure volūtati tue: si prius opus
ē eligitare quodāmodo p̄spiciāq̄ sen-
tentiā tuā sumē de antiquis sanctis. Tū ei

dixisses eā viā in deū esse meliorē q̄ vi
bon⁹ pijs iustis castis veris dīs fāis q̄
sine ulla tp̄m mutatorū tactatiōe p̄
captata. pbatus et deorū comitatu val
latus. deū utiq; plenitudine emeritus. ro ē ei
vnⁱ vniusi incōprehensibilis et infanda
bilis ineffabilis q̄ creatorus ipletus ūtu
tibꝫ q̄d ut vēm est āgelos dictus vl q̄
alterū post deū. vel cū deo. ā a deo aut ē
deū intētione cū mentis q̄ ire festinat:
q̄ verba ex epla tua recognosas. Tū ad
didisti et aisti: via est inq̄ q̄ purgatu
ātiquorū sanctorū pijs preceptis expiatā
onibꝫ q̄ purissīs et obscenis observa-
cōibꝫ deuota cāa et crepe cōstanti dep
perāti. In his libris sentias nō fallor. vi
deri tibi nō suffice ad viā q̄ itur i dm
ut vir bon⁹ pijs iustis purus castus ve
ris dīs fāis q̄ promereāti deos quor co
mutatu vallat⁹ in illū sūmū deū oīm
creatorē ire festinet: nisi eā antiquorū
sanctorū pijs preceptis expiationibꝫ q̄ ex
purget. Cōmode vell scire q̄d arbitre
ris ee p sacra purgandū in eo q̄ pie iuste
vereāt⁹ viuendo p̄metur deos: et p
eos vnū illū deorū deū. Si ei adhuc sa-
cris purgādus ē: utiq; mūdus nō est.
Et si mūdus nō est: pie iuste pure casti
q̄ nō viuit. Si autē iā ita viuit: iā
mūdus ē. Porro iā mūdū et purū: q̄
opus ē sacris expiādo purgari. Itaq̄
hic modus ē disputationis nre: quo solu
to cōsequēna videbim⁹. Viuat ne hō
bñ ut sacris purget. an sacris purge
tū ut bñ viuat: an ipe q̄litus bñ vi
uēdi in hoīe mod⁹ nondū sit: p̄done⁹
ad bēam vitā q̄ ex deo capti nisi ante
dāt adiumēta sācr. an bñ viuēdi re
lut q̄dam porro sit eā sacra. prope
ut saluet: nichil aliud bñ viuē aliud
sacrate viuē. si bñ viuēdi termīs ea
ā sacrata vita claudat. Horū q̄uor
q̄ proposui q̄d potissimū. pbes q̄so te ut
leis aplice nō pigeat. Plurimū q̄pe
interest ad id q̄d suscepim⁹ inter nos col
loquēdo p̄agere: ne cū multa nō necā
a tp̄ mea sentēna q̄ forte nō sentis re
fellē molior. tps nām in supfluis in
sumat. Oneraē utiq; epla nr̄a longiu. ut
te ato festinabēte cetera oper
im⁹ agerim⁹ grāmatice ad
Abes crebro aug⁹ deos laudis
tuis affectibꝫ letificā. et in

stū tu sermonis q̄ me paulo aī ocū
dissime salua cautate pulsastu parua re
dibē nō destiti: ne silentiū meū penitu
dinē appellasses. ℣ q̄so si hec iuuenes q̄si se
nules artus eē dixeris: benignarium
auriū indulgētiā proseqūris. ¶ Olimpū
montē deorū esse habitaculū sub īcer
ta fide greca fabulat: at vō nūc vbis
forū salutariū numinū seq̄quēca pos
sessū nos cernim⁹ et p̄bam⁹ equidē v
nū eē deū sūmū sine ūxo. sine prole na
ture seu patrē magnū atq⁹ magnifi
cū. ¶ Os tam demes tē mente raptus
neget eē certissimū? ¶ Quis nos ūtutes
p mūdanū opus diffusas multis voca
bulis ūocam⁹; q̄m nomē eius cūctu
ppriū videlicet ignoram⁹? ¶ Nā deus oīb⁹
religionib⁹ vō nomen ē. ¶ ita fit ut dū
eius q̄si q̄dam mēbra carpū varijs
supplicationib⁹ psequim⁹. totū p̄fecto
colē videam⁹: ℣ ip̄agentē me eē tepi
ti erroris dissimulare non possū. ¶ Os
ei ferat iouis fulmiā vibrāti p̄ferā
migrginē iunoni. minerue veneri
veste q̄ sāna numiē et cūctis p̄ncep⁹
dys īmortalib⁹ carthaginē. ¶ Nā pha
monē uti q̄s luadas eaq̄ aut mūere
cultu susapiti. atq⁹ alij interīcato nūe
dys hoībus q̄ odiosa numiā q̄ consa
a nefandoꝝ factionū specie gloſe mor
tas scelera sua scelerib⁹ cumulātes. dig
nū moꝛtib⁹ fās q̄ suus ecclū maculat
reppererūt. ¶ Iouū busta si meꝛatu dig
nū est. velutis tēplis neglectis maiorꝝ
suoꝝ manub⁹ stulta frequētant. ita
ut ℣ sagiū vatis illi⁹ indigne ferēs
emineat. ingq⁹ deū tēplis iuraūt ro
ma p vmbras. ℣ in ar tēpestate pe
modū videt bellū actiacū. cursū ec
ordū quo egipcia mōstra i romanoꝝ
deos audeāt tela vibrare mūme dura
turā. ℣ illud q̄so vir sapiētissime vti
remoto fracūdie robore atq⁹ explosa
q̄ cūctis clarior es. omissis eaq̄ quib⁹
pugnare solebas acroppeis curgumē
tis. postpolita paululū dyaletica q̄
vbor̄ suoꝝ luctamiē nichil certi
auq̄ velinq̄re nitūt ipsa re approbes
q̄ sit iste vs quē vobis xp̄iani q̄si p
priū vendicatis. et i locas abditas p̄
tē vos vndē cōponitis. ¶ Hos eteī deos
nr̄os lucē pala aī oculos atq⁹ aures
oīm mortaliū pys p̄tabs adoram⁹?

et p̄ siquos hostias nobis p̄pitios effiam⁹?
et a cūctis hec cerni et p̄bari cōtendim⁹?
℣ ultius huic certamī me senex īua
lidus sb̄traho. et in sēctutē manuā
rethoris libēter p̄go: trahit sua quēq⁹
voluptas. ¶ Post hec nō dubito vr crimi
e q̄a mea secta deuiasti hāc eplam ali
quoꝝ furto detractā flāmis vel q̄lib⁹
pacto perituā. q̄d si arserit erit dāp
nū tue tule nō nr̄i sermonis. cui? eē
plar penes vēs religiosos p̄petuo vetē
bo. ¶ Dij te seruēt p quos et eoꝝ et cūc
toꝝ mortaliū cōem patrē vniuersi
mortales q̄d tua sustinet nulle mo
dis cōcordi discordia veneram̄ et vole.

Epla aug⁹ ad maximum.

Cernū ne inē nos ali rēctus.
q̄d agim⁹? an ocatu libet? ¶
Nā sicut tua epla loquit̄ u
trū cause ipse⁹ infirmitate
an moꝝ tuoꝝ comitatu sit fām ut
malles eē fructuor q̄ pator inuerū
habeo. ¶ Primo eī olīpi mōtis et fonti
cōparatio fūā est. q̄ nescio quo p̄tinu
erit nisi ut me cōmonefaceꝛ. et i illo
mōte iouē castra posuisse cū aduers⁹
patrē bellū gereꝛ. ut ea dicat hystoꝛi
a quā vti eaq̄ sacra vocāt: et i isto
foro retordarer eē in duob⁹ simulam
vnū martē nudū. alterū armatū. q̄
rū demonū infestissimū cuiusq⁹ po
rectis trab⁹ dignis cōtra collocati sa
tua humana cōprimeꝛ. ¶ Expōne ego i
q̄ credideri mētione illi⁹ foci fūā ru
minū taliū meoꝛiam in te renova
re voluisse: nisi ioculā poti⁹ q̄ seriā
ge maluisses. ℣ illud plane q̄ tale⁹
deos q̄dam dei vni⁹ magni mēbra eē
dixisti. admoneo q̄d dignaꝛis ut ab
huiōi sacrilegijs fraudeꝛis te. magnop
abstineas. ℣ idem illū deū duos vni
de q̄ ut dīm est a veteꝛib⁹ dicti idoneꝝ
cōsentiūt. huiⁿ ne tu mēbra duas esse
q̄ui iam imanitatē. vel si hoc ma
ius potenciā mortui hoīs ymagō q̄
pesat? ¶ Plura hīc posse dicē. videꝛ eaq̄
p̄ tua prudēcia q̄ late locus iste pate
at reprehensioni p̄ meā tohibeo. ne
a te rethoꝛice pot⁹ q̄ verdice agē ex
istimer. ¶ Nā q̄ nouā q̄dam moꝛtuoꝝ
pumina collegisti. quib⁹ in nrām re
ligionē festiuas ut tibi visū cōtu
melius ianeādas putriues: nescio v

trū refellē debeā an silēao ꝓterire. Si eī
ves iste tā videntī leues tue ꝯuitatū ꝙ
sūt: iocari mī nō multū vacat. Si āt ꝙ
ues tibi videntī mucor ꝙ nōim ꝯbsurdi
tate cōmoueā i mentē non venit habe
tuos et i sacerdotib⁹ cuctodientes. et i noī
nib⁹ abbadiues. Nō puto ego ista tibi aī
scribes in aīo nō fuisse: ꝙ more hūani
tatis et leporis tui cōmonefaīe nos v
luisti ad relaxandū aīm qñq in vā
ꝯpſtuaē tradenda sint. Deq ei usq ad
tepm obliuisa potuisses. ut homo affec
scribēs affris tū sim⁹ utrūq in affectu
cōſtituti puncta noīa exaīnāda exi
tiāres. Nā si ea verbula iterpteme
famo qd aliud ſignificat ꝙ bonū pedis
hoiem. id ē. tuū aduētus afferat aliq
felicitatis. sicut solem⁹ dūe sōo pede in
troisse tuū introitū ꝓspectas aliq cō
secuta sit. Que lingua si ꝓbat abs
te. negra punicus libris ut a vicis dor
tissimus ꝓdit multa sapiēter ee man
data meonie: peniteat te ite ibi natū
ubi huī⁹ lingue cunabula retulēt. Si
vō et son⁹ nobis nē non cōmodiora
displicet. et me bñ intpretatū illud vo
cabulū recognoscas. habes qd suaēse
tis ḡilio tuo: q hercule vīm ad sacra
q illi ab eundo celebrāt̄ iuuetat hō
mō. Et nos et tua cetera oppēde sacra
sōo. Sōo pede optat ut veniat: ergo ve
nire optet hercule nō famonē de q tu
multū nobis ꝯsultare dignaūs. Vmp
tū si tāe delectat habes apud vos mag
nā materiā sacraciū deū sterciutiū. e
deā diarrinā. venere cēluā. deū timo
rē. deū pallorē. deā febrem. et cetera inu
merabilia huiusmodi: qbus romanu
rūq simulachrorū cultores cōplacere
rūt et volenda cōſuerūt. Que si neg
ligis romanos deos negligis. et q intel
ligeras nō romanis ꝯuenit sacris. et tū
punica numina tōp nūminū roma
noū altaribus dedit contēptus ac despi
cis: sed in videris vīno ꝓ⁹ ꝙ nos fortes
se illa sacra nichil pendē. ꝙ ex eis nescio
quā capture ad vite huī⁹ tristiū volup
tate: qppe q equā non dubitauis ad ma
rone confugere ut scribis. et eī⁹ versu te
tuerī q ait trahit sua quēq voluptas.
Nā si tibi autoritas maronis placet si
aut placet ſignificas: ꝓferto eā illud
placet. Prim⁹ ab ethereo venit saturn⁹
olīpo. arma iouis fugiēs et regnis ex
ul adeptus: et vetā quib⁹ eī huīoi deos
vōs vult ītelligi hoies fuisse. Legerat
ei ille historiā vetustā autoritate robo
ratā quā eā tullī⁹ legerat. q hoc idē
in dyalogis plus ꝙ postulaē auderem⁹
cōmemorat: et ꝓdūe in hoīm notiā
ā qñtū illa tpa patiebant̄ molūt. Q
āt dias eo nūs vrā sacra ꝓponi ꝙ vos
publice colitis deos. nos āt secretoribus
cōuenticulis utim: primo illud abs te ꝓpo
quō oblit⁹ sis libriū illiī quē paucoꝝ sa
cratoꝝ oculis cōmittendū putes. De
in tuipse idonas nichil aliud te agere
voluisse cū publicā sacroꝝ viroꝝ cōme
morationē celebrares. nisi ut nob de
curionēs et plurimates ciuitatis per
plateas vē vbis baiulātes et siurēte
ān oculos ā̄si speacula ponerem⁹: in
q celebritate si numiē inhabitam⁹
ete videtis ā̄le illud sit qd adimit mē
tē. Si āt fingitis⁹. q sūt ista cuā in
publico vrā secreta. vel quo ꝑtinet tā
turpe mendaciū. Deiñ aut nulla futu
ra munitas si vates estis? Aut aut spo
liatus circūstātes si sani estis? Cū igi
hec nos et alia q nūc prētermittēda ex
istimo ꝑ eplām tuā fecerīs secundau
qd ni decidem⁹ deos vōs quos abs te
ipso deridēri subtulit ītelligit q et ige
nū tuū nouit et legit libros tuos. Itaq
si aliqd inū nos de his rebus vis agnā⁹
qd etatī prudēti aeq tue cōgruit. qd dei
q de nō ꝓposito iure a curiosis nris ꝛ
flagitā potest. qe aliqd nrā discussi
one dignū. et ea ꝓ vīs numīb⁹ aura
diue: in quib⁹ nō te cause ꝑuacuatorē
putem⁹? q nos magis cōmoneas q ?
tea illos dia pūt. q ꝑ eos aliqd dicas. Io
ſūmū tū ne te hoc lateat. et i sacerdo
tia cōuiua ꝑuidentē trahat. sanas ā
xp̄ianis catholicas quoꝝ in vīo opido
eaā eccliā cōstituta ē nullū coli mor
tuoꝝ: nichil denīq ut numē adorari.
qd sit fām et conditū a deo. ꝙ vnū ipm
dīm q fecit et cōdidit oīa. Disserenti
ista tam ipso vō et vno deo adiuuāte:
tū te ꝙuiter agē velle cognouero.

Ep̄la aug ad derū ⁊ vniuersam plebē eccle ypponēsis de malis ī eccīs tolerandis

Maximis fīlīb⁹ clero et senio
ribus et vniuse plebi eccle yp

ponuẽsis nu seruo in dilacõne xpi: augs⁹
in dño saluũ. ¶ Tuna ſptaure dei solli
cita mẽte ũtendẽtes in q̃busq; ſcãdalis
adiutorio nr̃i sermonis nõ indigentis. t
ille vos poa⁹ cõsolaret̃ qui cõsolat̃ t nos
q̃ nõ solũ bona q̃ ſas et fidelib⁹ suis est
redditur⁹? vmeaq̃ mala quib⁹ erat hic
mũd⁹ habũdaturus añ prederet. añ con
ſcẽnda aurauit: ut bona post ſdi finẽ
ſeuitura ẽtiones expiarem⁹? q̃ mala sile
prenũiata añ ſdi finẽ precedẽtia ſẽta
rem⁹? Vñ et aplus dicit. Quecũq; ei ante
ſpta ſũt ut nos doctrinã ſpta ſũt. ut
p̃ patiam et cõsolationẽ ſpturarũ spẽ
habeam⁹ ad deũ. Ego aũt opus ẽat ut ip
se dñs ihs non solũ duret tũc iusti fulge
bũt sicut sol i regno p̃tis eor̃ qđ p⁹ ſdi
finẽ futurũ est: vmeaq̃ exclamaret ve
mũdo ab ſcãdalis⁹: nisi ut nobis nõ blã
direm⁹ venire nõ posse ad sedes felicita
tis etne. nisi tpalib⁹ malis exercitatus t
nõ deficerem⁹? Ego ꝓpius fuit ut dicẽt
qm̃ habũdabit iniq̃tas refrigescet cã
tas multorũ⁹: nisi ut illi de quib⁹ cõti
nuo adiũxit. q̃ pseuerauit usq; in finẽ
hic saluꝰ erit. cũ hac iniq̃tas habũdã
tia refrigescentẽ caritatẽ videret. nõ p
turbarent̃ nõ expauescerẽt. nõ q̃si reb⁹
ĩsperatis et ĩopinatis cõtristati defice
rẽt. ſ̃ potius uidẽtes actũ q̃ futura p̃
dicta ſũt cũ finẽ pacẽter pseuerarẽt
usq; in finẽ. ut secuti mererẽtur regna
re post finẽ in ea vita q̃ non habet fi
nẽ. ¶ Proiñ carissimi in isto scãdalo quo
de bonestate pb̃ro nõnulli pturbant̃
nõ vobis dico ut nõ doleatis. Qui enĩ
ista nõ dolent: nõ est ĩ eis caritas xpi.
Qui aũt eaã de talib⁹ gaudẽt habũdat
ĩ eis malignitas dyaboli. nõ quia in
meõrato pb̃ro apparuit aliq̃d qđ dig
nũ dãpnatione iudicarẽt. ſ̃ qã duo de
domo nr̃a talẽ habẽt causã. ut vn⁹ eo
rũ sine dubio pditus habeat̃: et sit al
ter⁹ fama apud quosdã mala apud
quosdã dubia. eaã si nõ sit maculata
conſcia. Dolete ista qm̃ dolenda sũt. nõ
tñ sic ut eo dolore vĩa caritas a bñ vi
uẽdo refrigescat. ſ̃ poꝰ ad dñm depre
candũ inardescat: ut si ĩnocens sit pb̃
vr̃ qđ magis credo. q̃a cũ sensisset alte
r⁹ motũ impudicũ et ĩmundũ nec ꝯ
sentire voluit nec tacẽ. cito eũ sua dãna
tẽtia manifestatũ mysterio ꝓpriore re
pulit. Si aũt male cõscius sibi qđ suspi
catu nõ audeo voluit altius exclamatione
ledẽ. cũ eius pudicitiã contaminare nõ
posset sicut dicit ipse. cũ quo habet ratio
nẽ. non eũ pmittat suã occultare neq̃
tiã: ut qđ hoĩes ĩuenire non pñt. de quo
libz eorũ dño iudicio ꝓpaletur. Cũ enĩ
me diu causa ista tractasset. nec ĩuenire
rẽ quo vn⁹ e duob⁹ cõuincerẽtur. ꝓpius ma
gis pb̃ro credidissẽ: co q̃ tacuerã. primo sic
ãbos deo relinq̃re: donec ĩ vno eorũ qui
m̃ suspectus erat aliq̃d exsisteret: vñ nõ
sine iusta et manifesta causa de nõ ha
bitaculo pcedere. ¶ cũ pmonũ ĩ deinãtũ
siue illuc p me siue alibi p lras meas
vehemẽtissime conarerẽ. ego aũt nullo
mõ adducerer ea hoĩ de q̃ tantũ malum
istimarẽ manꝰ ordinationis ĩponẽ aut
p cõmendationẽ meã aliqua fiẽ meo e
pi sbintroducẽ: turbulẽtus agẽ repug
nãtib⁹ ut si ipse ĩ derelictu nõ pmoueret. nec
pb̃r bonestatꝰ in suo gradu eẽ pmitte
ret. ¶ In q̃ eius ꝓuocatione cũ viderẽ bone
ſtatũ nolle q̃busdã ĩfirmis et ad sus
pitionẽ ꝓpensis de sue vite dubietate
scandalũ fieri. paratiq; eẽ honorus sui
apud hoĩes dãpnũ se ꝓpeti poa⁹ q̃ ine
a cõtinuatione in q̃ nõ possent ignorãtibus
et dubitantib⁹ vel ad male suspitandũ
pclinatib⁹ suã demõstrare cõscientiã
usq; ad ecclie pturbationẽ non ianuã
pgredi: elegi aliq̃d medii ut certo pla
cato se ãbo cõstringerẽt ad locũ sanctũ se
quturos. ubi tribulatora opa dei nõ sanã
tuusq; cõscientiã multo fidelius aperirẽt
et ad cõfessionẽ vel pena vel timore cõ
pellerẽt. Ubiq; qđ dei ẽ et nullo cõtine
tñ vel ĩcludit̃ loco q̃ condidit oĩa: et eũ
a veris oratorib⁹ in spũ et veritate opa
tet adorari. ut in occulto exaudiẽs in oc
culto iustificet eaã et coronet. Impetũ
ad ista q̃ hoĩb⁹ visibiliter notꝰ fiũt quis
potest eius cõsiliũ pscrutari. q̃e i alio
loco hec miracula fiãt. in alio nõ fi
ant⁹? a multis eĩ notissima ẽ scãtus loc⁹
ubi bñ felicius nolẽtib⁹ corp⁹ conditũ est.
Quo volui ut ꝓgerẽt: q̃a in nobis fi
liis aliquo dñice fiunt ꝓpalatũ. Nam t
nos nouim⁹ mediolani apud meõrũ
ſcõz ubi mirabiliter et tribulati dcõnes
cõfitentẽ fuerẽ quemdã q̃ ad eũ locũ ve
nerat ut falsũ iurando deciperet. cõpulsũ

fuisse ꝯfiteri furtū et qđ abstuleꝫ reddē.
¶ Nūquid nō et affrta sanctoꝝ martiꝝ
corpibꝫ plena ē? Et cū nusq̄ hūc sūm⁹
talia fieri. Sicut eī qđ aplꝰ dicat nō oēs
sā dona habēt curationū. nec oēs hūc
diuidicationē spirituū: ita nec in oīb⁹
meoꝝ sōꝝ ista fieī voluit ille q̄ diui
dit ꝓpria unicuiq; put vult. Quapꝛ
cā ego noluissē hūc grauissimū dolorē
cordis mei vobis pferre in notiā. ne
vos arrogātes et īaniter cōtrastādo turba
rē. fortassis nō deus noluit vos late. ut
et nobis cū in oīonibꝫ inābatis: ut qđ
ipē in hac causa nouit nos cū nosse nō
possum⁹ erga nobis manifestare digne
t. Homen cū pbri ꝓtea non ausus sū
de nuō vollectarū eius vel suppmere vl
delē; ne dīne plcti sub cuꝰ exalne cru
sa adhuc pendet fidē videret iniuriā. si
illi⁹ iudiciū meo velle ꝓiudicio ꝓuēi
re. Qđ nec ī negociis secularibꝫ iudices
faciūt: q̄n causse dubitatio ad maiorē
ꝓfectem refert: ut pendēte relatione ali
qđ audeāt cōmutare. Et in ep̄oꝝ cōsi
o cōstitutū est nullm clericū q̄ nondū o
uictus sit a crīne suspendi debē ñ ad cau
sā suā exalmandā se nō repstauerit.
Honestatē tñ hanc humilitatē suscepit
ut nec leēas extimet quibꝫ ī hac pegrīa
tione honorē suū queret. ut ī eo loco u
bi ābo ignoti sūt arcā ābos eccliteos ser
uaret. Et nūc si vobis placet ut nomē
eius nō teatet. ne his q̄ ad eccliam no
stūt accedē sicut aut aplus dem⁹ occasi
onē. q̄rentibꝫ occasionē: nō erit h⁹ nūm
sūm. ꝑ eoꝝ quoꝝ causa fuit sūm. Qđ
ei obest hoī. q̄ ex illa tabula nō vult eū
recitari humāa ignoꝛātia: si de libro vi
uoꝝ nō delet eū inq̄ conscīa? Inde fiēs
mei q̄ timetis deū memētote qđ aut pet⁹
aplꝰ; q̄m aduſarius vr diabolus tq̄ leo
rugiēs circuit q̄rens quē deuoret. Quē
nō potest deuorāe seductū. ad negām
famā ipsius ingnare conat: ut si fieri
potest obprobrijs hoīm et malarū līgua
tū detractiōe defīcat. et sic ī eius fauces
ruat. Si aūt famā īnocentis maculāe
nō potuit: hoc ei psuadē tēptat: ut per
maliuolas suspitiones de fidē suo iudicet:
et sic ab illo īplicatus absorbeat. Et qđ
oēs eius captiones et circūuentiones vel
cōprehendē vel euitare sufficiat? Adu
ho hec tñ tra q̄ ad causā pñtem ptinēt
pius ne mala exēpla imitando ad neq̄
cā seducamū. ita vos p aplm alloq̄t⁹
ne sitis iugū ducētes cū infidelibꝫ. Et
ei ptrapatio iustitie cū iniq̄tate? Aut
q̄ societas lucis ad tenebras? Idē alio lo
co. Nolite inq̄t seduci. Corrūpunt bonos
mores colloq̄a mala. Sobry estote iust
i et nolite peccare. Ut cū lingua detra
hentiū nō defīcatis sic p ꝓphetā dicit.
Audite me. q̄ satis iudiciū ꝓpls meus
ī quoꝝ corde lex mea ē. Obprobriū hoī
nū nolite metuē et detractiōē eoꝝ ne su
peremū: nec q̄ vos spernūt magnidine
cordis. Sicut ei vestimentū ita p tpꝰ ab
sumētur. et sicut lana a tinea comedē
tur. iustitia aūt mea ī eternū manet. Iā
vō ne maliuolo cōio de seruis dei falsa sus
picādo peccatis: illud aplicū recordamī
ubi ait. Nolite cū tpꝰ quitq̄ iudicare
donec veniat dñs q̄ & illūinet abscon
dita tenebraꝝ et manifestabit cogita
tiones cordis et tūc laus erit unicuiq̄
a deo. Et ne illud qđ scriptū est. Que
manifesta sūt vobis. q̄ aūt occulta sūt
dnō deo vō. Manifesta sūt quidem q̄ ap
ta in ecclīa nō accederūt sine grauī tris
tīa sōꝝ atq̄ fideliū: dimptā consolet
nos q̄ nūta predixit atq̄ ut habūdā
cia iniq̄tatis nō refrigescam⁹ ꝑ usq̄ ī
finē pseueremus ut salui ee possim⁹ ad
monuit. Iā q̄ntū ad me attinet et si
ē in me q̄ntulacūq̄ cautas xpī. quis
nām īfirmat et ego nō infirmor? Eās
scandalizat et ego nō vror? Nolite utiq̄
augē accusatus meos defīcādo vel in
suspitionibꝫ falsis vel in pcīs alienis
nolite obsecro vos. ne dicā de vobis q̄ su
p dolore vulnerū meoꝝ ipsi addideīt.
Iā illi q̄ gaudent de istis dolorib⁹ nīis
de quibꝫ in pſona corpis xpī tāto ante
ꝑdīm est: adūsus me insultabāt q̄ se
debāt in porta: et ī me psallebant q̄
bibebāt vinū: valde tolerabili⁹ sustinē
t. ꝑ quibꝫ tñ ipsis eccl̄a orare. et bonū
eis velle didicim? Ad qđ ei aliud sedēt
ista. et qđ aliud captāt. nisi ut q̄squis
epūs vel clericus vel mōchus vel sācmo
nialis credeīt oēs tales ee credēt nec
tēt cōtendēt ꝑ nō oēs posse manifestū?
Et tñ ipsi cū aliq̄ maritata iuenūt ad
ultera. nec putāt uxores suas nec actu
sāt mares suos. Cū aūt de aliq̄bꝫ q̄ sēm
nomē ꝓfitent aliq̄d crīmis vel falsi so

nuerat vel vel̃ p̃auit: instr̃it sanguĩ
ambuĩt ut de õnib⁹ hoc credat. ¶Vos q̃
de nr̃is doloꝛib⁹ suauitat̃ sue male li
gue captãtes. fraale ẽ ut illis tanubus
cõparem⁹ si forte ĩ malo ĩtelligendi sĩ
q̃ lingebãt vulnera pauꝑis illi⁹ qui
añ ianuã diuitis iacebat: et q̃sq̃r
veniẽt ad reqẽm sinus abrahe. labꝛ
osa et ĩdigna oĩa tolerabat. ¶Vos me
ãplius nolite cruciare q̃ aliquã spem
habeꝛis ad deũ. ¶Vos nolite ipã vulnꝛa
q̃ illi lingũt mlt̃iplicare p̃ quib⁹ puta
m̃ oĩ hoꝛa. habẽtes foꝛis pugnas. ĩtus
timoꝛes. p̃aulus ĩ ciuitate. p̃aulus ĩ de
serto. p̃aulus ex gẽtib⁹. p̃aulus ĩ falsis ẽ
fr̃ib⁹. ¶Hao qã dolens! ꝑ m̃quid acci⁹q̃
ego? ¶Hao qã cõturbata estis: et timeo
ne int̃ ligũas maledicoꝛũ defiaat et
peat ĩfirm⁹ ꝓpter quẽ xp̃s moꝛtu⁹ est.
¶Nõ ex vobis ĩcrescat doloꝛ nr̃: qã nõ cul
pa nr̃a fr̃is est vr̃. ¶Hã hoc ẽ qõ p̃caue
conatus sũ. ut si fieꝛi posset hoc malũ
nec vitandũ negligerẽtur. nec in vr̃am
notiã pferret̃. ubi ĩfructuose cruciaꝛ
rent̃ firmi. et p̃culose turbarẽtur in
firmi. ¶Hz q̃ hoc cognito p̃misit vos tẽp
tari det vobis vires sustinẽdi: et erudi
at vos ex lege sua. docat vos et muni
get a diebꝫ malis donec fodiat̃ p̃cõ
fouea. Audio nõnullos vr̃m hinc ãplꝰ
cõtristari. q̃ de lapsu illoꝝũ duoꝝũ dia
conoꝝũ q̃ ex pte donati venerãt. tẽpꝰ
disaplĩe. pauliani ĩsultauerũt: velut glo
riãtes de nobis q̃ ex nr̃a disaplĩa nichꝰ
il tale ĩ decias ẽ̃tisset. ¶Hõ quicũq̃
feastis. fr̃es vobis nõ bñ feastis. ¶Hec
docuit vos deus ut q̃ gl̃iatur in dño gl̃e
tur. ¶Nec obiectis hẽticas nisi qã nõ sĩ
catholica. ne siles eis sitis q̃ non habẽdo
qõ in causa sue diuisionis defendãt nõ
nisi crimina hoĩm colligẽ affectãt et ea
ipsa plura falsissime iactãt. ut qã ipsã
dine scripture veritatẽ qua ubiq̃ diff
fusa xp̃i eccl̃ia cõmendat. crimiãri et
obscurãe non p̃nt hoĩes p̃ quos p̃ quã
ẽ. adduciãt in odiũ de quib⁹ effingẽ q̃t
q̃ in mẽte venit p̃ui. ¶Vos ãt non ita
didicistis xp̃m: si tñ illũ audistis et ĩ
illo docti estis. ¶Ipse q̃pe fideles suos se
curos facit eã de dispẽsatoꝛib⁹ malis
mala sua fr̃aentib⁹. et bona eꝝ loquẽ
tib⁹: ubi ait. Que dicũt fr̃ate. q̃ ãt fra
ũt fr̃e nolite. Dicũt ei et non fr̃aũt.

Oꝛate q̃dem p̃ me. ne forte alios pꝛoꝛ
cãs ipse reprob⁹ ĩueniar: vñptũ tam
gl̃iamũ nõ in mes̃ in dño gl̃iamũ. cñ
tũlib⁹ ei⁹ vigilet disaplĩa dom⁹ mea. p̃
sũ. et int̃ hoĩes vuo. ¶Nec m̃ arrogãte
audeo ut dom⁹ mea melioꝛ sit q̃ archa
noe. ubi tñ int̃ octo hoĩes reprob⁹ vn⁹
ĩuentus ẽ: aũ melioꝛ sit q̃ dom⁹ abrae
ubi dũm est. eice ancillã et filiũ eius:
aũ melioꝛ sit q̃ dom⁹ ysaac. au⁹ de duo
b⁹ gemiũs dictũ est: iacob dilexi. esau
odio habui. Aut melioꝛ sit q̃ dom⁹ ip
si⁹ iacob. ubi tm̃ p̃is filius ĩrestauit:
aũ melioꝛ sit q̃ dom⁹ dauid. au⁹ filiꝰ
cũ sorore cõsubuit? au⁹ alt̃ filiꝰ cont̃
p̃is tã sãm mãsuetudinẽ rebella
uit: aũ melioꝛ sit q̃ cohabitatio paul.
q̃ tñ si int̃ octo bonos habitaret nõ di
cẽt qõ supius cõmemoꝛaui. foꝛis pug
ne. ĩtus timoꝛes. nec diceꝛet qui de fãta
te et fide thymothei loq̃ret̃ neĩnem hꝫ
beo q̃ geꝛmane de vobis sollicit⁹ sit. oẽs
eĩ sua q̃unt nõ q̃ sũt ihu xp̃i. aũ melꝛ
oꝛ q̃ cohabitatio ipsi⁹ dñi xp̃i in q̃ vn
deã boni p̃fidũ et fiducẽ iudẽ tolerauẽ
rũt: aũ melioꝛ sit postremo q̃ celũ vn
ãgeli ceciderũt. ¶Simplicit̃ fateoꝛ ani
mã vr̃e. quã deo q̃ testis ẽ sup ãiam
meã. ex quo deo seruire cepi. quõ diffiale
sũ exptus meliꝛes q̃ qui ĩ mõsteriis
p̃fecerũt. uti nõ sũ exptus peioꝛes q̃
in mõsteriis ceciderũt: uti ut hũc archi
treꝛ ĩ apocalipsi scriptũ. iustus iusti
fiat. et sordidus sordescat adhuc. Qua
p̃pt̃ et si cõtristam de aliquib⁹ purga
mẽtis: cõsolam tñ eã de pluribꝫ or
namẽtis. ¶Volite ergo ꝓpter amuraĩ q̃
oculi vr̃i offundũtur torculãa detesta
ri: vñ apotheca drũce frãi olei lũmo
sionis ĩplenti. Oñi deꝝ nũ mĩa vos ad
iusus oẽs insidias ũmia ĩ sua pace
custodiat dilãssimi frẽs. ¶Epla aug⁹

ad plebẽ ꝓ bonis fraẽd

Dilãssimis fr̃ib⁹ tñ dectis
vniũse plebi: augꝰ in dño
salutẽ. ¶In pmis peto ami
tatẽ vr̃am et p̃ xp̃m obsecro: ne vos
mea cõtristet absẽcia corpalis. Iam
spũ et coꝛdis affui. puto vos nõ dubi
tare ullo mõ me a vobis posse disse
dere. q̃uis me ãplius cõtristet q̃ forte
vos ipos. q̃ ifirmitas mea suffice nõ
potest õnib⁹ curis q̃s de me ẽrgũt

mẽbra xpi: quibꝫ me et timor eꝰ et ama
tas eꝰ seruire cõpellut. Illud eĩ nouerit
vra dilão nũq̃ me absentẽ fuisse lucra
osa libtate ꝑ nitida seruitute. q̃ sepe
sos frẽs et collegas meos eaĩ laboẽs ma
rtinos et tñsmarinos cõpulit sustinẽ: a
quibꝫ me sꝑ nõ indeuotos mẽtis. ꝑ mun
dana valitudo corpis crausauit. Ego
dilãssimi frẽs sic agite ut q̃ aut aplius
siue adueniẽs et videẽs vos. siue absẽs
audiã de vobis. q̃a statis i vno spũ v
no aĩo collaborãtes fidei euãgelie. Si
vos aliq̃ molestia tpalis exagitat ipa
vos magis ãmonẽ debet q̃ ad modũ de
illa vita cogitãe debetis ubi sine aliq̃
labore viuatis: euadẽtes nõ molestia
rũ tpis tui. ꝑ horrẽdas penas ig
nis eterni. Nã si mõ tanta cura tãta in
tẽso ne tãto labore agitis ne i aliquos
tñsitorios tenebꝝ incurratis. q̃ntũ vos
oportet ee solutos ut sempiternas mes
tnas fugiatis. Et si mors sic timet q̃
finit tpalẽ laborẽ. quo timẽda est q̃
mittit i eternũ dolorẽ. Et si dilige ho
sdi breues et sordide sic amant. q̃nto
vehemẽtius futura sdi gaudia pura
et ẽfinita q̃renda sũt. Ista cogitãtes
nolite ee pigri i opibꝫ bonis. ut ad vi
tã est ei in q̃ morẽ vã de vestiẽdis
pauperibꝫ fructus oblui: ad quã mã
ã pfis eem vos exhortat. sũ et nunc
exhortor. ne vos vinct et pigros faciat
cõtagio mũdi huius. aut talia videtis ac
audiẽ q̃a dñs ac redẽptor ñr q̃ menti
ri nõ potest vẽtura pdixit. Ego solũ ex
go nõ debetis minꝰ fiate opa mãe: sꝫ
eaĩ debetis ãplius q̃ soletis. Sicut ei
ad loca munitiora festinãtius migrãt
q̃ ruinã domꝰ videt cõtigi pretibꝫ i
minẽ: sic corda xpiana q̃ntomagis
senserit mũdi huius ruinã crebrescẽtibꝫ
tribulationibꝫ appinq̃re cõtemptis de
bet bona q̃ in tra recondẽ disponebãt
i thesaurũ celestẽ ipigra celeritate trãsfer
re. ut si aliqs huãnꝰ casus acciderit. gaude
at q̃ de loco ruinoso emigrauit. Sicut nic
hil tale fuit subsecutũ nõ contristet q̃ q̃n
q̃ morituꝝ imortali dño ad quẽ vẽturꝰ
e bona. ꝑpria cõmendauit. Itaq̃ frẽs mea
dilã ex eo q̃ quisq̃ habet secm vires suas
ãs ipse nouit fiate. q̃ soletis alacriore
aĩo q̃ soletis: et inter oẽs sti huius molestias

aplicam exhortatiõe corde retinete ubi
cunq̃. Dño in primo ẽ nichil solluan. fiu
tis. Talia m̃ de vobis nũciãti. quibꝫ no
uerã nõ ꝑter meã pñciam sꝫ ꝑter dei
ꝑceptũ qui nũq̃ est absens vos frãe so
lere: q̃ multas ãnis me pñte et aliq̃n
me absente fecistis. Deus vos i pace con
seruet dilãssimi frẽs. Orate ꝓ nobis.

Epla aug̃ ad plebẽ. ꝓ q̃dã indutẽte

Omnis dilãssimis et deside
ratissimis sce plebis aui mis
tro mẽbus xpi: augꝰ in dño
salutẽ. Notissima m̃ et pro
batissima deuotio sanctitatis vre in dño nro
ihu xpo fiduciã dedit: ut eaĩ absens ꝑ
sumerẽ vñ pris grauẽ cõsueui. Qui sꝫ
spũ vobiscũ sũ non solũ q̃a ꝓa dñi nri
ihu xpi tãte suauitatis flagrare nõ cessat: ꝑ eaĩ q̃a meipm qui vobis i euan
gelio seruio ãgustiã pati nõ ꝑmittitis.
Cũ ei frater nr fraternus debito dere ꝛ sep
tẽ solidoꝝ ab opinatoribꝫ vrgeret vt
redderẽt. q̃ ad pris vñ expliaret se nõ in
ueniebat: ne corpale patetur iniuriam
ad auxiliũ sce ecie cõuolauit. Illi eaĩ ex
actores cũ ꝑfecta cogerẽtur. et ideo dila
tionẽ dare nõ possent. grauissimis me q̃
relis onerauerũt ut ea ut eos illũ traderẽ:
a q̃ sibi debei oñebant vñ arriperẽt
punderẽ. Cuiꝰ optulisse fraternitati vestre
sanctẽ de nãtatibꝫ eius alloq̃er: pu
dore detentus ne fatere depatus ẽ. Ita
ergo maiore nãtate coartatꝰ a fratre
nro macedonio decẽ et septẽ solidos ac
pi: q̃s in causã eius cõtinuo dedi. ꝑmit
tẽte illo q̃ ad certũ diẽ cũ eis redderẽdis
posset occurrẽ et cõsenãte ut si nõ pos
set occurrẽ sermo de illo fieret ad vestrã
mãm. quã fraternã fibꝫ exhibẽ cõsue
tis. Huic q̃ q̃n absens ẽ restat ut sbue
niatis: nõ illi quẽ nemo cõpellat absẽ
tẽ. ꝑ pollutionem mee cui⁹ crisãno w
bis sꝫ est pris. Iam ei dies ad quẽ se ꝓ
miserat occurrerũ tristatus ẽ: et ego
ei q̃ solidos suos fidei mee cõmisi q̃ cũ
dea non inuenio: nisi ut fraã q̃ me re
fecturũ ee ꝑmisi. Sꝫ q̃n non sũ de hac
cõmonitꝰ ut die pẽthecostes q̃n aderat
maior vra frequẽcia sermonẽ inde fa
cerẽ: peto ut has lras ꝓ lingua mea ꝑ
sõe habẽ dignemi. ãmonẽte vos et ex
hortãte i vrdibꝫ vris deo et dño nro au
credidistis. q̃ nũq̃ discedat a nobis timẽ

tibꝫ et honorãtibꝫ nomẽ suũ. In quo vob
et nos sp̃ vnũta sumꝰ: q̃ vus tpe a
vobis pferta ei videam q̃ vobis de isto
bonorũ opm sernũ messẽ vite ẽne. p
mittat dicẽte apl̃o. Bonũ ãt fraẽtes nõ
defiamꝰ: tpe ei suo metemꝰ ifatigabi
les. Itaq; dũ tp̃s habemꝰ opem bonũ ad
oẽs: maxie ãt ad domesticos fidei. Q̃m
ergo domestic⁹ fidei est xp̃ianꝰ fidelis ca
tholicus fr̃ nr̃. p tuꝰ suppleda nũtate
vos peto: ut fraãtis qõ dns ipetrat sine
tristicia sine mĩnuracõe et cũ letitia et
hylaritate faiat. Deo ei credituꝰ nõ hoĩnu:
qa ille pmittat vos nichil eorũ q̃ miseri
cordit faiatis pdituros. ß i illo die cũ usu
ras imortalibꝫ recepturos. Et q̃m ipe apl̃s
dicat hor ãt dico q̃ pre sẽnat pce et me
tet: itelligẽ debetis tp̃s esse ut domũ vite
ẽne cũ adhuc i ista vita sumꝰ festinã
ter et alacriter cõparem⁹: qa cũ finis sdi
venit nõ dabit nisi eis q̃ p fidẽ sibi hoc
emeruit. cũq; videre potuisset. Sarpsi eaĩ
pbus ut si quid munꝰ fuit post collationẽꝫ
sãctus vie cõpleant ex eo qõ habꝫ eãa:
dũ tñ vos sdm q̃ placet hilariter offeratis
qa sive de vño sive de eãa dei sũt.
et deuocio magis vĩa dulcor erit thezau
rus eãe sicut apl̃s dicat. Nõ qa q̃o datũ:
ß reqro fr̃m. Letificate gr̃ meã: qa de fruc
tibꝫ vris grauẽ cupio. Vos ei estis arbo
res dei: q̃s assiduis ymbribꝫ eaĩ p nr̃m
mĩsteriũ rigare dignat. Tueat vos dns
ab oi malo hic et i futuro sclo: dñi desi
dãtissimi et dilãssimi fres. Ex. aug⁹ ad
acrẽses ut dõ gras agant.

Omnib⁹ honorabilibꝫ et me
rito susapiẽdis carissis ac desi
derantissis fribꝫ in oi honorũ
gradu arcensibꝫ: augꝰ epũs. Si id qõ
in vra ciuitate nos gnater cõtristabat
absũptũ est. si duricia cordis hũani resi
stẽs manifestassiẽ et q̃dãmodo publice
veritati. eiusdẽ potẽcia vitatis euicta ẽ.
si sapiẽs dulcedo pacis. vnitatis q̃ amicis
et nõ iã reuerbeat oculos sanatos ß sa
nos illustrat et vegetat: nõ sũt hec opa
nra ß dei: nõ hec hũanis opibꝫ oĩa tribu
erẽ. nec si cũ apud vos essem⁹ tãta con
fusio mltitudiũ nobꝫ loquẽtibꝫ et hor
tãtibꝫ pueiret. Hoc ãt ille effiat q̃ per
mĩstros suos vere signis exteriꝰ ad
monet: verbꝫ ãt ipsis p seipm̃ intiꝰ
docet. Nec ideo pigꝰ mouei nos optet
ad visendos vos: q̃m q̃quid in vobis
laudabile fr̃m est. nõ a nobis ß ab illo
fr̃m est q̃ fiant mirabilia solus. Cui
ei alacrius debem⁹ accurrẽ ad exp̃ian
da opa diuna q̃ nra: q̃a et nos si qõ vo
ni sum⁹? opus illi⁹ nõ hoĩm sum⁹? Vñ
apl̃s dixit neq; q̃ plantat ẽ aliq̃d neq; q̃
rigat. ß q̃ incrementũ dat deus. Exhortat
pelemonẽ ut sipsistis et nos ex illis hr̃
recordam̃ de fruge tẽperantie disputãdo
nõ solũ ebriosũ. vinea eaĩ et tũc ebrii ad
mores alios repẽte cõuertit. Q̃m̃ ergo il
le sicut prudẽter et vãater itelleristis nõ
deo fuit vãater cõpositus. ß tñ a dñatu lu
rie libãtus: tñ nec idipm quidẽ qõ me
lius i eo fr̃m est hũano opi tribueri ß di
uino. Ipse nãq; corpis qõ est infirmũ nos
trũ si q̃ bona sũt sicut forma et vires et
salus et si qõ eiusmodi ẽ. nõ sunt nisi ex
deo creatore ac pfectore nature. q̃ uoma
gis cũ bona donare nulli alius potest?
Qõ ei superbus vel ingratꝰ cognitore pti
hũana verecundia. si putruerit cũ carne
pulchrũ deus fabricati hoĩem. cõo mistum
ab hoĩe fieri? Hoc in libro sapiẽ xp̃iane
scriptũ sic est. Cui scrẽ unq̃ qa nemo
pti esse cõtinens nisi ds det. et hoc p̃ne
cess sapiẽ stare tuꝰ eẽt hoc donũ. Polemõ
qõ si ex luxurioso cõtinens frugi est. uti sa
ret tuꝰ eẽt hoc donũ ut eũ abiectis si
stronibꝫ genaiũ pie colet: nõ solũ con
tinẽs ß eaĩ vãater sapiẽs et salubriter re
ligiosꝰ existet. qõ ei non tñ ad pfectus vite
honestatẽ veriũ et ad future ĩmortalitatis
valet. Cõtumin⁹ igit̃ in arrogare debeo
cõuersionẽ istã vrãm vel pli vũ quam
mõ nobis nũcupastis. q̃ me nec loquente
nec saltẽ pñte. p aliquibꝫ dimittꝰ fr̃a ẽ in
quibꝫ vãater fr̃a est? Hoc itaq; pmpte age
te. hoc pie hũiliterꝫ cogitate. deo gr̃as
deo gr̃as agite: deũ timete ne offiamini.
amate ut pficiatis. Si ãt adhuc q̃dã
amor hoĩs occulte segregat. et timor hoĩ
nis fallaciter cõgregat. obseruet q̃ tales
sint: q̃m deũ aut oĩs nuda est hũana cõ
scia. nec testẽ fallit nec iudicẽ fugit. Ve
rũ q̃d aũt illos de q̃stione ipsi omittant. p
sue salutis sollicitudiẽ pmouet: hoc sibi
q̃ritu existimo iustissimũ exterq̃ antiq̃
de catholica eccia. id ẽ toto orbe diffusa. ut
poꝰ credat qõ scripture dine dicat. non
qõ lingue hũane male dicat. De ipa. nõ
dissentioẽ. q̃ inti hoĩes orti ẽ. qui q̃libꝫ

fuerit nō utiq; p̄iudicii p̄missis dei qui
dixit ad abrahā in semīe tuo bñdicent̄
oēs gētes: qđ creditū est cū audiret p̄
dūm. et negnit cū videt ipletū. Hoc tñ in
terī breuissimū et nisi fallor iuuttissimū
cognoet. ca autā esse istā causā in ecclīasti
co trismarino: ca non ee autā. Si autā nō
ē ibi inoēs est xp̄i soacetas p oēs trisma
tinas gētes. cui soacetatis nos coīoe gaudē
et ideo ab eis ingentib; utiq; sacralegā
dirrapoē sepant. Si vo ibi ē autā ista cau
sa qs non intelligat. qs nō sēcat. qs nō
videat eos i ecclīa iuctos. quoīū inde coīo se
pata ē. Eligant uteū malint credē qđ
p̄ua aquerit ecclīastica cognitores. an q̄
minuerit victi litigatores. Adūsus ista ꝯ
plexionē dictu breuissimā. intellū facilli
mā. attēdite diligēter. p vīā prudēna. q̄
nihil sobriū cōdere possit: et cū malo po
lemon magus ebetate iueterati erroris
eiuitur. Date veniā. plurioū fontassis e
pistole q̄ iocūdioū: dimptū ut arbitror
utilioū q̄ blādioū. dūi honorabiles et
mto sustupiēdi acrissimi ac desiderātissi
mi fēes. De aduētu aūt ad vos nīo: vivo
cuiq; desideriū deus ipleat. Quito ei ardēta
tus ardore ardendam ad visendos vos ver
bis explicare nō possum: ꝑ vos benigne
credē mīme dubitam? Epla aug ad
Omnis ꝑ maudarēses
dilabilib; et dilāssimis frib;
maudarēsib; quoīū p frem
florentinū epl̄am accepi: aug
sūt talia in sēpta muserūt: hoc tñ miror
q̄ nō suo ponus q̄ ordinis nōie. Si aūt re
uera oēs aut ꝑe oēs ordis vni ad me dig
nata estis leās mittē. miror q̄ p̄i et in do
mino salutē sēpsistis. quoīū in supstuo
sus cultus dolorū. cōtra q̄ dola fidalius
tēpla vīā q̄ corda claudūtur. vl pocs q̄
dola nō magis in tēplis q̄ in vīs cordi
bus ideludūtur. cū magno dolore notissim:
nisi forte ea de salute ipsa q̄ in dño est
dēta. sideratione cogitatis. Nā si nō ita
est ipso quod lesi. qđ offendi. benuolenaā
meam vt me titulo epl̄e vīe credendū
pocs q̄ honorandū esse putaretis. dūi
dilabiles et dilāssimi fēes. Qđ ei sp
sistis p̄i augustino in dño salutē eter
nā. cū legem tāta spe subito ereti sū:
vt credere vos ad ipm dūm et ad ipsā
eternā salutē ca iam ee confusos: ca per
nem misteriū desiderate cōuerti. Si ubi
legi retia refugiut aīe meus. Quesiui
tñ ab epl̄e platore: utrū iā vel essetis
xpiani vel ee auperetis. Cui risione
postea q̄ cōperi nequaq̄ vos ee mutato
graui dolui: q̄ xp̄i nomē nu iā totū or
bē subiecti ee conspiatis. nō solū a vobis
repellendū ꝑ eaā in nobis ridendū esse
credidistis. Non ei potui cognitare alteri
deū scōm quē posset epus vī a vobis voca
ri p̄ter dūm xp̄m. et si eet hunc aliq̄ de
intpretatōe vē sue dubitare. subscpti
one epl̄e tolleret ubi apte posiustis: op
tam te dñe in deo et xp̄o eius p multos
annos sp in dero tuo gaudē. Quib; oīb;
pletis aīq; discussis qđ aliud mi ocurre
potuit ca nullib; hoī potest nisi ca vidi
to ca fallaa scribenaū aīo hec ee conscp
ta. Si si veridico aīo ista scribitis: qs vo
bis ad hāc veritatē intulsit vīa: Quis
aspera dumeta sbstrauit: Qs rupiū p
ruptia iumutus opposiut: postremo qs
basilice ianuā ingredi sapientib; dau
sit: ut in eodē dño p quē nos salutatis
eādem salutē nobisci habe nolitis: Si
aūt fallaat atq; veridicter hec scribitis:
utrine trunde negocia vīa aperāda ipmi
tis. vt nomē eius p quē aliqđ possim
audeatis nō veneratōe debita attollē
ꝑ isultatione adulatoria vētilare. Sa
tans me crūssimi cū ineffabili p vobis
tremore cordis hec dice. Nouī ei q̄nto
grauiore et pniciosiore causā sitis ha
bituri apud deū si frustra vobis hec dix
ero. Quia q̄ preteritis tpib; ecclīa xp̄iana
gen maiores nīi gesta ee meminerūt
nobis q̄ tradiderūt: oīa eaā q̄ nos vide
m et posteris tradum? q̄ tñ ptinet ad
veram religionē discendā et tenendā. diuina
scptura nō tacuit. Si oīno ita cuncta tris
cuīt. ut tristitura ee predīa sūt. Videtis
ete pplm iudeorū annulsū a sedib; suis:
p oēs fere tras disseminatū atq; diffusū.
Et origo eiusdē ppli et incrementa et regni amissio et p cuncta dispsio. Videtis ete
er ipo pplo verbū dei legēq; p dientē per
xp̄m: q̄ er illius mirabilit natus ē oīm gē
tiū fidē occupasse atq; tenuisse. Ita hec
oīa p̄nūciata legim et videm. Videtis
multos p̄sasos a radice xp̄iane sanctitatis
q̄ p sedes aplorū et successiones epoꝝ ita
p orbē. p gratiam dei diffundiū. de sola fi

gura ortus sub xpiano noīe ꝙsi arescā
a sacmēti gl̄ra: ꝙs hereses et sacrilega
noīa? Pheresa pdicta. septa sūt oīa. Vide
tis ītē simulachroꝝ tēpla pārī sine repa
acone collapsa. ptim diruta. parī dausa.
ptim ī vsus alios cōmutata. ipsa q̄ppe
simulachra vel cōfrige vel ītende vel in
dudi vel destrue. atq; ipsas tuiꝰ sācti ptā
tes q̄ aligñ pro simulachris pplīs xpia
nis p̄seqbant̄ victas et cōmutas. nō
a repugnantib; s̄ a morientib; xpīa
nis. et cōtra eadē simulachra p quib;
xpianos oīdebāt ipetus suos leges q;
vtisse: et ipeꝝ nobilissimi emunctissi
mi culmē ad sepulcra piscatoris pe
tri sbmisso dyademate supplicare. Hec
oīa dīne scripture q̄ in manꝰ oīum iam
venerūt. añ longissima tpa futura cē
testate sūt. Hec oīa tāto robustiore fir
letum fiēi: q̄nto maiore autoritate p
dicenda cē in sacris lr̄is uidem? Dū
q̄d nā obsecro vos. nūq̄d nā solū iudi
cū dī q̄d ītēr fideles atq; infideles futu
rū cē in eisdē lr̄is legum? aī illa oīa si
cut pdicta sūt venerīt. nūquid nā solū
iudicū dī venturū esse nō putabim?
Immo vō veniet sicut illa oīa venerūt
nec quisq; erit homo nīoꝝ tpm q̄ se in
ullo uidicio de sua possit īfidelitate defē
dē aī xpm cantet et iustus ad eq̄tatē
et piurus ad fraudē. et rex ad iperiū.
et miles ad pugnā. Et maritꝰ ppter
regimē. et uxor ppter obsequiū: et p̄s pp
ter p̄ceptū. et filius ppter obediencaam.
Et dñs ppter dīnationē. et seruꝰ ppter
simulatiū: et hūilis ad pietatē. et su
pbus ad emulacionē. Et diues ut por
rigat. et paup ut sumat: et ebriosꝰ ad
fialā. et mēdicus ad ianuā. Et bonꝰ
ut p̄stet. et malꝰ ut fallat: et xpianꝰ
venerator. et pagan? adulator. Oēs
xpm cantāt: et q̄ voluntate atq; ore cā
tent eidē ipsi quē cantāt sine dubio ra
tionē reddituri sūt. Est q̄dam iuisibi
le et quo creatore pnapio sūt oīa q̄
videm? sūmū. eternū. incōmutabile:
et nulli effabile nisi tñ sibi. Est q̄dā
q̄ scipā sūmutās maiestatis narrat
et pdicat non ipeat gignēta atq; nar
rāta verbū quo ille q̄ verbū gignit oīa
dicē. Est q̄dam frūtus oīum q̄ sc̄e sunt
sāctitatis ipsiꝰ incōmutabilis ubi p
q̄ narrat illud pnapiū et ipsiꝰ pna
py q̄ pari se ībo narrat īseparabile
et indiuidua cōio. Os aūt hoc totū q̄
nō dicendo dicē conat? sū. et dicēdo nō
dicē. q̄s hoc possit serenissima et sinceris
ma mēte cōtueri. coep ītuitu bīatidinem
dicē. atq; in id q̄ intuet defiaēs quoda
modo se obluisci et pgere ī illud aut? vi
sio nobis īuisibilis ē. q̄ est īmortale in
dui et optinē eterna salutē. p quā me
salutare dignam? Os hoc possit nisi q̄
cēs supbie siue thoros īanes pāa sua cō
fices ꝓplantuerit seq; sbstrauerit mitē
atq; hūilem ad erapiendū uatoꝝ dīnū
Qm ergo uultate supbie. pus ad hūili
tatē disponēdi sum? ut īde surgētes sol
dā celsitudinē teneam? nō potuit nob
hoc tāto magnificētius q̄nto blādius
spirari. ut nīa feroatis nō ui. s̄ p̄suasi
one sedaret. nisi ybū illud p q̄ se angc
lis īdicat os pī q̄ iustus et sapiēs est
q̄ uerbe hūano visibiliū rerū atpdita
te tenato videri nō poterat. p̄sonā suā
in hoīe agē atq; oīde dignaret. ut ma
gis hō timet extolli fastu hoīs. q̄ hūi
liari exēplo dei? Itaq; nō xps regno te
no deroeat? nec xps strenis opib; diues
nec xps ulla trena feliatate p̄fulgēs:
s̄ xps crucifix? p totū terrarū orbē pre
dicatū. q̄ tuserūt pus pplī supbor̄. et
adhuc rident reliqe. Crediderūt aūt pau
a pus nūc pplī: q̄a tūc ad fidē p̄auor
et cōtra irrisionē pplor̄ cū xpūs cru
fix? p̄dicaret. claudi ābulabant. mut
loq̄bant. surdi audiebāt. cea videbāt
mortui resurgebāt. Sic tādem aūgē
rūt hūana supbia nichil in ipīs tri
nus ēe potenꝰ hūilitate dīna: ut ea
salubrima hūilitas hūana cōtra illā
tentē sibi supbiā dīne imitatiois pa
trocinio tueret. Erpgrisami aliq̄n fres
mei et pntes mei mandarēses. Hec
occasionē scribēdi vobis m̄ deus optu
lit. q̄ntū potui q̄dem ī negocio fidē flo
rētinū: p quē lr̄as misistis. sicut dō vo
luit affui et adiuui. Sī tale negociū
erat: q̄d ea sine opa mea fieri pagi
potuisset. ppe ei oēs dñs ipsi? hoīes
q̄ apud ypponē sūt nouerūt florentī
nū; et multi eius orbitatē dolēt. Sed
epla m̄ a vobis missa ē. ut non ipudē
cēt epla mea tā occasione a vobis ac
cepta pdoloꝝ cultoribꝫ de xpo aliquid
loq̄ret. Sī obsecro vos si ei non īanuit

i epla mea noiastis ut nō inanuē vob
her scripserī. Si aūt me iteruē voluistis ti
mere illū quē pro iudicatū superbis uri
sit orbis terrārū: et nūc iudicē subiectus
expetat. Cui ei testis affuī i vos cordis
mei, p hāc qntā potui paginā expssus:
cui testis vobis i iudicio eius q credētes
sibi cōfirmatur⁹ est. et incredulos cōfusu
rus. Deus vn⁹ et ver⁹ vos ab oi hui⁹ secli
vanitate liberatos cōuertat ad se dīm
pdurabiles et dilectissimi frēs. Obiurga
no itra monialiū dissentionē. 4 p⁹
carū reglaris iforma⁹

Sciat pater ē scelerum pec
catū q inuenit vindictē
ita nō vult acutius qō vin
dicet iuenire. Her causa
fecit ut nō venirē ad vos
ni mea pnīam ipetrassem. nō ad pacis
vre fructū ꝙ ad dissensionis vre augmē
tū. Quo ei contēpnerē et ipsius reli
quiem⁹: si et me pīte tātus vr tumult⁹
exsteret. qntus me absente et si oculos me
os latuit. tn aures meas vrīs vocib⁹ ō
berauit⁹. Nā fortassis eadē ingrauor esset
vra sedītio in pnīa mea quā nāe cēt
vobis nō cōtrahi: q in pnīatissimū exē
plū vertī sanā doctrinā qō vobis nō ex
pedit petebatis. Ar si nō qles volo iuenē
rē vos: et ipse iuenirer a vobis qlem nō
volebatis. Cū ꝙ scribat apls ad corinthi
os dicēs. testē deū facio sup aīam meam
qa ptens vobis nondū veni corinthū:
nō qa dīnam fidei vrē. ꝙ cooperatores su
mꝰ gaudij vr̄i. hoc ergo ego dico vob: qa
ptens vobis nō ad vos veni. Pepci ei m
ne tristitiā sup tristitiā habere. et elegi
nō ut exhiberē facie meā vobis. ꝙ effū
dere cor meū deo p vobis: et causā mīe
ni plauli vr̄i nō apud vos ubis ꝙ apud
deū latinus aferē. ne tenuitat in luc
tū gaudiū meū q̄ foleo gaudē de vob.
et inf tātas tribulatiōes quib⁹ ubiq⁹ habū
dat hic mundus aliqn cōsolari cogitās
opposita cōgregationē et castra dilīo
nē. et sūam conuersationē mīam. et lar
gitorē fidem dei q̄ datu ē vobis. ut nō
solū externales nuptias contēpnerētis.
vmetā in domo sanctitē eligētes habi
tādi vnanimes: ut sit vobis aīa vna et
cor vnū in deū. Her i vobis bona her dei
dona cōsiderans: iter multas tēpestates
quib⁹ ex alijs malis quatit cor meū so
let utriq⁹ reqescere. Curebatis bn: quis
vos fascinauit? Suasio illa nō est ex deo:
q̄ vocauit vos. Modicū fermēti: nolo dicē
qd sequitur. Hoc ei magis cupio oro et hortor:
ut ipm fermentū redigatur i melū nō
tota massa sicut pene iā fecerat cōuerta
t⁹ in penis. Si gr repullulastis sanū sa
pe orate ne intretis in tēptationē. ne itm
in cōtentiones emulationes aīositates. disse
tiones. detractiones seditiones susurrationes
iadatis. Non ei sic plātauim⁹ et rigauī
m⁹ ortū dīnicū in vobis: ut spinas ustis
metam⁹ ex vobis. Si aūt adhuc vīa tumul
tuat⁹ infirmitas: orate ut euadamī a tē
tatione. Que aūt conturbāt vos si adhuc
cōturbant vos. nisi correxerīt se portā
but iudicii quecūq⁹ ille fuerīt. Cogita
te qd mali sit ut cū deo natus i unitate
fraudeam⁹: infra sustinatā in mōsterio
lugeam⁹. Perseuerate i bono ꝓpositō⁹. 4 nō
desiderabitis multare ꝓpositū. q̄ in mōs
terio illo p tā multos ānos perseuerāte
et nūo et etate creuistis: q̄ vos mē non
putero ꝙ aūo susceptū. Des ei que illuc ve
nistis ibi cā aut scē ꝓpositē sorori mee
seruiendī placendī: ei cā ipsā ꝓpositū
q̄ vos susceptū iuenistis. Sub illa estus e
rudite. sub illa velate. sub illa mltiplica
te. et sic tumultuantē ut vobis cā mute
tis⁹: cū luge debetis si cā vobis mutare
vellem⁹? Ipsa est quā nostis. ipā est ad
quā venistis: ipā est quā p tot ānos ha
bēdo creuistis. nouū nō accepistis nisi
ꝓpositū. Aut si ꝓpter illū quitis nouitatē
et i eius iudicio cōtra matrē vīam sic
rebellastis⁹: cur nō poa⁹ hoc petistis ut
ipse vobis mutet? Si aūt hoc exhorretis qa
noui quō ei in xpō venerabilis dilectus⁹:
cur nō poa⁹ illam? In vobis nāq⁹ regē
dis sic ꝓpositu tudimēta turbātur. ut ma
lus velit vos ipe deserē. ꝙ istā ex vob fa
mā et iudicia sustinē: ut dicat nō aliā
vos ꝙsituras fuisse ꝓpositā. nisi ipm cepis
setis habē ꝓpositū. Tranquillet gr̄ ds et cō
ponat cuos vros. nō in vobis ꝓualeat o
pus diabolu: ꝙ pax xpi vincat i cordib⁹
vīs. Her dolore cū qa nō fit multa. vel q
piget voluisse. qō velle nō debuistis: ecce
hesterno auretus i monē. ꝙ poa⁹ penitendo
resumatus vitē. Her habeatis pīam
iuste traditoris: ꝙ poa⁹ lacrimas petē pasto

Her fuit q̄ ut obseruetis papi⁹ Vrbi
ni⁹ in mōsterio cōstitute. primū

ꝑpt qđ in vnū estis cōgregate ut vnāmes habitetis in domo: et sit vobis oz vnū et oīa vna in deū. Et nō diuidatis aliq; ꝑpriū ꝫ sint vobis oīa cōia. et distribuat vnuq; vēm a ꝑposita vīa victus et tegumē tū. nō eq̄liter ōnib; qā nō equaliter valetus oēs. ꝫ vnuq; sicut opus fuit. Sic ē legitus in actib; aplorū qā erant illi oīa cōia: et distribuebat singlis put cuiq; o p; erat. Que aliq̄d habebāt in sclo: qñ ī gresse fuit mōsteriū libenter velit illud ē cōe. Que ēt nō habebāt: nō ea q̄rant in mōsterio q̄ ner forus habē potuerunt. Hz cñ earū infirmitatu qđ opus ē tribuat: eaā si paupes earū qñ forus erāt ner ꝓpria patria poterat iuenire. At nūc nō ideo se putent ee felices: qā inuenerunt victū et tegumentū q̄le forus inuenire nō potuerūt. Ner erigāt ceruices qā soeiant eis ad q̄s forus accedē nō audebāt. ꝫ surſū oz habeāt et terena bona nō q̄rant: ne iupiant mōsteria ee diuitib; utilia nō paupib;: si diuites illuc humiliant. et paupes illuc iflant. Hz rursꝰ ea ā ille q̄ aliq; uidebant ee in sclo. nō habeāt fastidio sorores suas q̄ ad illā sctam societatē ex pauptate venerūt: magis āt studeant nō de pntū diuitū dignita te. ꝫ de paupm sororū societate gaudeat. Ne extollant si cōi vite de suis facultatib; aliq̄d cōtulerūt: ner de suis diuitijs mīs supbiant qā eas mōsterio pauātur ꝫ si eis in sclo fruerent. Alia ꝙppe q̄ q; uiq̄tas in malis opib; exercetur ut fi ant: supbia vo eaā in bonis opib; ifidi at ut pereāt. Et qđ pdest dispergere dādo paupib; et pauperē fieri: si aīa misera supbiꝰ efficiat contēpnendo q̄ fuerat pos sidendo. Oēs ꝫ vnanimit et cōcorditer viuite: et honorate ī vobis iuicē deū cuius tem pla fcē estis. Oīonib; instate. horis et tpib; cōstitutis. In oratorio nemo aliq̄d agat: nisi ad qđ est fām vñ et nomē accepit: ut si aliq̄ eaā pter horas cōstitutas si eis ha uat orare voluerint nō eis sit ipedimēto q̄ aliq̄d ibi agere voluerint. Psalmis ꝫ ymnis cū oratis deū: hoc ꝫsetur ī corde qđ p fert in voce. Et nolite cātare: nisi qđ le gitis ee cātandū. Qđ āt nō uta scriptū e ut cantet: non cātet. Carnē vām ab stinentia ieunijs et abstinentia esse et pot; cnti valitudo ꝓmittit. Cñ āt aliq̄ nō potest ieunare: nō tñ extra horā pran dij aliq̄d alimentorū sumat: nisi cū egro tat. Cū accessus ad mensā domer in sit grat. qđ vobis scām cōsuetudinē legit si ne tumultu et cōtentionib; audite. Ner so le vobis fauces sumāt abū: ꝫ et aures ꝓ apiāt uerbū dei. Que ifirme fuit ex pris nā cōsuetudiē si aliter tractat̄ ī victu nō debet alys molestū ee ner iuustū uideri qđ sert alia cōsuetudo fortiores: ner illius pu tet felicores qā sumūt qđ nō sumunt ipse ꝫ sibi pot; ꝑfulent qā valet qđ nō valet ille. Et si eis q̄ venerūt ex moribꝰ alimen torū ad mōsteriū aliq̄d alimentoꝝ vestī mētorū straneꝝ optimentorū dat̄ qđ a lijs fortioribꝰ et ideo felicioribꝰ nō dat̄: cogi tare debēt quib; nō dat̄ qñtū de sua sctate uita ille ad istā descenderit. ꝙpius usq; ad alienū q̄ suū ꝙpe fortiores frugalitate ꝓuenire nequerint. Ner debēt ille cōtur bari q eas uidēt ꝑplius nō q̄rere ꝫ q̄ tolerare ampe; ne cōtingat ꝙcessā da ꝓuisitas. ut in mōsterio ubi qñtū ꝓfuit diuites laboriose: fiant paupes ali tate. Sane q̄dmodū egrotātes nāe ha bēt minꝰ ampe ne grauētur: una ꝓ e frutudinē sic tractāde fuit ut ea ꝓficere tur. eaā de si huillia sctī pauptate uene runt: tñ hoc illis cōtulerit tranꝙor egritu do qđ diuitib; ānterior cōsuetudo. Hz si ui res ꝓstinas repauerit redeant ad felu ore cōsuetudinē suā: q̄ famulas dei tan to ꝑplius deceat qñto minꝰ indigēt. Ner ibi eas teneat voluptas nā vegetantes: ꝫ nūtus leuarat ifirmas. Ille se estimet diuores: q̄ fuerint ī sustētanda pnte fortiores. Angelꝰ est ei munꝰ egē: qñ puer be. Nō sit notabilis habit̄ vē: nec affec tus vestib; placē ꝫ moribꝰ. Nō sint vob tñ tenera capitū tegmīa: ut tenuia subt appareāt. Capillos ex nulla pte nudos ha beatis: nec forus vel sygat negligēna vel cōponat industria. Cñ preditus sit fabula te: nī venitus quo ius sit stare. In incessu i statu ī habitu in ōnib; moribꝰ vīs nichil fiat qđ illaeat animꝰ libidinē: ꝫ qđ ves tra decent sctātē. Oculi vñ et si nanūtur ī aliquē: figātur in neīnem. Negi ei qñ ꝓditus viros vidē phibemū: ꝫ appete aut ab ipis appeti velle. Ner tactu solo. ꝫ affec qđ et aspū appetē et appetit fēa. Ner dum tis vos habē eaos pudicos si habeatis oc los ipudicos: qa ipudicꝰ oculꝰ ipudicū cor dis est nūcius. Et nī sciuīt sibi eaā tra

te lingua cõspectu mutuo corda nũcupant ipu
dicã: et scdm cõcupiscentiã carnis alteruꝫ
delectãtur ardore. eaã intactus ab ĩmundã
violatõe corporibꝫ fugit castitas ipsa de mo
libꝰ. Nec putrie debet q̃ in marmõe figit ocu
li. et illo in scipsã diligit fieri: nõ videã ab
aliqõ hoc fiant. Videt oculꝰ et a quibꝰ videã
nõ arbitrat. Sz cave lateat et a nesciẽte hoim
videat: qd faciet de illo supno ispectore q̃
latere nichil pt. An ideo putãdus ẽ non vi
dere: qa tanto videt patientius q̃nto sapiẽtius
Illi g̃ timeat sm̃ feia displicere: ne velit ei
ro male placere. Illũ cogitet oia videre: ne vel
uerit male videre. Illo nãq; et ĩ hac causa cõ
mẽdatus ẽ timor: ubi scriptũ est. abhoiã
no est dño defugiens oclim. Cũ g̃ sit estus in
eccã et ubiq; ubi vir sit: iuste vestrã
pudicicã custodite. Dz ei qui habitat in
vobis: eaã isto mõ custodiet vos ex vobis.
Et si hoc de q̃ loquor oculi petulantiã in a
liq̃ vim adulterii. statim admonete ne rep
ta. pcrediatur: sz de primo corripiant. Siat
et p̃ admonitionẽ itm vel alio quocq; di
ctãdũ sanandã. poat q̃q; iuenire potuit
hoc: pus tñ et alteri vel tue demõstratã ut
duarũ vel treiũ possit ore cõuinci. et cõpetẽ
ti secũdm tohercten. Nec vos iudicetis esse
malivolas qñ hec iudicatis. Negris q̃pe
innocentes nõ estis: si sorores vras qs iudi
cãdo corripere potestis tacẽdo pire ꝑmittitis.
Si ei sozor tua vuln̄ habet in corpe qd
occultari vellet dñi timet secutã: nõne cau
dere abs te sileri et misereri iudicaret:
Ostio g̃ locus eã debes manifestare: ne
putrescat in corde. Sz anteq̃ alꝰ
demõstret ꝑ qs cõuincenda ẽ si negligat
ꝓposite debet obiici: ne forte possit secreta
correcta non innotescere ceteris. Si aũ negligue
rit tuã mendaciũ adhibẽde sunt alie: ut nã
ma oĩbꝫ possit nõ ab vna teste argui: sz
a duabꝫ tribꝫ q̃ cõuincã. Cõuicta vo scdm
ꝓposite vel pbri arbitriũ debet emẽdato
riã sustinere disciplinã. Quã si ferre recusa
verit et si ipa nõ abscesserit de vã sanctitate
pinacꝫ. Non ei hoc crudelitas fit sz misericor
die cõtagione pestifera plimas ꝑdat. Et
hoc qd dixi de oculo nõ figendo eaã in cete
ris iuvenibus. phibẽdis iudicandis cõuinc̃
dis vidicandis q̃ prius diligẽter observet
ne dilãone hoim et odio viciorũ. Quecũq;
fit in tñ ꝓfessa fuit malũ ut occulte ab
aliq̃ liceas vel q̃bꝫ munusculis acquiat:
si hoc ultro cõfitet̃ prat illi et oret̃ ꝑ ea. Si aũ
deprehendit̃ atq; convincat̃. scdm arbitriũ ꝓ
posite vel pbri vel eaã epi grauꝫ emẽdet.
Vestes vras habete sub vna custode vl̃ dua
bꝫ vel q̃ sufficẽ potuerit ad eas cernendas:
ne a tinea ledant̃. Et sicut pasaniũ ex v
no cellario: sic induamũ ex vno vestiario.
Et si fieri ꝑt non ad vos ꝑtineat qd vobis
debendũ ꝑ tpis cõgruentia ꝓferat̃: utrũ
hoc reapiat vnaq; vim qd deposuerat: q̃
aliud qd alia habuit. dñi tñ vnicuiq; qd
opus ẽ non negret. Si aũ hinc ĩter vos cõ
tentiones et murmura oriũtur. tũ queritꝰ
aliq̃ de ceteris aliqd se accepisse q̃ pius ha
buerat et indigna se iudicat ee q̃ non
ita vestiat sicut alia sororũ ei videbat̃:
hic vos ꝑbate q̃ntũ vobis desit ĩ illo in
tione scõ habitu cordis. q̃ ꝑ habitu corpis
lingratis. Tñ si vã tolerat̃ infirmitas
ut hoc reapiatis qd posueratis ĩ vno tñ
loco sub cõibꝫ custodibꝫ habete qd poitis:
ita sane ut nulla sibi aliqd optet siue vñ
duat siue ubi iaceat siue vñ ungrat̃:
vel optat vel caput cõtegat: sz oĩa opa
ria in cõe fiat: maiore studio et frequẽ
tiori alacritate q̃ si vobis ꝓpria fuerint.
Carnis ei de q̃ scriptũ est q̃ non q̃ut q̃
sua sũt sic ĩtelligit̃: qa cõia ꝓpriis nõ ꝑ
a cõibꝫ cãteponit. Et ideo q̃nto ãplꝰ ten
dẽm q̃ ꝓpriã caritatis tanto ãplꝰ ꝓfe
asse nouãtis: ut in õnibꝫ quibꝫ utit̃ tñsi
tura nãtis superemineat q̃ pmanet ca
ritas. Cõsequens g̃ est ut eaã illud qd fi
lis vel filiabꝫ vel aliq̃ nãtitudine ad se ꝑ
tinentibꝫ in mõsterio cõstitutis aliqs vel
aliq̃ cõtulerit sive veste sive qlibꝫ ali
ud unde nãtia deputandũ nõ occulte ac
cipiat. sz sit in ptate ꝓposite ut in cõe red
dat cui nim̃ fuit ꝑbeat. Et si aliquã re
sibi collatã celauit: furti iudicio condẽp
net. Indumẽta vra scdm arbitriũ ꝓposi
te lauẽtur sive a vob sive a fullonibꝫ: ne
ĩteriores aie sordes cõtrahat nimiꝰ vesti
mi appetit. Lauacrũ eaã corpm vi
sus q̃ balneariũ nõ sit assiduꝰ. sz eo q̃ so
let tpis intuallo tribuat: hoc ẽ semel ĩ
mẽse. Cui aũ infirmitatis nãtis cogꝫ
lauandũ corpꝰ nõ longꝰ differat̃: fiat
sine murmure de cõsilio medici. ita ut e
aã si nolit iubẽte ꝓposita sumat qd sanẽ
dũ est ꝑ salute. Si aũ velut et forte nõ ex
pedit sive cupiditati nõ obediat. Aliqñ
eaã si noceat posse credit qd delectat.

Denig⁹ si latens ē dolor i corpe famule dei di
cēti quid sibi doleat sine dubitatiōe credat.
Ad thi utrū sanādo illi dolori qđ delectat ex
pediat: si nō est certū medians cōsolatur.
Nec eāt ad balneas siue quocūq⁹ ire nūq
fuit mīm⁹ q⁹ tres. Nec illa q̄ habet aliq
ēūdi nāturā: aī quib⁹ ipsa voluit. ꝙ aī
quib⁹ ꝓposita iusserit ire debebit. Egrotā
aū cura siue p⁹ efficacitudinē refrenandā
siue aliq̄ ībecillitate eāt siue febrib⁹ la
borantū alicui debet iūgi: ut ipsa de re
lacio petat qđ aliq⁹ opus p̄sperarit. Siue
āt q̄ cellario siue q̄ vestib⁹ siue q̄ vasis
ꝓponūtur: sine mīmure seruāt sororib⁹
suis. Lectiones ītra horā singulis diebus petā
tur: exīt horā q̄ peracte nō attendāt. Ve
stimēta vō et cēlaculāmēta q̄ fuerint i
digētia nutrīa: dare nō differāt sub qua
rū custodia sūt q̄ posūtur. Cures ā nul
las habeatis ā q⁹ delectē sīnuatas. ne
ira arescat in odiū. Trabē frāgat de fes
tuca. Aciam frāgat horīada. Neq⁹ ei ad
solos vicos ptinet qđ scriptū est. qui odit
fratrē suū homicida est. ꝙ seru masculino
quē ds primū fecit. eāt femine⁹ p̄cepti
ser⁹ tetigit. Quecūq⁹ vel cōuino vel ma
ledicto vel eāt crimis obiectu altera le
serit: meinerit satisfactiōe curāt q̄nto
ad qđ fecit. et illa q̄ lesa est sine disceptā
tione dimittat. Si āt iuste se leserit iu
stē sibi debita relaxāt debebit. ꝓpter oēs
vias: qs utiq⁹ q̄nto crebriores tāto
sāctiores habē debeatis. Melior est ei q̄
cuius ira sepe cēptat tū ī petrare festinat
ut sibi dimittat aū se feasse cognoscat i
iuriā: q⁹ q̄ tardi⁹ erasat et ad veniā pe
tendā difficili⁹ īclinat. Que nō vult
dimittē sorori sue nō speret atq̄ orōis
effm. Que āt nūq⁹ vult petē veniā ce
nō ex aīo petit sine causa ē in mōstro
eāt si non ī precātē. Vnde vobis a ver
bis duriorib⁹ patet. Que si emissa fuerit
de ore vīo: nō p̄figeat ex ipō ore. p̄ferre
medicamēta. ex quo sua sūt vulnerata.
Si aūt nātas dysaplie in moribus co
hercēdis dice vos ūba dura cōpellit. ꝙ
si eāt in ꝑis modū vos exercisse scīatis
nō a vobis exigite ut ab eis veniā postu
lent: ne apud eas qs oporteat ee subor
tas dū nimia seruat humilitas refren
di frangat auctoritas. Si tū petendā ē
venia ab oīm dño q̄ nouit eas qs pl⁹
iusto forte corruptas q̄nta benevolēcia
diligatis. Non āt carnalis ꝙ spūalis inē
vos debet ee dilō. Nam q̄ frāgit pudo
ī memores eāt seis femine ioīdo turpiter
et ludendo: nō solū a vidius et ītuitus
ā cultus xpi in sō ꝓposito cōstitutus. si oīo
nec a mulieribus nuptis nec a vīginib⁹
suis frāenda nupturis. Posite āt mī
obediāt. honore seruato ne ī illa offen
dat ds. Aultomagis pbro q̄ oīm oīm
curā gerit. Ne ꝙ cūcta ista seruent et si ꝙ
seruatū nō fuit non neglig̃ēter ptereat
sed emēdandū corrigendūq⁹ curet ad ꝓpo
situm pinque ptinebit: uti ut ad pbrm q̄
eis credit. Ipsa vō nō se erubescat ꝓfite
ri ante ꝙ ciuitate seruiēte feliē. Honeē
oīa hoībus plāta sit vobis: oīa ēo sub
strata sit pedib⁹ vīs. Circa oēs bonoū
opm scipsa ꝓbeat exemplū. Corripiat
inquietos. cōsoletī pusillanimes. susapiat
īfirmas: patiēs sit ad oēs. Disciplinam
libēs habeat. metuens īponat: et q̄us
utrūq⁹ sit nīm. tū plus a vobis amā
appetat q⁹ timeri. sp cogitās deo se. ꝙ vo
bis redditurā esse rōnem. Mī magis
obediēdo nō solū vīs. vīncula ipsi⁹ mise
remū: qa int vos q̄nto in loco superior
tāto in periculo maiore ūsat. Domet dns
ut obseruetis hec oīa. aī dilāone tuāq⁹
spūalis pulchritudīs amatrices. ꝙ bone
odore xpi de bona cōuersatiōe fragrātes:
nō sicut ācille sub lege. ꝙ sicut liberae sub
gra cōstitute. Vt āt in hoc libello q⁹ in
speculo vos possitis ispice: ne p⁹ obliuione
aliqđ negligatis. semel in septīana vob
legat. Et ubi vos īuenerit⁹ ea q̄ septīa
sūt faciētes. agite gras dño bonoū oīm
largitori: ubi āt quicūq⁹ vīm viderit sibi
deesse aliq̄. de ꝑterito doleat. caueat de fu
turo: orās ut debitū dimittat. et in tēp
tatiōe nō īducat.

Epla aug ad bene
nātū de bono studio ām eāt

Omno bīssimo et venerabili ꝙ
filio ꝙ cōsacerdoti benenato ꝙ q
tecū sūt frib⁹: aug⁹ in dño sa
lutē. Per quē saluto sācitatem tuā. de
fide eius et bono actu eārum studio gau
lam. Voluit āt benignitate aī tuā ve
is venire: dne dilāssime et venerabilis fili
gitas si verū est qđ audiui. de negotio illo tristige⁹ de
ti q̄admodū debeas epāli pīmittere mise
ricordie. Unde: ut nō aī quolibet id agere

si tñ ut dixi vñ est qđ audiui. ꝙ potius nñ
domo catholica tua nō solū nullā aduſi
tatē. vñ mecū fidele aduitoriū habē possit
cētra. Epla augi ad benenatum

Omno btiſſ ꝯ uolūtatē ſuā
ſimo et venabili frī et cōſacer
doti benenato et q̄ tenū ſūt frī
bꝰ: augs et q̄ meaī ſūt frēs in
dño ſalutē. Puella de q̄ mihi ſcripſiſti
ſātis tuā: i ea uolūtate ē ut ſi etas ei nā
matura ēet nulli ī nuptias cōueniret. In
ea vō etate ē: ut ſi uolūtatē nubendi ha
bēt. nulli adhuc dari vel ꝓmitti debēt. Hinc
accedit qđ ds eā ſic in etā tueſ ut cōſ
ꝓbos tueaſ: nō ut au voluero tradi ꝓſ
ſit. ꝙ ut a q̄ non oportet rapi nō poſſit.
dñe benenate dilāſſime et venābilis frē.
Codino uteꝝ quā inſinuāē dignat' es:
non īm displicet ſi nuptura ē. Vtrū eaīt
nuptura ſit: et ſi illud qđ in ore habet
magis optam' nūc tñ ignoram'. qa ī
āmis his eſt ut q̄ et ſe dīnt velle ēe ſāmo
nialē. ionas ſit poā grauietus ꝙ ſponſio
ꝓfitētus. Deiñ habet matertera tua' uir
honorabilis frē nē felix dñi de hac re con
tuliſſe nī illo. neq̄ ei poſſem aliud vel de
bere. nō qđem iuitus aſſumpſi ymo eaī ſſ
tulatus ē. ꝙ iure aīarie non ꝓportune
uoluit q̄ eis nichil inſit ſcripti. fortaſſis ei
q̄ nūc nō apparet apparebit et mr. tua'
uolūtatē in tradenda filia oīnibꝰ ut ar
bitror natura ꝓponit: niſi eadē puella
i ea iā etate fuit. ut iure literaꝝ ſibi e
ligat ipſa qđ uelit. Illud q̄ rogitet ſine
titeras tuā. qa ſi nō de nuptiis eius ꝓpas
ſūma ac tota tribuat. atq̄ ipſa q̄ iam
matura et nubē volens. tui voluero tra
dendā ſe deo iudice nō cōmittat. ſic duo
et verū duo in placē iſtā condicionē:
ut ꝓpt deū iudicē nō poſſim reſpuere
meliorē. q̄ uterū aduēticā ſit utq̄ iace
ti eſt. Quapter uidet matertera tua q̄ nō
ta cōſideranda cōtrariat: ut nūc a me
nuq̄ ꝓmitti oīo non poſſit. Epla augi
ad ruſticum — de fidē puelle nubio.

Omno dilāſſimo et mūto p
dicabili ac ſuſapiēdo frī ruſ
tico: augs in dño ſalutem.
Quinuis tibi et vnuſquiſq̄ de
mui tue vita bona optē. nec tñ ad ſe
licitatē pūtus ſcli ptinēa. vñ mecū ad
uitā futurā ac ſempiternā que tibi nō
dū credenda ꝓſuaſa ē: tñ que me mouc
ēt ut de puella qua petis nichil adh'
audeā pollicēi. q̄ntū ſuffice viſū eſt ſuo
frī et cōpō meo benenato reſcripſi dñe
dilāſſime et venābilis fili. Si ei tu nī certiſ
ſime notus. eaī ſi nīe abſolute ſic ꝑtus
qualibꝫ puellā in cōiugiū trade tradi a
nobis xpiaīa nūſi xpiano nō poſſe. nichil
tñ in tale de filio tuo quē adhuc pagā
nū audio ꝓmitte voluiſti: q̄ntomagis e
go ꝓpter illa q̄ in epla meo benenato frī mei
lege poteris. quātꝫ de illis puelle cōnubi
o ſponde nō debeo'. eaī ſi qđ dixi de filio tu
o non tñ. ꝓmiſſū tenerē. ꝙ iamen iā frān
ce gaudere. Augs ad feliceꝫ

Q̄ cura exhibenda ē pupillo.

Omno dilāſſimo mūtoq̄ hono
bili ꝙ ꝓferendo frī felici: augs
in dño ſalutē. Nouit optē
religio tua: quā cura tuendis nī oīnibus
hoīb' tū maxīe pupillis eccla vel epī de
beat. Vñ receptus leris tuis et exēplo li
cēi viri ſpābilis frīs nrī: nec potui nec
debui paſſim puellā cuiq̄ cōmittē. ꝓſer
tī q̄a eam ecclie cōmendauit dñe dilāſ
ſime mūtoq̄ honorabil' et ꝓferende frat.
Vñ aduentū ei' exꝑto: ut ſi qđ fieri o
porteat ei' ꝓuida deliberē. et fraā q̄ dīs
finiendū eſſe īſpiraueri. Epla augi ad
quīntilianū ꝓ ſtulta et ſimplicioſa.

Omno bīſſimo et mūto vene
rabili frī et cōpō quīntiliano:
augs in dño ſalutē. Dono
rabiles dei famulas et ꝓpa
ſa mēbra xpi. ſtillā viduā ſcā ꝓpoſiti
ei' filiā ſimplicioſā virginē ſacrā. ma
tri etate ſubditā. ſānate plenā. q̄s vbo
dñi aluim' ut potiu' veritatis tue
in xpi dilāone cōmendo: et tē mea ma
nu ꝓ hāc epla' tradi cōſolandas. et ī
oīnibꝰ aduuādas q̄ utilitas earū vel ne
cēſitas poſtulat. Qđ et ſine mea' ꝺnē
dationē ꝓcul dubio facies ſānitas tua. Si ei
xpc nos xpc ſupnā ihrlm cui' nos cōci
ues ſumus et in q̄ cōtigerit habē et
tellēctorem locī. non ſolū ciuicī. vñ
cā fraternū eis debem' affectū. q̄ntoma
gis vos apud quē eaī earū eternal' eſt
ꝓua in q̄ ſclarem nobilitatē ꝓ xpi amo
re cōtempnūt dñe ille'. Officiū q̄ ſalu
tationis ꝓ illas meū ea cāritate peto dig
neris ſumere q̄ dixi: et meminiſſe nī in
oīonibꝰ tuis. Portant ſane ſcā religioſe

ſſimi et gl̄oſiſſimi mr̄i ſtephani q̄s nō
ignorat ſc̄tas tua ſicut et nos fecim⁹ q̄m
cōueniens hōorate debeatis. S. aug⁹ ad flo
Omne crimie mlto rentinā
q⁹ hōrabilu in xp̄o ac ſuſapiē
de filie floretine: aug⁹ eṗus
in dño ſalutē. Quantū ꝓpo
ſitū tuū & tuū ſcerat⁹ ordi tuo timor dei
caſtus pmanēs in ſclm ſcli: aurā ꝓ te no
ſtrā non ſolū in ꝓabꝫ apud deū. vīcentā
ī monialibꝫ ad tempſā nō mediocriter
ſuſatat. Qđ quidē in eplis meis q̄s ad
mē reuēnte tue debito cū honore in
hōrandā dedi. nō ſemel ſed. Nā q̄a hoc
m̄ reſcribē dignata ē ꝑ tu te velle am
pe lēras meas. tūc demū ſi quid fortem
bi opus eēt ex mīſterio meo qđ venerā
do ſtudio tuo oīmq⁹ talū q̄ntū poſſi li
bera ſeruitute debē me nouī. nō te eē
tacturā et reſcribendo īſinuaturā. Et
te ſcā qđ te voluiſſe q̄uis nō ꝑ te cōpen
ne viderer tibi oſtū fiduciā inhīanti
claudē. Superest ut ꝓmas ipſa ſi qđ ex
me q̄rendū putas. Aut ei ſuo qđ inq̄
ſieris ner negabo. aut ītra neſuo ut nullo
fidei ſalutis q⁹ detrimēto neſuā. et de ꝫ
cuā tempſā ſi potuero ſanā reddita cō
ne ſeruā: aut te ſi & neſuo et tū ſuē
dū eſt. vel ꝑpetrabo a dño ne tibi deſi
Nā ſepe officiū impiendi. meritū
ampiēdi. Vel ita tibi rīndebo: ut nouē
tis ꝑ hanc ipſa te quā puter neſcam⁹
ad quē pulſare debeam⁹? Nec ido plo
tuꝫ ſum. ne te ꝑ ito ſperes qđquid a
me q̄ſieris auditurā. & tū hoc nō ꝓue
nerit audaci⁹ poa⁹ q⁹ prudēter me fe
aſſe arbitreris q⁹ tibi q̄rendi ſi qđ vole⁹
facultatē dedi. Hoc ei fcā nō dotor ꝑfec
tus. ſ tū docendis pficiēdus: dīna exi
mia mīt⁹q⁹ hōrabilis in xp̄o ac ſuſu
piēda filia. Equidē cuā in his rebꝫ q̄s
utrūq⁹ ſuo magis te cupio cē ſaentē.
q⁹ ſcē nīe indulgentē. ſleq ei ut qđ ſa
m⁹ dream⁹ aliorū ignorātā optare
debem⁹? Multo q̄ppe melⁱ oēs ſum⁹ do
cibiles dei qđ utiq⁹ in illa ſupna ptria
cū in nobis cōpletū fuīt qđ ꝓmiſſū &
placet: ut nō duat homo primo ſuo q⁹
noſce dīm. Oēs ei cognoſcēt eū. ſicut
ſcriptū eſt. a maiore uſq⁹ ad minorē e
orū. Et ſolliciti⁹ cauendū eſt in doc
de ſuꝑbie vicū qđ nō ita ī docendo eſt.
Vñ et ſcā ſcriptura nos āmonet dicens:

sit oīs homo velox ad audiendū tardus
ad loquendū. Et ille in pſalmo ait:
Auditui meo dabis exultationē et leti
tiā: ōtinuoq⁹ ſubient et exultabūt oſſa
hūiliata. Audit ei in audiendo ſtudioſe
ſeruā hūilitatē q̄ difficilis ē in docen
do. q̄m nīe eſt ut doctor habeat ſuper
rē locū. ubi laboroſū eſt optime ne ſō
repat clauo. Videas ne q⁹ admodū pe
ductū a quib⁹ hoc expectat. ut nō ſolū
doctores ſim⁹ vincentā cū hoīes ſim⁹ vin
na doceam⁹? Sī laborū piculoꝝq⁹ nō
rū ſingulare ſolatiū eſt: cū ita ꝓfi
tus ut illo pueniatis. ubi nullus hoīs
doctoris eſpectatis. Iſto ad ꝑiculo non ti
nos. nā ad illū de quo dictum⁹ ſū qđ
ſum⁹ nos? Nō ſ⁹ nos tm̄ iſto ꝑiculo. ſ⁹
cuā ille doctor gentiū pluralitatē ſe eſſe
teſtat. cū dicat: ne magnitudo reuela
tionū mearū extollet me datus ē mi ſti
mulꝰ carnis et cete. Vñ et ipſe dīs ti
moris huⁱ admirabilis medic⁹ noluit
inq̄t ab hoīnib⁹ vocari rabbi. Vn⁹ eſt ei
mgr̄ vr̄ xp̄us. Qđ retinēs idē ipſe doc
tor gentiū dicat: neq⁹ q̄ plantat ē ali
qđ neq⁹ q̄ rigat. ſ⁹ q̄ incrementū dat
deus. Hoc et ille meminit q̄ in natos mu
lieriū q̄nto magnⁱ erat. tāto ſe in oīb⁹
hūiliabat: indignū ſe affirmās q̄
ꝑpī calamitēa portaret. Quid ei ab
nid oīndit ubi nit. q̄ habet ſponſā ſpon
ſus ē. amicⁱ aūt ſponſi ſtat et audit eū.
et gaudio gaudet ꝓpt̄ voc̄ ſponſi. Hic
ē ille auditus de quo paulo aūt cōme
morauī ī pſalmo poſitū: auditui me
o dabis exultationē. & exultabūt oſſa
hūiliata. Pūs tāto me certⁱ tāto ſolue⁹
tāto ſanⁱ gaudē de fide & ſpe et dilōe
tua. q̄nto min⁹ indigneris nō tm̄ a ſ
me quitⁱ diſce. ſ ab ullo ꝓſo hoīm. De
rūptū q̄a tū illuc eſſe te quidē pre eta
te verecūdante boni pntes et amātiſ
ſimi bonorū ſtudiorū tuorū q̄ntō pieta
tis vēq⁹ ſapiē ardore flagrares in īmma
re dignati ſūt. et benuolentiſſime petiue
rūt: ne tibi īſtruende in q̄ opus eēt me
ā operulā denegarē. āmonendā te. hoc
lras credidi ſedm dictas optiōes ut q̄nq⁹
qđ vis: ne ſim ſuꝑfluus ſi tonat⁹ fuēo
dē qđ ſas. dū tm̄ firmiſſime teneas qđ
& ſi alīq⁹ ſalubrit ꝑ me ſare potuīs: il
le te drebit q̄ eſt intiorus hoīs mgr in
tiori: q̄ in corde tuo tibi oīndit verū eſſe.

al. ā diſcendo

qđ dicat. Qđ nequ q̄ plantat ẽ aliq̄ ne
q̄ q̄ rigat. ſ̄ q̄ incrementū dat deus.

E. aug. ad feliciam ne turbet

Omne inq̄tate aliorū
mito ſuſcipiẽdꝫ in xp̄i mẽ
bris filie feliciae: aug⁹ in dño
ſalutẽ. Non dubito aīm
tuā et p̄ tuā fidē et p̄ alioꝝ ifirmitꝫ
plen⁹ viſceribꝫ caritatis cōfortat et dicat.
Qs ifirmat et ego nō infirmor? Quis
ſcādalizat et ego nō vror? Vñ ecā ego
ipſe cōpunct⁹ et p̄ tuā q̄ in xp̄o eſt ſalu
te ſolliat? has vel cōſolatorias vel exhor
tatorias l̄ras ad tuā ſālatē dandas ꝛ
putauꝰ q̄m in dño nr̄o ih̄u xp̄o corpe
qđ ẽ ecclīa eius et vnitas mẽbrorū eꝰ
germaniſſima frā es nobis. q̄ tāp honō
tabile membrū in ea cōpage diligeris
et nobiſcū illꝰ ſpū ſcō muis. Vñ te āmo
neo ne grauꝰ p̄turberis his ſcādalis:
q̄ ideo vētura ſūt p̄dicta ut q̄n venirēt
timiſtrarem ee predicta. et nō eas valde
cōmouerem. Nā hec ipſe dño in euāge
lio ura p̄dixit. Ve mūdo ab ſcādalis. Ne
portet venire ſcādala. Ve aūt illi hoī per
quē ſcandalū veniet. Qui ſūt ipſi hoī
nes niſi de quibꝫ dixit aplꝰ: ſua quęrentes
non q̄ ih̄u xp̄i? Alij ſūt ſ̄ q̄ p̄terea te
nent paſtorales cathedras ut xp̄i gregib⁹
cōſulant: alij vō qui p̄ter ea in eis ſedet.
ut ſuis honoribꝫ tpalibꝫ et cōmodis ſe
cularibꝫ gaudeāt. Iſta duo genera paſto
ribꝫ alijs morientibꝫ alijs naſcentibꝫ: i
ecā catholica nūq̄ eſt uſq̄ ad finē ſcli.
et uſq̄ ad dñi iudicii pſeueret. In eū
tribꝫ aplorū fuerūt tales inter qs falſoſ
fres aplus gemēt et dicēt paulus i fal
ſis frib⁹. nec eos p̄ ſuperbia ſeparet. ſ̄ p to
lerantia ſuſtineret: q̄ntomagis tribꝫ no
bis nūq̄ ē ut ſint. cū de tpe huius ſcli q̄
q̄m habitauit inq̄tas refrigeſcet ca
ritas multorū? ſ̄ qđ ſequit nos debet
cōſolari et exhortari. Qui pſeuerauerit
in q̄t uſq̄ in finē: hic ſalu⁹ erit. Sicut
aūt ſūt paſtores boni et mali: ſic ecā i
tribꝫ gregibꝫ ſūt boni et mali. Boni qui
ſi noīe ſignificant: mali vō hedi ap
pellant. ſ̄ cōmuni more paſcāt: dum
veniat p̄nceps paſtorū q̄ dñus eſt oīm
paſtor. et quēadmodū ipſe p̄miſit ſeparet
ſicut paſtor oues ab hedis. Nobis ei im
pauit cōgregationē. ſibi ſūt ſeruauit ſe
parationē: qđ ille debet ſeparare q̄ neſcit er
rare. Nā q̄ ſeparare aūt tps qđ ſibi dñs ſer
uauit ſuperbi ſerui frāle auſi ſūt: ipſi po
ſ⁹ ab vnitate catholica ſeparati ſūt. Nā
ſaſmate īmundi mūdū gregē vñ habe
potuerūt? Vt ſ̄ in vnitate maneam⁹
nec offenſi ſcādalis paleaꝝ areā dñicā
deſeram? ſ̄ poſ⁹ uſq̄ in finē ventilatiō
nis frumētū pſeuerem? et cōminutā
ſtipulā ficmo caritatis pondꝰ tolerem? q
ipſe paſtor noſter euāgelio de paſtoribꝫ bo
nis nos āmonet⁹. ut p̄ bona opa cog
noſcer i eiſdē nr̄am ſpem ponam? ſ̄ eū
q̄ illos tales fecit p̄mia q̄ in celis ẽ gloꝛ
ficem? et de paſtoribꝫ malis. qs noīe ſcā
barū et phariſeoꝝ ſignificare voluit do
cētes bona et facientes mala. Nā de bonis
paſtoribꝫ ita loquit. Vos eſtis lumē mū
di. Non p̄t ciuitas abſcondi ſup montē
cōſtituta. neq̄ accendūt lucernā et po
nūt eā ſub modio ſ̄ ſup candelabrū ut
luceat oīb⁹ q̄ in domo ſūt. Sic luceat lu
mē vrm coꝝ hoīb⁹ ut videāt opa vra et
glorificēt p̄rem q̄ in celis ẽ. De malis aūt
paſtoribꝫ oues āmonet⁹ duces. ſup cathe
drā moyſi ſedent q̄ dicūt facite. q̄ aūt fa
cere nolite. Dicūt ei et non faciūt.
Hos auditis oues xp̄i eccā p malos doc
tores voce ipſi⁹ audiūt. et vnitatē illi⁹ nō
relinquūt: q̄a bonū qđ audiūt eos duce
nō eſt ipſoꝝ ſ̄ illius. Et ideo ſecure oues
paſcūtur: q̄a et ſub malis paſtoribꝫ paſ
cuis dñicis nutriūtur. Nō aūt fecerūt m
maloꝝ frā paſtoꝝ: q̄a talia opa non
ſūt ipſi⁹ ſ̄ ipſoꝝ. Quos aūt bonos vident
nō ſolū audiūt bona q̄ dicūt. ſ̄ eccā imi
tātur bona q̄ faciūt. De talibꝫ erat aplus
q̄ dicebat: Imitatores mei eſtote: ſicut et
ego xp̄i. Iſte erat lumē illuīnatū a luī
ne ſēpiterno ipſo dño ih̄u xp̄o: et i cande
labro poſitū erat q̄a in ea cruce gloriabā
tur. Vñ aūt q̄libet aūt abſit gl̄iari: niſi i cru
ce dñi nr̄i ih̄u xp̄i. Et q̄a nō ſua q̄rebat
ſ̄ q̄ ih̄u xp̄i. q̄nus ad imitationē ſuā q̄s
p euāgeliū genuerat hortat. tñ grauꝰ
ter corripit eos q̄ per aplorū noīa ſaſma
ta fecerūt. et obiurgat illos q̄ dicūt ego
ſū pauli. Quid quod paul⁹ p̄ vobis inq̄t
crucifix⁹ eſt. aūt in noīe pauli baptizati eſtis?
Hinc itelligim⁹ et bonos paſtores nō ſi
bi q̄rentes ſ̄ q̄ ih̄u xp̄i. et bonas oues q̄
uis imitētur fra paſtorū bonoꝝ tñ in

eis nō ponē spem suā quorū mīsterio sūt
cōgregate. ꝙ in dño pcio tuo sanguīe
sūt redēpte: ut qñ forte īcurrerint ī pas
tores malos dottrinā illoꝝ pdicantes ꝛ
sua mala opa fugiētes. q̄ dicūt faciāt
q̄ aūt faciunt nō faciāt. nec ꝓpter filios
unitatis pacua deserāt unitatis. In
catholica ei ecclā q̄ non solū in affectu
sicut ps dicati. ꝙ ꝓ oēs gentes sicut ꝓ
missa ē dilatat atq; diffundit in om
nē mūdū sicut dicit aplus frēs mī ꝛ
cāres: et boni sūt et mali. Ab ea vō se
parati q̄ diu cōtra illā sentiūt boni ē
non pūt. qa et si alios ecclē bonos vi
dent oīdere q̄si laudabilis cōuersatio:
malos eos facit ipsa diuisio dicēte dño.
Qui meū nō est aduersū me ē: ꝛ q̄
meū nō colligit spgit. Vñ et exhortor
dña mea multo susapienda. et in xpī mē
bris hōranda filia. ut qđ tibi dns pstī
tit fidēlit teneas. eūq; toto corde dilectas
et eā etiam: q̄ te nō pmisit cōtinuata
tas tue frām tu pōtis ꝓdere vel perīe.
Si eī de isto scio ceteros separata ab vni
tate corpis xpi. nichil tibi pdesset ser
uata īteritas corpis tui. Si cōs q̄ di
ues ē in mūa fecit uxta te qđ in eua
celio scriptū est. Cū excusarent īuita
ti ad cenā pfamilias īter cetā dixit
seruis suis. Exite in vias et sepes et q̄scū
q; īuenerītis cogite ītrare. Tu g̃ q̄nis
dilōnē sinceriss̄imā debeas eā bonis
seruis eoꝝ p quoꝝ mīsteriū intrāc ad
ata es. ī illo tñ debes spem ponē q̄ cō
munīū ꝓparauit. au et tu ad vitā eter
nā beatāq; sollicita es. Et q̄ppe cōmen
dās cor tuū et ꝓpositū tuū et sām vir
ginitatē tuā. et fidē et spē ꝛ caritatē
tuā nō mouēris scādalis q̄ habūdā
būt usq; in finē? si stabili robore pieta
tis salua eris atq; in dño gloiāt. in eius
unitate pseuerādo usq; in finē. Quō ād
hāc acceperis ꝓ te sollicitudinē meā,
quā quibꝫ potui lr̄is tibi īsinuāc tuā
ui: fac ut nouerā receptis tuis. Dei mi
sēdia et gr̄a: te sp ꝓtegat. Aug̃ ad fa
biolam

Omnē pstantis sūne ꝛ religiosissīe et in xpī
caritate laudabili filie fabi
ole: aug̃s in dño salutē. Qm
q̄ recepta reddideris: sic tñ legi lēas
sācitatis tue ut eas cōfidēter debitū duce
re. Doluisti ei pegrinationē q̄ tenti
git ꝓtelo grauē cū sās: et desiderū sup
ne ꝓie ubi nō iam timet spacio diuit
mī. ꝙ sp unus contēplatoē letabim mi
to ptulisti. Felix es talia fidelit cognēdo
amādo felicior: et ideo eris felicissima eā
cōsequendo. Si eā nūt diligena? intue
rī magis dictā absentes: utrū qa no
stra īuīsē ꝛepa nō videm?. an qa sigma
nō dam? et reapim? aīor qđ est colloq;
Puto ei q̄ luce lōginquis regionib; se
pe sepati. si nēas cognitiōes nosse posse
m? magis essem? nobisc̄: q̄ si vno ī lo
co alter altutū cōspitātes tacti sēcē?
nlla in vocib; signa sensus ītimi pfer
tes. nllis corpis motib; nōs aios īdica
tes. Quo arma ītelligis ideo vnūquēq; si
bi ee pnotem q̄ alterū alteri: q̄ vnus
q̄sq; sibi magis q̄ alteri notus ē. nō fa
ce suā q̄ nisi assit speculū gestare ꝛ lu
cet: si cōsacnā cōtuendo qua et clausis
oculis videt. Ēnim est g̃ eā vita q̄ p
magno habet nēa? Augustī ad felicē
tatē et rusticam loquēs de correctōe

Clārissime ꝛ sānissime mī feli
citatis ꝛ frī rusticī et sorōis
q̄ vobisc̄ sūt: aug̃s in dño
salutē. Bonꝰ est dns et p
mia eius ubiq; diffusa: q̄ nos de vīa
mortalitate ī suis viscerib; cōsolat. Ēnim
cī diligūt credētes et sperātes ī se: et il
lū cq; iuste diligentes. et qđ eis ī posse
tū seruet hīc mactē oīdit. cū infidēli
bꝰ et desperatis et puersis q̄busq; in ma
lorū voluntate usq; ī finē ꝓseuerantib;
ignē cū diabolo minat̄. in hoc tñ scio
bona tām largitē: q̄ solet suis oīci frat
sup bonos et malos. et pluit sup iustos
et īiustos. Breuit ei aliqđ dīm est: ut
plura cognitē. Cm multa ei in hac vi
ta habeant ipi munda et dona gratu
ita ab illo quē contēpnūt: euitare qs
potest? Intēq; illud magnū q̄ exēplis mul
positarū tribulationū qs tuus scī dul
cedinu tp bon? medic? muscet: āmonet
nos si attendē velint fugē ab ira vētu
ra: et cū in via sūt cogz in hac vita cō
cordare cū sermone dei: quē sibi aduīsa
trū male viuēdo fecerūt. Qđ ergo nō
muscet oīdit pstat hoīb; a dño deo? a q̄
cā tribulatio būficiū est? Hā res ipa
spera donū est cōsolantis: res āt adu
sa donū est āmonēs dei. Et si hec ꝓ
stat ut diri cā malis? qđ ꝓficiat sul

tuētibꝫ se. Quoīn in nūo vos p illū ḡra
ā cōfrectatos cē gaudete sustinētes īui
cē in dilāone: studētes seruāe vnitatē
spūs in vīculo paas. Non ei decet qō ī
vob inuīcē sufferatis nisi aī vos ita por
tauit dīns absorpta morte ī victoriā: ut
sit ds oīa in oībꝫ. Dissensiōes āt nūqm
debēt amoū: ꝫ aliqn tñ aut cāritate nas
cūtur. aī cāritatē ꝓbant. Cur ei fraīe in
uenit q velut reprehendi? Et ubi ē ille sa
pies de quo scriptū est. corripe sapientē
et amabit te? Nūquid tñ ideo nō debe
bat reprehendē et corripe fratrē ne seruꝰ ten
deret ī montē? Solet ei fieī et frequēter
accidit ut ad horaī cōtristet aī cōprehē
dīs et resistit et cōtendat: et tñ postea q
sidet secū in silēcio ubi nemo ē nisi deus
et ipse nō timet displicē hoībꝫ qā corripit
ꝫ timet displicē deo qā nō corripit. Et dei
reps nō faciat illud qō iuste reprehensꝰ ꝫ.
Et qñtū odit pīm suū tñ diligit frēm
que sensit hostē pīi sui. Si āt de illo nūo
est de q dīm est. corripe stultū et adiuuet ut
odierit te. nō de cāritate illi⁹ dissentio nāsa
et ꝓbat: qā nō ei repēdit odiū ꝫ dilāo
q voluit reprehendē. et īperturbata ptur
bat eaī aī ille q reprehensꝰ est odit. Si āt
ille q corripit redde vult malū ꝓ malo
ei q corripiēn indignat. nō fiat dignꝰ q
corripet: ꝫ dignꝰ plane q eaī ipse corri
pi debet. Per agite ut ā īter vos nō exis
tāt indignaciones: aī exorte statī reliqui
ma pax ꝓmanāt. exhaiōē date operā
exhortandis vobis q redarguēdis. qā si
cut aīaī corrūpit vas si diuꝰ ibi fuit:
sic ita corrūpit vas si in aliū diuauerit
diē. Per ꝫ agite: et ds paas erit vobiscū.
Orantes simul et ꝓ nobis: ut ea q bñ
monemꝰ alacriꝰ īpleatis. Epla augus
tini ad seleuciānam. inūentē an apls
petrus sit baptizatus.

Religiosissime et in xpō dilēte
hōrande famule dei seleuciā
ne: augꝰ epūs in dño salutē.
Letas tuas tuus de salute vāa letitiꝰ.
ad ea q scripsisti cūcte non distuli Et p
mū mucatꝰ sū quō dicat nouaciānus
iste petrū baptizatū nō fuisse. aī pau
lo superius scripseris eū dixisse q apli fue
rit baptizatꝰ: vñ illi videat q īter apl̄os
baptizatos petrꝰ nō fuit baptizatꝰ igꝝ
nozo. Et ideo exemplū eple tue ne fo
sitā tu nō habeas nisi tibi in q̄ consi
deres diligēnus ad ea me cūcte q inue
ni in libris tuis. Si ei notuꝝ nō mendose
excepit: nesao qle cor habeat q
uī aplos baptizatos dicat petrū baptiza
tū negasse. Ego aūt dicaī petrꝝ exisse pēte
nāa: cauendū est ne ita putet exisse. quo
adiuīt in cena q penitētes vocauit. Et qs
hoc ferat: ut primū aplorū inter tales pe
nitētes nūandū putemꝰ? Penituit eū
eū negasse xpm: qō eius lacrimāt lacāne.
Hic ei scriptū est: qa flenit amare. Nō
dū ei fuerāt resurrectione dni cōfirmati.
et illo aduētu spūs sī qui apparuit die
pēthecostes: vel īspiracione qua demon
straūt postea dns q resurrexit a mor
tuis. uī insufflauit in eos discīs dices
accipite spm scm. Dū recte dicaī pt: qa uī
petrꝰ negauit dnm nondū fuerāt apli
baptizati non tñ aqua ꝫ spū scō. Igor ei
eos dicit postea q resurrexit et conuersa
tꝰ est uī eis. Johes quidē baptizauit aq̄
vos āt baptizabimī spū scō non p̄mlt
tos hos dies usq ad pēthecosten. Aliq āt
modicos habēt vos āt spū scō incipietis
baptizari. Si siue dicaī baptizabimī si
ue dicaī īcipietis baptizari: ad rē nih
hil interest. Nā in aliquibusq codicibꝫ inue
nit baptizabitis et incipietis baptiza
ri: mendosi sūt. Qui ex greco latine
cōmutauerūt. Si āt diamꝰ aq non fuisse
baptizatos. metuendū est ne ꝑsuter in
eos errem⁹: et demꝰ hoībꝫ auctoritatē cō
tēnendi baptismū. Quē usq adeo nō
contēnendū ipsa aplica disciplīa cōme
dat. ut cornelꝰ centurio et hȳ q uī illo e
rāt. eaī iā acepto spū scō fuerīt bapti
zati. sicut aūtea iussit si nō reuūaderēt
nō erat eos pīm: postea vo q̄ iussit deus
ut circūaderent abrahā eius q posteri
tas. iā si nō fieret graue pīm fuit: sic ea
dē aīq dns xps in cena sua sacramentū
nouū testamēti. ꝓ circūcisione carnis
scm baptismū dedit et aptissime dixit
si qs nō renatꝰ fuīt ex aq̄ et spū scō nō
intrabit in regnū celoꝝ. iā non debem⁹
quere qñ quisq fuīt baptizatus ꝫ dissi
q legim⁹ in corpe xpī qō est cena ptine.
ad regnū celoꝝ nō nisi baptizatos uel
ligere debem⁹: nisi forte qs angustia pas
sionis uenit. et nolētes negare xpm ā
teq baptizarent occisi sūt: quibꝫ ipsa
passio ꝓ baptismo deputata est. Si nūq

de aplis hoc possum⁹ dicē q̄ usq; adeo lar-
gū ips habuerūt quo baptizarent ut alios
ea baptizauerint. Sz non dica q̄ sca
sūt ea sc̄a scripta ꝑuenīūtur. Vmptū sca
ee ex ritu demūetis ꝓbant. Scriptū est
q̄n baptizat⁹ sit apls paul⁹: et scriptū nō
e q̄n baptizatu sint alij apli. Vmptū ei
ā ipsos baptisatos ee intellige debem⁹. q̄
admodū scriptū est. q̄n baptizate sunt
plebes eccl'arū in ihrlm et ī samaria:
q̄n āt baptizate sint alie plebes gentiū
quibz apli epl'as miserūt. nō est utiq; scr
tū. Et tn ea ipsas baptizatas utiq; mi
me dubitam⁹. ꝓpt illam dnī sniam: nu
si qs renatus fuīt ex aq̄ et spū sc̄o non
trabit in regnū celorū. Utrūq; āt de dño
scriptū est et qa baptizabat pl⁹ q̄ iohes.
et qa ipse nō baptizabat s̄ discipuli ei⁹:
ut ītelligeretm⁹ et ipm eūdem baptizasse
pnām maiestatis non tn ipm baptizas-
se manibz suis. Ipsi⁹ ei erat baptismi sa
cramentū. ad discipulos āt baptizandi
mīsterū ptinebat. Cui⁹ g⁹ q̄n dicat io-
hānes ī euangelio suo. p⁹ hec erat ihs
et discipuli ei⁹ in iudeā tram. et illic ꝛ
morabat cū eis et baptizabat. tūc pau
lop⁹ de illo loquēs ait. Ut g⁹ cognouit ihs
qa audierūt pharisei q̄ discipulos plēs
ihs habet et baptizaret plēs q̄ iohānes
q̄q; ihus nō baptizaret s̄ discipuli ei⁹
reliqt iudeā tram ⁊ abyt itm in gali
leā. Cui⁹ g⁹ q̄n ab ihosolimis exist cū dis
apulis suis ī iudeā tram et illic mora
bat cū eis. baptizabat nō ꝑ seipm. s̄ ꝑ
discipulos suos. Qs intelligim⁹ ea fuisse
baptizatos: siue baptismo iohis sicut nō
nulli arbitrātur. siue qđ magis credibi
le e baptismo xp̄i. Deq; ei mīsterū bap
tizandi defuīsset ut habet baptizatos ser
uos ꝑ qs reteros baptizaret: q̄ non defuit
meorabilis illi⁹ hūilitatis mīsterio q̄n
eis lauit pedes. et petēti petro ut nō tm
pedes. vmeaā man⁹ et caput lauaret.
ei tndit. q̄ lot⁹ est nō indiget nisi ut pe
des lauet. s̄ e mūdus tot⁹. Ubi ea intelli
gūt q̄ petr⁹ fuīat baptizat⁹. Quō āt iste
dicat qđ in epl'a tua posuisti. q̄ apli dede
rint pnām ꝑ baptismo: nō cuidēter ex
pressū est. Si ei ꝑ baptismo ideo dicat q̄
ꝑ pēitentiā remittūt pna: habet aliq
rōnis qđ dicat. Sz talis pna post baptis
mū potest utilis ee si qs permanūt. Iste āt
q̄n negat p⁹ baptismū dari pnām loci
tū dicat sicut scīpsisti pnām solā cū bap
tismū esse. dat⁹ intelligi sic cū dixisse q̄
apli dederint pnām ꝑ baptismo ut cū
baptismū ea dederint. atq; hy quibz data
sit postea nō fuerint baptizati. qa exilla
ꝑ baptismo fiunt: qđ nouatianos dicere
nūq; audiui. Unde ꝙe diligēter ne forte
alicui⁹ altius errorus sit: et nouatiani
se ee confingat vel putat. Aut si ꝙ hoc
nouatiani dicūt nescio: illud tn scio q̄n
q̄squis hoc dicat a regula fidei catholice
et a doctrina xp̄i et aplorū ꝓrsus alienus e.
Agūt ei hoies cū baptismū pnām de
siue ꝓnibz pēis. ita tn ut cū baptizent sicut scriptū est in actibz aplorū
loquēte petro ad iudeos et dicēte. Agite
pnām et baptizet⁹ unus q̄sq; vr̄m in
nōie dnī nr̄i ihu xp̄i. et dimittent⁹ vo
bis pēa vīa. Agunt ee hoies pnām
si p⁹ baptismū ita permanuerūt ut erro-
rem et postea rebellionem mercant. sic
agūt in ōnibz ecclesijs illi q̄ ꝓpue pēn-
tes appellātur. De tali ei pnia loquit⁹
e apls ubi ait. ne itm tū venero mi
hi me ds apud vos. et lugeā multos
ex his q̄ cū peccauerūt et nō egerūt
pnām sup īmūditia et luxuria a for-
nicatione quā egerūt. Deq; ei scribebā
ista nisi eos q̄ ea fuerāt baptizati. Ha
bem⁹ et in actibz aplorū symonē ma
baptizatū. cū pecūia vellet emere ut ꝑ
ipositionē man⁹ eius daret⁹ spūs sc̄ūs
admonitū a petro ut de hoc grauī pec
ageret pnām. Est ea pna bonorū ꝑ
hūiliū fideliū pene cotidiana. in q̄ ꝓ
tā tūdimus dicentes dimitte nob⁹ deb
ta nra sicut ⁊ nos dimittim⁹ debitori
bz nris. Deq; ei nobis ea dimitti volu
m⁹ q̄ dimissa nō dubitam⁹ in baptis-
mo. s̄ illa utiq; q̄ humane fragilitatis
pua tn crebra sbrepūt. Que si colla-
ta nos fuerīt: ita nos ꝙuabūt et ope
rēt sicut unū aliqđ grāue pnām. Qđ ei
interest ad naufragiū. utrū uno grādi
fluctu nauis opiat⁹ et obruat. an pau
latī subrepēs aqua ī sentinā. et ꝑ neg
ligentiā crescēta atq; contēpta ipleat
nauē atq; submergat. Ne hoc icurra
et cleōsine et ozones iungulant. In q̄bi
cū dicam⁹ dimitte nob⁹ sicut ⁊ nos dimit
tim⁹ manifestam⁹ habe nos qđ nobis di
mittat. atq; in his ribis humiliates aias
nras. cotidianā quodāmodo agē pnāz

nō ressam? Ad ea q̄ sūpsisti puto me breuit
& sufficiēter rēdisse. Supest ut ille nō sit
contēnosus: ꝑ quē lucrandū ad me ta
les lras dandas putasti. Epla augi ad
maximā q̄ ds mal' bn uti' ut boi plēt.

Honorabili et eximie atq; in x̄
mēbris laudabili fēle di mīa
time: aug⁹ eps in dño salutē.
Quātū nos tuū studiū sūm
letificat. tm rursꝰ cōtristat q; p errores
ngios et pnitiosissios ꝓficiam vīam nī
mū pditam significas. Sz q̄a ista futā
ꝑdicta sūt mirandū nō est q; exurgāt &
vigilandū ne noceāt. Ner aūt ds libator
nr exurgē nō ꝑmittet: nisi sās eius eccā
p hūoi tēptationes eruditi expediret. Cō
parāt sibi q̄dē illi sua voluntate puersa.
et pīnus meritū ceritatis et futuri etnī
supplicij si p cōtumaciā indurabiles fuerīt:
secꝰ cū in hac vita sūt mūme corrigē atq;
emendare neglexerīt. Vīmptū sicut ipsi
male utūtur bonis dei q̄ solē suū oriri
facit sup bonos et malos et pluit super
iustos et iniustos: q̄ eos p patientiā suā
ad pnitentiam vocat. cū thesaurizāt sibi i
rā in die ire. et reuelationis iusti iudicij
dei. Sicut ꝯ ipsi benignitate et patiēa
a ꝺo ē bonus dei male utūtur dū nō cō
trāfitur. sic cōtra eccā ds malis eorū bn
uti' nō solū ad iustitiā suā q̄ his digna
i fine retribuet. & eccā ad exercitationē et
ꝓfectū sōz suoz: ut ex ipsa eccā malor
ꝓsitate bonū ꝓficiāt et ꝓbent et mani
festent sicut dicit apls. oportet hereses ee
ut ꝓbati manifesti fiāt int' vos. Nā si nl
lus eccā malorū bonꝰ usus ēet deo ad u
tilitatē eloz suorū. q̄ eccā de malo iude
tm nobis bonū ꝓstitit ut xp̄i sanguis
redimeret: poterat a cos nasa non p
mittē qs malos futuros ee ꝓsciebat. a
i ipso eorū iuno malignitatis extinguīe.
Sz tm eos ee ꝑmittit q̄ntū nouit expe
dire atq; suffice āmonendo atq; exercendo
sē omnū sue. Deo nr̄am de illis tristi
a consolat. q̄a et ipsa quā p ipsis habe
nt nos releuat: illos aūt in sua ꝓsitia
te ꝓseueratēs grauat. Gaudiū vo qd
papias q̄n aliq̄ ex eis corrā in melioē
mutātur et sōz societati copulātur. nl
la gaudio i hac vita cōpari potest. Pote
a sapiā est. fili si sapiēs fuis tibi sapiēs
eris et proximis tuis. si aūt malus euase
ris sol⁹ hauries mala. Ga cū gaudem⁹
te fidelibz et iustis: et illis et nob ꝓdest bo
nū eorū. Cū aūt cōtristam⁹ de infidelibz et
iniq̄s: illis solis nocet et illorū malignā
tēa tristia. Nos aūt eccā hoc plurimū
adiuuat apud deū q; p eas mūdiū con
tristam⁹: et p ipsa tristitia cōfitemur et
oram⁹. Vn honorabilis et in xp̄o lau
dabilis famula dei et mestitiā tuā de ta
libz. et vigilantiā atq; cautelā cōtra ta
les quā tuus līs expressisti multū appro
bo et laudo: atq; ut i hac via ꝑseuerā
ter ābules p meis verbz q̄a hoc exigis
et exhortor et moneo ut muscaris eorū
tēp simplex ut columba. caueas aūt illos
tēp astuta sicut serpēs. Des q; operā q̄n
tū potes ut q̄ tibi adhēnt tecū in fide et
tēa ꝑmaneāt: q̄ ad fidē rectā si forte i
aliquo aliq̄ tēptauit fuit corrigāt. De
hoīe aūt quē susceptū verbū dei cū ca
to fim est et habitauit i nobis. emēda
rē aliq̄ si in eo q̄d credis falsū aut pū
sū inuenīre. Hoc ꝯ credē qd credis. q̄ in
ī illo hoīe totā naturā nr̄am susceptū
filiꝰ dei cōtra cuitem: id ē aīam rōnalē
et carnē mortalē sine pcō. Inmutatus
tis ei nr̄e pticeps fuis est nō iniquitatis ut
p ifirmitatē, quem soluēt iniquitatē nos
trā: et adduēt nos ad iustitiā suā. bīes
mortē de nro. ꝓrimans vitā de suo. Sz si
habes aliq̄ scripturā in q̄ asserīt q̄d
huic fidei sit cōtrariū dignare ea mitte:
ut nō solū fidē nr̄am duram? & eorū q̄s
ꝓfidiā q̄ntū possum⁹ refellam⁹? Sine
dubio ei honēm q̄d pūse et ipse sentiēt
aliquibz testimonijs diuinarū scripturarū co
nātur astruē. in quibz eis ondendū est q̄d
nō recte intelligāt lras sanas cōscriptas
ad fidei salutē: tēp si quisq̄ se mediā
libz ferramēta gestiter veret. q̄ utiq; nō
ad vulnerandū. & ad sanandū sūt isti
tuta. Quātū aūt laborauim⁹ et labora
m⁹ q̄ntū ds donat cōtra diuisos errores
arguēdos. Sz laborū nrōz opuscula si
forte habē desideras: mitte q̄ tibi desti
bām. Voluit ei ds ut hoc facillīe possis:
q̄ tibi dedit vīi possis. Epla augi ad p
bam et iulianā de visione neptis.

Omnatū honoē dignissimis
mīto illustribz et ꝓstantissimis
filiabz probe et iuliane: au
gꝰ in dño salutē. Implē
tus gaudio cor nr̄m tāto velocius q̄nto
carius: tāto grauis q̄nto cau? Vīē namq;

sterpis sāmonuā vginalē qm quanq; in notuſtis ac p hoc ubiq; fama celebrima p̄dicat velocissimū volatū eius fidēliore atq; ītore lēcarū nūcio p̄uenistis: t̄ pius nos festus exultare tā excellēta bono q̄ dubitare de audito. Qđ verbis explicet qđ digno p̄monio p̄sequat. q̄nū inēstimabili t̄ gloriosi⁹ atq; fructuosi⁹ habeat ex vīo sanguīe frēas vḡines xp̄s q̄ vicos cōsi les mūdus? Dā volumiā tp̄m si mag nū atq; p̄dicabilē est nois dignitate signa re? q̄nto est mai⁹ atq; p̄dicabil⁹ cordis t corp̄is integritate fulcendē? Magis utiq; gaudeat puella nobilis gēne nobilior sācta tē? q̄ sit p dīnū consortiū papuā in celis cōsecutura sublimitatē: q̄ si cēt p huiā nū cōnubiū prolē pregnatura sblimē. Generosi⁹ qppe elegit animarum posteri tas tā illustrē famulā beare nuptias nescaendo q̄ multiplicare pariendo. et i me ne tā imitatu vitā angelorū. q̄ ex car ne ruīm adhuc augē mortaliū. Heret ubertor fecūdior q̄ feliatas. nō ventre f uescē. f mente fundescē. nō lasciuiē pec tore. f corde tādescē: nō visceribus ardeam: f celū oronibus p̄dicare. Dnārū honore dig nissīe filie p̄fruamū in illa qđ defuit ce bis: p̄seueret usq; in finē adhēns dilecto q̄ n̄ hēt finē. Imitent eā multe famulie dō nā. ignobiles nobilē. fragilē excelse ex celsi⁹ humilem. Virgines q̄ sibi optant a nationū dignitate eligāt sācta tem. Illud ei q̄ talibus imponitur qn assequēt̄? hoc aūt si plene capierit: more habebūt. Precat vos volumes et felicores decla altissimu dīne honore dignissīe et p̄sta tissīe filie. Pignora sācta vīe papue ipsā sācta tem papuā debitu vīs mei tus offino dilāone dīnū salutem? Dela tois apopheretrū gaissime accepim?

S. augi ad probam. Q̄ aīa con stringit̄ crena q̄da cogitacōe Omne signu et muto illustri et p̄stantissīe filie probe: au gi⁹ in dīno salutē. Est q̄de vt dicas utq; q̄ in corpe corruptibili aīa cōstituta crena q̄dam cōtagione cōstrin gīt. et tali one quodāmodo depressa cur uat: ut in ymo milita q̄ in sūmo ymnū finali⁹ cōcipiat et cogitet. Dā hoc eaā scptura sā dicit: corp⁹ qđ corrūpit agg graiat aīam. et deprimit crena ihabi tatio sensū multa cogitantē. Ideo vēit saluator nr̄ q̄ mulierē illā in euāgelio p decē et octo ānos infirmā q̄ fortasse hoc sig nificabat ubo salutis erexit: ut aīa xp̄ na nō frustē audiat surgit mr. ner frustra se vīdeat habe ad dīnū. Qđ intuēs rectē facis mala huiⁿ mūdi tolerabiliora du tē spe futura. Sic ei usu quodā bono con sūtum in bonū. dū non augēt nram cō cupiscentiā. f exterat patiēntiā. De q̄ re ut apls: sam⁹ qm diligentibz deū oīa co operant in bonū. Oīa inq̄t. nō soli ergo illa q̄ appetūtur ut suauia. vincula illa q̄ ut molesta vitant: qm alia sic sumi mus ne capiam̄. alia sic ferim⁹ ne frāga mr. Et sedm p̄cepta dīna in oībz grās a gim⁹ ei de q̄ diam⁹ bñdictā dīnū in om tpe sp laus eius in ore meo: et bonū est mihi q̄ humiliasti me. ut discam iustificā cōes tuas. Neq; ei recta si fillaas p̄speri tatis sp hic tranquillitas arridēt. aīa hu mana portū illū ve certeq; securitatis appetēt. dīna insignis et muto illustris et p̄stantissīa filia. Reddēs utiq; debitū p̄stantie tue salutacois officiū. agēs q̄ grās q̄ saluti nre religiosissimā curā gerens. posco tibi a dīno future vite p̄mia. p̄mus q̄ solacia: oīmq; vēm in quor ni dibz p fidē habitat xp̄s. me dilcōni cō nuq; cōmendo. Et alia manu. Deus vi et vetat vacatet cōsolet cor tuū. et p̄s grat salutē tuā dīna insignis ac muto illustris ac p̄stantissīa filia. S. augusti ni ad. pbā de mō orandi dm.

Augustin⁹ epūs seruꝰ xp̄i seruo xp̄i: religiose famule q̄ pbe. in dīno dīnor salutē. Co petisse te et p̄mulisse me recolēs. ut re cādo de o ad te aliq̄d scribere. ubi tibi ēte xp̄o quē oram⁹ tps fraulteris q⁹ cōtessa ē oportuit ut debitū meū i aīamq; p̄solue rē: et pio studio tuo in xp̄i mutuare ser uitutē. Cm aūt letificauīt ipsa petitio tu a. in q̄ cognou q̄ntā rei tāte nucā ge tis: ubis explicare nō possū. Qđ ei ma gis oportuit negotiū ee vidualis tue q̄ p̄sistere in orōne nocte et die sedm āno nationē apli? Ille qppe aut. Que aūt vere vidua ē et desolata sperabit in dīno et per sistet in orōne nocte ac die. Vñ mihi vi deri p̄t nī sis sedm hoc solū nobilis dīne tātaq; famule mee: et ideo lucet vidua nō tā desolata. quo occupauit cor tuū. et p̄s pueq; vēdicauit orandi curā? nisi quia

paudēter intelligis q̄ in hoc mūdo et ī hac
vita nulla aīa possit ee secura? ¶Nouī q̄
tibi eā cohtatiōnē dedit pfēo fecit qđ dis
cipulis suis nō p̄ sepīs seo p̄ hūano ge
nere cōtristatus et desperantibꝫ quēq̄ pos
se saluari postea q̄ ab illo audierūt fac
tū ee camelū p̄ foramē acus īrare q̄ di
uite in regnū celorū. murisma et mūdi
dissima pollutatione rēdebat: deo ee fa
cile qđ hoīnibꝫ ipossibile ē. Cui gē facile
ē ut eā diues īret in regnū celoꝝ. in
spicaut tibi prā sollicitudinē de q̄ mes
sulendū putrida: quoniā mō tibi eet oīa
dū? Ille nāq̄ nī eā hīc adhuc eet in mo
ne. ī regnū celorū facheū diuitē misit:
et resurrēōne atq̄ ascensiōe glorificā
tos postea diuites ipleto spū sco fecit
sēli huī? contēptores. et finita diuicatiū
cupiditate diacores. Quō ei tu sic studes o
race dñm? nisi speares in eo? Quō enim
speares in eo si speares ī unito diuicatiū. et
contēpnes p̄ceptū salubertimū qđ apls
aut. prope diuitibꝫ huī? sēli nō superbe sa
pe. neq̄ speare ī unito diuicatiū ꝫ in de
uino q̄ p̄stat nobis oīa habūdanter ad
fruendū. diuites sint in opibꝫ bonis. fra
le tribuāt. cōicent. thesaurizent sibi fū
damentū bonū in futūm ut apphendāt
uitā veram. Debes itaq̄ p̄ amore huī
de iuste eā desolatā te reputare ī hoc se
culo: in quibꝫ eius felicitate ūsens. hā
tuq̄ ista q̄ multū amat q̄nibꝫ nouīdā
ē eā solacīū verū qđ p̄ pphetā dñs p
mittit dicēs. Dabo illis solacīū verū pa
cē sup̄ pacē. Sine quo solacio q̄cūq̄ fuē
rint solacia magis ī eis desolacio q̄ cō
solacio capitur. Diuitie q̄pe atq̄ fastu
gia dignitatū cetereaq̄ huīoi q̄bꝫ se fe
lices putātes mortales de illis felicita
tis capites q̄d afferūt cōsolacionis aī sine
is nō indige q̄ enumē p̄stāna? q̄ plus
cernātur adepta timore amissionis. q̄
nouptia adeptionis ardore? Talibꝫ bonis
nō fuit hoīes boni: ſ aliūde bonū facta
bñ utendo fecerūt ut ista sint bona. hō
fuit ḡ in his vā solacia: ſ ibi poā ubi
vā vita. hā unde nūc est ut fiat homo
bōs nī fit bon? hoīes ait boni cā in
hac vita videtur p̄stare nō pua solacia.
hā si pauperas angit. si luct? mestificat
si dolor corpis inq̄etat. si cōtristat cerūi
si ulla alia calamitas veraī assit bonū ho
mīes q̄ non solū gaudē aī gaudentibꝫ. vin
cā flere aī flentibꝫ nocuit et salubrit lo
q̄ et colloq̄ fauit: plimū illa aspera lenīū
t. relevātur ḡtia. supeant adiuta. Sz ille
hoc ī eis et p̄ eos agit: q̄ spū suo bonos fa
cit. Cōtra si diuitie arrisuant. nulla or
bitas audit assit sanitas cor nus. īcolu
mi habitāt in pria. cohabitēt mali hoī
nes in quibꝫ nemo sit cui fides habeat.
a quo nō dolus fraus ire discordie īsidie
insurgeant atq̄ timeant. nōne illa oīa
fuit amara et dura nec aliq̄d lenī vel
dulce ē in eis. ita ut q̄buslibꝫ rebꝫ huā
nus nichil est hoī amarū sine hoīe cāto?
Sz quousq̄ talis iuenī de cui? cāo i mo
ribꝫ sit in hac vita cā securitas? ¶Nā si
cut sibi q̄sq̄ nemo alt. ita nemo alteri
notus ē: et tā nec sibi q̄sq̄ ita notus ē.
ut sit de sua crastina cōuersatiōe secu?
¶Unde ꝫbus est fructibꝫ suis mlti dgnos
cātur. et aly quidē p̄mos bñ viuendo
lenisset. aly male viuēdo cōtristent: tā
pter huānoꝝ cāoꝝ ignota et incerta rui
sime cāmonet apls. ut nō ante tpo q̄tq̄
iudicem? donec veīat dñs et illūet ab
scōdita tenebrarū et manifestet cogitatiōes
cordiū. et tūc laus eit unicuiq̄ a deo. In
his ḡ vite huī? tenebris ī quibꝫ pegrīa
mī a dño q̄ diu p̄ fidē ambulam? nō p̄
speciē desolatā se debet aīa xpiana pu
tare. nec desistat orare et scripturarū diui
narū sacrāq̄ sermoni tp̄ lucne ī obscu
ro loco posite fidei oclm intendē. donec di
es lucescat et lucifer oriat in cordibus
nīis. huī? eī lucerne fons q̄dam ineffa
bilis lumē est illud qđ sic lucet in tene
bris ut nō comphendat a tenebris. nu
videndo fide corda mūdanda sūt. bī enī
mūdo corde q̄m ipsi deū videbūt. Et sam?
q̄a cū apparuit sileo ei erim? q̄m vide
bim? eū sicuti ē. Cui erit vita eterna p̄
morte: verū q̄ solacīū p̄ desolacionem.
Illa vita eximit aīam nīam de mor
te: ut illud solacīū oculos nīos a lacri
mis. Et q̄m ibi iā non erit ulla tēptacio:
nō sequit in eode ps. pedes meos a la
psu. Porro si nulla tēptacio: iā nulla ora
tio. non ei adhuc p̄missi boni tēptacio ſ
reddit contēplacio? vñ placebo in q̄tū
dño in regione viuoꝝ. ubi tūc erim?
nō in deserto mortuoꝝ. ubi nūc sum?
agonia cā estus ait apls: et vitā vā

¶bsconduta est ꝯ xp̃o in deo. ¶ Cū xp̃s appa
ruit vita vr̃a: tūc et vos apparebitis cū
ipso in gl̃a. ¶ Hec ē vita vera quā ubiq;
bonus opib; appheñe duutes: et ubi ē ve
rū solaū quo solatio nūt vidua desola
ta eaā q̃ filios et nepotes habet: dom̃
suā pie tractāt: agens cū ōnib; suis ut
ponat in deo spem suā: diat ꝯ in oōne.
¶ Sitiuit in te aīa mea. q̃ mlt̃pliat tibi
caro mea. ¶ In t̃a deserta et sine via et sine
aq̃ qđ est ista mortalib; solatijs frequēter. quibuslibi
tineratib; comitet. q̃ntalib; rer̃ copia
cumulet. ¶ Hosti q̃ppe oīa ista q̃ unita sunt
et in illo pmisse felicitatis cōpatione q̃
cēnt: eaā si unita non cēnt. ¶ Hec dicī q̃m
sermonē meū vidua duues et nobilis et
tāte familie mr̃ de oōne q̃sist̃: ut eaā te
cū in hac vita pmanentib; et obsequēti
b; tuis te senaas desolatā: nondū utiq;
apphensa illa uita ubi ē vīm certūq; so
latiū: ubi ip̃lebit qđ in pphetia dr̃m est.
Satiabit sum̃ mane mīa tua. et exultā
uim̃ et iocūdati sum̃ in ōnib; diebus
nr̃is. iocūdata sum̃ p̃ diebs quib; nos h
umiliasti: annis q̃bs vidim̃ mala. ¶ Ante
q̃ t̃ista cōsolatio veniat q̃ntacūq; bo
noꝝ tpalī felicitate tecaīsluas ut per
sistas in oōnib; notte ac die desolatā te
ee meīneris. ¶ Non ei apls qualiacūq; vi
due tribuit hoc munꝰ. ¶ q̃ vē inq̃t vidu
a ē et desolata spabit in dño et p̃sistet ī
oōne notte ac die. Qđ vō sequit' ingrā
tissīe actue. Que aūt in delicijs agit viuēs
mortua ē. Agit ei homo in his q̃ delect
q̃ p̃ magno appetit: quib; btm̃ se ee ar
bit. Quapropt̃ qđ sc̃ptura dicit de duu
cijs. diuine si affluant ne apponatis cor.
hoc eaā de delicijs tibi dico. deliae si affl
ant ne apponas cor. ¶ Nō ideo te magnipē
dias q̃ nō desunt. q̃ affatī suppetūt: q̃ ve
lut ex fonte largissīo t̃rene felicitatis
fluūt. Oīno hec ī te despice ac contēpne:
ne in his q̃tq̃m requas p̃ter ītegrā cor
pis valitudinē. ¶ Hec ei contēpnenda nō
ē p̃ter nr̃os vsus vite huī. cuiq; mōr
le hoc induat̃ īmortalitate. hoc ē vā et
pfecta et p̃petua sanitate: q̃ non t̃rena
infirmitate defiaēs. corruptibili voluptā
te refiat. ꝫ celesti firmitate p̃sistens. et
na ī corrupnōe vegetēt. ¶ Hā et ipse apls
carnis inq̃t prudentiā ne feceritis ī cō
cupiscēcijs: q̃a ferim̃ nīcta carnis sed
ꝫ ad nāturā salutis. ¶ Nemo ei vm̃q; car
nē suā odio habuit. sicut ipse itē dicit.
¶ Hinc ē q̃ et thymotheū numiū sicut appa
ret corpis cāstigatōē āmonet ut modi
co vino utat̃ p̃pter stomachū et frēq̃tes
suas īfirmitates. ¶ Has q̃ delicias in q̃b;
vidua si agit hoc ē si delectatione mōdis
adhet atq; habitat viuēs mortua est.
multa sā et sc̃a oīno cauētes. ipsas velut
mites delicarū duucas dispgens paup
ib; abiecerūt. et alio mō in celestib; tēsau
ris tuas cōdiderūt. ¶ Qđ si tu deūcta alicui
pietatis officio nō feris tu sas quā de his
rōnem reddes deo. ¶ Nā nemo ei sat̃ qđ agit
ē in hoīe nisi sp̃s hois qui in seipso ē: nec
nō debem̃ eī tps quitq; iudicare donec
veniat dñs et illūinet abscondita tene
brarū. et manifestet cogitatōes mōdis.
et tūc laus erit unicuiq; a deo. ¶ Denec tū
ad vidualē aurā tuā diuicae si affluant
ne apponas cor. ne ī eis putrescēdo mor
cat qđ sursū esse debet ut viuat: te ī mū
cozū deputata de quib; scriptū est. vuet
roda eoꝝ in sclm scli. Audisti q̃les ores.
audi et qđ ores. vīn marīe cōsulendū pu
tasti: q̃m te p̃mouet qđ aut apls. Qđ eni
orem̃ sicut oportet nescim̃: et timuisti ne
magis tibi obsit nō sicut oportet orare. q̃
nō orare. Qđ itiq; dia breuit̃ p̃t: ora be
atā vitā. ¶ Hanc ei habe oēs homes voluī
tā. et q̃ pessime et p̃dite viuūt nullo mō
uti viuerent: nisi eo mō se ee vel posse be
atos putarēt. Quid ig̃ te aliud oportet
orare: nisi id qđ cupiūt et mali et bonī.
ꝫ ad qđ puenīūt nō nisi boni. ¶ Hic fortasse
iā quer̃as qđ sit ipsa btā vita: in q̃ ques
tione multoꝝ philosophoꝝ īfrenā oīa
q̃ cōtrita sūt. qui tñ eam tātomin̄ iue
nire potuerūt q̃nto min̄ eius fontē ho
norauerūt. eiq; gr̃as nō egerūt. Prudēs
itiq; attende vtrū a me fiendū sit eis q̃
dicāt eū btm̃ esse q̃ sedm̃ suā uiuit vo
luntatē. Sz absit ut hoc verū esse credā
m̃. Qđ si ei nequiter velit viue. ¶ Nōne
tāto miserior ee cōuincat: q̃nto frau
mala voluīas ei ipletur. ¶ Agentio hāc
sententiā eaā ipsi q̃ sine dr̃i altu philo
phati sūt destruerūt. ¶ Nā q̃dam eoꝝ
vir eloquētissim̃ aut. Ecce aūt alij nō phi
losophi iā quidē ꝫ p̃mpti tñ ad disp
tandū: oēs aiūt esse btos q̃ viuūt ut
ipsi velint. ¶ Falsū id quidē. Velle ei qđ
nō deceat idē ipsū miserrimū nec tā

miserū est nō adipisa qđ velis ꝙ adipisa
velle qđ nō oporteat. Quid tibi videtur hꝫ
ūbꝰ? Nōne ab ipā veritate p quēlibꝫ hoī
nē dicta sūt? Possim⁹ ꝯ hic dicē qđ aplus
aut de quodā ꝑpha acutensi. aut eo⁹ illi sen
tēa placuisset. Testimoniū hoc verū est.
Ille igr bīus est q oīa que vult habet. nec
aliq vult qđ nō decet. Qđ si ita ē: vide tā
q hoies non ideirco velint. Alius vult cō
iugari. alio cōiugio viduat⁹ deinceps cō
tinēter eligit viuē. alius nullū cōiugiū
nec i ipsis nuptijs cupit. Et si aliud hic
alio melius reperit: nullū tū istoꝝ possu⁹
dicē indecēter aliq velle. Sic et optimē filii
os nupturū saluet ficm. et eos q suscep
ti fuerūt vtq salutē quo voto plerū
q occupat. eiā cōtinēna vidualis. Nā
et si spreto cōiugio iā non optāt eiā filios
os procreare: optant tū qs procreauerit in
volumes viuē. Ad hāc oēs una iuuat⁹
ē virginalis castitas. Habent tū oēs ca
tos et castas. quibꝫ nō indecēter optāt ea
q tpalem salutē. Sz nō istā salutē in se
ipsis et i eis qs dilexūt adepti hoies fue
runt. nū potem⁹ eos dicē bītos? Habꝫ
ei aliq qđ non dedecet velle. Sz si alia nō
habet maiora atq meliora vtilitatis de
nos q plenora: adhuc a bīta vita lōge
abfuit. Placeat ne igr ut p salutē istā tpi
lē sibi ac suis optēt honores ac pītates.
Sane hic ut p hec cōsulant eis q viuūt
sub eis. nō ꝑpter hoīa sed ꝑpter aliud qđ
in fit bonū decet ea velle. Si aūt ꝑpter ia
nē festū elatiōis pompāq supfluā vel
eiā noxiā vanitatis nō decet. Quo ma
nifestiꝰ de q sic aplus loquit. est q̄stus
magn⁹ pietas cū sufficiētia. Nō.n. tulim⁹
hūc mūdū. ꝫ nec auferre hinc aliquid
possum⁹. vtiq et tegumentū habētes
his cōtenti sum⁹. Nā qui volūt diuites fi
eri incidūt in tēptationē et laqueū et
desideria multa stulta et nociua q̄ mergūt
hoies in interitū et pditionē. Radix enī
oīm malorū est cupiditas. quā quidā ap
petētes a fide erraueruūt. et īseruerūt se
multis doloribꝰ. Hanc igr sufficientiā non
decent vult q̄squis vult. nec aplus vult.
Alioqn non ipsā vult: et nō non decent
vult. Hāc optabat et p hac orabat q dice
bat. Diuicias et paupiates ne dederis mi
hi. cōstitue aūt in me que mihi sūt sufficien
ut ne satiat⁹ mendax efficiar. et dim q̄s
me videt. aut paup furē fiuter aut ꝑiurer no
mē dei mei. Vides igr et istā sufficientiā
nō appetere ꝑpter seipsā. sed ꝑpter salutē cor
pis et cōsuetē habitū psone hoīs. q̄
habitu nō sit inconuenies eis cū quibꝫ
honeste officiose q viuendū est. In his ita
q̄ōnubꝫ īcolumitas hoīs et sānitas ꝑpter
seipsā appetūtur: sufficiēcia vo vtiq mūdi
ārū non ꝑpter seipsā. sed ꝑpter duo supiora
q̄ri solet. cū decenter q̄rūtur. Incolumitas por
ro in ipa vita ac salute atq integritate
cōis et corpis cōstituta ē. tēq sānitas nō
augustis finibꝫ tminanda ē. Oēs enī q̄bꝫ
amor et dilcō debet amplectit. q̄nus in
alios ꝑpensis in alios suspensis inclinet.
peruenit aūt usq ad inimicos p q̄bꝫ etiā o
rare precepim⁹. Cui nemo ē in genere hūa
no cui nō dilcō. et si nō p mutuā cōiuga
tē ex ipsa tū cōis nature sanctitate debeat.
Sz et hij nos multū iuuare q̄unt: a q̄
bꝫ viciss sic casteq diligim⁹. Sta ei ha
bēre ut teneant: cū aūt non habent ut
habeant orandū est. Hoc ne totū et hꝫ
sūt oīa quibꝫ bīe vite sūma colligit
an aliud aliq veritas docet qđ hys oī
bꝫ ꝑferat? Nā et illa sufficiēna et ipa
incolumitas vel ꝑpria vel aliēna q̄ diu
tpalis ē. p eterne vite adeptione abii
enda ē. q̄ q̄m fortasse corp⁹ animus
vo nullo modo sani existimandus ē. q nō
tpalibꝫ etna ꝑponit. Neq ei in tpe v
tilit viuit nisi ad cōparandū meritū
quo i eternitate viuat. Ad illā q̄ vnā
vitā qua cū deo et de deo viuit. cetera
q̄ vtilit et decēter aptant. sine dubio
referenda sūt. In eo q̄pe nosmetipos
diligim⁹? si deū diligim⁹. Et ex alio pre
cepto. primos nros sicut nosmetipsos
nra ve diligim⁹? si eos ad dei simule di
lectionē q̄ritū in nobis ē pducam⁹?
Deū igr diligim⁹ ꝑpter seipm: et nos ac
primos ꝑpter ipm. Nec cū ita viuim⁹
nā nos in ipa bīa vita cōstitutos ex
istimem⁹ q̄si nichil sit amplius qđ orem⁹?
Quo ei iam bīe viuim⁹? cui illud ad
huc defuit ꝑpter qđ vnū bñ viuim⁹? Ut
qđ igr p multa dispgim. et q̄m⁹ qđ
orem⁹ timētes ne forte sicut nō opor
tet orem⁹? ac nō pot⁹ cui ps diam⁹? v
nā petaj a dño hāc requiram ut habi
tē in domo dñi oīnubꝫ diebꝫ vite mee.
vt contēpler delectationem dñi et visitē
templū scm eius. Ibi nāq oēs dies

nō venendo ac tñsēndo fiūt oēs: nec mu
tāū altius ē finis altius. Oēs sine fine
sil' sunt: ubi nec ipā vita habet finē ē
illi dies sūt. Noter hāc adipiscendā be
atā vitā. ipsa vā hāc vita orāc nos do
aut nō in mltiloqō. tñ ē eo fiat vt exau
diam q̄ loquacacs sum⁹: cū eū orem⁹
qđ nouit sicut ipse dns aut qđ nob nām
sit ātēq̄ petam⁹ ab eo. Vñ mirū videri
potest q̄ius multiloquiū. phibuerit nr
nos orare sic adhortat⁹ sit q̄ nouit q̄
nobis nām sit p̄usq̄ petam⁹ ab eo. vt
dicēt. oportet sp orare et nō deficē. vi
due cuiusq̄ pposito exēplo. q̄ de suo ad
iutorio cupiēs vindictā iudicē inquā
sepe īterpellādo fleciit ad audiendū.
nō iustitia vel mīa pmotū. sē tedio su
patū: ut hinc ām̄onerem⁹ q̄ exaudi
nos exaudiat misericors et iust⁹ dns
ōs sine intermissione orātes. q̄n illa nr
ab iniquo et īpio iudice potuit assidu
a interpellatiōe contēptu⁹. et q̄ libens
et plenū⁹ bona desideria īpleat eoꝝ
a quib⁹ aliena prāua nouit ignosa: si
q̄ aliquē illa pruenit q̄ voluit vin
dictā. Ille q̄ tui amic⁹ de via venerat
nec qđ ei apponeret habebat. ab amico si
bi aliēs cōmodauit tres panes. quib⁹
fortasse ipsa trinitas vnus subsīdiue fi
guratā ē. iā tū suus seruus dormien
tē petitor īstantissim⁹ et molestissi
m⁹ excitauit ut daret ei q̄ntos vole
bat magis et ipse vincēdo tediū q̄ be
nuolētiā cogitando: ut hīc intelligā
m⁹ si dare cogit q̄ tū dormitat a pe
tēte excitat⁹ īmutus. q̄nto det benigni⁹
q̄ nec dormire nouit. et dormiētes nos
excitat ut petam⁹? Hinc ē et illud. Pe
tite et accipietis⁹. q̄rite et īuenietis:
pulsate et aperiet⁹ vobis. Oīs ei qui
petit accipit⁹. et q̄ q̄rit īuenit: et pul
sāti aperietur. Aut q̄s est ex vobis hō a
quo filius suus panē petat⁹ nūquid la
pidē porriget illi? Aut si piscē: nūqđ
serpentē porriget ei? Aut si ouū petat⁹:
nūquid porriget ei scorpiū? Si g̃ vos
cū sitis mali nostis bona data dare fi
lijs vr̄is⁹. q̄ntomagis p̄r vr̄ celestis da
bit spīm bonū petentib⁹ se? Cū g̃ scrī
pta illa q̄ cōmendat apls. fides signi
ficet⁹ in pisce. vel ppter aquā baptis
mi. vel q̄ in hui⁹ seculi fluctib⁹ īteg̃ra ē:
an cōtrariū⁹ est ille serpens q̄ ut nō de
cerē deo venenosa fraude psuasit. Spes ī
ouo. q̄a vita pulli nondū est. si futura ē.
nec iā videt⁹. sed adhuc spatur. spes ei q̄
videt⁹ nō est spes: an contrarius ē scorpius.
q̄m q̄ sperat etiam vitā q̄ retro sūt ob
liuiscit et in āteriora se extendit: an nec
dū est retro respicē. scorpius cāt et exacerbā
tiuēdus ē quā venenatā et aculeatā
retrorsū habet. Caritas g̃ in pāne ma
ior ei hor⁹ erit⁹. et ī cibis vtiq̄ vinat
ticū panis utilitas an cōtrariū⁹ est la
pis. q̄m dura tenda respuit asperitatē
siue aliud aliq̄ cōgruena⁹ ista significā
tent⁹. tñ q̄ nouit bona data dare filijs
suis: petē nos et q̄rere et pulsare cōpel
lit. Qđ q̄rere faciat q̄ nouit qđ nob nām
sit p̄usq̄ petam⁹ ab eo monē ām̄ pti.
nisi intelligam⁹ q̄ dns et ds nr̄ non vo
lūtatē nr̄am sibi velit īnotescē. quā nō
potest ignorare: sē exterā in orōnib⁹ re
sideriū nr̄m quo possim⁹ capē qđ ipa
rat dare. Illud ei valde magnū est. sī nos
ad accipiendū pū et āgustū sum⁹? Qđ
nobis dicat. dilatamini ne sitis angusti in
terēs cū infidelib⁹. Cāto q̄pe illud qđ
valde magnū est qđ nec oculꝰ vidit. qđ
nō est volen. nec auris audiuit q̄a non
ē son⁹ nec in cor hōis ascendit. q̄ cor hu
mānū illuc debet ascendē sumem⁹ capa
ces: q̄nto id⁹ fidelis⁹ credim⁹ et speram⁹
firmius⁹ et desideram⁹ ardētius. In ipā q̄
fide et spe et mūtate cōtinuato desidio
sp oram⁹. sē ideo p ātia intualla horaꝝ
et tpm cāis verbis cogitam⁹ deū. ut ill
recū signus nosipos ām̄oneam⁹ q̄nti
q̄ ī hoc desiderio p̄ficerim⁹ nobisipsis
manifestam⁹? et ad hoc augendū nosipos
acrio⁹ exercem⁹? Dignū ei sequet effec⁹.
quē frequēcior pandit affatus. Ac p hoc et
qđ aut apls sine intermissione orate. q̄
ē aliud q̄ beatā vitā que nulla nisi e
tna est. ab illo q̄ ea dare solꝰ pt sine
intermissione desiderate? Semp g̃ a do
mīo dū hanc desiderem⁹: et sp oram⁹.
Sē ideo ab alys actib⁹ negotijs q̄b⁹
ipm desideriū quodāmodo tepefac⁹ ce
tis horis ad negotiū orandi mentē re
uocam⁹: ubis orōnis nos ām̄onētes
ī id qđ desideram⁹ intendē: ne qđ tepef
ce tepeat oīno frigescat et penit⁹ extin
guat nisi crebrius inflāmet. Vñ et ill⁹
qđ ide apls aut. postulauēs vre īno
tescāt apud deū. nō sic accipiendū est

ñr deo ñotescant. q̄ eas et anteq̄ ēent u
trq; nouerat: ꝑ nobis ñotescant apud
deū p tolleranīā. nō apud hoīes p iactātā
ā. Aut tē ñotescant eaā angelis q̄ sunt
apud deū ut quodāmodo eas offerat dō
et de hys cōsulant: et qđ deo iubēte im
plendū ē cognouerit sicut oportē ibi
cognouerit. hoc nobis vel cuidēter l' la
tēter apportet. Dicit ei ang̃lis hoī. Et nūc
q̄ orabas tu et sacra optuli oīonem vest
rā in cōspectu dei tui. Que cū ita
sint. eaā diu orāc cū vacat. ro ꝫ cū alia
bonarū et nēcessariū actionū non impedi
untur officia. q̄ vis et in eis ut diu desi
dio illo sp orandū sit. nō est ꝑprobū nec ī
utile. Precp̄t ei ut nōnulli putāt hoc ē o
tāe in multiloquio si diuina oret. Aliud est
ei sermo multꝰ aliud diuturna affūs.
Hā et dñs ipse dño scriptū est q̄ pmoratus
sit i orando et q̄ plurius orauerit. Ubi q̄
aliud q̄ nobis ꝑbebat exemplū. in tpe
ꝑtor oportuna. cū pē creditor eternꝰ
Dicūtur fres in egipto crebras quidē
habē oīones. ꝑ eas tā breuissimas et rap
si quodāmodo iaculatas. ne illa vigi
lanti cura q̄ oranti plumū nūra est. p
pduttiores moras euanescat atq; hebe
tet intētio. Ac p hoc ipsi eaā satis ostē
dūt hēre intētionē sicut nō est obtūde
da si pduceē nō potest: ita si pduceue
rit nō tato ē rūpendā. Absit enī ab oīo
ne multa locuacio: ꝑ nō desit multa ꝑua
tū loq̄ est i orando tē nūrā supflui
tatē verbis. Aliud ēt ꝑtra: ē ad eū
quē ꝑcum diuturna et pa tardis et
attentōē pulsāda. Hā plerūq; hoc negot̄
cū plus gemitibz q̄ sermonibz agit̄:
ꝑ fletu q̄ affatu. Ponit ēt lacrimas
nīras in conspectu suo. et gemitꝰ nr nō
ē absconditꝰ ab eo: q̄ oīa p verbū con
didit. et hūana ūba non q̄rit. Nobis
ꝑ verba necia sunt q̄bz cōmoneam⁹ et
instruam⁹ qđ petim⁹: nō quibz dñm
seu docendū seu flectendū ē credam⁹.
Cū ꝑ dicim⁹ sanctificet nomē tuū. nos ad
monem⁹ desiderāe vt no⁹ ei⁹ qđ sp sanc
ē cogitā apud hoīes sanc habeat. hoc est
nō contēnat. qđ nō deo ꝑ hoībz ꝓficit. Et
i eo qđ dicim⁹ adueniat regnū tuū. qđ
seu velim⁹ seu nolim⁹ utiq; veniet: desi
derū nīm ad illud regnū excitam⁹ ut
nob veniat. atq; in eo regnāe meam.

Cū dicim⁹ fiat voluntas tua sicut in ce
lo et in tra. nos ab illo petim⁹ ipsā obe
dientiā: ut sic a nob fiat eius voluntas
q̄admodū fit in celestibz ab angelis ei⁹
Cū dicim⁹ panē nīm cotidianū da
nob hodie. et ꝓ id qđ dicat hodie signi
ficat hoc tpe. ubi vel sufficientiā illā
petim⁹ a ptē q̄ excellit ro ꝫ noīe panis
totā significātes. vel sacrm fidelium qđ
in hoc tpe nām est: non tm ad hui⁹ tpis
ꝑ ad illā etiam felicitatē ꝓsequēdā.
Cū dicim⁹ dimitte nobis debita nra
sicut nos dimittim⁹ debitoribz nris. nos
admonem̄ et qđ petim⁹ et qđ fiaam⁹:
vt atrpe meream̄. Cū dicim⁹ et ne nos
inferas in tēptationē. nos admonem̄
hoc pete ne deserti eius adiutorio alicui
i tēptationi l' cōsentiam⁹ decepti: vl re
dam⁹ afflicti. Cū dicim⁹ libera nos a
malo. nos admonem̄ cogitare nondū
nos ee in illo bono ubi nullum patiem̄
malū. Et hoc qdem vltimū qđ in ore
dñica positū est tā late patet: ut hō
quotiēscūq; in q̄libz tribulatiōe positꝰ uel
gemitu edat. i hoc lacrimas fundat. hinc
exordiat. in hoc īmoret. ad hoc tiniat
oīonem. His ei verbis res ipsas meo
ne nē cōmendari oportebit. Hā quelibz
alia ūba dicim⁹ q̄ affūs orantis vel
precedo formare vt deceat. vel cōsequē
do attēdit ut cresceat: nichil aliud dici
m⁹ ꝑ qđ in ista dñica oīone positū ꝫ
si rē et cōgruenter oram⁹? Quisq̄s audit
id dicat qđ ad ista euāgelica precē pti
nere nō possit: cetā si nō illuate orat. car
nalit orat. Qđ nescio q̄admodū non
dicat illuate: q̄nquidē spū renatos nō
nisi spualit decet orare. Qui ei dicat
vbi grā clarificāe in ōnibz gentibz si
cut clarificatꝰ es i nobis ut ꝓphe tui si
deles īueniant. qđ aliud dicat q̄ sanc
tificet nomē tuū? Qui dicat de vtilitū cō
uerte nos et oīde faciē tuā et salue
rim⁹. qđ aliud dicat q̄ veniat regnū tu
ū? Qui dicat itinera mea dirige scdm
verbū tuū et non dñet mei oīs iniq
tas. q̄ aliud dicat q̄ fiat voluntas tua
sicut i celo et in tra? Qui dicat ꝓtup
tatē et diuturnas ne deseris m. qđ ali
ud dicat q̄ panē nīm cotidianū da
nob hodie. Qui dicat memētō dñe da
uid et oīs māsuetudinis ei⁹. et dñe si sic
ca ishud si est iniquitas i manibz meis.

si reddidi retribuentib⁹ m̃ mala. qđ aliud
diat q̃ dimitte nobis debita nr̃a sicut
et nos dimittim⁹ debitorib⁹ nr̃is. Qui
diat aufer a me cõcupiscẽcias vẽtris et
desideriũ cõburit⁹ ne apphendat me. qđ
aliud diat q̃ ne nos iferas in tẽptacõẽ?
Qui diat eripe me ab ĩimicis meis dñe
me⁹ et ab ĩsurgentib⁹ ĩ me libera me. qđ
aliud diat. q̃ libera nos a malo? Et si p̃ o
nia p̃tonũ sãc⁹ genera discurras. q̃n
tũ existio nichil ũenies qđ un ista dimit
nõ tonueat et cõdudat oõne. Vñ libe
rũ est alys atq⁹ alys ũbis eade tñ in oõ
de dice: ſ nõ esse debet liberũ aliq̃ dicere.
Hec et p nobis et p nr̃is et p alienis atq⁹
ipsis ĩimicis sine fluctu dubitatiõis oã
da sũt: q̃nis alius p̃ isto. alius p illo. sicut
se habẽt ppinq̃tates vel lõginq̃tates nã
tudinũ in orde oãtis ordat. aut erel
lat affectus. Qui ẽt diat in oõne uerbi
gr̃a dñe mltiplica dilectas meas. a da
m tantas q̃itates illi vel illi dedisti. et
honores meos auge. frat me ĩ hoc sdo
ꝑpotẽte l̃ docẽte. et si qđ hmõi est di
at. cõũ habẽs cõcupiscẽcia nõ id atte
dẽs ut ex his sẽm deũ ꝑsit hoĩb⁹: puto
eũ non ũenie in oõne dimitti q̃ possit
hec vota aptare. Ẽmobrẽ pudeat salte
petẽ q̃ non pudet aspe. Aut si hoc pudet
ſ cupiditas dicat. q̃nto melius hoc petit
ut eade ab isto cupiditate malo liberet
au diam⁹ libera nos a malo! Habes q̃
tũ arbitror nõ solũ q̃lis ores: vimeda
qđ ores nõ me dicẽte ſ illo q̃ dẽs nos
orẽ dignat⁹ est. Ita vita q̃renda est
het a dño deo petenda ẽ. Quid sit bñ
ẽe a mltis multa sũt disputata. Sed
nos ad mltia et ad multos qđ unus!
Hreuit in sptura dei veracit⁹ q̃ dñs
ẽ: bñs ꝑs cui⁹ dñs deus ipse! In ipso p
plo ut simꝰ atq⁹ ad eũ contẽplandũ et
cũ eo sine fine bñuendũ puenire possi
m⁹: finis ꝓcepti ẽ caritas de corde pũ
et cõscia bona et fide nõ ficta! Fides q̃
et spes et cãritas ad deũ pducit orantẽ:
hor ẽ credentẽ sperantẽ desiderantẽ. et
q̃ petit a dño in dimitti oõne cõfide
rantẽ! Ceunia et ab aliis voluptatibꝫ
sine salutis neglectu carnal cõcupiscẽ
cie refrenatio marie q̃ eleõsine mul
tũ adiuuat oõnem ut possim⁹ dice
re tribulatõis mee dm exsiliu meũb⁹
meis norte corã eo et nõ sũ deceptus.

∴ In eisdẽ tribꝫ p ysaiã b bona spes posita ẽ

Quo ei deus ĩcorpalis et ĩpalpabil⁹ ma
nibꝫ exhibitur⁹: nisi oribꝫ exhibatur! Ad
hut ẽ fortasse qđ q̃ras: aut aplꝰ diceret
qđ eũ orem⁹ sicut oportet nesam⁹! Nec ei
vllomõ credendũ est: vel ipm vel quib⁹
ista docebat dñam nesasse oõnem! Cur
ſ putam⁹ hoc eũ dixisse. qđ nec temere
potuit nec mẽdaciũ dice. nisi qa molesc
tie tribulatões q̃ tales plerũq⁹ psunt
ad sanandũ tumorẽ superbie. vel ad pbã
dã exercenda ve pacientia aut pbate et
exhibite dilectoꝝ mites uberioꝝ seruat⁹:
vel ad q̃unq⁹ flagellãdã et abolendã
pctã! Cũ nos nesaẽtes qđ ista ꝑsint: ab
oĩ optam⁹ tribulatõe libari. Ab hac q̃
nocãtia nec sepim⁹ aplꝰ oĩdit alienũ.
nisi forte qđ oraret sicut oportet sacẽt:
qñ magnitudiẽ reuelationũ ne extollet
ordinatus ẽ illi stimul⁹ carnus sue ãgelus sa
thane q̃ eũ colaphizaret. ꝓpter qđ dñm ter
rogauit ut auferret eũ ab eo. unde sicut
oportet nesaẽs qđ oraret. Denuq⁹ dei cõ
silii aut nõ fiet qđ vic tantꝰ orabat. et q̃a
fieri nõ expediret audiuit. Sufficit tibi g̃
gra mea. nã virt⁹ in ifirmitate pficit.
In his g̃ tribulationib⁹ q̃ possit⁹ desse
et nocẽ: qđ orem⁹ sicut oportet nesam⁹!
Et tñ qa dura qa molesta. qa cõtra
sensũ nr̃e infirmitatis sũt vnusqsq⁹
humana volũtate. ut a nobis hec ause
rant orã⁹? Sz hoc deuotissimus debem⁹
dño deo nr̃o. ut si ea nõ abstulerit. nõ ob
nos ab eo negligi cristimem? Sz ponim⁹
pia pacia malorũ bona sperem⁹ apli
ora. Sic ei dñs in infirmitate pficiebat.
Nonullis nãq⁹ ipacientib⁹ dñs ds qđ pe
tebãt cõcessit ira⁹: sicut cõtra aplꝰ ne
gauit ꝓpter ſlã legim⁹ usitate. qđ t quo
ties rogauerit et ampleritur. Si expleta cõ
pissiõia. ipacia gliter est castigatis
Dedit et regẽ petentib⁹ sdm cor eoꝝ. si
cut scriptũ est nõ sdm cor suũ: dedit ea
dã. qđ diabolus postulauit ut pbaret
eius framẽ tẽptaret. Exaudiuit rogã
tes et ĩmũdos spũs ut ĩ multos suos le
gio demonũ mitteretur. Hec scripta sũt ne
forte se q̃sq⁹ magnipẽdat si fuit exau
dit⁹ tñ aliqđ ipacienti petit qđ non ip
tae plus psit. ci se abiecat et de dina
egra se miseratõe desperet si nõ exaudi
tẽ tñ forte aliqđ petat qđ ampiendo afflic
tet aron⁹: vel in pperitate corrupt⁹ peri
t⁹ eligatur. In talibꝫ q̃ qđ orem⁹ sicut op

ret nesciam? Vñ si aliq̃ cõtra q̃ oraui? am
dicit. paciẽter ferendo et in oĩbꝫ gr̃as agẽ
do hoc pro⁹ oportuisse q̃ deu nõ q̃ nra w
lũtas habuit mũne dubitare debem? Hã
et hũor exemplũ p̃buit nobis ille medi
ator. Quis nõ dubitet si fieri potest trãsear
a me calix iste. humanam i se volũtatem
ex hoĩs susceptione trãsformãs cõtinuo sb
dat. Vmptñ non q̃ ego volo. sz̃ q̃ tu vis
p̃. Vñ merito p vnũ obedientiã iusta cõ
stituũtur mlta. Quisquis aũt vnã illã petit
a dño hanc requirit. certe ac securꝰ petit:
nec timet ne forte obsit aĩ acceptũ. sine
q̃ nichil p̃sit q̃quid aliud sicut oportet
petierit. Ipsa est eĩ vna vera et sola bẽa
dictũ. ut contẽplem delectationẽ dñi in e
ternũ. imortales atq; incorruptibiles cor
pe et spũ. Propter hoc vnã cetera requirũt
et nõ indecenter petũtur. Scio q̃squis habu
erit. oĩa q̃ vult habebit. Nec aliq̃d ibi un
decẽs velle ẽ: q̃a nec aliq̃d habẽ poterit
q̃ nõ decebit. Ibi est q̃pe fons vite quẽ
sitire nũc oportet in oratione q̃ diu in spe
vumꝰ et q̃ speramꝰ nondũ videmꝰ. in
structione alacrũ ex aĩ quẽ est oẽ desi de
riũ nr̃m ut iebriam ab ubertate domꝰ
eius. et torrẽte voluptatis eius potemur.
q̃m apud eũ est fons vite. et in lũine
eius videbimꝰ lumẽ: q̃ũ saciabit in bo
nis desiderijs nr̃m. et nichil erit vltr̃ q̃d
gemendo q̃ram? sz̃ q̃d fraudẽdo teneam?
Vmptñ q̃m ipsa ẽ pax q̃ precellit oẽm
intellectũ: ea aũ ipsã oratione q̃rendo q̃d ore
mꝰ sicut oportet nesciamꝰ? Q̃d ei sicuti est
cognitũ nõ possumꝰ utiq; nesciamꝰ? Sz̃ q̃d
q̃d cognitũ operuerit: abiamꝰ respuimꝰ
reprobemꝰ? Nõ hoc ẽ q̃d q̃rimꝰ nouumꝰ:
q̃nus illud q̃le sit nondũ nouerimꝰ? Est
q̃dam gr̃a in nobis ut ita dicã docta ignoran
tia. sz̃ docta spũ dei q̃ adiuuat infirmita
tẽ nr̃am. Hã aĩ diuisset apostolus si aut
q̃d non videmꝰ speramꝰ p patiam expecta
mꝰ. ubi subiecit. similr̃ et spũs adiuuat infirmi
tatẽ nr̃am. Q̃d ei oremꝰ sicut oportet ne
scimꝰ? sz̃ ipse spũs interpellat p nobis gemi
tibꝰ inenarrabilibꝰ. Qui aũt scrutatꝰ corda
scit q̃d sapiat spũs: q̃a secm deũ interpel
lat p scõs. Q̃d nõ est sic intelligendũ ut re
flumem? scm spm dei q̃ in tnitate immu
tabili dõs est: et aĩ pr̃e et filio vnꝰ dõs
sit aliquẽ qui nõ sit q̃d deus ẽ interpellare
p scõs. Deum est q̃pe interpellat p scõs qui
a interpellare scos facit: sicut deum est rep
tat vos dñs deus vr̃ ut sciat si diligitis eũ
hoc ẽ ut sciat vos facit. Interpellare ergo
scos facit gemitibꝰ inenarrabilibꝰ ispiras
eis desiderium eaq̃ adhuc ignote tãte re
quã p patientiã expectam. Quid ei narra
t qui desiderat q̃d nõ ignorat? Nã v
tiq; si oĩno ignoraret nõ desideraret. et
rursꝰ si videtur nõ desideraret nec gemi
tibꝰ q̃reret. Hec oĩa considerãs et si q̃d alĩ
ud de hac re tibi dñs insinuauit q̃d vel
m̃ non omnia vel dia q̃ me longũ fu
it: cõcerta in oratione vincẽ hoc stim. Ora
ri spe. ora fideliter et amãter. ora istanter
ac pacãter. ora sicut vidua xpi. Omnis
ei ad oĩa membra ex hoc ẽ ad oẽs q̃
in eũ credũt. et eius xpi sodalis. sicut
dixit ora ne ptineat: specialiter tñ diligẽ
tior cura oratiõũ in scriptura eius vidu
is iuuenũ iuditta. Nã due fuerũt ãne
honorabiles nomĩate. vna cõiugata que
scm samuelẽ pepit: alia vidua q̃ scm
sozũ cui adhuc ifans cẽt agnouit. Or
auit et cõiugata in dolore cui et afflic
tõe cordis q̃a filios nõ habebat: cui ip
si samuelẽ ipetrauit. et acceptũ deo
reddidit. q̃a cui poscẽt deo voluit. Sz̃ ora
cionis quo ad oratiõnem dñicã illã ptine
at nõ facile reperitur nisi i eo q̃d ibi po
situm est sz̃ libera nos a malo: nõ puũ ma
lũ videri et nuptã ee et frãu care nup
tiarũ. aĩ sola cessat nuptiarũ. pre
candi causa filiorũ. De illa vo ãna
vidua vide q̃d scriptũ sit: q̃a nõ dise
debat de tẽplo. ieuniis et obsecratiõibꝰ
seruiẽs die ac nocte. Nec aliũde apls
q̃d et supra memoraui: q̃ aũt ve vidua ẽ
inq̃t et desolata spabit in dñm. et psis
tet in oratiõnibꝰ nocte ac die. Et dñs aũ
sp ad orandũ et nõ defatigandũ nos hor
tatꝰ est. viduã memoraui q̃ licet iniquũ
et impiũ iudicẽ. ac dei et hoĩm contẽp
torẽ ad audiendũ causa sua assidue ẽ
pellando vicerit. Cũm gr̃a p ceteris vi
due debeat vacare oratiõnibꝰ. satis hic in
telligi pt: q̃ oĩbꝰ ad sustinendũ oratiõ
studiũ de viduis ppositũ est adhortatiõ
is exemplũ. Q̃d aũt in hoc opis genere
i viduis etiã est. nisi destitutio et deso
latio? Q̃pter si se oĩs aĩa intelligat
i hoc seculo destitutã atq; desolatã q̃diu
peregrinatã a dño: pfõ quãdã viduitatẽ
fidã deo defensori assidua et ipensissi
ma pratione amẽdat. Ora q̃ ut vidua

xpī nondū habēs eius conspm. tuū pa
tris auxiliū. Et licet sis diffisa: sic pau
per ora. Nondū ei veras futuri sdi diuia
as habes: ubi nlla dāpna formides. l
cet habeas filios et nepotes numerosā
q familiā: qđ et supdictū est. sicut desola
ta ora. nita sūt ei oia tpalia. eaā usq
in finē vite huius in nta cōsolatōe mā
sura. Tu aūt si ea q̄ sursū sunt q̄eris. t sa
pis etna et ita desideras: q̄ ip̄du non
dū habes eaā salus ōnibz atq obsequ
tibz tuis. tīp desolatā deputrie te debes.
Et sic pfīo eaā tuo exēplo refugiosissiā
nurū tuā et alie sīe vidue vgines q̄ sb
vīa aura secuā cōstitute. Ōīno ei do
mū vestrā pie tractatis. tāto ipensiō
ōnibz istruere debetis: retū pītuū nō
occupate negocijs. nisi q̄ flagitat cau
sa pietatis. Sane meminerit et p nob
nō negligēter orāe. Nolumus ei sic nobis
honorē quē piaculosū gerimus deferatis:
ut adiutoriū qđ nēm nouimus auferā
tis. A famulis xpī oratū est p petro: o
ratū est et p paulo. Et nos in ei⁹ famu
lia eē gaudem⁹: et incōparabiliter plus q̄
petr⁹ et paul⁹ ōnūm fratrū auxi
lijs indigem⁹. Orate certatū dei sēm
q̄ certamīe. Nō ei adiuisus alterū ter
tatus. sī adiisus diabolū sās ōnibz in
munū. In ieunijs et vigilijs et oī casti
gatōe corpis q̄ plimū adiuuat ora.
fratat q̄ vīm qđ poterit. Qđ alterā
mun⁹ potest: ea q̄ potest fratat. Qđ aūt
nō potest fratat si un alterā diligit: qđ id
q̄a nō potest ipsa nō fratat. Vnde q̄ mu
n⁹ valet non impediat plūs valentē. et q̄
plūs valet nō negreat min⁹ valentē. Cō
scientiā q̄ppe vītam dei debetis. Neīmo
aūt vīm aliq̄ debeatis: nisi ut iuuē di
ligatis. Exaudiat te dīns qui potēs est
facē sup̄ q̄ petim⁹ aut intelligim⁹. Epla
aug' ad paulinā q̄ mūdo
rōe videt dē. et de videdo deo.

Dilectissimē. Memor debiti q̄
er tua petitōe et mea, pmis
sione fām est religiosa famula paulīa
plurimis q̄ eius negligēs esse nō debu
i. Cū enī petiuisses ut de tuis libris deo
trū p oculos corporeos posset videi. plus
aliquid copioseq̄ ad te scribere negotiū
nō potui: ne sām studiū tuū offenderē.
Sī p̄missū distuli: siue ppt alias occu
pationes meas. siue q̄a me id flagitāt

vīi aliq̄nto diuīa cognitū oportebat. Si ni
hīl res est quecq̄ cognitū non tā qđ de
ea sentiendū dicendū ve est. īp quo nā mō
psuadendū his q̄ dubia sentiēt fiet dis
fīalior: finē aliq̄n dilatōi adhibendū
putaui sperās dīnū adiutoriū magis
in scribēti q̄ differēn affuturū. Ōīno ob
rē primū videt plus valē in hac magis
tione viuēdi q̄ loquēdi modū. Nā qui
dīcerūt a dño deo ihu xpo multos esse ex
hūles rōne: pl⁹ cognitando et orando pfi
cūt q̄ legendo et audiēdo. Nec ido tū age
ptes suas sermo cessauit: sī cū plantatōe
et rigatōe officiū suū gesserit mūnis:
certa illu q̄ dat incrementū relinq̄t. Ille ap
pe eaā ipm plantatōē rigatōēq̄ for
mauit. Secm intiōē ig̃ hoīem pape
itellū. ipse ei venerat de die in diē cog
nōi certior iste corrūpitur siue abstīgendo
abstinēne. siue aliq̄ morbida valitudīe
siue quolibz casu: vel ite qđ nūc est eaā
his q̄ sano corpe viuūt ipso etatis augm
su. Erige itaq̄ spīm mentis tue q̄ renouā
t̄ in agnitōē dei secm ymaginē eius q̄
creauit eū: ubi p fidē in te habitat xp̄s.
ubi nō est iudeus et gręc? seruus et liber
masculus et fēia. ubi nō mouearis cū solu
corpe reperis. qa nec ibi manēs cū solus
nus ihūs. Hoc intiōe tuo exēpla. Itemq̄ et
vide q̄ loquor. Nolo auctoritatē meā se
tis ut ideo putes tibi aliq̄d nūc esse ac
de q̄m a me dicat. sī aut scripturis mon
stras credas. si qđ nondū q̄ sit verū vide:
et intius demōstrate veritati. Ne tīpla
ne videas exēpli gra dicā aliq̄d quo ad
huc tius instruatis. et in potissimū vo
bis in hoc ipō ope positus ē disputā
di labor. Credim⁹ vidē deū non qa vidi
mus p oculos corporis sicut videm⁹ hūc sole
vel mētis obtutū sicut se ipsq̄ interdū
det viuentē videt volentē videt q̄entē.
videt scientē. videt nescientē. Cū itaq̄ ip
sa lās his lūs solē quidē te vidisse recolis
p oculos corporis. potes eaā stratū vidē si ē
id tpis loca: ubi ex ea pte celū oculus tu
us usq̄ ad solē contuēdū patet. Ad illa
vō videnda q̄ mente cōspia diri. nō q̄d
vīus. p deū vidē velis. q̄ id reqras. q̄ te
viuē t velle et q̄ere sacās. quo aūt vide
at dē nescias: ad hec intīp oīa videnda
nō oculos corporis adhibes. nec intualibz
loca p qđ intēdat obtutus ut ad ea q̄
nēda pueniat sentis ei q̄us. Sic nunc

vitā tuā. volūtatē. inq̄sitionē sācam. igno
rantiā. q̄a nec ipsa contēpnenda ē visi
o vidē. qđ nescias: sic inq̄ vides hec oīa
ut i te videas. apud te habeas. ac sine
vllis figurarū linīamētis colorūq; nu
troribz cētro dari⁹ et actus q̄nto simplici⁹
intuitus q; tōspiacas. Cū ig̃ nec corpis om
nis sicut corpa siue celestia siue terrestria
nec mētis aspū sicut ea sūt quorū nō
nulla cōmemoraui q̄ apud temetipsū
ctissime ītuearis. nūc videam⁹ deū. nec
credim⁹ eū videri nisi q̄a scripture autōmo
dam⁹ fidē. ubi legit. bti mūdo corde q̄m ip
si dm videbūt. et si q̄ alia in hac sūa me
a de diuina autoritate conceptā sūt. nu nō
credē nephas duxim⁹? credē aūt pietatis
ē mūme dubitam⁹? Hāc ung; distinxi
onē tene. ut si qđ te āmonuero dissēdo
qđ ita videas oculis carnis. vel illo alio
eius sensu sentias. seu te sensisse recolas
sicut sentiūtur colores fragrores. odores
sapores feruores. et si qđ aliud p corpus
recipiēdo audiēdo. olfaciendo gustando tā
gendo sentiam⁹; ac ita videas mētis itui
tu. ut vides vitā volūtatē cogitatiōnē
mēoriam ītelligentiā. sācam fidē tuam.
et qđquid aliud mēte cōspicas. atq; ita ē
non tm credendo sed plane videndo nō du
bitas hoc me iudices audisse. Quē aūt si
ne his duobz generibz rez sine sensu cor
pis ac tā notiā asserūtur. sola fide pote
rūt capi. Qđ aūt non sic audiendo ut ac cor
et tm diuerso aliq; qđ aut verū quidē ac
falsū esse nrē sit. sed nullo duorū illorū ge
ne videat: restat ut tm̄o credat. vel nō
credat. Si ergo diuinarū scripturarū earū sa
cra fiermat autoritate. sine ulla dubitatio
one credendū est. Alios vō testibz vel testi
bus quibz aliqđ credendū esse suadet. ra
tio credē vel nō credē iuxtā. q̄ntū ea mo
uēta ad faciendā fidē habē vel nō ha
be ptenderit. Si ei ea q̄ non vidim⁹ h⁹
ē in pūta apparētia nō sensim⁹ vel mē
te vel corpe. neq; de scripturis sās vel legē
do vel audiendo didicim⁹ nulla oīno ra
tione dubitare. Quis enim⁹ dubitet ea
dixisse⁹ vñ fuerē⁹ ēe ciuitates ubi
nūq; fuim⁹? vel a romulo condita roma
vel ut de aliquibz locis constātinopolī a
cōstantino? Vel postremo fuerim⁹ q̄ nā
pareētes nos precessere quibz pūbz annus
memoribz tenuta essem⁹? Talia q̄pe cū

plura sacra⁹ non tm ea vel ullo sensu
pcipia sicut solē. sicut nūc cū volūtatem
vel cogitatiōnū eloquioz autoritatē. sicut
adā fuisse primū hoīem. ac xp̄m ī carne
natū passūq; resurrexisse didicim⁹: sic illi
referentibz de quorū testimonio ī hoc dū
taxat rerū genē mūme dubitandū ēe
putauim⁹ in quibz si aliquis fallim̄ re
cendo ita ēe qđ ita nō est. vel nō ita ēe
qđ ita ē. nichil piculi ēe iudicam⁹ sinō
sit cōtra illā fidem q̄ pietas īformat.
Hec ploquutio mea nondū ꝓpositā distri
tat q̄stionē. si vos atq; alios q̄ hec lāu
sūt pstruit. q̄les siue horū siue quorū
libz scriptorū iudices ēe debeatis ne vi
sare vos opinemī qđ nescatis. vel ne qđ
teme credatis. qđ neq; sensibz corpis ac
aī contuitu ī cuiusdē rei q̄ cognoscenda
ē cuidēa precipistis. neq; cōmentariū scr
turarū autoritate eaā si nō affuit sen
sibz vel aī vel corpis vī. tm credendū ēe
didicistis. Iā ne q̄ verum⁹ ad causā. an
adhuc lāc instruēdus ē. Nōnulli enī
putāt horū in qđ dicim⁹ credē aī res
uera credit. hoc solū esse mēte cōtueri. Et
si ita ē fallit ista nra superior ploquutio.
in q̄ distinxim⁹ aliud ēe aliq; sentire p
corp⁹ sicut in celo solē. et in ita monte
arborē corp⁹ ve qlibz. et aliud mētis in
tuitu rē nullomodo euidentē. sicut nra
volūtas a nobismetipis intus aspiratā aī
aliqđ volum⁹ q̄ et cogitando aī cogitam⁹
vel mēoria aī retendam⁹. vel tale aliqđ
in aīo siue corpe: aliud aūt credē qđ in cor
pis mētisve conspectu nec adest nec affu
isse recolit. sicut sine pntibz creatū adā
et natū ex vgine passūq; resurrexisse
xp̄m. Hec aī corpalit facta sūt. et videri
p corp⁹ si tūc adessem⁹ utiq; potuerūt:
nūc aūt non assūt sicut adest ista lux
q̄ oculis cernit. a volūtas q̄ nūc aliq;
volum⁹ q̄ mente cōspicat. Si q̄a hec dis
tūtio falsa nō est. profecto illa pstructio
plenū habebat. q; ītex credē et aliqđ
pūs mente cōspicē. ne oīmodo vnū aut
q̄ idē putaret. parū dara fuerat eloqu
tione distinctū. Quid q̄ dicam⁹? Vtrūqđ
satis ē ut int̄ credē et vidē hoc distīe
dicam⁹? q̄a pūta vident credūt absen
tia? plane forsitā satis ē si pūta illa h⁹
loco ītelligam⁹ dicta que pūto sūt sensibz
sive aī sive corpis: vñ eaā ducto voca
bulo pūta noīanti. Sic ei hanc lucē

corpis sensu. sic et meã volũtatem plane video: qã ꝑsto est ãi mei sensibꝫ atq; ĩtus m̃ ꝑns est. Si qs vero m̃ indiuet volũtatẽ suã tuã os et vor m̃ ꝑns est tñ qã ipsa volũtas quã m̃ indiuit latet sensũ corpis et ãi mei. credo et nõ video: aũ si eã mentiri existimo nõ accedo. et si forte uera sit ut dicit. Creditur ꝑ illa q̃ absũt a sensibꝫ nr̃is si videt̃ ydoneũq; ei testiõnũ phibet: vident̃ ãũt que ꝑsto sũt et ꝓnãa nõiant̃ vel ãi vel corpis sensibꝫ. Nã ãi sunt quĩq; corpis sensus ĩtiendi audiẽdi olfactiendi gustandi tãtandi: visq; quidem ĩ eis ꝓpue oculis attribuẽ. vimptñ hoc ũbo utum̃ et in cetis. Accipe ei tñ diam̃ vide qd luceat: si eã vide qd sonet. vide qd oleat. vide qd sapiat. vide qd calcat. Nec qã dura credi q̃ absũt a sensibꝫ nr̃is sic ampliat ut unũ illa deputent̃ q̃ aliqñ vidim̃ et nos vidisse retinem̃: certi q; sum̃ quĩus tãũ non ꝑsto sint nũ recolũt̃ a nob. Accipe ei unũ credita si ĩcerta visa deputãtur et ideo nota sũt. nõ qã fidẽ habuim̃ aliis testibꝫ: si qã nos vidisse sine dubio recordam̃ et sam̃. Constat igr̃ nr̃a sãa ex visis rebꝫ et creditis: si ĩ his q̃ vidim̃ nosipi testes sum̃. In his ãũ q̃ credim̃ aliis testibꝫ mouem̃ ad fidẽ: ãi earũ rerũ q̃s nec vidisse nos recolim̃ vel videm̃ dant̃ signa vel ĩ vocibꝫ vel in lr̃is vel in q̃busq; doumẽtis q̃bꝫ visis nõ visa credant. Nõ ãũt ĩmerito fare nos diam̃ nõ solũ ea q̃ vidim̃ aũ videm̃: vim et illa q̃ ydoneis ad quã q; rẽ cõmoa testiõnys vel testibꝫ credim̃. Porro si fare nõ incõgrue dicam ea illud qd ãtissimũ credim̃: hinc fac tũ est ut ea rẽ credim et si nõ assit sensibꝫ nr̃is vide mẽte dictum. Sacra q̃pe mẽti trabut̃ sue ꝑ corpis sensus sue ꝑ aĩm ipm̃ aliqd ꝓpriũ cognitũ q; retineat. Et fides ipsa mẽte utiq; videt. quĩus hoc fidẽ credat qd nõ videt. Vñ apls petr̃ dicit: in quẽ nũ nunc videntes credit̃. Et ipse dñs: bti q̃ nõ viderũt et crediderũt. Cũ utiq; dicat hoĩ credẽ xpm resurrexisse a mortuis si credit attende qd videat: attẽde qd credat et utrũq; discerne. Videt hoĩem an̄ audit vocẽ: et ipa vor ĩ visis corpalibꝫ ꝛeputat̃. Dicim ea q̃ supdixim̃ hr̃ duo sũt testis testiõnũ et: quoꝝ ad

mj.

oculos vnũ. ad aures alt̃m ptinet. Sed hũc testẽ fortasse alior testiõniũ qualitas cõfirmat: dignarũ salutes sparsarũ vel quorũlibꝫ aliorũ quibꝫ ẽ motꝰ ad fidẽ. Spectare ad visa ptinet corpis: oculoꝝ si eas legit. vel auriũ si audit. Videt ãũt ao quitq; figuris liarũ sonus ve ĩtellexit. Videt ipsa fidẽ suam q̃ se ne dẽ sine aĩaduone vident. videt cogitato nẽ q̃ cogitat. qd ei posset ꝓesse qd credit: videt volũtatem q̃ accessit ad suscipiendã religionẽ. videt eã ipsius resurrõis nis ymaginẽ in ao suo fratrã. sine q̃ intelligi nõ potest quitq; fm corpalit̃ dicta. siue credat siue nõ credat. Si ut puto distiguis quo videat fidẽ suã qua credit et quo videat illã resurrõnis ymaginẽ in ao suo fratrũ qua si hoc audit videt eã q̃ non credit. Nec q̃ oĩa vident ꝑ corpe parta mẽte. volũtatẽ vero et a quo audit credit. et ipsã xpi resurrõnẽ nõ videt si credit: et tñ ea vide dicat quoda mẽtis obtutu magis sedm testiõnia fidei q̃ verũ ꝓnãa credunt. q̃ illa ei q̃ videt assũt sensibꝫ vel ãi vel corpis: q̃ aũt credit absũt a sensibꝫ et ãi et corpis. q̃ius volũtas ea a quo audit ut credat nõ sit ꝑterita si maneat ĩ loquẽte: quã in seipo ideipse q̃ loquit̃ videt. Alio vo q̃ audit nõ ea videt si credit. Resurrõis ãũt xpi pretia ẽ: quã nec illi viderũt hoĩes qui tũc fuerũt. Nã qui viderũt xpm viuentẽ quẽ viderãt morientẽ ipsã tñ resurrõnẽ ni fieret nõ viderũt si ea itissime crediderũt. videndo et tãgendo viuũ quẽ nouerãt mortuũ: nõ totũ credim̃ et q̃ resurrexit. et q̃ ab hoĩbꝫ tũc visus et cõtrectat̃ est. et q̃ nunc viuat ĩ celis nec ea moriat. et mors ei vltr̃ non dñetur. Fides ãũt ipsa nec corpis nec sensibꝫ adest sicut adest hoc celũ et ea: nec nre mẽtis obtutibꝫ. sicut adest fides ipsa q̃ hoc credim̃. Si ea satis ut puto ista mea ploratiõe recognouisti qd sit videre vel mẽte vel corpe. et ab eo distet credere. qd quidẽ fit mẽte et maxime mẽte: qm̃ mẽti nre fides nra cõspatiat̃ a ẽ. si tñ qd eadẽ fide credit abest et a corpis nr̃i sicut abẽ corpꝰ ins̃ rps resurrexit. et ab aspũ mẽtis alterius sicut abẽ ab aspũ mẽtis mee fides tua. quĩus ea esse in te credã. ni ea nõ viderẽ corpe qd nec tu potes. nec mẽte

qđ nu potes. sicut ego meā quā nu nō po
tes. Nemo ei sat qđ agat in hoīe nisi ꝑ
spūs hoīs q in ipso ē donec veīat dns q
et illūinet abscondita tenebraꝝ ⁊ ma
nifestabit cogitatōes cordis: ut eas non
solū qsq; suas videat. sī et aliorū. Sccz ꝯ
et dicit apls neīnem sare qđ agat in ho
mīe nisi spūm hoīs q in ipso ē: sīc qđ vi
dem⁹ in nobis. Nā sīc id qđ credim⁹ nec
videm⁹: et multos fideles ee nouim⁹ et mi
tis nota sum⁹. Si ꝯ ita ista distincta sūt:
veniam⁹ ad causā. Scim⁹ dm posse vi
dei qm scriptū est: bti mūdo corde qm ip
si deū videbūt. An forte nō debui dicē sci
m⁹ ꝯ credim⁹ qm nec corpe aliq dm vi
dim⁹ sicut hāc lucē. nec mēte sicut ipsā
ē in nobis q id credim⁹ fidē. ꝯ tm qa scptu
rā sit mūme dubitandū. Apls tā iohes
ā tale aliq dicēt. scim⁹ inq; qa cū ap
parūit filiis ei ecim⁹. qm videbim⁹ eū
sicuti ē. Ecce scīe se dixit qđ nondū sm
fuerat: nec videndo ꝯ credendo cognouе
rat. Hīc utiq; dicim⁹ scim⁹ deū posse vi
di: q̄uis eū nō viderim⁹ ꝯ dine auctori
tatis q̄ sās libris cōtinet crediderim⁹. Qđ
est ꝯ qđ dicat auctoritas deū nemo vid
vmq;. An forsasse crēdetur q illa testiō
nia de videndo deo sūt nō de viso. Spi ei
deū videbūt dām est nō viderūt. et nō
vidim⁹ ꝯ videbim⁹ eū sicuti ē. Vnde his
sentētijs nō est cōtrariū deū nemo vid
vmq;. videbūt eū quē nō viderūt qui
mūdo corde filij dei cē voluerūt. Qđ est ē
dici dīm fratre ad fratē et salua fidē ē
qđ de meā. An et hoc nō est cōtrariū illi
qđ dām est. nemo deū vidit vmq;. et illđ
de moyse scriptū est qđ loqbatur cū
deo facie ad faciē sicut qđ loquit ad aī
cū suū: et illud qđ ꝑphā ysaias de seipō
loquēs ait. vidi dīm sabaoth sedentē ī
throno. et si q solent silia testīonia exe
dē auctoritate pferre. quō nō sint cōtrā
ria sentētie q dām est. deū nemo vidit
vmq;. Quō vīm est āgeli eorū sp vidēt
faciē patris mei. si dm nemo vidit vmq;
Qua ꝯ regula ītelligēde ista vt nō
cōtraria et repugnātia nō ee cōtra
nec repugnāe ꝓbabim⁹. Deq; ei fiei
ullomō potest: ut hec scripturarū auto
ritas aliq ex pte mentiat. Si diam⁹ ī
eo qđ scriptū est deū nemo vidit vmq;
homines tm modo ītelligēdos: sicut eaā illo

Quāq; et ipm euām pt putāt ꝺ cē ꝺm

dām est nemo sat qđ agat in hoīe nisi spūs
hoīs q in ipso ē nemo utiq; saluet hoīm.
Deq; ei hoc de dō atq; pt. cū de xpō scp
tū sit nō opus fuisse ut quisq; illi testiō
niū phibēt de hoīe. qm ipse sciebat q
cēt in hoīe. Nā hoc apls paul⁹ explicās
quē nemo inq; hoīm vidit nec videre
pt. Si ꝯ utiq dām est deū nemo vidit ni
q̄. ac si dicēt. nemo hoīm habtem⁹ istm
qstiō soluta cē videbit. ut nō sit huic
sentētie cōtrariū qđ dns ait. āgeli eorū
sp vidēt faciē patris mei. ut saluet āglos
deū vidē credim⁹. quē nemo vidit vm
q; hoīm. Quo ꝯ deū vidit abrahā ysa
ac iacob iob moyses micheas ysaias
et si q alij sūt de quibz vētilatā scptura
testat q deū viderūt. si deū nemo vmq;
hoīm vidit nec vidē pt. Qm nō nō
li volētes ꝓbare eaā ipios visuros de
ū. a diabolo q; ipso deū visū putant
sic arripientes qđ scriptū est ī libro iob
veīsse cū anglis et diabolū in cōspctu
dei: ut ita eaā illud veīat in qstiōe q
mō dām sit bti mūdo corde qm ipsi deū
videbūt. Et illud patē sectarū cū oībz
et sāctificatiōe. sine q nemo poterit vide
deū. Multū ei miror si eousq; ꝓfecerūt
ī q existimant ipios visuros deū. et a
diabolo visū deū. ut eos et mūdos corde
ee. et patē et sāctificatiōe cū oībz secta
ri asserēt. Nā qđ dns ait. q me videt
videt et patrē. potest et paulo attentius
cōsideratū non videri ee cōtrariū ei qđ
dixit: deū nemo vidit vmq;. Deq; ei dix
it. qa me vidistis vidistis et patrē. sed
dicēdo q me videt videt et ꝑtem onde
voluit vnitatē substātie pūs et filium ne
ī aliquo īter se putarent ee dissiles. Ac
ꝑ hoc qm verū dām est q me videt vidz
et ꝑtem. ꝓfecto qm deū nemo hoīm vi
dit vmq;. nec patrē quisq; vidisse nec
filiū putādus ē sīc qđ ds est et filius
cū ꝑte vn⁹ ds. Nā sīc id qđ homo ē
utiq; in tra visus ē. et cū hoībz comu
natus ē. Sz magna qstio quō nō sit cō
trariū qa tot antiq; iudicārūt dm si dm
nemo vidit vmq;. quē nemo hoīm vi
dit nec vidē potest. Vidēs q; difficile in
positis qstionē vīm me aliq; plure to
prosequi scribē voluisti ex occasiōe breuis
epl̄e mee: q tibi visa ē diligēcius et v
beri⁹ expliāda. Vis ne ꝯ attendē q a
pud alios interī operi dīnarū scriptura

Ca. vj.

cū egregios ſtatores qđ de viſione dei ſen
ſerunt. ne forte ſufficaſ̄ deſiderio tuo ſp
uis ea forſitā nouis? Dauid ſp̄ uſq; at
tēde ſi placet. Cū euāgeliū exponēs bēs
āb̄roſius mediolanēſis ep̄s venuſſet ad
eū locā ubi angl̄s apparuit in tēplo za
charie ſacerdotis. et hac occaſiōe vide qm
ta et q̄lia de dei eaā uiſiōe diſſerit. Do
īmerito inqt angl̄s videt̄ in tēplo: qa
vero ſacdotis nā nūcabat̄ aduēt̄us. ce
leſte ſacrificiū parabat̄ in q̄ angeli
mūſtrarēt. Et bñ apparuiſſe dr ei q̄ eū
repēte conſpexit hoc ſp̄aliter a de an
gelis a de deo diuina ſcptura tenē cōſue
uit: ut qđ non p̄t p̄uideri appare diuā
t̄. Sic ei habes apparuit dō abrahe ad
plicē manbre. Nā qa aīa non p̄ſentiſ
ſi repētino videt̄ aſpāu: apparē meō
rat̄. Non ei ſenſibilia ſile videnē. et is
t au? uolūtate ſitū eſt uidēi. et tu? na
ture ē non videri uolūtatis ē uida. Nā
ſi vult nō nō videt̄. ſi vult videt̄. Apparuit
dō abrahe qa voluit: alijs qa noluit nō
apparuit. Viſū eſt eaā ſtephano aū la
pidaret̄ a ꝑplō apercta celū: uſus ē e
aā ihs ſtans ad dexterā dei. et nō eſt vi
ſo a ꝑplō. Vidit yſaias dñm ſabaothꝫ
alꝰ vidē nō potuit: qa aū placuit ap
parui. Et qđ de hoibz loquim̄: aū ea
ā de ipſis celestibz vtutibz et p̄ſtatibz le
gerim? qa deū nemo uidit vmq̄? Et
addit qđ ulē celestes ē p̄ſtates: niſi vnꝰ
genit? filius q̄ eſt in ſinu p̄ris ipſe n
rauit. Aut aſſeraī q̄ nūc eſt ſi deū
p̄rem nemo vidit vmq̄. filiū eſſe viſu
ī veteri teſtamēto. et deſinaī hēta ex
vgine ei p̄naptiū dare q̄ aīq̄ naſcet
ex vgine videbat̄: aut ite refellu nō p̄t
vl p̄rem vel filiū vel ite ſp̄m ſcm ſi in
ē ſp̄us ſā viſio ea ſpē videri qua vo
lūtas elegerit nō nāta formauit. qm
ſp̄m q̄ viſū accepim? in colūba. Et i
deo deū nemo vidit vmq̄. qa eam q̄ i
deo habitat pleītudinē diuinitatis ne
mo cōſpexit. nemo mēte a oculis cōpre
hēdit: vidit ei ad utrūq; referendū ē.
Denq; aū audit filiꝰ vnigenit? ipſe
rauit: mentaū magis q̄ oculoz vi
ſio declarat̄. Spēs ei videt̄. virt? vero
laudat̄: illa oculꝰ hec mēte cōprehē
dit. Sz quid de tuitate dicā? Seraphī
q̄n voluit apparuit. et voce ei? yſay
as ſolus audiuit: apparuit angl̄s:

et nūc p̄ſto eſt ſi nō uidet̄: neq; ei in
p̄ſtate nra eſt uidē. ſi in p̄ſtate illius eſt
appare. Cū et ſi p̄ſtas nonē videndi nō
eſt ſra ꝓmendi ut uidē possim? Et dō
q̄a habuit ſram merui copiā. Dō
copiā nō meremī: q̄a deū videndi ſtā
nō habem? Et qđ mirū ſi in p̄ſti ſclo
niſi q̄n volt dñs non videt̄? In ipſa q̄
reſurrōne nō ſraale ē deū vidē: niſi hꝰ
q̄ corde ſūt mūdi. Et idō bī mūdi corde:
ipſi ei deū uidebūt. Quītos bēos nā cau
merauit: et tñ hīs videdi dm nō ꝓmi
ſerat facultatē. Si q̄ hy q̄ mūdi ſūt cor
de deū videbūt: utiq; alij nō uidebūt.
q̄ ei indignu deū uidebūt: neq; ea q̄ ei
de noluit potest deū vidē. Nec i locis vi
det̄ ſi mūdo corde: nec corpalibz oculis q̄
rit nec tāngibit viſu nec tactu tenet
nec audit affatu nec ſentit̄ incessu: et q̄
absens putat̄ videt̄. et aū p̄ns eſt nō vi
det̄. Denq; nec apli oēs xp̄m videbāt:
et idō aut tāto tpe vobiſcū ſū et adhuc
me nō cognouiſtis. Qui ei cognouiſſet
ſit lōgitudo et latitudo et altitudo et p
fundū et ſupeminentē ſcīe caritatem
xp̄i: vidit et xp̄m uidit et patrē. Et dō
ei nā ſcdm carnē nō nouim? xp̄m: ſi
ſcdm ſp̄m. Sēs ei aīa ſtaē nrām tēp
dñs q̄ nos in oēm pleītudinē di mīa
ſua īplere dignet̄: ut videri poſſit q̄a
bis. Si hec ūba ītelligis qđ reſtat q̄ dīſſa
me āplius requirat. aū nā illa q̄ diſſi
lis uidebat̄ ſoluta ſit q̄ſtio? Diſcreti
ē q̄ppe quō dcām ſit deū nemo vidit i
q̄. et quō dm uſta aīaq; videruīt. ſil
liud ꝓptea dcām eſt q̄a dō natura īui
ſibilis ē: illi aī ideo viderūt q̄ūq; dm
viderūt. q̄a aū voluit ſicut voluerit
appareret ea ſpē qua volūtas elegerat
ceaā latēte natura. Nā ſi p̄es quidm
viderūt ipſa illius nāta cuius apparuit
q̄ius ſi noluiſſet utiq; nō apparuiſſet
quō deū nemo vidit vmq̄. aū eo vole
te ipſa ea a tot p̄ubz natura ſpecta
ſit. Et ſi dicat̄ filius a p̄ubz viſus a
deo p̄re dcām accipiat̄ q̄ eū nemo vi
rit vmq̄ nō quidē amiſit potestatē
āb̄roſius. ut hinc q̄ſdam hereticos rōdat
ḡuit: id ſ fotinianos q̄ p̄naptiū aū fi
lio dei et utero virginis tribuit. nec ve
lut deū q̄ ꝑ aīa fuit. Sz q̄a uidebā
alios id ſ arrianos pnaoſino ſimpli
tes quoz ꝓpter dubio errōr aſſerui. ſi

vij.

pñs natiā. ĩuisibilis. filij vo visibilis ere
dit: utrūsq; vnā puerq; ĩuisibilē asse
ruit naturā. adiūgens eaq; spūs scā. Qđ
breuit quidē ꝑ admirabilit intimauit.
ubi sensus aut: aī certe refelli non pt vel
ꝓcem vel filiū vel ire spm sanc. si tñ est
spūs scī visio ea spē videri quā volūtas e
legerit. nō natura formauit! potuit di
ce. nō natura mōstrauit: ꝑ maluit dice
formauit. ne ipsā speciē in q̄ deus elegit
appare de sua natā formare putaretur.
Et ex hoc utiq; cōuincit cōuertabilis eē
mutabil q̄ substāa: qđ ipse dō a fide pi
orū miserioꝛs et benigno auferet. Inui
sibilis ꝑ est natura dō: non tñ pr. ꝑ et
ipsa tñtas vn⁹ dō. Et qa non tñ ĩuisi
bilis vmeaq; incōmutabil. sic appareat
quibꝫ voluit. in q̄ spē voluerit: ut ap⁹
eī integra maneat ei⁹ ĩuisibilis incō
mutabilis q̄ natā. Desiderij aī pioꝛū
ardescit. nō opinoꝛ i eam speciē cōtue
ē: ꝑ ui eā sbstrinaā q̄ ipse qđ est. Igni⁹
lis flamis eius oñdit ubi ait deo: aī quo
ut aīas fratꝛe ad fratꝛē loqbat. Si ĩueni
Ille nō erat ipse. Si nō esset ipse nō ei di
ceī. oñde m temetipm. ꝑ oñde m deum.
Et ñ si eius naturā sbstanaq; ospicer:
multomn⁹ diceī oñde m temetipm. ꝑ
se ꝑ erat i ea speciē q̄ appare voluerit:
nō aut ipse apparebat in natā ꝓpria
quā moyses nūc tuebat. Ea q̄pe pro
mittit scās in alia vita. Vñ qđ trinum
ē moysi vim est. qa nemo pt fratꝛē dei vi
dē et viuē: id ꝑ nemo pt eī in hac vita
qđ volūtas elegit. nō qđ natura forma
uit. Et illud qđ iobes ait si rē intelligit
dilectissimu filiū dei sium⁹ et nondū appa
ruit qđ erimus. sim⁹ q̄n aī apparuerit
nō sicut eī hoies viderūt q̄n voluit in
spē q̄ voluit. nō in natā qua i semetip
so erat aī videtur latuit ꝑ sicut ē. qđ ab
eo petebat. aī ei dicēt. oñde m temetip
sū ab eo q̄ aī illo fratꝛe ad fratꝛē loqbat?
nō qa dei plenitudinē quisq; non solū
oculis corpis: ꝑ vel ipsa mēte aliq̄n cō
phendit. Aliud est ei vidē: aliud ē totū
videndo cōprehendē. Cūquidē videt qđ

pñs est: utiq; sentit. Totū aūt comphen
dit nidendo. qđ ita videt ut nichil eius
lateat videntē: aī eius fines attingere
pñt. Nō te nichil latet pñtis voluntatis
tue: attingere enī potes fines anuli tui.
Exēpli grā. Duo posiu quoꝝ alterū ad
mētis obtutū. alterū ad corpales oculos
pertinet. Visus eī sicut ille aūt ad utrūq;
referendus ē: id ꝑ ad oculos et ad mentē.
Porro si ꝓptēa deū nemo uidit vmq;. q̄
sicut aut disputator aut iuba cōsideram⁹
plenitudinē diuinitatis ei⁹ nemo cōspexit.
nemo mēte aī oculis cōprehēdit. videt
ei ad utrūq; referendū est: restat iquirē
quō angeli deū uideāt. ꝓpt illud qđ ex
euāgelio memoraui. āgeli eoꝝ sp vident
faciē ꝑris mei. Si ei et ipsis nō sicuti ē
ꝑ latēte sua natā in specie q̄ voluerit
appareat. magis magisq; requirendū est
quō eī nos videbim⁹ sicuti ē. et sic moy
ses desiderauit. aī petet ut dō q̄ in cōspe
tu ei⁹ erat oñdet illi semetipm. hoc enī
nobis sūmū premiū in resurrēcione p
mittit. q̄ erim⁹ eq̄les āgelis dei! ac ꝑ hoc
si nec ipsi eū videt sicuti ē. quō nos ita
visuri sum⁹ aī eis eq̄les in resurrēcione
fī fuerim⁹! Si uide qđ cōsequēter dicat
nr̄ āb̄rosius. Deniq; unq̄ aī audit vnu
genit⁹ filius ipse narrauit. mentium
magis q̄ oculoꝝ visio declarat: speries
aūt videt. virt⁹ vo narrat. illa oculi hec
mēte cōprehendit. Qui paulo aī dice
rat visionē ad utrūq; referēdā. nūc aī
nō mentis ꝑ oculis dedit. nō ut opinor
negligēter sua uba respicies: ꝑ qa usi
mos in loquēdo solem⁹ oculis attribuē
visionē. sicut spēm corpi. hāc et hāc mos
loquēdi crebro usurpat in tebꝝ: q̄ loca
cōtinent. variāturq; colouby. Si si illa
spēs eēt cōtuenda mēte: nō diceret spe
ciosō forma p filius hoim. Deq; hoc sōm
carnē dīm est: et nō sōm spēm spūalē. Dicat ꝑ et spēs pertinēs ad mētis ob
tutū. Si qa usitata⁹ in corpalibꝫ dicat
vel in similitudinibꝫ corpm id̄o dicit: spe
ries eī videt. vtrūs vo ponat illa oculis
hec mēte cōprehendit. Unde nrante
euāgelio q̄ est in sinu ꝑris nrationē
ineffabili. accedit rōnalis mūda et scā
ipleb̄it dei visione ineffabili. quā tunc
cōsequent aī eq̄les angelis fī fuerim⁹:
qa sicut videnti ista visibilia corpis
sensibꝫ nota. deū nemo vidit vmq;.

Ca. x.

qm̃ si aliq̃n eo mō visus ē. non sicut ista
natā uidet. sz volūtate visus ē spēe q̃
uoluit appārē: latēte natura atq; i se
imōmutabilit pmanēte. Eo āt mō
q̃ uidet sicut ē nūc fortasse videt a q̃bz
dā angelis. a nobis āt tūc ita videbit
cū eis fā fuerim⁹ eq̃les. Deiñ cū addidis
set q̃a nec pīates celoz̃ sicut seraphin
nysi cū uolūt et q̃admodū uolūt vidē
t. ut hinc eaā conūctur q̃nta sit īuisi
bilitas tuitatis: tū inq̃t et si nō sz vidē
di pīas est grā pmerendi. ut uidē possi
m⁹. Et ideo q̃ habuit grām meruit uopi
ā: nos uopiā nō merem. q̃a deū viden
di grām nō habem⁹. Ignis itaq; ubis qui
nō sua uoce sz euāgeliū exponit nō h̄
uoluit ītelligi q; q̃dam eoz̃ videbūt
deū. q̃dam vo nō videbūt: quibz credēti
bz dedit pīatem filios dei fieri. cū ad eos
oēs pīneat q̃d dīm est videbim⁹ eū si
cuti ē. Sz dicēdo nos uopiā nō meremr
q̃a deū uidēdi grām nō habem⁹. de hoc
sēdo se loq̃ significauit: ubi q̃busdā ds
ait nō in sua natā sz in q̃ uoluit spē
dignat⁹ ē appārē. sicut abrahe sicut y
saie. aliis q; silibz. Ceteis vo inuisibilibz
q̃ us ad suū pplm et hēditatē pīnenti
bz. nulla vel tali spē se dēmōstrat. In fu
turo āt sēdo qui regnū aceptura sūt q̃d
eis ab iuo ꝓparatū est. oēs eū unde mū
do videbūt: nec ī illo regno nisi tales erūt.

Ca. xj.

Attēde itaq; q̃d adiūgat uā de illo regno
dicēs. impiēs. Et q̃d mirū inq̃t si in pīna
sēdo nisi q̃i vult dīns nō videt. In ipa q̃
resurrōne nō frale est deū vidē nisi e
is q̃ unde sūt mūdo. Et ideo bñ mūdo r
unde. ipsi eū deū videbūt. Omnes bītos uā
nūcauerat. et tū videndi his deū nō p
miserat fraultatē. Si g̃ thy q̃ mundo
sūt unde deū uidebūt. utiq; alij nō uide
būt: neq; ei indigni deū uidebūt. neq;
is q̃ deū vidē noluit potest deū vidē. Cer
nus q̃ ꝑ aeū spēte loquat uā de his q̃ ī
futuro sēdo videbūt deū: non ei oēs sz
q̃ digni sūt. Resurget enī et digni et
indigni regno illo ubi uidebūt ds: q̃m o
nes q̃ in monūmētis sūt audiēt vocē
eⁱ⁹ et prodēt. sz nī magna differēa. Nā
q̃ bñ fecerūt in resurrectionē vite. qui
āt mala egerūt in resurrectionē iudi
cij. hic iudiciū penā etiam significat:
sicut eaā illud dīm ē. q̃ nō credit iā iu
dicat⁹ ē. Qđ g̃ aut scs ābrosi⁹ neq; is q̃
deū vidē noluerit potest eū vidē. qđ aliud ī
telligi voluit⁹. nisi q̃a is q̃ mūdando no
di nicā tāta re dignā nō vult ꝑpetare
nō vult deū vidē? Vide. unde qđ adiūgat.
Nec ī loco unq̃t uidet deus sz mūdo corde.
Qđ cuidēcius qđ expressi⁹ dīa potuit? Ab
hac gñ usione diabolus et āgeli ei et oēs
aī eis īpy sine ulla nebula dubitatōis
excluſi sūt: q̃m mūdo corde nō sūt. Ac p
hoc qđ scriptū est in libro iob venisse an
gelos in cōspectu dei et venisse aī eos dia
bolū: nō ideo dyabol⁹ vidisse deū creden
d⁹ ē. Ipsi eī dā sunt venisse ī cōspectu
nō deus in cōspectu eoz̃. Venit aūt ī
cōspectū nām q̃ uidem⁹: nō a quibz vi
dēm. Venerūt g̃ sicut ī mltis odiabilc
gñ ut assistent coā deo: nō ut coā ip
sis ds. Nec opus ē hoc loco morari ut p
uerbz nris cognem oñde quō et hoc ꝑpe
tū fiat: aī in dei cōspectu sz sint oā. Qđ
ei queritⁿ quō uideat ds nō ea spēe q̃
et in isto sēdo q̃busdā voluit appārē. qn
nō solū aī abrahā alys q̃ iustis. vnde
aā aī cayn frāda locut⁹ est: sz quō u
deat in illo regno ubi eū filij eius vide
būt sicut ē. Tūc q̃pe sanabūt in bōis
desideriū eoz̃. quo desiderio flagrabat
moyses. aū loq̃ ad deū faue ad faciē no
stī manifeste ut uidā te: tū si dicet q̃
in psalmo et eode desiderio manifestādā
bor aī manifestabit gl̃a tua. Quo affec
tu ardebat et philippus et sic sanai au
diebat dicēs: oñde nobis pātem et suffi
cat nobis. De hac usiōe loquēs caā spē
amator et desiderator ābrosius. nō in lo
co unq̃t ds uidet sicut ad ylicē manebc,
sicut in mōte syna. sz mūdo corde. Et seq
tur. facēs qđ desidet. et qđ estuet. q̃d spera
Nec ꝛpalibz unq̃t oculis ds q̃ntur. q̃bz
se oñdit abrahe ysaac et iacob et aliis
in hoc sēdo: nec aīa scribit visu ꝑpetuo
qđ dīm est positura mea uidebis: nec ei
tritu tenet. sicut eaā lucretius est aī uacā
nec audit affatu sicut nō solū a tot sāg
uinea a diabolo audius ē: nec sentit
tactu. sicut aliq̃n aī in paradiso tābula
uet ad uesperā. Videbis q̃admodū nec sen
trāt mentes nras ab oibz carnis sensi
bz euomite: ut aptas fruat ad uidendū
deū. Et tū qđ agit talis carnis sensus pla
tor et rigator: ubi intellectus operet qui
dat īcrementū ds. Quis ei sine adiuto

no spūs dei cognoscere valeat ee aliqd magis
q ee sp oīa que p corp sētiunt qō nec ī lo
co videat nec pendū sit oculis nec audia
t affatu nec tactu teneat nec sentiat in
essu et videat tū s mūdo corde. Hec eū
de hac uita ille loqbatur cū hoc dicet. qū
quide ab hoc sclo in quo os apparuit non
sinat e s ī spene q̄ uolut quibz uolut sanc
ubi aut et qō mutū si in pūs sclo nisi qñ
uult dns non videt. In ipsa resurrectōe q̄
o. et ideo bti mūdo corde ipsi eū deū uidebūt
hunt nā de illo sclo dicē erorsus e ubi deū
uidebūt non oēs q̄ resurget s q̄ resurget
ad uitā etiam: nō indignu de quibz dīm
e: tollet ipius ne uideat claritatē dīn:
s dignī de quibz dixit ipe dns nī pūs nō
uidebunt. q̄ diligit me mādata mea custo
dit: et q̄ diligit me diligetur a pre meo et
ego diligā eū. et ondam meipm illi. Hec
hy quibz dicet. ute in ignē eternū q̄ pat
e diabolo et anglis ei: s hy quibz dicet
uenite benedicti pris mei paipite regnū
qō vobis patū est ab origine mūdi. Il
li qppe ibūt in cōbustionē etnā: iusti
aut in uitā etnā. Et q̄ est uita etna: nisi
qō ipa uera alibi dicat. hec e uita etna
ut cognoscāt te unū uerū deū et q̄ mi
sisti ih'm xp'm. Sic quō promisit oīsu
is seipm dilectoribz suis nī. pre unū de
is: nō quō in hoc sclo in corpe visus e a
bonus et a malis. Et ī iudicio ei futuro
quo sic uenturus est quō est visus esse in celo.
hoc e in eade forma filij hoīs eande for
ma videbūt qbz dictum est eturum. nō
dēsthas n manducāe: q̄a et iudei vide
bunt in quē pupugerūt. nō illā dei formā
in q̄ nō rapinā arbitratus est eqlis ee d.
In illa dei forma tū uidebūt eū: q̄ vide
bunt ei sicuti e. Nec ideo videbūt q̄a pau
q̄a lugētes. q̄a esurietes et sitiētes iusti
nā. q̄a mites. q̄a paatia. q̄a psecutio
nē passi. ppt iustitiā. q̄nus hec q̄a recip
si sūt: s q̄ mūdo sūt corde. Deus qppe ītue
aliqs bīitudines oīa fracant qui cor
mūdū habet nō est nī alicubi positū de
ī uidebūt. nisi ubi dicat. bti mūdo corde:
qm mūdo corde uidebit. q̄ nec ī loco vi
det. nec oculis corpalibz q̄rit. nec tractāri
bile. visu. nec tactu tenet. nec audit affa
tu. nec sentit incessu. Deū vō nemo vi

dit umq. vel in hac uita sicut ipse e. vl
eaā in āgelorū uita sicut istis visibilia
q̄ corpali visione cernūtur: q̄a unigen
us filius q̄ est ī sinu pris ipse nrauit. Vñ
nō ad oculoz corpalē. s ad mentis vi
sionē dīm est ptinē qō nrat. Sz rursus
ne desideriū nrm a corpis sensu ad aliū
corpis sensū migret. hoc e ad aures ab
oculis ideo cū dixisset. nec corpalibz oculis
q̄tur ds. nec tractābile visu. nec tactu
tenet. addidit eaā nec audit affatu: ut
si possim⁹ unigenti filiū q̄ est ī sinu
pris sic ītelligam⁹ nrante quō et ubi
e non somnus aurib⁹ strepes. s pmagno mē
tib⁹ inotescens. ut illa intima et ineffa
bili luce dareceat qō dīn est. q̄ vidit
me uidit et pcem meū: qō huc philippo
dicebat qui me videbat et nō videbat. Seq
t ei huius visionis ex mus cōmunitor am
brosius dicēs. Et cū absens putat videt:
et cū pris est nō videt. Ideo dixit cū ab
sens e s cū absēs putat. nusq ei est
absens q̄ celū et tram ipler. nec spatio
ī ludit pus magnus se diffundit: s u
biq totus e et nullo cōtinet loco. Hoc q̄ ex
cedente mēte ītelligit videt deū et cum
absēs putat. q̄ cūt hoc nō potest. ozet
et agat ut posse mereat. nec ad hoiez
disputatiōe pulset. ut qō nō legit legat:
s ad dei salutatiōe. ut qō nō valet valeat. Vñ cum dixerit et cū pris est nō vi
det. cōsequēter aperuit dicēs. Denique n
apli oēs xp'm uidebāt: et ideo ait tāto
tpe vobiscū sū. et adhuc me nō cognos
tis. Eare quō os pris erat et nō vi
debat. Sz q̄re non cuius e dicē denique
nec apli xp'm videbāt. s ait nec apli o
nes. tūc aliq tū vident ea visiōe in q̄
ipe et pr unus sūt. An forte illud attē
dit qō cū petr⁹ dixisset tu es xp's filius dei
uiui. cnsū accepit. bīs es symō bariōa.
q̄a nō revelauit tibi caro et sāguis s
pr mus qui ī celis e. Omnis illa revel
atio utiq p fidē tante rei credite. an p
visionē conspīe facta ī ei mente fuit
non n̄ iudet eluce: cū et ipse petr⁹ tā
puulū se illi oīderit. ut timeret ne amit
tet movente. que filiū dei viui hoc est
vite fontē fuerat paulo añ confessus.
Deinde pt movet quō iā ipsa dei substā
tia videri potuit a q̄busdā in hac vita
posita ppt illud qō dīm est ad moysen.
nemo pt faciē meā uidē et viuet. nusq:

Ca. xij.

Ca. xiij.

poterit hūana mens dūnū rapi et hac vi
ta ad āgelicā vitā. aīāq; p illā cēm mor
tē carne soluat. Sic ei raptus ē. q audi
uit illa ieffabilia uba. q non licet hoī
loq: ubi usq; adeo fā est ab hui⁹ vite sen
sib⁹ qdam ītenacois causio ut siue in cr
pe siue ex crp⁹ fiet. id ꝫ utrū sic solet ī
vehemētion extasi mēs ab hac vita in
illā vitā fiat alienata. manēte crpis
vinculo. at oīno resoluto fā fiat qual
ī plena cōtingit morte nescio se dicet.
Ita fit ut et illud verū sit qđ dīm est.
nemo pt uidē faciē meā et viuē: qa
nūq est abstracti ab hac vita mētem.
qñ in illo ieffabilitatē visiois assumu
t. Et nō sit ītredibile aḃusoā sāc non
dū utr defūctis ut sepeliēda mdauerā
remanerēt. eaā istā excellenaā reuela
aois fuisse cōtessā. Qđ existimo cogitas
se illū q noluit diē nec apli xpm vide
bāt. ꝫ aut nec apli dēs xpm videbāt. ac
dēs aḃusoā cor dīnutas q ipsius vi
sione dr q loq̄bat eaā tūc potuisse dīna
ri: ite ꝓpter bēm paulū qui et ipse q⁹ nou
issim⁹ utiq; apls erat. q de sua illa
ieffabili reuelaaōe nō tacuit. q̄q̄m et
illi ātiquo fidelissio famulo dei moysi
exīpnis in hac tra laboraturo ꝓlim q
illi adhuc recturo cōtessū est qđ petiuit
ut claritatē dīnū videt qui diceret. si īue
ni gram aīs te ōnde in tenetipm ma
nifeste. Accepit ei in pīti congruū vi
sū q fiaē dei uidē nō posset. quā neo
videret et viuet: hoc mō dro significāte
altius ponoris vite illā esse visionem.
Deiū in ubis dīnū future xpi celē mys
teriū figuratū est. Gestiunt qppe mo
yseo tpū ppli iudaicū in xpm passū
postea creditura? Deo illi dīm est cui tūc
iero posteriora mea iudabis. et actū q
ibi dicit⁹ mutabilit sacramēta pnū
aāte ecclam p⁹ futurā: vñ mō longū
ē disputre. Qđ autē dicē instituerā de
sideriō eius eaā illud qđ petierat fuisse
cōtessū. in libro nūoīi postea demōstra
tū est. ubi dīns arguit cōtumaaā soro
ris ipsi⁹. et dnat aliqs ꝓphetis in visione
se ingrē et in sōpno. moysi aūt p spēm
et enigmata: ubi eaā addidit dicens
et gram dīnū vidit. Qđ g⁹ est q eū sic fe
cit ecceptū. nisi forte qa illa contēplaa
one dignū eaā tūc habuit ppli sui tale
rectorē et mīstrū in totā domo sua fide
le. ut q admodū cognouerat uidē dei
sicuti ē. Que contēplatio nūc⁹ filios in
fine ꝓmittit? Ista credo cōsideraāc vir ille
sāc cui⁹ ibi tractatus? nec apli ingre
dēs xpm videbāt. qm forte aliq eoīū e
aā isto tpe viderit secm ista q dicit. Be
at ꝓbaret qđ dicit qa nō dēs videbant
cōtinuo sbiūgit: et vidi aut tāto tpe vob
cū sū. et adhuc me nō cognouistis. De
inde sbiūgens a q̄libus dēs uideat. illa cō
templaaōe sicuti ē. q ei cognouit ingrē q
sit latitudo et longitudo et altitudo et ꝓfū
dū et supeminentē sāe trinitatē xpi:
vidit et xpm uidit et ꝓcem. Ego hec ubi
apli ꝓculi sit ītelligē soleo: in latitudi
ne bona opa cōtatis. in lōgitudie pse
uerantiaā usq; in finē. in altitudie spē
rei celestiū ꝓmiorū. in ꝓfundo ifirmitatibili
a uidaā dei vñ ista grā in hoīes veīt.
et hūc intellū aperire eaā sacramento
rucis: ut ī latitudie caritat trisecti
ligni quo extēduntur mani⁹ ꝓpter operū
significatiōnē. In lōgitudie ab ipo usq;
in tram ubi totū crp⁹ crucifixū stare
videt. qđ significat ꝓsistē hoc ē lōgnimi
mit ꝓmanēc. in altitudie ab ipo trisec
so ligno sursū ūsus qđ caput emunc
ꝓpt exp̄tationē supnoīū. ne illa opatio
na atq; in eis pseuerāaa. ꝓpt bnficia
dei trena ac tpalia frucēda credant. se
pon⁹ ꝓpter illud qđ dsup sēpiternū spē
tat fides q p dilaōnē opatur. In ꝓfun
do aūt ps illa ligni q in tra absconsa
a latet. si ide consurgit dē illud qđ emi
net: sicut ex occultis dei voluntate ven
t homo ad ptinacionē tāte. trē. alii
sic. alii aūt sic. supeminētem vō scie aī
tatē xpi. cā. pfecto ubi pax illa ē que p
cellit oēm intellū. Si sive hoc ī ipso
aplas ubis eaā ille senserit euāgelio
disputatoz sive aliud aliqđ forte cogru
entius: video tū eaā hoc nisi fallor. a
ctula fidei nō abhorrē. Vñ aīt nūc ag
m⁹ ꝓpter cōtuitū spūale tū dixisset. q
cognouit q sit latitudo lōgitudo et alti
tudo et ꝓfundū. et supeminētem scie
tatē xpi. vidit et xpm vidit et ꝓcem
ne aliqa timiditio de corpali visioē di
cē videtur. nos ei ingrē ita secm carnē
nō nouim⁹ xpm. si secm spm. spūs ei
aī fiaē nr̄am xp̄s dīns. Qđ aut hoc
loco nouim⁹ secm fidē dicit q nūc est.
nō secm contēplatione que tūc erit. ꝑ

xiiij.

et illud nouiꝰ qꝛ̃ꝺo fiꝺe nō fiꝺa. eaꝫ ſi nō
ꝺū ꝓ ſpem tōtuendo iam th intōnuſſe cꝛ
ꝺendo retinuem⁹. Denuꝙ cū duriſſet iā nō
ſcōm ꝯmnē ꝛpm noſſe ſicut apls ait. et
addidiſſet teſtīoniū de ꝓpha. ſpūs ei aī
faciē nr̄am xps dns: tōtimo ſbiecit. qu
nos in oēm plenitudinē dei mūa ſua ipſe
dignet ut uidere poſſit a nobis. Certe ma
nifeſtū eſt qꝛ illā notiaꝫ ubi dꝛeat
nouum⁹ ex fide poſuit ex q̄ mō iuſtus
uiuit: nō ex �contēplatiōe q̄ deū uidebi
mꝰ ſicuti ē. Hanc ei ſibi et nobis conſe
quēter optauit futuraꝫ ſignificauit
dicēdo: q̄ nos in oēm plenitudinē deu
mūa ſua ipſe dꝛe dignet ut uideri poſſit
a nobis. Hāc plenitudinē dei qꝺam ꝫ
ſermone apli ſic ītellexerūt. ut putꝛ
ēt nos hoc futuros oīno qꝺ ds eſt. Hec
uꝛa ſicut recognoſcas apls poſuit
uꝛa loquēs: cognoſce eaꝫ ſupemunen
te ſcīe caritatē ꝛpi: ut ipleamī in oēz
plenitudinē dei. Quappꝛ ſi aliqꝺ inq̄ũ
mur⁹ ꝙ ds habebim⁹ et in aliquo mīoꝛes
erim⁹ ꝙ: quō ipplebim⁹ in oēm plenitudiēz
dei? Si q̄m ipleburī erim⁹ ꝓfecto equales
Auſcultes utiq̄ iſtū et detestaris humane
mētis errorē: ſcio tē fꝛatꝛ. ſi quō intelli
gendū ſit qꝺ dām ſit ipleꝺos nos ēe in
oēm plēitudinē dei. poſtea ſi ds voluit ꝙ
uerbi q̄s dederit diſſerem⁹? Hūc autē qꝺ
uideꝫ. utrū explanandū ſit diligent attē
de: recolēdo q̄ dicta ſūt. Si ei queris utꝛ
ds poſſit uideri: rn̄deo ꝓb. Si q̄s vn̄ ſcāꝫ.
rn̄deo qꝫ in ueraciſſīa ſcꝛiptura legit. bn̄
mūdo corde q̄m ipſi deū uidebūt et cū
dicā. Si q̄s quō dns ſit inuiſibilis ſi ui
deri poteſt. rn̄deo inuiſibilē nāturā ēe: ui
deri aūt nī uult ſi uult. plenius ei uiſus ē
nō ſiam eſt. ſ ꝙli ſpeciē illi placuit appa
ꝛe. Si q̄s quō eū uidit uel uidet ſceleꝛa
tꝰ q̄n de ſuo ſcēle ab illo interogatꝰ et iu
dicatꝰ ē. uel eaꝫ ipſe diabolꝰ q̄n uelit nī
angelus ut coꝛā illo aſſiſtet. ſi bn̄ mūdo co
de q̄m ipſi deū uidebūt. rn̄deo nō quidē
ē conſequēs ut eaꝫ uideat deū qui ui
ꝛes ab eo fꝛatꝛ aliq̄n audiuerīt: neq; ei
uideꝛīt eū qui audierīt q̄n dixit ad fi
lū. t declarabo eū et uideꝫ declarabo: i
mūdo corde uidēt deū in ſpeciē quā uolū
tas eius fecerit latēs inuiſibili et apud
ſe manēte incōmutabili natura. Si q̄s

utꝛū eaꝫ ſicuti eſt aliq̄n poſſit uidēi. rn̄
deo filios ēe ꝓmiſſū de quib⁹ dām eſt: ſa
mꝰ q̄m nō apparuit ſiles ei erim⁹ q̄m ui
debim⁹ eū ſicuti ē. Si q̄s vn̄ eū uidebi
mꝰ: rn̄deo vn̄ angelū uidēt quib⁹ eꝛim⁹ ſi
ēq̄les. Sicut ei uident iſta q̄ viſibilia no
mīant. deū nemo uidit umq̄ nec uide
pt q̄m lucē inhabitat inaccessibilē: t ē
natura inuiſibilis ſicut inꝯruptibil. Quē
contextū apls poſuit dues. regi aūt ſeꝛoꝝ
inuiſibili inꝯruptibili: qā ſicut nūc inꝯ
ruptabilis nec postea cꝯruptibilis. ita e
aā nō ſolū nūc. ſ eaā ſp inuiſibilis. Nec
in loco ei uidet ſ mūdo corde. nec coꝛpali
bꝰ oculis q̄uis. nec attēptabit uiſu. nec
tactu tenet. nec audit affatu. nec ſentit
ictſu. Unigenit⁹ aūt filꝰ qui ē in ſinu pa
tris deitatis natura atq; ſbam inſonabi
liter ꝛeꝛat: et ideo dignus ꝓpꝛietate q̄ tāto
cōſpectu oculis eaā inuiſibilit monſtrat.
Ipſi ei oculi ſūt de quib⁹ apls dicit illu
minatos oculos cordis vr̄i. et de quib⁹ dauꝫ
illūia oculos meos ne umq̄ obdꝛmiā
i morte: dns ei ſpūs eſt. vn̄ q̄ adhereꝫ
dño vnꝰ ſpūs eſt. Unde q̄ poteſt dēm
inuiſibilit uidē. ipſe dō poteſt incōpabili
t adhere. Puto iā non ēe in q̄ſtione q̄
ꝓpoſuiſti āplius qꝺ requiras. Si in hac
nr̄a diſputatiōe conſidera qꝺ uideris q̄
credideris. qꝺ adhuc neſcias: ſiue quia
nō dixi ſiue qā nō intelleꝛiſti. ſiue qā
nō iudicaſti ēe credendū? et ea q̄ uā ēe
uidiſti adhuc diſcre vn̄ uideꝛis: utrū
recolendo te illa uidiſſe ꝙ corꝙ ſicut coꝛ
pa celeſtia vel terrestria. an uo vmq̄ ea
coꝛpalibꝰ attigeris viſibꝰ. ſ ſola mēte i
tuēꝫ uera et tm ēe ꝓſpexeris. ſicut uolu
tatē tuā de q̄ ego tibi nr̄ā loquēti poſ
ſū. eam uo ut abs te uidet uidē ipſe nō
poſſū. Et cū ita diſcreueris eaā illud
aūt vn̄ diſcernas. Omnis ei aliꝰ
coꝛpe alia mēte uideam⁹: hoc tñ ꝺuū
genereū ipſa diſcretio uidet mēte et nō
coꝛpe. Et ea q̄ mente cōſpicāt⁹ non i
digent ullo coꝛpis ſenſu: ut ea uā eſſe
nouerim⁹? Quē aūt ꝙ coꝛpꝰ uident nisi
mēs aſſit q̄ talia nūcupata ſuſapiat. nō
la pīt ſcā contēnere: et aī nūcupata q̄ſi
ſuſape phibet foris ea relinq̄re. ſ eoꝝ
ymagines ioꝫ i coꝛpeas ſilitudines coꝛ
pm ītoꝛpaliter emendas mēoꝛie: uī ai
uoluit et potuit uelut de cuſtodia ꝓmp
tas. atq; in conſpm cogitatiōis exhibi

Ca. xvj.

mis iudicet? et cū volet ista duo discat qđ
in specie corpali foris reliq̃t. qđ ex simile
tuis aspiciat: et illud absens hoc pñs ee
dinosat? sicut me absente frae corpis me
i cogitas. et illa tibi ymago est pñs. absēs
at frates aut ymagoē: et hoc corp? illaī
vō intorpea corpis silitudo ē. his igit que
vides diligenti fidenti? pspectis atq; distīc
tis: attende q̃ credis in hoc ipso sermone
toto ex quo ad te loq̃ his leis corp? et ī eis
ipsis quibꝫ nō visis aut̄modas fidē: ipā
testiū ponderā discernendo pende. Neq; enī
m sic credis q̃admodū ambrosio de tuꝫ
libris tātū illa testimonia posui: aī si ābo
bꝫ nobis equa lāce putas ee credendū?
nūquid vllo mō euāgelio nos cōparabis.
aut sapta nīa scripturis canonicis cocq̃bor?
Profecto si rē in iudicio sapis. lōge nos
ifra vides ab illa autoritate distare. et
me q̃dem lōginus: si utriq; nīm q̃ntūlibꝫ
credas. utriq; illi excellētie nequaq̃ cō
parabis. Quo circa id qđ scriptū est deū ne
mo vidit umq̃ et luce habitat iaccessi
bile. quē nemo hoim vidit nec videe pt.
et bū mūdo corde q̃m ipsi dm videbunt.
q̃qđ alius ex illis sacis libris omēoraui
fiemꝰ credis q̃ id qđ dicit ābrosius. nec
ī loco videt. nec corpalibꝫ oculis q̃t. nec
circūscribit visu. nec tactu tenetur. nec
audit affatu. nec sentit intessu. Talem
q̃pe ee intellexit vel credit deū. q̃ mū
do corde cōspicit. Iam at ea mea sentē
tia esse cōfiteor. Aliꝰ q̃ ista aliꝰ illa dīna
vba in fide recipies. De nobis ei tibi sꝫ
est fortasse aliq̃s scrupul? ne in his di
nis eloq̃is aliq̃d minꝰ diluide intelligā
mꝰ: et nō sicut dñs iuꝫ. si sicut suspicamī
exponant a nobis. Forte ei dicas apud
temetipsū. Quid si et mūdo corde videt
dꝰ et in loco tm videt. et si quid odis ea
ā corpalibꝫ dei iudicibꝫ q̃ mūdo sūt cor
de. ei corruptibile hoc īduerit incorrupti
onē. q̃n erim? eq̃les ā̃gelis dei? Quātū q̃
nob credē debeas vel nō debeas forte ig
noras. et vel plus minꝰ ve q̃ debes nob
credēdo ne frillaris attēdis: dīnis at scp
turis nondū eam pspicue intellectus ac
cendū esse nō dubitas. Ex hac cōsidē
tatione credendi et nō credēdi et diffi
cultate sāe et dubitatiōis esus & pia
fidē que dīnis debet effectibꝫ in tua mē
te ita ut sūt attendis et vides: ne de
his oīno q̃ apud te ita sint sive ut ego
dixi. sive ut ista ponus nosa aliq̃ ābigis.

Vides itaq; fidē tuā. vides dubitationē
tuā. vides studiū tuū voluntatēq; discē
di: et tū autoritate dīna mouearis nō
credēdi q̃ nō vides. hec te tū credē innūī
tātē vides distribuis et discus hec oīa.

xvij. Nū g̃ his oculis cordis tui quibꝫ tꝫ oīa
via ee contueris tibiq; pñtia īuisibilit
er nus vllo mō corpeos oculos cōparabis.
tū enā ex ipsis rebꝫ īuisibilibꝫ q̃ corpaliū
oculoꝝ acie quodāmodo radiantē? ex
ipsis corpeis oculis eoꝝq; acie q̃lisq; sit. q̃ntūq; distet ab īuisibi
libꝫ nō excellētioribꝫ. quibꝫ enā nobis
nō visis fidē adhibes. si ab his q̃ imēoraui
q̃ nō credis absentia si pñtia mēte cō
tueris. nō eadē ipsis mentis oculi. si illis
intioribꝫ iudices? Cū g̃ intiores oculi
iudices sint exteriōꝝ oculoꝝ. ista at illis
quodā officio nūciandi et mīsterio famu
lent. multaq; illi videat q̃ ista nō viat
nichil ista videat unde nō illi tm̄ pfectꝫ
iudicet. qđ nō illos istis incorporabilis esti
mare ponat? Quec ei ita sint obsecro
te tū agitꝫ in templa hoc tā grāe negoti
ū. tū ab exteriorib intiora distinguis. at
q; illa ista ineffabilit anteponis. aug; ista
foris relictis ī illis intimis et meliorib
et ea sine ābagibꝫ incorpalibꝫ fruibꝫ me
tiendo iudicas. in illa te putas an ita
liq̃ luce usari? Ego ei existimo q; tāta
bi et talia. tā vera. tā clara. tā ita vide
ri sine luce non pñt. Ipsā g̃ luce in qua
tantā illa pspicas intuere. et viā utriū
ad eā possit credē vllus corpeoꝝ radio
oculoꝝ. Profecto non pt. Attende eā et
utrū in ea videas vlla locoꝝ spacia l
intialla rīde. Nichil tibi tale ut arbi
tror iuenis. si vigilanter abigis a cōspe
ctu. Quidquid ymaginū corpaliū certo
ris hoīs sensus iuerit. Si forte difficile
ē. urruit ei de cōsuetudīe carnalis vite
ī ipsos q̃ intiores oculos turba fātas
matis in silitudinibꝫ corpm: nu resiste
tonat salē autoritate dīna. Exclama
nu volēs in illa breui epla et dic: audi
ar caro carnalibꝫ desiderijs ebria: spūs
ē dꝰ. Neq; ei tuusq; magis q̃ ea mē
mentē meā ab huiusmodi vanitate illa in
trepidatiōe cōpescui. Nulꝰ ei undinam
ad soluti. et amicti est ifirmitatis aīe cor
palē cōuisationē introrsus mittē. vel ad
mittē. nō ubi sana cōsistat: si ubi lāguit

quodãmodo ꝺ mãibat ꝺ tarcat. Proiñ si nõ
potes et aiẽ mentis hue ꝺ corpeariñ terñ
silitudine ꝙsi nubilo ꝙspicue serenãe: cas
ipsas apud trapsã vigilãter attẽde. Intue
re celũ et tram cogitãdo sicut oculis corpis
ciendo cõsuesti. eas ꝙ ymagines celi t tre
ꝙ tñ oculos cogitationis ꝓdiute sũt: vide si
multitudies ee corpm nõ corpa. Sic ꝙ iudi
ca cõtra trapsã ꝓ trapsa si nõ potes oĩsanã
corpaliũ qualitatũ ymaginarias formas
ab aie tue mẽtis abige: et vñ cognoueris
tñ cognoue. Deq; ei est ut opinor ꝙsq; talibꝫ
eaã ymaginationibꝫ ita credituꝫ. ut credat
sic ee in mẽoria sua vel ĩ ipso cõspectu co
gitationis sue. solẽ lunã stellas. ãpnes ma
ria mõtes. colles vrbes pietes. denuq; omne
sue vl eaã rubiginis sui. et ꝙquid ꝓ oculos
corpis sui tale cognouit et tenet: ut loco
spatijs et intuallis sue stent sue moueã
tr. Porro si ea ꝙ in aĩo nro sũt corpalibꝫ spa
cijs locis ꝙ simillia. non tñ locoꝝ spacijs ac
similibꝫ cõtinent. nec intuallis locis ibi
ñea mẽoria reponũtur. ꝙntomagis ꝙ nõ
tã ferut silitudinẽ corpm. cũctas ꝙcunq;
ũ par. lõgranimitas bonitas benignitas
fides mãsuetudo otinẽcia. nulla locoꝝ spa
cia tenent. nulla intrapedine sepant. ꝙ
aliꝙ oculi modis quo radios suos mittãt
et ea videãt intuialla cõquirũt. Nõne
oĩa in vno sũt sine ãgustia. et suis tem
pis nota sut sine cunctu regionũ. Aut dic
ĩ quo loco videas caritatẽ. ꝙ tñ in tẽ ti
bi cognita ẽ in ꝙntũ eã potes mentis
acie cõtueri. quã non ideo magnã nos
ti. ꝙa ingente aliquã molẽ conspiciẽdo
lustrauisti. nec cũ tibi int̃ loquit ut sõs
eã vocas vllis ꝓstrepit sonis: nec vt eã
cernas corpaliũ lumẽ erigis oculoꝝ.
nec vt eã fortiꝰ teneas corpaliũ vincs ꝓ
pellas latera corũ. nec cũ tibi veit in mẽ
tẽ sensus ei⁹ intessũ. Eue iã cũctas ꝙntu
latãq; in ñea voluntate cõsistit. nobꝫq; co
gitãtibꝫ ẽ. nec ĩ loco videt. nec corpalibꝫ o
culis ꝙrit. nec ꝙcũsonibꝫ visu. nec tactu
tenet. nec audit affatu. nec sentit intessu.
ꝙntomagis deus ipe cui⁹ hoc pignꝰ in nob
est. Iã si interior homo nr ꝙntulacũq;
ymago ei⁹ nõ de illo genita ꝙ ab illo cre
ata. ꝙ us adhuc renouet de die in diẽ
iã tñ in tali luce habitare ꝙ nllis oculoꝝ
carnaliũ sensus audeat. si ea ꝙ in illa
luce corpis oculis ĩtuem. et discernũtur in
ea se. et nllis locoꝝ spacijs sepant. ꝙñ
tomagis ois qui luce habitat ĩaccessibile
corpis sensibꝫ ꝙ nec ipse nisi mũdi potest
ee corporis accessus! Cũ ꝙ luce ista oĩ corpa
li luce nõ solũ nubilo rotus ꝙ amoris ꝓ ap
petitu ꝓposuerim⁹: ꝙnto io magis valebis tãto
melꝰ valebimus donec sanent oculi langue
tes aiẽ nre ab illo ꝙ ꝓprius fit oĩbꝫ inq
tantis nris. In hac ei⁹ vniuatore vita facti
spirales poterim⁹ oĩa diiudicare. ipsi vo a
neẽne diiudicati. Malis cũ homo nõ pu
pit ꝙ sũt spus dr. stultitia est ei illi. et nõ
pt sapere qm spiritaliꝰ diiudicat. Cõ si nõ
dũ possum⁹ ꝓferre luce iudicantẽ ei lun
de ꝙ iudicat. ꝓferre vitã intelligentẽ vi
te tm̃o sententiã: ꝓferre naturã nõ ali
bi hoc et alibi aliud. ꝙ oĩa ꝙ habet simꝫ
in vno habentẽ sinuti ẽ ipsa nra intelligẽ
cia. ei nature ꝙ ita cõstat vt mun⁹ dimi
dia sit ꝙ tota simuti est. oẽ corpꝰ supfluo re
bꝫ tãtis ac talibꝫ disputtrim⁹? Di cũ hoc
iã possum⁹ aliꝙ melꝰ ꝙ intellam nrm
dei esse credam⁹? ut pax ei⁹ ꝙ ꝓcellit oẽs
intellam custodiat corda nra et intelligẽ
cias nras in xpo ihu. Ipsa ei pax ꝙ ꝓcel
lit oẽm intellam. nõ est ynꝙ mior nro
intellũ: ut ei iste sit oculis corpalibꝫ in
sibilis. illa putet ee visibil. An aliud pax
dei. aliud splendor dei. cũ idipse sit vnigẽ
tus filꝰ eius et illa cũctas ꝙ supemines
sce. eius cognitioe iplebim̃ in oẽm plenu
tudinẽ dei. Nõ est luce nre mẽtis inferior:
ꝙ illa illuiante tribuit. Porro si ista in
accessibilis ẽ oculis carnis⁹: ꝙntomagꝫ
illa huic incõparabili supemines! Ac ꝓ
cũ sit aliꝙd rem visibile sicut hoc corpus.
aliꝙd vo inuisibile sicut homo interior: ꝙ cũ
optimũ rem hoc ẽ mens atq; intelligẽcia
inuisibile sit oculis corpis⁹. quo io ꝙd est me
lꝰ optimo nro visibile erit inferius nro!
Arbitror iã te cognouisse his oĩbꝫ cõsideratis
tẽ oẽm esse ꝙ os nec ĩ loco videt si mũdo
corde: nec corpalibꝫ oculis ꝙrit. nec carnali
scrutinio visu. nec tactu tenet. nec auditu
affatu. nec sentit intessu. Et si ꝙd in his
minꝰ intelligim⁹ vel aliꝰ sapim⁹ id ꝙ no
bis os reuelabit. si in ꝙd ꝓficim⁹. ĩ eo
ãbulem⁹? Proficim⁹ aũt ut credam⁹ dei
nõ corpus ee ꝙ spm. Proficim⁹ eaã ut cre
dam⁹ ꝙ dei nemo vidit vmq;. et ꝙ os lux
e. et tenebre ĩ eo non sũt olle. et ꝙ apud eũ
nõ est cõmutatio nec mometi obũbratio. et ꝙ luce habitat ĩaccessibile. quẽ ne
mo hoim vidit nec videre potest. et ꝙ ꝓ et

Ca. xviij.

Ca. xix.

filius et spūs sās vn⁹ ds est sine vlla diuisi
one et sepatione nature: et q mūdi corda
eū videbūt. et q siles ei erim⁹ qm videbim⁹
eū sicuti ē. et q ds caritas ē. et q manet i
caritate in deo manet et ds in illo manet.
et q patē et scīonia sectari debem⁹ sine q̄
nemo potit vidē deū. et q corruptibile hoc
mortale corpus nr̄m in resurrc̄one cō
mutabit et īduet incorruptionē atq; īmor
talitatē. et qa seminatur corp⁹ aiāle sur
get corp⁹ spūale trāsfigurāte dño corpus
humilitatis nr̄e. vt cōforme fiat corpi
glē sue. et q ds fecit hoiem ad ymaginē
suā. et q spūs mentis nr̄e renouam̄ in ag
nitionē dei sēm ymaginē eius q creā
uit nos. In his atq; huiusmodi scārū scīaru
carū cautorib; p fidē ābulātes q ar
to vel adiuto diuin⁹ intellāt spūalit̄ p
fecerūt. et spūalia spūalib; compare
potuerūt: viderūt melius videri mēte q̄
corpe. et ea videri mēte q non cōtinent
locis. nec iter se locorū intuallis sepan
tē. nec minora ēent in pte q̄ in toto. Hinc
ē q fidenialit̄ ille dixit. q nec i loco ds
videt. si mūdo corde: nec corpalib; oculis q
rit. nec arcūscribit visu. nec tactu tenet
ē. nec audit affatu. nec sentit incessu. Vn
qa et inuisibilis i scripturis sās eius sba
cōmendat. et visus ē a pluribus p corp⁹ et
corpalib; locis i eisdē cautoribus inuenit.
a spū quo corpales cernūt ymagines p a
liquā licet incorpeam tm̄ similitudinē corpis
sicut in sōpnis vel extasi fierent ille vi
sās dei naturā ab huiusmodi visionib; eas q
dixit ee q̄s dei voluntas elegisset nō q̄s na
tura formasset. Sicut ei istas ds quib; vult
ut sui vult. q̄n vult appareat: sua latitā
te atq; in se incōmutabilit manēte sba.
Si ei voluntas nr̄a apud se latēs et manēs
sine vlla sui cōmutatiōe p q̄s se utriusq;
ondat exprmit vores. q̄nto facili⁹ ds ops
sua latitāte atq; incōmutabilit manē
te natia. ui q̄ voluit sperare potest cui vo
luit apparē qui et nichilo creauit oīa et
q̄ i se manens īmouat oīa? Ad ea vero
visionē q videbim⁹ deū sicuti ē: mūdan
da corda cōmonuit. Qa ei corpa cōsue
tudie loquēdi visibilia noiant. pterea
ds inuisibilis dicat ne corp⁹ ee credat. nō
qa corda mūda sue sbstāe contēplatiōe
fraudauit: cui hec magna et sūma mer
ces dei volentibi et diligentib; pmittat. di
cēte ipso dño q̄n corpalib; oculis visibilit

Ca. xx.

xxj.

apparebat. et inuisibilē se cōtuendū mūdo
cordibi pmittebat. Qui diligit me dilect
ⁿ a pre meo et ego diligā eū et ondam
meipm illi. Hec qppe natura eius eqlit
ei pre inuisibilis sicut eqlit incorruptibi
lis ē: q sicut supdm est cōmunicatū apls
posuit. duuma sbstanaā q potuit hoibi
pdimatione cōmendās. Quā si odi corpale
in resurrc̄one mutata corpm qlitate cō
spicer: viderint q hoc pnt astruē. Ape pb
mouet illius sentēa q nec i ipsa resur
rectiōe hoc corpalibi oculis fi mūdis cor
dibi tribuit. Et de spūali qdam corpis q
litate qd resurrecturis promittit. vel disce
adhuc aliqd vel q̄rere nō recuso. si mi de
hac re disputātes illis viris mē possim⁹
q plerūq; studiis humanis et cōcertationibi
exercent. dū sup q̄ scriptū est alter p alio
inflecē aduisus alterū: ne dū altercando qu
m⁹ vestigare quo possit videri ds. apsā pā
tē satisfactionē q̄ pdam⁹ sine q nemo po
terit vidē deū. qd ipse cautat a cordibs mū
dis: vt ea sue contēplationi mūda rec
dat atq; custodiat. Illud mi quia nō dubi
to nō recto: q dei natura nūq; videat in
loco. Ea utrū possit huius corpis oculis vi
ri aliqd qd in loco nō videt. ab eis q valet
disserendo mostrare cui pace dilationis au
dire patiis sui: et qd me mouet in dē to
ferre. Sunt ei qdam q deū ipm oīno cor
p⁹ esse psumūt: putātes q̄qud corp⁹ nō
ē nulla prius ee sbstanaā. Istos oīno nō
insanos censeo. Sūt aut alii deū quidē
ipm corp⁹ nō esse mūme dubitātes: si uo
cos q ad vitā etnam resurget eaq̄ p mo
talis corpis qlitatē. ut eaā ipsa q mor
fuerat spūs fiat. Qd si ita ē q̄nti differt
a superiore opinione et q̄ hoc sit tolerabi
lius. si eaā verū non sit puto facillime
iudicū. Primo qa multū interest utrū
de creatore an de creatura aliq̄d aliquid
sentiat q̄ veritas habet: deū qa oma
te mētis utriusq; ferendus ē volētis cor
p⁹ tenuitere in spm. nō in corp⁹ deū. Se
cundo qa id qd ego in illa epla mea de
i. de istis nec arcanis oculis: qa neq; mū
dis neq; tūc poterūt deū vide eaā sic
ut verū est. Non ei dm est nisi de oculis cor
palibi qd tūc non erūt. si corpus ipm
spūs erit: ac p hoc corpei oculi mūdi dm
videbūt. qa cui videbit spūs ei non cor
p⁹ videbit. Tertio q̄ q̄stio ita remansit de

corpe spiritali ꝗtenus induat iamrruptionē
et īmortalitatē hoc corruptibile atq; mor
tale: et ꝗtenꝰ ex animali in spiritale mutet.
Que diligentius sollicitq; tractāda est mīx
ime xpī corpꝰ ipsius dñi: q̄ trāsfigurat cor
pus humilitatis nrē ꝯforme corpi gle sue: ut
sibi sponsat oīa. Cū ei et ds p̄ videat filiū
et filius p̄tem: paulo dubio nō fuit audiēdi
q̄ visionē noluit tribue nisi corporalib⁹. Ne
q̄ ei dia scās est q̄ filiū p̄ non videat: aut
vt ipse videat corpe indutꝰ est. Si nō nisi
ad corpꝰ ptinet visus. qđ q̄ in ipso mūdi
exordio anīq; filio ēet ulla forma serui sui
cpta vidit ds lucē q̄ ēet bona. et firmamē
tū et mare et aridā. et oē fenū atq; ōne
lignū. solē lunā stellas reptilia aīarū
viuarū. volatilia cēli. aīam viuā postre
mo vidit ds oīa q̄ fecat. et erāt valde bona.
Qđ nī p̄ ōsq; creaturas tocās scīptura re
petisset. nunq; vīs nata fuit illa opinioq̄
putatū est tūn ad corpa ptinē visionem.
Que opinio de quocūq; loquēdi mō ortā
sit. scīpture tūn scē non sic loq̄ solent: q̄ ni
si non tūn corpi. vincenā spūi magis q̄
pure videntes appellauisset. q̄ non corpe
ē ne qđ īsolent audeam? si dixerim⁹ cor
pi non solū mortalitatē et corruptibilita
tē: vincenā hoīm qđ corpꝰ est p̄ gloriā
resurrectionis amittē et spīm fieri. Eo mod
ꝯpe. ꝰ duplicabit sūa spūs si et corpus
spūs erit. ꝰ si vnꝰ erit spūs hoīs uti ut cō
mutatio et cōuersio in spīm corpe negꝫ gri
nosē negꝫ incremento ꝺduplicet. nec oī
no vllo successu q̄titatis augeat. me
tiendū ne nichil aliud dia videat q̄ cor
pa nō illa mutatione īmortalia man
sura; si nulla ponus futura et oīno peri
tura. Quappē ꝺnet diligēs inq̄sitione
si dns adiuuerit reperiat. qđ sēm scīptu
ras de spūali corpe qđ in resurrectione p̄
mittit. probabilius sentiendū sit. interi
nob sufficiat q̄ vnigenit⁹ filius idemq;
mediator dei et hoīm homo xps ihs iā
videt p̄tem sicut videt a p̄re. Nos aūt ad
illā visionē dei q̄ nobis in resurrectiōe
promittit. nō ex mūdo isto cū pristinā
oculoꝝ infirmitate ꝺmendi. si mūdandis
cordibꝫ pio studeam⁹ affectu: nec corpalē
fidē ꝯfitem? nī dicat apls videm⁹ nūc
p speculū in enigmate. tūc aūt facie ad
faciē. preserti q̄a apls expressius dixit nūc

sao ex pte. tūc aūt ꝯgnoscā sicut et ꝯgni
tus sū. Si q̄ nūc corpali deū facie ꝯgnos
cem⁹: corpali nūc eius facie ꝯgnoti sim⁹?
Tūc ei ꝯgnoscā inq̄t sicut et ꝯgnit⁹ sū.
Vñ quis eū non ītelligat eo loco eam
nostrā faciē illā significarē voluisse ꝗ
dicat alio loco. nos aūt reuelata facie gl̄o
riā dñi speculantes in eandē ymaginē
trāsformamur ꝗ gl̄a in gl̄am tāq; a dñi
spū. ꝗ gl̄a saluet fidei in gl̄am ꝺtēplā
tionis eīne. Hoc q̄ppe agit ista trāsfor
matio q̄ homo īterior renouat ꝺ die in
diē. De quo et apls petr⁹ nū eū moneret
ornatū. nō q̄ aforis inq̄t ornatus crīpil
lorū in vestimentoꝝ aurei aut mūdi
tus vel veste p̄iosa: s̄ ille absconditus
cordis homo q̄ est aīa dei diues. In q̄ ei
facie velamē habent iudei nō trāseun
do ad xpm. qm nī trāsierit q̄sq; ad xpm
auferet velamē: ea nos facie i eandem
ymaginē trāsformamur. Aptissime aūt di
cit velamē sup corda eoꝝ posit⁹ est. Ibi
est q̄ facies q̄ reuelata nūc in fide q̄m
us p speculū et in enigmate contuem.
tūc aūt facie ad faciē. Que si approbas
tene mecū sī via ābrosij sētenciā: iam
nō eius autoritate s̄ ipsa veritate firma
tū. Negꝫ ei et m̄ pterea placet. qa p illu⁹
os potissimū me dns ab errore liberauit.
et p illius mīsterium gr̄am in baptisma
te salutaris ꝺdisse. tāq; plātatori et ri
gatori meo nimiū fiducia: s̄ qa de hac
re et ipe hoc dixit qđ pie ꝯgitāt et rē
ītelligenti loquit eam ille q̄ incrementū
dat ds. In ipsa q̄ resurrectione nō facile
est deū vidē nisi his q̄ corde sūt mūdi: et
ideo bī mūdo corde ipsi eī deū videbūt. Oēs
vos bīos iā nūcupauerat'. et tū videndi
his deū nō p̄miserat facilitatē. Si q̄ hi q̄
mūdo sūt corde deū videbūt: utiq; alij non
videbūt. Negꝫ ei indignū deū videbūt ne
q̄ is q̄ deū vidē noluerit p̄ deū vidē. Per
in loco ds videt s̄ mūdo corde: nec corpali
bꝰ oculis ds q̄ritur. nec tactus scribit visu
nec tactu tenet. nec auditū affatu. nec
sentit incessu. et tū absens putat videt
et tū p̄sens est nō videt. Denigꝫ nec apli
ōes xpm videbūt: et ideo aūt. tūto tpe
vobiscū sū et adhuc me nō ꝯgnouistis.
Quis ei ignouit q̄ sit latitudo lōgitudo
et altitudo et p̄fundū et supeminentē
scīe caritatē xpī: videt et xpm videt ⁊ pa
trē. Nos ei sēm carnē nī non nouimus

Ca. xxiij.

xpm ꝑ ſcdm ſpm. Spūs ei añ fuaꝫ nēam
xpūs dñs: q̄ nos in oēm plenitudinē dei
mīa ſua īplere dignet. ut videri poſſit a
nobis. Hec ūba ſā viri q̄ non carnalia ſed
ſpūalia ſūt in q̄ītū intelligis et va eſſe
nō q̄a ipſe dixit. ꝑ q̄a vitas ſine ſtrepitu
damat agnoſas: in tīn ītelligis vīi ad
heas dño. teq̄ ipſā intrinſecus ꝑparas īcor
palē lonū manſionis eius ad audiendū ſi
lentū ſrationis ei⁹. ad videndū īuiſibi
lē formā eius. Dīt ei mūdicordes: q̄m ipſi
deū videbūt. Non tīn eis ſicut corp⁹ ex alīq̄
loa intuallo apparebit. ꝑ cū venit ad eos
et māſionē fecerit apud eos: q̄m ſic īple
būtur in oēm pleitudinē dei nō cū fuerit
et ipſi plen⁹ dō. ꝑ cū pfecte fuerit pleni dō.
Si aūt non niſi corpa cogitam⁹ et nec illō
ſaltē digne cogitare poſſum⁹ vīi vel ipſa
corpa cogitam⁹ non q̄am⁹ q̄d adūſū nos
ipſos loquam̄. ꝑ ab hac potius carnali ſue
tudīe orando et ī anteriora nos extendendo
corde mūdem⁹. Dt ei non tīn q̄d dīus āb⁹
ſius. vīncaā q̄d ſcūs iheronim⁹ dicā nō ſo
lū ꝓpīs dinitate. ꝑ nec filū q̄dem nec ſpūs
ſā. q̄a vna in trinitate natura eſt pīnt o
culi carnis aſpice. ꝑ oculi mētis de q̄bꝫ ipē
ſaluator ait: Dīt mūdo corde q̄m ipſi deū
videbūt. Nāq̄ ſicut alibi dē iheronim⁹ bre
uit⁹ ac ꝓprie diffinuit: res īcorpalis
corpalibꝫ oculis nō videt. Ipas ſentēcias
te re tāta viror tātor nō ob hoc īterpo
nē volui. ut cuiuſq̄ hois ſenſū tē ſcrip
ture canonice auctoritatē ſequēdū arbi
treris: ꝑ ut illi q̄ aliū ſapiūt moneā mē
te vidē q̄d verū eſt et in ſīplicitate cordis
q̄rere deū. ne tī cottos dinor⁹ eloq̄orum
tractatores teme reprehendāt. Ret te mo
ueat q̄d a q̄busdā mun⁹ ꝓſiderate dr. q̄d
tūc videbūt oculi corpales ſi deū nō vi
debūt. An forte ea erūt vel ſine causa
erūt. Neq̄ ei attenduīt q̄ hec loquūt. q̄a
ſi nō erūt corpa. pfō illi odi nō erūt cor
pales. Si aūt erūt corpa. erit q̄d vide poſ
ſint oculi corpales. ꝑ hec iā ſatis dāi ſit
q̄ ab ūno huⁱ⁹ opuſculi mei dilget lōa
et relīa ꝓſiderans. ſine ulla fortaſſe du
bitatiōe ꝓpīnques ad videndū deū p eius
auxiliū cor mūdū te ꝑparare debe. De
corpe vō ſpūali ſi dñs nouerit alio opere
exponem: q̄ diſputāe valeam.

Epla aug⁹ ad eodoxam

Omne religioſiſſē filie eodo
xe: aug⁹ in dño ſalutem.

Lectis līs reuēnae tue et earū platore
introgato q̄ introganda reſtabāt vehe
mēter dolui ſic te agē voluiſſe cū maritō
ut edificatiōe otinente q̄d in eo iā monſtru
eperat amiſſa ꝓſeuerantia ī adulteriū tu
nā miſerabilit laberet. Cū ei lugend⁹ eēt
ſi poſt cōtinenaā voti tō iāq̄ actu ipō
moribꝫ q̄ ſuſceptā reuocāet ad iugis ar
nē. q̄ītomagis nūc dēnſus ī interitū p
fundiorē lugend⁹ ē. q̄ tī abrupta diſſolu
tione mechat⁹ tratus tibi ꝓnuoſus ſibi.
tīp acerbꝫ in te ſeuiat. ſi ipē pereat. Hoc
aūt tantū mali amdit. dū tu ei⁹ aīm non
q̄ debuiſti moderatiōe tractaſti. q̄a et ſi
carnali cōſortio iā ex cōſenſu vobis non
miſcebam̄. in q̄ntū tīn tibi cōiugali ob
ſeq̄o viro tuo mlier ſeruire debuiſti: ꝑſer
tī cū ambo eētis membra corpis xpi. Et
utiq̄ ſi maritū infidelē fidelis habuiſſes:
agē te cōuſatione ſbonti oportuit vt e
mitto ei ut ipſā otinenaā illo nondū w
lēte nō ſcīm ſanā cottinā te ſuſcepiſſe ex
nouo. Neq̄ ei corpis tui debito fraudand⁹
fuit. pruſq̄ ad illud bonū q̄ ſupat pu
dicaā iugalē tue volūtati volūtas ꝑ
eius accedēt: niſi forte nō legeras nec au
dieras vel nō attendēs dicentē aplm. Ho
nū eſt hoī mulierē non tangē. ꝓpter for
nicationē aūt vnuſq̄ſq̄ uxorē ſuā habe
at. et vnaq̄ virū ſuū habeat. Vxori vir
debitū reddat. ſilr aūt et uxor viro. Vxor
nō habet ꝓtatem ſui corpis. ſ⁹ vir. Silr
aūt et vir nō habet ꝓtatem corpis ſui ſed
mlier. Nolite fraudare īuicē nīſi ex cōſen
ſu ad tp̄s ut vacetis orōni. Et itm ad ip
ſū eſtote ne vos tēptet ſathanas ꝓpt in
cōtinenaā vīam. Sdm hec ūba aplī
caā ſi ſe ipſe cōtinē voluiſſet. et tu nolu
iſſes. debitū tibi redde cogeret: et illi vō
ſputaret cōtinenaā ſi nō ſue ꝑ tue cadē
ifirmitatis. ne ī adulteriū deꝑnabile fla
gitiū caderes maritalē tibi cōiubitū ne
garet? q̄ītomagis te quā magis ſi
ieiūā eſſe deſierat. ne ipſe q̄ in adulteriū
diabolica tēptatiōe trahet⁹ in redendo
huīoi debito. volūtati eius obtēperare co
uenerat. q̄ tibi volūtatē cōtinēdi ac
ceptaret dō. q̄a ꝓterea nō fracēs ne pinet
maritus? Sz hoc ut dixi omitto. q̄m poſ
ea tibi nolēti ſibi ad reddenda iugalia
debita aſentire. ad eadē cōtinētie palmā
ipſe cōſenſit: et tecū diu cōtinentiſſime

virū suo q̄ cōsensu a p̄mo illo quo ei debitū
matrimⁿ negabas ipē te absoluit. ¶ Dō q̄ nā
i tua manſa iſta venitur q̄ſtio: utrū redire
debeas ad cōiugiū viri. Dō enī deo patre
ſensu ābo vouerāt: pſeuerāter uſq; i
finē. redde ambo debuiſtis. A quo ꝓpoſito
ſi lapſus ē ille: tu ſaltē pſeuera. Dō te nō
exhortarer: niſi q̄a ad hoc tibi ipē ſenſe
rat. ¶ Nā ſi nūq̄ tenuiſſes eius aſſenſū:
nūs te nūs defendēt amodo. Sz poſt q̄ntū
libz tpus me ſuſtuliſſes nichil tibi aliud
tenere nisi q̄d aut aplus: vxor nō habet
ꝓtatem corpis ſui ſz vir. De qua ꝓmīte ſic
tibi tā ꝓmiſerat cōtinentiā: ut eā tenū
et ipſe ſuſtinuiſſet. Sz illud ē q̄ te min⁹ obſer
uaſſe cōtriſtor. q̄a tāto humilius et obedi
ens ei obſeq̄ in domeſtica cōuerſatiōe debu
iſti: q̄nto ille religioſius tibi cē tam mag
nā cām imitando cōfeſſerat. ¶ Non ei quā
piter cēpetebatis a cōmixtiōe carnali nō
tu⁹ marit⁹ cē deſiuerat: ymo vō tanto ſāc
tiꝰ inter vos iuges manebatis. q̄nto ſanctā
ora deorū placita ſectabatis. ¶ Nichil ſz
de tua veſte nichil de auro vel argēto vel
de quacūq; pecūa vel reb⁹ vllis tuis
ſine arbitrio eius facē debuiſti: ne ſcāda
lizares hoiem q̄ deo tenū maiora vouerat:
ut ab eo q̄d de tua carne luxuria ꝓmīte poſ
ſet exigere ſe cōtinent abſtulerat. Deīq; fēm
ineū vndiq; cōtinētie quo ſe dilectus īnce
ſtū contēptus abrūperet: et ecclā tibi nō
placeret ſibi. Sanct⁹ ei in retulit platee epla
tue cū cognouiſſet q̄ oīa vel pene oīa q̄
habebas neſas q̄bz duobus tuis ſeruntibus
nōthis tuis pauperib⁹ erogāda donauiſ:
tuit ille detestabis eos tenū et nō dei ſeruos
ſz dom⁹ aliene penetratores et tuos rapto
res et depōdatores putās tā ſcām ſac
ram q̄ā tenū ſubierat indignat⁹ abierat
Infirm⁹ ei erat. et nō tibi q̄ in cōi ꝓpoſito
fortior videbaris nō erat preſūptione tue
bādus ſz dilectiōne portandus: q̄a eā ſi ad
ſtrius mouebat. poſſet et iſta cōdiſcē ſi tu
tas īuitaret obſequijs. ut eā hoc q̄d temē
ſola feciſti. multo cōſulat⁹ dilectiōne concordi.
multo ordinat⁹ et honeſt⁹ ambo faceretis:
nec blaſphemarētur ſeruꝰ dei. ſi tibi hoc fu
erit q̄ abſente marito atq; neſcīente abig
nota mliere et aliena prore tāta ſuſpſe
cēt. vt laudaret⁹ dō in opib⁹ vīs quoꝝ
cēt tā fida ſanctis ut a vobis cōiter teneꝰ
ē non ſolū ſuma caſtitas: vincenda glo
ſa pauptas. ¶ Huc ait inconſideratā feſtā
tione attende q̄d ferens. Vt ei de illis mō
tibus a quib⁹ te ipſe nō edificatā ſz ſpoliatā
cē conq̄rit ego bñ ſentiā. nec hoi pre ira
turbatū oculū habēti. cōuē dei formaſſe ſa
mulos finale cōſentiā? nūq̄d tantū bonū
eſt q̄ pauperm carnē largitorib⁹ eleoſinis
refecta. q̄ntū malū eſt q̄ vita tua mentē
a tā bono ꝓpoſito ſtruſit. An nunq̄ tibi
talis ſalus amplior cē debuerat. q̄ huic et
nat. ¶ Nōne ſi āpliorem mūam cogitaſſes de
pauperib⁹ res tuas deo erogāde differendo ne
ſcāndalizatus marit⁹ tuꝰ deo placet vbertio
res tibi eleoſinas de ipſutaret. ¶ Proīn ſi
recolis q̄d amiſeras q̄n lucrata fuerās
virū tuū ut tenū xpō ſanctiore cōſtitute
ſeruaret: itelligē q̄ illas eleoſinas tuas
quib⁹ deo euerſū eſt. q̄ntō grauiore
dāpno pruſſa fuis q̄ ſunt illa lucra q̄
celeſtia cogitabas. Si ei habet ibi mag
nū lotū panis fractus eſurieti? q̄ntū
lotū ibi credēda eſt habē mūa q̄ homoe
cupit diabolo tuo leoni rugiēti et quē de
uoret inquirenti? ¶ Deq; hoc ita diam⁹ vt ſi
quiſq; ſcandalizat⁹ fuit de bonis opibus
meis: ab eis deſiſtendū putem? Sz alia cau
ſa ē alienarū alia nūrarū in ſonetate a
liq̄ ꝑſonarū: alia fidelis. alia īfidelis. ali
a penitū extra filios. alia filiorū extra pa
tres. alia poſtremo ea q̄ in his reb⁹ vl mag
ime ītuenda ē viri et proris. ubi mliere
cōiugata nō licet dicē facio q̄d volo de me
o. cū et ipſa nō ſit ſui. ſz reputor ſui hoc ē
viri ſui. ¶ Nā ſic q̄dam dmonstrat apls petr⁹
mulieres ſce q̄ in deū ſperabāt ornabāt ſe
ſubiecte ſuis viris. ſicut ſara obſequebat a
brahe dīm eū vocans. cui⁹ inq̄t eſtis fili
e cū ad xpianas nō ad iudeas fēmas lo
q̄retur. Dō aūt murū ſi pr̄ rem filiū no
lebat hui⁹ vite ſuſtētaculo a mre nudā
ri ignorās quid ſectatur? cēt cū in etate
ſpūali ſaula cē repiſſet. utrū mōchi ꝓfeſſi
one. an eccliaſticū miſterū. an iugalis
mūtudinis vinculū? Omnib⁹ ei ad melio
ra exhortādi et eruidiendi ſunt filij ſcōrū.
vnuſq̄ſq; tñ ꝓpriū dnū habet a deo. alius
ſic. alius vo ſic: niſi forte talia ꝑſpiens
et ꝓuidens reprehendendus eſt pr̄ cui beat⁹
aplus dicat. q̄ſquis aūt ſuis et maxīe do
meſticis nō ꝓuidet. fidē denegat et eſt
infideli deterior. Cui vo de faciendis ipſis
eleoſinis loq̄retur ait. ¶ Nō ut alijs ſit re

nec a
te offensus
i flagitiū corruisti.

fectio: vobis aūt āgustia. Paterer ꝯ omnia
liū de ōnibꝫ habens. piter modrarem
qđ thezaurizandū esset i celo. qđ ad vite
hui⁹ sufficiencā vobis et vīs vō ꝙ filio
relīquendū: ne alīs cēt refectio vobis aūt
āgustia". et i his disponēdis atq; faciēdis
si qđ tibi forte melius videt suggereres vi
ro reuerēter. eiusdē ꝙ auctoritate tp̄ tu
mpitus seqreris obediēter: vt ocs q sanū
sapuit ad quos posset hoc bonū vim fir
ma pferret. de dom⁹ vre fructu ac pace gau
derēt. et adusarius reuereret nil habēs
de vobis dicē malu. Porro si de faciēdis e
leōsinis et i pauperibꝫ ipendendis reb⁹ tu
is de q bono ope et magno mi eudēda pre
cepta sūt dñi tui viro tuo fideli. et tecū sci
otiēnēe pacta seruāte cōmodū cōuictue de
bes eiusdē ꝙ nō sperne voluntatem: qñto
magis de habitu atq; vestitu nichil tibi p
ter eius arbitriū mutandū vel vsurpan
dū fuit. vñ nichil legim⁹ dinut⁹ umpatū.
Scriptū est quidē mlieres cē non debē i
habitu ornato aurī atq; argentosōe. q
i tortione crinuū et textā hmōi. q vel
ad lanem gllam vel ad illecebrā forme
cehiben solent muto reprehensa sūt. Si ē
quidē p modulo psone habit⁹ mīonal
a tudinali veste distinctus: q potest fideli
bꝫ ouigratus salua religionis obseruāa
a ouenire. Huic te marit⁹ si deponē no
luit ne te velut viduā illo viuēte tanta
res: puto qā nō fuerat i hac re usq; ad
dissensiois scandalū pduxit? magis
obediēte malo ꝙ vllo⁹ abstinēte bono.
Eō ei est absurdo⁹ ꝙ mulierē de humi
veste viri superbire. cui te poa⁹ expedire
obtemperare crēdidis moribꝫ. ꝙ nuptellus
vestibꝫ repugnāe? Qa et si te idumen
tū mōthe delectabat eā hoc posset ꝑfec
mēto obseruato decorato q̄ fieri: ꝙ il
lo incōsulto contēpto q̄ pfuit. Eō si oīo
nō fuer. qđ tuo ꝓposito deperiret? Absit
ut hīc displicēs deo ꝙ iuge tuo nondū
defuncto nō inducerēs sicut ānā l' siat
susānā. Deq; ei ille q tecū tam deperat
custodire tā magnū otinēne bonū. ea
ā si cōiugale nō viduale voluisset ut ac
cipes idumentū. ad idecentē te ꝙ cōpu
lisset ornatū. Quo et si alīq̄ dura cōdi
one cogerēris posses habē in superbo cultu
cor humile. Hēpe apud pīes hester illa re
gina deū timēs dei volens deo subdita
mēto regi alienigene nō eundē sectā

volenti dō. tñ subiecta seruiebat. Que tñ
extremo paulo nō suo tñ si eiā ꝑcepto
fuc ꝙ tūc erat pplis dei dño. pferret
orādo i ipsa sui oīone dixit. uti sibi cē
ornatū regiū sicut pānū menstruale.
Et ita oratem dfecti creauiuit: q cordis
ispector eā vīm dice sciuit. Et utiq; mā
tū habebat mlierū mlieriū viriū: et u
xoriū falsoriū alienoriūq; cultorē. Tu aūt
si et ille in ꝓposito qđ et tecū sustinet p
duxisset? maritū habebas nō solū fidē
et verū dō. tecū volentē si eiā ornamēte.
Qui paulo dubio ꝓposito vī non memor:
et si te ad ouigalia vestē indumenta
ad superba tñ indumēti nō vocauit. Hec ti
bi scripsi qñ me cōsulendū putasti: nō
ut tuū tām institutū sermone meo frā
gerē. si qđ te mordiāte et ītante affec
tu tui sām dicerē. De cui⁹ repatiōe de
bes vehemētissime cogitare: si vē ad xpm
vis ptinē. Induc itaq; humilitatem mēs:
et ut te ds conspiciat pseuerāte. noli ma
rito contēpne pereunte. Funde p illo pi
as et assiduas oīones. sanctifica lacrimas
tp̄ vulnerati sanguine cordis. et scribe ad
eū satisfactionē petens veniā: qa in eu
peccasti. q̄ piter eius cōsiliū et voluntate
de reb⁹ tuis fecisti qđ faciendū putasti:
nō ut te peiter tribuisse pauperib⁹: si
cū boni opis tui ptinpē et moderatore
habē noluisse. Dmitte de cetō in adiuto
rio dñi si et illū sue turpitudis penite
at. et cōtinentiā quā deseruit repeti
at. te illi sicut decet in oīb⁹ seruaturā:
ne forte ut nut aplis det illi ds pēitēta
ā et resipiscat a diaboli laqueis. a q̄ cap
tus tenet sēm ipsi⁹ voluntate. Filiū aūt
vīm qñ de legitimis eū et honestis n
uptiis susceptisti: magis in pīs ꝙ in
tua pīnte cēt qs nescit? Et ideo ei ne
fieri non pt ubitiq; illū cē cognouit
et iure poposcerit. Ac p hoc ut sēm tuā
voluntatem in dei nutriri et eruditi sa
pientia: nutricia ē illi eiā vīa concordia.

Epla aug ad deuteriū epm̄ p virtutū

Omno bussimo et venabili carissimo fr̄i et
coepo deuterio: in dño salu
te. Nichil melius me fratre
posse arbitrat⁹ sū: ꝙ ut tue sanctitati possi
mū scribere. ne p negligentiā in vīa
pusilla dñi nri ihu xpi oīule vastet in
mic⁹: qm̄ non desinit insidiari ut quā

aias tñ magno ꝓo wmpatras. azallua
nense quondã subdyaconũ victorinũ a
pud nos cõstitut ee manicheũ: et ita fac
lego errore sub noie clerica latitabat. ꝑa
ẽ eãdẽ etate iã senex. Ita est ãt manifes
tatus: ut eadẽ a me ipẽ introgat⁹ añq
a testibꝫ conarguerer negare nõ posset.
Tot ei et tales ee iam sciebat quibꝫ se i
tant⁹ effuderat. ut nichil aliud si negare
ꝑtaret: q̃ non duo ꝑudentissim⁹ ꝙ in
sanissim⁹ apparet. Auditorẽ sane mã
cheoꝝ non clam se ee confessꝰ est. Audi
tores ãt q̃ appellant⁹ apud eos catechumẽ
desciscũtur et agros colũt: et si voluerit
proles hñt. Quoꝝ nichil fraudãt q̃ ela
borant. ꝙ ipsi auditores añ cibos genu
a figũt: ut eis man⁹ suppliabꝫ ꝑponant
nõ a solis ꝓbis vel epis a dyaconibꝫ eor:
ꝙ a q̃buslibꝫ clam. Solẽ eadẽ et lunã tã e
os adorant. die q̃ dñm tñ illius celebrãt
et oẽs blasphemias tñ illis credũt. quib⁹
manicheoꝝ hesis detestãda est: negãtes
saluatorẽ xpm natũ esse de vgine. nec eius
carnẽ verã ꝑfitentes fuisse ꝙ falsã. Ac ꝑ
hoc et falsã eius passionẽ nullãq; fuis
se resurrãonẽ contendũt. Pũ archõs ꝑ
phetas q̃ blasphemãt. Legẽ p framlm de
moysen datã. non a vo deo dicũt. ꝙ a pna
pe tenebrarũ. Aias nõ solũ hoim. ꝙ eadẽ
pecoꝝ de deo ee ꝙba: et oĩno ꝑtes dei ee ar
bitrant. Deũ denq; bonũ et verũ dicũt
tñ tenebrarũ gẽte pugnasse. et ptẽ suã
tenebrarũ pnapibꝫ miscuisse. eãq; toto
mũdo ingnatã et ligatã ꝑ abos electoꝝ
suoꝝ. et p solẽ et lunã purgari assue
rant: et qđ purgat̃ de ipsa ꝑte dei nõ po
tuit. in fine scli etno ac penali vinculo
colligari. ut nõ solũ inuiolabilis et corrup
tibilis et otaminabilis credat⁹ ds tuꝰ ꝑs
potuit ad tãta mala ꝑdua. ꝙ nõ possit
salũ totus a tãta coinq̃nacõe et ĩmũ
dicia et miseria vel in scli fine purgari.
Has cũ illis ĩtolerabiles blasphemias ꝙb
dyaconꝰ iste q̃si catholicꝰ nõ solũ credẽbat:
ꝙ quibꝫ poterat viribꝫ edocebat. Nã do
cẽs patefactus ẽ: cũ se q̃si discentibꝫ tra
didit. Rogauit me q̃dem postea q̃ se ma
nicheoꝝ auditorẽ ꝑfessus ẽ ut eũ in vi
a catholice veritatis doctine reuocarẽ: ꝙ
fictoꝝ eꝰ fictionẽ sub clerica spe vehemẽ
ter exhorrui. eligq; occatũ pellendũ de a
nimate animã. Nec ñ hoc satisfuit. nisi ꝑ
hanc scripta cũ meis lras intimarẽ. ut a tle

ruoꝝ gradu cõgrue cathastam sequẽtis
te directus. cruciãdus oĩbꝫ innotescat. pe
tentia ãt pnũe loãi tuũ credat⁹. si et alios
q̃s illic nouit ee manifestauit nobis:
nõ solũ in malliana. ꝙ in ipsa oĩo pnũ
cia. Epla consenty ad augt episcopũ

Omnos de tnitate et vnitate
scõ ac bñssimo pape au Di
gustiõ: consena. Iam q̃de
scõ mq; tñtus cũ virtutibꝫ ã
mirãdo fri tuo alipio epõ gr̃ petentis me
e breui sermone suggesserã. sperãs pre
cũ meaꝝ ut apud te ee aditor⁹ digna
ret: ꝙ q̃a pñtiam in tuã ea q̃ ad villã
re opulit musa fraudauit. malui lris
prem inserẽ q̃ expectationem cũ fluctu
are. Marie cũ id qđ postulasti in tonte
di oportẽ ꝑspexeris. aduocãe sensũ tuũ al
tissima mysteria pscrutantẽ: loa ipsi⁹ ut
arbitror ĩ quo nũc obstas valeat solui
re. Ego ẽ cũ apud memetipsũ. pse defini
ẽi veritatẽ rei dine ex fide magis q̃ ex
rõne prãi oportẽ: si ei fides scã cathe ex
disputationis rõne nõ ex credulitatis pi
etate apphendẽtur. nemo ꝑter philosophꝰ
atq; oratores britudinẽ possidẽt. ꝙ q̃ pla
cuit deo q̃ infirma huj⁹ mundi elegit ut
confundat fortia ꝙ stultitiã predicationis
saluãe credẽtes: nõ tam rõ reprehendi de
deo. q̃ auctoritas requirenda est scoꝝ. Nam
ꝑfecto neq; arrianꝰ q̃ filiũ que genitũ
confitẽtur minorẽ putãt in hac ipietra
te ꝑsistẽte: neq; macedonianꝰ spm̃ scm
que neq; genitũ neq; ĩgenitũ credim⁹
q̃ntũ in ipsis ẽ a diuinitatis arce detru
derẽt: si scripturis scis magis q̃ suis ro
nationibꝫ accõmodare mallẽt. Tñ tu
vir ãmirabilis si tibi ille pr̃ nr̃ solus
cõsciꝰ secretoꝝ q̃ habet clauẽ dauid
serenissio cordis obtutu celoꝝ machinã
penetrãe dignat⁹: et reuelatu ut scriptũ
ẽ facie gllam dñi speculãs. in q̃ntũ ti
bi ille q̃ huiusmodi cognitionẽ credit. ꝑmen
di dederit facultatẽ: enũciari nobis aliq̃
ineffabilis sbe portionẽ et ymaginẽ si
militudis ei⁹ ipso adiuuãte exprimere ĩ
q̃ntũ potes ũbis enitere: q̃m nisi tu tãte
rei dux ac mgr affluas. velut lippientibꝫ
oculis ꝑspicẽ in eã tanta luis repau
sa fulgore cogitatio formidat. Intra q̃
ĩ illam q̃ nros arcet ĩtuit⁹ misteriorꝝ
dei obscurissimã nubẽ. quesitiũculas ĩ
q̃bꝫ absoluẽdis me errare cognosco: q̃

autoritatē sātatus tue fide magis seq volo
ꝙ rōnis orde rōcepte falsa ymagine dep-
uaī: primū in memetipo. de hīc in libris
corrige. Ego sīdem incarnāspecta admōm
sīpliatate audiēs credens ꝙ dnm ihm lu
men ee de lūne sicut scriptū est: benenū
acte diē de die salutis eius. et ī sapiēa
a salomonis. cādor est eī luas etne. crede
bā deū gd licet crede ut dignū est nō va
lebā: tn esse cuiusdā inestiabilis luns ī
finitā magnitudinē aui nec qlitatem
estiare. nec qntitatē metiri. nec speē
fingē: ꝙ qm sublime cogitās mes hūa
na sufficēt: tn esse illud qddam qtqd
e nu assit incōpabilis forma. inestiabi
lis pulchitudo: quā caā carnalibz oculis
salte xps aspiciat. Cū gr circa finē pmi
libri sicut paldubio meminisse dignatus
cupiēs oprobare dnm ihm xpm id est hn
minē assūptū ita possidē duuinā potēa
ā: vt materia carnis hūane quā susce
perat pmanēt: quā in illis viscerib
nisi aliud ꝙ infirmitatē perisse diam:
illi m modus qstionis obtectus e. Si ī
qt homo ille quē assūpsit xps in deū
vers est: gr locutus ee non debuit. Cur gr
post resurrectionē dicit noli me tangē:
nondū eī ascendi ad pr̄em meū! Ego gr
elaborās approbāe ubiq ee xpm vtute
nō ope: dinitate nō carne: de vnitate de
i et psonarū trinitate huiusmodi ūba cōscrip
si: dō ung vn est. psone tres sūt. Ds in
discret est: psone discrete sūt. Ds itra o
nia. tns oīa est: vltra induit: mediā
plet: suma trnscendit: ult vnūsa et p
vnūsa diffundit: psone āt sūt ostātes.
Unctate seruātur: nō confusioē mis
cētur. Deus gr vn est et ubiq ē: qa et a
lius pter illū nō est. et locs non ē vacuus
ubi ee alius possit. Plena sūt deo oīa: et pt
deū nichil ē. Ipe est in pre. ipse ī filio. ipe
in spū scō: ac post hoc pr̄ et filius et sps
saīs nō plures dy sed ipse vn est ds: quia
nō est ipse pr̄ q filius est. nec filius q sps
saīs. Pr̄ in filio est filius ē in pre. in utro
q spūs saīs: qa in trib nūo non ordie
id z psonis nō virtute discretis. vn ac
indiuisibilis habitat ds. Oīa que pr̄is sūt
filij sūt. et q filij sunt pr̄is sūt. et q utri
usq sūt spūs sc̄i sūt: qa equalē sibi eandē
id z vnitā non separatī possident sbam
deitatis: et ideo vel maiestate vel etate al
ter altm non p̄cedit: qa diuidi qd plenū
ē non pt: nec est in plenitudie aliqd qd
possit plenitudinē repare: et maiorē mi
norem altera sue portionē. In psonis
aīt non ita ē: qa pr̄is psona nō est filij.
nec filij psona eade est spūs sc̄i. Una vtus
ē qua trina possidet vtus: vna qba est q
q tria sunt q subsistūt. Pater gr et filius
et spūs saīs maiestate ubiq sūt: qa vnū
sūt. Psonis tn apud se sūt: qa tres sūt.
Et reliq huiusmodi terens rē consp̄ dicit
ut p̄ntes qdem et ubiq ee psonas: sed illā
q sup celos tns maria. vltra inferos. v
na atq eade est maiestate fiemate. Et q
itelligi debe monstrabā hoiem que xps
assūpsit in deū quide versū susceptā no
amisisse naturā: non tn ipsi qrtum ae
di psonā. Si tu vir nu celū ut arbitror
sū subtilitate cogitationū intrāe nes
sū est: verar etei est q aut. bn mūdo corā
qm ipsi dm uidebūt. sup oīa sydera ad
sā oteplationē altitudinē mūdi cordis
attollis. Alis nō tp aliqd corp debe cogi
tū deū. Dā caā si qspiam aio lucē mu
lies ꝙ hu solis clariorē mitiorēq ymin
gat: nullā illic dei silitudinē aprehen
di posse: qa corp est oe qd eternū potest. Sed
sicut iustitiā vel pietatē corporeā cogita
re nō possum: nisi forte nobis aliq fe
nea corpa genitali vanitate fingam:
et ita deū sine aliq fantasie silatione
in qntū possum cogitandu. Quicūq ā q
subtilitatē disputationis tpe papē admo
dū corde vir possit: videbat mi nichil
uū sdm substantiā inee iustitie: itaq
nō possū adhuc dm id z viuente natu
rā iustitie silē cogitare: qa iustitia
nō in se sed in nobis viuit: ymo poa nō
sdm iustitiā viuim? Ipsa vo iustitia p
se nequaq viuit: nisi forte nō hu hūa
ne eq tatis. sed illa q ds est sola asseratur
ee iustitia. Vn confirmari me ab oīb nō
solū pūtib sed eā plenion epla veli. Dep
ei fas est ut nīi tm pedes ab istis in q
mltis ingredū erroris via te monuete
reuocētur. Cū ei multi ī illis in quib
habitam? ī sulis dū reo ad viā pertin
agere ī tramite huj tortuosi errons i
turrexit: erat ne aliqs illuc augustinus
tuj autoritati credāt. tuj doctne credāt.
tuj ingenio superetur! An forte ex illo p
no affū mavis me occulta cōmonere
digere! q velut comitē p̄cau itinere
ī reparet! Si m p vtilitate aīe magis

q̄ pro sdi laude nrē nupēn nō est ūtilis:
ac pude eā nō amara voluptuo tua:
maxime tū et m̄ et vētis vitā simul et
laudē paritura sit. Nemo siquidem tam in
iustus ē ut arbitror pt̄: q̄ me ex eo q̄ alī
qñ dēna sū stultitie sēntus denotāe ma
lit: q̄ ex eo q̄ delegerī prudēt iudicarer
nitter. Neq; ei stulti estimandi sūt quo
paul⁹ apls ne ī incertū curreret āmone
bat dicēs: sic curite ut oprehēdatis: qā
via ista quā curim⁹ nō solū relinquen
di nobis. vīcenā intelligenda atq; pre
dēda est: ne forte eos eā fallax dilāonis
simulatiōe frustrent. Tu ei non editorū
tā a me librorū lōz: q̄ pbandorū emē
datorz ni fallor eligis eos. Nā in illa epla
quā in illis meis libellis velut pfacīū
nulā pretuli: huiōi iba conscripta st. Pla
cuit inq̄ fluctuātem fidei nrē symbā:
bi augustini epi stabilire snīa. Cur q̄
vir dotīne huius q̄ in xpo est culmē argu
ere pala vorigendū de vetero filiū dubi
tas: tū sentēne tue ādhoza nisi morsum
alterius pressert nos vera⁹ stabilire nō
possit. Non ei leuis ac culpata ōstio in q̄
nō solū nichil pfecerit. vīcenā post a te
fortassime dīus est: pdolatre crimē cer
tis nrē cōfessionis īcurrit. Hāc a te ī
munte prudēter q̄ disci vellē. ut dotīne
tue ingenuq; pbēnitus ita nebulā nrē
mētis absoluat: ut q̄d nūc cognitare nō
possim⁹ intelligēre a te declaratū oculī
cordis iuāe valeam? Inuolūs ac bīs in e
ternū meōz celestia regna possideas: dīne
fīē ac bīssime papa. Epla augustini ad
dōsentium de fide et rōne diuinitus.

Beato dilāssimo et in xpi vis
ceribs honando ōsentio: augs
in dño salutē. Ego ꝑterea
ut ad nos scīres voluit: q̄m in libs tu
is valde sū tuo ingenio delectatus. Proin q
lui ut q̄dam opuscula nrā q̄ arbitrat⁹
sū tibi ee nrīra: nō pul a nob positus
p̄ ponius apud nos legēs. ut ea q̄ forte ī
minus intellexisses nō difficulē pōs intro
spicere: atq; ex nrā sermocīatione mutu
oq; colloq̄o. q̄ntū dīns et nobis pmittē. et
tibi cape tribuisset q̄d in libris tuis emē
dandū ēet: ipse ōgnosces. ipse emēdares.
Cuius ꝑpe es facultatis ut possis ea q̄ sen
sera explicāe: ea ponro pbitatis et humilita
tis vt mecum tua sentire. Et nūc in eadē
sū q̄ nec tibi debet displicē sīna vñ te mur

amonui: ut ihs q̄ a nobis elaborata a
pud te legis signa frenas ad ea lom q̄ te
mouēt. et ad ihs ad me venias: et de si
gnis q̄ras. Nondū q̄ frenū ex horto ut
frenas. Hāc q̄ppe vocabularis ac te pfe
ret id agē: si vel semel voluisses et me dif
fidalē repperisses. Illud q̄ dixerā ad te au
disses q̄ mēdaxissimus fatigaīs codia
bs: ut in nrīs legēs q̄s emendatiores pos
sis vētis īuenire. Cōd aūt pens ut ōstio
nē tuitatis hoc ē de vnitate dīuitatis
et discretione psonarū tute prudēterq;
discutiā: ut dotīne mee sunt dīus igenu
q; serenitas ita nebulā vīe mētis abs
tergat: ut q̄d nūc cognitare nō potēis īte
ligēne a me lūe declaratiōis q̄dāmodo
vide possis: vide pus utrū ista petitio nī
tua supion diffinitiōē oxordet. Supius
q̄ppe in eadē ipsa epla in q̄ hoc petis a
pud temetipsm diffiniuisse te dīas: ex fi
de vitate magis q̄ ex rōne prapi opor
te. Si ei fides inq̄s sīe erīe ex disputa
tionis rōne et nō ex credulitatis pietā
te apphendēdat: nemo pīce phos atq; ora
tores bēatudinē possidēt. Si q̄a planū
inq̄s deo q̄ infirma huī mūdi elegit ut
confundat fortia. p stultitiā predicatiōis
saluos fīē credētes: nō tam cō requirēdū
q̄ autoritas ē sequenda sīoz. Vide q̄ sēn
ber ūba tua ne por⁹ debeas manēe ī hī
re in q̄ prapue fides nrā ōsentit solā sō
rū autoritatē sequi: nec ei⁹ intelligēne a
me q̄rere rōnem. Neq; ei nū repeto te in
tām huī⁹ secreti intelligentiā utriq; intro
ducē. q̄d nisi ds int⁹ adiuuerit omno nō
potero: aliud disserēdo fructu⁹ sū q̄ rōez
ut potero reddituz? Quā si a me vel a
q̄lib⁹ doctore nō irrōnabilit flagitas ut
q̄d credis ītelligas⁹. corrige diffinitionē
tuā. nō ut fidē respuas: p ut ea q̄ fidei fir
mitate tenes. eā rōis lūe ōspicias. Ab
sit nāq; ut hoc ī nobis ds oderit. ī quo
nos reliq̄s aīantib⁹ excellētiores creauit⁹:
absit inq̄ ne ideo credam⁹ ut rōnem ac
capiam⁹ siue q̄am: nū eā credē nō pos
sem⁹. nisi rōnales aīas haberem? Vt q̄
in q̄busdā rebs ad doctrinā salutarē p
tinentibs q̄s rōe prapere nondū valem⁹.
p aliq̄n valebim⁹? fides pāedat rōem q̄
cor mūdet: vt magne rōis pferat et ca
piat lūcē: hoc utiq; rōnis est. Et nō ratī
onabilit dīm est p pheta: nisi crediden
tis nō intelligetis. Vbi prudubio distare

uit hec duo: ꝺ̄ꝺit q̄ cōlui quo ꝑius ꝛe
ꝺam⁹ ut id qꝺ ꝛedim⁹ intelligę ꝺebeam⁹
Proiñ ut fiꝺes p̄ꝛeꝺat rōem. rōnabiliter
visū est. Nā si hoc p̄ceptū rōnabile nō
ē. q̄ ir̄ōnabile est? Absit. Si q̄ rōnabile
ē ut magna q̄ꝺam q̄ tapi nondū p̄nt
fiꝺes aīuꝺat rōem: pulꝺubio q̄ñtula
aīq̄ rō qua hoc ꝑsuaꝺet. eaā ipsa anteꝛ
ꝺit fiꝺē. Ꝑtēa monet apl̄s patos nos ēe
ꝺebē ad cōfusionē oī posceti nos rōem ꝺe
fiꝺe et spe nr̄a. q̄m si a me ifidelis rōem
posat fiꝺi et spei mee. et video q̄ aīq̄ ꝛe
ꝺat tape nō potest: hanapsā ei reꝺꝺo rō
nem in q̄ si fieꝛi potest videat q̄ p̄postere
fiꝺ̄ posat rōem earū ꝛerū q̄s tapere
nō potest. Si aūt iā fidelis rōnem posat
ut qꝺ ꝛedit itelligat. tapantes eius in
tuēꝺa est: ut sc̄m rōem reꝺꝺitā sumat
fiꝺi suę q̄ñtā potest itelligentiā. maio
rē si plus tapit. minorē si min⁹: dū tñ
q̄usq̄ ad plenitudinē cognitois ꝑfecti
onēq̄ ꝑuenit: ab itune fiꝺi nō ꝛecꝺat.
Hinc est qꝺ ꝺuat apl̄s. Et tñ si qꝺ aliter
sentis id q̄ vobis ꝺs reuelauit: vmptñ
in qꝺ ꝑueniam⁹ in eo ābulem⁹? Iam q̄
si fidles sum⁹: ad fiꝺi viā ꝑuenimus.
Quā si nō dimiserim⁹ nō solū ad tan
tā intelligentiā ꝛerū inꝛpeatū et
incōmutabiliū q̄ñtū in hac vita tapi
nō ab oībz potest: vmeuā ad sūmitatē
contēplatoīs quā ꝺuit apl̄s ſanc ad
ſanē sine ꝺubitatiōe veniem⁹? Nā qꝺā
ceuā numiū et tñ in via fiꝺei ꝑseueꝛā
tissīe ꝓfiꝺentes ad illā bīssimā ꝺem
platione ꝑuenuīt: qꝺam vō qꝺ sit
natura iuisibilis incōmutabilis iꝛꝛe
pta utriq̄ iā scientes. et viā q̄ ꝺuat
ad tātam bītuꝺis mansionē q̄m stul
ta illis videt⁹ q̄ est xp̄s cruafix⁹ tenē ꝛe
tisātes ad q̄ctis ipsi⁹ penetrale cu⁹ iā
luce mēs eoꝛū velut in longiqua ꝛaꝺi
āte ꝑstringit⁹ ꝑuenire non p̄nt. Sūt aūt
qꝺam q̄ tū audierim⁹ nō eis arꝛogo
ꝺam⁹ fiꝺē. et rōne nobis ꝛeꝺꝺita vā ēe
cognoscam⁹ q̄ ꝛecte nō valem⁹? Et vnu
ipsa ꝛei miracula id ab ifidelibz nō ꝛe
ꝺunt: q̄a eoꝛ rō non videt. Et ꝛeuā st
ꝛe quibz rō ꝛeꝺꝺi non p̄t. non tñ non ē.
Eo ei est in ꝛerū natura⁹. qꝺ ir̄ōna
bilit fecerit ꝺs? Ex quotidiā mirabiliū
opm eius eaā expedit tātuper omittā
ēe rōem: ne apud aīos fastidio lāgu
ꝺs eiusꝺē rois cognitōē vileſcat. Sūt

ei et multi sūt q̄ plus tenent⁹ āmiratio
ne ꝛerū q̄ cognitione musaꝛū. ubi mu
tabilia mira cē ꝺesistūt: et opus ē eos ad
iuisibiliū fidē visibilibz mirabilibz ꝛea
ꝛi. ut p̄utate ꝑcepta eo ꝑueniat: u
bi famulāritate vilitas miraī ꝺesistant.
Nā et in theatris hoīes fumābuli mu
tāt: musis ꝺelēantur. In illo sltapet ꝺif
ficultas: i his ꝛetinet ꝑsatq̄ ꝛotūditas.
Hec ꝺixerī ut fiꝺē tuā ad amoꝛē intelli
gēne cohoꝛtaꝛer ad quā rō vera ꝑꝺuat:
et tu fiꝺes cūm ꝑparat. Nā illa q̄ per
suasit i ea tinitate q̄ est ꝺs filiū p̄ū nō
ēe veternū vel altius ēe sbe atq̄ aliq̄ ꝑ
te ꝺissimilē. et como inferioꝛē spm sm.
Hęc illa q̄ ꝑsuasit p̄em et filiū vnē
iusꝺēq̄. spm ꝺo sc̄m altius esse sbe. non
ideo q̄a rō est. Ꝺ q̄a falsa rō est. cauēꝺa ꝛe
ꝛestāꝺa ꝺirenda ē. Nā si rō vera ēet:
nō utiq̄ errasset. Quapꝛopt sicut nō i
ꝺo ꝺebes oēm vitare sermonē q̄a est et
falsus sermo: ita nō ꝺebes oēm vitāē rō
nē. q̄a est et falsa rō. Hoc et de sapiēna
ꝺixerī. Hęc ei ꝑterea sapia vitanda
est q̄a est et falsa sapia: eu stultitia ē.
xp̄s cruafixus q̄ est ꝺei vtus et ꝺei sapia.
Et ideo ꝑ hec stultitia ꝓꝺicatoīs pla
cuit ꝺo saluos fac̄ ꝛedētes: q̄m qꝺ stul
tū est ꝺei sapiētius est hoībz. Hoc q̄ busꝺ
philosophoꝛ et oꝛatoꝛū nō veꝛā viā
veꝛisimilem sectantibz et in ea seipsos ali
os q̄ fallentibz ꝑsuaꝺeꝛi nō potuit: q̄s
ꝺā vō potuit. Et quibz potuit: neq̄ sa
pientissimus ille est xp̄s cruafixus. neq̄ stultitia hu
ius ei sunt quibz vocatis iuꝺeis et gręcis
ꝺei vtus ē et ꝺei sapia. In q̄ via. q̄ i nu
xp̄i fiꝺe cruafixi q̄ eius tātuꝺinē ꝑ aliq̄
aā cōprehenꝺē potuerit. et si philosophi
appellati sūt sunt oꝛatoꝛes: ꝑfecto huius
pietate cōfessi sūt sibi longe excellētius
ꝺeꝺi fiusse p̄uos piscatoꝛes: nō solū re
ꝺeꝺi firmissimo roboꝛe: vincuā intel
ligēꝺi tissima veritate. Cū ei ꝺicerent
ad hoc etiā stulti ēe mūꝺi et infirma
ut sapia ꝺiffunꝺent: seq̄ cognouissent
fallant sape et ibeallu ꝑualere cōfusi
salubꝛit fecta sunt stulta et ifirmi. ut ꝑ
stultū et infirmū ꝺei qꝺ sapiētius ꝑ fo
tius est hoībz: int etiā et stulta et ifir
ma fieꝛet vāiter sapiētes et efficeꝛe
foꝛtes. Cui aūt nisi veꝛissime rōni fiꝺeꝛ
pietas ꝛubeſcat? ut quāꝺā volatica
quā in coꝛde nr̄o ex ꝺsuetuꝺie visibiliū

ꝑsistē conatur humane cogitacois usurpa
tas nō dubitem⁹ euertē. ¶ Nec audeam⁹
credē utq; ee trinitatē quā inuisibilē et
incorpeam atq; incōmutabilē volum⁹. qi
tres q̄sdam miteres molas lucet marias
et pulchrimas. suor tū spaijs ꝑpijs ter
minatas. et sibimet in suis locis ordina
tis q̄tate cohereres sine vna earū sit
i medio ꝑstituta ut duas diuidat sibi
ex lateribus singulis iunctas. sine in modū
trigoni duas tetras vnaq; contingat. vt
nulla ab aliq̄ separet earūq; triū tanta
tū ac taliū ꝑsonarū licet in q̄ndi val
de molubz tū a sūmo et ymo et ab inuicē
diuinitatē. nec talē q̄lis est vna ex illis. ꝑ toem
oibz tū numerē oim et in oibz et i singlis
totū. p quā vnā diuinitatē dicat eadem
trinitas vnus deus. eius tres ꝑsonas nusq; ee
nusi i celis. illā vo diuinitatē nusq; non
ee ꝑ ubiq; ꝑsentem. ac p hoc tū quidem dia
dei et in celo ee et in tra. ꝓpt illā diuini
tatē q̄ ubiq; est tribz q; eois sit. nō aut tū
dia ꝑsem ee in tra vel filiū vel spūm
sanctū aut hunc trinitatis fidei nō nusi in ce
lo sit. ¶ Sta cogitacois carnalis oposito
ranūq; figmentū. ubi vā rō labefacta
re cepit. cōtinuo ānus illo admuāte at
q; illuiante q̄ tū talibz ydolis i corde ꝑ
nō habitare nō vult: utq; ista ofringe
atq; a fide nra quodāmodo erudite festi
nam⁹. ut ne puluerē q̄dem illū talium
fantasmatū illic remanē patiam. ¶ Dm
obtē nisi toem disputacois q̄ fortissim⁹
admonuit ipi intrinsecus veritate lucēte hec
falsa ee. ꝑspicuam⁹ fides in corde nō nū
quissi q̄ nos induet pietate! nōne in
euāgelio q̄ vera sūt audiremus? Ac p hoc q̄m
do q̄d ad eā ꝑtinebat fides egit: ideo sbse
quēs rō aliquid eorū q̄ inquiebat inue
nit. falsa utiq; rōni nō solū tanto ꝑua q̄
to q̄d credim⁹ intelligim⁹: vincaā fides
ipsa veritatis nondū intellectarū sine dubi
o ꝑferenda ē. ¶ Quis est ei q̄ nondū
uisū credē q̄d verū est: q̄ putare te ve
tū vidē q̄d falsū est. ¶ Habet nāq; fides
oculos suos quibz q̄dāmodo videt vim ee
q̄d nondū videt: et quibz tutissime videt
nondū te vidē q̄d credit. ¶ Porro aut q̄ vā
rōne nāq; tūmodo q̄ credebat intelligit:
ꝑfecto ꝓponendus ē ei q̄ cepit adhuc in
telligē q̄d credit. Si aut nec cepit. et ea q̄
intelligenda sūt credenda tūmō ꝓcristīat:
nū rei fides ꝑsit ignorat. ¶ Nā pia fides si
ne spe et sine caritate ee non vult. Sic q̄
homo fidelis debet q̄d nondū videt credē.
ut visione et speret et amet. Et visibili
ū quidē rerū ꝑceptarū q̄ tpaliter trāsi
erūt sola fides ē. q̄m non adhuc videāt
sperant. ꝑ facta et trāsacta credunt. Si
aut ē illud q; xp̄s semel p peccatis nīis mor
tuus ē et resurrexit. nec iā moriet. et mors
ei ultē non dominabit! ea vo q̄ nondū sūt
ꝑ futura sūt sicut nīoꝝ spūaliū cor
pm resurrēo ita credūtur: ut eaā vi
denda sperent. ꝑ oīndi modo nullo ꝑsit
mō. Que vo ita sūt ut neq; ꝑterierint ne
q; futura sint ꝑ etna pmaneāt parti
sūt inuisibilia sicut iustitia sicut sapia:
partī visibilia sicut xp̄s immortale iā cor
pus. Sz inuisibilia intellecta cōspiciūtur:
ac p hoc et ipa modo q̄dam sibi ocrno
vident. Et cū vident multo certiora sūt
q; ea q̄ corpis sensus attingit. Sz idē dicā
t inuisibilia qa oculis istis mortalibz vi
deri oīno nō ꝑsit: et illa q̄ visibilia sūt
pmanēta ꝑsit si oīndant eaā his mor
talibz oculis ḡspicua! sicut de discipul⁹ p
resurrēonem dīns oīndit: sicut eaā p
ascensionē aplo paulo et diacono ste
phano. Proin ista visibilia pmanēta
ita credim⁹: ut eaā si nō demōstrarent
sperem⁹ ea q̄nq; nos visuros. ¶ Nec ea ro
nem rōne vel intellectū deprehendē: nisi ut
ea q̄ visibilia sūt ab inuisibilibz distinc
te cogitem⁹. Et cū cogitacoē q̄lia sunt
ymaginem: satis utiq; nouim⁹ ea nob
nota nō esse. ¶ Nā et anthiochiā cogito
cognitā ꝑ nō sicut carthaginē cognitā:
q̄pe visione cogitatio mea finxit hāc
reuolut: nequaq; tū dubito sine q̄ de illa
testibz multis. sine q̄d de ista meis aspectib⁹
credidi. Iustitiā vo et sapiam et q̄cquid
huiōi est: nō alit ymaginatū alit con
tuem. Sz hec inuisibilia sicut mētis ait
q; rois intuitione intellecta despicim⁹ sine
ullis formis et molibz corpalibz. sine ull
lineamētis figuris q; membroꝝ. sine
ullis locis libz sine finibz sine spatijs ter
minis: ipsum q; lumē quo cuncta istis discer
nim⁹! In q̄ nobis satis apparet q; credi
m⁹ cognitū: q̄d cognitū teneam⁹! q; ꝑ
formā corpis retardem⁹. quā cogitatoēs
corpis fingam⁹: q̄d corpis sensus attin
gat! q̄d ymaginet simile corpi: q̄d de
tū et oīm corpm dissimillimū intelligē

na ꝛepletur. ¶Hoc ꝙ lumẽ ubi hec cũcta
diiudicantẽ nõ utiq; sicut huꝰ solus ⁊ cu
iusq; ꝛpei lumiꝰ fulgoꝛ p loca lia spaa
a circũiquaq; diffundit mentẽq; nr̃am
q̃si visibili candoꝛe coꝰtrat: ꝑ ĩuisibilẽ
et ineffabilẽ et tm̃ intelligẽter lucet tp̃
ũbis ꝛtũ est q̃ nobis effeat ĩta q̃ sẽm
ipsa cũcta ꝺspiam⁹. ¶Cũ ꝙ tria sint gñia
q̃ videnť. vnũ ꝛpaliũ. sicut hoc ꝛelũ ⁊
ĩta et q̃quid ĩ eis ꝛpeus sensus ꝛcernit
et tãgit: alt̃m simule ꝛpalibꝫ sicut sũt
ea q̃ spũ cogitata ymaginam̃. siue ex
ꝛperta vel oblita q̃si ꝛpa intueñ⁹. vñ
sũt eaã visiones q̃ vel in sõpnis vel ĩ a
liq̃ mẽtis excessu hys q̃si locꝰ q̃ñtita
tibꝫ ĩꝺferunť. ꝛtertiũ ab utroq; ꝺscretiũ:
qõ nec sit ꝛpꝰ neq; habeat aliq̃ silitu
dinẽ ꝛpis sicuti est ſba q̃ mente ĩtellã
cõspiať⁹: et in cui⁹ laude de his õibꝫ ꝛcã
tet iudicať. in quo istoꝝ ꝛcredendũ est
ꝛtenẽ ee ista quã nosse volum⁹ ſtutẽ.
¶Pfecto eã in aliq̃ eã in nullo. Si in aliq̃:
eo utiq; qõ est alius duobꝫ ꝑstantꝛ⁹ sicut ẽ
sapiã. eõ si ꝛtũ eius in nobis ẽ mun⁹
ẽ q̃ illa sũma et incõmutabilis q̃ ꝺei
sapia ꝺicať: puto q; nõ ꝛcebem⁹ ꝺno suo
ĩferius ꝛfuꝛe ꝺmantẽ. Si aũt aliqꝫ splẽ
ꝛ eius ĩ nobis ẽ quena sapia ꝺicať q̃tũ
cũiq; ea⁹ p speculũ et ĩ enigmate capere
possum⁹. oꝑtet eã et ab õibꝫ ꝛpibꝫ. et
ab õibꝫ ꝛpm silitudinibꝫ ſcꝛernamus.
Si aũt in nullo istoꝝ ꝛtenẽ putanda est
ſtutas ista: et sic ẽ ut nec mẽte videať⁹:
multomin⁹ ꝛe illa huiꝰi opinionẽ habẽ
ꝛcebem⁹: ut eã ꝛebꝫ ꝛpalibꝫ vel ꝛpaliũ
ꝛtũ ymaginibꝫ silem ẽe ꝛtedam⁹. ¶Non
ei ꝛpa pulchritudiẽ molis a magni
tudiẽ superať: ꝑ dissilitudine ac dispa
ritate nature. Et si discreta ẽ a ꝺparca
tione bonoꝝ cũ nr̃i q̃lia sũt sapia. iusti
cia. cãtas. castitas ꝛcꝛa talia: q̃ ꝑfecto
nõ mole ꝛpis pendim⁹. nec coꝛ q̃si ꝛ
peas formas cogitatõe figuram⁹: ꝑ ea
q̃n ꝛcẽ intelligim⁹ sine aliq̃ ꝛpulẽta
vel silitudiẽ ꝛpulẽte in luẽ mentis
aspiam⁹: q̃nto est ab oĩ qualitatiũ ⁊ q̃n
titatiũ ꝛpaliũ ꝺparatõe discretior: ſ
eã tri a nõ intellũ oĩno abhoꝛꝛe aplꝰ
testis ẽ ubi ait. ¶Inuisibilia enim eius a
ꝺstitutõe mũꝺi p ea q̃ facta sũt ĩtellã
ꝺspiãtur: sempitna q̃q; eius ꝺtus et
ꝺinitas. Ac p hoc cũ eadẽ trinitas sciat
ꝛp⁹ et aiam: sine dubitatõe est utroq;
ꝑstantior. Aia utiq; ꝛsideꝛata maxime
hiana et rõnalis atq; intellectualis que
ad ymaginẽ eius fca est. si ꝛfectionẽs
nr̃as et intelligẽcias nõ enutrit: ꝑ ea
papiũ qõ habet ꝺ ꝑ ipsã mentẽ atq;
ĩtelligentiã. mẽte atq; ĩtelligentia ꝑhi
erim⁹ apphendẽ: nõ erit fortassis absur
ꝺũ: ut eã q̃q; ad suũ ꝛcatorẽ intelligẽ
ꝺũ ipso ꝛditate mediterñ attollẽ ꝺi
cãt in ipsa ꝛfiat vel sustinẽt pia fide ꝛ
tẽta sit q̃q; ꝺiu peꝛegrinať a ꝺño. ꝛtet si
at in hoĩe qõ ꝑmissũ est fruẽte illo q̃
potẽs est. sicut ait aplꝰ. fruẽ sup̃ q̃q; pen
m⁹ et ĩtelligim⁹? ¶Que cũ ita sint intẽ
volo ut legas ea q̃ ad istã questionẽ ꝑ
tinẽcia ĩã multa ꝺscripsim⁹: illa ea q̃
ĩ manꝫ habem⁹ et ꝑter magnitudiẽ
tũ difficilis q̃stionis nondũ possum⁹ ꝺpli
care. ¶Hũc võ tene inꝛotussa fide ꝑem⁹
filiũ et spm̃ scm̃ esse ſtutatẽ. et tũ vnũ
ꝺeũ. nõ q; sit coꝛũ ꝛis q̃si q̃rta ꝺmtas:
ſ q; sit ipsa ineffabilis et inseꝑabilis tri
tas. ꝑem q; solũ ꝛenuisse filiũ. filiũq;
solũ a ꝑe ꝛenutũ. spm̃ võ scm̃ ⁊ ꝑe ⁊
filiũ ee spm̃. Et q̃quid tibi cũ ista ꝛfe
tas ꝛpee silitudinis ocurrerit: abnue
gra respue abire fugẽ. ¶Non ei ꝑuia
thoatio ẽ ꝛfutatio ꝺis ꝛi. si cñ q̃ posſ
nosse qõ sit: ĩapiam⁹ ĩã nosse qõ nõ sit.
¶Intellũ võ valde ama. qa et ipse sci
ture sce q̃ magnatũ ꝛcũ cñ intelli
ꝛcãa sunꝺent fidẽ: nisi eas cũ ĩtelligã
vtiles tibi ee non pñt. Oes enĩ hereti
q̃ eas in auꝛitate ꝛcepũt: ipsas sibi ꝛ
ꝺent sectari. cũ suos poꝛ⁹ sectent errores.
Ac ꝑ hoc nõ q; eas ꝛtẽpnant: ꝑ q; eas
nõ intelligant hẽtica sunt. Tu aũt cãsſ
me ora fortiꝰ et fidelius ut ꝺet tibi ꝺns in
tellũ ac si ea q̃ forinsec⁹ adhibet ꝺiligẽ
cia ꝑceptoꝛis siue ꝛtoꝛis possint ee fruc
tuosa: qm̃ neq; q̃ plantat est aliq̃d neq;
q̃ rigat. ꝑ q̃ incrementũ ꝺat ꝺs cui ꝺia
mꝰ: ꝑ nẽ qui es ĩ ꝛelis. nõ qa ibi est et
hic nõ est: qui ꝑsaa ĩꝛpea ubiq; ẽ to
tus. ꝑ qa in eis habitare ꝺicať quoꝝ pie
tati adest. Et hy marie in ꝛelis sũt ubi
eaã nra ꝺuersatio ẽ: si nos vanitas ꝛfa
nem sursũ ꝛ habẽ ꝛfident. ꝑ ea et si ꝛ
nalia ꝛceperim⁹ qõ scriptũ est. ꝛelũ m
sedes ẽ. tra autẽ scabellũ pedũ meoꝝ.
et ibi et hic eũ esse ꝛcredẽ debem⁹: q̃us nõ
totũ ibi qa pedes hic ẽent. nec totũ hic
qa ibi ẽent supiozes ꝛpis ptes. Qua ꝛ

futationē carnalē rursū nobis illud ex
uite debet qđ de illo scriptū est: qa re-
mēsus ē palmo et terrā pugillo. Ds ei
sedeat in spacio palmi sui. a in tāto loco
pedes ponat q̄ritū eius pugn⁹ apphen-
dit: nisi forte in tñ caro vana p̄gredi
ut ea parū sit humana membra sbstāne
dea tribue. si ea nō caā mōstruosa nōn
erat. vbi palm⁹ lōgus. et pugillus palmi
ambabꝰ diuitus q̄ sit latior? Hec dicū
t ut tū sibi nō occurrit q̄ carnalit au
dim⁹: ecce ps āmonuit ineffabilit spūa
lia cogitem⁹? Vñ caā si corp⁹ dñi q̄ de
sepulchro exhumatū leuauit in celū nō
nisi specie humana mēbris q cogitam⁹:
nō tñ ita putandū est sede ad dexteram
p̄is. ut ei p̄s ad sinistrā sede uideat. In
illa q̄ppe bēatitudine q̄ oēm superat ītel
lectū sola dextra est: et eade dextera eiusde
beatitudinis nomē est. Pinde nec illud qđ
post resurrēonem suā dixit marie noli
me tangere nondū ei ascendi ad p̄rem tā
q̄ absurde accipiendū est: vt estimem⁹ eū
nō ascendisse a fēmis noluisse tāgi. q
se tāgendū viris aīq̄ ascenderet p̄buit? Sz
marie pfecto in q̄ figurata ecc̄a est. q̄n
illud dixit ītelligi voluit tūc ascendisse
ad p̄rem nō illū p̄m cognouit eq̄lem. t
tali fide illū salubrit tetigit: ne si hoc so
nō bñ tangeret. Sic eū fotin⁹ hereticus te
nuit: q hoīem tm̄modo credidit. Et si for
te ī his ubis dñi apa⁹ melius q̄ itelligi
potest. opinio tñ qua putat sba p̄ris ce
ī celo scdm q̄ p̄s vna in trinitate psona
ē. diuitas vo nō in celo tñ sed ubiq̄ est. q̄si
aliud sit p̄s. aliud diuitas eius q illi cois
est cū filio et spū scō. ut ipsa trinitas tm̄
locis corpalibꝰ et tp̄ corpea sit. diuitas vo
vna trīū psonarū ubiq̄ sit p̄ns. et ipsa
sola tp̄ incorpea ubiq̄ sit tota: sine dubita
tione respuenda. Si ei q̄litas coīs eet qđ
absit. ut in p̄re et filio aut spū scō aliud
sit q̄litas aliud sba: tñ si coīs q̄litas esse
posset utiq̄ āplius aliqđ q̄ in sua ce nō
posset. Si aūt sba est et alia est q̄ sunt ipi:
alia sba est. qđ nichilom⁹ falsissime dic̄e
tur. Si fonte mun⁹ intelligis ītre sbam
et q̄litate quid ītersit. hoc ite fatali⁹ ad
uertis q et diuitas trinitatis q putat̄ ali
a ce q̄ est ipsa trinitas. et p̄ter hāc dia
nō tres deos sed vnū deū. q̄m ipsa ē tribus
vna cois. aut sba est et sba non ē. Si sba
est. et alia est q̄ p̄s et filius et spūs scūs
aut eade sit trinitas: paldubio alia sba
ē. Hoc aūt vitas refellit et respuit. Si aūt
nō est sba illa diuitas. et ipsa ds est. qa
ipsa ē ubiq̄ tota nō illa trinitas. q deus
nō est sba. Ds hoc catholic⁹ dixit! Item
si nō est sba ista diuitas. et scdm hāc ce
trinitas vn⁹ ds qđ hoc vna est in tribꝰ nō
debuit dici p̄s et filius et spūs scūs vnius
sbe: sed vn⁹ diuitatis q non ē sba. Agnos
cas aūt in fide catholica q̄m hoc est vm
hoc ce firmatū q p̄s et filius et spūs scūs
tū sit trinitas vn⁹ est ds: qa inseparabilit
sint vnius eiusde q sbe. vel si hoc melius di
cēnae. sā nonnulli nūi et marie grā
trinitate q deus est magis cēnaā q vnā
sbam ce direcūt! aliq̄ int hoc duo nō
na ce arbitrātes vel ītelligētes: vñ nūt
disputare nō opus ē. Ds et si diuitatē
istā q aliud estimat esse q̄ ipsa trinitas
nō sbam. sed cēnaā dixerim⁹: eade fals
tas sequet. Si ei alia est q̄ ipsa trini
tas. alia erit cēnaa: qđ absit ut catho
licus sentiat. Restat itaq̄ ut ita credam⁹
vnius ce sbe trinitate. vt ipsa cēnaa nō
aliud sit q̄ ipsa trinitas: ad quā viden
dā q̄ritū libꝰ in hac vita p̄sequam⁹ p
speculū erit et ī enigmate qđ videbi⁹.
Cū vo qđ in resurrēone p̄mittit̄ spūa
le corp⁹ habe ceperim⁹. sine illā mentē
sine rōnabili mō q̄m ineffabilis ē
spūalis corpis gr̄a eaā corpe videam⁹?
nō tñ p locoz intualla. nec in pte mi
res in pte maiores. q̄m nō est corp⁹. et
ubiq̄ tota ē p nīa cpacitate videbi⁹?
Ds vo posuisti in epla tua videri tibi
vel potest qđ videbat̄ tibi nichil viui
scdm sbam ince iustine. ideoq̄ nō pos
se adhuc deū. id est viuente natura iu
stine. sile cogitare. q iustina sicut dus
nō in se. sed in nobis viuit. ymo potius
nos scdm illā viuim⁹? ipsa vo iustina
p se nequaq̄ viuit: ad hoc ut ipe tibi
rēdeas illud intue. utrū ce dia possit
vitā ipsā non viue q̄ fit vt viuat qđ
qđ nō falso dia m⁹ viue! Puto ei absur
dū tibi videri ut p vitā viuat et vita nō
viuat. Porro si vita ipsa papie viuit
q̄ viuit oe qđ viuit. recole obsecro qs di
cat scriptura mortuas aīas diuina: pfro
iuenes iustas ipias ifideles. Illā licet
p illas viuat corpa ipioz. de quibꝰ dīm
e q̄ mortui sepeliat mortuos suos. tibi

intelligant eaꝝ inq̃ aīe non ē sine alīq̃ vita neq; ei aliꝰ ex eis possent corpa viuere. nisi qualicūq; vita q̃ dño aīe tame non pñt. vñ et īmortales mīto vocāt. non tñ ob aliud dicūt mortue amissa iustitia nisi q; et aīarū luce īmortalit vita q̃licūq; viuentiū verior et maior vita iustitia ē: tq̃ vita vitarū que tñ st in corpib; eaꝝ ipsa corpa viua st. q̃ p se ipsa viuere nequunt. Quappt si aīe non pñt nisi eaꝝ in seipis viuere. qa ex eis viuūt et corpa a quibꝰ deserta mortuūtur? q̃nto magis via iustitia eaꝝ in seipa viuere intelligenda ē. et q̃ si viuūt aīe. ut hec amissa moriue nūquā pant. quis q̃ntula cūq; vita nō desinat viuere? Ex corpo iustitia q̃ viuit in seipa paul dubio dō est et intōmutabilit viuit. sic aut hec tñ sit in seipa vita eaꝝ nob fit vita tñ eius efficiam̄ utriusq; principes: ita tñ in se sit iustitia eaꝝ nobis fit iustitia tñ ei cohēndo viuim̄. Et tāto magis mun̄ ve iustius sum̄: q̃nto illi magis mun̄ ve cohercm̄? Vñ scriptū est de vnige nito filio dei tñ sit utriq; prius sapia atq; iustitia. et sp in seipsa sit. q; fīūs sit sapiēcia et iustitia et sāctificatio et redēptio: ut q̃admodū scriptū est q̃ gloriat in dño glorietur. Cō quidē et ipse vidisti addē do atq; dicēdo: nisi forte nō hec humane cogitatio. sī illa q̃ dō est sola asserat esse iustitia. Est plane ille sūm̄ deus vera iustitia. vel ille ver dō sūma iustitia: qua pfecto eturie et siture ea nīa est in hac pegrinatōe iustitia: et q̃ postea saturata. ea nīa est in etnitate plena iustitia. Non q; deū nīe iustitie simulē cogitem̄. sī cogitem̄ nos poa tāto simulatores deo: q̃nto eius potuerim̄ ee ptiapa tōe iustiores. Si q; tamendū est ne iustitie nīe pulcrem̄ simulē dim. q̃m lumen q̃ illuīat intōpabilit excellē eius ē illo q̃ illuīatur? q̃nto magis timeri oportet ne aliq̃d inferi et q̃dāmodo detrahatur eī credam̄ q; est nīa iustitia? Ex est aut aliud nīa iustitia q̄ in nobis ē vel q̃libꝰ victus q̃ dē sapienter viuit? q; intiorus hois pulcritudo? Eaꝝ sīm hāc pulchritudinē magis q; corp̄ sum̄ ad ymaginē dei. Vñ nobis dr. Volute oformari huic sclo. sī reformamīn in nouitate mētis vre: ad pbandū vos q̃ sit volūtas q̃ bonū et placitū et pfectū.

Si q; non in mole neq; in distantijs p locā sua ptibꝰ sicut corpa sic ve ceruntur siue cogitant. sī in virute intelligibili q̃ lis ē iustitia mēte diam̄ seu nouim̄ seu volum̄ pulcrā. et sīm hāc pulcritudinē reformam̄ ad ymaginē ei qui nos formauit et reformauit ad ymaginē suā: nō in alīq̃ mole corpea sus apiēda est pulcritudo. eoq; iustos mētibꝰ credendo est intōpabilit pulchriores q̃ est intōpabilit iustos. Quer dilōnē tuā q̃ntū ad vsitatū eplarū modū pertinet pluri fortsitā q̃ expectabas. sīn tū cū ad tā magne rei q̃stionē breuitate admonuisse sufficerit. nō ut sanus sit eruditionī tue. sī ut alius q̃ lās auditus vel diligēter istructus. ipse vberi fructu tua dīa redarguas: q̃d est utiq; tāto melius q̃nto fit humilius et fidelius. Aug.

Ad consentium de mutatione

Augustinus consentio. Cogitationis eternalis apositionē tabefactare cepit. Statim quo iuuante atq; illuminante q̃ tū talibi pauca fungere atq; a fide nīa q̃dāmodo exaudire festinam̄: vt ne pulueream̄ quidē vllū talium figmentū illic remanere possit. Cōmodē nisi eōdem disputationis ordine inserens admoneri ipsa intuitus veritatis lucēte per falsa ee q̃ speciam̄ fides nō anteisset q̃ nos īduceret pietatē. nōne intellexi que via fuit audiremus? Ac p hoc q̃m id q̃d ad eā pertinebat fecit: ideo sequens cōtinuo aliq̃d eoꝝ q̃ ungebat iuuenū. falsa utiq; cōmu: nō solū cōcepta q̃ id q̃d credim̄ intelligim̄: vim eaꝝ fides ipsa veri nondū intellecti sine dubio p̄ferenda ē. Angelus est ei q̃ uus nondū visū credē q̃d verū est: q̃ putare te videre q̃d falsū est. Habet nāq; oculos suos: quibꝰ q̃dāmodo videt q̃ nondū videt: et quibꝰ certissime videt nō dū se vidē q̃d credit. Porro aut q̃ vera cōgit: pfecto p̄ponendus ē ei q̃ cupit adhuc intelligē q̃d credit. Si aut nec cupit ea q̃ intelligēda sunt credenda tāmodo estimat: nu rei fides pfecta ignorat. sī pia fides sine spe et sine caritate ee nō vult. Si q; homo fidelis credet q̃d nondū videt: ut visionē speret et amet.

et visibiliū q̄dem verū pceptarū q̄ tpa
liter trāsierūt sola fides ē. qm̄ non adhuc
videnda speranť. ſ̄ facta et trāsacta cre
dunť: sicut ē illud q̄ semel xp̄s p̄ p̄ās
nr̄as mortuus est et resurrexit nec iā mo
ritur et mors ei vltr̄ non dn̄abit. Ea vo q̄
nondū fiūt ſ̄ futura sūt sicut nr̄or spūs
aliū worpm resurrēo: ita credidit ut
eaā videnda sperent. Sic oñdi modo: nl
lo p̄ūt modo. Quę vo ita sūt ut neq̄ pte
rear neq̄ futa sint. ſ̄ etna pmaneant:
pter sunt īuisibilia sicut iustitia sicut sa
pīa. ptī visibilia sicut xp̄s īmortale
iā worp⁹. Sic īuisibilia intellecta ospiūť:
ac p hoc et ipa modo q̄dam sibi vōtruo
videnť. Et nī videnť: multo certiora sunt
q̄ ea q̄ worpis sensus attingit. Sic ideo dicī
tur īuisibilia: qa oculis istis mortalibz
videri oīno non p̄nt. At illa q̄ visibilia sī
pmanēa: p̄nt si oñdant eaā his mor
talibz oculis vōspicua: sicut se discipulis p⁹
resurrectionē dn̄s oñdit: sicut eaā p⁹
ascensionē paulo aplo et diacono ste
phano. Proīn ista visibilia pmanēa
ita credim⁹: ut eaā si nō demōstrent
speremus ea nos q̄nq̄ visuros. ſ̄ nec ea w
nem vōne intellectus q̄ comprehendē: nisi q̄
ea visibilia sūt ab īuisibilibz distīc
tius cogitem⁹. Et nī cogitacōe q̄lia sūt
ymaginam: satis vtiq̄ novim⁹ ea nob
nota non ee. ſ̄ nā et anthiochiā cognito
nī. Illā q̄ppe visionē cogitatio mea fin
xit: hāc revolut. Sequaq̄ tñ dubito: si
ue qđ de illa testibz multis. sive qđ de ista
meis aspectibz credidi. Sustinā vo et sapi
entiā et q̄tquid eusmodi ē nō aliter
ymaginam et aliter vontuem. ſ̄ hec īui
sibilia simplicia mētis atq̄ vōnus intē
ctus et molibz worpalibz. sine vllis loca
mētis figuris q̄ membroū. sine vllis
localibz sive finibz sive spatijs īfinitis.
vpm q̄ lumē quo cūcta istq̄ discernim⁹
i quo nobis satis appareat qđ credam⁹
i cognitū. qđ cognitū teneam⁹. quā for
mā sensu worpis receperūt. quā cogitā
do fingam⁹. qđ worpis sensio attingat. q̄
ymaginet animus. simule worpi. qđ certū
et oīm worpm dissimillimū intelligam⁹
nonēpleť. Hoc ſ̄ lumē ubi hec cūcta vi
dentť. nō utiq̄ sicut hui⁹ solis et cuius
cūq̄ lūnus worpei fulgor p̄ loca alia spar
a cerūquaq̄ diffundit. mentē q̄ nr̄am
q̄si visibili radiore collustrat. ſ̄ īuisibi
lit̄ et īeffabiliť et tñ intelligēter luget.
Tāq̄ nobis certū est q̄ nobis effatu ita
q̄ sōm ipm cūcta vonspicam⁹? Cū ſ̄ ita
sint certū genera q̄ videnť. pnū worpa
liū. sicut hoc celū et tra et q̄tquid i eis
worpeus sensus cernit et tāgit. altm sile
worpalibz sicut sūt ea q̄ spū vogitata y
maginam: sive recordata vel oblitaq̄
si worpa vontuem. vñ sūt eaā visiones
q̄ vel in sōpnijs vel i aliquo mētis ex
cessu his q̄si localibz q̄ntitatibz igerunť.
certū ab vtroq̄ discretū. qđ neq̄ sit wor
p⁹ neq̄ habeat vllā similitudinē wor
pis. sicut ē sapīa q̄ mente intellecta con
spicat. et in cui⁹ luce de his oīnbz viat
iudicat: in q̄ istoū genē credendū ē
ee ista quā nosse volum⁹ tantum? Profecto aut i aliquo: ea in nullo. Si in a
liquo eo utiq̄ qđ est alijs duobz pstan
tia? sicut ē sapīa. Ideo si donū eius i no
bis ē. et min⁹ est q̄ illa sūma et inco
mutabilis q̄ dei sapīa diat: puto qđ
nō debem⁹ dono suo īferius vogitatione
nantē. Si aīt aliqs splendor eius i no
bis ē que nra sapīa diat: q̄ntūcunq̄
eius p speculū et in enigmate capere
possum⁹. oportet et ab oīnbz worpibz et
ab oīnbz worpm similitudinibz secernam⁹.
Si aīt in nullo istoū genē esse putāda
ē ista tantas. et sic est īuisibilis ut ne
mēte videat: multo mun⁹ de illa huius
cemodi opinionē habē debem⁹? ut ea
rebz worpalibz vel worpaliū rerū yma
ginibz silem ee credam? Non ei worpa
pulchritudiē molis ē magnitudiē su
perat: ſ̄ dissimilitudine ac disparilitate
nature. Et si discreta ē a opatōe bono
rū aī nā. q̄lia sūt sapīa iustitia cū
tas castitas et cetera talia q̄ p ſ̄ nō
mole worpis pendim⁹? nec eoū q̄si wor
peas formas vogitatōe figuram? ſ̄ ea
q̄n cte intelligim⁹ sine aliq̄ worpulē
cia vel similitudiē worpulēte i luce mētis
aspicim⁹? q̄nto est ab oīnbz q̄litatū et q̄n
titatū worpaliū operatōe discretior!
Nō eam tñ a nro intellectū oīno abhor
re apls testis ē: ubi ait: Invisibilia ei
ei⁹ a costitutōe mūdi p ea q̄ facta sunt
intellecta conspiciuntur: sempitna q̄q̄ et de
tas ac divinitas. Ac p hoc nī eaāe trin
tas fecit et worp⁹ et cūcta: sine dubi

trahe. est utroq; p̄stantior. Ita utraq; ꝯ
sideratia marie humana et rōnalis at
q; intellectualis q̄ ad ei⁹ ymaginē fra
si cogitatiōes nr̄as et intelligentias nō
euitet. ſ ei⁹ qđ habet papiā id ꝫ ipsa
mentē atq; intelligentiā: mēte atq; intel
lectā ponerim⁹ apphendē: nō erit for
tassis absurdū ut eā ad suū q; accato
rē intelligendū ipso adiuuāte medite
m̄ attollē. Si aūt in scipa defiat sibiq;
sufficiet: pia fide otenta sit q; diu pere
grinat a dño. donec fiat in hoīe qđ pro
missū est fruēte illo q̄ potēs est sicut a
ut apls. fruē sup̄ q; petim⁹ aut intelli
gim⁹? Restat utraq; ut utr̄ tredūm⁹ vni
ſbe trinitatē: ut ipsa ēternā nō aliud
sit q; ipsa trinitas. Ad quā videndā q̄n
tūlib⁹ in hac vita phcam⁹? p speculū
eīt et in enigmate qđ videbim⁹? Cū ue
qđ in resurrāone pmutat̄ spūale ꝯp⁹
habē teperim⁹? siue illā mente siue mi
rabili modo. q̄m ineffabilis ē spūalis
ꝯpis fra caā ꝯpe videam⁹? non tn
p lowz intualla. nec in pte minorē. in
pte maiorē q̄m non ē ꝯp⁹ et ubiq; to
tn ē. p nr̄a capacitate videbim⁹? Qđ re
vo posuisti in epla tua videri tibi vl po
a⁹ qđ videbat tibi nichil viuū sēz sbaz
inēe iustitie. itaq; te nō posse adhuc de
ū id ꝫ viuentē naturā iustitie similē
cognitie. qa iustitia sicut dias nō in se
ſ in nob viuit. imo pot⁹ nos sēm illā
viuim⁹? ipsa vō p se iustitia nequaq; vi
uit. ad hoc ut tibi ipse tn̄deas illud ītu
ere utrū rēe dia possit vitā ipsā nō vi
uere q̄ fit ut viuat q; tq̄ nō falso dici
m⁹ viuē. Puto ei absurdū tibi videre. ut
p vitā viuat̄ et vita ipsa nō viuat. Ita
co si vita ipsa papie viuit qa viuit ꝯ
ne qđ viuit: recole obsecro qđ dicat scp
tura cās dīna mortuas. Profecto iue
nies iustos ipias ifideles. Illā lucet p
llas viuāt ꝯpa ipioz de quib⁹ dīm
ē q; mortu sepelīt mortuos suos: et
ibi intelligunt̄ inq; aīe non ee sine
aliq; vita. non ei aliē et eis posset ꝯ
pa viuē nisi q̄lūcūq; vita q; oīo aīme
tuē non pīt. vñ et īmortales muto
dicūtur⁹. non tn̄ ob aliud amissa iusti
tia dicūtur mortue: nisi qa et nr̄ā
lucet īmortalit⁹ vita q̄lūcūq; viuentiū
verioz et maioz vita iustitia ē tp̄ vita
vitarū. Que tū in ꝯpib⁹ sūt ea ipa
ꝯpa viua sūt: q; p seipsa viuē nequnt.
Quappt si aīe non pīt nisi eā in seip
sis utiq; viuē: qa ex eis viuit ꝯpa
a quib⁹ deserta morit̄ur⁹: q̄nto magis
va iustitia ea in seipsa viuē itelligē
da ē. ex q; sic viuit aīe ut hac amissa
mortue nūcupent̄. q̄uis q̄ītulacūq; vi
ta nō desinat viuē. Ea porro iustitia q;
viuit in seipa pulcritudo ds est: utpi im
cōmutabilit viuit. Sicut aūt ea sit in se
ipsa vita ea nobis fit vita ea⁹ eius effi
ciēs utiq; ptiapes: ita ea in se ipse sit
iustitia ea nobis fit iustitia. ea ei cohēs
do iuste viuim⁹. Et tāto magis mun⁹ te
iusti sum⁹: q̄nto illi magis mun⁹ de
m⁹? Vñ scriptū est de vnigenito filio dei
ea sit utiq; pīs sapia atq; iustitia et sp
in seipso sit: q; frūs sit nobis a deo sapia
atq; iustitia et sācificatio et redēptio: ve
qđmodū scriptū est q̄ gletiet in dño
gletiet. Qđ quidē et ipe vidisti: adeūp
atq; dicēdo. Nisi forte nō hec hūmē ea
tenus: ſ illa q; ds est sola asserat̄ ee iusti
tia. Est plane ille sūm⁹ deus va iustitia
a. vel ille ver⁹ ds sūma iustitia. quā p
fecto sitire et esurire debem⁹? ea nr̄a est
in hac pegrinatiōe iustitia. ex q; poste
a saturabit ea nr̄a est in eternitate ple
na iustitia. Non ꝯ dīm nūc similē de
gustem⁹? ſ cognitem⁹ nos pot⁹ tāto silo
res deo q̄nto ee poterim⁹ eius ptipant̄
iustiores. Si ꝯ cauendū est ne iustitie
nre silem putem⁹ dei. q̄m lumē qđ il
luminat incōpabilit est excellētius illo
qđ illuīatur⁹: q̄nto magꝯ cauere oportet
ne aliq; inferi⁹ et quodāmodo deformia
a⁹ eū esse credam⁹? q; est nr̄a iustitia?
Qđ est aūt aliud iustitia tū in nobis ē
vel q̄libz alia ds q; tē sapietiaq; vi
uit⁹? q; intimus hoīs pulcritudo? Et ite
sēm hāc pulcritudinē aīe magis q;
ꝯpis sum⁹ ad ymaginē dei. vñ nobis
dr. nolite cōformari huic scło. ſ reforma
mī in nouitate mētis vre ad p̄bandū
vob. q̄ sit voluntas dei. qđ bonū et bñpla
tū et pfm. Si ꝯ nō in mole neq; in
distantijs p loca sua ptib⁹ sicut ꝯpa
siue eternitur siue cogitant. ſ in ītuitu
ītelligibili q̄lis est iustitia mente dia
m⁹ seu novim⁹ seu volum⁹ pulchra. et
sēm hāc pulcritudinē reformatā ad
ymaginē dei: pfō ipsi⁹ dei q; nos refor
mauit ꝯ reformat ad ymaginē di nō

aliq̃ mole corpea suspiciõa est pulchꝝ
do. eoꝝ iustoꝝ mentib⁹ credendo ē intõ
palit pulcrior q̃ est intõpabilit iustoꝝ.

Liij ad consentium & incarnacone
Illãssimo fr̃i consetio: Domũ.
cauſ⁹? Quantũ ad oculos at
tinet corpales. q̃ſdã videm⁹?
net nouim⁹ q̃ũ a nob uita
videm⁹ quoꝝ nobis cũtis et affinis ī
notiũt: in quib⁹ & te ānumerauim⁹
et ido te magis vidē desiderem? ut ī his
sis q̃s videm⁹ et nouim? Nã illi q̃ igno
ti nr̃is oculis ī fuerunt. nõ solũ desidera
biles nõ sunt ſ vix tolerabiles fiũt: nu
si aliquib⁹ signis pulchritudo ī his hoi
tis nobis ꝑus animꝰ ītelligẽdo q̃ uidẽ
do corp⁹ apparuit: nã quidẽ nouim⁹ eos
ſ ido vidẽ eã desiderem? ut p illud qđ
ostiat oculis multo ꝯuidius et familia
tr̃ eo quẽ nã nouim⁹ ānio intuore per
fruam. Vim et hoc & te nobis ds forta
se donabit. q̃ctoribꝰ et tñquillioribꝰ si
nat optimꝰ rebꝰ hūanis: ut id honeſ
te cũtatis fuit poꝰ q̃ molestę nr̃itu
tis. Huc ad ea tñdam sicut dño adiu
uãte potuero: q̃ prec̃ eplam ī alia me
dia q̃ me q̃cunq̃ misisti. Queis utrũ
nuit corp⁹ dñi ossa et sanguinẽ habe
at. q̃ veliq̃ carnis lineamẽta. Qđ si
addes utrũ eã vestimẽta? Hõne au
detur q̃stio? Qua causa nisi qã ea q̃ in
su vite hui⁹ nẽe corruptibilia nouim⁹
sine corruptõe q̃ritare vix possim⁹ cũ
dinoꝝ miraculoꝝ quedã documenta
ꝯa data sint ex quib⁹ lucrat cõiectãe ma
ꝯa? Nã si vestis israelitarũ ꝑ tot ãnos
ī heremo sine tritura ee potuit. si mo
rtalis pellis calcamẽtoꝝ tam diu sine
labe duravit: ꝑt ubiq̃ ds quocũlibet
corpm ꝑ q̃ritũ voluit ips incorruptũ
ptendẽ q̃lutinẽ. Ego pinde corp⁹ dñi ita
in celo ee credo: ut erat in tra q̃n ascen
dit in celũ. Dixerat ei discipulis ut in
euãgelio legim⁹ de sua resurrãone du
bitantib⁹. et illud qđ videbãt non corp⁹
ſ spm esse putantib⁹. Videte man⁹ me
as et pedes. Palpate et videte qã ips car
nẽ et ossa nõ habet sicut me videtis ha
be. Sicut eoꝝ cũ ee in tra cõtrectat⁹ est
manib⁹: sic eoꝝ est cũ ivit in celũ ꝯdu
t⁹ aspectib⁹. Ibi vox ãgelica sonuit: sic ve
niet q̃admodũ eũ vidistis eũtem in ce
lũ. Fides assit et nulla q̃stio remanebit. ni
si forte de sanguine requirendũ est: q̃a nõ
dixisset palpate et videte q̃a spũs ossa &
carnẽ non habet. nõ addidisset sanguinem.
Non ꝯ et nos addam⁹ inquirere: qđ ille
nõ addidit dice. Et & pendio si placet
finita sit q̃stio. Fortassis ei accepta occasio
ne sanguis vrgebit nos molestoꝝ plan
tatoꝝ et dicet. Si sanguis mee nõ putauit
mee nõ fel et flauũ & fel nigrũ. quib⁹ q̃
si q̃tuoꝝ humoꝝib⁹ naturã carnis tẽpe
rari eaã disaplia meduine testat⁹? Sz
qđlibꝫ quisq̃ addat. corruptionẽ addere
caueat. ne sue fidei sanitatẽ constitutẽq̃
corrũpat. Et ostuetudine rerũ exptarũ
inexpta opa dina infirmitas metuit hu
mana: et cautule se gerere arbitrat
cũ dicit. Si caro ē et sanguis est. Si san
guis ē et ceteri huoꝝ. Si ceteri huoꝝ
ſ et corruptio. Eo modo dicet. si flama ſ
et ardet: si ardet et vrit. Si vrit: ſ vicoꝝ
triũ in fornace ignis ab ipio rege mis
soꝝ corpa ītendit. Si aũt hoc ī tribꝰ viꝝ
miraclm fm̃ est nõ dubitat q̃squis de
dinis opib⁹ rẽe sapit: quis nõ credit q̃
fecat illa corpa nõ posse igne corrũpi. fe
cisse illud corp⁹ nec igne nec fame nec
morbo nec senio nec vlla vi aliq̃ qua so
let hūana corpa labefactãe corrumpi?
Qđ si quisq̃ dicat nõ carni illoꝝ triũ vi
roꝝ addicta cum igne incorruptione:
ſ ipi igni corrũpendi detractã fiducia
tẽ: qđ verem̃ ne carnẽ face nequeret i
nõ posse corrũpi. q̃ fecat igne nõ posse cor
rũpe? Nã si illud nõ & carnis ſ & ignis
mutatõe intelligit. mlto est mirabilius.
Sit ei et hoim corpa nõ vrebat ne possi
noꝝ. et ligna fornacis vrebat ut posset
ardẽ. Sz q̃ eaã ista nõ credit numiũ de
dina ptate diffidit: nec cũ eis vel ad eos
huic sermo nobis ē. Qui aũt ista credunt.
ex his eaã illa utriq̃ conicãt q̃ fideliꝰ
q̃unt. Valet ꝯ dina potẽcia & istm visi
bili atq̃ tractabili naturã corpm q̃bus
dã manentib⁹ auferre q̃s voluerit q̃li
tates. Ac ꝑ hoc valet eaã membra mo
rtalia forme lineamẽtis manentib⁹. cor
ruptõe võ mortalitatis emortua. stabi
li vigore firmãe. ut absit labes. assit effi
gies: assit motio. absit fatigatio. assit vel
tendi ptas. absit esuriendi ntãtas. Qđ
legit apud aplm caro et sanguis regnũ

ri nō possidebūt solui. q̄m ḡsto caā i
to modo quē tu omēorasti: ut carnis & sā
guīs noīe opa carnis et sanguīs intel
ligātur. Verū qā nō de opib⁹ s̄ de modo
resurrēonis loqbat apl̄s. et eā ḡstionē
disputādo vsabat: melio⁹ itelligit eo loco
caro et sāguis p corruptōe carnis et sā
guīs posita. Si ei nomen carnis signi
ficat opationē. cur nō significet eaā cor
ruptionē sicut dām est oīb⁹ caro fenū.
Hā et hic ipa corruptibilitas significa
ta ē. Seq̄tur ei: et oīs honor carnis vt
flos feni. fenū aruit et flos cecidit. Hui
q̄d nā caā hoc illi carni opetur de q̄ dām
ē. palpate et videte qā spūs ossa & carnē
nō habet sicut me videtis habē. Hā quō
aresc̄at et cendat cū scriptū sit q̄ xp̄s re
surgēs a mortuis iā non moritur. mors il
li ultr̄ nō dñetur. Vnde ipsā aplicam
sēnaā desup ispirē: totāq⁹ oscrā. Cū
resurrectionē mortuoī psuāde vellet
eis q̄ dicebāt qā resurrō mortuor nō
ē: xp̄i resurrōne pmissa i exemplū int
cetera q̄ ibi disserit inulit sibi ḡstionem
atq⁹ ait. Sz dicat aliq̄s. Quō resurgūt mor
tui. Quo aūt corpe venient. Jo z ālī corpe.
Deū adhibēs drāmēta seminū: stulte
inq̄t tu q̄d seminas nō viuificat nisi pri
mortuū. Et q̄d seīnas nō corpus q̄d futu
rū est seīnas s̄ nudū grānū: fere trit
ti cā alicui⁹ ceteroī. Dē aūt dat illi cor
p⁹ quō voluit: et vnicuiq⁹ seminū ppm
corp⁹. Sdm hoc g̃ q̄d dixerat: nō corpus
q̄d futurū est seīnas. Deq̄ ei non tritici
erit ex tritico. s̄ qā nemo seīnat herbā
vel stipulā et mltiplicia tegumēta in
palea grānoī cū quib⁹ tn seīnā erut
frūt. idco ait s̄ nudū grānū: hinc volēs
oīdē. qā si dē potest addē q̄d nō erat in
nudo seīne. mltomagis pt reparare q̄d
erat in hoīs corpe. Jā vo q̄d adūgit ad
differenīā ptinet resurgentiū ppt diū
sas glās fidelīū atq⁹ scor. Non oīs inq̄t
caro eadē caro: alia q̄dem caro hoīm. a
lia aūt caro pecoīū. alia volucrū. alia pi
scīū. Et corpa celestia et corpa terrestria.
Sz alia ē celestiū gla. alia terrestriū. et
alia gla solis et alia gla lune. et alia s
gla stellaīū. stella ei ab stella differt in
gla. sic et resurrectio mortuoī. In his
oībus iste sensus ē. Si grena tritici aū
sint aūtta mortalia differūt tn int se
p diūsitatē aīantiū. et si corpa cū sint

oīa visibilia differūt tn p diūsitatib⁹
loco⁹. vñ alia est celestiū gla. alia terr
triū. et si in locis sblimib⁹ cū sint aūtta
celestia differūt eadē ipsa claritatib⁹ lu
minū: nō mirū est q̄ i resurrectione
mortuoī distribuit gla meritoī. Qui
cā venit ad illud q̄d viter habet oīb⁹ ca
ro q̄ ad vitā resurgit etiam. & dicit. Se
minat⁹ in corruptōe. surget i incorrupti
one. Seīnat⁹ in vilitate. surget i gla
Seīnatur i infirmitate. surget in vir
te. Seminat⁹ corp⁹ aīale. surget corpus
spūale. In his vbis apl̄s nūquid fas ē
putare melio⁹ corpa nīa surrectura ēē
xp̄i: cui de illo sit pposita exemplū q̄d
delit intende. et p grām speranē debea
mus. Ac p hoc nullo modo potuit corp⁹ xp̄i
cū corruptōe surgē. si nēm in incorrupti
one resurrecturū pmittit. Per potuit
illud sine gla. si nēm resurget in gloia.
Que aūt gla ubi adhuc corruptio. Illud
utiq⁹ absurdū est ut credam⁹ illud corp⁹
et i infirmitate seīnatū esse. id z mor
ticinū. et in ifirmitate resurrexisse. cui
corp⁹ nēm seīnat⁹ in ifirmitate. resur
gat in vtute: et dicat de apl̄s de xp̄o q̄
si crucifixus ē ex infirmitate. s vivit
ex vtute dei. Qs vo tn absurde sapiat
ut credat illud corp⁹ aīale seīnatū. aīa
le resuscitatū. si nēm sciatur aīale. qm
dat spūale. Constat utiq⁹ neq⁹ vllo mo
dubitandū est corp⁹ xp̄i q̄d luce mor
tione putredīs in sepulcro nō vilē. vi
scriptū est. nec dabis scīm tuū videre cor
ruptionē. clauus tn et lācea p̄cipi po
tuit. nūc oīo in incorruptōe assistere. Et
q̄d in contūelia passionis mortalī fe
natū est. nūc esse in gla vite etne: et q̄d
ex ifirmitate potuit crucifigi. nūc in vi
tute regnare. Et q̄d erat corp⁹ aīale. qm
ex adā suptū est: nūc ee spūale. qm spū
tā inseparabili copulatū est. Cū ei vel
let apl̄s de corpe aīali adhibē testimoī
scripturaī. illud posuit q̄d in genesi legi
tur scriptū est. Factus ē primus adā in aī
mā viuentē. vel i aīam viuā. Hebraice ite
q̄dmodū scriptū sit. Et insufflauit de
i faīē eius flatū vite: et factus est homo i
aīam viuentē. Dām est enā de aīalibus
poterat tra aīam viuā. Intelligit q̄d cor
p⁹ aīale dia simile cetis aīalib⁹ ppt mor
tis dissolutionē et corruptionē: q̄ corrup

abo refiat et postea supata aiam ꝯ
pago dissoluit. Spuale ait corp⁹ qđ iam
ai spu immortale est qđ⁹ nonulli arbi
trent tm fieri corp⁹ spuale ai ia et ipm
corp⁹ mutat in spu: et qđ homo cat ex
corpe et spu utrūq; ar totu spūs erit. q̄
si dixerit apl⁹. Seiat corp⁹ surget spūs.
Dixit ait seiat corpus aiale: surget ꝯ
p⁹ spuale. Proiñ sicut aiale corp⁹ nonē
aia ſ corpus: ita et spuale corp⁹ nō spi
tu putre debem⁹ ſ corp? Os porro au
deat opinari vel xpi corp⁹ nō spuale sur
rexisse. vl si spuale surrexit nō ia corp⁹
refellat ubi ai ei uidentes exhibuerunt
se spm vide ait. palpate et videte qa spūs
carnē et ossa nō habet. sicut me videtis
habe. Iam ſ illa caro spuale corpus e
rat. nec ti spūs erat. ſ corp⁹ nlla ulti⁹
morte ab aia resoluendū atq; separā
dū sicut corp⁹ aiale. q̄le nūc tu est dei
statu ai si⁹ est hō in aiam viuā. eā
ipm ex aiali spuale sine mortis intuē
tu futurū: nisi trāsgressio precepti pus?
musso pmo influxet penā. q̄ deus seruā
te iustitie daret coronā. Vñ dns xps p
nos ad nos venit. ai primos iustus iue
nit: p stratu qđ dāmow hūlitatis nre
ſ non ai morbo unq̄tatis nre. Hā p ai
mit: q̄ utiq; si voluisset ai corpe immor
tali primus aduenisset. Sz qa nos hui
tatē dei filij sanari oportebat usq; ad
nīam infirmitatē descēdit: et sicut nē
mem tu ai primū vitate sic resurrec
onis ordinē. Deo sequit apl⁹ et dicit. Io
uissim⁹ adā in spu viuificāte. Sicut in
telligat primus adā. q̄ de pulue ante for
mat⁹ e. nouissim⁹ aut adā q̄ de virgine
creatus e. sicut i vnoq; hoīe utriusq; cō
plear. ut primus adā sit homo corpe mor
li. nouissim⁹ adā idipse i corpe immor
li. ti in aiam viuentē et spm viuifi
cantē hoc interesse voluit ut illic sit cor
p⁹ aiale hic spuale. aia q̄ppe in corpore
aiali viuit q̄tem ſ nō viuificat usq; ad
auferendā corruptionē. in corpe vo spi
tali q̄m pfecte adhēs dño vn⁹ spūs e
sic viuificat ut corp⁹ spuale efficiat. ab
sumēs oem corruptionē nullā metuēs
segnationē. Proiñ sequitur. Sz nō pus qđ
spuale ē ſ qđ aiale postea spuale. Pri
mus homo de tra terren⁹ sed⁹ homo de ce
lo celestis: q̄lis tren⁹ tales et treni. et q̄
lis celestis tales et celestes. Sicut porta
mus ymaginē treni. portem⁹ et ymagi
nē eius q̄ de celo ē. Quod ē qualis tre
n⁹ tales et terreni. nisi mortales ex mor
li. Eo qđ est q̄lis celestis tales et celestes
nisi īmortales p īmortalē. Illud p aiā
hoc p xpm. Dns ei ad hoc tren⁹ frūs est
ut esset celestis: ut eos q̄ terreni erāt fa
ceret celestes. Hoc ē ideo ex īmortali mortal
frūs est assumēdo serui formā. non dñi
mutādo naturā: ut eos q̄ mortales erāt
faceret īmortales ipariendo dñium suā
nō seruile immutā retinēdo. Cū ſ de re
surrectiōe corpis apl⁹ disputās doceret
nīa corpa futura ex corruptibilibus īcor
ruptibilia. ex ignobilibus gloſa. ex in fir
mis fortia. ex aialibus spualia. hoc est ex
mortalibus īmortalia: subiecit vñ aggū
tatq; ait. Hoc ei dico frēs qa caro et san
guis regnū dei possidē non pnt. Et ne ſ
q̄ putaret sēm ſbam carnis aplm hoc
definisse. apposuit qđ dicēt subiūgendo:
neq; corruptio īcorruptionē possidebit.
Tamq; dicēt. Qđ dixi caro et sāguis q̄
nū dei nō possidebūt: ideo dixi qa corrup
tio īcorruptionē nō possidebit. Hoc ſ noīe
carnis et sanguīs corruptionē mortali
tatis ītelligi voluit. Deniq; tm ei dicēt
quo caro erit et caro nō erit. caro q̄ppe
erit. qa dns p⁹ resurrectionē aut. palpa
te et videte qa spūs carnē et ossa nō hab
sicut me videtis habē. caro aīt nō erit. q̄
caro et sāguis regnū dei nō possidebūt:
exponit qđ dixerit aduersēs. Ecce mysteri
ū vobis dico. oēs quidē resurgem⁹. vel si
cut greca codices habēt. oēs quidē dormi
em⁹. non tm oēs īmutabim̄. Hanc īmu
tationē vtrū in deteri⁹ an i melius intel
ligi voluit inferiora demōstrant. In q̄
thomo inq̄t. hoc ē in puncto tpis qđ di
uidi non pt. In ictu oculi. hoc ē in sūma
celeritate. In nouissima tuba hoc ē
i nouissio signo qđ dabit ut ista opleā
tur. Canet ei tuba inq̄t et mortui resur
gēt īcorrupti et nos īmutabim̄. Ergo
istā īmutationē in melius sine dubita
tione oportet ītelligi: qa oēs iusti et iniu
sti resurrecturi sūt. ſ sicut dns in euan
gelio loq̄t. q̄ bona fecerūt in resurrectiō
nē vite. q̄ mala egerūt i resurrectiōē
iudicij. iudiciū appellās penā sempiter
nā. sicut alio loco q̄ nō credit inq̄t iam

iudicatus ē. ¶ Proiñ illi q̄ ad iudiciū re
surrecturi sūt nō ōmutabūt in illā i
corruptelā: q̄ nec doloris corruptionē
pat̄ pt. ¶ Illa nāq; fides liū est atq; sōr
¶ sti vō ꝑpetua corruptōe truncabūtur:
qa ignis eor nō extīguet. et vermis eor
nō morietur. Ad sibi g̃ vult ista distinc
tio et mortui resurgēt incorrupti & nos
ōmutabuñ. nisi qa oēs incorrupti resur
gēt. s̄ et his eaā iusti ītmutabūt in illā
incorruptelā tm oīno nulla possit nocere
corruptio? Ac p hoc q̄ in ea nō ōmuta
buntur. incorrupti q̄dem resurgēt ītegrata
te mēbror s̄ tñ corrūpendi doloze pena
rū. tñ audierūt ite i ignē eternū q̄ pa
tus ē dyabolo et āgelis ei? a q̄ auditu
malo iust? nō timebit. De illa vō ōmu
tandē iustoꝝ tñ dixisset nos ōmutabi
mur tp̄ q̄rerem? quō istud fiat vel q̄lis
illa ōmutatio futura sit: addūxit et
dicit. Oportet ei corruptibile hoc idue
incorruptelā. et mortale hoc idue imor
talitatē. ¶ Nō ut opinor dubitādū est sōz
hoc dām carō & sāguis regnū dei non
possidebūt: qa nō ibi erit corruptio et
mortalitas carnis et sanguīs. Sedm
has ei q̄luitates hoc loco carnē et sāgui
nē nūcupauit. Quo tm ut aliq̄ exēpli
fica ponā. q̄d interū occurrit sicut sēp
tū est. ne forte tēptauerit vos q̄ tēptat
et ianus sit labor nr. atq; hic itelligit
dyabol? tp̄ vs oīno non tēptet. de q̄ ali
o loco scptura dicat. ipse aūt neiem tēp
tat. nec ōtraria ē ista sentēcia ei q̄d dr
tēptat vos dns ds vr: s̄ soluit q̄stio tñ
vocabulū tēptationis diūsas itelligē
cias habet. eo q̄ alia sit tēptatio decep
tionis: alia tēptatio ꝓbationis: sedm illa
nō intelligit q̄ tēptat nisi dyabol?: se
dm hāc vō tēptat ds: ita tñ dicat cro
possidebit regnū dei eaā hui? nois in
telligēcia discernat. et nulla erit q̄stio.
q̄m caro sedm sbam sedm quā dām z
spūs ossa et carnē nō habet sicut me vi
dens habe. possidebit regnū dei: cro aūt
tñ sedm corruptionē itelligit nō possi
debit. ¶ Hoc ei expositū est tñ dicēt carō
et sāguis regnū dei nō possidebūt. in
eo q̄d ōtinuo additū est. neq; corruptio
incorruptionē possidebit: sicut satis q̄n
tū arbitror discernim?. Ad aūt q̄s utr
singillatim a creatore deo corpm lineā
mēta formēt. nō te mouebit si q̄ntū
pt̄ humana mens potentiā dīne opatio
nis itelligas. Quō ei negare poterim?
dei eaā nūc opari tūtta q̄ creauit ai
dns dicit. pr̄ me usq; mō opat̄ur? Vñ
illa cessatio septimi diei ab ipis natus
ordinis itelligēda est sīa: nō ab earū ā
mīstratione q̄ condite referūtur. Cū g̃
natura rerū a creatore ordinat̄ et
p ordines p̄fixos locis et tpib; suis nas
ci nascant? dō utiq; nūc usq; opatur.
Nā si dō nūc istā nō formaret: quō lo
cis pūsq; te formare in vtēo nouit?
Quō eaā atqui pt̄ q̄ si fenū agri q̄ hō
die ē et cras in clibanū mittit? ds sic
vestit. nisi forte credendū est fenū a dō
vestiri. et a deo corpa nō formari. Cū et
dixit vestit: nō de p̄terita ordinatione. s̄
de p̄nti operatione satis idicat. Vñ est e
aā illud apli de seminib; q̄d sup̄ ōmē
rauit. Nō inq̄t corp? q̄d futurū est sem
nas s̄ nudū grānū. fere tritici aliq̄
ceror. Ds aūt dat illi corp? quō voluit.
Nō dixit dedit ei disposuit. s̄ dat: ut re
atorē intelligas efficientiā sapie sue re
bus q̄ cotidie suis tpib; oriūtur ordinis
adhibe. De q̄ sapiēcia dām est ptendit
a fine usq; ad finē fortit: et nō dixit
disposuit. s̄ disponit oia suauit. ingul
tū est aūt vel tenuit sape: quō ōmuta
bilia vel tpalia nō ōmutabilib; & tpa
libus creatoris motibus. s̄ etna et stabili
tate odant. De illo sane q̄d punitam
dū putasti. utrū baptizati oēs si absq;
pnīa diūsis criminib; urgetur ex corpe ex
ierūt venia quolibet tpe ōsequitur sint;
libri non puc q̄nitatis ita scripsi. Quē
scribe si curauis: fortasse nichil vltra
hīc req̄res. Vis eaā p me sare utrū ille
flatus dei in adā. idipse sit aīa: Breui
ter rndeo: aīa ipse ē. aut ipso aīa facta ē
Sz et si ipse ē. frūs est. De aīa q̄pe loq
t̄ p ysayā. p̄pham deus ubi dicit. Oēm
flatū ego fec: q̄d sequēcia satis idicat.
Sequit ei. Propter p̄ccm modicū q̄d
trist̄aui illū. id z ipm flatū: et retera q̄
nisi de aīa humana ītelligi nequunt. In
hac ei q̄stione maxīe cauendū est. ne
aīa a deo sm̄ natura s̄ ipsi? dei sba tp̄
vnigenit? filius q̄d est ubi eius. aīa
q̄ eius ptacula ee credat. tp̄ illa natu
atq; sba qua ds ē. quit? est cōmutabi
lis ee possit: q̄d esse aīam nemo nō ste
tit q̄ se habe aīam sentit. Cū ista dem

ē plato⁹ nā ventū expectās. me vehemēt
vt naufragē verebat. Itaq; si qō hic īcon
dite atq; inculte legēs dīm. vel si ita to
tū ē ꝓspexeris: dētne da operā. linguę
venię. Epla aug' ad fortunatianum

Ommonitū sīc fīi fortuna
tiano. Venit pīus rogauit
nūc ꝺmoneo ut frēm nēm de
quo tollonita sum⁹ vidē et to
tus differeris. ut ignoscat mi si qō du
rius et aspe⁹ in se dīm accepit ī ea epla
quā me eo mō scripsisse nō penitet: qa
dixi ist⁹ corpis oculos nec vidē dēi nec ē
visuros. Causā ꝑpe aduīri cur hoc dix
ē. ne saltē ds ipse corpeus ē credat:
et in loca spacia intuallo⁹ visibilis. Nich
il ē vidē aliꝰ istius corpis oculus pt. Et
ne illud qō dīm est frāe ad frāē sic am
ꝑiat tīp membus corpis tminat⁹ sit ds. Io
do tā ipse sentiam? ut eū non ubiq; to
tū. ꝑ p loalia spacia diuisibilē existime
m? Talia ꝑpe his oculis nouim? Cetm
nichil tale de deo sentiēs ꝑ eū incōmuta
bilē et incorpalē spīm ubiq; totū ē ar
ds. si tīp quisq; mutationē huⁱ⁹ corpis
futurā putat. dī ex aīali fiūt spuale
ut eā sbam īcorpalem nō loor intual
lis ꝑ spatijs diuisibilē. vel eā membro⁹
lineamēta ac finib⁹ tminata. ꝑ ubiq;
totā p tale corp⁹ vidē possim⁹: volo ut me
doceat si verū sapit. Si aīt hoc falsū se
frāe q̄ deo detoqāre. Et si vera ē ista se
tēcia nō erit otraria libris meis: q̄ in il
la epla posui. Istius nāq; corpis oculos
dixi nō visuros dēi. hoc ītuens qō ist⁹
corpis oculi ōino non pīnt cernē. nisi co
pa q̄ ab eis aliq̄ loa intuallo sepata sīt.
hā si nllm intuallū sit. nec ipsa corpa
p eos videm⁹? Porro aīt si in tantā suā
dissilitudinē nāta corpa mutabūtur ut
oculos habeant p qs videat illa sba q̄
nō p loorū spacia vel diffundit vel fini
t. alibi habēs aliā ptem. alibi aliam. ī
minore loo minorē. in maiore maiorem.
ꝑ ubiq; incorpalit tota ē: longe aliter
erit hec corpa et nō erit ipsa. Per sola
detractā mortalitate atq; corruptiōe et
ponderis fruitate aliud erit: ꝑ in vtute
ipsi⁹ mentis q̄dāmodo ouertētur. si vide
potuīt quō tuū mentis. nūc aīt nec ipsis
mēbris cōtrariū est vidē. Si ei mutatis mo
ribꝰ diam⁹ hoīem non ē q̄ fuit. idēq; mu
tatis etatib⁹. ipm corpus diam⁹ nō esse
qō fuit. q̄ntomagis ipm non erit tāta
diuisione mutatū. vt nō solū īmortalit
viuat vincta īuisibilē videat! Quapp
ter si videbit deū non ist⁹ corpis oculi u
debūt. qa et tūc nō erunt ipm corp⁹ usq;
in illā vim potētia mutatū: et nō est
contraria ista opinio illis libris eple me
e. Si aīt hatten⁹ nō erunt ipm. qa nunc
mōrle tūc aīt īmōrle. nūc aggrauās
aīam. tūc nllo pondē ad ōem motū erit
frabilimū: ad videnda vō ea q̄ longe spa
tijs intuallis q̄ternūt. si nō aliud q̄ ip
si erunt sbam incorpalē et ubiq; totam
nllo modo videbūt. Siue q̄ illud siue hoc
vīm sit. sēm utrūq; vīm est q̄ ist⁹ corpis
oculi deū nō videbūt. Aut ei istius erunt
et nō videbūt. ē nonerūt ist⁹ si videbūt:
q̄m tāta ōmutatione longe altius corpis
erūt. Sz patus sū si qō de hac re melius
nouit hic frē: vel ab ipso vel ab illo a quo
dicunt discē. Qō si irridēter dicerē illude
mā de deo corpali mēbris q̄ p loa diuisi
bili dicerē patū me ē dice. Qō nō dico
q̄a nō irridens loquor: et talē dīm nō ē
oīo non ābigo. Et ne talis ē credere⁹ il
lā epłam sīpsi. In q̄ dū essem ī admonē
do solluat⁹ quā nōnubi⁹ tractus descripsi. in
corripiēdo nimi⁹ atq; īprouid⁹ fui: nec frē
mā psonā et epłalem sicut frē et eps quē
admodū dignū fuerat cogitaui. Hoc nō
defendo ꝑ reprehendo: hoc nō excuso ꝑ accu
so. Ignoscat peto. Recordet⁹ nīam dilōnē
pristinā: et obliuiscat⁹ offensionē nouā.
Fateat ēte q̄ me nō fefelle sueuīsse. Ha
beat lenitatē in danda venia: quā ego ī
illa epła cōscribendā nō habui. Hoc ꝑ tuā
caritatē rogo. Qō pīus pīcem rogāte volu
erā si eius habēm copiā. Qō dū conatus
ēem scribēte ad eū viro venabili nobis
q̄ ōnib⁹ honore ꝓferendo venire noluit
dolū forsitā meū sicut plerasq; hūana sī
q̄ntū existimo suspicat⁹: a quo me longe
abēe tu illi fac fidē q̄ntū potes q̄ pīus fa
alius potes. Indura ei tū q̄nto et q̄ vo⁹ d
lore de offensione eī eius teū fuerī rollo
cut? Noueris q̄ non eū otempnā: et q̄n
tū in illū deū timeā et vgilē caput nos
trū in eius corpe frēs sum? Ad locū in q̄
habitat ideo nō putaui veiendū ne spec
taculū fraterne⁹ videndū alienis: nīis
dolendū. nobis pudendū. ꝑ tuā sāctatē

et mutatem: totū rē agi pt. Ab illo qppe
agit q̄ p fidem suā habitat in corde tuo.
Quē credo q̄ nō spernit ī te tū agnosat
in se. Ego certe in hac causa qđ melius
fratrem non iueni: q̄ vt venā petrē a
frē q̄ lesū se lēare mearū aspectuꝫ
tonāstus ē. Fiat et ipse ut spero qđ im
petrata sibi nouit ab eo q̄ p aplm loquēs
ait. Dnātes vobismetipsis si qs aduersꝰ
aliquē habet q̄relam. sicut ds in xpo
donauit nobis. Estote ḡ imitatores dei si
cut filij dilectissimi et ābulate in dilōne
sicut et xps dilexit nos. In hac mutate
ābulātes. si qđ dilectius possiumꝰ de spi
tali corpe qđ in resurrōne habebimꝰ
coroditer inquiramꝰ qa et si qđ aliꝰ sapimꝰ
hoc q̄ de nob reuelauit si in illo manea
mꝰ. Qui ām manet in caritate in dō manz
et deus ī illo manet qa ds caritas ē: siue
tēp eius fons ineffabilis cristē. siue illā
nobis p suū spm largiē. Si ḡ dicī pt
q̄ mētes corpalibꝰ oculis aliq̄n videbit
potent fortassis et ds. Si aūt ista nūq̄
potent multo minꝰ ipse fōs eius. vel si q̄
dia excellētius et diuinētius de tāta re
potest. Magnu qđam vir et in scripturis
sās doctissimi q̄ plimū ecclām et bona
studia fidelū suis lris adiuuerūt ubi e
is occasio data ē dixerūt iuisibilē dm ī
uisibiliꝫ videri. hoc est p cā naturā q̄
ī nobis q̄t iuisibilis ē mūda saluet mē
te et corde. Dēo ābrosius nī de xpo agēt
scdm id qđ verbū est: non ei mēte corpa
libꝰ ſ spūalibꝰ oculis ihs videt. Et pau
lo p̄. Non ei mēte viderūt iudei. obcecā
tū ei erat īsipiens cor eoꝝ: hīc oīdens
vñ videat. Ite nī de spū scō loq̄tur. in
posuit ūba dñi dicēs. Hoc habeo p̄cm
meū et aliū paditū dabit vobis q̄ ma
neat vobiscū in etnū spm veritatis q̄
hic mūdꝰ non pt accipe. qa nō vidit eū
nec cognouit eū. Mentoq̄ se inqt ī cor
pe demōstraut: qa in diuitatis sba nō
videt. Videmꝰ spm ſ in spē corpali. Vide
amꝰ et p̄cem: ſ qa vide nō possumꝰ au
diamꝰ. Et paulo p̄. Audiamꝰ ḡ inqt pa
trē. Inuisibilis ei p̄. ſ. et filius īuisibil
scdm diuitatē. Deū ei nemo vidit vm
q̄. Cū ḡ filius deus ī eo utiq̄ qđ deus ē
filius noīat. Dñus āt hieronimꝰ ait. Vi
de dū sicut ē in natura sua oculus hoīs
nō potest. Nō solū homo. nec āgelus nec
thronus. nec p̄tates nec dnationes: nec
oē nomē qđ noīat. Nec q̄ ei creatura
potest aspice creatorē suū. Hinc ūbis vi
dentissimꝰ satus oīdit qđ eaā de futuro
scło sensit: qđ ad hāc rē attinet. Oīn
tūlibꝰ ei oculi corpis nīi mutent ī me
lius: āgelorū oculis equabimur. Hinc āt
ipsis et oīno vnuīse celesti creature in
uisibilē naturā dixit ee creatoris. Aut
si et hinc q̄stio fit et illa infert dubita
tio vtrū nō simꝰ futuri āgelis pares:
ipsoꝝ dñi est hunc aptū sentētia ubi ait
de resurrecturis in tegnū. erūt eēles
āgelis dei. Vñ ipse sīus thonumꝰ alibi
sic ait. Homo ḡ fratē dei vidē nō potest.
āgeli aūt eaā munumentū in eaā sp
videt fratē dei: et nūc in speculo vidēt
in enigmate. tūc aūt facie ad faciem
qñ de hoīb in āgelos pfecerimꝰ. et po
tuerimꝰ. cū aplo dicē. nos āt oēs reue
lata facie gl̄am dñi speculātes ī eandē
ymaginē trāsformamur a gl̄a in gl̄am
tēp a dñi spū. licet fratē dei iustitia na
ture sine ꝓpietatē nulla videat creatu
ra et tūc mente cernat q̄n īuisibilis ere
dita fuit. Primū qa scdm aptissimā dñi
nūam eaā ipse sentit tūc nos visuros
fratē dei nī in āgelis pfecturum. id est
eēles angelis tā fuerim? qđ erit utiq̄
ī resurrectōe mortuoꝝ. Deū aplus
testimonio sanctus aperuit. nō certioris fi
dei nos hoīs fratē intelligendā. nī ve
teris hoīs fratē ad fratē. De fratre q̄ppe ar
bitꝰ frater ad fratē. De quo dns loquebatur aplis nī dicet qđ hinc ro
meo rauit: nos āt reuelata facie gl̄am
dñi speculātes in eandē ymaginē trāſ
formamur. Qđ si quis dubitat recte se
at eundē locū: et attendat vñ aplus lo
quebat. De velamīe saluet qđ manet ī
lectione veteris testamēti: donec q̄s trāſ
at ad xpm ut auferat velame. Ibi q̄s
pe dicat: nos āt reuelata facie gl̄am
dñi speculātes. Que facies ī ūbis no
erat reuelata de quibꝰ nūc dicat vela
mē sup cor eoꝝ positū est: ut oīdat cor
dis fratē nobis ee reuelatū velamine
ablato. Postremo ne quisq̄ ista mu
tuens mutꝰ q̄ discretes visibilē dei
āgelis vel hoībꝰ nī eēles āgelis fac
tus fuerim? sine nūc ee sine futurū ee re
det. eudentissime qđ sentiret expressit dicēs
q̄ fratē dei iuxta naturā suā ꝓpietatē
nulla videat creatura? et tūc mēte re

natē qñ ĩuisibilis credit. vñ sufficēter sig
nificauit qñ visus ē ab hoibꝫ p oculos cor
poreos. nō eū sm̃ naturē
spectatē fuisse visū. in q̃ tunc mēte cer
nit nī ĩuisibilis credit. Quibꝫ ĩuisibilis
sup̃ angelis et ptatibꝫ et dnationibꝫ
virtutꝫ. qñtomagis tribꝫ. Vñ alio loco
euāgelius dicit. nō solū pr̃s diuitatē. sz ne
filiꝫ q̃dem et spūs sc̃ī. que vna in trinitate
natura ē. posse oculos carnis aspicē. sz o
culos mētis. a quibꝫ ipse saluator ait. be
ati mūdo corde qm̃ ipsi deū videbūt. Qd
hec manifestatio ē lucido. Si ei tm̃m
dixisset nec pr̃s nec filiꝫ nec spūs sc̃a diui
tatē posse oculos carnis aspicē. nec dei
tē carnē nā non ē appellanda cū cor
pe sit spūale. Addendo q̃ et dicendo sz o
culos mētis. ab oī genē corpis aliena
uit hmōi visionē. De qb̃ ait putaret
ē tm̃ de pr̃i tpe fuisse locutū. sciens
eā diu testimonii volēs ondere qb̃
dicens oculos mētis. quo testimonio non
pr̃is sz future visionis pmissio dela
tur. bti mūdo corde qm̃ ipsi deū vide
būt. Hinc q̃ athanasius alexandrin⁹
epūs cū asseret adūsus arrianos qui tm
modo dm̃ pr̃em ĩuisibilē dicūt. filium
vo et spm̃ sc̃m visibiles putāt. equalē
trinitatis ĩuisibilitatē scripturarū fir
mitate testimonijs et diligēcia sue disputatiōis
ostendit. instantissime suadēs deū non ē
visū nisi assūptione creature. sm̃ na
turam aūt sue spectatē oīno deū esse ĩui
sibilē. id z pr̃em et filiū et spm̃ sc̃m. nu
llo oculo aūt sēsus eps orientalis aptissime
dicit deū naturā ĩuisibilē. qñ patrib⁹
visus ē sicut moysi cū quo facie ad fa
ciē loq̃batur. alicuⁿ ostensibilis mate
rialite dispositōe assūpta. saluā sua ĩuisibi
litate videri potuisse. Hoc est ei qđ nost
ambrosius dicit. et pr̃em et filiū et spm̃.
sc̃m ea spē videri quā voluntas elegerit
nō natura formauit: vt et illud verū
sit q̃ deū nemo vidit vmq̃ q̃ vor ipsi⁹ ē
dñs xp̃s: et quē nemo hoīm vidit nec
vidē pt. q̃ vor apli p̃mo ei⁹ p apli⁹ xp̃i
ē: et illa nō reppudient testimonia scptu
rarū quibꝫ ds visus ee narrat. qa et
ĩuisibilis ē. p ppriā deitatis et cū vult
videri pt p assūptam sicut placuit ce
atūrā. Porro si nature ipsi⁹ est ĩuisibili
tas sicut ĩcorruptibilitas. nō mutabi
tē utiq̃ in futuro sc̃lo illa natā ut de
ĩuisibili visibilis fiat. qa nec̃ potest
de ĩcorruptibili corruptibilis fieri. Sil
ē et incōmutabilis ē. Et utiq̃ natu
rā eius oñēdauit apls cū duo ista
sil ponēt dicēs. Nec̃ cāt sc̃lor ĩuisibi
li ĩcorruptibili soli deo honor et gla in
scla sclorū amē. Vñ nunc audeo ego is
ti distinguere ut dicā incorruptibili
q̃dem in scla sclorū. ĩuisibili aūt non in
scla sclor. sz tm̃ in hoc sc̃lo. Verū quia
nec illa testimonia falsa esse pnt. beati
mūdo corde qm̃ ipsi deū videbūt. et
sanct⁹ qm̃ cū apparuit filiꝫ ei erimus
qm̃ videbim⁹ eū sicuti ē. negnē non
possum⁹ filios dei visuros deū. Sz sicut
videtur ĩuisibilia sicut sepm̃ oñsurū
pmittebat q̃ hoīb⁹ in carne visibil ap
parebat qm̃ dicebat: et ego diligā eū
et oñdam meipm̃ illi. cū aūt oculos hoīs
spūal⁹ loq̃rē. Vñ aūt ĩuisibilia videntur
nisi oculis cordis. De quibꝫ paulo aūt dix
qđ theronim⁹ senserat ad videndū deum.
Hinc ē q̃ eāt mediolanēsis
epūs in ipa resurrēcione dicit nō finale
ee deū vide nisi hīs q̃ mūdo fuit corde. et
ideo sanctū esse. bī mūdo corde qm̃ ipsi de
ū videbūt. Quos libros inq̃ tā mirabi
liter. et tm̃ eis videndi deū nō pmiserat
facultatē. Deū adūgit et dicit. Si q̃
hīs q̃ mūdo corde fuit deū videbūt. vtiq̃
alij nō videbūt. Et ne alios illos cumpe
m⁹ de quibꝫ dm̃ est bī pauperes bī mi
tes et terā otinuo subiunxit. neq̃ ei in
digni deū videbūt: indignos utiq̃ vo
lēs intelligi q̃ licet resurgāt deū vide
nō poterūt. qm̃ ad dāpnationē resur
gēt. qa p fidē veracē que p dilcionē opa
t cor mūdare noluerūt. Et ideo sequi
t et dicit. Neq̃ is q̃ deū vidē noluerit po
terit deū vidē. Deū qa occurrebat eāt
ones ipios deū vidē velle sctā ut ostē
dēt ihc dixerit q̃ deū vidē noluūt qa u
tiq̃ illo mō non vult deū vidē ipius cor
cor mūdare nō vult q̃ ille vidē poterit
sicut adūxerit et ait. Nec i loco deus vide
t sz mūdo corde nec corpalibꝫ oculis deus
q̃tū. nec circūscribit visu. nec tactu te
net. nec audit affatu. nec sentit intel
su. Quibꝫ ubis bis ambrosius voluit ā
monē qđ debeāt hoīes sparare q̃ deū

volūt vidē. hoc ē vr mūdare p fidē que
p dilāonē opatur dnoſā ſpūs: vnde
pigm⁹ accepim⁹. quo illā viſionē dei vi
rare nouerim⁹. ¶Nā de mēbris dei q aſſi
due ſcptura ōmeōrat. ne q ſcp ſdm me
nus hui⁹ formā et figurā nos ē credēt
ſiles deo: ꝓpter eadē ſcptura et alas ha
bē deū dicit q⁹ nos utiq⁹ nō habemus.
Sicut q⁹ alas tū audim⁹ ꝓtectionē in
telligim⁹: ſic et tū audim⁹ manū opati
onē intelligē debem⁹: et tū audim⁹ pe
des pūctionē. et tū audim⁹ oculos viſio
nē q cognoſcat. et tū audim⁹ faciē noti
tiā qua īnoteſcat: et ſi qd aliud eadem
ſcptura tale ōmeōrat puto ſpūaliter
ītelligendū. ¶Neq; hoc ego tm aut ego
por. ſ⁹ oēs quā qualitāq⁹ ſpūali ītelli
gētia reſiſtūt eis. q ob hoc ānthropomor
phi noiantur. Et quor lās ne mlta nō
mēoranda maiores moras fraūs. hoc
vnū ſū ihonimi īterpono: ut nouerit
iſte ſē nō ſe de hac re mecū magis q⁹ cū
ꝑnibz agē debē. ſi qd eū ponū pmouet.
Cū q⁹ ille vir in ſcriptūs dctiſſimus
pſalmū exponēt ubi dām eſt. ītelligi
te q⁹ qui īſipiētes eſtis in ꝑplo et ſtulti
aliq̄n ſapuit. q plātauit aurē nō au
diet. ā qui finxit oculū nō cōſiderat.
ītce cetera iſte lonus inq̄t aduerſ⁹ eos
marie facit q̄ antropomorphi ſūt: q̄
dicūt deū habē mēbra q̄ eaā nos ha
bem⁹? Verbi causa dicūt deus habē ocu
los: qā oculi dñi reſpiciūt opa. manū
dñi fecit opa. Et audiuit inq̄t adā ſo
nū pedū dñi deābulātis in paradiſo. hī
ſimplicit audiūt: et hūanas ībecillī
tates ad dei magnificentiā referunt.
Ego aī dico q⁹ dis totus oculus ē. tot⁹ ma
n⁹ tot⁹ pes ē. Totus oculus eſt: qa totum
videt. Totus manus eſt: qa totū opatur.
Totus pes ē: qa ubiq⁹ tot⁹ eſt. Ergo vi
dete qd dicat. Qui plātauit aurē nō
audiet? et nō dixit q plātauit q⁹ ipſe
aurē non habet? Nō dixit q⁹ ipſe ocu
los nō habet? Sz quid dixit? Qui plā
tauit aurē non audiet? q finxit oculos
nō conſiderat? Hēbra tulit efficacias de
dit. Haec oīa de lās coū et latinoū et
grecoū. qui pōres nobis i catholica
ecīa viuētes dina eloqa tractauerūt.
id ōmemorāda arbitrat⁹ ſū: ut ſciat
iſte ſē ſi qd aliter q⁹ iſte ſentit ꝓpoſita
diſſenſionis amaritudie et fine cū

tatis ſuccurrente in integrū reſtituta ar
q⁹ ſecuriꝰ diligēs et tāquilla ſpectā
tione q̄rendū vel diſcendū vel amen
dū. Neq; ea quoq̄ libz diſputatiōes q⁹
uis catholicoū et laudatoꝝ hoīm ꝛe
lut ſcpturas canonicas habe debemus
vt nobis nō liceat ſaluā honoꝛificēa
q illis debet hoīb⁹ aliqd in eoū ſcptis
ꝓbare atq⁹ reſpuē: ſi forte īueneri
m⁹ q aliū ſenſerint q⁹ veritas habet di
no adiutoꝛio vel ab alijs intellā vela
nobis. Qualis ego ſū in ſcptis alioꝛta
les volo ee intellōres meoꝝ. Deniq⁹ in
his ōnibz q de opuſculis ſcoꝝ atq⁹ doctoꝝ
ōmeōraui. āb̄roſij ihonimi athanaſij
greguy. et ſi q alioꝝ talia legē potu
q ōmeōrare lōge putaui. deū non ee
coꝛp⁹ nec forme hūane hīe mēb. nec eū
ee p loꝛoꝝ ſpatia diuiſibilē. et ee na
turā incōmutabilē īuiſibilē. nec p eā
de naturā atq⁹ ſbam ſ⁹ aſſūpta viſibi
li ſpē ſicut voluit apparuiſſe. q̄b⁹ appa
ruit q̄ñ p coꝛpis oculos in ſcpturis ſac
viſus ee narrat: in adiutoꝛio dñi mei
auiſſe dcēd. et ſpūū ipſe donat ītelligē
De ſpūali aūt coꝛpe qd in reſurrectiōe
habebim⁹? ſpūū capiat i melioꝛē mu
tionē utrū in ſplantate ſps regat. ut
totus hō iam ſps ſit. an qd magis puto
ſ⁹ nondū plena fiducia cōfirmo. utꝝ ſp
tuū ſit ſpūale coꝛp⁹ ut ꝓpter q̄dam
effabilē ſalutē ſpūale dicat. ſcīe
tiā ſbam coꝛpalē que p ſcipſā viue ac ſe
nire nō poſſit. ſ⁹ p ullū qui ea utat ſpīm: ne
q⁹ ei et nūc qā coꝛp⁹ dicit cōgale eadē eſt
alē natura q̄ coꝛpis et vtrū coꝛpis ſi q̄n
ius iā īmortalis atq⁹ īcoꝛruptibilis na
tura ſeruabit. adhuc tū aliqd ſpūa
ad videnda ipa viſibilia id⁹ coꝛpalia
tut nūc tale aliq̄ nſi p coꝛp⁹ videre nō
poſſim⁹. an vō eadā ſine oꝛgano coꝛpis
valeat tūc ſps nr noſſe coꝛpalia. nec ei
et dis talia p ſenſus coꝛpis nouit. et nl
ta alia q̄ in hac q̄ſtione mouere pū ſu
oꝛ me nōdū idubitabile ſſe. qd in ſuffice
exiſtiarem. ſiue ad diſcendū ſiue ad do
cendū. Ac p hoc ſi nō diſplicet hunc fra
mea q̄ſtiūcula: uterū ꝓpter q⁹ ſp
tū eſt. q̄m videbim⁹ deū ſicuti eſt. q̄nā
poſſim⁹ coꝛ mūdū ad illā viſionē ipſo
adiuuāte ꝑparem? De coꝛpe aūt ſpūali
pacias et diligēcius inq̄ram? ne forte
aliqd certū ac liquidū ſi nobis h⁹ utile

nouit ſm̃ ſcripturas ſuas ꝺs ꝙmõſtrãꝫ
dignet. Si eĩ hoc ĩuenerit ĩq̃ſitio ꝺiligẽ
tior tantã futurã corpis mutationẽ vt
poſſit vidẽ ĩuiſibilia. nõ ut opinor talis
poſtea corpis mẽti auferret viſionẽ ut
certior homo ꝺei vidẽ tũc poſſit. nõ poſ
ſit intior. q̃ſi tm̃ foris ſit ad hoĩem et in
tus nõ ſit in hoĩe: cũ aptiſſime ſcriptũ
ſit. vt ſit ꝺs oĩa in õnibꝫ. a ſit ita intꝰ
ille q̃ ſine vllis locorũ ſpatijs ubiq; tot
eſt. ut foris tm̃ videt ab certiori hoĩe poſ
ſit. ĩtus aũt ab intiore nõ poſſit. Quꝫ ſi ab
ſurdiſſiẽ ſentiũtur. magis eĩ ſã plenu
eriũt ꝺeo nõ ĩmanes intiſcus ab illo ac
cidabũt extiſcus. nec ita intiſcꝰ eũ
quo plenu eriũt nõ videbũt. et tm̃ foris
ſcus oculꝰ eũ quo circũdabunt videbũt: reſtat ut interi ꝙ viſione ꝺei ſcꝺ
iteriorẽ hoĩem certa ſim? Si aũt eadẽ cor
p̃ mutꝫ ĩmutatiõe hoc valuit aliud ac
cedet nõ aliud abcedet. angelꝰ q̃ ꝺ affir
mam? vñ nũmq̃ dubitam? q̃ homoĩ
tior videbit ꝺeũ q̃ modo ſolus p̃t videre
mutabilẽ que cũ laudaret ꝺicũ eſt. ꝺs ca
ritas ẽ: ſolus p̃t vidẽ pacẽ et ſũficiãto
rẽ. ſine q̃ nemo poterit vidẽ ꝺeũ. Neq;
eĩ ciuitatẽ pacẽ ſũficiationẽ et ſi q̃ ſilia
videt nõ vllus oculus carnis. q̃ tũ oĩa
videt q̃ntũ poteſt oculus mẽtis tãto pu
rius q̃nto purior: ut ſine ꝺubitatiõe ꝺeũ
nos viſuros ẽ credam? ſine ĩueniam?
ſiue non ĩueniam? qꝺ ꝺ q̃ſtione futu
ri corpis q̃ritur? cũ tm̃ corp? reſurrecturũ
et ĩmortale atq; ĩcorruptibile futũ nõ
ꝺubitem? q̃m hunc ſẽm ſcripturarũ ſen
tẽtias aptiſſimas firmiſſimas q; retinem?
Si aũt iſte fr̃ qꝺ ꝺ ſpũali corpe adhuc req
ro ĩa ſibi firmat ee tiſſimũ: niſi placꝺ
audiero ꝙcẽte. ita ut ille q̃ placꝺ me
audiat inq̃ente. habebit vñ iure ſuccẽ
ſcat. Hũc tũ p̃ xp̃m obſecro ut ꝺ illa aſ
ſiꝺue lectionũ mearũ qua eũ non ĩmeri
to offenſũ ee dicit: venũ in ab illo ipe
ꝺes. et me reſcriptus ꝺño adiuuãte lenti
es

Epla aug̃ ad helpidium putan
te q; erraret in fiꝺe augustꝰ.

Omno cremio mutuoq; hõrabi
li helpidio: augꝰ. Quis noſ
trũ erret ĩ fiꝺe vel ogitatione
trinitatis. aliq̃ queſtio ẽ. Gratũ ſane ha
beo q; me q̃ius incogitatũ fuerit. tũ quia
errare credidiſti. reuocate ab errore cona
ris. Huꝰ tibi beuolẽte mercẽ tribu
at ꝺs: et noſſe te faciat qꝺ noſſe te putas.
Nec eĩ ardua eſt vt cristumo: et q̃ſo te ne
in vllã cõtumelie ptem accipis. q; tibi tã
te cognitiõis munꝰ optauꝰ. Vereor eĩ ne
opiate ſcie preiudiciũ ſi nõ precepta vã
q̃ nequaq̃ ad te ĩ arrogantiã. aut ete
bona vota mea que in eadẽ indocto ha
bẽ ꝺ te licet. non eĩ pereãt ſ aũte exhibẽ
da ſũt repellat ab auribꝫ tuis: poti? q;
in ſuccẽſcas q; nõ tibi tã ſicut ſapiẽti q̃
tulatus. q; gratias agas q; tibi ſapiãtia mi
ꝺeatꝰ ſim. Vimptũ ſi ego portis epal
noĩs ſatanã libẽtiſſime aplector beuo
lentiã tuã: q; me bonoſo et ãſoni ut ſi
bis ꝺctiſſis viris eadẽ tũs mare mitte
ꝺignatꝰ es. ad reponẽꝺos ex eoꝝ diſpu
tationibꝫ vbes fructꝰ. q; ꝺ nugis ad ꝺ rerq̃
ꝺas cerous toꝝ maligñes libellũ cuiuſq;
epi vñ ingenio et viribꝫ elaboratũ. ad
me pferendũ ſollicita benignitate tu
aſti. q̃nto eſt equꝰ te bono animo accepe. q;
ea q̃ nullo humano ingenio et viribꝫ ꝺari
p̃nt a ꝺño ꝺo tibi ut ꝺcꝺant optauꝰ.
Apls eĩ inq̃t: nõ ſpm huꝰ mũꝺi accepi
mꝰ. ſ ſpm qui ex ꝺo ẽ. vt sciam? q̃ a ꝺo
ꝺonata ſũt nob. q; et loquim̃ nõ in doc
tis humane ſapie verbis. ſ ꝺctis ſpũ. ſpita
libꝫ ſpitalia ꝙparãtes. aũalis aũt homo
nõ capit ea q̃ ſunt ſpus ꝺei. ſtultitia ẽ ei
illi. agatis q; rogo ſi fieri poſſet malle q̃
rere quisq; appellãꝺus ſit aialis homo:
vt ſi eũ iam tranſcendim? tãe fortaſſe illa
q̃ ſup humanam mentẽ atq; ĩtelligẽtiã
incõmutabilit manet. aliq̃ ex pte nos
attigiſſe gaudeam? Cauendũ eſt ei ne
ꝓpter vitãꝺ ſtultũ cũ filiũ pris videm?
eq̃lem. qa hoĩem aialem adhuc agnim?
ꝺ q̃ ꝺm̃ eſt q; ſtultitia ſũt illi q̃ ſũt ſpus
ꝺei: q̃q; ſane maieſtas illa ſup omnia ſb
limis ab spitalibꝫ poſſit cogitari. a nullo
aũ poſſit effugi. Vide tm̃ q̃ntũ arbitror fa
cile ẽ: non ee fm̃ p̃ que fa ſunt oĩa. et
ſine q̃ fm̃ eſt nichil. Si eĩ p̃ ſcipm̃ fmus
ẽ: erat antq̃ fieret vt fieri p̃ ſe poſſet. Et
ete tam absurꝺ ꝺicat q̃nto vanꝰ cogita
t. Si aũt non p̃ ſe fmus eſt nõ eſt fmus oĩo:
q̃m q̃cquiꝺ fm̃ eſt p̃ ipm̃ fm̃ eſt. Oĩa
eĩ p̃ ipm̃ fa ſunt. et ſine ipo fm̃ eſt nic
hil. agitor? parũ attenꝺi: q̃ tam expſſe
euãgeliſta voluit, intiare ut nullam ꝺct
ꝺiſſimulatẽ p̃mittꝰ. Non eĩ ſatis fuit ꝺi
ce oĩa p̃ ipm̃ fa ſunt: niſi adꝺret et ſine
ipſo fm̃ eſt nichil. Ac ego q̃ꝰ truꝺ? et

nondū vetersa caligīe scutū mentis oculū ferēs ad ītuendū pūs et filiū inopabile ineffabilēq; pstanaā: tū hoc tota salutis oplectoz. qđ nobis pdīca in euangelio pseminatū est. nō vt hinc admonerem nō oportē nos te temeraria spēculatōne tractare. Si ei oīa p ipm fām sūt: quid nō p ipm fām est nō est fām. Ipe ait p se frūs non ē. Jnō est q̄ frūs: et oīa p ipm fām esse ab euāgelista dcm cognōuī. Ab eode q̄ cognūm ei fām esse nō dē. Jte si sine ipo fām est nichil. ipe aūt nichil ē: aut fām non ē. nō āt sine se fām non ē. restat ut fatear aliq̄ nō sine se fām ē. qđ sine se frūs est qđ si opīnari sacrilegū est. nō possum⁹ dicere. Si ei ipse se fecit. nā erat nichil q̄ fieret. Si āt ad se faciendū alteri aliq̄ frūs est adiutoriū pbuit: nichil oīno vt se adiuuāte ipse fieret. nā erat aliq̄ fieret. Relinq̄t utiq; vt sine se frūs sit. Quitq̄ āt sine illo fām est nichil est. Aut nichil est q̄: ei frūs non ē. Sz nō est nichil. Frūs ig nō est. Aut si frūs non ē et tū filius es: sine dubio natus es. Quo inq̄s potuit de solo pte nasci filius ēq̄lis ei de quo natus ē. Jn hoc enarrare nō possū. et rēd pplexe dicēti: generatiōnē ei⁹ qs enarrabit. Et si ni de hūana q̄ritatōe q̄ per vginē natus est attendendū putas: ipe te disrute et introgta aīam tuā utrū si in q̄ritatōe hūana defecat auferat e nitere diuinam. Jdolū q̄ inq̄s dicē equale. Cur nō dicā qđ dixit apls. Jnō rapinā arbitratus est ee eq̄lis &c. Et si ei equalitatē illā non explicauit humane mēti nondū purgate: posuit tū in vbo qđ in re possit inuenire purgata. Dem⁹ itaq; operā mūdando oculo nro: vt in eruigat aures q̄ istā vidē valeam? Dic ei mūdo corde aut q̄ui ipi deū videbūt. Jn exordiis aūtalis hymnis caliginosas ymagines ad sēntiā illā sinceritatē q̄ veniem⁹? q̄ videre possim⁹ qđ dicā nō posse videam⁹? Jnā libello qđ in dignatus es mittē si m sit oīa facultasq; tribuat ad singla vñ. arbitror te cognaturū tā tomum q̄ q̄ vestra luce veritatis: q̄ tomaginē sibi videt mūdā depome veritate. Cs ei ferat vt alia omittā et hoc solū interi⁹ memorē qđ marie ingemuit ei paul⁹ apls dicit. videm⁹ nūc p speculū enigmate. tūc aūt facie ad faciē. istos nā dicē oīa intergumēto remoto nudā se ap̄mere veritatē. Qui si diceret nudam videm⁹ veritatē: nichil eēt cā ista arcana visioīs. Non āt dixit videm⁹ q̄ ap̄mum⁹ ut nō solū iam vitijs interiorē mēns patē. q̄ etiā pūrata lucē subtilē videat. Aliqui sūt q̄ de inuisibilis ineffabiliter dicant. vt ipsa nō dicāt. Alioquī nō est ineffabilis. q̄ ut illis dās illa dicā nō posse itelligat. Vim nā vt arbitror modū excessit epla mea: cū p tuā me admonueris breuit scribē. Sz qā instanter noē veterū te excusare dignat⁹ es: nō tibi absurd⁹ videbor si modū quattuor eplarū excessionis. qā eius q̄ in libro tuis mentionē feasti nō te pigeat recordari.

Epla aug ad pascentium de arcanis de fide xpiana.

Oluerā quidē petere atq; instare ut me inuisse dignareis p me p multo citius ac dignius tuis tuc iubēte te de fide christiana eadē pūs cū pūte in q̄stiū multis dās fragilitatē lacrimis coferre sermonē. Sz qa tibi post pandū displicuit q̄ sicer nos mane pclamicat ut ea notarijs crapercētur iuba nēca. ne vltius dicas q̄d te audio nō tacē. nō me fuisse ausū tibi dicē fidē meā: hys lris amplexū tuis legis. et nū voluis legendū tradere et q̄d voluis vicissim scribēdo ipe tuis as. Jniquū est ei ut q̄sq; de alio iudicare velit: et iudicē de se nolit. Et de tuo quidem placito nō q̄d odiū meū no ꝑplere noluisti. fraile existimans pectus q̄s nēm fidei sue fiduciā nō habuit: de tuū q̄ volebāt ut diceret. et timebat ne teneret. an q̄ ulsq; nro nolebat eā discipulatū iudicio subtrahi. ut mādatis lris vellet tuā legentiū meōue opinionē dari. ne q̄sq; vel obliuione opinat⁹ vel dissentiōe iteritū dicēt ab aliq̄ nēm ē. non ē dēm qđ dēm erat: et dēm ē qđ dēm non erat. Jn his ei solent laxe bras sue male defensiōis ingerere q̄ tentatiōis sūt cupidiores q̄ veritatis. Sz āt nec a te nec a me. nec de te nec de me dici posset. si in fide odiū pugnāces vt ūba nēca crapercētur et scribentis ꝑsonā q̄n tupse in his ūbis quibi fe de tuā pfudisti. quotiēs ea repetisti totiēs vacuasti. Qđ nulla arte fraudat

obliuione fm̃ ee. Primo ei dicis tre de te in deū pẽm oipotentẽ iuisibilẽ igenitū incapabilẽ: et in ihm xpm filiū eius deū natū ante scla p quẽ fm̃ sūt oia. et in spm scm. Quibꝰ ego audiens nō tn̄ dissem nondū a te qmꝫ dm̃ sisses mehis eaā posse sbscribe: adhꝰ nefas quō tes pduta ē. ut accepta tue causa q̄ dixeras velles eaā tua manu exprimē. Qđ tū m̄ ad legendū dedisses. aiadū mun⁹ te sepsisse pẽm. ei sepsisses deū oipotentẽ iuisibilẽ. igenitū inatū. Qđ ubi omēoraui. nō p⁹ multū allegatione addidisti pẽz. septo pmiseras: ꝑ nulla hinc a me fiā omēoratio est. Dehinc tū dixisse me patū esse sbscribe, adhuc illa ūba ea tā mea ee posse: pus qsui ne qđ i mē tē. veneraī labereī. utrū alicubi sapiaeū legeī pẽ igenit⁹? Hoc aūt fea qa in exordio sermonis nr̄i tū actꝰ & cunom⁹ omēoratꝰ ceni nō a me ba fee meo alipio vegente quē nā cozū pua pdimatoe laudat⁹: exclamādo a thematizasti et arriū & cunomiū. Tūc ītinuo flagitasti ut et nos anathematizarem⁹ omousion qsi quisq̄ homo eet q̄ hoc vocaret sicut arrius & cunomius? Deiñ vehemēter exigebas ut hoc ubū tibi in septuris oñderem? et strui nobis vītares. Rndebat a nobis qa nos latine loqrem̄ et illud ptre et tūc exigendū eet qđ sit omousio ꝑ. Tu otrā ubū ipm̄ crebro repetens & audiose vētilans. atq̄ in oculis maior nēoz descriptū omemoras vehemēter exigebas ut ipm̄ dīno ubū qđ ē omousio in sās libris oñderem? nobis eaā ac qđ eaā tenoratibꝰ qa nā lingua ptre dū esse qđ sit omousion. tū demū in diuinis libris vequendū. qa et si fortasse nō eet. pus interpretandū et exponē ipm̄ non īueniret. res tn̄ ipsa īueniret. Qđ est ei otenaosi q̄ ubi te ostat veritē te noie? Hinc q̄ qa inter nos vollo nitu fieram? postea q̄ ad id ventū est ut fidē tuā sinut omēoraui scribes q̄q̄ nichil i eis ubis videree fieri nec otrariū et ꝑtea me dicere patū esse sbscribe: q̄ sum ut dicī utrū septurā dei ōtinet hoc ubū q̄ pr̄ esset igenit⁹? Et tū sepsisse ee tendisses istruna⁹ quebā ut oñderes. Tūc vn⁹ ex eis q̄ aderāt qmtū dat intelligi fieri tue sortis aut m. Quid ꝑ? Tu patrē genitū dias? Rndi. Ho dico. Et ille. Si ꝑ genit⁹ nō est ingt. unq̄ igenitus ē. Cui ego. Vides inq̄ posse fieri: ut eaā de ūbo qđ in septurā dei nō est. reddat tn̄ ro vī tē dia oñdat. Si ꝑ et omousion qđ in autoritate dinoz̄ librorū legebam oñde. eaā si vocabulū ipm̄ ibi non īueniam⁹? fieri posse ut illud īueniam⁹ cu hoc vocabulū tē adhibitū iudicet. Et hꝰ dās quid tibi hīc videtur attēdi ut audiē. Et aisti rām fm̃ esse ut igenit⁹ pr̄ in septuris sās nō dicat̄. ne illi vl talibo fiet iniuria. Ergo inq̄ mod⁹ fiā iniuria dō: et hoc manu tua. Quo audito fateri iā cepit. nec te hoc dicē debuisse. Hꝰ tū āmonere ut si tibi tale videret hoc ubū ut ad dei ptinet iniuriā dere illud tū ubi sepseras: qsideras te ed id tē posse dia et posse defendi. et turbaus ta. ꝓcius hoc dico ego. Tū ꝑ illud qđ iā dixerā repetiui ita fieri posse ut eaā omousion neq̄ septurā in sās paginis ueniat. et tn̄ dm̃ in assertoe fieri defendat. sicut pr̄em in illis libris nusq̄ igenitū legim⁹? et tū dicendū ee defendi. Tūc a me mercēm quā dixeras abstulisti et ōtulisti. Et tōsti tum⁹ post meridianū tps ut adēnt notarij ad expiēda ūba nr̄a: atq̄ int nos istm qntū possem⁹ diligenta⁹ tractatem? Venim⁹ ut nosti ad horā conducta: notarios addum⁹? ut et tui adessent obsedim⁹? Dixisti tunc ꝑ fidē tuā: atq̄ in ūbis tuis nō audiui igenitū pr̄em. Credo qđ cogitauis q̄ in mane dm̃ fiūt: et parue voluis. Deiñ poposisti ut ego eaā dicem fidē meam. Ubi tū postulasse omemoras añ meridianū placitū nr̄m. ut ea q̄ dixeras dare pos⁹ dignareis: tūc exclamasti calūpniā nos parare tibi. et id verba tua sepsisse velle retinere? Ubi qđ eñdere recusare nō libet: atq̄ vtinā nec tu meā cras seruatā tē debitā honorificentiā honori tuo: nec maledm̄ putasses qđ nō a vitate ꝑ a ꝑtate audire meruisse. Tn̄ qa vel ipsa ūba repetiui ut pssa voce dicerē. i tā ne calūpniā param⁹ nos tibi? Ut ifi nosmas pcio. Et tu his auditis: rursꝰ fidē

tuā ſono clariore repetiſti: atq; in ubis tu
is nō audiui dei filiū: qō nūq; quoties
eā diriſti tractabas. Hic ego tū modeſte ut
nuſq; pulſare vt de erapidis ubis ntis
qō iter nos placuerat ipleret eaā ipſā
vnitatē de pūa experimento ſuggeſſi. di
ces teipm non potuiſſe in memoria ubā
tua tibi uſitatiſſimā retinere. qm nūq; ea
repetere te valuiſſe viderem? tū nō aliq
magne nām pares: qntumlibet posse il
los q nos audirēt ita nīor meminiſſe v
boꝝ. ut ſi qō forte vel tu de meis vl ego
de tuis ubis velle tractare atq; diſcute
valerē ſeu dām ſeu nō dām liquid error
dari. in q nobis difficultate facillie no
tariorū recursus ſbueniret. Tūc indig
nāter diriſti melius fuiſſe vt fama me
a ſp audires: eo q lōge me iferiorē ex
ptus ees q tibi illa tantaſſet. Tūc ego
memoraui tū te aīa pndiū ſalutarem?
vt eā nobis fama pdicaſſes: hoc me
dixiſſe qō de me illa mēdax ſit. Hic ſa
ne auſus me vīm dixiſſe. Pdā tū duo de
me tibi diuſa locuta ſint. aliud fama
mea et aliud ego: magis utiq; grauē
de beo me poa? q illā reptum ee vera
cē. Sz qa ſcriptū est ſolus ds verax. oīs
aūt homo mēdax: vereor ne hoc q de me
teme dixerā. Neq; ei in nobiſipis vel p
noſipos vates ſum?: ſi tū ille i ſeruus
ſuus loquit q ſolus ē verax. Licet ſi ve
reaui gſtim ee rebellis. vides q non de
beas iactare apud hoies q nō auſus ſi
tibi aſſere fidē meā: qnquidē in fide pla
ati nā ſtare noluiſti. Et vide tanto q p
fidē quā reipublice debes nō times ma
ledictā pūalīū: p fidē quā xpo debes
times aliēpniā epōr. Deiā tū diſpu
tationi nre eaā honoratos viros int
ee aduersis: miror quō in ipā deuita
tione aliēpnie ubā tua times a no
tariis cōſcribi et ex ore tuo a daiſſis
testibꝫ nō times audiri. Nōne ridiculū
difficile ee ut hoies ſuſpitētur te a no
bis vllā formidaſſe aliēpniā ut ubi
tua exarari nolles. ſ cognitaſſes retentū
te fuiſſe in vbo aīa pndiū manu tua
ſcripto. ſil eaā cognitaſſe non tā facile
te notariorū tabulas dele potuiſſe q
facile illā cartulā gadiſti: Si aūt dias
nō illa ita geſta ee vt a me narrata ſit
q tu obliuiōe falleis. non ei audeo di
ce mētiris: a ego vel ſile fallor vl me
nor. Vides gſ q rte dicā ea q de homagio
rebꝫ geritur exapi atq; cōſcribi oportere
et q tibi q hoapim rte placuerat: nisi
p? meridiani timor ātemeridianū plag
tū frangeret. Audi gſ ea fidem meā. Potēs
est mea dīa dei nri. que pſtet me qō ar
do sic loq: vt nec eius offendā veritate
nec humanitate tuā. In oipotente pa
dei patre me credē pfiteor: eūq; etnā
etnitate hoc est imortalitate dico qua
solus ds habet. Hoc et de filio ei? vnigē
to credo in forma dei: hoc et de spū sco. q
spūs est dei pris et filij ei? vnigeniti. Sed
qa ipse dei pris vnigenit? filius dīne et
de? nr ihūs xp̄s. postea q̄ venit pleitudo
tpis oportun? ad die salutis nre forma
seruu accepit: multa de illo in scripturis
sdm formā dei dicūtur. multa sdm for
mā seruu. Quor exēpli gra duo q̄dam
memoro: ut singula ad singula refera
t. Sdm formā dei de se ipse dicit. ego
et pr vnū sum?: sdm formā seruu. ſpr
pr in me ē. Qō aūt de deo scriptū est. q
solus habet imortalitate. et iusibili
solo de deo honor et gla et reta hūoi: nō
de pre tm accipim?. ſ eaā de filio q̄ ad
formā dei attinet et de spū sco. Pater et
et filius et spūs scūs vn? est ds. et solus
ds verus. et sol? imortalis sdm iam
mutabile oīno sbstantiā. Si ei de aīa
ne diuſi seruus dām est. q adhereat me
tua vnū corp? est. et de spū hoīs q non
est qō dīne cōsequent scriptū est. qui aūt
adheret dño vn? spūs est. qntomagis
ds pr in filio. et ds filius in pre. et de
spūs pris et filij vn? ds est. ubi nulla
diuſa natura est. tū p diuſis mor quo
dā sibi cohērentibꝫ dicit vel spūs vn?
corp? vnū? Et tū p aīa et corpe sibi q
hērentibꝫ dicit vn? homo. nec nō mi
de marie ex pre et filio sibi cohērentibꝫ de
cit vn? ds tū sibimet inseparabiliter co
hēant quō non corp? et aīa? Et tū ma
p? et aīa sit vn? homo. qnus corp? et ai
ma nō sunt vnū. nec nō miltomagis
sit pr et filius vn? ds. tū pr et fili? vnū
sint sdm illā veritatis vocē. ego et pr
vnū sum?! Ite tū homo interior et hō
exterior nō sint vnū. neq; ei cuiſde na
ture ē exterior tui? interior. qa exterior tui
nūquā alio corpe dicit homo. interior aūt
in sola rōnali aīa intelligit. vtriusq; tri
sil nō hoies duo. ſ vn? dicit: qntoma

ihs pr̄ et filius vn⁹ ds est. aī pr̄ et filius
vnū sunt. qa eiusdē nature vel sbe sūt
vel si quo alio vocabulo cōgruentius dī
sum⁹. ¶ Itaq; vn⁹ spūs dñi et vn⁹ spūs
hoīs. et nō sunt vnū: et tm̄ ille aī to
n⁹ hō intior et vn⁹ homo exterior et nō
sūt vnū. et tm̄ eius interione vitiu ma
gnū alis sit vtriq; non duo ꝙ vn⁹ hō.
et multo ꝙ magis aī filius dei dicat ego
et pr̄ vnū sum⁹ vn⁹ est ds pr̄. et vnus
ds filius: et tm̄ sit vtriq; nō duo ꝙ vn⁹
ds. Od ei fiat in mltis sīs in adopti
one filiorū vocatis coheredibz xpi vna
spes et vna fides et vna caritas. vt eēt
eis aīa vna et cor vnū in deo: hoc pa
ter nature intelligi vna eadēq; prius et si
pr̄ et filius q vnū sūt et iseparabiliter v
nū sūt nō sunt duo dy ꝙ vn⁹ ds. ¶ Illi ei
dēq; nature q̄ oēs hoīes erant: vnū
erāt. Et si aliqn̄ sēm diuersitates volu
tatū et sentētiarū opiniōnū. moruq;
dissimilitudines nō erant vnū. Erūt aī
plene pfectiq; vnū. aī puentū hūt ad
eū finē ut sit ds oīa in oīb;. Ds aī pr̄
atq; ineffabilit vnū sunt. Vñ magis nō
dicēdus qd ipter qd dicat potētes volunt
habē sentētias. et sc̄ipturis nō diligēter
scrutatis aī arripuit defensionē cuiq;
opinionis et ab ea vel nūq; vel difficile
deflectunt. dū dctā atq; sapiētes mag
nā scrutū dei sūt volūt trāsferre ad for
mā dei. et rursus q dicta sūt ut ad scīm
ꝙ psone referant. nolūt noīa esse nāe
spūm scm vnū deū credē et cōfitēri: nec
nī eū qui filius est pr̄em dicē. nec eū q pr
em. nec eū qui spūs pr̄is et filij ē. aut
filiū. nec eū qui spūs pr̄is et filij ē. aut
hoīb; hoc significāt q ad scīpturam te
nendā. nō ipsa sba qua vnū sūt. Sīa
et pr̄ aī dicat nō nisi alicuius filij dicat.
et filius nō nisi alicuius pr̄is intelligit.
Et spūs sēm id qd ad aliq̄ refert spi
rās alicuius ē. et spūs utriq; spū spi
rās est. Nō aūt ista corpaliter sentiūt
nec usitato mō intelligunt in deo: q

potēs est fac̄e sicut apls dicat supra q̄ pec
m⁹ et intelligim⁹. Si aī fac̄e. cōtoma
chis ēē. Sīa hoc nomē qd spūs dicat nō
sēm id qd refert ad aliqd: si sēm id qd
aliq̄ natura significat. oīs incorpea na
tura spūs in sc̄ipturis appellat. Vñ non
tm̄ pr̄i et filio ꝙ spū sc̄o. ꝙ oi rationali
creature et aīe hoc vocabulū ostendit. Vñ
et dñs dicat. Spūs est ds. et ideo q̄ adorant
deū. in spū et vitate oportet adorāe. Sp
tū est enā: q facit ag̃elos suos spūs. Dom
ē et de hoīnib; ꝙbusdā: qa caro fūt ꝙ spūs
ābulans et nō rediens. Et apls ait. Ne
quo sat qd agat in hoīe: nisi spūs hoīs
q̄ in ipso ē. Ite sarptū est. Ds sat. spūs fi
liorū hoīs si ascendat ipse sursū. et spūs
pecoris si descendat ipe deorsū in tram.
Dicat enā spūs in sc̄ipturis sēm q̄ndā
distinctionē in ipa. vna vni⁹ hoīs aīa.
Vñ apls dicat. Et integer spūs vr et aīa et
corp⁹ in die dñi nr̄i ihu xpi seruet. Ite
alio loco. Si orauero lingua. spūs meus orat.
mens aūt mea infructuosa ē. Od ꝙ? Ora
bo spū: orabo et mēte. Quo aūt mō q̄dā
spūs sūs sēm id qd refert ad pr̄em et fi
lium et q cor spūs sūs sit. Sīa sēm sbam
q̄m semel dm̄ est spūs est ds. et pr̄ est et
filius et ipe spūs sūs. nec tm̄ tres ꝙ vnus
spūs. sicut nō tres dy. ꝙ vn⁹ ds. Quid mul
tis? Tantū valet pax nō q̄lscūq; ut so
let intelligi. nec talis q̄lis laudat in hac
vita p̄ cordia tranquilitatēq; fraternā. ꝙ illa
pax dei q̄ sicut apls dicat supergreditur oēm
intellm. Quē nisi nūm. id ꝙ oīs cōna
lis creature? Quappe ostēdēs in fir
mitatē nr̄am. et audiētes aplm ostē
dē et dicentē. frēs ego me nō arbitror
apphendisse. et q se putat aliqd scire nō
dū scit q̄dmodū oporteat eū scire. nī
si diuinis sc̄ipturis q̄ntū possum⁹ vllo q̄m
sine cōtentione pacata non tam ar pu
rulū aiositate studētes alterutrū vince.
vt pax xpi potius vincat in cordibz nr̄is
q̄ntū ea nobis et ī hac vita pace posse
donauit. ut cogitātes qd eadē pax int
frēs efficat. quor ex tā mltis aīabz ꝙ ml
tis cordibz fiat aīam vna et cor vnū in
deū debita pietate credam⁹ multo magis
ī illa pace q̄ superat oēm intellm. ꝙ pa
trē et filiū et spūm scm non ēē tres deos
ꝙ vnū deū: tanto excellentia⁹ q̄ ipsorū e
rit aīa vna et cor vnū. q̄nto illa pax
q̄ superat oēm intellm excellentior est

ista pace quā tenebat oīm illorū mē
nū et aīa vna in deū. ¶Filiū aūt hoīs eū
dē diam⁹ quē filiū dei: non tū ꝓpter for
mā dei in q̄ est eq̄lis deo p̄i. ꝙ ꝓpter ac
ceptā formā serui q̄ mīor est p̄e. Et
q̄a eundē filiū hoīs diam⁹ ꝓpter hoc q̄
filiū dei crucifixū fatem̄: nō ex infirmitate
diuinitatis ꝙ ex īfirmitate hūanitatis.
nō ex fuce nature pmāsione. ꝙ ex nte
susceptiōe. ¶Jam nūc paululū intuē q̄
scripturarū eloq̄a nos cogant vnū dm
deū confiteri: siue tm de p̄e siue tm de fi
lio siue tm de spū scō. siue sīl de p̄e et
filio et spū utrogem. Certe scriptū ē.
Audi isrl dns deus tuus dns vn⁹ est. De quo
putas dīm! Si tm de p̄e. nō est dns deus
nr ihs xps. Et vbi ē vox illa tāgentis
et damātis. dns mis et ds mei. quā
xps ipse nō reprehendit ꝙ approbauit
dicēs q̄a vidisti credidisti! ¶Porro si et
filius dns ds est. et p̄r dns deus mis et ālo
tā duo dñi et duo dy. quō erit verum
dns ds tuus ds vn⁹ est! An forte p̄r ē
vn⁹ dns. filius aūt non vn⁹ dns ꝙ tantū
dns sicut sūt dy multi et dñi multi. nō
sicut ille de q̄ scriptū est dns vn⁹ est.
Qd rñdebim⁹ aplo dicēti. nā et si sūt
q̄ dicant dy siue ī celo siue in tra sicu
ti sūt dy multi et dñi multi. nobis tm̄ u
n⁹ ds p̄r. ex quo oīa. et nos in ipo. et u
n⁹ dns nr ihs xps p quē oīa. et nos
p ipm! ¶Porro si qd de uno de p̄e dr.
cogit de filiū separari: dicant q̄ audent
nō posse ita intelligi dīm p̄rem. q̄a u
n⁹ ingt est dns nr ihs xps. ¶Jā si vn⁹
quisq; sol? si solus quo p̄r et. nisi q̄a ip
se p̄r vn⁹ ds et solus ds nō separato spū
scō? Vn⁹ ꝙ ds p̄r. et ei illo filius vn⁹ ds:
q̄ius nō ei illo vn⁹ p̄r? ¶teq; vn⁹ dns ihs
xps. et ei illo vn⁹ dns p̄r. q̄ius nō ei
illo vn⁹ xps ihs. tp̄ et p̄r sit ihs xpus.
¶Hoc ei nomē ex dispēsatione mīe sus
cepte hūanitatis assūptū est. An for
te qd aut aplo vn⁹ dns nr ihs xpus p
quē oīa non vultis aduīgi. qd dīm ē
vn⁹ ad id qd est dns. ꝙ ad id qd aut per
quē oīa. vt nō vn⁹ dns. ꝙ vn⁹ p quē oī
a ītelligat. vt nō sit p̄r p quē oīa. ꝙ p̄r
sol⁹ ex quo oīa. et filius sol⁹ p quē oīa!
Si ita est ita tandē fatem̄ vnū dīm
et dm nrm p̄rem ee et filiū. Qs enī
cognouit sensū dñi. aut quis consiliari e
ius fuit! aut qs prior dedit illi et retribu

est ei! Dīm ex ipso et p ipm et in ipso sūt
oīa: ipsi gla. ¶eq; ei dicit ex p̄re oīa. et
p filiū oīa. ꝙ ex ipso et p ipm et in ipo.
Quo. nisi dño! De quo aut. Qs enī cog
nouit sensū dñi! Ex dño ꝙ et p dīm
et in dño oīa. nō alio illo et alio ista ꝙ
vno dño. q̄a nō dicit ipsis gla ꝙ ipsi gla.
Qd si quisq; dicat id qd aut aplus. vnus
dns ihs xps p quē oīa non intelligi v
n⁹ dns. nec vn⁹ p quē oīa. ꝙ vn⁹ ihs xps
q̄ vn⁹ ihs xps etiā dns dicat nonne et
vn⁹ dns sit. ꝙ ut vn⁹ ihs xps. q̄ dicitur
est cū audierit eunde aplm dicente. v
n⁹ dns vna fides. vnū baptisma. vn⁹ ds
et p̄r oīm! Cū ei dīm patrē hic omnēo
rem ubi aut vn⁹ ds et p̄r oīm. paulubi
o id qd ibi dicit vn⁹ dns quē nisi ihm
xpm voluit intelligi! Si ꝙ eis placet de
sinat ee dns p̄r. q̄a vn⁹ est dns ihs p̄r.
Qd si absurdū et impiū est opinari. dī
cim⁹ intelligē vnitatē p̄ris et filij ꝙ spūs
scī. ut qd de uno solo deo dīm fuit non ne
cessario phibeam⁹ de filio vel de spū scō
intelligē: q̄a p̄r quidē non ē filius et filius
nō est p̄r. et spūs utriusq; nō est p̄r aut
filius. ꝙ tm et p̄r et filius et spūs scūs unus
solus et verus est dns deus. ¶Neq; ei spūs sc̄o
si ē deus ē verus deus non ēet templū ei
ēent corpa nra. ¶Jesaias ingt q̄a corpa
vra templū est in vobis spūs scī quē ha
bens a deo. et ne quisq; ipm spm nega
ret dei. continuo secuit aut. et nō estis vi
ri ei estis prae magno gloriantes et
portatis deū in corpe vro. ei salutē nr̄i
templū corpa nra esse ꝙdixerat! Jam ih
mutabile est si vīm est qd vos audio dice
ntia minorem ee spm scm filio. sicut p̄r
minor est filius. Cū ei corpa nra mem
bra sint xpi sicut dicat aplus. utiq; corpa
templū sint spūs scī sicut ipse dicat a
plus: nimiū muros quo sint membra
maiora templū minora. An forte ita pla
cet dicē spm scm dño ihu xpo esse ma
iorē: ut det ei suffragari huic opinioni
eccā illa scīa. qm̄ q̄ dixerit ubi adiuvo
filiū hoīs remittet ei. q̄ aūt dixerit adiuvo
spm scm non remittet ei neq; in hoc se
culo neq; in futuro. ¶Periculosē ei pena
tē in maiorē q̄ in minorē. nec separatio
ē filiū hoīs a filio dei: q̄a ipe filius ho
nis est filius hoīs. nō mutando qd erat
ꝙ assumendo qd nō erat. Si absit eccā ta
lis impietas: ut spūs scūs maior filio esse

uedat. Non ꝺ̄ fuale in puerſiũ mouean
ꝙ ita dicunt. aſſi oñdant alterũ alto ee
maiorẽ. Hã quedã eaã ſic dicunt ut hoi
bꝫ parũ intelligẽtibꝫ et ipe filius maior
te ꝙd ſit maiꝰ ver aut vitas. nõ poꝰ ei
dari veritate ee maiorẽ. Ab illa ei vera
ſũt quecp̃ va ſunt. Non ãt ita ẽ in ꝺ̄. Hã
filiũ maiorẽ pre utiqꝫ nõ diam⁹ et tñ ſi
lꝫ dicũ ee veritas. Ego ſũ uiã vita et
tas et vita. Te pre aũt tm modo vos vul
tis ĩtelligi qꝺ aut: ut cognoſcãt te vnũ
verũ ꝺ̄m et quẽ miſiſti ihm xp̃m. Vbi
nos ſubtaudim⁹ eaã ihm xp̃m verũ ꝺ̄m:
ut hec ſit ſñia. Te et quẽ miſiſti ihm xp̃m
cognoſcant vnũ verũ ꝺ̄m: ne illa cõſe
quat abſurditas. ut ſi ꝓptea nõ eſt ver⁹
ꝺs ihs xp̃s qa ꝺ̄m eſt p̃ũ te vnũ vm ꝺ
ũ. ꝓptea nõ ſit ꝺ̄s p̃r. qa ꝺ̄m eſt ꝺ xp̃o
vn⁹ ꝺs. Impiũ ſcm prauũ intellũm vel
poꝰ errorẽ maiorẽ ẽ ꝺs veritas. ꝙ ꝺs ver⁹:
qa ver⁹ a veritate ẽ. Maiꝰ ꝺ̄ pre filius
pellit ex aio ꝙ dixerit prem ꝺ̄m vm esse
ꝺ̄m ex veritate. nõ ptinaciꝫ. Nõ eſt ãt
alia ſba veri ꝺ̄m genit⁹ et alia genite
tas. Sꝫ tñ ad hec ꝺ̄plandã infirm⁹
ſit ordo verbis hũanis: accedit ut ꝺ oten
tione eaã turbulẽtus ſit. Et qñ iſta non
ſpiuet: dicat ſcptura filiũ ꝺ̄ dñm t ſal
uatorẽ nem ihm xp̃m ũbiũ ꝺ̄ ee et ver
tate et ſapiam. et hoies eũ ãũ incarna
tionẽ qua ꝺ̄ maria virgie cõcepit ſine
ulla oino ſuſceptioe corpee nature p ip
ſã naturã et ſbam ſuã q̃ verbũ ꝺ̄ eſt
et ſapia ꝺ̄ viſibile et corruptibile dicãt:
ꝺũ ſibi volũt conſtare qꝺ ſentiũt ꝺ pre
tm modo ee ꝺ̄m iuiſibili incorruptibiliſq
ꝺo. Ergo te: ubiũ hoies non ẽ viſibile ne
ꝺũ verbũ ꝺ̄. Hã vo ſapia illa ꝺ q̃ ꝺ̄m
ẽ attingit ubiqꝫ ꝓpter ſuã mũdiciã et nul
hil ingnatũ in eã intuerit. i ſcipſa ma
nẽs innouat oĩa. et ſi q̃ ſilua q̃ mutẽtur
non p̃ñt. ſi incorruptibilis ẽ neſcio qꝺ di
cã: niſi ut dicã preſũptionẽ hũanam
et murer paganam dinam. Cũ ꝺ̄ ꝺ illa dic
tũ ſit tm⁹ eſt ei luas etne. nec vñ ut ꝺ
bitror ita dicãt luce p̃ũs q̃ quꝺ niſi ea
ſba fuiſſe aliqñ ſine tempe a ſe facto:
ſicut iſta in dinis et ſpitalibꝫ et incorpe
ris et inuiſibilibꝫ recdi et utiqꝫ ĩtel
ligi p̃ñt. Audio ei ita eos emendaſſe an
forte falſũ eſt hoc eos aliqñ dixiſſe q̃ fi
erit aliqñ p̃ ſine filio. tꝫ fuit lux etna
ſine tempe que genuit? Quid ꝺ̄ diam?
Si natus ẽ filius ꝺ̄ ꝺ pre: nam p̃ eſſe
tit ingnie: et ſi eſſuit cepit. Si ãt cepit et
ingnie: fuit aliqñ ſine filio. Si nũqꝫ fuit
ſine filio qa filꝰ eſt ſapia eius: q tempe
ẽ luas etne. Ergo ſp ingnit p̃r. et ſemp
naſcẽs filius? Hic curſiũ timendũ eſt ne
putet impſam ingnatio: ſi nõ dicim⁹ natũ
ee ſ̄ naſcẽs. Cõpate meũ obſeruo i his ã
guſtus hũane cogitatois et lingue: et
piter oſtigam⁹ ad ſpm ꝺ̄ p̃ ꝓphetã dice
te. Gnationẽ eius qs enarrabit? Hoc vnũ
interũ peto ut diligẽter exquas vnũ ali
ubi ꝺ̄na ſcptura ꝺ duũs ſbis dixerit
p vnũ ſint. Si ei non iuenit ꝺ̄m niſi
ꝺ his rebꝫ qs conſtat ee vnꝰ eius ꝺ̄ꝫ ſbe
qꝺ opus eſt ut rebellem⁹ catholicã fidẽ. Si ãt iueneris alicubi
hoc ſcriptũ eaã ꝺ duũs ſbis: tũc aliud
cogitare iquire vñ oñdam tibi omoiſion
ꝺ̄m p̃rem et filiũ. Hã ſi illi q ſcpturas
meas ꝺ neſciũt ꝺ non laboioſe ſcrutã
t. et tñ filiũ cuiſdẽ ſbe et eqlem p̃ri ere
dũt: dicãt eis q hoc noluit credẽ ei tñ ꝺ
ũ p̃rem filiũ vnigenitũ habe credant.
Voluit ꝺs habe filiũ eqlem: ꝺ nõ potu
it? Si noluit iuidus ẽ: si nõ potuit infir
mꝰ eſt. Vtriuis ãt horꝝ ꝺ eo ſentiẽ ſacra
legi ũ eſt: neſcio utrũ inuenire p̃ñt quo
dicãt ſi noluit res abſurdiſſimas t ſtul
tiſſimas dicẽ. Ecce q̃ñtũ potui exposui tibi
fidẽ meã: et plura q̃dem dici p̃ñt et diligẽ
tius diſputari. ſ̄ veor ne iſtarũ q̃ dixi
onera ſint occupatoibꝫ tuis. Tñ ea nõ
ſolũ dictata cõſcribẽ volui: ſ̄ eaã manu
mea ſbſcribenda curaui. Qꝺ q̃dem ꝺ tẽ
a voluerã: ſi qꝺ int̃ nos placuerit ſecua
rẽ. Sꝫ modo ẽte puto iã non a te debẽ di
a timuiſſe me tibi dicẽ fidẽ meã: q̃n nõ
ſolũ dixi ſ̄ ſcripſi ſbſcripſi. ne me q̃ſq̃
dicat ꝺ dixiſſe qꝺ nõ dixi. ꝺ nõ dixiſſe qꝺ
dixi. Hoc fac et tu ſi iudices q̃ꝰ: nõ q̃
ĩ ore tuo reuereanr̃ pſonã tuã. ſ̄ quĩ
leꝰ tuus exercẽt libertatẽ ſuã. Si enĩ
talſipnuã times qꝺ nullo modo audere
dicẽ. niſi hoc ipſe dixiſſes licet tibi nõ
ſbſcribẽ. Hã et ego ꝓptea nolui ſcribi no
mẽ tuũ in hys meis libris: ne hoc for
te noluiſſes. Fuale ẽ ut q̃ſq̃ augſtinũ
vincat. utrũ veritate an clamore nõ ꝫ
meũ dicẽ. niſi qa fuale ẽ ut q̃ſq̃ augſ
tinũ vincat: q̃ĩtomagis ut viaſſe vi

dcat. aut si nō iudicat uiasse dicat. ſnale ē hoc. ℣olo magnū putes: nolo ꝑ magno appetas. ℣quam cū adulterint hoīes i hac re tā ingētem flāmā oculis tuis: multū gaudebūt se iuuenisse occasionē vt ad pmā cuiuscūq; cuge cuge tā potentē vicū fugiant amicū. ℣olo dicē qā si nō fouēant. vl si ꝺcariā ſententiā ꝓferāt. eaā formidāe potuerūt iimicū. ℣nepte quidem et stulte ſi tū plerīq; hoīes ita sūt. ℣oli q̄ attendē quō vincat augustin⁹ qualisq̄; vnus hō. ſi attendē poā vtrū vina possit omouere sion. nō ipsū verbū grecū qđ fatale ē nō itelligentibꝫ errāe: ſi illud qđ scriptū est ego et ꝑ vnū sum⁹. et ꝑ fāe seruā eos in noīe tuo qđ dedisti mi vt sint vnū sicut et nos. ℣tē paulop⁹: nō ꝓ his aūt rogo tm̄ iuqt. ſi ꝓ eis q̄ credituri sūt ꝓ verbū eoꝝ in me. vt sint oēs vnū sicut tu ꝑ in me. et ego i te. vt et ipī in nobis vnū sint. vt mūd⁹ credat qā tu me misisti. et ego claritatē quā dedisti mi dedi illis vt sint vnū sicut et nos vnū sum⁹. ego i eis et tu i me. vt sint cōsūmati in vnū. Vide q̄ens dixit sint vnū sicut et nos vnū sum⁹: nusq̄ tū dixit ipī et nos vnū sum⁹. ſi sicut ego et tu sum⁹ vnū sic et ipsi i nobis sint vnū. qā sicut illi erāt vnⁱ⁹ cuiusq̄ substātie qb eaā vnus principes vite etne fāe volebat: ita deꝑe et filio ꝓpter qđ dām est vnū sum⁹. q̄ vnus sūt cuiusq̄ sbe. et nō principes vite etne. ſi ipsa principalis vita etna. Et poterat dicē secm formā serui et ipi vnū sum⁹. ad vnū sum⁹. nō hoc tm̄ dixit: q̄ vnā substam̄ pris et suā. et vnā illoꝝ volebat ondere. Si aūt dixisset vt tu et ipsi vnū sitis sicut ego et tu vnū sum⁹. ad et tu et ego et ipī vnū sum⁹: nemo vīm̄ crudelissa ret posse dici vnū sūt eaā ꝓ diuisas sbās. ℣unc aūt videt qā nō ita sit. q̄ nō ita dixit: et sepe dicendo vehemēter mēdauit qđ dixit. ℣nuenis q̄ in scripturis aliqđ vnū de diuisis naturis sicut sup̄ oīdim⁹. ſi addit vel subaudit qđ vnū: sicut ex aīa et corpe diam⁹ vnum aīal. et vna psona et vn⁹ homo vel est vel sūt. Sine aliq̄ vo aduertione dia vnū sūt si inueneris in scripturis nisi de his q̄ vnⁱ⁹ sbe sūt: iustissīe flagitabis vt aliud ꝓferam⁹ vñ omouion demōstrem⁹. Sunt ei et alia mlta. ſi interi de hoc vno cogita: deposito studio otentionis vt

habeas ꝓpitiū deū. ℣on ei bonū hoīs est hoiem vincē. ſi bonū est hoī vt ei veritas vincat volentē: qā malū ē hoī vt ei veritas vincat inuitū. ℣dā ipsa victa nūc est: siue negantē siue cōfitentē. Da veniā si qđ liberē dixi: nō ad tumeliā tuā. ſi ad defensionē meā. Pone tuipsi ei de grauitate et prudētia tua. qā potes cōsiderare q̄nā in rīndendi mutatem iposueris: q̄ si et hoc nō fecā. et hinc da veniā. ℣huic ſcripture. me dante et relegente: augustin⁹ ſbscripsit.

Epla aug ad paschasiū de fide sua.

Dias te in fidem tuā direxisse. et me tibi noluisse dicē fidē meā qđ audio te nō tacē rewardāe obsecro q̄ vtrūq; falsū sit. ℣dā nec tu mi voluisti dicē fidē tuā. et ego tibi fidē meā nondicē noluī: ſ ita dicē volui vt nemo posset dicē aut dixisse me aliqđ qđ nō dixerī. a nō dixisse qđ dixerī. Dicēs aūt in fidē tuā: si hoc dicēs vñ dissentis a nobis. Si dicēs. Credo in dm̄ pīem q̄ filiū ſcam ꝑmā creaturā añ oēs creaturas. et ipm̄ filiū nec eqlem pī nec simulē nec verū deū. et in spm̄ scm̄ nec pī nec filiū post filiū. ℣nec ei vos audio dicē. Aut si forte falsū est q̄ ista dicatis: potius abs te volo audiē. Si aūt vīa q̄ ista dicatis: volo scire q̄ admodū de scripturis sās defendatis. ℣unc autē dicis de te in deū pīem omipotentē. ūisibilē. imortalē. non ab aliquo genitū. et ex quo sūt oīa. et in filiū ei. ihm xpm̄ deū natū añ scla. ꝑ quē facta sūt oīa. et in spm̄ scm̄. ℣hec est fides nra tua ſ vtriusq; nrm̄. q̄ admodū si audiēs q̄ eiūdem filiū dei ihm xpm̄ ex ā maria virgine pepit qđ puer crediderit. et si q̄ alia cōfiteri. Si voluisses ꝑ tuā dicē non ista dicēs q̄ nobis: ſ illā poā in q̄ dissentim⁹ a vobis. ℣hec et ꝑius dicerē: si q̄ admodum planiceat vba nēa exaperent. Si q̄ hoc noluisti dicēs tibi a nobis timere celūpniā. et a placato nu mane cōsenseras post pīdiū recessisti. vt q̄ dicere quē admodū velles me dixisse nyarem. et ego nō haberē vnde obiicere ego vel q̄ admodū dicerī. ℣olo ꝑ vltrē iacta re q̄ tu fidē tuā dicens et ego meam nō dicerī: q̄ sunt hoīes q̄ confidere

me poaus habuisse frouaā fidei nce q̄ c
ā scribi voluerī: te āt non habuisse dū
ōsli mlūpuā ptimescas. Patus ḡ erasi
negnie: si tibi obiceret q̄ otra fidē meā a
liq̄d dicerīs. Vide ḡ q̄d de te ipse sentari
scueris. Cr si obiectū nō erasi negaturi?
aut dām scribi noluisti. pfecti āt magi
nope voluisses eaā honoratos viros nō
inēsse sermoni. Cur ḡ volens mlūpuā
dultare notatiorū stilū timebas? et da
tissimor testiōuū nō timebas? Si āt sic
vis vt eaā dictā fidē meā. quō te dicas di
isse tuā: ego eaā breui? possū dicē. credere
me in p̄em et filiū et spm sām. Si autē
ptuū aliq̄d vī dissentis a me vis audi
re. credo in p̄em et filiū et spm sām: nec
filiū dicens p̄em. nec p̄em filiū. nec u
triusq̄ spm sām vel p̄em vel filiū. t tū
p̄em dēi et filiū dei et spm sām dim so
lū eternū et īmortalē. ptia sua sba si
aut ds solus eterni? et īmortalis ē ea di
nitate q̄ est añi sdā. Hoc si tibi displicet
et placet a me audiē quēadmodū de
plurius scīs asserat: lege eaā illud q̄d
Si āt tibi illud nō placet lege. nec in
vacat frustra tuba tactare. Possū tū
ti tibi vl scribēti: ego q̄ vel dictādo vl
scribēdo ad q̄d volueris rēdere. Juuet
scripture a me dīte. et relecte augi sb
scripsi.

Rescriptū pasce(n)ti ad augustī(n)m

Optaue. Iputātis ipm errare
rā te fr̄ dilassime pfectu ce
rorus tuu osiliū deponē. fruc
tuor te ī ipso adhuc pma
mat. hā ita est dignatio tua sicut si
aqua tenosa et se īgurgitauit. poste
a eaā si lapidem et fragilā reperies
biberit nō sanus pfecte potest: q̄nquidē
eno semel cor ei? et aīa obruit. Dem
q̄ q̄d placet tua dictā. ita est osiliū pfectā
tue. sicut arbor curua et nodosa: q̄
nichil in se tām habet. et aīe pueritū
ōuiloruū. Rescribit in scīs tuis: p̄em
dēi. filiū dei. spm sām dim. ꝑ vnū dm.
Os e tribi vn? ds? An forte vna ē pso
na ꝑsonus q̄ hoc noīe nūcupet? Tu
si voluisses et osidēs de pfessione tua
resides mecū q̄ verbis tuis puro ac pi
afecto aīo et spū et cōferres de his q̄ dei

sūt. et q̄ ad plam et gram spitalē peru
nēt. Vū q̄d opus ē scribe et rescribē q̄d
nos nō edificat? Aug' ad pascentiū

Iucre tue nec ad reddendā ro
uiaā me puocāt. nec a red
endis leis reuocāt potuerī.
Ea q̄pe q̄ sāpsisti mouerēt
me. si a vitate dei nō a ptate hoīs di
cerent. Dixisti dalūi meū arborē cur
uā et nodosā. q̄ nichil in se tām habz:
et aīe pueritū ouiloruū. Q̄d in me dic
res si a planto q̄d iter nos mane stanti
eram? ego recessisse. et in re facillia q̄
rē planerat curuā refractatione et
nodis difficiliaus posuisse? Dego enī
aqua tenosa īgurgitatū me indicer?
ꝑ pfidie q̄d pei? milto est ebetate subm
sū: si nō talis post pīdiū redissem q̄s
añ pīdiū accessisse. Sz eare nūq̄ nō re
scripsisti q̄d voluisti? et nullam mlūp
uā formidasti? Sic ḡ potes et retrā:
ut sit q̄d vel nos vel alī possint cōsi
dere et iudicē. Cr ei dicis triformē dei
psonā me credē. si lege dignat? fuisses
q̄d aliud aliq̄n pluri? misi: et ad ea q̄
bi scripta sunt rēdē voluisses. hoc fortas
se nō dicēs. Sz tū eare et honpm q̄ tfor
mē dei psonā dictā et dictasti et oscrip
tū misisti: et nullā mlūpuā timuis
ti. Eare oīdisti vīm ee q̄d dico nō ido
te sicut planerat tū simil essem? iuba
tua dictare noluisse q̄a mlūpuā time
bas: ꝑ q̄a te veritate nō ofidebas. Aliod
q̄a rā tibi planuit dictāe an triformē
dei psonā credā: cūdo nō me ita credē.
Una q̄pe forma ē. q̄a vna ut ita dicā
deitas: et ido vn? ds pr̄ et filius et spūs
sām. Tu āt pero dignetis breuit rēdere.
quō accipias q̄d aut aplūs: q̄ adheret me
tra vnū corp? est. q̄ āt adheret dño vn?
spūs est. Diuersi ei serus corpa sibi adhe
rēna vnū corp? dixit. Et tū spūs hūan?
nllo modo posset dicē ego et dns vnū su
m? tū tū adheret dño vn? spūs est. q̄nto
magis ille q̄ verissīe dixit. ego et p̄r vnū
sum? q̄a inseparabilit p̄r cohereat. ipe et
p̄r vn? ds est: Si tū vel hoc ubū admit
tis in illa dinitate ut dictum? cohereat
q̄d nūq̄ oīno vel fuit vel ee potuit vl
là distantia sepatū. ad hoc rēdē utrū ti
bi placeat biformē spm dia. q̄n q̄ ad
hēt dño vn? spūs est: q̄d si tibi nō placet
nec ego triformē deū dixi p̄rem et filiū

et spūm sanctū ꝙ vnū deū. Si aūt in pnīa
vis vt colloquamur: gram quā habeo
dignacōi et benuolentie tue. Si sicut iā
m aliud qđ voluisti rescribe dignare
es. ita rescribe dignare nos diuturnos
ce. q dicturi sum⁹: et nō vero voluntat
tue q̄tū me adiuuerit dūs. Hā si scrib
et scribo nō nos edificat⁹: quō nos ed
ficat dias diu? Vbi post ūborū strepitū
non tueniam⁹ qđ legendo recolcam?
Augustin⁹ hec dicūt: et relīs sūscrip
si. Abstineam⁹ nos a uerbis ne tpus
sanit ipendam⁹: et ad id qđ agitur i
ter nos poā⁹ aduertam⁹? Epla alipij
et aug ad maximum medioī them
tanū cumonachis suis ut reducat aber

Domino eximio ⁊ rore tū suis.
o mūtoq; honorabili et reli
gioso fre maximo: alipius
et aug⁹ in dño salutē. Cū
a sco fre et socio nro peregrino et tua
uoluntate nō corporali ꝙ spūali salute p
apiscī q̄rerem⁹. et tua quidem letos. et tu
os vo tristes nos ei⁹ tristia fecerūt: qđ
nō sunt cum catholice salubri correc
tione sanata. Et qā id ato fuim spabam⁹. adhuc nō esse frm multū volem⁹:
dnīce eximie mūtoq; honorabilis ⁊ re
ligiose fr. Proiū caritatē tuā in dñi
pace salutātes et papiam⁹ et rogam⁹:
vt eos qđ vrquisti dece nō differas v
nū saluare dñm ee solū: an seruitus illa
debet q̄ latria greco vocabulo nūcu
pat. Ipm ei est ubiū in lege ubi scp
tū est. Dñm deū tuū adorabis et illi
soli seruies. Quē si deū prem timmo
duerim⁹? cohibit nobis. Ergo latria
filio nō debet⁹? nisi qa vn⁹ est dūs cu
soli p latriā seruire iussi sum⁹? Ite dr
dūs solus. vt et pr intelligat et filius:
primo eaā et spūs scūs. De illo quippe di
cit apls. Resatus qa corpa vra templū
e in vobis spūs scī? quē habetis ex de
et nō estis vri? Empti ei estis precio
magno: glificate et portate deū in
corpe vro. Quē dm nisi spm sanctū? aut
corpa vra ee dicerat dei templū: de
tur ꝙ latria spūi scō. Hā si ei templū sta
re sicut salomō fecit de lignis ac la
pidibus iubere⁹: utiq; fracto templo
latriā exhibe cōuincerem⁹: q̄ntoma
gis latriā debem⁹ ani templū nō fa
cam⁹ ꝙ sum⁹? Ac p hoc si et pr et filio
et spūi scō latria debet exhibet a nob
re q̄ dñm est dñum dm tuū adorabis ⁊
illi soli seruies. paulo dubio dūs de nr
tui soli p latriā seruire debem⁹ nō est
pr solus. nec filius sol⁹ nec solus spūs sc
ꝙ ipsa trinitas vn⁹ deus solus pr et filius
et spūs scūs. nō ut pr sit ipse qui et filius
vel spūs scūs ipse sit q pr aut filius. tū
sit i illa trinitate pr filius sol⁹ et filius pr
solius. spūs aut scūs et pris et filij spūs:
ꝙ inter vnā eandēq; naturā at
q; inseparabilē vitā. ipsa trinitas q̄tū
ab hoīe potest fide precedente itelligi. v
nus dūs dūs nr. de quo dictū est. dñum dm
tuū adorabis et illi soli seruies. et quē
admodū apls. Aut ei. Quia ex ipso et p ipm
et in ipso sunt oīa: ipsi gla in scla scloꝝ
amen. Non ei sic ex deo pre vnigenitus
filius. quemadmodū ex illo e vniūsa ac
catura: quā ex nichilo creauit. Huic qp
pe de sba sua genuit: nō ex nichilo fecit.
Nec ei ex tpe genuit p quē tpa
fecit: quia sicut flamma splendorē que
gignit tpe nō precedit. ita pr nūq; sine
filio fuit. Ipse e qppe sapia dei prius. de
q̄ scripti est. Splendor est ei lucis eterne.
Lux ergo tua⁹ tantor est: id ꝙ de pri sine
dubio coetnus est. Et ideo nō sicut i pna
pio fecit dūs celū et terrā: ita in pna
pio fecit ubiū. ꝙ in pnapio erat verbū.
Deus qđ spūs non sicut creatura ex nic
hilo est factus: ꝙ sic a pre procedit. vt nec
a pre nec a filio sit factus. Nec tantus q
nō⁹ eiusdē nature atq; sbe nō maior
i singulis q̄ in ōnibus: nec maior in
ōnibus q̄ in singlis⁹: ꝙ tanta in solo pre
vel in solo filio q̄nta in pre filio et filio:
et tanta in solo spūi scō. q̄nta sit in pre
et filio et spūi scō. Neq; ei pr vt habet
filiū de seipso minuit seipm: ꝙ ita ge
nuit de se alterū se ut tot⁹ maneret in
se: et eet in filio tant⁹ q̄ntus et sol⁹ ipse
et spūs scūs integer de integro nō prete
rit: ꝙ tantus ei illo q̄ntus et illo:
nec minuit eū prendo. nec auget he
rendo. Et hec oīa nec ofuse vnū sūt. nec
distincte ita sunt: ꝙ ai sint vnū ita sint
et ai sint ita vnū sunt. Ponite q tam
multas mēbris fidelium suorū donauit
ut ecclie mr vnū! q̄ntomagis in seipo
ofecuat ut sint hec ita et singula unū.
et sit oīa non tres dij ꝙ vn⁹ dūs! Hic est
vn⁹ dñs dūs nr! tu vniūsa pietate se

uiē tui solꝰ latria illa debet. Qui ē rebꝰ
ē nascūtur in tpe sua bonitate effect.
vt sue sbe prolē queq; res dignat: vte
se ē. sicut homo dignat hoīem nō alti⁹
nature ꝙ eius tui⁹ ē ipse. Hec ei ꝓpiq;
tas fiūt noīa: nō natuē. Et ideo aliq;
dē dīa vel relatiua dicūtur. q aliq̄n eā
ē sūt aliq̄n diuīsa. Eadē scālꝫ tū fm̄ refer
tūr: amicus ad amicū: vicin⁹ ad vi
q infinitū est velle oīa paucē. In hijs
diuīsa sunt sicut pr̄ ad filiū: filꝰ ad
prem: socer ad generū: gener ad socerū:
dīus ad seruū: seruꝰ ad dīum. Non ē qđ
nes sūt. Relatio diuīsa ē non natūa q̄m
si attendas qđ sit alter ad alterū: nō est ꝫ
filꝰ: ꝙ iste qđ ad istū ille: q̄a iste pr̄. ille
le seruꝰ. Si aūt attendas qđ q̄lq; sit ad se
ipm vel ī seipso. hoc ē ille qđ iste: q̄a ille
homo ē sicut iste. Vñ intelligit prudēa
tora nō ab eis rōnabilit dia: a quoꝝ er
ly naturā esse diuīsā. q̄a iste pr̄ est ille
filius. et dm̄ prem nō genuisse id qđ est
ipse: q̄a non genuit prem filij sui qđ ē
ad illū ipse. Dās ei non vidcat ista vocā
bula nō in seipis demōstrare naturas:
ꝫ alterꝰ ad alterū significāe ꝓsonas?
Tale est caā illud qđ simili loquūtur
erroze. ideo filiū alterꝰ ēe nature diuīse
est. qđem ꝫ de pr̄e deo. Et hic ei non ꝺiuer
ꝫ sba ꝫ origo: id ꝫ nō qđ sit ꝫ vñ sit q̄ sēp
vnis nature atq; sbe: q̄a alter fuit hō
de hoīe illo. ille de nullo. Si q̄ vtriusq; na
tura q̄ natus homo abel. homo adā. Si aūt
origo. pmus homo ex q̄ abel: nullꝰ homo
ex quo adā. Ita in deo pr̄e et deo filio si
vtriusq; natura q̄ creati vterq; dās. nec ma
ior alter alterō deus. Si aūt origo pr̄ est de
quo filius dās. de quo aūt pr̄ nullꝰ est dās.
Frustra itaq; ad hoc vīdē conātes di
cūt. ꝫ homo cū passione genuit: dās
sine passione genuit filiū. Hoc ei ip
sum nō solū nichil: ꝫ nos adiuuat pluꝝ
mū. Nā si tpalibꝰ et passibilibꝰ rebꝰ de
buit ut qđ fuit hoc genereī: quāto magꝫ
ipē eternꝰ et ī passibilis nō aliud q̄ ꝫ ipē
gnauit īenarrabili āmiratiōe: q̄m si
ne passione et tāta secū equalitate. vt
eī nec pīate precēt nec etate. Sed ideo to
tū qđ habet qđ pr̄ non tenuit sibi ꝫ pr̄:
q̄a nō est a seipō ꝫ a pr̄e. Equalis est ei
pr̄i. Sed qđ accepit a pr̄e. nec sic accepit
vt inde eēt eq̄lis q̄si pus fiūt ineq̄lis ꝫ
natus eq̄lis. Sicut ꝫ natus: ita ꝫ eq̄
lis. Nō itaq; ineq̄lē genuit. et equali
tatē iam nato addidit. ꝫ dignēdo eā ce
dit q̄ eq̄lem nō impacē genuit. Ideo in
forma deitatis eq̄lis est deo. Nō ei rapi
na fuerat ꝫ natiua: q̄m id nascendo
sūpsit. nō supueiendo presūpsit. Potest ea
vo prem dicī ēe maiorē: q̄a semetipm
exinaniuit formā serui accipiēs. nō a
mittēs de. Potest quā serui formā non
tm̄ pr̄e vnicā seipso et spū sc̄o minor
fās est: non tm̄ excellentissima vnitate
ꝫ eaā miōratus ē paulo minꝰ ab āge
lis. Horibꝰ quoq; mīor fuit: q̄m pentibꝰ
fuit rōnabilis. Potest hāc itaq; formā ser
ui quā veniente plenitudine tps exina
nitꝰ accepit. dicit. pr̄ maior ē: ꝙpt illā
vo formā quā exinanitꝰ nō amisit dc
it. ego et pr̄ vnū sum⁹. et homo salutē
fās et ꝑmanēs dās. Homo ei assūptꝰ
ē a deo: nō in hoīe assūptus ē dās. Deo
valde rōnabilit et pr̄e minor est homo
xps: et pr̄i eq̄lis est idipse dās xps. Cui
gr̄ hanc tēe atq; catholice fidei pīnibꝰ
nobis aī magna exultatiōe ipli deo cō
fessatī te ēe gaudeam⁹? q̄re adhuc
de tuorū segnitie tristes sum⁹? Obsecē
m⁹ te ꝑ miam dei: vt ipso adiuuāte au
feras ubi merorē de cordibꝰ nrīs. Preq;
ei credituī est auctoritatē tuā ad pīsti
tatē tuorū plurimū valē potuisse: et ad
cortionē valē nichil. An forte contēp
nīti te q̄a in eccīe catholice principatū
hac etate cōsti: cui te āplis debeant a
mīcū atq; venerari q̄a vetustissimū er
rorē sēli senilis q̄dā iuuētute viasti? Ab
sit ut tibi resistīt vera dictā cui cōsen
serāt a ueīpite equitatu. Absit vt nolīt te
cū tēe sentīe: cui q̄ delectauit eos errare.
Tu tm̄ ora ꝑ eos: et ista eos. Immo vo
adduc eos ad domū dei tecū: q̄ in tua
domo fuit tecū. Vel te nō pigeat ī domū
dei cū illis venīe. q̄ in domū tuā solita
fuerāt q̄uenire: presertī q̄m catholica
mē aliq̄s a te petit aliq̄s repetit. Petit
eos q̄s apud te īuenit: repetit eos q̄s

p te poidit. ¶ nō exaruerē dāpnis ē poa⁹
letrē lucas: acq̄rat filios quos nō ha
buit. Orem⁹ ad dñm vt fiaas gō hozta
m⁹: et speram⁹ de mīa eius q̄ leis faci
ēs et coepī nā pegrini et resēptis di
lāonis tue ato de hac re replebit̄ gau
dio oz nām et līgua nīa exultacōe.

Epla alipij & augī ad peregrinū

Omno btissimo et venābili
carissiō frī et coepō pegrino:
alipi⁹ et augī⁹ in dño salutē.
¶ Hō hozabilē frem nām
maximū leas dedim⁹: credētes eū gr̄
tāter eas susceptur⁹. Vtrū tñ aliq̄ p
fecerim⁹: prima occasiōe qua repice
potuis dignare rescribe. Haat sane p
luras epl̄as qd familiarissios nros nō
solū laycos vmeā epos. sic quo istar
sēpta est ad eos scribe nos solē. et vita
to scribant̄ et certa teneātur cōmo
di⁹ aī legūtur ne forte istū morē nos
trū nescīes facta sibi arbitret iniuriā.

Epla augī ad maximinū ~ epm
donatistā p diacono qdā ne eū rebapti

Omno dilāssimo et hō
rabili frī maximino: augī⁹
pbr ecīe catholice in dño sa
lutē etnā. ¶ Triusq̄ ad rē
uenia de q̄ tue bēuolentie scribe vo
lui tatuli huius epl̄e ne vel te vel aliū
quēpiā moueat: rōnem breuit̄ reddā.
Dño scripsi: qa scriptū est. Vos i libertatē
vocati estis frēs: tñ ne libtatē in oc
sionē detis carnis: sed p caritatē seruite
inuicē. Cū ergo vel hoc capō officio lēa
cū p caritatē tibi seruiā. nō absurde te
dīm voco. xpi vnū et vīm dñm nām
q̄ nobis ista p̄cepit. Dilāssimo ā t q̄ sp
si. nouit⁹ q̄ nō solū te diligā. sed ita di
ligā ut meipm: quiquidē bñ m sim
cōscius bona me tibi optare q̄ m. ¶ nō
tabili vō qd addidi: nō ad hoc addidi
ut honorarē epatū tuū. aliqui ei eps
nō es. ¶ neq̄ hoc cū tonatīelia dām acce
pis sed ex aīo: q̄ i ore nro debet ee est̄
nō non. ¶ neq̄ ei ignoras a quisq̄ hoi
nū q̄ nos nouit ignorat: neq̄ te esse
epm meū neq̄ me pbrum tuū. ¶ hozabi
lē q̄ te ex ea regula libēter appello q̄a
noui te hoīem ee: et noui hoīem ad y
maginē et similitudinē dei fm̄: et in hy
nore positū ipso ordine et iure nature.
si tñ intelligēdo q̄ intelligēda sūt ser
uet honorē suū. ¶ nā ita scriptū est. ¶ ho
nū in honore eē nō intellexit: cōpar⁹
est iumētis insensatis. et similis factus est illis.
Cur q̄ te honorabilē in qītū homo es
nō appellē. cū preserī de tua salute amp
correctioē q̄ diu in hac vita es despare
nō audeā. ¶ frem vō vt vocē: nō te lāteat
p̄ceptū nobis ee dīnitus. vt cauēas q̄ ne
q̄ se frēs nros ee. dicam⁹ frēs nī esse.
Et hoc vehemēter valet ad causā: xpter
quā scribē volui fīnitatē tuā. ¶ ā ei red
dita rōne aut epl̄e male iānuā fecerī:
audi placidissime q̄ sequūt. Ego cū in
ista regioē cōsuetudinē hoīm lugendā
amp⁹ plāgendā. q̄ cū xpiano noīe glēn
tur. xpianos rebaptizāe nō dubitant
quib⁹ poterā ūbis detestarer. nō de fue
rūt laudatores tui q̄ m dicrēt de ista
re. ¶ fateor pmo nō credidi. Deūm cōsu
dās posse fieri ut aīam hūanā de futu
rā cogitantē vita dei timor tuaderī ut se ab
scelē tēperāct. gratulat⁹ credidi q̄ talu
posito ab ecīa catholica noluīs esse nu
mis alien⁹. Quereb̄ā sane occasionē lo
quēdi tecū ut si fieri posset. ea q̄ pua re
māserat inter nos dissentio tolleret: ai
cere aī paucos dies dyaconū nām mu
tugenēsem te rebaptizasse nūiatū est.
Dolui vehemēter et illū miserabilem
lapsū: et tuū fē inopinatū scel⁹. ¶ nouī
q̄ sit ecīa catholica. Gentes sūt hēditas
xpi: et passio xpi timuit te. ¶ hostis et vo
Aut si nō nostis adiutē. ¶ facillīe a vole
tibi sari pt. Rebaptizāe q̄ hēticī hoīez
q̄ licet sānus signa p̄cepit: q̄ xpianā ti
dicit disciplīa. cōmo pīm est. Rebaptiza
re aī catholicā īmanissimū scelus est.
Tñ nō adeo credens q̄a de te in bñ pre
suasū credebā: mutugēnā ipse prece
Et eū q̄dem miserū vidē nō potui: a
pentibz vō eius audiui q̄ vī iā eccīam
diacon⁹ frīs sit. Et tñ tam bñ adhuc
de corde tuo sentio: ut eū rebaptizatū
ee non credā. Qua re te fī dilāssime p
dīnitatē et hūanitatē dñi nī ihu xpi
obsecro: ut rescribē m dignet̄s q̄ gesti
sit. Et sic rescribe vt nouīs me in eccīa
fribz nīis epl̄am tuā velle recipe. Qd
qd subscripsi. ne aī id postea fuerē. qd f
nō me spāres ee facturū offendere tam
tatē tuam: et iustā de me apud cōmu
nes aīos querelā depones. Qd q̄ te ipedi
at ad rescribendū nō uideo. Si ei rebap

tizas nichil ē q hoīes de tuo collegio formi
des: aī id te sēpserus face qđ te illi face ea
ā si nolles iubent. Cū aī id qītas potius
dampnēdus faciendū ee defenderis: non so
lū nō furtensebūt ſ eaā poiabūt. Si aī
nō rebaptizas arripe libratem xpianam
fē matīe: arripe qso te. Nō auusq hois in
dēplacone xpī aut reprehensione verebis: a
chorreas pīratem. Cūsit honor hui⁹ sđi tri
sit ābuno. In futuro xpī iudicio nec abscōde
fradate, nec cathedre velate, nec sāmoni
alīū oīursantiū atq cātantiū greges ad
hibentē ad defensionē: vbi cepit amissare
conscīa, et osecaarū arbiter iudicie. Que
hic honorāt: ibi onerāt. Que hic releuāt:
ibi grauāt. Ista q p tpe pter ecīe vtilita
tē honoru nēo exhibentē, defendentē forte
bona conscīa: defendē aī non poterunt
malā. Qđ gl tam pio et tā religioso aīo
facas, si tū facis ut ecīe catholice baptismū
nō utcres, ſ approbes poa⁹ cū vnu⁹ veissīe
mcis q oībz gentibz et regenerādis pībet
sinū, et reginales vbera īfundit, cū vnus
possessiois xpī sese usq ad termīos ire por
rigētis si hoc vē feias, aut nō erūpis in ex
ultantē et liberā voce: Cur luāne tue tā
disassis atq abiectis veterib⁹ pānis tumi
da crastis et dicas: ego vnū baptismū nou.
natūs filij et spūs sī noīe dsecratū atq sig
ā approbē. Nō destruo qđ dūcā agnosco:
et q diuiserūt nō uiolauerūt. Et illi adh
xpm nō resurrecturū credidcrāt: ſ mor
nō dfassa est pendēns in cruce: aut arpī
anis destruitur sacrīm sedēns in celo: Si
li ee nō possem, accepisse utiq arrianis
nē. Qđ significandū iustiae fidei tūc illo tpe
valuit, añq dūs euacuaret aduētu, ut
īfantē filiū moysi āgelus pīcedisset: nisi
mē accepto calculo arrīadisset puerū, et
hoc sacrīm eaā iordanē fluuiū refrena
uit: et reduxit in fontē. Hoc sacrīm pēdūs
quis euacuauit arrianis: tū nat⁹ accepit.
Non ei significata illa dāpnata sūt: ſ suc
cedentibz oportunioribz detesserūt, nā si
tut arrianismē abstulit dūs pm⁹ aduen
tus: sic baptismū auferet sēds aduentus.

Sicut ei nūc postea q venit libras fieri
et remotū est seruitutis iugū, nllis xpī
an⁹ arrianis carne, sic tūc regnātibus
iustis ai dño, dāpnatus q ipys nemo ē
baptizabit, ſ illud qđ ista pfigurāt, id ſ
arrianis cordis et mūdana conscīe ma
nebit i eternū. Si gl illo tpe iude⁹ essem
et veniēs ad me samaritan⁹ vellet q illo
errore deluto quē eaā dūs īprobauit di
cēs, vos adorātis qđ nescitis, nos adoram⁹
qđ scim⁹, qa sal⁹ ex iudeis ē, vellet gl sa
maritan⁹ quē samaitani arrianderāt
fieri iude⁹? vocaret de uerecundis audacia
et id qđ apud hēsim fūm erat qđ prepe
rat dīs, nō repetē ſ approbāe cogerem.
Qđ si ī carne arrianismi hois nō īuenirē
locū ubi arrianismē repeterē, qa vnū
ē illud membrū, multo min⁹ iuenit⁹ loc⁹
ī vno corde ubi baptism⁹ repetat. Deo q
duplicāe baptismū vultis: nāt est dīo
ut corda duplicia reqratis. Clama gl
cē te facē si nō rebaptizas, et nō solūsi
ne trepidacōe, ſ eaā aī gaudio m⁹ de
scribe. Nulla te tuorū dalia fr extre
ant. Si ei hoc eis displicuit: nō sūt dig
ni q te habeāt. Si aūt placuit accedim⁹
de mūa dūi q timētes sibi displicē et o
nātes placē nūq deserūt, q ī ter nos et
vos ato pax erit: ne xpi honores nīos
de q sacrīa periculosa cō vedāt. Miserē
plebes credētes in xpm habeāt in do
mibz suis omunes abos, et mensā q⁹
omunē habē non possint. Nōne īge
misam⁹ q vir et uxor vt fidelī diun
gāt corpa sua iuncta sibi plerūq p xpz:
et ipsi⁹ xpi corp⁹ diuisa cōione dilanu
ant? Hoc tm scandalū tant⁹ diabolu
trīuph⁹ tāta pniaes aīarū si p tuam
modestiā et prudentiā et dilectionē q
debem⁹ ea q p nobis suū sanguinē fu
dit ablata de medio in his regionibz
fiāt. qs explicet ūbis quā tibi palmā
pparatet dūs. ubi et ecta membra sa
nāda q p totā affrucā tabefīā miseā
bilī iacent. a te pfiscaq tā imitabi
le medicāle documentū! Qmq veor
qm cor meū vidē nō potes: ne tibi aī
sultacōe pon⁹ q aī dilacōne loq vide
ar. Sz certe q fiducā ampli⁹ nō inuenio:
nisi ut īspiaendū sermonē meū offe
rā tibi. aūm deo. Tollam⁹ de medio ia
nia obiecta q a ptibz īperitis iactari
otra iuicē solent: nec tu obiacas tpa

mathaeana. nec ego seuiaꝫ arcaꝫcellionū. Si hoc ad te nō ꝓtinet: nec illud ad me. Area dñica nec dū vētilata ē: sine zizaniis ee non pt. Hos orem⁹ aug⁹ agam⁹ q̄ tū possum⁹: vt frumentū sim⁹. Ego te ē baptizato diacono nō silere nō possum. Dao ea q̄ m silentiū pniciosū est. Non ea cogito in ecclīa tuas honoribz tpa vēto sa tñsigē: ꝑ cogito me pnapi pastoz oīum vōem te omissis oibz revolutuꝫ. Si forte nolles, ut hoc tibi scribere: oporteret te ff ignosce tumori meo. Multū enī tumeo ne me tangēte et dissimulāte. aly q̄ rebaptizent a vobis. Dereui q̄ q̄ntū vires et facultatē dñs prebe dignat causa ista sic agē ut pacifias oscolanoibz nris oēs q̄ vobis cōiuncti nouerūt ab hereticis a schismatibz q̄ntū catholica diffetur ecclīa. et q̄ntū sit cauenda pniacs vel zizaniorū vel pastoz de vite dñi sacramentoꝝ. Quā collationē meā si libēter aio susce peris. ut cōcordibz nobis ābozū lte pplis patenti ineffabili exultabo letitia. Si ād id equo aio nō accipis: qđ facia frater. nisi vt te q̄ tuto epistas nras pplo catholico legam q esse īstructior possit. Q si rescribe dignat⁹ nō suis vel meis solas legē dereui: ut saltē diffitenda vīa cognita rebaptizari erubescat. Nec⁹ io agā cū miles est pīs. ne quis pīm arbitret⁹ tumultuosius me agē voluisse. q̄ vō paias desiderat: ꝑ post abcessū multus. ut dēs q̄ nos audiūt: itelligāt nō hoc esse ꝓpositū mea. ut tuitu hoies ad cui⁹q̄ cōionē cogant: ꝑ ut q̄ tissime q̄entibz vitas īnotescat. Cessabit a nīs pubz terror tpaliū pnarū: cesset ecclīa a vīs pubz terror congregato tū circūcelliōnū. Ne agam⁹ cōe agam⁹ diuinarū scripturarū auctoritatibz agam⁹ q̄ca atq̄ tranquillitate q̄ntū possum⁹ petam⁹ q̄am⁹ pulsem⁹: ut accipiam⁹ et inueniam⁹ et aperiat⁹ nobis: ne forte fieri possit ut adiuuāte dño oratores ordinat⁹ et ōnes nras tāta deformitas atq̄ impietas affricanarū regionū de nīs tūs īpiat aboleri. Si nō credis p⁹ discessū multū me velle agē: post discessū multū tu rescribe. Si ei ego pnīte multe lras meas pplo legē voluero: plata epla mea demōstrabit me fidei violatorē. Qđ mia dñi ajutat a moribz atq̄ īstituto meo qđ m p iugū suū inspirāe dignat⁹ est. Epūe mis le nuolēne fortasse lras pos⁹ misisset si ēt pīs: d ego illo vel iubēte vel pmittēte scripsissem. Si illo absente cū diacono rebaptizato rectes esse dr. frugesce actionē ipsā dilatoē. non passus sū: de fīna et vēa monte acerbissimi dolos aculeis ferentis. Quē dolorē meū adiuuāte dño mia et pudēcia dñi paas fortasse opensatus lenitura ē. Ds et dñs nr tibi mentem pacatā inspirāe dignet⁹ dñe dilāssime ff.

Aug⁹ ad donatū pbrm donatista quo ecclīa catholica nō solū iuitat ꝑ rogat.

Donato pbro ecclā ad bonū. ptus donatu⁹ aug⁹ epūs ecclīe catholice. Si possis unde dolori meo et solliatudinē pro salute tua fortasse misereris aīe tue placēs deo i audiendo ubo nō nro ꝑ ipse: nec ei scripturas sic in meona tua figes. ut ad tra eas vr claudēs. Displicet tibi qđ tra heris ad salutē: qđ tam multos nros ad pticiē traxeris! Qđ ei voluerū nisi te pricipi et seruāi ne pereas: et hendi et pmia et seruāi ne pereas: et ād in corpe iesus eo ipse tibi festa. q̄ iuime to tibi mor admoto ut voluisti: et te ad tram ḡiuiter collisisti. Nā alius utiq̄ quadruus ē collega tu⁹ illesus venit: qđ sua sibi ipse nō fecat. Si nec pnus ꝑ tibi fieri debuisse: qđ neīnem estimas cogendū esse ad bonū. Attende qđ apls dicerat. Qui epatū desiderat. bonū op⁹ cupiscat. Et tñ tam mli ut epatū suscipiant iuti tenent⁹ pduant⁹. īcludūtur. audiūt⁹. pereunt⁹ tñta q̄ nolunt donec eos assit volūtas susapiendi opis bonū. Quotomaꝫ vos ab errore pniciosō in quo vobis inuim est⁹ trahendi est⁹ et pducēdi ad vitatē vel cognoscendā vel eligendā. nō solū ut honorē salubrit habeāis. ꝑ ecclā ne pessime pereatis. Dicas deū deuisse liberū arbitriū: ideo nō debe cogi hoies nec ad bonū. Quare ꝑ illi de quibz supius dixi cogunt⁹ ad bonū? Attēde ꝑ qđ cōsideraē nō vis. Ideo volūtas bona mul⁹ diuine ꝑpendit⁹: vt mala volūtas hoīs diuinat⁹. Nā qs nescat nec dāpnari hoiem nisi merito male volūtatis? nec liberari nisi bonā habuit volūtē? Non tñ ideo q̄ diligunt⁹ male sue volūtati ipune et crudeliū pmittēdū est: ꝑ ubi pīs dat⁹ et a malo phibēdi et ad bonū cogendi. Nā si volūtas ma

la sp̄ sue p̄mittenda ē lubtat⁹: q̄re isrl̄
te murmurātes tā diu
rus flagellis a malo phibebāt̄ et ad
tram p̄missiōis pellebant. Si volūtas
mala sp̄ sue p̄mittenda ē lubtat⁹: q̄re
paulus nō est p̄missus uta pessīa volū
tate q̄ psequebāt eāam. Si pstratus ē
ut exterret. exercatus ē ut mutteretur
mutatus ē ut mitteret. missus ut q̄lia
fecerat ī errore talia p̄ vitare patēt̄.
Si volūtas mala sp̄ p̄mittenda ē su
e lubtat⁹: q̄re monet p̄r in sc̄pturis sc̄is
filiis dnī non solū ubis uerbis sp̄ eaā
latera ei⁹ tondē: vt ad bonā disapli-
nā uerb⁹ et dnic⁹ diganur. Vñ item di
cit. Tu q̄dem paulus ei⁹ vgā: aīam āt
ei⁹ liberas a morte. Si mala volūtas
sp̄ sue p̄mittenda ē lubtat⁹: q̄re uerbis
unt negligētes pastores et dr̄ eis errā
tē ouē non reuocastis pdītā non ing
sistis: Et vos oues xp̄i estis: ararctere
dñici portatis in sacm̄to q̄ acceptis
tis: Si erratis et pistis. Nō ideo vob dis
plicuim⁹ q̄a reuocam⁹ errātes et q̄
m⁹ pditos. Ageli ei facim⁹ volūtatem
dñi monētis ut vos ad ei⁹ oulc redīe
uertam⁹: q̄ uonsentim⁹ volūtati ouiū
erranciū pure vos p̄mittam? Nolī q̄
lo dicē q̄d te assidue audio dicē. Sic u
olo erredē sic volo pure. Agelī ei nos sp̄ nō
te p̄mittim⁹ q̄nīcī possum⁹. Agood q
te in puteū ut morereis misisti: utiq
libera volūtate feasti. Si q̄ crudeles es
sent seruiendi si hīc tuē male volūtati
p̄mittent: et nō te de illa morte libe
rarēt? Ge eos nō muto aulpacer: Ge
nō īpios fēe iudicēt? Et cū tu te vo
les in aquā mittī vt morereis: illi te
nolentē de aquā leuauerūt ne more
reis. Tu feasti sēm volūtatem tuā sp̄ in
pruīē tuā: illi otra volūtatē tuā sp̄pti
salutē tuā. Si q̄ salus ista corpalis sic
custodiēda ē ut eaā in nolentib⁹ ab eis
q̄ eos diligūt seruct: q̄ntomag illa sp̄i
talis ī au⁹ desertoē mors etna metuē
dāmq̄ in ista morte quā tibi tuipsi ī
ferre voluisti nō solū ad tps sp̄ eaā in
eternū morereis: q̄a et si nō ad salutē
nō ad eniē pacē. nō ad corpis vnitatē
nō ad sēm et iouiduā caritatē sp̄ ad
mala aliq̄ cogereis: ner sic tibi ipē mor
dīnas et disrute q̄ntū potes et vide v-
trū hoc fecat aliq̄s aliq̄n iustorū atq̄ sp̄
delīū cū ab eis tāta mala pessi sint q̄
eos ad eternū interitū nō ad uitā et
nā quo tu īpelleris adigebāt. Audiui
q̄ dixeis aplm signasse h⁹ fieri debe
ubi ait. et si tradidero corp⁹ meū ut ar
deā. q̄a videlicet oīa bona diebat q̄ si
ne caritate nichil pdīt. sicut sūt līgue
hoīm et āgelor. et oīa sacmenta et oīs
sc̄a et oīs pphetia et oīs fides ita vt
mōtes trasferant: et verū suarū distri
buto paupib⁹ pdīt nichil: ideo inde
bi eaā hoc īter bona nūasse ut sibi q̄s
q̄ īferat morte. Si attente diligenter et
cognosce q̄admodū dicat sc̄ptura q̄ tra
dat vnusq̄sq̄ corp⁹ suū ut ardeat. non
utiq̄ ut ipse se ī ignē mittat q̄n p̄sequ
tē pauī īmicū. sp̄ q̄n ei apponit⁹ ut aut
malū aliq̄ faciat. aī malū aliq̄ patiat
eligat nō facē mala q̄ nō patī ma
la. atq̄ ita corp⁹ suū tradat in pūtatem
īterfectoris: sicut tres illi fecerūt viri
q̄ aureā statuā cogebāt adorāe. et nu
si facerēt minabāt eis ille q̄ cogebat ar
mīū ignis ardentē. Nolū adorāe no
luerūt. nō ipsi se ī ignē miserūt: et īn
eaā de illis scriptū est q̄ tradiderūt cor
pa sua ut neq̄ seruirent neq̄ adorarent
villū deū sp̄ dm suū. Hoc q̄d dixit apls
si tradidero corp⁹ meū ita ut ardeā. Id
aīt sequit vide. Si caritatē nō habeā nī
hil m̄ prest. Ad istā caritatē vocaris: ab
ista caritate pīce nō sineris. Et putas
tibi aliq̄ pdesse si te ipse papites ī inte
rītū: cū tibi nichil pdesset eaā si alt̄ te
occidere caritatis īmicū? Nouis āt eaā
ostitui et sepatus a opage vnitatis q̄
vinculo caritatis. etno supplicio punire
ris eaā si p xp̄i noīe viu⁹ īcenderēris.
Hoc est ei q̄d aut apls. Et si tradidero
corp⁹ meū ita ut ardeā. et caritatem
nō habeā nichil m̄ prest. Reuoca sp̄
aīm tuū ad sanā cōsideratiōē et sob
am cogitatiōē: attēde diligēter utrū
ad errorē et īpietatē vocaris: et pate
p̄ veritate q̄sl̄ib⁹ molestias. Si sic tu po
ta⁹ in errore atq̄ in īpietate ūsaris. q̄
āt vocaris ibi ē veritas et pietas q̄a
ibi xp̄iana vnitas et sā spes caritas:
q̄d adhuc tibi conaris ee īmicē? Id
p̄stitut mūa dei ut et nos et epi nīi
tā frequēs et tuto soq̄ quētu caritatis
venirem⁹: atq̄ iter vos de ipa dissen-

tuōe ordinatusse ꝺfeꝛem⁹. Gesta ꝺ ſptus nr̄e eccā ſubſcriptiones tenent. Lege vel pat̄e ut tibi legat⁹: et tūc eligе qꝺ voluеris. Audiui q̄ ꝺixeris posse te nobiſcū ꝺe ipſis gestis aliq̄ꝺ agere ſi omittam⁹ uba epoꝛ vioꝛ ubi ꝺixerūt nec causa causе. nec psona psone p̄iudicat. Nec uba vis omittam⁹ ubi p eos nescientes veritas loquta ē? Sꝫ tu ꝺicis eos hic eos errasse et ī falſam fr̄am ītentu⁹ trahidisse. Qꝺ ait ꝺicam⁹ hoc eos vm̄ ꝺixisse: et hoc p tempm fr̄atellie p̄bam⁹? Si eī epi vestre lecta ab vniūsa pte ꝺnata q causa oīm ſustineret. et ſi quiꝺ egisset gratū et acceptū ceteri habent. tū in eo q illos temere et non tūc ꝺixisse arbitraris nō vis ut tibi p̄iudicent? Verū q ꝺixerūt quia nec causa causе. nec psona psone p̄iudicat. Et ubi debes agnoscere. qꝺ si psona tot epoꝛ tuoꝝ in illis septē ꝺstitutoꝝ nō ut p̄iudicet psone ꝺnati mutuge nēsis p̄ba. q̄ntomin⁹ nō debet p̄iudicare ecclianu psona. cuī si mali aliquiꝺ eēt in illo iuentū vniūse vnitati xp̄i q̄ non in vna illa mutuge na ꝺcludit̄ ꝑ toto tractū orbe ꝺiffunditⁿ? Sꝫ eare faciam⁹ qꝺ voluisti. Sic tecū agim⁹ ac si nō ꝺixerit vū: nec causa causе. nec psona psone p̄iudicat. Tu iueni q illuc ꝺicе debuerit. cū eis obiecta eēt causa et psona p̄miani. q ꝺāpnatores suos et ꝺāpnauit cū ceteris. et ꝺāpnatos ac detestatos ī suo tursꝰ honore susceptit. et baptiſmū quē mortui ꝺeꝛeꝛāt. qꝺ de illis in illa p̄ꝺicta fr̄a ꝺām erat. q mortuoꝝ funeribꝫ plena sint lutoꝛa. agnoscē poa⁹ et acceptrie q̄ exſufflare et destruere maluit totūq ꝺissoluit qꝺ male ītelligētes ꝺicē soletis q baptizat⁹ a mortuo qꝺ ei p̄ꝺest lauacrū eius? Si q non ꝺicent nec causa causе. nec psona psone p̄iudicat: tenent² in causa p̄miani. Cū aut̄ hoc ꝺixerit ītunē fereꝛit ecclam catholicā: sicut nos asserebam⁹ a causa ecclianu. Sꝫ ecta lege: ecta ꝺisputet. de utrū in ipm ecclianū de au⁹ psona p̄iudicare ꝺnabant. eccie aliq̄ꝺ malu potuerit p̄ꝺicare. uide utrū non poa⁹ eccā p illo mlta egerit: et pluribꝫ lōnubꝫ q̄s ītra se p̄tulerit et recta uerit. causa eius oīno bona firmauerit. Lege ista vel legant⁹ tibi: consi ꝺera oīa et retracta diligent⁹ et eligе q̄ ſeqūs: utrū nobiscū in xp̄i pace. in eccie catholice vnitate. in fr̄atna caritate ītе. an p nefaria ꝺissentiōe. p ꝺnata pte. p sacrilega ꝺiuisione. īportunitatē nr̄e ētia te ꝺilōnis ꝺiuti⁹ sustinē. Attēꝺis ei et sepe repetis sicut audio qꝺ in euāgelio scriptū est recessisse a ꝺño septuagīta ꝺiscipulos. et arbitro sue male atq ipie ꝺiscessionis fuisse p̄missos. ceteris q ꝺuoꝺecī qui remāserant fuisse ēnsii. nūmq et vos vultis abire⁹. et nō attendis quā tūc p̄mū eccīa nouello gmine pullulabat. nondūq in ea fuerat opleta illa p phetia. et adorabūt eū oēs reges tre. oēs gētes seruiēt ei. Qꝺ utiq̄ q̄ntomagis impletū tāto maiore utiē eccīa p̄tate: ut nō solū ūuitet ꝑ eccā cogat ad bonū. Hoc tūc ꝺis significare volebat: q̄ q̄us magnā habet p̄tatem. p̄us th̄ elegit ꝺmendare hūilitatē. Hoc et in illa ouiuꝫ silitudie satis euidēt oīꝺit. ubi misit ad ouiuꝫ et venīe noluerūt: et aut̄ seruo. Exi ato ī plateas et vicos ciuitatis: et paupes ac debiles⁊ cecos et claudos introduc huc. Et aut̄ seruꝰ ꝺño. fm̄ est ut ipecasti: et adhuc loc⁹ est. Et aut ꝺns seruo. Exi ī vias et sepes et ꝺpelle intrare. ut ipleatur ꝺmꝰ mea. Vide nūc q̄admodū ꝺ hoc p̄us venerūt ꝺām est introduc huc: nonꝺām est ꝺpelle. ta significata. sē eccie p̄mordia adhuc ꝺfectus: ut eēnt eccīe vires ꝺpellendi. Vnde qꝺ oportebat eccīā viribꝫ et magnitudie roborari. eccīa ꝺpelli hoīes ad ūuuuū salutis etne p̄ea q̄ ꝺām est. fm̄ est qꝺ iussisti. et adhuc locus ē: exi inq̄t in vias et sepes et ꝺpelle intrare. Quapꝛopt̄ si ābularetis q eā crē hoc cōuiuiū eccie et sē vnitatis eccīe. tū in vijs vos ūenirem⁹? Nūc vꝺ qꝺ p mlta mala et scelera q in nōs ꝺ mutuus. tū spinis et asperitate plenus tas: vos tū in sepibꝫ ūenim⁹ et intrare ꝺpellim⁹. Qui ꝺpellit quo nō vult vgt. Sꝫ cū intrauit eā volens pastat. Cohibe utiq̄ eā iniquū et ipacatū aīm: ꝺ ī vera ecclia xp̄i inuenias salutē. ꝺcoluiū. Epla augī ad eusebium — Deceq̄ se voluit ad p̄ē ꝺnatū tūc ferre. ut possi ocīde mīes xp̄i. Omino mūtoq̄ sui sapiēcio et ꝺimio atq honorabili fr̄i eusebio: augī? Sed ꝺō tui manifesta fuit

thana cordis humani. qñtũ pace diligo
xpianã. tñ me mouere sacrilegis cor
fris. q in ei⁹ dissensiõe indigne atq; ipe
pseuerãt. eãq; motũ ãi mei ee paasiã
neq; id me agẽ ut ad cõsionẽ catholicã
ẽsq; togat tuitus: q; õnibz errantibz a
pta ueritas declaret. et p nrm misteriũ
deo iuuãte mãifestata. se ãplectendam
atq; fouendã sanctã ipã psuadeat. Ado ei
sacerdoti⁹ ẽsto te ut alia taceã q; ip q; nr
dus credidit. Corripit ab epo suo iuuenis ac
nec illius diebz ãi etiã seuerissimis legũ sce
leratissimis pat a uisceribz vñ nat⁹ est
reuocãs. minat eide mũ se i ptem do
ne solet rede pempturũ. Agnat ei. tñ sit
ad ptẽ donata. rebaptizat furies et i ma
ternũ sanguinẽ frementes. albis uestibz ñ
dedat. Statuit iter ãcellos emin⁹ atq; ẽ
spiritus. et oim frementiũ caulis matria
rche meditator tã renouat⁹ opponit. Hic
time tñdẽ placet uir gñissime. Neq; q;
hoc de te credidi: nouo sideratiõe tua.
Credit mr carnalis i membris quibz ge
nuit et nutriuit ingratũ: phibet h ecã
tas qbz genuit et nutriuit igratũ. Nõne
ubi uidet dicisse prudaliũ frementes. quid
mea: Inueni qd fiacam: iuueis qbz pti
ba ipsa feriat. Fiat i me aliqd uñ mẽ
uerũt exsufflare gram: in q ibi nat⁹ sũ.
destruẽ formã quã in utero ei⁹ accepi.
abas mres meas seuis truncatibz eripi
ant. Que me postior peperit: efferat p
or. Ad hui⁹ dolorẽ spitalit⁹ moueor: ad illo
rede carnalit⁹ uiuã. Qd aliud expectam⁹
uir honorabilis eusebi. nisi ut miseream
mulierẽ senectute decrepitã. uiduitate de
stitutã. a cui⁹ redibz i catholica phibeb
ti. ia donatista sedeat⁹ armet⁹? Quid ei a
liud furibũdo corde dicit. ãi dicet mi
hi fuisse ã me i ptem donati. et bibã san
guinẽ tuũ: Ecce ia cõsãa truculẽt⁹ ve
ste dealbat⁹? Pfiat ptẽ pollutacõis suc.
Restat pes altera ut mris sanguinẽ bi
bat. Si ẽ placẽt istam uegetat⁹ a deinas
et scãis mrtyribz suis ut inũ octauas sug
totũ qd uouit exsoluat. Potes est qde
decreta dñi. q furorẽ eius a misera ui
dua et desolata depellat: et cũ quib⁹ mo
dis nouit a ã scelerata dispositiõe dei
reat. Impiũ ego tãto ãi dolore pressu⁹
qd facere nisi saltẽ loquer! An uo ista
illi fecerũt! et m diat tace. Auferat a me
dñs hãc amentiã. Et cũ ipse m ipe
ret p aplm suũ et dicat. ab epo oportẽ
rebelli docẽtes q non oportet⁹: ego illos
indignationibz tuitus taceã! Ado ei pub
licas gestis hereẽ uolui tñ sacrilegũ ne
fris. ad hoc utiq; uolui ne me quisq;
maxẽ in alijs auitatibz ubi oportu
nũ fuit ista explorantẽ fingẽ aliquid
arbitret: qñ eaã apud ipsã ponẽ uã
dr hoc pauliani mãdasse qõ publicã
remissaut officiũ. Ado aũt modestius
agẽ possum⁹ q; ut tã grauẽ causã per
te tñ agñ uiri et clarissiã dignitate p
diuũ. et sigrãtissima uolũtate tñ qui
lũ! Peto q; sicut iã petiui p fres nros vo
nos atq; honestos uiros quos ad tuã
eximietatẽ misi. ut qñere digneris utrũ
pauliani pbr uictor nõ hoc ab epo suo
mandatũ acceperit qõ officio publico re
nũciauit: an forte uictor ãi et ipse a
liud dixerit falsũ illi apud acta pscam
sint. ãi sic cõsionis eiusdẽ. Aut sic cõsen
tat. ut ipsã totã questionẽ dissensionis
nrẽ placide pertractem⁹: ut uictor qui iam
mãifest⁹ est mãifestius innotescat libẽ
ter ãplector. Audiui ei q dixerit ut sine
tumultu pclari assint nobisãi deni ex
utraq; pte fres et honesti uiri: et sdm
scripturas qd i uero sit pgram⁹. Ida illud
qd rursus ei dixisse nõnulli ad me pti
lerũt. aue nõ ieri dstantinã gñ ibi ples
erat ipse. uel me debe uce licẽ q illuc si
cut phibẽt psiliũ. prime habituri sũt:
ridiculũ est dicẽ q; si ad me pticeat au
ra ppa. nisi pponiẽsis ecce. Quibi tota
huius qstionis cõ maxime ãi pauliano
e. Qz si forte ipare se putat. cui⁹ uoluit
collegse sui iploret auxiliũ. In alijs ei a
uitatibz tm agim⁹ qõ ad ecclam ptinet
qñtũ nos pmittit⁹ uel nobis iponunt
earũdẽ ciuitatũ epi fres et dsacerdotes
nri: q; q; et iste q se tot ãnor epm diat
qd i me turone timeat quo min⁹ meã
uelut dferre sermonẽ nõ sans intelligo.
Si doctrinã liberaliũ lrar: qõ forte ipe
a non didicit a min⁹ didicit. qd hoc p
tinet ad eam qstionẽ q; uel de sas scptu
ris uel de uanissimas ecclasticas a publi
cis disputãda e. in quibz ille p totã no

ōsatur. vñ in eis debēt ee pertior: Postre
mo ē hic fē et collega mis samsua epūs
turēsis eccie: qui nullas tales dicat. q̄
les iste dr formidae. ipē assit agat cū
illo. Rogabo eū et ut ofido in noīe xpi
saale hic cōcedat ut susapiat i hac re
uice meā: et eū dño p veritate ītantē
q̄us sermone ipolitū. tñ vera fide e
ruditū sicut ofidim' adiuuabit. Nulla
g' causa ē aut ad alios nesao qs diffe
rat. ne iter nos qō ad nos ptinet pa
gam': nec tñ ut dixi caā illos defugi
o si cor ipse posat aurilii. Aug' ad eu
sebiū
Omno crimuo mi
tog' susapiēdo et dilāssimo
fri eusebio: aug' Nō ego
recusāti volūtatu tue iudi
ū sicut dias int epos scundū molcs
t' exhortator a. depator ipositu. Qō q̄
dē caā si suade volusse: posse fortas
se saale oīdē'. q̄ valeas iudicare iter
nos i tam mānifesta atq; apta causa:
et q̄le sit illud qō fracas. ut nō audits
pubz iā ferre nō dubites p vna pte se
tenaā q̄ iudiciū reformidas. si h' ut dix
i interī omitto. Nichil āt rogauerā
aliud honorabile benignitatē tuā. qō
q̄so tande in hac saltē epla dignetis
aditere. nisi ut q̄reres a pauliano. v
trū hoc ipe dixerit victori phro suo. qi
ab eo sibi publicū officiū dem renūtiaa
uit'. an forte q̄ missi sūt non qō a vic
tore audierūt: ꝑ falsū gestis pstruti st.
Deiñ qō illi sui toti ipsa q̄stione inter
nos discutiēda uidetur. Arbitro āt nō
uidice fieri eū q̄ rogat' ut interroget ali
quē: et qō ei rīsū fuit rescribē dignet'.
Hoc g' caā ruit rogo ut face nō gra
ueris: qa lras meas sicut caā ceptus
sū nō vult atqe. Qō si voluisset. non
utiq; p tuā exīmietatē id egisset. Cū
āt id nō vult. qō possū mun' agē. q̄m
vt p te talē virū et q̄ eū diligis iter
rogē aliqō vñ me tricē mea sarcina
phibet? Qr āt mē a filio ecsa tue g'
uitatis displicuit. ꝑ ille dicsti si sarci
a coione sua tā nefariū iuuenē phi
bituc' eēt. Breuit' crīdo. Quod rogno
uit: modo phibeat. Addo etiā aliud.
Obdiacon' q̄ndā spanīesis cuīe voca
bulo prim' āt ab egressu idisciplīato
sāmonialiū phibēbat. atq; ordīata
et sana p̄cepta detēpnebat a dericatu
remotus ē: et ipse iterū adūsus disapli
nā dr. tñstituit se ad illos et rebaptiza
ri' est. Duas etiā sāmoniales cōvolonta
suas de fundo catholicor xpianor siue
idē tñstulit siue illū seaute: etiā ipē tñ
rebaptizate sūt. Et nūc tū gregibz ne
cellionū int' vagabūdos gregeo fei
narū q̄ ꝑterea maūos habere nolue
rūt ne habeāt disaplinā in detestabi
lis violēte bacchationibz suppbus ex
ultat: gaudēs laussimā sibi aptā esse
lucrinā male dūsationis vñ in catholi
ca phibebat. Et hoc fortasse pauliano
ignorat. Ergo p tuā grauitatē atq; mo
destiā eidē in notiaā pferat. Iubeat e.
si q̄ non ob aliud illā coionem relegī.
nisi qa in catholica dementū amiserat
ꝑter inobiam et pditos mores: a sua
coione remouea. Etei si dño placet. ego
istū modū seruo. ut q̄sq̄s apud eos ꝑ
ter disaplinā degradat' ad catholicā
tñsire voluit in hūi ligatione prie ca
piat. quo et ipsi eū forsitā rogēt si a
pud eos manē voluisset. Ab eis vō osi
dera q̄so te q̄ exterabiliō fiat. ut q̄s ma
le viuētes etiā a sua disaplīa correpti
psuadeat eis ut ad lauacra altiꝰ ve
niāt. atq; ut id atque mereant. paga
nos se ee tñdant. q̄ vor ne prēdet ve
ore xpiano. tant' mōm sāguis fusi q̄.
Deiñ q̄si renouati et q̄si sācificati disa
plīe qua ferre nō potuerūt deterio
ra sub spē nouē gr̄e sacrilegio nou
furous īsultent. Aut si male sano p tu
ā benuolentiā ista corrigēda curare
de me nulls q̄atur si hec illi pferre īno
ticā p vocices publicos fecero. q̄ m' ut
arbitror negaui i romana ciuitate nō
pūt. Nā āi vs imperet ut loq̄mur et
pdicem' verbū. et decētes q̄ nō oporte
at refellam' et istem' oportūe atq; ipo
tune. sicuti dñus et aplus trīs pbo: nil
lus hoīm in silentiū de his rebz pfua
dendū arbitret. Violenē āt vel latro
nātes si qd audendū putauerūt nō de
sert dñs ad tuendā eccīam suā. q̄ ui
go suo i gremio ec' toto orbe diffuso oīa
regna sbicat. Nā āi erūe quid
colon' filiā suā q̄ apud nos fuit tale
mūia. et ad illos seducta est iuuene
pntibz ut ibi baptizata caā sāmoni
alis formā susapet. ad coionē medio
crā patrīa vellet secretate reuocare

et ego feiam corrupte meas nisi volen
te et libero arbitio meliora diligentem
fusapi noluisse: ille rustic⁹ eaā plagis
istace repit ut sibi filia ꝑsentaret. qō sta
tī oīno fieri phibui. Tñ p spaniaūt
triseuntibz nobis pbr ipsi⁹ stans i me
dio fido catholice ac laudabil feic: vo
te ipudentissia p⁹ nos damauit. q tra
dutores et psecutores essem⁹. Cō quia
si eaā in illā feiam iaculat⁹ est q cō
orus est nēe: in aui⁹ medio fido stabat.
Quibz voabz auditis nō solū meipm
refrenaui a lute: ꝫ eaā multitudinē q
mi comitabat ꝑsecui. Et tñ si duā q
rā q sint vel fuerīt traditores vl⁹ pse
utores: tñdetur mi. disputāe nolum⁹
fidicantibz morsibz luporū more repte
mi. vos si boni pastores estis tacete. Cō
ci aliud mādauit paulian⁹ si vē ipē mā
dauit. si xpian⁹ es seruā hoc iudiao ta
nisi nos fracam⁹ tu tace: ausi⁹ eaā nē
cōmunari. Nec q⁹ oīa p te ḡsso nocerit
pauliano? Cohercear insanā clericor
suoz. Vide hōrabilis cuscbi: nō apud te
tacui. Dignabeis itaq⁹ nō qd tu de his
oībz sentias. ne tibi arbitreris a me
iudias on⁹ ꝑponi: ꝫ qd illi tñdeant mi
tescabē. Ne isidia dei te ī volumē tueat
dñe eximie et multo susapiēte ac dilā
sime fē. Epla augi ad paulcianum

Omno ut cordes sint i fide
honorabili et dilāssimo pau
leciano: augi⁹. Propt ipe
ritoz hoīm vanitates diu
nō debeo. Cū ei nos reuocāe iuuē ab
errore conam q̄ius aī plenissimā dis
sionē causē qbusdā videri possit qb
rem erret interrui: seruum⁹ tñ iuuē
nobis si bono āo nobisai agim⁹ ut a
pusitate discordie liberem. Cō me sin
cero corde agē et ai tremore xpiane hiu
litatis eaā si plerisq⁹ hoīb⁹ aptū non ē:
videt tñ ille aui nulla corda dauduit.
Cō aīt in te honorāe nō dubitē fata
le ītelligis. Non ei errorē sasmatis. vñ
oēs hoies q̄itū ad me attinet amplo
sanari. Dignū honore aliquo existio:
ꝫ te aī oīa q ipsi⁹ nobis hūane soae
tatis vinculo strigeris. et q nōnulla
i te ꝑmunēr plaudionis mēis īdiaā
q̄bz nullo mō desperandū est fratle te
posse veritatē nā fuit demōstrata cō
plecti. sine ullo estu dubitatiōis hono
randū puto. Dilāonis aūt tantū tibi
debeo q̄itū ipse nobis īperat q nos di
lexit usq⁹ ad cruas obprobriū. Sz net
mireris q apto benuolenaā tuā diu
tacui. nō putabā in hac te ee frāā: q
nī fē euodi⁹ aui fitē nō habe non pos
sū gaudēs indulsi. Nā si forte cōti
gisset vt in vnā domū ouenirem⁹ t ser
mo inī vos de spe nīa hoc ē de xpi hu
manitate ortus eet: aut dixisse benigna
tē tuā velle te bonis viris sedentibz cō
ferre nobisāi. Cō te multū gaudeo nīe
humilitatā offerre dignatū. Neq⁹ vllo
mō possū tantā occasionē benigni
ai tui desere. ut q̄itū vires dns prebe
dignabit q̄am tuā atq⁹ disciplinā. q
causa. q ordo. q ratio in cēaa xpi nu
dixerit. pace reliquo vobis pace meā
do vobis: tā lugēde atq⁹ plāgende dis
sionis exstiterit. Audiui q̄dem de meo
rato fē te fuisse ꝙquestū. q nesio qd
tibi otumeliose tñderit: qd ḡsso te ne
illā otumeliā reputes. quā certū m
ē nō de supbo aīo ꝓcessisse. Nouī ei frēz
meū. Sz si qd in disputādo ꝑ fidē tua
et ꝑ caē caritate dixit. fortasse feruēa
qd tua ḡsuetas nōllet audīe. nō illa
otumana ꝫ fiduaa noīanda ē. Collā
dē ei et disputatiōē: nō assentatio
nē et adulatiōē se ee aipiebat. Nā hō
est oleū pīōis: quo ꝓpha nō vult ī
pīguari caput. Ita ei dicit. Emēdab⁹
me iustus in mīa et arguet me: ole
um aūt pīōis nō impīguet caput meū.
Quault ei seuera mīa iusti emēdāi:
q̄ leni adulatiōis unctiōe laudāi. Hñ
eaā illud ꝓphetaā est. Qui vos felicē
diāt ipsi vos decipiūt. Increpi de hoīne
quē false blādiae fatāt arrogantē:
tē eaā vulgo dr. Crecuit caput. Impi
guatū est ei oleo pīōris ꝫ h⁹ non ē as
pera vitate corrigēdas ꝫ leni falsitate
laudāns. Neq⁹ hoc in eā ptem peto
accipias: q̄si ego te a fē euodio tsima
a iusto emendatū velī intelligi. Ve
reor ei ne me q̄ aliqd otumeliose ī
te dicē existimes: qd vehemēter mue
o q̄itū possū. Sz iust⁹ ē ille q dicit: e
go sū veritas. Itaq⁹ de cuiuslibz hoīs
ore nobis vim aī aliq⁹ asperitate so

nuerit nō ab illo hoīe qui forte pāt̄ ē
ſ ab ipſa vītate hoc ē a xpo qui iuſt⁹
ē emendam: ne caput nīm blāde ſ
pniciose adulatoīs vncto hoc ē ole
o pīcipis ipinguet. Oīm̄ caā ſi fr̄
euodius aliq̄ntū p ſue cōionis defen
ſione turbatior aliq̄d clam⁹ aūo dmoti
ore diriſſet: et ita hoīs et nāturalis cau
ſa te oportēt ignoſcere. Illud tñ q̄ p mut
tē dignat⁹ es peto meineris. ut ſede
tibi quos ipē elegeris dūmodo iuba
nīa nō inanib⁹ ventulen. ſ ſtulo exti
pīatur. vt et tīq̄ull⁹ et ordinat⁹ diſ
ſeram⁹: et ſi q̄d forte a nobis dām̄ te me
moria lapſū fuit recitando reuocet.
vē tam magnā et ad ſalutē oīm pti
nentē cā ordia req̄ram⁹. a ſi placet
nullo medio iterpoſito pius nobiſcū ſi
ue p epl̄as ſiue p colloquionē atq; lā
oncm ubi placuerit oferam⁹. ne forte
intēperantes nōnulli auditōes ma
lint q̄ſi nīm exp̄tare. tamen. q̄ de
vīa ſalute in nīa colloquioē cogita
re. ut q̄d iter nos fuit tīminatū poſt
ea p nos pl̄s nouit. Aut ſi p epl̄as a
gi placet. ipſe plebib⁹ recitent: vt ali
q̄ nō plebes ſ plebs vna dicat. Pro
ius ſicut voluis ſicut iuſſeris. ſicut ti
bi placuit libēter ap̄lector: et de aūo
b̄tiſſimo ac venābilis in p̄ius valen
tiā abſentis tota ſeritate pollicor
hoc eis cū magna letitia cognituru.
Voui eī q̄ntū dilig̃at pacē. et nulla
vanu faſtus ianitate iactet. Rogo te
q̄ nobis eſt cū veteribus diſſentionib⁹
ut huiuſq; vulnera illa ducaucrit.
q̄ aūoſitas hoīm ſuppor iſluxit nīis
mēbris q̄ cū vulnerū putrefactōe ecā
dolorē poſſim⁹ quo ſolet medic⁹ iplo
rare. Vides q̄ntā et q̄ miſerabili fēdi
tate xp̄iane dom⁹ familieq; turbate
ſunt: agarū ei et vrores de ſuo lēo ſibi
ſentiūt. et de xp̄o alterī diſſentiūt. Q
ullū ſibi iurāt vt iter ſe pacē habeant:
et i illo habē non p̄nt. Filij cū p̄ntib⁹
vnā domū ſuā. et domū dei nō habēt
ſuā. Succedē in eor hēditate cupiūt:
cū quib⁹ de xp̄i hēditate tyranni. Ser
ui et dñi eōem dīm diuidūt: q̄ formā
ſerui accepit. ut ſeruiēdo liberaret oēs.
Honorāt nos vīi. honorāt vos nr̄i.
Q corona nīam nos adiurāt vīi: q
corona vīam vos adiurāt nī. Oīm
iuba ſuſapim⁹: nēiem offendē volum⁹
Cū nos ſolus xp̄s offendit aut mēbra
laniam⁹: et hoīes q̄rem cauſas fuas ſcā
ces apud nos finiē cupiētes. quib⁹ eis ne
ceſſarij fuerim⁹ ſic nos ſcōs et dei ſeruos
appellant. ut negotia tua ſiue p̄agrant
aliq̄n agam⁹ negotiis ſalutis nr̄e et ſa
lutis ipſor. Nō de auro nō de argēto. nō
de fundis et pecorib⁹ p q̄bus rebus vrodie
ſūmiſſo capite ſalutam⁹ ut diſſenſiones
hoīm tīminem⁹. ſ de ipſo capite nīo tā
turpis int̄ nos et p̄nuosa diſſenſio eſt:
Q̄ntūlibz capita ſūmittāt q̄ nos ſalu
tāt vt eos ordines faciam⁹ in tra: de q̄bo
uſq; ad cauē ſūmiſſū eſt caput nīm
i quo ordines nō ſum⁹. Rogo te atq; obſe
cro ſi ē in te aliq; hūanitas qua mīti
gāri poſſint hic appareat bonitas tua: ſi
o tremuſcant i te viſcera mīe: et velis
aliq̄n tē diſcum iſtando nobiſcū oīonib⁹
et oīa p̄ania differendo: ne miſere ple
bes q̄ nīis honorib⁹ obſequūt p̄mant
nos obſequijs ſuis i iudicio dei: ſ pota
nīa nō ficta ſanitate nobiſcū reuocate
ab erroribz et diſſenſionib⁹ in vītatis
et pacis itinera dirigant. Opto te vale
oculis dei bīm ēe: dīne honorabilis et
dilāſſime. Aug̃ epūs catholic⁹ ad hōra
tū dīſtū q̄ dē etiam catholicā p ēē volui
o honoratū tras ēe volui.

Epīm p̄ius donatū: aug̃ epo
ecīe catholice. Conſiliū
tuū multū nobis placuit
q̄d p frem iheroteū hūm nobis et i xpo
laudabilē virū mandare dignat⁹es:
vt libis int̄ nos agam⁹ ubi nulla tur
barū tumulē ptubare poſſit diſpoſi
tionē nīam. Que cū tota pace et leni
tate et pace cū ſuſapiēda et agēda eſt:
ſicut dicit ap̄lō. ſeruū aūt dñi luigare
nō oportet. ſ mitē eſſe ad oēs. doabilē
patientē. in modeſtia arripientē dif
ſa ſentiētes. Rogo breuit iſinuam q̄
a te tīderi deſiderem. q̄m eccliam di q̄
catholicā dī. ſicut de illa p̄phetatū eſt
p orbē tarū diffuſā videm⁹. arbitra
mī nos nō debē dubitare de tā cuīde
tiſſima dpletione ſcē p̄phetie: q̄ dīus
eccā in euāgelio confirmauit. et ap̄li p
q̄s cath̄ eccia dilatā ē. ſicut de illa p̄
dīm eſt. Hā et i capite ſacroſā pſalmi
ſcriptū eſt de filio dei. Dīns dixit ad me

filius mꝰ es tu. ego hodie genui te. Postula a me et dabo tibi gētes hereditatē tuā. et possessionē tuā terminos terre. Et ipse dñs ihs xps diat euāgeliū suū in oīb⁹ gentib⁹ fiat. Et aplꝰ paul⁹ aīgꝫ sermo dei in affrica pcuenisset. i ipso ap̄incipite epla quā scribit ad rōnos: p quē inchoat accepim⁹ gr̄am et aplatū ad obediendū fidei in oīb⁹ gentib⁹ p noīe ei⁹. Deiñ ipse ab ihrlm in circuitu p totā affricā usq; ad illiricū euāgeliū predicauit. ecclias ostituit atq; fundauit: nō ipe sed gr̄a dei cū eo sicut ipe testat. Ado ḡt euidenter appareret pl q; cū in ea epla noīa ecā regionū vel ciuitatū inueniūt. Ad romanos. ad corinthios. ad galathas. ad ephesios. ad philippēses. ad thessalonicēses ad colosenses scribit. Iohānes ecām scribit ad septē ecclias qs̄ memorat i illis ptib⁹ ostitutas. In quib⁹ ecā vniūsā ecclām septenario nūo intelligim⁹ emendari. ephesū smirnā. pergamū thiatirā. sardos philadelphiā. laodicā pgamū. Quib⁹ oīb⁹ ecclīs nos hodie scīptre manifestū est. sicut manifestū est vos istas ecclās non scīptre. Querim⁹ ḡ ut nob⁹ tradere nō graueris q; causa fuerit nouerim⁹ q; fm̄ est ut xps amitteret hereditatē suā p orbē terarū diffusā. et subito i solis affrīs ipsis oīb⁹ ecclīs affrīca. qa p oēs terras dñs eā esse voluit p̄dicari. Ps āt vestra q; donatū dr nō ē in illis oīb⁹ locis i quib⁹ et lr̄e et sermo et fāi aplica auctoritas. Sz nec dictus nō vocari ecclām viam catholicā sed macharianā sicut eā vos appellatis: nosse debes q; fmallime pt in illis ptib⁹ vbi istas terras euāgeliū xpi effudit. nec nomē donatū stirpem nec nomē vos nefarie potestis: et oīb⁹ notū est ubi q; est nra ciō. Dignare ḡ sc̄ripta recensere. nobis ut sciam⁹ quō fieri possit ut ecclām suā xps de toto orbe p̄didit: et i vobis solis habē reperit. Vrū ē fāi nr̄i am q; impleri ppheciā et scripturas dñs p orbē terarū videm⁹? Hoc āt ego audire desidero. qa olī volo log̀ inde trahere. Nec m̄ vel ppter ipsā vianitatē posse nos p lras de hac re colloq; sine aliq; tumultu: adiuuāte deo q̄ntū up

Epla

sa mānas postulat. Epla aug⁹ ad glo
riū clusiū felicē & gr̄m et ceteros
qb⁹ hoc gratū est. q; nequaq; sūt hēcta

Omnis q; corrigi sūt pati.
dilectissimi et multo potiandis fruct⁹ gloriosi clusio felicib⁹ grāmatico et cet⁹ quib⁹ hoc gratū est: augꝰ. Dixit quidem aplꝰ ptulit hēctaī hoīem post vnā correctionē deuita. sacs qa subuersus ē eusmodi et peccat: et ē a semetipso dānatus. & q; suam suā q̄uis falsā atq; pūsam mala ptinacia obstinate defendit: preferē quā non audacia p̄sūptionis sue pericrūt. & a seductis atq; i errorē lapsis pntib⁹ acceperūt. q̄nunc āt cauta solliciti die veritatē. correcti pati cū inuenerīt: nequaq; sūt iter hereticos computandi. Tales ḡ nisi vos ē credere. nullas fortasse lr̄as vobis mittere. q̄m q; et ipm hereticā q; plurib⁹ odiosa superbia tumidū. et puritana male intentionis insanū sicut vitandū monem⁹ ne ifirmos et paruulos fallat. ita nō abnuim⁹ q̄busq; modis possim⁹ corrigendū. Vñ fm̄ est ut ad nōnullos donatistarū p̄marios sciam⁹ nō contrarias lr̄as q̄s ia olim ppt̄ suā puersitatē ab vnitate catholica q; toto orbe diffusa ē nō acceperūt: & tales puratas q̄ib⁹ nobis vti ecā ad paganos licet. Q̄s illi si aliq̄n legerūt: eand̄ tm̄ eis siue nolu erūt. siue vt magis credit neglexerunt. Vbi nobis satis visū est ipleusse nos officiū caritatis: qua non solū mīs. & et oīb⁹ nos debē spūs scis dictet. q; nob ait p aplm. Vos āt dñs multiplicet & abūdare faciat in caritate i inuicē & i oēs. Monet ecā alio loco in modestia correptēdos dissa sentientes: ne forte i q̄t det illis dñs pēitentiā ad cognoscendā veritatē. et resipiscant de diaboli laqueis. captiuati ab ipo ad ipsi⁹ voluntatē. Hec plautus sū ne q̄s me existimet ipudenter vobis q̄ prudenter sepsisse. et hoc nō vobis sū de negotio aliquid agere voluisse. qa mē cōsiliū nō estis: cū tm̄ si de negotio fundi aut alicui⁹ pecuniaue litis dirimēde vobis aliq̄d scribere. nemo fortassis reprehendat. Usq; adeo mundus totus est hic mundus oīb⁹ hoīb⁹: et sibimetipi viluerūt. Erit ḡ fm̄ ad defensionē testis hec epla i iudicio

ter. q̄ nouit quo aīo ferret. et q̄ dicit. bñ pacta q̄ filij dei vocabūtur. Ergo vt meminisse dignanū aī essem⁹ in aui tate vīa et nonnulla vobisc̄ de ꝯione xp̄iane vnitatis agerem⁹ placuit sūta p̄ubz vīs gesta q̄dam. quibz recitatis ē q̄ septuagīta ferme epī arianoū quondā nīcē ꝯionis cp̄m carthagi nēsis ecc̄ie aī suos collegis et ordīato ribz dāpnauerūt: ubi eaā felicas au tūnitatis causa p̄ ceteris multo iudi osius et ēminosi vēulata ē. Que cū ecent q̄cta plecta. crīdim⁹ nō esse mi randū. si hoīes q̄ tunc illud sacrificiū cerūt. nō sine offectione gestorū eos in q̄s fuerāt ab emulis et p̄dits cō tatu: absentes causa ignota temere dāpnandos ēe putauerūt. Nos aūt habē alia gesta ecclastica i quibz se cōs tigistan⁹ q̄ tūc agebat i numidi a p̄matū p̄ules et confessos traditores relīqt deo iudicandos. et eos in epalibz sedibz sicuti erāt mane p̄misit: quor noīa inti dāpnatores arianoꝝ nullatenū. qui eaā sedz ipse offilij eiusdē p̄napatū tenet. ubi absentes q̄si traditores p eor suas dāpnauit. quibz p̄tibz et confessis ignouit. Deiñ. dicim⁹ aliq̄n p̄ maiorini ordinationē quē ꝯtra arianū nefario scelē leuauerūt. erigētes altare ꝯtra altare et vnitatē xp̄i dis cordys furialibz dissipātes. eos petisse a ostātino tūc iperatore iudices epos: q̄ de suis q̄stionibz q̄ in affrica exorte paas vinclīm dirimebāt arbitrio me o iudicarēt. Ad postea q̄ fūcest p̄n te arianoꝝ et illis q̄ aduers⁹ illū ma uigauerāt. iudicāte miliade tūc ro mane vrbis epo aī collegis suis quo ad p̄ces donatistarū miserat iperā tor nichil i arianū p̄bari potuit: ac p̄ hoc illo in epatu confirmato. dona tū qui adūsus eū tūc aderat iproba tūr. quibz pacto rebz aī illi oēs in p tinacia scelestissimi sacrificati p̄ma nerēt. post apud arelatū mēoratum impatorē cautē causa diligenā ex aīmandā terminandāq̄ curasse: illos vo ab ecclastico iudicio puocasse vt cau sā ostentin⁹ audiret. Quo postea q̄m ventū est vtraq̄ pte assistente innocen tē arianū fuisse iudicatū. atq̄ illos rectissime supatos: et i eādem mi pueri sitate mānsisse. nec de felicas antūnitani causā negligenaā ostendit: ꝑ ad eiusdē p̄napis iussionē p ofsularibz gestis ea ā ipm fuisse purgatū. Dz q̄a hec oīa dicebam⁹ tm: nō eaā legebam⁹ mun⁹ pfecto vobis age videbam. q̄ de nīa ex spectabatis instāaa. Ad ubi sensim⁹ ad ea q̄ legenda p̄miseram⁹ nō distulim⁹ mittē. Que oīa dū excurrim⁹ ad etāz gelizitanā. inde ad vēm oppidū veuer suri. biduī nō pleni itermissione vene rūt: atq̄ vt nostis q̄ntū ipe admisc̄ y no die recitata sūt vobis: p̄mo ubi sedz tigistan⁹ confessos traditores a collegio su o remouē nō ausus ē: aī quibz postea nō confessū et absentē arianū alios p collegas suos dāpnare ausus ē. Deiñ proconsularia gesta ubi felix diligētissīe exāne pbatus ē innocēs: hec aī mea die vobis lēa esse meministis. Post mea die vō recitatum⁹ pres eor ad ostanā nū. datus q̄ ab eo iudicibz gesta ecclas tica i romana vrbe habita quibz illi improbati sūt. arianoꝝ at in epalibz homo re firmat⁹: postremo ostātini iperato ris lēas quibz oīa multo magīe testa tissima dauerūt. Ad vultus āplos. Ad vultus āplius: Nō de auro et argēto vīo agit. nō terra. nō predia. nō denuq̄ salus vīi corpis in discrimīe ve rit⁹. De adipiscenda vita etna. et fuga da morte etna. Appellam⁹ aīas vīas. es pgrinam aliq̄n: nō in aliq̄ obscura q̄sti one versam. nō recondita secreta rima mī. quibz penetrādis vel nulla vel tam hūana corda sufficiūt. Ties in apto ē. q̄d eminet dare. Ad recruit aa⁹: Da m⁹ temerario ofilio q̄libz numerosis simo inocētes absentes q⁹ fuisse dāpna tos: pbam⁹ hoc proconsularibz gestis. q bz ab oī tradicionis crimīe alien⁹ iudi cat⁹ ē ille quē maxīe crimiosū a vīis p̄lata ofilij gesta fecerūt. Dicim⁹ a traditoribz ofessis in eos q̄ traditores dicerent. dās fuisse sūas: pbam⁹ ho ecclasticas gestis ubi noīatim declarā tē. in q̄bz sedz tigistin⁹ ea q̄ ignouit re lut otiutu paas ignouit: et aī quibz postea nō ignouit disassa pace dāpna uit: vī apparuit eū eaā p̄mo nō pau ofuluisse ꝛ sibi timuisse. Obiecerat ei purpurā liniatēsis. q̄ eaā ipse q̄ndā tētus cēt a curatore et ordīe ut sepul

eas tradet: dimissus ē vtq; nō frustra.
nisi qā tradidit. cū tradi aliq̄o iussit. ¶
Hāc ille suspitionē satis pbabilē metu
ens accepto cōsilio a miore sēd ōsangui
neo suo ōsultus q; cūis qui cū eo erant
epis manifestissīa crimīa ad iudicū
dā dimisit: atq; uti paa pspexisse vis
ē. qō falsū erat qō sibi pspererit. Hā si
ī eius corde cogitatio paas habitaret.
bz qs pūtes atq; ofessos ad dimiserat.
dāpnaret crimīe traditionis: qs absē
tes apud eū nemo quicerat. Tantoma
gis ei timē debuit. ne par vnitatis vio
laret. qūtū erat carthago auctis āpla
et illustrīs: vbi se p totū affrice corpus.
malū qō ibi cēt cronū tp; a vtice effu
deret. Erat ei tūsmarinis vicina regio
nibz et fama celebrima nobilis. vbi nō
mediocris vtq; auctoritatis habebat epc
ēpīm. q; posset nō aurare ospitantē mul
titudinē. timuerit cū se videt et romane
ecīe in q; sz aplice cathedre vigrut pn
apatus. et cūis terris vbi euangeliū ad
olūctū affrica venit. p cōiacentes lras cē
si adusarij ei ab illo illas ecīas alienā
re ordinarētur. Quia qs venire noluit
ad hospitiū collegarū. qs a suis ūmu
nis otra veritatē siue causē puersos cē
sentiebat vel suspicabat. vel vt ipi qs
fecīt simulabat tāquā magis sēdis si ve
pagas custos cē voluisset. cauē debuit ne
dāpnarent absentes: q; iudicio eor oīo
infesse noluerūt. Negs ei te pbus ad or
dinis ad inferiorus ordīs decias. si de
collegis agrebat. q; possent alior collegā
rū iudicio pūertim aplicarū ecīarū cau
sā suā integrā reseruare: ubi otra eos
sentēcie dē in absentes nllo mō aliq̄o
valerēt. qn eor iudicū in pmo aditum
postea deseruerūt. si suspectū sp habitū
hūp adire voluerūt. Hec res maxime
sollicitē debuit sēm qui tūc erat pri
mū. si. ptea ofiliū regebat vt paa ofi
lēt. Fatale ei fortassis rabida ī absente
mora placatū vel frenata oprimēt si
duet. Videtis frēs post tantā stragē pse
cutionis nūa dei a pncipiz sdi pacē
ēe. cessam: nō debem⁹ nos xpiani et
epi vnitatē dissipere xpiānā. quā iā
pagan⁹ nō insequit inimicus. Itaq; vt
istas cēs causas. qs clades turbulētissi
mi tpis ītulerit ecīe. deo iudicā dimitta
mus. vt si aliq̄ in vobis sūt qui ēta isto
tū crimīa ita nouerūt. vt ea fatale va
leat edicē. negātes q; nūcere. et talibz
cōicare formidāt. pgrant ad frēs et col
legas nros tūsmarinarū ecclarū e
piscopos: et ibi pūs de istorū fīs et otu
maca dquerātur. qō ad iudicū colle
garū affior male sibi cōscij venie no
luerūt. cū inde illis denūciet. vt veni
ant. ibiq; obiectis tēnerant. Qō si nō fe
cerīt. ibi eaā eor pauitas et pusillā
nimitas cognoscet. missaq; tractoria sup eorū
noīe p totū orbē fratrū quatūq; iam
xpi ecīa dilatata ē ab oībz ecīis eor
cōio precabit: ne aliqs error in cathedē
ecīe carthaginēsis oriat. Tū demū se
cum epīm aliū plebi carthagis ordina
bim⁹. cū a tota ecīa. ut fuerūt sepati:
ne forte cū ali⁹ m fuit ordinat⁹ nō ei
cōicet ab ecīa tūsmarina. qa iste ab
honore nō depositus videbit. quē iā
ordinatū fama celebrauit: et ad eū
cōmeare cōmendatias lras fecit atq;
ita magnū scandalū sasmans ī v
nitate xpi iā pactus tpiz oriat. dū
ppere volum⁹ nras pnitare sen
tēcias. et nō otra totā italianū. sz otra o
bē fratrū qui ei p ignorantiā cōicet
altare alterū erigere audeam⁹? Iu
ic tā osono regq; ofilio aliquis infre
nis obtēperare nolluisset. qd cēt factu
r⁹. a quo aliquē absentiū collegaz
cēt dāpnatur⁹ cū in pūte acta con
silij nō duct habet otradicēte pma
tu? Qō si tāta et adusus pmā sedē
sedicio nascētur. vt nōnulli dāpnāe
tā vellent qs volebat ille differri qn
to melius a talibz ingenia et ipanita
molientibz q; a tot⁹ orbis cōione dis
sentiret? Sz qā nō erant q; in italia
nū et ordīatores ei⁹ tūsmarino iudi
cio pbarent? pterea nec pūs in eū se
tēcias dicent differre voluerūt. nec p
ea q; dixerūt pseuerāter id agē. vt
ecīe tūsmarine in notiā pferret.
quor traditorū in affrica dāpnator
cōionem vitare deberent: qa si id fac
tē ptauissent atrēt sibi italian⁹ et re
teri. et suā causā adusus frillacos ca
lumniatores apud tūsmarinos ecīastī
cos iudices diligentissīa discussione
purgarēt. Ita q; ofiliū illud puersū

aq; nefariū marīe vt credit traditor
fuit: quib; confessis sēs tgistan⁹ ignora
uerat vt qm de tradicione fama crebu
erat. ifamatus alijs a se cūterent suspi
tionē. Et cū hoīes p affricā totā credē
tes epīs falsa de innocentib; loq̄rent. q;
dāpnati ēent apud carthaginē tradi
tores tē; in nebulā mendaciissimi ru
moris ipsi q; ve tradiderāt lantarent.
Vñ videtis fieri potuisse qđ verisi
mile nō esse q̄dam vīm dicebāt. vt q
ēent de sua tradicōe confessi causā q; suā
īpetrauissent deo dimitti oportē. item
iudices dāpnatores q; tē; traditor ab
sentiū postea discessent. Magis ei am
plexi sūt occasionē q; possent alio⁹ fal
sa criminatione pfunde: et diffusas in eos
liguas hoīm inq̄sitione criminū su
oz hoc mō declinare. Aliq̄n si fieri nō
possit ut q̄sq; mala q; ipse admitteret
īo alio iudicaret. nō diceret q̄busdam
paul⁹ apl⁹. ppter inexcusabilis es o
homo q; iudicas. In quo ei alīū iudi
cas temetipm dāpnas. Eade ei agis
q; iudicas. Qđ illi oīno fecerūt: vt tē
uba aplī integre in eos apteq; oue
niāt. Non q; tuū sēs q; eoz crimiā
deo dimisit. paa vnitatq; diffluit. A
liq̄n magis hoc apud carthaginem
prudēt ne fasma fiēt vbi null⁹ ade
rat qui confessio amen donare cogēbat.
Qđ erat fragilimū tota diuersatio
paas ēet absentes nolle dāpnare.
Itaq; iniuriā facerēt innocētib; eaā
si eas nō iudicijs negq; confessis negq; oīo
pītib; ignoscē voluissent. Ille q̄pe
incipit veniā. qui culpa certissima
ē. Quāto q; īmaniores et ferociores fu
erūt q̄ ea se putauerūt posse dāpna
re q̄ incognita nec donare potuis
sent: Et illic cognita dimissa sunt
deo ne alia q̄rerent. hic īcognita dāp
nata sūt vt illa tegerent. Et dicet
aliq̄s. Cognouerūt. Qđ et si concedam:
eaā sic absentib; vtiq; pa oportebat.
Neq; ei iudicijs deseruerāt ubi nūq;
oīo constiterāt: nec ī illis solis epīs af
fris erat ecclā. vt oē iudicijs ecclāstā
cū vitasse viderent. q; se iudicio eoz
pītare noluissent. Aliq̄n q̄pe colle
ctarū tūs marina restabāt. ubi appa
rebat eos iudicari posse q; videbāt
affros vel numidias collectas habe
re suspectos. Ubi est ei qđ scriptū damat
āteq; introgas ne vituperes quēq;. et cū
īrogaueris corripe iuste. Di q; nec vitu
perari nec corripi nec introgari spīs
sanis voluit. q̄nto sceleratū nō vituperat
q; correpti ꝑ oīno dāpnati sūt. q; de suis
animis nichil absentes interrogari po
tuerūt. Et tū ista q; luce absentiū et ne
quaq; iudiciū deserentiū qa nūq; affu
erūt. et sp cuncta illū suspīm esse decla
rauerūt. tū cognita crimiā dāpnasse
dicāt. q̄so vos fres quō hoc cognouerit.
Fortas. Nescam. Quisquā ipsa cogni
tio ī illis gestis explicata nō est. Et eo vo
bis oīndum quō cognouerūt. Attendite
causā felicis antūnitani: et pmoleste
te q; vehemētiores in eū fuerūt. Sic q;
et ceteroz causā nouerāt sicut hui⁹ q;
postea īnocentissim⁹ diligēs et trību
inq̄sitione ꝓbatus ē. Quāto itaq; iustio
et tuā⁹ et caā⁹ innocentes eos existimare de
bem⁹. quoz crimiā ab istis leuā⁹ accusa
tā sūt et priore reprehensione dāpnata
q̄n ille iuuenā⁹ est innocens in quē ma
to īmani⁹ seuerūt. An forte sicut q̄dā
dixit. qđ q̄dam cū vobis dicet displica
ūt. si tū pretermittendū non ē. Aut ei qui
dā. Deo debuit epīus proconsulari iudicio
purgari. Quasi vō ipse sibi hoc optaue
rat. ac nō imperator ita queri iusse
rat: ad cui⁹ curā de q̄ ratione deo reddi
tur⁹ cēt. res illa maxīe ptinebat. Lebi
tū ei et iudicē causa traditoris ꝑ sac
matis illi eū fecerant q; ad eū caā pe
ctas miserāt: ad quē postea pueniue
rāt. et tū iudicio ei⁹ accēsere noluerī.
Itaq; si culpādus ē quē iudex tenus
absoluit. cū ipse sibi hoc nō proposuis
set. q̄nto magis culpandi sūt q; terre
nū regē sue causē iudicē esse voluerū.
Si cū animis nō est puocare ad īperia
torē. nō est animus audiri ab īperato
re: si nec ab illo cui causā delegā
uerit īperator. Quēdā eaā fusperisti
culeq; ī causā felicis epī amicū ille eo
luit emendari vt q̄s eaā vnguis vera
ret. nūquid poterat felix oratio dē
tāta dilectaa vel sceleritate q̄rere.
cū ei⁹ causā īueniendā cognitor age
ret? Qđ ei erat illud nolle sic q̄n
q; de crimīe confiteri. Et tū illaq̄pe pe
sule int̄ pconū tribules voces et cru
tas carnificū man⁹ nūq; collectā dāp

nares absentē. q̄ iudicio eius se pīntare no
luisset: aī habet aliud qđ posset quidē.
Aut si dāpnaret ēte eaī ipsis sctarūbz le
gibz penas iustis et debitas luet. ¶ Si
festa pconsulatia displicēt: caīastias ac
dite. Oīa vobis ordīe recitata sūt. An for
te nō debuit romane ecīe michaates e
pūs aī collegis tīsmarinis epīs illudsi
bi usurpare iudiciū. qđ ab affris septua
gīta ubi pmatus tigistan⁹ psedit fuerat
tminatū: qđ qđ nec ipe vsurpauit. Ro
gatus qppe iperator iudices misit epos
q̄ tū eo sederēt et de tota illa causa qđ ius
tū uidētur statuerēt. Hoc pbam⁹ et dona
tistarū precibz et ubis ipsi⁹ iperatoris.
Vtraq; ei lecta vobis lecta meministis: et
īspiciendi ac describēdi lucēam nūc ha
betis. Legite et cōsiderate oīa. Videte qñ
ta aura paas atq; vnitas q̄seruēde ac
restituēde aīcta disaussa sūt: qđ modo
dā accusatoz psona tractata ēt quoz
tūq; vocabz liquido ꝓstiterit, nichil eos ha
buisse qđ in ecclianū dicēnt. ꝑ totā au
sā in plebē de pte maioīni. hoc ē sedia
nē tīsferre voluisse: vt ab ea videlicet
turba ecclian⁹ accusarēt. quā sol' tumul
tuosis clamoribz nulla deinceps atte
statione nullo veritatis examīe ad suā
voluntatē aīos iudicū detorqre posse arbi
trabant. nisi forte furiosa et pocalo ebrio
rū atq; correptoīs ebria multitudo vera
ī ecclianū crimīa dicēt. ubi septuagīta
epī sicut de felice antōnitano cōstat absē
tes. et īnocentes collegas tā insana teme
ritate dāpnarūt. Quali ei turbe illi con
senserāt vt aduersus īnocentes nō intro
gatos ꝓferrēt sentēcias: a tali turba cur
so eaī ecclianū accusari volebāt. ꝑ pla
ne tales īuenerāt iudices q̄bz illā ītmē
rā psuaderēt. Notestis ei p vīa, puidēa
tū et illoz pūsitate illuc attendē et iudica
tū q̄admodū ad extremū psuadē nō pos
sent. vt a plebe ptis maioīni q̄ certā p
sonā nō habebat arguerēt ecclian⁹ et
requisita ab eis ēent vel accusatores vl testes
vel quoquo mō cause nārū: q̄ sil' aī eis
q̄ affricā venerāt. et eos pīntes fuisse ac
qđ a donato sbtractos ēe dicētur, ꝓmisit
de donat⁹ q̄ eos ēet exhibitur. Qđ aī nō
semel ꝑ sepi⁹ pmisisset amplius ad illud i
udiciū accedē noluit: ubi iā erat tāta
ossessus. vt nichil aliud accepso nō gaudē
do nisi pīs dāpnare noluisse uidētur.
aī tīn ea q̄ dāpnanda ēent eo pīnte ac
qđ introgato manifesta fuerūt. Accessit
aliud vt a q̄busdā adūsus ecclianū
denūciationis libell⁹ daret. Post q̄ fan
q̄admodū sit cursus agitatū, ꝙ nuīo
et q̄ psone illū libellū dederint, q̄ quomō
nichil ī ecclianū pbari potuit. qđ di
cā aī et audientes oīa. et quoties volū
tas legē possitus. De nuīo ātē septuagīta
epoz aī quasi ꝙiussima opponēt auto
ritas. q̄ fuerūt dicta meministis: et tīn vi
ri ꝙuissimi ab īfinitis q̄stionibz qđā
cathena īexplicabili sese nectentibz su
ī tēperare arbitrati⁹ malueruīt neq; qm
curātes q̄ multi ēent illi epi a vīn collā
gis uidebāt tanta temeritate sectatos.
vt ī absentes et nō introgatos collegas
tā pīnates audēnt ꝓferre sentēcias. Et
tīn q̄lis ipsi⁹ bā miliaadis vltima ē. p
lata sentēcia q̄ īnocens q̄ integra. q̄
puida atq; pācifica. q̄ nec⁹ collegas ī
quibz nichil ꝓstiterat de collegio suo au
sus ē remouē: et donato solo quē tra
mali pīnapem īuenerat marīe aulpi
to sanitatis recuperāde optionē ceteris
liberā fecat. ꝑatus cōiectorias lras mit
tere eaī his qs a maioīno ordiatos
ēe ꝓstaret. ita ut q̄busq; loas duo es
sent epi qs dissensio gēinasset. cui ꝓfir
mari vellet q̄ fuisset ordinat⁹ por. alter
ad coz plebs alia regenda ꝑmitteret.
O virū optimū. o filiū xpiane pacis.
et pīem xpiane plebis. Cōferte nūc is
tā pauitatē cū multitudine epoz. ne
q; numī nūo. ꝙ pond⁹ ponderi ꝓparate.
Hīc modestiā. inde temeritatē. Hinc vi
gilancā. ibi ecclatē. Hic nec mā suetu
do īegritatē corrupit: nec īegritas mā
suetudini repugnauit. Ibi ātē et furoē
timor tegebat. et timore furor ictabat.
Isti ei uenerāt cognitoē vecoz āmu
nū falsa respuē. illi falsoz dāpnatoē
vera celāt. Illis ne se tandē ecclian⁹ au
diendū iudicandūq; ꝑmitteret. cū habe
ret tales apud qs si ea causa mouēt
īnocentiā suā facillime oīdēt. nō se
illis oīo ꝑmittēt: nec sic pegrin⁹ eaī
e carthaginēsis subito ēet epūs ordiat?
et ignorāret qđ ad corrūpendos aīos
vl īprobos vel īpertos posset. tūc pe
cūiosissima mlier lucilla qdam quā

p ecñastica displīa corripiendo idē aum
ēet dyacon⁹ lefecat. Cuā hoc ei acrsserat
malū ad illā pfiaendā inūgtatē. Nā in
illo ꝯsilio ubi a ꝟftssis traditorib⁹ abse
tes atq; īnocentes dāpnati sūt. paua q
dā erant q crimīa sua īfamatis alijs
tegē cupiebāt: vt hoīes a veritatis inq
sitione auterent falsis rumoribus auo
cati. Paua gs erant q hoc negocīū mī
ime curabant: quis i eis ēet maior au
toritas ppt ipsi⁹ sed soactatē q eis pe
cerat titus. Cetera ad lucalle peaīa t
maxīe adūsus cecilianū empti et īsta
grati phibent. Cetāt gesta apud ẓeno
philū ꝯsularē. ubi nūdinarc⁹ qdā dy
acon⁹ a siluano arcensi epō q̄ntū ipis
gestis ītelligit degradat⁹ ai eis satissa
cē p alior epor lras frustra ornat⁹ ēet:
patefecat multa irat⁹ et in iudiaū pub
licū ptulit: int̄ q id quoq; memora
tū legit q lucalle peaīa corruptus epūs
i carthaginēsi ecīa in affrice capite al
tare ctra altare leuatū est. Dao q hec
gesta vobis nō legerim? s ipe nō fuis
se meīnistis. Inerat caā nonnullis do
lor ai de typo supbie venies q nō ipsi
ordīauerant carthagini epm. qbz oib⁹
rebz ai eos nō veros iudices s ītimicos
ppt corruptos cecilian⁹ ouenisse agnos
cēt. q̄n fieri posset vt vel ipe vellet vel
ppls aū pscebat ꝓmittēt: ut reluta ec
cīa iret i domū priuatā nō collegarū
disentiendo⁹ ercāine. s factiois aureo et
odys muliebrib⁹ truadādus. ai sibi p
serū videt apud ecīam tīsmarinā p
uatis ītimatis et ab vtraq; pte dyssen
sioīs aliena incorrupta et itegra ex
amē sue cause remanē. Vbi si nichil
adūsarij agē vellēt. ipsi se ab orbis tra
rū īnocentissīa coione padrent. Di
at illic ei accusare tēptassent tuc si
bi adeēt tuc īnocenaā suā adūsus e
or machinamēta defendēt. sicut poste
a fm̄ ee dixistis: ai tī illi nimis
sero q̄ssent iudiaū tīsmarinū iam
sasmatas rei. iā leuata altaris honorē
do scele macula. Primo ei facerēt si
veritate nitent. s falsis rumoribus
tpis diurturnitate firmatis q̄si vetus
ta fama ꝓiudicāte ad iudiaū venīe
voluerūt: aut qd magis arcendū est
dāpnato pus sicut libuit cecilian⁹ q̄si
sceau sibi uidebātur ꝓsidentes nuo suo.

nec audētes alibi ꝓmouē causā tā mala.
ubi nulla correptione operāte posset ve
tas īuenire. Dz postea q ipsis rebz expta
sūt tū cecilian⁹ ꝓmanē coionem orbis
tarū. et ad ei a tīsmarinis ecīis or
torias lras mittu. nō ad illū que illi
sceleratc ordīauerāt puduit eos sp ta
cē: qa posset eis obia aut paterētur dā
nara p tot gentes eccīam coicare dāna
tis. et aut se ipsi ab īnocentis orbis to
tū coione padrent. ai tacēdo finerēt
epō que carthaginēsibz ordīassent q to
to orbe nō coicarc. Elegerūt siaut dz du
as agē causas ai cecilian⁹ apud ecīas
tīsmarinas ꝓbari ad utrūq; vt si ei po
tuissent quacūq; vsuaa false crīaa
nis cuīcere. saaarēt plenissīe. aut pdita
tē sua. Si at non posset. in cāte qdem
pūsitate duratēt: s ita tī q̄si haberent
qd ducēt malos iudices se ee ꝓfessos.
Duc vox e oīum malor lutigator ai fi
erūt caā manifestissīa veritate supati:
q̄si nō eis adhuc dia possit et iustissime
dia. Care putem⁹ illos iudices q rome
iudicauerūt nō bonos iudices fuisse? he
stabat adhc plenarīū ecclie vnūse con
siliū. ubi caā ai ipsis iudiabz causa pos
set agitari. ut si male iudicasse iuicta
ēent. cor sne solueret. Qd utrū fecerit
pbent. Nos ei nō esse fm̄ facile pbam⁹
ex eo q totus orbis eis nō coicat. Aut si
fm̄ est caā ibi sūt vicī. qd ipsa cor sepa
tio manifestat. Dz tī qd postea fecerūt
patres lras sufficactissime oīdit. Iud
ces ei ecīasticos tāte autoritatis epos
quor iudicio et cecilian⁹ innocēaa t cor
probitas declarata ē. non apud alios
collegas. s apud ipeatorē accusāe au
si sūt: q male iudicarūt. Dedit ille ali
ud arcelatese iudicaū alior saluet epor
nō qa iā nāc erat: s cor pūsitatib⁹ ce
des. et oi mō aures tātum ipudenaa
cohibe. Deq; ei ausus ē xpianus ipator
sic cor tumltuosas et fallaces q̄rela? sus
ape. ut de iudicio epor q rome sederat
ipse iudicaret: s alios ut dixi epos de
dit. A qbz tī illi ad ipm̄ cursū ipatore
ꝓuocare maluerūt. Qua i re illos q
admodū detestet audistis. Atq; vtina
saltē ipse iudicio īsanissimis aiosimis
sius finē posuissent. atq; ut ipe eis cessa
vt de illa causa p epos iudicaret a sās
atibz venīa petitur⁹: dū tī illi qd ul

tes dicent nō habent si eius sñiē nō ob
tēperacēt ad quē ipsi pnocauerūt. sic et
illi aliqñ credent veritati. Jussit ei ille ve
ri ptes ad agendā causā romā ocurre
rent. Quo cū arrianꝰ nesao q causa nō
ocurrisset: increpatꝰ ab eis pcepit vt
mediolanū seqrent. Cūq se aliq eoꝝ sbtra
hē reperant. fortasse indignatꝰ qā nō este
os imitatꝰ. Constantinꝰ: vt iā stratū atq ve
lut arrianū dānnaret absentē. Cōm u
bi cognouit pruidus imperator religōs ab
officialibz custoditos scat mediolanū p
venire. Quo cū eaā arrianꝰ vēisset. ipīm
sa q sicut sēpsit exhibuit. Cognitaq cau
eius indicant trē arrianū innocentissi
mū. illos improbissimos iudicauit. Et adh
baptizāt exterā eccām et si possint i bap
tizant eccām sacrificāt in dissensiōe et
sasmate: et paas noīe pplos salutāt. qs
a paas salute exterminat. Non sanctū v
exsufflāt baptisma xpi: et nolūt in se
ius tpalibz emendari. ne i eternas penas
p tantas sacrilegijs destinētur. Nos eis
obviam⁹ furorē sasmatis. rebaptizaa
tes diffusa ē nefariā sepationē. Et o
diabz non tm nris sz eaā eoꝝ creatum⁹
die. nō volūt: que cū recitant in cō
tū. et cū ipsis plebibz qbz ille hēe sēpte
mā mortuoꝝ. vel eaā si vā tm alienā
nō intelligētes i his q nos eis obuiam⁹
ōes illos tenā. in his vo q nobis obia
unt palea vel zizania messis dñice
phendi. ad frumēta aūt amen nō ptinē.
negz ysidrās qā quibz mali placēt
i vnitate ipsi volūt malis. Quibz aūt
displicēt vt eos emēdare non pnt. negz
cū ipe messis audēt zizania eradicare
sz altaria xpi volūt: ita nō solū abe
is maculent. sz eaā dīnis ubis laudā
dicatiq mercant. qm ne nomē xpi
iter horribilia sasmata blasphemetur
p bono vnitatis tolerāt qd p bono eē
tas oderūt. Si hñt aures audiāt qd spūs
dicat ecclīs. Sic ei in apocalipsi iohis
legit. Angelo eccīe epheſi scribe. Hec
dicat q tenet in dextra sua septē stellas
q ābulat in medio septē candelabroꝝ
aureoꝝ. Scio opa tua et laborē et pacē
tuā. et qā nō potes sustinere malos. et tēp
tasti eos q se dicūt aplos ee et nō sunt.
et inuenisti eos mēdaces. et pacientiam
habes et sustinuisti eos ppt nomē me
um. et nō defecisti. Cōd si de angelo supioꝝ
celoꝝ et nō de ppositis eccīe vellet intel
ligi: nō ysequēter dicet. Sz habeo adu
sū te q caritatē tuā primā reliquisti.
Memor esto itaq vñ excideris et age
pnām et pmā opa fac. Sin aūt veniō
tibi et mouebo candelabrū tuū de lo
co suo nisi pnām egeris. Nec supioꝝ
bz angelis dia non pt q ppetuā reti
nēt caritatē. Vñ q defecerūt et lapsi
sūt drabol est et āgeli ei. Ergo pmā
caritatē habet. qa sustinuit pseudo aplos
ppt nomē xpi. quā iubet vt repetat
et faciat pōza opa sua: et obiacūt nob
crimīa malox hoīm. nō nra sz aliēa
et ipsa pūa incognita. q et si eaā vā
et pricā viderem⁹ et zizanijs ppt frū
menta pcentes p vnitate tolerarem⁹
nō solū nulla reprehensione. sz eaā nō
pua laude nos dignos dicet: quiaūq
scripturas scās nō recte sicut audiet.
Tolerat aaron multitudinē populoꝝ exi
gentē et sibi instantē et adorantē. Tole
rat moyses adustus dei tot milia in
muraāa. et manēs offendēa nomē
scm eius. Tolerat dauid saulē pseu
torē suū sceleratus moribz celestia re
serentē magias arabz iferna q̄rentē.
occasū vindicat. xpm eaā dñi ppt sac
mentū venerāt vnctiōis appellat.
Tolerat samuel nefandissimos filios
hely. pūsos q filios suos: qs pplus qa to
lerare noluit. diuina veritate accusat⁹
diuina severitate corrept⁹ est. Tolerat
denigz ipm pplm superbū deptorē dei.
Tolerat ysaias in quos tā multa va
nuina iaculat. Tolerat thēmias a
qbz tāta pcat. Tolerat zacharias pha
risceos et scribas q̄les illo qre fuisse scp
tura testat. Sic me multos ptermisisse.
legat q volūt. legat qui pnt eloqa ce
lestia. Inuenīet ōes scos dei seruos et
amicos sp habuisse se qs in suo pplo to
lerarent. cū quibz tm illi⁹ tpis sacra
mēta volentes nō solū non impugna
bant. sz eaā laudabiliter sustinebant.

ſtudẽtes ſicut aũt apls ſeruãe vnitatẽ
ſps in vinclo pacis. Attendãt eaã p dñi
aduentũ ubi mlto plura huiꝰ toleraãe
p totũ orbẽ ſuenirem⁹ exempla: ſi oĩa
ſcribi et ĩ autoritatẽ redigi potuiſſent.
Tñ hecapſa q̃ habem⁹ adũtate. Toleat
ipſe dñs iudã diabolũ furẽ et venditorẽ ſuũ: ſinit atq̃ iter ĩnocentes diſ-
aplos qđ fideles nouerũt precii nẽm.
Tolerant aplꝰ pſeudo aplos: et interi
ſua q̃rentes nõ que ihu xpi. Paulꝰ nõ
ſua q̃rens ſꝫ q̃ ihu xpi. cũ gloriosiſſiã
toleraãa ꝙuerſat. Poſtremo qđ paulo
añ ỽmẽoraui dina voce laudat ſb
ãgelu noĩe ſpositus ecãe q cũ odiſſet
malos. eos tñ tẽptatos et ſuentos pro
noĩe dñi tolerauit. Ad ſũmã ſcipſos
ĩterrogẽti. nõne tolerãt ab eis rẽds
et ĩcendia arãcelliõũ? Venatores p
apitatoꝝ ultro cadauerũ et ſb inare-
pibilibꝫ malis vni⁹ optata p tot ãnos
toa⁹ affrice gemit⁹? Perco iã dic̃ ſin-
gulariũ p affricã regionũ et ciuita-
tũ et fundoꝝ tirãnias pirates et pub
lica latrocinia. Ageli cũ vosipſi vobis h̃
dicatis ſiue ĩ aute ſiue pala ſicut ubi
tũ fuit. Quocũq⁹ cũ oculos ỽterit⁹: oc
curret qđ dico vel poa⁹ qđ taceo. Hegꝫ
hĩc ystos qđ ibi diligẽtius accuſaim⁹? Nõ
q̃ cũ nobis diſplicẽt qđ tolerãt malos:
ſꝫ qđ ĩtolerabiliꝰ malꝰ ſiũt. Propter ſaſma
ppt altare ỽtra altare. ꝓpter ſepationẽ
ab hẽditate xpi toto orbe diffuſa. ſicut
tãto añ ꝓmiſſa. Violatã pacẽ. ỽfaſſã
vnitatẽ. ũcrata bapti⁹mata. exſufflã
ta ſanãa. q̃ in ſceleratis q̃ hoĩbꝫ ſcã ſiũt
planctim⁹ et lugem⁹? Que ſi ꝓuidẽtiꝰ
ĩtueanũ exempla q̃bꝫ demõſtratũ eſt q̃
ta hec pendere dõ. Qui fecerũt ydolum
vſitata morte pempta ſiũt. Quꝰ vo ſaſ
ma facẽ voluerũt. hyatu tre pnapes
deuorati: et turba ỽſentiens igne deuo
rata ẽ. Diuſitate penarũ diuſitas agꝰ
noſcat⁹ mitoꝝ. Traditur ĩ pſecutione
ſã codicis. ỽfitenti traditores et deo di
mittitur. nõ ĩtrogant ĩnocentes et
ab hoĩbꝫ temerarijs dãpnant. Probat⁹
ĩteger ctis. iudicijs q̃ inter dãpnatos ab
ſentes mlto vehemẽa⁹ ceteris ĩmiat⁹
e: iudiciũ epoꝝ ad ĩperatorẽ appellat⁹.
Iudex eligit⁹ impator: iudicijs ỽtẽptus
ĩperatoꝝ. Que tũc acta ſit legitis: q̃ nũc
agant⁹ iudicis. Si de illis ĩ aliq̃ dubi-
tatis: iſta iã aũite. Certe nõ cartis vete
ribꝫ nõ archiuis publicis. nõ geſtis foꝝ
ſibꝫ. nõ eccl̃aſticis agam⁹? Maior lib nõ
orbis ũtatũ eſt. In eo lego ꝓpletũ qđ in
libro dei lego ꝓmiſſũ. Dñs ingit dilec
to me filius meꝰ es tu. hodie genuĩ te.
Poſtula a me et dabo tibi gentes hẽdi
tatẽ tuã. et poſſeſſionẽ tuã ãminos ter
Huic hẽditati q̃ non cõcat. quoſlibꝫ
libros teneat. exheredatũ ſe ee cognoſ
cat. Hãc hẽditatẽ q̃ſq̃ expugnat alie
nũ ſe ee a familia dei ſcatis ĩdicat. Cer
te de traditoe dinoꝝ librorꝝ ũtute ẽſſe:
ubi hẽditas iſta ꝓmiſſa ẽ. Ille q̃ q̃m
ĩ teſtamentũ tradidiſſe flam⁹: q̃ cõ
tra volũtatem lytigat teſtatoris. Qđ ti
ceat o ps dnata? Quid tibi ceat ecãa ro
mãnoꝝ? Qđ ãt de iſta dico: de orbꝫ ter
rarũ bꝫ eaã longe poſita ĩtelligi volo. Qđ
vobis fecerũt q̃ nec oĩno qđ fecerũs ni
q̃ infamauerũs noſſe potuerũt? In
q̃a lucillã ceciliam⁹ ĩ affrica leſit. lucẽ
xpi orbis amiſit? Tande ſentiẽt qđ fe
cerũt. Veritate ãnoꝝ intuallo ĩ oculos eoꝝ reuolutũ eſt op⁹ ipſoꝝ. Queri
te p quã feiam maximian⁹ q̃ diatur
ee dnati ꝓpinqu⁹. ſeſe a ꝑmiani cõ
ne paderit. et q̃ admodũ ꝙgregata
epoꝝ factione ꝑmianũ dãpnauit ab
ſentẽ. et adũſus eũ epus ordinat⁹ ſit: q̃
admodũ maiorin⁹ p lualla ꝙgregata
epoꝝ factione ceciliani dãpnauit ab
ſentẽ. et ordinat⁹ eũ epus ordinat⁹ eſt. In fi
te qđ a ceteris affris ſue cõionis epis
ordinatus ẽ vultus valẽ. et qđ a ũſmaro
nus vnitatis epis adũſus factionem
maiorini ceciliani⁹ purgat⁹ ẽ valere
nõ vultus⁹. rogo frẽs mei qđ magnũ ar
bitro qđ difficile a vobis ĩtelligi aũpio. Ar
tũ quidẽ ĩteſt et incõpabiliter diſtat.
vel autoritate vel nũo affricana ecãa
ſi aũ ceteris orbis ptibꝫ oferat. et longe
mũor eſt eaã ſi vnitas hic ẽet: lõge de
no mũor ẽ ꝙparata ceteris xpianis
oĩbꝫ gentibꝫ q̃ ps maximiani ꝙpa
ta ꝑmiani. Deo tñ et iuſtũ eſſe arbi
tror vt tantũ valeat ỽſiliũ ſedi nigri
tani qđ lualla ỽſauit adũſus abſen
tẽ ceciliani et aplicam ſedẽ totũq⁹ or
bẽ ceciliano cõitante. q̃ntũ valeat ỽſi
liũ maximianẽſiũ. qđ ſili ỽſauit ſed
na neſcio q̃ adũſus abſentẽ ꝑmiani

et retrā p affrtā mlatudinē pmiano
uicunte. Qđ apaus dnatur? Qđ equs
postulat? Videtis hec oīa et nostis et ge
mitis. Et tñ videt et dr qđ et vos in tā
pestifera et sacrilega pasione, nlla res
vobis remanet, si p adipiscendo spūali
regno carnalē supetis affm. et aīas
as hoīm q̄ in iudicio dei nul pderunt
p deuitādis sempitnis penis nō time
atis offendē. Erge ite dsulite, qđ dra hr
nēa possint rndē dgnosate. Si pferūt
tartas, pferim? tartas. Si falsa nēa cē
dicūt, hoc nos de suis dicē nō indignē
t. Nemo delet de celo dstitutionē dei: ne
mo delet de tra ecclām dei. Ille totū orbē
pmisit: ista totū orbē replevit. Et bonos
habet et malos. Sz nec in tris amittit
nisi malos: nec i celū admittit nisi bo
nos. Erit āt vobis hic sermo q̄ de mu
nere dei nouit ipe q̄nta et paas et vā
tas vō et si nolitis. Aug ad emeritum
petēs sarbi aut de baptismo salsma fm sit

Desiderabili et ꝯ apte dnatu
dilō fri emerito: augt
go aī audio quēq̄ bono īge
nio pditū, doctis liberalibz
sit tñ in questiōe facillia sentire aliud
q̄ veritas postulat: quo magis miror eo
magis erardesco nosse hoīem et aī eccl
loq. Vel si nō io possim saltē luis quelō
cissime volāt attingē mentē ei? atq; ab
eo viasim attīgi desidero. Sicut te cē ca
tut spū scō prenūiata ē toto orbe diffū
dit. Dsceptū doleo atq; sclusū: quā ob
causā nescio. Jdā arrū ē magne pr co
tibz, quibz q̄ se arbitrē dicebat aplus
quor xpiane fidei cōio nēa dtexit ignō
tā cē ptem donatu: nec eos oīno scire. l
sio. Quos vtiq; oēs xpianos ab eis ām
nibz q̄ affris obiacis nisi īnocentes cē
noscis: oēs dicē oīm malis frīs ob
ect latēt vos oēs cē pollutos. Non ei
nescem de vra cōione pellus. et tūc p
mū pellus aī p mū illud vñ pellen
do ē fecerut: an nō aliquito tpe latentē
et postea potū nuitūq; dāpnatis. Qđ
to si utrū vos contamiauerit eo tpe

q̄ latebat. Nō debitis: nullo mō. Nullo g̃
tpe dtamiaret. eaā si sp latet. Nam et
motuor nōnulla sepe omissa pdunt
nec fraudi ē xpianis q̄ eis velinquere
viuentibz. Cur g̃ vos tā temeraria atq;
sacrilega dreptiōe pditus a cōione in
mūabilū ecclīarū orientaliū. q̄s sp la
tuit et adhuc latet qđ in affrta gestū
ee a dicetis a finginis? Alia ei q̄stio est
vtrū illa vā dicatis q̄ quidē nos mlto
pbabiliorib; deamētis falsa cē anima
m? et in vīs machis caapsa q̄ obiatis et
pbata declaram? Sz hec ut dixi alia q̄s
tio ē tūc aggrediēda et disaltēda: aīo
pius fiūt. Illud nūc attendat vigilātia
mētis tue: neiem dtamiari posse ignō
tor ignoms q̄ imunibz. Vñ manifestū
ē a cōione orbis an seu falsa seu vera
crimīa q̄ affris intenditis prius ignota
fūt et ignota fuerūt. Sacrilego salsma
te vos cē sepatos: q̄mq̄ et illud nonē
tacendū ea? ognitos malos bonis nō
obee in ecclīa, si eos a cōione phibēdi
a ptas dsit a alīq vō dseruāde paas
impediat. Qui fuit ei qui apud pphetā
ezechielē et añ vastatiōnē potor sig
nata mercuerūt, et aī illu vastarentur
cuqđ illesi? nisi ubi maīfestassīe, oī
dit, q̄ merēt et gemūt paā et inīqtates
ppli dei q̄ fiūt in medio eor? Qđ āt qđ
ignorat gemit et meret? Ex eadē rōne
paul aplis falsos frēs tolerat. Non ei
cognitus aut. Oēs ei que sua sūt q̄runt
nō q̄ ihu xpi: quos tñ secū fuisse maī
festat. Ex quo āt genie fuit q̄ vel thutasi
cāe populs vel todites dnos trade q̄ mo
ri malueriūt, nisi ex eor q̄ sua q̄runt
nō q̄ ihu xpi? Gesta testionia sēptua
gīta metrico ne longiorē q̄ nāe est ep
la̅m faīā. et erudiaōi tue plura p
tenpm dsiderāda pmitto: qđ tñ satis z
vidco. Obsecro si tam mlta īqui i vno
pplo dei eos q̄ detestabūtur nō fecerūt
tales q̄les ipsi erāt, si mlitudo illa fal
sor frm aplm paulū in vna aī eis
ecclīa dstitutū nō fecat sua q̄rentē. q̄
q̄ ihu xpi fiūt: maīfestū est nō hoc ef
fecta hoīem q̄ ē malus q̄sq̄ aī quo ad
altare xpi accedit eaā si nō sit īcognī
tus? si tm nō approbet et a bona dsā
displiceo sepāret. Manifestū est q̄ nō
ee aliud aī furē q̄ aurē, nisi vl furtū
aī eo. vel furtū eius dordis placato atque.

Nec nos diam⁹ ut q̄stiones ifinitas ac
p̄ supfluas de fab⁹ hoim q̄ rationem
nr̄am non ip̄ed⁹ auferam⁹. Sz et
vos nisi hoc sentatis tales eitis oēs
q̄b⁹ optat⁹ in vr̄a tr̄ione vob nō ig
norātibz fuit: qđ absit ab emerita
moribz aliox q̄ taliū q̄les apud vos
ee nō dubitolōge a fab⁹ illo⁹ alienos.
Nec⁹ ei vobis obviam⁹ nisi sasmatis
men: qua etā hesim male pseue
rādo frastis. Qñta ait dino iudicio pē
dat⁹ hoc facin⁹ legt qđ te legisse nō
ābigo. Inueies dathan et abyrō hi
atu re deuoratos: et eos q̄ eis
senserant igne de medio coz existē
te ossūptos. Illud q̄ sclus ad crēplū
deuitandi dns os p̄ntu supplicio dno
tauit: vt cū talibz paciscisse pat q̄
le vltio iudicio reseruet oñdit. Nec⁹
ei reprehendim⁹ tones vr̄as si eo tpe
q̄ vesana potestas fuit rattabat op
tat? cū eius accusator eet tot⁹ affue
gemit⁹ ogemiscētibz vobis. si tñ tal
es q̄lem te fama p̄dicat. qđ fiat deus
me et credē et velle: nō q̄ reprehendi⁹
si eo tpe ne multos fidei eccl̄iasticos tra
hēet. et tr̄ionem vr̄am sasmatis fuo
re p̄adēt cū exorciare noluistis. Sz hoc
ipm est qđ vos arguit i iudicio dei fē
emēte. qa cū videtis tā magnū ma
lū esse dim⁹ p̄tem dnatu. vt optat⁹ po
t⁹ in tr̄ione tolerandi⁹ crisp̄i fieret q̄
illud amitteret⁹. p̄manetis in eo ma
lo qđ in diuidendi ecclīa xp̄i a vr̄is ma
ioribz p̄petratū est. Igit fortasse rēdē
di āgustia tēptabis defendē optatū.
Noli fē noli obsecro nō decet te. etsi a
liū aliquē forte decet: si tñ quitq̄m
decet malos emeritū ite nō decet de
fendē optatū. Et fortasse nec amusare.
Ita sit sane. vtē voce media et dic. V
nusq̄sq⁹ sarcinā suā portabit. Tu q̄s
es q̄ iudices alienū seruū? Si q̄ ad tes
timoniū tot⁹ affice. imo vo tractū oīm
quāquersū gildonius fama ferebat
sit ei et ille not⁹ erat. nō ausi estis vin
q̄ de optato iudicie ne teme de incog
nitis iudicietis! nos tamē possum⁹
a debem⁹ de his q̄ añ nos vixerūt ad
vrm tm modū testimoniū temerariā
de incognitis ferre. sīuam. vt parū sit
q̄ vos ignota āmina mū. nisi et nos
ignota iudicem⁹? Non ei optatū eaā
si forte falsa p̄dicat⁹ iudicia. Et de defen
dis cū dias ignoro q̄lis ille fuit. Cū
tomag⁹ q⁹ quales fuerit affri q̄s igno
tor⁹ arguis oīetalis orbis ignorat.
a q̄b⁹ tñ ecclīis quarū nōia in libro im
bes et recitas nefaria dissensiōe disiū
gretis? Si tñ mugadense epm vim fa
mosissimū et pessime diffamatū no
dico cesariesis q̄ sitifensis collegā eius
eiusdēq⁹ tpis ignorabat q̄ mō traditō
res affros quiūq⁹ illi fuerit ecclīa tot⁹
thyor ephesior colosensiū philippensiū
tessalonicēsiū. antydrenor p̄ti thala
ne capadoce. cetera rūq⁹ orbis p̄tū ab
aplis in xp̄o edificatarū a nosse potu
it a dāpnari a vob meruit. q̄a nō po
tuit! et tñ eis nō cōmunicatis: et dicatis nē
ee xp̄ianos. et eos rebaptizāe conami.
Qđ dicis. Qđ q̄ris. Aut qđ exclamē.
Si cū hoīe ordinato loquor indignacōis
hui⁹ aculeos tenū p̄tinapo. Nā vitare pro
fō q̄ dicem si velle dico. In forte fe
runt inē se maiores vri ofiliū. et cāpma
uerūt p̄ se totū orbē xp̄ianū? Hanc
ad hoc p̄ducta ee rem christianā vt ofi
liū maximianensiū q̄ de vra passione
pasi sūt q̄a vobis paua xpiani sūt non
valeat adiuuare vos. et vim ofiliū valeat
adiuuare gētes hereditatē xp̄i et possessio
nē eor⁹ finibus terre? Quor si hoc i corpe
sanguine q̄ de hac re nō erubescatis
scribe. ad ista q̄so. Nonnullis ei q̄b⁹ nō
potui credē. audiui te rescripturū si tibi
rescribem. Nā ei p̄dē nisi vnā quā de
tu accepis vel ei rūcietis. et forte ego
nā nō acceperi nescio. Huic interi peto.
ad hec rēdē ne graueis qđ tibi videt.
Qđ si noli te i alias tolle q̄stiones. Hic enī
caput ē ordinatissime q̄stionis aut sol
ma fim sit. Nā et tenere p̄tes ai sal
uatos p̄sequūt ea regula se defen
dūt q̄ dicit aplis: q̄ resistit p̄tia dei or
dinacōni resistit. q̄ aūt resistūt ipsi sibi
iudiciū acquirunt. p̄napes ei non sūt
timor boni op⁹ sē mali. Vis aūt nō ti
mē p̄tātem bonū fac et habebis lau
dē ex illa. dei ei minister ē tibi in bonū
q̄ si male feceris time. nō ei frustra gla
diū portat. dei ei minister ē vindex in
ira ei q̄ male agit. Tota q̄ q̄stio est
vtrū nichil mali sit sasma. aut utrum
sasma nō fecerit⁹: vt p̄ bono ope p̄ti
tib⁹ resistatis nō p̄ malo vñ vobis ac

tas iudicaū. ¶ Proiñ ꝓuidẽtissime dñs
nō aut bti q̄ ꝓsecutionẽ pacifi tñ: ſ
addidit ꝓpẽ iuſtaā. Si ꝯ iuſtaa ẽ q̄
opati eſtis ī illa diſſentione in q̄ eaā
ꝑmanetas ſed'm eq̄ q̄ ſup̄ dixa noſſe abſ
te dubio. Si aūt inq̄tas eſt orbẽ xp̄ianū
dāpnare īcauditū vel q̄a nō audiuit
q̄ vos audiſtis vel q̄a nō ex̄pbatū eſt q̄
temẽ credidiſtis. cū ſine vllo documento
accuſatos. et ideo rebaptizare velle vt eā
as ipſe dñs cū hic adeſſet in carne et
apl̄or eius ꝓdicatiõe ac labore fundatū
q̄a nobis licet cū neſcio affros collegas
vros malos ſil viuẽtes. ſil ſacramenta
tractãtes. cū eaq̄ ſane. ſi tolerare ne ꝑs
ornata diuidat. illis aūt in orbe remotiſ
ſimo oſtitutis nō licet neſcio qđ vos de
affris cū noſtis cū credidiſtis. cū audiſtis cū
fingitis. q̄ tanta ẽ ꝓfitas ap̄lice fidẽ
inq̄tatẽ. et ꝓtinꝰ accuſare ſeueritatẽ.
At ei et malos xp̄ianos nō licet ꝓſequi.
Esto. nō licet. Sz nūquid hoc ꝓtinꝰ
ad hoc ꝑtim ordinatus fras ẽ obicere? An
ap̄lm delebim? Aut nō habẽt odium
vñ q̄ paulo añ. omẽ oraui. Sz vos in
ges talibz odiare nō debetis. Quid ſi
Vos flauiano quodã vicario pas vide
hoc q̄a legibz ſeruies īnocentes qs in
uenerat oderabat nō odiaſtis? Sz a vo
bis ingẽs comitatꝰ ꝓtores aduerſum
nos ꝓuocauit. ymo a vobis adiſtiꝰ vos
ipſos q̄ etiam aui illi ſiant tãto ante
prędam eſt iã membra ſiũt. De xp̄o ei
dñm eſt. Et adorabũt eū oēs reges tre.
Et ꝑſione laniare auſi eſtis et rebap
tizare ꝓfitenter audetis. Hęc aūt adiu
ſus illicitas et ꝓuitas vigz violẽtas
qs et vos ibi q̄ talia nō facitis doleas
et ferentis a ꝓfitibz ordinatis tuicatiõe
petiſti, non q̄ vos ꝑſequat ſ q̄ ſe tefẽ
dat; ſicut apl̄s paul' adiſus iudeos q
uocãtes vt eū necaret. añq̄ eēt coma
nū impiũ xp̄ianū. effut ut ſibi tutao
eaā armatos daret. Sz illi ꝓnapes q̄
libz occaſione. ꝙnoſcẽtes vñ ſaſmatis
nephas. ſtatuit adiſus vos ꝑ ſua ſol
licitudiẽ ac ꝓfate qđ voluit. Non ei fru
ſtra gladiũ portãti dei ei miſtri ſiũt vi
ltes in ira in eos q̄ male agũt. Vos
treno eaā ſi alq̄ nigz nō xp̄iana
moderatiõe iſta fecerit diſplicet nobis
ſ tñ non ꝓpt eos relinq̄mꝰ auolucam
etiam. ſi eā añ vltimū ꝑs ventila
nonis a palea purgãe nō poſſumꝰ. q̄n
et vos ꝓpt optatū cū ei pelle nō aude
batis ꝓfẽ donatu nō reliquiſtis. At ei q̄re
nos adiũgi vobis vultis ſi ſceleratiſſimꝰ?
Q̄a viuitis adhuc et poteſtis ſi velitis.
Cū ei nobis diuigimũ. hoc ẽ eccle dei bẽ
dictã xp̄i aui poſſeſſio ſiũt ſmini terre.
vos corrigimini vt ī radice viuatis. De ra
mis ei fractis ſic aut apl̄s. potẽs eſt ei
ds ut eos ī inſerẽ illos. Vos aūt imutami
ex ea ꝑte q̄ diſſentiebatis: q̄uis ſacra
mẽta q̄ habebatis cū eadẽ ſint. in oĩbz
ſcã ſint. Quapꝰ vos mutãi vlum
a ꝓfitate: idz ut denuo radicẽ vĩa
ꝓfio. ¶ Nã ſacramenta q̄ nō mutaſtis ſi
cut habetis approbanti a nobis: ne for
te dñi viam ꝓfitatẽ corrigẽ volumꝰ. ſi
cas myſteriis xp̄i q̄ in vĩa ꝓfitate de
ꝓuata nō ſiũt ſacrilegã ſtaciam? ſicut
ā. ¶ regi ei et ſaul dẽpuauerat vnctionẽ
quã acceperat. Cui vnctionẽ tantũ
honorẽ. rex dauid pi dei ſeruꝰ exhibu
it. Potẽa ꝙ vos nō rebaptizam? q̄a ca
dẽ vobis reddẽ cupim? formã tñ ꝑ
ãſi ſacmẽta ſi nō mutata ẽ approbam?
Que tñ q̄uis ītegra. nullo modo ẽ ſine
radice fructuoſa. Alia eſt q̄ſtio de ꝑſecu
tionibz q̄s vos dicatis pati ī tanta mã
ſuetudiẽ et lenitate nr̄oꝝ cū vẽ illua
te et ꝓuati vñ fracti grauiora. Aliade
baptiſmate qđ nō querimꝰ ubi ſit ſi
bi ꝓfit. ¶ Nã ubicũq̄ eſt ipm eſt. ſ non
eaā ille q̄ hoc accepit. ubicũq̄ ẽ ipſe eſt.
¶ Itaq̄ ꝓuatã hoim ipietatẽ detestam
ī ſaſmate baptiſmi vo xp̄i ubiq̄ ve
neremꝰ. q̄ ſi deſertores ſecũ impatoris
ſigna traducũt illis l' dãpnatiõe pu
nitis vel īdulgẽtia correctis. ſalua ſig
na recipiũt ſi ſalua mãſerunt. Et ſi
qđ de hac re diligentiꝰ q̄rendũ eſt alia
ẽ ut dixi q̄ſtio. ¶ Hoc ei obſeruandũ ſ
ī his rebz: qđ obſeruat ecclia dei. Queritꝰ
ẽt vtrũ vĩa an nra ſit ecclia dei: q̄a ꝑ
ter illud q̄rendũ eſt a capite aut ſaſma
fcãtis. Si nō reſpſeris ego apud deũ
q̄ntũ credo fidãlẽ atuſã habeo: q̄a vix
quẽ audiui excepto ſaſmate bonũ et
liberaliꝰ inſtructũ pãafiãtes lẽas mi
ſi. Tu videis qđ illi crẽdas aui nũc lau
dandi pãa. in fine vo timenda ſnia
ẽ. Si aūt reſpſeris ea aura q̄ tibi ſarptim
vltes: aderit mia dei ut aliq̄n errorꝰ q̄
nos dimiſit et amore pacis et rõe vei

tans intercat. Hemēto q̄ te rogatē
sibz nō dixerī q̄ vos firmianos appel
lāe dignūr sicut nos macharianos
appellans: neq̄ te rusticanensi epō vīo
q̄ cū firmo pactus adhibēt. īuolumi
tatē suoz vt ea porte aperirēt et in
vasionē darent catholicā et alia
innūabilia. Desine q̄ loas cōibz exag
gerāe fāa hoīm vel auditu l cognita.
Vides ei q̄ te vīs tacerā. vt de ongine
sasmatis ubi tota causa ē res agat.
Dīns dō inspiret tibi cogitatōēz pa
fiā: desiderabil' et dilāe fē. Aug ad
eleusiū glozū et felices ~ de sasma

Omnis dilāssimus Itas.
et pdicabilibz fīlibz eluſio
glozio et feliabz: aug⁹.
Fortunūū quē turbasi
cū habetis epīm p eādem ciuitatē q̄
q̄ festiantissime cū ad arrensē ecclām
pgerem⁹. expta sum⁹ ita oīo ut de illo
soletis benignissīe pollicei. Eāpsam
q̄ppe vīam de illo nobis sermocinatio
nē cū ei renūtiaret em⁹ volētes eū vi
dē nō abnuit. Venim⁹ itaq⁹ ad eū. q̄
etatī ei⁹ id a nobis deferendū uidēba
t. poa⁹ q̄ exigendū vt ipē ad nos de
ueniret por. Orerim⁹ aūt comitantibus
nō paucis: qs forte aggregatos no
bis illuc ips ūenerat. Cū aūt apud
eū desedissem⁹ rumore dispso. nō par
ua pterīa turba dfluxit: ꝛ ī tota illa
multitudīe paua apparebāt q̄ utiliē
ac salubriē agi causā illā et tantā
reig⁹ tāte q̄stionē prudēter et pie dis
cuti aupent. Ceteꝛi vō magis ad spīa
culū q̄si altercatōis rite ppe theatrica
dsuetudīe q̄ ad īstructionē salutis x⁹
ana deuocione dueneraūt. Quapopt
nec silentiū nobis pbere nec itente
atq⁹ nobisāū modeste et ordiate salte
colloq̄: exceptis ut dixi pauas quoꝛ
lugiosa et simplex apparebat itentio.
Itaq⁹ libē p sui tui q̄ aū motu īmode
rate loquentiū strepitu oīa turbabā
tur. nec cuīcere siue nos siue ipē rege
re īterdū eaā obiugando potuim⁹. ꝛ
vt nobis modestū silentiū pberetur.
Res tñ utiliq⁹ agi cepta ē et aliq̄t ho
ras ī altino sermone ptraxim⁹: q̄nūi
voabz iter gestentibz varie tumlu
antiū sinebam⁹. ꝛ ī ipso disputatio
nis exordio di uidērem⁹ ea q̄ dicebāt
sbinde labi de meoꝛa vel nīa vel coꝛ
quoꝛ salute marīe curabam⁹ et vt cēt
nobis cautioꝛ modestioꝛq̄ tractatuꝰ: sī
et nos atq⁹ alij frēs q̄ absentes erāt q̄
iter nos actū ēet legendo cognoscerēs
postulauim⁹ vt a notarijs ūba nīa ex
aperētur. Diu ab illo vel ei dsentiēnibz
reluctatū est. Postea tñ ipse dcessit. ꝛ no
tarij q̄ aderāt atq⁹ id strēnue frāe potera
nescio q̄ causa exarare noluerūt. Epim⁹
saltē ut frēs q̄ nobisāū erant q̄q̄ in hac
re tardi⁹ possent exaperīē: pollicētes no
ibi casē tabulas reluctuꝛos. Consensū
ē. Cepertt ūba nīa exarī: et aliq̄ abī
uerē ad tabulas dīa fiūt. Postea īoꝛdi
nas pstrepentiū postulationes. et ꝓpteꝛea
nīam quoq⁹ turbulentioꝛē dispūtatōēz
notarij nō valētes fusticē cessertt. Nob⁹
sane nō dsistentibz et ut aug⁹ fatebat
dabāt multa dicentibz. Ex q̄bz oībz ubi
nīis q̄ntū recoꝛdāi potui causse tota ac
tionē dilationem vīam fraudāe nolu
i. Postestis ei ei lras meas legē. vt l' aggro
bāe me va sēpsisse vel ipse vobis fi q̄d
melius retulit tantūmodo īsinuet. Homo
ei uitā nīam quā vobis benuolenā
fortasse q̄ veri nrantibz se operisse di
cebat: pdicare dignat⁹ est adiūgens
dixisse se vobis: nos oīa q̄ de nobis in
sinuauātis bñ fidē potuisse si ī ecclā
facerem⁹. Deiñ querē cepim⁹ q̄ nā illa
cēt ecclā ubi viuē sic oportet: utrū il
la q̄ siaut sīa tanto añ scriptura pōre
rat se tcarū orbe diffundēt. an illa q̄
ps erigua vel affroꝛ vel affrue oīne
ret. Hic pmo asserē conat⁹ est ubiq⁹ ām
rū esse cōionem suā. Querebā utrū
eplas cōmendatorias q̄s formatus diuin⁹
posset quo vellē dare: et affirmabā q̄
manifestū erat oībz hoc mō fidē illa
īminari posse q̄stionē. Parabā ut siaut
dsentiret ad illas ecclās a nobis tales
lās mitterentē. q̄s in aplias auctoꝛitat
bz piter legem⁹. illo tā tpe fuisse fidē
tas. ꝛ q̄a res apte falsa ēat pmiens ei
bis ato in dissessū est. Imō q̄ uerba eius
gelicā illā dñi āmonitionē īmēoꝛa
uit q̄ dixit: cauete a pseudo pphis. qui
ti ad vos veniēt in vestitu ouiū intus
aūt sūt lupi rapaces ex frūbz eoꝛ cognos
cetis eos. Que ūba dñi cū dicerem⁹ eaē
de illis a nobis posse recitari: veritatem
tre ē ad aggregationē pfectionis qui

sepe suā ptem ptulisse dicebat hīc volēs
oīnde suos cē xp̄ianos. qā pseutionē
patrētur. Inter q̄ iuba aī ego parare
ex euāgelio vīde qē aplm ꝺmeoraue
rit ubi dīns ait. Bā q̄ pseutionē pa
tiūtur ꝓpt̄ iustiaā: qm ipsoꝝ ē regnū cē
lor. Quo loco ego gratulat⁹ sibi ea stati
ꝺ ꝙ cē q̄rendū: utrū illi pseutionē
ꝓpter iustiaā passi fuerīt. In q̄ questio
ne disputa aspiceba qꝺ q̄dē oīb⁹ dar̄ū
erat. utrū eos ī vnitate ecīe ꝺstitutos.
an sacīmate iā diuisos machariana
ꝓpa īuenerīt: ut q̄ uide vellēt utrū
ꝓpt̄ iustiaā pseutionē passi fuerīt ꝺ
poa⁹ attenderēt. utrū se cē a tra⁹ or
bis vnitate padent. Qꝺ si īuste fecisse
īuenirent: manifestū eēt eos ꝓpt̄ iusti
aā poa⁹ q̄ ꝓpt̄ iustiaā passos pseuti
onē: et ideo nullo bton̄ adiuuari nō pos
se. de quib⁹ dām est. bā q̄ pseutionē pa
tiūtur ꝓpt̄ iustiaā. Ibi ꝺmeorata ē sa
mosion q̄ ⁊ ꝺor eoꝝ illa tradicio. Q̄
cīnebat a ptib⁹ nīs: ꝙnapes illoꝝ
poa⁹ fuisse traditores. Qꝺ si hec re nō
lis nollēt nec nos rogi oportē vt
lis credam⁹ ipsoꝝ: ꝙ tm sēq̄strata ista
dubia q̄stione q̄rebā quo se isti iuste se
q̄ ꝙ orbē fratrū sanctissimoꝝ ordinē austo
rientes in antiq̄ssimus ecclys ꝺstituti
rent? si nocerent q̄ fuerīt in affrua
traditores. q̄ cte nō possent cōicare ni
si eis q̄b⁹ sedē in sedib⁹ epālib⁹ audiebāt.
Nīdit tā diu tīsmarinarū ptiū eā
as mālisse īnocentes: donec ꝺsensisset
in eoꝝ sanguinē q̄s machariana ꝓse
utionē ptulisse dicebat. Ubi ego posse
qꝺ dicē nec īuidia machariani tpis
īnocentiā tīsmarinarū ecclarū con
tāminari potuisse: q̄nquidē nullo mod
rat. Q̄ de ꝺpendio q̄rere malui sima
rebāt tīsmarine ecīe suā īnocentiā
ꝓdiderīt: utrū salte ꝓbaret⁹ usq̄ ad
illa tpa donatistas aī ouētalib⁹ ecīis
aī cetis q̄ orbis ptiū in vnitate ecīe
mālisse. Cui ptulit qꝺā volumē u
bi volebat oīnde ferdicense ꝺsiliū ad
epos affros q̄ erant cōioīus donati de
disse lras. Qꝺ aī legēt⁹ audiuim⁹ oq
nati nomē inū cetos epos q̄b⁹ illi sp
serīt. Itaq̄ flagrare cepim⁹ ut diceret

vrū ipse donatus de au⁹ pte isti ꝺgnoan
t⁹. Fieri ei potuisse vt aliqui donato al
tere hēsis epo sāpserint: aī manifeste inulte
noīb⁹ nec affrue mēto sua fiuta. Quo q̄
posset ꝓbare donatū ptis donati epm
noīe illo aapiendū esse. q̄n ne id qꝺē
ꝓbare posset vrū ad affruanarū spe
culū calarū epos vel lre misse fuerīt?
Dm̄q̄ ei donati nomē affrū esse solebt:
nō tm repugnaet a vero. vt vel ptiū
illarū aliq̄s vocaret affixo noīe. vel ali
q̄s asserī illis ptib⁹ ꝺstituerēt epos. Ne
q̄ ei in eis vel die vel ꝺsulem uenium?
vt salte ꝺsideratis tpib⁹ certū aliq̄ eli
cet. Sane q̄m nesao q̄n audieram⁹ ar
rianos aī a cōione catholica discrepas
sent. donatistas ī affrua sibi sociare tēp
tasse: ad aurē hoapm rīn sē alipi⁹ sug
gessit. Cui accepto ipo voluīe eiusde ꝺ
silij statuta ꝺsiderās. legit athanasiū
epm alexandrinū catholicū. au⁹ max
ime adiuſ⁹ arrianos arīmarū disputa
tionū ꝺflictus eminuit: et iuliū et
de romane epm nichiloī⁹ catholicū
illo ꝺsilio serdicēsi fuisse īprobato. Vn
ꝺstitit apud nos arrianoꝝ fuisse ꝺsiliū:
quib⁹ ista epi catholica vehemētis
sime resistebat. Itaq̄ ad diligentiorē
eā tpm discussionē volum⁹ ipm̄ v
lumen aliqe aliq̄ auferre nobis aī:
q̄ noluit dare dies sibi nos habē. ll⁹
q̄n aliq̄ in co ꝺsideraē vellem? Roga
ui eā vt manu mea notaū pmit
ret: fateor timēs ne m̄ forte causa ex
igēte ꝺpetendū eēt p illo aliud ꝓfer
ret. Nec hoc fiare voluit. Deīn īce
pit instare ut ad interrogationē suā
breuit rīndere: querēs a me q̄ iusti⁹
putarē. eī qui pseq̄retur. an eī q̄ p
seutionē patēt. Cui rīndebā non
ree ita interrogari. fieri ei posse vt ālo
inq̄ sint. fieri eā posse ut iniq̄orem
iustior pseq̄tur. Non q̄ eēt ꝺsequēs vt
ideo q̄ sēp iustior sit q̄ā pseutionē pati
t⁹. q̄uis id plerūq̄ ꝺtingat. Deinde aī
uidem eī in hoc multū īmoraui. vtru
suā sue ptis ex eo tam vellet itelligi
q̄ā pseutionē passa fuit: q̄ suu ab eo v
trū iustū et xp̄ianū putaret. epm me
diolanēsis eccē āb̄osiū. Cogebat⁹ ita
q̄ negare q̄ ille vir xp̄ian⁹ eēt et iust⁹?
q̄ā si fatere⁹ stati obiacrem⁹ q̄ eū re
baptizandū ee censeret. Cū q̄. ea loq̄

regēt quibꝫ ille non ēet habendꝰ xp̄ianꝰ
et iustus: ꝺ meꝺoraui qñtā p̄cautionē p
tulerit. ꝛcundata eaā militibꝫ armatus
eaīa. Quesiui eaā utrū maximianū
q̄ ab eis apud cartaginē sasma fecerit
et iustū et xp̄ianū putaret. Nō poterat
nisi negare. Cōmeꝺoraui q̄ eaā illā
lē p̄cautionē ptulisse: vt eaīa eꝰ usq;
ad fūdamēta diruceret. His q̄ exemplꝭ
ei si posse p̄suaꝺe moliebar. ut iā desine
ret diꝰ p̄cautois p̄cessionē xp̄iane in
stiae ītissimū esse ꝺetrimentū. Narra
uit eaā in ipsa sasmatis nouitate ma
iores suos cū cogitaret culpā ītaliani
ne sasma ficꝰ quoq;mō vellet sopire
ꝺedisse quēꝺā intuentē p̄plo sue ꝺio
nis apud cartaginē ꝺstituto: aliq; ma
iorē aꝺiūctus ītaliani ordinaretur.
Hūc q̄ intuentē in suo quētaulo a
reūs ꝺicebat ostasiū. qꝺ fateꝰ nūq; ātea
p̄sius audierā: cū tam mlta ab eis ob
iecta ītimā ītellerent et ꝺetarguen
t a nīis. atq; i eos plura et maiora ia
cerent. Dz tū postea q̄ hoc ītauit. rue
ꝫ a me īstanter ītpit q̄rere quē iustū
putarē. cui ne q̄ ostaꝺit. an cui q̄ ostasius
ēet: q̄si iam m̄ pbauisset ita ut īnauc
tat ce ꝺmissū. Ducbā q̄ pius vtrū ve
rū ēet esse q̄rendū. Non ei ītmie ꝺedi
oportē quecūq; ꝺicātur. et tū siei potu
isse ut vel ābo eq̄ mali ēent: vl eaā pe
iorē quisq; malꝰ ostaꝺit. Hec ia ei fieri
potest: ut scelatior sit rebaptizator to
tꝰ hois. q̄ solꝰ corpis intēptor. Vn
eaā illud qꝺ a me postea q̄situit iam q
rendū nō erat. Aut eaā cū malū non
ꝺebuisse ostaꝺi a xp̄ianus et iustus q̄si
nos eos q̄ hec ī catholica faciūt iustos
vocemꝰ: q̄ tū nobis ab istis ꝺia faculꝰ
q̄ pbari solēt. cū tam mltas violētissi
mas cades et strages plerūq; ipsoꝝ epi
et pbr et q̄libꝫ ꝺecta ꝺgregatis turbis
hoīm furiosissimoꝝ nō catholicas ꝫ nō
nūq; suas eaā ubi p̄sit īferre nō cessēt.
Que cū ita sint ꝺissimulans tū ab sce
leratissimis frīs eoꝝ q̄ ipse plꝰ nouit ve
hebat ut ꝺicerē qꝺ iustoꝝ vel malla a
liquē ostaꝺet: qꝺ eaā si ad causā iā nō
ptinebat. fatebamꝛ ei hec ubiq; sub
noīe fierēt nō fieri a bonis. ꝫ tū ut ā
moneretꝛ qꝺ esset q̄rendū vīdimꝰ q̄
vētes utrū helyas ei iustꝰ uideꝛ fuisse.
Qui negare nō potuit. Deiū sbrectm.
q̄ multos pseuꝺoꝓphas sua manu pemi
sit. Hic reuia vidit qꝺ uidendū erat ali
a liquisse tūc iustis. Hec ei ꝓphico spū au
toritate ꝺei fiebat: q̄ p̄ualuisse ꝺo
ui eaā p̄sit ostaꝺi. Exigebat q̄ ut ꝺice
rē ia noui testamēti tpibꝫ q̄ iustoꝝ a
liquē ostaꝺerit eaā sceleratū et impiū.
Tūc reditū est. ad superiorē tractatū q̄
volebamꝰ oīnō neq; nos illis rebꝫ obice
siuoꝝ scelera: neq; illos nobis si q̄ iue
nirentꝛ talia fīa nīroꝝ. De nouo ei oī
ꝺi qꝺem nō posse q̄ iustus q̄sq; inīfica
rit aliquē: ꝫ tū illud p̄bata ipso exēplo
ꝺnī sceleratos ab īnocentibꝫ fuisse tole
rādos. Tradituē ei suū q̄ ia p̄cauī e
cepat. usq; ad osaliū ultimū p̄ans
inē innocētes scā esse p̄sessus ē: q̄bꝫ
nō tacuit ēe inē illos tāti sceleris hoīes
et tū p̄mū sacīm corpis et sanguinis
sui nondū illo excluso cōiter oībꝫ ꝺe
ꝺit. Quo exēplo cū oēs p̄pe moueret
tēptauit ꝺicē an passionē ꝺnī cōio
nē illā cū sceleratꝰ nō obfuisse aplis:
qā nondū habebāt baptismū. ꝫ bap
tismū iohis. Qꝺ postea q̄ ꝺixit ꝛepiab
eo q̄rere q̄ admodū ꝫ scriptū esset q̄
ihs baptizauit plures q̄ iohes. cū ipse
nō baptizāret ꝫ ꝺscapuli eꝰ. hoc ē p su
os ꝺscapulos baptizaret: quō ꝫ ꝺubat
qꝺ nō acceperāt. Qꝺ ipsi maxime so
lent ꝺicē. An forte xp̄s baptismo iohis
baptizabat. Deiū in hac sentēcia mu
ta q̄situr erā. quō ab ipō iohe nūc q̄siti
sit de baptismo ꝺnī: et vīderit q̄ ille ꝺu
bēt sponsā. et ille ēet sponsa. Quūmꝺ
q̄ suus erat ut baptismo iohis baptiza
ret sponsā. qꝺ ē baptismo aīa vel seruꝰ
Deiū quō potuerant eucaristiā accipe
nondū baptizati. Aut quō petro volē
ti vt totū se lauāret vīderit: q̄ lotus q̄
semel nō eū oportet ītm lauari. ꝫ ē mu
ꝺꝰ totus. Pfecta ei mūꝺatio nō in iohis
ꝫ in noīe ꝺnī baptisma ē. si eo se vtī
nū q̄ accepit p̄beat. Qꝺ aūt indignū: sa
cēmenta in eo nō aꝺ salutē ꝫ aꝺ pnam
p̄manebūt tū. Cū q̄ ista q̄situr ēem
eaā ipse uidit ꝺe baptismo ꝺscapulos
ꝺnī nō sibi fuisse q̄rendū. inꝺe tūc in
aliud mltis vt potuit vtriq; seruo
anātibꝰ. Nūq; ꝺūm q̄ adhuc eos nīq
scaturi ēent. nobis q̄ ꝺicebat viā se
velle q̄les essemꝰ nos in illa p̄cautoē
p̄bituros: vtrū ꝺsensuri essemꝰ tales

uine, an nullm modaliter sensū? Nos
dicebam⁹ deū vide corda nra q ipsi nō
possent, et illos teme sibi adhuc iſtar-
mentis, q si stingerent a malis stingē
quibꝫ deteriores ipsi habēt: nec tm ido
nos a catholica cōione segregnie debe-
rim⁹ quod forte nobis iniuns. ſ. eaꝝ si value
rim⁹ tradicentibꝫ sm̄ fm̄ fuit. cū tolerā
eaꝝ pacifica dedicerim⁹? dicēte apl̄o suf-
ferētes inuicē in dilōne studētes serua
re vnitatē spūs in vinculo pacis. Quā
pacē atq; tolerantiā illos nō tenuisse,
dicebam⁹ q; sacrilegiū fecerūt, vt nūc inu
suos q mutiores eoꝝ sūt q̄nia tolerēt
ne sanctū qđ sacrū est: cū leuiora nol
lent, p ipsa vnitate tolerāri. Dicebam⁹
eaꝝ nondū fuisse tpibꝫ veterū pacē
vnitatis et tolerāciam tāta dmēda
tione p̄dictā, sicut exēplo dñi et nou
testamēti claritate: et tm̄ ppheas illos
et sctos viros solē dicē in ppm scelera
eoꝝ cū tm̄ se ab illo ppli vnitate, et a
cōione puter accipiendoꝝ sacmentoꝝ
q tūc fuerūt diuelle nō tēptassent.
Inde nescio quō ventū est ad dmēo
tationē hēc mēoie genethily epi:
los dpresserit et effm̄ habē nō sineret.
laudabiliū illū oēs et benignissime
ffrebāt. Inter qs laudes a nobis sū
rectū est: q eaꝝ ipse tm̄ genethilis in
eoꝝ manꝫ intrasse et rebaptizando
ſenserat. Et hec iā stantes loq̄bam
qa discedendi tpus vrgēt. Ibi plane
ille senex dixit iā formā facta esse:
neat bapzet. qđ cū inuitū et cū do
lore dicē q̄tū poterat apparebat.
Hanc cū eaꝝ ipse multa mala suoꝝ
aptissime ferret, atq; oīdet qđ tot
cultores ei⁹ testimonio p̄babat q̄ esset
remot⁹ a talibꝫ frīs: et q ipsis suis di
nos q dmēoratem⁹ illud ezechiel
ppe ubi apte scriptū est. nec filij al
dā pīi, nec pīus culpā filio ei⁹ ipūtā
a ē. ita et aīa filij mea ē aīa ei⁹ que
cūq; peccauit sola morietur. planuit ō
fra malor hoīm nobis ab tuicē obi
ri nō debē. Remanebat q̄ sasmatis
ossio. Itaq; hortata cū sum⁹ vt eaꝝ ar

q eaꝝ placato et pacato aīo ānitat⁹
nobis cū: ut dilectōn ei⁹ aīaꝝ nonc tā
ta inquietio tm̄ nū sumat. Ubi ille
benigne cū dicēt nos solū ista q̄rere.
nolle aīt nros hec q̄ ea fra polluta
aōe discessim⁹? ut exhiberem⁹ ei plu
res collegas nros ēte vel dēc: qui tā
ta beuolentia et lenitate et tā prom
studio id q̄ vellēt q̄nitū in nobis ei
iā aīaduertisse atq; approbāi sentie
bam⁹. hoc eaꝝ et de suoꝝ nūō et ipe
polluat? Uñ vos hortor et obtestor p
dñi sanguinē vt ei p̄mussi sui dmo
neans et grauiū instetis vt res cep
ta pagat: quā ppe ad finē puenisse
iā cernitis. Q̄nitū ei arbitror diffi
allime potestis inuenire in epis vīs
tā valē aīm et voluntatē: q̄ in ista
sene p̄spexim⁹? Postero ei die ipe ad
nos venit: et hec itm̄ q̄rere reperā
m⁹? Sed q̄a ordinādi epi nēcitas no
mē iāuamq; rapiebat: diua⁹ cē cū
illo nequim⁹? Iā ei miseram⁹ ad ma
iorē celiciacū quē audieram⁹ ap
cos noui baptismi institutorē insti
tasse et multos illo sacrilegio secutos
se: vt cū illo q̄nitū ipsi⁹ tpis paceba
t⁹ angustie aliq̄d loq̄rem⁹. Quē post
ea q̄ venturū esse p̄cerit vides nos
aliud suscepisse negotiū: cū et ipm
nescio q̄ nēcitas p̄fectioīs vrgēt. be
nigne a nobis placatoq; discessit. Ui
detur aūt in vt turbulētus turbas
et impedimentū poti⁹ q̄ adiumētū
afferentes oīo deuitem⁹? et vē ex aīo
cito atq; tranquillo suscepti tā mag
ni negocii opitulāte dño pagam⁹
ad villā aliquā nos q̄nire debē
nō magnā ubi nullū nūm cēt ecīa:
quā tri villā cōiter possidēt hoīes
et nēce cōionis et ipsi⁹ sancti ē villa
tuiana. Hinc q̄ in tiburticēsi suc
i tiburtinensi talis locus vel ille quē
dmēoraui vel aliq̄s alius inuent⁹ fu
erit, fiacam⁹ codices canonicos p̄sto
cē: et si q̄ p̄ferri potuerīt. et vtra
q̄ pte dimēta vt postpositis cēris
nulla si dño placuit interpellāte mo
lestia q̄cq̄ dictis potuerim⁹ ad hoc
pcātes et vnusq̄sq; nēoꝝ apud su
ū dm̄ deprecantes. ipso adiuuante
tm̄ pax xpiana q̄rentissima est tē tan
tū et bono aīo cepta ad inq̄sitionis

minus ꝓdicam? Rescribite sane ꝙd de hac re vel vobis vel illu vocat. **Fortunat⁹ alipi⁹ et aug⁹ ad generosum ꝛc**

Lassimo et honora bili filio generoso: fortunat⁹ alipi⁹ aug⁹ in dño salutem. Quã nobis notã esse volu isti eplam quã ad te donatistarũ pbr edit. quãꝙ cã tu ꝙ catholico aio de riseris: tñ vt ea poa⁹ si nõ desperate de sipit ꝟsulas. hec ad cũ recepta petim⁹ pferas. Ille ei ordinẽ xpianitatis vẽ cauitatis tibi vt ĩsinuaret iussisse si bi anglm scribit. cũ tu teneas xpiã nitatẽ nõ cauitatis tue tm. nec tm affirme vel affirom: ꝙ tua⁹ orbis terre. q̃ ãnũciata est vel ãnunciat⁹ oibus gentib⁹. Vñ illos partũ est q̃ ꝓsos eẽ nõ putet nec sibi ꝓbenuit aut aĩ pñtẽ credant ad radicẽ. nisi eaã secãi alios pãdere: et sicut ligna arida ĩ ignẽ destinare cremẽtũ. Quapropt̃ si abupũ anglis astatisset. quẽ sibi ille ꝓpt̃ te astatisse grãtũ arbitram⁹ astu tia vanitate ofinxit. et he apsa tibi dixisset q̃ iste tibi mãdato illi⁹ se in sinuare diat: oportẽt te aplite sñe mẽorem fieri q̃ aut. licet si nos aũ an gelus de celo vobis euãgelizauerit ꝓtr̃ id qđ euangelizauim⁹ vobis a nathema sit. Euãgelizatũ est tibi p vocẽ ipsi⁹ dñi ihu xpi. q̃ oĩb⁹ gẽ tib⁹ ãnũciabit⁹ euãgẽ ei⁹ et nũc e riũ finis. Euãgelizatũ est tibi per ꝓphetas et aplicas lras q̃ abrahe dẽ sũt ꝓmissiões et semini ei⁹ qđ est xps: cũ ei dicẽt os in semine tuo bñ dicent⁹ oẽs gentes. Has q̃ ꝓmissio nes teneta. si ãgelus tibi de celo di cẽt. dimitte xpianitatẽ orbis tre. et tene ptes donatu aũ ordo tibi ex ponit⁹ in epla epi cauitatis tue. a nathema eẽ debẽt: q̃ te a toto pa de et in ptẽ ꝟtruẽ conuaret. et ali enare a ꝓmissis dr. Si cũ ordo epoꝝ sibi succedentũ ꝟsidẽq̃no⁹ ẽ. q̃nto certa⁹ et vẽ salubriꝰ ab ipo petro tuam⁹? Cui toa⁹ cathe figurã ge rẽs dñs ait: sup hãc petrã edifica bo ecclam meã. et porte iferi non vincent eã? Petro cui succedit lin⁹ lino clemẽs. clemẽti anadet⁹. anadeto euarist⁹? euaristo sixt⁹? sixto thelesphoro hygin⁹. hygino anicet⁹ aniceto pi⁹. pio sother. sotheri alexãdro victor⁹. victori sephyrin⁹ sephyrino calixt⁹. calixto vrban⁹ vrbano po tian⁹. pontiano antheros. antheri fabiano cornelĩ⁹. cornelio lucio stephan⁹. stephano sixt⁹. sixto dio nisi⁹. dionisio felix. felici eutychian⁹. eutychiano gaiꝰ. gaio marcellin⁹. mar cellino marcellus. marcello eusebi⁹. euse bio miltiades. miltiadi silvest⁹. syl uestro marcus. marco iul⁹. iulio liberi⁹ liberio felix. felici damas⁹. damaso si ricius⁹. siricio anastasi⁹. In hoc ordine successiõis nlls donatista epos inuẽi t⁹. ꝟ ex tñ ꝟsuerso et affirmat ordinati muserũt q̃ pauci ꝓsidens affris in vrbe roma montẽsiũ vel corrupta tũ vocabulũ ꝓgenuit. In illũ aũt ordinẽ epoꝝ qui duat⁹ ab ipo petro vsq⁹ ad anastasiũ q̃ nũc canẽ cathe drã sedent. eaã si quisq̃ traditor ꝓ illa te pora sbripisset nichil ꝓiudicaret emẽ et innocentib⁹ xpianis: quib⁹ dñs pu dẽs aut de ꝓpositis malis. Que dicũt facate. q̃ aũt facere nolute. dicunt eĩ et nõ faciũt: vt ita sit spes fidelis q̃ nõ in hoĩe ꝟ in deo collocata nũq̃ te pestate sacrileg⁹ sasmatis dissipet: ꝟ aut ista dissipata sũt q̃ legũt in cod bz sãs ecclas quibz apli sẽpserunt: q̃ nichil in eis habẽt epm. Qđ aũt per iusius et insani⁹ q̃ leg̃ntibz casse epias legentibz dicẽ pax tecũ. et ab earũ ecclarũ pace separi quibz ipse epla sẽpte sũt: et tñ nec sibi eaã de ostẽ tinẽs hoc ẽ cauitatis vẽ epoꝝ ordi ne blandiat. peracta illi gesta ap⁹ mu natiũ felicẽ flauiũ ꝓcauatorẽ tũ eiusdẽ cauitatis vẽ dyocleciano octa uo et maximiano septiõ ꝟsulibz vn decio kl̃as iunij: quibz luq̃do ostitit paulũ epm tradidisse vt siluan⁹ epi ei⁹ sbdyacon⁹ fuit. et cũ illo tradidẽt ꝓferẽs instrumẽta dñica eaã q̃ vi geter fuerãt oscultata. capitulatã ge gentrẽ et lucernã argentrẽ ita vt dicẽt victor qđã. ago tu⁹ fueras si nõ illas inuenisses. Hũc iste siluan⁹ ma nifestissimũ traditorẽ ꝓ magno cõ mẽorat in epla quã tibi scribit q̃ se nõ⁹ tg̃istrũ ꝓme sedis ep̃o: epm tũc ordinatũ. Quesaut q̃ superba lin

ſua eoꝝ et ꝯgnoſcat aiam ſua: ne
deluꝝ loquat aliena. Recta eaq; illu
ſi voluꝝ geſta eccleſtica eiuſdē ſedi ta
ſtinu in vrbe vrbani donati habita.
vbi ꝯfeſſos traditores iudicio dimiſit
donatū. maſtilitanū. marinū ab aḡs
tibilitanus. donatū calamenſē. aū qbꝫ
ꝯfeſſis traditoribꝫ memoratū tradito
rē ſiluanū eis ordinauit epm. Recta e
aḡ illu geſta apud zenophilū ꝯſulare:
ubi nūdinaꝝ q̄dam dyaconꝰ ureatus
a iudicibꝫ. ꝓdidit q̄ certis testimētis et
confeſſionibꝫ teſtiū et recitatione geſtorū
multarū ꝑ claꝝ luce claruꝰ ꝯſtiterit.
Multa ſūt alia q̄ illi recitos ſi nō ꝯtē
nose aḡ ꝑ prudēter aḡ audire volu
erit ꝓces donatiſtaꝝ ad ꝯſtantinū:
vt ꝑ ipſā causā inde affros epos di
mittendā iudices ex gallia epos mit
teret. Iras eaq; eiuſdē impatoꝝ ubi epos
miſit ad vrbē romā. geſta q̄ in vrbe ro
ma: ubi ab epis quos ille miſerat aū
ctoꝝ ꝯgnita atq; diſcuſſa ei ꝑ tēpꝫ aluas li
cos apud ſe de collegaꝝ ſuoꝝ iudicio
id eſt epoꝝ quos ad vrbē romā miſerat
fuiſſe ꝯqueſtus. vbi eaq; alios epos vo
luit apud arelatū iudicare: ubi iſti et
ab ipſoꝝ iudicio ad eūdem ipatorē ap
pellauerūt. ubi poſtea cauſa inde par
tes ipe ꝯgnouit. vbi eos vehemētiſſime
deteſtat innocentia ureliani fuiſſe ſupa
tos. Que ſi voluit audiet et tacebit. et
deſinet inſidiari vitatu: q̄ḡ nos nō tā
de iſtis draumētis ꝓſumam⁹ q̄ de ſcꝑ
turis ſūs ubi hēditas xp̄i uſq; ad fini
nos tre ꝓmiſſa eſt oib⁹ gentibꝫ. Vñ ſi
na neſario ſaſmate ſepaꝝ iactāt aīm
a in paleā meſſis dñice: q̄ nāe eſt
uſq; ad finē ꝓmixta tolerāt donec vl
timo iudicio tota area vētilet. Vñ
manifeſtū eſt iſta crimiā ſeu vā ſeu
falſa nō ꝑtinē ad frumēta dñica. q̄ ꝑ
totū agrū id eſt iſtū mūdū uſq; in fi
nē ſeḋ oportet creſcē: ſicut nō falſius
gelio loꝗtur. Qoḋ⁹ in xp̄ianos innoce
tes q̄ ꝑ totū orbē malis xp̄ianis tꝑ
palee ſiue vel zizanijs ꝓmixti ſunt.
multa falſa crimiā et vana iactant
bꝫ his miſeris donatiſtis muto ꝺs red
didit: vt maximianiſtas apud arela

tinē ſaſmaticos ſuos ꝓmiani dāpna
tores. exti ꝓmiani baptizatores. ꝓ
ꝓmiani rebaptizatores vnū ſali ſilu
o ſuo dāpnarent. vt ex eoꝝ nūo poſt nō
paruū tps quoſdā in honoribꝫ epatus
ſui feliciani muſitani. et ꝓtexatū aſ
ſiuitanū ꝯſente optato gildoniano
ſuſapent aū oibꝫ qs dāpnati exti bap
tizauerūt. Qz ſi ab eis qs ore ꝓpio tꝑ
ſacrileos et ſacrileos dāpnauerūt. et
qs illis ꝓmis ſaſmatus qs viuos tra
obruit. parauerūt nō maculant. aū
eis rurſus in honore ſuo ꝯceptis ꝯmiā:
cuiuſlet aliqn ꝯgitent qnta creatare ꝑ
qnta iſania dicāt orbē terraꝝ ignoꝝ
tis ee affroꝝ ꝺmunibꝫ maculatū. et hē
ditatē xp̄i que ꝓmiſſa exhibita ē in o
nibꝫ gentibꝫ pās affroꝝ ꝑ stagnonem
ꝯtinentis fuiſſe delatā. q̄ſ ſe nolunt
delectos et maculatos videri. dū eos ꝯi
cāt quoꝝ ꝺmina ꝯgnita iudicauerūt. Qz
ꝓpe aū paulꝰ apls dicat. q̄a ipſe ſathā
nas trāſfigurat ſe ī anglm luas: ꝺnde
nō eſt mirū ſi mīſtri eiꝰ trāſfigurāt ſe
ſicut mīſtros iuſtiae. Si vō iſte aliquē
anglm vidit erroris nūiū et de vnita
te catholica xp̄ianos ſepare cupientē:
ipe paſſus ē anglm ſathane trāſfigu
rantē ſe velut anglm luas. Si aūt mē
tē nichil tale vidit: ipe eſt mīſter ſa
thane trāſfiguras ſe velut mīſtrū iu
ſtiae: et tn̄ hec oīa conſideras ſi numiū
piſius et ꝑtinax ee noluit. poterit ab
oī vel aliena vel ſua ſeductiōe libea
ri: nos eī ꝑ occaſionē tuā ſine aliq̄ odio
quenim⁹ hoc cōa eū ſeruantes q̄ apls
dicat. Seruū aūt dñi luigare nō oportet
ſḋ mitē eſſe ad oēs. docabilē patientē in
modeſtia corripientē diuſa ſentiētes. ne
forte det illis ds pēitenaꝫ ad ꝯgnoſcen
dā veritatē et reſipiſcāt de dyaboli la
qis. apprimat ab ipſo ī ipſi⁹ voluntatē.
Si q̄ aliq̄d aſperius dixim⁹: nō ad ama
ritudinē diſſentiōis ſḋ ad correptionē
dilōnis valē ꝯgnoſcat. Inuoluis in
xp̄o viuas dilāſſime et hōrabilis fr̄.

Epla aug̃ ad donatiſtas vt queratꝫ ꝑ ad bonū pacis vnitatis ꝑ cāritatis.

Augustin⁹ epūs catholic⁹: do
natiſtis. Caritas xp̄i qu
dem hoiem q̄ntū ad nēaz
pertinet voluntatē lucrari vo
lum⁹ nichil vobis nō ꝓmittim⁹. Si ꝓpter

nos odistis qā pacē vobis catholicā pre-
diciam⁹: nos dño seruim⁹ dicēa. bti paci-
fici. qm ipsi filij dei vocabūtur. Et in ps
sarptū est: cū his q̄ odiēbāt pacē eram pa-
cificus cū loq̄bar illis debellabāt me
gratis. Hotā mandauerūt nobis qui-
dā pbr ptus vīe dicētes. recedite a ple-
bibz nīis si nō vultis vt interficiamur
vos: q̄nto iust⁹ eis nō diam? ymo vos
nō recedite ꝑ audite pacifici ad plebē
nō tuēas ꝑ illi⁹ auē ōes sum⁹! si nō
vultis et ipacifici estis vos poā rendi-
te a plebibz p quibz xp̄s sanguī
nē fudit: q̄s ideo vultis vīas facē ne
sint xp̄i. quāuis eas sub ei⁹ noīe possi-
dē conem. Tam q̄ si seru⁹ fuerē quē
dñs sui⁹ de grege et quecūq̄ ex illa na-
ta fuerīt caractere dñi sui eis ifigat:
ne furtū ei⁹ possit agnosci. Sic ē fere
rūt maiores vīi. Sepauerūt ab ecclā
xp̄i pplos habētes baptismū xp̄i: et q̄
q̄q̄ illis accesserūt baptismo xp̄i e-
os baptizauerūt. Si dñs et fures pu-
nit si se nō correxerīt: et oues ab erro-
re reuocat ad gregē nec in eis suū ex
tminat caractere. Quātus nos tradi-
tores q̄d nec maiores vīi in maiores
nīos potuerūt: nec vos i nos pbare
vllo mō potitis. Quid vobis vultis
fiam⁹? q̄ q̄n vobis diam⁹ ut causā
nostrā et vīam pacifice audiatis. nō
nostis nisi superbire et īsanire! Nā u-
tiq̄ ōnderem⁹ vob q̄a illi poā tradi-
tores fuerūt. q̄ arcliani et sonos eius
q̄si traditoīs crimīe dāpnauerūt. Et
dicitis recedite a plebibz nīis q̄s dete-
tas vt vobis credāt et xp̄o non credāt
Vos ei⁹ cās dicitis ꝑpter traditores q̄s
nō ondistis remansisse ecclām in so-
la affrica ꝑ⁹ donati q̄d nō de lege⁹
de ꝑpha. non de ꝑb⁹. nō de aplo. nō de
euāgelio ꝑ corde vīo et de pntū vīoīū
calūpnijs vexatus. Cert⁹ aūt diat pdi-
cāi in noīe suo pēitenaā et remissio
nē pēcoz p oēs gentes īcipientibus ab
hyerlim: nu ecclā ex ore xp̄i manife-
stā vos nō cōicatis! et alios i vestrā
pditionē trahētes liberāi nō vultis?
Si aūt vobis idē displicem⁹ q̄a p ipera
toz iussiōes ad vnitatē cogimīi h⁹ vo-
luistis q̄ ubicūq̄ vellem⁹ pdicare ci-
tatē ut cā quisq̄ secur⁹ audiret vo-
lēs eligere nūq̄ p misistis p violētias ꝑ

tiones vīos. Volute stridē et plurbāe aū-
vīas. pacifice si fieri pt ostrate gō va-
m⁹ et revolute fīā arcāellioīū vioz q̄ de-
ricoz q̄ duces eoīū sp fuerūt: et quātus
q̄ causa vobis hoc exitiuū. vīi iussit
timū. q̄a oīa ista vobis ut libere age-
ristis. Nā vt longe pterita et milia nō
repetam⁹: saltē recenta fīā vīa ostēs
te. Hilarus pbr arsphaliancēsis a nōīe
vocatus. ꝑpa volūtate catholicē fīāe ꝑ-
Ecce illū vīi pscauti fuīt ꝑ pene omnē
sent. nisi dei man⁹ p hoīes supuenisset
violētias eoz oppressisset! Restatuit vīg
trianēsis ad catholicā nullo ogēte se ꝑ
tulit. Quare capt⁹ est de domo sua. rei
ī aqua volutat⁹. nuda vestit⁹. et nescio
dies ī captiuitate retētus est. nec libe-
ta ꝑne fortassis restitut⁹ ēet. nisi ā pe-
ne ꝑpt ipsā causā. paulan⁹ sibi ecclām
tionē vīdet īmunē: Hilarian⁹ vigilan-
catholicā vnitatē ꝑpria volūtate tue-
ret. Quāe subdyaconū ei⁹ ā ipse fugi-
set ꝑpe vsq̄ ad montē celsū clerū vīi la-
ꝑdibz obtruerūt! Quoz dom⁹ ꝑ suos se-
le euerse sūt. Ad. āplus diam⁹ nō
pronē missistis. q̄ damaret finit. Qui
q̄s maxio cōmouerit īcendē dom⁹ cum
Ad aūq̄ ipse ad catholicā ouersus ēet
et nondū de tīsmarinis remeasset.
Ad q̄d ad aliū pbrm finita miseran-
nisi vt nulli molest⁹ nīos visitarem. et
domo iuris sui posit⁹ pacē catholicā a-
lentibz ꝑdicaret. Quē vos inde ā pro-
ui molestia precastis. Quid aliud age-
m⁹ q̄n vn⁹ nrīm calamēsis epūs possēs
ibat ad fundū figulinensē? nisi vt nīi
uis paua q̄ illuc erāt visitarent. et au
to ūbo dei ad vnitatē xp̄i qui vellēt
trent! Cui ābulanti viā suā latro
more īsidiati sūt: et q̄a in cozū insidi
cadē nō potuit. eū aptā violēta i fun
do liuetensi pene viuū ā domo q̄ fug
rat īcenderāt. nisi tuo suppositus flam
mas volūi eiusdē fundi ꝑpē ꝑcaluis
sue salutis extīguerēt. et tū ā arsphā
ꝑpē hoc fīm in ꝓconsulari iudicio
creti hēcinus. eiusdē epī possidy ec-
cesiu dēē libras auri nō est eract⁹. Et
beuolentie et māsuetudini ignatus
ad īpatores catholicos ausus ē appella-
Vīi hāc in vos irā dei vīi mutuauit
mlto īportuniu⁹ et vehemēcā? quā
Videtis q̄a vos extra pacē xp̄i volētes

ſuorũ⁹: et patrũ non p ipso ⁊ p iniq
tatib⁹ vr̃is! Que est ista demẽtia vt cũ
male viuãs latronũ fũã fratres! et nũ
iure puniamꝰ mẽtem gliam reqratis? Si
vos puata vã audacia tã violenter
coguit hoies ad ire i errore. ad pmanẽ i
errore. qñ tot magi nos debem⁹ p ordinatiõ
ſbonũ xpo resiſtẽ furorib⁹ vr̃is. vt muse
te aĩe de vã damnatione liberate eruant⁹
a vetuſtiſſia fallſitate et aſſuefact in ap
tiſſia veritate? Nã quos a nobis nolen
tes diuinꝰ coguit multa cã cogi ſe volũt q̃
uadãt oſſiones vãas. Et tñ qd ẽ me
tate! an falſas idulgẽtiaas p puerſita
tã affectã ĩpleſtis? In quo ſũ nichil
aliud ondũs niſi parte donaa ſp de mẽ
dato ꝑſumentẽ oi vento iactuti et ar
ſis: ⁊ paſcat vẽtos. Sicut ea vã fiunt in
dulgẽtiaa iſta. ſic vca ſũt ãnina ealia
ordinata⁹ eſt: et qd qd aliud dicta ratio
lucos dicẽ. ſuestus. vt a pace eccle xpi in
felices ſeparetis et ifeliciter ſeparemũ.
De illa qdẽ nos hoĩs ptate preſumim⁹?
quis vnq̃ multo ſit honeſtꝰ ꝑſumẽ de
iperatorib⁹ q̃ ꝑſumẽ de actũ ellionũ
nubẽ. Sz meĩnim⁹ ſcriptũ ee maledict⁹
oĩs q ſpem ſuã ponit in hoĩe. Vñ ſi ꝑ
q. xpha prenũciauit dicẽs: adorabũt e
u oes reges tre oes gẽtes ſeruiẽt ei. ⁊
Et ido hac ecclẽ ptate vtam⁹: quã ei dñs
et pmiſit et dedit. Impatores ei ſi in er
rore eent qd absit p errore ſuo dicta re
ligiõe legẽs daret. p qs iuſta et pbare
ret et coronaret. nõ faciendo qd illi ui
dent nos dominos⁹ vt aurea ſtatua adorare⁹:
qd q facere noluerũt deo talia phibenti
placuerũt. Qñ cũ impatores vitate
qd qſquis dicẽpſerit ipe ſibi iudiciũ ac
quat. Nã et inter hoies penas luit. et a
pud deũ frontẽ nõ habebit. q hoc facẽ
noluit qd ei p cor regis ipa veritas iuſ
ſit; ſicut ipe nabugodonoſor poſtea mia
culo ſaluus tuũ pucoꝝ⁹ motꝰ atq̃ mu
tat⁹ p vitate dicta errorẽ edictũ ꝓpoſu
it vt quicũq⁹ blaſphemaret deum ſy
drac miſac et abdenago. i interitũ iret.
et dom⁹ cor⁹ in diſperſionẽ. Et nõ vultis
vt aliqd tale dicta vos iubeat impato
res xpiani. cũ ſciãt a vobis i eis qs re
baptizatis xpm erſufflari. Si iuſſiões
regũ nõ ptinent ad pdicandã religio
nẽ et ſacrilegia phibenda q̃re ad edic
tũ regis talia iubẽtis cã ipſi vos ſig
natis! An ignoratis iuba regis ẽe? Sig
na ⁊ oſtẽta q̃ fecat in cẽus ecclẽ? placui
t mihi in ꝺſpectu meo ãnũciare q̃ mig
nũ et potẽs ſit regnũ chi. regnũ ſcpti
nũ et ꝑtas eius in ſcla ſclorꝝ. An cũ h⁹
audieritis nõ rñdebitis amẽ. Et hoc
deo clara voce ad edictũ regis i ſcã vos
ſolẽpnitate ſignatis! Sz modo qa nil
hil apud ĩpatores poteſtis: nobis in
vultis fiẽ iuidiã. Si cui aliqd poſſet
qñta facẽtis! qñ nichil poteſtis et tñ
nõ ceſſatis? Sanctꝰ p mi maiores vr̃i
cauſã recliani ad ipatorẽ ꝺſtantinũ
tetulerũt. Erigite hoc a nobis: pbem⁹
vobis. Et ſi nõ pbauerim⁹ facte de nob
qd potuerũs. Si qa ꝺſtantin⁹ non ẽ
auſ⁹ de cauſa epi iudicare cã diſcutien
dã atq̃ finiendã epis delegauit: qđ ⁊
ſũm eſt i vrbe roma ꝑſidente miluia
de epo ille⁹ eccle cũ multis collegis ſuis.
Qui cũ ecclianũ inocentẽ pnũciaſ
ſent et donatũ q̃ ſacrilega carthagine ſe
cerat ſentẽcia pauiſſent: vltiꝰ vr̃i ad
ipatorẽ venerũt. de iudicio cpoꝝ in
quo victi fuerãt murmurauerũt. Cñ
po ei malꝰ lutigator laudaẽ iudices q̃
bz iudicantib⁹ victus ẽ! Tñ cui⁹ cle
mẽtiſſim⁹ ipator alios iudices epos
miſit apud arelatũ gallie ciuitatem.
Et ab ipſis vr̃i ad ipm impatorẽ ap
pellauerũt. donec eadã ipſe cauſã cog
noſceret. et ecclianũ inocentẽ illos ecclẽ
nioſos pnũciauerũt. nec ſic tonẽs vic
ti q̃euerũt: ſ de felice aptũgitano p q̃
ecclian⁹ fuerat ordinatus cotidianus in
ſpellationib⁹ ipi impatori tedium fece
rũt dicẽtes eũ eſſe traditorẽ. et ido ec
clianũ epm eſſe nõ poſſe. q̃ a tradito
re fuit ordinatus. donec et ipe felice iuſ
ſu ipatoris cauſa cognita ab heliano
proconſule inocens pbaret. Tũc ꝺſtanti
n⁹ por ꝺicta ptẽ donati ſeueriſſimã legẽ
dedit. Hũc imitata filij ei talia precepe

rūt: quibꝫ suaꝺẽs iulianꝰ ꝺeseruꝰ xpi
et ymnias supplicabꝫ vꝝis rogauaano
et pōao libertatē pꝺicatoni ptinaata p
misit. Denigꝫ taꝝ reꝺꝺiꝺit basilinas hꝭ
tas. qñ tēpla ꝺemonijs: comō putas
xpianū nomē posse pire ꝛ tris? si vni
tata eaīe ꝺe q̄ lapsus fuat ymuēt; et sa
q̄legas ꝺissensiones libeas ee pmit
tēt. Hec erat ei pꝺicanda iustiaa: quā
supplicātes rogauan? et ponaan? lau
ꝺauerūt ꝺuētes hoi apostate q̄ apud
eū sola iustiaa habēt locū. Huic suaꝺ
sit iouinian? q̄ qñ ato mortuꝰ ē nich
il ꝺe rebꝫ talibꝫ iussit. Deiñ valētinia
n? legite q̄ ꝺ ꝛra vos iusserit. Jñ gratian?
et theoꝺosiꝰ: legite qñ vultis q̄ ꝺe vob
ꝺstatuerūt. Qꝺ q̄ ꝺe filijs theoꝺosij mira
mur. q̄si aliuꝺ in hac causa seq̄ ꝺebuerūt
q̄ ꝺstātini iudiciū. p tot xpianos ipa
tores firmissīe custoditū? Ad ꝺstantinū
aūt sicut sup ꝺiximꝰ sicut vob q̄n vultis
si nō ignoratis oñdimꝰ: maiores vꝝ
causā ꝛcaliani vltro ꝛetulerūt. Defuic
tꝰ est ꝺstantin?. ꝑ iudiciū ꝺstantini oē
vos viuit: quo vꝝ causā miserūt? ap
quē iudices epos reprehenderūt: ad q̄
a iudicibꝫ epis appellauerūt? quē ꝛe
diosissīe ꝺe felia aptū gitano interpella
uerūt: a q̄ tonens quicta et ꝺfusi rediꝺ
rūt? et a pniae furoꝛs et aīo sitatis su
e nō recesserūt. eāq̄ vobis posteris suis
hꝛeditariā religiaunt: vt nā ipuꝺent ꝺe
iussionibꝫ xpianoꝝ ipatoꝝ fiaaas i
uidiā. Cū si vobis lucet nō q̄ꝺem iā ꝺstā
tinū xpianū q̄a veritatu fiuit ꝺra vos
ꝛcrepellaretis: ꝑ apostatā iulianū ab
iferis exaitaretis. Quasi vō si aliq̄ꝺ tale
ꝺtingēt ee magnū malū nisi vobis?
Que est ei peior mors aie? q̄ libtas erro
ris? Sꝫ iā tollam? ista oīa ꝺe medio. A
mem? patē quā ois doctus et īdoctus in
telligit ee ꝓponendā discoꝛdie: diligam?
et teneam? vnitatē. Hoc iubēt ipatoꝛes
q̄ꝺ iubet et xp̄s: q̄a ai bonū iubēti per
illos nō iubet nisi xp̄s. Et nos eaā per
aplm obsecrat ut idipm ꝺiam? oēs et
nō sint in nob saſmata. neq̄ ꝺiam? e
go q̄ꝺem sū pauli. ego aūt apollo. ego vō
ꝛcphe. ego vō xp̄i. ꝑ simil oēs nō sum? ni
si xp̄i: q̄ nec ꝺuisꝰ est xp̄s. nec paulus
ꝛcrucifixꝰ est ꝓ nobis. q̄ñto min? ꝺnat? ?
nec ī noīe pauli baptizatus sum? q̄ñto
min? in ꝺnata? Hoc ꝺicit et ipatoꝛes
q̄a xpiani catholica sūt, nō ꝓꝺoloꝝ seru
siaut vr iulian? nō hꝛetica sicut q̄ꝺā fue
rūt et catholicā psecuti sūt: q̄n veꝝ xp̄i
ani nō ꝓ hꝛetico errore penas iustissimas
siaut vos. ꝑ ꝓ catholica vitate passiões
gloſissimas ꝓtulerūt. Attēdite q̄ mā
festissīā veritate ꝓ vr regis q̄ꝺ in manu
ꝺei ē ipse ꝺs ꝺixerit in ista ipsa lege. q̄n
ꝛra vos platā ꝺiatis. Est aūt si intellige
tis plata ꝓ vobis. Attendite q̄ꝺ habeat.
hā si in eis q̄ ꝓmo īnata sūt ꝺño reli
gio baptismatis iudicatē infirma. q̄ hy
a q̄bꝫ aaptē pāores putent: tuaēs re
nouāi nāē est traditū sacīmentū. quo
aēs indign? iueni? fuit collata baptis
mata admīstrator. et sicꝛs nīa nona
nēe volūtatis arbitrio. neq̄ ex diuinu
muneris gīa. ꝑ ex mitis sacꝛdotū ꝛcle
tuꝝ q̄ualitate pēdebit. Fanaāt mille os
lia epi vū huic vni sīē tēdrant: et
ad q̄ voluitas ꝺsentimꝰ vobis. Hanc
ea q̄ pīse et ipe ꝺicat? q̄ꝺ ꝺicē soleat:
q̄a si bon? sit homo ipse sāficat eū q̄
baptizat. Si aūt malus sit et nefaaā
ille q̄ baptizat. tuic ꝺs sāficat. Hoc stre
nū est. optare q̄ ꝛcbent hoies ꝛcta ma
lis ignoratis baptizent? poa? q̄ a no
tis bonis: vt magis a ꝛco q̄ ab hoie pos
sint sāficari. Sꝫ absit a nobis ista de
mētia. Quare q̄ nō vīm ꝺiam? ꝑ tē
sapim? ? q̄a sp ꝺei ē illa gīa et ꝛci sac
mentū: hoīs aūt solū mīsteriū. Quis
bon? ē adhēt ꝺo. et opatur aī ꝛco. Si
aūt mal? est opat? ꝓ illū ꝺeus visibile
sacī formā: ipse aūt ꝺnat īuisibilem
gram. Hoc sapiam? oēs et nō sint in
nobis saſmata. Cōcoꝛdate nobisai fra
tres. Diligim? vos. Hoc vobis volum? q̄
et nob. Si ꝓtēa nos grau? odistis q̄
ꝛcrare vos et pire nō ꝓmittim? hoc vo
ꝺiate quē timem? minantē mal pa
tꝛibꝫ et ꝺicentē q̄ꝺ ꝛcrauāt nō ꝛcuo
castis. et q̄ꝺ pcerat nō inq̄sistis. Hoc
vobis ꝓ nos ꝺs ipse fiat: siue obsecā
ꝺo siue minādo. siue corripiēdo siue ad
nis siue laboꝛibꝫ. siue ꝓ suas ocultus
āmonitiões vel visitatiões. siue ꝓ pīi
tū tpaliū leges. Intelligite q̄ꝺ vobisai
agat. Pire vos nō vult ꝺs in saacle
gia discoꝛdia: alienatos a mīe vīa ca
tholica. Nichil ī nos aliq̄n ꝓbare pos
istis. Vū epi ꝺuenta a nobis nūq̄ nobꝫ
aī peaafiae ꝺferre voluerūt: q̄si fugien

tes ãi pãoꝛibꝫ loq. Quis ferat istã ſuꝑbi
ã. Quaſi paul⁹ apl⁹ non ꝛuleꝛit ãi pe
aplos: et videte ſi ipſe dñs nõ ãi uꝛe
de lege eius q̃ ꝛgruẽter uideꝛit. Postremo
uſtiã nũq̃ poterit: et tñ nec ipe dñs
pditã noꝛit. Nos ignoꝛam⁹ q̃d aduerſũ
in ſcꝑturis didicim⁹ eccl̃am. Has ſcꝑturas
eccl̃am ꝛetinem⁹? Nos ubi agnouim⁹
ſi in mlas ꝑ tẽ in uno et ſemini tuo
dñm unuſi fines tre et adꝛabũt in
ce ſup. celos ds. ibi agnouim⁹ et eccl̃am
ubi agnouim⁹ xp̃m in eo q̃ ſcꝑtũ est

qõ de illo in ps ipſo ponit. dñabit a ma
ri uſq; ad mare. et a flumĩe uſq; ad ter
mios oꝛbis tre. cõã illo deadẽt ethiopes
et ũmia ei⁹ ãram lingẽt. Reges thaꝛſis
et ĩſule munera offerẽt. reges aꝛabũ
et ſaba dona adduẽt: et adꝛabũt eũ
oẽs reges tre. oẽs gentes ſeruiẽt ei. Ubi
agnoſam⁹ xp̃m in eo q̃d ſcꝑtũ est. lapi
dẽ ſine manibꝫ de mõte paſũ fre giſſe õ
nia regna ꝛtꝛꝛi. unꝺ illa q̃ de ultiõ
ydoloꝝ ꝓſumebãt: et ibi agnouim⁹ eccl̃
am ĩ eo q̃d dñm est ceuiſſe lapidem
ſum magnũ montẽ. et repleuiſſe oẽm
ꝛam. Ubi agnouim⁹ xp̃m in eo q̃d ſcꝑ
tũ est. ꝓualebit dñs adiũſ⁹ eos. et exti
nabit oẽs deos gentiũ tre: ibi agnouim⁹
eccl̃am ĩ eo q̃d illuc ſequit. et adꝛabũt
ĩ ſpectu ei⁹ unuſq;ſq; in loco ſuo oẽs in
ſule gentiũ. Ubi agnouim⁹ xp̃m in eo
q̃d ſcꝑtũ est. ds ab affꝛico ueniet. et ſcs
de mõte umbꝛoſo. opiet celos iꝰtus ei⁹:
ibi agnouim⁹ eccl̃am ĩ eo q̃d ſequatur
et laudis ei⁹ plena est tra. Ab affꝛico ci
poſita ẽ ihꝛlm. ſicut leg̃ in libꝛo ihu
naue uñ xp̃i nomẽ diffuſũ est: et ibi
ẽ mons umbꝛoſus mõs oliueti uñ aſẽ
dit dñs in celũ ut cooperiet celos iꝰtus
ei⁹ et ĩpleret eccl̃a p oẽm tr̃ã laudis ei⁹.
Ubi agnouim⁹ xp̃m ĩ eo q̃d ſcꝑtũ ẽ
ſicut ouis ad ĩmolandũ ductꝰ ẽ. et ſic⁹
agn⁹ coꝛã tondẽte ſe ſic non aperuit os ſuũ et cetã q̃ illuc de
paſſiõe ei⁹ dicauit: ibi et agnouim⁹ eũ
am ĩ eo q̃d illuc dꝛ. letare ſterilis q̃ nõ
paris. erũpe et clama q̃ nõ ꝑturis.
q̃m mlta filij deſerte magis q̃ eius q̃
habet uirũ. Dixit ei dñs dilata loꝛ
tabnaculũ tuũ et aulas tuas ꝛfige. nõ
ẽ q̃ parcas. porrige longi⁹ funiculos
tuos. et palos ualidos ꝛfirma. Ꝙuã ad
q̃ cuã in dexterã atq; ſiniſtrã extendes.
Semẽ tuũ ei hꝛeditabit gẽtes. et ciui
tates q̃ deſerte erãt inhabitabis. nõ ẽ
qõ metuas. ꝓualebis ei. nec erubeſcas
q̃ detestabilis fuis. Cõfuſionẽ ei in ꝑ
petuũ obliuiſceris. ignominie uidu
itatis tue nõ eris meoꝛ. q̃m ego ſũ dñs
q̃ fecit te. dñs nomẽ ei: et q̃ eruit te ipe
ds iſrl uniuſe tre uocabit. Nõ nouim⁹
q̃d de tꝛaductoꝛibꝫ dictus. q̃s nũq̃ oui
cere nũq̃ ondere potuiſtis: nõ dico ſa
ũ pot⁹ in talu crimĩe detecta et ꝛfelli
maniſeſtant. Qõd ad nos ꝑtinet de ſac

anus alienus nisi ut q̄s possum⁹ corri
gam⁹ vel correctione vel quacūq; disci
plina in spū mansuetudis et dilectōne ca
ritatis: q̄s aūt corrigē nō valem⁹ eā si
nitatis cogit⁹ p salute ceteroz ut dei sa
cramenta nobiscū cōsecent. pīas tū eoz
nō crudelem⁹: qđ nō fit nisi dissentiēdo et
sauiēdo. Sic ei eos i isto mūdo in q̄ eccl̄a
catholica p oēs gentes diffundit. q̄
agrū suū dns dicat tēp zizania inter
triticū. vel i hac unitatis area tēp pa
leā frumēto permixtā. vel intra rētia u
bi et sacri tēp mālos pisces cū bonis
inclusos usq; ad ipm messis a vētilatio
nis a litoris toleram⁹: ne ppt illos
eradicem⁹ et tritici a grana nuda
an ipse de area separata nō in horreū
mittenda purgem⁹? si volatilibz colli
gēda piscam⁹? a discipulis p sacramenta
verbz. dū q̄si malos pisces cauem⁹ i
mare proiicim⁹ esse libeat⁹ ereamus? Inter
hoc ei his atq; alijs similitudinibz dns
seruoz suoz tolerantiā confirmauit: ne
dū se boni putāt malozz permixtione
culpā p humanas et temerarias dis
sensiones a paulos pdant a paulo per
eant. Qđ usq; adeo celestis magr cauē
dū admonuit ut eā de p̄positis ma
lis plebē secturā faceret. ne ppt illos de
ecclē salutaris cathedra deseretur. in q̄
cognitur eaā mali bona duce: neq; ei
sua sūt q̄ dicūt sc̄i. q̄ in cathedra u
nitatis doctrinā posuit veritatis. Ideo
in ill̄o verax et ipsa veritas de p̄positis
suis mala fatentibz et de bona facientibz
ait: q̄ dicūt facite q̄ aūt faciūt facere no
lite. Dicūt ei et non faciūt. Non utiq;
dicet q̄ fieri uūt facē nolite: nisi manifes
ta ēent mala q̄ faciūt. Nō ḡ ppter ma
los i mala dissensiōe peam⁹: q̄nus ve
stros maiozes nō exactozes maloz sc̄
accusatozes innocentiū fuisse si ueluti
possum⁹ ostēdē. Oz q̄cūq; illi et q̄lescūq;
fuerūt portēt sarcinas suas. Ecce sc̄ptu
ras: ecce ubi nouim⁹ xp̄m. ecce ubi no
uim⁹ ecclām. Si xp̄m ipm teneatis! ip
sa ecclam q̄re nō teneatis? Si in xp̄m
quē legitis et nō uidetis. tñ ppter veri
tatē sc̄pturarū credatis. q̄re ecclām ne
gatis quā et legitis et uidetis! Haec ve
bis dicendo et ad hoc bonū pacis et u
nitatis et caritatis vos appellēdo cū mea
vobis fā sum⁹ et mādatis q̄a oandus

nos: q̄ veritatē vobis dicam⁹ et in errore
vos pire q̄ntū possum⁹ nō permittam⁹?
Vinciet nos ds de vobis: ut p̄m erro
rē vr̄m in vobis omdat. et nobiscū ve
ritate gaudeatis. Siluan⁹ senex valē
tin⁹ aurel⁹ innocent⁹ maxim⁹ optā
tus augē donatus et ceteri epi q̄ cō
silio ecclesiā ad dōnistas ut sentiret
unitatē et pacē xp̄i.

Cum i aurib⁹ nr̄is fama ac
bresceret hoc vobis vōs epos
dicē ingratorē p̄mio fuisse
corruptū. ut ita eos sūa p
ferret. vos aūt uia facile credē. ac p̄terea
multos vr̄m adhuc nolle acquiescere ver
itati: placuit nobis offerre dīn caritati
et consilio nr̄o hec ad vos scripta dirigē. q̄bz
p̄mitt⁹ admonerem⁹ illos vobis vinctos
atq; ductos illa mēdacia iactare. q̄ ea
ā in suo mādato qđ p illa collatiōe fece
rūt in suis nōibz atq; subscriptionibz fir
mauerūt. nos illuc traductōes ac p̄sentes
res suos ēe ducētes. in falsitate atq; mē
dacio manifestissimo detecti atq; convicti
uia ut volētes gloriari de multitudie accep
tozz iter aliquoz absentiū nōia eaam
mortuu nomē inseremus. Et cū quereret
ubi ēet: subita perturbatiōe detecti ipsi eū
confiterētur i itinere defecisse. Et cū inquire
rē quo potuit apud carthaginē subsis
tere si in itinere iā defecerat: vehementi
perturbati alio mēdacio se obligauerūt
cidentes eū carthagine rediisse fuisse
defunctū. De quo mēdacio crimine oīno
minime potuerūt. Ecce q̄bz creditus vel de
antiq; traditōe vel de ingratorū corrup
tiōe: q̄ mandatū suū ubi nobis obiecē
runt amen traditōis nō potuerūt conferre
sine crimine falsitatis. Proin q̄ magne
nāe accidim⁹ hīs lēis tēp breuiario ad
lā inserum⁹: ne forte ad magna pos
tez voluīna vel puenire nō facile pos
sitis. vel ea lege laboriosū putetis. Ecce
tagine venim⁹ et nos et epi afr̄i: et qđ
pius nolebāt et indignū ēe dicebant
i vnū conuenim⁹. Ecclā sūt ex nobis et ex
ipis septē hinc et septē inde: q̄ p causa
oīum loquent. Ecclā sūt alij septem hīc
et septē in. ad q̄bz ubi ops erat ad tu
ptractandē. Ecclā sūt q̄tuor hīc et q̄tu
or in. q̄ gestis confribendis custodes ēent
ne i falsatū aliq̄d ab aliq̄ diceret. Q̄
ta sūt eaā a nobis et ab ipis notarijs

quor hinc et quor iñ: ut binis exceptis
tibz iudices alnarent. ne aliqs nim
se dixisse causaret aliqd qd nō fuisset
exceptū. Hinc tāte diligēte eaā illud est
additū vt et nos et ipsi q̄ admodū ipse
iudex ubis nris subscribem⁹: ne q̄squā
dicat in illis gestis aliqd vel postea fu
isse corruptū. Cū ei adhuc viuentibz eis
q̄ sbscripserūt innotuerit eade gesta oibz
locis in q̄bz oportet vt innotescāt: sic eaā
ad posteros affirmata veritas pducauit.
Nolite q̄ esse igrati tāte mūe dei: q̄ p vr
tā diligentiā vobis mūstrata ē. Nulla
mūi diabolica fuit versa hoim. q̄ adhc
tāte manifestationi veritatis obstitit. Et
te epi. ptas vbe qs oēs elegerūt vtpote oi
bz loq̄ntē vrnata fuit q̄ntū potuerūt
ut oino iſta causa nō agit̄ur: ppt quā
tam⁹ nus epor vtriusq; ptas de vnū
sa affirm⁹ et de tā longiquis locis carta
exptaret in tāta collatione qd ageret: il
li vehemēter istabāt ut nichil ageret.
Quāe hoc nisi qa causa sua malā sa
ebāt et facillie se posse vincī si agit̄ur
dubitare nō poterāt. Ipse q̄ aūm⁹ eoꝝ
cos ee mōstrabat. Di ei erorē q̄rent qd
volebāt ut iā collatio ipsa nō fier. nec
disputationibz nris veritas nr appa
ret. redeūtes a carthagine qd vobis erat
insuti. qd demōstraturi? Credo platuri
erāt gesta et dāturi vobis. Nos istabam⁹
vt causa nō ageret. illi istabāt vt age
ret. Vos exptatus uide qd egerim⁹: cur legi
te ubi eos vidim⁹ ut nichil agerem⁹? Vor
te et vos tenetis si vor habetis. Nichil q̄
actum vt qd istis? Vel poa⁹ q̄ nichil egis
tis vt qd redistis? Denuq; postea q̄ non
potuerūt efficere qd optatu suū vor ut cau
sa nō ageret: ipsa acta demōstrant q̄
tumuerūt q̄n in oibz victi sūt. Cōfessi
sūt ei extra ecclam catholicā q toto or
be terarū diffundit nichil se habe qd
dicent. q a dnus scarū scripturarū testi
monijs oppressi sūt: q̄bz eaā designat. i
quibz ab ihō solumus accepisse p loca in
q̄bz appli pdicauerūt. et nōia eorūdem
locoꝝ i suis epīs et actis ostenderūt et
ide diffundi p oēs gentes accias. Cont̄ is
tā ecclam se nō habe causā manifesta
vote. pfessi sūt: ubi ē eudētissima in noīe
dei nīa victoria. a. Cū ei affirmant eaā
aut nos vīare. ipsos aūt non vīare
manifestū est. oīs se ee victos testan
t. et vobis si sapiatis aptissime idult
qd dimittē et qd tenere debeatis: nō in
ea falsitate q̄ vobis nō cessant adhuc
usq; mētiri. p in illa vitate q̄ victa vac
ta sūt confiteri. Quisquis q̄ ab hac eaā ca
tholica sūt separatus: q̄ntūlibz laudabi
le se vite existimet. hoc solo scelē q a ve
unitate divisus est nō habebit vitam
p ira dei manet sup eum. Quisquis aūt in
hac eccla bñ vixerit: nichil ei prodiabit
aliena pena. qa vnusquisq; in ea pria o
n⁹ portabit sicut aplis dicit. Et quisq;
in ea mādūcauit corp⁹ dñi indigne iudi
ciū sibi mādūcat et bibit. Nā eaā hoc
ipse aplis scripsit. Cū aūt dicat iudicium si
bi mādūcat: satis ostendit qa nō alteri
iudiciū mādūcat p sibi. Hoc nos eq̄m⁹
et oīdum⁹ et optimum⁹: qa cōis malo
rū nō maculat aliquē pticipatione sac
mētoꝝ p offensione fideꝝ. Nā si in sanctis
malis nō eis q̄squā offendat. portat ma
la causa sua et psona sua: nec prudi
cat alteri quē in offensione malorū opis
sociū nō habet crimen. Hoc eaā ipsi ve
re aptissima vocabula sūt confiteri: nō tuit
q̄n ista dicebam⁹ p postea cū aliud a
gerent. Nā cū ventū fuisset ad causā ea
ā calvianā quā nos ab eaē causa distī
guebam⁹ ut si forte malus iuenis esset ip
m anathematizarem⁹ nō tū ipter
ipm ecclam epi celinq̄rem⁹ aut p mala
sua causa preiudicare nō posset. Cū q̄
eaā ad ipsā calvianā causā ventū fuis
set. et legissent illi filiū carthaginense
ubi residebāt septuagīta pl⁹ minus epor
sūas ntra calvianū absentē. platas
crīdim⁹ eis fic nō obesse illud epor. si
liū absēte calviano q̄admodū nō ob
fuit plurū epor ptas donati. filiū ab
senti primiano: q̄n eū in maximiani
causa pl⁹ min⁹ centū epi dāpnauerāt.
Tūc illi noīata causa maximiani vī
sūt se eaā quos dāpnauerāt in ho
nore integro suscepisse. et baptismū in
sacrilego maximiani sasmate datū se
confirmasse et nō destruxisse. et i sua ca
tholica sūa q̄ eos dāpnauerūt q̄bz
dā qui i ipso sasmate fuerūt dilatio
nē dedisse et dixisse. q eos nō polluer⁹ sacrile
gi sacrauli maximiani plātaria. Ista q̄

causa postea ꝙ eoꝝ au- res pauſſit erro
uestētes et ꝓturbatꝰ et oblita vñ ſupius
dicta nos dicendū: cōtinuo dixerunt
nec causa cause nec ꝑſona ꝑſone ꝓiudi
cat. Et cū firmauerūt ūbis ſuis qđ no
ātea de eāa diebam? qa nō ſolū catholi
ce tñſmatine dicta quā profeſſi ſūt ſe nō
habē qđ dicēt. vīmetā catholice affir
mare q illu vnitatis cōione diuīdit
causa et ꝑſona arriani q̄liſcūq; fuiſſet
ꝓiudicē nō poſſet ſi maximianꝰ q cū
cetis ſociis ſuis ꝓmianū dāpnauit. ſi
eāa felicianꝰ q ſit ꝓmiani dānat parte
dāpnat? eſt nō ꝓiudicat pta damnati. aut
modo epūs ſicut ātea ſuāt receptꝰ adiū
dicē: ſic eāa ipſis ſociis ſuis maximianꝰ
nō preiudicat q̄bz iſti dilationē dederūt.
dicētes eos ab illo cui quo fuerūt nō fu
iſſe pollutos. qa nec causa cause nec ꝑ
ſona ꝑſone ꝓiudicat. Qđ ſi q̄tus ap̄li
mlas quidē ūbis ſuperflus geſta one
uerūt: et qa nō potuerūt effice vt cau
ſa nō ageret hoc fecerūt multū loquē
do. vt qđ actū eſt difficile legētur. Sz de
bēt vobis eāa iſta eoꝝ pauca ūba ſuffi
cē nec q ꝑpē neſao quoꝝ hoīm aīma o
dētis vnitatē eccle catholice: qa ſicut
ipi dixerūt. relegerūt. ſbſcripſerūt. nec
causa cause ꝓiudicat. nec ꝑſona ꝑſone.
Nā et in ipſa causa arriani quā licet
ad eccle causā nō ptinentē tñ dfendē
dā ſuſcepim? vt eāa ibi aliūde mā
feſtarent ipſoꝝ: mālfeſtiſſime victi ſūt.
nichil eoꝝ q̄ in arrianū intēdebāt ꝓ
bare potuerūt. Inſup eāa de ōmnibz t̄
diuoīs nos epāla geſta ꝓtulim? vīi de
actuum? aliqs eoꝝ epoꝝ q̄ ſentēcias in
abſentē dixerāt arrianū manifeſtiſſimꝰ
fiuſſe traditores. Cōtra ipſa geſta illi q̄
nō habebāt qđ dicrēt falſa ee dixerūt:
sz nullo modo ꝓbare potuerūt. Inſup ea
ā profeſſi ſūt vel poꝰ ꝑ magna ꝓla pro
feſſi ſūt arrianū apud ſtantinū ipe
ratorē a ſuis preſſoribz accuſatū. Et ad
dixerūt mendatū: q illis accuſantibz
fiūt ab ipatore dāpnat? Eare et hīc oc
ti ſūt vīi vobis ſolēt nebulas errois
effundē. ouātes nobis iudiciū. et i odi
ū vīm nos adducētes: qa eccle causā
apud ipatores agim? Eare maiores e
oꝝ de quoꝝ noibz gl'iant eccle causā
egerūt apud ipatorem: ꝓcauti ſūt actu
ſando arrianū. apud ipatorem dāpnatū
dixerūt. Nā non vos induxit vanitas nr̄a
et mēdacia ſimilis ūbis. Recedite ad cor vr̄m
timete dm̄: cogitate vitate. telinqte
falſitatē. Quitqđ ei ita paſſi ſūt as ipi
alibz legibz q nō ꝑ iuſtitia ſz ꝑ iniqtate
patiūt: nō poterim? dicē ideo nō eſſe ei
iuſtos q̄a ſic vobiſcū agit. nō debuit ve
ipator vos ab iſta iniqtate ꝓhibere.
Epi ei vīi profeſſi ſūt maiores ſuos ſce
liſſe cū arriano: quō vobiſcū agit non
vultis. Et tñ q arrianū apud ipatorē
ꝓſecuti fuerūt eāa ipſis confitentibz et ꝑ
fitentibz ſatis conſtat. Qđ aūt arrianꝰ
ſtuit ab ipatore dāpnat? cōmo nō con
ſtuit: ꝓmo eāa conſtat ei accuſantibz
et ꝓſequētibz maiorib; eoꝝ bis nūo ꝑ
us ab epīs. et ab ipſo poſtea ipatore fu
iſſe purgatū. Hoc eāa ipſi confirmauerūt
talia poſtea ogſſi ꝑ causa ſua ꝓferendo
vt magis ātea ipſos ee īuenirent: et ꝑ
causa arriani eāa illa q ꝓtulerūt ve
rent. Quoſcūq; q̄ accuſatore voluerūt
nllis ītis dramētis ꝓbare potuerūt.
Quitqđ aūt nos et ꝑ eāe causa et ꝑ a
liam causa dixim?: et ūbis ſuis et ꝑ
onibz a ſe platis eāa ipſi confirmauerūt
Nā ꝓtulerūt ꝓmo codicē optatꝰ: vīi q
ſi ꝓbarēt arrianū ab ipatore dāpna
tū. Quī vocē cū ātea illos legēbatur mag
ri. et ondēt arrianū fiuſſe purgatū ab
oībz reſi ſūt. Sz qa ipſe risus nō potuit
ab exceptoribz exaudiri: ūbis ſuis apud ac
ta riſos ſe ee teſtatꝰ ſūt. Iterū ꝓtulerūt
et recitauerūt libellū impatoꝝ conſtā
no a maioribz ſuis datū: vbi ꝑſtitit ſume
q eos meritatus ipator ꝑfuiter ꝑſeq
ret. Ac ſic eodē libello manifeſtauerūt
ſe apud ipatorē a arriano fiuſſe ſupa
tos. falſū q ee q dixerūt eū ab ipatore
dāpnatū. Terio ꝓtulerūt līas eiuſde
conſtātini ad vicariū veriniū datas. ubi
eos ſuis detestat et ꝓpter hoc a vrbe
relaxatos et furori ſuo diu mittendos. q
tā os in illos repat vindicare. Ac ſic eāa
iſtis ipatoris līis confirmatū ſe fuiſſe
dixiſſe q arrianꝰ ab ipatore dāpnat
ſit. cū poꝰ ipator eos a arriano vehemēter
ee monſtrauerit: q̄n eos vehemēter ee
crat? ideo iuſſit ut de exilio diu mittēt
et deo iudice ſicut eāa reperāt puniē
tē. Poſtea felicias aptūſenſis ordinatus
arrianū i medio causa miſerūt. dia

tes eiūdem feluaanū fuisse traditorē a q̄
ceaduan⁹ fuat ordinat⁹: et eiusdē ostan
tinu ip̄atorus p̄ ceaduano otra seipsos
leas ptulerūt ubi ad pconsulē sēpsit ut
ad comitatū suū mittēt ingēuus. Iste
aūt ingenu⁹ ofessꝰ fuat in ognucōe helia
nu pc̄onsulis falsū se feasse adūsꝰ feluē
ceaduanu ordiatorē. Diebāt g̈ isti nō si
ne causa voluisse ip̄eratorē vt ad se er
mutteret ingenua: nisi q̄a ceaduanu adꝰ
causa pēdebat. et cōmabātur īmittē fius
pitionē vanissimā. q̄ postea q̄ ingēna⁹
ad comitatū ducet⁹ ē. tūc imperator ot
ceaduanū. ptulit iudiaē. Et illud iudiū
suū q̄d nos ceatauerā⁹ ubi int̄ ptes ost
nouerat. ceaduanū q̄ purgauerat sua
postiore sāndē. Sz diebāt eos vt hoc poa⁹
lēe ip̄atorus q̄bꝫ ad se mitti iussit ingenu
u. quā otra seipos p̄ ceaduano ceatauerūt
hoc otinent. q̄ helyan⁹ pconsul in causa
feluas audiētiā p̄buerit. petentē eū
fuisse ostituit: ꝑ ingentiū ad comitatū
suū. postea iubē tūsmitti. vt illius q̄ ibi e
rāt et diuenis diebꝫ eū inpellare nō re
tra eos ceaduano iudiū oparare. et ad
ūsus eū violentū insurgē voluisse. Qs e
os credēt otra se ista ceatasse p̄ nobis. nu
lū ūba cor̄ festus tenēt. ꝑ eaā man⁹ sb
scribentiū leg̈entur? Nā et ordīe ostitū t
ter addūtat. īueniet p̄mo ceaduanū epa
li iudiao fuisse purgatū: deiñ nō multo
post feluas aptūgensis causa ab helya
no pconsule exaīnata ē. ubi eū ostat
īnocentē. In q̄ causa ad comitatū mit
tī iussus ingena⁹? et lōge postea ipse ip̄a
In q̄ cognitione ceaduanū īnocentē. il
los aūt caluīpnioſissios iudicauit. In quo
ordīe ostitū et dieī satis oīdit falla
misso ad comitatū ingētuo iudiaū fu
tū mutauit: et ceaduanū quē p̄us pur
gauat postea ddēpnauit. Nō solū aūt
nithil de hac re legē potuerūt et otra se
ipsos tāta leg̈erūt. ꝑ eaā p ordinē ostitū
cuidena⁹ duitaut. post causā feluas p
cōsulari iudiao t̄minatā: in q̄ iussū ē
vt ad comitatū ingena⁹ mitteēt. nec pu

intuallo ꝑ lōge postea meōrata ip̄atorus
iudino iter ptes habito ceaduanū fuisse
purgatū. Non ꝑ vobis dicat. q̄a p̄mio
corrupim⁹ iudicē. Qd ei solent aliud vi
ti hoīes dicē. Aut si alīq̄ dedim⁹ iudi
vt otra illos p̄ nobis p̄uāricaret. ipsis
q̄d dedim⁹ ut otra se p̄ nobis tāta nō
solū dicēt. vīmeaā ceatauerē. An forte
voluīt vt eis apud nos gr̄as agam⁹? q̄a
tū dicant iudicē p̄mio a nobis ee cor
ruptū. ipsi tū mihi q̄ p̄ nobis otra seip
sos dixerūt et ceatquerūt gr̄as nobis
oīa p̄stiterūt? Aut ite si ꝑtica dia inu q̄
nos vicerūt. q̄a melꝰ exterūt causā cea
luanī q̄ nos: hoc plane credite illis. Nō
ei duas lr̄aones p illo suffice putauera
m⁹. illi aūt q̄tuor ptulerūt. Sz q̄d plibꝰ
leas onerem⁹? si vultis nobis credē credi
te: et teneam⁹ pie vnitatē quā iubet
et diligit dūs. Si aūt nobis nō vultis credē
gesta ipsa legite. et vobis ut legāt² ad
mittite: et an vā sint q̄ scīpsim⁹ ipsi vo
bis p̄bate. Si aūt nichil hoꝝ facē voltis
et manifestissima vitate. quitā p̄tis do
nati falsitatē adhuc seq̄ desiderat⁹: mū
di sum⁹ a pena vra. q̄n vos sero postea
penitebit. Si vo id q̄d vobis p̄stant deus
nō ostēpserit⁹. et post causā tā diligē
ter actā et tā diligentē manifestatā per
uersā ostuetudinē relinquētes paa ꝑti
p vnitati ostenserit⁹. de vra ovatione
gaudebim⁹: et sacra xp̄i q̄ in sacrilego
o sasmatis ad iudicū habetis utilia
et saluba vobis erūt: cū in catholica
pace habūtis caput xp̄m: ubi cātas
copecuī mlatudinē pāor. Haec ad vos
sēpsim⁹ xviii kl̄ iulias piissimo homo
rio augusto nono ostule: vt q̄n p̄ūt ad
q̄sq̄ vīm iste lr̄e pueniret. Augī ad
seuerinum; donatistā vt saltē iuicē

Omno mihi tū desi loquāt.
derabili et valde cāussimo fri
seuerino: augī. tras frā
tatis tue et si valde sero. et si
pter q̄d sperauerā tū let⁹ accepi. gaudio
maiore gaudio p̄fusus sū di ognouis
se hoīem vīm in ipsa sola causa pēs
se ypponē: vt ad me lr̄as tue fraternita
tis afferret. Cogitaui ei nō sine causa
hoc exortū esse in aio tuo vt recoles cō
sēguinitatē nr̄am nisi q̄a fortassis per
spnas sicut noui nō leue pond⁹ prudēte
tue. q̄ sit videndū. ut q̄ sēm carnē frēs

sum⁹ in xpi corpe nō vna sanctate vi-
uam⁹: pserū qa fragile ubi ē attendere
et uide ciuitatē sup montē ostitutā. de
q̄ dns in euāgelio ait q̄ abscondi nō
possit. Ipsa ē ecclā catholica: vñ catho-
lice grece appellat⁹ q̄ p totū orbē terrar⁹
diffundit. Hāc ignorāc nlli licet. Deo
scdm ibū dnū nr̄m ihu xpm abscōdi nō
pt. Pars aūt donati in solis affris alij
uiat orbē tracti: et nō ostenrat ea stei
litate q̄ frūs pacis et caritatis afferre
noluit. ab illarū radice orientaliū cū
arū se esse pasam vñ euāgeliū in affri
cā venit. vñ ūra si ab eis afferat⁹ admāt.
fidelis aūt intra si veniat: exsufflāt et ē
baptizāt. Cnā hoc docuit filius dei q̄ ver
tas ē se cē vitem, suos aūt filios cē sarmē
ta. et pātem suū agricolā. Sarmentū in
q̄ qō in me nō dat fructū pt̄ mis tollet
illud: sarmentū aūt qō in me dat fructū
purgat illud vt maiorē afferat fructū.
Nō q̄ mirū est si de illa vite q̄ arcuit
et ipleuit oēs ūras pasi sūt illi q̄ fruc
caritatis afferre noluerūt. Qui si vā cri
mina obiecissēt collegis suis maiores
eor⁹ q̄ sacrilegia fecerūt ipsi obtinuissēt
causā suā apud ecclām tūsmarinā:
vñ ad istas ptes xpiane fidei manau-
auctoritas, vt illi cēnt foris q̄b⁹ cauē
crimina obiciebāt. Fuit aūt cū illi in
uenirūt⁹ int⁹ orientē catholicos aplicas q̄
vū noīa in libris sacris habēt et creatūr
ista foris posita et ab illa actione sepa
sint. q̄s nō intelligat eos habuisse
causā bonā: q̄ ea apud medios iu
dices optinere potuerūt. Aut si causā
bonā habebāt et ea tūsmarinus cū
is pbare potuerūt: qd illos lesit or
bis trarū ubi epi collegas suos q̄ ap⁹
eos obiectis crimibus iuriti nō erant
temere dānare potuissēt. Itaq̄ inoēn
tes rebaptizant. et xps in innocentib⁹
exsufflat. Si aūt idē donatiste affror
collegarū suor⁹ vā crimina nouerāt et
neglexerūt ea demōstrare et pbare
tūsmarinus ecclīs: ipsi se ab vnitate
xpi sacratissimo sacrilegio fecerūt, nō
habēt qd excusent. Et nostis maxīe q̄
a tū mlta scelerata apud eos cōmisit
et tolerauerūt eos p tot āos ne ptē
donata dānaret: et nō dubitauerunt
illo tpe falsas suspicaōes suas obiectis
pacē xpi vnitatēq̄ disrumpe. Et vos vi

dete ff nefario q̄ carnalis affectu ff seue
rine ibi vos tenet⁹. et oli dil eo. et oli fe
mo magie prudentia tua cognitas: et o
li te vide desidero vt de hac re tecū loqar.
Qd ei pdest vel sal⁹ vel dignitas ne
palis. si ecclā xpi hereditate salutēq̄ pe
tua in nra dignatōe nepmum? Hec me
inteci sepissime sustinuit: q̄ duris cordib⁹
valde pauca sūt et pce nlla. Ao aūt tuo
quē bū nouū mlta sūt et magna. Nō
ei mea sūt q̄ nichil sū nisi q̄ expecto
miam dei. ff ipsi⁹ omipotentis dei: quē ps
in hoc scło nepserit prem. inueniet i
futuro iudice. Ad donatistas ecclā

Obis vna catholica viat⁹ fi
uiste ecclā catholicā dicat⁹ fi
lij hoīm vsq̄q̄ graues cor
vt qd diligitis vanitate et q̄
ritis mendaciū? Vt qd vos a tot orbis
unitate nefario sacrilegio diui
uistis? Attendite falsa q̄ vobis dicunt
ab hoīb⁹ a mentientib⁹ a errantib⁹ re
ditione rediri dinoscit⁹. vt in hereticā secta
tione moriamū: et nō attenditis qd de
bis ipsi rodices dicāt ut i catholica pa
ce viuatis. Quāc aperitis aures vrās
ad sermones hoīm dicentiū qd nullus
pbare poterūt: et surdi estis adiuāt⁹ e
sermone dei dicētis. dns dixit ad me fi
li⁹ mis es tu. ego hodie genui te. postula
a me et dabo tibi gētes hereditate tuā et
possessione tua termios tre. Abrahe de
sūt promissiones et semi ei⁹, nō dicat⁹ et
seminib⁹ tq̄ in mltis ff tq̄ in vno et se
mi tuo q̄ est xps. in semine inquit tuo bene
dicent oēs gentes. Erigite oculos vestros
et considerate totū orbē trarū: quo in se
ne abrahe benedicant oēs gētes. Tu ab
vno credebat qd nondū videbat. Vos
aūt videtis et adhuc iuidetis. Passio dni
ē p cūctis orbis trarū. ille totū orbē re
demit. et vos ei toto orbe ad lucrū vēn
nō accusatis: ff pro⁹ in dānū vēnis in
pte lugetis. vt totū pdatis. Audite q̄ po
quo pro redepti sum⁹. Foderūt inquit ma
nus meas et pedes meos. dinumerauerūt⁹ oēs
ossa mea. ipsi vo considerauerūt⁹ aspe
cerūt me. diuiserūt sibi vestimēta mea
et sup vestē meā miserūt sortē. Et
re diuisores vestimētor⁹ dni ē vultus
et tuniā illā caritatis desup textam.
quā nec pscutores ei⁹ diuiserūt. tene
ai toto orbe nō vultis? In ipso pis legit

qđ totus orbis eā tenet. Cōmemorabū
t̄ et conuertent̄ ad dn̄m vniuſi fines tre.
tū. Adorabūt in ſpū eius vniuſe pūe gē
tiū. qm ipſius est regnū. et ipse dnabit
gentiū. Aperite aures cordis et audite q̄
os dixit dns locut⁹ est et vocauit tram
a ſolis ortu uſq; ad occaſū. et ſyon ſpes
eius. Si hoc nō vultis ītelligere: au
dite euāgeliū nā p̄ os ꝓphārū loquēte dño
ita q̄ de illo ſcripta fuīt in lege et ꝓphetis
et pſalmis. et ꝑdicari in noīe eius pēnaz
ēs ab ihrlm. Ideo in ps̄ dixit vocauit
nā a ſolis ortu uſq; ad occaſū: hoc in
euāgelio p̄ oēs gentes. Et ideo in ps̄ dixit
dixit ītelligens ab ihrlm. Singulos vos aīa
ips messis fugere ꝑmixta zizania: qđ vos
ta zizania. Nā si frumēta ecclie ꝑmix
vos nō diuidetis. De zizaniis quidem dn̄
ritas mltoz. Sz et de tritico dn̄ est. Qui
Quāe credidistis crescisse zizania et mul
ſola affluxisse: tritici aūt decrescisse et ī
tis. et xp̄o ꝓtradicatis. Ipse dixit. Sinite v
trag; crescere usq; ad messem: nō dixit cres
tic. Ager ē hic mūd⁹: nō dixit ager ē eccl
messis est tps dnatus. Ipse dixit. messores
angeli sūt: nō dixit messores ꝓnapes ar
ticellionū sūt. Sz qđ ꝓzizaniis tritici
accusastis vos ee zizania demōstrastis:
tis. Malores ei vīi in quoz sacrilegā pa
ſione ꝓſecerat⁹. qđam gestis municipi
cubz codices ſcos et īstrumēta ecclie a ꝓse
ſerūt et eis obtulerūt. et virgo aurigi
tradicois de q̄ ipſi int̄ ſe iā ꝑsenserāt
ſanctos dāpnauerūt. epm̄ extra epm̄
ordinauerūt. Postea literas ad ītpatorē ꝑstantinū ut ī
ter affros epi trīsmarini iudicaret̄ mi
ſerūt datus iudicibz quos postulauerāt.
et rome iudicantibz nō obtēperauerūt:
epos tp̄ male iudicauerūt apud ītpato
re arguerūt. Ab alijs rurſo epis ad are
latū missis ad ītpatorem appellauerūt:
ab ipſo audita et absolutiatores iuenti ī
eccle ſcle ꝓmanſerūt. Exultate ad salu
tē: amate patrē. redite ad vnitatē. Hec
vob qđammodū gesta sint: qm vultis oīa
reatum? Ille nīmīc malus q̄ ꝑsentit fās
malor: nō q̄ tolerat ī agro dn̄i zizā
nia usq; ad messē. vel palcā usq; ad vl
timā vētilationē. Si malos odistis vos
ipsi mutamū ab ecclē sasmatis. Si ma
lor ꝓmixtionē timetis: optatū inq̄ vos
ī aptissimā iniqtate viuentē ꝓ tot an
nos nō tenetis. Quē cū mō mrem diuis:
stupet ut cū ꝓpē quē mortuū xp̄m ē di
catis. Postremo qđ vos offendit orb xp̄i
an? a q̄ vos nefario furore ꝑdistis? et
qđ vos ꝓmeruerūt maximianiste qs
a vobis dāpnatos. et ꝑ iudicia publica
re basilicas ꝓturbatos. in suo rurſo ho
re recepistis. Qđ vos offendit par xp̄i
ora qua vos diuidit ab eis qs infa
matis. Et qđ vos ꝓmeruit par orbis
ꝑ q̄ fusapitus qs dāpnatis? Feliciā
mutatiā mō vobiscū est. Legim⁹ eū p?
in vno ꝓſilio dāpnatū. et a vobis poſte
a ī iudicio ꝓcōſulis accusatū: et ī mul
titudine ciuitate gestis municipalibz op
pugnatū. Si traditio codicū ſcleata
ē qđ deus in regē q̄ ihemie libri inq̄
dit morte bellica vīdicauit. qnto ſcleā
a⁹ est sacrilegiū sasmatis. cui⁹ autores
quibz maximianistas oparastis apti
tra viuos absorbuit? Quo ꝑ crimē tra
dicois nobis obiectis qđ nō ꝓbatis et sas
matos vros et dāpnatis et acceptatis?
Si ꝓpter iusti estis qđ ꝓcautionē ꝑ im
patores passi estis. iudices vobis fuit
maximianiste qs ꝑ iudices ab ītpera
toribz catholicis missos vosipi ꝓcuti
estis. Si baptismū vos soli habetis qđ
apud vos sanct baptism⁹ maximiani
tarū in eis qs baptizauit feliciā dā
nat? aū qbz est apud vos postea reco
citatus? Vel vobis laudo ad ista rīdeam
epi vīi: si nobiscū loc̄ noluīt et vgutde
ꝑ salute vīa qle sit hodiē m̄ q̄ nobiscū
loc̄ noluīt. Si lupi ofiliū fecerūt ut pas
toribz nō rīderent? qre oues ofiliū per
diderūt ut ad lupoz ſpelūcas accederēt?

Aug⁹ ad Januariū ꝑ de sedis
Januario: de ira autho donati
lia rectois ꝓponit ecclīū rectionū
leria et aūcellliones vīi no

ui genis et ītaudite crudelitatis pfecu-
onis ī nos seuiuīt: q̄ si malū p malo
reddēt eadē sic otra legē facēt xp̄i. Ne
vō ofecratus oīb⁹ fās vīs et nīs iueni
mī hoc pata qđ scriptū est retribuebāt
m̄ mala p bonis: et ī alio ps. āi his q̄ o
derūt pacē erā paasti. cū loḡbar illis
debellabāt me gratis. Nā cū sis in tā
grādi ostitutus etate arbitram te optīe
nosse q̄ ps donata q̄ p̄mo apud carta
ginē ps maioꝛini dicebat. vltro amī
sauit crelianū tūc epm ecle cartagi
nēsis: apud īpatorē illū antiquū con
stantinū. Ne forte ā oblita sit hoc
fuitas tua ā te nosse dissimules. ā e
ā qđ nō putam⁹ forsitā nesaat. exē
plū relatois tūc anulini pcōsulis q̄
ps maioꝛini tūc inpellauit. ut ea
aimūa q̄ obiaebat creliano ad meō
ratū impatorē ab eodē pcōsule mit
terent. his nīs lr̄is inseruim⁹? A s s s
u n r. anulin⁹ nūc pconsul affrice. Sēp
ta celestia maiestatis vre acepta atq̄
adnata. crelio et his q̄ sb eodem a
gūt quiq⁹ decia appellant. deuotio me
a apud acta puitatis mee īsinuare
auauit: eosdēq⁹ hoꝛtata ē vt vnitate
sensu oīm fīa cū oī oīo mune īdulgē
ae maiestatis vre liberāta cē vitēat
catholica custodita sūtatu legis debita
ueiētia ac dīnis rebs iseruīt. Dīm
p⁹ paucos dies exterciūt q̄da aduna
ta multitudīe scā ppli q̄ crelianū otra
diendū putarēt. quiq⁹ fastidiū ī a
lutta signatū et libellū sine signo optu
lerūt diaoni mee: atq⁹ īpendio postu
larūt. ut ad sacrū ac veniabilē comita
tū numus vīr dirigē. Que manēte
relio ī statu suo sbiectis eozdē actis
q̄ augusta maiestas vra posset dinoscē. p
uitas mea dirigē auauit. Trismusi libel
los duos: vnū in alutta suppscriptū vt
libell⁹ ē ecle catholice ānunū crelianū
tradit⁹ a pte maioꝛini. Ite alī sine signi
lo cohēs eidē alutte dat⁹ die xvij kl̄as
maias cartagine: dōno nēo ostātino
augusto ītō. Post hāc relationē ad se
missā: iussit īpator venire ptes ad eā
le iudiciū in vrbe roma strenduū. Q
bi qđmodō causa dēi atq⁹ finita sit
et crelian⁹ inocens iudicat⁹ sit: indi
cant gesta ecclastica. Dē utq⁹ p⁹ pacifi
cū moderamē epālis iudicij: oīs otenta
onis et aiōsitatis ptinacia debebat exē
gui. Sēd tuſs maiores vīi ad īpatorē re
dierūt: et nō vīe iudiciū neq⁹ oēm cau
sā audita esse cōgnitū sūt. Dīn ille altīn
iudiciū dedit habendū in crelatiōi gal
lie ciuitate. Ubi multi vīi vana et dyabo
lica dissentiōe dēpnata cū crelio in
cordiā redierūt: alij vō ptinaassimi
et lutigiosissimi ad eūdē impatorē ap
pellauerūt. Postea et ipse impator
causā int ptes cognitā terminauit: et
p̄m⁹ otra vīam ptem legē ostituit. vele
ā congregationū vīaꝝ fisco vīdicāde.
Quarū oīm verū maimēta si vellem in
sere. nimiū longas lr̄as faterem. Illud
tñ nllo mō pretermittendū est. quō felix
aptūgensis. quē fontē oīm malox in nō
silio cartaginēsi ab sāo agustino p̄mate
pres vīi fuisse dixerūt. vrgentibs apud
patorē vīs publicis iudicio causa disus
sa atq⁹ finita sic. Nā mēoratus īpator in
hac ipsa causa vīos apud se causatores
et assiduos inpellatores lr̄is suis fuisse
testat. Quarū exemplū infra scpsim⁹. In
patores et cesares ostātin⁹ et maximi
valer⁹ et licin⁹ et licin⁹ ad pbianū p
consulē affrice. Heliam⁹ p̄fessor tu⁹ mi
to dū vir pfectissim⁹ vic⁹ vicarij pfectur
tuīc p affricā nrām incōmoda valitudīe
teneret⁹ eiusdē ptibs fuctus. iter cetā cau
sā negociū vel iudiciū q̄ de creliano epō
cane catholice uideī ee dmota. ad era
mē suū atq⁹ iussionē credidit ee iecuo
candā. Etenī cū tam superiū cēturiōe
et crelianū magistratū aptūgitanoꝝ
et saturniū exauratorē et calibiū mō
tē ciusdē ciuitatis auratorē atq⁹ solū ser
uū publicū suppscripte ciuitatis ptes ad
fecisset audientiā prebuit petentē ad
vt crelianū fuisset obiectū q̄ a felice epō
patus uidet ee dat⁹: aut dīnarū sup
turarū. pdito atq⁹ cruſto uidē obiecta
inocentē de eo felicē fuisse ostiterit. Dein
q̄ cū maxim⁹ ingentiū cēturionē q̄
quentiū ciuitatis epam crelianū ce
tus falsasse otendet. eūdem ipm ingentiū
suspensū actis q̄ fuberāt puidim⁹? ut
mume tortū q̄ se cēturionē ziquentiū
uitatis ee asseuauerit. Dīn volum⁹ ue eū
dē ipsū ingentiū sub pdonea pfessione
ad comitatū eū ostantini augusti atq⁹
tatis: ut illis q̄ in pūtatū agūt atq⁹ q
urnis diebs iterpellāe nō desinūt aud

enubꝫ et ꝓ̄ assistentibꝫ appare et inmi
nui possit frustra eos ceeliano epō in
iudiciū ꝓpare atq; aduersꝰ eū violenꝫ in
surgē voluisse. ¶ Tm eī fiet ut omissis si
aut optet eiusmodi cētionibꝫ. ꝓpls sine
dissentiōe aliq̄ religioni ꝑtinē aī debita
venatione deseruiat. ¶ Hec aī uideas uta
se habē. q̄d est q̄ de īpatoꝝ iussionibꝫ q̄
dicta vos statuūtur iudiciū catatis. aī
hoc totū vos poꝰ ātea fecistis. ℣ nichil
debēt in his causis īpatores iubē si ad
īpatores xp̄ianos hec cura ptinē non
debeꝝ. q̄s uerebat maiores vōs causā
ceeliani ad īpatorē per prōsulē mittē.
et epm dicta quē absentē iā sentēciaꝝ q̄
quomō decretus utiq; apud īpatorē ac
cusare. quo innocente ꝓmūciato ordinato
ri eius felicia alias apud eūdē impatorē
calūpnias machinari. ¶ Et nūc q̄d alu
ud q̄ ipsi maiores statuti iudiciū sti
diam ptē uiuut. ¶ Q̄d maiores vri ele
gerūt. q̄d assiduus impellacionibꝫ exor
serūt; q̄d epāli iudicio ꝓtulerūt. ¶ Q̄d si
placet impetra iudiciū. q̄ ꝓmitt ipēa
tores q̄d ea nobis exactāda deferetis. ¶
Si mō dicta catholicā clamatis in his q̄
dicta vos ab īpatoribꝫ decernūtur q̄
admodū si vellēt adūsus danielem da
mare. q̄ liberato illo eiusdē leonibꝫ esume
di missi fuīt; a q̄bꝫ eī ipsi ꝓmit esumu
lti voluerūt. ¶ Sacrū est eī. q̄ nichil īteresse
lē calūpnioꝝ si ūmia in laccū leonū mit
tat; uideāt inocēcia eī illoꝝ ma
si ꝓcerūt. ¶ Ille maiores vri ceeliani
et ei sanctate regie ire sumendā ob
tectibꝫ. eadē vos patimī q̄ illos vri pa
ti voluerūt. q̄m sacrū est. q̄ parat pa
mo suo fouea. ipse iadit in eā. ¶ Deno
catholice mansuetudo eaā ab his īpatoꝝ
iussionibꝫ oīno cōtinuerat! nisi vri
dicta et aculeliones p suas īmanis
tias īprobitates furiosasq; violētias
getem nīcam ꝑturbātes atq; vastātes:
hec i vos revolui et mouere uoluissēt. ¶ Nā
pusq; rectiores leges iste de q̄bꝫ modo
q̄rimī. venissent i affricā. insidias i in
nōcos plagis īmanissis quassauerūt.
lacus q̄s et plagas ꝑfussimas īfluxerūt.

et ītulerūt coꝝ edificia incendia: ꝑ bem
eaā quēdā q̄a ꝓpria et libera volūtate
ꝓpriatē nēe cōionis elegit de domo r
sua raptū. et ꝓ arbitrio īmanit cessū i gue
rite eaā voluntatū. buda vestitū. et ai
q̄busdā dolendū q̄busdā videndū i pō
pā sui fastidii oīntuissent. adductū
inde q̄ voluerūt. uix p dies quosdā di
misserūt. ¶ Ūñ quenq; municipalibus
gestis a nō epō paulian aī. ab ingen
da causa dissimulasset et utiq; assiduo
quētus eēt. nichil se dicturū amplꝰ
gestis expssit: et hodie illi q̄ hoc fecerē
pbri vri sūt adhuc nos īsup furentes
sicut potuerūt ꝑsequētes. nec tñ de his
iuriis et ꝑsecutionibꝫ q̄s catholica eccl̄a
a in regione nīra tūc ptulit īpatoribꝫ
q̄stus est epūs nr̄i. ℣ fīō filio placuit
vt pacifice ueniremī. quo si ficri pos
sit habeas īter vos collationē: et exde
silatq; fraterna caritas pacis vinclo le
taret̄ et ī ipsa uentiōe. q̄d paulian
primo rūderit q̄ filiū sūm esse tas et il
lic visuri. q̄d rūdere debeas: deiñ q̄d p
ea aī ꝓpriā suā ꝓmissionē denuo uenti
ēet actus expresserit. recusās pacifica col
lationē. ipsa gesta īstruant ꝓuitatē tu
ā. ¶ Deiñ ai vōꝝ decretoꝝ et arcūcellio
nū notissima oībꝫ nō cessaret īmani
tas dīa causa est aī arrispino iudicatū
ꝑtetas: nec pena dcē liberatū auri q̄ ī
hetas ab īpatoribꝫ fuat statuta p ma
suetudinē catholicā ferri ꝓmissus ē:
et tñ ad īpatores appellandū putauit.
Cui appellationi q̄ ita tñsū est: nōne p
tentes vōꝝ īprobitas et eadē ipsi appel
latio ceterosit vt fieri. nec tñ eaā postꝫ
rescriptū intredentibꝫ apud īpatorem
nūs epūs eadē aure dcēpnatione mūta
tus ē. ¶ Ex filio aūt nr̄i epī legatos ad
comitatū miserūt: q̄ impetrēt vt nō
oēs epī et decta ptis vre ad eādem dcēp
nationē dcē librarū auri q̄ in oēs hē
tas statuta ē tenent. ℣ hij soli in quoꝝ
loas aliqs a vris violētas eccl̄a catho
lica patet. ℣ sic legatu romā venerit
iā dcatrices epī catholica baptismi ꝑ
tēde ac rectissime īpatorē admonerāt:
vt leges tales mitterent q̄les et misse sūt.
Quibꝫ i affricā venientibꝫ tū utiq; nō
ad malū ℣ ad bonū repissetis vnde q̄
facē debebatis nisi et vos mittē ad ēpos
nros. vt quō vos ipsi uenerāt sic uen

rent̄ a vobis.et pon⁹ collaꝺō veꝝ aꝑ
paꝛet: ℣nō solū aūt non fecistis ꝫ peiꝛa
mala nobis vī nūc fecistis: nō tm̄ nos
fustibꝫ quassast̄ ferroq; vaꝺūt. vinea
m̄ in oculos extinguendos calcē murto
aceto īcredibili exoꝛtatiōe sceleris mit
tūt. ℣omos nr̄as insup̄ ꝓpulātes arma
sibi īgenita et tribulia fabꝛicauerūt: qbꝫ
armati ꝑ diūsa discurrūt cōminan
tes atq; anhelātes cꝛdes. rapinas īcen
dia exactiones. ℣Quibꝫ rebꝫ ꝓpulsi sum⁹
tibi ꝑmitq; omnes. ut ꝓsideret fiuitas
tua q̄ mlta vīm ꝑmo vos ōes q̄ vos
pati diatis ꝓscriptionē sub ipsis q̄si t
tribulibꝫ īperatoꝝ catholicoꝝ legibꝫ in
possessionibꝫ vīs et alienis seculi sec
atis. et nīs a vīs tam īaudita ma
la patiam. ℣Vos diatis pati ꝓscriptionē:
et nos ab armatis vīs fustibꝫ et ferro
caꝺim. ℣Vos diatis pati ꝓscriptionē: et
nr̄ꝛ dom⁹ ab armatis vīs ꝓpulandꝰ
vastant. ℣Vos diatis pati ꝓscriptionē: et
nr̄i oculi ab armatis vīs calcē et acē
to extinguūt. ℣Insup̄ eaꝫ si q̄s mozes si
bi ultro īferunt: nobis voluīt esse īuꝺi
ciis: vobis ꝓlosas. ℣Qꝺ nobis fecit sibi
nō īputant: et qꝺ sibi fecit nobis im
putāt. ℣Viuūt vt latrones. moꝛiūtur
vt artifelliones. honozant̄ ut mīces:
et tm̄ nec latrones aliq̄n auꝺiuim⁹ eoꝝ
q̄s nefanda fecisse exꝛectasse. ℣Oculos auferūt
lucē: nō viuis auferūt lucē. ℣Nos interī
si q̄n vīos tenem⁹ cū magna dilīone
seruam⁹ illesos. ℣Loquim̄ eis et legim⁹
oīa quibꝫ errozē ipe ruinat. ℣Qui fres
a fribꝫ separāt: fatim⁹ qꝺ dns ꝑ ysayā
ꝓpham̄ ꝓcepit dicēs. ℣Audite q̄ pauetis
ꝝbū dñi. ℣Dicte fres nr̄i estis his q̄ vos
odērūt. et q̄ vos ejectrant̄: ut nomē dñi
honorificet̄. et appareat illis ī leticia
te ipsi aūt erubescāt. ℣Ac sic aliq̄s eoꝝ con
siderātes cuidenciā veritatis et pulch
tuꝺinē patas nō baptismo quē iam si
aut regale caractere tm̄ ꝺesertoꝝes ac
ceperāt: ꝫ fiꝺei q̄ illis ꝺefuit et spūs sā
ctitatis et xpī ozpis sociam̄. ℣Scriptū ē
ēi. fide purificās coꝛꝺa eoꝝ. ℣Et ꝓscriptū
ē: caritas ꝺocuit mltitudinē pecatoꝝ.
℣Si aūt vel nimia duricia ꝛ pudoꝛe nō
ferētes eoꝝ insultationē. aū quibꝫ otra
nos tā mltā falsa iactabāt. et tā mltis
exꝛobrabāt. vel magis timoꝛe. ne q̄lia
nobis aū facebāt. talia nobis aū iam
patant̄. vnitatis xpī ꝛsentire nolueꝛē:
sicut illesi recta fuīt sic a nobis diuī
tūt illesi. ℣Hoc q̄ntū possum⁹ monem⁹
eaꝫ laycos nros vt eos illesos teneāt:
et nobis ozripiēdos īstruendos q̄ ꝺed
aūt. ℣Si aliq̄ nos auꝺiūt et si ꝑmittāt
aliq̄ aū illis q̄dmodū aū latronibꝫ a
gūt: qa eos recta tales patiūt. ℣Aliqui
etus cozꝛ suis ozpibꝫ īminētes feruen
ꝺo repellūt. et ne ab eis aū feriant. ꝛ aliq̄
q̄ ozpechēsos iudicibꝫ offerūt. nec nobis
intꝛantibꝫ eis patūt: vī ab eis patiā
la īmania ꝓtimescāt. ℣In quibꝫ ōnibꝫ il
li nō ozponūt sua latronū: et honozē si
bi exigūt m̄cim. ℣Hoc est ei ꝺesideriū no
strū. qꝺ tue ꝛgnitati placeas et ꝓfici
q̄s misim⁹ allegiam⁹. ℣Quāū si fieri pt
vt aū epis nīs paatis ꝺferatis. vt in
quibꝫ fuit īuent⁹ non hoīes ꝫ eꝛoꝛ ipe
tollat̄. vt hoīes nō puniant̄ ꝫ ozigi
t̄. vt vos modo ꝺueniatis. qa coꝛ quen
tionē antea ꝺcēpsistis. ℣Cuius mei exi
hoc unū vos facias vt qꝺ eꝛatis ꝺsp
tū et ꝺscriptū impatoꝝ mittatis. qm
tū et ꝺscriptū impatoꝝ mittatis. qm
vt hoc apud tremas plātes. q̄ non pīt
nisi ita diatis otra vos legibꝫ inseruie:
℣Nū enī collegē q̄ naufragauerat apud
pfectū direxit se auꝺire venisse. et nosa
uerit sam̄ pzem nr̄m catholicū epm
valentinū q̄ tūc in comitatu erat di
ētes ei illo se velle auꝺire: qꝺ eis non
poterat iudex ꝺecꝺē. q̄ iam sām legeꝫ
q̄ otra vos ꝛstitute fuīt iuꝺicabat. nec
ille epūs ita venerat. a aliqꝺ tale ma
datū a suis epis acepat. ℣Cuius ei mchi
ipse īperator q̄ nō est cisdē legibꝫ subdit⁹
et q̄ habet in pātate alias leges ferre. ei
ei collatio nr̄a fuit tractata. et tota ipa
causa potūt iudicare. q̄us iā olī dat⁹
fuīt terminata. ℣Sz ideo ꝛferre volum⁹
nō ut causa interī finuat̄. ꝫ ut eis qui
nescāūt iā finita mōstret̄. ℣Sz si hoc fa
ē nēi epi noluerint. qꝺ inde pdus et
nō pot⁹ arguis q̄a voluntas vīa in
notescat ne ꝺiffidēcia mlto repꝛehendat.
An forte nō putatis luce fieri. aū nō vos
latcat q̄ xps eaꝫ aū ꝺyabolo ꝺ lege lo
aut⁹ est. qꝺ aū paulo aplo nō solū inuꝺ
ꝫ eaꝫ ꝺ hesi stoicoꝝ et epicureoꝝ philo
sophi gentiū ꝺtuleriūt. ℣An forte iste leges
īperatoꝝ vos ꝑmittūt nros ejos inuen
re. ℣Cur iterim epos nros q̄ fuīt in reg
one ꝓponiensiū ubi a vīs tam mala

patam ꝛ ouenute. ¶ Nõ eī lucrm⁹ et liberꝫ
ad nos p vr̃os vr̃a scripta q̃ eoz arma
puenuīt. ¶ Postremo p ist̃os ipsos fratr̃es
nr̃os. q̃s ad vos misim⁹ talia respondite.
Si aūt et hoc nõ vultis: saltē cū vr̃is a
q̃bz talia patim ꝛ nos audite. ¶ Ondote
nobis vitatē p q̃ vos patrocinatis pscu
tionē: cū paratī nos vr̃oz tantam
crudelitatē. Si eī nos cē in errore cui
ctis. forte ꝛtrahis nob vt nõ rebap
tizem ꝛ a vobis. uisti exstimātes ut no
bis hoc pstetis q̃ baptizati sium⁹ ab eis
q̃s nullo mõ iudeo dāpnastis. q̃ pti
tastis eis q̃s feliciā⁹ musatā⁹ et pre
catū assuritā⁹ p tā longū tps bap
tizauerāt: q̃ti eos p iudeū iussa de
basilias pelle conabamū. q̃a mani
festo cōtendebant. cū quo a vobis in
filio baptizato exīsse noīatiq̃ dēp
tum fuit. ¶ Que oīa gestis iudicalibz ꝛt
munita libz demonstram⁹. ubi ꝛfiliū
dē q̃ sasmaticos vr̃os de basilias pelle
tis: et tñ q̃a ab ipsō seīne abrahe in quo
oēs gentes bñdicunt ꝛ sasma scastis. de
basilias pelli nõ vultis. nõ p iudices
sos vestres tre q̃ ꝛpleta ꝓphetia xpm ad
orant. apud quos scriptūrā studiosē
vtiq̃ versastis. Si aūt nec audīe nec do
re vultis. veīte ad mittite nobisū in
tū exercitū vr̃m: q̃uis nll̃s miles nuo
rmoz suoz celerē et acrtū addidit ad
dos barbaroz. Si neq̃ hoc vultis sal
te scribite ad illos ut iā ista nõ faciāt:
ttroē ꝓpestant. ¶ Nolum⁹ duc dāpnate
llos. ¶ Nos eī uidetis quō vos nõ inq
nēt q̃s nouo oīdim⁹ in vr̃a cōtione la
trones: et nos inq̃nent q̃s nr̃ūq̃ potu
ist̃s oīdē traditores. Ex hys oīb⁹ eligite
q̃d voluīstis. Si aūt q̃relas nr̃as ꝛtēpse
ritis: nos mūme penitebit ordīe pau
sito agē voluisse. ¶ Dixit dñis eccle sue:
pcatur ¶ Spūs aug⁹ ad crispinū sasma
tici vt ābo audiant a ꝓphe.

Via hūilitatē nr̃am vīi tēp
hendīt: nõ sic eplam pnota
sse iudeat: si nõ ita m abs te ut rescri
bat⁹ expecto. De cartagine kl̃i pmissioē

tua vel nr̃a instrūa⁹. q̃d multa ꝛmeoz ē.
Quōlibz ea gesserim⁹ trāsierint: ne q̃d
restat ꝓpediant. nūc excusatio nisi fal
lor nulla est. ¶ Diuturnāte dño ambo i nu
midia sium⁹. et nobis loco tranū inuī
tē ꝓpinquam⁹. ¶ Rumor ad te detulit ad
huc te velle meū disputādo expiri: de
q̃stione q̃ nr̃am dimisti cōtionē. Vide q̃
brevitī oēs auferant⁹ ābages. ¶ Do hāc
epl̃am vīde si placet et fortasse suffia
et nõ solū nobis ſ et eis q̃ nos audire
desiderāt: ꝛ si nõ suffiaet. scripta aliq̃ re
scripta donec suffiaet repetent. ¶ Dō eī no
bis q̃modi⁹ potit exhibe vbiū q̃s⁹ volu
m⁹ tāta vicinitas⁹. ego eī statim nich⁹
te hac re agē vobis tū nisi p lras: vl ne
cui nēm de mēoria q̃d dicat ꝛ elabat. ¶
ne fraudent ꝛ taliū studio si q̃ forte intēe
nõ pūt. ¶ Soletis de pretitis rebz gestis
q̃ vultis falsa iactare: forte nõ mentē
di studio ſ errore. ¶ Inde si placet de pūi
tabz illa metuam⁹. ¶ Valdubio te nõ fu
git ꝓpus ꝓpli tpibz. et ydolatrie sacrile
giū fuisse ꝛmissū: et a rege ꝛtēptore li
brū ꝓphetaū incensū. Quo utrobz tūm
ne sasmatis malū nõ puniret⁹ atroa⁹
nisi graui⁹ pēderet⁹. ¶ Profecto eī recordāis
q̃admodū sasmatis autores vivos de
hisdē tra ſorbuerit: et eos q̃ ꝛsenserāt
celo ignes ignis absūpserit. Sic nec
fabricatū et adoratū ydolū nec sacer
liber exustus meruit vindictā. Cur ſ
q̃ soletis nobis obīcere. nõ solū in nr̃is nõ
plata ſ poa⁹ in vr̃is ꝓbata ānima e
oz⁹ q̃ formidīe ꝓcautiõis ī pulsi dñoz⁹
libros ꝛremandos ignibz tradiderūt.
vos eos q̃s ꝓ sacrīe sasmatis plenarij
ꝛsilij vr̃i vidīcō sicut ibi scriptū est oze
in eodē ipso epātu reperistis ī quo dāp
nastis. feliciānū dico musatānū. et p
tarcatū assuritanū: neq̃ eī sicut ignoā
tibz dicatis ex eo nuō fuerūt isti q̃bus
vr̃m ꝛsiliū diē prerogauerat et pūrcat.
Int̃ quē ubi ad vr̃am cōtionem reme
auissēt. eadē sentēcia tenent⁹. ¶ Sz de illo
nuō isti fuerūt: q̃s eo die sine dilatio
ne dāpnastis. ¶ Et illis dilationē red⁹
tis: ꝓbabo si negauis. ¶ Conciliū vr̃m lo
quit⁹ pconsularia gesta habem⁹ in
manibz. q̃bz id nõ semel allegastis. ¶ Iu
ā q̃ defensionē para si potes: ne dū ne
gas q̃d iniquam moras faciam⁹. ¶ Feli
an⁹ q̃ et p̃ytes⁹ si innocentes erāt⁹. q̃e

sic dāpnati sūt. Si sceleratī q̄re sic recepti sūt? Si pbauis innocentes. aut nō credim⁹ a multo pauciorib⁹ maioribꝫ vīo fallaci ānīe traditoīs innocentes potuisse dāpnari. si a trecētis trecē simulatoribꝫ eoꝝ vbi ea p̄ magno scriptū est plenarij ofilij ore veridico in falso ānīe fasmatas innocētes dāpnari potuerūt? Si aūt pbauis trecē fuisse dāpnatos. q̄ restat defensio aut ī eode epātu recepta sint nisi ut exaggerēs utilitatē salubritatē pacis. oīdas ea ista p̄ unitatis vīculo tolerandā? Eō utinā nō onus sit verbis vtibꝫ agēs: p̄fecto p̄spicies q̄ nullis aliis p̄mijs q̄ orbe tocius cēt violāda pax xp̄i. si liceret in affrica ea in sacrilego fasmate dāpnatos ī eode ipso epātu recipi p̄ pace donari. Tē soletis nobis obuerere. q̄ vos q̄ p̄tes trenas p̄sequam⁹. Qua ī re nō disputo vel q̄d vos p̄ inanitate tāta sceleris mereamī. vel q̄ntū nos xp̄iana tēperet mānsuetudo. Illud dico. Si hō crimē est aut eode maximianistas q̄ iudices ab ip̄atoribꝫ missos. q̄s q̄ euāgelīū genuit nīa voīo grauit insectatu. te basilicas q̄s tenebāt in q̄bꝫ eos iuuāt ipsa passio. et otrouisiarū strepitu. t iussionū potētatu. et auxiliox ipetu p̄turbatus? In q̄ ofluctuatione q̄ passi sint q̄ loca singula. recētia rerū vestigia cōtestantur. q̄ iussa sūt aīte īdicant. q̄ facta sūt tre damnāt. in q̄bꝫ ea optatu illo tribuni nīa sāa mēoria p̄dicat? Te dice soletis q̄ xp̄i baptismū nō habem⁹; et preter viam voīonē nusq̄ sit. Posse m hīc uberi aliq̄nto disserere. si otra vota nichil opus ē: q̄ cū feliciano t p̄tracto ea maximianistarū baptismū receptis. Q̄ist ei baptizauerūt q̄n do maximiano voīcabant. cū ea ipsos nōlatim. id est felicianū et p̄tractū de trifilius coꝝ sicut gesta testant diutino fluctu iudicioꝝ expelle conarem⁹. q̄tq̄ ī eo tpe baptizauerūt. nūt sca et vobiscū habēt nō solū p egritudinū piacula. sed ea q̄ solēnitates paschales ī totis ecclīs ad suas ciuitates p̄tinēt. et in ipsis tā magnificis ciuitatibꝫ foris ī scelere sasmatas baptizatos: quoꝝ nullū baptisma repetitū est. Atq̄ utinā p̄bere possitis eos q̄ foris in scele sasmatis feliciani et p̄tracti tēp̄ ianuit baptizauerāt. ab eis receptus ītus q̄si vitiū denuo baptizatos. Si ea cursus baptizandi erāt. usta. cursus ordināndi erāt illi. Amiserant ei epātū recedētes a vobis: si erāt voīonē viam baptizāe nō poterant. Nā si discedētes epātū non amiserāt: baptizare vbiq̄ poterāt. Si aūt amiserāt: q̄ ut eis q̄d amiserāt redderet? redeūtes ordinari debebāt. Sed nolī timē: sicut certū est ea eode illos epātu ai quo exierāt remeasse. ita certū ē oēs q̄s in maximiani fasmate baptizarūt sine vlla baptismi repetitiōe sedi vīe voīoni reconciliasse. Et bs q̄ sufficim⁹ laānis plangē recipi baptismū maximiani statū. et exsufflari baptismū orbis tocius? Siue audītos siue īauditos siue iuste siue iniuste dāpnatis: feliciānū dāpnastis t p̄tractū. Dic m̄ quē veīthioꝝ epūm audiuit dāpnauit aliq̄s vīm. quē galathaū quē ephesioꝝ. quē coloſensiū. philippēsiū. tessalonicensiū ceterarūq̄ oīm ciuitatū de q̄bꝫ dām est. adtrahūt in ofpectū et vnitate p̄tie gentiū. Ergo ustoꝝ baptismū acceptāt et illoꝝ exsufflat. q̄ nec ustoꝝ ē nec illoꝝ q̄ illis de quo dām est hic ē q̄ baptizat? Si nō hinc agit. Ad illa q̄ p̄sto sūt attendē. ea q̄ oculos ea. ceciderūt intuē. Dāpnatu habēt baptismū. et īaudita nō habent? Noīatim in sasmatis expressi et certi hīnt: et ignoto lē ge pegrinu nūq̄ accusatu nūq̄ iudicatu nō hīnt? Quid de passa p̄te affricē turbi pasi sūt hīnt. et vñ ipm euangelīū in affricā venit. nō hīnt? Quid plurib⁹ o nero? Ad ista trāde. Attende sacrilegiū fasmatus vīo ofilio maximianistas recepti. attende p̄secutiones q̄ iudicaīes p̄tes q̄s eis urogastis: attende baptismū eox quē cū eis q̄s dāpnastis recepistis? et trāde si potes vtrū habeatis aliquē vñ īuacatis nebulas ip̄eritis: aut abere t̄rarū lōge maiore sceleſ sasmatis separem⁹. q̄ q̄ in maximianistas vos dāpnasse p̄tamū. Vale xp̄i vincat ī te tuo. Libellus scī augī epī catholici ad crispinum sasmatī cum [illegible] ve audiāt a vīo pie uoīā q̄d timē debuisti. q̄a in rebaptizādis mappalibꝫ sicut homo timeri volu ista. aut nō valet iussio regalis ī pui aa. si tīn valuit iussio p̄uincialis ī pu la. Si p̄sonas ꝑpaces: tu possessor ille

Deū quidē

ſperator. Si loca ꝓpares: tuū fundū ille
in regno. Si causā ꝓpares: ille ut diu
ſio reſarciat. tu ut vnitas diuidat. Sz
nos te de hoīe nō trem. Jā possem. a
ge vt de tē libras auri ſcām ſpatoria
iuſſa ſpſoluēs. An forte ꝓptēa nō habes
vñ reddas qđ dare iuſſi ſūt rebaptiza
tores: dū multū erogas ut emas qs e
baptizes. Sz nos ut dixi de hoīe te nō
trem. Christ' te pot' treat: aui volo ſcie
fuit ſpūū tuū ad emendū timorē map
palenſiū: et vilis mors mea ad emē
dū amorē oīm gentiū. Plus valuit
rebaptizādis colonus tuis qđ nūcij tū
ē de ſacculo tuo: q̄ baptizādis ꝓphis
meis qđ manauit de latere meo. Sao
te plura audīe posse ſi xp̄o aurē pbe
q̄ ipia ꝺtra xp̄m loq̄mū. Si ei hūano
iure ꝓſumis firme te possidē qđ emiſti
ar̄ḡēto tuo: q̄nto firmi' diuino iure poſ
ſidet xp̄s ſanguīe ſuo. Et ille q̄dē inco
ē dīnabit' a mari uſq̄ ad mare: et a
fluīne uſq̄ ad ānos orbis t̄re. Sz tte
ta uideris emiſſe. q̄ xp̄m dias toto or
be ꝓdito ad ſolā affricā remāſiſſe. Ez
miſta: Si voluntate mappaliēſes ſua i
tā cōionem tūſicerūt: ābos nos audi
at ita ut reſarbant q̄ diam' et a nob
ſbſcripta eis punire intpetent. et re
moto timore dāpnatois eligāt qđ vo
luerīt. Et hīs ei q̄ diam' apparebit u
lētes teneāt veritatē. Si ei hec nō in
telligūt: q̄ temeritate traduxiſti nō
dixi audiāt et qđ voluerīt faciāt. Si
ḡs putas a dōnis coactas. hoc et ibi fi
at: ābos nos audiāt et eligāt qđ pla
cuerīt. Si at nō vis hoc fieri: qui nō appa
reat nō vos de ūitate ꝓſumere. Sz aue
da ē ira dei: et hic et i futuro ſcło. Adiu
to te p xp̄m. ut ad iſta tūdeas. Explt
aug' ad vincentium de donatiſtis t
rēſſimo fīa vī. Captatiſtis.
tētio: augt'. Hacten epla
quā tua eſſe incredibile non
tñ viſu eſt. Attulit ei eā que
catholicū xp̄ianū eſſe ꝺſtaret: q̄ ut o
pinor' mentiri audē nō posſet. Sz et
ſi forte nō ſūt lēe tue: ego ei q̄ ſcripſit
reſcribendū putaui. Jhūt me pot' q̄
eas ēe auidū et petentē q̄ tūt tū me
adoleſcentē viuo adhuc rogato aui ſuc
cessiſti apud carthaginē noueas. Sz do
natiſte nimiū inḡti ſūt: qs p ordīa
tas a deo p̄fatos cohiberi atq̄ corrigi
nō m' uidet' iutile. Jā de mltor' iā ve
racōe gaudem'. q̄ tā veracē vnitatē
catholicā tenēt atq̄ defendūt. et a p̄ſti
no errore ſe libratos ēe letant': vt eos tā
magna ḡtulatōe mirem'. Qui tū ne
ſcio q̄ vi ꝺſuetudīs nullo mō mutā in
melior' cogitarēt. niſi hoc tēpe pauſi ſol
licitā mentē ad ꝺſiderationē veritatis
itenderēt: ne forte nō p iuſticiā ſ̄d p pū
ſillate et preſūptione hoīm. ipſas tpa
les molestias ſtrictuoſa et vana tole
rāda patent'. apud deū postea nō inue
nirēt niſi debitas penas ī maior'. q̄ ea' tā
leue āmonitionē et pēna flagella cō
tēpſerint. Ac ſic iſti cogitatōe dignos fā
nō in caluīnijs et fabulis hūanis. ſ̄d
dīnis libris ꝓmiſſā p oēs gentes ūue
nirēt ecclām: quā ſuis oculis videre
ſpicerent. In qbs et xp̄m prenūciatū eaq̄
nō viſū ſup celos ēe mūme dubitarēt.
Jnūquidnā ego istor' ſaluti ītīdē debeā
vt collegas meos ab hūoi pēna dilige
ta reuocarē'. p quā fām est vt multos
iudeam' actuſāe ſuā puſillanā ſcrutate.
Qui cū ſup celos exaltatū xp̄m eaq̄ nō
videtes credebāt. flam tñ ei' ſup oēm ter
rā eaq̄ videtes negabāt: cū xp̄ha utrū
q̄ vna ſrūa tāta mānifestatōne oplex'
ſit diues. exaltare ſup celos ds et ſup oēm
terrā gla tua. Jſtos q̄ atrores ītimos pa
cē t̄ q̄etem nr̄am varijs violēciarū et
īſidiarū generib' ḡuit' infestātes ſi ſic
otēpnerim'. vt nichil oīno qđ ad eos p otēpſerim'
venias corrigēdos vale posſet. ero ḡtuc
t' et acquiet' a nobis: vim malū p ma
lo reddem'. Si ei q̄ſq̄ ītimicū ſuū pau
loſis febrib' frenetici furē aurē videt
in p̄ceps. nōne tūt poti' malū p ma
lo redderet ſi eū ſic ire ꝓmitteret. q̄ ſi corri
piēdū ligandū q̄ curaret. Et tñ ei tūt
moleſtiſſim' et adūſiſſim' uidet'. q̄n a
miciſſim' et utiliſſim' et muſdiſſim'
extuliſſet. Sz plane ſalute repata tāto
ubēri ei grās ageret: q̄nto ſibi cū mūme
pepaſſe ſenſiſſet. O ſi posſē tibi oīdē ex

ipis ꝯmunionibꝫ ꝙ mlti⁹ in̄ catholicꝰ
manifestos habeam⁹ dāpnantes suā
pstinā vitā et miserabilē errorē ꝙ se
arbitrabant⁹ p eām dei facē: quitō
ingenta temeritate fiebat. Cui mō ad
hāc sanitatē nō ꝓdierēt⁹ nisi legū
istarū ꝙ displicēt vinclis tēp frenetica
ligarent⁹. Ad̄ ⁊ hoc alterū genꝰ morbi
grauissimi cogit ꝙ turbulentā qdē auda
ciā nō habebāt. ⁊ q̄dam uetusta se
cordia pmebant⁹ dicētes nobis: vim
qdē dicatis. nō est qđ timeat. ⁊ duri
ē nobis traditionē pntū relinquere.
Nōne salubrius regula tpaliū moles
tiarū cautiōi erat. ut tēp de sōpno
lectargico cōgerent⁹ et in salutē mu
tatis uigilaret⁹: Q̄ multi ex ipsis nō
nobiscū gaudētes. p̄stinū pond⁹ pnā
osi sui opis adiuuissent. et sitientē nos si
bi molestos ee debuisse: ne tēp mortife
ro sōpno uta morbo vētoso ⁊suetudis
ītexirēt. At ei q̄busdā ista nō ꝓfuit. Nā
qđ ideo negligenda ē medicina: qa nō
nll⁹ īsanabilis ē pestilēna: Tu nō
attendis nisi eos ꝙ ita duri fiūt. ut nec
ista recapiāt disciplinā. De talib⁹ ei sēp
tū est. Frustra flagellauī filios vōs: dis
ciplinā nō recepērūt. Puto tī qa di
lectioē nō odio flagellati fūt. Si debes
eā tu mlt⁹ attendē. ⁊ quor salute
gaudētē? Si ei tacerent⁹ et nō orent⁹:
improba ēssi dēpnatio uideꝝ. Nunc⁹ si
orent⁹ et nō tacerent⁹. vetustate ⁊suetu
dis obdurata ad capescendā uiā salu
tis pigri⁹ mouent⁹: q̄nquidē mlta q̄ te
ne nouim⁹ reddita sibi cōe et manifes
ta diuinis testimonijs. vitare tēptant
nobis. aiē se in ecclē catholice cōione
tinere: ⁊ violētas ꝓdior⁹ hoīm īmuna
tas formidare. cās quidē p iustica ⁊ p
eām uitā utiq⁹ ꝛtēpnē debuerūt. Si
talia ī firmitas d̄ne nec firmi sint sus
tinēda est nō desperanda: nec obliuis
cendū qđ ipse dīs adhuc īfirmo petro
ait. Nō potes me mō seq̄: seq̄ris aūt p
ea. Cū vō tm utili dōna salutaris
aduigilat⁹: ut nō solū tenebras errōris
lux veritatis expellat. vincta mancipa
ta ⁊suetudis vinacula vis timoris abrum
pat. ⁊ mlt⁹ sicut dicī salute letam⁹
benedictū nobiscū et gratias agentē
deo. q̄ sua pollutatiōe repleta q̄ reges t
re seruturos ee dño promisit: sic aurea

uit morbidos sic sanauit īfirmos. Non
cōis q̄ pat cānis ē: nec cōis q̄ uerberat⁹
unct⁹ ⁊ eliora sūt vulnera cāis: q̄ oscu
laria ⁊ saila īimica. ⁊ eli⁹ est cū seuen
tate diligē: q̄ cū lenitate dextre. Multo
esuriēs panis tollit⁹ si de cibo sciat⁹ iu
stica negligat: q̄ esuriēs panis fragi
t⁹ vt iustine seduct⁹ accipiat⁹! et q̄ frene
ticū ligat. et q̄ letargicū excitat: ambob⁹
molest⁹ ⁊ bos amat. Cās nos pt̄ ⁊ plus
amare q̄ dns: Et tū nos nō solū uide ſu
adit⁹ ⁊ mentā salubrē tenere nō tēptat⁹ so
mētis lenubꝫ q̄bꝫ ⁊ solat⁹ sēpe etā mor
tiferis. ⁊ tm̄ sine pniarchas pios etā ⁊ re
ligiosos: ꝓ lin̄ stimulū aut
agitat. Nō auferet⁹ ab aplo stimulū aut
nus ⁊ rogat⁹? vt utilē in ⁊firmitate p
ficiat. Diligam⁹ etā īimicos nros q̄ iu
stū est. et hoc ꝓcepit dns vt sim⁹ filij pris
nri q̄ in celis ē: q̄ solē suū oriri facit sup
bonos et malos et pluit sup iustos. Si sicut ista mā ei⁹ laudam⁹?
ita etā flagella ei⁹ in eos q̄s diligat ad
gustem⁹? Putas neciem debē cogi ad iusti
ciā cū legis pcepta famulus dicisse fer
uis q̄scūq⁹ īuenerit⁹ cogite īterfice. ⁊
legis etā primo ipm saulū postea pau
lū ad cognoscendā et tenendā veritatē
magna uiolēna xpi cogētis ee ꝓfuit.
Nisi forte aliore putas hoīb⁹ ee pe
ā vel q̄libꝫ possessionē q̄ luce ista que
oculis capit⁹. Hāc ille celestis vox ꝓstrat⁹
subito amissā nō recuperauit. nisi ai fide in
corporet⁹ esse. Et putas nullam vi ad
hibendā esse hoī. ut ab errōris pruinel
beret⁹: cū ipm dm quo nemo nos utili⁹
diligit⁹ tuissimis exēplis hoc fiē uidea
et xpm audias dicentē. Nemo ad me
venit. nisi q̄ pr̄ attraxerit. Cur ad fi ī ea
dibꝫ oīm q̄ se ad eū dne tractādē tōre
querūt. Et nouis aliq̄n furē auerte
dis pecoribꝫ pabulū spergē: et aliq̄n
pastorē flagello ad gregē pecora errā
a recordie. Nōne stimulat⁹ amalla d
ta sibi pacte sara pon⁹ affligebat. Et o
tq⁹ nō ea quā fugi⁹ bñficio suo mēm
ferebat crudelit⁹ odiebat: ⁊ ī ea fugbiā fo
lubrū exercabat. Nō aūt ignoras q̄ ste
due mlieres sara ⁊ agar. et duo filij e
arū ysaac ⁊ ysmahel. p spūalibꝫ ⁊ car
nalibꝫ figurent⁹. Et cū legim⁹ amallā ⁊
filiū ei⁹ a sara passos grues molestias

paul⁹ tñ apls dnat q ab ysmahele pseau
tonē fit passus ysaac. Sz sicut tūc inq
ille q erat sdm carnē pseqbat eū qui
erat sdm spm sic et nūc: vt q pñt in
telligāt magis ecclam catholicā pseau
qs tpalibz troublz atq molestijs emē
dare conat. Aliquid q fiat vā et legi
ata nō malū p malo reddit: sz bonum
disaplīe expellendo malū inigtatis ap
di. Cū boni et mali eadē faciūt eadēq p
pagāt nō fortis & penis sz causis utiq
discendi sūt. Pharao pplm dei duris
laboribz atterebat: moyses eūdē pplm
ipie agentē duris coherabatoribz affligi
bat. Silia fecerūt: sz nō sibi pdesse volu
erūt. Ille dñatione iflatus. iste dilōne
inflammatus ē. Jezabel occidit pphas:
helyas occidit pseudo pphas. Quto q di
ca spūs erā tpa testamēti noui. qñ iā
ipsa mās suetudo gāuitus nō solū erat
i vrde seruāda. vmeaā in luce mōstrā
da; qñ petr⁹ gladi⁹ in vaginā reuocatꝰ
a xpō. et oīdit nō debuisse de vagina
exeri nec. p xpō. Legim⁹ tñ non solū q
dixerūt iudei paulū aplm: vm q dixe
rūt et greci p paulo aplo sostenen iu
deū. Hōne silitudo facta utroslz diligit:
et tñ eos causse dissilitudo discernit. Hē
pe de filio ppio nō pepcit: sz p nobis oī
bz tradidit illū. Hēpe de ipso filio dr. qui
me dilexit et tradidit semetipm p me.
Hēpe et de iuda dr. q ītroierit in eū sata
nas ut traderet xpm. Cū q pr̄ tradidit
filiū suū, & ipse xps corp⁹ suū. & iudas
dñm suū: cur in hac traditōe dr est pr⁹
et homo re⁹? nisi qa in re vna quā fece
rūt causa nō vna est q fecerūt. Tres qui
des, vno ī loco erāt. In vna latro liberā
dr ī alia latro dāpnand⁹: ī medio xps
altm liberatur? altm dāpnatur? Qd
simili⁹ istas cruabz. Qd dissimili⁹ istas pē
denubz. Tradit⁹ ē paul⁹ īduendo & vol
uendo. Sz quolibz custode arceis peior
ē utiq zathanas. Cui tñ ipse paul⁹ ti
dit hoīem ī interitū carnis. vt spūs sal
u⁹ fit in die dñi ihu. Et qd huc diam⁹:
Extremitor tradidit crudelis traditor:
crudelior tradidit mīor traditor. Disa
tis in silitudīe opm discrepāt causis

opantiū: ne clausis oculis alūpniem & be
uolos p nocentibz accusem. Ite nūa
ut idē apls tradidisse se qsdā zathane
ut discant nō blasphemare. malū pro
malo reddidit. qn poa⁹ malos eaā per
malū emendare bonū op⁹ esse iudicau⁹:
Si sp eet laudabile pseautonē pati. suf
ficeret dño dicē: bū q pseutonē patiūt⁹
nec audiret ppt iusticiā. Ite si sp eet aūpabi
le pseautonē fugē: nō scriptū esset in scis
libus. detrahentē secreto p primo suo hūt
pseqbar. Aliqn q et q eam patit⁹ iniust⁹
ē: et q eā faciat iust⁹ est. Sz plane sp & ma
li pseauti sūt bonos: & boni pseuti sūt ma
los. Illi nocēdo p iustitiā: isti dilēdo per
disciplinā. Illi īmanit⁹: isti tpant⁹. Illi
seruētes auiditate: isti aūtati. Nam q
truidat nō dīdicerat q̄ admodū lanietꝰ:
q cū audiat dīdicerat q̄ admodū sector. Ille
eū psequit⁹ sanitatē: iste putredinē. Ora
uerūt ipi, pphas: occiderūt ipos pphete.
Flagellauerūt iudei xpm: iudeos flagel
lauit et xps. Traditi sūt apli ab hoīb⁹
pua humane: tradiderūt et apli puati za
thanē. In his oīb⁹ qd attendit⁹ nisi qs eo
rū p veritate. qs p inigtate. qs nocendi
causa. qs emēdandi. Nō inuenit exēplū
in euāgelijs et aplis leis aliqd petiū
a regib⁹ tre p ecclā dei tra īmicos ecclesie.
Qs negat nō inuenit. Sz nondū iplena
t⁹ illa pphia: et nūc reges intellīgite et
eruditmī q iudicatis terrā. seruite dño ī
timore. Adhuc ei illud iplebat qd in eo
dē ps paulo supius dr. Quare fremu
erūt gētes et pplī meditata sūt inania.
Astiterūt reges tre & principes dñe
tūt in vnū aduīsus dñm. et aduīs⁹ xpm
eius. Vmptū si fuā pretita in pphicis
libris figuē fuerūt futuroz. ī rege illo
q appellat⁹ nabugodonosoz ut eūq tps
figuratū est. & qd sub aplis habuit. &
qd nūc habet ecclā. Tpibz utiq aplor
et mīm illud iplebat qd figuratū z
qñ rex mēoratꝰ pios et iustos cogebat
adorare simulachr: et recusātes mit
tebat ī flāmam. Fuit ait iplebit qd
paulo p⁹ in eodē rege figuratū est:
ai ad horandū dñm verū diuis decreuit
ī regno suo ut q̄uq blasphemaret dm
sydrach misach et abdenago penis de
bus subiaceret. Deus q tps illi⁹ regis sig
nificabat poza tpa regū infidelīū, qs
passi sūt xpiani p ipys. posteri⁹ vo tps

regis illi⁹ sig̃uit tpa posteritoz regũ rã
fideliũ quos pauit⁹ ip̃j p̃xp̃ianis. ℣z
plane ī eis q̃ sub noĩe xp̃i errãt seduc
ta a p̃fisis. ne forte oues xp̃i sint errã
tes. et ad gregẽ alq̃ reuoĩãde sint. tpaa
seueritas et magⁱ mãsuetudo seruat⁹.
vt ꝯhertoẽ ꝯsiliozq; aut⁹ dãpnoz ãmo
neant⁹ ꝯsiderare q̃d q̃re pauãũt: et disq̃t
p̃one. tumoribꝫ et allũpnys hoĩm sp
turas q̃s legũt. Quis eĩ nẽm q̃s vim, nõ
laudat leges ab ip̃atoribꝫ datas aduſꝰ
sacrificia paganoz⁹. Et ãt longe ibi pe
na seueriozꝰ statuta ẽ. Illi⁹ q̃ppe ip̃etratꝰ
capitale supplicũ ẽ. De vobis ꝛcripien
dis aut⁹ ꝯhibendis habita rõ est: q̃ poꝰ
ãmonerem⁹ ab errore discrẽ. q̃ p̃ sce le
punirem⁹. Potest eĩ fortasse eadã de vo
bis dia q̃d ait apls de iudeis⁹. testiõniũ
illis p̃hibeo q̃a zelũ dei habẽt: ſ nõ se
cõm sciam. Ignorãtes eĩ dei iustiã et
suã volẽtes ꝰstituẽ: iustiae dei nõ sunt
ſbiecti. Ꝺ eĩ aliud et vos q̃ vĩam iu
stiaq̃ vultis ꝰstituẽ: q̃n nõ dicatis iusti
ficãi nisi eos q̃ a vobis potuerũt bapti
zari. In hac q̃ apliaꝝ sñia quã de iude
is p̃tulit hoc distatis a iudeis. q̃ vos ha
beatis sacrãmẽta xp̃iana: q̃bꝫ illi ad hꝫ
aret. Cum ad hoc q̃d ait ignorãtes dei
iustiaã. et suã volẽtes ꝰstituẽ. et q̃ zelũ
dei habẽt ſ nõ scõm sciam. pares estis
ei⁹. exceptis d̃ũtaxat illis q̃ãq̃ in vo
bis sãctes sint q̃d vim sit. et p̃ aliosinte
sue p̃sitiaas ꝯtra veritatẽ eadã sibi no
ãssimã dimicãtes. Hoz q̃ ip̃etas eadã
p̃olatriã forsitan supat. ℣z q̃a fragile
uĩa non p̃uĩt in aĩo nãq̃ latet hoc ma
lũ: oẽs tñ nõ a mũmus nobis alienu le
nou seueritate ꝯhertemũ. Et hoc q̃dem
vel de oĩbꝫ hẽtias q̃ xp̃ianis sacrãmẽtis
ibuunt⁹ et a xp̃i veritate sue vnitate
dissentiũt. vel donatistis oĩbꝫ dixerim.
Ꝺ ãt ad vos attinet q̃ nõ solũ aĩ illis
võter donatistis a donato. vincaã ꝑpe
rogatiste a rogato appellamũ. mutoẽs
q̃ de esse uidemũ. q̃a ꝛaõnelliones ĩma
nissimus gregibꝫ nõ seq̃tis: ſ nulla bestia
ſ ne iem vulnerat. ꝑ tea mãsueta dr
q̃a dẽtes et vngues nõ habet. ℣enire
vos dicatis. ego nõ posse arbitror. Ima ei
estis nuõ erigui. vt mouẽ vos ꝯtra ad
usarias vobis mltitudies nõ audeatis
et si aupiatis. ℣z ponam⁹ vos eadã vel
le q̃d nõ valetis. ponam⁹ vos euãgeli
cã sententiaã q̃ scriptũ est: si q̃s volũt a
bi tunicã tolle et uadiao teãi dimitte ei⁹ palliũ sic ĩtellige sic tene. vo
bis p̃sequẽtibꝫ vos nõ solũ ĩiuria nulla vim
eadã iure nllo resistendũ putetis. Hoc
ãt intellũ rogo⁹. vĩ autoz ei nõ habu
it et nõ ip̃lcuit: q̃ nefaq̃ q̃bꝫ rebꝫ iuve
atus vãs aarma p̃seuerantia eadã force
si disceptatiõe ꝰflcit. Cui si dicet⁹ quis
vmq̃ aplorꝫ ī causa fidei res suas iu
ao publico defendit sicut tu ī epla po
siusti. q̃s vmq̃ aplorꝫ ī causa fidei res
alienas ĩuasit⁹: nullũ q̃dem ī dnus iu
bꝫ hui⁹ fidei reperiet exemplũ: ſ tñ forte
ĩuenuret aliq̃ vera defensionẽ si vera
eadam teneret. nõ sub eadẽ ve noĩe ip̃u
detet aliq̃d possidet. Ꝺ ãt p̃tinet ad de
negarũ p̃tatũ iussa ꝯtra sacrmanos at
q̃ hereticos vel ip̃etranda vel exercenda:
illi q̃de a quibꝫ vos sepastus agrimi fu
erit et ꝯtra vos q̃ritũ audie potuim⁹
et ꝯtra maximianistas q̃ postoz eadã
ctus donatistis p̃bam⁹. ℣z tñ nondũ ab
eis sepati eratis. q̃n uliano ip̃atori
sua petitiõe direxerũt q̃ apud eũ solam
suaa loĩ habet que dẽt apostatã no
uerãt et p̃olatriꝫ ꝛditũ sit ueẽbam⁹.
Ꝺ q̃d iustiã dẽ p̃olatriã fatent. a se
lerate mẽtis negare nõ possent:
vt apud eũ dicent solã iustiã loĩ ha
bẽ. apud que magnũ loĩ habẽt arme
nẽt p̃olatriã. ℣z fuit error in ubo ip̃a
q̃d dictio si nichil iustũ ab ip̃atore p
tendũ est. aut a iuliano petitũ est q̃d iu
stũ putatũ ẽ. An hoc petendũ est. vt
sua q̃sq; recuperet: nõ ut alieno quo ab
patre ꝯhertent amiserit. Interĩ in su
arũ rerũ recipendarũ repetitõe ab
aplius ereptis recedit: q̃a hoc facere ne
mo ueniet⁹ illoz. ℣z tñ, aĩ maiores vi
ip̃m arianũ tuit eadẽ carthaginensis
epm. aut tñ animoso ꝯiatre noluerũt
apud p̃napẽ ꝰstantinũ p̃ anulum. p
ꝰsulẽ acusauerũt. nõ res suas amissas
repetiuerũt: ſ inocentẽ sicut existima
m⁹ et sicut ipe iudicaoz erat? dicaut ar
lũpnose appeteruerũt. Quo q̃d sceleratꝰ
ab eis fieri potuit. ℣z ãt sicut falso arbi
tramũ ve animosũ iudicandũ tirenis
p̃tatibꝫ tradiderũt⁹: q̃d nobis obiatis p
vzoz p̃sumptio p̃mut⁹ fecit. q̃ eos nõ ar
guerem⁹ q̃a fecerũt si nõ aĩo ĩuido ec
noxio. ſ emẽdandi et corrigẽdi volũta

te fecissent? Vos tñ indubitãter arguim⁹
qbꝫ crimẽ uidet⁹ de ũmitas cõionis nãe
xpiano ipatoꝛ aliqd cõgra. cũ libell⁹
a maioꝛibꝫ vñis anulino pcõsule dat⁹
ostãtino ipatoꝛi mittendꝰ ut suppscrip
tꝰ sit. Libell⁹ ecie catholice criminũ ca
luanꝰ tradit⁹ a pte maioꝛe. Illos ãt hñt
magꝭ arguim⁹ qa cũ apud ipatoꝛẽ
q⁹ apud collegas tñsmarinos quinqe
debuerũt. ipso ipatoꝛe lõge ordinaꝝ
agẽte. vt epoꝝ causas ad se delatas ad
epos mitteꝛet: nec victi pace cũ fribus
habe. voluerũt. turꝭ nõ calianũ cũ
q eaꝫ dat⁹ sibi epos iudices apud q
uenũ impatoꝛẽ accusauerũt. turꝭ ab
alio epali iudicio ad eũdem ipatoꝛẽ
appellauerũt. nec coꝛpo inq ptes cogt
a credendũ ee dixerũt. Qd ãt aliud sta
uit ꝯstantin⁹ aduersꝰ calianũ q soa
os eꝝ si ecie vñis maioꝛibꝫ accusãtu
bꝫ victi. q⁹ qd statuit i cosipsos q cũ ul
tro accusasset. nec ea q ꝓbare itende
bat potuissent. noluerũt vitam ꝺsenti
re nec victi. Ille q⁹pe ipatoꝛ pmꝰ ꝺsti
tuit in hac causa: vt res iudicꝫ et ve
ritati pudicati resistenati fisco vindi
carẽt. Qꝫ iudicet si vñis maioꝛibꝫ accu
satoꝛibꝫ atq⁹ supantibꝫ ꝺtra cõionem
calianꝰ ipatoꝛ tale aliqd decreuisset
pulsoꝛes eccie defensoꝛes paas et vnita
tis noiari velletis. Cũ vo in eos q ultro
accusãtes nichil ꝓbare potuerũt: nec ob
lato sibi gremio pacis quo coꝛrecti ecia
talia decreuerũt. Ab ipatoꝛibꝫ
tat⁹ neiem ad vnitatẽ ee cogendũ. ma
lũ ꝑ malo neãi ee reddendũ cõdiat.
Quid ẽ aliud q⁹ eo qõ de vobis qda sarp
sit: qd volum⁹ fãi est. Et nõ erat nũc
magnũ et difficile ꝺsiderare atq⁹ cogita
re ꝺstãtinu iudiciũ atq⁹ fruam q⁹ vos
venire. q vñis maioꝛibꝫ calianũ ap⁹
ipatoꝛẽ voces accusantibꝫ et nõ nun
cupantibꝫ addus eos pmulgata ẽ eã nãi
o seq ceteros ipatoꝛes marie catholi
cos xpianos: quoacẽs de vobis aliqd a
fe vre obstinatagonus nãuas cogit. Grale
erit ista cogitãe. vt vobisipis aliqñ dice
tis. si calian⁹ vel innocens fuit. vl noces
q le latecꝭ diffusa societas xpiana pmauit?

Cur orbi xpiano nõ luauit ignoꝛãe? qꝰ
nõ potuerũt q accusabãt demõstrãe.
Cur illi qs xps in agro suo id ẽ in hoc
mũdo seminauit: et iter zizania cresce
usq⁹ ad messẽ precepit. Cur tot milia
hoim fideliũ in oibꝫ gentibꝫ quoꝝ mꝭ
titudinẽ stellis celi et arene maris dns
ꝓmisit. qs in semine abꝛahe bñdicẽdos
ꝓmisit et reddidit. ꝓpter negant esse
xpianu. qa in hac causa in q disputãe
da nõ insistuerũt iudicibꝫ poa⁹ suo pi
culo iudicantibꝫ. q⁹ victis litigatoꝛibꝫ
cede maluerũt. Certe nullꝰ crimen
maculat nescientẽ. quo fideles toto oꝛ
be diffusi crimẽ traditoꝝ ignoscẽ pote
rãt. qd accusatoꝛes eccie si nouerãt. tñe
is oĩbꝰ non valebãt. Hos q⁹ ab hoc cri
mine innocentes ee nẽpe ipsa ignoꝛãtia
facillime oñdit. Cur q⁹ innocentes falsis
crimibꝫ accusanti. qa crimia aliena
seu falsa seu ua nescierũt. Qs locus in
nocẽtiae reseruat? si crimẽ est ꝓprium ne
scire crimẽ alienũ? Porro si tot gentiũ
ꝓpios ipa ignoꝛãtia sicut dãm est inno
cẽtes oñdit? q⁹ magnũ crimẽ est abs
toꝝ innocentiũ cõione separari. Nã et ia
nocentiũ q innocẽtibꝫ demõstrari vl ab
innocentibꝫ credi nõ pñt: nõ coinquinãt q⁹
q⁹ si ꝓpter innocentiũ ꝺsortiũ eccia ignita
sustinent. Nõ ei ꝓpter malos deserendi
boni. sꝫ ꝓpter bonos mali tollerãdi sunt.
sicut tolerauit ꝓphe etas qs tãta dice
bãt. nec cõionẽ sacramentoꝝ illi ꝓpli re
linq⁹bant: sicut ipse dns nocentẽ iudã
usq⁹ ad ꝺdignũ ei⁹ exitũ tolauit. et ei⁹
sacrã cenã cũ innocẽtibꝫ cõicare ꝓmisit:
sicut tolerauit apli eos q ꝑ iuidiam q⁹
ipsi⁹ dyaboli uiaꝫ est xpm annunciabãt:
sicut tolauit cꝰpan⁹ collegarũ auaricia
ã. quã scdm aplm appellat ydolatriã.
Postreo quinq⁹ tuit inq illos epos gestũ
ẽ. eaã si forte ab aliqbꝫ coꝛ saebat. si
nõ sit acceptio psonarũ. nunc ab oĩbus
ignoꝛat. Cur q⁹ nõ ab oĩbꝫ pax amat?
Hec facillime cognoscere possetis a fortas
se eaã cogitatis: sꝫ melꝰ erat vt ama
retis possessiões crenas qs timẽdo pde
re cognite vitatis ꝺsentiretis: q⁹ vt ama
retis vanissimã hoim flam: quam
vos putatis pde. si cognite vitata ꝺsen
seritis. Videtis itaq⁹ ia vt opinoꝛ nõ esse
ꝺsiderandũ qd quisq⁹ cogit. sꝫ ale sit id
quod qd cogitat. vtrũ bonũ an malũ:

nō quo qſq; bon⁹ ee possit iuuus. ſi timē
do q; nō vult pati. relinq; ꝓpediente aīo
ſitatē. vel ignoratā opellit² dgnoſcē ve
ritatē. vt timēs vel respuat falſū de q
cōtendebat. vel q̄rat vīm qđ nesciebat
et voles iā teneat qđ nolebat. Supflu
o hoc fortasse dicēt² q̄busdā vbis. ſi nō
tā multis oīderet exēplis. Nō illos ad
illos hoies. ſ multas auctōres vtrāq;
fuisse dnatistas nūc aīt catholicas. te
ſtarī uehemēt dyaboliā ſepationem.
dilige ardent² vnitatē. Que tū timo
ris hui⁹ q̄ vbi displicet occasionibus ca
tholice frē ſūt. p legēs ip̄atoꝝ a vſtīti
no apud quē ꝑmo vīr ultro realianū
accuſauerūt: uſq; ad pītes ip̄atores
q̄ iudicū illi⁹ qđ vīr elegerūt. qđ iudi
cibus epīs ꝑtulerūt iuſtiſſime extra vos
auctoꝛ diēdū esse decreuīt. Hīs ſ exem
plis a colleghis meis m̄ ꝓpositus ceſſi.
Nā mea ꝑmut² sententia nō erat. niſi
nesciem ad vnitatē xp̄i esse cogendū:
ubo ee agendū. diſputatōe pugnan
dū. vōne vincendū. ne fictos xp̄ianos
habem⁹ q̄s aptos hetycos noueram⁹
Sz hec opinio mea nō extraderentiū
ubis. ſ demōſtrantiū ſupabat exem
plis. Nā ꝑmo m̄ opponebat auctas
mea. q̄ aī tota eet in pte dnati. ad v
nitatē catholicā legū impialū timo
re uersa ē: quā nūc uidem⁹ ita hui⁹
rei aīositatis pruacē detestāi. vt i ea
nūq; fuisse credat. Ita alie mltq; noī
natī m̄ memorabant: ut ipſis reb⁹
agnoſcem eaā in hac causa rē intel
ligi posse qđ scriptū est. Da sapiēti oc
casionē et sapiētior eit. Q̄ multi ei q̄
tuo fam⁹ iā volebant ee catholica ma
nifestissiā veritate dmoti. t offensionē
pnīā suoꝝ reuēndi cotidie differebāt:
q̄ mltos nō veritas quā nūq; ꝓsup
ſistis. ſ obdurate ꝛſuetudīs vinculi
colligabat: vt i eis ꝓpleret dīna illa
ſnīa. ubis nō emendabit² ſeru⁹ dur⁹
ſi ei et itellexeit nō obediet: q̄ multa
ꝓtea pugnabāt veracā caliam ee ptē
dnati. q̄a eos ad dgnoſcendā catholi
cā veritatē ſecuritas torpidos fuſtidio
ſos pigroſq; faciebat. q̄ mltis itrandi
aditū obſeruabāt rumores maledicoꝝ
q̄ nesao qđ aliud nos i altare rei pcie
iactabāt. Q̄m mltū nichil itēſſe re
dētes in q̄ q̄ſq; pte xp̄iana⁹ ſit. ideo per
manebāt in pte dnati q̄a ibi erāt: et
cos iā discrē atq; ad catholicā nemo ꝛſ
ure cogebat. Hīs oībus legū hariū tor⁹ q
bus ꝑmulgandis reges dño seruiūt in
timore ita ꝑfuit vt nūc alij dicāt. Jam
iā hoc volebam⁹: ſ deo gras q̄ nobis oc
casionē ꝑbuit iā q̄ facrendi. et dilato
nū molestias āputauit. Alij dicāt hoc
ee vīm iā saebam⁹: ſ nesao q̄ ſuctu
dīe tenebam⁹. Gras deo q̄ vinclā mea
dirupit: et nos ad pacis vinculū tūſtu
lit. Alij dicāt. Jnesciebam⁹ hoc ee veim
tē. nec eā discrē volebam⁹. ſ nos ad eam
cognoſcendā meto⁹ fecit ee intētos: quoꝝ
muim⁹ ne forte ſine vllis rerū eāmtū
lucris dāpno rerū tpaliū ferrem⁹. Gaū
dño q̄ negligentiā nīram ſtimulo ſuo
ris excussit: vt ſalte ſolluati q̄rerem⁹ q̄
ſecuri nūq; nosse auquim⁹. Alij dicāt.
Nos falſis rumoribus trebam⁹ intrare:
q̄s falſos ee nesciem⁹ nisi ītrarem⁹: n
ītrarem⁹ nisi cogem⁹. Gras dño q̄ tē
ꝑditionē nīam flagello abſtulit: ecce
tos donuit q̄ vana et īania ꝛ cala fu
a mēdax fama iactauit: hīc iā tēpo
et illa falſa ee q̄ autores hui⁹ hēſis ꝛ
mutata ſunt: q̄n posteri eoꝝ tā falſa et
peiora fixerunt. Alij dicāt. Putabam⁹
nichil intee ubi fidē xp̄i tenerem⁹. ſ
gras dño q̄ nos a diuisiōe colleghi: et
hoc vni deo dgrue vt in vnitate volat
oīdit. Hīs ſ dnūas lucris ꝑpediendis
ad ꝛtradiendū me opponere colleghs
meis. ne i montibus et collibus vīs. ꝛ
tumoribus ſuperbie vē xp̄i oues errā
tes i paas oule colligēt²: ubi est vn⁹
grex et vn⁹ pastoꝛ. Jta ſane huic ꝓpoſi
oni ꝛtradicē debui. nec res q̄s dignas
vīas ꝓdēs. et ſecuri xp̄m ꝓſcribēs.
ut iure romano testamēta dēs: et
iure dino a pīb⁹ oditū testamētū
bi ſcpta est. in ſcīe tuo bñdicent² oēs
gētes. callūpnioſis āmīcationibus cāpe
rens: vt i empcionibus et vēdicionibus
liberos ꝛtract² habetis. et vob diuide
qđ xp̄s emit vendit². audētis: vt q̄ ſſ
vīm auq; donasset valet. et qđ dna
uit dē deoꝝ a ſolis ortu uſq; ad occasu
donatus filijs nō valet: vt ꝛ tra donos
vrī in exiliū nō mittcremū. et ꝛ tēſ
no ſanguis ſui a mā uſq; ad mare. ꝛ
a fluīe uſq; ad tminos orbis terrā xp̄i
crule ſuā dnarem⁹: ymo vō ſeruiam⁹

reges tre xpō. eaq̄ leges ferendo p xpm̄ō
maiores vñ ecclianū ⁊ sonos ei⁹ regi
bz tre puniēdos falsis crīnibz obiecerūt.
Conūtant⁹ leones ad omnuēdq̄ ossa a
lūpniantiū: nec daniel ipē intredati
noctēs ꝓbauit: et de laau quo illi pere
ūit liberat⁹. Quu eī parat pēiō suo fouc
ā: ipse iust⁹ ardet in eā. Cripe te fē dū in
hac nocte viuis ab ira q̄ ventura ē p
tinaciz et superbis. Terror tpalium pīatū
q̄m veritatē oppugnat: iustis fontibus
glosa ꝓbatio ē. infirmus plaulosa tēpta
tio. Qñ aūt veritatē pdicat errantibz
ordatus utilissia admonitio ē: insen
satus inutilis afflictio. Hō est tñ pīas ni
si a deo. Qui aūt resistit pīatu: dei ordia
noni resistit. Pnapes eī non sūt timoi
bono opi sd malo. Vis aūt nō timē pīa
tē? bonū fac: et habebis laudē ex illa.
Siue ei pīas veritati fauēs corrigit a
liquē. laudē habet ex illa q̄ fuit emēn
tus: siue ūmica vitam in aliquē seue
rat? Tu aūt non bonū facis vt timeę nō
debeas pīatē. nisi forte bonū est sede et
nō aduersus frem detrahe. sd aduers⁹ frēs
oēs in oībz gentibz ostitutos quibz testō
niū phibent ap̄he xp̄s apli: aī legit⁹. in
sēie tuo bñdicent⁹ oēs gentes. aī legit⁹ ab
ortu solis usq̄ ad occasū sacrificiū mun
dū offert⁹ noī meo. qm̄ glorificatū ē no
mē meū in oībz gentibz dicit dns. Au
a vincentia a hylario a abrosio a augu⁹
sd dicit dns aī legit⁹: et bñdicent⁹ in te
oēs tribz tre. oēs gentes magnificabū
eū. Bñdict⁹ dns ds isrl q̄ facit mirabi
lia sol⁹: et bñdictū nomē glē eius ī eter
nū et in ētm sēli. et replebit⁹ glia eius
ois tra. fiat fiat: et tu fetes carthēnis. ⁊
ñi dece rogatus q̄ remāsisti⁹ dias. nō
fiat nō fiat. Audis loq̄ euangeliū. opz
tebat ipleri oīa q̄ scripta sūt in lege et
aphis et psalmis de me. Tūc aperuit il
lis sensū ut intelligent scripturas ⁊ dicit
eis. Qm̄ sic scriptū est et sic oportebat
xp̄m pati et resurgere a mortuis tertia die
et pdicari in noīe eius pnitam ⁊ remis
sionē pccōr⁹ p oēs gentes incipientes ab
ihrlm. Legis eaq̄ act⁹ aplor⁹ q̄ admo
dū hoc euangeliū repit ab ihrlm ubiq̄
no illos centū vigīti spūs sanctis ipleuit
atq̄ i iudeā et samariā et in oēs gē
tes exierit sicut eis dixerat in celū ascen
sur⁹. Cuius in testes in ihrlm. ⁊ in tota
iudea ⁊ samaria et usq̄ ad fines tre. q̄
in oēm trā exiuit son⁹ eor⁹. ⁊ in fines
orbis tre uba eor⁹: et tu otradius dñi
testionijs tāta firmitate roborat⁹. tā
ta luce manifestat⁹. ⁊ ad istā pceptionē
xpi hēditatē pouē congaris. vt aī in e⁹
noīe sicut pdixit pouet pnūa in ōnibz
gentibz. q̄squis hāc fuit pdicatione q̄
motus in q̄libz pte orbis tractū. nisi q̄
sierit et ūenerit latētem ī mauritā
nia cesariēsi carthēnensē vincentiū.
aī aliquē ex ei⁹ nouē vel vetē ꝓsortibz
dimittu ei pīa nō possint. Eo nō aude
at typ⁹ mortaine pellicule q̄ nō se pa
piret pfessionē carnis ⁊ sanguīs. homi
ne est op⁹ tuū bonū. ꝓpter qđ nō time
as pīatē? Tantū scandalū ponis adu
sus filiū mīs tue puulū saluet⁹ ⁊ in
firmū. ꝓpē quē xp̄s mortu⁹ est. nondū
tibo pēnio ꝓmeruī. sd adhuc mītno lac
te nutriendū: et hylarij in libros appō
tu negeis eccliam cesentē in oībz gē
tibz usq̄ in finē sēli. quā de⁹ otra inac
dulitatē vītam aī iuramētē ꝓmisit.
Et aī esses īfelissimi sicut tūc q̄m
mittebat resistetis: nūc eaq̄ aī revolu
otradiatus. sz hystoric⁹ ortus magnū
aliq̄d ūenust. q otra dei filiū testioni
a ꝓferenda putaes. Dias ei. Qñtum
ad tua⁹ mūdi ptes attinet. modicū ps
t in ꝓpensatione tua⁹ mūdi in q̄ fides
xp̄iana noīat. nec vis attendē cuncte
nosse dissimlas. in q̄ multas iā bar
baras nationes tū puo tpe venit euā
gelium: vt nec ūmia xp̄i dubitari nō
possint breui tpe futurū. qđ disapul
tūdit de sēli fine q̄entibz. Et ꝓdicabi
t⁹ hoc euāgeliū in vniuso orbe ī testi
moniū oībz gentibz ⁊ tūc veiet finis.
Huc ⁊ dama ⁊ otende q̄ntū potes. E
aq̄ si apud idos ⁊ ꝓsas euangeliū p
dicet⁹ ubi iā quidem diu ꝓdicat⁹ nisi
q̄sq̄s hoc audierit carthēnas veneit
vel ī viania carthēnensiū mundā
a delictis suis oīo non potit. Trāne si
tacueris ista voce⁹. timeri te metuis. Et
aī ea nō audes⁹. flere te nō vis⁹. Aut ū
aī aliq̄ uideris dicē aī catholice nomē
nō ex tua⁹ orbis cōmone ītercptaris. sz ex
obseruatiōe ꝓceptor⁹ oīm dinor⁹ atq̄ o
nū sanctorū: q̄si nos eaq̄ si forte

hīc sit appellata catholica q̄ totū vera
ā teneat qui vitiatus nōnulle ptiale
cā in diuisis iueniūtur hesibꝫ. huic
nōis testiōnio inuitim⁹ ad demōstrandā
ecclam in oībꝫ gentibꝫ et nō ꝓmissis
dei tā multis tāq̄ manifestis oculis ip
si⁹ vitiatus. Sz nēpe hoc est totū qđ no
bis ꝓsuadē conaris. solos remāsisse ca
tholicos: q̄ catholica cē appellandi sit
ex obseruatione ꝓceptoꝝ oīm diuinoꝝ at
q̄ oīm sāctorū. Et vos cē solos ī qbꝫ
iueniat fidē q̄ venit filius hoīs. Da ve
nā: nō accedim⁹. Licet ei Et hoc audeas
fortasse dicē. vt ī nobis possit iueniri
fides. quā se in tra nō iueniturū dns
dixit. nō vos in tra. sz ī celo cē deputā
dos: nos tū apls ita cautos reddidit
vt cā angelū de celo nobis aliud e
uāgelizantē ꝓhibeā qđ accepim⁹ ana
thema cē debē ꝓtulerit. Quō aūt fidi
m⁹ ex diuinis libris accepisse nos xp̄m
manifestū: si nō inde accepim⁹ ecclās
manifestā. Quaslibꝫ q̄sq̄ causas et
vnicos aduīs veritatis simplicitatē in
texat. q̄slibꝫ nebulas callide falsitatis
offundat. sicut anathema erit q̄ an
nūciauit xp̄m neq̄ passū esse. neq̄
tāo die resurrexisse. q̄m in veritate e
uāgelica accepim⁹ oportebat xp̄m pa
ti Et resurgē a mortuis tāo die: sic erit
anathema q̄sq̄s ānūciauit. ecclām
ꝓhibeā coīonem oīm gentiū. q̄a eādem
vitate ꝙsequēter accepim⁹ et ꝓdicari
in noīe ei⁹ pnām et remissionē pēco
rū in oēs gentes. incipientibꝫ ab ihrlm.
Et inchoasse tenē debem⁹. q̄sq̄s vobis
ānūciauit ꝓter qđ accepistis anathe
ma sit. Si aūt vnuisos donatistas nō
audim⁹ se ꝓ ecclā xp̄i opponētes. q̄a
nullū ꝓ se testiōniū de diuinis libris ꝓ
ferūt quo id doceāt. q̄nto min⁹ vogo te
donatistas audiē debem⁹? q̄ nec illud
ꝓ se interpretari conabūtur qđ scptū sz
ubi pascis. ubi cubas ī meridie. Si ei
hoc loco scpturarū meridies affirmā
itelligenda ē in pte donati. qđ sb celi
feruēciore plagā est: oēs vos mauri
nisse supabit. quoꝝ fasma ī bizacio
Et tripoli exarsit. Sz ofugāt eā eis ar
zuges Et hoc magis ptinere ad se oten
dāt: mauritania tū cesariēsis omnē
talē q̄ meridiane pti vicinioꝝ. q̄m nec
affricā se vult dici. qđ mō de meridie
glabit. nō duo adūsus orbē tractū fir
ūsus ipsā ptē donati. vñ ꝓs vogan bre
uissimū frustū de frusto maiore pasci
ē. Qđs aūt non ipudentissime nitat. aliq̄
ī allegoria positū ꝓ se interpretari. nisi q̄
habeat et manifesta testiōnia quoꝝ
luce illustrētur obscura. Qđ aūt ōnibꝫ
donatistis dicē solem⁹? q̄nto forti⁹ vob
dicim⁹? Si ꝓnt qđ fieri nō potest aliq̄
habē causā iustā. q̄ coīonem suā sepa
rēt a coīone orbis tractū cāq̄ appellet
ecclam xp̄i. quo se iuste ab oīm gentiū
coīone sepauerint? vñ satis xp̄iana
societate tā longe lateq̄ diffusa. ne for
te aūq̄ vos separetis. nā se aliq̄ iusta
causa sepauerint in lōginquissimis tra
vñ ad vos eoꝝ iustitiae fama nō potu
ꝓuenire. Quō in vobis ꝓt cē ecclā quā
ī illis? q̄ se pores forte sepauerint. nā
fit aī hoc nescatis ī certo vobis metipsis fi
tis: qđ nāt est otinguit oībꝫ q̄ ꝓ suā fo
cetate vtunt testiōnio nō diuino sz suo.
Neq̄ ei potestis dicē si hoc otinguisset late
nos nō posset. cū affirmā ipsa q̄ tā ptes
fierē sint ex pte donati si inuitogemī no
dicatis: ꝓsertī q̄a tāto sibi utent q̄ qđ
fauūt iustiores. q̄nto fuerūt pauciores
et utiq̄ tāto sūt latiores? ac ꝓ hoc
ēt estis. ne forte aliq̄ pauci iusti et in
mūme nota aliubi lōge extra affrica
meridiē. cāq̄ ps donati iustitiā suā
a ceteꝝ hoīm iniqtate secreneīt. se
ꝓmiscuā causa eqssima sepauerit in la
tera aq̄lonis: et ipā sit poti⁹ ecclā ex
ꝙon spūalis q̄ vos oēs iusta sepatiōe
ꝓcenit. multoq̄ ꝓsiptius ꝓ se intro
ceit qđ scriptū est. mons ꝙon latera a
q̄lonis ciuitas regis magni. q̄ ꝓ se in
terpretatē ps donati. ubi pascis ubi cubas
ī meridie. Et tū vereris ne aī impudē
bꝫ legibꝫ ad vnitatē coguntū nomē di
a paganis et iudeis diuia⁹ blasphemie
t. q̄si nescāt iudei q̄dmodū ꝓmissū
pplo isrl ecclā bello debellē. voluit duas il
las tribꝫ et dimidiā. q̄ ultra iordanē
eras acceperāt: q̄n eas putauerūt se
ab vnitate sui ꝓpli sepasse. Paganis q̄
magis nos blasphemare ꝓnt. quos ydo
ꝝ cultores xp̄iani ꝓpatores tule
rūt Et tū multi ex eis contrā ad dm vnū
verūq̄ uersi sūt et cotidie uertunt.
Sz plane Et iudei Et pagani si tā pau
cos putarēt cē xp̄ianos q̄ pauca vos

estus q̄ solos vos xp̄ianos cē phibetis: n̄
blasphemāe nos dignarent. ℣ nūq̄ ti
mes. ℟ nō timetus ne vobis dicant
tuidi. Ubi ē qđ paul⁹ vr̄ exclam vīam ī
pietate ubi dām est. Letare ste͂lis q̄ nō
mlta filij deserte magis q̄ eius q̄ habet
virū: ꝓponens mlitudinē xp̄ianor⁹ ml
titudini iudeor⁹. Di xp̄i ecclā est pauca
ghs iusta sum⁹ qđa pauca sum⁹. ℟ Nec attē
dens eos tñ furcos q̄libz ēe dicatus: non
te. si tā ereptui nuō remāsistes. Hic tu op
positur⁹ es exēplū iusti illi⁹ in diluuio:
ē. Vides g⁹ adhuc q̄ longe sis a iustitia
ꝓfs donec ad septē remaneas q̄bz tu
istā iustitiā te ēe non diam⁹? si tñ nō
ad ptē donati: & cū suis septē iusta aliq̄
musa dmot⁹ se lōge alibi sepauit. et a
mūdi hui⁹ diluuio libauit. Qđ cū ig
norētis an finē sit. atq⁹ uti a nobis in
quisitū sicut mltis ꝓplis xp̄ianor⁹ inlō
ditū est. inctu estus ubi ē ecclā. ℟ bi ei erit
refectus: si potuit ēe ulla iusta causa q̄
vos a vīone oīm gentiū separare possi
tis. ℟ Nos aūt ideo ita sum⁹ neciem se a vīo
ne oīm gentiū iuste separe potuisse: q̄
nō q̄sq̄ niem in sua iustitia & in septus
spiat. ℟ pā est ei de q̄ dr. Siaut lilium in
medio spinarū. ita ꝓxima mea ī me
dio filiarū. Que nec spinedia possent
nisi malignitate mor⁹. nec filie nisi ma
tre ad te clamauit dū angustatet⁹ me
ū. Que ī alio ps dicit. Tedium detinuit
me a ꝓuerbis relinquētibz legē tuā:
& vidi insensatos et tabescebā. ℟ pā eq⁹
dicit sponso suo: ubi pascis ubi cubas
ī meridie. ne forte fiā sicut opta super
greges sodaliū tuor⁹. id ē qđ alibi dr. Exi
terā tuā notā fuit in. & eruditus corde
in sapiā. in q̄bz luce fulgētibz & caruta
te fecuētibz q̄si in meridie regressas. ne
forte velut opta id ē occulta et ignora
ta urbā nō in gregē tuū. ℣ in greges
sodaliū tuor⁹ id est hereticor⁹: qđ ita sodā
les sicut spinas illas filias xp̄i exiōnē
sacramentor⁹. De quibz alibi dr. Tu veō vna
nimis mea dux mea & notus meus. q̄ simul
mecū dulces capiebas cibos. in domo
dei ābulauim⁹ cū consensu. veniat mors
sup illos et descendāt in infernū viuē
tes: sicut dathan et abyron ipse sepa
tionis autores. ℟ ipsa ē aut continuo tñdet.
℟ Nisi cognoūs temetipsā o pulchra in
t mulieres: exi tu ī uestigijs gregū. et
pasce hedos tuos ī tabernaculis pastor⁹.
O rūsio dulassimi sponsi: nisi cognoūs
ingt temetipsā. Qđa utiq⁹ non ptā aui
tas absconđi sup montē posita: et ideo
nō es opta ut īaurcas in greges sodā
liū meor⁹. Ego ei mons patus in cacu
mine montiū: ad quē venient vniūse
gētes. ℟ Nisi cognoūs temetipsā non ī
tibis calūpnioſor⁹ & in testionijs libror⁹
meor⁹ nisi cognoūs temetipsā qđa dām
ē & te pone longos funiculos et palos
validos cōfirma. ecclā utiq⁹ ecclā in dexte
rā atq⁹ sinistrā extende. semē ei tuum
hereditabit gētes. & ciuitates q̄ deserte e
rāt inhabitabis. nō est qđ timeas. ꝓ
ualebis ei nec erubescas q⁹ detestabit⁹
sius: cōfusionē ei in ꝑpetuū obliuiscēris
ignominie uiduitatis tue nō eris me
mor. ego ei sum dns q̄ facio te. dns no
mē ei. et q̄ eruit te ipse dr⁹ israel vniūse
re vocabit. ℟ Nisi cognoūs temetipsā
o pulchra īter mulies. qđa de te dām
ē. concupiscet rex spem tuā: qđa de te dām
ē. p ꝓbz tuis nata sūt tibi filij. constitu
es eos ꝓnapes sup oēm terrā. ℟ Nisi q⁹
cognoūs temetipsā exi tu. ℟ nō ego te e
iao: ℣ exi tu. vt dicat⁹ de te. Ex nobis ex
ierūt. ℣ nō erant ex nobis. Exi tu ī ve
stigijs gregū: non ī vestigijs meis. ℣ in
vestigijs gregū. ℟ Nec vnus gregis & gre
gū diuisor⁹ & erranaū. Et pasce hedos
tuos: nō sicut petr⁹ aut dr pasce oues
meas. ℣ pasce hedos tuos in tabernaculis
pastor⁹. ℟ nō in tabernaculo pastoris. ubi
ē vn⁹ greg & vn⁹ pastor. Cognoscat ei se
metipsā ne hoc ei ctingat: qđa hoc eis
ctigit. q̄ se in illa nō cognouerūt. ℟ ipsa
ē de aug⁹ pauitate dr in cōpatione ma
lor⁹ plurimor⁹: qđa angusta & arta via ē
q̄ ducit ad uitā. et pauci sūt q̄ ambu
lāt in ea. Et rursus ipsa ē de aug⁹ multitu
dīe dr: sic erit semē tuū sicut stelle ce
li. & sicut arena maris. ℟ de quibz fide
les sūt et boni. et in cōpatione plurimor⁹

maloꝝ pauꝛa ſũt. et ꝓ ſe ipſi mlꝛa ſunt q̃
a mlꝛa filij deſerte magis q̃ eius q̃ ha
bet uxꝝ. Et mlꝛa ab oꝛiẽte ⁊ occidẽte
uenient ⁊ recũbent cũ abꝛaha ẏſaac
⁊ iacob in regno celoꝝ. Et qa exhibet
ſibi dñs ꝑfm habũdantẽ emulatiõẽ
bonoꝝ opm. ⁊ mlꝛa milia q̃ nũꝛare ne
mo poteſt. uidẽt in apocalipſi ex õni
tribu ⁊ lĩgua in ſtolis albis q̃ victꝛia
bꝫ. Ipa eſt q̃ aliq̃n obſcuꝛat et tãq̃m
nubilat mlitudiẽ ſcandaloꝝ: q̃nd
pꝛãoꝛes itenderũt aꝛcũ ut ſagittent
ĩ obſcuꝛa luna ꝛectos coꝛde. Dꝫ ecia tũc
ĩ ſuis firmiſſiõ eminet. et ſi aliq̃ in
tꝫs ũbis dñus diſtribuit fꝛactẽ eſt
ſortaſſe nõ fruſtꝛa dicũ ſit de ſcĩne q
bꝛahe ſicut ſtelle celi. ⁊ ſicut aꝛena q̃
ẽ ad oꝛã maris: ut ĩ ſtellis celi pau
ꝛoꝝ firmioꝝ dactioꝝq̃ ĩtelligan
tꝛ. in aꝛena aũt maꝛitimi lutoꝝ mag
na mlitudo ĩfirmoꝝ atq̃ caꝛnaliũ
q̃ aliq̃n tranq̃llitate tꝫs q̃eta et li
bera appaꝛet. aliq̃n aũt tribulatiõnũ
et tẽptatiõnũ fluctibꝫ oꝑit atq̃ turba
tꝛ. Talc tũc eꝛat tꝫs de quo ſẽpſit hyla
ꝛi⁹: vñ putaſti ĩſinuandũ ꝛcta teſtiõ
nia tot dicta tꝫ peꝛiꝛet eccia de oꝛbe
ꝛactũ. Dotes hoc mõ dicẽ ne tot eccias
galathe tũc fuiſſe q̃ dicebat apls.
O ſtulti galathe. q̃s vos faſcinauit?
Et cũ ſpũ ceperitis nũc caꝛne conſu
mamĩ. Sic eĩ callũpniaꝛis doctoꝛ vico
q̃ tardioꝛes ⁊ timidos ſuũ ĩcepa
bat: q̃s utiq̃ ꝑturbebat donec xp̃s foꝛ
maꝛet ĩ eis. Q̃s eĩ neſciat illo tpe ob
ſcuꝛus ũbis multos ꝓuiſeniſ fuiſſe ꝛelu
ſoꝝ! ut putaꝛẽt hoc accidi ab aꝛriano
q̃d eccia ipſi ꝛecipiebãt! Alios aũt timoꝛe
ceſſiſſe ⁊ ſimulate ꝛſenſiſſe nõ ꝛẽ in
gꝛedientes ad ueꝛitatẽ euangelij. Q̃
bꝫ tu poſtea coꝛꝛectis ſic q̃admodũ ig
notũ eſt nolles ignoſci. Deſius nõ nos
ti tꝛãs ꝛi. lege eĩ quid de petro ſẽpſeꝛit
paul⁹: et q̃d inde eccia ſenſeꝛit cyꝑian⁹.
Et nõ ubi diſplicaꝛet eccie mãſuetudo
q̃ membꝛa xp̃i diſpꝛſa colligit. nõ collec
ta diſpꝛgit: q̃q̃ et illi q̃ tũc firmiſſimi
fuerũt ⁊ ũba hẽtioꝝ ĩſidioſa ĩtellige
potuerũt! paua q̃q̃ in oꝑatione ce
teroꝝ ꝓ tũ eccia ipſi q̃dam ꝓ fide xp̃i foꝛ
tes exulabãt: q̃di toto oꝛbe lautabãt!
ac ſic eccia q̃ ꝑ oẽs gentes aꝛeſat i fru
mẽtis dñicis ꝛſeruata ẽ: et uſq̃ i finẽ
donec oĩno gẽtes oẽs eccã barbaras te
neat ꝛſeruabꝝ. Ipa eſt eccia ei in bo
no ſcĩne q̃d ſcĩnauit filius hoĩs: ⁊ uſ
q̃ ad meſſẽ ꝛeſcꝛe inꝛ zizania pnũ
ciauit. Ager aũt mũdus ẽ: meſſis fini
ſti. Hylaꝛi⁹ q̃q̃ dicẽ. puinaciũ aſiana
ꝛũ aut zizania nõ tꝛiticũ aꝛguebat:
q̃ ipm eccã tꝛiticũ q̃d ꝛefũ quoda ꝓ
ditabat q̃nto uehemẽna⁹ tanto ut
li⁹ aꝛguendũ putabat. Habẽt eĩ eccia
ſcꝛipture canonice hũt aꝛguẽdi moꝛẽ: ut
tꝫ oĩbꝫ dicat. et ad q̃ſdã uerbũ pue
niat. Q̃d eĩ dicat apls ad cꝛoĩthios q̃
mõ dicit quidã in vobis q̃a ꝛeſurꝛ
o moꝛtuoꝝ nõ eſt: manifeſtat utiq̃ no
oẽs eſſe tales. vĩmptũ et tales nõ ꝛeꝛ
ſ ĩ eis fuiſſe teſtat. a q̃bꝫ ne illi ſedu
ꝛerent q̃ ita nõ ſentiebãt paulo poſt
monuit dicẽs. Nolite ſeduci: coꝛꝛumpũt
bonos moꝛes colloq̃a pꝛaua. Sobꝛij eſ
tote iuſti: ⁊ nolite pcare. Ignoꝛantiã
eĩ dei q̃dam habẽt: ad ꝛeuẽciã uob
loq̃. Q̃d cũit dicat. cũ enĩ ſit inꝛ uos ze
lus ⁊ ꝛixta nõne caꝛnales eſtis ⁊ ſecũ
hoĩem ãbulatis: tꝫ oĩbꝫ dicat. Et uid
q̃ gꝛaue ſit q̃d dicat. Vnde nuſi in epla
legeꝛem? gꝛcias ago deo meo ſẽp ꝓ vobꝭ
in gꝛã dei q̃ data eſt vobis in xp̃o ihu
q̃a in oĩbꝫ ditati eſtis ĩ illo in oĩ ſcia
⁊ in oĩ ſcia. ſicut teſtimoniũ xp̃i ꝛirma
tũ eſt ĩ vobis. ita ut nichil vob deſit
in nulla gꝛã: putaꝛem⁹ oẽs coꝛinthios ca
nales ⁊ cãales. nõ ꝓpiẽtes q̃ ſũt ſpũ
ꝛei. ꝛixtioſos emulos. ſcdm hoĩem ã
bulãtes. Itaq̃ et toꝛ⁹ mũdus in ma
ligno poſit⁹ eſt. ꝓpter zizania q̃ ſũt ꝑ
totũ mũdũ: et xp̃s ꝓpiatoꝛ eſt pcꝛo
nũoꝝ non tm̃ nꝛoꝝ ſ̃ tot⁹ mũdi: ꝓpi
tiaꝝ q̃d eſt ꝓ totũ mũdũ. Refꝛigeꝛ
at caritas multoꝝ ꝓpter ſcandala q̃
habũdanciã. q̃ntomagis magis q̃ ſũ
ficatio xp̃i noĩe ꝛefꝛegiat in coĩone
ſacmentoꝝ ei⁹ cũa maligni ⁊ ꝑſeue
rant oĩno ꝑſi: ſ̃ tm̃ tꝫ palea ꝛ. ac
a dñica non niſi ultia vẽtilatioe ſe
pandi. nõ extinguit iſta fꝛumenta
dñica in coꝝ q̃dem oꝑatioe paucis ſ̃
ꝓ ſe mlta? nõ extinguit eccias q̃ ſũt ſpũ
gregãdos in fine ſcli ſicut euãgeliũ
dicat: a q̃tuoꝛ vẽtis. a ſũmis celoꝝ
uſq̃ ad ũmos coꝝ. Ipſoꝝ ei vox eſt
ſaluũ me fac dñe q̃m ꝛefeat ſcꝛiꝑ
diminute ſũt veritates a filys hoĩm.

Qc ḡbꝫ ꝙ dñs dicat: iuꝺ habūdanaā in
q̄tans q̄ ꝓfecerauit usq; in finē hic
salu⁹ erit. Denigꝫ nō vnū hoīem sed
plures ī ꝯdē ꝑs loqui ꝛsequēaq; do=
cet ubi dr: tu dñe seruabis nos ꝙ cus=
todies nos a gnatione hac ī eternū.
Vt hanc eī habūdanaā iniq̄tatis
quā dñs futurā esse p̄dixit eaā illo
positū est: q̄n venit filius hoīs putas
inueniet fidē in tra. Dubitatio eī aīūta
uit. q̄n eaīa ex mltas ꝙ ḡbꝫ multū ſpa
uit sepe decepta q̄ aliū q̄ credebant in
fidē sūt: sic ꝓturbat in suis vt de nullo
fidele boni aliq̄d velut credē: ipsos in q̄z
ꝛsurrex̄ē fidē in tra p totū agrū cū
est ꝛ eaīa q̄ in ꝛ sagenā dñicam cū
malis piscibꝫ natat: a ḡbꝫ corde sp et
ab vico suo ꝛ glosa nō habēs māculam
neq; rugā. Corpalē aūt sepationē in
correctōes q̄s p̄t. tolerans q̄s correctē nō
p̄t: non tñ ꝓpter eoꝝ q̄s nō corrigūt ū
ꝛ fē ꝛtra dīna tā multa tā dara. tā in
dubitata testīonia colligē velle aliū p
larꝝ: siue aīq̄ ps donata sepāret ipſa
vnitate. sicut cypriani ⁊ agrippini. Q
mo q̄d hoc gen⁹ lēaꝝ ab auctoritate ca
nonis distīguendū est. Nō ei sit legitī
ꝛ ea ex eis testīoniū ꝓferat. vt ꝛtra
sentiē nō luceat: sicubi forte aliꝰ ſcripſ
erit. q̄n veritas postulat. In eo q̄pe
nūo sum⁹. vt nō dedigneī eaā nobis
dān ab apl̄o acceptē ⁊ si q̄d aliꝰ sapius
ro q̄ ds vobis reuelauit. Vimptū in q̄
puenim⁹ in eo ābulem⁹. in ea via sa
luet q̄d est xp̄s: de q̄ via ps⁹ ita loq̄t.
Deꝰ misereat nrī ⁊ bñdicat nobis il
luīet vultū suū sup nos ⁊ misereat
nrī. Vt cognoscam⁹ in tra viā tuā in
oīb⁹ gētib⁹ salutare tuū. Deūn si ꝙpa
tas. quā q̄de sicut dyn a canōis auctoꝛi
tate distīguū? aut ī eo te nō delectat
q̄ vnitatē orbis tre atq; oīm gentiū ⁊
diligēdo tenuit ⁊ disputādo defendit.
Q eos q̄ se ab ipſis iustos ab ea separe volu
erunt arrogātissimos et superbissimos
iudicauit. uerūtēs hoc sibi eos assumē
q̄d nec aplis ꝛcessit dñs vt ad ipſos zizā
nia colligent: ꝙ ipſis paleā ferre
⁊ arcā purgāe ꝛcessū sit. paleas cona
rent a tritico separe. Cōd vnūquēq; ali
enis pāis maculā nō posse mōstra
uit. quā sibi oēs ipſe seductōis auto
res sola causā sepationis assūmūt:
q̄d ī corpso in q̄ aliꝰ sapuit collegas di
ūsa senaētes nec iudicādos nec a iure
cōionis amouendos ēe decreuit. Cōd in
caupsa epl̄a ad iulianū q̄ in dalo cau⁹
autoritatē ad rebaptizādos ws sequ
dicatis ꝓmitt⁹ recitata ē: ad fidē catē inp
terītū sic ēe admissos in ecclām q̄ fue
rāt alibi baptizati ut tenuo nō bapti
zarent. vñ illos fuisse sine baptismo
arbitrabat. Tantū ei ponit utilitatis
⁊ salubritatis ī pace ecclie: vt ꝓpt̄ eā nō
cos credebat ab eīe muneribꝫ sepāa.
Qua ī re sicut ī genuū tuū nouū fual
lime ꝑspicas totā causā vīam penit⁹
ecūsā et extinctā. Si ei sacra cū pāoꝛa
bꝫ cōicando vt putatis perīt eaīa q̄
fuīat in orbe tratū. nā vos cōd sepastī:
tā pus tota pierat. cū sicut dicat ypp
an⁹ in eā sine baptismo admittebā
t: ac sic nec ipē ypp an⁹ habebat in
q̄ eaīa nasceret: q̄n tomagis multo pos
terior vr auctor p̄ḡ donat? Si aūt
illo tpe cū in eā sine baptismo admit
tebant: erat tñ ecclā q̄ parēt ypriā
nū parēt ⁊ donatū: manifestū est
nō ꝛtamūari iustos pāis alienis q̄n
cū eis sacra cōicant. ac ꝙ hoc sepato
nē q̄ exist⁹ ab vnitate q̄ ex ea sacrāe
possūs abluē nō habeas. Impletū
ī nobis scē scripture illud oraclm. Filiꝰ
malꝰ ipse se iustū dicat antequā exiat
suū nō abluit. Veritas aūt ypriani sic
nō equat: q̄ ꝓpter paria sacra nec
ipos hereticos audeo rebaptizare: sicut
nō equat meritis petri q̄sq; non co
gat gētes iudaizāe. Si illa petri nō tm
laudicatio vīmeā, correctio scripturā
canōicas ꝛtinet: ypp an⁹ aūt aliter sen
sisse de baptismo q̄ forma ⁊ ꝛsuetudo
habebat ecclē. nō in canōicas ī suas
⁊ ꝛsilij leīs īuenit⁹ correxisse aut ista se
cūda non īuenit. Nō ingrauēter tñ
de tali viro existimandū q̄ correxerit:
et fortasse ꝓcessū sit ab eis q̄ hoc er
rore nimiū delectata sūt. ⁊ tāto velut
ꝓdanio arcē noluerūt: q̄ q̄ nō desit

q̄ hoc cyp̄ianū ꝓfus nō sensisse ꝛndeāt
ꝑ sub eius noīe a ꝑsiptoꝛibꝫ atq; mē
dacibꝫ fuisse confictū. ¶ Deq; eī sic potu
it ītegritas atq; notitia lr̄aꝝ vni⁹ q̄ lr̄
bꝫ illustris epī custodiri: q̄admodū
sc̄ptura canōica tot linguarū lr̄is &
oꝛdīe & successiōe celebracōis ecclasti
ce custodit. Cōtū quā tñ non defue
rūt. qui sb noībꝫ apl̄oꝝ mlta cōfin
gēnt. frustꝝ quidē: q̄a illa sic ꝛmēda
ta. sic celebrata sit nota ē. Vīm quidē
possit adūsus lēas nō canōica auto
ritate fīdatas. ecā hīc demōstrauit
ipse conat⁹ audacie: qđ & adūsꝰ eas
q̄ tante notitie mole firmate. sese ecī
gē nō pretmisit. ¶ Nos tñ duas ob res
nō negam⁹ illud sensisse cyp̄ianū. q
& stul⁹ ei⁹ habet ꝓpriā q̄ndā fidē qua
possit agnosci. & q ibi magis ꝛtra vos
causa nr̄a demonstrat. iuuctoꝝ. vīq;
sepacōis p̄sūptio: videlicet ne ma
ialarem⁹ pāis alienis tota fidelitate
fuerit. cū appareat in lr̄is cyp̄iani r
uocata ee ad pāoꝝ sacra cū admis
si sūt in ecām q̄ sōm vīam & sicut
vulgus illi⁹ suam baptismū nō hab
bāt. & tñ ecām nō periisse ꝑ in sui
gn̄is dignitate p totū oꝛbē sperſa. dñi
ca frumēta mānsisse. Ac p hoc si ptur
bata tp̄ ad aliquē poꝛtū sit ad auto
ritatē cyp̄iani ꝛfugitus: uidetis q̄ illuc
scopulū oꝛ errōr offendit. Si aūt nā
nec illuc ꝛfugē audetis: sine ullo luc
tamīe naufragitis. ¶ Dꝛro aūt cyp̄a
n⁹ a nō sensit oīo qđ eū sensisse recta
tis. a hoc postea cōrexit ī regula ve
ritatis. a hīc q̄si neuū sui candidis
simi pectoꝛis. ꝛpuit ubē caritatis:
dū vnitatē ecīe toto oꝛbe ꝛsertās &
copiosissīe defendit. et pseuerātissime
tenuit vīndīm pāis. Surripū est ei:
ānitas operīt mlitudinē pēcoꝝ. Accre
dit hīc ecā qđ tp̄ sarmentū fructuo
sissimū. si qđ in eo fuit emendandū
purgauit pī salt passiois. Sarmē
tū ei aīt dñs q̄ in me dat frūm pur
gat illud pī mꝰ ut maiozē frūm af
ferat. Vñ nisi q̄s hereꝰ in diffusione
vitis: radicē non deseruit vnitatis:
¶ Nā et si tractet oꝛp⁹ suū ut ardēt ca
ritatē ānī non habēt. nichil ei pōsset
Attēde adhuc paululū in ūbis cyp̄a
ni ut adūtas q̄ ieexcusabilē oīderit

q̄ se volūt ab vnitate ecīe quā dñs vī
in oīb⁹ gentib⁹ ꝓmisit et reddidit q̄s
iustitie siue causā sepāre: magis q̄ īui
tas q̄ sit vā sīa paulo aūt a me
mēoꝛata: filꝰ malus ipe se iustū iudi
cātū aīt suū non abluit: ponit in q̄
epla sua quā scribit ad āthoniānū ec
quādā satis rei de q̄ nūc agim⁹ nūc
am. Sz melꝰ ūba ei⁹ inseram? Ānesso
res inqt nā q̄dam epī ustic in puīa
nīa dandā patē methis nō putauit
rūt. et totū pūe loā ꝛtra adulteria
dauserūt. non tñ ab epoꝝ suoꝝ colle
gio reteserūt. q catholice ecīe vnitatē
vel durate vl ꝛsure sue obstīatione
ruperūt: vt q̄a apud alios adulteros
pax daret. q nō dabat & ecīa sepa
ret. manēte ꝛcordie vīculo & pseue
rāte ecīe catholice īdiuiduo sacrame
to. Actū suū disponit & diuīt⁹ mussit
q̄ epūs. tōem ꝓpositi sui dño reddituꝝ
Vd ad hec dicas fī vīcētī: nēpe intu
eris hīc tantū virū pdaficū epīm et
fortissimū mīrem nichil vehemēaus
fateglisse. q̄ ne vnitatis vīculū rūperet:
Videres eū ꝑticipātē nō solū vt puul
in xp̄o ꝛcepti nascant. vīncta ne
nata de sinu mr̄is exaussi moriant?
¶ Dꝛro aūt ipsā rem quā ꝛtra ipos sep
toꝝes ꝛmēoꝛauit: attēde si adulteris pāc
cōicabant: q peītentib⁹ adulteris pāc
dabāt. ¶ Nūquid illi q hoc nō faciebāt.
collegio maculabant? ipsoꝝ. Si aūt qđ
veritas habet et qđ ecīa merito tenu
rūt penitētib⁹ adulteris pax dabatur
illi q totū loā pūc ꝛtra adulteros dā
cebāt. ipse utiq; agebāt: q mēbris xp̄i
sanitatē negabāt. et claues ecīe pul
santib⁹ sb̄tractebāt: et mūdissīe pa
cīe dei q illos ꝓcea sinebat vulnerā
peītendo sanarent: sacrificio ꝛtritos
et ꝛtribulatū cordis oblato dura cu
delitate ꝛtradicebāt. ¶ Nec tñ illos mu
scoꝛdes et pacificos aī eis xp̄iana sa
cramēta cōicantes. & eos ītra vnita
tis retia tolerātes donec ad ut⁹ pour
ta separent. tā īmanis coꝛ erroꝝ est q
pietas ingnabat: nā tūc ecīa malos
cōione deleri ē. nec erat q parēt ipīn
cyp̄ianū. Si aūt qđ certū est ꝓmāsit et
ecīa. certū est ecīa pāis alienis īmu
tate xp̄i neīem posse maculari. nō ma
loꝝ fīs ꝛsentiendō! ne ipis pāis cōtā

qa

do polluat: ℣ xpi ſocietatē bonoꝝ malo
ꝝ palea uſq; ad ultimā ventilacionē
in area dñica tolerantē. Que ai uaj
ſint ubi ē preſūptio ſeparacōis vē; ℣ non
ne filij mali eſtis? Ipſi uos iuſtos diatis:
ceuū aūt vñm nō abluitis. Jā ſi velim
et illa ꝺmēorare q̄ thyronꝰ homo coꝰ
nus vē ſcīptas ſuis ꝛſeruet. q̄ magis ꝑ
vos p ecīa catholica ſcīpſit: fruſtra ſe ab
affroꝝ q̄ſi traditoꝝ coꝰone ſeparnes. q̄ v
no eū ꝓmenian? ſuffocat. Qđ vīdere p
tētus? niſi qđ de vobis idē thyronꝰ dicit
t ego paulo añ recolui. qđ volum? ſcīm
ē. Scribit eī ille thyronꝰ hō ut dixi vē
coꝰonus a ducētis t ſeptuagīta epīs vīs
ſiliū cartaginī celebratū: in q̄ ſilio p
ſeptuagīta. et quīq; dies poſtpoſitis om
bꝰ ꝓteritis limatā ee ſuam atq; dare
tā vt traditoꝝbꝰ vnūſi crimis reus ſi
baptizati nollent p integris coīmaretur.
Deuteriū eccā matrinenſē epīm coīonis
vē, diat traditoꝝē plebē ꝺgregatā eccle
muſauſſe; et ſedm ſtatuta illiꝰ ſily t
ducētis et ſeptuagīta vīs epīs ſcīti ſe
aſſe cū traditoꝝbꝰ vnitatē; eqꝫ deute
rio poſt hoc ſcīm iugit coīaſſe dnatū.
Hec ſolū huic deuterio ſ eccā vnūſis
mauroꝝ epīs p q̄dragīta āos: qs
digt uſq; ad ꝓſecutionē p matharū
ſcām traditoꝝbꝰ ſine baptiſmo coī
maſſe. ℣ dias m. Qs eſt iſte thyronꝰ?
Ille ē thyronꝰ quē ꝓmenian? reſq;
bēd ꝺpeſat t cū deterret ne talia ſc
bat: nō ſñ refellit eapſa q̄ ſcribit. v
no ſicut ſup̄dixi cū ꝓmit q ai talia
dicēt de eccla toto orbe diffuſa t q
neiem in eꝰ vnitate macularet alu
ena pēa: ab affroꝝ ſe ſñ q̄ſi traditoꝝ
ſñ ꝺtagioē removebat: t erat ī pte
ta eū oīa fuiſſe mentū. ℣ ſicut idē
thyronꝰ ꝺmeorat adhuc viuebāt
multi, p qs hec ſtiſſima t aptiſſima eſ
ſe oñderent. ℣ de his taceo. ꝺtendē
thyroniū ee mentū: ad q̄panū te
ſtimoniū quꝰ mentionē fecīſti. Deſius
ſedm ſcīpta q̄pani ſi pās alienus ī
vnitate qs maculat: ia añ q̄panū
periit ecīa. nec erat vñ eccliet q̄pa
nꝰ. Si aūt hoc ſcīre ſacrileḡ eſt: t nec
tū eſt eccłam ꝓmanē: nemo alienꝰ
pās in eius vnitate maculat. ℣ fra
ſtra filij mali iuſtos vos diatis: ceritū
vīm nō abluitis. nō purgatis. Cur ℣ in
qs nos q̄ritis? Cur ſic ſuſapitis, qs hēa
mus diatis? Dic q̄ ſanale breuitꝫ rñdā.
Querim? vos q̄ā periſtis: ut de īuenty
grauēram? de quibꝫ pōtas volebam? Ne
tuos aūt vos diam?: ℣ añq̄ ad pacē ca
tholicā ꝙuertamū. añq̄ errore q̄ ire
tis eſtis ceruami. Cū aūt tñſitas ad
nos. ꝓtus utiq; relinq̄tis qđ eratis; ne
ad nos hēta tñſeatis. Baptiza ℣ me
inq̄s. Ecce ſi baptizat? nō eſſes. a ſi
ꝺnata vl' rogata nō xpi baptiſmo bap
tizat? ces. Jnō ſacā xpiana te ſcīuit
hētū; ℣ prava diſſentio. Jnō, xpi ma
lū, qđ ꝓſſit ex te negandū eſt bonū
qđ remāſit in te; qđ malo tuo habes
ſi nō ibi habes vñ eſt bonū qđ habes.
Ex catholica ei ecca ſiūt oīa ſacā. q̄
ſic habetis et datis q̄admodū habe
bātur t dabant eccā ꝓſq; in ceteris
tis: nō tñ ideo nō habetis. qa ibi nō
eſtis vñ ſiunt q̄ habetis. Jnō in vobis
mutam? in q̄bꝫ nobiſcū eſtis. Jn multis
ei nobiſcū eſtis. Jnā et de talibꝫ ſcīptū
ē, q̄m in multis erāt meū: ℣ ea corri
gim? in q̄bꝫ nobiſcū nō eſtis; et ea vos
hic ſcīpe volum? q̄ non habetis illic
ubi eſtis. Jnobiſcū, aūt eſtis ī baptiſmo
ī ymbolo: in actis dñus ſalūētis. Jn
ſpū aūt vnitatis et vinclo pacis ī ip
ſa denig; catholica ecca nobiſcū non
eſtis. Jhec ſi ſcīpturas nō tūt adtulit ℣
tūt ꝓtulit q̄ habetis. Jnō q̄ ſicut puta
mus ſuſapim? vos. ℣ ſuſapiēdo effic?
nos? q̄ retulit a vobis ut ſuſapian
t? a nobis: et ut ſapiāt eſſe nī ꝓpius
deſinūt eſſe vī. Jhec nobis diligi ꝓpel
lim? opacios erroꝝ que detestam? ℣
ideo nobis illos hoīes diligi volum? ne
hoc ſint qđ detestam? Si baptizauit ī
qs poſt iohem paul? apls. Jnūquid p? hz
tā? Aut ſi forte audes illū ꝺnatū ſpōſi
hetuū dicē: et ī vnitate eccle nō fuiſſe:
volo t hoc ſcribas. Si aūt hoc demētaſſi
mū ē vel ſcīre vel dicē: iā tue prude
ne ē, ꝺſiderare q̄ne poſt iohem paulus
apls baptizauit. Si ei p? equale: oēs
p? vos baptizare debetis. Si poſt mag
rē: debes t tu poſt rogatū. Si poſt mō
rē: debuit poſt te rogat? tāi ꝑz bapti
zaſſes. Si aūt baptiſm? q̄ nūc dat? ideo
parū valet ī eis quibꝫ dat? q̄nus ſint
ꝑatus mūa p qs datur. qa xpi eſt nō

eoꝝ a qbꝫ mīstrat. puto qꝫ iā intelligas
ideo paulū dixisse qbusdā baptismū
xpī. qā iohis baptismo fuerāt baptiza
ti. nō xpī. Johis qppe ille baptismꝰ dāns
ē: sicut multas locas testat scptura. Dō⁹
ipse dns dicat. Baptismꝰ iohis vñ erat:
de celo an ex hoibꝫ. Baptismꝰ aūt quem
dedit petꝰ nō erat petri sꝫ xpī: et quem
dedit paulꝰ nō erat pauli sꝫ xpī: ⁊ quē
dederūt q̄ tpe aplorꝝ nō caste sꝫ p iudiciū
xpm. ānūciabāt nō eoꝝ erat sꝫ xpī. Et
quē dederūt q̄ tpe gppani furnos ĩsidio
sis fraudibꝫ capiebāt: usuris multiplia
bꝫ fenꝰ augebāt: nō erat eoꝝ sꝫ xpī. Et
qā xpī erat: ideo q̄uis nō p eccles date
ei. tñ quibꝫ dabat eccluiter pderat.
Jdā si tāto melꝰ qsq baptizat. q̄nto a
meliore fuit baptizat⁹: non tāe grās
agit apls q neiem corinthioꝝ baptiza
uit. nisi crispū et gayū et stephane do
mū. Tanto ei melꝰ baptizarent: q̄n
to erat paulꝰ melior si ab ipso baptiza
rent. Denuq⁹ ait dicat ego plātaui apol
lo rigauit: uidet sigere se euāgelizasse
illū baptizasse. Quōd melior apollo q̄
iohes. Cur sꝫ post istū nō baptizauit.
q̄ post iohem baptizauerat: nisi qā is
te baptismꝰ p quelibꝫ datꝰ xpī erat. il
le aūt p quelibꝫ datꝰ q̄uis xpō viā pre
paret tñ iohis erat. Inuidiose dia ui
det. post iohem baptizatū est: et post he
treos nō baptizat. Sꝫ pū et hoc iuuidiose
dia. p iohem baptizatū est: et pꝰ ebrio
sos nō baptizat. Melꝰ ei hoc mali⁹ me
moro: qō nec occultare pnt in qbꝫ regi
nat. Et q̄ mlta ubiq⁹ sint qs vel grauis
ignorat: et tñ inter opa carnis q̄ qui a
gūt regnū dei nō possidebūt: eaā hoc
ponit apls ubi eaā hereses enūiat. Manifesta sūt inq̄t opa carnis. q̄ sūt fornica
cões īmūditie. īmicicie. luxuria. ydolorꝝ
seruit⁹. veneficia. dissensiones. emulacões.
aīosit⁹. dissensiões. hereses. īuidie. ebri
etates. Jmessiones. et his silia q̄ predico
vobis sicut pdixi: q̄m q̄ talia agūt regi
nū dei nō possidebūt. Hac q̄ rone q̄uis
baptizatū sit pꝰ iohem. nō post baptiza
tꝰ post heretā. q̄ rone q̄uis baptizatū
post iohem nō baptizat⁹ post ebriosū:
q̄m et hereses et ebrietates in eis opib⁹ sit
q̄ opa q̄ agūt regnū dei nō possidebūt.
Jdone tibi uidetur q̄si intolerabilit⁹ in
digni. ut cū baptizatū sint post eū q

nō sobrie uinū bibens. sꝫ oīo uinū non
bibēs regno dei uiā pauit⁹: nō baptizet⁹
pꝰ ebriosū q̄ regnū dei nō possidebit⁹:
Quō hic crīet. nisi qā ille baptismꝰ erat
iohis⁹: ppst quē xpī baptismo baptiza
uit apls. Iste aūt baptismꝰ xpī est: q̄ bap
tizauit ebriosꝫ. Jnō iohem et ebriosū. a
strario multū interest. Jnō baptismū io
hānis et baptismū xpī. non a strario
sꝫ tñ multū interest. Jnō aplm et ebriosū
multū interest. Jnō baptismū xpī quem
dedit apls. et baptismū xpī quē dedit
briosꝫ nichil interest. Sic iter iohem ⁊ he
treū. a strario multū interest. et baptismū
iohis et baptismū xpī quē dat hereticus
nō a strario. sꝫ tñ multū interest. Jnō bap
tismū aūt xpī quē dedit apls et baptis
mū xpī quē dedit hereticus: nichil inte
rest. Agnoscat ei sacramentoꝝ species eccles: ea
dē aī magna differeāa ē in hoīm mera
tas. Sꝫ da veniā. Erraui: q̄n te volui de
boso baptizāte audire. Eraderat m aī
rogatista me habe: nō aī qualiūq⁹ ro
gatista. Notes ei tu in tā paucas colligis
tuis et in ōnib⁹ dicis tuis nullā fontis
fuerūt ebriosū. Vos ei estis q̄ nō ex mos
orbis cōione sꝫ ex p̄ceptoꝝ oīm dīnoꝝ
observatione. atq⁹ oīm sacramentoꝝ te
netis catholicā fidē. In qbꝫ cā solus iuen
tus est fidē cū veniet filius hoīs. q̄n non
iueniet fidē in tra: q̄a net tra estis nec
in tra. sꝫ celestes i celo habitātes: nec ar
rogātes nec timetis q̄a deus superbis resi
tat. humilib⁹ aūt dat grām. nec vos euāge
lij locus ipse ꝑfugit ubi dns ait. Cū ve
nit filius hoīs putas iueniet fidē in ter
ra: Cōtinuo q̄ppe tp̄ p̄scaēs nōnul
los sibi arrogaturos superbe hāt fidem:
dixit ad q̄sdam q̄ sibi iusti uidebāt et
aspnabant ceteros similitudinē hāt. Duo
quidā ascenderūt in templū orare: ⁊
nus pharizeꝰ et alt⁹ publican⁹. Et arro
Jā tibi q̄ sequūt⁹ ipse crīet. Jnspice ni
diligēcius ipsos paucos viros: utrūm
lus illuc baptizet eboslus. Tam ei late vas
tat aīas hec pestilēcia et tāta libertate
dñat⁹: vt multū miror si nō eaā vīn
gregialū penetrauit. q̄uis aī ipsū
aduentū filij hoīs unꝰ boni pastoris
tā vos oues ab hedis sepasse uacetis.
Audi sane p me vocē dnōrꝝ fruimēta
Area dnica usq⁹ ad ultimā ventilaa
onē intꝫ paleas laborantiū p nomi

luret mūdū qua ds vocauit tram a solis
ortu usq; ad occasū. ubi eaē laudāt pu
er dñm: q̄ūq; vos ex occasiōe legis hu⁹
īperialis nō dilāōne wrrigēdi ꝑ ūmi
cndi odio ꝓsequūt: displiret nobis. Et
q̄uis res q̄q; tena nō tē a quoq; pos
sidere possit nisi vel iure dino q̄ omnia
uisto⁹ fiāt. vel iure hūano qđ in ptate
ē regū tre. ideoq; res vras falso appelle
tis q̄s nec iusti possidetis. ꝛ sēm leges t
reno⁹ regū amittē iussi estis: frustq;
dicatis nos eis ogregādis laborauim⁹
nī scriptū legitis labores īpio⁹ iusti e
dent. Si tñ quisq̄s ex occasiōe hu⁹ legis
quā reges tre xpō seruētes de vra emē
dāda īpietate ꝓmulgauerūt: res ꝓ
q̄s p aliquo flagitio vel infirmore ꝓpri
tī a vobis ita fuscapit fiant fuscapiūt q̄
excepto errore q̄ a nobis sepamū sine ar
mis apud nos vixerūt: displiret nobis.
Si nec fatale ysta mōstratis. Et si mon
stratis; nōnullos tolleram⁹ q̄s wrrige
re linqm⁹ aream dnī. neq; ꝓpter pisces ma
los vūpim⁹ rethia dnī: neq; ꝓpt hedus
in fine segregādos deserim⁹ gregē dnī:
neq; ꝓpt vasa fīa in ytūeliam: migra
re de domo dnī. Tu aūt fr gnūū in uide
ri sensatoz ꝛtēpnas opprobriū. q̄ dicturi
sūt q̄re modo: sine dubio tūsies ad eā
am quā vera sentiē te itelligo. nec hz
sētēcie tue testiōnia lōge peto. Cuppē
i pnapio eplē tue aui nūc tūro: hec ō
ba posuisti. Cū optime inq̄s te nouerī
lōge adhuc a fide xpiana sepositū. et
studijs olī oduū lrarū. q̄etis ꝛ honest
mans fuisse aultorē: cuiq; postea uersus
ad xpianā fidē ut ex multoz relatiōe
ognou disputatiōnubz legalibz operā
dares. Certe si tu ad me illā eplam mu
sisti: hec ūba tua sūt. Cū q̄ fateaīs me
uersū ad xpianā fidē. aī ego nec ad de
natistas nec ad rogatistas q̄sus sū: si
ne ulla dubitatiōe ꝛfirmas ꝛ ꝓtē roga
tistas et ꝓnatistas ee xpianā fi
dē. Nec q̄ fides sicut diam⁹ in oīb⁹ gētib⁹
dilatat: q̄ sēm dei testiōnū in semīe
abrahe bīdicaūt. Qđ q̄ adhuc dubitas
tenē qđ sentias: nisi q̄a id qđ nō sentis
vel aliq̄n sensisse vel aliq̄n defendisse
ꝛfunderis? Et dū erubescas wrrige ecce

Quisquis denq; ipsas res pauꝑm vel
basilicas ogregationū q̄s sub nōīne
eccie tenebatis q̄ dīno nō debent nisi
ea eccie q̄ vera xpī ecclia est nō ꝓ usu
cāpiōnē ꝛ ꝓ auctoritā tenet: displicet nob.

rē: nō erubescas ꝓmanē in errore: qđ
vtiq; poa⁹ erubescendū fuit. Hoc ē illud
qđ scīptura dīna nō tacuit. Cōfusio ad
ducēs pām: ꝛ ē cōfusio adducēs grām
et glām. Confusio adduat pām. aī eru
bescat q̄sq; prauā mutare sūam: ne a
cōstās putet. a diūsus a seipō iudue
teneat. Ita defendūt in īfernū viuen
tes id ē suā pditionē sentiētes: q̄s da
thā et abyron ꝛ chore byatu tre ꝛsūpta
tanto añ futuros figrauerūt. Cōfusio
aī adduat grām et glām: aī erubes
cat q̄sq; de ꝓpa iniq̄tate ꝛ peītendo īme
liō mutet. Qđ te facē piget illa pua
osa confusione supatū. ne tibi ab hoīb⁹
nefaentib⁹ qđ loquant⁹ obiciat⁹ aplus il
la sūa: si ei q̄ destruxi ūm edificio pre
uaūtorē meipm ostituo. Que si dia pos
set. eaē in eos q̄ veritatē contrā pdicant
quā puersi oppugnabāt: in ipm pau
lū pmit⁹ dicēt. in quo ecclē xpī magnu
ficabāt deū. audiētes q̄ euāgelizaret
fidē quā aliq̄n vastabat. Nec quēq; pu
tas ab errore ad veritatē vel a quocūq;
seu magno seu puo pōo ad correctio
nē sine pūa posse trānsire: ꝑ nimis im
pudēs error ē hic vel alūpniari eccle.
quā tot dīnis testiōnijs ēe stat ecclā
xpī. q̄ aliē tractat illos q̄ eā deserunt.
si hoapm peītendo corregāt: aliē eos qui
nondū in ea fuerūt ꝛ tūc pmū pacem
et acapiūt. illos āplo hūiliando. istos
leni⁹ suscapiēdo. utrosq; diligēdo. utrosq;
sanādis mīna caūtate seruiēdo. Habes
eplam plurore forassē q̄ velles: eēt aūt
milto breuior si te añ in rīndendo wrrigē
re. Nūc vō eaē si tibi nichil ꝓfuit: nō pu
to nichil eis ꝓfuturā q̄ eam legē aī ti
more et sine ꝓsonarū acceptione aīa
uerunt. Epla aug ad nauellionē di
centis q̄ nō licet dāpnari inauditū.

Domno dilāissimo ꝛ hōrabili
frī nauellioni: aliⁿ ꝛ aug⁹.
Cū retulisses nobis qđ ab
epō nēo daretio rīsū fuit.
id est de feliciano musatano. nō eū ne
gasse ꝛ dāpnatū ab ipis et postea in
honore suo receptū. ꝑ īnocentē fuisse
dāpnatū q̄a absens fuit et absentē
se fuisse ꝓbauit: hoc diam⁹ ut ad hī cū
ctar q̄a nō licuit dāpnari īauditū. q̄
īnocentē fuisse ipsi mō dicūt qui eum
dāpnauerūt. Aut q̄ īnocens dāpnā

nō debuit: a nocens reapi nō debuit. Si i
nocēs receptꝰ ē, innocēs dāpnatꝰ ē: si no
cēs dāpnatus ē, nocens receptꝰ ē. Si nesci
ebāt q̄ illū dāpnauerūt utrū innocēs
fuit: arguēdi fuit temeritatis. q̄a īau
ditū innocentē de quo nescīebāt dāpna
re ausi sūt. Et de pīta fīō intelligim⁹
eadē temeritate illos dāpnasse eadē fu
isse. q̄s traditoīs arguine ifamauerūt. Si ei potuit ab ipsis innocēs dāpna
ri: potuerūt ab ipīs traditores eadē dia
q̄ non erāt traditores. Deiñ idē felicia
nꝰ dāpnatus ab ipīs multo tpe aī max
imiano cōiudicat. Si innocēs erat q̄m dā
pnatꝰ ē. q̄re postiore tpe aī sceleato
maximiano cōicans multos baptizā
uit eaq̄ cōione ipsoꝝ? Testes sūt ipsi q̄
efecerūt apud pconsulē: ut idē felicia
nꝰ tīy aī maximiano de basilica ecclīa
deiceret. Parū q̄ erat dāpnasse absentem
dāpnasse īauditū. dāpnasse siaūt di
cāt innocentē: insup et adiuꝰ est ꝑ ea il
lū pconsul ut de ecclīa expelleret. Vt tūc
q̄n illū expellebāt de ecclīa, fatentꝰ q̄a
iuꝰ dāpnatos et sceleratos et maximia
nistas eū deputauerūt. Q̄n q̄ ille bap
tizabat hoīes maximiano cōicans: ve
rū dabat an falsū. Si verū baptismū
dabat q̄ aī maximiano q̄icabat: q̄re
accusatꝰ baptismꝰ orbis tracū. Si aūt
falsū baptismū dabat q̄n aī maximi
ano cōicabat: q̄re sic sūt recepta aī illo
q̄s in sasmate maximiani baptizauit
et nemo eos in pte vrā rebaptizauit.

Epla augī ad theodosium de reapi

Illāssimo fīō Ledio dnatistis.
theodosio: augō. Cū beāo
lēcā tua meaī loq̄rer quō
susceperim⁹ derelictos ex pte do
nati si voluerīt ee catholici: placuit m
illi q̄d tibi rūdi eadē hac ad te data epla
et si q̄s de hac re te interrogauit eadē ma
nu mea. plata. q̄ de hac re sentiam⁹
vel fatiam⁹ oñdas. Sacas q̄ nos nō in
eis detestāi nisi dissensionē ipsoꝝ p quā
sasmata vel hēresis fā sūt. q̄a ecclē catho
lice vnitatē et veritatē non tenēt. in eo
q̄ patrē aī ꝓlo deū nō habēt q̄ totū trāz
orbē diffūdit. et in eo q̄ in hoīb⁹ baptis
mū xpī non agnosaūt. Improbam⁹ q̄d
malū errorē suū quē habent. nomē
bonū aūt deū q̄d habēt et sacīm eoꝝ agn
osaim⁹ in eis et veneram⁹ et aplectim⁹.
Sz ꝓtea volem⁹ errātes. et eos q̄ aīarum
xpī lucrari deo aupim⁹: ut sañ satīs q̄d
fons ab ecclīa habēt ad vitaē in pace,
ecclīe habeant ad salutē. Si q̄ tollant
de medio mala hoīm et bonorem in
hoīb⁹ bona dei: erit fratīa. cordia. a
mabilis pax in cordib⁹ hoīm. vinare
siuasionē dyaboli aūtas xpī. Itaq̄ aī ad
nos veniūt ex pte dnati. mala illoꝝ
nō susapim⁹ id est dissensionē. et errores
ꝙ ipa tollant de medio tīy impedimen
ta cordie et aplectim⁹ fiēs. stantes aī
eis sicut dicat apls in vnitate spīs. in vī
culo pacis. agnoscētes in eis bonā di
sciplinā. siue sañ baptismū. siue bñdictionē. siue
ordinationis. siue ordinē. pfessionē. siue
signationē virginitatis. siue fidē tri
tatis: et si q̄ alia sūt q̄ oīa ecclīa si erat
nichil tñ pderāt. q̄n aputus nō erat.
Qs aūt vē dicat se habe xpī aritate.
q̄n eius nō aplectit vnitatē. Cū q̄ q̄
catholicā veniūt nō hic acquīūt q̄d
habebāt: ut pdesse illis iapiat q̄d ha
bebāt. acquīūt hy q̄d nō habebāt. hic
ei radicē aūtatis i vinclo pacis. et in
societate vnitatis: vt nō ad dāpnati
onē ꝙ ad libationē illis valeāt oīa q̄
habēt sacīa veritatis. Nō ei debēt gla
di sarmēta: q̄a nō sūt spinarū lignā
ꝙ vitis. Si ei non i radice vixerīt: ai
tota spes eius i ignē mittent. De ipsa
dā aūt ramis fractis dixit apls: q̄a
potēs est deus itū inserē illos. Et ardē
lāssime fr quoscūq̄ illoꝝ uideris fore
dubitātes q̄ ordine susapiātur a nob
onde illis istā quā bñ nosti manū ne
ā. et si eā habē voluerīt habeāt. q̄a
testē deū facio sup aīam meā sic eos re
susceptuꝝ: ut nō solū baptismū xpī
quē acceperīt ipm habeāt. ꝙ eadē ho
norē patrimonij et ornamenta. Epla

siluani valētini augī 4 a or ad innocē

Omnio de errore pelagi
bīssimo mitoq̄ venabili ep
in xpō honorādo pape innocē
tio. Siluan⁹ valentin? aurelius
donat? restatut? luaan? alipius augustī
n? seuerus fortunat? possidius nouat?
seuerīdus maurena? leo fastinian? aur
oni? malchus. lucrius fortunat? dona
tus pontian? saturnin? arcesoni? ho
norius arcesoni? lucius atrodat? prae
sius sedius. felix asiaticus. rufinianus.

faustin⁹. seru⁹. tere⁹cius. cresconi⁹. sperā-
tus q̄dratus. lucill⁹ sabin⁹ faustin⁹ cres-
coni⁹. victor. gregā⁹cius. possidoni⁹ ā thō-
nu⁹ innocenti⁹. felix. ā thoni⁹ victor. hōra-
tius. donat⁹ petrus. p̄sidius. cresconi⁹ lā-
padius delphin⁹ ex filio mulentano.
in dño salutē. Quia te dñs gr̄e sue
papuo munie in sede aplica collocauit
taleq; nr̄is tpib⁹ p̄stitit. ut nobis poa⁹
ad aulpā. neglugēre valeat si apud
tuā venationē q̄ pro cr̄la fugiēda
fuit tacuerim⁹ q̄ ea tu possis vel fasta
diose. vel neglugēter accipe. Agnus
qualis ifirmoz mēbroz xp̄i pastora
le diligēpiam. q̄sium⁹ adhibē digneis.
Nouā q̄ppe hēsis et numiū pnicosa
tēptat assurge ī unitoz gr̄e xp̄i. q̄ nob
eaā dñicam oronem ipis disputata
onib⁹ conant⁹ auferre. Cū ei dñs dou
cit ut dicam⁹ dimitte nobis debita
nr̄a sicut & nos dimittim⁹ debitoribus
nr̄is. ista dicūt posse hoiem ī hac vita
p̄ceptis dei ofectus ad tantā pfectionē
iustice sine adiutorio gr̄e saluatoris
p̄ solū liberū volūtatis arbitriū pue
nire. ut ei iā non sit nām dicē. dimit
te nobis debita. Illud vo gō sequit⁹. ne
nos iferas in tēptacionē. nō ita ītelli
gendū tq̄ dīnū adiutoriū posse debe
am⁹. ne in pām tēptacōem deadam⁹. q̄ h⁹
in nr̄a esse positū p̄cate. et ad hoc ipl̄e
dū solā sufficē hoīs volūtatē: tq̄ frustr̄
apls dixerit. nō volētis neq; curr̄ētis
s miser̄etis est dei. Et fidelis ds q̄ nō p
mittat vos tēptari sup id qđ potestis. s
faciet cū tēptacone eaā ercūm ut possi
tis sustinē. frustr̄ ei dñs dixerit aplo pe
tro. rogauiu p te ut nō deficiat fides tua;
et oīb⁹ suis. Vigilate & orate ne ītretis
in tēptacōem. si hoc totū est p̄tatis hūa
ne. Ducros nāq; puulos si nllis īnouā
t xp̄iane gr̄e sacramētis habituros uita
eternā negq; p̄sūptacone ostendūt: cuā
quātes qđ dicat apls. Per vnū hoīem pec
catū intrauit in mūdū. et p pām mors
et ita in oēs ptransiit. in q̄ oēs peccaue
runt. Et alio loco. Sicut ī adam oēs mo
riūt. ita et in xp̄o oēs viuificabūtur.
Dic ff alia omittam⁹ q̄ otra scās sāctu
tas plima disserūt. hec interī duo q̄b⁹
ōino totū qđ xp̄iani sum⁹ nitūt euer-
te. q̄ fidelia corda sustinēt: non ee roga-
di dm ut otrā pā malū aliq; ad ope-
randū iustiā sic nē adiutor. & nō op-
tulari puulis ad sequendā vitā eter-
nā xp̄iane gr̄e sacrm. Hec īsinuātes
aplic pectori tuo nō opus habem⁹ mi
ta dice. et tantā ipietatē tibis exaggre
rāt. cū paulo dubio te ita pmoueāt. ut
ab eis corrigēdis ne laā⁹ serpāt mul
tos q; munīēt vel poā⁹ interimant:
dū sb noīe xp̄i. a gna xp̄i penit⁹ alie
nāt. oīno dissidare nō possis. Hui⁹ ār
pnicosissimi errorus autores ee p̄hibē
t pelagius & celestius: qs qdem ī ecc̄la
sanari malum⁹ q̄ desperata salute ab
ecc̄la resecari. si nūtas nlla appellat.
Quor vn⁹ id est celestius eaā ad pbm
ī asia dū pueniss̄e. de q̄ aī pauros ā
nos qđ gestū fuit sātas tua de carthā
ginēsi eccā melius istruit. Pelagi⁹ vo
siaut a quibusdā fratib⁹ nr̄is misse loquū
t eple: tho solimis ostitut⁹ nōnullos fal
le asserit. Vimptū multo plures q; eius
sensus diligena indagare potuerūt, ad
iss eos p gr̄ā xp̄i et catholice fidei vita
te confugiūt; papue sacis filiu⁹ tu⁹ fr̄ et cō
pbr nr̄ ihonim. Sz arbitram⁹ adiuua
te mīa dei nr̄i. q̄ te & regē clementē & o
rantē exaudie dignat⁹. auctoritatis sāc
tis tue. de sāz scripturarū auctoritate de
pmpte. stabilis eos q; tam prūsa & pnic
osa sentiūt ee cessuros ut de conceptoe
poa⁹ eoz congratulem⁹. q̄ otristem inter
at. Quibus āt ipsi eligant ee a alijs qs
plimos p̄sit si ab eis dissimulet suis la
qs iplumbe cepit venabilitas tua: ī
stātes & celeri⁹ pugnandū. Hec ad sānatē
tuā de alio numidie scripta direxim⁹:
imutātes carthaginēsis pudice epos
nros qs ad sedē aplicam quā bīs il
lustras de hac causa scripsisse operim⁹,

Epla aug⁹ ad sixtū presbm dicētis q; docendi sūt eaā terrendi.

Domno venabili & in xp̄o
caritate suscipiendo fr̄i sco & c
pbro sixto: aug⁹ ī dño salutē.
Ex q; hypponē l̄re benignitatis tue p
sām fr̄em fiemū nr̄m pbrm dilēte me
absente venerūt. postea q̄ illas tu re
measse q̄ius iam nr̄i pfecto carū pla
core legere potui: hec prima eadēq; gratissima
vestrarū omnium occasio p dilectissimū
filiū nr̄m acolutū albinū. Qđ āt qui
bus sit obscripsi tuc nō eram⁹ sit: nō sum
ee ut singuloz singulas nō vnā aboz

eplam sumes. Ame qppe digress ē p
latoz hui p venabilē frem & wepim
meū alipūi q tue sātati aliā restribe
tīsitur? ad quē eaā ipsas qs ego iā le
greā lras tuas ipē portauit: q nos tā
ta letana pfuderūt: q homo nitat lo
q qđ non pt eloq: nec tcpīm nosse qt
bitroz. Sz nobis tcte. q̄ntū bonu fecis
tāliā nobis resepta mittēdo. Siaut enī
tu testis es aī tui ita nos nrī: q̄ad mo
dū fit affāis illarū luculētissima sine
tritate lrāz. Si ei brēuissimā eplam tu
ā quā de hac ipā re ad btissimū senē
aurelīū p leonē acolutū direreisti exul
tāta alacritate descripsim? et qbz potui
magno studio legebam? ubi nō expo
suisti qđ de pfundissimo dogmate vel
qđ otra de grā dei quā pusillus mag
nus q̄ latgit. aut est ūmaissimū senta
as: q̄ntā nos putas ista plurioza sēp
ta vel exultatiōe legisse vel aura vt le
gant? qbz valuim? alijs optulisse. vel
adhuc valem? offerre qbz: Qđ ei grata
legi vel audiri pt. q̄ gre dei tā pura de
fensio adiusus ūmuros eius: ex ore ei?
q ūmuroz eoz īde magnu momētu pa
tron? ātra luctabat? Aut vñ uberiores
deo debem? agē grās: q̄ q eius sic defē
dit? grā ab eis qbz dat? adiusus eos q
bz vel nō dat? vel ingratū est qđ dat?
qa ut eis gratū sit occulto dei & iusto
iudicio nō dat?: Cpropt dñe venera
bilis et in xpī caritate susapiēde sōr
is q̄nis optē scias aī de hac re scribis
ad frēs apud qs aliud tua solet esse re
re aīaca. maioz hec aura mazor tibi
restat: ut nō solū salubre sed veritate plec
tant. q errorē illū xpiano īfestissimū
noī uidēt garrire liberi & eaā hinc di
ligētissime caueant? dilgēaa pastoa
li zpī infirmiores et simpliaores dñi
cas oues. Cum ei pressi? q̄dē acp timi
di? & tā insistuāe nō cessāt: penetrā
tes domos sicut ait apls et retā quesse
quūt? crēaturā ipietate sanctes. Nec il
li neglegēdi fuit q usq ad pfundissimū
silentiū oppimūt timore qđ sentiūt:
& tā eande pfitētē sentire nō desinūt.
Nonnulli qppe coz aīq̄ ista pestilēaa
manifestissiō eaā sedis aplice iudiaa di
narent? vobis īnotescere potuerūt quos
nūc repete retinuisse pspians: nec utq
notata sint scribi pt. nisi nō solū dogma
ta illa falsa tenuerūt. vmeaā illius vā nō
traria eo q̄ illa solēt studio defensauerūt.
Qui tñ leuis fuit pfecto tractatōr. Qđ ei o
pus ē eos terere? qs satis tripos ipā ta
turnitas mōstrat? Nec idē tñ sanu p
tereūdi fuit dilgēaa mediae: quoz pu
ri in abditu ē. Et si ei rendi non fuit:
tñ vitādi fuit. Et q̄ntū existio fidelis
pñt dū in eis timoz scientiae vere
rē adiuuat vitans: ut optulāte dño
grā eius intellāa atq dilāa eaā log
do expugnēt qđ iā log nō audent. Epla
Augī ad sixtū presbm de grā & libero
arbitrio

Domno in dño dnoz sarbitro
dilassimo frī sco & opbo sic
to: augs in dño salutē. I n
epla quā p carissimū frēm
rem albinū acolutū musi. pluriē me
mussurū esse. pmusi p sām frem nrm fi
mū et opbem: q nobis lras attulit sine
ritatis tue plenas sinceritate fidei tue. Ed
nobis tñ gaudiū optulerūt: q̄ntū mag
possim? habe q̄ dice. Qđ ei fatendū est
caritati tue tristes eram? nimis: aī fama
tactaret ūmuas gre xpiane te fauē. Sz
vt hec tristiaa de nris cordibz tegeret: p
mo te pone anathema eis in zplo frequ
tassiē. pmiaasse eade fama nō tacuit.
Denig aī lris aplice sedis de illoz depra
tione ad affirmā missis tue q̄ lre ad veri
bilē senē aurelīū dscante sunt: q si bre
erāt. tuū tñ pugnē aduersus eoz errorem
satis dicabāt. Huic vō aī aptus et la
qđ de illo dogmate otra q̄ sentires i lris
tuis fides ipsa nobisaī romane eade lre
ret. aut potissimū bis aplis de grā de
p ihm xpm dñm nrm multa et mlapl
at locut? ē. nō solū illud ois tristiae nu
bilū fugit de cordibz nris. & eaā tñ
bi letiae lumē infulsit: vt nichil i no
bis egisse uidet. alle metoz & timoz nul
sureressuroz āpliorē flagrantiā gaudio
rū. Itaq̄ de fē caritatis q̄ntis nō uidam?
paulus apostolus. ait tñ in fide xpi. in grā
xpi. in membris xpi tenem? āplectim et
osculam. et remeāte a nobis ad te nō
rū tuice colloquioz sanctissimo & fidelissimo
platore quē voluisti ee apud nos nō so
lū aduectorē sciptoz tuoz. vmeaā nra
torē testē q̄ fidei resepta psoluim? et ca
lectionū diuin? tecū sermocinant? ānone
tes ut docendis istes qbz rendis sanc
tis q̄ntā operim? instantia. Dūt ei quā

q̄ iustissime dāpnatas ip̄etates adhuc
liberē defendendas putāt et sūt q̄ omi
a penetrāt domos. & q̄ in apto dāpna
re nā metuūt. in secreto sē nare non q̄
escāt. Sūt aūt q̄ oīno siluerūt magno
timore oppressi. ꝑ adhuc corde retinēt q̄
ore nā ꝓferre nō audēt: qui tñ ee sūbz
ꝑñt ee pozę ipsi⁹ dogmatis defensione
notissimi. Proiñ aly seuer⁹ cohercendi
aly ligandi⁹ vestigādi. aly tractandi
q̄dē leni⁹ ꝑ nō segnⁱ⁹ cōcendi sūt: vt si
nō timentes ne pdāt. non tñ negligan
t⁹ ne pecent. Cui ei putāt auferri sibi
liberū arbitriū. si nec ipsā bonā volū
tatē sine adiutorio dei hoīem habę con
senserūt. non itelligūt nō se firmare hu
manū arbitriū ꝑ infirmare: vt p̄ianta se
ret? Parat ei volūtas a deo. Q̄ aūt pso
narū acceptorē dei existimāt. si aedāt
q̄ sine vllis p̄cedentibz mūis aut vult
misereī. et q̄s dignat vocat. & q̄ vult
religiosū faciat. parū attendūt q̄ debi
ta reddatur pena dāpnato in debita gra
liberato. ut nec ille se indignū querat.
nō dignū se iste gleī. atq; ibi poti⁹ accep
tionē nullā fieri psonarū. ubi vna eq̄
dēq; massa dāpnationis et offensionis
inoluit: ut liberat⁹ de nō liberato discat
q̄ eā supplicū sibi ꝓuenīet. tūsi gra
ꝓueniret. Si aūt gratia utiq; nullis mūis
meusa huic liberatu illū puniri. Hēpe ꝑ
iustū est ut eū⁹ puniri. Q̄s ꝑ negauit:
Agram⁹ ꝑ eā gratias saluatori dī nob
nō reddidit eternum? q̄ in dāpnatione
similiū eā nobis debitū fuisse cognos
cam⁹? Si ei oīs homo liberaret utiq; la
ret q̄d pāo p̄ iustificā debet. si nemo q̄d
gratia latureī. Vt ꝑ in hac difficultia q̄s
hoīe iubis pos⁹ utam̄ apli: volens de
monde ira et demōstrare potentiā suā p
tulit in mīstri patiā vasa ire q̄ pfecta
sūt in pditionē: et vt notas faceret diui
nas gloie sue in vasa mīe. aui nō potest
dare figmentū q̄e sic me fecisti. aī habe
at pīatem ee eadē massa fatē aliud vas
in honorē. aliud i ignominiā. Vbi q̄a omi
nis massa mūto dāpnata ē. huic
debitū reddit iustitia honorē donat
gratia non mūta p̄mogatiā. nō fa
cultate. nō temeritate fortune: ꝑ al

tudīe diuitiarū sapie & scīe dei quā nō
aperit ꝑ clausā mirat apls dicēs. O alti
tudo diuitiarū sapiē et scīe dei: q̄ incōpre
hēsibilia sūt iudicia eius et inuestigabi
les vie eius. Quis ei cognouit sensū dñi:
aut q̄s consiliari⁹ eius fuit: Aut q̄s prior ded⁹
illi et retribuet ei. Quia ex ipo et p ipm
et in ipso sūt oīa: ipsi gla in scla sclorū.
Voluit aūt ut sit ipsi gla in iustificādis
ipios gratuita gra. q̄ eius ignorates
iustitiā. suā voluīt cōstituere. vel nā cla
manciū religiosor⁹ et prior⁹ vocabūlis
ita se fatent ad habendā seu faciendā
iustitiā dīnit⁹ adiuuari. ut siu p̄dar
aliq̄d mūti: q̄si pores volētes dare ut re
tribuat ei⁹ ab illo de q̄ dictū est. q̄s pri
dedit illi & retribuet ei. et sua putātes
pure mūta. ad illū de quo audiūt aut
pos⁹ audire nolūt. quia ex ipo et p ip
sū et in ipso sūt oīa. Quarū aūt diuitiā
rū est altitudo sapiē et scīe ei⁹? ex his si
diuine et gle eius in vasa mīe q̄ vo
cat in adoptionē. Q̄s diuitias notas
vult facere eā p vasa ire: q̄ ꝑtā sunt
in pditionē. Et q̄ sūt vie inuestigabiles
nisi de q̄bz cantat in ps⁹: vniuerse vie
dñi mia et veritas? agna ꝑ et vitas e
inuestigabiles vie sūt. quia aut vult mi
sereī nō iustitia ꝑ mia gre: & q̄ vult
obdurat nō iniquitate ꝑ vitate vindē.
Que tñ mia et veritas ita sibi omni
tūt. q̄a scriptū est mia & veritas oēm
reuīt sibi: ut nec mia impediat veri
tē q̄ placuit dign⁹. nec veritas miam
q̄ liberat indign⁹. Que ꝑ sua mūta
iactatur⁹ est liberat⁹. cui si digna sui⁹
mūta redderent⁹ nō esset nisi dāpna
t⁹. Nulla ne ꝑ sūt merita iustor⁹. ꝑ
Sūt plane: q̄a iusta sūt. Sz ut iusta fi
erēt: merita nō fuerūt. Iusta ei fa sūt
cū iustificata sūt. ꝑ sicut dicit apls iu
stificatus ꝑtus p gram ipsi⁹. Cū ꝑ inuit
gre ēmia infestus sūt iste pelagi⁹ tñ
in eccliastico iudaico palestīo. non ei in
aliū punit⁹ exisset. anathematizauit
eos q̄ dicūt gram dei secm̄ mūta nostra
dari. Sz nichil aliud in eor⁹ eccā postio
nib⁹ disputatiōib⁹ ꝓuenit q̄ meritis dari
gram. De aug⁹ emendatiōe maxīe ad
romanos aplica epla loquit⁹. ut in se
pditione ei⁹ velut a capite orbis toto or
be diffundet. Ea est ei q̄ iustificat ipi⁹:
to ē fit iust⁹ q̄ prius fuerat ipius. Et ido

ppiende hui⁹ gr̃e mita nulla p̃ceduntꝫ
qa meritis ipy nō ḡna ꝑ pena debet. Nec
ista ēet gr̃a si nō daret ḡtuita: ꝑ debita ēd
deret. Sz aī ab ista q̃ut: qua gr̃am pelag⁹
cogitaret sine vllis p̃cedentib⁹ mitis qm a
nathemat⁊zabat eos q dicit gr̃am dei se
aīdū mita nr̃a dari: ꝛndent sine vllis p̃
cedentib⁹ mitis gr̃am illā hūanam ee
naturā in q̃ oia sum⁹? Nec⁹ ei añqm
essem⁹: merci potium⁹ aliqd ut essem⁹? Ab
uaat a xp̃ianoz⁹ oribus ista fallacia. Nō
dō. nō ista gr̃am ꝛmendat apls q̃ ac
ta sum⁹ vt hoīes essem⁹: ꝑ q̃ iustificata
sum⁹ vt hoīes iusti essem⁹: et qa iustifi
cata tū malu hoīes essem⁹? Ista est ei gr̃a
p ihm xp̃m dn̄m nr̃m. Etei xp̃us nō p
nllis ut hoīes ꝛderent: ꝑ p ipys mortu⁹
ē ut iustificaret. Ia quippe hō erat qui
dicebat. Miser ego homo: qs me lubea
bit de corpe mortis hui⁹? Gra dei p ihm
xp̃m dn̄m nr̃m. Dnīt quidē dicē remis
sionē p̃cor⁹ esse gr̃am q nllis p̃ceden
tib⁹ mitis dat. Qd ei p̃mit habe bonu
mita p̃cores? Sz nec ipa remissio p̃co
rū sine aliq merito ē: si fides hāc ipe
trat. Nec⁹ ei nllm meritū est fidei. Qr
fide ille dicebat. dne ppia⁹ esto mi p̃co
ri. et descēdit iustificat⁹ muto fidēlis hu
liat⁹: qm q se hūliat exaltabit. Nec
tat gr̃a ut ipsa fide vñ oīs iustificā sum⁹
luaū. ꝛpter qd dz ad ecclām in actus
actuoz⁹ venies et p̃fisies ab uno fidei
cestat ing̃ ut ipam fidē nō hūano q
ista extollit trabuam⁹ arbitrio. nec vl
lis p̃cedentib⁹ mitis. qm inde ꝛcipiit
bona q̃alcq̃ sūt merita: ꝑ gratuitū de
donū ee fateam⁹. si gr̃am verā ⁊ sine
mitis cofitem⁹? qa siaut in cade epla
legit⁹: dō vnicuiq p̃t⁹ mensurā fidei.
Opa q̃ppe bona sūt ab hoīe! fides aīt
fit in hoīe: sine q̃ illa a nllo sūt hoīe.
De ei qd nō est ex fide p̃cm ē. Quapp
ter ne se vel ipsi⁹ oronis meritū extollat
eaā si ad vitendas q̃liū cecū cupidi
tates et dilgēda bona etna atq ipm
fontē oīm bonoz⁹ deū. adiutoriū dat⁹
orāti. fides orat q̃ data est nō oranti. Qs
unq nisi data eet: orare nō posset. Quo
ei ūocabūt! in quē nō credidērunt:
Aut quō credēt! quē nō audierunt:
Quō aīt audiēt sine p̃dicāte: ꝑ fides
ex auditu: auditus aīt p uerbū xp̃i. Proī
de mīster xp̃i hui⁹ fidei p̃dicator sedm

gr̃am q̃ data est illi plātatoꝛ ē ⁊ rigator
nec tū q̃ plantat ē aliq̃d neq̃ q̃ rigat
ꝑ q̃ ꝛcrementū dat dō. q̃ vnicuiq p̃tior
mensurā fidei. Vñ et alibi dr. Dar filius
et cautas aī fidē. Quā ne sibi tribuēnt
otanuo subiūgit a deo p̃ē ⁊ dño ihu xo
qa nec oīm est fides. q audiūt ubiū ꝑ q
bz dō p̃t⁹ mensurā fidei: sicut nec oīa
gminātꝫ q̃ plantant ⁊ rigant. ꝑ q bz
dat dō ꝛcrementū. Cur aīt ille credit
ille nō credat aī ambo idē audiāt. ⁊
si miracūm in eoz⁹ ꝛspectu fiat. ābo nō
videāt: altitudo ē diaarū sapie ⁊ scie
dei. au⁹ insautabilia sūt iudicia. ⁊ ap⁹
quē nō est iuqtas. dū au⁹ vult mise
reꝛ. et quē vult ꝛduratꝫ Nec⁹ ei ꝓpterea
sūt ista ꝛiusta qa occulta. Deūi post re
missionē p̃cor⁹ nisi mūdatā domū
habuet sps scūs! nōne aī alys septem
rediet sps ꝛmundⁱ et erūt nouissima
hoīs illi⁹ peiora q̃ erant p̃ma: Vbi aīt
habitet sps scūs nōne ubi vult spūat:
et cautas dei sine q̃ nemo bñ vnuit dis
fundit in oribus nr̃is nō a nobis ꝑ q
spm scm q̃ datus ē nobis! Hanc ei fidē
apls diffiniuit dicēs. Nec⁹ accūasio al
q̃ ē neq̃ ꝛpuaū: ꝑ fides q̃ p caritatem
opatur. Ista q̃ppe fides ē xp̃ianoz⁹ nō
demonū. Nā et demones credūt et cō
tremiscūt. Sz nūq et dilgūt: Nā si non
crederēt: nō dicerēt tu es scūs dei vel tu
es filius dei. Si aīt dilgerēt nō dicerēt
q̃d nobis et tibi. Fides q̃ ad xp̃m nos ꝛ
hit. q̃ nisi desup̃ gratuito munꝛe nobis dare
t: nō ipse diceꝛ nemo p̃t venie ad me
nisi p̃ qui misit me attraxerit eū. Qui
et paulo post ait. Verba q̃ ego loqr vo⁹ spūs
vobis: spūs et vita sūt. Sz sūt quidā ex
vobis q̃ non credūt. Dein euāgelista ꝛ
cūgit. Sciebat ei ab uno ihs q̃ esset qui
crēdes: et q⁹ eet traditur⁹ eū. Et ne q⁹ ex
existīaret credēdo sic ad ea⁹ p̃mia p̃ue
nīe quō non credēdo. id est vt nō eis fi
des ipa desup̃ daret. ꝑ tm eoz⁹ voluntas
futura p̃nosceꝛet. mox adiecit atq ait.
Et dicebat. Propea dixi vobis q̃a nemo
p̃t venire ad me: nisi ei fuit datū a p
p̃e meo. Hinc erat q eoz⁹ q audierāt
loquentē de carne sua et sanguīe suo
quidā scandalizati abscesserūt. q̃dam
credēdo manserūt: q̃a nemo p̃t venire
ad illū nisi datū est a p̃e. ac p hoc
et ab ipso filio et ab spū scō. Nec⁹ ei se

fidei

pata sūt dona vel opa inſepabilis ēnita
tis. ſ filius sic honorās pēm nō auferet
illius dignitatis donamentū: ſ magnū pre
bet hūilitatis exemplū. Hic iterū ista libe
ri arbitrij defensores ymo deceptores qā i
flāmatores et īflatores qā presūptores
nō adūsus nos. ſ adūsus euāgeliū lou
tur. qđ aliud dicēt: ꝙ eo qđ aplus sibi q̄
si a talibꝫ dicētur obicat. Diatus itaqꝫ m.
Qđ adhuc q̄rit: Hā volūtatē eius qs
resistit: Hāc traditionē sibimet ipse
ꝙ ab altero opposuit: veluti ex eoꝝ voce
q̄ noluīt atque qđ supius dixerat. Ergo
cui vult miseret. et quē vult obdurat.
Talibꝫ ſ cū aplo dicam: nō ei melius
illo īgnare possum: qđ dicam: O hō tu
qs es q̄ rēdeas deo? Querim: ei meritū
obdurationis et īuenim: nequito nāqꝫ pū
ctuōsa massa dānata ē. Nec obdurat
dꝰ īpartiendo malicā: ſ nō impaciendo
mītam. Quibꝫ ei non īparatā nec digni
sūt nec merentē: ac poa ut nō impetrāt
hoc merentē hoc digni sūt. Querim: aūt
meritū mīe nec īuenim: qā nullū est.
ne grā euacuet si nō gratis donat. sed
meritis redditū. Si ei dixerim: fidē pce
sisse in q̄ ēet meritū grē: qđ meritū ha
bebat hō aīa fidē ut acciperet fidē. Qđ ei
habet qđ nō acceperit. Si aūt acceperit: qđ
gloriatur q̄si nō acceperit. Sicut ei nō ha
bet homo sapiam intellām valitū for
titudinē sāam pietatē timorē dei nisi
scām pphetiā eloquiū acceperit spīm
sapie et intellāis. valij et fortitudis. sāe
et pietatis et timoris. sicut nō habet virtu
tē caritatē otinendā. nisi accepto spū de
q̄ ait apls. nō ei acceptū spīm timoris ſ
timoris et audacie ↄ otinēdae. ita non ha
bet fidē nisi acceperit spīm fidei. de q̄ ipe
ipe dicit. Habētes aūt eūdem spīm fidei
scām qđ scriptū est. credidi. ppt qđ locutus
sū: et nos credim: ppt qđ et loquim. Nō
aūt multo atqꝫ ſ mītā eius aui vult mi
sereri: manifestissime ondit ubi de sepō a
it. cui iam dseaut: sū ut fidelis ēem. Si ei
dixerim: meritū pcedē obnis ut donū
gre dsequat. ipetrādo qdem onō quitqđ
ipetat euidenti ondit donū dei ēe. ne hō
gloriet. q̄ sepō sibi ēe. qđ si in pfate ha
beret. nō utiqꝫ posceret. vimpti ne sālē
obnis putarent pcedē merita q̄bꝫ non
gratuito daret gra. ſ iā ne grata ēet q̄
debita redderet. cuā ipsa obnō int̄ gratiae
munā cepit. Qđ ei orem: aut votoꝝ ge
tū siat oportet nesam: ſ ipse spūs int
pellat p nobis gemitibꝫ īenarrabilibꝫ.
Qđ est aūt int̄pellat: nisi īterpellare
nos fiat. Indigētis ei īfirmū indigū
ē int̄pellare gemitibꝫ. Nulli aūt rei ēe
fas ē indigentē credē spīm scīm. ſ ita dic
tū est int̄pellat. qā īterpellare nos effiat
nobis q̄ int̄pellādi et gemēdi īspiret
affām: sicut est illud ī euāgelio. Non ei
vos estis q̄ loqmī: ſ spūs pris vī q̄ lo
q̄tur ī vobis. Recꝫ ei et hoc ita fit ī no
bis ꝙ nichil sanctis nobis. Adiutoriū
g̃ spūs sū sic expressū est: ut ipē fateare
dicātur. qđ ut fiam: fiat. Hā non ēē
itelligendū spīm nīm de q̄ dām est int̄
pellat p nobis gemitibꝫ īenarrabilibꝫ:
ſ spīm scām q̄ nrā infirmitatē adiuuat
ē sanctus ipē demōstrat apls. Inde ei cep:
Spūs inḡt adiuuat īfirmitatē nostrā.
Deūm ista sbuīxit. Qđ ei orem: sicut o
portet nesam: et cēt. De hoc q̄ppe spū a
ptus alibi dicat. Nō ei accepistis spīm
seruitutis itim in timore: ſ accepistis
spīm adoptiōis filioꝝ in q̄ damam: ab
ba pr̄. Quē hic nō dixit q̄ ipse spūs da
met orādo: ſ in q̄ inḡt damam: abba
pr̄. Alio tm̄ loco ait. Quīm filij estis misit
dꝰ spīm filij sui in corda nrā damantē
abba pr̄. Nō hic ait in q̄ damam: sed
ipm spīm damantē dicē maluit: q̄ effi
cit ut damem: sicut sūt illa. Ipse spūs ī
tpellat p nobis gemitibꝫ inenarrabilibꝫ:
et spūs pris vī est q̄ loquit in vob. Si
aut q̄ nemo tē sapit tē intelligit: nō
alio ac fortitudie q̄ualet: nemo sāe
ter pietē vel pietātis: nemo timore casto
dei timet. nisi acceperit spīm sapie et intel
lāis. valij et fortitudis. scie et pietatis.
et timoris dei: nec habet q̄sq̄ veritatē re
tā caritatē sincerā. otinendā religio
sā. nisi p spīm veritatis caritatis et otinē
dae ita sine spū fidei nō est tē. q̄ fiam
creditur? nec sine spū oronis salubrit
oratur? nō qa tot spūs sūt: ſ oīa hꝫ opa
tē vn̄ atqꝫ idē spūs diuidēs ppria vni
cuiqꝫ prout vult. qa spūs ubi vult spirat.
Hꝫ qđ fatendū est: aliū adiuuat non
dū inhabitās. aliū inhabitās. Hā nō
dū īhabitās adiuuat ut sint fideles.
īhabitās adiuuat iā fideles. Ergo ē gr̄a
meritū hoīs aīa gratiam q̄ muto papiat
gratiam: aī oē bonū meritū nrm nō in

nobis fiat nisi gra. et ai dr coronat me
ritum nra nichil aliud coronat q̄ munera
sua. Sicut ei ab uno fidei mriam oscen
sium nō qa fideles eramus: ut essemus:
sic in fine qō erit vita etna coronab
nos sicut scriptū est in mia & miseri
oē. Nō utiq; frustra dr cantatū. Et mia
ei⁹ p̄ueniet me: et mia eius sequet
me. Vñ et ipa etna uita q̄ utiq; i fine
sine fine habebit. et ideo mritis p̄decē
tibz reddit⁹ tñ qa eade mita q̄bz red
dit nō a nobis fia sūt nec p nrām
sufficiencia: sz in nobis fia p gram en
a ipsa gratia nūtupat⁹. nō ob aliud nisi
qa gratis dat⁹: nec tñ qa merita nō
dat. sz qa data sūt et ipsa mita q̄bz
dat. Ubi aūt inuenim⁹ eam uitam etnam
gram nūtupari. habem⁹ apīm eūdē
gre magnificū defensorē aplm paulū. Stipendia inqt pcā mors: gra aūt
dei vita etna in xpō ihu dño nro. Ut
de obsecro te in q̄sta breuitate q̄ vi
gilanti⁹ iuba posuerit: q̄bz diligēter cō
sideratis q̄stionis huius aligntulū dilu
escat obscuritas. Cū ei dixisset stipen
dia pcā mors: qs nō eū ogruentissime
et osequēter adde updiceret: stipendia
aūt iustice vita etna. Et vm est qa
sicut mito pcā tñ stipendia redditur
mors. ita mito iustice tñ stipendia
vita etna: ac si nollet dicere iustice et di
cet fidei. q̄m iustus ex fide viuit. Vñe
aq; et mites appellat⁹ plimis scriptu
scripturarū locis. Huiusq; porro dca est mi
tes iusticia vel fides: qa iustice l' fidei
mites reddit⁹. Ecce est aūt mites operā
tu hoc: agilitatu stipendia. Sz bis pau
lus adūsus elationē q̄ usq; adeo ma
gis tēptat irrepe. ut et sibi ppē ipm
dicat datū anglm zathane a q̄ cola
phizaret⁹. ne altitudo presumptois eruget⁹.
adūsus hāc ei elationis pestē vigilātis
sime mulctās. Stipendia inqt pcā mors.
hoc stipendia qa debet⁹. qa digne re
tribuit: qa mito reddit. Deinde ne iu
stica de hūano se extolleret bono mito.
siquit hūanū meritū malū nō dubi
tatē ee pcm. nō a contrario retulit dicēs.
stipendia iustice vita etna: sz gra in
qt dei vita etna. Et hoc ne pter media
torē alia aliq̄ via quereret rapient: i
xpō ihu dño nro. Tamq; dicēt. Audi
to q̄ stipendia pcā sit mors. qd te dis

ponis extollē o hūana nō iustica. sz noī
ne iustice plane superbia. Qd te dispo
nis extollē⁹: et otracta mortis vita eterna tñ
debitū stipendia flagitare. Cui debetur
vita etna. vera iustica ē. Si aūt vā iusti
ca ē. ex te non ē: de sursū est descendēs
a pre luminū ut habes eā. Si tñ ha
bes eā: p̄cō accepisti. Qd ei boni habes
qd nō accepisti⁹. Quapropt o homo si
accepturus es vitā etnam iustice q̄de
stipendia est: sz tibi gra est an gra est
et ipa iustica. Tibi ei tñ debita redde
tur: si ex te tibi eet iustica an debetur.
Sūt vō de plenitudine ei⁹ accepim⁹ nō
solū gram q̄ nūt iuste in laborib⁹ us
q; in finē viuim⁹: sz eam gram. p hanc
gra ut in rege postea sine fine viuam⁹.
Hoc nichil salubri⁹ fides credit: qa nec
hil veri⁹ intellectus inuenit. Et debemus
audire p fide dicentē: nisi credideritis
nō intelligetis. Sz ecce excusabūt se inqt
homines q̄ nolūt rē fidelit⁹ vule dicere.
Qd nos fecim⁹ q̄ male viuim⁹. q̄nqui
de gram vñ bene viuerem⁹ nō acce
pim⁹: Hoc p̄cipit breuiter dicē nichil se
male facē qa male viuūt. Si ei nic
hil male facūt: bñ viuūt. Si aūt male
viuūt de suo male viuūt: vel qd ongina
liter traxerūt vel qd insup addiderūt. Si il
la vasa sūt ire q̄ perfecta sūt ad p̄dictionem.
q̄ illis debita reddit⁹ sibi hoc imputent:
qa ex massa fa sūt qua. pter vnū⁹ per
tot⁹ in q̄ oēs peccauerūt mito ds us
q; dampnauit. Si aūt vasa sūt mie q̄bz
de noluit: nō se inflet sz ipm glorietur
q̄ eis miam nō debitā p̄stat. Et si qd
aliter sapuūt: hoc q̄ illis ds revelauit.
Postremo q̄ se isti excusabūt modo:
Hēpe illo quē breuit tñ ex eor⁹ voce
sibi obicat apls ut dicat. Qd adhuc
Inquerit⁹: Hā voluntati ei⁹ qs resistit⁹.
Hoc est ei dicē. Qd de nobis fit q̄ dela q
tu offendam⁹ male viuēdo. ai illi⁹ vo
luntati nemo possit resistē: q nos obdu
cauit miam nō p̄stando. Si sz illos
nō pudet hac excusatione nō nos sz apls
detrahē: aut nos pigeat eis qd dicat
apls hoc qde atq; idē tñ dicē. o homo
tu qs es q̄ rñdeas deo. Huiusmodi dicat figu
mentū ei q̄ se finxit: q̄re sic me fecis
ti. An nō habet p̄statē figulus lutū ex e
adē massa alterū mito vtiq; dampnatū

sare aliud in honorē indebitū ppt mīe ḡ
aīā. aliud in cōtumeliā debitā ppt ue
iustaīā ⁊ ut notas faaat digas glorie
siue ī vasa mīe: sic oīdens qđ eis largi
at. aī id supplicū reapiat vasa ire qđ
parat oīb debebat. Satis sit interī ca
stiano ex fide adhuc viuēti et nondū
cerneti qđ ptīm est ⁊ ex pte saēta nos
se vel credē. q neiem dō libet nisi gtu
ita mīa p dīm nīm ihm xpm: et nei
nem dāpnaret nisi eāssima veritate
p eūdē dīm nīm ihm xpm. Cur āt il
lū poa ꝺ illū libet aut nō libet. scru
tet q potest iudinoz eius tā magnū
pfundū. vīmptū cauerat papnali. Nū
quid ei iniqtas apud deū. Absit. Sz in
scrutabilia sūt iudicia eius: et īuesti
gabiles vie eius. Et ī mauoīb dūtaxat
at etiab mūto dia pt. Hy noluerūt ī
telligē ut bñ agēt. Hy qđ grauī est
intellexerūt et nō obedierūt: qa sicut
scriptū est ubis nō emendabit seruꝰ
uerbis. Si ei intellexerit nō obediet. Nā
nō obediet nisi sua pessīa voluntate:
aui gnioz dāpnatio dina exigit debet:
Cui ei plus dat: plus exigit ab eo. Istos
igit scriptura inexcusabiles dicit: qđ nō
latet veritas et ī eis pseverat iniqtas.
Reuelabit ei ira dei de celo aut aplus sup
ōem impietatē et iustitiā hoīm eoz q
veritatē in iniqtate detinet: qa qđ no
tū est dei. manifestū est in illis. Deus
enī illis manifestauit. Inuisibilia ei ex
a creatura mūdi: p ea q facta sunt intel
lecta conspiciuntur. sempiterna quoq; virtus
ac diuinitas ut sint inexcusabiles. Si gr
istos inexcusabiles dicat. q inuisibilia
ei⁹ p ea q facta sūt intellecta conspicere potu
erūt. nec obedierūt tri veritati. ꝛ ī
qui ⁊ ipy pmanserūt. neq; ei nō cog
nouerūt. ꝛ cognoscētes iniqtē deū nō
ut deū glorificauerūt aut gras egerūt:
quomodo inexcusabiles sūt q ex lege
ei⁹ instructi confidūt seipos duces cē
cecoz. et alios docētes seipos nō docēt.
q furandū furantē et ce
tera q de ipsis apls loquitur. Eis quippe
dicat. Quo ea inexcusabilis es o hō quis
q iudicas. In quo ei alium iudicas te
ipm condēnas: eadē ei agis q iudicas.
Dicat enī dns ipse ī euangelio. Si nō
venissē et locut⁹ eis fuissē. ptīm non
haberēt. Huic āt excusationē nō ha
bēt de ptō suo. Hō unq; ptīm nullū habe
rēt: q pleni erāt alijs multis magnisq;
ptīs. Sz hoc ptīm vult ītelligi nō eos
habituros fuisse si nō venisset. quo aī au
dissent eū nō credidērūt in eū: hāt eos
excusationē nō habē asserēs q posset
dicē. Hō adiuuim⁹: ideo nō credidim⁹
Humana quippe superbia tūc psumēs de vi
ribꝰ liberi arbitrij excusatā se putauit qn
ignorātie nō voluntatis uidet esse qđ
peccat. Sdm hāt excusationē inexcu
sabiles dicat diuina scriptura q sanctis sanc
tes precipe diuat: dei tm iustū iudi
cū nec illius pat q nō audierūt. Quoīa
q ei sine lege peccauerūt: sine lege pe
ribūt. Et q ius scipī excusāe videāt
nō admittat hāt excusationē q se sat
fecisse hoiem rām. cuiꝰ obīe dedisse pre
ceptū: nec nisi ei⁹ quo male usus ē li
bero arbitrio voluntatis cuā q trīsiret
ī posteros manasse ptīm. Increpꝰ ei dā
nanti q non peccauerīt: qnquidē ille
ex uno in oēs trīsiit: in q oīa ptā in
singulis q busq; ptō oēs coīter pecca
uerūt. Ac p hoc inexcusabilis est oīs
ptōr vel reatu originis vel additamē
to cuā ppie voluntatis. siue q nouit si
ue q ignorat. siue q iudicat siue qui
nō iudicat: qa et ipa ignorātia ei⁹
q intelligē noluerūt sine dubitatiōe
ptīm. in eis āt q non potuerūt pnā
pena. Ergo ī utrisq; nō est iusta ex
cusatio ⁊ iusta dāpnatio. Ideo dicit dina
eloqa eos inexcusabiles dicēs q nō ig
norātes ⁊ facētes peccāt. ut scdm iudi
cū superbie siue q multū confidūt de viri
bꝰ ppie voluntatis se inexcusabiles vi
deant: qa de ignorātia q iā non habēt
excusationē. dū non ē iusticia q ipi
sumebāt sufficē voluntatē. Dnio ille
qui dīs ⁊ faciendi ⁊ obediendi largit⁹
ē gratiam. p legē ingt cognitio ptī. et
ptīm nō cognoui nisi p legē. nā qui
piscenā nesciebā. nisi lex diceret nō
concupisces: nec vult ītelligi hoiem pce
ptras legis ignarū. ꝛ liberatrias grē
indignū ubi ait. Redemptor ei legi de
scdm itericorē hoiem. Et qui hāt nō so
lū sāa vīmeaā dilectioē legis postea
dicat. miser ego homo q̄s me liberabit
de corpe mortis huiꝰ: gra dei p dīm
nīm ihm xpm. Nemo itaq; liberat a
vulneribꝰ illiꝰ truncatorius: nisi unꝰ

grā saluatoris. Nemo liberat venum
datos sb pāo a vinclis captiuitatis:
nisi grā redimētis. Ac p hoc vnūsq;
q se in neḡcijs et iniq̄tatib⁹ voluit eē
excusatos ideo iustissime punitur:
qm̄ q̄ liberare nō nisi p grām liberā
tē. Nā si excusatio illa iusta eēt: nō in
tā grā. sz iustaā liberaret. Cū vō nō
liberat nisi grā. nichil iustū inuenit i
eo quē liberat. nō voluntatem nō opa
tionē: nō saltē ipsā excusationē. Nam
si hec iusta ē: quisq; ea vtit. merito nō
grā liberat. Nouim⁹ ei liberari p grām
xpi q̄sdam eaā cox q̄ diuit: qđ adh
ḡrunt. nā voluntati eius qs resistit.
Que si iusta ē excusatio. nō iā gratuita grā. sz ppt hui⁹ excusatois iustaā
liberātur. Si aūt grā est q̄ liberant:
pfō hec excusatio iusta nō est. Tūc ei
vera grā est q̄ homo liberat: si nō sdz
debitū iustue retribuit. Nichil q̄ fit i
eis q̄ dicit. qđ adhuc ḡrunt. nā vo
luntati eⁱ qs resistit: nisi qđ legit in li
bro salomonis. Insipiencia viri violat
vias eⁱ. deū aūt causat corde suo. Cuius
utiq; os fingit vasa ire i pditionem
ut oñdat ira. et demōstret potenciaā
suā. q̄ bñ utit eaā malis. et ut notas
faciat diuicias glie sue i vasa mīe que
feat i honorē non dāpnabili masse
debitū. sz sue grē largitate donatum.
tū in eisdē ire vasis ppt meritū mas
se in cōtumeliā debitā frās. qđ ē in
hoīb⁹ ppt nature q̄dem bona creatis
sz ppter vica supplicio destinatis inu
q̄tatē quā rāssime veritas īprobat:
dāpnare nouit ipse nō facere. Sicut ei vo
luntati eius tribuit humana natiua nllo
dubitāte laudāda. sic hoīs voluntati t
buit culpa nllo recusāte laudanda.
Que voluntas hoīs a hereditariū via
ā trāsmisit i posteros qs in se habuit
cū peccauit: a qua fuit eaā retā. vica
ā in seipō vnusq̄sq; potuit viuere. Sz
neq; ab illo qđ originaliter traxit. neq;
ab his q̄ vnusq̄sq; i vita ppria. vel nō
intelligendo vel nolēdo intelligere mala
egregiat. vel eaā instruit⁹ ex lege qđ
ditamēto puaricatois exaggerat q̄sq;
liberat et iustificat. nisi grā dei p ihm
xpm dnm nrm nō solū remissione
pāor sz pius ipse i spiracione fidei et tā
moris dei ipiacto salubriter in ordinē

affui et effici: donet sanet oēs langue
res nēos et reclinat de corruptōe vitā
nēam et coronet nos i miseracōe et
mia. Verū isti q̄ psonatū acceptōe fie
ri existimāt dm si in vna eaēq; causa
sup alios veniat mīa eius. sup alios ma
neat ira ei⁹ nēpe totas vires argumē
tatois humane i paulos pdūt. Nā ut i
teri taceā qđ non ē pret paulos q̄libz
a mīno utero recētissimos ea pena te
q̄ loquēs apls ait p vni⁹ delictū in oēs
hoīes ad dāpnationē. vñ nō liberat
nisi vn⁹ ille de quo ait dē: p vni⁹ iusti
ficationē in oēs hoīes ad iustificatio
nē uite: ut hoc q̄ interi omittā. et h
solū de paulis dicā qđ ipsi q̄s auctori
tate euāgelica treui. vel poa⁹ xpianoz
dcordissima fidei aspiratōe
pficiāt sine ulla creatōe dcēdūt. q̄
null⁹ paul⁹ nisi renat⁹ ex aq̄ et spū i
trat in regnū celoz. quā q̄so allegatu
sūt causā. q̄ alu⁹ sic gubernet⁹ ut bap
tizat⁹ hic exeat. alu⁹ infidelitū manib⁹
traditus vel eaā fidelitū pussq̄ ab eis
baptizand⁹ offerat⁹ exspuere. An h⁹ fa
to vel fortune datuci sūt⁹. Nō opinor
eos i tanta demencia. prupturos: qui
tulūcūq; nomē xpianū tenē aspicēs.
Cur g̃ in regnū celoz nō accepto ēge
nāaois lauacro puul⁹ nllis trahit
ipē sibi pntes infideles vel negligētes
de quib⁹ nasceret⁹ elegit: Nō dica te in
opinatus et repētinus īnuābilib⁹ mo
tib⁹ quib⁹ eaā sepe celicoloz xpiano
rū preuenuit⁹ et baptismo pūpuntes
infantes. aū ecōtrario sacrileguz et in
mitez xpi aliquo mō in xpianoz
manib⁹ veniētes ex hac uita nō sine
sacō regnia aois emigrēt⁹. Nō hoc
dicere sūt q̄ ut grā dari possit nōn
la pcedē merita humana ostenduit. ne
sit psonarū acceptor ds. Que tanta
hic nūta pcesserūt: si eozdē origo
ueris paulor. nulla sūt ppria. utrisq;
ē illa massa oīs. Si pntū attenderis
bona sūt illa quoz filij repētini mo
tib⁹ sine xpi baptismate pierūt. ma
la vō illa quoz filij p xpianoz aliq̄
pīatem ad sacra ecclē pueneruit. Et
tū pudēda dei an nri capilli nūqa
sūt. sine au⁹ voluntate nō cadit passer
i terram. q̄ nec fato pmit⁹. nec fortuitus
casib⁹ ipeditur. nec vlla iniquitate cor

cūpiū vt renascat ad hēditatē celestē
nō ofulut ōnib⁹ puulus filioz suoz: et
nōnullus ofulut eaā puulus ipioz. Si
te infans de fidelib⁹ nuptis ortꝰ leta
ga ptū suscepta mris vel nutricis
sōpnolēta soffocat⁹ fit exsors. exps suo
tū fidei. ille infās de sacrilego stupro
nascat. crudeli timore mris exponit⁹
alienoz miōrdi pietate colligit. eoq;
xpiana sollicitudīe baptizatur. fit et
ni ofors et ptceps regni. Ista cogitent
ista ofideretur. hic audeāt dicē deū vel
acceptorē in suis gīa psonaū vel re
muneratorē pcedentiū meritoz. Nā et
si conabunt⁹ maiorus etatis aliq̄ me
tuta suspicari seu bona seu mala. q̄ de
ipis infantib⁹ dicēt. quoz nec iste sibi
vllis meritis ꝑpis malis acquirē po
tuit vinolēta suffocatus. nec bonis ille
diligenta baptizatus? Nimie vanita
tis et ceatis sūt. si eā his ofideratꝰ
nondū dignant exclamare nobiscū.
o altitudo diuiarū sapie & scie dei q̄ i
scrutabilia sūt iudicia ei⁹ & inuestiga
biles vie eius? Nō itaq; mīe gratuite di
ptinaassīe adiuuent⁹ infantia. sinaūt
filiū hoīs in q̄libꝰ etate querē & sal
uū facē q̄d pierat: nec de īscrutabilib⁹
iudicijs eius audeāt iudicare. aut i vna
eadēq; causa sup aliū veniat mīa ei⁹
et sup aliū ira eius maneat. Qui enī
sūt ista q̄ tñdeant deo. q̄nquidē ille re
bette vtero habēs gemnos ex vno semi
ne ꝑsaac pris nri. nō illu nondū nati
nichil egissēt boni vel mali, ut sēm
electionem ꝓpositū eius maneret: electionē
sola gīe non debite, electionē q̄ elucēdos
sciret ipe non inuenit. nō ex op⁹ sed ex vo
lūtate dicat mīoꝝ seruitutē ee maio
rē. In qua sententia bīs aplus eaam
questionis ꝓpbe longe posteoꝝ assūpsit
iacob dilexi esau aūt odio habui. ut i
telligeret⁹ hoc aptū postea q̄ natus
q̄ anteq̄ illi nascerent, erat in dei pre
destinatione q̄ gīam. Nō ei diligebat
iacob aīq̄ natus fecisset aliquid bo
ni: nisi gratuita mīe siue vocis: Et q̄ o
derat in esau. aīq̄ natus fecisset aliq̄
mali: nisi originale pcm: Nā nec in
illo diligeret iustitiā quā nullā ipse fe
cerat: nec i isto odisset naturā quā ip
se bonā fecerat. Sed cū ēst aūt aī hys
coarctāt⁹ agustys in q̄stiōe se abrup
ta pēitent metuētes vera veritatis. Ideo inquit nondū natoz aliū oderat
aliū diligebat: q̄a eoz futura opa pui
debat. Nōs istū sanctissimū sensū de fuis
se aplo nō miceat. Hoc q̄ppe ille nō vi
dit q̄n sibi uelut aduersantes obiecta q̄s
tione nō id poa⁹ tā breue tā aptū tā
sicut ista putāt vim absolutiōis cēdit.
Cū ei tem stupendā ꝓposuisset quō de
nondū natis nec aliq̄d agentib⁹ boni
et mali tē dīa poterit q̄ vnū ds dilexe
alterū odio habuit. ipse sibi obiecta q̄s
tione motū exprimens adiutoris. q̄ si di
rem⁹ iniq̄. Absit. Hic q̄ erat locus ut diceret q̄ ista se
cūm: fuita ei de⁹ opa puidebat. atq; id
mīoꝝ maiorē esse seruitutē diceret.
Nō aūt aplis hoc dicat. ꝑ poa⁹ ne q̄s de
suoz optm mutus audeat q̄rere: ad dei
gīaā et q̄lem emendandā voluit va
le q̄d dicat. Cū ei dixisset absit ut sit iu
q̄tas apud deū: tū oēs ei dicem⁹ vñ h⁹
oīdis aī assertas nō ex op⁹ sed ex vocā
te dīm cēt maior seruiet mīoꝝ. mosi
ei dicat miserebor cui misert⁹ ero. et cui
mīam ꝓstabo cui misericors fuero. Si
nō volētis neq; curētis sed miserētis e
dei. Ubi nūc mitta ubi opa l̄ pterita vl
futura tū libeꝝ arbitrij viriꝝ adiple
ta l̄ adiplenda: Nōne aptā ꝓtulit aplꝰ
de gratuite gīe hoc ē de gīe emendan
one sruam: Nōne stultā fecit ds hui
oz sapiam: Nō aūt agebat⁹ ut hoc
diceret aplꝰ: ut eoz gemnoz emēdaret
exemplū: Quid ꝑsuade molichat⁹: q̄d
laudare aperiebat: Sepe hoc q̄d ipsoꝝ
oppugnat amenaā. q̄d sibi nō aperi
ūt. q̄d sape nolūt: q̄ ignorātes dei iusti
aā & suā volētes ostituē iustiae di nō
sūt subiecti. De ipa q̄ppe gīa satis age
bat aplis: et ideo ꝓmissiōis filios emē
dabat. Nō ei ꝓmittit ds: nō faciat nisi
ds. Habz nāq; aliq̄d cōis et veritatis;
ut hō ꝓmittat & ds faciat. Ut aūt hō se
facē dicat q̄d ꝓmisit ds: sūpbe īpietā
tis ē reprobos sensꝰ emendās. Ergo fi
lios ꝓmissiōis hoc pius significatū oīn
dit ꝑ ysaac filiū abrahe. Euidenaus
nāq; op⁹ apparet dei i eo quē non ge
nuit usitatꝰ ordo natue de sterilibꝰ vi
geribꝰ et senectute ofectis: ut i filijs dei
q̄ futura ꝓmūciabant hoc eēt signum
dini op⁹ nō humani. In ysaac inquit

vocabit tibi semē. ¶ Hoc est nō q̄ filij carnis
hy filij dei: ꝑ filij ꝓmissionis reputant in
semine. ¶ Ꝓmissionis ei verbū hoc ē. Ad hoc
tps veniā: et erit sare filius. ¶ Nō solū aūt
inqt. ꝑ et rebecca ex uno ocubitu hīs
ysaac pris nr̄i. Quo ꝓtinuit ut adderet
ex uno ocubitu. nisi ut nō solū de sius
neq; de ꝓntū meritis alioꝝ. ꝑ nec de
ipsi⁹ q̄dem unius ꝓris mutatu forte in
melius uolūtate gl'aret iacob dicēs ab
se a creatore dilūm. qa p̄ ei⁹ gr̄ām eū sci
uit meliorib⁹ laudabiliorē morib⁹
fuit. Ex uno inqt ocubitu. Unū tunc
ad eos scīnandos meritū p̄ris. unū ad
ꝓpiendos meritū mr̄is: qa ✝ si mr̄
eos donec pareret visceribus portauit idu
sos. ✝ forte uolūtates affōnes q; uarias
auit. nō uni ꝑ ābob⁹ utriq; uariauit. qs
puter vētre portauit. ¶ Intēdo q; ituen
da ē apli. quō ꝓpter grām ꝛmēdandā
nolit eū de q̄ dān est. iacob dilexi. nisi
in dño gl'ari. ut aī ex code p̄e eādēq;
mr̄e uno ocubitu aīāq; aliq; boni e
gisset aī mali. alterū diligit ds altrū
odit: ītelligat iacob ex illa massa ori
gīalis iniq̄tatis ubi frēm aī quo ha
buit cōem auisā uidet ꝓ iustrā dāp
nati meruisse. nō nisi ꝓ grām se potu
isse discu. ¶ Nondū ei nascentib⁹ inqt
nec aliq; agentib⁹ boni aī mali: ut se
dm electionē ꝓpositū dei manet nō ex
opib⁹ ꝑ ex vocāte dīm ē ei. maior ser
uiet mīori. Electionem sīt grē nullis pi
ceri opm p̄decētib⁹ minus alio loco ap
tissīe idem apls oīdens: sic q; et in hoc
tpe reliq̄e ꝓ electionem grē salue fīē sūt.
Si aūt grā: iā non ex opib⁹. Aliogīn grā
iā non ē grā. Sdm hāc q; grām ea
ā ꝓphetarū sermonē ꝛsequēter assu
mēs. sicut scriptū est inqt: iacob dilexi
ezau aūt odio habui. Et ꝛtinuo. Qđ q;
dicam⁹ inqt. ¶ Nūq; iniq̄tas apud dm.
Absit. Sz q̄re absit. An ꝓpt̄ opa q̄ fiuā
ꝓuidebat ābor. ¶ Immo ✝ hoc absit.
Agoꝑsi ei dicat. Miserebor cui miserebor
ero: et miām p̄stabo cui mīor fuero.
Igr̄ nō volēntis neq; currēntis: ꝑ miseri
tis ē dei. Atq; ut i vasis q̄ ꝓfūi sūt ad
honorē q̄ dānate debuit ē masse
agnoscāt vasa ex eade massa i hono
rē fiā. qđ eis dīna mīa largita sit. Dicit
ei scriptura pharaoni. Qa ad hoc te
exciraui ut oīdam i te potenciā meā
et ut glificet nomē meū in uniūsa ter
ra. Deniq; ad utrūq; ꝛcludit. Ergo cui
vult miseret: et quē vult obdurat. ¶
Fiat apud quē non ē iniq̄tas. Agiserēt
utiq; ꝑtuito deo: obdurat aūt iustissīo
mūto. Sz dicat adhuc vel superbi īfidelis
clatio. l' punita dānabilis excusatio. q;
adhuc ꝛqritur. nā volūtati ei⁹ qs resi
stit. Dicat et audiat qđ ꝛcepit hoī: o hō
tu qs es q̄ rēdeas deo ✝ cetera de qb⁹ iam
q̄stū potui satis ac sepe disserui. audi
at hec et nō ītēpnat. Qz si ītēpserit: ea
dē ut ītēpnet se īueniat obduratū. Si
aūt nō ītēpserit: eadē ut nō ītēpneret
se credat adiutū. ꝑ obduratū debite ad
iutū ꝑtus. ¶ Neq; ei si duoꝝ de ysaac pīi
archa genitoꝝ qđ q̄dē iam oīdim⁹ q̄n
tq; creatūre dicat futura puidit ds opa
q̄ viceriūt atq; senuerūt: et ꝓpter q̄ ia
cob dilexit esau aūt odio habuit. iō mor
tuoꝝ eadē puulorū p̄s quisq; dicat ut hu
ic ad ꝓpiendū baptismū nō ꝛsulat.
illi aūt ꝛsulat deū futa eorū opa puide
Quō ei futa dicūtur q̄ nulla erūt. Sed
ds inquit ī eis q̄s hinc auferet puidet
q̄ admodū victurus fuisset q̄sq; si viuer
ideo quē neq̄ter fuisse victurū nouit
sine baptismo fecat et mori. sic ī eo pu
nies opa mala nō q̄ fecat. ꝑ q̄ facturus
fuit. Si q̄ dicit⁹ eadē q̄ ꝛmissa nō sūt
mala opa puniūt⁹. ꝓmo attendāt q̄
falso polluceant⁹ in dānationē puu
los nō ituros q̄ sine baptismate mori
unt⁹. Qui si ꝓpter nō baptizant⁹ quia
male victuri erāt si viuerent. ꝓpt̄ ipsā
q̄pe malā uitā ꝓ dubio dānabū
t⁹. si eadē mala q̄ futa fuerāt dānā
t⁹. Deūm si eis ad ꝓpiendū baptis
tis salūm ꝛsulitur q̄s nouit ds si viue
rēt bñ victuros fuisse⁹. aut oēs non te
nent⁹ in uita quā bonis opib⁹ orna
turi sūt⁹. Cur eadē eoꝝ q̄ baptizant⁹ q̄
dā q̄ diu viuētes pessīe viuūt. et usq;
ad apostasiā aliq̄n puenīūt⁹. Cur ip
sū ꝓmū ꝛcitū puoꝝ q̄s utiq; nouer
rat peccaturos nō de paradiso ām ꝓcer
ne ibi ꝛmittent qđ tām sēo loco eēt in
dignū. si iuste pena eadē nondū ꝛmis
sa puniūtur⁹. Qđ deniq; ꝑstat⁹ ei q̄ ea
pit⁹ ne malitia mutet ītellām ei⁹ et
ne fictio decipiat aīam ei⁹: si iuste ea
dē illa puniūt⁹ q̄ luet nō fecerit fuerit
tñ viuēdo factur⁹. ¶ Postremo aut non

ad ꝓpiendū regnaconis lauacꝝ ea
magis ꝙsulit² moriturꝰ q̄ male viuat
moriturꝰ si viuēs: ut ea pēna q̄ fuerat
ꝺimissa² remittant² in baptismo: Cui
ei est tā verꝰ. q̄ ea neget ꝓ baptismū
posse ꝺimitti: q̄ sine baptismo ꝺicat ꝓſ
se punire. Sz ꝺisputādo aduſus eos q̄
usq; quaq; quieti: eā nō ꝺimiſſoꝝ pēaꝝ
deū ꝓsuade molīūt² ultoꝝ: vendū est
ne nos i eos ista fingē ercticē: illi
tā nullo modo tā hebetes ee credātur
ut hec vl sentiāt vel aliq; ꝓsuade ꝺo
nent². Imptū nisi eos hec ꝺicē audiſ
se; refellēda ee arbitrarer. Circūſtpā
t² ei et ꝺinarū auctoritatū lectionū
et antiq; traditio ac certo firmo eccle
sie tu i baptismate puuloꝝ: ubi aptiſ
sie demōstrant² infātes et cū exorazā
t². et cū ei ꝓ eos a quib' gestant renūg
are crēdent a ꝺyaboli ꝺnatoē liberari
et nō iuenīētes q̄ ereant ꝓfuit in pa
ptē salutaā dū nolūt mutare fidē.
Illud sane sibi uident² acutissie ꝺicē quo
pēm tēnsit in filios fidelīū q̄ ꝺ in ꝓmtib'
nō ꝺubitam² ꝺimissū ee ꝓ baptismū;
q̄si ꝓptēa possit nō habe gr̄am eternā
lis q̄ sola tollit gr̄a ꝺni spūalis. a vo
i baptismo ꝺcupīē eternis ifirmitas
ꝺtinuo sanet²: sicut ꝺtinuo recat² ei ab
olet². ꝙ q̄ renascēdi. nō ꝺdiaoē nas
cēdi. Vñ q̄squis ꝓ hāc ꝺcupiam eaā
de renato nasat². sine ꝺubitatoe ꝓbeit
nato: nisi et ipe sibi renasat². Vim q̄
q̄ i hac q̄stione ꝺfficultatis tm i a
gro xpi non ipedit operarios et: q̄ min⁹
ab eis i remissionē pēaꝝ baptizent
infantes. siue de fidelib' siue de infidelib'
nata sint: sicut agricolas nō ipedit q̄ mi
nꝰ inserēdi ab eis aera i oleas ducta
ꝺ oleastri. siue de oleastris siue de oleis
ꝺcant². Hā et hoc si ut cēdat rusticꝰ
ꝓponat². q̄ causa sit ut cū aliud sit olea
aliud oleaster. nō tm nisi oleastr de sēie
utroq; nasat²: nō omittit inserendi ac
tionē. eaā si nō possit ista ꝙlue q̄sti
onē. Aliq̄n dū ex oliue sēie exorta ꝺ
fultā nō aliud q̄ oleas ee estimat²: eſt
fiat desidia vanitatis ut tot' ille ager
amara sterilitate silvescat. Hā illud q̄
excogitauerūt cū vitatis ponē ꝓme
rent². q̄ fidelis ꝺns in ubis suis. et ꝓpte
a ei' eaā nullo mō fallacat² puulos in
remissionē pēaꝝ baptizat². Ꝙ ut fide
agrat² q̄ ꝺ agrū utiq; fit q̄ ꝺ: q̄ ꝺ ex
gitauerūt ci hec eos aptissima mole
vitatis vegēt. q̄s nō xpian⁹ ꝺcrident q̄
libz ꝺsultissimū ꝺcernat²? Dicāt ei quō
vacater crēde puulos ꝓ ora gestantiū
in remissionē se ꝺcere pēaꝝ: nō tm q̄a
sibi remittūt². si q̄a credāt q̄ in eaā i
i baptismo remittit² in q̄b' iuenīūt²
nō in quib' nulla sūt. Ac ꝓ hoc nolūt
eos ita baptizari i remissionē pēaꝝ. ut
i eis fiat ipsa remissio q̄s ꝺtendūt nō
lī habe pēam. Sz q̄m licet sine pēe in
eo tm baptismate baptizant² quo fit i
q̄b⁹ip pēaꝝ remissio pēaꝝ: fieri q̄ē
pt ut hec ꝺsipellis estuaa fabul' et a
ut⁹ ex oao refellat. Imptū sēm ista
suā calliditatē non iueniūt q̄ ad ꝺ
crēderant q̄ exorazanti et exsufflanti
ispantes: hoc ei paldubio fallant² fit
si ꝺyabol' in eis nō ꝺnatur. Si aūt ꝺna
ti et ideo nō fallant² exorazanti et exsuf
flanti². ꝓ q̄ ꝺnatur nisi ꝓ pēam ꝓcep⁹
utiq; pēaꝝ: Proin si eā erubescāt nec
audeant ꝺicē hec i ecta mendacii ge
ru fateant q̄ ꝓcerat eaā in puulis q̄
ru: neq; ei nisi ꝓptē pēam ꝓcerat q̄ ni
si ꝓ gr̄am non pt q̄ non pt iuenia.
Sz deo gr̄as q̄ saltē dū argumētanti
ꝺtra remissionē pēaꝝ ne fiei credat²
i puulis: iā tm q̄uis ꝓ corda et ora
maloꝝ credē puulos ꝙfitent². Sicut q̄s au
diūt ꝺnum ꝺicentē q̄ nō renat⁹ fuit ex
q̄ et spū sō non intrabit in regnū ex
loꝝ. ꝓptē q̄ eos baptizandos ee ꝺcēdit:
sic audiāt eūdem ꝺnum ꝺicentē q̄ nō
credīderit ꝺēpnabit². Ita sicut eos re
nasa ꝓ misteriū baptizantiū: ita ea
ā credē ꝓ corda et ora ꝙfitentiū ꝙfite
m². Audeāt q̄ ꝺcē q̄ a iusto deo ꝺnoēs
ꝺēpnabit²: si nullo vitiulo pēe ongīā
lis inectit². Si sermo iste plixus ē et
oneros⁹ occupationib' tuis da venīā:
q̄a ut hec ad te scriberē. et occupatus
curis tuis ꝺiab' ergā nos benevolēne
tue teā ista colloqer: eaā ego vī fer
intrūpendis occupationib' meis. Si q̄
illos alia excogitare aduſus fidē catho
licā satis: et quecūq; aduſus eos ne ꝺnī
a gregis ifirma ducastēt. vos q̄ fideli
et plane pastoraly dilōne disserite:
nota frate nob. Hetuoꝝ q̄ppe ingeniu
ꝺne ut scripturas vigilāter ꝓ salutem
vīm ne oculi xpi noceāt eis possit occur

ru tp̃ de sõpno ihnauie nr̃a exaratꝰ in
dustr: ita ꝓ mltplicẽ gr̃am saluatois
eaã qõ ĩmicus in ꝓuiãe machinatꝰ
ds ꝙuertit ĩ adiutoriũ: qm̃ diligentibꝰ
dm oĩa cooꝑant in bonũ. Semp in deo
viuas memor nr̃i ffi kr̃me. Augꝰ ad in
lentinum ... de gr̃a & libero arbitrio.

Omnio dilassimo et in xpusti
mẽbris hõrando frĩ valẽtino
et frĩbz q̃ tr̃ũ sũt: augꝰ in dño
salutẽ. Venerũt ad nos du
o iuuenes reuerendi et felix de vra ogre
gratiõe se ee dicẽtes. q̃ nobis retulerũt mõ
sterii vim nonnulla dissensiõe turbatũ
eo ꝙ q̃dã in vobis sic gr̃am ꝓdicant ut
negẽt hois esse liberũ arbitriũ: et qõ ẽ
grauꝰ dicãt ꝙ in die iudicij nõ sit red
dituꝰ ds vnicuiq; scdm opa ei⁹. Eaã h̃
tñ indicauerũt ꝙ ples vr̃m nõ ita sen
tiãt. ff liberũ arbitriũ aduuuali fateã
t̃ ꝓ dei gr̃am ut r̃ta sapiam⁹ atq; facia
m⁹: vt cũ venit dñs reddẽ vnicuiq; scdm
opa ei⁹ ĩueniat opa nr̃a bona. q̃ ꝑparauit
ds ut ĩ illis ãbulem⁹? Hoc q̃ sentiũt
bñ sentiũt. Obsecro itaq; vos frẽs sicut
rõthos obsecrauit paulꝰ ꝑ nomẽ dñi
nr̃i ihu xpi: ut idipm dicatis oẽs. & nõ
sint ĩ vobis sasmata? Primo ei dns ihs
sicut scriptũ est ĩ euãgelio iohis apli nõ
venit ut iudicaret mũdũ. ff ut saluet
t̃ mũdus ꝓ ipm: postea vo sicut apls
scribit paulꝰ iudicabit ds mũdũ. qm̃
vẽturꝰ ẽ: sicut tota ecclia in ãbolo ofite
t̃ iudicãe viuos & mortuos. Si gr̃a non
ẽ dei gr̃a: quõ saluat mũdũ: Et si nõ ff
liberũ arbitriũ: quõ iudicat mũdũ:
Dinte libr̃ũ vel eplam meã quã scis
ad vos sup̃dicti attulerũt. scdm hãc fi
dẽ intellige ut neq; negetis dei gr̃ã
neq; liberũ arbitriũ sic defendatis ut a
dei gr̃a sepetis: tp̃. sine illa vel cogitare
aliq̃d vel agere scdm deũ ꝓlla võe possit
qõ dño non possum⁹. ꝓpt hoc ei dns ait
discipulis suis.
Sine me nichil potestis facere. Vñ supa
dictã eplam ad sedẽdũ pbm eccie romã
ne otra nouos hereticos pelagianos no
uitus ee ofcriptã. q̃ dicãt gr̃am dei scdm
nr̃a merita dari: ut q̃ gl̃atur nõ in dño
ff ĩ seipõ gl̃etur. hoc ẽ in hoĩe nõ in dño.
Cõ ꝓhibet apls dicẽs. Nemo ĩ hoĩe gl̃e
tur. Et alio loco. q̃ gloriat̃ in dño
gl̃etur. Illi vo hereticis seipos a seipis iusti
tos fieri putãtes. q̃si hoc eis ds nõ deberet
ff ipi sibi nõ utiq; in dño. ff in seipis glo
riant̃. Talib⁹ dicat apls. Quis ei te discre
uit: Cõ ideo dicat q̃a de massa illi⁹ ꝓditois
q̃ facta ẽ ex adã. nõ discernit hoiem.
vt eũ faciat vas ĩ honorẽ nõ in otume
liã nisi solus ds. Ds q̃m homo cogitat
ẽ inanit̃ inflatus cũ audisset q̃s ei te
dixit. posset crẽde vel voce vel cogita
tione et dice. discernit me fides mea. dis
cernit me oõ mea. discernit me ussiana me
a: mox apls ostendit cogitationũ eius
et dicit. Quid ei habes qõ nõ acceperis:
cũ acceperis: q̃ gl̃aris q̃si nõ acceperis:
Sic ei gl̃ant̃ q̃si nõ acceperũt q̃ se a semi
sis iustificari putãt. ac ꝓ hoc in semet
sis nõ in dño gl̃ant̃. Inter qõ in hac epla
q̃ ad vos ꝓuenit ꝓbaui ꝑ testionia sꝑ
turarũ sacrarũ q̃ ibi potestis inspicere
et bona opa nr̃a et pias oões et rãm
fidẽ nullo mõ in nobis ee potuisse nisi h̃
acceperim⁹ ab illo de q̃ dicat apls iacob:
oe datũ optimũ et oe donũ ꝓfectũ de sur
sũ est descendẽs a pr̃e luminũ: ne quis
dicat mutus opm suoꝝ vel mutus oionũ
suarũ vel mutus fidei sue sibi traditam
gr̃am dei. et putet vim ee qõ illi hereti
cis falsissimũ est. nõ q̃a nullm est mere
tũ. vel bonũ ꝓꝓ vel malũ ĩꝓꝓ alio
q̃m quõ iudicabit ds mũdũ: ff mũq; et
gr̃a dei dãt hoiem. de q̃ ps dicat. ds mi
sẽa eius ꝓueniet me. ut iustificet̃ im
ꝓꝓ hoc ẽ ex ipso fiat iustus: et ĩ apiat
habe meritũ bonũ qõ dns coronabit
q̃m iudicabit mũdus. Multa erãt que
vobis mittẽ cupiebã. quibꝫ lãs totã ip
sã causã q̃ ofilys epp̃alib⁹ acta ẽ adhũc
eo stẽ pelagianos hereticos diligẽtius &
plenius nosse possetis: ff festinauerũt scri
q̃ ex nuio vio ad nos venerãt. ꝓ qbꝫ vo
bis nõ rescripsim⁹ ista ff scripsim⁹ frat
las ei ad nos vie cãritatis lras attule
rũt. Tñ suscepim⁹ eos. q̃m simplicitas
cor̃ satis ostendebat nichil illos nob⁹ vo
luisse ofingere. Ideo cũ festinauerũt ut a
pud vos ageret̃ pascha: q̃ possit adhu
cãte dño tã sãis dies vsq̃ pasce. q̃m
dissensionẽ poss⁹ ĩuenire. Quia tã fratres
tis qõ multũ rogo: si ipm a q̃ dicãt se
fuisse turbatos. ad me mittẽ nõ grue
mũ. Aut ei non ĩtellexit libr̃ũ meũ. q̃
forte ipe non ĩtellexit. q̃m difficillimã

ãstionẽ et pauas intelligibilẽ solue at
q; enodare conet. Ipsa est eĩ qstio de gra
dei. q feat ut hoies nõ intellegẽtes pu
tarẽt aplm paulũ dicẽ. Faciam mala
vt bona veniãt. Vñ aplus petr' in sũ
epla sua. Quapter ingit karissimi hec expectã
tes satis agite ĩmaculati et ĩmaculatu
apud eũ reperiri ĩ pace et dñi nri pa
ciam saluẽ existimate sicut et dilãs
simus fr nr paul' scdm eam q data ẽ ei
sapiam scripsit vobis. vt ⁊ in õnib' epistis
loquẽs in eis de his in qbus sũt quedã
difficilia intellectu. q indocti et instabiles
hoies peruertũt sicut et ceteras scripturas
ad ppriã suã interitũ. Cauete ergo vos ne tã
tus aplus tã terribilis dicat: et ubi sen
tias hoc vos ĩtelligere interitũ credite dimis
eloquiis. qa et liberũ est hoibus arbitriũ.
et gra dei. sine cuius adiutorio liberũ ar
bitriũ nec ad iustitiã pt ad deũ. nec pfice ĩ
deo: et q; pie creditis eã ut sapiẽter ĩ
telligatis orate. Et ad hoc pm eĩ nr
vt sapiẽter ĩtelligatis est utiq; liberũ
arbitriũ. Nisi eĩ libero arbitrio ĩtelli
gerem' atq; saperem' nõ nobis papet
dicẽte scriptũ. Intellegite ergo q; insipien
tes estis in plo et stulti aliqñ sapite.
Ipso quippe q; preceptũ est atq; ĩperan
dũ vt ĩtelligam' atq; sapiam' obiam
nẽam reperit: q nulla pt ee. sine libero
arbitrio. Si posset hoc pm sine adiutorio
gre fieri. p liberũ arbitriũ ut ĩtelli
gerem' atq; saperem' nõ diceret deo: da
mi intellectũ ut discã mandata tua. ne
sensũ vt ĩtelligerent scripturas: nec iam
b' aplus diceret: si qs ãt vrm indiget sa
pia postulet a deo q dat oĩbus affluẽ
ter nõ ĩproperat et dabit ei. Potes ẽ ãt
dns q et vobis donet et nobis. ut de
via pace et pia ofensione nũquã celer
timus gaudeam? Saluto vos nõ solũ
meo more sed eccã frm q meũ sũt: ⁊ ro
go vt p nobis oretis atq; ĩstanter ore
tis. Sit vobiscũ dns. amẽ Deo gras.

Aug' ad valentinum q sola gra dei hoĩ

Omno nẽ libãt nõ muta hũã
dilãssimo et in xpi membris
hõrando fri valẽtino ⁊ fribs
q; tecũ sũt: augs' in dño salutẽ.
Cresconiũ feluce et aliũ feluce dei ser
uos q ex vra congregacõe ad nos venerũt
nobiscũ egisse pascha nouit caritas vra.
Nos igro tenui aliqñto diuin' vt instruc
tores ad vos reducẽt adiutus nouos hes
tes pelagianos: ĩ quor errorẽ audit q
putat scdm aliq meritũ humana vite q
cã dei. q sola hoiem liberat pdnm nrm
ihm xpm. Nec rursus q putat qñ ad iudi
ciũ dns venit nõ iudicaturũ hoiem scdm opa
sua. q iã p etatẽ uta potuit libero volũ
tatis arbitrio: nichiloĩn' in errore ẽ. Soli
ei paulo q nondũ habet opa. spua vel
bona vl mala scdm solũ originale pccm
damnabũtur. qb' p lauacra regnaq
nis nõ subuenit gra saluatoris. Ceteri
ãt oẽs qui iã utẽtes libero arbitrio sua
pa pcã originalia pcca insup addiderũt
si de pcate tenebrarũ p gram dei nõ p
cuũti. nec trãsferãtur ad regnũ xpi. no
solũ scdm origines vmeaã scdm spue
volũtatis merita iudiciũ reportabũt:
bonu vo eaã ipsi q dẽ scdm bonã volũ
tatis sue mita pmiũ osequent. Et eaã
ipsã bonã volũtatẽ p dei gram oscau
sũt. Ac sic ĩplet qd scriptũ est: ira et ĩdig
nacio tribulacio et agustia in oẽm aiam
hoĩs operantis malũ: iudei pmũ et gre
ci: gla ãt ⁊ honor et pax oi operanti bo
nũ. iudeo pmũ et greco. De q difficillima
qstione hoc ẽ de volũtate et gra nõ op'
habui eaã in hac epla diuin' disputa
re: qm et alibi iã eis dederã. tpr aia' re
diturus. Et sepsi ad vos eaã libri quẽ
si adiuuãte dño diligẽter legeritis ⁊
viuaci ĩtellexeritis. nullas erisiõ int
vos de hac re dissensiões vltri' iã fu
turas. Portãt ãt secũ et alia q vobis
diligẽda ee credidim': qbs ognoscatis
q admodũ catholica eaã in dñi mia
pelagiane hesis venena repulerit.
Qd ei scriptũ est ad papã innocentiũ
romane vrbis epm de alio pũcie atr
thaginẽsis et de filio nũmidie. et ali
qñto diligẽda a qnq epis. et q ipse ad
tria ista rescripsit. Itẽ qd pape zozimo de
affricano alio scriptũ est. et q; rescri
ptũ ad vniuersos tot' orbis epos missũ.
et qd postione filio plenario tot' affri
ce otra ipm errorẽ breuit' statuim'. ⁊
sup meorũ meũ libriũ quẽ mõ ad
vos scripsi: hec oĩa et in pmis legim' ãi
ipsis et p eos misim' vobis. Legim' eis
eaã libriũ bntissimi mitis epi pauli de ordi
ne dñica. et odim' q admodũ dolu
erit oĩa q ad mores nros pticẽt qbs

rē uiuum? a prē nō q̄ est in celis cē pos-
tenda: ne de libero psumētes arbitō a
dīna grā deadam? Ubi eaā demōstra
uim? quō āmonuerit idē glosus mitr.
caā p̄ iumias nūīs q̄ nondū acceperīt
in xp̄m: nos ut credāt orare debē. Dō v
ag̃ īanut fiet nisi eaā acceāt eaā ma
las atq̃ īfideles hoīm uolūtates p̄ri g̃
aā in bonū posse dūtu. Sz hūt libū sā
gp̄ani qā dixerūt eaā illuc apud vos
cē nō misim? meā ōs epl'am ad sixtū
romane ecīe pbrum datā. quā scām ad
nos detulerūt legim? aī eis: et oñdim?
adūsus eos cē ostruptā. q̄ dicūt gr̄am
dei sēm mūtā nīa dari. hoc ē aduers?
eos dē pelagianos. Ergo egim? q̄ntum
potuim? aī ūstis et vūs et nūs fr̄ibz ut
ī fide sana catholica p̄seueret: q̄ negz
liberū arbitriū negat. siue in vitā bo
nā siue ī malā. negz tm̄ ei tribuit ut
sine dei grā valeat aliq̄. siue ut ex ma
lo dūtatur in bonū. siue ut bonū p̄se
uerant frāat. siue ut ad bonū sēpiter
nū pueniat. ubi iā nō timeat ne de
ficiat. Attēdite q̄d p̄ salomonē mone
at spūs sānus. Rectos aut̄s inq̃t fac pedib
tuis. et uias tuas dige ne declines in
dexterā negz ī sinistrā. Aute āt pedē
tuū a uia mala. Vias ei q̄ a dextris st̄
nouit dñs. p̄ūse vō sūt q̄ a sinistris st̄.
Ipse āt rectos faciet aut̄s tuos. et uia tua
tua in pace p̄ducet. In his ubis sē scp
ture cōsiderate frēs: q̄a si nō cēt liberū
arbitriū nō dicet rectos aut̄s fac pedi
bz tuis et uias tuas dige ne declines ī
dexterā negz ī sinistrā. Et tū sine grā
dei si posset hoc fieri. nō postea diceret
ipse āt rectos faciet aut̄s tuos et itinera
tua ī pace p̄ducet. Nolute g̃ declinare
in dexterā negz ī sinistrā q̄uis lau
detur uie q̄ a dextris sūt: et uituperē
q̄ a sinistris sūt. Hoc est ē xp̄s q̄d ad
didit. Aute āt pedē tuū a uia mala
hoc ē a sinistrā. Dō manifestat in cō
quētibz dictis. Vias ei q̄ a dextris sūt no
uit dñs: p̄ūse āt sunt q̄ a sinistris st̄.
Eas itaq̃ uias ābulare debem? q̄s
nouit dñs: de qbz in ps legit. Nouit
dñs uiā iustoz: et uia ipioz p̄ibit.
Hāc ei nō nouit dñs q̄a sinist̄ est si
aut dāt̄ est cui illis ad sinistrā cōsti
tutis: nō noui vos. Dō est āt q̄ ille
nō nouit q̄ utiq̃ nouit oīa: siue bo

+ Vos q̄s knū eaā in hac epl'a exhortor
q̄d nos oēs exhortat ap̄ls: nō pl̄ sape
q̄ oportet sapē. ⁊ sape ad sobrietatē. si
aut oniaiuꝫ dg̃ p̄tiū est mēsurā fidei

na hoīm siue mala? Sz q̄d est nō nou
vos. nisi tales ego vos nō fec. q̄a dmo
dū illud q̄d dām est de dño nō ihu xp̄o:
q̄a nō nouerat p̄ūm. q̄d est nisi nō fece
rat? Ac p hoc q̄d dām est vias q̄ a dextris
sūt nouit dñs quō ītelligendū est. ni
si q̄a ipse fecit vias dextras id z viā iusto
rū. q̄ sūt utiq̃ opa bona q̄ p̄parauit dē
sicut dicit ap̄ls ut ī illis ābulem? Vias
aūt sinistras p̄ūsas id z vias ipioz nō
utiq̃ nouit: q̄a nō eas ipe fecit hoī ⁊ dia
sibi. Hoc q̄d dicit. Odio aūt ego p̄ūsas vi
as: q̄a malor ipse sūt a sinistis. Sz ēna
ag: q̄a malor ipse sūt a sinistis. Sz ēna
tē nobis. Cur g̃ dixit ne declines ī dexte
rā neq̃ ī sinistrā. aī poa? dicē debuisse
videat. tene dextrā. ⁊ ne declines ī sinis
trā. Si bone sūt vie q̄ a dextis st̄ aut p̄
tām? nisi q̄a sūt ita vie bone q̄ a dextis
sūt. ut ī dextrā tū declinare nō sit bonū?
Declare q̄ppe ille ē intelligēd? ut dex
trā. q̄ bona ipa opa q̄ ad vias dextras
p̄tinēt sibi vult assignare nō deo. Et
deo aī dixisset vias ei q̄ a dextis sūt no
uit dñs. p̄ūse āt sūt q̄ a sinistis sūt: tp̄
dicēt ei quō g̃ nō vis ut declinem? ad
dextrā sicut? adiūxit. Ipse ās tuos fac
et aut̄s tuos: ut nea āt tua ī pace p̄du
cet. Sic g̃ ītellige q̄d tibi p̄ceptū
est: tuos aut̄s pedib tuis fac et vias
tuas dige: ut nouis aī hoc facias a
mīo deo tuo tibi p̄stari ut hoc facias
et nō declinabis ad dextrā q̄uis ābu
les ī vijs dextis. nō offendens ī iustitia tua
et ipe erit tua iustus: q̄ tuos faciet aut̄s
tuos et itinea tua ī pace p̄ducet. Cum
ap̄l̄ dilāssimi q̄a aīq̃ dicat voluntas mo
ra suffiat ad faēnda opa bona dele
nat ī dextrā. Sz turs illi q̄ putāt bona
uitā cē deserendā q̄n audiūt sic dei
grā predicari ut credat et ītelligat
voluntates hoīm ipsā ex malis bonas
facē. ipsā etiā ds fecit a iustodire. ⁊ pa
tra dicit faciam? mala ut veniant
bona: ī sinistrā declinātes. Deo vobis
dici nō declinetis ī dextrā neq̃ in si
nistrā. hoc ē. nec sic defendatis liberū
arbitriū. ut ei bona opa sine grā dei
tribuatis: nec sic defendatis grām
ut q̄ssi ex illa sciam mala opa dilqua
tis. Dō ipsa grā dei adiutat a vobis.
Talia q̄ppe uerba ap̄ponens sibi ap̄ls
ait. Dō g̃ dicem? Permanebim? ī pec?
ut grā habūdet? Absit hoc ubis hoīm

erantiū et ḡtiā dei nō intelligentiū:
tūdit ut debuit dicēs. Absit. Si eī mo
ri⁹ sum⁹ pār̄o: quō viuem⁹ in eo? ¶ Huc
il dia potuit breu⁹ et meli⁹? Cō eī no
bis ḡtia dei utili⁹ offert in hoc pīnti sīlo
malignō: nisi vt moriam⁹ pār̄o? At p
hoc ipsi ḡtie īuenit⁹ ingrati? q̄ ꝓpter il
lā vult⁹ viuē in pār̄o p quā morim⁹
pār̄o. Dōs āt q̄ diues est in mīa dei vo
bis et sanū sape. et usq; in finē ꝓfice
tes in bono ꝓposito ꝑmanē: hoc p vob
hoc p nobis. hoc p oīb⁹ q̄ vos diligūt
et p eis q̄ vos oderūt. instanter in pace
fidīa et vigilāter orate. Deo viuatis
Si q̄d de vobis mereor: venit ad me
fē florus. ¶ Epla aug⁹ et alipy ad in
Omne debitus in Iuliana
xpō officijs hōrande et mīto
illustri filie iuliane: aug⁹
et alipi⁹ in dño salutē. ¶ Ca
te admodū nobis vocādi⁹ accidit: ut
sit nos institutos apud ꝓponē tue re
uerende ītē tenerent: q̄bus hec reḡpta p
ter redderem⁹? cognita vīa īcolumitā
te gaudetes vuissim⁹ nīam quā vob
vobis aīā esse ofidium⁹ mutua dilā
one nūcupantes dōna debitus in xpō
officijs hōranda. et mīto illustīs filia.
Quare āt vos optē sciam⁹. q̄ntū vobis
debeam⁹ religiōis affim: q̄ntū q̄ no
bis et apud deū et int̄ hoīes sit aura
de vobis. Iuuet eī vos p ītām ꝓmū. deū
eaq̄ pīaca corpalia pia et catholica ḡ
ē vera mēbra xpī exiguitas nīa q̄g
nouit: tū eaq̄ p mīsteriū nēm cū ac
cepistis vbū audit⁹ dei sicut dicat apl⁹
accepistis nō ut vbū hoīm sed sicut ē
vere vbū dei. Cui⁹ mīsterij nēi adiuuā
te ḡtia et mīa saluatoris i dīno vīa
mur⁹ ferūs exoratus ē. ut hūanus nup
cijs iā patus sāi demetria spūalē spō
si ulli⁹ preferret āplexū: au speciosō
p filijs hoīm ad habendā spūs ubei
rē fecunditatē. nec amittendā arc
nis ītegritatē virgines nubūt. ¶ de
sirem⁹ āt q̄ admodū nīa illa tūc ex
hortatio fidei et vīgini nobili fuisset
accepta: nisi nobis ꝓfectus cū post pau
lulū ꝓfessa fuisset sānonia virgina
le hoc ingēs dei donū q̄d p seruos q̄de
suos plāuit et cognit. sed p semetipm ac
trementū nobis optatijs ꝓuenisse vīa
tū lēarū letissimo nūcio et vīa testio
nio viscēm⁹? Que cū ita sint: nemo nos
ꝑprobos dixerit. si ī vobis āmonendis t
vt ocarina ḡtē dei diuīna deuitetis
nātitudine sum⁹ ꝑpensiore solliat. ¶ Nā
luceret nos apls nō solli⁹ oportuīe vīneaā
ꝑ oportune ꝑdicando ubo instāe papiat:
nō tū in eor hoīm nuō vos habem⁹.
q̄bus sermo vt pagina nīa ꝑportūa vi
deat. q̄n id q̄d ad sanā doctrinā nō p
tinet vos vt vigilāt caueatis alloq̄m⁹.
¶ Hinc ḡ est q̄ āmonitionē nīam tam
ḡto aīo susceptis: ut in epla tua ad q̄
nūc respabim⁹ dicēs. Sane q̄ me hor
tat reuerēcia vīa ne autes īdulgeā
his hoīb⁹ q̄ prauis tractatib⁹ venerā
dā fidē sepe corrūpūt: ḡtias ubes ago
tā pie āmonitioni. Cō utiq; adiūgis
et dicis. ſ nouit sacerdociū vīm lōge
me ac dīmūnaulā meā ab hūoi pso
nis cē discretā. oīs q̄ familia nīa ad
catholicā sequē fidē. vt in nullā hē
sim aliq̄n deuiauit nec vmq̄ lapsa
sit. nō duo in eas sectas q̄ vix expiāt
ſ nec ī eas q̄ puos uident habē erro
tes; hoc ē q̄d nos magis q̄s ꝓpellit nō
tacē apud vos de his q̄ eaq̄ illa q̄ sana
sūt viaue cognit. Domū ei vīam
nō puā xpī catham reputam⁹. ¶ Hec sa
ne puus ē error illoz q̄ putant ex no
bisipsis nos habē si q̄d iustue obtinē
ac pietatis ꝓfectus ī nob est. eo q̄ ita
nos odierit dīs. vt ulli mel q̄d nobis
reuelat sāam nichil nos adiuuet. vt
ea q̄ faciēda discēdo nouim⁹ eaq̄ dili
gēdo faciam⁹? naturā salē atq; vītīnā
definiētes timmō esse dei ḡtiā et adiu
toriū. ut iuste recteq; viuam⁹? Ad hab
dā vo bonā voluntatē ubi ē hoc ꝑtim
q̄ iuste viuim⁹? et ipa caritas q̄ in oīb⁹
dei donis ita excellit ut eaq̄ dīs dāi sit.
q̄ vna ꝓficitur ī nobis si q̄d dine lectis
et āmonitoīs ꝓficim⁹? nolūt nos diui
tē adiuuari. ſ nos ipos diuīt arbitrio ꝓ
o nobis ad ista sufficē. ¶ Nō uideat⁹ vob
error iste mediocris ꝓfiteri velle xpīa
nos. nec velle audire apl̄m xpī. Qui
cū dicisset caritas dei diffusa ē in cor
dib⁹ nīis: ne q̄s ex eā se habē nō nisi per
ꝓpriū putaret arbitriū statim subiūxit
et spīm sāi q̄ datus ē nobis. ¶ Hec esse
magnā ḡtiā saluatoris q̄ ascendit ī
altū captiuauit captiuitatē et dedit do
na hoīb⁹ q̄s q̄s nondū ofiteat q̄ntū et

q̄ exuabilit̄ erret ītelligis. Quō g̈ a vo-
bis q̄b⁹ tantā dilāonē debem⁹ cāmonen-
dis ut talia cauēatis dissimulare posse
cū legissem⁹ librū quē ad scām deme
tratē, quisnā sēpserit, vel utrū ad vos
puenīt vīs pot⁹ reseptus nosse volu-
m⁹: In q̄ libro si fas ē legat vōgo xp̄i vī
vōgunalē suā sātatē ācredat⁹ oēs q̄ spūa-
les vias nō nisi ex scipsa sibi cē. atq⁹
utq⁹ puse q̄ sit plenussiē bēa discat dco cē
qđ absit ingtu. Verba ei ad illā sēpta
in eodē libro sūt ista. Habes g̈ et hic ī
q̄st p q̄ multo pponatis alys. primo h̄ ma-
gis. Nā corpalis nobilitas atq⁹ opulē
cia tuoz ītelligent⁹ cē non tua. Spūa-
les vō vias null⁹ abi pter te offerre pot⁹
erit. In his g̈ iure laudāda. ī his mu-
to p ceteris pferenda es: q̄ nisi ex te
ī te cē non pūt. Certus nēpe q̄nta
ī his ūbis cauēda sit pnicies. Nā ut
q⁹ qđ dān est nō pūt esse ista bona
nisi ī te. optime et verussiē dān ē. Iste
plane abus ē. Qđ vō aut nō nisi ex te
h⁹ oīo pcus ē. Absit ut her libēter au
diat vgo xp̄i. q̄ pie ītelligit pauptā
tē cordis hūanu. et deo illuc nisi spon
si sui dnus nesat ornari. Audi g̈ pot⁹
aplm dicentē. Despōsaui vos vnu vio
vginē castā exhibē xp̄o. Timeo aūt ne
sicut serpēs euā seduxit ūsutia sua.
sic et vīe mētes corrūpant⁹ a castita
te q̄ est in xp̄o. Et ppt̄a de his q̄ spī-
talib⁹ diays nō ustū q̄ diat nulls tibi
eas pter te offerre pt. et nisi ex te. et ī
te cē non pūt: s illū audi q̄ dicat. Ha-
bem⁹ thezaurū istū in vasis fictilib⁹
vt eminēcia ūtutis sit dei. et nō ex
nobis. De ipsa q⁹ dtinēcia vginali q⁹
nō sibi sit ex scipsa s sit dei dnū q̄m
uis credēti volēti⁹ collatū, eundē au
dit⁹ veracē piūg⁹ dctorē. q̄ aū hinc a
get aut. Velle oēs hoīes cē sicut me
ipm: s vnusq⁹sq⁹ pprium habet dnū ex
deo alius sic. alius aūt sic. Audit eadē ipm
non tm suū s vnūsc cām vnicā spō
sū de tali castitate atq⁹ integritate di
centē, nō oēs capiūt uerbū h⁹ s q⁹b⁹
datū est: ut ītelligat ex eo q⁹ habet
tā magnū bonū atq⁹ pclarū se poa⁹
deo et dño nro gīas agē debe. q⁹ au⁹
q⁹ iuba. q⁹ velut ex scipa id habeat.
ut nō dicam⁹ assentans adulatorius
ne de oculis hoīm temere iudicie di-
cam⁹. ite cetās laudatoīs audie. De
q̄pe datū optimū et de dnū persm
te sursū est descendēs a pīe luminū. Hīc
g̈ et sēa vōgunitas: q̄ te filia polentē
grudentēq⁹ viat natu posthoz. atq⁹
pot⁹ genie ex te. honore anī te. etate so-
sequēs. sātate p̄decēs. In q̄ eadē tuū cē
cepit qđ in te cē nō potuit. Illa q̄pe
carnalit nō nupsit. ut non tm sibi s
eadē abi ulē te spūalit augēt. q̄m et
tu ea dpēsatione mūor es illa q⁹ tui
nupsisti ut nascēt. Hec dei dna sū. et
vna q̄dem sūt. s nō ex vobis. Habetis
ei thezaurū istū in trenis vasis et
adhuc fragilib⁹ tp̄ in vasis fictilib⁹:
vt eminēcia ūtutis dei sit et nō ex vo
bis. Hec miremū q̄a diam⁹ et vna cē
et ex vobis nō cē. Nā panē diam⁹
cotidianū nrm: s tm addim⁹ da nob.
ne putet ex nobis. Proīn sicut sipūs
cē sine intermissione orate. in oīb⁹ gīas
agite. Gratis ei ut pseuerāt⁹ et pfici-
ter habeatis: gīas agitis q̄a non ex
vobis habetis. Qđ vos ab illa ex aīa
massa mortis pditionis q⁹ discrimi. Nō
ne ille q̄ venit q̄rere et saluare qđ pe
rat? An vō q̄n paulo dicēte audierit
homo q⁹ ei te discrimi. tm sui⁹ est bonū
volūtas mea. fides mea. iustitia mea.
et nō cotinuo qđ sequit audiet⁹? Qđ
ei habes qđ nō acceptsti? Si aūt acepi-
ti: qđ gl̄iatis q̄si nō acceperis? Volum⁹
g̈ ut vgo sacra q̄ audit vel legit spū
ales vias nlls tibi pter te offerre po
terit. ī his iure laudāda in his mūo
ribus pferenda es. q̄ nisi ex te. et ī te. d
non pūt. nolum⁹ pr⁹ ista gl̄iet q̄si nō
acceperit. Dicat q̄dem. In me sūt vo
ta tua q̄ reddā laudes tibi. s q̄a inp
la nō eadē ex illa meinerit eadē dile
ctiōe in voluntate tua pstantsti deo. in
o ūtute. Nā et si eadē ex illa. pt̄ arb.
trio. pprio sine q̄ nō optam⁹ bonū. nō
tm sicut iste dixit nō nisi ex illa. Nō q̄a
arbitrio nisi dei gīa iuuet. nec ipsa
dei voluntas bona cē in hoīe pōt. Os ē
ei inq⁹ apls q̄ opat⁹ in vobis et velle.
et operari p bona voluntate. Nō sicut q⁹
ti sentiūt tm nō sciam reuelabo vo
nouerim⁹ qđ facē debeam⁹: s eadē spi
tādo caritatē ut ea q̄ discēdo nouim⁹
eadē diligēdo faciam⁹. Nā utiq⁹ no
uerat ille q⁹ magnū bonū ecclesti

nēam q̄ dicebat. Et aī sarē q̄ nemo pōt
ee ōtinens nisi ds det. ℟ō solū q̄ sae-
bat q̄nū essēt hoc bonū et q̄ desidēa-
bile eet capiscendū. q̄ mea q̄ nisi
dāte deo ee nō posset. Dabeat ei aī
sapiā. ℟ā hoc dicat. Et hoapm erat
sapiē sare au hoc eet donū: nec tñ ea
sāa sufficat ℔ aut. Ady dñm et dēpcat
sū illū. ℟ō g̃ tñmō in hoc nos adiu-
uat ds vt sciam q̄ agendū sit: vme-
ā vt amādo agam q̄ discendo iā
sciam? ℟emo utiq̄ pōt ee non solū saēs
vmeā ōtinēs nisi ds det. Dñs aī iā
ille habet sām q̄ habat vt habet q̄
tinenā vt eet in illo q̄ saebat: q̄a
nō esset ex illo. Aut si ppē arbitriū q̄
aī alq̄ntū et ex illo. non tñ nisi ex il-
lo: q̄a nemo pōt ee ōtinens nisi deus
det. ℟ste aūt de spū alios dicit in q̄bs ē
utiq̄ eaā ipsa luūosa et spēosa ōtinē
aa. nō aut in te et ex te ee pōt. ℔ aut
nisi ex te. & in te ee non pōt. ut q̄ad
modū nō ea sūt alibi nisi in illa. sic
ea nō aliūde nisi ex illa ee posse ere
dant: et ob hoc q̄ misērator dñs a me
de eius aūtate. sic gletur. q̄si nō aue-
perit. Et nos q̄ dē de sīe virginis disa
plina et hūilitate xp̄iana in q̄ nutri
ti et erudita ē hoc existimam? q̄ in
illa ūba aī legēt si tñ legerit ingemu
it et pect? hūilit tutudit ac fortassis
et fleuit. deūq̄ aū dicitā ē et a quo
sāsficta ē fidenti ordinauit: vt quō illa
nō sūt verba ipsi? ℔ alti? ita nō sit
talis et fides ei? q̄ se aliq̄d habe ere-
dat. de quo in se nō in dño gloriet?
℟ā gla quidē eius i ipsa est nō in o-
bis alienis sicut apls dicit. Opus aūt
suū pbet vnusq̄ℨ. et tūc in semetip
so gloriā habebit nō in alio. ℣ ab
sit vt gla sua ipa sit et nō ille au
tor. gla mea & exaltās caput meū. ℟
q̄ppe ē in ea salubrit gla eius: aī
ds qui i illa ē ipse gla eius. a q̄ habz
oīa bona q̄bs est bona. Et habebit
oīa q̄bs melior erit in q̄ntū in hac
vita melior ee potuit: et q̄bs pfecta
erit q̄n fuit dina gīa nō hūana lau
de. ℟ psā. ℟n dño laudabit aīa eius
q̄ audiabit i bonis desiderū ei?: q̄a
hoc desiderū inspirauit. ne vgo ei?
sic in aliq̄ bono gl̄et q̄si nō acceperit
de hoc g̃ eius aspū vtrū nō fallam?
in nos fiat pot? researbēdo tuores. ℟ā illi?
optē nouim? aī ōnibz vīs auctores vr
ee et fuisse indiuidue tutatus. ℣ non
hīt solū error hūan? obrepit: ut aliq̄s
aus sentiat de idiuidua tūtate. sūt ei
et alia in q̄bs pniciosissīe errat. sicuti
hoc ē vñ diuin? fontasse q̄ satis eet vē
fideli ascriq̄ prudēe in hac epla lou
ti sum? q̄ q̄ q̄ bonū q̄d ex deo ē negat
ee ex deo. nesciam? au sanat iustitiā ni
si deo. ac p hoc illu utiq̄ tūtati. Quod
malū absit a vobis sicut abē credi
m?. Absit dño ut tale aliq̄ in aīo non
dicam? tuo vel scripserit ōginus filie tue ℔
i aliq̄ extremi mūi famuli t famu
le vīe liber ille fecerit: ex q̄ nōnulla
ūba q̄ fidel? ītelligi possent ponēda
credidim?. ℣i aī dilectēa? ītendatis ea
ā illa q̄ ibi uidet velut p grām siue ad
iutoriū dei dicē. sic ītuemini ābigua
vt possit referri vel ad natūā. t ad
doctrinā vel ad remissionē pēoz. ℟ā
et q̄ ao gūt ofiteri ozāe nos debe ne
itrem? in tēptatiōnē pūt ad hoc re-
ferre ut hatten? nos ad id tēdeāt ad
uuendū ītent? ozātibz atq̄ pulsātibz no
bis aperiat? intelligēa veritatis ubi
discam? q̄d fidē debeam? nō ut vīes
acquiat volūtas nīa q̄bz id q̄d disa
m? faciam? Et q̄ nob in gīā vel ad
iutoriū dicūt dñm xp̄m bñ viuēdi
exemplū ppositū ad eādem dilectiōnē re
uocāt: q̄a salz in ei? exēplo disam? q̄
admodū viue debeam? ℟ō aī volūt
ad hoc nos iuuari: ut q̄d discendo q̄
nosciam? eaā diligēdo faciam? Aut
ēte in eod̄ libro inuenit aliq̄s si pote-
tas. ubi excepta natā. excepto q̄ ad eā
dē naturā ptinet arbitriū volūtatis
excepta remissiōe pēoz et reuelatā
one dīne tale dei adiutoriū ofiteri
q̄le ofitet ille q̄ dicit: aī sarē q̄a nēo
pōt ee ōtinens nisi ds det. Et hoapm
erat sapiē sare aui? eet hoc donū. ad
q̄ dñm et dēpcat? sū illū. ℟ecp? ei iste
a naturā precādo volebat atque ī
q̄ oritus erat. a de naturali volun
tatis arbitrio satisfacebat. aī q̄ oritus
erat. a remissionē pēoz desiderabat
q̄ poa? ōtinenā ne peccaret optabit:
vel q̄d faciendū eet sare cupiebat
aī ita se sare fateret? aui? eet hoc donū.
℣ utiq̄ tāta volūtatis vires. tñ vīā

onis ardorē volebat atque spū sapiē.
q̄ sufficeret ad ip̄lendā magnitudinē
otinētiae. Si q̄ tale aliq̄ illuc iuuenū
potuis: ubertas ḡtiae agim⁹ si reti
bendo insinuare dignemū. Satis enī
dia non p̄t q̄nūcū aspiram⁹ in eor ipi⁹
sēpias q̄ apter agrimoniā atq̄ fiaūdi
ā leguntur a plūis aptā ꝯfessionem
illi⁹ grē reperi. quā vehemēter ꝺmē
dat aplus: q̄ eaā ipsi mēsurā fidei si
ne q̄ impossibile ē placē deo. ex q̄ iust⁹
viuit q̄ p vilāonē opatū. aīq̄ et sine
q̄ dño nulla auq̄ bona opa existi
māda sūt. q̄m dē q̄d nō est ex fide
pām est. deū diat vnūq̄ptū nec
sola tenelatōe sāe nos dirut⁹ adiu
uāt ut pfectiores viuam⁹ q̄ sine ap
tante īflat: vmenā inspiratōe ad
tatis ipsi⁹ q̄ plenitudo legis ē. et que
or nēm ut fūa non īflet edificat. Si
adhuc nusq̄ tale aliq̄ in eor leis po
tuim⁹ iuenire. agitē āt hoc ī isto
libro ee vellem⁹ ex q̄ descripti illa iba
posuim⁹ ubi pigine xpi ura laudis
tp̄ spūales diaas nulla ꝯpter ipsā
ꝺferre possit. et tp̄ nisi ex ipsa ee nō
possint. nō vult eā in dño glari. sed
sic glari q̄si nō acceptū. In q̄ libro q̄us
nec ipsi⁹ nec tue requiae nomen ex
pōsuerit: tñ a mēte iginis ut ad eā si
bet a se postulatū esse ꝺmēorat. In
q̄dam vo epla sua ide pelagi⁹ ubi no
mē suū aptissime ponit nec nomē sa
cre vginis tacet. diat ad eā se scripsisse.
et eiusde sui opis testionio pbare ni
tit se gram dei q̄ vel tacē vel negāe
asserit aptissime ꝓfitea. Si utrū ipse
sit liber in q̄ de spūalibus diais uba
illa posuit vel utrū ad vām pruene
rit sūtē: rescptus vīs petim⁹ nos
dignemū fiāe certiores. Aug⁹ ad a
nastasium — q̄lit ip̄let lex sine

Omno fīā scō et Iustaca
desiderabili anastasio: aug⁹
in dño salutē. Salutādi
sinceritatē tuā fidissīa oc
aurrit omissio honorabiliū seruoꝝ di
fim nēoꝝ lupicini et ꝺordialis: p q̄s
eaā si nō scribere posset aūtas tua
oīa q̄ apud nos agit addiscē. Sao
ei q̄nūcū nos in xpō diligas: q̄a et tu
sas q̄nūcū in illo viassim diligaris a
nobis. Et ideo nō dubitauim⁹ tristari
potuisse te si eos audisses sine leis mis.
q̄s a nobis pfectos et tāta familiaūta
te iūctos ignorare nō posses: sil eaā
q̄a reseptor debitor fui. Nā ex fulsi
epla tua. nisi nūc primū resp̄sisse
me nesao. Tātus ei auris obstructi⁹ fo
tēta sum⁹ ut eaā hoc nesaā. Vobis aūt
q̄admodū sit. et utrū vobis aliquā re
q̄em q̄nūcū in hac tra p̄t dīs fīsturi
valde nosse aupim⁹. Cm si glorifiat
vnū menbrū ꝺgaudēt oīa menb. Atq̄
itaq̄ plerūq̄ stingit. ut dū aliq̄s fīes
nēos in q̄nūcūlatōq̄ recte ostitutos ī me
dys nīis anxietatib⁹ cogitam⁹: nō pua
et pte tedeem. tp̄ et nos ī ipsis q̄aus
tāquilli q̄ viuam⁹. Cmunis eaā ai
molestie in hu⁹ vite fragilitate rebel
aūt. etnā regem nos desiderare apellāt.
Mundus q̄pe iste piculosior ē blandi⁹
q̄ molestus. et magis amend⁹ aī se. al
liat mundus: q̄ aī amonet cogitaī
otēpnu. Nā ai oīa q̄ in illo sūt aupa
tēna sint. arnis et aupia oculoꝝ et
ābitao scli. sepe eaā his q̄ talib⁹ spūa
lia tuisibilia etna ꝓponūt. inserit se
rene suauitatis affāb⁹: et delatōib⁹
suis nra cōmittit offiaa. Cīto ei fit
mūtatu fiita meliora: tāto sūt insir
mitata violēora pīnaa. Et vtinā hi
q̄ ea uid⁹ et geme nouerūt. vince et
et euade mereant. Cd̄ sine rei grā
nullo modo volūtas ip̄let humana: que
nec libera dicēda est q̄ diu est vicn
tib⁹ et viaentib⁹ aipiscentib⁹ sbdita.
A q̄ ei quis vicit⁹ est. huic et seruu
ti addict⁹ ē. Et si vos filius liberauit. ve
ipse filius rei. tūc ve liberi eitis. Ser
q̄ docēdo et iubēdo q̄d sine gra ip̄leri
non p̄t. hoī demōstrat sua infirmi
tēi ut q̄rat demōstrata. Infirmitas fi
uatorē. a q̄ sanata volūtas possit q̄
īfirma non p̄t. Ex q̄ adiuuat ad fide
fides ipetrat spm largiorē. diffundit
spūs caritatē. ip̄let caritas legē. Ideo
lex pedagog⁹ vocat. sub aq̄ minaci
sima severitate q̄ iuocauit nomen
dñi salu⁹ erit. Quō aūt iuocabunt
in quē nō crediderūt? Credīn ne lēa si
ne spū audat. spūs viuificās recen
tib⁹ et iuocantib⁹ dat: caritas vo di
diffundit in cordib⁹ nīis p spm sanc
q̄ dat⁹ est nobis. vt fiat q̄d ide aplus
dicat plenitudo legis caritas. Ita bona

ē lex illi q̄ legitime ea utit. Aut ait legitime q̄ intelligēs q̄re sit data. p ei⁹ ammōnacōnē ad fugā ad grām liberantē. Huic grē q̄ iustificat ipius q̄squis in grā⁹ velut ad legē iplendā de suis viribꝫ fidit: ignorās dei iustiā et suā volēs ostituē. iustiae dei nō est subiectus. Ac p hoc fit ea lex nō absoluēdis adiuuāndis vindictā arimus. Hō q̄a lex mala est. ꝑ q̄a pām sicut scriptū est p bonis talibꝫ opat mortē. p mandatū ei⁹ grauiꝰ delinq̄t: q̄ p mandatū sat q̄m malū fit q̄ admittit. Inatus ait putat victorē se esse pōā. q̄ pene timore non peccat: q̄a et si ipleā suos negociis nō male cupiditatis. ipsq; tñ mala cupiditas ītus ē hostis. Et q̄s q̄ā deo inno tēs iuenit. q̄ vult fieri q̄d vetat. si subtrahas q̄d timet. Ac p hoc ipsa volūtate rei ē q̄ vult fieri: ꝑ ideo nō fieret q̄a impune non pōt fieri. Hō q̄ntū in ipso ē mallet nō ee iustitiā: pōā. phibentē aut puniētē. Et tñ si mallet nō ee iustiā q̄s dubitauit q̄ eā si posset auferret. Ac p hoc si pōas detrue papienter auferat. ne cōmunitē vel iudicialiter ferat. Inumi. Amici ait erit si ei⁹ amore nō peccet: tūc ei ve timebit peccare. Hō q̄ gehennas metuit nō peccare metuit ꝑ ardē. Ille ait peccare metuit q̄ pām ipsū sicut gehennā odit. Ipse ē timor dñi casti p manēs in sēculū sēculi. Hā ille timor pene tormentū habet et nō est in caritate: eūq; pfecta caritas foras mittit. Timor vero quisq; odit pām q̄ntū iustiā diligit: q̄d nō potest lege iubente p liberū. ꝑ spū sanctē p grām. Tūc fit q̄d apls mōnet. Humanū dico ꝓpt infirmitatē carnis vē. Sicut ei exhibuistis membra vra deseruire immūditie et iniquitati ad iniquitatē. sic nūc exhibete membra vra deseruire iustiae in sanctificationē. Ido est ei sicut illud ita et hic. nulla q̄dmodō ad peccandū nullis nos cogebat timor. ꝑ ipsi⁹ libido voluptas q̄ pōā: sic ad iuste viuendū nō nos suppliciū met⁹ vrgeat. ꝑ durat delectatio caritas q̄ iustiae. Et hec q̄dē q̄ntū in ista vita nondū est pfecta ꝑ quodāmō ad iustitiā iustiae. Hec⁹ ei frustra ꝓmittet hūanū diuo ꝓpt infirmitatē carnis vē. nisi q̄a plus alijs diuendū fuit. si omnes ferre potuissent. Plus q̄ꝑ seruitutis debet iustiae. q̄ pāe solent hoīes exhibē. Hā pena corpis et si nō a volūtate cōmittendi reuocat ab opē pōā: nec finale q̄s q̄ est q̄ palā admittit q̄d illicitā et immūdā papiat voluptatē. si occultat vindictā. certū est continuo secuturos. Iustiae vo sic amāda ē ut ab eius opibꝫ eā pene corpis nos cohibē nō debeāt: aut iter mala eā crudelitā inuitos lucet opa nīa cōa hoībus. ut q̄bꝫ placē pōnt glorificēt patrē nostrū q̄ est in celis. Hīc est q̄ ille fortissim⁹ iustiae dilēctor exclamat. Cēs nos separabit a caritate xp̄i? Tribulatio ā an āgustia. an psecutio. an fames. an nuditas. an pricl. an gladius? Sicut scriptū est. Cām ꝓpt te mortificabim tota die. deputati sum⁹ ut oues occisionis. ꝑ in his oīb⁹ superuīcim⁹ p eū q̄ dilexit nos. Certus sū ei⁹ q̄a neq; mors neq; uita neq; āgeli neq; pncipat⁹ neq; pnīa neq; futura. neq; ītus neq; altitudo. neq; pfundū. neq; creatūra alia potit nos separare a caritate xp̄i q̄ ē in xp̄o ihu dñō nō. Vide q̄ admodū nō utriq; ait. q̄s nos separabit a xp̄o. ꝑ oīdens vñ cohearet⁹ xp̄o. q̄s nos ist separabit a caritate xp̄i? Caritate q̄ xp̄o nō pene timore cohem⁹? Deiñ omēs tus eis q̄ uident habē violentā. n⁹ tñ habēt valentiā separandi ita coclusit ut eādem dicat caritatē dei q̄ diligat xp̄i. Et q̄ ē a caritate xp̄i: nisi a caritate iustiae? De illo q̄ꝑe dām est. q̄ factus ē nobis sapia a deo + iustiā + sctificatio + redēptio. ut q̄admodū scptū ē q̄ gloriat in dño glet. Sicut q̄ ille nequissim⁹ est. quē nec pene corpales deterrēt ab īmūdis opibꝫ sordide voluptatis: ita ille iustissim⁹ q̄ nec penarū corpaliū terrore reuocat a sēs opibꝫ luxoissime caritatis. Que caritas dei q̄d pretia cogitatōe tenendū ē diffundit in cordibꝫ nīis p spm̄ sanctū qui datus ē nobis ut q̄ glatur in dño glet. Cū q̄ hui⁹ nos caritatis q̄ lex verissime ipleā pauperes egētes q̄ sentim⁹? nō deiecta nīa diuas ei⁹ erigē. ꝑ oīaw q̄re pete pulsare debem⁹. ut ille apud quē ē fons vite det nobis ebriari ab ubia

te dom⁹ sue. et voluptatis sue potare
torrēte: quo mūdatu atq; vegetatu nō
solū tristiaꝫ nō absorbeam. vīmeq; ā
glēm in tribulationib⁹. scīētes qa tri
bulatio pacīam operat. pacīa. pbationē
pbatio vō spem. spes aūt non confūdit.
Nō qa p nosipos hoc possum⁹. sē qm
caritas dei diffusa ē in cordib⁹ nīis p
spīm scīm q datus ē nobis. Delīauit
me scīalr ista p lras log tenū q dū pm
te nō potui. Et hoc nō ppter te q nō
alta sapiēs ofentus humilib⁹. sē ppter
q sdā qui nimiū arrogāt humane vo
lūtatis: quā lege data putāt ad eā im
plendā sibi posse sufficē. nulla sup vtī
nā legis grā scē inspiratōis adiutā
Q quoꝫ disputatiōē infirmitatē ho
minū muse atq; indigne suadet. vt n
orare debeam⁹ ne intrem⁹ in tēptatio
nē. nō qa hoc audenter apte dicē. sē eoꝝ
sūam velīt nolīt hoc utiq; sequit.
Nā ut qd nobis dr vigilate et orate
ne intretis in tēptationē. Ut q eandē
sēm hāt exhortatiōē dū dicēt orate
pcepit vt dicam⁹ ne nos inferas in
tēptationē. si hoc nō impletē ex adiu
torio grē dīne. sē id totū est in arbitrio
voluntatis humane. Qd plura. Salu
ta frēs q̄ tecū sūt et orate p nob vt
salu sim⁹ sēm illā salutē de q dr:
nō est op⁹ sanis medic⁹ sē male ha
habētib⁹. Nō veni vocare iustos sē pcō
res. Orate q̄ p nobis vt iusti simus.
Qd quidē hō non pōt nisi nouit et velit
et erit continuo q plene voluit. Sz hoc op
sū in eo nō erit nisi grā spūs sancte
et adiuuet. ut possit. Epla aug ad
hylarium
ostra hesim dicentiū q a
nob cepim⁹ q mādata implem⁹.

Domno beatissimo et in xpō
vitate venāndo fīō et cath
olico hylario: aug⁹ in dño sa
lutē. Honorabilis filius nr
pallad⁹ cū de nro litore nauigaret
beneficiū poscendo magis dedit: ut nō
solū eū benignitatis tue. cīmeq; me
ipm orationib⁹ tuis commendarē: dne bea
tissime et in xpī caritate venande fr. Et
cū facio p ferto et sānas tuas signet qd
de te ābo p sumum? Que aūt cā nos sit
qm sic dilationē meam p nobis fiant
et nostrā p vobis ee solūtatis a meo na
to platore audiet sānas tuas. Impiū
qd maxime nām est breuit dicā. Hoīa
ñoam hesis ūmuni grē xpī ntra eam
xpī tonat. exurge si nondū ab eā a e
uidenī sepata ē. hoīm saluet q tantū
audet ifirmitatis humane tribue p tuis
ut hoc solū ad dei grām ptinē ostēdāt:
q aī libero arbitrio et nō peccādi possi
bilitate creatu sum⁹. et dei mādata q
a nobis ipleri cepim⁹: actim ade
qē mādata seruāda. et ipleda nullo
dīno adiutorio nos egē. Sacrīam vō
nobis ee remissionē pcōr. qa ea qa
nobis in pteritū male fa sūt infecta
fieri nō valem⁹: cauēdis aūt futuris
vīcendis q pcīs. oīb⁹ q tēptationib⁹
vtute superandis. sine vllo dei ceps adiu
torio grē dei naturali possibilitate hu
manā sufficē volūtatē: nec ꝓnulos
indigē grā saluatoris q p eius bapti
smū a pdicatōe liberent. eo q nullm ex a
dā originū dāpnatiōis traxerit. Quā
sint hec ūmuna dei grē q̄ p ihm xpm
dīnm nostrū humano generi donata ē. et
q̄ modū tota⁹ fidei xpiane fundamē
ta eūtre molīatur: pudet nobis fa re
nerabilium vīa. Hecq; apud vos tace
debuim⁹ ut eusmodi hoīes qs quide
sanctū in ecīa qua ex illa vesania ma
gis volum⁹ et optam⁹: aurā pastoralē
caueatis. Nā ei aī ista scribem⁹ ignore
ram⁹ in ecīa carthaginēsi. adhuc eos
epos alios filios odiū fuisse dicentē per
epīam sīō et venerabili papē inocē
o digendū: et nos de filio numidie
ad eandē sedē aplicam iā silē sīpse
tam⁹. Ores ei qui spē habem⁹ in xpō
huic pestifē ipietati resiste. eāq; cor
rige dāpnare et anathematizare de
bem⁹: q̄ stradiat ecīa ordinib⁹ nris.
credens q̄dē ut dicam⁹ et dimitte no
bis debite nīa sicut et nos dimittim⁹
debitorib⁹ nīis: et hoc ita credēs vtiq;
ferat hoīem in hoc corruptibili cor
pe qd affīuit aīam posse suis vi
bs ad tantā iustitiā puenire. vt ne
q illi hoc sic dicē ntm dimitte nob
debita nīa? Illud vō qd sequit ne nos
inferas in tēptationē nō sic accipit
tp⁹ dr orand⁹ sit quo nos ad superā
das tēptationes adiuuet ptor. sē ne
q̄sq; ictuēs corpalit nos hūan⁹ casꝰ
affligat: qm ptor tēptationes vince
re sic iā in nīa positū ptate possibi

luate nature ut hoc tanū ipetrandū ora
tibꝫ arbitrem. ℣ nō possum⁹ vna epla bre
ui oīa vel pluma tāte ipietatis argu
mēta colligere: pserti qa aī ista scribere
platones nauigaturi me īmorari diu
a⁹ nō sinebāt. ℣ Duto aūt onerosū me nō
fuisse sās sensibꝫ tuis: q de tāto malo q
vigilātia dño adiuuāte vitāuo tacē
nō potui. Epla hylarij ad augustīm
petēs instrui plenu⁹ de piuul nō bapta

℣ Domno sō ure ac mitissimo
to venabili et p oīa colen
do augustīo epō: hylarius.
℣ Sānitatis tue gīa q oībus
noti ē p uulnera mee psuasit: ut nūs
de fyrmausano yponē remeantib⁹ bas
ad laudandā in venabilitatē tuā l
teras erogarē poscens sūmā tuitate
ut īcolumis et vegetus dei nī fauore h
meū sōptū ad recēsendū susapias: q
ne sē ure ac mito venabilis ⁊ p oīa
colēde. ℣ Dñe rogo vt mei mēor in sās
oīonibꝫ tuis eē dignetis: atq ipetra
ā mecā reformare te eo qō quidam
xpiani apud fyrmausas exponūt deū
tes eē posse hoiem sine pāo. et mādā
ti dei fidele custodire si velit. ifantem
nō baptizatū morte puentū non pos
se pire. ℣ Hereto: qa sine pāo nasat. Di
uitē manentē in diuys suis regnū dei
nō posse īgredi nisi oīa sua vēdiderit:
nec pōsse eadē posse si forte ex ipis dia
bs fecerit mādata. ℣ Nō debē iurare oīo.
Et de ecclā q sit de q scriptū est nō ha
bē maculā aut rugā: vtrū hec sit in q
nūc ogregiam. an illā quā spectam?
Quidā aūt putāt eccliam hanc eē q
frequētat a pplis: et sine pāo esse nō
posse. De his oīb⁹ rogo q̄tus valeo p
abꝫ sānitatē tuā ut iubeas nos apaius
iseruiri: quo nouerim⁹ q̄ten⁹ sentire de
beam⁹. Dei nī mīa sānitatē tuā inco
lumē ꝓseruet. ānis īnuis: optto dōne
stē iure ac mito venabilis ⁊ p oīa vo
lente. Epla augustini ad hilariū

℣ Dgustin⁹ seru⁹ ℣ sup pscripta.
xpi et eccle eius dilāssimo
filio hylario: in dño salutē.
Ex leis tuis vidia nō so
lū incolumitatē tuā. ꝫ eā religio
sū studiū tuū ēa dei verbū: et piam
aurā p salute tua q est in xpō ihu dño
nō. ℣ Un grās agens deo: nō distuli re
scripta ꝓsolue. Si q̄ q̄s utrū in hac vi
ta q̄sq̄ ita iustus ꝓficere ꝓficiat vt
hic sine vllo oīo viuat pāo: attende
qd dixerit ioēs apls quē dñs inter
discaplos suos papue diligebat. Si dix
erim⁹ inq̄t qa pām nō habem⁹ nos
ipos seduciam⁹: et veritas ī nob nō ē.
Si q̄ illi de quibꝫ in scripsisti se dixit
eē sine pāo: uides qa semp̄os decepit,
et veritas ī eis nō est. Si aūt se pāmes
fatent esse ut dei mīam possint mereri:
opesait se eā ab aliys decapiēdis. q̄bꝫ
hāt superbā ꝓsumpt̄e tonant. Oībꝫ ei
nāīa est oīo dīnat: quā eā ipsis au
ctbꝫ gregis idē apls suis dñs dedit;
vt vnusq̄sq̄ dicat deo. dimitte nob de
bita nīa sicut et nos dimittim⁹ debi
toribꝫ nīis. Cui hec ei in oīone ōba
nāīa nō fuerit: ipse hic sine pāo vi
ue ꝓmūnandus ē. Quales si aliqs fu
turos dñs ꝓuidet meliores vtiq̄ q̄ ex
tetexit eius apli: aliā oīonem illos
docet, q̄ non peteret dimitti sibi pīa, q̄
bꝫ in baptismo fuerat oīa iā dimissa.
Jhā si daniel sās nō erā hoibꝫ q̄s ip
hūilitate fallat⁹ erā deo idē in oīo
ne q̄ deū precabat. nō solū pām ipli
sui ꝫ eā sua cōfitebat. sicut ei ore ui
dno expressū est. nichil aliud m uidet
dicendū ists. nisi qō ꝑ ꝓphetā ezechie
lē audā superbo dñs mandat. ℣ Quid
tu sapiētior es q̄ daniel? Sz plane q
mīa dei adiut⁹ et gīa q̄. se ab eis pīs
abstinuerit q̄ eā ꝑ mīa vocantur
atq̄ illa pīa sine qbꝫ nō hic viuitur
mūdare opibꝫ mīe et pijs oīonibꝫ nō
neglexerit: melius hinc exire sine pāo
q̄uis aī hic viuēt habuit nōnulla pec
cata: qa sicut ista nō defuerūt: ita eā
remedia qbꝫ purgarent affuerūt. Qui
q̄s aūt hac velut occasione optta. aī au
dierit hic neīnem arbitrio suo sine pāo
viue. dederit se libidinibꝫ et crimib⁹
nefarys obligauit atq̄ ī his crimiō
sis sceleratusq̄ moribꝫ usq̄ in diē suū
vltimū ꝑdurauit: q̄ssibꝫ int̄ hec eleō
sinas fugiat et īfelix duat vitā et īfe
licius finit. Sz ista vtāuis tolerandi
sūt; q̄n dicit vel eē vel fuisse hic ali
q̄n pret vnū sām sōz q nullū habet
pām oīo. ℣ Illud vo qō dicit sufficere hoī
libero arbitrio ad dīna ꝓcepta im
plenda. eā si dei gīa et spūs sā dno ad

opa bona nō adiuuet: oīmodo anathe
matizandū est et ōnibz exsecratiōibz
detestandū. Qui ei hoc asserūt a grā
dei penit⁹ alienu sūt: qā ignorātes
dei iustiā sicut de iudeis dicit aplus
et suā volētes ostituē iustiae dei non
sūt subiecti. Plenitudo qppe legis nō
ē nisi caritas. Et utiq; caritas dei diffu
sa ē in cordibz nrīs. nō p nosipos nec
viribz ppe volūtatis: sē p spm scm qui
datus ē nobis. Valet utiq; liberū arbi
trīū ad bona opa: si diuinitus adiuuet.
Qđ fit humiliter petendo et faciendo. Deser
tū vō diuine adiutoriū qlibz sāa legis ex
cellat: nullo modo habebit iustiae solidi
tatē. sē inflatione ipie superbie et exac
sū tumorē. Docet hoc eade ipsa dñica
oīo. Frustē ei rogātes deū dicam⁹ ne nos
inferas in tēptationē: si hoc sic in nīa
positū est ptate. vt nullo illi⁹ adiutorio
ad valeam⁹ iplere. Dān est ei ne nos in
ferās in tēptationē: qđ intelligit ne nos
inferri deserendo ptmittas. Fidelis ei deus
ait aplis q̄ nō ptmittat vos tēptari su
p id qđ potestis: sē faciet cū tēptatione
etiā exitū vt possitis sustinere. Ut qđ hō
dixit deū facit: si hoc sine ipsi⁹ adiutorio
in sola nīa est ptate. Jā et ipsa lex
in hoc adiutoriū data ē illis q̄ ea legi
time vtūt. vt p illā faciant vel qđ iusta
re iā acceperint. vñ grās agant: vel
qđ eis adhuc deest qđ instāter petant.
Qui āt sic audīt qđ ait lex nō dabis
ces. vt hoc qđ didicerit sufficere sibi
arbitrent. nec adiutorio grē dei ad fa
ciendū qđ iussit est dari sibi ututem
credāt et petāt: ad hoc eis subtraxit
lex vt habūdaret delictū. Qđ dām⁹
de iudeis. Parū est ei qđ non ipleant
qđ precipit lex nō dabis ces: sē in sup
superbiūt. et ignorātes dei iustiā id
est quā ds dat q̄ iustificat impiū. et su
ā volētes ostituē tēp sue volūtatis
viribz fretā: iustiae dei nō sūt subiec
ti. Finis ei legis xp̄s ad iustiā oī
credēti. Qđ utiq; ideo venit: ut ubi ha
būdauit delictū sup habūdet grā. Cui
grē si fuerūt ūmia iudei ignorātes
dei iustiā et suā volētes ostituere:
grē fuit et ista ūmia si in eū credide
rūt quē illi occiderūt. An vt illi am
plius ptmiū q̄ omiso xp̄o suā impietatē
amplexuerūt. et se illi⁹ grē ingrate sē
derint: et ista possit iudicii q̄ sic in
xp̄o voluit credē vt eius ipsā grām re
nuī oīno. Ad hoc qppe in eū credit
q̄ tē credit ut eiciat a se iustiā
ā: et eius grā saluet. Quis ei sicut
scriptū est q̄cūq; inuocauit nomē dñi
saluus erit. Jā nō utiq; salute corpis quā
multa habēt et q̄ non inuocant nomē
dñi: sē illa salute de q̄ ipse dicat. Jon
ē opus sanis medic⁹: sē egrotantibus.
Et q̄d dixerit sequēter exponēs: nō
veni inuitare iustos sē pōres. Ju
stos q̄si sanos: pōres aūt dixit egrotos.
Jā nō q̄ de suis vicibz psumat egrotus:
q̄a in infirmitate ūtutis sue nō erit
salus. Jā si inde psumit: uidetur ne
vires iste nō sint q̄les ee solent sano
rū. sē q̄les solent ee freneticor. Qui ai
sint insani dū se sanos putāt ut nec
medicū q̄rant. et tp̄ opportunū insu
p accēdāt: sicut ista xp̄m insana superbi
a q̄dāmodo accēdit cui grē tē benig
nū adiutoriū ad faciendā iustiā
dicto legis precepto nrīm nō esse con
tendūt. Desinat q̄q; sic insanire. et adhuc
se intelligant habe q̄ntū pīnt liberū
arbitriū: nō vt superba volūtate respu
ant adiutoriū. sē vt pia volūtate im
plent dñm. Hec ei volūtas libera tāto
erit liberior q̄nto sanior: tāto āt sani
or q̄ntū dīne mīe gratiaeq; subiectior.
Ipsa ei fidelit oret et dicat. Tua mea
dirige secm ubū tuū: et ne dñetur m
oīs iniq̄tas. Quo ei libera est qui dīna
t iniq̄tas. Ut āt ei non dñet: vide ab
illa qs ignorēt. Jon ei ait tua mea
dirige secm liberū arbitriū q̄a nō dīna
bit m oīs iniq̄tas: sē tua mea dirige
nis iniq̄tas. Ne cadat nō polluet. Con
tet nō pfitet. Optat plenissimā lib
tē: nō iactat ppriā pītem. Jon ei
oīs q̄ verbis suis ofidit: sē oīs q̄ invocat
nomē dñi salu⁹ erit. Quo āt inuocabūt: in quē nō crediderūt. Ad hoc
q̄ credūt q̄ tē credunt vt ingenti in q̄
crediderūt: et valēt fidē qđ in preceptis
legitimis acceperūt: q̄m id qđ lex ipat
fides impetrat. Jā vt interī omittam le
gis mīa precepta. et hoc in memoriam
qđ ad memorandū elegit aplis cū dicat lex
nō dabis ces: qđ videt aliud ipetrē nisi
ab illicitis auiditatibz cohercēdā. Anim⁹

ppe velut pontē amore fratē quoūis r
fratē. iubem⁹ itaq; retrahē de pontē au
ditatis qđ accedat ad pontē attin
gas: donec illud ꝺsumat⁹ h⁹ ꝓfiat⁹ ple
nitudo eī legis ē caritas. ¶ Et tñ de ipā
ꝺtinētia vide qđ scriptū est. ¶ Et aī scīe in
qt qa nemo pt esse ꝺtinēs nisi ds det:
et hoc pm erat sapiē sare aut hoc eēt
dnū adq; dñm et depart⁹ sū illū, hūg
dicit et aī sarē qa nemo pt esse ꝺtinēs
nisi p ꝓpriū liberū arbitriū. et hoc pm
erat sapiē sare a meipo esse h⁹ bonū.
Hō plane hoc dicit qđ quidā in sua
vanitate dicāt: s qđ fuit in scīs scriptu
re vitate dicendū. ¶ Cū sarē inqt qa ne
mo pt esse ꝺtinēs nisi ds det, Jubet gr
ds ꝺtinenaā. et dat ꝺtinenaā. iubet
p legē et dat p grām: iubet p literā
dat p spm. lex ei sine grā fiat habū
dare delictū: et lra sine spū occidit. Jubs
ido ut fiat iussa comata et nra infirmi
tate sb lege fatigata. adiutoriū gratiae
posce nouerim⁹: et si qđ fiat potueri
m⁹ opis boni. ei q adiuuat nō sim⁹ i
grati. Hoc et iste fatet. Jo ei cui sapia
dauit. aut eēt hoc dnū. Hegr ei volū
tatis arbitriū, ideo tollit qa iuuat: s
ideo iuuat qa nō tollit. Qui ei do di
at adiutor mis esto ꝺfitet se velle im
ple qđ iussit: s ab eo q iussit adiuto
riū posce vt possit. Sic et iste aī saret
neīnē esse posse ꝺtinentē nisi ds det:
adyt dñm et depart⁹ ē. Itaq; volēs
adyt volēs depart⁹ ē. nec petisset n
eēt volūtas. Sz nisi petisset: qđtū pos
set volūtas! ¶ Qđ et si possit añq; pe
tat: qđ ei ꝓdest nisi ei agat grās ex e
o qđ pt. a quo petendū est qđ nondū
pt! Hñ eaā qui iā ꝺtinēs est: nō ha
bet utiq; ꝺtinenaā, nisi assit voluntas.
Sz nisi acceperit: qđ habet voluntas!
Qđ ei habes inqt qđ nō accepisti! Si
at acceptā: qđ gloris qsi nō acceptis!
Jo z qđ gloris qsi a teipso habeas q
si nō acceperis! a teipso habe nō pos
ses! Hoc aūt dām est ut q gloriat nō
in seipso s in dño gletur: et q nondū
habet vñ glet⁹: nō a seipo speret: sed
dñm ꝓtetur. Satis est ei min⁹ quēq;
habe qđ a deo petat. q plus habe qđ
sibi tribuat: qm expedit ab ymo sur
resistat superbis humilibus aī dat gratiā.

Ad habūdaniaā gr̄ delitur nos dicit q
velle debeam⁹ nisi adiuuet grā: ut q
volum⁹ valeam⁹ et qđ voluerim⁹ im
pleam⁹. Adiuuabit aī si nō de nūis ui
tib⁹ ꝓsumētes alta sapiam⁹. s humilib⁹
ꝺsentientes et de q his ia possum⁹ gr̄
aas agam⁹ et p his q nondū possum⁹
deū supplicā⁹ in hac volūtate posci
m⁹: ām minicalātes orōem nr̄am mie
fluosis optib⁹ dando ut det⁹ nobis, dim⁹
tēdo ut dimittat⁹ nobis. ¶ Et aī dicunt
ꝺfantē morte ꝓuentū nō baptizatū
pice nō posse qm sine pcō nascat⁹: nō
hoc dicāt apls. ¶ Et arbitror eē meli⁹ et
aplo poa⁹ credam⁹ q̄ ipis. Dicat ei ille
doctor gentiū in q xps loqbat⁹ p vnū
hoiem intrauit pām in mūdū. et per
pām mors: et ita in oēs hoies ptransi
it. in q oēs peccauerūt. ¶ Et paulo p⁹
dicit. Hā iudiciū quidē ex vno delic
to in ꝺdēpnationē: gra aūt ex multis
delictis in iustificationē. Dūm ista quē
forte ꝺuenerint ꝺfantē. non ex illi⁹ vni
hois caupia, peccatū, ipm dicit illi
dāpnationi nō eē obnoxiū: nec per
xpī grām ab illa dāpnatione eē libe
randū. Qđ est ei ex vno delicto in dē
dēpnationē: nisi illo delicto q̄ deliquit
adā! ¶ Et q est ex multis delictis ī iusti
ficationē: nisi qa xpī gra non solū il
lud delictū soluit. quo obstringunt⁹ in
fantes ex illo vno hoie, peccata. s ea
ā mulāi delicta q aī crediderint hoies
addūt malis opib⁹ suis: Tñ et illud
q ē obligata, ꝓpāgo aternalis q ab il
lo ꝓmo hoie originē ducat: sufficē di
at ad ꝺdēpnationē! Jdeo nō est super
fluus baptism⁹ puiloz⁹: vt q p gene
rationē illi ꝺdempnationi obligata
sūt: p regnationē ab eadē ꝺdēpna
tione soluant⁹. Sicut ei nō inuenit⁹
homo q ꝑter adā aternalit generet⁹:
sic nō inuenit⁹ homo q ꝑter xpm t⁹
spūalit regeneret. ¶ Carnal⁹ aūt gna
tio: delicto illi vni et dāpnationi ob
noxia ē. Spūalis vo regnatio nō so
lū illud vnū ꝓpt qđ baptizant⁹ in
fantes. s mlta delicta facat oboleri:
q hoies male viuēdo ad illud ī quo
generati sūt addiderūt. Jdeo sequit⁹ t
et dicat. Sicut ob vni⁹ delictū mors r
gnauit p vnū: multomagis q habūdā
tiā gr̄ae et iustitiae ampliāt. in vita
regnabūt p vnū dñm xpm. Itaq; sic⁹
p vni⁹ delm in oēs hoies ad ꝺdēnatoz

ura et p vnū iustificatōz ī oēs hoīes
ad iustificationē vite. Sic ei p inobiaz
vnū hoīs pcātores cōstituti sunt
multi: ita et p vnū obiam iusti cōstitu-
entur multi. Ideo ad istā dātā fuit ac qđ
eis ēstat: nisi vt aplīm erasse ostēdat.
Clamat vas electionis contra gentili.
tuba xpi. iudiciū ex vno ī cōdēpnatio-
nē: et reclamāt isti asserētes pruulos
qs ex illo vno hoīe de q̄ loquit̄ duce
ap̄gine ōfitent̄, nō ire in cōdēpnatio-
nē eaā si in xpo non fuerit baptizat.
Judiciū inq̄t ex vno in cōdēpnationē.
Ideo dicat ex vno nisi delicto? Sequit ei.
Grā aūt ex multis delictis ī iustificationē.
Ergo iñ iudiciū ei ex vno delicto duat
in cōdēpnationē: hunc aūt grā eaā ex
multis delictis duat ī iustificationē. Q̄
ap̄l̄s si nō audent resistē aplo: exponāt
nobis q̄re iudiciū ex vno delicto duat
in cōdēpnationē. aī ex multis delictis
hoīes dāpnandi veniāt ad iudiciū.
Aut si, ap̄tea ita dām putāt: qđ iniciū
pāi ex adā fām est qđ imitata sūt cete
ri. ut sic ex vno illo delicto ī iudiciū con
dēpnationē ḡ trahent̄ q̄ ei imitando
multa pemanserūt: aut nō eaā de grā
et iustificatōe sic dām est? Cur nō dic
at sīl̄r et grā ex vno delicto ī iustifica
tionē? Sicut ei hoīm multa delicta in
ter illud vnū qđ imitata sūt et iudi
ciū q̄ puniūt̄ media reperiūtur. ab v-
no q̄ppe ad multa venerūt. ita a multis
ad iudiciū dāpnationē ḡ ducrētur:
sic eadē multa delicta int̄ hoīm vnū
aut imitatoē omissa sūt et grām q̄
dimittūt, eodē modo media sūt. qm
ex illo vno ad multa venerūt: vt ex
multis ad grām iustificandi venirēt.
Cū g̃ in vtroq; ōb̄ et iudicio et grā
a qđ attinet ad vnū et multa delicta
una eadēq; sit cō: dicat ista nobis q̄re
iudiciū dixerit ex vno delicto duc
in cōdēpnationē. grām vō ex multis
delictis ī iustificationē: a dāpnatōe
ideo sit ēē dām. qa in hac causa duo
cōstituūt hoīes: adā ex quo ōsistit ge
neratio carnalis. et xp̄s ex q̄ regna
tio spūalis. ōb̄ qa tm̄ ille homo iste
aūt deus et homo. nō quo illa gnātio
vno delicto obligat qđ ē ex adā:
ita regnatio ista vnū delictū soluit
qđ ē ex adā. Illi quidē gnātioni
suffiat ad cōdēpnationē vnū delictū
onere. quinq̄ ei postea hoīes ex malis
suis opib; addūt nō ptinet ad illā ge
nerationē. ℔ qđ hūanā nūsationē:
huic aūt regnationi nō suffiat illud
delictū, tm̄ow solue qđ ex adā tra
hit. ℔ q̄nq̄ eaā postea ex inuīs opib;
hūane nūsationis accedit? Ideo vnū
aī ex vno in cōdēpnationē. grā aūt ex
multis in iustificatōz. Si ei ob vnū delic
tū mors regnauit p vnū, q̄ q̄ delicto
pruuli p baptismū expiant: multoma
gis q̄ habūdantiā grē et iustitie ac
apiūt in vita regnabūt p vnū ihm
xp̄m. q̄ multomag; utiq; ī vita regna
būt. qa eīne vite, regnū erit: mors
aūt in eis tp̄alit̄ tūsit nō in eternū,
regnabit̄? Itaq; sicut p vnū delictū ī
oēs hoīes ad cōdēpnationē, ita q̄ cōdēmp
natione pruuli p sacrm baptismatis
liberādi sūt: ita p vnī iustificationē
in oēs hoīes ad iustificationē vite.
Et hic oēs dicut et ibi. Nō qa oēs hoī
nes venirūt ad grām iustificationis
xp̄i. aī tā multa alienati ab illa ē
terni mortis. ℔ qa oēs q̄ renascāt
ē in iustificationē, nō nisi p xp̄m re
nascāt: sicut oēs q̄ nascūtur in gēp
nationē, nō nisi p adā nascāt. Ne
mo q̄ppe est in illa gnātione p̄ter a
dā: nemo ī ista regnatione p̄ter xp̄m.
Ideo oēs et oēs. Eosdē aūt oēs: eaā me
tos postea dicat adiūgens. Sicut ei p
inobedientiā vnī hoīs pcātores cōstitu
ti sūt multi: sic et p vnī hoīs obiam
iusti cōstituēt̄ multi. Quia multi: nisi
qs iā paulo aī oēs dixerat. Quare q̄
admodū ōmendat vnū et vnū ōb̄
adā et xp̄m, illū ad cōdēpnationem.
hunc ad iustificationē: aī tanto p̄ā
dā venit xp̄s in carne, vt sacrm ē
aā antaqs iustos q̄ aīq; ēē potuerūt
nō nisi p eande fidē liberatos p quā
liberam et nos: fidē salutet ī carnali
onis xp̄i q̄ illis p̄nūciabat̄ sicut a
nobis adnūciat̄. Ideo idē xp̄m hoīem
dicat aī sic et ōs: ne q̄s existimet ān
qs iustos p deū tm̄ow xp̄m ibi ē
p ubi qđ erat in principio. nō eaā
p fidē inatiuitatis ei q̄ et hō de
potuisse libēter. Sn̄a q̄ppe ista testa
i non p̄t: de q̄ et alibi dicat. Ipm
hoīem mors: et p vnū hoīem resur
rectio mortuoz. Sicut et in adā oēs

mozuit: uel et in xpo oēs viuificabi-
t. Vtq; resurrectionē iustoz dicat ubi
ē vita etna: nō resurrectionē inuēq;
ubi moz erit etna? Deo aut viuificā-
būtur qa illi dāpnabunt? Hinc etī
veteres sacāmentū circūcisio puulo
tū octauo die fieī pcepta ē: qm xps
in q fit delicta carnalis expoliatio q̄
significaret circūcisio die octauo resur-
rexit q post septimā sabbatū octauū
ē. Hec est ḡ fides: eaē antiquoz ius-
toz fuit. Hn et apls dicit. Habētes aūt
eūdē spm fidei xpter qđ scriptū est: ere-
didi xpter qđ locut' sū: et nos credim⁹
xpter qđ et loquim̄. Nō dicet eūtem
spm fidei: nisi āmonēs eaē antiqs
iustos ipm habuisse spm fidei. id est
incarnationis xpi. Sz qa illis futura p̄-
nūciabat q iam nob⁹ ānūciat
et tpe veteris testamēti velabat q
tpe nou testamēti revelat: nō eius
sacrā varietas sūt vt alia ēent in ve-
tere testamēto alia i nouo. aī fides
oēs mozuūt. sic et in xpo oēs viuifi-
cabūt. Qđ vo illis ubis q tractabam⁹
vt habūdaret delictū: iā non ptinet
ad illud delictū qđ trahit ex ādā. de
quo supius placuit mors regnauit p
vnū. Legē qppe sine naturalē intel-
ligam⁹ q in eoz appareret et tabz q iā
tōne vt ptm sine septimā q data est
p moysen. qa nec ipa viuificare potu-
it et liberare a lege pcī et mortis q
tracta ē ex ādā. Sz magis addidit pua-
ricatois augmēta. ubi eī lex nō est
aut dē aplz nec puaricatio? pcī qm
lex ē eaē in tōne hois q iam vtiq; ar-
bitrio libertatis naturaliter in corde cō-
cepta. q suggerit ne alicui fiaat q̄sq;
altera qđ pata ipse nō vult: sēm hāc
legē puaricatores sūt oēs eaē q legē
p moysen data nō acceperūt. De qui
bz in ps dicit. Preuaricatores estiti
sti oēs ptōres tre. Non ei ptōres tre
legē p moysē data preuaricatūr. sed
tm nisi aliquā puaricasset nō appel
larent puaricatores. Ubi eī lex nō est
nec puaricatio. Preuaricata ḡ lege
q in paradiso data ē. nasc̄t homo ex
quo alia legē in mēbris meis re-
pugnantē legi mētis mee. et captiuū
me ducentē in lege pcī. q est in mem-
bris meis. Que tī nisi mala posteaq
suetudie roborat fiat? vinat: nō tī
nisi gēa dei. Lege aūt alia puaricata q
ē in vsu tōnis aie tōnalis in etate hoī
nis ad tōne vtentis: puaricatores sūt
oēs ptōres tre. Preuaricata vo lege ea
ā illa q data ē p moysen: multo āplius
habūdat delictū. Si ei data eēt lex q
posset viuificare. oīno ex lege eēt iusti-
cia. Sz oclusit oīa scriptura sub pcō: vt
promissio ex fide ihu xpi daret credētibz.
Hec si agnoscas ubi aplius sūt. De q̄
lege ait dicat. Lex puaricationis gēa
posita ē: donec veniret semē ad quo pro-
missū est. disposita p āgelos i manu
mediatoris xpi. Omendās aut gēa
salui fiūt oēs. sine puuli a lege pcī
et mortis aī q̄ nati sum⁹? sine maio-
res q male vīētes arbitrio voluntatis
puaricauerūt legē naturalē ipsi tō-
nis. sine q legē acceperūt q data ē
p moysē. eāq; puaricātes lēa omsi
sūt. Cū vo eaē euāgelica precepta bo
puaricat: velut q̄ traducan⁹ mortuus
putet. Hec de illo tī despandū est xpi
eius gram q nō lente dixit: q magis
vere damnauit. Lazare: veni foras.
Lex q subītrauit ut habūdaret de-
lictū. sine aī hoīes neglexūt qđ deus
iubet. sine aī de suis viribz psumentes
adiutoriū gre non iplorant. et ad
uūt infirmitatis superbiā. Cū aūt vera
none diuina intellexūt aut sit ingemiscen-
dū. et inuocant eū in quē cre credunt
dicētes miserē mei dns secm magnā
miam tuā. et. ego dixi dne miserere
mei. sanā aiam meā q̄a peccaui ti-
bi. et i tua iustitia viuifica me. et ex
ā inimicitias amore a me. et de lege
tua miserē mei. et cē. et nō veniat m
pes superbie. et manꝰ pcōrus nō moue-
at me. et utinā mea dirige secm ver-
bū tuū. et ne dñet mei oīs iniquitas.
a dño ei gressus hoīs diriguntur. et vā
eius volet: et alia multa q̄ppter ea scr
ta sūt vt nos āmoneret ad iplendā
ea q nobis iubent. ab illo petendū
adiutoriū a q̄ iubent: aī ḡ se hō ad
illū extenderit et sic ingemuerit. fiet
qđ sequit. ubi habūdauit delictū su-
per habūdauit et gra: et dimittit ei

ptā multa qm̄ dilexit multū. et dissi
uit in corde aīas dei. vñ fiat legis ple
nitudo. nō p vires arbitrij qđ est in no
bis: ſ sp̄m sanctū qui datus ē nobis. Ho
uerat qppe ille legē q̄ docebat. cordi
lōr ei legi dei sōm intionē hoīem: et
tā aduīgebat. Video aūt aliā legē in
mēbris meis repugnantē legi mētis
mee: et captiuū me ducentē in lege
ptā q̄ est in mēbris meis. Infelix ego
hō: qs me liberabit de corpe mortis
huius? Gra dei p ihm xp̄m dn̄m nr̄m.
Cur nō pōa p meū liberū arbitriū:
nisi q̄a libertas sine gra nō est libtas
ſ ptumacia? Cū q̄ dixisset apls lex sō
introiuit vt habūdaret delictū: ubi aūt
habūdauit delictū sup habūdauit et
gra seaūt adiuuat. vt q̄admodū regt
nauit ptās in morte. sic et gra regt
net p iustiaī in vita eterna p ihm
xp̄m dn̄m nr̄m: mō aī dixisset vt
q̄admodū regnauit ptās in morte
nō aūt p vnū hoīem ā p primū hoīem
ā p adam. q̄a iā dixerat lex subintra
uit vt habūdaret delictū. Que habū
dātia delicti nō ptinet ad primū hoīs
ptaginē ſ ad quersatois humane p
uaricationē: q̄ illi uno delicto q̄ solo ob
stricti tenent infētes. iā in maioribs
etatibs et habūdantia inuētatis ad
recta ē. Sz q̄m hoc totū eadē qđ nō p
tinet ad vnū illi delicto originē tā
ptoneā ē solue gra saluatoris: ad
ā dixisset sic et gra regnet p iusti
aī in vita eterna. addidit p ihm xp̄m
dn̄m nr̄m. Hui⁹ tam̄ argūmēti acōes
stra her aplica ubā plate ipedyit
pusillos ad salutē: q̄ est in xp̄o ihū
dño nr̄o. Catomachis ei p eis loq̄ de
bem⁹: q̄nto ipsi p se loq̄ non pñt. Q
vnū hoīem ptās introiuit in mūdū
et p ptām mors: et ita in oēs ptās pti
in q̄ oēs peccauerūt. Sicut ab illo o
no hoīe sic ab eode ptō infātes im
mnes ēe non pñt: nisi ab eius reatu p
xp̄i baptismū resoluant. Usq ei ad le
gē ptā fuit in mūdo. hō q̄a delict̄ps
in nēine fuit hoc dām est: ſ q̄a nō po
terat p lucrā legis auferri. qđ solo po
terat sibi gre. Ne quis q̄ ſ fidens de ve
rbis nō dico voluntatis ſ pocs vanita
tis sue putaret libero legē potuisse ſ
sufficē arbitrio et xp̄i grām deridens:

deo aut apls. Usq ei ad legē ptām fuit
in mūdo. Ptām aūt non imputabit
nō esset. hō dixit nō erat. ſ nō repu
tabat: q̄a lex nō erat q̄ arguēte demō
straret: sine lex vōnis i puulo. sine lex
lre in pplo. Sz regnauit inq̄t mors ab
ada usq ad moysen: q̄a nec lex p mo
ysen data potuit regnū mortis auferre.
qđ sola abstulit xp̄i gra. In q̄s aūt
regnauit vide. In eos inq̄t qui non
peccauerūt in similitudine ptaricatio
nis ade. Regnauit ſ et in eos q̄ non
peccauerūt. Sz aut regnauit oīnit:
aī aut i similitudine ptaricationis ade.
Iste est ei melior intellat̄s hoz libor.
vt aī dixisset regnauit mors i eos q̄
nō peccauerūt. q̄si nos mouet q̄re reg
nauit in eos q̄ nō peccauerūt, adde
ret in similitudine ptaricationis ade
qđ z q̄a inerat in eoz mēbris simili
tudo ptaricationis ade. Potest et sic in
telligi. Regnauit mors ab ada usq
ad moysen: et i eos q̄ nō in similitudi
ne ptaricationis ade peccauerūt: q̄
a in semetipis aī iam nati ēent nec
dōne adhuc parere⁹ q̄ ille urebat
qđ peccauit. nec p̄ceptū acceperūt
qđ ille transgressus ē: ſ solo originali
tenerent uiaq obstricti. p qđ eos regni
mors trahet ad dēpnationē. Erro
neum. regnū mortis in eis tm̄ non ē q̄ xp̄i
gra renata ad eius ptinet regnū: q̄m
mors ptālis q̄ius et de ipa originali
delicta ptagiata sic corp⁹ in eis itera
mut. aīam vo ad penas nō trahit.
Ubi voluit regnū mortis intelligi: or
aīa renouata p gram iā nō mora
t⁹ in gehēna, id est a vita di in alienē
t⁹ nō separet. Ptalis aūt mors corpis
eadē in his q̄ xp̄i morte redimūt̄ re
linq̄tur interī ad exactionē finis et
agonē p̄nus luctamūs: ipi q̄ et mōes
exciuerūt. Absumet vo et ipsa i re
nouatione corpis: qua resurrecto pol
lucet. Ubi ei penit⁹ absorbebit mors in
victoriā: tui mō xp̄i gra adimit regi
nū. ne suoz aīas ad penas tartari tra
hat. Nonnulli sane codices nō habēt
in eos q̄ nō peccauerūt: ſ i eos q̄ pec
cauerūt in silitudine ptaricatois
ade. Quibs q̄de verbis: nullo mō iste
sens⁹ auferet. Sicōm hoc q̄ppe intelligi
t̄ peccasse in silitudine ptaricatio

nus ade, sicdm q̄ supdam est in q̄ oēs pec
cauerūt. Sz tñ grēca codices vñi in lata
nū scriptura trāslata ē; illud plēs habēt
qđ dicim⁹. Qđ vo aduēnt de adā qui ē
forma futuri: ne hoc vno intelligat mō.
Aut ei forma xp̄i a tractu ē: vt q̄d
modū in illo oēs mortui sūt. sic et in xpo
oēs viuificent. et quō p ipsi⁹ inobedīē
tiā pāores ostituti sūt multi. sic p xp̄m
obtiam iusti ostituent multi: a forma
futuri ei dicit. q ipse ītulerit formam
mortis posteris suis. Ille tñ est melior
intellāus vt a tractu forma, ēe accipiāt: quā multū emendat apls. Deniq;
ne oīo ex equo ī hac forma eade tractu
pēsarent: adūgit et dicat. Sz non
sicut delictū ita et dōnatio. Si ei ob vnū
delictū multa mortui sūt. multomagis
gr̄a dei et dōnū in gr̄a vnius hoīs ihu
xp̄i in multos habūdabit: vt intelligat
hic nō in magis multas ei vnū magis
multa sint q̄ dāpnabūt: sz magis abū
dabit. qa in his q̄ p xp̄m redimūt̄ ꝓ
sit valet forma mortis ex adā: in ea
dē ei valebit vnc forma p xp̄m. Qz
uis gl̄a ingt adā forma futuri sit a cō
tractio: plus tñ prestat xp̄s regnātis
q̄ eis nocuerat ille generatus. Et nō
sicut p vnū pām ita et dōnū. Hā iu
dicū quidē ex vno in dēpnationē. sz
gr̄a dat ex multis delictis ī iustificatio
nē. Hō solū ingt in hoc nō eq̄lis est
forma. qa ille ꝓsalut nocuit eis q̄s ī e
terni⁹ xp̄s redemit: vincēdo qa illi⁹
no delicto postea nisi a xpo redimant
traditi in dēpnationē: xp̄s dat redēp
tio eadē multa delicta dissoluit: q̄ illi⁹
nu habūdantia p̄uocatrias adiecit.
Vñ tā supius disputauim⁹. Cont̄ hec
apli uba sanū q̄ intellām neūi accep
tas. si vis xpo ee in xpo viue. Hā si q̄
admodū illi dicūt ꝓptea ista ōmeōrat
sec aplus ut intelligem⁹ ad p̄mū hoīez
pāores ideo ptinē: qa nō delictū ex illo
nascendo traxim⁹? Sz eū imitādo pecca
uim⁹ dyabolū poa⁹ ponet qa et p̄m⁹
pāuit: et de q̄ nulla sb̄stātia ad nos
nē traxit gen⁹ hūanū; sz eū sola imi
tatio subsecuta ē. vñ dr̄ p̄ impior⁹ si
aut nē dr̄ p̄ abrahā ꝓptē imitationē
fidei nō ꝓptē origīnē carnis. Hā ideo
de xpo diabolo dām est. Imitamur aūt il
lū q̄ fuit ex pte eius. Deūm si ꝓptē imita

nonē aplus hoc loco ōmeōrare⁹ p̄mū
hoiem qa p̄m⁹ pāor in hoīb⁹ fuit. et
ideo ad illū oēs hoīes pāores duct⁹ pu
nē? aut nō sām abel posuit qm̄ ī hoī
bz p̄m⁹ iust⁹ fuit ad quē iusti oēs p
tee imitationē iustitie ptinerēt. sz po
suit adā ista quē non posuit in xp̄m?
Qa sicut ille homo delicto suo vicauit
posteritatē suā: sic iste dr̄ hō iustitia su
a salūcauit hēditatē suā. Ille tranqđ
carnis īmūdiā qđ nō poterat ipius
diabol⁹: ille dōnando spūs gr̄a qđ nō
poterat abel iust⁹? aplta de his ōsti
onib⁹ ī alijs opusculis nr̄is et eā ca
sas sermonib⁹ dicim⁹: qm̄ fuerūt eā
apud nos q̄dā qui ubiq; poterant
sui erroris nouā sēmā sp̄gerent. q̄
nōnullos p̄ mīsterii nēm fēm q̄ nō
ei mīa dñi a bulla peste sanauit. et
Hec tñ hic dicēde esse alig̃ arbitror mate
me apud aterrigine: et ia oculte mu
sitare timētes ecclē fundatissimā fi
dē. Hā vn⁹ eor⁹ noie celestī in eiusdē
ciuitatis ecclā ia ad p̄sbiterij honorē
surrepe cepat. Sz fidelissīa libertate et
fēm apti has ipas ista xp̄i gr̄am dis
putatiōes usq; ad iudiciū epāle pduc
ē. Tñ coactus ē scribere. ꝓ baptizan
dos puulos q et ipis sit redēptio nāti
a. Ubi q̄q; nolūt de origīali pāo ex
sius alioq; dicē: tñ ipso redēptionis noī
ne nō parū sibi ꝑscripsit. Vñ ei redi
mēdi essent nisi a dyaboli pāte: in q̄
ē non posset nisi origīalis obligatio
ne pāe. Aut q̄ piao redimūt̄: nisi sā
guīe xp̄i? De quo aptissime scriptū est:
q in remissionē fiūs sic pāor. Sz q̄a
magis cōuinc⁹ et ab ecīa dereliq̄ q̄
carnalis et pāar⁹ abscessit: verū⁹ sūt
ne forte ipse ibi sic q̄ vēram fidē ptur
bare conat⁹? Ideo nobis ipsis ōmeōrati
onē putauī ee faciendā. Sz sive ipe
sit sive alij ostites ei⁹ erroris. plures
ei sūt q̄ spargere possūt? et ubi nō re
darguūt eā alios ad suā sectam se
ducāt: et sic crebrescāt vt nesciā q̄
sint eruptura: nos tñ maluim⁹ eos
in ecclē opāge sanari. q̄ ex illo corpe
velut ifanabilia mēbra resecari. si
tñ hoc ꝓmittat ipa nāitas. Timen
dū est ei ne plura putrescāt. dū pu
tribz pat. Potēs est aūt mīa dei nr̄a: q̄
pos eos ab hac peste libet. Qđ sine

dubio fuerat si fidelit adiutrix teneat
qd qđ scptū est: q̄ uocauit nomē dñi
sui. erat. Audi ia payca q̄ diuitib⁹
qđ in epla tua sequit̄ incipiendū. Hoc
est posuisti illos duc diuitē manen
tē in diuijs suis regnū dei nō posse in
gredi nisi oia sua venderent: nec ei p
desse si forte ex pris diuijs mādata se
cerut. Quaserūt istoz disputatiões pres
nri abrahā ysaac et iacob: q̄ tāto apli
ex hac uita migrauerūt. Habebāt qp
pe hy pres nō puas diuijs sicut fidelissi
ma scptura testat. multos tñ uenturos
ab oriēte et occidēte nō sup ipsos vel ex
ipsos sed ai ipsis recubituros i regno celo
rū. ille ipse q̄ pro nob pauper fuis est ai
ve diues eet vtilissima remissione p
dixit. Et q̄uis superb⁹ diues q̄ induebat
se purpura et bisso et epulabat̄ cotidie
splendide mortu⁹ apud iferos torqret:
tñ si pauper ulceros q̄ an ianuā recep
tus iacebat miseri⁹ fuisset. meret̄ et
ipse mīam. Et si pauper illi meritū es
set inopia nō iustitia: nō utiq; ab āge
lis in abrahe gremiū q̄ diues hic fue
rat tolleret. Sed ut nobis oñderet nec
i isto paupiate p seipsā dinit⁹ honora
tū. nec i illo diuas fuisse dānatus.
Sed i isto pietate. in illo impietate suos ex
tus habuisse: sic fuscepit ipm diuite
cruciat⁹ ignis. ut ti piū pauperē sin⁹
fuscipet diuitis. Qui sane ai hic di
ues diuet diuijs sic habebat. et eos
p dei pceptis tā pauperē debat: ut eā ip
si⁹ filij i nolacõe nollet offendē deū iu
bentē: quē suarū diuiarū et spabat &
optabat heređ. Hic utiq; dicit deo
pres tantos nō vendidisse oīa q̄ habe
bāt et dedisse pauperib⁹: q̄a hoc eis nō
preperat dns. Nondū ei reuelato tes
tamēto nouo qđ nō fieri nisi pleno
die tpis oportebat. nec eor⁹ ūtus fue
rat reuelāda. q̄ debuit hoc eos facillie
dē posse in eor⁹ cordib⁹ nouerat. q̄ tes
timoniū illius tā insigne pbebat:
vt ai sic olim sanct⁹ dē tēp de papuis ai
as suis dice dignaret: Ego sū dē ab
hā dē ysaac et dē iacob. Hoc m nomē
est i eternū. Postea dō q̄ magnū pie
tatis sacrām manifestatū est in carne
et oīandis oīb⁹ gentib⁹ xpi aduent⁹
illuxit. in quē eccā illu pres credituri:
sed hui⁹ fidei oliua suo tpe manifestanda.

in illo arbore dr. q̄ aplus loquit̄ tpr radia
seruabat dān est diuitu vade vēde oīa q̄
habes et da paupib⁹. et habebis thezau
rū in celis. et veni sequre me. Hec si diuit
uidens aliq̄ cōmabilit dice. Sed totū au
dax: totū audiant. Nō in pies aures
aperiat: in pte surdescāt. Cui ei dns ip
precipit. Profecto illi diuitu: q̄ uite etne esse
quēde aliū q̄rebat a me. Hoc ei dño
dixerat. Cō stuā vt uitā etnā obsequar:
Ille āt non ea cōdit. si vis velle ad
vitā vade vēde oīa q̄ habes: sed si vis velle ad
vitā serua mādata. Quę inuenis ai sibi
a dño ex lege meditata se seruasse dixit.
et q̄ sisset qđ adhuc sibi deesset: tñ sui am
pit. Si vis pfectus ee vade vēde oīa que
habes: et da paupib⁹. Et pe se illa q̄ mi
tā amabat hoc mō se pde cristiaret: et
habebis inq̄t thezaurū in celo. Deinde ad
didit. et veni sequre me: ne aliq̄ sibi adse
derit aliq̄ pdesse existimet si nō sequat
xpm. At ille tristis q̄dē abscessit. Quia ni
mirū q̄ admodū illa mādata legis ser
uauit: puto ei q̄ se arrogāter q̄ verius
seruasse crederat. Dimptā magr bon⁹: mā
data legis ab ista excellēti ore pfectiōe
distinxit. Sibi ei dicit. si vis velle ad vi
tā serua mādata: hic āt. si vis pfectus
ee vade et vēde oīa q̄ habes et da pau
pib⁹ et veni sequre me. et habebis the
zaurū in celo. Cur q̄ negtam diuites sa
luis ab illa pfectione absint venire ti
ad vitā: si mādata seruauerit et vo
cit ut det illis. dimiserint ut dimittat
illis? Credim⁹ ei mīstrū nouī testime
ta fuisse aplm paulū: ai scribes ad ti mo
theū dicet. Pape diuitib⁹ huj⁹ mūdi nō
superbe sape neq; sperare in incerto diuiarū
sed in deo viuo. q̄ pstat nobis oīa habun
dant ad fruendū. Benefacāt. diuites
sint in opib⁹ bonis. facile tribuāt. vo
cent: thezaurizēt sibi fūdamentū bonū
in futū. vt apphendāt vitā etnā. De
q̄ et illi adolescēs dām est: si vis venire
ad vitā serua mādata. Quo q̄ista pa
riens diuites istruebat nō fallebat a
pls. q̄ nō ait pape diuitib⁹ huj⁹ mū
di vendāt oīa q̄ habent det pauprib⁹
et sequant dñm: sed nō sape supbe. ne
q̄ sperare i incto diuiarū. Ista supbia
diuitē illū q̄ iacentē ai ianuā sua
otēpnebat pauperē iustū. et ista spes
i incto diuiarū q̄ se purpurā et

bissit. et epulas splēdidas bñ putabat:
nō ipse dñe. ꝓuererūt ad iferni tormē
ta. An forte ꝙa dñs aduēturꝰ est dicit. a
mē dico vobis diffiale diues ītrabit
regnū celoꝝ. et iterū. dico vob ꝙa liꝰ in
trabit camelꝰ ꝑ foramē acus q̄ diues
i regnū celoꝝ: ideo putāt isti diuitē e
cā si ꝓcat ista q̄ diuitibꝫ ꝓpiēda si
bi apls. i regnū celoꝝ ītrare nō pos
se. Qđ g̃ est. Vtrū aplus ista dñm lo
q̄tur: an ista nesciēt qđ loquūt. Qđ
hoꝝ credat: eligat xp̄iān. puto nos ꝛ
melꝰ credē istos nesciē qđ loquūt. q̄m
paulū ista dñm loq. Deiñ aue nō in
sequētibꝫ eaā ipm dñm audiant dicē
tē discipulis ꝑ miseria diuitū ꝛc. ista
qđ impossibile hoīb̄ ē. deo ꝙa le ē. Si nō
īquūt hoc dñm est ꝙa futurū erat vt
audito euāgelio diuites vēdito ꝑmo
nio erogato q̄ ꝓ pauꝑibꝫ dñm seq̄entur
et ītrarent in regnū celoꝝ atq̄ ita fiet
qđ diffiale uidebat: nō vt manētes i
diays suis ꝓcepta apli custodiēdo ꝛ
nō supbe sapiēdo neq̄ spando i incerto
diuiarū. ꝫ in deo viuo. bñfaciendo. ꝙa
le tribuēdo. et cōuiuendo ꝛdigentibꝫ veꝝ
apphendāt vitā. ꝫ eaā ista ꝓcepta apli
ca vēditus oīb̄ rebꝫ suis īplerent. Hec si
dicit: ꝙa q̄ppe eos illa dicē nō attēdūt
ꝑmittꝰ ꝙadmodū dñs ista eoꝝ dogma
suā ꝙaꝛ ꝑdiquūt. Non ei aut qđ hoīb̄
ipossibile uidet ꝙale ē hoīb̄ si voluerīt.
ꝫ qđ hoīb̄ unq̄ ipossibile deo ꝙale est:
oīdens q̄n ista rē fiūt nō fieri hoīb̄ po
tēcia ꝫ dei ꝙa. Hoc g̃ attendāt isti: ꝛ si
reꝑhendūt eos q̄ ꝙlant in diays suis.
et ipsi i sua ītute ofidē. Simul
ītute sua: et q̄ in habūdāna diuiaꝝ
suaꝝ ꝙlant. Audiāt utiq̄ diuites qđ
hoīb̄ ipossibile ē deo ꝙale ē. et sine ma
nētes in diays suis atq̄ ex eis bona opa
ꝙaciētes. sine illis vēditis et ꝑ ꝛdigētibꝫ
pauꝑm distributis ītrent i regnū celoꝝ:
ꝙe dei tribuāt nō ꝓpꝛys viribꝫ bonū
suū. Qđ ei hoīb̄ ipossibile ē: non hoīb̄
ꝫ deo ꝙale ē. Audiāt hoc et isti: et si nā
ecūt. vel adhuc id agūt atq̄ disponūt
et hoc mō ipacant ītrare i regnū ce
loꝝ: nō hoc tribuāt ītuti sue ꝫ eidem
est nō ipsis q̄a et ꝑ hoīes fiūt: ꝫ qđ ꝙa
le est. Hoc q̄ppe illis et aplis dicit: cū timo
re et tremore ꝓ iamipsoꝝ salute operā
mū. Dñs est ei q̄ operatur in vobis velle
operari ꝑ bona voluntate. Certe deo ser
uiāt de suis rebꝫ vēdendis ꝑfūctoria
dño susceꝑisse. aliū vt sequāt dñm:
q̄m illic additū est. et veni seq̄re me.
Cur g̃ in his bonis q̄ ꝙauit de sua ꝑ
voluntate ꝑsumūt: nec audiūt dñm
quē seq̄ se diuit īcepantē atq̄ ꝛcef
tantē. sine me nichil potestis ꝙare. Si
cāt apls ita dicit. pape diuitibꝫ hy mū
di nō supbe sapē. neq̄ spare i incto
diuiarū. vt vēdant oīa q̄ possident. ꝛ
ea. ꝓut distribuēdo ꝛdigentibꝫ ꝙaciāt
qđ sequit. ꝙale tribuāt. ꝛcurent. the
saurizent sibi fūdamentū bonū in
futurū. et aliꝰ eos in regnū celoꝝ in
trare posse nō credit: ꝙallit g̃ eos q̄ū
domos tā diligent ꝛdine sanitate ꝛ
ponit. āmonens et ꝑpiens q̄les se
ꝑbe debeant vxores viris. viri vxo
ribꝫ. filij ꝑntibꝫ. ꝑntes filijs. seruꝰ dñis.
dñi seruis. ꝙā quō hec agi ꝑt sine
domo et sine aliq̄ re familiari. An hꝰ
eos mouet qđ ait dñs. q̄uis dimise
rit oīa sua ꝓpt̄ me ampiet in hoc sclo
centuplū: et i futuro vitā eternā possi
debit. Aliud ē dimiserit: aliud ē vē
diderit. ꝙā in his q̄ dimuttēda mā
dauit eaā vxor ꝛmeōrata ē. quam
nullis humanis legibꝫ licet vendē: xp̄i
ān legibꝫ nec dimittē exceptā causa
fornicationis. Qđ sibi g̃ volūt ista ꝑ
cepta: ꝙon ei int se ꝑt esse ꝛtrāia:
nisi q̄a acquirit aliq̄ mūdanas acci
dūt. ubi ā vxor dimittat ā xp̄o. Vt
aliā omittā. si ipsi vxoꝝ maritꝰ displī
cuit xp̄iano. eiq̄ ꝓposuit ā a se diuor
tiū ā ā xp̄o: ꝫ ille qđ eligat nisi xp̄m:
et dimittat vxorē laudabiliꝰ ꝓpter
xp̄m. Amboꝝ q̄ppe xp̄ianis ꝑcepit
dñs. ne q̄sq̄ dimittat vxorē exceptā
causa fornicationis. Vbi aūt q̄libꝫ ex e
eis ꝑsona infidelis ē. aliū apli attē
dātur: ut si infidelis ꝛsentat habitare
cū viro fideli. ne dimittat vxorē.
Similr et vxor fidelis virū: si cū ea ꝛsen
serit habitare. Ex si infidelis inq̄t dis
cedit: discedat. ꝙā nō est seruituti subiect
ꝛ fr̄e aut soꝛor in hmōi: id ē si infide
lis noluit ee cū iuge fideli. ꝫ agnos
cat fidelis sua lubritatē. ne ita se ꝛbet

tū deputet ſeruituti vt ipſā dimittat fidē
ne amittat ꝙ fuge infidelē. Hoc et de fili
is atq; pnatib. hoc et de fr̄ibz ac ſororib
itelligi ꝯpt xp̄m eſſe oēs dimittendos
cū ꝓponit iſta odiao vt xp̄m dimittat
ſi eos ſecū habe deſiderat. Hoc ꝯ et de
vxo atq; agris. hoc et de his rebz que
iure peculiario poſſidentur. hoc low tam
piendū eſt. Simul ei eā de his nō a
ut q̄q; vendiderit ꝯpt me q̄amq; lua
tū eſt vende: ⁊ quicq; dimiſerit. fidei
ei pt ut diuit xp̄iano ab alio plate:
a xp̄iano nō ert. a ſi in hoc pmanē
voluīs. dnū poſſeſſiones q nō habeb.
Tuc vo eā illi diuites q in ſuis di
is ſic ſtatuerāt pmanē. vt ex earū bo
nis opib; pmerenti deū hec dimittāt
poa ꝯpt xp̄m q ꝯpt hec xp̄m: vt tam
piat in hoc ſclo cētuplū. aut nū per
ſentone ſignificatū ꝙd. fideli quippe
hoī totus mūd diuitū eſt. fruīq; hoc
mō q̄ſi nichil habētes et oīa poſſidē
tes: et in futo ſclo poſſideāt vitā eter
nā. ne ꝯpt iſta dimiſſo xp̄o in morte
papient eternū. Hac q̄pe lege et odia
one nō illi tm q mentis excellēcia p
fāonis oſiliū recepert. vt vēditis ſu
a paupib; diſtribuerēt. et hūeris ab
oī ſdi hui ſatana liberioribz leuem
xp̄i ſacinā ferrent: ⁊ eā quiq; in
firmior et illi gloſiſſime pfeſſioni mi
nꝰ ydoneꝰ. q tū meinerit ſe vltr eē
xp̄iānū aī audierit ſibi ꝓponi q niſi
hec oīa amiſerit dimiſſuꝰ ē xp̄m: ap
phendet poa aurē fortaſſis a fide
iimica. q̄a aī ea in ſua edificaret fidē.
putauit ſūptꝰ q̄bz pfia poſſet. ido ꝙ eo
ao acceſſit ad fidē: ut huic ſclo nō ſo
lū ubis renūciaret. q̄a et ſi emit ali
q̄d tūc nō poſſidens erat. et ſi vtebat
hoc mūdo tūc nō utens erat. nō ſpe
rās in incto diacū ⁊ in deo ꝓuo.
Cū ei oīs q renūciat huic ſclo ſine
dubio renūciet oīb; q̄ ſūt eius ut x̄
poſſit eē diſapls. ipſe ei aī de ſūptib;
ad turres edificāū nāuīs et de bello
aduſus regē altercū ꝓparandꝰ ſilium
dines p̄miſiſſet. aduīxit ſic. q nō re
nūciat oīb; q̄ ſūt eius nō pt meus
eē diſapls: pfecto ei renūciat eā
diis ſuis ſi q̄s habet. a ſic vt eas oī
no nō diligens totas diſtribuat in di
gentib; et ſupfluis ꝯeoneret ſatanas:
a ſic vt plus diligēs xp̄m ſpē ab eis tūc
ferat in ip̄m. atq; ita vnū illis vt fia
le tribues et nūcians theſaurizet ſe
lo. patus q ſic q̄admodū pntes et filiꝰ
et fr̄es et vxorē hoc mō et iſtas relinq
re. ſi talis odiao ꝓpoſita fuīt. vt niſi di
mſſo xp̄o eas habe nō poſſit. Nā ſi alit
huic ſclo renūciat q̄n acciderit ad fidei
ſtatē: fiat q̄ vel ipſis bīis ꝙpanus
ingemuit duēs: ſclo ubis ſolis tenūa
ātes et nō frūs. De hoc q̄ppe dr aī veni
ēte tēptatione magis iſta metuit a
mittē q̄ xp̄m negare: eare hō qui ꝓ
edificāc et nō potuit eſtimare. Ipſe ē
eā q aī adhuc lōge eēt aduſarī ei
miſit legatos q̄rens pace. ad q̄ nondū
affugēte ⁊ adhuc īminēte et mina
te tēptatōe: vt his nō careat q plus
diligit ad relinquendū xp̄m negādo
q ſentat. Et mlta ſūt tales: q eā pa
tāt ſibi ad augēdas opes ſuas ⁊ mla
pluāda tenta vel lāmenta religionē
ſuffragāt debē xp̄iānū. Sz nō ſūt ta
les diuites xp̄iani. q̄ lucrū iſta teneāt
nō tā ab eis ita tenent ut hec xp̄o aī
ponāt: q̄a vita morte ſclo renūciatā
vt nullā ſpē in talib; ponāt. Hȳ vro
res et filios vnūſasq; familias. ad
xp̄iānā religionē tenendā ſana eru
diūt diſaplā. Hoz dnꝰ hoſpitalitate
ſeruētes. recepīt iuſtū in noīe iuſti.
vt mercēde iuſti acciāt. frangit eſu
rienti panē ſuū. nudū veſtiūt. atq;
uū redimūt. theſaurizāt ſibi fundā
mentū bonū in futm. vt apphendāt
verā vitā. Et ſi forte ꝓ fide xp̄i peāl
acia dāpna ꝓpenēda ſūt: oīa ſua
as ſuas. Si ſuoz orbitates vel ſepul
ones ꝓ xp̄o minat h mūdus: oīa ſua
pntes fr̄es filios vxores. Postremo ſi
de ipſa hui corpis vita aī aduſario
praſtendū eſt ne deſertus deſeat ꝓ
oīa ſua aī ſuā. De his ſpe
pulī xp̄i eē non pōt. Rect tū q̄a pa
tū eſt eis ut oīa ꝓ xp̄o et aīas ſu
as vēdendas eas habent. a illas ſi
bi manib; effundēdas: ⁊ pat ſūt eas
amittē ꝓ xp̄i noīe morīēdo ne mortu
uiuāt xp̄m negando. Sic et diuas
ad q̄s vendendas pat nō fuerūt. mo
nēte xp̄o ad p̄dendas eas debēt pat ē
ꝓ xp̄o: ne aī eis peant ꝙd xp̄o. Hale

m⁹ hinc vñsq⁹ seculi duuites dauissimas
q⁹ psonas mūj gña sblimatas. Ista mla
qs̄ retū suarū vendicāe pugnēat añi
pfia xp̄i imitatia passionē sūt repente
pfū. Et q nōnullā infirmitatē arcnis t sā
guis suis diuys pfuderūt. subito adus⁹ pūm
p fide usq⁹ ad sanguinē certauerūt. Et
hj āt nō puenit corona mūj neq⁹ illa p
fectionis de videndis vebs suis salū tum
gñde et tā preclarū reperierūt. et tñ a
dāpnabilibz īmunes ānimis eficiētē
xp̄m pauerūt. fuerūt potū vederūt. nu
dū vestierūt. pegrinantē suscepērūt. nō
sedebūt āl xp̄o sublimitē iudicaturi: ꝫ
ad ipsū dextrā stabūt mūdū iudicā
di. Dñe enī mūdes: qm ipsoz miserebit
ūr. Et iudicū sine mīa ꝫ illi q nō fecit
mīam. Superexaltat āt mīa iudicū.
Dñe ista desināt otra scripturas loq: et ī
suis exhortationibz ad maiora sic exa
tēt. vt mūdū non dāpnent. Cū ei et
scām ⁊ginitatē aliē exhortādo psuadē
nō pōt nisi diuitias vitia dāpna
uerit: tū dicēte apl̄o vnusq⁹q⁹ dnū ꝑ
ū habeat a deo alj sic alj āt sic. Am
bulēt autē ut⁹ pfūonis pia vendias suis
oīb⁹ vebs et mūdū erogans: ꝫ si ve
pauper xp̄i sūt et nō sibi ꝫ xp̄o vlligēt:
ifirmioza ei⁹ mēbra qe punuāt añi
p⁹ sedes iudicarias ascendit? Si ei ta
les erūt q̄ sub⁹ dñs dicat sedebitis super
sedes duodecī iudicātes duodecī tribz
israēl. et de q̄ sub⁹ apl̄s dicit nescitis q̄m ā
gelos iudicabim⁹? ꝗpterea se pot⁹ nō
ascīsos ꝫ religiosos diuites recipe
ī tabnacula eēna. a q⁹ sūt sūta
de māmona iniq⁹itatis. Puto ei q⁹ qui
dā eoz q hec ꝗpudenti aut⁹ ꝗpruden
ti⁹ cauerūt: a diuitibz xp̄ianis et pijs
ī suis nāuitatibz sustēnt⁹. Habet enī
eccīa quodāmō suos milites: et q⁹dā
mō ꝑuīciales. Vñ dicit apl̄s. Nēs mi
litat stipēdijs suis ūpr⁹. Habet vineā
et plāntatores: habet gregē et pastores.
Vñ ꝙsequēter dicit. Quis plāntat vineā:
et de fructū eius nō edit? Quis pascit gre
gē: et de lacte ei⁹ nō ꝑcipit? Quinus ta
lia disputāte q̄lia isti disputāt nōn sit
militare ꝫ rebellare? nō sit plāntare vi
neā ꝫ eradicare: nō sit pascēdos ꝙgrega
re ꝫ ꝙdendos a grege sēparare. Sicut āt
ipsi q⁹ diuitū religiosis obsequijs alunt⁹ ac
q⁹ vestiūt. neq⁹ ad suas nāuitates nichil
amplius nisi ab eis q res suas vendunt
nō tū iudicant⁹ ab excellētioribz xp̄i mē
bris. q maiora vtute quā multū ome
dat apl̄us. suis se manib⁹ trāsigūt: sic
nec ista dāpnare debēt infirmiores mi
ta xp̄ianos q̄ū opib⁹ trāsigunt: ꝫ tā
vtiliē et tā ordinē magis ea dicere.
Si nos vobis spūalia seīnam⁹: magn
nū est si vā carnalia metam⁹? Quid
to q̄ppe maiora ꝙpudenaa seruū dei qui
manuū suarū honestis opib⁹ vēdit⁹
viuūt dāpnant istos a q⁹bz nichil ac
cipiūt: q⁹ ista q⁹ apt̄ alicui⁹ oris ꝑfectio
tatē nō valētes manib⁹ operari. dāp
nāt eosipsos de q⁹ sanctitatibz viuūt.
Ego q hec facio ꝑfectionē de q dñs lo
quit est q̄n ait diuite adolescēti vade
vende oīa q habes et da paupib⁹ et
habebis thesaurū in celo et veni se
qre me. vehemēter adamauī: et nō
meis verbis ꝫ gña ipsi⁹ adiuuāte fe
ci. Neq⁹ ei qa diues nō fiu: nō pun⁹
m ꝙpositus. Nā neq⁹ ipi apli q⁹ po
res hoc fecerūt diuites fuerūt. Sz to
tū mūdū dimittit: q et illud q⁹ hic
et q⁹ optabat habē dimittit. Cētū
plū in hac ꝑfectionis via ꝑcipiūt. magn
qde nouī ego q⁹ quisq⁹ alius hō: ꝫ ma
gis ds q⁹ ego. Et ad hoc ꝙposui q̄ntus
possū verbis alios exhortor. et ī nōie
dñi ꝙfortes habeo: quib⁹ hoc ꝑ meū
mīsteriū ꝑficiū est. sic tñ vt ꝑfectā
e sāna doctrīa teneat⁹: nec eos q⁹ ista
nō faciūt vana stultaq⁹ iudicem⁹? di
cētes eis nichil ꝑdesse q⁹ mūdice q̄tus
diuitijs viuant. q⁹ domos suas ⁊ fa
milias xp̄iane regūt. q⁹ opib⁹ mīe
sibi thesaurizent in posterū: ne ista
disputādo nō scripturaz sacrū tractā
tores. ꝫ earū amusatores īueniam⁹.
Ego ideo ome dixi: qm ista q̄ dicere
talia ꝓhibent⁹ audeis q hoc aliū dñi
nō ceperūt. tñ dicūt. eos talia disputā
mi nolle qm via⁹ suis finiet. ⁊ dñi
ma ꝑcepta ipl̄ere detrectēt. q̄si nō vt de
his taceā q⁹ liceat infirmiores religiose
tū ꝑtūt dicas. eaq ipsi cupidi et a
uari male his utētes. et in terreno the
sauro cor luteū figētes⁹: qđ et ipsos
nāe est usq⁹ ad finē portet eēna. si
aut illa retia usq⁹ ad lit⁹ pisces ma
los tolerabiliores ī ea sint: q⁹ istu q ta
lia sermocīando et disserēndo nichil se

vidā magnos volūt. qā diuicias suas
vel q̄ñulanq̄ mūmoniā ex p̄cepto
dñi vendiderūt vt ei⁹ hēditatē q̄ usq̄
ad fines dilatat atq̄ diffudit. hāc doc
trinā nō sāna p̄turbāe atq̄ euīte mo
luūt. Vñ q̄ ex hac q̄dē occasione sed
tiōsa breuit dixi. qđ eadā de eadē xp̄i
in hoc silo sentiā. id ē q̄a usq̄ ad hāc sdi
finē nāe est portet bonos et malos
q̄m et hoc inū tuas q̄stiones introgas
ti: ut plixā eplam tā tardē aliq̄n
dudā. iuratione atue q̄ñtū potes.
Quid q̄ppe nec verū iurat q̄ ꝛsuetu
diē iurandi et ī p̄iurū sepe cadit.
ꝑ p̄iurio ꝓpinquat. Sz illi q̄ñtū alios
cor audiui. q̄ sit iuraē p̄sūs ignorāt.
Putant ei se nō iuraē q̄n in ore ha
bēt sat dō. et testis ē dō. et testē suoꝝ
dñm in aiam meā: q̄a nō dī p deū. et
q̄a talia repiunt in aplō paulo. Sz
eadā illa ibi dī eos ūcepta ē quā nō
ꝛsitentē ee iuratione: ubi aut aplūs
cotidie monuit p vestrā glām frēs
quā habeo in xp̄o ihu dño nō. In
greas ei vocibus repit dō habeāt ee
iurationē. ne q̄sq̄ in lauina lingua
hoc sic itelligat dām p vīam glām
quō dām est p meū aduentū uterū
ad vos: et multa silia ubi dī p alu
q̄ et nō est iuratio. Sz nō ideo q̄a in
suis līs iurauit aplūs in vitate sic
missim⁹: luc⁹ nobis debet ee iuratio.
Multo ei tua⁹ ut dixi q̄ñtū ad nos
attinet nūq̄ iuram⁹. ut sit in ore
nō nō non. ē est. sicut dñs monet:
nō q̄a pām est iuraē verū. Sz q̄a ꝑ
nissimū pām est falsū iurare. q̄ qa
dit q̄ ꝛsuevit iuraē. Accepistī q̄d
in uidet. meliores ista exponūt me
lius: nō ista q̄ñ noui tā sānam repro
bandā. Sz alij q̄ verecūdē p̄hibet. Nā ecce
go pauor sū dicē q̄ dicā. Et tu mīgi
nū ꝛferes bñficiū: si ea q̄ illic a sās
frībus aduersus istos vaniloqa disserunt
nō me fīaas ignorāe. In dño vē et fide
lit⁹ vīuas dilāssime fili. Augustin⁹ ad
Augustin⁹ epūs ser. vitalem
nū xp̄i. et p ipm̄ seruū seruoꝝ
ipsi⁹: vitali fri in ipso salutē.
Cū de te m̄ nūciata ēent
nō bona. et vocauī dñm et dnerim̄ vo
ca nūnenē. adhuc cogo: ut līas meas
nec aspnanē accipias et salubēr legas.
Si hāc exaudit p te orōnem meā: eadē te
te gr̄aeū actionē donet vt offerā. Ad
si ipetro: paulo dubio nō ꝛtradias hūc
q̄ñ p̄napio eplē mee. Hoc ei p te oro: ut
sis tē fidei. Si hoc gr̄ patris nr̄is nō tu
bi displicet vt orem⁹: si hāc orōnē re
cognosas esse xp̄iānā. si et tu p aeris
tuis tylia vel orāe te cecolis. vel orāe
te debē cognosas: quō dias q̄ te audi
o dñe vt tē credam⁹ in deū. et ī euā
gelio ꝛsentiam⁹ nō esse dnū deū. ꝙ hō
nobis cē a nobis id ē ex ꝓpria volūta
te. quā nobis in nō orde nō oportu
ē ipse? Et ad hoc ad audieris. q̄ est q̄
q̄ aut aplūs dē opat⁹ in nobis et velle:
cēdens p legē suam p sc̄pturas suas
deū operari vt velim⁹ q̄ dē vel legim⁹ vel
audim⁹. Sz eis ꝛsentiē vel nō ꝛsentire
uā nēm est vt si velim⁹ fiat: si ūt nolu
m⁹ nichil in nobis operationē dei vale
fīaam⁹. Operat⁹ q̄ppe ille dias q̄ñtū ī
ipso ē vt velim⁹ deū nobis fiuite eloq̄a:
Sz eis ac̄ ꝛsentiē nolum⁹ nos ut operatio ei
nichil in nobis ꝓficiat effiam⁹. Que si
dias: ꝓfecto nr̄is orōnib⁹ ꝛtradias.
Dic q̄ aptissimē nos p hīs q̄ dē euāgelii
ū predicam⁹ nō debē orāe vt credāt:
Sz eis tm̄modo p̄dicare. Exere ꝛtra orō
nes eaē disputatiōes tuas? et q̄n au
dis sacerdotē dei ad altare exhortātē
ꝓplm dei orare. p īcredulis vt eos dē
ducat ad fidē. et p catheaumīs ut eis
desiderīū regnationis īspiret. et p fi
delib⁹ vt ī eo q̄ cē ceperūt eius mu
nē ꝑseuerēt. subsiānia pias voces: et
dic te nō fiaē q̄ hortat. id ē deū p in
fidelib⁹ ut eos fideles fīaat nō rogāe.
eo q̄ nō sint ista dine miserationis bñ
fīaa. Sz huāne offīaa volūtatis. Ex hō
ī carragine ēsi ecudit⁹ eaēa: eadē bassi
mi aplāni libr⁹ de dñica orōne ꝛtepta.
Quā doctor ille aī exponet: ea peten
da ee oñdit a deo pīe. q̄ tu dias ee hoī
ab hoīe hoc ē a seipo. Q̄ si de ꝓbē eaē
e et de mīe q̄plano parū esse q̄ dici
putas: adde maiorā. Reprehende aplm
paulū: q̄m dixit. orām⁹ ad deū ne q̄q̄
fīaatis malū. Nec⁹ ei dār⁹ es nichil
malū eū fiaē q̄ non credit in xp̄m: ac
q̄ fidē deserit xp̄i. Ac p hoc q̄ dicat ne
q̄ fīaatis malū: nec ista vult fieri.
Satisq̄ illi nō est papere. Sz ꝓfitet se
deū rogare ne fīaāt. fraēs hoīs volun

tatē ab ipso wrigi ac dīgi: vt ista nō fiāt. A dño enī gressus hoīs dirigit̄: et vi
ā eius volet. Jhō dixit vnā ēt ea distet
a tenebit ā fabulabit. ā aliq̄ huiō
qō posses dicē a dño q̄dem dari. ꝑ hoīni
nā volēti: vt saluet̄ brīsti dei q̄ gress⁹
hoīs dirigit vt eius viā discat teneat
greadiat̄ sua hō volūtate ꝑedat. et ꝑ
dei dnū ꝑcedente sua volūtate mere
at̄: ꝑ ideo dicit a dño gress⁹ hoīs dir
gūtur et viā ei⁹ volet vt ītelligēmus
ipsā volūtatē bonā q̄ inapiū⁹ velle
tedē. q̄m via dei q̄ est nisi fides xp̄i. il
li⁹ eē dnū q̄ gressus nros. ꝑtea dīgit
ꝑmitt⁹ vt velim⁹? Jhō ei aut̄ scīptura a
dño gressus hoīs dirigūt̄ q̄a viā ei⁹
voluit: ꝑ dirigūt̄ ingt̄ et volet. Jhō
ꝑ q̄a voluit dirigūt̄: ꝑ q̄a dīgūtur
volet. Hic tu fortasse tuet⁹ dāturus es.
fiei hoc a dño cū doctrīa eius legit̄ vt
audit̄. si hō veritatē quā legit vel au
dit suq̄ ꝓsentiat voluntatē. Si ei latet
eū ings doctrīa dei nō dīgerent̄ gress⁹
eius: q̄b⁹ dirās vellet iā dei viā. Ac ꝑ
hoc si tā putas a dño gress⁹ hoīs dir
gi ad eligēdam viā dei: q̄a sine doc
tīa dei nō ꝑt ei ītotesce veritas. aut ꝑ
pria voluntate ꝓsentiat. Cui si ꝓsentiat
ings q̄d i eius libero arbitrio ꝓstatuit:
tē vtiq̄ dīr ab illo dirigi gress⁹ eius.
et viā ei⁹ velut. aut⁹ doctrīnā suasione
ꝓdēte. subsequēte ꝓsensione sectatur.
Q̄d libertate naturali si vult fiat si non
vult nō fiat: ꝑ eo q̄ fecerit ꝑmittit vt
supplicii receptor? Hec ē illa pelagia
noꝝ male diffamata mutoq̄ reprobā
ta. et ab ipso eaā pelagio timēte dāp
nari occidentalium epōz iudicio dāpna
ta sua. q̄ dicit gratiam dei nō ad singu
los actus dari. ꝑ i libero arbitrio esse vel i
lege atq̄ doctrīna. Et usq̄ adeo ſ̄ errum
pues corde: vt de gra dei i vno adiūsus
gratiam dei eā pelagianā sanam teneat
in? quā pectore q̄dē ficto ꝑ tī catholi
cos iudices timēs pelagi⁹ ipe dāpna
uit? Et quō ingres crēdet? Quō cen
ses fiducialiter et aptā q̄ ut illud q̄d de oīa
do deo supius egim⁹. sic āplectam̄ vt
hoc mēta nre nulla subtrahat obliuio
nis ureptio: nulla calliditas argumē
tatoīs extorqueat. Si ei q̄d scīptū est a
dño gress⁹ hoīs dirigūt̄ et viā ei⁹ vo
let. et ꝓparat̄ voluntas a dño. et ꝓ
est ei q̄ operat̄ in nobis et velle. et multa
hūoi q̄b⁹ emendat̄ via dei gra. hoc ē
q̄ non sōm mutat nra dat̄. ꝑ dat mu
ta ipsa cū dat̄. qa ꝓuenit hoīs volū
tatē bonā. nec ea aliq̄ in corde sue
ꝑ fiat: si q̄ ita ꝓparet atq̄ ita opare
t̄ ds hoīs voluntatē. vt tūmō legem
suā atq̄ doctrīnā libero ei adhibēt ar
bitrio. nec voluntē illa alia atq̄ sectā
ta sic eius agēt sensū. vt eidē legi atq̄
doctīne accōmodaret assensū: paulo
bio eā legē vel ītelligē legendo vt eaā
exponē ac ꝓdūde sufficēt. nec op⁹ ēet
orāe vt ds ad fidē suā infidelū corda
uerteret; et uersis ꝓfuacentē ꝓseuerā
tiā eiusdē sue gre largitate donaret.
Si q̄ hec a dño ꝓsecenda ēe non rēnu
is: q̄d restat ſ̄ vitalis nisi vt ab illo
ea dnari fatearis a q̄ ꝓsēda ēe ꝓfē
tis? Si aūt negas ab illo nō posse ista
debē. eidē doctīne ipsi⁹ ītradias: qa ꝑ q̄
i ea dīcam⁹ vt ab illo ista possim⁹
Oōnem dnīcā nostī. nec te dubito dī
tē ꝓ nē q̄ es i pel ēt. Lege expositōē
ei⁹ blāssimī cyprianī: et q̄ admodū
bi exposuit q̄d ibi dr̄. fiat voluntas tu
a sicut i celo et in tra: diligēter attē
de et obediēt intelige. ꝓfecto orabit
te orare ꝓ ifidelibus ūmias eāe sōm
ꝓceptū dnī dicēs. orate ꝓ ūmias vrās.
Et hoc orāe. ut fiat voluntas dei sicut
i celo q̄ ita fideles sūt. et ponit ymagi
nē celestis hoīs et ꝓpria celi noīe dig
nī sūt: ura et i eis q̄ ꝑ infidelitatem
nō nisi ymaginē terreni hoīs portāt.
et ob hoc muto tra nūcupant. Jtēpe
ista. ꝓ q̄b⁹ ūmias nos dns iussit ora
re. et glōsissim⁹ mīt sic exposuit q̄d in
oōne dicim⁹ fiat voluntas tua sicut
i celo et in tra. vt ipsis eaā possim⁹
fidē quā fideles habēt: nēpe q̄ ista
xp̄iane pietatis ūmia legē dei atq̄
doctīnā q̄ xp̄i prediatē fides. vel dño
audire nolūt vel ad hoc audiūt sine
eaā legūt vt urideāt et detestent̄; et
q̄ntā p̄nt ꝓ traductōē blāsphemēt.
Jmanit̄ q̄ et ꝑsuasione poa⁹ q̄ vtiq̄
ꝑ eis. ut doctīne aut adūsant̄ credēdo
ꝓsentiāt deo fidium⁹ ꝑtes: si ad ei⁹ nō
ꝑtinet gratiā querē ad fidē suā ipsi fi
dei ꝓtractus hoīm voluntates. Tanti
eaā et ꝑsuasione poa⁹ q̄ veraāt mīg
nas cū exultatōē agim⁹ deo gras q̄

aliq̃ eor̃ credit: si hoc ī eis ipse nō fiat.
¶ Nō sallam⁹ hoies. ¶ Nā deū falle nō vale
m⁹. ¶ Nosq̃ nō oram⁹ deū. ꝑ orāe nos fi
gim⁹: si nos ipos nō illū credim⁹ fiāe q̃
oram⁹. ¶ Jesus nō deo grās agim⁹ ꝑ nos
agē fingim⁹: si vñ illi grās agim⁹ ipz̃
fiāe nō putam⁹. ¶ Labia dolosa si ī hoīm
q̃busq̃ sermonibz̃ sūt: saltē in nob
bz̃ nō sint. ¶ Absit ut qō fiāe deū rogem⁹
oubz̃ et doabz̃ nr̃is. eū fiāe negemu⁹
rondibz̃ nr̃is⁹: et qō est grauiꝰ ad aliq̃
eaā deprehēdis hoc nō tarem⁹ disputa
nonibz̃ nr̃is. et dū volum⁹ apud hoies
defendē liberū arbitriū apud deū p
dam⁹ ozonis auxiliū: et grām actio
nē nō habeam⁹ veracē dū veracē non
agnosam⁹ grām. Si vē volum⁹ defē
dē liberū arbitriū: nō oppugnem⁹ vñ
fit liberū. ¶ Nā q̃ oppugnat grām qua
nr̃m ad deū diligendū a malo et fiāe
dū bonū liberat arbitriū: ipse arbi
triū suū adhuc vult eē captiuū. ¶ Nñ
de obsecro quō dicat apls grās agētes
deo pr̃i ydoneos fiāēta nos ī pte sor
tis sōz̃ in luē. q̃ eruit nos de pōte
tenebraꝝ. et trāstulit in regnū filij
dilectionis sue: si nō ipse arbitriū no
strū ꝑ ipm̃ arbitriū se liberat. ¶ Nec
dicat q̃ agim⁹ grās pr̃i tñ ipse fiat
at qō ipse nō fiat⁹. et erranter q̃ dicit.
q̃ ipse nos fiaat ydoneos in pte sor
tis sōz̃ in luē: q̃a ipse nos eruit de
pōte tenebraꝝ et trāstulit ī regnū
filij dilectionis sue. ¶ Inde quō ad dilinā
dū a malo et faciendū bonū liberum
habebam⁹ arbitriū: q̃n erat sb pōte
tenebraꝝ. ¶ Vñ nos si q̃ admodū
dicat apls de⁹ eruit: ipse utiq̃ illud li
berū fiat. ¶ Qō tā magnū nr̃m bonū
si ꝑ sue dōne p̄dictionē tāmodo
fiat⁹: qō de his dicem⁹ q̃s de ipa tene
braꝝ pōte nondū eruit⁹. ¶ Predica
da tñ illis ē dōna dina⁹: an eaā o
randū ꝑ eis vt de pōte tenebraꝝ
dinit⁹ eruant⁹. ¶ Si tāmodo p̄dican
dū ē dias: iussionibz̃ dñi et ozonibz̃
eē ītradias. ¶ Dicat fateris ꝑ eis o
randū. id utiq̃ ozandū fateris: vt
de dōne arbitrio liberato a pōte te
nebraꝝ ofentiat⁹. ¶ Ita fit vt neq̃ fide
les fiāt nisi libero arbitrio. et tñ illis
grā fideles fiāt q̃ eor̃ a pōte tenebra
rū liberauit arbitriū. Sic et dei grā

nō negat. ꝑ sine vllis hūanis p̄ceden
bz̃ mūis vera mōstrat̃ur. et liberū arbi
trium defendit̃ vt humilitate solidet. nō elatōe
papuerē arbitriū: vt q̃ gl̃iatur nō in
hoīe vel q̃lib⁹ alio vel scipo. ꝑ in dño
gl̃etur. ¶ Dās ei tenebraꝝ qō est nisi
pās diaboli et āgelorū ei⁹: q̃ nō fuis
sent āgeli luis ī virtute p liberū arbi
triū nō stātes. ꝑ vñ ardentes fā sūt te
nebre. ¶ Nō te istu dico: ꝑ q̃ nosta vt te
rreris ām̃oneo. ¶ Hinc g̃ pās tenebraꝝ
rū: p illo ruinā nō primo hoī ab ea ꝑ
testate p̄uaricatione psuasa ē. et in q̃ o
nes andum⁹ subiectū est gen⁹ hūanū.
¶ Hoc qō de hac pōte tenebraꝝ eruū
tē et pmuli. cū regnant in xpo. ¶ Recep
ti et hoc apparet ī eor̃ arbitrio lībato:
nisi cū ad ānos puenerūt tōne vten
tes etatis. habētes sentiente mente sa
lutē in q̃ nutrita sūt voluntate. et ī ea
sinuētes vitā ista si ela sūt ī xpo añ
statutionē mūdi: vt ēent sc̃i et īma
culati in sp̃u ei⁹. ī caritate p̄destinati
ī adoptionē filioz̃. ¶ Hec āt pās tenebra
rū id ꝑ diabol⁹ qui de eaā p̄uerps arcis
hus operat̃ in filys diffidētie: p̄uerps ꝑ
te rāz tenebraꝝ id ē diabol⁹ diffidē
tie filioz̃ regēs eos ad arbitriū suū ꝑ
ner ipse hꝫt liberū ad bñfaciendū. ꝑ in
maxima maliuolēcaā pena sui sele
ris obduratū. ¶ Vñ nemo sane fidei re
dic a dicat. hos apostatas āgelos ad
p̄stinā pietatē conta aliq̃n volūtate
duc. ¶ Qō g⁹ opat̃ hec pās in filios dif
fidēie nisi opa sua mala. et in p̄mis ī
marie q̃ ipsa diffidēcaā et infidelitate
q̃ fuit ūmia fidei: p quā fac eos pos
se mūdari. posse sanari. posse p̄fectiss
me liberos qō eis vehemēter ūuare
ī etnitate regnare. ¶ Itaq̃ aliq̃s eorū ꝑ
q̃s amplꝰ deaꝑe affectat sinit habe
nōnulla velut opa bona in q̃b⁹ lau
dant ꝑ q̃sq̃ gentes: papueq̃ ī gente
romana q̃ p̄dare gloseq̃ virtutē. ꝑ
q̃n sicut veissima scptura dicat. oē
qō nō est ex fide p̄cm est. et sine fide
ī possibile ē utiq̃ placē deo nō hoīb⁹
nichil sic agit hic p̄uerps q̃ vt non
credat in deū. nec ad mediatorē in
q̃ soluūtur opa ei⁹ credendo veniat.
¶ Si ipse mediator ītrat ī domū fo
tas. id ꝑ in hoc sclm mortalitū sō pās
te diaboli q̃ntū ad ipm̃ ꝑtinet ostitu

tū. De ipso qppe scriptū est q̄ pīatē habeat
mortis. Intrat in domū fortis id est ī suo
dñatu habētis gen⁹ humanū. Et pius
alligat eū: id ē eius voluer et voluber
pīatē, pīatus siue fortionibꝫ viaulis. Et sic
ēripit vasa eius q̄ aūq⁹ predestinauit ei
pe. arbitriū eor⁹ ab ea⁹ pīate liberās:
vt illo nō ipediente credāt in ihū li
bera voluntate. Proīn hoc op⁹ est gre
nō nāte. Opus ē inq⁹ gre quā nobis
attulit sēdo adā: nō nature quā to
tā pdidit in semetipo pm⁹ adā. Op⁹
ē gre tollēs pūn et viuificāns mor
tuū pānem; nō op⁹ legis oīnētis per
actū, nō a pāo viuificātus. Nā ille mīst
ri⁹ gre pdicator: pūm inqt nouū p le
gē, Et si data ēet inqt lex q̄ posset viu
ificare: vīo ex lege ēet iustīa. Op⁹ est ḡ
gre: quā q̄ accepūt verbe salutis
sūt ꝫ sēpuerarūt et si fuerint ūmia fi
lii ādē; nō op⁹ eiusdē verbe quā q̄ au
dīūt et legūt sine gīa dei pceptes eius
efficiūt ūmia. Nō est ḡ gīa dei in na
tura liberi arbitrij et ī lege atq⁹ verba
sicut pelagiana pfidia desipit: sed ad
singlos actꝰ dat illo⁹ volūtate de quo
scriptū est pluuiā volūtariā segre
gabis dñe hereditati tue. q̄a et liberū arbi
trīū ad diligendū deū pmi pūa gīa di
tate pdidim⁹ et lex dei atq⁹ verba q̄
iusta sūt et iusta ēt bona: tñ oendit si
nō viuificat spūs p quē fit nō vt au
diēdo ꝫ vt obediendo. neq⁹ lāone ꝫ vt
dilāone teneāt. Quapropt vt in dm
credam⁹ et pie viuam⁹ nō est volēt⁹
neq⁹ currēt⁹. ꝫ miserētis est dei: nō q̄
velle nō debem⁹ et curre, ꝫ q̄a ipe in
nobis et velle operāt et curre. Vñ et p
se dñs ihs credētes a nō credētib⁹ dꝫ
abire vasis vasa mūe dispiens: neq⁹
inqt venit ad me nisi fuit ei datū a
pre meo. Et vtiq⁹ vt hoc dicēt in eiu⁹
doctrina fuerāt scandalizata discipli ei⁹:
q̄ eū postea nō sūt secuti. Nō ḡ gīa
dicam⁹ naturā ee; ꝫ ignosca⁹ gīa
ā q̄ fiat doctrīa pdesse. Que gīa si de
sit: videm⁹ eaq̄ obee doctrīa. Nō ea ds
vt oīa sua opa sua in pdestinatioe
pscīuerit sic illā disposuit: vt q̄sdā nō
credētes ad fidē suā ozones accedentiū
et si ē ille ꝑpīus exaudiēdo nūtat. Vñ refutentur
gīa dei ee liberi naturā arbitrij aīe

nasam. ā gīam vt ee doctrīa q̄ius vale
q̄ p linguas et leas pdicat. Non ea hoc
oram⁹ p ifidelib⁹ vt fiat eor⁹ natura id
ē vt hoīes sint: ā vt doctrina eis pdice
ā quā malo suo audiūt si nō credunt.
Et plerūq⁹ p eis oram⁹: q̄ aū legant et
audiāt nolūt credē. Sz oram⁹ vt volū
tas conuertat⁹ doctine ꝫsentat⁹: natura
sanet⁹. Nā vo vt pseuerēt in eo qđ esse
ceperūt: eaq̄ p sepīs orāt fideles. Va
le ē q̄ppe oīb⁹ vel pene oīb⁹ ꝑpē hūili
tate salubrima: vt ꝫles futuri sūt sae
nō possint. Vo hoc dī q̄ se ēxistimat sta
re uideat ne cadat. Dē hui⁹ timoris v
tilitate ne regnate et pie viue tapiē
tes tāp scata alta sapiam⁹. q̄dam nō p
seuerantiā pseueraturis dei pmissione
vel pmissione ac dispositoe musentē.
q̄bꝫ arctēt⁹ tota ai timore ac tremōe
gradiam⁹ via iustā; donec ex hac vi
ta q̄ tēptatio ē sup terā tpiscam⁹ ad alā. ubi nā nō elatio sit cpmenda ner
ora eius suggestioēs tēptatioēs q̄ luc
tandū. Sz de hac re idꝫ aut q̄dā non
pmansuri ī fide et sācte xpiana ai
capiāt ad tps hāt grām. et dimit
tant. hic viue donec cadāt. ai possint
capi de hac vita ne malina mutet ī
tellām eor⁹. qđ de sō in matura etate
defuncto scptū est in libro sapie: q̄uat q̄s
q̄ vt potuit. Et si iuenit piet hāt q̄ a
me reddita ē alia ꝑbabilē rōnem. a
tā regula fidei nō recedēs teneat eā:
et ego ai illo si me nō latuit. Vimptī
ī qđ pueniam⁹ ī eo. ābulem⁹; donec no
bis dīs reuelet si qđ aliud sapim⁹ siaut
aplus leis admonem. Pueniam⁹ aūt
ī ea q̄ ad fidē veta et catholica pti ne
fir missie sam⁹; in q̄bꝫ iti nobis ābu
landū est adiuuate illo atq⁹ miserā
te ai diam⁹. Deduc me dñe ī iusta tu
a. et ābulabo ī veritate tua. et ab eis
nllo mō deuiem⁹. Am ḡ ꝑpīo xpō
xpiani catholica sium⁹: sam⁹ nondū
natos nichil ēsse ī vita ꝑpa boni seu
mali. nec fidm mūta pous aliaui⁹
vite quā nullā ꝑpam singuli habe
potuerūt ī hui⁹ vite vepie miserias
ꝫ tñ sdm adā carnaliter natos. magi
ū, mortis ātaque pma natiuitate dē
hē. nec liberāi a supplicio mortis etne
qđ trahit ex vno in oēs tñsiens iusta
dēpnatio: nisi p gīam renasant ī xpō.

Sam⁹ gr̃a dei nec puulus nec mauoꝝ
bꝰ sc̃dm mita nr̃a dare: sam⁹ mauoꝝ
bꝰ ad singlos actꝰ dat̃. sam⁹ nō oĩbus
hoĩbꝰ dare. et q̃bꝰ dat̃ nō sc̃dm solum
mita opm nō dare: ꝑ nec sc̃dm mita
volūtatis eoꝝ q̃bꝰ dat̃ qđ maxĩe appa
ret ĩ puulis. Sam⁹ eis q̃bꝰ dat̃ mita
dei gr̃a tm̃a dat̃; sam⁹ eis q̃bꝰ nō datur
iusto iudicio dei nō dat̃. Sam⁹ q oĩes
astabim⁹ añ tribunal xp̃i: vt ferat
vnusq̃sq; sc̃dm ea q̃ p corp⁹ gessit. nō
sc̃dm ea q̃ si diu⁹ vuiet gestur⁹ fuit:
siue bonū siue malū. Sam⁹ ea ã puu
los sc̃dm ea q̃ p corp⁹ gesserũt recep
turos: vel bonū vel malū. Gesserũt
aũt nō p seipsos: ꝑ p eos q̃bꝰ pullus vĩ
venabꝰ et venũtate diabolo dñe et
rede in deũ. Vñ et in nuō fidelīũ nō
putant. ptinẽtes ad sn̄am dn̄i dice
tis: q̃ crediderit et baptizat⁹ fuit salu⁹
erit. Vt qđ et illis q̃ hoc sacr̃m nō
acceperũt obstet qđ sequit: q̃ aũt nō
crediderit codẽpnabit. Vñ et ipī fiant
dici ĩ illa puula etate monũt. vtiq;
sc̃dm ea q̃ p corp⁹ gesserũt iꝺ ꝓpe q̃ ĩ
corpe fuerũt q̃n p corda et ora gesti
tũ crediderũt vel nō crediderũt. q̃n
baptizati vel nō baptizati fũt: q̃n ac
nẽ xp̃i manducauerũt vl̃ nō man
ducauerũt. q̃n sanguinẽ xp̃i biberẽt
vel nō biberũt. sc̃dm q̃ hec q̃ p corp⁹
gesserũt nō sc̃dm ea q̃ si diu hic viue
rẽt gesturi fuerãt iudicant. Sam⁹ fe
lices eẽ mortuos q̃ in dn̄o moriũtur:
nec ad eos ptinẽ q̃q̃ acturi fuerãt
si ꝓpe diuturnior vixissẽt. Sam⁹ eos q̃
tonde ꝓpe credit in dn̄m: fuit ad fidẽ
volūtate ac libeo arbitrio. Sam⁹ p eis
q̃ nolũt credẽ nos q̃ ñ credim⁹ ĩã fide
agẽ añ deũ oram⁹ vt velit. Sam⁹ p e
is q̃ ex illis crediderũt: tp̃ de brĩtate
cãe atq; pietate et debẽ nos deo gr̃as
agẽ et solẽ. Recognosas me vt puto ĩ
his q̃ fatẽ nos dixi. nō oĩa q̃ ad fidem
catholicã ptinẽt cõmẽorare voluisse,
ꝑ ea tm̃ q̃ ad ista q̃ue ĩter nos agit
de dei gr̃a q̃stionẽ. utrũ p̃cedat hec gr̃a
an sb̃sequat hoĩs volūtatẽ. Hoc ꝑ
ut plani⁹ id eloq̃ar utrũ ꝺeo nobis dẽt
q̃a volum⁹: an p ipsã dn̄s eã hoc ꝑ
effiaat vt velim⁹. Si gr̃ã istas duodecim
sn̄as q̃s nos dixi sãe ad fidẽ recti & ca
tholicã ptinẽ eã tu fẽ nobisãi te
nes: ago deo gr̃as. Cẽs ꝓfecto nō vereat
agere: nisi gr̃a dei fiet ut teneãs. Que
abi tenẽa nillm oĩno remanet nobis
cũ de hac q̃stione certamẽ. Vt ei ea sẽ
duodecim breui expositioẽ pauca. quo
volūtatis hũane meritũ sequat gr̃a
cũ deũ et puulis q̃ nondũ ꝑfecte velle seu
nolle. Quo gr̃a vel ĩ maioꝝbꝰ dñe p
cedẽ mita volūtatis: si gr̃a vt vera sit
gr̃a nō sc̃dm mita nr̃a dat̃. Quã se
tenaã catholicã pelagi⁹ ipse sic tumult:
vt eos q̃ dicũt gr̃am dei sc̃dm merita
nr̃a dari sine dubitatioẽ dãpnaret, ne,
a catholicis iudicabꝰ dãpnaret. Quo de
gr̃a dei ĩ natura eẽ liberi arbitrij vel ĩ
lege atq; doctrina: cũ et ista gr̃am pela
gi⁹ ipse dãpnauit. pauldubio ꝓfitens
gr̃a dei ad singlos actꝰ dat̃ eis vtiq;
ĩã libero arbitrio vtũtur. Quo de oĩes
hoĩes eã fuisse accepturos. si nō illis q̃bꝰ
dat̃ nō eã sua volūtate respuerẽt. q̃n
vs vult oĩes hoĩes saluos fieri: cũ mul
tos nō dẽt puulis et sine illa plenitudine
tant̃ q̃ non hãt actualẽ volūtatem,
et aliq̃n sapientibꝰ festinãtibꝰq; ꝓnatꝰ
volẽtibꝰq; mĩstris ac patris deo nolente,
nō dat̃. cũ repẽte cũq; dei expirat ꝑ q̃
vt caret aurebat. Vñ manifestũ e
eos q̃ huic resistũt tã ꝑspicue veritati
nō intelligẽ oĩo q̃ locutioẽ sit dn̄i q̃
oĩes hoĩes vult vs saluos fieri: cũ tam
mlta salui nō fiant: nō q̃a ipsi ꝑ q̃a vs
nō vult. qđ sine vlla caligiẽ manifes
tat̃ ĩ puulis. Sꝰ sicut illud qđ dn̄s est
oĩes in xp̃o viuificabũt. cũ tã multi
etnã morte puniant. ideo dn̄s est q̃a
oĩes q̃cũq; vitã etnã ꝓpiũt nō ꝓpi
ũt nisi in xp̃o: ita qđ dn̄s est oĩes hoĩes
vult vs saluos fieri. ideo dn̄s est:
q̃ salui fiũt nisi ipō volente non fiũt.
Et si quo alio mō illa ũba aplica ĩtel
ligi pñt: vt tm̃ huic aptissĩe vitatu iq̃
videm⁹ tã multos volẽtibꝰ hoĩbꝰ ꝑ eo
nolẽte saluos nō fieri. ꝺicatur eẽ non
possint. Quo ut dẽt gr̃a dina volũtas
metẽ hũana: si eis q̃bꝰ dat̃ gr̃a tanta mĩa
dat̃ vt vera sit gr̃a! Quo in hac re mi
ti pẽsanẽ volũtas hũane, q̃nquãẽ
illis q̃bꝰ gr̃a ista nō dat̃. nllo plenitu
mito nulla volũtate distanabꝰ ꝑ ma
cũ eis q̃bꝰ dat̃ habentibꝰ causã iusto
iudicio dei nō dat̃! Non ei est iniquꝰ
apud deũ: vt intelligat quibꝰ dat̃ q̃ gr̃a

cũ tam mul
tos nolut
saluos
fieri

eus dei. qñ iuste vtiq; nō dareť. qm silem habēt ab causā iuste nō dat. Quō nō grē dei ē non solū arcendi volūtas ab iuuo, vineaq; pseuerādi vsq; in finē; ai finus ipse huj⁹ vite nō in hois ꝑ i dei sic pāte: et possit vtiq; dr hoc bñficiū eaq; nō pseueraturo ofterre vt capiat ex corpe, ne maliaa mutet itellectū illius. Non ei reapiet homo seu bonū seu malū, nisi sc̄dm ea q̄ in corpe gessit: nō sc̄dm ea q̄ si diu viuēt gesturꝰ fuit. Quō dr q̄ busdā nō dari. q̄ busdā mo riturꝰ puulis dei gr̄a dari. q̄a eoꝝ fi dei⁹ ꝑuidet volūtates q̄s habituri es sent si viuerent: ai sc̄dm ea q̄ p corpus gessit nō sc̄dm ea q̄ gesturꝰ erāt si diuꝰ fuisset in corpe vnusq̄sq; reapiat siue bo nū siue malū sicut apls diffinuit. Quō sc̄dm volūtates suas futuras iu dicant. q̄s habituri fuisse dr̄; si diuꝰ teneāt in carne: ai dicat sc̄ptura fe lices mortui q̄ in dño moriūt. Quoꝝ sine dubio ita et seuera feluitas nō ꝑ si et ea q̄ nō egerūt ꝑ actura fuerāt si eēt eis her vita plurion iudicabit dꝰ: nullinq; acapit bñficiū q̄ capiatur ne maliaa mutet itellūm eius. q̄a t̄ ꝑ ipsa maliaa aui forsitan iminēta ꝑ tracꝰ ē penas luet: nec gaudendū ē de his q̄s in fide rā et vita bona no tuimꝰ eē defūctos. ne sc̄dm aliq̄ scelera iudicent q̄ fuerant si viuēt forsasse fact̄i. nec dolendi vel detestādi sūt hi q̄ vitā xpi in ifidelitate ac pditiꝰ mo ribꝰ finierūt: q̄a forte si viuerēt actu ri fuerāt pñam prec̄ victuri et sc̄dm ista sūt iudicādi. Tota q̄ ille de imorta litate liber glosissimū apani reprobā dꝰ et abiaendꝰ ē: in q̄ tota ei⁹ intentio est vt sanctꝰ bonis fidelibꝰ gr̄tulandū esse morientibꝰ qñ huj⁹ vite tēptacionibꝰ aufugiūt. deteptꝰ in bñssima securitate mānent. Sꝫ qm hoc falsū non ē. et sine dubitatiōe felices sūt mortui q̄ in dño moriūt. tidendꝰ ē. et execrandꝰ error q̄ putat q̄ hoies sc̄dm suas futuras q̄ mo rientiū nō sūt future iudicādi sint vo lūtates. Quō dñe negaē liberū volūta tis arbitriū. q̄ ofitenti oēm hoiem q̄s suo ore credit ī dei nō nisi sua libe ra credē volūtate? ai poꝰ illi oppug nēt arbitriū liberū q̄ oppugnāt dei gr̄a q̄ ve ad eligenda bona et agenda sit libera? Quō dr q̄ p legē dei atq; doc nā sc̄ptura fiat. q̄ō eade sc̄ptura dicit ꝑparat volūtas a dño. ac nō potius p ostulā ispiratiōnē gr̄ae dei: q̄nquide ꝑ eas q̄ eade orāne otradictores nolunt ea credē, ipm deū fide rā rogam⁹ vt ve lint! Quō dr expāt voluntatē hoim vt ꝑueniāt, eū quib⁹ det gr̄a? ai gr̄as ei nō imuto agam⁹ de his q̄ bꝰ nō ei credentibꝰ et eius dono nā volūtate i pia ꝑsequentibꝰ mām prestauit. eos q̄ ad seipm omipotentissīa fecunditate cō uitat. et volētes ex nolētibꝰ fecit! Vt q̄ ei ad gr̄as agim⁹: si ipse nō fecit! Vt q̄ tātom magꝝ eū magnificam⁹ q̄nto mi gis nolebāt credē q̄s credidisse gaudē m⁹: si gr̄a diua volūtas i meli⁹ nō mutat humana! Apls paul⁹ erā ing̃ ignotꝰ fidei ecclys iudex: q̄ erat i xpo. Tm audiebāt q̄a q̄ aliq̄n nos ꝑsequebatur nūc euāgelizat fidē quā aliq̄n vastabat: et in me magnifica bāt deū. Vt q̄d magnificabāt dm⁹: si nō dr ad seipm ex illi⁹ vici siue gr̄ae bo nitate ꝓuenerat. q̄n vt ipse fieret mā⁹ fecit⁹ est vt fidelis eēt ea fide quā a liq̄n vastabat! Ipm eadē ubū q̄d po suit. quē nisi deū hoc tā magnū bo nū fecisse declarat! Ad ei est. in me ex magnificabāt deū: nisi in me deum magnificū oñdebant! Quō aut eū magnificā ꝑdicabāt: si magnificā illud sūm de pauli ꝓfessione ipse nō fe cerat! Et q̄ pacto ipē fecerat: si volen tē credē et nolēte ipse nō fecerat! Sꝫ hēpe manifestū est ex illis duobꝰ sentēcijs q̄s ꝓtulē ad catholicā fidē negaē nō sinerus. nō solū oīb⁹ vineaq; sing lis id ofia: vt ofiteam gr̄a dei ꝑuenire hoim volūtates. et p hāc eas poa⁹ ꝑ parari, q̄ apti eaꝝ meritū dari. Aut si aliq̄d eaꝝ duobꝰ esse verū negas q̄ꝝ, ꝓtea omendo eaq; nūm vt sa lu⁹ mēore mādent distinctiusq; tene ant: nō te pigeat recurbe vt sana. et ea quā m dñs dederit facultate cōdeam. Ego ei pelagianū nō eē credo: sꝫ ita te eē volo vt nichil ulli⁹ i te tūsecat vel relinq̄tur erroris. Sꝫ i ter her duobꝰ repies forte aliq̄d q̄ō ne gandū vel dubitandū putes: et vñ nos opposit⁹ disputare appellas. Rūq; et orare eam, phibebis, p ifidelibꝰ vt sint

fidēles. p̄ his q̄ nolūt credē. vt velint credē. p̄ his q̄ ab eius lege uerbis q̄ dissentiūt vt legi eī uerbis q̄ sentiāt: vt dr̄t ille ds q̄ p̄ ꝓphetā p̄misit se ꝯgnoscendi eū. et aures audiētes q̄s vacuas aperāt. de quibꝫ saluator ipe dicebat. q̄ habet aures audiēdi audiat. ¶ Nūquid ubi audieris sacerdotē dei ad eius altare ꝑsm exhortantē ad deū orandū uel ipm̄ clara uoce orantē. ut incredulas gētes ad fidē suā uenire opellat. nō tēnebis cameꝫ. eā eaꝫ huiꝰ fidei sanitā tē gratia disputabis? ¶ Nūq̄ bassimū apanū in hoc erraſſe clamabis uel susurrabis? ubi p̄ inimicas fidei xp̄iā ne ut eaꝫ ipsi ad eā uolentē ꝯuerte nos dicet! ¶ Nūq̄ postremo aplm̄ paulū p̄ uideris ifidelibꝫ habentē talia uerba culpabis? de qbꝫ aut bona uolūtas q̄ de cordis mei et deꝓtio ad deū fit p̄ illis in salutē! Qui eaꝫ thessaloni cēsibꝫ dicat. De cetō fr̄es orate p̄ nobis vt ubū dei curꝛat et glorificet sicut eaꝫ apud uos. vt eruuam ab iniq̄s et malis hoibꝫ non enī oīm est fides. Quō curꝛet et glificaret ubū dei nisi ad fidē uersis eis q̄bꝫ p̄dicaret? q̄nq̄ de uā credentibꝫ dicat q̄admodū et apud uos! Sat ete hoc ab illo fieri quē uult rogari vt hoc faciat eaꝫ vt eruuat ab iniq̄s et malis hoibꝫ: q̄ profecto et illis orantibꝫ nō erat credituri. ¶ Vt q̄d addidit. ¶ Non enī oīm est fides. Cū q̄ dicet. ¶ Non enī apud oēs eaꝫ uobis oraꝫ abꝫ glificat ubū dei. q̄a illi utiq̄ fuerāt credituri q̄ ordinata erāt in uitā eternā. predestinata in adoptionē filioꝝ p̄ ihm̄ xp̄m̄ in ipm̄ aīa mūdi cstitutionē. Sī ideo ds p̄ oīones credentiū nō dū credētes credē facit: ut oīdat q̄a ipe facit. ¶ Demo ei tā impius tā ꝯtrarius tā mentis tā tarde ingenio: q̄ nō uideat deū facē q̄d rogari se p̄cepit ut faciat. Hoc et alia testimonia diuina q̄ inueniri facile lōgū est. oīdūt deū gra sua auferre ifidelibꝫ cor lapideū: et p̄uenire in hoibꝫ bonarū mutā uolūtatū. ita ut uolūtas p̄ antecedentē gram̄ p̄meret: nō ut gra mūtā uolūtatis antecedente deo neret. ¶ Hoc et gratiā actio indicat q̄d oīo. Oīo p̄ infidelibꝫ: gratiā actio p̄ fidelibꝫ. Cui ei est orandus ut fiat: illi ē actio gratiā reddenda ei fiat. ¶ Vñ idem

dicat apls ad ephesios. ¶ Propter hoc et ego audiens fidē uestrā in dño ihū et in oēs sōs: nō cesso gr̄as agē p̄ uobis loquens ꝯ uōs de ipsis uocibꝫ ei hoies q̄ erāt aliqui aduersarij conuertūtur ad dm̄. et uelle ei apiuit q̄d nolebant et habē fidē quā nō habebāt. Ecce ut fiat in eis orat p̄ eis: q̄uis nō oret ab eis. Ipsi ei q̄d in uocabūt in quē nō credidereūt? Cui ad sum fuit q̄d orat: ei qui erat agitur gr̄e et p̄ eis et ab eis. De oīonibꝫ ita fiu lui ait q̄s et p̄ se et p̄ alijs fidelibꝫ fiu ri ut p̄fiaēt in eo q̄d ē expertū. et ꝑ gratiā actionibꝫ qa p̄fiuit. offugen dū tēi esse nō puto. Cōit pelagia nos ē iste ofluctus: tibi nobis q̄ uōis t. Illi q̄ppe oīa ad fidē p̄iā q̄ uitā hoīm p̄tinēta. ita tribuit libero uolūtatis arbitrio: ut habēda ex nobis nō a dño putēt esse posenda. Tu aut si ea q̄ te audio uera sūt inuitū fidei ubi ē ea ā bona hoc ē pie uolūtatis nō uis ee dñi dei. q̄ ex nobis nos habē ostendis: ut credē inapiam? Certe quit religiose uite bona deū p̄ gr̄am suā tā ex fide petentibꝫ q̄entibꝫ pulsantibꝫ ꝯmode ꝯsentis. nec attendis ideo p̄ infidelibꝫ deū rogari. ut credāt. q̄m̄ ds ꝯmat et fidē: ideo p̄ eis q̄ nō credidereūt deo gr̄as agi. q̄a ꝯmat et fidē. Quō obre si negas orandū esse ut q̄ nolūt re de uelint credē: si negas ee agendas deo gr̄as q̄m̄ credē uoluerūt q̄ nole bāt credē. aliud tēi agendū est ut nō sic erres: ca si erraē p̄sistas ne mittas ali os in errorē. Si autē q̄d de te magis ac de sentis ataq̄ ꝯsentis orare nos dm̄ de be ac solē p̄ nolentibꝫ credē ut uelit credē. et p̄ eis q̄ aduersant et ostrudi autē legi eius ataq̄ uerbo ut ei credāt et ataq̄ sentent; si sentis ataq̄ ꝯsentis de be nos eaꝫ deo agē gr̄as ac solē p̄ ti libꝫ q̄ ad fidē eius uerbaq̄ successu ru lētes et nolentibꝫ fuit: oportet sine dubio fatearis uolūtates hoīm dei gratia p̄uenire. et ut bonū uelint hoi nes q̄d nolebāt deū facē q̄ rogatur. ut faciat. et cū nos nouum agē gra cas dignū et iustū esse cū fecerit. De mum tibi det intellectū in ōnibꝫ u ne frater. Gestu sc̄ augustinu q̄m̄ sibi successorem elegit

Glorioſſimo tyrodoſio tertio
et valētiniano augusto ite
cū ſule vi kl octobris cū
augustin⁹ epūs vna cū re
liquis et maximo cepis ſuis ſedisſ
in ecclia patris ꝓponensiū regionum
prīcipib⁹ ſaturnino leporio barnaba for
tunatio cyriaco lazaro et eraclio pſ
bris aſtante clero et frequēta ꝑplo: aug⁹
epūs dixit. Quod heſtino die, ꝓmu
ſi arcanū, vīe, ꝑpē qđ volui vos freq̄
tes ꝓuenīe et video frequēta⁹ ꝓuenisse
mora oī poſtpoſita hoc agendū eſt.
Si eī aliud velī loq̄: in illud ſuſpenſi
ſum⁹. Audiſtis. oēs in hac vita mōles
ſum⁹: et dies hui⁹ vite vlam⁹ oī hora
ſp ē incert⁹. Impiū in infātia ſpera
ti puericia, et ī puericia ſpatī adoleſcēta
a; et ī adoleſcētia ſpatī iuuētus. et in
iuuētute ſpatī ḡuitas. et in ḡuitate
ſpatī ſenectus. Senect⁹ aūt alia etatē
quā ſperet nō habet. Incertū eſt aūt.
ipſa ſenect⁹ qñ duꝝ ſit hoī. Illud tñ certū
ē, nullā remanē etatē q̄ poſſet ſuare
de ſenectute. Ita voluit dñs. ad iſtā aui
tatē cū vigore etatis aduenī: ꝑ tñ iu
uenis fui et ſenui. Sao p⁹ obiit⁹ epōr
ꝑ ābigosos et otiosos ſolē ecclias ꝑ
turbare; et qđ ſū ſepe exptus et volu.
Deo q̄ñtū ad me attinet ne ſūgat
huic pſpicue ciuitati. Sciat nouit cū
tas vīa in milibitana ecclia mō ſuꝝ.
Placuit eī me frēs et marie ſeruidi
q̄ ibi ſūt vt veniē, qa poſt obitū bte
mēorie fris et oēpi mei ſecuta nōnul
la ibi ꝑturbatio timebat. Veni. et
qđ voluit dñs adiuuit nos ꝑ ſuam
miam. Anteperitit enim quē viu⁹ de
ſignauerat epūs cor. Hoc eī cū eis ī no
uiſſet. voluntatē precedēs epī ſui ītē
ter ābigi ſuit. agim⁹ tñ alīq̄ fm̄ erat
vñ nōnulli ꝑturbabant. qa fē ſeue
re credidit poſſe ſuffice vt ſucceſſorē
ſuū apud clericos deſignaret. Ad po
plm ī non ē locut⁹: et erat alīq̄ in
ī nonulla triſtitia. Ido plura. Deo
placuit: fugata ē triſtitia: gaudiū
ſucceſſit. Ordinat⁹ ē epūs: quē pece
alīs deſignauerat. Ergo. ne de me
alīs querat voluntatē meā quā
credo dei ēe in oīm vīm notitiā pfero.
Hodie creatū ī ſucceſſorē volo. A
ꝑplo acclamatū eſt. deo laudes. xpo

laudes: dīm eſt vigies trines. Exaudi
xpē. augustio vita: dīm eſt ſexies de
nos. Te ꝑem te epm dīm ē omnes. Cui
q̄ retractat⁹ aug⁹ epūs dixit. Hō opus
ē me de laudib⁹ eius alīq̄ dicē. ſaue
o ſapiē et pro veritate. Sufficiat q̄ſa
noſtis eū: et hoc me velle dico qđ vos
velle ſcio. Et ſi añ ſarē; hodie, ꝑbarē.
Hoc q̄ volo hoc a dño deo nō cessā ine
ſtate fragida votis feruētib⁹ poſco. Hoc
vt meū oretis exhortor admoneo te
go: vt oīb⁹ ī pace xpi collatis ꝑfirmet
dñs hoc qđ optat⁹ eſt ī nobis. Qui muſit
in eū ſeruet eū, ſeruet columbē, ſeruet
ſine crimīe: vt q̄ fiat gaudiū viuen
tis. ſuppleat locū monētis. A notariis
cessē ſicut ānitas exapiūt q̄ diam⁹ ex
apiūt q̄ dicatis. et mis ſermo et vīe ac
damatiōes in tēā non admīt. Ꝓpius
vt diuā cessastica geſta nūc ꝑficiam⁹?
Huc eī hoc cē q̄ñtū ad hoīes attinet
ꝑfirmatū volo. A ꝑplo acclamatū eſt
tringies ſexies; deo gras, xpo laudes. Ex
audi xpē. augustio vita: dīm eſt ter
dies. Te ꝑem te epm dīm eſt omnes.
Dignū et iuſtū eſt dīm eſt vigies.
Bñ merit⁹ bñ dign⁹ dīm eſt q̄nquies.
Dignū et iuſtū eſt dīm eſt ſexies. Cui
retractat⁹: aug⁹ epūs dixit. Ergo vt dicebā
voluntatē meā et voluntatē vīam: geſ
tis ecclīaſticis q̄ñtū ad hoīes attinet cō
firmatū volo. Q̄ñtū vō ad latētem oī
potētis dei voluntatē, oēs vt dixi orem⁹.
vt ꝑfirmet dñs qđ optat⁹ in nobis. A ꝑplo ac
damatū ē. Iudicio tuo gras agim⁹ dīm
ē sexies: fiat fiat dīm eſt duodecies.
Te ꝑem ecclīaſticū epm dīm eſt ſexies.
Cui⁹ retractat⁹: aug⁹ epūs dixit. Hoc q̄ ſa
tis et vos; ꝑ nolo de illo ſici qđ de me
ſcio eſt. Qđ aūt fm̄ fit. multa ſcitis. Illu ſo
lu neſciūt q̄ tūc ā nondū erant nata;
ā nondū habebāt etatē ſaciendi. Adh⁹
ī corpe poſito bte mēorie ꝑbē et epō me
o ſene valerio. epūs ordinat⁹ ſū: et ſedi
cū illo. Qđ dolio nicreno ꝓhibitū eſſe
neſciebā; nec ipē ſciebat. Qđ ſi reꝑhē
ſū eſt ī me: nolo reꝑhendi ī filio meo.
A ꝑplo acclamatū eſt. deo gras ꝓpō lau
des; dīm ē tredeges. Cui⁹ retractat⁹: aug⁹
epūs dixit. Erit ꝓbi vt ē: q̄ñ dñs voluit
futu⁹ epūs. Si plane mō factus ſū ad
iuuāte mīa dei: qđ huiuſmōdi non fec.
Hostis añ alīq̄t ānos qđ fieri voluerit;

Vtrū stingat inter
tū est; est tñ
qđ ſpere
tur

et nō pmissus. Placaut mi et vobis, pter aurā sctuarcū qs in pīes et fīes
wepī mei duob; osilys numidie t age
magnēsis ponē dignatu sūt: vt p qn
q' dies nemo in molestus eēt. Et ges
ta ostenta sūt. placuit. acclamastis: re
tractō placitū et acclamacōes vīc. Quo
tpe seruatū est cū me: violēter irrup
tū est. et nō pmuttor ad qđ volo venīre.
Ari meridiē et p' meridiē occupacōi
bz hoīm ipluar. Obsecro vos et ostīn
go p xpīm. vt huic iuuenī dz credu
o pbro quē hodie in noīe xpī ordi
nauī epīm, suscipiē in: paratā te
fundē onera occupationū mearū. A
pplo acclamatū est. Iudico tuo gīas
agim⁹: dīm est vnes series. Cuj' rei
tī: augs' epūs dixit. Ergo cūtam et bei
uolēte vīe apud dīm dm nīm gīas
ago: primo de illo gīas ago. Ergo fīes
q̄ q̄ est qđ ad me ferat ad illū perferat.
Vbi nām fuit zelū meū: nō nega
bo auxiliū meū. Absit ut me absten
hā. Tñ q̄ q̄ est illud qđ ad me ferebā
tī. ad illū perferat. Ipe me c̄ osulat si
forte nō inuenīt qđ fierī debeat. c̄ pos
sit adiutorē quē nouit prem vt a
vobis nichil desit. et ego tandē aliqn
si. qntulūcūq; spatiū in dnauit ds
ipsā mea qntulācūq; vitā non dem
segniae nec dē inertiae. Sī in sās scptu
ris qn ipse promittit et largīt exercā
hoc et ipī pdicit. et p illū eaq̄ vobis.
Nemo q' iudicat ono meo: qđ dīi me
ī magnū habet negocīū. Dico me
de hac re, pter quā vos iuitauī: oīa w
bisā egisse q' debui. Hoc ad vltimū ro
go ut gestis istis dignemī subscribe q
potestis. Hac tīsione vīa opz ē: tene
ā tīsionē viam. De hac assentōe a
liq̄d acclamāe. Applo acclamatū ē
fiat fiat: dīm ē vigies q̄ies. Dignū
et iustū est dīm est vigies octies. fiat
fiat: dīm ē q̄terdecies. Oī digno oī
merito. Creauit xpē. creatū oseruat:
dīm est octies decies. Cūj' reticēt augs'
epūs dixit. Hī habet vt ea q̄ de sit ad
sacrificiū ea' agē valeam. In q̄ hora
supplicatōis nre mercē omēdo actua
te vīe vt oēs vīas causas et negocia
mittans et p ista cūcta et p me et p
creatio pbro p̄tem dño fidatis.

Epla augustī ad honoratū epm

Anato fri et wepō honorato:
augs' in dño salutē. Quan
tum tue misso exēplo epleri
stī q̄ vult deo nō wepō sep
si: putabā me hoc onis accusse qđ m
iposuisti q̄endo osiluī qđ in his pau
q̄ tpa nra iuenerūt facē debeam. Cū
ius ei illā eplam breuit scripserī. nichi
me tī pretmisisse arbitror qđ et vīte
ta dicē et q̄enta audie sufficēt: qm̄ de
dixi. nec eos ee prohibendos q̄ ad loca si
possint munita migrare desiderat, et
mīsterij nrī vinda q̄bz nos xpī auctas
alligauit ne deseram⁹ ecclīas q̄bz ser
uire debem⁹ nō esse cūpenda. Ista q̄pe
iuba fuit q̄ in ea epla posui. Restat q̄
ingō vt nos q̄ mīsteriū q̄ntulcūq;
plebibz vbi sum⁹ manēti ita nām
vt sine hoc eā nō oporteat remanere
diuam dño. Esto nobis ī dm protector
et ī locīs munitis. Qz hoc osiluī tibi p
tēa tibi nō sufficit vt scribis: ne otia
dñi pceptū vel exēplū facē nitamur. u
bi fugiendū ee de ciuitate ī ciuitatē
monet. Herolim⁹ ei iuba dicētis. Cūm
psequētur vos ī ciuitate ista fugite ī
aliā. Qz ait credat hoc dīm fieri vo
luisse: vt nullo mīsterio sine q̄ viue
ne q̄unt deserētur gregēs q̄s opauit
sanguīe suo. Quidquid et hoc fuit pe
q̄n portabz p nabz ī egiptū paulus
fuit. q̄ nondū ecclīas ogregauerat. ds
ab eo desertas fuisse dicam⁹. Quū q̄n
apls paul⁹ ne illī ophendēt simulans
p fenestrā in sporta demissus ē et effu
git man⁹ et⁹ deserta est q̄ ibi erat mā
o mīsterio. et nō ab alys frībz ibidē
statutis qđ oportebat ipletū est. Eis
q̄pe volētibz hoc apls fecerat vt seip
seruaret eccīe: quē p̄ue p̄secutor ille
q̄rebat. Scīaūt q' serui xpī mīsteriū
ubi et sciāt ea' qđ p̄cepit siue p̄misit.
Fugiant oīo de ciuitate ī ciuitatē. q̄n
coz q̄sch̄ specialit a p̄secutorib; q̄ntur
vt ab alys q̄ nō ita requnt nō dese
rat eccīa: sī p̄beant abscia ī seruis
suis q̄s alit vide nō posse nouerunt.
Cū aut oīm ioz epoz et decretōrū
cē pdim: hȳ q̄ alys īdigent nō de
serant ab his q̄bz indiget. Aut q' ad
loca munita oēs trīseant: a' q' hīc re
manēdi nām̄tē nō relīquant. ab eis
p q̄s illoz ē ecclīastica supplēda nāi

tas: vt ꝯ ꝑter viuat. ꝯ ꝑter sufferãt
qđ eos ꝓfamulias volet ꝑpetu. Et si nõ
tãgãt vt siue alij mai' alij min' siue
oẽs eccl'ie paaant: q̃ cor' sine q̃ ꝑ alq'
paciãt appareat: illi salt' q̃ aĩ se possẽt
talib' malis erripe fugiẽdo ne aliq̃ ũ
nãtate deserent fugiẽdo manẽ ma
luerũt. Hic magẽ ꝓbat illa ciuitas
quã ihẽs aplus ꝯmendat dicẽs. si
aut xp̃s ꝓ nobis aĩam suã posuit sic
et nos debem' aĩas ꝓ frãb' pone. Nã
q̃ fugiũt vel suis vtilita nãtatib'
fugẽ nõ pñt si ꝓhensi paciãt: ꝑ se
ipsis nõ ꝓ frãb' vtiq̃ paciũt. Quo ꝺo
ꝑtea paciũt qđ fides q̃ eas ad xp̃ia
nã salutẽ indigẽtãt deserẽ noluerit;
sine dubio suas aĩas ꝓ frãb' ponũt.
Vñ illud ẽ qđ epm̃ quẽdã dixisse au
diuim'. Si dñs ipauit nobis fugã
ĩ eas ꝑcautionib' ubi pt̃ fraus esse
mty. q̃nto magis debem' fugẽ steri
les passiões q̃s est barbarus et hosti
lis taurus. Vim ẽ quidẽ et acepta
bile ꝑ his q̃s ecclastica offia nõ tenẽt
vinacula. Nã q̃ dabes hostales ido nõ
fugit aũ posset fugẽ: nec desẽat mys
teriũ xp̃i. sine q̃ non pñt hoies vel
fieri vel viue xp̃iani maiorẽ iuenit
ciuitas frãm: q̃ qui nõ ꝓpt̃ fides ꝑ
ter sepm̃ fugies atq̃ ꝓhens' nõ ne
gat xp̃m. iusapit q̃ martiriũ. Qđ ẽ
q̃ qđ in epla tua pone posuist'. Dias
ei si in eccl'ys ꝑsistendũ est qđ sim'
nobis vel ipsi ꝓfuturi nõ video: nisi
vt rañ oculos nros vna audãt. fcie'
stupentẽ. ĩcendantẽ ecclãe. nos ipi tor
mẽtis defiam'. aĩ de nobis q̃ut' qđ
nõ habem'. Potes est quidẽ dis audi
re ꝓes familie sue: et hec q̃ formidã
t̃ auertẽ. Nec ideo tñ. ꝓpt̃ ista q̃ uitta
fugit debet ee nri offij ta desertio: si
ne q̃ ẽ plebi ta pnices, nõ in reb'
hui' vite ꝑ alter' intõpabilit' solli
tas diligẽcias q̃ aurãde. Nã si ta eẽnt
ista mala q̃ timentẽ ne ĩ locis in q̃b'
sum' forte ꝺtingãt: ꝓpus in fugeret
oẽs ꝓpt̃ q̃s ibi manẽdũ est. et nos
a manẽdi nãtate liberos redderẽt.
Nõ ei q̃ sch̃ est q̃ dicat mystros ma
ne oporte. ubi cã nõ fuerit q̃b' nãte
sit mystrare. Ista q̃ dã sã epi de hispa
nia ꝓfugerũt. ꝓpus plebib' ꝓpt̃ fuga
lapsis. ꝓpt̃ ꝓemptis. ꝓpt̃ obsidione nõ
supas. parti captiuitate dispsis. Sz mul
to plures illuc manẽtab' ꝓpt̃ q̃s mane
rẽt sub eor' piaulor' densitate mãserũt;
et si aliq̃ deseruerũt plebes suas h' est
qđ dicim' fidei nõ debẽt. Nec ei tales doc
ti auctoritate diuina: ꝑ humano vel erro
re decepti. vel timore sũt victi. Cui ei si
bi putãt indifferẽter obtpandũ esse
ꝓcepto ubi legũt de auctate ĩ aiuta
tẽ ee fugiendũ. et meritũ naturũ non
exhorrẽt q̃ vidit lupũ veiẽtẽ et fu
git: q̃m nõ est ei aura de oub': Cur
nõ istas duas dñas veras q̃ frãas
vnã saluẽt ubi fugã sinut' ee iubet'.
alter q̃ ubi arguit' aut' aulpati. sic ĩ
telligẽ studẽt. vt iter se nõ repiant'
dtrarie. sicut nõ sũt'. Et quo hoc re
pẽ nisi attendat' qđ nã supius dis
putatu. tũt de locis in q̃b' sum' pre
mẽte ꝑcautõe fugiendũ ee xp̃i mys
teris. q̃m ibi ꝺ ples xp̃i nõ fuit aut mys
teriũ q̃b' nõ est eade causa fugiendi.
sicut ĩ sponsa sũmiss' qđ sup̃ meorum
fugit paul' apls nã ꝺ ꝑcautõe. ꝓpe ip
se q̃reret̃. alys utiq̃ nãtate silem nõ
habẽtab' a quib' illuc mysteriũ absit
vt deseretur ecclãe: sicut fugit sãs athi
nasi' alexãdrin' epus nã eũ specialiter
apphendẽ. ostantin' auret ĩpator. ne
quaq̃ a cetis mystris deserta plebe ca
tholica q̃ in alexãdria manebat:
Cũ ãt ples manet et mystri fugiũt
mysteriũq̃ sbtrahit̃. qđ erit nisi mai
narior' fuga illa detpnabilis q̃b' nõ
ẽ aliqđ de oub': Veniet ei lup' nõ hõ
ꝑ diabol' q̃ plerũq̃ fideles apostatas
ee ꝑsuasit. q̃b' cotidianũ mysteriũm
dnĩ corpis defuit: et pibut ĩfidem' ĩ
tua nõ sãa ꝑ ignorãtia fe ꝓpt̃ quẽ
xp̃s mortu' ẽ. Qđ ãt ad eos attinet
q̃ in hac re nõ fallũt errore ꝑ formi
diẽ supant̃. q̃e nõ pot' tra suũ ti
morẽ dño miserãte atq̃ adiuuãte
forte diminuũt. ne mala sine ꝓpatio
ne gũiora q̃ multo ãpli sũt tremẽ
da ꝺtingãt. Fit hoc ubi ciuitas deflagrat:
nõ mũdi rapidius fumat. Ca
rnis ei diat. Qđs ĩfirmat': et ego nõ
ĩfirmor. Qđs scãdalizat': et ego nõ ar
ror. Sz ciuitas ex deo ẽ. Orem' gr̃ ut ab
illo det̃ q̃ iubet̃: et ꝓ hãc magis ti
meam' ne oues xp̃i spitalis nec sic

gladio

l corde ꝙ̄ ne ferro in corpe truçdent̄. u
bi q̄nq; quocūq; mortis ḡne moriturj sūt. Magis timeam⁹ ne sensu ī te
riore corrupto pereat castitas fidei. q̄m
ne fēie violent̄ ostupent̄ ī carne: q̄
violēt̄a nō violat̄ pudicia si mē
te seruat̄. q̄m nec ī carne violat̄ q̄
volūtas patēt̄as sua turpiū carne nō
vat̄. ꝑ̄ sine ꝓfensione tolerat q̄ alius
opat̄. Magis timeam⁹ ne lapides vi
ui extīguant̄ referentib⁹ nobis: q̄ ne
lapides et lignā tēnor⁹ edificaor⁹ incē
dant̄ p̄tib⁹ nobis. Magis timeam⁹
ne mēbra corpis nr̄i destituta spūa
li victu necētur. q̄ mēbra corpis nr̄i
oppssa hostili ꝑpetu torq̄ant̄: nō q̄ ista
nō sūt vitāda q̄ p̄mit. ꝑ̄ poa⁹ q̄a ferē
da sūt q̄ vitāi sine ipietate nō p̄mit:
nisi fonte q̄sq; otenderit nō ee mūsteri
ū impiū: q̄ tūc mūsteriū ꝑbetrahit pi
etati nr̄ām. q̄ magis ē nr̄ām. An nō
vgutam⁹ q̄ ad ⁹sor⁹ p̄aulor⁹ p̄uenit̄
extrema nec est p̄tas ulla fugiēdi. q̄
t⁹ in ecīa fidei soleat ab vtroq; seruari
q̄ ab oī etate dauid. alys baptismū
flagitātib⁹. alys reco̅siliatione. alys
ecīa p̄ue ipsi⁹ actione. oīb⁹ ꝙsolatoēs
et sacrāmentor⁹ ꝙfectionē et erogatio
nē abi si mūstri desit. q̄ntū exinaū se
q̄tur eos q̄ de isto scio vel nō regnāti
exerūt vel lugrāt. Dñe est ecīa luctus
fidelīū suor⁹: q̄ eos secū in vite etne re
q̄ē nō habebūt. Dñe venit⁹ gemit⁹
oīum: et quorūdā q̄nta blasphemia
de absentia mūsterior⁹ et mūstrorū:
Vide q̄ fiacat malor⁹ ꝑpalūm timor: et
q̄ntus sit ī eo acq̄sitio malor⁹ eternor⁹.
Si ait mūstri assint ꝑ virtutib⁹ q̄s eis dns
submūstrat. oīb⁹ subueniūt. Alij bapti
zant̄. alij reco̅siliant̄. nulli dīna cor
pis corōne fraudāt̄. oēs ꝙsolant̄ ita
edificant̄. exhortant̄ vt deū rogent q̄
potēs est oīa q̄ timent̄ auertē. pati
ad utrūq;. vt si nō ꝑt ab eis talis iste
mūstic. fiat volūtas ei⁹ q̄ mali aliq̄d
nō ꝑt velle. Certe ea uides q̄ de ꝙpse
ras nō mō. q̄ntū boni ꝙsequāt ꝑpli
xpiani. si in p̄tib⁹ malis nō eis de
sit p̄tia mūstror⁹ xpi. q̄ū uides eam
q̄ntū obsit absentia. dū sua q̄runt nō
q̄ ihu xpi: nec hīc illā de q̄ dīm est nō
q̄rut q̄ sua sūt. nec imitant̄ eū q̄ de
se nō q̄rens q̄d in vtile ē ꝑ̄ q̄d mltis.

ut salui fiāt. q̄ eā ꝑ se autoris p̄ magis
illi⁹ ⁹sidius nō fugisset. nisi se aliis q̄b⁹
natiūs etatī seruire voluisset. Moti q̄d
aut. Cōpellor ait ex duob⁹. aut pacem
habēs dissolui et cū xp̄o esse. multo ma
gis optimū manere in carne nr̄am. p
ter vos. Hinc fonte q̄s dicat ideo debē dei
mūstros fugere talib⁹ imminentib⁹ mal.
vt se. p vtilitate eccīe tpib⁹ tāquilliorib⁹
seruent. Fiē hoc fit a q̄busdā q̄n nō de
sunt alij p q̄s suppleat̄ ecīa stabilē mūste
riū: ne ab oīb⁹ deseratur. q̄d fecisse ait pa
trēs sūi suspicem⁹. Nā q̄ntū natūm sūt
eccīe q̄ntūq; ꝑsūt q vie ille mansit
ī carne antholiat fides nouit: q̄ adū
sꝰ arrianos hereticos ore illo et amore
defensa ē. Sꝰ q̄n est cōe p̄iculū magis
timendū est. ne q̄sq; id facere credatur
nō ⁹sulēdi voluntate. ꝑ̄ timore moue
di: magis q̄ fugiēdi. obsit exēplo q̄ mo
uēdi. ꝑsit officio. nulla rōne fraudēdus.
Deniq; scīs dauid ne se ⁹mutet pau
lus p̄ior⁹ et fortassis extīguerēt sicut
ibi dām ē lucerna isr̄l: a suis hoc petē
tib⁹ sūpsit nō ipse p̄sūpsit. Alioq̄n mul
tos imitatores fecisset ignauie: q̄ cū
credēt hoc fecisse nō ⁹sidēratione vo
luntatis alior⁹: ꝑ̄ sue ꝑturbatōe formi
dis. Quantas aliq̄n to alia q̄stio quā
tēpne nō debem⁹? Si cī hec utilitas
negligēda nō est ut aliq̄ mūstri. ꝑte
a fugiāt imminēte aliq̄ vastitate ve
seruent̄ q̄ mūstrent eis q̄s p⁹ illā da
de residuos potuerūt inuenire: q̄ fiet
ubi oēs uident̄ literatura nisi aliq̄ fu
gerūt? Ad si ei hatten⁹ seruat illa p
nicies: ut solos eccīe mūstros ꝓsequ⁹?
Ad dicā? An relinquenda ē a mūstris
fugientib⁹ ecīa. ne a monētib⁹ muse
rabil⁹ relinquat? Sꝰ si laya nō que
rūt ad montē p̄ncē occultatōe q̄quomō
epos et deacos suos. sicut ille adiuue
rit ī au⁹ p̄ncē sūt oīa: q̄ p̄t et nō fu
gientē p̄ mirabilē ⁹secutōe potenā.
Sꝰ ideo q̄nam⁹ q̄d fuge debeam⁹. ne un
oīb⁹ fugiēdo dīna miracula tēptare
dīm iudicem. Nō quidē talis ē ista
tēpestas q̄n laicor⁹ et decror⁹ ē cōe
p̄iculū: sicut ī naui vna cōe est pau
lū maior⁹ atq; nauticū. Dim absit
ut tāta pendēda sit hec nauis nēa vt
debeāt eā naute et marie gubnator
prudentē ⁹sere. eam si ī saepha tristi

endo vel eaꝫ naturaliꝫ possit effugere. Et
hꝫ ei metuim⁹ ne nẽa deseratoe pere
ãt nõ tpale morte q̃ q̃ãq; ventila
ẽ. ꝑ etiam q̃ ꝑt si nõ auerat euẽire.
et ꝑt si auerãt eaꝫ nõ venire metu
tim⁹. In uõ dr paulo put hui⁹ aue ex
istimam⁹ ubiãq; fuit hostalis latꝰ
oes clericos et nõ eaꝫ oes laycos ee
mouturos vt sit finiat hãc vitam.
au fuit clerica nãtꝫ. et aue nõ speram⁹
siant alios laicos sic eaꝫ clericos ve
mãsuros a qbꝫ eis nãm mysteriũ
valeat exhiberi: ꝙꝙ o si int clericos mis
tos iñ sit disceptatio q̃ eoꝝ maneãt
ne fugã oim. et q̃ eoꝝ fugiãt ne mor
te oim deseraã eaꝫ. Tale q̃ppe certa
me erat iter eos ubi vtriq; ferueant
caritate: et utriq; placeat arripi.
Haue discretione si aliꝫ nõ potuit ter
minari: q̃ntũ in uitet q̃ maneãt et
q̃ fugiant sorte legẽdi fuit. Qui enĩ
dixerit se poa⁹ fugẽ debe et timidꝰ
videbit. q̃a ĩminẽs malꝰ sustinẽ
noluerit: et arrogãtes q̃a magis
se q̃ seruãdi eent nãtos eãe iudi
cauerit. Deiñ fortassis hi q̃ meliores
sunt eligãt ꝑ fabꝫ alias ponẽ: et hi
securabunt fugiẽdo q̃ũ min⁹ ẽ utile
vtri. q̃a mior silendi et gubnan
di ꝓpria. Qui tñ si pie sapuit ꝙtinẽ
dum eis q̃s uidet et viue poa⁹ opor
te; et magis mou malle q̃ fugere.
Ideo sicut sꝑtũ est: ꝙtradictões se
dant sortiao: et iter potẽtes definit.
Aeli⁹ ei ds in hui⁹ modi ãbagibꝫ
q̃ hoies iudicaꝫ: siue dignet̃ ad passi
onis suam vocãe meliores et ꝓpe infe
mus. siue istos fiãe ad mala ꝓferẽda
fortiores et huic ante sbrahe. q̃ũ nõ
ꝑt dr eaꝫ eãe tm̃ q̃ntũ illoꝝ vita ꝓesse.
Nes q̃de fiet min⁹ visitata si fiat ista
sortiao. ꝑ si fiũ fuit: q̃s ea reprehende
audebit? Ds nõ ea nisi imptꝰ et a
liud⁹ ogrua ꝓdicatoe laudabit? Ed
si nõ placet fiãe aut fit non obuiet
exemplũ. nullus fuga fiaãt vt eãe
mysteriũ maxie in tãas ptas nãm
ac debitũ desit. Nemo acquirat perso
nã suã. ut si aliꝫ gra uidet excelle.
deo se dicat vtui et ob hoc fugã esse
dignoꝛẽ. Qsq; ei hoc putat numiũ
sibi placet. Quisq; aũ eaꝫ hoc diat
ꝫnubꝫ displicet. Sit sane q̃ arbitrãti

epos et clericos nõ fugiẽtibꝫ ĩ talibꝫ
ptas ꝑ manẽtes fiãe vt plebes dea
pianꝫ. ãi oes nõ fugiũt q̃a manẽ suos
ꝓpositos retinũt. Ds fatale ẽ hãc visionẽ
vel fuduã declinare alloquẽdo eas dẽ
plebes atq; dicẽdo. q̃ nõ nos trepiat q̃ de
loco isto nõ fugim⁹. Non ei ꝓpt nos ꝑ
ter vos hic poa⁹ manem⁹. ne vobis nõ
mystrem⁹ q̃ ad salutẽ vr̃ã q̃ in xp̃o est
nouim⁹ nãm. Si q̃ fugẽ voluntas: tm̃
a qbꝫ tenem̃ vinculis soluitas. Ed̃ tñc
putꝰ ẽ dicendũ. q̃n̄ videt̃ utile ẽe
ad loca tuiora migrare. Quo audito
si vel des vel aliꝫ dixerit in illo ꝑti
te sum⁹. aut ira nlls quadaq; vadat
cogitet. aut mutam ubiãq; sit ꝑt̃ tue
nie: q̃ nusq̃ vult ire sine eius nãtu
ra ĩpedit⁹ sine laborãe nolẽs ad in
ita suffugia. et nõ ad finiẽda ꝑ ad mu
tãda ptaula. Paldubio ista deserẽdi
nõ sunt mysteria xp̃iana. Si ait hꝰ au
dito abiee maluerit: nec illis manẽ
dũ est q̃ ꝓpt illos manebãt. q̃a ibi
nõ sit ꝓpt̃ qs adhuc manẽ debeant.
Quicuq; gr̃a isto nõ fugiat ut eãe nãm
mysteriũ illo fugiẽte nõ debeat. Erat eñ
dns ꝓcepit sine ꝓmisit. Qui dr sic fu
giat ut greg⁹ xp̃i ea. qbꝫ spualit viuit
alimẽta subtrahat. nec nare ille
ẽ q̃ vidit lupũ venientẽ et fugit. q̃m
nõ est ea aura ꝛ oubꝫ. Nec tibi q̃a me
sseruasti fr̃ dilãssime q̃ exstiãui ve
rite et ita caritate recepsi: ꝑ ne meli
orẽ si ĩueneris seq̃us fr̃iam nõ pre
sẽpsi. Aeli⁹ tñ q̃ in his ptaulis fiaca
m⁹ ĩuenire nõ possum⁹ q̃ oꝛones ad
dñm deũ nẽm uis misereat̃ nr̃i. Ed̃
ipm̃ ut saluet eãtas nõ deserẽte dei
dono nõnulli prudẽtes et sã viri et
velle et fiãe meruerũt: et iter dẽtes
obtrectantiũ a sui ꝓposito ĩtentione
mũme deserẽũ.

Epla aug ad aurelii e
piscopu. Qua gra 51
Epla aug ad aurelii
epm. Leas nullas 66
Epla aug ad fene alu
nu. Frat paul 2n
Epla aug ad abbate endrium
Qnqp quete. xc xca
Epla aug ad celestinu. Qmuis loge
Ad cestutiu. Hstus romanes xn
Ad largu. Accepi leas C iiij
Ad bonefatiu. Etelioze hoiem. 91
Ad arsiniu. Rumor ad me. bile 10e
Alipi et aug ad pegnu. Ad hora 163
Alipi et au. ad maximu. Cu a sco 162
Ad epchiu. Ao sate tua lxvi
Restitu epchij ad augz Desiderata 6n
Ad eutheriu. Nichil meli Ces
Ad eabianu. Admstratoris xaiij
Ad gntulianu. Honorabile C32
Ad feliate et rusticu. Bonaz dns 32e
Euodi ad aug. Perstia co est xl
Euodi ad aug. Per romanu xl
Euodi ad aug. Prde questoes xli
Ad euodiu. Frater iste noe xli
Ad euodiu. Questio qua m xlj
Ad euodiu. Multa qus xli
Alipi et au. ad aurelii. Impletuz 66
Ad letu. Legi epla C v
Ad ytalica. Non solu leis xxxviij
Consentu ad aug. Ia quidem 3es
Ad csentiu. Ego ppter. C xlv
Ad sixtu. Ex quo ypone C xn
Ad celestinu. Optina possem. C6
Ad sixtu. In epla qua C xnj
Ad anthoniu. Cu a duobz C vi
Ad gayu. Et abs te C vi
Ad hmogenianu. Academicos 106
Ad romanu. Non hec epla C vij
Ad zenobiu. Bene iter nos C n
Nebrid ad aug. Itane est xxxviij
Nebrid ad aug. Epias tuas 28
Ad nebridiu. Probemio super 28
Nebrid ad aug Festinatu m 29
Ad nebridiu. Quadq mei. xxix
Ad nebridiu. Beatissimus xxix
Ad nebridiu. Visitata tibi xxx
Ad nebridiu. Quidq eg xxx
Ad nebridiu. Mirū admodu 30
Ad valentinu. Venerit ad nos 19n
Ad eundē. Cresoniu felice C xxxvj
Macedoni ad au. Muro mo affiaoz 9e
Ad macedoniu. Quanus sapiam 9e
Macedonu ad aug. Optatas xxn
Ad macedonu. Negociosissimu 96
Dyoscor ad aug. Pro h miam C n
Ad dyoscoru. Cu me inuiabil C n
Paulin ad aug. De pauas lu
Ad paulinu. Qd te puetione lv
Nectar ad au. Qnta sic lxxxvij
Ad nectariu. Ia senio lxxxvij
Ad maximu epm. Prausch C 63
Ad donatu. Si posses uide C lxxij
Ad proba. Et petasse C xxxvi
Ad victorianu. Le tue lxxxij
Ad ozontiu. Ago gras C xj
Ad olimpiu. Quodq scas C
Ad cornelia. Epistam C xj
Ad donatu. Nolle quide C
Ad olimpiu. Quanus mor C j
Ad seleuciana. Ias las C xxxij
Ad arcases. Sed qd C xxie
Ad memoriu. Nullas debu lxxxj
Ad epchiu. Accepi lxvij
Ad florentiana. Eam ppositu C 33
Ad ytalia. Tres epias xxxx
Ad pamachiu. Bona opa C xj
Ad severu. Epla mea lxxj
Ad felice et hylariu. No miror C xj
Ad clerū et plebē ypponen Diana C 06
Ad cosde. In pmis C xxxvij
Ad possidiu. Magis qd lxxx
Audax ad aug. Habeo gra C xvij
Ad audace. Breue epiam C xvi
Ad maxima. Qntū nos C xxxv
Alipi et au. ad iuliana. Grate 90
Ad anastasiu. Salutadi. C C
Ad sebastianu. Quanus ab ao xc
Ad csentiu. Qntū ad odos C lij
Ad pauleanu. Propt ipitoz C 66
Ad valeriu. Ante oia 7
Ad pfuturiu. Sedm spm lxxix
Ad donatu. Qd ad te C
Ad fres maudarenses. Si forte C 29
Ad helpidiu. Quis nem C lvj
Ad nebridiu. Utru nebri sao 2n
Augz et alioz ad donatistas. Dū in 108
Publicola ad augz. Sqtū est C xij
Ad publicola. Estus ai C xvij
Ad maraanu. Hrepui C xc
Ad proba. Est quide uta C xxxvi
Ad marcellinu. Gesta q C 7
Ad apringinu. Non dubito C ij
Ad marcellinu. Circūcelliones C 7
Ad innocentiu papa. Quia te C xa
Ad honoratu. Coaliu tuu C 6n

Ad eleusiū. Oxime q̄dē cl xvij
Ad emeritū. Ego aī audio cl xxi
Ad eleusiū. Fortunatū cl xvij
Ad generosū. Q̄m nobis cl xxv
Ad donatistas. Q̄ritas xp̄i cl xxv
Ad festū. Si p errore c xj
Ad eusebiū. Si ac ds cl xv
Ad eundē. Non ego cl xv
Ad seuerinū. Leas fīnitatis c ng
Ad donatistas. Fily hoīm cl xxx
Ad nauatiū. Q̄ferra t cl xxx
Ad crispinū. Quia humilitatē c 82
Ad eundē. Quonia dem cl xxxvij
Ad pascentiū. Uoluerā cl xvij
Ad eundē. Si dicas te m cl xi
Pascētiū ad augū. Optauerā cl xi
Augū ad eūdē. Ltē tue cl xi
Ad pbā et iulianā. Implestis ccxi
Ad honoratū. Q̄ritatis tue c cxi
Ad ptalinā. Q̄ petiuisses xxxv
Ad bonefatiū. Q̄ uget mores xxij
Bonefatiū ad augū. Que sānitatis xxij
Ad eūdē. Ego q̄s diligo xxij
Ad eundē. Affuce lux xxij
Bonefatiū ad augū. Sed q̄d xxij
Ad eundē. Micor q xxij
Bonefatiū ad augū. Fūlus sa. xxij
Ad eundē. Q̄ quodā in xxij
Bonefatiū ad augū. Fuxēs xxiij
Bonefatiū ad augū. Q̄stiū ille 9e
Ad eundē. Ur illustrissim xxij
Bonefatiū ad augū. Graue nob 9e
Ad eundē. Grāui de pugn xxij
Bonefatiū ad augū. Man supba 9e
Ad eundē. Lecta me vacare xxij
Bonefatiū ad augū. Q̄ipis q̄d xxij
Ad fortunatianū. Si aut pīs cl v
Ad edūcā. Leas leas c xlvij
Ad asellicā. Leas sānitatis lxxiij
Ad paulinū t therasiā. Q̄ssiā lij
Ad bonefatiū. Lā respscrā xxj
Cestā sā augū q̄n sibi suaessorē ele
gut. Gloriosissimo c cx
Ad volusianū. De salute xxx
Volusian ad augū. Petas xxxi
Ad volusianū. Legi leas xxxi
Marcellin ad augū. Ur illustis 3e
Ad marcellinū. Illustri vico xxxiij
Ad eundē. Eplam tuā xxxvi
Ad lōginianū. Sole auūt c xxv
Lōginian ad augū. Beatū sū c 21
Ad eundē. Dē fructū c xxv
Ad bonefatiū. Queris a me lxxv
Paulin et therasia ad augū. Q̄ritas 2e
Ad costē. O bone vir xlix
Eidē ad augū. Lā dudū l
Ad costē. Q̄ leas meas l
Eidē ad alipiū. Hec ē vera xlvij
Eidē ad romanianū. Pridie li
Seuer ad augū. De eo gras lxij
Ad licentiū. Ue reperi xlvi
Maxim gmatic ad augū. Habēs j27
Ad maximū. Certū ne c xxvi
Ad armamētariū t paulinā. Ue
Ad vīcentiū. Accepi c 8e legi j11
Ad dogras. Questiones lxxx
Ad paulinā. Memor debita c xl
Ad optatū. Quātus tue xx
Ad nauatiū. Ad ea q̄ c xvij
Ad eundē. Letus leas c xvij
Ad ihonimū. Nūq̄ ego y
Ad eundē. Habeo gnā uj
Ad eundē. Audiui pueīsse uj
Ihoni ad augū. In ipso uj
Ad eundē. Anno pterito uj
Ad pīsdiū epm. Si aut pīs uj
Ad ihō. Quātus existimē uj
Ihō ad augū. Crebras ad vi
Ad ihōm. Ex quo repi vi
Ihō ad augū. Tres sil vij
Ihō ad augū. Q̄ a seo x
Ad ihōm. Ita pude x j Tande j1
Ihō ad marcellinū t anapsichiū
Ad ihōm. Onūn xv
Ad ihōm Q̄d ad te xvij
Ihō ad augū. Ueū veneabile 23
Ihō ad augū. Omni q̄dē tpe xxij
Ihō ad alipiū t augū. Sās ūno 23
Uers lucay ad augū. Hrtanū xlvj
Ad lucentiū. Si vers xlvj
Ad paulinū t therasiā. Sās lij
Ad euodiū. Si ea xlv
Ad hylariū. Honorabil c c1
Ad vitalē. Q̄ de te c cvij
Ad auxiliū. Ue spābil lxxvij
Ad sentiū. Cogitatiōis cl ij
Ad dulatiū tribunū. Nō debu c3
Hylar ad augū. Sānitas c c1
Ad hylariū. Ex lris tuis c c1
Alipi t au. ad paulinū nolanū
epm. Tande aligū lx
Obiurgatio otra sānonialiū disse
tionē. et p regula earū. Saut j30
Ad theodr. Q̄ beuolētia c xa
Ad asulanū. Desao vñ lxxv
Ad alipiū. Volem q̄dē. xxij

Ad albinā. Dolorē aī xxiij
Ad austinū. Eplam meā Cxxij
Ad albinā pinianū ⁊ melaniam
Ad romulū. Ueitas ||2 Qū hītu 23
Ad pāatriū. Qū añis Cxxij
Ad florentanū. Quⁿ pīatus C23
Ad cesconiū. Si ab ista Cxxij
Ad fortunatū. Auctiū bñ C23
Ad generosū Laus et ꝓua C23
Ad benenatū. Per quē Cxxxj
Ad eundē. Puella ꝛc ꝙ Cxxxj
Ad rusticū. Quāuis tibi Cxxxj
Ad qntianū. Nos nō lxxxix
Ad sanctū. Offico debito lxxvij
Ad clerē. Promissi Cxxij
Ad asturiū. Molitus ē
Ad alipiū. Tristicia xxvi
Ad seuerū. Si diuā lxxij
Aug' et alij ad seuerū. Qū sb̄stanā 6e
Ad fabiolā. Quāḡ cesāpta C3e
Ad nauclliōnē. Qū retulisses 190
Ad palatinū. Confitatio Cxxij
Ad feliā. Non dubito Cxxxij
Ad plebē. Notissima m Cxxvij
Ad paulū. Iā inexorabilē lxx8
Ad victorinū. Tractatorum lxxvj
Ad clerē. Nullā fuisse Cxxiij
Ad nouatū. Et ꝛ ego lxxvij
Ad feliē. Nouit optē Cxxxj

Explicat tabula eplārū augustini
sm ordinē altius volumīs

Augustin' ad Hilpiū
Dolem' xxij
Ad Hilpiū. Tristā 26
Ad Hilpiū. Hē xxvij
Ad Hureliū. Qua 64
Ad Hureliū. Implenī 66
Ad Huceliū. Ers nullas lxvi
Ad Hsellianū. Ers lxxij
Ad Hurliū. Ur spātabilis lxxvj
Ad Hpringiū. Non dubito Cij
Ad Hnthoniū. Qū a duobz Cvi
Hudax ad aug'. Habeo grām Cvij
Ad Hudacē. Breuē eplam Cxij
Ad Hrmamētariū. Ur egregi? iij
Ad Hnastasiū. Salutādi Cc
Ad Bonefacū epm. Queris lxv
Ad Bonefatiū epm. Hactenꝰ 9v
Ad Bonefatiū ep. Iā resipse xcj
Ad Bonefatiū ep. Orner xcj
Bonefat' ad aug'. Tue sā. xcj
Ad Bonefatiū. Ego qs xcj
Ad Bonefatiū. Affirce lut' xcj
Bonefat' ad aug'. Sno qō xcj
Ad Bonefatiū. Miror quō xcj
Bonefac' ad aug'. Suscepi xcj
Ad Bonefatiū. Qū quodā xcj
Bonefatiū ad aug'. Furens xcj
Bonefatiū ad aug'. Castin' xcj
Ad Bonefatiū. Ur illustrissi 9e
Bonefatiū ad aug'. Graue nob 9e
Ad Bonefatiū. Grauī ꝛe xcj
Bonefatiū ad aug'. Man' sup. 9e
Ad Bonefatiū. Lecto me xcij
Bonefatiū ad aug'. Nūḡ dubitabis 9e
Ad Benenatū. Per quē Cxxxj
Ad Benenatū. Puella. Cxxxj
Ad Casulanū. Nesao mī 81
Ad Celestinū. Quāuis lō xc
Ad Cealianū. Homīstratōis xcvij
Ad Crisinū. Rumor Cij
Ad Celestinū. Optinā Cvi
Ad Corneliū. Sēpsisti m Cxj
Ad Custinū. Eplam Cxxj
Ad Cesarīū. Si ab ista Cxxij
Ad Clerē. Promissi Cxxij
Ad Clerē. Nullā fuisse Cxxiij
Ad Circūcēses. Si id qō Cxxc
Consenti' ad aug'. Iā quidē Ce8
Ad Cōsentiū. Ego ꝛpter Cxlix
Ad Cōsentiū. Cognitōis Cly
Ad Cōsentiū. Critū ad odos Cl3
Ad Crispinū. Cīquidē Clxxxij
Ad Crispinū. Quia humilitatē Cl82

ad Decoñias. Questiões lxxx
Ad Donatū. Q ad te C
Ad Donatū. Nollem C
Ad Dulatiū. Non debui C ij
Dyoscor ad aug. Pro hoc C vij
ad Dyscorū. Tu me C vij
ad Ducthericū. Nichil meli C xlviij
ad Donatū. Si possis C lxvij
ad Donatistas. Oñ nob C lxxv
ad Donatistas. Cauas C lxxv
ad Donatistas. Dū i aue C a8
ad Donatistas. Vobis dñste C 80
Euodi ad aug. Per iouinū xl
Euodi ad aug. Primū xli
ad Euodiū. Perfā rō xl
Ad Euodiū. Frat iste xli
Ad Euodiū. Multa xli
ad Euodiū. Questio quā xlij
Ad Euodiū. Si ea xlv
Ad Eyrhiū. Ho salutē lxvi
Eyrhius ad aug. Oesiderāta lxvij
ad Eyrhiū. Hæpi lxvij
Ad Endoxiū. Qñdo q̄tē xc
Ad Eusebiū. Sat os C lxv
ad Eusebiū. Non ego C lxv
Ad Eusiū. Quare quidē C lxvij
Ad Eusiū. Fortunatū C lxvj
ad Emeritū. Ego nī audio C a1
Ad Festū. Si p errore C ij
Ad Felicē. Non miror C xij
ad Florentinū. Qui pīas C 23
Ad Felicē. Nouit optē C xxxj
Ad Fortunatū. Fauentiū C xxij
ad Fortunatianū. Sicut pīs C lv
Ad Felices Quit quidē C lxvij
ad Felices Fortunatū C lxvj
ad Gaiū. Et abs te C vi
ad Generosū. Laus C xxiij
Ad Gloriū. Quit q̄dē C lxvij
ad Gratianū. Quit q̄dē C aa
ad Gloriū. Fortunatū C lxvj
Gesta aug q̄n sibi successorē elegit. 2 30
Ad Hylariū. Nō miror C xij
ad Helpidiū. Quis nēm C lvj
ad Hermogenianū. Hyademico 106
Ad Honoratū. Cōaliū C lxvij
Ad Hylariū. Honorabil a1
Hylari ad aug. Gratias a1
ad Hylariū. Ex lās a1
Ad Honoratū. Cōtata C xa
ad Homūnū. Nūq̄ ep y
Hom. Habeo gratā iij
Herom. Audiui iiij
Hero ad aug. In ipso iiij
Hero ad aug. Hinno ptio iiij
Ad Hero. Quānus iiij
Hero ad aug. Crebras vi
Ad Hero. Ex quo cepi vi
Hero ad aug. Tres epl vij
Hero ad aug. Qui a sō x
ad Hero. Ia pudē x
Hero ad marcellinū. Quandō xo
Ad Hero. Dñm dm xo
Ad Hero. Q ad te xviij
Hero ad aug. Virū venerabilē 23
Hero ad aug. Omni q̄dē xxiij
Hero ad aug. Gis īnotā 23
ad Ianuariū. Ho ea C xov
Ad Ianuariū. Gas lās C xvij
Ad Ianuariū epm. Clara C 80
ad Innocētū papā. Quia te C xa
Ad Licentiū. Vix reppi xlvi
Ad Licentiū. Si vsus xlvij
Lucay vers ad aug. Hrbanū ea
ad Largū. Hæpi lās C ij
Ad Letū. Legi epl am C v
Ad Lāpadiū. De q̄stione C 2e
ad Lōginianū. Solere aiūt C 21
Lōginian ad aug. Beat siū C 21
ad Lōginianū. Depi frām C 21
Ad Marcellinū. Illustri xxxij
Ad Marcellinū. Epl am xxxvi
Marcellin ad aug. Vir illustis 2e
ad Memoriū. Nullas te lxxij
Macedoni ad aug. Mico mō xaij
Ad Macedoniū. Quānus xaij
Macedoni ad aug. Optatus xvi
Ad Macedoniū. Negociosissimū 96
ad Marcellinū. Quācūcelliões C j
ad Marcellinū. Gesta C j
Ad Maraanū. Hrcupi C xo
Maxim ad aug. Habēs C xxv
ad Maximū. Scriū C xxvi
Ad Maudarēses. Si forte C xxx
Ad Maximū. Qū a sō C lxj
ad Maximū epm. Priusq̄ C lxij
Nebrid ad aug. Tame xxvij
Nebrid ad aug. Epl as xxvij
Ad Nebridiū. Vtrū nesao xxvj
Ad Nebridiū. Memoria xxvij
Nebrid ad aug. Festinata xxx
ad Nebridiū. Quāq̄ xxx
Ad Nebridiū. Beatissimis xxx
Ad Nebridiū. Visitata xxx
ad Nebridiū. Nūqm xxx
Ad Nebridiū. Murū xxx

Ad Nouatū. Et ego senno lxxviij
Nectarī ad aug. Quāta sit lxxviij
Ad Nectariū. Tā senio lxxviij
ad Nauscllionē. Cū retulisses Cxc
Ad Optatū. Quāuis tue xc
Ad Olimpiū. Quidē sas C
ad Olimpiū. Quāuis Cj
Ad Orontiū. Ego grās Cxij
Ad Orestidiū. Scaut pñs iij
ad Vinianū. Cū habitu xxvj
Paulin' ad aug. Cūctas xlviij
Paulin' ad alipiū. Hec ē vā xlviij
Ad Paulinū. O bone vir xlix
Paulin' ad aug. Tā dudū l
ad Paulinū. Cū lras l
Paulin' ad romanianū. Pridiē li
Ad Paulinū. Caryssim' lij
Paulin' ad aug. De pauas liij
Ad Paulinū. Qđ de puē. lv
Ad Paulinū epm. Candē lvi
ad Paulū epm. Tā inex. lxxviij
Ad Prosuturiū. Scom spm lxxix
Ad Possidiū. Magis qđ lxxx
ad Pāmachiū. Bona opa Cxij
Ad Panariū. Cū affīē Cxxvj
Ad Palatinū. Conūsatio Cxxviij
ad Plebē. Notissima Cxxviij
Ad Pascentiū. Voluerā Clviij
Ad Pascentiū. Si vias Clxi
Pascent' ad aug. Optauerā Clxi
ad Pascentiū. Lre tue Clxi
Ad Peregrinū. Ho honorabilē Clxiij
ad Proculeianū. Propter Clxvi
Ad Quīnianū. Nos nō lxxxix
Ad Quītilianū. Honorabil Cxxxij
Ad Restitutū. Astus ī. xn
Ad Romulū. Veritas Cxxj
ad Romanianū. Non her Cvj
Ad Rusticū. Quāuis tibi Cxxxj
Ad Rusticū. Bon' ē dns Cxxxiij
Ad Severū. Epla mea lxiij
Ad Severū. Si vitā lxiij
Sever' ad aug. Deo grās lxiij
ad Severū. Cū substanā lxiij
Ad Sāctū. Officio lxxvij
Ad Sebastianū. Quāuis xc
ad Severinū. Lras Clxix
Ad Sixtū. Ex quo Cxa
Ad Sixtū. In epla Cxaj
ad Theodr. Cū benīo. Cxa
Ad Valeriū. Ante otā J
Ad Volusianū. De salute xxx
Volusian' ad aug. Petis xxxi
Ad Volusianū. Legi lras xxxi
Ad Victorinū. Tractatoria lxxvij
ad Victorianū. Lre lxxxij
Ad Vincentiū. Accepi Clxxxiij
ad Valentinū. Venerūt Cxxvj
ad Valētinū. Cresconiū Cxxvj
Ad Vitalē. Cū de te Cxxvj
Ad Vpponēses clcros. Vtinā C26
ad Vpponēses. In pmis Cxxxvij
Ad Zenobiū. Gene intē Cvj

Explicat tabula eplārū sc̄ī augustini ad maxs quor̄ nōa habent sēdm ordinē alphabet. Sequit' ad fēas

Augustin' ad Albinam
Cū habitu xxij
Ad Albinā. Doloṙ2e
Ad Donatā. Lectas
lras. Cxlvj
Ad Florentinā. Scīm ppo. Cxxxv
Ad Eliadā. Non dubito Cxxxij
ad Fabiolā. Quāq̄ rescipat. Cze
Ad Feliciter. Bon' z dns Cze
Ad Iulianā. Implestis Cxxxo
ad Iulianā. Grate ad. Cxxvij
Ad Melaniā. Cū habitu xxij
Ad Moniales. Scaut pātī. Jn q̄ dō
tinet' eārī regularis īformatio Cxxx
ad Maximā. Q̄ñtū nos Cxxxo
Publicola ad aug. Scaptū z Cxij
Ad Publicolā. Estus aī Cxiij
Ad Paulinā. Vir egregi⁹ Cxv
Ad Paulinā. Memor debit Cxl
ad Probā. Implestis Cxxxo
Ad Probā. Est quidē Cxxxvi
Ad Probā. Et petisse Cxxxvi
ad Seleuciaanā. Lectas lris Cze
Heresia ad aug. Cūctas xlviij
Heresia ad alipiū. Hec ē xlviij
Heresia ad aug. Tā dudū l
Heresia ad romanianū. Pridiē li
Ad Vitaliā. Nō solū xxxviij
Ad Vitaliā. Tres epas xxxv
Ad Vitaliā. Cū petiusses xxxv

Finit⁹ et ꝯplet⁹ ē lib⁹ iste
et sīpt⁹ celebrabꝫ 2 ferialibꝫ
diebꝫ p man⁹ frīm regula
tūi monitoꝝ in Traiect⁹
to inferiori

Pertinet ꝙuentui Regula
tūi In Trauecto

Pertinet ad regulares in articulo